

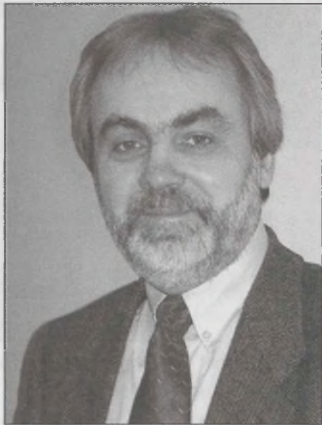
Filosoofiateaduskonna dekaan on Valter Lang

Rektor määras filosoofiateaduskonna dekaani ülesannetesse 1. jaanuarist 31. detsembrini prof Valter Langi.

Arheoloogia professor Valter Lang on lõpetanud TÜ ajaloo osakonna 1981. Ta kaitses doktorikraadi 1996. Lang on töötanud TA Ajaloo Instituudis 1981–1999, sh laborijuhataja, teadusdirektori, vanemteaduri ja arheoloogiaosakonna juhatajana.

Valter Lang valiti TÜ arheoloogia professoriks 1999 ja 2004. Ekspertkomisjoni esimees prof Aadu Must peab Valter Langi väljapaistvaks teadusorganisaatoriks, kelle ettevõttel on käivitunud arheoloogiaalaste publikatsiooni ja sarjade väljaandmine. «Väga aktiivselt on osalenud Lang Eesti Teadusfondi, aga samuti Euroopa Teadusfondi töös, täites mitmeid vastutavaid ametikohti.»

2001–2003 oli prof Lang ka ajaloo osakonna juhataja. 2003. aastast on ta sihtfinantseeritava uurimisteema «Sotsiaalsed, majan-

duslikud ja kultuurilised protsessid Eestis muinas- ja keskajal» juht.

Prof Langi sõnul tuli talle ametivahetus keset aastalõpu kiireid tegemisi väga järsku. «Ühelt poolt ehmatas kuigi-võrd teaduskonna suurus ja heterogeensus, teiselt poolt lohutab teadmine, et vähemalt teadustööga olen ma tänu oma senisele tegevusele ETFis ja TKNis suhteliselt hästi kursis».

Prof Lang loodab teaduskonna kõigi töötajate koostööle ja abile ning mõistvale suhtumisele.

Eesti kirjanduse professoriks valiti Tiina Kirss

Eesti kirjanduse professoriks valiti Toronto Ülikooli eesti keele ja kirjanduse õppejõud Tiina Kirss (pildil).

Kirss lõpetas 1979 Case Western Reserve'i Ülikooli cum laude bioloogias ja prantsuse filoloogias. 1980 sai ta samas magistrikraadi prantsuse kirjanduses. 1994 lõpetas Kirss võrdleva kirjanduse doktoriõpingud Michigani Ülikoolis. 2004/2005. õa-l oli Kirss eesti kirjanduse külalisõppejõud TÜs.

Tartusse tulekut peab Kirss mitmes mõttes kojutulekuks: «Allikate ja mõttekollete juurde, mis mulle uurijana äratavad pidevat uudishimu».

Oluliste eesmärkidena eesti kirjanduse professori ametis nimetab Kirss eesti (rahvus)kirjanduse võrdlevat õpetamist, lähtudes tõdemusest, et eesti kirjandus on alati olnud tihedalt suhestatud Euroopa kirjandusega.

«Samuti juurutada akadeemilise kirjutamise õpetamist, arendada naisuurimust kui

akadeemilist eriala ning tutvustada välisüliõpilastele eesti kirjanduse ja kultuuri ingliskeelset õppekava,» lisas Kirss.

Kirjanduse ja rahvaluule osakonna juhataja prof Luule Epneri sõnul on Tiina Kirss väga võimekas kirjandusuurija. «Tema uurimusi iseloomustab avar interdistsiplinaarne haare ning eesti kirjanduse käsitlemine võrdlevas kultuuriloolises perspektiivis. Usun, et ta toob teadustegevusse uusi vaatenurki ja meetodeid,» kommenteeris Epner.

UT KÜSIB

Mida toob sajas eesti teatriaasta?

Vastab teatriteaduse ja kirjandusteooria prof Luule Epner (pildil).

Teatriteaduse ja kirjandusteooria õppe- ning teatriteaduse üliõpilased on õige mitmel moel teatriaasta tegemistesse kaasatud. Üliõpilased aitavad koostada Vannemüise teatri juubelinäitust nimetusega «1906».

Kindlasti on teatriteaduse tudengid vajadust mööda abiks teatriaasta arvukate ürituste korraldamisel.

Õppetool koos Eesti Teatriuurijate Ühendusega korral-

dab kaks konverentsi.

Esimene toimub 27. märtsil (teatripäeval) Tartus, tööpealkiri on «Teater sotsiaalsete ja kultuuriliste (stereo)tüüpide loojana».

Teine toimub detsembris Tallinnas ning see on kavan- datud esindusliku rahvusvahelise konverentsina.

Konverentsile «Teater: dünaamika ja stabiilsus» tahame kutsuda külalisi lähimbrusest, näiteks Soomest, Lätist, Leedust, Venemaalt ning kaugemaltki.

Õppeosakonna uus juhataja on Siret Rutiku (vasakul). Aune Valk jätkab vastloodud õppearenduse ja täienduskoolituse keskuse juhatajana.

AIIA SAKOVA

Õppeosakonna struktuurimuutused

Aija Sakova

1. jaanuarist jaotati õppe- ja üliõpilasosakond õppeosakonnaks ning õppearenduse ja täienduskoolituse keskuseks.

Õppeosakonna koosseisu kuuluvad vastuvõtu-, õppekorralduse ja kvaliteedi-, õppeinfosüsteemi ja analüüsi ning välisüliõpilastalitus. Õppearenduse ja täienduskoolituse keskuse koosseisu on täienduskoolitus-, õppekavaarenduse, karjääri-, haridustehnoloogia ja regionaalitalitus.

Aune Valk jätkab õppearenduse ja täienduskoolituse keskuse juhatajana, õppeosakonda hakkab juhatama Siret Rutiku.

Jaotumise vajadus

Endise õppe- ja üliõpilasosakonna juhataja Aune Valk selgitab jaotumist osakonna kasvust ja ülesannete paljususest tekkinud struktuuri korrastamise ja tegevuste fookustamise vajadusega. Selleks eraldati administratiivsed ülesanded õppeosakonda ning selle kõrvale loodi täienduskoolituse ja õppetöö arendusega tegelev keskus.

«Enne sisaldasid osakonna kirjeldus ja igapäevane tegevus nii administratiivseid kui ka arendusülesandeid. Viimasteks on osakond (enne liitmist kaugkoolituskeskuse all) aastaid taotlenud projektipõhist finantseerimist.

2006. aastal oleks projektide rahaline maht ületanud 1/3 õppe- ja üliõpilasosakonna eelarvest,» selgitas Valk.

Erinevad eesmärgid

Kui õppeosakonna eesmärk on Valgu sõnul tagada ülikooli õppekorralduslik funktsioneerimine, siis õppearenduse ja täienduskoolituse keskus on suuresti projektipõhise finantseerimisega üksus, mis tegeleb rakendusuuringute, arendustegevuse ja koolitusega.

«Õppeosakond korraldab ka üliõpilaste vastuvõtu ja värbamist, tagab kvaliteedisüsteemi toimimise, tegeleb üliõpilaste (sh välisüliõpilaste) nõustamisega,» lisas Valk. Õppearenduse ja täienduskoolituse keskuse eesmärk on aga Valgu sõnul arendada õppetööd ja pakkuda ühiskonnale ülikooli koolitus- ja arendustegevusega seotud teenuseid.

«Loodav keskus tegeleb 2006. aastal 11 projekti rakendamisega, rahalises mahus üle seitsme miljoni krooni,» ütles Valk.

Toimiv osakond

Siret Rutiku näeb õppeosakonda kui õppetegevust koordineerivat, toetavat ning nõustavat, stabiilset ja samas paindlikku üksust.

Rutiku tões, et võtab üle tublide töötajatega toimiva osakonna. «Püüan ehk edaspidi osakonna töökorraldust optimeerida, eriti edendada koostööd teaduskondadega. Erilist tähelepanu vajavad lähiajal õppeinfosüsteem, kvaliteedikindlustussüsteemi väljaarendamine ning vastuvõtu ja turunduse ehk värbamise valdkond,» lisas Rutiku.

Tihedat koostööd näeb ta kindlasti ka vastloodud õppearenduse ja täienduskoolituse keskusega.

Õppeosakonna uus juhataja on Siret Rutiku

Siret Rutiku (sünd 1967) on lõpetanud saksa keele ja kirjanduse eriala TÜs 1992, kaitsnud magistrikraadi 1996 ja doktorikraadi 2000. aastal.

Rutiku on töötanud TÜ keeleteaduse lektorina, 2002–2004 juhatanud Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste

keeleteaduse.

2005. aastast töötas ta TÜ õppekavaarenduse peaspetsialistina.

Rutiku teadusliku tegevuse põhisuunad on suulise ja kirjaliku tõlke teooria ja praktika, hümnoloogia, oskuskeel ja terminoloogia jm.

TÄNA LEHES

E-õppe strateegia

LK 2

Sihtasutuse stipendiumid

LK 3

Teaduspreemiate kandidaadid

LK 2

2. jaanuaril 2001 andis rektor korralduse luua haridusteaduskond.

UUDISED

Dekaani valimine

Rektor kuulutas välja matemaatika-informaatikateaduskonna dekaani valimise. Kandidaate saab esitada 1. veebruarini.

Valimine toimub 15. veebruaril.

Üldhariduskoolide õppekavakonverents

Homme kell 11 algab Tallinna Tööstushariduskeskuses õppekavakonverents «Valikud ja suundumused».

Konverentsil tutvustatakse üldhariduskoolide riiklike õppekavade arendustööd. TÜst esinevad ettekannetega rektor Jaak Aaviksoo ning ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna juhataja Halliki Harro-Loit.

TÜ endise õppeprorektori prof Tõnu Lehtsaare sõnul vajab Eesti ühiskond teaduspõhist, erialadevahelist ja mitmekultuurilist õppekava arendust. Konverentsi korraldavad TÜ ja Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus.

Info: www.hillside.ee/ õppekavad.

Kinnitati hoonestu arengukava

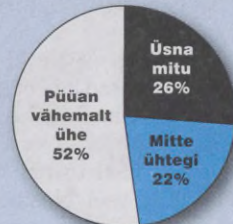
TÜ nõukogu kinnitas 23. detsembril istungil ülikooli hoonestu arengukava 2006–2015.

Otsuses on märgitud, et hoonestu arengukava võetakse aluseks ülikooli lühema- ja pikemaajaliste investeeringute ning ehitus- ja remontööde tegemisel.

Lähemalt hoonestu arengukavast järgmises UTs.

ONLINE-KÜSITLUS

Mitu heategu teed päevas?

Vastajaid: 272
Uus küsimus:
Milliseid soodustusi soovid linnalt?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

TÜ tunnustab

Tänukirja ja väikese medali pälvis 65. sünnipäeval majandusteaduskonna juhtimise ja turunduse instituudi erakorraline lektor **Neeme Roose**.

Aumärgiga tunnustati pühendunud ja tulemusliku töö eest õppeprorektor **Tõnu Lehtsaart**.

TÜ tänukirjaga tunnustati kauaaegse kohusetundliku ja korrektse töö ning märkimisväärsete tulemuste eest matemaatika-informaatikateaduskonna dotsenti **Uno Hämarikku** ja 60. sünnipäeval pikaajalise ja tulemusliku töö eest haldusosakonna arvestustalituse spetsialisti **Maša Muškatit**.

Teadustöötajale esitatavad nõuded

Detsembrikuu TÜ nõukogus muudeti assistendi ja õpetaja ametikoha taotlejale esitatavaid nõudeid ning CV vormi delikaatsete isikuandmete osa.

Assistendi või õpetaja ametikohale kandideerijalt nõutakse varasema bakalaureuskraadi asemel vähemalt magistrikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooni olemasolu.

Curriculum vitae vormi üldandmete osast jäeti välja perekonnaseisu (abikaasa ja laste nimed, sünniajad, tökohad) puudutav punkt, kuna tegemist on delikaatsete isikuandmetega. Nende esitamine ei ole ametikohale kandideerija hindamise seisukohalt vajalik.

Jüri Engelbrecht ALLEA uus president

Eesti TA asepresident Jüri Engelbrecht valiti Euroopa Teaduste Akadeemia Föderatsiooni (ALLEA – All European Academies) ALLEA järgmiseks presidendiks.

ALLEA ühendab 52 akadeemiat 39 maalt. Ühendus esitab sõltumatuid arvamusi ja evalvatsioone, annab erapooletut nõu teaduspoliitika küsimustes, rõhutab teaduseetikat, teadlaste vastutust jne. Sekretariaat asub Amsterdamis Hollandi Kuningliku Teaduste ja Kunstide Akadeemia juures ning selle tegevust toetab Hollandi valitsus (www.allea.org).

Akad Jüri Engelbrecht on juhtinud ALLEA töörühmi ja on juhtkomitee liige.

TÜ osalus Tartu linna aasta tegudes

Tartu 2005. aasta väärikaimaks teoks osutus Tartu Jaani kiriku taastamine.

Tartu linnavalitsuse teabeteenistuse juhataja Lilian Lukka sõnul olid rohkelt häali saanute ning linnavalitsuse ja Postimehe aukirjaga tunnustatute hulgas TÜst Mirjam Liimask ja Toomkiriku vaateplatvormid. Kehakultuuriüliõpilane Mirjam Liimask sai kuldmedali Euroopa noorte meistrivõistlustel 100 meetri tõkkejooksus.

Kõigile aukirja saajaile kingiti samuti aasta teo nimekirjas olnud Tartu Linnamuseumi koostatud koguteos «Tartu».

Aasta teo hääletusnimekirjas olid TÜst veel presidendi kultuurirahastu noore teadlase preemia andmine vanemteadur Sulev Kõksile, väljaanne «Regivärsist netinaljadeni» (rahvaluule käsiraamat, tekstikogumik ja CD) ning tehnoloogiainstituudi uus maja.

E-õpe hakkab muutuma õppetöö loomulikuks osaks

Lehti Pilt
haridustehnoloogia
peaspetsialist

23. detsembril kinnitas TÜ nõukogu Tartu Ülikooli e-õppe strateegia 2006–2010, mis aitab kaasa e-õppe arendustegevuse planeerimisele.

E-õppe strateegia väljatöötamise vajadus tulenes mitmest TÜ arengukavas ettenähtud eesmärgist, milleks on õppetöö paindlikkuse suurendamine, uute sihtrühmade kaasamine, ülikooli rahvusvahelistumine ning õppe kvaliteedi tagamine.

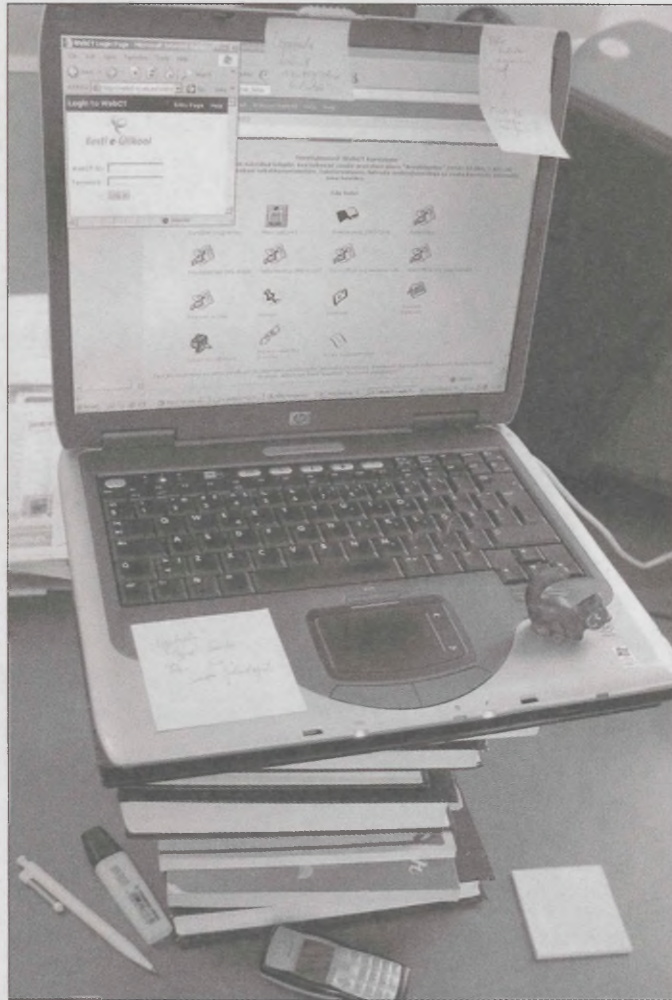
Ei asenda auditoorset õpet

E-õpet on Tartu Ülikoolis kasutatud juba ligi kümme aastat. Selle kandepind on entusiastide toel pidevalt laienenud – praegu tegeleb e-õppega üle 10% õppejõududest ning möödunud õppeaastal osales e-kursustel umbes 6000 ehk 1/3 ülikooli üliõpilastest. Et e-õpe muutuks igapäevase õppetöö loomulikuks osaks, peaksid seda kasutama vähemalt pooled õppejõud.

Samas ei ole e-õpe kindlasti eesmärk omaette. See ei asenda seniseid õppemeetodeid, vaid aitab õppetööd mitmekesistada. Samuti toetab e-õpe suurenevat iseseisva töö mahtu ja töötavate õppijate kasvavat hulka. TÜ eesmärk on e-õppe arenduse kaudu saavutada ülikoolis kaasaegne, paindlik ja rahvusvaheliselt avatud õppeprotsess, mis toetab efektiivset ja iseseisvat õppimist.

E-õppe arendustegevused

E-õppe strateegias on arendustegevus jagatud kolme suurde plokkki: e-õppe laialdasem kasutuselevõtt, õppejõudude, õppijate ja tugipersonali e-õppe-alase

E-õppe eesmärk ei ole asendada seniseid õppemeetodeid, vaid aidata õppetööd mitmekesistada.

AIJA SAKOVA

pädevuse suurendamine ning infrastruktuuri arendamine. Paljud need tegevused on juba käivitunud ning jätkuvad edaspidi efektiivsemalt ja suuremas mahus.

Esiletõstmist vääriks näiteks e-toe loomine kõigile avatud ülikooli õppekavadele või kolme kuni nelja ingliskeelse magistriõppekava väljatöötamine, mis on suures osas läbitavad veebipõhiselt.

Plaanis on virtuaalse õppeportaali loomine koos Eesti e-ülikooli liikmesülikoolidega. Õppija jaoks tähendab see võimalust otsida ülikoolide ühi-

sest andmebaasist huvipakkuvaid e-kursusi, registreeruda ning saada neil osalemiseks elektroonselt kooskõlastus külalisüliõpilasena.

Igale õppejõule tuleb tagada Interneti-ühendusega isikliku arvutiga töökoht. Igasse õppehoonesse ja ühiselamusesse tuleb paigaldada traadita Interneti-ühendus.

Parandada on vaja õppejõudude toetust e-kursuste loomisel.

Oluline on ka kaasaegsete õpetamise meetodite kasutamise ja õppetöö uuenduste väärtustamine ning arvesta-

Novembris 2005 toimus Haapsalus Eesti e-ülikooli õppemeetodite konverents.

ERAKOGU

mine õppejõudude valimisel ja tulemuslikkuse hindamisel.

Õppetöö loomulik osa

E-õpe on senini arenenud omasoodu ning suuresti projektipõhiselt. Peamine osa rahastamisest on tulnud Eesti e-ülikooli vahendusel ja rahvusvahelistest projektidest. Eesti e-ülikool on 2003. a veebruaris TÜ algatusel loodud oma liikmeskõrgkoole toetav ja nende e-õppe arendust koordineeriv konsortsium EITSA koosseisus. Selle aasta eelarve on tänaseks kasvanud 11 miljoni kroonini.

E-ülikooli initsiatiivil on ka järgnevatel aastatel plaanis toetada e-toega kursuste või õppekavade loomist. Samuti õppejõudude koolitamist, haridustehnoloogide palkamist, ühiste andmebaaside arendamist, e-õppe-alaste uuringute läbiviimist jm.

Ülikooli e-õppe arendustegevus on saanud ja saab tuge mitmest eri toetusprogrammide (ESF, Phare, Leonardo, Socrates Minerva ja Grundtvig) alla kuuluvast projektist (toetuse kogumaksumus 4,2 mln kr).

Strateegias ette nähtud

E-ÕPPE STRATEEGIA

www.ut.ee/118867

õppekavadele e-toe ja uute veebipõhiste ingliskeelsete magistriõppekavade loomiseks vajamineva raha taotlemiseks esitati detsembri alguses uus ESFi meetme 1.1 projektitaotlus. See käivitub positiivse rahastamisotsuse korral 2006. a jaanuaris (TÜ osalus 16 mln krooni).

E-õpe ei ole küll kogu maailmas põhjustanud sellist hariduslikku revolutsiooni, mida oodati, kuid on ometi muutumas õppetöö loomulikuks osaks.

Et e-õpe toetaks kõrgharidusele seatud eesmärgi, toimiks süstematiseeritult ja kõrgel tasemel, on vaja kõigil osapooltel aktiivselt kaasa lüüa. Näitena võib tuua videoleengute tegemise, e-kursuste loomise, aga ka veebipõhise õppekava algatamise ja välisõppejõudude virtuaalse õppetöö korraldamise.

Kõik ettepanekud ja küsimused on haridustehnoloogialituses oodatud.

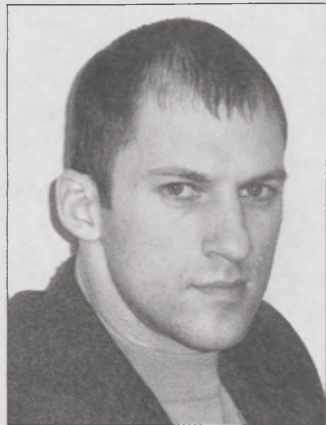
Sampo stipendiumi saab Eduard Maron

Aiia Sakova

TÜ psühhiaatrikliiniku vanemteadur Eduard Maron (pildil) sai esimese Sampo panga kuni 40-aastase arst-õppejõu stipendiumi.

Sampo panga Lõuna-Eesti regiooni juhi Andrus Soodla sõnul on Eduard Maron keskendunud olulisemate psüühikahäirete leviku ja seda mõjutavate tegurite uurimisele, sh ka geneetiliste tegurite uurimisele psüühikahäirete tekkes.

«Viimaste aastate jooksul on Maron avaldanud kümme teadusartiklit rahvusvahelistes erialajakirjades. Tema ettekanded on korduvalt leidnud tunnustamist rahvusvahelistel konverentsidel ning ta on väga aktiivne eri koostööprojektide algatamisel,» ütles Soodla.

25 000-kroonist stipendiumi annab Sampo pank välja koos TÜ Kliinikumi ja Tartu Kultuurkapitaliga.

Järgmise kolme aasta jooksul toetab Sampo pank Soodla sõnul arst-õppejõude 150 000 krooniga. Järgmine avalduste esitamise tähtaeg on 30. märts.

EESTI TEADUSFOTO 2005

Eesti teadusfoto võistluse tähtaeg lõpeb 31. jaanuaril. Võistluse eesmärk on propageerida teadlasi ja teadustegevust. Võistluse korraldaja on iganädalast populaarteaduslikku elektroonilist uudiskirja teadus.ee välja andev mitmetulundusühing Teadusteave. Info: www.teadus.ee.

TÜ nõukogu esitas vabariigi teaduspreemiate kandidaadid

Tartu Ülikool esitas Eesti Vabariigi teaduspreemiate kandidaatideks 11 teadlast või uurimisrühma.

Pikaajalise teadustöö preemiale esitati emeritprofessor **Lembit Allikmets**.

Täppisteadused

Eelneva nelja aasta jooksul avaldatud parimate teadustööde preemiale esitati täppisteaduste valdkonnas matemaatilise statistika prof **Tõnu Kollo** uurimuste tsükli «Mitmemõõtmelised maatrikstehnikal põhinevad statistikamudelid» eest ja taimefüsioloogia prof **Arvi Freiberg** (kollektiivi juht) ning füüsika instituudi vanemteadurid **Margus Rätsep** ja **Kõu Timpmann** uurimuste tsükli «Fotosünteesiliste valgusergastuste polaroniseerimine» eest.

Keemia ja molekulaarbioloogia

Keemia ja molekulaarbioloogia valdkonnas esitati füüsikalise keemia prof **Enn Lust** uurimuste tsükli «Tahkise ja elektrolüüdi ning tahkise ja gaasifaasi vahelise

piirpinna ehitus ja protsessid elektrilise kaksikkihi kondensaatorites ning tahkeoksi idkütuseelementides» eest ja taimefüsioloogia vanemteadur **Ülo Niinemets** uurimuste tsükli «Lenduvate orgaaniliste ühendite emissiooni füsioloogia» eest.

Tehnikateadused

Tehnikateaduste valdkonnas esitati füüsika instituudi kiletehnoloogia erakorraline teadur **Jaana Aarik** ja insener **Aleks Aidla**, tahkisekihtide füüsika vanemteadur **Kaupo Kukli**, anorgaanilise keemia prof **Väino Sammelselg** ja füüsika instituudi vanemteadur **Teet Uustare** uurimuste tsükli «Dielektriliste oksiidkilede aatomkihtsadestamise tehnoloogia arendamine» eest.

Arstiteadus

Arstiteaduse valdkonnas esitati üldise biokeemia dots **Ursel Soomets** ja meditsiinilise biokeemia prof **Mihkel Zilmer** uurimuste tsükli «Glutatiooni süsteemi molekulaarsed ja meditsiinilised uuringud» eest.

Geo- ja bioteadused

Geo- ja bioteaduste valdkonnas esitati botaanika vanemteadur **Kalle Olli** uurimuste tsükli «Funktsionaalsed protsessid ja bioloogilised interaktsioonid planktonikooslustes» eest.

Sotsiaalteadused

Sotsiaalteaduste valdkonnas esitati õigusinstituudi kognitiiv- ja õiguspsühholoogia prof **Talis Bachmann** uurimuste tsükli «Kognitiivsete protsesside eksperimenditaalne ja teoreetiline uurimine» eest ning logopeedia ja õpiraskuste teooria prof **Aaro Toomela** uuringute tsükli «Kultuuri psühholoogiliste toimemehhanismide teoreetiline käsitus ja teooria rakendamine erinevates ühiskondliku elu valdkondades» eest.

Humanitaarteadused

Humanitaarteaduste valdkonnas esitati maailmakirjanduse prof **Jüri Talvet** uurimuste tsükli «Teoreetilise filosoofilise käsitlusi maailmakultuuri ja -kirjanduse «ääre», «piiri» ja «keskuse» dünaamikast» eest.

Kersti Pärna kaitses doktoriväitekirja

Astrid Saava
emeritprof

Tervishoiu instituudi vanemassistent Kersti Pärna (pildil) kaitses detsembris Helsingi Ülikoolis doktori-kraadi.

Doktoritöö «Suitsetamise sotsiaalmajanduslikud erinevused Eestis: riigisisene ja rahvusvaheline võrdlus» põhineb kuuel originaalpublikatsioonil. Töös analüüsitakse suitsetamise seoseid sotsiaalmajanduslike teguritega Tallinna kooliõpilaste hulgas võrreldes Helsingi ja Moskva kooliõpilastega ning Eesti täiskasvanud rahvastikut. Antakse ülevaade Eesti arstide suitsetamisest ning suhtumisest suitsetamisesse võrreldes Eesti täiskasvanud rahvastiku ja Soome arstidega. Samuti hinnatakse vere kotiniinisalduse põhjal Eesti rasedate naiste suitsetamise varjamise seost sotsiaalmajanduslike teguritega.

Uuringutulemused näitavad muu hulgas, et Eesti arstid suitsetavad oluliselt vähem kui täiskasvanud rahvastik, kuid oluliselt rohkem kui Soome arstid. Nende suhtumine suitsetamisesse oli tunduvalt leebem kui Soome arstidel.

Samuti on 1/5 mittesuitsetavatel rasedatel Eestis kotiniinisaldus vereplasmas võrdne suitsetaja tasemega. Suitsetamise varjajaid ilmnas oluliselt rohkem madalama haridustaseme, sotsiaalselt väheaktiivsete, mitte-eestlaste ja vabaabielsu rasedate hulgas.

Töö tulemused võivad olla aluseks suitsetamise vähendamise meetmete riiklikult koordineeritud suunamisel konkreetsetele riskirühmadele.

Doktoritööd juhendasid Helsingi Ülikooli dots Helena Mussalo-Rauhamaa ja TÜ külalisprof Mati Rahu. Oponent oli prof Lasse Kannas Jyväskylä Ülikoolist.

Kersti Pärnale anti meditsiinidoktori kraad.

Reisistipendiumid toetavad teadustööd

Varje Sootak

2. detsembril andis TÜ Sihtasutus välja 39 stipendiumi ja kaks preemiat kokku ligi pool miljonit krooni. Reisi-stipendiumite osa oli nende hulgas ligi 60 000 krooni.

Hermann Reiside Tartu büroo müügijuht Rita Oot märkis, et büroo tahab igati edendada tudengite reismist. «Maksame stipendiume kasumi arvelt reisistipendiumidena tagasi, et üliõpilased saaksid meie reisiteenuseid kasutada.» Hermann Reisid on stipendiume maksnud juba kaheksa aastat.

Estraveli Lõuna-Eesti müügidirektor Toomas Teder ütles, et Tartu Ülikool on väga hea klient. «Toetame hea meelega üliõpilasi, kellel on vaja reisida, aga ei saa seda teha oma raha eest.»

Hermann Reiside stipendiumid

Hermann Reiside stipendiumi said doktorandid **Timur Guzairov** (FL 3. a), **Mihhail Juhkam** (MI 1. a), **Roosmarii Kurvits** (SO 2. a) ja **Riina Vibo** (AR 4. a).

Roosmarii Kurvits vastas küsimusele, kuidas ta stipendiumi kasutab, et reis on juba tehtud. «Käisin Saksamaal Mainzis Gutenbergi muuseumis, kus oli ulatuslik ülevaatenäitus ajalehe 400-aastasest ajaloost ning Aachenis rahvusvahelises ajalehtede muuseumis. Näitus keskendus Saksamaa ajalehetele alates 1605. aastast tänapäevani. Töötasin ka Gutenbergi muuseumi juures asuvas raamatukogus.»

Roosmarii Kurvitsa sõnul oli reis seotud doktoritööga. «Uurin oma väitekirjas eesti ajalehtede kujundust algusest kuni tänapäevani (1806–2005).

Timur Guzairovi teadustöö on pühendatud V. A. Žukovski ajaloolis-poliitilise publitsistika uurimisele. «Töötades doktoriväitekirja kallal, tahan koostada kommentaarid V. Žukovski mõne poliitilise artikli kohta tema kogutud teoste jaoks. Selle projekti teostamiseks tahaksin kasutada Peterburi ja Moskva arhiivide materjale.»

Mihhail Juhkam soovis reisistipendiumi kasutada osalemiseks Soome Stohhastika kraadiõppe koolitusel Tampere kursusel «Martingaalid».

Riina Vibo soovis kandideerida Hermanni reisistipendiumile, et saaks sõita maikuu Brüsselis toimuvale 15. Euroopa insuldikongressile.

Estraveli reisisihi stipendiumid

Estraveli reisisihi stipendiumi said üliõpilane **Rahel Vilu** (FL 3. a), magistrandid **Liilia Erik** (HT 2. a) ja **Reelika Niit** (FL 2. a) ning doktorant **Reeli Sirotkina** (SO 3. a).

Liilia Erik kogub vahetus-üliõpilasena Helsingi Ülikoolis materjali magistratööks ning algklasside õpetajate kogumikuks.

Rahel Vilul kulub stipendium õpinguteks Pariisis.

Reelika Niit on vahetus-üliõpilane Tampere Ülikoolis ning kogub materjali magistratööks, mis käsitleb Eesti-Vene piire ja piiriäärsete elanike mõju piiride kujunemisele. Võrdlusena kasutab ta Soo-

Ajakirjanduse 2. aasta doktorant Roosmarii Kurvits käis Hermann Reiside stipendiumi toel Saksamaal doktoritööks materjale kogumas.

VARJE SOOTAK

me-Vene piiril toimunud.

Reeli Sirotkina osaleb sotsiaaltöö doktorantide seminarides Helsingi Ülikoolis. Samuti tahab ta osa võtta Hongkongis toimuvast rahvusvahelisest konverentsist.

Stipendiumist on igati abi

Erialäiritustele sõitmiseks ja teadustöö materjali kogumiseks kasutavad oma stipendiumi teisedki. Näiteks 7. samba stipendiumi saanud õigusteaduskonna 3. a doktorant **Jaanika Erne** kirjutas taotluses: »Stipendium võimaldaks mul osaleda eri-

SAMAL TEEMAL

«TÜ Sihtasutus jagas stipendiume», UT nr 40, 9. dets.

alastel konverentsidel, samuti osaleda Londoni Ülikooli programmis «Postgraduate Diploma in EU Law».

Jaanika Erne peamine uurimisvaldkond on Euroopa õigus, doktoritöö teema «Riigi suveräänsus ja Euroopa põhiseaduse lepingu kirja pandud pädevuse omistamise põhimõte».

Artiklisari stipendiumisaaajaist jätkub

Kuidas saab teada stipendiumikonkurssidest

Ruth Kotsar
TÜ Sihtasutuse
juhatuse liige

TÜ Sihtasutus kuulutab jooksva õppeaasta stipendiumikonkursid välja iga aasta septembrikuu lõpus UTs, teave on ka sihtasutuse kodulehekülje uudisterubriigis ja peahoones sihtasutuse stendil.

Eelmisel aastal kasutasime esmakordselt konkreetse teaduskonna tudengitele sobivate käimasolevate konkursside tutvustamiseks ka teaduskonnade liste.

Järgmisest õppeaastast on plaanis jõuda tudengile veelgi lähemale – tahame stipendiumikonkursside tutvustamiseks kasutada ÕISI.

Sihtasutuse eesmärk ei ole olla tudengikauge ja vaid abisoluutsetele tippudele stipendiume jagav organisatsioon. Meil on väga erineva suunitlusega stipendiume. Kuigi iga stipendiumi puhul on

UUDISED

Üliõpilased soovivad linnalt toetusi

Tartu linnavalitsus küsitles koos üliõpilasesindustega tudengeid, et uurida, miks ei ole ligi 11 000 Tartus õppivat tudengit end tartlaseks registreerinud.

Küsitleti 1032 tudengit TÜst ja Eesti Maaülikoolist, 788 tudengit ehk 80% vastanutest ei olnud tartlaseks registreerunud.

Abilinnapea Karin Jaanson sõnul näitab uuring, et üliõpilaste registreeritud elukoht ja linna poolt pakutavad soodustused peaksid olema seotud. «Soodustuste paketi-ga seonduvate lahenduste ja ettepanekute väljatöötamiseks kutsub raad kokku rakkerühma,» ütles Jaanson.

Üliõpilasi motiveeriks tartlaseks registreeruma erinevad toetused, nagu stipendiumid või sõidu- ja eluaseme-toetused. Samuti soovisid tudengid soodsamat bussisõitu ja sportimisvõimalusi.

Lauluvõistlus «Con Spirito»

1. märtsil toimub järjekordne Tartu Ülikooli tudengite lauluvõistlus «Con Spirito».

Konkursil saavad osaleda kõikide teaduskondade ja kolledžite tudengid. Eraldi hinnatakse ansambli- ja soololaulu.

Lauljaid hindab professionaalne žürii. Arvestatakse esineja musikaalsust ning huvitavat ja artistlikku laulutõlgendust. Lauluvõistluse korraldab TÜ Õpetajate Seminar. Võistlusele registreerumine toimub kuni 15. veebruarini.

Info: www.ttc.ee/cs.

Õppivad sportlased saavad toetust

Eile allkirjastasid haridus- ja teadusminister Mailis Reps, Eesti Olümpiakomitee president Mart Siimann ja AS-i Audentes juhatusse liige Marek Kaleta haridus- ja teadusministeeriumis õppursportlaste spordikoolituse lepingud. Peale õppursportlaste koolitamise on Eesti Olümpiakomitee tõukefondide toetuse abiga käivitanud treenerite koolitamise ja kutsevalifikatsioonide andmise.

Tartu Ülikool/Rock võitis Kohilas

4. jaanuaril kohtusid Kohilas SEB Ühispanga korvpalli meistriliiga raames korvpallimeeskonnad TÜ/Rock ja Rapla BIG/new balance. TÜ/Rock võitis suure ülekaaluga 118:71. Peale esimest poolaega juhtis TÜ/Rock 61:23.

TÜ Akadeemiline Spordiklubi avalike suhete koordinaatori Helen Niidu sõnul viskas enim punkte J. S. Nash (24 punkti). «Antti Vasar viskas 18, Asko Paade 17, Tanel Tein 15, Toomas Kandimaa 14 ja Kristo Aab 11 punkti.»

J. S. Nash.

TÜMRI STIPENDIUM

TÜ molekulaar- ja rakubioloogia instituut (TÜMRI) kuulutab välja stipendiumikonkursi rahvusvahelise teadusprojekti «Reproduktiivse eduga seotud tandeemsed duplikatsioonid inimese genoomis» täitmiseks molekulaarbioloogia ja biomeditsiini valdkonnas.

Kandideerida saavad TÜ bioloogia, geenitehnoloogia, bio- ja reproduktiivmeditsiini üliõpilased ja kraadiõppurid. Soovitatav on uusimate tehnoloogiate valdamine erialal. Stipendiumi taotlejalt nõutav: avaldus, senise töö kirjeldus (kuni 1 lk), CV, publikatsioonide nimekirj (nende olemasolul).

Dokumendid esitada paber kandjal prof Maris Laane nimele hiljemalt **14. jaanuariks** aadressil TÜMRI, Riia 23, 51010 Tartu. Teave: tel 737 5008.

STIPENDIUMIKONKURSS

Kestab Ernst Jaaksoni mälestusfondi stipendiumikonkurss

Mälestusfond toetab välismaal kraadiõppes õpinguid või teadusuuringuid jätkavaid eesti soost doktorante, teadureid ja õppejõude.

Stipendium(id) määratakse üks kord aastas. Stipendiumi saaja peab olema eesti soost TÜ doktorant või doktorikraadi kaitsnud kuni 41-aastane teadur või õppejõud.

Igal aastal esitavad teaduskonnad sihtasutuse juhatusele prioriteetsed teadusvaldkonnad. Stipendiumi suurus sõltub investeeringute edukusest, käesoleval aastal on see 200 000 krooni.

Teaduskonnad on esitanud järgmised teadusprioriteedid: «Eesti keel ja rahvuskultuur globaliseerivas maailmas» (FL), «Evangeelne teoloogia» (US), «Keskkonnaõigus» (OI), «Farmatseutiline tehnoloogia» (AR), «Eetika riikluse edendamiseks» («Ethics facilitating statehood») (SO), «Arvutiteadus» (MT), «Liikumise- ja sporditeadused» (KK), «Õppekava teooria ja praktika» (HT), «Innovatsiooni juhtimine» (MJ), «Ökoloogia» (BG), «Materjalitehnoloogiad» (FK).

Taotlejal esitada järgmised dokumendid:

- stipendiumitaotlus (sihtasutuse vorm);
- ülevaade erialasest tegevusest;
- ülevaade kavandatavast uurimistööst ning põhjendus, et see vastab stipendiumi eesmärgile;
- kahe õppejõu soovitus (sh dekaani soovitus);
- ülevaade ühiskondlikust tegevusest;
- vastuvõtva ülikooli või teadusasutuse kinnitus õppima asumise või teadustööga tegelemise kohta;
- täielik kulutuste eelarve välisriigi ülikooli või teadusasutuse juures (k.a. reisikulud);
- kaasfinantseerimise allikad ja toetussummade suurused.

Taotluste esitamise tähtaeg on **1. veebruaril**. Stipendiumi saajad kuulutatakse välja 21. märtsil.

Taotluse blanketid: www.ut.ee/sihtasutus.

Info: TÜ Sihtasutusest tel 737 5852 või 521 6820 või ruth.kotsar@ut.ee.

ÕNNITLEME

Neeme Roose 65

10. jaanuaril saab 65-aasta-seks majandusteaduskonna õppejõud Neeme Roose.

Ta töötab teaduskonnas õppejõuna juba 28. aastat. Pärast TRÜ füüsika-matemaatikateaduskonna lõpetamist 1964 asus ta tööle TA Füüsika Instituuti, kus 1975. aastal kaitses füüsika-matemaatikakandidaadi kraadi. 1978. aastast töötab ta majandusteaduskonnas, algul kauba-tundmise, hiljem turunduse õppejõuna. Neeme Roose huvide spekter on olnud väga lai alates ärietikast ja turu-uuringutest turundusmeetmete poliitikani.

Roose sulest ilmunud õppevahendid (sisuliselt monograafiad) reklaami ja toote kohta turunduses on hinnatud nii üliõpilaste kui ka praktikute seas. Tema loengukursusi on alati iseloomustanud põhjalik viimistlus, millele on isikupära lisanud oskus tuletada uusi tabavaid

eestikeelseid turundusalaseid termineid. Sünnilt ja hingelt saarlaseks ei ole ta ka mandril olles minetanud muhedat saarlaste huumorit.

Neeme Roose on tuntud taktitundelise, sõbraliku ja abivalmis kolleegina.

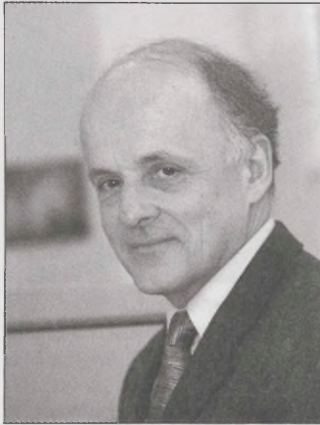
Kõikide töökaaslaste nimel õnnitleme ja soovime jätkuvat sära ning energiat edaspidiseks!

Kolleegid juhtimise ja turunduse instituudist

Mihkel Pärnoja 60

3. jaanuaril tähistas 60. sünnipäeva ülikooli administratsiooni- ja haridusdirektor Mihkel Pärnoja. Kolleegidena hindame väga Mihkli põhjalikkust, sihikindlust ja konstruktiivsust ning tunneme teda kui teravmeelset ja huvitavat vestluskaaslast.

Õnnitleme Mihkel Pärnojat soliidse tähiseni jõudmisel, täname teda ülikooli heaks tehtud töö eest, milles ta on suutnud ühendada teadlase, poliitiku ning ametniku oskused ja kogemused. Loodame, et eelseisvad aastad võimaldavad neid kogemusi ülikooli administratsiooni töö suunamisel ning kommunikatsiooni ja eriti õigusloome vallas

edukalt realiseerida.

Jätkugu Sul alati jõudu, südant ja rõõmsat meelt!

Rektoraat

PROFESSORITE KLUBIS

12. jaanuaril kl 17 esineb TÜ kohviku I korruse ruumis keeleteadlane, Tallinna Ülikooli prof **Martin Ehala**. Jätkub arutus eurooplaste juurte ümber.

Y-GALERIIS

Y-galeriis on avatud **fotonäitus Naissaarest**. Fotode autorid on Alar Madisson, Meelis Lökk ja Malev Toom. Näitust saab vaadata 15. jaanuarini.

SPORT

8. jaanuaril kl 18 mängib korvpallimeeskond TÜ/Rock Ujula spordihoones SEB Balti korvpalliliigas Livu alus/Liepajaga.

ÕNNITLEME

65

Lilli Paama, FK projektijuht – 7. jaanuar

45

Lilian Langsepp, muusika lektor – 11. jaanuar

40

Kadri Tamme, anestesioloo-gia ja intensiivravi vanemasistent – 8. jaanuar
Robert Jürjendal, Viljandi kultuuriakadeemia lektor – 10. jaanuar

35

Rodolphe Laffranque, avaliku õiguse teadur – 7. jaanuar

30

Ragnar Õun, Pärnu kolledži haridustehnoloog – 12. jaanuar

25

Martin Kesler, mereinstituudi laborant – 6. jaanuar

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Ilari Lään
Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18-210, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

Meenutades Paul Kenkmanni

23. dets 1945 – 19. sept 2001

Lõppenud aasta lõpus oleks kuuekümneseks saanud prof Paul Kenkmann, uuema sotsioloogia ja sotsioloogia õpetamise rajaja Eestis.

23. detsember 1945 Järva-Jaani. Sama kooli kuldmedal 1964. Ega neid kuldseid polegi Eestis ülearu palju. Kultuuriloolisest Järva-Jaanist on sada kilomeetrit Tartusse, sada Tallinnasse. Sada kilomeetrit vaimuni, sada kilomeetrit võimuni. Paul valis esimese. Tartu Riikliku Ülikooli ajaloo-osakond 1970. Filosoofiadoktor 1986.

Paul teadis, et teaduslikud kontaktid annavad ideevoolu. Joensuu Ülikoolis said kokku Wacquaint Harvardist, Wexler Rochesterist ja Kenkmann Tartust. 1985 oli Joensuu guru, kes kõiki mainitud liitis: Pierre Bourdieu.

Peale tema olid Pauli akadeemilises arsenalis aukohal mõistagi Marx oma kapitalikäsitusel ja Weber oma protestantismiteesiga. Lisaks Popperi ja Hempeli

epistemoloogilised sisselõiked teooria geneesi delikaatsetesse keerdkäikudesse. Paul on see, keda hää sõnaga meenutavad Eesti orientalistikateadlased: tänu temale jäi ju *ex oriente lux* Tartus nõukogude ajal ellu.

Pauli hauakivil on avatud raamat hanesulega. See sulg pidanuks veel palju kirjutama.

Kolleegid sotsioloogia ja sotsiaalpoliitika osakonnast

PENSIONÄRIDE ÜHING «VITAE»

19. jaanuaril kl 11 toimub ülikooli pensionäride ühingu liikmetele raamatukogu aud 202 loeng «Austraalia matkaja silmade läbi».

KURSUS

Haridusteaduskond kutsub osalema kursusel

«Juhendamine ja tagasiside»

Sihtgrupp: ülikooli erinevates õppevormides töötavad juhendajad-õppejõud.

Eesmärk: parandada õppetöö kvaliteeti juhendamise ja tagasiside andmise tõhusamaks muutmise kaudu.

Sisu: seminar käsitleb juhendamise ja tagasiside andmise parimaid praktikaid ja sõlmküsimusi. Suur osa on üksteiselt õppimisel ja kogemuste jagamisel. Kursuse lõpus valmib iseseisva tööna materjal juhendamisest ja tagasisidet algavale õppejõule.

Läbiviija: Einike Pilli.

Maht: 0,5 AP (20 t, millest 8 t auditoorset ja 12 t iseseisvat tööd).

Aeg: 11. ja 12. jaanuaril kl 14.15–18.00 Lossi 3-112.

Registreerumine: www.eformular.com/tiinam/juhendamine.html.

Kursus on TÜ töötajatele tasuta.

Tunnistuse saamise eeldus: osalemine mõlemal päeval ning iseseisev töö enne ja pärast kursust.

Info: seminari täpne kava ning ettevalmistamiseks vajalik info ÕISis (kursuse ainekood on HTHT.00.050) või tiina.muska@ut.ee.

IT-KOOLITUS ÜLIKOOLI TÖÖTAJATELE

Andmebaasisüsteemi MS Access kursus

Kursuse maht 12 t arvutiklassis.
Lektor Eve Aruvee.

Toimumiskoht: avatud ülikooli arvutiklass raamatukogu III korrusel.

Toimumisaeg: T, 10. jaan, K, 11. jaan ja N, 12. jaan kl 9.30–13.30.

Kursuse programm:

- Andmebaasi mõiste
- Tabelid, kirjed, väljad
- Tabeli loomine. Andmete sisestamine
- Töö tabeli andmetega (kirjete otsimine, sorteerimine, filtreerimine)
- Tabelite seostamine (*Relationship*)
- Päringute koostamine
- Seose tüübi määramine päringu koostamisel
- Koondite (*Total*) arvutamine päringutes
- Parameeterpäring
- Risttabel
- Ekraanivormide loomine ja kujundamine
- Aruannete vormistamine ja printimine
- Avaldise ja funktsioonide kasutamine
- Makrode kasutamine

Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega: 900 kr.

Registreerumine ja täiendav info: IT osakond, Riina Reinumägi 737 5442, riina@ut.ee.

Ööraamatukogu ja lastetuba

9.–19. jaanuarini on TÜ Raamatukogus taas avatud ööraamatukogu ja esimest korda lastetuba Nimmik-Nummik.

Koostöös TÜ Üliõpilas-esindusega on raamatukogu jaanuarikuu kahel nädalal avatud esmaspäevast neljapäevani tavapärasest 3 tundi kauem.

Peale traditsioonilise ööraamatukogu avatakse raamatukogu ruumis 207 lastetuba Nimmik-Nummik.

Tudengiemadel ja -isadel on raamatukogu teenindusosakonna juhataja Olga Einasto sõnul võimalus oma 2–7-aastased pisipõnnid jätta

raamatukogu lastetuppa. Laste eest hoolitsevad tema sõnul korp! Filiae Patriae ja korp! Amicitia tudengid ning raamatukogu töötajad.

Lapsed saavad Nimmik-Nummikus mängida, joonistada, laulda ja muinasjutte kuulata. TÜ Üliõpilasesindus pakub raamatukogu fuajeed tudengitele ka kerget kehakinnitust ja vaimuvirgutust.

Ööraamatukogu on avatud: 9.–12. jaan ja 16.–19. jaan kl 21–24.

Lastetuba Nimmik-Nummik on avatud: 9.–12. jaan ja 16.–19. jaan kl 17–21.

Lisainfo: Olga Einasto, 553 7982, olga.einasto@ut.ee.

KAITSMISED

10. jaanuaril kl 14.15 kaitseb ph aud 139 **Raili Rummelg** eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakonna magistritööd «et-kõrvalaused tänapäeva eesti kirjakeeles». Juhendaja prof Mati Erelt. Oponent PhD Liina Lindström.

11. jaanuaril kl 15 kaitseb **Nele Jaanson** Biomeedikumis aud 1006 biomeditsiini eriala magistritööd «Melanoomi antigeeni türosinaasi immuundominantsete regioonide kindlakstegemine kasutades türosinaasi-vastaseid monoklonaalseid antikehi». Juhendaja prof Mart Ustav. Oponent v-teadur Ene Metspalu.

11. jaanuaril kl 14.15 kaitseb matemaatika-informaatikateaduskonnas J. Liivi 2-404 **Tanel Kaart** doktoritööd «The Reliability of Linear Mixed Models in Genetic Studies» PhD (matemaatiline statistika) kraadi saamiseks. Juhendaja: dots Tõnu Möls. Oponentid: prof Dietrich von Rosen (Rootsi Põllumajandusülikool) ja prof Anita Dobek (Poznani Põllumajandusülikool, Poola).

12. jaanuaril toimub magistritööde kaitsmine ajaloo osakonnas Lossi 3-406:

kl 14.15 **Lea Kõiv** «Johannes Gutsloff ja tema «Lühike teade ja õpetus»» MA (ajalugu) kraadi taotlemiseks. Juhendaja: prof Tiit Rosenberg. Oponent: Piret Lotman, MA;
kl 15.45 **Milvi Martina Piir** «Pauluse protsess: kriminaalõiguslik analüüs ja koht Uue Testamendi traditsioonis» MA (ajalugu) kraadi taotlemiseks. Juhendaja: dots Mait Kõiv. Oponent: ajal-knd Märt Tānava.

13. jaanuaril kl 11 kaitseb Vane-muise 46-327 **Pille Metspalu**

inimgeograafia erialal magistritööd «Uuslamuehitus ja planeerimispraktika areng Harjumaa näitel». Juhendaja dots Jussi Sakari Jauhainen. Oponent v-teadur Tiit Tammaru.

19. jaanuaril kl 13 kaitseb molekulaar- ja rakubioloogia instituudis Riia 23-217 **Elin Lõhmussaar** doktoritööd molekulaarse biomeditsiini erialal «Alleelse aheldatuse (LD) struktuuri uurimine Euroopa populatsioonides ja selle rakendused geneetilistes assotsiatsiooniuuringutes». Juhendaja: prof Andres Metspalu. Oponent: prof Aarno Palotie (Helsingi Ülikool, Soome).

LOENGUD

12. jaanuaril kell 14.15 Lossi 3-405 peab dr Daniel Cohnitz *venia legendi* loengu teemal «The Unity of Goodman's Thought». Kõik filosoofiahuvilised on oodatud!

KONTSERT

TÜ AULAS

8. jaan kl 17 Rein Rannapi klave-rikontsert.

VANEMUISE KONTSERDIMAJAS

13. jaan kl 19 ansambli Orthodox Singers kontsert «Ortodoksed jõulud», kunstiline juht Valeri Petrov. Kavas Kalistratov, Õiglane Nektarius Aeginski, varajane vene mitmeaälsus, munkpreester Afanasij Rilec, Lagunov, Petrov, Gretšaninov, Tšesnokov, Stankovic, Uibo, Tavener.

19. jaan kl 19 kontsertsari «Mozart 250». Esineb Korea kammerorkester, solist Ab Koster (metsasarv), orkestri kunstiline juht Min Kim.

TARTU ÜLIKOOL

TÜ Üliõpilasesindus otsib oma nooruslikku kollektiivi

avaliku poliitika spetsialisti,

kelle ülesanne on üliõpilasesinduse avaliku poliitika valdkonna koordineerimine, nõustamine ja arendamine.

Sobiv kandidaat on:

- soovitavalt vanema kursuse tudeng,
- tunneb Eesti kõrghariduskorraldust ning on motiveeritud tegelema haridus- ja sotsiaaltomaatikaga,
- hea analüüsi- ja algatusvõimega,
- hea suhtlemisoskusega.

Kasuks tuleb tuutorina tegutsemise kogemus.

Pakume huvitavat ja mitmekesist tööd Eesti suurima ülikooli üliõpilaskonna avaliku poliitika väljatöötamisel, paindlikku töögraafikut ning erinevaid koolitusvõimalusi.

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus ja elu-lookirjeldus hiljemalt **9. jaanuaril** e-postiga või paberil TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, Jakobi 4, ruum 302, Tartu 51014).

Täpsem teave: www.ut.ee/konkurss ja tel 737 5400.

Tartus algab kolmas kunstikuu

Varje Sootak

Pühapäeval algab 12. veebruarini kestev kolmanda Tartu kunstikuu kultuuriprojekt «tARTu kunstikuu 2006».

Kunstikuu üldjuhi Katrin Ruusi sõnul on selle aasta kunstikuu eesmärk Euroopa kultuuripealinnaks kandideeriva Tartu kultuuri- ja kunsti elavdamine.

Kunstikuu üldkorraldaja on Tartu Kõrgem Kunstikool. Peale kõrgema kunstikooli on korraldamisse kaasatud kõik Tartus nii kunsti haridust andvad koolid (Tartu Kunstikool, Tartu Kunstigümnaasium, Tartu Lastekunstikool) kui ka Eestis kunstilist kõrgharidust pakuvad õppeasutused Eesti Kunstiakadeemia ja TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia.

Kunstistaap hakkab paiknema Tartu kaubamaja vanas hoones.

Üritused

Kunstikuu avatakse pühapäeval kl 18 Raekoja platsil.

«Mina ütlen kunst!» hüüdlauset kandva kunstikuu avavad linnapea Laine Jänes ja peakorraldaja, Tartu Kõrgema Kunstikooli rektor Vallo Nuust. Tervitussõnad ütlevad tartlastele Eesti Kunstiakadeemia rektor Signe Kivi ja TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia direktor Anzori Barkalaja. Seejärel avatakse kate Tartus juba iga-aastaseks traditsiooniks saanud jääskulptuurilt. Koera aastast ajendatud jääskulptuuri autor on Kirke Kangro.

Raekoja platsilt kanduvad avapidused Sadamatearisse, kus kell 20 algab üritus «Lavalised manifestatsioonid – mina ütlen kunst».

Peale paiksete kunstiürituste korraldatakse rändnäitusi

Tartu kunstikuu raames toimub sel aastal teist korda ülikooli kunstimuuseumis joonistamise kursust «Elav akt». Eelmisel aastal juhendas kursust Tiit Pääsuke.

AIJA SAKOVA

ja taide etendusi ka näiteks Tartu ja Tallinna vahet sõitvates rongides.

Võrreldes kahe eelneva Tartus toimunud kunstikuuga on Katrin Ruusi sõnul tänava tegemist kunstivaldkondade vahelise üritusega. «Peale kujutava kunsti hõlmavad kunstikuu ajal toimuvad üritused ka paljusid teisi kultuurilisi tegevusalasid (kirjandus, tants, mood, teater, muusika).»

11. veebruaril peetakse TÜ Raamatukogus akadeemiline kunsti hariduse konverents «Mina ütlen kunst ja haridus». TÜ maalikunsti prof Jaan Elken ütles, et temalt on konverentsil ettekanne «Maalimine lubatud!»

Nagu möödunud aastal, korraldab ülikooli kunstimuuseum ka tänava aktiivkroonistamise kursuse «Elav akt».

Muuseumi direktor Inge Kukk lausus, et 21. jaanuaril kell 11 ja kell 14 algab kunstnik Enn Põldroosi juhendamisel aktiivkroonistamine modelli järgi. «Joonistada võib aga ka praegu muuseumis oleva aktinäituse põhjal, samuti kipskujude järgi.» Evald Okase 90. sünnipäeval avati muuseumis Evald Okase, Aino Bachi ja Salome Trei akti- ja graafikanäitus. Möödunud aastal juhendas joonistamist TÜ tollane vabade kunstide professor kunstnik Tiit Pääsuke.

Inge Kukk märkis, et üritus

TARTU KUNSTIKUU

www.tartu.ee/kunstikuu.

on tasuta, kaasa tuleb võtta joonistusvahendid (pliiatsid, kriidid, söepliiatsid), paber on korraldajate poolt. «Samuti tuleks ette registreerida tel 737 5384 või kmm@ut.ee.»

20. jaanuaril kell 19 toimub Sadamatearisse Tartu, Pärnu, Võru ja Viljandi üritus «Nelja linna kultuur». Viljandi kultuuriakadeemia üliõpilased esitavad tantsuetenduse.

3., 4. ja 5. veebruaril sisustavad nädalavahetuse vanas kaubamajas samuti Viljandi tudengid.

Tartu korraldas üliõpilastele esseekonkursi

Marleen Parman

Tartu linnavalitsuse kultuuri- osakonna kultuuriteenistuse peaspetsialist

Linnavalitsuse korraldatud esseekonkursi «Uued tehnoloogiad kultuuri loomisel ja tarbimisel aastal 2011» parimad esseed kirjutasid Tartu Ülikooli tudengid.

I koha pälvis semiootika osakonna doktorandi Anti Saare (pildil) essee, II koha riigiteaduste üliõpilase Kristjan Kalduri ning III koha ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna üliõpilase Kunnar Kuke essee. Komisjon märkis ära ka Siiri Pärksoni ja Urmas Neeme esseed.

Esseid hindas komisjon koosseisus: Katriin Fisch-Hibopuu, Hannes Astok, Külli Hansen, Asko Tamme ja Berk Vaher.

Parimad esseekirjutajad saavad rahalise preemia: I koha pälvinud essee autor saab 4000 krooni, II koha autor 3000 krooni ning III koha autor 2000 krooni.

Linnavalitsuse kultuuriosakonna esseekonkurss «Uued tehnoloogiad kultuuri loomisel ja tarbimisel aastal 2011» oli suunatud Tartu ülikoolide üliõpilastele.

Kokku laekus 12 esseed. Vastavalt konkursi tingimustele kasutatakse parimaid esseid Tartu Euroopa kultuuripealinnaks kandideerimise taotluses. Taotlus tuleb esitada 15. märtsil. 14 Eesti linna ja valda kirjutasid alla koostöölepingule, millega toetatakse Tartu kandideerimist.

Tudengivanemate lapsed saavad raamatukogus mängida

Aija Sakova

16.–19. jaanuarini kella 17–21 on teist nädalat TÜ Raamatukogu ruumis 207 avatud lastetuba Nimmik-Nummik.

Lastetoa projektijuhi, raamatukogu teenindusosakonna juhataja Olga Einasto sõnul on tudengiemadel ja -isadel võimalus oma 2–7-aastased pisipõnnid jätta raamatukogu lastetuppa.

«Vanematele antakse kaasa piipar, kuna mobiiltelefonide kasutamine pole raamatukogus lubatud. Kui on vajadust, saame vanemaid alati teavitada,» ütles Einasto.

Lapsed saavad Nimmik-Nummikus mängida, joonistada, laulda ja muinasjutte kuulata. Lastetoa sisustuse on raamatukogu Einasto sõnul ise muretsenud, kastitäre raamatuid andis aga kirjastus Koolibri ja mänguasjad on toodud MTÜst Le-Lu-La.

Lastele paistab mängutuba meeldivat: piisavalt on mänguasju ja ruumi autodega ringi

Lastetoas olid Evaliisa ema Nele Ender (vasakul), Viivika Keskküla, projektijuht Olga Einasto, Roosi-Liis ja Mia-Lota.

AIJA SAKOVA

sõita, puidust ümarlaud, mille ümber raamatuid vaadata või joonistada, liumäest alla lasta või hoopis klaverit harjutada. Väiksematele lastele on muretsed ka laulvad potid.

Einasto sõnul nuttis üks poiss lastetoas küll: «Siis kui ema talle järele tuli ja nad koju pidid minema.»

12. veebruaril kell 16 toimub kontserdimajas Viljandi kultuuriakadeemia multimeediahappening «Tuuletõmme».

Näitused

Ülikooli raamatukogus avatakse kolm näitust. Need on «Fotorealismist Lauritani», Tartu Kunstikooli õpilaste graafikanäitus ja «Kunsti(õppe)raamat – raamatukunst».

Viimasel on väljas valik õpperaamatuid joonistamisest, maalimisest, üldkompositsioonist ja värvusõpetusest Tartu Kõrgema Kunstikooli ja TÜ Raamatukogust. Näituse koostasid Edith Hermann, Tiina Tolli, Janika Kraavi, kujundas Maarja Roosi.

1.–12. veebruarini on vanas kaubamajas avatud Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti visuaaltehnoloogia ja rahvusliku tekstiili erialade õppetööde näitus «Pole siin mingit kunsti!».

Ametlik kunstikuu kestab küll 12. veebruarini, kuid vaid kolm päeva hiljem avatakse ülikooli kunstimuuseumis Leedu kunsti näitus. Muuseumi direktori Inge Kuke sõnul aitavad näitust korraldada Tartu Kunstnike Maja ja Kaunase kunsti galerii koos Matti Miiliusega. Leedu kaasaegse kunsti näitus on avatud kuu aega.

Kunstikuul kultuurielamusi kogunud tartlased ja Tartut väisanud külalised saavad oma muljeid sõpradele ja lähedastele edastada spetsiaalselt tARTu kunstikuu jaoks loodud postkaartidel. Kunstikuu erimeenena saavad kõik kunstikuul osalejad, Tartus kunsti haridust omandanud kunstiinimesed ja teised hingelt (elu)kunstnikud endale soetada eri sõnumitega lustakaid märke.

TARTU ÜLICOOL

RAAMATUKOGU

SUNDEKSEMPLE

TÄNA LEHES

Euroopa ainepunktide süsteem

LK 2

Hoonestu arengukavast

LK 3

Prof A. Dulitschenkole Humboldti preemia

LK 2

13. jaanuaril on TÜ rootslastest kunstiajaloo professori (1933–1940) Sten Ingvar Karlingi 100. sünniaastapäev (surn 1987).

UUDISED

Raamatukogus avatakse toetajatele tänusein

18. jaanuaril kell 15 avatakse raamatukogu II korrusel tänusein.

Tänusein on austusavaldus firmadele, kes on oma õla alla pannud raamatukogu innovatiivsemaks muutmisel. Toonitud klaastahvlitele on graveeritud raamatukogu toetanud firma nimi ja logo. Esimeste klaastahvlitega avaldab raamatukogu tänu kahele suurele e-raamatukogu arendamist toetanud firmale – AS Hansapangale ja advokaadibüroole LEXTAL.

Kultuuriakadeemia koostöö Eesti Kontserdiga

11. jaanuaril sõlmisid TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia ja Eesti Kontsert koostöölepingu.

Koostööleping võimaldab alates käesoleva aasta suvest akadeemia tudengitel läbi viia praktikat ning täiendusõpet Eesti Kontserdi kontserdimajades (Estonia Kontserdisaal, Vanemuise Kontserdimaja, Pärnu Kontserdimaja, Jõhvi Kontserdimaja).

Praktika ja täiendusõppe võimalusi saavad kasutada kultuurikorralduse, popjazzmuusika, kirikumuusika, muusikaõpetaja, rahvamuusika, teatrikunsti visuaaltehnoloogia ja tantsukunsti üliõpilased.

Leping sisaldab ka ühist kontserttegevust ja muude projektide läbiviimist.

ONLINE-KÜSITLUS

Milliseid soodustusi soovid linnalt?

Vastajaid: 235

Uus küsimus:

Kui suur peaks olema ECTS-i ainepunkti maht? Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ tänukirja ja väikese medali- ga autasustati 80. sünnipäeval bioloogia-geograafiateaduskon- na kauaaegset õppejõudu **Asta Oraspõldu**, 65. sünnipäeval kauaaegse ja kohusetundliku pedagoogilise, teadusliku ja ühiskondliku töö eest füüsika- keemiateaduskonna doktori- kooli projektijuhti **Lilli Paamat** ning 50. sünnipäeval haldus- osakonna ehitustalituse sek- retär-asjaajajat **Katrin Valsi**.

Teaduskeele arendamise kava

TÜ nõukogu detsembrikuu istungil võeti vastu eesti teadus- keele edendamise kava.

Emakeelsete kõrgkooliõpi- kute loomine ja kasutamine tunnustati tähtsaimaks teadus- keele elujõu säilitajaks.

Kava järgi tuleb koostada ja lülitada põhiõppe kõikidesse õppekavadesse kohustuslik eesti keele kirjaliku enese- väljenduse kursus (2AP). Eri- alast eestikeelset väljendusos- kust tuleb viimistleda kõikide tasemete erialaõppes.

Kõrgkooliõpikute toimetuskolleegium

Rektori korraldusel moodus- tati kõrgkooliõpikute välja- andmise toimetuskolleegium, mille esimees on prorektor prof Jaak Kangilaski.

Kolleegiumi kuuluvad ana- toomia instituudi juhataja, prof Andres Arend, eesti keele prof Mati Erelt, orgaanilise keemia prof Jaak Järv, zooloo- gia ja hüdrobioloogia instituudi juhataja, prof Raivo Mänd ja ökonomeetria prof Tiit Paas.

Toimetuskolleegiumi on kutsutud osalema emeriitprof Aleksander Maastik EMÜst, akad Mihkel Veiderma TAST ja dots Mati Väljas TTÜst.

Prof Kangilaski sõnul tuleb kolleegiumil koostada 10. veebruariks kõrgkooliõpikute väljaandmise programm.

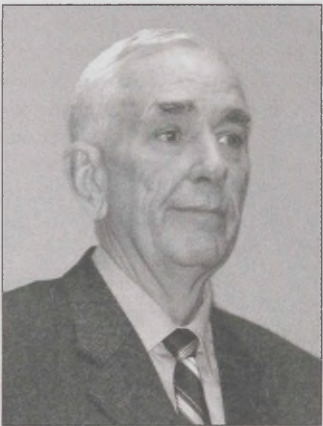
Kõrgkooliõpikute toimetus- kolleegium moodustati tea- duskeele edendamiseks vas- tavalt TÜ nõukogu detsembri- kuu istungi otsusele.

Tartu linn valib aukodanikke

Tartu linnavalitsus ootab 23. jaanuarini linlaste ja organi- satsioonide ettepanekuid Tar- tu linna aukodanike ja Tartu Tähe kavaleride valimiseks.

Aukodaniku tiitli ja Tartu Tähe andmise otsustab linna- volikogu.

TÜst või TÜga seotud isi- kutest on pärast 1993. aastat nimetatud Tartu linna aukoda- nikuks Voldemar Vaga, Harald Keres, Ilmar Kullam, Juhan Peegel, Aleksander Elango, Viktor Masing, Richard Villems, Sulev Vahtrre, Valve Saarma, Tullio Ilomets, Hando Runnel, Erast Parmasto, Karl Kull, Ain-Elmar Kaasik (pildil) ja Alo Ritsing.

Euroopa ainepunktide ülekandesüsteem

ECTS-süsteem näitab üliõpilase asetust kontekstis

Aija Sakova

Kehtiva ülikooliseaduse järgi peab Tartu Ülikool hakkama selle aasta 1. sep- tembrist rakendama ECTS-süsteemi.

Haridus- ja teadusministeeriumis on küll väljatöötamisel ülikooliseaduse muutmise eel- nõu, mille kohaselt lükkuks ECTS-süsteemi rakendamine aasta võrra edasi. Siiski vajab TÜ juba praegu kindlaid sei- sukohti süsteemi rakendami- se, eelkõige ainepunkti mahu ja hindamissüsteemi kohta.

22. detsembril toimus üli- koolis ka ECTS-süsteemi rakendamisega seonduvate probleemide avalik arutelu. Õppearenduse ja täiendus- koolituse keskuse juhataja Aune Valk tutvustas peamisi põhimõtteid ja rakendamise kitsaskohti.

Kindlat seisukohta ja la- hendust vajavad ECTSi aine- punkti maht tundides, TÜ hinnete ümberarvutamine ECTS-süsteemi hinneteks ja õppekavade muutmine päde- vuspõhiseks.

Suhteline hinnang

ECTS-süsteemi põhiline erinevus TÜs kehtivast hin- damissüsteemist on lähtumi- ne mitte ainult omandatud teadmistest, vaid sellest, kus omandatud teadmistega võrreldes teiste tudengitega paiknetakse.

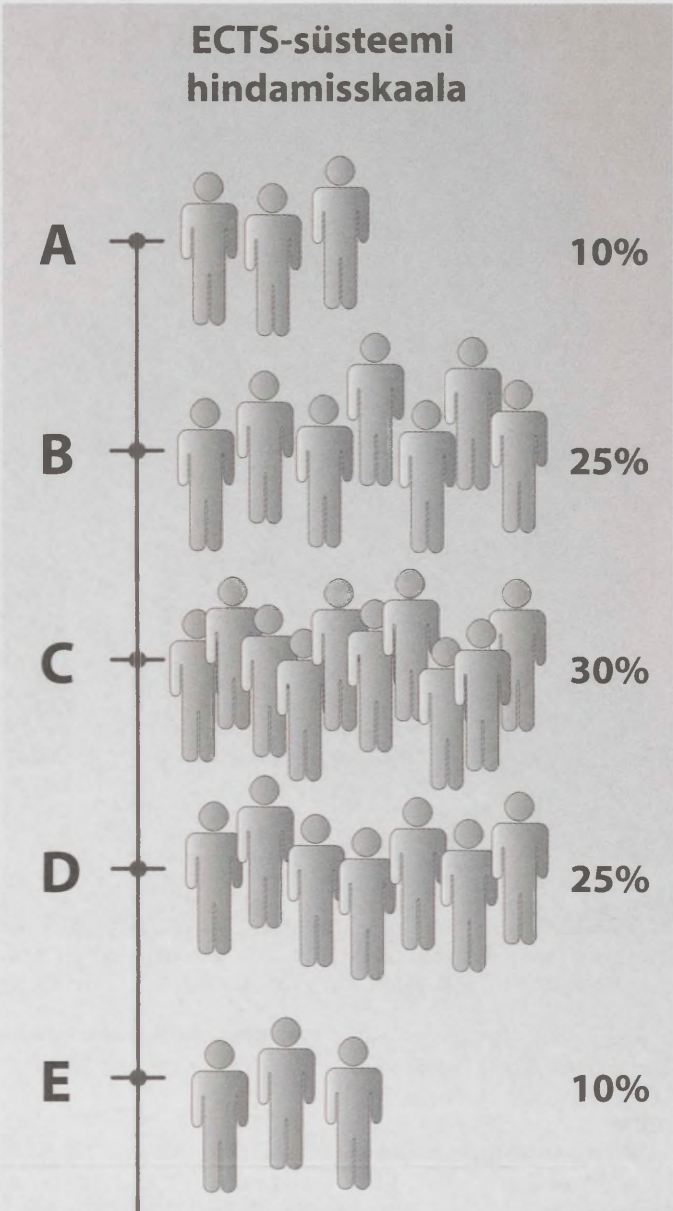
TÜs antav hinne näitab, millises mahus on aine omandatud (A 91–100%, B 81–90% jne), ECTS-süsteemi hinne aga üliõpilase asetust teiste tudengitega võrreldes. Positiivselt aine sooritanud üliõpilased jaotatakse ECTS- süsteemi hindamisskaalal järgmiselt: parimad 10% saa- vad A, järgnevad 25% B, 30% C, 25% D ja nõrgimad 10% E. 60 üliõpilasega kursusel (kus kõik läbisid aine) peaksid 6 tudengit saama A, 15 B 18 C, 15 D ja 6 E.

TÜ Üliõpilasesinduse ase- esimehe Krista Ütsi arvates ei ole ECTS-süsteem üliõpilaste vastu väga sõbralik, kuid vajalik. «Jõuga surutakse üli- õpilased mingite protsentide raamidesse. Kuid samas on see vajalik just üliõpilaste punktide ülekandmiseks, kui tudengid õpivad välismaal või tulevad Tartusse.»

Paralleelsed süsteimid

Üle-eelmise õppeproreko- tori, rakendusgeoloogia prof Volli Kalmu sõnul on oluline mõista, et TÜ ei pea üle võtma ECTS-süsteemi, kuid peab tagama oma ainepunk- tide ja hinnete ülekantavuse ECTS-süsteemi hinneteks ja ainepunktideks. «ECTS- süsteem on mõeldud eelkõige tudengitele. Selleks, et nad saaksid lihtsalt liikuda Euroo- pa ülikoolide vahel ning igal pool mõistetakse ühtmoodi, kui palju ja hästi nad õppinud on,» ütles Kalm.

«ECTSi hindamissüsteem on loodud mitte hindamiseks, vaid hinnete ülekandmiseks ühest rahvuslikust hindamis- süsteemist teise,» lisas Aune Valk. Kahe hindamissüsteemi paralleelne kasutus ei tähen- da tema sõnul seda, et õppe-

30 üliõpilasega kursusel (kus kõik läbisid aine) saaksid ECTS-süsteemis 3 tudengit hindeks A, 7 B, 10 C, 7 D ja 3 E.

AUNE VALK

ECTSi hindamissüsteem on loodud mitte hindamiseks, vaid hinnete ülekandmiseks ühest rahvuslikust hindamissüsteemist teise.

jõud hindaks üliõpilast kaks korda.

Üliõpilast hinnatakse ikka tema omandatud õpitulemus- te alusel ehk senises süsteemi- mis. «Et hinne oleks aga ECTS-süsteemi ülekantav, peab aine läbimisel saadav tule- mus olema täpsem senisest jaotusest A kuni E. Üliõpilast tuleks hinnata näiteks skaalal 50–100, mis on ka seni olnud positiivse hinde aluseks olev protsendivahemik,» selgitas Valk.

Kui õppeinfosüsteemi (ÕIS) sisestada vastav punktisum- ma, siis arvutab ÕIS Valgu sõnul ise hinde nii Eesti kui ka ECTS-süsteemis. «Kaks hinnet võivad nii kattuda kui erineda. Probleemiks on see- juures lõpptulemuse väline kattuvus (suured tähed A–E) ja sisuline erinevus kahes süsteemis. Tõenäoliselt tu- leks TÜ hindeid muuta, viia numbriskaalale 5–1, mis on kasutusel enamikus Eesti üli- koolides. Originaalne mõte oleks võtta kasutusele väike- sed tähed a–e.»

Ainepunkti maht

Hindamiskriteeriumite kõrval on oluline ka aine- punkti mahu defineerimine. Praegu rakendatava praktika kohaselt võrdub üks TÜ ai- nepunkt 1,5 ECTS-süsteemi ainepunktiga.

Aune Valk tõstatas arutelul

küsimuse ECTS-süsteemi ai- nepunkti mahu defineerimise kohta. «Kui 1 AP võrdub 40 töötunniga, siis lähim täis- arvuline vaste ECTS-süsteemi ainepunktile oleks 27 tundi,» selgitas Valk. Ülikooliseaduse muutmise eelnõu näeb ECTS- süsteemi ainepunkti mahuks 26–27 tundi. Euroopa keskmise ainepunkti maht on Valgu sõnul hinnatud 25–26 tunnile (1520 t aastas), Inglismaal on see näiteks 30 tundi.

Arutelu lõpuks koorus välja ettepanek fikseerida ühe ainepunkti minimaalseks tööhulgaks 25 tundi (vajalik keskmisel tudengil positiivse õpitulemuse saavutamiseks). Maksimaalne töömaht ei to- hiks ületada 30 tundi.

Volli Kalmu sõnul tuleks ülikooliseaduses fikseerida ECTSi ainepunkti kindel maht: «See võimaldaks enne- tada segaduste tekkimist ai- nepunktide ülekandmisel siis, kui ühes ülikoolis kasutatakse 30 t ja teises 25 t ainepunkti mahtu.»

Arutelu aeg jäi liiga napiks, et käsitleda põhjalikumalt õpi- tulemusi (*learning outcomes*), mille defineerimine on nii hindamise kui töomahu määramise alus. «Lähiaastatel tuleb kõik õppekavad, aga ka moodulid ja kursused kirjel- dada õpitulemustest (tead- mised, oskused, pädevused) lähtudes,» ütles Valk.

Prof Dulitšenko sai Humboldti preemia

Romasz Romantšik
slaavi filoloogia
õppetooli teadur

Slaavi filoloogia prof Alek- sander Dulitšenko (pildil) pälvis eelmise aasta lõpus Alexander von Humboldti preemia.

Slaavi filoloogia prof Dulitšenko põhilised uuri- misvaldkonnad on väikesed slaavi keeled (mikrokeeled), keeleteooria jm.

Prof Dulitšenko on publi- seerinud üle 500 teadusartikli rohkem kui 20 keeles, enami- ku neist tunnustatud rahvus- vahelistes ajakirjades.

Paljud tööd on välja antud Saksamaal, nagu näiteks monograafiad «Vene keel 20. sajandi lõpus», «Etno- sotsiolingvistika NSVLs pere- stroika ajal» ja ka tema poolt Peterburi arhiivis leitud ning Göttingeni TA poolt ilmunud kašuubi keele esimene gram- matika. Prof Dulitšenko peab pidevalt loenguid Heidelber-

gi, Trieri, Göttingeni, Kölni, Greifswaldi jt ülikoolides. Ta on valitud Göttingeni TA välisliikmeks.

Dulitšenko leidis Peterburi raamatukogust 18. sajandi lõpust pärit käsikirja eesti keele kohta, mille on kirju- tanud saksa keeles pastor August Wilhelm Hupel. Käsiki- rjas kirjeldatakse eesti keele kõla, kasutades prantsuse ja saksa keelt. Käsikiri on valmis väljaandmiseks.

Ilmus kümnes spordi- teadustööde kogumik

Toivo Jürimäe
professor

Eelmise aasta detsembris ilmus «Acta Kinesiologiae Universitatis Tartuensis» kümnes number.

Tegemist on kord aastas ilmuva ingliskeelse eelret- senseeritava teadustööde kogumikuga.

Kogumikku indekseeritakse sporditeaduslikus andmebaa- sis «Sport Discus Database». Väljaande rahvusvaheline toimetuskolleegium on 18- liikmeline. Kõigi nende aas- tate jooksul on kogumikku toimetanud allkirjutanu. Il- munud artiklitest umbes kolm

ACTA KINESIOLOGIAE
UNIVERSITATIS
TARTUENSIS

VOLUME 10

neljandikku kuulub välisauto- ritele. Neli artiklit ilmus meie õppejõududel.

Edaspidi on kavas avaldada aastaks kaks väljaande numb- rit aastas.

Eelmise aasta juunis kirjutasid rektor Jaak Aaviksoo (pa- remal) ja Samsung SDI esindajad alla koostöölepingule.

ANDRES TENNUS

Füüsikateadlaste koos- töö Samsungiga jätkub

Aija Sakova

Maailma suurim arvuti- ja TV-kuvarite tootja Samsung SDI kiitis heaks TÜ teadlaste vahearuande plasmaterite materjalide väljatöötamisel.

Eelmise aasta 1. augustil algas füüsika instituudi ja füüsika-keemiateaduskonna füüsika osakonna 15-liikmelise teadlaste kollektiivi lepinguline uurimistöö uute plasmakuvari- te materjalide väljatöötamiseks SAMSUNG SDI-le.

Instituudi teadusdirektori Marco Kirmi sõnul on mees- kond tänaseks loonud vajali- kud seadmed plasmaterite materjalide omaduste uurimi-

seks ja edukalt käivitanud uute materjalide valmistamise.

Esimeste uurimistulemuste baasil valminud käsikiri esi- tati Kirmi sõnul avaldamiseks ühele maailma juhtivale ra- kendusfüüsika ajakirjale.

Samuti rahaldas Eesti tea- duse tippkeskuste infrastruk- tuuri programm instituudi taotluse (17,7 mln krooni), mis võimaldab parandada aparatuurset baasi ning infra- struktuuri.

Samsungi kõrval on füüsika instituudis ettevalmistamisel ka koostööprojekt pooljuht- skeemide valmistajaga, Saksa firmaga Infineon ja Hollandi elektroonikagigandiga Philips.

Uus hoonestu arengukava aitab teadusülikooliks saada

TÜ nõukogu kinnitas ülikooli hoonestu arengukava aastateks 2006–2015

Varje Sootak

Mõne aasta pärast on ülikoolil välja kujunenud mitu teaduslinnakut.

Ülikooli ruumiline areng koondub kesklinna linnakusse (*humaniora* ja *socialia* valdkond) ning Maarjamõisa linnakusse (*realia* et *naturalia* ja *medicina* valdkond).

Teadusprorektor prof Ain Heinaru sõnul on praegu prioriteetne ehitus uus keemiahoone.

Maarjamõisa teadus- ja tehnoloogialinnakus Biomeedikum ja tehnoloogiainstituudi naabruses valmib esimesena keemiahoone. Sinna rajatakse veel geneetika-, füüsika- ja materjaliteaduste, ökoloogia- ning biomeditsiinikeskused.

Keemiahoone valmimisest hakkab sõltuma teistegi teadusvaldkondade koondumine, sest näiteks filoloogide jaoks tuleb renoveerida vana keemiahoone.

Filosoofiateaduskonnale jäävad endiselt ka ruumid hoonetes Lossi 3, Ülikooli 16, Ülikooli 17 ja Lai 34.

Maarjamõisa teaduslinnak

Küsimusele, millal keemiahoone valmida võiks, vastab prof Heinaru veendunult, et aastal 2007.

«Uut keemiahoonet juba projekteeritakse ning sel suvel võib alata ehitamine. Keemiahoonest alustame seepärast, et keemiateadmistele baas on vajalik teistegi teadusharude uurimistööks.»

Heinaru sõnul soodustab eri teadlaste koostöö uues teaduslinnakus integreerumist, võimaldab otstarbekamalt kasutada aparatuuri, annab seega lisaväärtuse.

«Eksperimentaalteaduste edendamine nõuab ka eri tüüpi ehitisi, sisustust, aparatuuri, vana ajalooline hoonestu ei kõlba alati selleks,» selgitas prorektor.

Maarjamõisa välja piirkonnas asuvad praegu mitte sugugi üksteise kõrval nagu fotomontaažil Biomeedikum (vasakul, joonisel nr 1) ja tehnoloogiainstituut (2). Nende läheduses on veel piisavalt ruumi mitmele Maarjamõisa teadus- ja tehnoloogialinnaku hoonetele.

ANDRES TENNUS, VARJE SOOTAK, MONTAAŽ ERGI PROMMIK

Reaal- ja loodusteaduste valdkonna hooneprogrammi kohaselt vabaneb pärast füüsika- ja materjaliteaduste keskuse väljaehitamist Maarjamõisas ka füüsikahoone. «Mis saab siis vanast füüsikahoonest, pole veel päris selge. Üks võimalus on kaasaegne konverentsikeskus, mille järele puudust tunneme,» ütles prof Heinaru.

Järk-järgult hakkab Maarjamõissasse ehitatavatesse hoonetesse kolima ka bioloogia-geograafia teaduskond.

Maarjamõissasse ehitatakse sotsiaalteadustega (psühholoogia) seotud loodusteaduste ja meditsiiniga seotud eksperimenteraalaruuringute baas.

Maarjamõisa meditsiinilinnaku väljaehitatavatele pindadele koondub arstiteaduskonna kliiniline õpe. Maarjamõisa teadus- ja

tehnoloogialinnaku kompleksi plaanitakse ehitada ka katseloomateaduskeskus. *Medicina* valdkonna teadustegemise integreerub ehitatavate keemiahoone, geneetikakeskuse ja biomeditsiinikeskuse uurimistööga.

Kehakultuuriteaduskonna füsioteraapia kliiniline õpe hakkab samuti toimuma meditsiinilinnakus.

Sportiteaduste eksperimenteraalne baas arendatakse välja Maarjamõisa teadus- ja tehnoloogialinnakus.

Teadusülikooliks

Teadusprorektori sõnul oli eelmistes hoonestu arengukavades rohkem tähelepanu pööratud majade renoveerimisele.

Uus kava aastateks 2006–2015 lähtub TÜ arengukavast aastani 2008, integreeritud

tehnoloogiaprogrammist ja valdkondlikest arenguprogrammidest (2005–2015).

Uue infrastruktuuri väljaarendamine ja hoonete ehitamine on Heinaru sõnul märksa kallim kui olemasolevate hoonete renoveerimine. Teadusprorektor on aga optimistlik ja arvab, et 80% plaanitust realiseerub kindlasti.

«Ma ei oleks ka väga imestunud, kui realiseeruks 120%. Kui vaadata ülikooli finantseerimisvõimaluste suurenemist viimastel aastatel, siis on need plaanid täiesti realistlikud.»

Prof Heinaru rõhutab, et kui Tartu Ülikool tahab saada Euroopa tasemel teadusülikooliks, siis peabki püstitama suuremaid eesmärgi. «Kuid koos kvantiteedi suurenemisega peab oluliselt paranema ka kvaliteet.»

MAARJAMÕISA TEADUSLINNAK

Tehnoloogiainstituut
Keemiahoone
Geneetikakeskus
Biomeditsiinikeskus
Füüsika- ja materjaliteaduste keskus
Ökoloogiakeskus
Katseloomateaduskeskus

Küsimusele, mis juhtub aga siis, kui üliõpilaste arv hakkab vähenema, vastas Heinaru, et kuna TÜ arengukava aastani 2008 näeb teadusosa suurenemist ligi 20–30%, siis isegi üliõpilaste arvu vähenedes teadustöötajate arv ikkagi suureneb.

«Seda enam, kui Eesti võtab suuna teadmispõhisele majandusele. Juba praegu ei ole aga näiteks tõukefondide uusi projekte täitvatele inimestele tööruume pakkuda. Kuid teaduspoole, samuti ülikooli eelarve suurenemine, mis on juba praegu üle miljardi krooni, vajab ka kesksete üldfunktsioonide täitmiseks juurde inimesi ning ruume. Seega kasutame Maarjamõissasse koondudes ära ka kõik kesklinna vabanevad majad.»

Administratsiooni käsutusse saavad ruumid peahoones Ülikooli 18a, Küttri 2, Jakobi 4, Jakobi 1, Jakobi 5 ja Mun- ga 4.

Teiste teadusvaldkondade ja struktuurüksuste ruumikavast järgmises UTs.

UUDISED

Narva kolledž koolitab aineõpetajaid

Täna toimub Narva kolledži korraldatud vene õppekeele- ga põhikoolide aineõpetajate ümberõppekoolituste pidulik lõpetamine. Õiguse oma õppe- ainet põhikoolis eesti keeles õpetada saavad 50 ajaloo, loodusõpetuse, geograafia ja inimeseõpetuse õpetajat.

Koolitus algas 2004. a ja see viidi läbi kord kuus toimuvate õppetsüklitena.

Ümberõppekoolituse tellis haridus- ja teadusministere- rium, et täita nõudlust vene õppekeelega koolides eesti keeles õpetavate aineõpetaja- te järele.

Lõpetamisel tutvustatakse ka ELi toetusel läbiviidud projekti, mille tulemusena valmisid 12 aine sõnastikud vene õppekeelega koolide 7.–9. klassidele.

Sihtfinantseerimise maht ja teemad

11. jaanuaril kinnitas hari- dus- ja teadusminister Mailis Reps 2006. aasta teadus- ja arendusasutuste sihtfinantsee- rimise mahu ja teemad.

2006. a sihtfinantseeritakse 202 jätkuvat ja 24 uut teadus- teemat. Sihtfinantseerimise kogumaht on ligi 262 mln krooni.

TÜst on kokku 111 teadus- teemat ja selleks eraldatakse ligi 120 mln krooni.

Tallinna Tehnikaülikoolile eraldati 63 mln (47 teemat), Eesti Maaülikoolile 23,4 mln (22 teemat), Tallinna Üli- koolile 13,6 mln krooni (16 teemat).

Sihtfinantseeritavate tee- made loetelu asub haridus- ja teadusministeeriumi kodule- hel www.hm.ee.

Konverents Euroo- pa õigusruumist

20. jaanuaril kell 12 algab Tallinnas Mustpeade Majas konverents «Ühtne Euroopa õigusruum ja kohtute roll selle kujundamisel».

Euroopa õigusruumi ühtsu- se üle arutlevad juristid Allar Jõks, Rein Lang, Julia Laffranque, Uno Lõhmus, Rait Maruste, Raul Narits ja Märt Rask.

Esitletakse dr Julia Laffran- que'i raamatut «Euroopa Liidu õigussüsteem ja Eesti õiguse koht selles».

Konverentsi korraldavad Martensi Selts ja TÜ Õigus- instituut.

Osavõtt on tasuta, kuid huvi- listel palutakse registreeruda aadressil www.martens.ee.

TÜTIs tuleb seminar kütuseelementidest

24. jaanuaril kell 15 algab teh- noloogiainstituudis seminar «Kütuseelement kui perspek- tiivne uus energiatehnoloogia ja sellega seotud probleemid».

Ettekande peab prof Enn Lust, kaasautorid on Gunnar Nurk, Priit Möller, Indrek Kivi, Priit Nigu, Silvar Kallip ja Karmen Lust.

Seminari korraldavad tehnoloogiainstituut ja füüsikalise keemia instituut koos AS-iga Elcogen projekti Tartu SPINNO 2 raames. Info: Gunnar Nurk, tel 737 5163, gunnar.nurk@ut.ee, www.tuit.ut.ee, www.chem.ut.ee, www.elcogen.ee.

Registreerumine (hiljemalt 20. jaanuar): tel: 737 4800 ulvi.tiirik@ut.ee.

15 000 eurot saksa- keelse kirjanduse jaoks

Aija Sakova

Saksa filoloogia õppetooli raamatukogu saab program- mi «Inimesed ja raamatud – Saksa raamatukogu algatus Kesk- ja Ida-Euroopa jaoks» raames 15 000 eurot Saksa kaasaegse teadus- ja ilukir- janduse hankimiseks.

Programmi eesmärk on elavdada huvi Saksamaa ja saksa kultuuri vastu eriti noorte inimeste seas.

Õppetooli õppekorralduse spetsialisti Kaie Oksa sõnul võimaldab toetussumma osta teaduskirjandust ja väärtkir- janduse alla kuuluvat kaas- aegset ilukirjandust, mille

ostmiseks on seni raha alati nappinud. «Nimekirjade koos- tamisel osalevad saksa filo- loogia õppetooli õppejõud.»

Kõik programmi raames muretsedud raamatud varus- tatakse spetsiaalse eksliibri- sega ja on kättesaadavad kõigile TÜ Raamatukogu lugejail.

Kolme aasta jooksul saab õppetool Oksa sõnul külla kut- suda ka ühe Saksa kirjaniku.

Programm «Inimesed ja raamatud» on Saksamaa välisministeeriumi ja Goethe- instituudi ühisalgatus koos- töös mitmete fondide ja ühin- gutega. Programmi raames toetatakse kokku 30 valitud raamatukogu 22 riigis.

LAIUSE LUMELAHING

4. veebruaril toimub Jõgevamaal Laiusel Põhjasõja-aegset sündmust taaselustav lumekindluse vallutusmäng. Peale lumesõja ja kindluse ehitamise kantakse ette ajalooline näi- dend, samuti on soovijatele kavas rivi- harjutused.

Ürituse korraldavad ajaloo osakonna üliõpilaskogu, ajalooring, rollimängijate selts Somnium Mirabile ja Laiuse külaselts.

Info ja registreerimine: www.hot.ee/ajalugu.

UT KÜSIB

Mida toob alanud aasta kunstimuuseumile?

Vastab ülikooli kunstimuu- seumi direktor Inge Kukk.

Meie töö hakkab vilja kand- ma. Veebruari esimesel poolel esitleme oma valikkataloogi «200 aastat Tartu Ülikooli kunstimuuseumi».

2004. a alustasime muu- seumi kõige huvitavamate ob- jektide kataloogi koostamist, kuhu valisime 50 objekti.

Selles on Düreri graafikat, vanu joonistusi, kõige suu- rem kreeka vaas, mis meil veel alles on, antiikmün- te, röntgeniga läbi uuritud iibise muumia jt.

Eelmiste kogude kataloog ilmus 1910, nii et pole läinud sadat aastatki, kui muuseum suutis jälle kataloogi välja anda. 1910. aasta kataloogis olevatest kollektsioonidest evakueeriti aga kõik I maa- ilmasõja ajal Voroneži, mis on seni tagastamata (kreeka vaa- sid, pronks ja marmorkujud).

Kevadel ilmub lõpuks ka Voroneži oblasti kunstimuu- seumis olevate varade kataloogi I köide «Dorpat–Jurjev– Tartu ja Voronež: ülikooli kunstikogu saatuse».

Kunstimuuseumil ilmub direktor Inge Kuke sõnul tänavu haks väga oodatud kataloogi.

VARJE SOOTAK

Selle kataloogi ettevalmis- tamine on koostöös Voroneži muuseumiga nõudnud palju aega, praegu toimub kujun- damine. Eriti keeruline on tehniline töö – ühele lehe- küljele tuleb ära mahutada kaks objekti, tekst on eesti, vene ja inglise keeles. Kokku on kataloogis kirjeldatud 508 objekti. Välja on uuritud kõikide kunstobjektide Tartu Ülikooli sattumise legend ning parandatud ja täiendatud

Voroneži muuseumi koostatud vanu kirjeid.

Koostöö Voronežiga jätkub. Lepingu järgi tuleb meil aas- ta pärast korraldada ühiselt Voronežis rahvusvaheline resti- tutsiooniteemaline konverents.

Veebruaris avame muu- seumis Leedu kunstinäituse. Kevadel tahame teha interak- tiivse näituseprojekti antiikaja moest, kus saab näha tolle aja soenguid, riideid, ehteid ning neid ka ise teha.

17.11.11

RT kooli. os

Raamatukogu direktor Martin Hallik (keskel) ja turundusjuht Ilona Smuškina annavad advokaadibüroo LEXTAL esindajale Tarmo Sillale üle tänukirja.

AIIJA SAKOVA

Raamatukogus avati toetajatele tänusein

Aija Sakova

18. jaanuaril avati TÜ Raamatukogu II korrusel treppide juures tänusein.

Toetajate tänuseina avas rektor Jaak Aaviksoo. Direktori Martin Halliku sõnul on tänusein austusavaldus firmadele, kes on oma öla alla pannud raamatukogu innovatiivsemaks muutmise. «Tänusein asub kohas, kus see on kõigile raamatukogu külastajatele näha.»

Kahele toonitud klaastahvlile on graveeritud e-raamatukogu arendamist toetanud firmade AS Hansapanga ja advokaadibüroo LEXTAL nimi ja logo.

Tänukirjad võtsid firmade esindajatest vastu advokaadibüroo LEXTAL vandeadvokaat ja partner Tarmo Sild ning Hansapanga Lõuna regiooni direktor Koit Semjonov. Semjonov avaldas lootust, et tahvli avamine tähistab raamatukogu ja Hansapanga koostöö jätkumist.

Pingetega ei pea üksi toime tulema

Psühholoog nõustab üliõpilasi juba kolmandat aastat

Aija Sakova

Eksamiperiood on tudengite elus pingeline aeg ja paljud võivad sel ajal tunda, et on stressis või ei tule kõikide probleemidega toime. Oma muredega psühholoogi poole pöördumine ei ole häbiasi.

Tartu Ülikool oli Eesti ülikoolidest esimene, kes hakkas tudengitele psühholoogilist tuge pakkuma. Praeguseks on üliõpilaspühholoogid tööl ka maaülikoolis ja kunstiakadeemias. Tü üliõpilaspühholoog Ivi Niinep töötab Tü Raamatukogus 2004. a aprillist, üliõpilaste psühholoogiline nõustamine käivitati aga juba 2003. a sügisel. Niinepi jaoks on seekordne sessiaeg juba neljas, kuid ta tõdeb, et sessi ajal ei ole üliõpilasi oluliselt rohkem kui muul ajal. «Alles pärast eksamite lõppu hakkavad tudengid rohkem psühholoogi poole pöörduma.»

Stressi tekitajad

Olgugi et tudengitel on muresid seinast seina, nimetab Ivi Niinep peamiste probleemidena, millega psühholoogi poole pöörduakse, ärevust, depressiivsust, madalat enesehinnangut, suhteprobleeme, õpimotivatsiooni puudumist, aga ka kriisilukordi. «Esmakursuslastel on vahel tõsine probleem õppejõu jutule minekuga ja enda huvide eest seismisega.»

Stressi ja depressiivsust võivad esmakursuslastel Niinepi sõnul põhjustada ka kohanemisraskused. «Keskkoollis oldi tublimate õpilaste hulgas, saadi ilma suuremate pingutusteta häid hindeid, kuid ülikoolis on asjad korraga teisiti. Uus õppesüsteem tekitab pingeid. Ei osata süstemaatiliselt õppida, ollakse segaduses ning masenduses. Ka oma kodust, perest ja endistest sõpradest-tuttavatest eemalolek on nii mõnelegi suur katsumus.»

Vanemate kursuste tudengitel ilmneb sessi ajal üsna tihti depressiivsust seetõttu, et ollakse oma ajalisi võimeid üle hinnanud. «On inimesi, kes soovivad õppida korraga mitut eriala, käia tööl, korporatsioonides kaasa lüüa ning huvialadega tegeleda. See põhjustab loomulikult pingeid,» selgitas Niinep.

Kultuurišokk

Aktuaalne on Niinepi sõnul ka kultuurišoki teema. See võib esineda välistudengitel, kes asuvad võõrale maale pikemaks ajaks õppima. Esimesel kuudel on tema sõnul kõik kogetu uus ja huvitav: «Ollakse ülimalt aktiivne, kuid mõne aja möödudes võib tekkida süvenev rahulolematuse.»

Kultuurišoki sümptomid võivad tema sõnul olla kurbus, üksildustunne, mure oma tervise pärast, une- ja

Üliõpilaspühholoog Ivi Niinep töötab ülikoolis alates 2004. a aprillist ja võtab üliõpilasi vastu Tü Raamatukogu ruumis 209.

AIIJA SAKOVA

ÜLIÕPILAS-PSÜHHOLOOG

Asub Tü Raamatukogu 2. korrusel ruumis 209. Vastuvõtuajad on esmaspäev ja kolmapäev 10–12 ja 13–17 ning reedel 10–12 ja 13–16. Registreerida saab tel 737 6211 ja e-posti teel psyhholoog@ut.ee.

Kuidas abi saada?

Stressi võib Niinepi sõnul defineerida kui emotsionaalset, intellektuaalset või füüsilist reaktsiooni muutustele või muutunud nõudmistele. «Stressireaktsioon valmistab keha ja vaimu ette iga uue, ähvardava või hoopis põneva olukorra eel ning stressoriteks võivad olla nii negatiivsed kui ka positiivsed elusündmused. Oluline pole niivõrd stressor ise kui inimese tõlgendus toimuvale. Näiteks kui üks tudeng suudab eksamil ebaõnnestumist võtta suhteliselt kergena, siis teise jaoks võib see olla tõeline katastroof,» selgitas Niinep.

Stressi kõiki allikaid ei saa ja ei olegi vaja kõrvaldada. «Saame aga õppida stressoritega edukamalt toime tulema, rakendades füüsilisi, käitumuslikke ja kognitiivseid toimetulekustrateegiaid,» selgitas Niinep.

Füüsilised strateegiad on näiteks lõdvestumistehnikad, regulaarne füüsiline koormus, väljapuhkamiseks vajalik une-

aeg ja tervislik toitumine. Käitumuslike strateegiate hulka kuuluvad ajaplaneerimise tehnikad (nädalaplaani koostamine jt). Väga oluline on Niinepi sõnul ka realistlike eesmärkide püstitamine.

Üks kõige olulisemaid strateegiaid stressi vähendamisel on tema sõnul oma stressi tekitavate olukordadega seotud mõtete uurimine. «Tuleb endalt küsida, mis on kõige hullem, mis minuga võiks juhtuda? Ja see ei olegi tihti nii hull, kui esmalt tundus. Samuti ei tohiks unustada oma muredest rääkimist heade sõprade või nõustajaga.»

Enamik psühholoogi külastavaid tudengeid teeb seda esimest korda ja küsimus, mida ma rääkima pean, on Niinepi sõnul vägagi tavaline vestluse algus. «Palun rääkida sellest, mis neile sel hetkel muret tekitab, kui nad end vastuvõtule registreerisid. Eks siis pikem rääkimine aitab murede osas paremini selgusele saada.»

TÄNA LEHES

Hoonestu arengukavast 2.

LK 3

Jakobi 5 õppehoone remondis

LK 2

Õppetoolide likvideerimisest

LK 2

Ajakirja Akadeemia artikliauhinnad

LK 3

18. jaanuaril 1838 asutati Tartus Õpetatud Eesti Selts (Gelehrte Estnische Gesellschaft).

UUDISED

Ilmus väljaanne «Eesti ajalugu VI»

Täna kell 16 esitlevad Õpetatud Eesti Selts ja Kirjastus Ilmamaa Tartu Kirjanduse Majas raamatut «Eesti ajalugu VI».

Suurteose sünniloost räägivad selle autorid Tartu Ülikooli emeriitprofessor Sulev Vahtre, dotsendid Tõnu Tannberg ja Ago Pajur ning professor Tiit Rosenberg.

Samuti antakse ülevaade ajaloolaste edaspidistest ülesannetest, sh tööst Eesti ajaloo seni ilmutata köidetega.

Vabade kunstide prof Vilen Künnapu

Kevadsemestrist asub Tartu Ülikooli vabade kunstide professorina tööle arhitekt Vilen Künnapu.

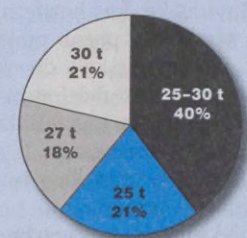
Künnapu on arhitektuuribüroo Künnapu & Padrik üks omanik.

Viimaste töödena on muu hulgas tuntud Viru väljaku detailplaneering, Tallinna metodisti kirik jt.

Maalikuunsti prof Jaan Elkeni sõnul kuulub Vilen Künnapu teoretiseerivate ja kirjutavate arhitektide hulka: «Temalt on ilmunud hulk trükiseid, tema loengud on atraktiivsed. Ta on kirjutanud ka kunstikriitikat, tema erihuvide hulka kuulub metafüüsiline maalikuunsti ja eksistentiaalne filosoofia.»

ONLINE-KÜSITLUS

Kui suur peaks olema ECTS-i ainepunkti maht?

Vastajaid: 146
Kus küsimus:
Kas oled käinud psühholoogi juures?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

Eesti Õpetatud Seltsi aastakoosolek

25. jaanuaril kell 16.15 algab Lossi 3–406 ÕESi aastakoosolek. Kavas on prof Tiit Rosenbergi ettekanne «Saksa kolonistid Baltikumis 18.–20. sajandil».

Päevakorras on veel juhatuse, revisjonikomisjoni aruanne jm. Koosoleku järel saab osta uut aastaraamatut.

Info: www.ut.ee/OES.

UUDISED

TÜ tunnustab

Tartu Ülikooli aumärgiga autasustati kauaaegse ja eduka töö eest asjaajamiskorralduse peaspetsialisti **Sirje Marki**.

Gaudeamuse patroon Arnold Rüütel

Eesti Vabariigi president Arnold Rüütel andis nõusoleku olla Baltimaade üliõpilaste XV laulu- ja tantsupeo Gaudeamus patroon.

President Rüütel märkis oma kirjalikus nõusolekus, et üliõpilaste ühised laulu- ja tantsupeod on Baltimaade koostöö üks kaunimaid sümboleid. «Oma kultuuri hoidmine aitas meil üle elada süngemad ajad, ühtehoidmine aitas meil taastada iseseisvad riigid. Mul on siiralt hea meel, et see kultuuri- ja ühtehoidmise traditsioon kestab ning üliõpilaste laulu- ja tantsupidu toimub taas Tartus».

Kunstimuuseumis saab akte joonistada

Homme kell 11 ja kell 14 toimub ülikooli kunstimuuseumis kunstnik Enn Põldroosi juhendamisel aktikrooi joonistamine modelli järgi. «Joonistada võib aga ka praegu muuseumis oleva aktinäituse põhjal, samuti kipskujude järgi,» ütles direktor Inge Kukk.

Inge Kukk märkis, et üritus on tasuta, kaasa tuleb võtta joonistusvahendid, paber on korraldajate poolt. Registreerida tel 737 5384 või kmm@ut.ee.

Helle Pullmann kaitses doktoritööd

Detsembris kaitses eksperimentaalpsühholoogia erakorraline teadur Helle Pullmann (pildil) doktoritööd «Eesti koolilaste vaimse võimekuse ja isiksuseomaduste areng».

Pullmanni sõnul oli töö üks eesmärk otsida vastust küsimusele, millest sõltub õpiedukus koolis.

Tõuke mahuka uuringu tegemiseks andis tema sõnul asjaolu, et viimastel kümnenditel on tehtud õpilaste hulgas küll palju uurimistöid, kuid ülevaatlik ja usaldusväärne info vaimse võimekuse ja isiksuseomaduste arengu kohta kogu kooliea ajal puudus.

«Huvitas ka, kas heade hinnete saamiseks piisab püüdlisest õppimisest või on vaja midagi enamast mõtlemisvõimes. Veel tegelesin avalikkust huvitava küsimusega, kas eestlased on võrreldes teiste rahvustega targemad.»

Tööd juhendas eksperimentaalpsühholoogia prof Jüri Allik, oponentideks Filip De Fruyt ja Genti Ülikoolist.

Helle Pullmannile anti filosoofiadoktori kraad psühholoogia erialal.

Jakobi 5 läbib värskenduskuuri

Helen Niit

TÜ Akadeemilise Spordiklubi avalike suhete koordinaator

Jaanuari keskpäigast on suletud ülikooli õppe- ja spordihoone Jakobi 5 trepikoja ja koridoride renoveerimistööde tõttu. Kehakultuuriteaduskonna dekanat asub remondi tõttu majas Munga 4.

Esialgne plaan oli lõpetada mürarikkamad tööd 19. jaanuariks. Nüüd on selge, et kõik planeeritud remonditööd lõpetatakse loodetavasti märtsikuu esimestel nädalatel.

Eesmärk korralik remont

TÜ Akadeemilise Spordiklubi haldusjuhi Rauno Kiiski sõnul on seekord eesmärk tõeliselt korralikud remonditööd, mis õigustaksid ennast aastaid, et ei tekiks vajadust paari semestri pärast uuesti midagi parandada. «Vanad aluspõrandad on üles võetud, seinad vanadest kips- ja krohvkatest puhastatud, maha võetud ripplaed, välis- uks restaureerimisse saadetud.»

Ülikooli planeerimistalituse projekteerimis- ja ehitushangete peaspetsialist Madis Noor selgitas olukorda kui keerukat ettevõtmist, kuna Jakobi 5 majas töötab samal ajal ka osa kehakultuuri-

teaduskonna õppetoole ja laboreid. «See raskendab ka näiteks teiste ruumide uste vahetamist. Seda saab teha alles siis, kui uued ukse on kohal – varem lihtsalt ei ole võimalik ruumides ilma uste-ta töötada, sest nii kahjustuks omakorda kabinettide sisu.»

Avariioht

Nagu ehitustööde puhul vanadel hoonetel ikka, tuli ka Jakobi 5 majas ette üllatusi. Nimelt selgus pärast vanade seinakatete mahavõtmist, et koridoride mõned konstruktsioonid on tõsisel avariiohtlikus seisus. Selle lahendamiseks on praegu laed ja seinad ajutiselt toetatatud tavaliste ehitusel kasutatavate metallkonstruktsioonidega nii kauaks, kui projekteerija töötab lagede ja seinte toetamiseks välja uue ehitusliku lahenduse.

Sisekujundus

Ülikool tellis sisekujunduse lahenduse Jakobi 5 spordi- ja õppehoone trepikojale ja koridoridele juba eelmise aasta kevadel. Siis jätkus aga rahalisi võimalusi ainult ventilaatsioonisüsteemi rajamiseks ja korrastamiseks, uue elektrijuhtumistiku, signalisatsiooni- ning muu sidekaabelduse paigaldamiseks.

Vanas sisekujundusprojektis ilmnas aga ka teine ehitus-

tööde valmimist edasi lükkav takistus. Nimelt ei toodeta enam projektis ette nähtud keramiilisi põrandaplaate ning nende asendamine teistega tähendaks kogu sisearhitekt Janneli Kurvitsa vana hoonet väärtustava sisekujunduslahenduse ümbertegemist.

Lõpuks õnnestus leida firma, kust on võimalik sarnase tooniga keramiilised plaadid tellida. Kuigi tellimus on sisse antud, algab tootmine alles veebruaril keskpäigas, mis omakorda venitab remondi-

tööd pikemaks.

Madis Noor loodab, et hoonet saab asjaosaliste mõistva suhtumise ja hea koostöö korral kasutada kindlasti juba varem ning plaatide paigaldus jääb lihtsalt kõige viimaseks tööks.

Paremad tingimused

TÜ Akadeemilise Spordiklubi juhatase liikme Eve Lille sõnul näeb ta remondi venimise taga siiski rohkem positiivseid kui negatiivseid külgi. «Mida põhjalikum re-

noveerimine, seda paremad tingimused luuakse õppe- ja sporditegevuseks. Oleme saanud treeneritelt positiivset tagasisidet, et nende töökeskkond paremaks muutub».

Jakobi 5 maja võimla ja teised spordiruumid on ehitatud praegusteks spordiruumideks pärast Teist maailmasõda. Spordihoones on maadlusaal, tõstesaal, pallisaal ning võimlemis- ja aeroobikasaal.

Vabandame võimalike ebamugavuste pärast ning palume mõistvat suhtumist!

Tartus avatakse kaasaegne lasketiir

Ilari Lään

26. jaanuaril kell 14 avavad Eesti Kaitseväge juhataja viitseadmiral Tarmo Kõuts, kaitseleidu ülem major Benno Leesik ja kaitseministeeriumi kantsler Lauri Almann Nooruse 9 Eesti kaasaegseima lasketiiru.

TÜ, kaitseministeeriumi ja kaitseleidu koostöös valminud kompleksist saab riigikaitse õpetuse ja laskeharjutuste keskus.

Seal on lasketiir, täisvarustusega õppeklass ja Kaitseleidu Tartu Maleva Akadeemilise Malevkonna kodu.

Tiirus on neli tänapäevase tehnika ja seadmetega varus-

tatud 50-meetrist rada. Ehitus maksis 3,8 miljonit krooni, suurim rahastaja oli kaitseministeerium.

Kaitseleidu Tartu Maleva Akadeemiline Malevkond viib 2001. aastast läbi riigikaitse koolitust nii õppejõududele, üliõpilastele kui ka õpilastele. Seni oli seda raske teha, kuna õppeklassid on ülekoormatud ja puudus siselasketiir. Uue õppeklassi ja lasketiiru valmimine tähendab riigikaitse õpetuse kompleksset arengut, sest koos teooriaga on võimalik õpetada relvade käsitsemist ja teha laskeharjutusi.

TÜ Akadeemilise Spordiklubi juhatase liikme Harry Lembergi sõnul puudus seni

ülikooli laskesportlastel võimalus tänapäevastel tingimustel harjutada mitte ainult Tartus, vaid terves Eestis.

Tartu Ülikooli parim laskesportlane on Triin Roostfeldt, kes saavutas 2005. a novembris üliõpilaste laskmise maailmameistrivõistlustel Ungaris õhupüstoli laskmises kaheksanda koha.

Nooruse 9 õppehoone keldriruumid olid seni otsarbekalt kasutamata ja seisid tühjana 1976. a alates.

Lasketiiru avamise ametlikule järgneb viitseadmiral Tarmo Kõutsi ja major Benno Leesiku laskevõistlus, et uus ja tänapäevane siselasketiir sisse õnnistada.

Õppetoolide kaotamisest ülikoolis

Piret Orav
rektori abi

17. jaanuaril arutas ülikooli valitsus juba üsna pikka aega päevakorral olnud õppetoolide kaotamist.

Arutelul oli näha, et idee on praeguseks küllalt küpsenud ning suures osas teaduskondade poolt ka heakskiitu leidnud.

Muudatuse tulemusena oodatakse sünergia teket, kilustatuse vähenemist, noorte teadlaste karjääri- ja eneseteostuse võimaluse laienemist vabama konkurentsina akadeemilistele ametikohtadele. Dekaanidel tekiks formaalne alus struktuuri korrastamiseks.

Samuti muutuks paindlikumaks institutute ja osakondade töökorraldus.

Probleemid

Seoses õppetoolide kadumisega tekkiva põhimõttelise muudatusega teaduskondade struktuuris ja töökorralduses töid valitsuse liikmed välja ka probleeme ja küsimusi:

- väikeste erialade jaoks (eeskätt FL-is) on õppetooli olemasolu andnud seni kindlustunnet nii materiaalses kui ka identiteedi mõttes;
- kuidas teaduskonna allüksustes hakatakse tööd korraldama?;

- dekaanil võib töökorralduslikult tekkida vajadus luua ka instituudi või osakonna sees väiksemaid üksusi, see õigus võiks dekaanil olla;
- dekaanid võivad sattuda tugeva surve alla seoses professori kohale pürgijate arvu suurenemisega. Kes nende kohtade üle otsustama hakkab?

Professuur

Arutelul sai selgemaks teaduskondade sisemise struktuuri muutmiseks kaasnev töökorraldus.

Sisemise tööjaotuse korraldamise poolel suureneb struktuuriüksuste juhtide koormus.

Tööülesannete jagamisele lisandub ka vahetute töökorraldajate määramine, professorite vastutuse ja administreeriva funktsiooni määra kokkuleppimine.

Samuti arutati, mida hakkab endast kujutama professori ametikoht e professuur. Ametikoht ei jää enam alles, kui professor lahku. See on otsustamise küsimus, kas vastava eriala professoriga jätkata või mitte.

Professuuri juurde (professori alluvusse) kuulub nii palju inimesi, kui instituudis töökorralduslikult otsustatakse, arvestades ka rahalist poolt.

Seni õppetoolide juures olevate doktorantide osas arvati, et juhendajad vastutavad ise oma doktorantide eest.

Ülikooli struktuuri osas lepitati kokku, et oleks kolm tasandit: ülikool – teaduskond – instituut ja/või osakond (arstiteaduskonnas ka kliinik).

Nt füüsika-keemiateaduskonnas on osakondade all ka instituudid. Kolmanda tasandi töökorraldus jääb sealse korraldada.

Küsimus, kas sellesama kolmanda tasandi üksuse nimetus oleks vaja ülikoolis ühtlustada, jäi veel vastuseata.

Laiemad arutelud

Erinevaid arvamusi avaldati teadusasutustes ja kolledžites professuuride avamise võimalikkuse kohta.

Veebruarikuu nõukogu istungile esitatakse ülikooli põhikirja muutmise ettepanek.

Muudatusega kaasnevate küsimuste korraldamiseks vajalike regulatsioonide ettevalmistamisel küsitakse kindlasti kõigi teaduskondade arvamusi.

Samuti leiti, et õppetoolide kaotamise ja sellega kaasneva paremaks teadvustamiseks ning korraldamiseks tuleb ülikoolis läbi viia ka laiema arutelusid.

Carl Ernst Claus 210

Tullio Ilomets
keemiakandidaat

22. jaanuaril 1796 sündis Tartus ruteeniumi avastaja ning plaatinametallide keemia arendaja Carl Ernst Claus.

Tartu Ülikoolis kuulas Claus loenguid füüsikast, keemiast, botaanikast jm. Ta sooritas proviisorieksamid ja andis proviisorivande. Aastail 1821–1829 tegutses Kaasanis edukalt proviisorina ja alustas botaanikaalast teadustegevust.

1831. aastast oli Claus TÜ keemiakabineti inspektor ja juhataja Carl Friedemann Goebeli assistent. 1837 kaitses Claus edukalt fütokeemiaalast magistratööd.

Ta määrati tööle Kaasani Ülikooli, kus 1838 kaitses keemia-doktorikraadi ja tegutses seal keemiaprofessorina 1851. a lõpuni. Rahvusvaheliselt tuntud keemik valiti TÜ farmaatsiainstituudi juhatajaks ja professoriks.

Clausi teadustegevus Kaasani Ülikoolis oli väga viljakas. Tema uurimused plaatinametallide vallas äratasid suurt tähelepanu ja kulmineerusid 1844 elemendi nr 44, ruteeniumi avastamisega. Huvi plaatinametallide vastu tekkis Clausil juba Goebeli juures assistendiks olles. Ta

oli tuttav Goebeli eelkäija prof Gottfried Wilhelm Osanni Tartu Ülikoolis samas valdkonnas tehtuga. Osann väitis, et on avastanud mitu uut plaatinarühma elementi, millest ühele andis nimeks ruteenium. Tema tõestusi ei pidanud tolaaegne keemia autoriteet J. J. Berzelius aga piisavaks. Alles Clausi põhjalikud, sama objekti – plaatinajäägi, analüüsid võimaldasid tõestada uue elemendi olemasolu millele ta jättis Osanni poolt ristitud nime. Praegu Osanni töid analüüsid selgub, et ta siiski nägi seda elementi.

1861 valiti Carl Claus St. Peterburi TA kirjavahetajaliikmeks. Ta suri 1864 ja on maetud Vana Jaani kalmistule.

Ajakiri Akadeemia annab artikliauhindu

Toomas Kiho

Akadeemia peatoimetaja

25. jaanuaril kell 18 anname Tartu Kirjanduse Majas üle Akadeemia 2005. aasta artikliauhinnad.

Seekord on pärjatud järgmised kaastöölised.

Universal aastalaureaat on **Marek Järvi** (TÜ doktorant, praktilise filosoofia osakonna erakorraline assistent) «Terrorism – kas see on moraalselt õigustatud?» (nr 10).

Humaniora aastalaureaat on **Madis Kõiv** «*Fratres militiae templi* : Karl Ristikivi ja Umberto Eco provokatiivne võrdlus» (nr 6).

Socialia aastalaureaadid on **Anne** ja **Ain Kull** (loodusgeograafia ja maastikuökoloogia vanemteadur) «Tšetšeenia konfliktist ja selle taga-põhjust» (nr 10).

Naturalia aastalaureaat on **Toivo Maimets** (rakubioloogia prof) «Kas siniste silmade, valgete õite ja haiguste geenid on olemas?» (nr 11).

Aasta tõlkeauhinna saab toimetuse otsusel **Jüri Valge** soome keelest tõlgitud Lauri Kettuse artikliseeria eest (nr

9, 10, 11, 12).

Höbetunnustuse on pälvinud: Mario Rosentau (võrdle-va õigusteaduse lektor) «Asjade otstarbest» (nr 4), *universal*ia;

Jüri Allik (eksperimentaalpsühholoogia prof ja Kenn Konstabel (erakorraline teadur) «Georg Friedrich Parrot ja teadvustamata järelduste teooria» (nr 3), *universal*ia;

Leili Parhomenko «Rahvusromantismi geneesist eesti kujutavas kunstis» (nr 4), *humaniora*;

Mati Kröönström «Eesti ohvitserid Vene kodusõja rinnetel 1918–1920» (nr 5), *humaniora*;

Rein Taagepera (emeritprof) «Julgus olla nõrk» (nr 1), *socialia*;

Jaan Sootak (kriminaal-õiguse prof) «Norm ja käitumine: Karistusõigusliku normiteooria paradokse» (nr 5), *socialia*;

Mart Normet «Jälgimisühiskond ja mobiiltelefon» (nr 5), *naturalia*;

Ülo Lumiste (emeritprof) «Aegruumi geometriast ja selle ajaloost» (nr 2), *naturalia*.

Akadeemial ilmus Austria erinumber

31. jaanuaril kell 16 toimub Domus Dorpatensisese ajakirja Akadeemia selle aasta esimese numbri (Austria erinumber) esitlus.

Avaartiklis mõtestab Austria Vabariigi suursaadik Eesti Vabariigis Jakob Forst-Battaglia oma riigi minevikku ning tulevikuootusi.

John B. Boyer vaagib, milline on olnud Austria roll Kesk-Euroopa aja- ja kultuuriloos läbi sajandite.

Siegfried Beer annab ülevaate Nõukogude okupatsioonist 1945–1955.

Rudolf Haller avab Austria filosoofia olemuslikke jooni, eristades neid muust saksa-keelsest.

Franz Brentano väidab, et teadusliku uurimistöö objektiks saavad olla vaid tead- vuses esitatud nähtumused. Sigmund Freud toob selgust melanhoolia olemusse.

Erwin Schrödinger küsib, kas sarnaselt humanitaarteadustega leidub ka täppisteadustes subjektiivsus.

Nüüd Doppleri efektina tuntud nähtuse esitus on

tõlgitud teadlase loengu (1842) põhjal.

Karl Landsteiner räägib oma Nobeli-kõnes (1930) neljast inimvere tüübist ja antikehade uurimisest.

Austria kirjanikest on esindatud Rainer Maria Rilke, Robert Musil, Hans Carl Artmann ja Ingeborg Bachmann. Viimasest kirjutab põhjalikumalt TÜ dots Eve Pormeister.

Mari Tarvas vaatleb Ilse Aichingeri, Marlen Haushoferi ja Marlene Streeruwitzi teo- seid naiskirjanduse aspektist.

Arvustus on Jüri Adamsilt, joonistused tegi Eestis elav austerlane Kurt Heiling.

Vaike Uibopuule Tartu Kultuurkapitali preemia

13. jaanuaril määras Tartu Kultuurkapitali nõukogu aastapreemia (50 000 krooni) Vaike Uibopuule (pildil).

Vaike Uibopuu on juhatanud Tartu Ülikooli Akadeemilist Naiskoori 1963. aastast. Koor on olnud edukas nii kontsertidel kui ka konkurssidel. Eelmisel aastal, kui tähistari koori 60. aastapäeva, valmisid Vaike Uibopuu dirigeeritud esitustest CD «Laulupuu» ja «Eesti mustrid». Sügisest andis ta naiskoori juhtimise üle senisele kammerkoori dirigendile Triin Kochile.

Vaike Uibopuu on asutanud ka ülikooli kammerkoori ja naiskoori vilistlaskoori. Viimast juhatab ta edasi.

TÜst on saanud varem aastapreemia Juhan Peegel (1995), Andrei Sõritsa (1997) ja Hillar Palamets (2003).

Uus hoonestu arengukava 2.

TÜ nõukogu kinnitas ülikooli hoonestu arengukava

Varje Sootak

Teadusprorektor prof Ain Heinaru sõnul on praegu esmatähtis ehitus keemiahoone Maarjamõisa teadus- ja tehnoloogialinnakus.

Selle ja mitme teise sinna ehitatava hoone valmimistempoost sõltub ka teiste teadusvaldkondade õppejõudude-teadlaste ümberpaiknemine ning ülejäänud hoonete restaureerimine ja uute ehitamine.

Prof Heinaru ütles, et edasised prioriteedid määrab TÜ nõukogu üksikute otsuste alusel, sest praegu ei ole teada, kui suureks kujuneb riiklik finantseerimine.

Näiteks kiiremas korras vajab renoveerimist ja juurdeehitust Ujula tänava spordihoone.

«Seda toetab küll Tartu linn, kuid ka riik peab kiiresti omapoolse toetuse otsustama.» Ujula 4 kompleksi II järgu valmides kolib sinna ka kehakultuuriteaduskond Jakobi 5 ja Munga 4 majast.

Samal ajal Maarjamõisa väljale kerkivate hoonete kõrval jätkatakse Heinaru sõnul tööd keemiahoone renoveerimise, meediamaja ehitamisega jt.

Teadusprorektor märkis, et ülikool sai ulatusliku hoonestu arengukava väljatöötamisega võrdlemisi kiiresti hakkama. «Sellise programmi koostamine võtab kaua aega. Mul on hea meel, et nõukogu selle vastu võttis ja et me saame kiiresti edasi tegutseda.»

Eelmises UTs oli kõne all Maarjamõisa teadus- ja tehnoloogialinnak. Järgneb ülevaade arengukava teiste osade kohta.

Kesklinnas filosoofia- ja usuteaduskond

Kesklinna koondub *humaniora* valdkonna õpetamine. Filosoofiateaduskond jääb hoonetesse Lossi 3 (humanitaarteaduste hoone), Ülikooli 16, Ülikooli 17 (Paabel), Lai 34 (kunstide osakond) ja Ülikooli 16 (keeltekeskus). Lisandub keemiahoone (Jakobi 2) koos farmaatsiatiiviga.

Usuteaduskond jääb peahoonesse ja laiendab oma pinda vastavalt teiste teaduskondade lahkumisele ja normatiivsele ruumivajadusele.

Filosoofiateaduskonna filosoofia osakond ja eetika-

keskus hakkavad paiknema vana anatoomikumi (Lossi 38) teisel korrusel.

Praegustes asukohtades jätkavad üksused

Sotsiaalteaduskond jätkab tegutsemist Tiigi 78, krundile Tiigi 80 ehitatakse juurde uus hoone (meediamaja), kuhu kolib peahoonest ka ajakirjanduse ja kommunikatsiooniosakond. Sotsiaalteadustega seotud (psühholoogia) loodusteaduste ja meditsiiniga seotud eksperimentaaluuringute baas ehitatakse välja Maarjamõisa teaduslinnakus.

TÜ nõukogu arvestas oma otsuses haridusteaduskonna nõukogu otsust, et teaduskond ja õpetajate seminar arendataks välja Salme tänava kompleksis (Salme 1a ja 1b). Ülikooli hoonestu arengukava esimesel lugemisel novembrikuu nõukogu istungil ei nõustunud haridusteaduskonna esindajad sellega, et teaduskonna asukohaks saaks praegune naistekliiniku hoone, kuid õpetajate seminar

jääb Salme tänavasse.

Matemaatika-informaatika-teaduskond jätkab hoones Liivi 2.

Õigusteaduskond jätkab tööd hoonetes Näituse 20 ja Näituse 13A. Tallinnas ehitatakse õigusinstituudile (Kaarli pst 3) pealisehitus.

Majandusteaduskond asub Narva mnt 4 ning vajaduse korral planeeritakse hoonetele juurdeehitus.

Füüsikaosakond integreerub füüsika instituudiga. Instituut jätkab oma senises hoones. Füüsikaosakond kolib Tähe 4 majast pärast füüsika- ja materjaliteaduse keskuse väljaehitamist Maarjamõisa teadus- ja tehnoloogialinnakusse.

Bioloogia-geograafiateaduskond kolib järk-järgult samuti Maarjamõisasse ehitatavatesse hoonetesse – keemiahoonesse (geoloogia) ja geneetikakeskusesse, ökoloogiakeskusesse ning biomeditsiinikeskusesse, vabastades hooned, Lai 36, 38 ja 40, Vane- muise 46.

Kolledžid, asutused ja teised üksused

Euroopa kolledž ja avatud ülikool kolivad uude anatoomikumi (Näituse 2).

Narva kolledžile ehitatakse uus õppehoone.

Viljandi kultuuriakadeemiat arendatakse edasi seniste hoonete baasil.

Hoonestut laiendatakse rahvusliku ehituse töökoja, õppetootmismaterjalide lao, ühiselamu, lavakunstide maja ja täiendusõppe keskuse hoonetega.

Pärnu kolledžile lisandub juurdeehitus.

Türi kolledži väljaehitamise täpsustatakse kolledži arengukavas. Senise peahoone kõrvale planeeritakse koos kohaliku omavalitsusega üliõpilaslinnaku väljaarendamist.

TÜ Eesti Mereinstituut jätkab põhiosas Tallinnas olemasolevates hoonetes. Instituudi Tartu asuvale osale nähakse ette ruumid kavandatavas ökoloogiakeskuses. Välibaaside väljaarendamine täpsustatakse instituudi arengukavas.

Tehnoloogiainstituut jätkab Nooruse 1 ruumides.

UUDISED

Narvas avaneb näitus «Kolm linna»

Eile avati Narva linnuses näitus «Kolm linna».

Väljapanek tutvustab Narva vanalinna arheoloogiat ja võimalikku Raekoja platsi äärse hoonestuse visiooni.

Näitusel on peale arheoloogiliste leidude ka Narva kolledži uue hoone ideekavandeid. Võidutöö «Vihm» (arhitektid Siiri Valner, Indrek Pell ja Katrin Koov) kohandatakse Narva linna ettepanekute alusel ehitusprojektiks. Ajaloolise börsihoone kohale peab uus hoone valmima 2008. a.

Näituse koostasid TÜ dots Aivar Kriiska ja Narva kolledž.

Tartu kultuuri- nominendid

4. veebruaril tehakse Vane- muise teatris teatavaks Tartu 2005. a parimad kultuurikandjad ja aasta olulisim kultuurisündmus.

Kultuurisaavutuste (harrastuslik kooslus) nominentide seas on ka Kalev Kudu juhitud Tartu Üliõpilasteater.

TÜst on aasta kultuurisaavutuste nominentide (producent) seas ka õppejõud Berk Vaher kui kultuurifestivali Eclectica peakorraldaja, kirjandusfestivali Prima Vista kaaskorraldaja jm eest. Kultuurisaavutuste (noor kultuurikandja) nominent on filoloogiuüliõpilane Priit Kruus kirjandusajakirja Värske Rõhk käivitaja ja peatoimetajana. Kultuurikajastaja nominentide seas on TÜ doktorant Aare Pilv silmapaistvate kultuurikäsitluste ja kirjanduskriitika eest.

Liina Lindström kaitses doktoritööd

Detsembris kaitses eesti keele teadur Liina Lindström (pildil) doktoritööd «Finiitverbi asend lauses. Sõnajärg ja seda mõjutavad tegurid suulises eesti keeles».

Lindström uuris lause- liikmete paiknemist üksteise suhtes.

«Üritasin välja selgitada, mis tegurid ja tegurite kombinatsioonid mõjutavad sõnajärge. Materjaliks olid argivestlused TÜ suulise kõne korpusel. Võrdlesin ka kirjalikku ja suulist keelekasutust,» ütles Lindström.

Suulises kõnes mõjutab tema järgi sõnajärge kõige enam infostruktuur: «Lause moodustajad järjestatakse nii, et need, mis viitavad kuulajale juba tuntud asjade/olendite/nähtustele, paiknevad enne neid, mis on uued».

Tööd juhendas eesti keele prof Mati Ereli, oponeeris Tallinna Ülikooli eesti keele prof Helle Metslang.

Liina Lindströmile anti filosoofiadoktori kraad eesti ja soome-ugri keeleteaduse erialal.

Järeldoktorantuur

TÜ kuulutab välja konkursi sihtfinantseeritavate teadusteemade ja teadusarendustöölepingute raames taotletud järeldoktori kohtade täitmiseks selle aasta 1. märtsist 2008. aasta 29. veebruarini:

usuteaduskond

teadusteema «Religioossuse dünaamika tsivilisatsioonis»

molekulaar- ja rakubioloogia instituut

«Kasvajaseoselised muutused rakusisestes signaalülekandegradades»

botaanika ja ökoloogia instituut

«Taimede evolutsioon, mitmekesisus ja levik ning funktsioon ökosüsteemides»

zooloogia ja hüdrobioloogia instituut

«Rakulised, arengulised ja evolutsioonilised tegurid organismide ontogeneesis ja loomastiku bioloogilise mitmekesisuse kujunemisel» (1. apr 2006 – 31. märts 2008)

arvutiteaduse instituut

teadusteema «Suuremahuliste ja keeruliste arvutusülesannete lahendamise meetodid, arvutuskeskonnad ja rakendused»

politoloogia osakond

«Demokraatliku poliitilise kultuuri areng taasiseseisvunud Eesti Vabariigis»

tehnoloogiainstituut

«Vaiksed seadmed: materjalid ja juhtimisalgoritmid»

Osaleda võivad isikud, kes on sündinud 1. jaanuaril 1970 või hiljem, kes on saanud doktorikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooni mitte varem kui 1. jaanuaril 2001 ning kes on doktorikraadi omandanud väljaspool teaduskonda või teadus-arendusasutust, kus konkursi korras täidetakse järeldoktori koht.

Kui järeldoktori kohta taotlev isik on olnud lapsehoolduspuhkusel, pikenevad selle aja võrra nii piirvanus kui ka doktorikraadi kaitsmisest möödunud aeg.

Osavõtuks esitada personaliosakonnale (Jakobi 4, Tartu 51014) 16. veebruariks:

- 1) avaldus rektori nimele,
- 2) vormikohane curriculum vitae,
- 3) ülikoolis kehtestatud teadustööde vormi kohane nimekiri (koos olulisemate publikatsioonide sepaaratide või koopiatega),
- 4) haridust ja teaduskraadi kinnitava dokumendi ärakiri,
- 5) konkursist osavõtja poolt oluliseks peetavad muud materjalid.

Info: www.ut.ee/konkurss ja akadeemiliselt sekretäritel 737 5605.

DOTSENTIDE JA TEADURITE KLUBIS

26. jaanuaril kl 17 esineb prof Mart Sörg Lossi 3–406 teemal «Mida euro meie elus muudab?». Samuti on kõne all emeriidistaatuse kehtestamine. Oodatud on ka professorite klubi liikmed. Info: tel 748 3513, 5554 4213.

TÜ AJALOO MUUSEUMIS

25. jaanuaril kell 16.15 kõneleb akad Mart Ustav ajaloo muuseumi populaarteaduslikul tööõhtul sarjas «Huvitavat teadusest ja elust» teemal «HIV/AIDSi vaktsiini konstrueerimine».

ÖNNITLEME

45	Olev Vinn, geoloogia teadur – 26. jaanuar
Jaak Talts, biomeditsiinitehnika vanemteadur – 20. jaanuar	30
Kaido Põlluste, arvutivõrgu peaspetsialist – 26. jaanuar	Kristiina Alas, inglise keele õpetaja – 21. jaanuar
Andres Punning, infotehnoloogia teadur – 26. jaanuar	Mare Koskel, klienditeenindaja – 21. jaanuar
35	25
Sulev Kõks, füsioloogia vanemteadur – 20. jaanuar	Kärt Puura, personaliarvestuse spetsialist – 21. jaanuar

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOO AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Ilari Lään
Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keelitoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18-210, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

Volle naised pärast võidukat turniiri Viljandis 6. jaanuaril: vasakult Marika Rauk, Helina Aulis, Sade Viirlaid, Külli Mitt, Kristiina Tambets ja Evi Padu.

ILLE PALM

Volleklubi saab 25-aastaseks

Marika Rauk

psühholoogia osakonna juhataja kt

20. jaanuaril 1981 asutati rahvaspordiklubina naiste võrkpallirühm.

Liikumine on elu alus! – seda teavad peale füüsikute kindlasti hästi ka need naised, kes on käinud aastaid võrkpallirühmas kaks korda nädalas palli mängimas. Selle pika aja sisse on mahtunud üsna lugematu arv treeninguid ja võistlusi, klubiõhtuid, väiksemaid ja pikemaid matku ning reise, peamiselt küll Eesti kaunitesse paikadesse. Alati olemas osa võtnud Eesti kõrgkoolide töötajate traditsioonilistest talvistest jõukatsumistest (mis õnneks pärast mõningast soikujäämist 1990ndail aastail on nüüd väga õnnelikult taas elustatud!).

Selle aasta turniiril Viljandis saavutasime esikoha. Siiani olemas kohal olnud ka

Elioni Rahvaliga turniiridel, kus parimaks saavutuseks on jõudmine regionidevahelisele turniirile.

Viimastel aastatel oleme pidevalt osalenud ka Tartumaa sügismängudel ja meistri-võistlustel.

Võitudest tähtsamaks peame siiski just seda liikumislusti ja mõnusat seltskonda, mis aastatega on kujunenud. Eks see on ka põhjus, miks praeguseks käib pidevalt treeninguil umbes 15 naist, kellest kuus on klubi asutajaliikmed. Kokku on klubi tegevuses aja jooksul osalenud 35 naist.

Oma juubelihooaega tähistab võrkpalliklubi Volle klubikoosolekuga ja väikese turniiriga, vahelduseks peetakse aga sünnipäeval maha esimene keeglivõistlus. Ja kindlasti ootavad kõik igaaastast kolmepäevast suvereesi, mis seekord viib tõenäoliselt Lääne-Eesti saartele. Pall võrku, vollekad!

Korv- ja võrkpall ning sulgpall

Helen Niit

TÜ Akadeemilise Spordiklubi avalike suhete koordinaator

15. jaanuaril võitis TÜ/Eeden Viimsi VK Milstrandi 3:2.

TÜ/Rocki kaotus ja võit

14. jaanuaril kaotas korvpallimeeskond TÜ/Rock SEB Balti korvpalliliigas peetud mängu BC Kalev/Cramole 67:79. Enim punkte viskas J. S. Nash (21), Vallo Allingu (15), Asko Paade (13), Tanel Tein (9), Marek Doronin (8) ja Marek Noormets (2).

17. jaanuaril võitis TÜ/Rock ülekaalukalt 68:37 Dalkia/Nybitit. Enim punkte viskas Marek Doronin (17), J. S. Nash (13), Asko Paade (13), Tanel Tein (7), Marek Noormets (7), Heiko Rannula (4), Toomas Kandimaa (4) ja Vallo Allingu (3).

Homme kell 17 mängib TÜ/Rock Šiauliai spordihallis Šiauliai meeskonnaga.

TÜ/Eeden taas võidukas

14. jaanuaril võitis võrkpallinaiskond TÜ/Eeden NIVEA naiste meistriliiga mängus Jume Võru VKga mängu 3:0. Geimivõidud saadi punktidega 25:20, 25:14, 25:20.

LAIUSE LUMELAHING

4. veebruaril toimub Jõgevamaal Laiusel Põhjasõja-aegset sündmust taaselustav lumekindluse vallutusmäng. Peale lumesõja ja kindluse ehitamise kantakse ette ajalooline näidend, samuti on soovijatele kavas rivi harjutused. Ürituse korraldavad ajaloo osakonna üliõpilaskogu, ajalooring, rollimängijate selts Somnium Mirabile ja Laiuse külaselts. Info ja registreerimine: www.hot.ee/ajalugu.

KAITSMISED

25. jaanuaril kl 12 kaitseb Narva mnt 4-B202 Sulev Schasmin magistriprojekti ärijuhtimise kutsekraadi taotlemiseks teemal «Laenulepingu nüüdsväärtus, intressikulu ja avatus intressiriskile riigi üldhariduskoolide ehituse finantseerimise näitel». Juhendajad lektor Priit Sander ja dots Otto Karma. Oponent prof Vambola Raudsepp.

LOENGUD

25. jaanuaril kl 13.15 kutsub ELUSi antropoloogiasektsioon kõiki huvilisi Vanemuise 46-301 kuulama lastekliiniku juhataja prof Vallo Tillmanni loengut «Kuidas kasvab laps? Lühiajalise kasvamise erinevad aspektid.»

26. jaanuaril kl 15 peab dr Henk Moed (Leideni Ülikool) Atlantise konverentsikeskuses teaduse evalvatsiooniteemalise loengu (artiklite tsiteerimisindeks kui teaduse hindamise üks põhikriteeriume, teadlase publikatsioonid ja nende refereerimine, bibliomeetrilised näitajad ja teaduse hindamine välisekspertide poolt teaduse evalvatsioonis). Järgneb diskussioon.

27. jaanuaril kell 14.15 peab luridicumis Näituse 20-212 dr Kalev Saare venia legendi loengu «Seltsingu olemus ja koht kehtivas õiguses». Kõik huvilised on oodatud.

KONTSERT

VANEMUISE KONTSERDIMAJAS

Eesti Kontserdi 65. aastapäeva puhul on kuni 4.veebruarini kontsertidele soodustus kuni 50%.

20. jaan kl 12 lastekontsert «Karu koolivaheae». Leelo Tungla stsenaarium, Heini Vaikmaa, Villu Valdmaa jt laulud.

26. jaanuaril kl 19 festivali «Mozart 250» lõppkontsert Mozart & Randalu I. Kavas avamäng ooperile «Figaro pulm», klaverikontsert d-moll, KV 466 ja Kroonimississa KV 317. Esitavad Kalle Randalu (klaver), Kaia Urb (sopran), Iris Oja (metso-sopran), Tiit Kogerman (tenor) jt. Üliõpilastele õpilaspileti ettenäitamisel ainult Vanemuise kontserdimajast 35-kroonine pilet.

31. jaan kl 19 esineb džässisaalis Jürmo Eespere band – Jussi Kannaste (tenorsaksofon, Soome), Mihkel Mälgand (bass), Joonas Riippa (löökpillid, Soome) ja Jürmo Eespere – (klahvpillid).

VESKI VILLAS

29. jaanuaril kl 16.16 koera aasta alguse kontsert. lideid hiina melodoid mängivad Raho Langsepp (hiina flöödid) ja Lilian Langsepp (gu zhen). Õpetuslikke tarkussõnu vahendab Taisto Noor. Piletid (50 kr) tund enne kontserdi algust kohapeal. Info: www.festivitas.ee.

TÜ teadusarendusosakond otsib oma tegusasse meeskonda

teadusarendustöö spetsialisti,

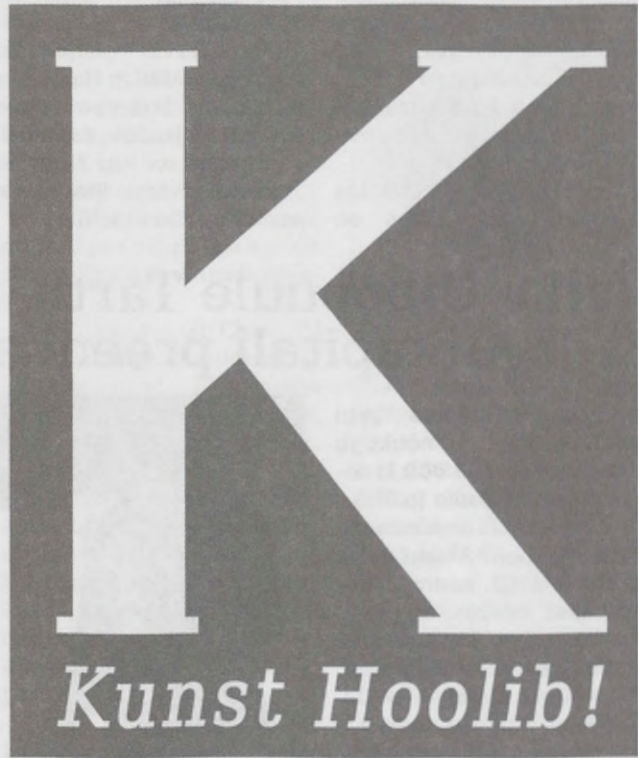
kelle ülesanne on ülikooli, Eesti, Euroopa ja maailma teadusarendustegevust puudutava informatsiooni kogumine, analüüs ja levitamine; valdkondlike teadusarenduskomisjonide töö organiseerimine ning info kogumine teadustöö rahastamisvõimaluste kohta.

Eeldused:

- kõrgharidus (kasuks tuleb teaduskraad),
- väga hea eesti ja hea inglise keele oskus,
- nüüdisaegsete statistilise analüüsi meetodite hea tundmine ja analüüsivõime,
- hea suhtlemis- ja koostööoskus,
- huvi eri teadussuundade arengu vastu.

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus rektori nimele ja elulookirjeldus 31. jaanuariks e-postiga või paberil TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, Tartu 51014).

Tartu Ülikooli kunstide osakonna I poolaasta ülevaatenäitus

avamine 20.jaanuaril kell 18.00 Lai tn. 34

KUNSTIST HOOLIVAD:

JÄPPE JOHANSON, RAIDO KIKAS, EVA LABOTKIN, MARGIT LÕHMUS, KERTU MOPPEL, NATALI PAHAPILL, KATRIN PAOMETS, RIHO PÄRN, ANDRUS RAAG, JANEK RUUS, RANDEL SAARMA, KAARIN SOE, NADEZDA TŠERNOBAI, MARTIN VEISMAN, VITALI VESSILOVSKI.

Näitus jääb avatuks 3. veebruarini, külastusaeg on tööpäeviti kl 10–17. Info: www.fl.ut.ee/ku

Raamatuvara tuleb arvele võtta

Aija Sakova

6. jaanuaril kinnitas TÜ Raamatukogu raamatuvara arvelevõtmise korra, mis lähtub novembris 2005 vastu võetud TÜ Raamatukoguvõrgu korraldusest.

Uue raamatuvara arvelevõtmise korra kohaselt tuleb hakata kõiki hangitud teavikuid ülikoolis arvele võtma. Ülikooli töötaja on kohustatud ülikoolile ostetud raamatud hiljemalt soetamisele järgneva kuu 15. kuupäevaks esitama arvelevõtmiseks TÜ Raamatukokku. Seda saab raamatukogu kogude direktori Kristina Pai sõnul teha kas suures raamatukogus Struve 1 või erialaraamatukogus, kus on olemas vastav tehnika ja väljaõppe saanud töötaja. «Raamat kuulub muidugi pärast laenutusperioodi lõppu tagastamisele vastavasse raamatukokku, kus see arvele võeti,» selgitas Pai.

Pärast raamatu arvelevõtmist saab teaviku hankija selle laenu- tada. «On olemas õppejõudude laenus (kuni neli kuud) ja grandihoidja laenus (kuni grandil lõpuni),» ütles Pai.

Ühise andmebaasi vajadus

Kõikide ülikoolile kuuluvate raamatute arvelevõtmine ja ühisesse andmebaasi sisestamine on Kristina Pai sõnul vajalik selleks, et ka teiste õppetoolide, instituutide ja osakondade inimesed teaksid, millised raamatud nende kõrvaltubades või -majades olemas on. «Et ei tellitaks kalleid raamatuid asjata mitmesse kohta. Praegu puudub ülevaade, millised raamatud kus paiknevad.» Samuti kinnitas Pai, et ülikoolis raamatute ostmiseks kulutatud summa mõjutab riiklikku finantseerimist. «Ühise andmebaasi

Maailmakirjanduse õppetooli metoodik Ene Kelder hakkab käima TÜ Raamatukogu koolitusel ja edaspidi hoolitsema raamatukogu jooksva töö eest.

2XAIJA SAKOVA

tähtsust on mõistetud ka Balti Kaitsekolledžis, SA Domus Dorpatensis ja Riigikohtus, kes on oma raamatukogudes olevad teavikud ühendkataloogis kirjeldanud,» ütles Pai.

Ülemineku finantseerimine

Kristina Pai sõnul on selge, et kõiki olemasolevaid raamatuid ei ole võimalik päevapealt arvele võtta. «Ouline on, et alates selle aasta

jaanuarist hangitud teavikud kajastuksid ühises andmebaasis. Vanemat kirjandust saab arvele võtta järk-järgult.»

Kui teaduskond otsustab oma erialaraamatukogu luua, siis peab olemas olema koolituse saanud töötaja ning vajalik riistvara. «Juhul kui raamatuid on kavas hakata koju laenutama, tuleb seda teha elektrooniliselt (hiljemalt 1. oktoobrist 2006), et

andmebaasis kajastuv info vastaks tegelikkusele. Kui on küll olemas raamatud, kuid raamatukogu ei ole plaanis luua, saab raamatud (koos arve koopiaga) arvelevõtmiseks toimetada suurde raamatukokku – seda võib teha ka sisepostiga,» selgitas Pai.

Töötajate koolituse ja litsentsi, mille hind on umbes 800 dollarit, on seni katnud raamatukogu oma rahadest. «Kuna aga litsentsi maksumus on päris suur, siis ei saa raamatukogu lõputult suurendada oma litsentside hulka. Soovitame väiksematel raamatukogudel omavahel koostööd teha, et ühte teaduskonda või

osakonda ei oleks vaja liiga palju litsentse,» ütles Pai.

Raamatute sisestamiseks vajaliku tööjõu ja aja küsimus tuleb erialaraamatukogudel endal lahendada.

Erialaraamatukogudel on Pai sõnul võimalik säilitada endale meelepärased laenusreeglid (näiteks kohapeal kasutus või eri laenutajagruppide olemasolu). «Ei tule karta raamatute andmebaasi sisestamisega suurt laenutajate hulga tõusu. Kui aga mõni raamat osutub väga populaarseks, siis tuleks sellest suurele raamatukogule teada anda. Siis saame tellida lisaksemplare.»

Umbes 50 erialakogu

Praeguseks on TÜ Raamatukogu kodulehel erialaraamatukogude nimekirjas kokku 27 raamatukogu.

Neist 19 paikneb teaduskondades. Erialaraamatukogud on ka Narva, Pärnu ja Euroopa kolledžis ning õigusteaduskonnas ja ajaloo muuseumis.

Raamatukogu hinnangul on Pai järgi ülikooli struktuuriüksustes veel ligi 25 suuremat raamatukogu, mis vajaksid erialaraamatukogu staatust. «Väiksemaid raamatukogusid või tubasid raamaturiiulitega on muidugi igas väiksemas struktuuriüksuses,» lisas Pai.

Küsimusele, kas ja kuidas on raamatukogul lõplikult võimalik kindlaks teha, milline raamat kuulub ikkagi ülikoolile ja milline konkreetsele isikule, vastas Pai, et see polegi võimalik. Küll aga on võimalik jälgida edaspidi raamatute soetamist. «Varem ostetud raamatuvara puhul loodame ikka ülikooli inimeste koostööle. Raamatukogu ei saa ega ole järelevalveorgan, vaid tugistruktuur. Oleks jabur, kui raamatukogu töötajad hakkaksid minema osakondadesse kontrollima, kas riilritel olevad raamatud on arvele võetud või mitte.»

UT KÜSIB

Millises olukorras on teie erialaraamatukogu?

Riho Altnurme
usuteaduskonna dekaan

Usuteaduslik raamatuvara paikneb praeguseks juba suures raamatukogus. Üle viimata on ilmselt veel osa humanitaarraamatukogus paiknenud kogust.

2001. a tehti strateegiline otsus keskenduda raamatuvara koondamisele ühte raamatukokku ja valisime pearaamatukogu. Seal on ka meie üliõpilaste arvutiklass. Kuni 2001. aastani paiknes usuteaduslik kirjandus kolmes kohas – teaduskonna majas Roosi tänaval, humanitaarraamatukogus ja pearaamatukogus.

Teaduskond ei pea praegu mõistlikuks erialaraamatukogu loomist. Kasutame ära neid võimalusi, mida pearaamatukogu meile pakub ja loodame seal oma lugemissaali ja vajaminevat hoidlapinda vajadusel laiendada.

Ivo Volt
klassikalise filoloogia õppetooli teadur

Oleme liitunud elektroonilise andmebaasiga, ent kõik teavikud ei ole sinna veel kantud.

Meil on u 7000 teavikut (sh separaadid, ajakirjanumbrid), neist on praeguseks elektronkataloogis kirjeldatud veidi üle 2000.

Kuna meil täiskohaga raamatukogutöötajat pole, võtab kataloogimine aega. Esimene raamat sai elektronkataloogi 1999. aasta lõpus. Praegu teeme nii, et kõik uued (kas ostetud või kingitud) raamatud lähevad kohe elektronkataloogi, samuti need, mida laenutatakse. Vanemate raamatute kataloogimine käib jõudumööda.

Elektroonilisele laenutusele ei ole me üle läinud. Kasutame vana kaustiku-süsteemi paralleelselt kasutajate andmebaasiga arvutis.

Kristel Kirsimäe
geoloogia instituudi metoodik

Läksime elektroonile laenutusele üle 2004. a sügisel. Teavikute arv pole täpselt teada, 2002. aasta seisuga oli meil umbes 7500 teavikut. Elektroonilise kataloogitusele umbes 20%.

Meie raamatukogu probleem on kataloogimise aeglus. Olen raamatukogus üksi, põhitöö on õppekorraldus ja kataloogimiseks jääb aega napiks.

Ülo Valk
eesti ja võrdleva rahvaluule prof

Probleem on olemasoleva kogu (u 6000 väljaannet) elektronkataloogi ESTER sisestamine. Selleks pole praegu raha. Töö on sedavõrd suur, et metoodik seda muu töö kõrvalt teha ei jõua.

Jüri Talvet
maailmakirjanduse prof

Uued nõuded raamatute talletamiseks toovad kaasa päris palju lisatööd.

Minu haldusalas on maailmakirjanduse õppetooli ja hispaania filoloogia eriala raamatukogud. Mõlema puhul ei ole teist teed, kui need vormistada TÜ erialaraamatukogudeks.

Maailmakirjandus kooperaerub selles osas eesti kirjandusega, hispaania filoloogia kogu jääb eraldi erialakoguks. Mõlemal puhul võtame lähiajal ajutiselt tööle tudengid, kes raamatute põhihulga elektroonilisse kataloogi viivad.

Hiljem hakkavad jooksvalt raamatukogu sujuva töö eest hoolitsema mõlema osakonna vastavate õppetoolide (eesti kirjandus, maailmakirjandus) või eriala (hispaania filoloogia) metoodikud.

Kas teaduskond finantseerib erialakogude elektroonilisele laenutusele üleminekut?

Valter Lang
filosoofiateaduskonna dekaan prof

Ühtki erialakogu keskselt ei finantseerita. Raamatud hangitakse (saadakse enamasti annetuste-vahetuste teel) ja neid hooldatakse vastava õppetooli oma vahenditest.

Filosoofiateaduskonnas on mõeldud ka ühise õpperaamatukogu peale.

Selle moodustamine aga lükkub aega, mil saame välja ehitada oma kampu (eeskätt praeguse keemiahoone, Lossi 3 ja Ülikooli 16 ümbruses).

Erialased teadusraamatukogud peaksid aga jääma vastavate struktuuriüksuste vahetusse lähedusse ka edaspidi, sest seal vajatakse neid kõige rohkem.

TÄNA LEHES

Religiooniõpetusest

LK 2

Tartu tudeng õpingutest Roots

LK 3

Õppetoolidest

LK 2

UUDISED

Täna TÜ nõukogus

Täna hommikupoolikul alanud TÜ nõukogu istungil on kavas valida neurokirurgia prof (kandideerib neurokirurgia prof Toomas Asser), antropoloogilise ja etnolingvistika prof (kandideerivad ajaloolise ja võrdleva rahvaluule erakorraline prof Jürge Beyer ning Eesti Keele Instituudi direktor Urmas Sutrop) ja rahvusvahelise ettevõtluse prof (kandideerib rahvusvahelise ettevõtluse prof Urmas Varblane).

Samuti on kavas valida Euroopa kolledži direktor, kelleks kandideerivad Viadrina Euroopa Ülikooli õppejõud Gert-Rüdiger Wegmarhaus ja Whintropi Ülikooli (USA) õppejõud Timothy Boylan.

Päevakorras on võõrandada kinnistud aadressil Veski 63 ja Kastani 2, merelava Vilma kustutamine laevakinnistusregistrist, nõukogu kevademestri tööplaani kinnitamine jt küsimused.

Soome keele ja kultuuri professor

25. jaanuaril kirjutasid rektor Jaak Aaviksoo ja Soome rahvusvahelise personalivahetuse keskuse CIMO juhataja Ulla Ekberg Soome suursaatkonnas alla koostöölepele.

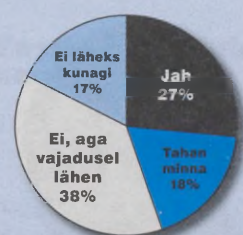
Eesti haridusministeerium otsustas luua selle aasta 1. septembrist Tartu Ülikoolis soome keele ja kultuuri professori.

Soome keele ja kultuuri professori ülesanne on aineõpetuse ja uurimustöö organiseerimine. Ka tegeleb professor õppetöö ja juhendamise ning seda eriti magistri- ja jätkuõpingute tasandil. Professuur hakkab tegutsema filosoofiateaduskonna eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakonnas.

Soome on saatnud soomlastest soome keele ja kultuuri lektoreid Tüsse alates 1989. aastast.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas oled käinud psühholoogi juures?

Vastajaid: 276
Uus küsimus:

Mida arvad õppetoolide likvideerimisest?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Katri Raik juhib haridusteaduskonda

Rektor määras haridusteaduskonna dekaaniks selle aasta 1. veebruarist kuni 31. jaanuarini 2009 senise Narva kolledži direktori Katri Raigi (pildil). Katri Raik (sünd 1967) lõpetas TÜ ajaloo osakonna 1991. Töötanud aastail 1994–1997 TÜ rektori referendi ja regionaalprojekti juhina, 1997–1999 teabetalituse juhina. Seejärel töötas Raik Riigikantseleis ja haridusministeeriumis ning juunist 1999 asus juhtima vastloodud Narva kolledžit. 1999 kaitses Katri Raik magistri- ja 2004 doktorikraadi.

Leping Orissaare Internaatkooliga

25. jaanuaril kirjutasid TÜ Pärnu Kolledži direktor Garri Raagmaa ja Orissaare Internaatkooli direktor Rita Kaljus alla üliõpilaspraktika ja teadusalasele koostöölepingule. Üliõpilased hakkavad koostama diplomi-, kursuse- ja seminaritöid just nendes valdkondades, mis on Orissaare Internaatkoolis kõige enam päevakorras, nagu õpilaste hoiakud, toimetulek jne.

Mait Sepp kaitses doktoritööd

Detsembris kaitses loodusgeograafia ja maastik ökoloogia erakorraline teadur Mait Sepp (pildil) doktoritööd «Atmosfääri tsirkulatsiooni mõju keskkonna muutujatele Eestis». «Töös on käsitletud ka tsirkulatsiooninäitajate seoseid fenofaaside ilmnenemise ja mändide erinevate juurdekasvunäitajatega. Fenofaaside ilmnenemisega on seos tugev, mändide juurdekasvu Eestis aga senised kliimakõikumised oluliselt ei mõjuta,» lisas Sepp. Tööd juhendas dots Jaak Jaagus, oponentis prof dr hab Tadeusz Niedzwiedz Sileesia Ülikoolist Poolas. Mait Sepale anti filosoofia-doktori kraad loodusgeograa-

Õpetajakoolituse kutseasta 1. a üliõpilane Triin Vavilov tudengite sisustatud islami toas. KAAREL KUURMAA

Õppida saab mitmel eri viisil

Pille Valk religioonipedagoogika dotsent

6. jaanuaril korraldas usuteaduskond koos Eesti usuõpetajate Liiduga konverentsi «Religiooniõpetus – uusi võimalusi pakkumas». Tervituskõnes sõnas dekaan Riho Altnurme: «Tervitan teid, raske ameti kandjaid, kes mõne arvates tegelevad «ajupesuga!»». Dekaan hinnangul on kodanikualgatus meie riigis veel liiga nõrk. Vastasel korral oleks ehk üldhariduskoolide religiooniõpetuse küsimus lastevanemate survele juba lahendatud. Konverentsi juhatasid sisse kaks ettekannet. Siinkirjutaja käsitles religiooniõpetuse meetodikat kaasaegsete õppimisteooriate valguses. Lähemalt vaadeldi konstruktivistlikke õppimiskäsitlusi, mis rõhutavad õpilase aktiivset osalemist õppeprotsessis ning õpitava seostamist varasemate teadmiste ja kogemustega. Sellest lähtuvalt on oluline roll aktiivõppe meetoditel, analüüsil, aruteludel ja kriitilise mõtlemise arendamisel

Uuringust

Sotsiaal- ja turu-uuringute firma SaarPoll uurija Anu Rentel tutvustas äsja valminud religiooniõpetuse uuringut. Möödunud õppeaasta sügisel ja kevadel küsitleti 23 koolis rohkem kui 600 gümnasisti, kellest pooled õppisid ja pooled ei õppinud religiooniõpetust. Viidi läbi ka kvalitatiivne uuring lastevanemate ja väikese rühma kasvatusteadlastega TLÜs. Rentel märkis, et religioon ja religiooniõpetus on teemad, millest räägitakse emotsionaalselt: «Hääl tõuseb ja käed hakkavad värisema. Ka kasvatusteadlastel». Lastevanemate uuringu tähelepanuväärne tulemus oli, et religiooniõpetuse ainekavaga tutvumise järel muutusid mitmed varem skeptilised lapsevanemad oluliselt religiooniõpetust pooldavamaks. Kõige kõnekamad olid aga gümnasistide uuringu tulemused. Neist pidas religiooniõpetust huvitavaks aineks 73%, 77% arvas, et

nad saavad neist tundidest targemaks. 83% kinnitas, et õpetaja räägib usunditest erapooletult. 96% hindas kõrgelt õpetaja sõbralikkust ja lugupidamist õpilaste vastu. 88% vastas, et õpetaja julgustab neid küsimusi esitama ja oma arvamust välja ütleva. 94% meelest on religiooniõpetuse õpetaja oma valdkonna suur asjatundja. Vaid 11% vastanuteist nõustus väitega «Mulle tundub mõnikord, et õpetaja surub õpilastele oma vaateid peale».

Ei ole «ajupesu»

Kui analüüsiti väärtushinnangutega seotud seisukohade muutusi kahe küsitlusvooru vahele jäänud lühikese perioodi vältel, ilmnas, et muutusi oli rohkem religiooniõpetust õppinud õpilastel. Nende seisukohad muutusid eetilisemaks või tolerantsemaks. Loomulikult iseloomustab selle vanuserühma õpilasi seisukohtade suur muutlikkus ja tegureid, mis neid mõjutavad, on väga palju. Siiski lubavad uuringu tulemused oletada, et religiooniõpetusel oli neis muutustes positiivne roll noorte maailmapildi avaramaks muutmisel. Kõneleja kinnitas, et uuring lükkas ümber väited, et religiooniõpetus tegeleb «ajupesuga». Mittekonfessionaalne, uut ainekava aluseks võttev õppeaine ei püri õpilast «pöörama», vaid pakub teadmiste edastamise ja arutelude kaudu noorele tuge üleilmastuvas ja mitme-

kultuurilises maailmas orienteerumiseks. Pärast lõunat jätkati õpitubades, mille võtmesõna oli õppeainetevaheline integratsioon. Treffneri gümnaasiumi religiooniõpetuse ja filosoofia õpetaja Toomas Jürgensteini õpitoa teema oli «Filosoofia ja religiooniõpetus – sõbrad, võõrad või vaenlased?». Üksmeelselt oldi nõus, et kahe aine vastandamine on põhjendamatu. Vaatamata kokkupuutepunktile, on mõlemal oma eripära. Mõlema aine õpetamise vajadust kinnitab ka euroopaliku hariduse traditsioon. Tulevikus võiks rohkem mõelda koostööle filosoofia ja religiooniõpetuse õpetajate vahel, olgu selleks siis ühiste õpilastööde konkursside korraldamine, koostöö õpetajakoolituses, või lihtsalt õpetajate tihedam omavaheline suhtlemine.

Kogemustest

Rocca al Mare kooli õpetaja Jaak Aus käsitles oma õpitoas kokkupuutepunkte inimeseõpetuse ja religiooniõpetuse vahel. Neid aineid ühendavaks sillaks on väärtuskasvatus. Õpitoas «Projektõppe võimalustest religiooniõpetuses», mida vedas Tartu katoliku kooli religiooniõpetuse ja ajaloo õpetaja Aleksandra Sooniste, tutvustati kogemusi, kuidas seostada aineid aineülestest uurimisprojektide kaudu. Sellesse kuuluvad õppekäigud, muuseumitunnid ja õpilaste koostatud uurimused.

Eri religioonide õhustik

Konverentsi lõpetas kogemus- ja elamusõppeline osa, mille valmistasid ette usuteaduskonna õpetajakoolituse tudengid. Eesmärk oli pakkuda näidet, kuidas õppimisse kaasata kõik meeled. Kolm erinevaid ruumi tutvustasid hinduismi, juutlust ja islamit. Kõigis ruumides oli eriline valgus, aroomid ja muusika; pakuti sellele kultuurile omaseid sööke ja jooki. Igas toas oli iseloomulikes rõivastes «pererahvas», kes selgitusi jagas ja uudistajate

Veel kord õppetoolide kaotamisest

Ivar-Igor Saarniit akadeemiline sekretär

Ülikooli akadeemilise struktuuri reformimisel aastatel 1992–1995 peeti oluliseks, et uus struktuur toetuks korralistele professuuridele.

Seejuures oldi seisukohal, et korraliste professuuride avamist ja sulgemist peab otsustama ülikooli nõukogu ning et korralisel professoril peab olema õigus enda juhendatavale töörühmale. Korralise professori meeskonnale leiti peagi ka nimi – õppetool. Küsimuses, milline saab olema õppetooli staatus ülikooli struktuuris, kujunes aga välja kaks seisukohta.

Varasemad seisukohad

Esimene seisukoht. Õppetool on õpetatava ainetsükli eest vastust kandev ja vastavasuunalise teadusliku uurimistööga tegelev struktuuriüksus. Instituut on õppetool ehendav struktuuriüksus. Teine seisukoht. Teaduskondades on instituudid, instituutide alla kuuluvad õppetoolid. Õppetooli käsitletakse kui professori töökohta ja kui teaduslik-pedagoogilist meeskonda, mis on selle professori ümber, olemata omaette struktuuriüksuseks. Instituutide töökorraldus jääks instituutide sisemiseks asjaks, nad võivad seesiselt liigenduda nii, kuidas vajalikuks peavad. Kompromiss realiseerus ülikooli põhikirjas:

§ 67. Instituut on struktuuriüksus, mis ühendab erialalt lähedasi õppetooli. § 68. Õppetool on korralise professori erialaselt määratletud ametikoht koos selle juurde kuuluvate õppejõudude,

teadustöötajate ja teenistujatega, kellele korraline professor on töökorraldaja. § 96. Korraliste professorite ametikohad erialati määrab ülikooli nõukogu.

Ettepanekud

Kokkuvõttes tekkis endise kolmetasemelise (ülikool – teaduskond – kateeder) asemel sisuliselt neljatasemeline (ülikool – teaduskond – instituut (osakond) – õppetool) akadeemiline struktuur. Ja kõigil neljal tasemel langetab struktuuri kohta otsuseid ülikooli nõukogu. Ettepanek, mida arutati eelmise nädala (UT nr 3, 2006) teisipäeval ülikooli valitsuses, oli loobuda osakondade ja instituutide sisestruktuuri määramisest ülikooli nõukogu otsustega. Otsustamine anda osakondade ja instituutide endi pädevusse, jättes seejuures võimalikult vabaks, milline see sisestruktuur on ja kuidas ta tekib. Osakonda või instituuti võib struktureerida töölepingutes fikseeritud alluvussuhete kaudu (kes on kelle töö vahe- tu korraldaja). Kui on oluline osakonna või instituudi sisese üksuse nimi (n-ö kaubamärk), võib sellised üksused luua dekaani korraldusega (osakonna või instituudi juhataja ettepanekul) jne. Kuidas hakatakse edaspidi looma (või likvideerima) professorite ametikohti, kuidas (ja kas) muutuvad professorite, samuti instituutide ja osakondade juhatajate tööülesanded, see vajab veel arutamist. Kuid üks asi on kindel. Professoreid jääb valima vastavalt ülikooliseadusele ülikooli nõukogu.

Riigi teaduspreemiate kandidaadid kinnitatud

Riigi teaduspreemiate komisjon kinnitas ülikoolide ja teiste teadusasutuste nõukogude ning Eesti TA akadeemikute esitatud ettepanekud. Elutööpreemia kandidaatide hulgas on TÜ emeriitprof Lembit Allikmets, samuti TÜ audoktor Ants Viires. Aastapreemiatele kandideerijate seas kinnitati täppis- teaduste valdkonnas TÜ prof Tõnu Kollo («Mitmemõõtmelised maatrikstehnikal põhinevad statistikamudelid») ja prof Arvi Freibergi kollektiiv (vanemteadurid Margus Rätsep, Kõu Timpmann) («Keskkonnasõbralike keemilise analüüsi meetodite arendamine»); keemias-molekulaarbioloogia prof Enn Lust («Tahkise ja elektrolüüdi ning tahkise ja gaasifaasi vahelise piirpinna ehitus ja protsessid elektrilises kaksikkihilis kondensaatorites ning tahkeksiidkütuse-elementides») ja vanemteadur Ülo Niinemets («Lenduvate orgaaniliste ühendite emissiooni füsioloogia»); tehnikateadustes teadur Jaan Aarik, insener Aleks Aidla, vanemteadur Kaupo Kukli, prof Väino Sammelselg ja vanemteadur Teet Uustare («Dielektriliste oksiidkilede aatomkihtsadestamise tehnoloogia arendamine»); arstiteaduses dots Ursel Soomets ja prof Mihkel Zilmer («Glutatiooni süsteemi

molekulaarsed ja meditsiinilised uuringud»); geo- ja bioteadustes Ivar Arold (monograafia «Eesti maastikud»), «Suure maailma atlase» autorite Hardo Aasmäe, Maarja Aasmäe, Jänis Turlajsi ja Leida Lepiku seas on TÜst Lev Vassiljev, ning dots Kalle Olli («Funktsionaalsed protsessid ja bioloogilised interaktsioonid planktonikooslustes»); põllumajandusteadustes on maaülikooli kollektiivi liikmete (Ülle Jaakma, Triin Hallapi, Jevgeni Kurõkin) hulgas ka TÜ teadur Andres Valdmann («Veiste sigimise füsioloogia ja patoloogia, rõhuasetusega viljakust mõjutavatele teguritele ja reproduktiooni biotehnoloogia meetodite edasiarendamisele»); sotsiaalteadustes Talis Bachmann («Kognitiivsete protsesside eksperimentaalne ja teoreetiline uurimine», emeriitprof Karl Rebane («Kõrgtehnoloogiline terrorism kui süvaht tsivilisatsioonile») ja prof Aaro Toomela («Kultuuri psühholoogiliste toime mehhanismide teoreetiline käsitus ja teooria rakendamine erinevates ühiskondliku elu valdkondades»); humanitaarteadustes prof Jüri Talvet («Teoreetilis-filosoofilisi käsitlusi maailma-kultuuri ja -kirjanduse «ääre», «piiri» ja «keskuse» dünaamikast»).

ARVAMUS

Kuidas õpib välistudeng Rootsis?*

Alar Ainla
Uppsala Ülikooli
külastatud, TÕ füüsika 1. a magistrant

Pean Rootsi haridussüsteemi pedagoogiliselt tugevaks ja tudengit mitmekülselt harivaks.

Lõppkokkuvõttes on ju oluline, et ülikooli lõpetaks tegus tudeng, kes on küps teadus- ja arendustööd alustama, kas siis mõne kommerts- või akadeemilise asutuse rüpes.

Inglisekeelsed tööd

Uppsala Ülikooli keemia ja füüsika õppekirjandus on suuresti ingliskeelne. Peale selle on paljudel kursustel nõue, et tudengite tööd (praktilised aruanded) peavad olema inglise keeles. Mõne välistudengi puudumisel loengust või seminarist võiksid Rootsi tudengid küll nautida emakeelseid loenguid, kuid teadusartikli stiilile ja nõuetele vastavaid ingliskeelseid aruandeid ja presentatsioone oleks ikka teha tulnud.

Olen poole aasta jooksul kirjutanud kolm peaaegu teadusartikli mõõtu aruannet (keeleliselt ja vormiliselt tuli viimistleda nii kaua, kuni professor rahule jäi) ja teinud ühe presentatsiooni. See filmiti ja arutati detailideni lahti kuni selleni, kummal pool projektorit peaks seisma, kas rääkida kiiremini või aeglasemalt, kuidas kasutada kaardikeppi jne.

Nelja aasta jooksul TÕs olid sellised kogemused pigem kaoatilised, nii et mõnelegi tudengile võis bakalaureuse-töö kaitsmise komisjoni ees seismine olla niisama šokeeriv kui kassipojale külma vette viskamine. Isegi käisin enne bakalaureusetöö kirjutamist raamatukogus eelmiste tudengite kirjutisi uurimas. Polnud ju täpset ettekujutust, milline see üldse olema peaks. Inglisekeelse teadusartikli kirjutamine oleks aga päris jube olnud. Usun, et siinsed tudengid tunnevad ennast pärast mitut aastat ingliskeelsete ja

Füüsika 1. aasta magistrant Alar Ainla Uppsala Ülikooli keemialaboris. ERAKOGU

teaduslikus stiilis «artiklite» kirjutamist doktorantuuris juba üpris koduselt.

Leian nüüd, et meie haridus, kus rootorid, Newtoni ja Maxwelli võrrandid küll laitmatu asjalikkusega läbi käiakse, on pisut ühekülgne.

Koostöö ja kommunikatsioon (inglisekeelsed publikatsioonid, presentatsioonid, seminaride ja diskussioonide korraldamine) on väga oluline mitte ainult teadusmaailmas.

Õppetöö korraldus

Ka õppejõududepoolne õppetöö korraldus oli palju süstemaatilisem kui Tartus. Kursuse algul jaotati igaühele ilusad värvilised tunniplaanid, kus olid kirjas loengud

ja igaühele täpselt vastavad teemad ning mis raamatu peatükist mida lugema peaks. Mitte aga nii, et õppejõud tuleb, lööb raamatu lahti ja vaatab, palju rääkida jõuab.

Ei juhtunud ka seda, et õppejõud kõrvalistest teemadest (näiteks füüsika, keemia loengus Rootsi ajaloo) rääkinud oleks. Sellest tulenevalt pean loengute kvaliteeti väga kõrgeks!

Ühes instituudis on palju professoreid ja *associate*-professoreid ning nende doktorante. Kõik neist annavad aineid (professoril on loeng ja aruanded, doktorant juhendab praktikumi). Kaks ainet oli suhteliselt maksimum. Normaalseks peeti üht ai-

Kui tahame tuntud ja tunnustatud Tartu Ülikooli, on vaja ka rohkem välisüliõpilasi.

net aastas ühe inimese kohta (praktikas tähendas see üks aine ka 3–4 inimest, vahest isegi kaht professorit loenguid pidamas ehk siis 1–2 AP eest õpetamist aastas).

Seega ei kurna aine andmine ühe teadlase teadustööd liialt ja tal on ka korralikult aega loenguks ette valmistada.

Uppsalas pole jaotumist teadlasteks ja õppejõududeks. Nagu ma aru saan, saab see ka meil teoks, kui füüsika instituut ja füüsika osakond sisuliselt, mitte ainult vormiliselt ühinevad.

Mis veenaks mind küll kahtlema, et sinne haridussüsteem kuidagi väär on? Uppsala Ülikool on ju Põhjamaade vanim (1477), kus loodusteaduste traditsioon juba kaugesse ajalukku ulatub. Näiteks keemiat hakati siin esimest korda algeiselt õpetama juba aastal 1655 (1632 asutati Tartu Ülikool). Loodusteadustega on Uppsala Ülikool noppinud viis Nobeli preemiat.

Välistudengeist

Ka välistudengeid on siin palju rohkem (igal kursusel 2–3) kui Tartus. Ja mis peamine, neil on siin ka midagi teha!

Kohe algul pisteti kätte 200-leheküljeline raamat, kus igal lehel 2–3 ingliskeelset kursust (enamik nõudmisel, st kui selgub esimesel loengul, et keegi välismaalane tahab kuulata), seega ligi 500 kursust ülikooli kohta.

Kui palju on meil füüsikas vahetustudengeid? Kas on midagi tehtud, et neid rohkem oleks? Välistudengite olemasolu on oluline ka meie oma üliõpilastele, sest see rikastab haridust. Olen kuulnud, et mõningates maailma tippülikoolides on prioriteediks hoida oma tudengite kõrval

kursustel väikest hulka välistudengeid, valides lausa nii, et oleks esindatud eri maade kultuurid, rassid jne.

Ülikooliharidus on hea, kui see annab tudengile hea konkurentsivõime meil ja mujal (st ka ingliskeelses keskkonnas).

TÜ väljaspool tuntuks

Kui me tahame et Tartu Ülikool oleks rahvusvaheliselt tuntud ja tunnustatud, siis on vaja teadustulemusi ja kasvanud head taset ja et ka teiste maade tudengid võtaksid üha rohkem ette tee meie *alma mater*'isse. Ja et nad lähleksid siit tagasi positiivsete elamuste ning veendumustega: «Päris raske oli, aga me saime kindlasti hea hariduse».

See oleks parim reklaam «Welcome to Universitas Tartuensis!».

Kes aga eelmainitu põhjal arvab, et rootslased oma keelest ei hooli, siis pole see tõsi. Tutvudes Rootsi tudengiga, on sageli kolmas küsimus, kas rootsi keelt õpid. Nad üritavad sulle igati sõnu õpetada, õhtuti vaadatakse ja arutatakse vahel TV keeleteemalisi saateid jne.

Lõpetuseks üks fraas palju näinud eestlaselt Priit Vesilinnult: «Kui hakkad eestlasega rääkima, kuuled kohe, kuidas keegi neist ei hooli, kuidas keegi ei kuula nende häält. Eestlasel on väga tugev hing, nad on väga uhked – ma olen ju ise ka eestlane –, aga meis on mingi arrogants. Me arvame, et oleme teistest paremad. Maailma rahvaste taudal näeb see naiivne välja.» (3. märts 2004, PM).

Ärgem siis liiga arrogantsed ka oleme! Me peame ikka suure maailmaga kohanema, vastupidist ju ei juhtu.

*Artikkel valmis füüsikute listi kirja põhjal.

UUDISED

Eesti Kooriühing jagas preemiaid

Eesti Kooriühing kuulutas 2005. aasta dirigendiks Vaike Uibopuu ja aasta orkestridirigendiks Harry Illaku.

Vaike Uibopuu on juhatanud TÕ Akadeemilist Naiskoori 1963. aastast.

Sügisest andis ta naiskoori juhtimise üle senisele kammerkoori dirigendile Triin Kochile.

Uibopuu on asutanud ülikooli kammerkoori ja naiskoori vilistlaskoori. Viimast juhatab ta edasi.

Vaike Uibopuu pälvis tänavu ka Tartu Kultuurkapitali aastapreemia.

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia õppedirektor Harry Illak on aasta puhkpilliorkestriks nimetatud Eesti Noorte Puhkpilliorkestri dirigent.

Illak sai ka Eesti Kultuurkapitali rahvakunsti sihtkapitali aastapreemia mitme puhkpilliorkestri tulemusliku juhtimise ja eduka esinemise eest konkurssidel.

Akadeemial ilmus Austria erinumber

31. jaanuaril kell 16 toimub Domus Dorpatensis (Raekoja plats 1) ajakirja Akadeemia selle aasta esimese numbr (Austria erinumber) esitlus.

Ettekande «Austria Euroopa Liidu eesistujamaana 2006. aasta I poolaastal» teeb Austria suursaadik Eesti Vabariigis dr Jakob Forst-Battaglia (tõlge eesti keelde).

Akadeemia Austria erinumbri avaartiklis mõtestab suursaadik oma riigi minevikku ning tulevikuootusi.

Järgnevalt on artiklid mitmelt Austria autorilt Austria rollist Kesk-Euroopa aja- ja kultuuriloos, ülevaade Nõukogude okupatsioonist Austrias 1945–1955 jm.

Austria kirjanikest on esindatud Rainer Maria Rilke, Robert Musil, Hans Carl Artmann, Ingeborg Bachmann jt.

Joonistused tegi Eestis elav austerlane Kurt Heiling.

Kunstikirjandust TÜ Raamatupoest

31. jaanuarist 11. veebruarini toimub TÜ Raamatupoes Tartu kunstikuu raames kunsti kirjanduse näitusmüük.

Direktor Lilian Mutso sõnul on esindatud kirjastuste Apple Press, Chambers Harrap Publishers Ltd, Elsevier Science, McGraw-Hill Publishing, Oxford University Press, Pearson Education, Phaidon Press Ltd, Rockport Publishers Inc, RotoVision, Taylor & Francis Books, MIT Press ja Yale University Press väljaanded.

Näitusehindadele ei laiene muud raamatupoe soodustused.

Kataloogide alusel saab raamatuid ka tellida.

Info: bookshop@ut.ee.

Eesti teadusfoto konkurss 2005

31. jaanuaril lõpeb Eesti teadusfoto võistluse tähtaeg.

Võistluse eesmärk on propageerida teadlasi ja teadustegevust.

Võistluse korraldaja on iganädalast populaarteaduslikku elektroonilist uudiskirja teadus.ee välja andev mittetulundusühing Teadusteave.

Info: www.teadus.ee.

Tartus toimub Coimbra grupi aastakoosolek

Varje Sootak

17.–19. maini toimub Tartu Ülikoolis Coimbra grupi aastakoosolek.

Tartusse on oodata Coimbra grupi ülikoolide esindajaid, sh 37 Euroopa juhtiva teadusülikooli rektoreid ning Coimbra grupi juhatuse liikmeid.

Kolmele päevale on planeeritud Coimbra grupi liikmesülikoolide rektorite kohtumine, kaheksa rakkerühma koosolekud, Coimbra grupi üldkogu istung ning avalik seminar «International Ranking of Universities» nelja välismaise tippesineja osavõtul. Seminar kutsub arutlema intrigeerivate küsimuste üle ülikoolide paremusjärjestusse seadmise teemadel.

Rektorite koosoleku teema «Are European Universities Lagging Behind?» töötab välissuhete osakonna juhataja Virve-Anneli Vihmani sõnul haaravat debatti Euroopa ülikoolide võimaliku mahajäämuse teemal. «Aastakoos-

olek on suurepärase võimaluse esitleda Euroopa tippülikoolide rektoritele ja teistele esindajatele nii Tartu Ülikooli kui ka Eesti teadust ja kõrgharidust laiemaalt.»

Coimbra grupp ühendab 37 Euroopa tippülikooli. Sinna kuuluvad Cambridge'i ja Oxfordi (Inglismaa), Lyon'i (Prantsusmaa), Uppsala (Rootsi) jt ülikoolid.

2003. a võeti Tartu Ülikool Coimbra grupi liikmeks.

2005. a valiti TÜ teadusprorektor prof Ain Heinaru ühenduse juhatuse liikmeks.

Info: www.ut.ee/coimbra2006.

Akadeemilise muinsuskaitse seltsi vilistlasklubi tähistas aastapäeva

Tullio Ilomets

Akadeemilise Muinsuskaitse Seltsi (AMS) esimees

TÜ AMSi vilistlasklubi tähistas 11. jaanuaril 17. tegevusaasta möödumist.

Aastapäevakoosolekule on traditsiooni kohaselt palutud külalisesinejaks isikuid, kellel on ühiskonnas mingi tähtis amet pidada. Ettekande põhisuunitlus on peaaegu alati olnud ajaloo- või kultuuripärandi säilitamise ning kaitsega seonduv.

Sel korral oli külalisesinejaks Tartu linnavolikogu esimees prof Aadu Must, kes arhiivinduse tundjana andis kõigepealt ülevaate, mida tema kodukohas Tori kandis on rahvapärimestest talletatud ja trükitud ilmutatud.

Oma ettekandes tundis professor muret meie rahva ajaloomälu nõrgenemise ning ajaloo- ja kultuuripärandi kaitse osas hoolimatuse ja võhiklikkuse süvenemise pärast. Pikemat käsitlust leidsid ta arhiivindusala-

AMSi esimees Tullio Ilomets annab prof Aadu Mustale üle muinsuskaitselembese inimese tõendi. ANDRES JOALA

sed avastusretked Siberisse. Mitmes sealses arhiivis leidub arvukalt arhivaale eestlastest ümberasujate ja küüditatute elu ja saatuse kohta. Huvitavat ettekannet täiendasid valguspildid.

Ettekande ja küsimustele vastamiseks järgnes külalise tavakohane ajaloo- ja muinsuskaitseteadmiste läbikatsumine. Koosviibijad leidsid, et

külaline on muinsuskaitselembene ja tegus inimene, mille kinnituseks anti talle pidulikult üle seltsi kirjalik tõend.

Akadeemilise Muinsuskaitse Seltsi vilistlasklubi on veidi noorem kui AMS, aga juba ammusest ajast on selts ja klubi sisuliselt üks ja seesama ning kuuluvad Eesti Muinsuskaitse Seltsi koosseisu.

«Strateegilised juhid» tegid õppereisi Berliini

Jüri Sepp
majanduspoliitika prof

Majandusteaduskonna strateegilise juhtimise magistriprogrammi osalised tegid õppereisi Berliini.

Teist aastat tegutsevas magistriprogrammis püüame peale konkreetsete juhtimisvõtete pakkuda tegevjuhtidest üliõpilastele ka laiemat interdistsiplinaarset ettekujutust tänase üleilmastuva maailma probleemidest.

Valikainena oli huvilistel, keda kogunes 13, esmakordselt võimalus ette võtta õppereis Berliini.

Eelmisel nädalal teoks saanud programmis oli kolm raskuspunkti: auditoorne õppetöö meie partnerülikoolis, ettevõtete külastused ning kohtumised tööandjatest Saksa kolleegide ja poliitikutega. Avataktiks oli siiski kohtumine Eesti Berliini saatkonna majandusnõuniku Meelis Ojassooga.

Järgnes koolipäev Pariisi kaubandus-tööstuskoja asutatud EAP-ESCP majanduskõrgkoolis, mis on üks väheseid eraülikooli Saksamaal ning tõeliselt rahvusvaheline. Lisaks Pariisile ja Berliinile on tegevuskohtadeks ka London ja Madrid.

Seminaride keskpunktis olid kultuuridevahelised eri-

nevused, mis isegi Euroopas on ettevõtete rahvusvahelistumisel oluliseks probleemiks. Pikemalt külastasime edukat farmaatsiaettevõtet Berlin Chemie, mis ühe vähestest Ida-Saksa firmadest on suutnud läbi tulla siirdeperioodist ning jõuda kasvulainele.

Tähelepanuväärne oli ka Saksamaa Tööandjate Kesklidu (BDA) külastus, kus meid juhtkonna tasandil informeeriti Saksa majanduse konkurentsivõime kriitilistest punktidest, aga ka tööandjate poliitilisest rollist nii oma riigis kui ka Brüsselis.

Külastasime ka Saksa parlamendi (Bundestagi) istungit ning kohtusime Eesti kauaaegsete sõprade ja Academia toetajatega (aukonsul Jochen Kirchhoff, professor Otto Wulff jt) Parlamendaarses Ühingu.

Viimane on parlamendisadikute informaalse töö vorm ja koht. Erilist huvi pakkus endise Saksa saadiku Eestis Bernd Mützelburgi esinemine, kes valgustas muu hulgas oma tegevust ekskantsler Schröderi välispoliitilise nõunikuna.

Tõise osa kõrvale mahutus muidugi ka tutvumine Berliini huviväärtustega ja kultuuriprogramm, sh suurima toidumessi Grüne Woche külastus.

Ajakirja Akadeemia kuldseid aastaauhindad pälvisid TÕST praktilise filosoofia erakorraline assistent Marek Järvik (vasakul), loodusgeograafia ja maastikuökoloogia vanemteadur Ain Kull ja rakubioloogia prof Toivo Maimets. Hõbetunnustuse said võrdleva õigusteaduse lektor Mario Rosentau, eksperimentaalpsühholoogia prof Jüri Allik ja erakorraline teadur Kenn Konstabel, ajaloo doktorant Mati Kröönström, kriminaalõiguse prof Jaan Sootak ning emerüitprof Rein Tägepera ja Ülo Lumiste. Auhinna annavad üle toimetaja Kalle Hein (keskel) ja peatoimetaja Toomas Kihu.

AJJA SAKOVA

ÖNNITLEME

55

Talis Bachmann, kognitiiv- ja õiguspsühholoogia professor – 27. jaanuar
Taimi Juus, hooldustalituse administraator – 27. jaanuar
Viivi Tennosaar, koristaja – 1. veebruar
Juri Jufkin, ladina keele lektor – 2. veebruar

45

Liina Seinberg, Euroopa kolledži õppekorralduse spetsialist – 1. veebruar

40

Mare Ainsaar, teadus- ja arendusosakonna juhataja – 2. veebruar

Peeter Padrik, hematoloogia-onkoloogia õppetooli assistent – 2. veebruar

35

Milvi Martina Piir, eurodokumentatsiooni keskuse infospetsialist – 30. jaanuar

30

Ene Kelder, maailmakirjanduse õppetooli metoodik – 30. jaanuar

25

Signe Tammekunn, tasemeõppetalituse spetsialist – 30. jaanuar

SPORDIUUDISED

- TÜ Akadeemilise Spordiklubi kergejõustiklane Tarmo Jallai jooksis Houstonis uue Eesti siserekordi – eeljooksus 60m tõkkejooksus sai ta uue Eesti siserekordi ajaga 7.82, finaalis saavutas III koha.
- Korvpalli esiliiga meeskond TÜ/Rock II võitis TTÜ KK 105:63. TÜ naiskond võitis Vennad-Dahl/Pirita naiskonna 68:55.
- Korvpallimeeskond TÜ/Rock võitis Raplat 82:64.
- 28. jaanuaril kl 16 mängib TÜ Rocki meeskond TÜ spordihoones SEB Balti liiga mängus Lietuvos Rytasega.

UUS AINE KUNSTIDE OSAKONNAS!

Muusikateos

FLKU.02.033, 2 AP

Õppejõud lektor Lilian Langsepp, prof Jaan Ross.
Kunstide osakonnas, Lai 34-72 neljapäeviti kell 14–16.

Aine eesmärk on hõlbustada muusikateose kui õhtumaise tippkultuuri ühe olulise nähtuse mõistmist. See on eriti suunatud muusikalist väljaõpet vähesel määral või üldse mitte saanud üliõpilastele. Aine kujutab endast õpetust sellest, kuidas kuulata ja kirjeldada 18.–20. saj õhtumaise muusikakultuuri muusikateost.

Õppetöös kasutatakse rohkesti muusikalisi näiteid. Aine on seotud ka elava muusikaga. Eksamil tuleb kuulamise järgi (väljendusvahendite tabeli abil) hinnata ühte lühikest pala ning kirjutada sellest essee vormis.

Semestri tööplaan: 12 loengut, kolm seminari, kolm kohustusliku kontserdikülastust. Programmi üksikasjalik kirjeldus ÕISis.

Aine on eeskätt suunatud semiootikaüliõpilastele, kuid avatud ka kõigile teistele huvilistele.
Info: lilian.langsepp@ut.ee.

Haridus- ja teadusministeerium

Rektorite Nõukogu

SA Archimedes

Eesmärgiga koolitada järelkasvu Eesti ülikoolide õppejõududele ning suurendada doktorikraadiga spetsialistide osakaalu avalikus ning erasektoris, kuulutatakse välja konkurss

riikliku koolitustellimuse doktoriõppe kohtadele välisülikoolides

Konkurss on avatud kõigile, kes soovivad jätkata oma õpinguid doktoriõppe tasemel välisülikoolide juures ning edaspidi tööle asuda doktorikraadi nõudval ametikohal Eesti kõrgkoolis, avalikus sektoris või ettevõtluses.

Võrdsete taotluste korral on eelistatud kandidaadid järgmistelt erialadelt:

- õpetajakoolitus ja kasvatusteadus
- sotsiaal- ja käitumisteadus
- õigusteadus
- arvutiteadus
- tehnikaalad
- arhitektuur ja ehitus
- veterinaaria
- tervis

Taotluste esitamise tähtaeg: 1. märts.

Dokumendid saata aadressil: Riiklik koolitustellimus välismaale, SA Archimedes, Koidula 13 A, 10125, Tallinn.

Info: www.archimedes.ee/rkt, kontaktisik Kristel Kivari tel 696 2432, kristel.kivari@archimedes.ee.

TARTU ÜLIKOO

Tartu Ülikool võtab tööle

üldosakonna juhataja,

kelle ülesanne on tagada ülikooli õiguslase nõustamise, teabekorralduse ning dokumendihalduse toimimine.

Edukal kandidaadil on:

- kõrgharidus
- teadmised akadeemilise organisatsiooni toimimispõhimõtetest
- juhtimiskogemus
- väga hea analüüsi- ja korraldusvõime
- väga hea koostöö- ja suhtlemisoskus
- väga hea eesti keele oskus
- võõrkeelte oskus

Kasuks tuleb teaduskraadi olemasolu, töökogemus akadeemilises keskkonnas ja suures organisatsioonis töötamise kogemus.

Pakume:

- mitmekülgset, vastutusrikast ning eneseteostust võimaldavat tööd
- konkurentsivõimelist palka
- arendavat ja kaasaegset töökeskkonda

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus rektori nimele, elulookirjeldus hiljemalt 1. veebruaril e-postiga või paberil TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, Tartu 51014).

Info: www.ut.ee/konkurss ja tel 737 5844.

TEADE

Tartu Ülikooli regionaalitalitus korraldab 1. veebruaril Võru Kreutzwaldi Gümnaasiumis teadust ja teadlasi tutvustava päeva. Lisainfo: Maris Kivistik, Tartu Ülikooli Võrumaa esindaja tel 786 8362, 518 3249.

Koristuspäev ülikooli raamatukogus. Täna on TÜ Raamatukogu koristuspäeva töttu suletud kuni kl 15ni.

Õpetatud Eesti Selts kutsub huvilisi Tartu rahu aastapäeva eel, 1. veebr kl 16.15 Lossi 3-406 ettekandekoosolekule. Eero Medijainen räägib teemal: «Ajalooline vale» – neutraliteet Tartu rahulepingus». Info: 5569 0948 või www.ut.ee/OES.

KAITSMISED

31. jaanuaril toimub magistritööde kaitsmine psühholoogia osakonnas Tiigi 78-127:

kl 9.15 Denis Matrov «Rats with high and low exploratory activity: similarities and differences in cerebral oxidative metabolism and sensitivity to chronic variable stress» (Palju- ja vähe-uudistavad rotid: sarnasused ja erinevused peajaaju oksüdatiivses metabolismis ja tundlikkus kroonilisele mõõdukale stressile). Juhendaja prof Jaanus Harro. Oponent dots Paavo Pokk; kl 10.15 Kadri Kõiv «Studies on neurochemical regulation of individual differences in exploratory behaviour and the activating and rewarding effects of psychostimulants » (Uudistava käitumise individuaalsete erinevuste neurokeemiline regulatsioon ja psühhostimulaatorite aktiveerivad ja käitumist tingivad efektid). Juhendaja prof Jaanus Harro. Oponent dots Paavo Pokk.

10.veebruaril toimub magistritööde kaitsmine matemaatika-informaatikateaduskonnas Liivi 2-205:

kl 14.15 Anna Bileva «Mitmene võrdlemine protseduuriga MULTTEST» (rakendusstatistika kutsemagistri) kraadi taotlemiseks. Juhendaja dots Anne-Mai Parring. Oponent lektor Mare Vähi; Liivi 2-405 kl 15.30 Vesal

LAIUSE LUMELAHING

4. veebruaril toimub Jõgevamaal Laiusel Põhjasõja-aegset sündmust taaselustav lumekindluse vallutusmäng. Peale lumesõja ja kindluse ehitamise kantakse ette ajalooline näidend, samuti on soovijatele kavas rivihaarjutused. Ürituse korraldavad ajaloo osakonna üliõpilaskogu, ajalooring, rollimängijate selts Somnium Mirabile ja Laiuse külaselts.

Info ja registreerimine: www.hot.ee/ajalugu.

TARTU ÜLIKOO

TÜ võtab tööle ajalehe Universitas Tartuensis

peatoimetaja,

kelle ülesanne on Eesti vanima ülikoolilehe toimetuse töö juhtimine, ajalehe arendamine ning lehe koostamine ja toimetamine.

Edukal kandidaadil on:

- kõrgharidus (soovitavalt erialane)
- ajakirjandusalane töökogemus
- väga hea suuline ja kirjalik eneseväljenduse oskus
- väga hea eesti keele ja võõrkeelte oskus
- väga hea analüüsi- ning arvutioskus
- väga head koostöö- ja suhtlemisoskused

Pakume:

- eneseteostust võimaldavat tööd ja konkurentsivõimelist palka
- enesetäiendamise võimalusi
- sõbralikku ja nooruslikku kollektiivi ning kaasaegset töökeskkonda

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus rektori nimele ja elulookirjeldus hiljemalt 10. veebruaril e-postiga või paberil TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, Tartu 51014).

Info: www.ut.ee/konkurss ja tel 737 5681.

Vojdani-Ghamsari «Mitmeloomeliste C-programmide kraasimine analüsaatoriga Goblin» kaitsmine kraadi magister scientiarum (informaatika) saamiseks. Juhendaja dots Varmo Vene. Oponent teadur Härmel Nestra.

LOENGUD

7. veebruaril kl 16.15 peab dr Aleksandr Filjuškin (Peterburi ülikool) Lossi 3-426 loengu «Venemaa Läänemere-sõjad 16. sajandil: uued hinnangud ja käsitlusviisid Vene historiograafias». Loeng toimub vene keeles.

KONVERENTSID

2. ja 3. veebruaril toimub Barclay Hotellis materjaliteaduse ja materjalide tehnoloogia doktori-kooli MMTDK teaduskonverents. Esinevad MMTDK doktorandid, kavas 21 suulist ettekannet ja 27 stendiettekannet. 2. veebruaril kl 11 peab avaettekande prof akadeemik Endel Lippmaa «Materjaliteadus lähitulevikus».

KONTSERT

VANEMUISE KONTSERDIMAJAS

Eesti Kontserdi 65. sünnipäeva puhul pileтите sooduskampaania 4. veebruarini. Sooduspiletid müügil Vanemuise kontserdimaja ja Tartu Kaubamaja pileti-keskuses.

Supersoodsad piletid järgmistele kontsertidele:

31. jaan kl 19 esineb džässisaalis Jürmo Eespere band;

1. veebr kl 19 esineb Eesti rahvusmeeskoor, dirigent Kaspars Putnins. Multimeedia kava;

2. veebr kl 19 Händeli «Messias». Eesti Riiklik Sümfoniaorkester ja segakoor Latvija, solistid, dirigent Andres Mustonen.

VESKI VILLAS

(VESKI 6)

29. jaanuaril kl 16.16 koera aasta alguse kontsert. Iidseid hiina meloodiaid mängivad Raho Langsepp (hiina flöödid) ja Lilian Langsepp (gu zhen). Õpetuslikke tarkussõnu vahendab Taisto Noor. Piletid (50 kr) tund enne kontserdi algust kohapeal. Info: www.festivitas.ee.

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOO AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18-210, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

Teadusbuss Suur Vanker jätkab reise

Taavi Adamberg
füüsika 2. a üliõpilane

2005. aasta oli füüsika-aasta. Füüsika teadusbussi Suure Vankri reiseid ei ole aga lõppenud, järgmine sõit toimub 6. ja 7. veebruaril Viljandimaale.

Teadusteater osutus koolides niivõrd populaarseks, et teadusbuss jätkab oma sõitu seni, kuni finantsvõimalusi leidub. Eelmisel aastal külastas Suur Vanker enam kui sadat kooli.

2006. aastal on plaanis korraldada Tähe tänava õppehoones perepäevad. Jätkub füüsikaportaali (www.fyysika.ee) edasiarendamine. Seega jätkab mullu veerema lükatud vanker füüsika populariseerimist. Samuti on kõik teadushuvilised tudengid jätkuvalt oodatud Suure Vankri tegemistes kaasa lööma.

Teadusbussi käivitamine

Ise sattusin teadusbussi projekti juurde üsna juhuslikult. 2005. aasta kevadsemestril tundsin huvi kummalise kuulutuse vastu füüsika-keemia-teaduskonna teadetahvlil. Nimelt kutsuti seal üles osalema kursusel, mis käsitles nii loengumeisterlikkust kui ka eksperimentide tegemist. Asja lähemalt uurides selgus, et väike grupp füüsikuid üritas teha projekti, mille eesmärk oli luua Eesti koolides ringi sõitev ja füüsikat populariseeriv teadusbuss Suur Vanker.

Usun, et peale füüsika maine parandamise on see projekt midagi muutnud ka praeguste füüsikatudengite elus. Buss käib iga nädal ühel reisirühmal, mis kestab üldjuhul kaks päeva. Selle aja jooksul jõutakse külastada nelja kuni kaheksat kooli.

Ühel reisirühmal on kaasas kolm kuni seitse tudengit, bussijuhiks on tavaliselt projektis osalev ülikooli füüsika insti-

Füüsikaüliõpilased Siim Pikker (vasakul) ja Taavi Vaikjärv näitavad teadusteatri Van de Graaffi generaatoriga laengute läbilööki õhus ehk välku.

tuudi teadur või doktorant.

Koolide kõrval on teadusbuss külastanud ka riigikogu, mitut vanglat ja suvelaagreid. Mitmepäevased koosviibimised on tudengeile avaldanud positiivset mõju nii õppetööga seotud küsimuste lahendamisel kui ka sotsiaalse suhtluse parandamisel. Noorfüüsikute seas on välja kujunenud väike ühine sõpruskond.

Tudengil on kasud sees

Kahepäevasel Tartust eemal viibimisel on aga ka negatiivne külg – loengute külastamine väheneb ja see heidab oma varju eksamitulemustele. Samas saab reisirühmas arutada teadurite ja doktorantidega mitmeid elulisi probleeme, mis täiustavad omakorda erialateadmisi.

Füüsika instituudis toi-

muvast ei ole esimese kahe kursuse tudengeil üldjuhul aimugi. Samuti ei teata suurt midagi Eesti teaduses toimuvast. Teaduritega vesteldes olen aga saanud olulist infot füüsika instituudi tegevuse kohta ja kindlasti aitab see kaasa lõputöö juhendaja valimisel.

Füüsika erialal õppides ei ole just palju võimalusi harjutada ettekannete pidamist või presentatsioonide tegemist. Tihti peale osutub diplomitöö kaitsmine šokeerivaks kogemuseks, mille ajal ei pruugi meelde tulla lihtsaimategi küsimuste vastused, rääkimata siis veel enesekindlast esinemisest.

Olles nüüdseks teinud teadusteatri mitme kooli eri publiku ees, võin väita, et olen saanud edasiseks eluks väga

hea kogemuse. Kui esimestel kordadel eksperimenti tehes käed värisesid ega leidunud õigeid sõnu, siis nüüd suudan vabalt rääkida ka mitmesajalise publiku ees.

Lõbusad juhtumised

Teadusbussiga reisides ja teadusteatri etendusi andes olen näinud mitmeid Eesti paiku ja koole, samuti on juhtunud ka mõni lõbus seik.

Sügisel olime Saaremaal teeolude tõttu etendusele hiljaks jäämas. Kui tavaliselt võtab etenduse ettevalmistamine ning asjade pakkimine kumbki umbes 20 minutit ja teadusteater ise kestab üldiselt ühe koolitunni (45 minutit), siis tol korral püstitasime kiiruse ja täpsuse rekordi. Suutsime sama sisuga etenduse läbi viia 35 minutiga ja as-

TEADUSBUSS SUUR VANKER

- Info: www.fyysika.ee.
- Projektijuht on TÜ Füüsika Instituudi erakorraline teadur Kaido Reivelt.
- Järgmine teadusbussi reis toimub 6. ja 7. veebruaril Viljandimaale. Reisi juhib füüsikaüliõpilane Aigar Vaigu.

jad kokku ning lahti pakkida 10 minutiga.

Oma reisidel oleme suutnud muuta nii mõnegi hääletaja arvamust füüsikute kui igavate nohikute kohta.

Samuti on mitmed iga päev teadustööga tegelevad inimesed saanud bussijuhtimise kogemusi.

Teadusbuss on 12 meetrit pikk ja 16 tonni raske. Tavalisest bussist erineb Suur Vanker selle poolest, et osa istepinke on asendatud kappidega, milles asub katseteks vajalik inventar.

Bussi suurusest tingitult on mitmes kohas tekkinud probleeme manööverdamisega. Möödunud suvel külastasime näiteks üht lastelaagrit, mis asus suvilate piirkonnas Lääne-Virumaal.

Tee õige majani oli väga kitsas ja kääneline, kuid suutsime siiski bussiga laagrini jõuda. Tagasi maanteele saamine osutus aga tõeliseks probleemiks.

Manööverdamisel kahjustus osaliselt naabrite muru, kuid lõpuks tuli ikkagi sõita tagurpidi umbes kilomeetri jagu tuldud teed tagasi.

TÜ nõukogu valis kolm professorit

27. jaanuaril valis TÜ nõukogu kolm professorit.

Neurokirurgia professoriks valiti kolmandat korda Toomas Asser ja rahvusvahelise ettevõtluse professoriks teist korda Urmas Varblane.

Antropoloogilise ja etnolingvistika professoriks valiti Eesti Keele Instituudi direktor Urmas Sutrop (pildil).

Urmas Sutrop lõpetas 1984 TÜ bioloogia, tsütoloogia ja histoloogia eriala. 1998. aastast on Sutrop filosoofia-doktor, lõpetades Konstanzi Ülikooli Saksamaal magna cum laude üldise keeleteaduse, ajaloolise keeleteaduse ja uralistika ning evolutsioonilise psühholoogia erialal.

Urmas Sutrop on töötanud Eksperimentaabioloogia Instituudis ja Eesti Biokeskuses teadurina jm. 1996. aastast osales Konstanzi Ülikooli

kirjanduse ja antropoloogia projektis, oli samas järel doktor. 2000. aastast juhib Eesti Keele Instituuti.

Sutropi peamised uurimisvaldkonnad on antropoloogiline leksikoloogia, etnolingvistika, üldine ja soome-ugri keeleteadus ning keelepuude teooria.

Euroopa kolledži direktoriks saab Gert-Rüdiger Wegmarshaus

27. jaanuaril valis TÜ nõukogu Euroopa kolledži direktoriks Oderi-äärse Frankfurdi Euroopa Viadrina Ülikooli poliitikateaduste õppejõu Gert-Rüdiger Wegmarshausi.

Wegmarshaus lõpetas 1978. aastal Leningradi Riikliku Ülikooli filosoofia erialal. Doktorikraadi sai ta 1987. aastal Berliini Teaduste Aka-

deemiast.

Viadrina Ülikoolis, mille üliõpilaskonnast moodustavad 40% välistudengid, töötab Wegmarshaus 1993. aastast. «Oma töö kaudu Viadrina Ülikoolis olen saanud suurepärase rahvusvahelises õhkkonnas õpetamise kogemuse, rääkimata lugematutest ingliskeelsetest seminaridest.

Alates 2001. aastast olen

tihedalt seotud hiljuti loodud Euroopa õpingute programmiga,» kommenteeris Wegmarshaus.

Wegmarshausi peamised uurimissuunad võrdlevas poliitikateaduses on poliitilised muutused postkommunistlikes ühiskondades Kesk- ja Ida-Euroopas, sh Poolas, Eestis, Venemaal ja endisel Ida-Saksamaal.

SEMINAR

«Poliitika – kust tuled ja kuhu lähed?»

8. veebruaril kell 10.30 algab Teaduse ja Kultuuri SA Domus Dorpatensis (Ülikooli 7) sarja «Poliitika stiil ja sisu» kolmas ja viimane seminar. Arutatakse, miks on eesti rahva toetus oma valitsejatele kahanenud peaaegu olematuks, kas poliitikud õpivad vigadest, kas poliitika oli minevikus ja on tulevikus räpasem jne. Esinevad vanemteadur Piret Ehin, Riigikogu VII–IX koosseisu liige Jüri Adams ja ühiskondliku leppe sihtasutuse juhatuse esinaine Andra Veide-mann. Poliitikasarja võtab kokku märtsi algul toimuv konverents. Osavõttust teatada 7. veebruarini tel 733 1345 või. www.dorpatensis.ee. Osavõtt tasuta. Info: Andres Peets, tel 5343 6597, andres.peets@dorpatensis.ee.

TÄNA LEHES

TÜ Sihtasutuse annetajatest

LK 2

Laiusel algab lumelahing

LK 3

Ilmus TÜ aastaraamat

LK 2

Viis aastat tagasi nimetas TÜ nõukogu oma jaanuarikuu istungil matemaatikateaduskonna matemaatika-informaatikateaduskonnaks.

UUDISED

Selgusid dekaani kandidaadid

Matemaatika-informaatika-teaduskonna dekaani kohale esitasid praeguse dekaani, algebra prof Mati Kilbi kandidatuuri ühiselt arvutiteaduse, puhta matemaatika ja rakendusmatemaatika instituudid.

Tõenäosusteooria prof Kalev Pärna kandidatuuri esitas matemaatilise statistika instituut.

Hiljemalt 8. veebruariks peab kandidaat esitama oma kirjaliku nõusoleku kandideerimiseks.

Ajaloo muuseumis teadusajaloo päev

8. veebruaril kell 15 algab TÜ ajaloo muuseumi valges saalis teaduspäev «Matemaatikast Tartu Ülikoolis läbi nelja sajandi».

Teaduspäev on pühendatud Ernst Ferdinand Adolf Mindingu 200. sünniaastapäevale ja esimese eestikeelse matemaatikaõpiku ilmumisele.

Emeriitprof Helmut Piirimäe ettekande pealkiri on «Kuulsaks tagantjärele (Sven Dimberg 1661–1731). Emeriitprof Ülo Lumiste räägib Ferdinand Mindingust ja diferentsiaalgeomeetriast keiserlikus Tartu Ülikoolis.

Astronoomiadr Tõnu Viigilt on ettekanne «Karjapoist professoriks (Thomas Clausenist) ja magister Lea Lepmannilt «Esimestest eestikeelsetest matemaatikaõpikutest».

ONLINE-KÜSITLUS

Mida arvad õppetoolide likvideerimisest?

Vastajaid: 172
Uus küsimus:
Mida arvad tasulisest kõrgharidusest?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ aumärgi ja tänukirjaga tunnustatakse 70. sünnipäeval (7. veebr) füüsika-keemiataeduskonna erakorralist teadurit, emeritprof **Ants Tuulmetsa**.

TÜ väikese medali ja tänukirja pälvis pikaajalise ja eduka töö eest tervishoiu instituudi laborant **Endla Anni**.

Erakorralist professorit **Toomas Tennot** autasustati ülikooli tänukirjaga asutajadekaanina olulise panuse eest haridusteaduskonna loomisel ja arendamisel.

Esimene vene keele testimise tund

7. veebruaril antakse Narva kolledžis pidulikult kätte rahvusvahelised sertifikaadid, mis kinnitavad vene keele kui võõrkeele valdamist.

2005. a suvel sõlmiti TÜ Narva Kolledži ning Vene Föderatsiooni haridus- ja teadusministeeriumi välisriikide kodanike vene keele testimise peakeskuse vahel koostööleping.

Lepingu alusel sai kolledž õiguse viia läbi vene keele valdamise taseme hindamist Eestis vastavalt Venemaa riiklikule välisriikide kodanike vene keele testimise süsteemile koos õigusega anda välja vastavaid riiklikke dokumente.

Eelmise aasta oktoobris läbisid edukalt esimese võõrkeele testimisetappi 8 inimest.

Konverents «Kliinik 2006»

Eile lõppes iga-aastane arstiteaduskonna täienduskonverents «Kliinik 2006».

30. jaanuaril toimunud plenaaristungil kõneldi arstikutest ja arstlikest erialadest. Töö jätkus pulmonoloogia, stomatoloogia, neuroloogia jt sektiioonides.

Eile arutati personaliseeritud depressiooniravi teemadel, sh alkoholiga seonduvaid haigusi. Emeritprof Arvo Tiku sõnul on Eestis 2/3 rasketest kehavigastustest seotud alkoholi liig- ja kuritarvitamisega ning kaused kahjud alkoholist võivad ulatuda kuni 10 miljardi kroonini.

Ilmus Tartu Ülikooli aastaraamat

Trükist on tulnud Tartu Ülikooli aastaraamat 2005.

Väljaandes on kokkuvõtte ülikooli õppe- ja teadustööst, rahvusvahelisest koostööst, majandusandmetest jm.

24-leheküljeline värviline aastaraamat on eesti ja inglise keeles, selle on kujundanud Aide Eendra.

Näidiseksemplar saadetakse lähipäevil igale struktuuriüksusele. Soovi korral saab aastaraamatu lisakoopiaid ülikooli teabetalitusest. Aastaraamatuga saab tutvuda veebiaadressil: www.ut.ee/in-fomaterjalid.

Annetajad toetavad sihtasutuse kaudu

Varje Sootak

TÜ Sihtasutus koondab ülikooli ja üliõpilaste toetuseks nii eraisikute kui ka firmade annetusi.

Sihtasutuse juhatuse liikme Ruth Kotsari sõnul püütakse fondide jätkusuutlikkuse nimel tegelda põhikapitali investeerimisega parimal võimalikul moel, et igal aastal saaks toetada üliõpilaste õpinguid ja teadustööd.

Toetajate hulgas on eraisikuid ja firmasid nii välismaalt kui ka Eestist.

Arstide toetuseks

Eelmise aasta lõpus jagatud sihtasutuse stipendiumide hulgas oli rohkesti toetusi arstiteaduse õppijaile.

Näiteks Ruth Kabinini stipendium antakse arstiteaduskonnas põhiõppe tudengitele ja Eesti Arstiteadusüliõpilaste Seltsile. Tudengitest pälvis selle üliõpilane Martin Sergejev, kes uurib pärilikku Alzheimeri tõbe.

Arstiteadusüliõpilaste Seltsi president, arstiteaduse 6. a üliõpilane Kairi Marie Riigor ütles, et stipendium on väga vajalik Balti Sõprusklubi ehk BFCi selle aasta kohtumiseks.

Balti klubi ühendab viie Läänemereäärses riigi – Eesti, Läti, Leedu, Soome ja Venemaa arstitudengeid.

«Et saaksime avardada tudengite teadustöö võimalusi ja korraldada kliinilist välisvahetust, on väga vajalik osa võtta ka rahvusvaheliste organisatsioonide ja ühenduste tööst. Üks selline võimalus ongi osaleda BFSi töös septembris,» ütles Riigor.

1999. aastast toetab Eesti soost arstiteadlasi ja -üliõpilasi Liisa Kolumbuse mälestusfond, mis moodustus tema Rootsis ja Eestis olevast varandusest. 2005. a said fondist stipendiumi doktorandid Piret Mitt ja Kristiina Rull. Arstiteadust toetavad veel Heino Kruse (doktorant Mikk Pauklin), Hilda ja Harri Mägi (doktorant Mari-Anne Philips), Eugen Püssi (üliõpilased Silja Uibo ja Kristi Huik) ja Georg-Leander Vehiku (üliõpilane Paula Reemann) stipendiumid.

Tartu Ülikoolis eesti filoloogiat õppinud, Emakeele

Arstiteadusüliõpilaste Seltsi stipendiumi võttis vastu seltsi president Kairi Marie Riigor.

VARJE SOOTAK

Seltsis töötanud ning USAs kuni surmani 1978 kirjandusväljaandeid toimetanud Valter Niiluse stipendium antakse läänemeresoome keelte edukale õppurile. Tänavu sai selle magistrant Evelyn Lätt.

Veel välisannetajaist

Puhk-Mörneri stipendium on asutatud TÜ õigusteaduskonna lõpetanud Voldemar Puhki mälestuseks. Algkapital moodustub Aare-Ruth (Puhk) Mörneri ning Magnus Mörneri annetatud varadest. Aare-Ruth Mörner nimetati 1998 ka TÜ auliikmeks. Tänavu pälvis selle stipendiumi doktorant Marten Seppel.

Ahti Pae stipendiumi lõi Rootsi Eestlaste Esindus. Sellega toetati 2005. a riigiteaduste üliõpilast Age Lainet.

Saksa filosoofi Gustav Teichmülleri (TÜ prof 1871–1888) stipendiumi asutas 1995. a Eestisse naasnud filosoofiaprof Vootele Vaska.

«Õpetasin 30 aastat Ameerikas filosoofiat ja mõtlesin midagi ka Eestis filosoofia heaks teha,» ütles Vootele Vaska kolm aastat tagasi asutatud stipendiumi kohta. See anti tänavu välja esimest korda. «Arvan, et esimene stipendiumi saaja doktorant Riin Sirkel on selleks igati vääriline.» Riin Sirkel uurib vanakreeka ja keskaja filosoofiat.

Eesti Rahvuskomitee USAs stipendium antakse eesti rahvuslikke küsimusi või väliseestluse käsitlemise eest. Stipendiumi saanud sotsiaalteaduskonna magistrant Andres Lundalin kirjutab

Vootele Vaska.

praegu magistritööd eesti ajalookirjutusest Nõukogude okupatsiooniperioodil.

Karine ja Martin Koobase stipendiumifondi asutajad on Kanadas elavad lapsed – poeg Leo ja tütar Veera. Eesti filoloogias põhiõppe üliõpilasele mõeldud stipendiumi pälvis üliõpilane Nele Salveste.

Oma isa ja venna mälestuseks otsustas Ameerikas elav Taivo Raig 1999 asutada TÜ õigus- ja majandusteaduskonnas üliõpilaste tarvis Eduard ja Eero Raigi Mälestusfondi, mille algkapital saadi Eduard Raigile Tartus Võru ja Sõbra tänavas kuulunud majade müügist. Raigi stipendiumi

Oleks rohkem annetajaid

Ruth Kotsar
TÜ Sihtasutuse liige

Kui sihtasutuse algusaastail olid põhilised toetajad välismaal elavad eestlased, siis peagi lisandusid neile Eestis tegutsevad firmad. Nüüd on ka Eesti eraisikutest annetajaid.

Kõigil annetajail on ühesugune eesmärk – aidata kaasa Eesti kõrghariduse arengule ning luua tudengitele enda arendamiseks ja täiendamiseks lisavõimalusi.

Toetajate motiivid on aga erinevad: väliseesti annetajale on ülikooli toetamine tema mälestuse jäädvustamine. Neid, kes ise on olnud ülikooliga seotud, on jäänud vähe. Asemele on tulnud teine põlvkond, kes loob fonde oma lähedaste mälestuseks või kes on edukad oma erialal ja soovivad toetada sama eriala õppureid Tartus.

SAMAL TEEMAL

- «TÜ Sihtasutus jagas stipendiume», UT nr 40, 9. dets 2005.
- «Reisistipendiumid toetavad teadustööd», UT nr 1, 6. jaan 2006.

said majandusteaduskonna doktorant Toomas Hinnosaar ja õigusteaduskonna magistrant Maarja Torga.

Floreida ja Erik Kalve stipendiumifond on mõeldud majandusteaduskonnas üliõpilaste toetamiseks. Selle asutas Floreida Kalve. Algselt asus fond Rootsis, kuid asutaja soovi kohaselt toodi see 2000. a sihtasutuse juurde. 2005. sai selle stipendiumi doktorant Marit Hinnosaar.

Aastatel 1933–1944 töötas TÜ anorgaanilise ja analüütilise keemia kateedri juhatajana August Paris. Ameerikas elav tütar Olga Berendsen asutas 1998 oma isa mälestuseks ja keemiaosakonnas üliõpilaste toetamiseks nimelise fondi. 2005. a pälvis August Parise stipendiumi magistrant Nadežda Aleksejeva.

Eesti organisatsioonidest andis Eesti Olümpiakomitee stipendiumi Mirjam Liimaskile.

Firmade puhul on oluline seotus nende tegevusvaldkonnaga, st toetatakse nende erialade arengut, mis on puutes firma tegevusega. Firmade puhul on tähtis ka avalik promotsioon, st et hariduse toetamine on prestiižne ja sellest avalikult rääkimine mõjub firma imagoonile positiivselt.

Eesti eraisikuist fondi- või stipendiumiloojaid on veel vähe ja nad on suhteliselt tagasihoidlikud. Nende motiivid on seotud oma erialaga – toetatakse teaduskonda, kus ise on kunagi õpitud või ka sotsiaalselt laadi – toetatakse edukaid õppureid, kelle majanduslikud võimalused on kitsad.

Igal juhul on kõik need, kes otsustanud toetada haridust, väärt sügavat austust, sest nad mõtleavad tänase kõrval ka tulevikule. Oleks selliseid firmasid ja inimesi rohkem!

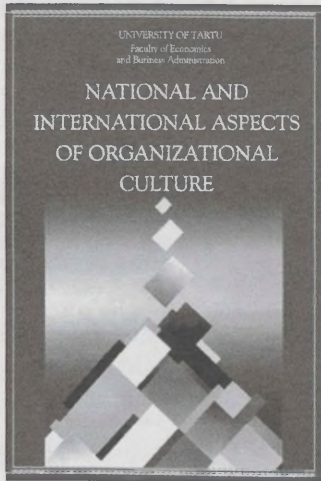
Juhtimise õppetoolilt artiklikogumik

Varje Sootak

7. veebruaril kell 16 esitletakse majandusteaduskonna raamatukogus (Narva mnt 4) juhtimise õppetooli teadusartiklite kogumikku «National and international aspects of organizational culture».

Kogumiku toimetaski prof Maaja Vadi, erakorraline teadur Anne Reino ja magistrant Gerli Hämmal.

Prof Maaja Vadi sõnul käsitleb raamat kultuuri mõju organisatsioonidele mitmest vaatepunktist, tuues esile organisatsioonisisese ja -välise aspekti. «Põhiteemad on organisatsioonikultuur ja rahvuskultuur, mida seostatakse organisatsioonide toimimise valdkondadega.» Prof Vadi lisas, et raamat ühendab juhtimise õppetooli õppejõudude ja kraadiõppurite mitmeaastase uurimistöö, kuid kaasatud

on ka partnerid teistest Eesti kõrgkoolidest (TTÜ, EBS), teistest riikidest ja konsultantide hulgast.

Artikleid retsenseerisid TTÜ prof Milvi Tepp ja TLÜ prof Harry Roots.

Raamatu andis välja TÜ Kirjastus.

SPORT

Läheme sportlikult kevadesse

Helen Niit
TÜ Akadeemilise Spordiklubi avalike suhete koordinaator

TÜ Akadeemiline Spordiklubi pakub kevadsemestril ka uusi treenimisvõimalusi.

Treenida saab järgmistel aladel: jalgpall, võrkpall, korvpall, sulgpall, saalihoki, poks, alpinism, karate, mitmekülgsus, aeroobika, tennis, kulturism ja jõutõstmine.

Noortespordi ja saavutus- spordi treeninguajad kevadsemestril ei muutu.

Spordi projektijuhi Rait Rodi sõnul on treeninguagades püütud olla maksimaalselt paindlikud ning enamik treeninguid toimub õhtustel aegadel.

Treeningute populaarsust selgitab ta asjaoluga, et hinnatase hoitakse võimalikult madalal ning eraldi soodustused kehtivad ka õpilastele, üli-

õpilastele, ülikooli töötajatele ja pensionäridele. Iga aastaga kasvab inimeste teadlikkus tervisespordi vajalikkusest ja kasulikkusest.

Treeningud toimuvad 6. veebruarist 2. juunini.

Rühmadesse registreerimine toimub treeneri juures ning harrastusspordi kaart vormistatakse Tartu Ülikooli spordihoones Ujula 4.

Info: www.tysk.ee ja õppehoonetes.

TÜ sulgpallurid olid edukad

28. ja 29. jaanuaril olid TÜ Akadeemilise Spordiklubi sulgpallurid edukad rahvusvahelisel noorte GP-5 mängudel.

U-11 vanuseklassis võitis II koha meesüksikmängus Rando Avarmaa.

U-13 klassis võitis I koha naisüksikmängus Merli Avar-

maa. Sama klassi naispaarismängus võitsid Mari Sild ja Krista Marena (Läti).

U-15 klassis saavutas II koha naisüksikmängus Kertu Margus. Naispaarismängus võitsid esikoha Merli Avarmaa ja Kertu Margus.

U-17 klassis võitis esikoha meesüksikmängus Madis Reppo.

Tartu aukodanike kandidaadid teada

Tartu linnavalitsus tegi volikogule ettepaneku nimetada kolm uut aukodanikku.

Need on Tartu Ülikooli emeritprofessor, botaanik ja ökoloog Hans-Voldemar Trass, näitleja Lembit Eelmäe ning keeletoimetaja Helju Vals.

Tartu Tähe kavaleriks pakub linnavalitsus Lüneburgi ettevõtja ja annetaja Karl-Heinz Hebroke ning matema-

tikaõpetaja Igor Holtsi.

Volikogu teeb oma otsuse Tartu aukodanike ja Tartu Tähe kavaleride nimetamise kohta 9. veebruari volikogu istungil.

Tartu aukodaniku nimetus koos sellega kaasneva Tartu Suurtähega ja Tartu Tähed antakse üle 23. veebruaril Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud kontsertaktusel Vanemuise kontserdimajas.

Eneserefleksiivne kunst Y-galeriis

31. jaanuaril avati Y-Galeriis (Küütri 2) Tartu Kõrgema Kunstikooli õppejõudude näitus «Mina ütlen eneserefleksiivne kunst».

Näituse kuraatori Kaire Nurga sõnul on pealkiri ajendatud aRTu kunstikuu hüüdlausest «Mina ütlen kunst», mida võib pidada parajalt opositsiooniliseks parafrasiks sageli kuulnud hinnan-

gulisele maitseotsustusele «See ei ole kunst». «Sel foonil tegeleb õppejõudude näitus eelkõige kunsti siseste eneserefleksiivsete momentidega», selgitab Nurk.

Näitusel esinevad Peeter Linnap, Vallo Kalamees, Mailev Toom, Meiu Münt, Raivo Kelomees, Tõnis Paberit jt.

Näitus jääb avatuks 12. veebruarini.

Raamatukogus tuleb kunstihariduse konverents

11. veebruaril kell 9.30 algab TÜ Raamatukogu konverentsisaalis aRTu kunstikuu konverents «Mina ütlen kunst ja haridus».

Konverents püüab määratleda Eesti kunstihariduses toimuvat. Üritusega märgitakse professionaalse kunstihariduse algust Eestis 1803. a ja selle järjepidevat arengut Tartus alates aastast 1919. Samas tähistab konverents Tartu Kunstikooli 55. ja Tartu Kunstikoolist välja kasvanud Tartu Kõrgema Kunstikooli viiendat aastapäeva.

Esimene sessioon on pühendatud nii huvi- kui ka tasemehariduslikele arenguloolistele momentidele Tartu kunstiõpetuses 1960. aastateni.

Teise sessiooni ettekanded käsitlevad kunstihariduse

problemaatikat laiemalt ja on seotud ideoloogiliste, esteetiliste ja tehnoloogiliste muutustega ühiskonnas.

Teiste hulgas esinevad ettekannetega ka TÜ kunstimuuseumi direktor Inge Kuk, maalikunsti prof Jaan Elken, Viljandi Kultuuriakadeemia direktor Anzori Barkalaja jt.

Info: www.tartu.ee/kunstikuu

KOMMENTAAR

Kommentaar artiklile «Raamatuvara tuleb arvele võtta», UT 27. jaan 2006

Kas raamat kuulub isikule või ülikoolile?

Sirje Mark
asjaajamis-
korralduse
peaspetsialist

Kas võib siis olla nii, et raamat, mis on soetatud ülikooli mistahes finantsallika arvelt, saab kuuluda konkreetsele isikule/töötajale. Ülikooli rahade eest soetatud raamat saab kuuluda siiski ainult vastavale struktuuriüksusele, kus töötaja töötab või nüüd siis raamatukogule.

Kui struktuuriüksuse juhi või töötaja vahetumisel antakse üle varasid ja dokumente, siis üheks objektiks selle juures on ka soetatud raamatud. Kuigi need ei pruugi arvel olla, on loogiline ja hea tava, et töösuhte katkemisel ei võta ülikooli töötaja raamatut endaga järgmise töökohta kaasa – töö struktuuriüksuses ju ei katke päevapealt ning seal on teavikuid ka edaspidi vaja. Milline seisukoht aga võtta selle teatmekirjanduse osas,

mis aegub ning kui soetatakse uued trükid samasisulistest väljaannetest? Kas need tuleks siis maha kanda ja kuidas see protseduur käiks? Või kannab neid maha (müüb odava raha eest) raamatukogu? Või raamatukogu kannab maha ja struktuuriüksus võibki anda aegunud raamatu sellele isikule, kes seda soovib?

Vastab TÜ Raamatukogu kogude direktor Kristina Pai

Kõik, mis on soetatud ülikooli mistahes finantsallika arvelt, kuulub ülikoolile. Ülikoolis peetakse raamatute (jt väljaannete) üle arvestust raamatukogude elektronkataloogis. Väljaannetega, mis ei kuulu arvelevõtmisele, käitutakse nagu varem. Selles osas muudatusi ei ole – neid käsitletakse ka edaspidi tööülesannete täitmiseks otseselt vajalike materjalidena.

Tudengid on Laiusel ehitanud lumekindlusi juba neli aastat.

ERAKOGU

Algab suurejooneline kindlusevallutus

Laiusel taas elustub Põhjasõja-aegne vallutusmäng

Birgit Sannamees
ajaloo 1. a üliõpilane

Homme koguneb mitusada noort lumepallisõpra Jõgevamaale Laiusele Põhjasõja-aegset sündmust taas elustavat lumekindluse vallutusmängu pidama.

1. veebruaril ehitasid noored entusiastid Laiusele lumest kindluse.

«Laiuse lossivaremetesse kerkis võimas lumekindlus», rääkis ürituse peakorraldaja Janet Laidla, ajaloo 2. a magistrant. Üritus kulmineerub 4. veebruaril, mil kohaletulnud mänguhuvilised ründajateks ja kaitsjateks jaotatakse ning avapauk ürituse alanuks kuulutab. Võidurõõm kuulub neile, kellel õnnestub osavuse, vastupidavuse ja strateegia abil esimesena hõivata vastaste lipp.

Eeskuju Põhjasõjast

Laiuse kuningliku lumelahingu ajalugu ulatub 1700. aastasse, kui Rootsi kuningas Karl XII oli purustanud Narva lahingus Peeter I väed. Et oli talvine aeg, jäi ta Eesti aladele laagrisse, juhtides mõnda aega oma Põhjala impeeriumit just Laiuselt.

«Järgmise aasta kevadeks olid lahinguhaavad paranevad, sõduritel igav ja võitlus- oskused vajasisid lihvimist», jutustab Laidla.

«Seepeale otsustas kuningas korraldada sõduritele vahvad talvised õppused ehk lihtsalt õeldes lumesõja, kus üks osa sõdureid oli pandud kindlust kaitsma, teine osa

aga ründama.»

«Kuigi oli tegu õppusega, kiskus lahing kohati veriseks – kasutati päris kahureid, kust tulistati papist kuule ning eri andmetel sai surma üks kuni kolm sõdurit,» jätkab Laidla.

«Meie viime lahingu läbi loomulikult ohutumalt. «Eelmiste aastate lahingutes on esinenud vaid kerget mar-rastusi,» lausus Laidla. «Paneme ohutusele suurt rõhku ja kõiksugu ohtlikud võtted, nagu kivide pallide sisse peitmine, on reeglite järgi keelatud ja karistatav mängust eemaldamisega.»

Uued üllatused

Just soov korrata kolme sajandi tagust sündmust pani nelja aasta eest aluse Laiuse kuningliku lumelahingu traditsioonile. Samuti on ürituse eesmärk üldsusele Eesti kultuuripärandi tutvustamine.

«Kui mingis mõttes on kogu lahing suur rollimäng, siis sel aastal lisame mängulisust veelgi,» selgitas ürituse peakorraldaja Janet Laidla. «Kavas on ette kanda väike Põhjasõja ja Rootsi kuninga Karl XII teemaline eelmäng professionaalsetelt rollimängijatelt, kes jäävad oma osadesse kuni lahingu lõpuni.»

Laidla sõnul on rollimängijad osalenud kõigis lumelahingutes, kuid oma etteastega astuvad nad lumelahingus üles esimest korda. «Proovime lihtsalt midagi uut.»

«Kui esimesel aastal oli lumekindluse müür keskaegse Laiuse ordulinnuse müüri varemete kohal, siis käesoleval

LAIUSE LUMELAHING

**Info: www.hot.ee/ajalugu (ajalooportal)
Janet Laidla, peakorraldaja, tel 511 7114, janetl@ut.ee
Birgit Sannamees, meediajuht, tel 558 8916, birgitsa@ut.ee**

talvel kavatses rajada lumelinnu linnuse sisse,» selgitas Laidla.

Tema hinnangul peaks kindluse uus asupaik lisama üritusele mängulisust ja uud-sust, kuid olema ka varasemast turvalisem.

Kaitseliidu eestvedamisel eelnevad lahingule ergutavad harjutused. Pärast lahingut on aga kõik huvilised oodatud sooja Laiuse kooli saali vaatama Rootsi aega käsitlevat filmi.

Mitmekesine elamus

Lumelahingule on kutsutud teiste hulgas ka mitme riigi suursaadikud.

Hea enesetunde säilimiseks pakutakse kogu lahingu vältel teed, lahingu lõppedes ka suppi.

Lumemõllu läbiviimist toetavad hetkeseisuga Eesti Kultuurkapital, Jõgeva vallavalitsus ja Jõgeva maavalitsus ning Kaitseliidu Jõgeva malev.

Ürituse korraldavad TÜ ajaloo osakonna üliõpilaskogu (AOÜK), TÜ ajalooring, rollimängijate seltsing Somnium Mirabile, külaselts Regio Laiuse ja MTÜ Meie Mari.

UUDISED

Tallinnas algas religioonikonverents

Täna algas Tallinna Ülikoolis kahepäevane interdistsiplinaarne konverents «Jumal teaduses».

Konverentsi temaatika on kontaktiväljadest, täiuslikest kordadest ja korralagedusest, vaimu(silma)piirist, jumalavälisest teadusest jmt.

Tüst esinevad ettekandega dots Renate Pajusalu («Jumal ja kurat argikeeles»), prof Anne Kull («Ühesugused sõnad – erinevad tähendused») jt.

Konverentsi korraldavad TLÜ sotsiaalteaduskond ja TÜ usuteaduskond.

Kultuuriakadeemia koostöö Albu vallaga

27. jaanuaril sõlmis TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia koostöölepingu Albu Vallavalitsuse ja SAGA A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel.

Tänavu tähistatakse 80 aasta möödumist Tammsaare teose «Tõde ja õigus» I osa esmatrükist ning koostöö eesmärk on uurida, tutvustada ja säilitada Tammsaare loomingu-lust pärandid.

Kultuuriakadeemia direktor Anzori Barkalaja ütles, et ««Tõe ja õiguse» aasta sündmused on oluline samm rahvuslike püsiväärtuste kindlustamisel, nagu seda on kogu Tammsaare looming, Vargamäe või rahvusülikool».

12 uut sõnastikku vene koolidele

Tartu Ülikoolis valmis Euroopa Liidu rahastamisel 12 eestikeelset mõistete sõnastikku vene õppekeelele põhikoolidele.

Projekti juhtis emeritprof Jaan Mikk.

Sõnastikes on kokku üle 14 000 termini, põhikäänded, selgitused, näited või joonised ja tõlged vene keelde. Iga sõnastiku lõpus on terminite tõlged vene keelest eesti keelde. Sõnastike autorid on kogenud õppejõud ja õpetajad Tartust jm.

1,8 miljoni krooni maksma läinud sõnastikud jaotatakse tasuta vene õppekeelele põhikoolidele, kutseõppeasutustele ja keskraamatukogudele ning õpetajaid ette valmistavatele kõrgkoolidele.

Tartlased valivad kultuuripealinna

1. veebruarist on Tartu vanas kaubamajas aRTu kunstikuu raames avatud kultuuripealinna valimisjaoskond.

Kõigil tartlastel ja linna külalistel on seal võimalus valida ise kultuuripealinn.

Vastates mõnele lihtsale küsimusele saavad inimesed esitada oma ideid ja soovide, mis peaks Tartus 2011. aastal juhtuma.

Kultuuripealinna projekti koordinaatori Hannes Astoki sõnul leiavad paremad ideed koha Tartu taotluses. Samuti kasutatakse Euroopa kultuuri-pealinnaks kandideerimisel TÜ tudengitele korraldatud esseekonkursi «Uued tehnoloogiad kultuuri loomisel ja tarbimisel aastal 2011» võidutööid.

150 aastat Emil Kraepelini sünnist

17. veebruaril kell 11 algab ajaloo muuseumis konverents «150 aastat Emil Kraepelini sünnist».

Prof Veiko Vasar räägib Kraepelini tegevusest Tartus, akad Peeter Tulviste Kraepelinist ja eksperimenditaalse psühholoogia arengust Vene Keisririigis, prof Aleksander Žarkovski farmakoloogia

arengust Eestis, prof Eero Vasar transgeense tehnoloogia rakendamise psühholoogia farmakoloogias, prof Jaanus Harro serotoniinneuronite talitlusest ja individuaalsetest erinevustest ja psühhiaater Andres Lehtmetse psühhiaatrilise abi korralduslikest probleemidest.

Akadeemiline loengu «Pu-

delikael assotsiatsiooniuurin-guis – inimkonna geneetilise diversiteedi mõistmisest» peab Eesti TA president, akad Richard Villems.

Saksa psühhiaater Emil Kraepelin oli Tartu Ülikooli professor aastail 1886–1891.

Osavõttust registreerida: Annika.Pertmann@kliinikum.ee.

Mart Elango mälestuseks

8. jaan 1936 – 12. veebr 1996

Tänavu möödus 70 aastat prof Mart Elango sünnist ja 10 aastat tema lahkumisest meie hulgast.

Mart Elango oli üks silmapaistvamaid oma põlvkonna Eesti füüsikuid. Teadustööd alustas ta tollases TA Füüsika ja Astronoomia Instituudis uurides võredefektide tekitamist kristallides.

Esimese Eesti füüsikuna töötas ta sünkrotronkiirgusega 1969. a Wisconsinis, hiljem ka Novosibirski ja Lundi kiirenditel. Lundis käivad meie füüsikud siiaamaani tööretkedel.

Nendest uuringutest kasvas välja uus töösuund Eesti füüsikas, röntgenspektroskoopia, ja Mart Elangost sai röntgenspektroskoopia labori juhataja TA Füüsika Instituudis, praeguses TÜ Füüsika Instituudis.

Teadustöö kõrval töötas ta ka pedagoogina. Tahkisefüüsika (hiljem laseroptika) kateedri asejuhataja ja juhatajana (1976–1992) ning tahkisefüüsika õppetooli professorina (1992–1996) on ta mänginud olulist rolli suure osa Eesti füüsikute noorema põlvkonna kujunemisel.

Kolleegide hulgas oli ta tuntud oma vaheda sule poolest,

temalt ilmus üle 120 artikli ning monograafia «Elementaarsed mitteelastsed kiirgustekkelised protsessid». Raamat tõlgiti peagi inglise keelde ning on heaks käsiraamatuks praegugi, peaaegu 20 aastat pärast originaali ilmumist. Raamat pärjati Eesti teaduspreemiaga. Agaralt tegeles ta ka füüsika populariseerimisega, kirjutas hulgaliselt aimeartikleid ning artikleid Eesti Entsüklopeediasse. Mäletame teda kui lahket kolleegi, erudeeritud teadusemeest, kindlakäelist uurijatekollektiivi juhti ning oskuslikku pedagoogi.

Kolleegid ja õpilased TÜ Füüsika Instituudist

ELANGO MÄLESTUSSEMINAR

Mart Elango (1936–1996) mälestuseks toimub 10. veebruaril kl 14 Füüsika Instituudis (Riia 142, ruum 108) seminar

«Mart Elango ja 40 aastat röntgenspektroskoopiat Tartus»

Arvo Kikas	«Mart Elango ja 40 aastat röntgenspektroskoopiat Tartus»
Tšeslav Luštšik	«Mart Elango panus kiiritusdefektide tekkemehhanismide uurimisse»
Henn Käämbre	«Kristallipinnase defektide spektroskoopiast Mart Elango laboris»
Indrek Martinson	«Mart Elango edukas teadusetöö Rootsis»
Ergo Nõmmiste	«Röntgenspektroskoopia ja pinnafüüsika tulevik nii Tartus kui ka ülejäänud maailmas»

TÜ AJALOO MUUSEUMIS

10. veebruaril kell 16.15 kõneleb akad Ene Ergma TÜ ajaloo muuseumi populaarteaduslike teehõutute sarjas «Huvitavat teadusest ja elust» teemal «Mustad augud ja neutrontähed».

ÕNNITLEME

70	Ants Tuulmets, emeriitprofessor, erakorraline teadur – 7. veebruar
60	Tamara Janson, tervisekasvatuse dotsent – 9. veebruar
55	Helle Hein, tarkvarasüsteemide dotsent – 7. veebruar
	Taavo Seedre, suu- ja hambahaiguste dotsent – 7. veebruar
45	Anu Nurk, ungari keele lektor – 4. veebruar
	Igor Heinmets, sisevalvetöötaja – 8. veebruar
	Ülle Kirsimägi, biostatistika teadur – 8. veebruar
	Viktor Trasberg, makroökonomika dotsent - 9. veebruar
40	Joel Starkopf, anestesiolooia ja intensiivravi professor – 8. veebruar
	Merike Markov, koristaja – 10. veebruar
35	Kersti Lilleväli, arengubioloogia erakorraline teadur – 10. veebruar
30	Margus Treumuth, keeleteaduse ja -tehnoloogia erakorraline teadur – 5. veebruar
	Sebastian Lehmann, ajaloo lektor – 10. veebruar
25	Martin Maddison, tehnik – 6. veebruar
	Kerli Valk, avaliku halduse erakorraline assistent – 9. veebruar

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18-210, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

KURSUSED

Filosoofia osakonna bakalaureuseõppe valik- ja vabaained:

«Sissejuhatus filosoofiasse» FLFI.00.001 (2 AP, 25–39 n, E 16–18 Näituse 2-105, Marek Volt),
«Informaatika ja ühiskond» FLFI.00.043 (1 AP, 25–32 n, K 16–18, Ülikooli 16-214, Endla Lõhkivi),
«Filosoofia-ajalooline sissejuhatus filosoofiasse» FLFI.01.062 (2 AP, 24–38 n, N 16–18 Lossi 3-427, Tõnu Luik),
«19. saj teise poole ja 20. saj filosoofia» FLFI.01.063 (2 AP, 25–39 n, K 12–14 Lossi 3-223, Andrus Tool),
«Nietzsche moraalkriitika» FLFI.01.066 (2 AP, 25–39 n, K 14–16 Lossi 3-223, Eduard Parhomenko),
«Eetika alused» FLFI.02.003 (2 AP, 24–40 n, N 16–18 Vanemuise 46–225, Margit Sutrop, Kadri Simm),
«Kunsti hindamise metodoloogia analüütilises estetikas» FLFI.02.098 (2 AP, 25–39 n, N 12-14, Lossi 3–223, Marek Volt),
«Platoni «Phaidros» FLFI.01.072 (2 AP, 25–39 n, K 16-18, Lossi 3-223, Toomas Lott),
«The Philosophy of Nelson Goodman» FLFI.02.103 (2 AP, 27-38 n, R 12-14, Lossi 3-223, Daniel Cohnitz, ingl k).
«The Philosophy of Anarchism» FLFI.02.104 (2 AP, 25–39 n, E 18–20, Ülikooli 7 (eetikakeskuses), külalisõppejõud dr Paul McLaughlin, ingl k),
«What's Wrong With Marx?» FLFI.02.105 (2 AP, 25–34 n, K 18–20, Ülikooli 7 (eetikakeskuses), Paul McLaughlin, ingl k),
«Loodusteaduse filosoofilised alused» FLFI.03.002 (2 AP, 25–39 n, T 14–16, Lossi 3-223, Piret Kuusk),
«Teadmissotsioloogia filosoofilisi probleeme» FLFI.03.031 (25–35 n, N 16–18, Ülikooli 16-214, Endla Lõhkivi),
«A priori problem» FLFI.03.066 (2 AP, 25–39 n, N 18–20, Lossi 3-223, Tiit Hallap).

Filosoofia osakonna kraadiõppurite valik- ja vabaaineid:

«Informaatika ja ühiskond» FLFI.00.043 (1 AP, 25–32 n, K 16–18, Ülikooli 16-214, Endla Lõhkivi),
«Teaduse eetika ja metodoloogia» FLFI.00.052 (4 AP, 25–38 n, T 16-18, Ülikooli 7 (eetikakeskuses), Margit Sutrop, Endla Lõhkivi),
«19. saj teise poole ja 20. saj filosoofia» FLFI.01.063 (2 AP, 25-39 n, K 12-14 Lossi 3-223, Andrus Tool),
«Nietzsche moraalkriitika» FLFI.01.066 (2 AP, 25–39 n, K 14–16 Lossi 3-223, Eduard Parhomenko),
«Filosoofia-ajalooline sissejuhatus filosoofiasse» FLFI.01.062 (2 AP, 24–38 n, N 16–18 Lossi 3-427, Tõnu Luik),
«Sissejuhatus E. Husserli fenomenoloogiasse» (Kaasaegset filosoofiat II) FLFI.01.063 (2 AP, 25–39 n, E 14–16 Lossi 3-223, Ülo Matjus),
«Platoni «Phaidros»» FLFI.01.072 (2 AP, 25–39 n, K 16–18, Lossi 3-223, Toomas Lott),
«Ajaloofilosoofia» 3 FLFI.02.027 (4 AP, 24, 25, 27, 29, 31, 32, 34, 35 n, R 12–14 (I rühm) või 14–16 (II rühm) Lossi 3-425, Eva Piirimäe),
«Praktiline eetika» FLFI.02.070 (2 AP, 25–39 n, T 12–14, Lossi 3-223, Valdar Parve),
«Kaasaegne filosoofia» FLFI.02.078 (3 AP, 25, 29, 31, 34, 36, 38 n, R 12–16, Ülikooli 7, Paul McLaughlin, ingl k),
«Kunsti hindamise metodoloogia analüütilises estetikas» FLFI.02.098 (2 AP, 25–39 n, N 12–14, Lossi 3-223, Marek Volt),
«The Philosophy of Nelson Goodman» FLFI.02.103 (2 AP, 27–38 n, R 12–14, Lossi 3-223, Daniel Cohnitz, ingl k),
«The Philosophy of Anarchism» FLFI.02.104 (2 AP, 25–39 n, E 18–20, Ülikooli 7, (Paul McLaughlin, ingl k),
«What's Wrong With Marx?» FLFI.02.105 (2 AP, 25–34 n, K 18–20, Ülikooli 7, Paul McLaughlin, ingl k),
«Loodusteaduse filosoofilised alused» FLFI.03.002 (2 AP, 25–39 n, T 14–16, Lossi 3-223, Piret Kuusk),
«Teadmissotsioloogia filosoofilisi probleeme» FLFI.03.031 (25–35 n, N 16–18, Ülikooli 16-214, Endla Lõhkivi),
«A priori problem» FLFI.03.066 (2 AP, 25–39 n, N 18–20, Lossi 3-223, Tiit Hallap),
«The Ideal Language Tradition: From Jena to Harvard» FLFI.03.067 (2 AP, 27–38 n, E 16–18 Lossi 3-223, Daniel Cohnitz, ingl k).
Ained on ÕISis registreerimiseks avatud 20. veebruarini.

AVALOENG

TÜ vabade kunstide kutsutud professori Vilen Künnapu loeng arhitektuurist, kunstist, elust ja energiast (FLKU.00.120) on kolmapäeval, 15. veebruaril kl 16.15 keemiahoone ringauditooriumis.
Info: TÜ kunstide osakond, tel 737 5669.

ESSEEKONKURSS «SPORT JA EETIKA»

Eesti Olümpiaakadeemia kuulutab välja esseekonkursi «Sport ja eetika», leidmaks Eesti esindajaid tänavusele Rahvusvahelise Olümpiaakadeemia noortesessioonile (19. juunist 3. juulini) Kreekas Olympias.
Nõuded: vanus 18–35 aastat, inglise või prantsuse keele oskus, huvi olümpialiikumise vastu.
Essee maht on 2–4 lehekülge (A4, 1,5 punktine reavahe, Times New Roman šriftis suurusega 12 punkti).
Konkursitööd koos CV-ga saata 6. veebruariks aadressile eoa@eoa.org.ee või paberil aadressile Eesti Olümpiaakadeemia, Jakobi 5, 51014 Tartu.
Info: Triin Pomerants, tel 520 5858, eoa@eoa.org.ee.

TEADE

10.-12. veebruarini toimuvad tudengite talvepäevad Pärnus www.pc.ut.ee/talvepaevad2006. Info: Pirjo Pall, tel 5551 8283, e-post: pirjo88@hotmail.ee.

KAITSMISED

9. veebruaril kl 14.15 kaitseb Lossi 3-406 Terje Lõbu magistritööd «Regionaalsete joonte ühtlustamise katsed 1920.–1030. aastail Võrumaa hariduselu näitel» MA (ajalugu) kraadi taotlemiseks. Juhendaja prof Tiit Rosenberg. Oponentid PhD Indrek Jääts ja dots Ago Pajur.

9. veebruaril kaitsevad Tiigi 78-125 magistritööd sotsioloogia erialal:

kl 10.15 Katrin Kiisler «Erasmuse üliõpilasvahetus Eestis». Juhendaja dots Liina-Mai Tooding. Oponent Hans Dsiss; kl 11.15 Helina Riisalu «Arenevad riikide klassifitseerimine riikliku perepoliitika alusel aastal 2002». Juhendaja dr Mare Ainsaar. Oponent Kairi Kasearu; kl 12.14 Kadri Soo «Kodune kasvatusatmosfäär ja nooruki probleemkäitumine – seksuaalse väärkohtlemise risk». Juhendaja prof Dagmar Kutsar. Oponent Lemme Haldre.

10. veebruaril toimub sotsioloogia ja sotsiaalpoliitika osakonnas Tiigi 78-332 magistritööde kaitsmine sotsiaaltöö kutsemagistri kraadi saamiseks: kl 10.15 Evelin Orav «Tervis- hoiu sotsiaaltöötaja koostöövõrgustiku kujunemine Eestis» («Health care social workers multiprofessional teamwork

development in Estonia»). Juhendaja Judit Strömpl, PhD. Oponent Kristina Oja, MSW; kl 11.15 Anu Möldri «Sotsiaaltöö kvaliteedi hindamise võimalused esmatasandi juhil kriminaalhoolduse näitel» («Possibilities for the First-Level Manager to Assess the Quality of Social Work at the Example of Criminal Probation»). Juhendaja Riina Kiik, MSc. Oponent Karmel Saveljev, MA; kl 12.15 Ingrid Kask «Lapsekeskse kontseptsiooni rakendamise T.L. Lastekodu näitel» («Applying Child-centered Conception on the Example of T.L. Children Home»). Juhendaja Judit Strömpl, PhD. Oponent Tiit Kadajas, MSW.

KÜLALISÕHTUD

9., 17. ja 28. veebruaril kl 20.15 ootab **corp! Vironia** akadeemiliselt organiseerumata eesti meesüliõpilasi oma külalisõhtutele konvendikorteris Lai 30. Riietus korrektne. Info: www.vironia.ee.

9. ja 17. veebruaril ning 2. märtsil on **corp! Sakala** selle semestri külalisõhtud Tartus, Veski 69. Alguks kl 21.15. Selga tume ülikond!

KONTSERT

TÜ AULAS

8. veebr kl 18 Tallinna Muusikakeskkooli kontsert «W. A. Mozart 250».

2. veebr kl 14 Tartu regiooni muusikakoolide kontsert, kl 17 H. Elleri nim MK puhkpilliorkestri kontsert.

TARTU ÜLIKOOL

TÜ võtab haridusteaduskonda tööle

infotehnoloogia spetsialisti,

kelle ülesanne on teaduskonna arvutisüsteemi arendamine ja administreerimine ning lokaalse arvutivõrgu hooldamine, infotehnoloogiaprobleemide lahendamine ning teaduskonna töötajate IT-alase nõustamise korraldamine.

Eeldused:

- informaatika-alane kesk-eri või kõrgharidus (või selle omandamine lõpetamisjärgus)
- arvuti riist- ja tarkvara hea tundmine
- oskused tööks lokaalsete arvutivõrkudega, Windowsi, Linuxi ja FreeBSD tundmine
- hea koostöö- ja suhtlemisoskus
- täpsus probleemide lahendamisel
- hea analüüsi- ja algatusvõime

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus rektori nimele ja elulookirjeldus hiljemalt 6. veebruaril e-postiga või paberil TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, Tartu 51014).
Info: www.ut.ee/konkurss ja 737 5844.

TARTU ÜLIKOOL

TÜ võtab välissuhete osakonda tööle

rahvusvahelise turunduse spetsialisti,

kelle ülesanne on välisüliõpilaste värbamine, Tartu Ülikooli esindamine rahvusvahelistel haridusmessidel, turundusmaterjalide väljatöötamine ja uuringute läbiviimine.

Edukal kandidaadil on:

- kõrgharidus ning töökogemus turunduse valdkonnas
- väga hea koostöö- ja suhtlemisoskus
- väga hea suuline ja kirjalik väljendusoskus nii eesti kui inglise keeles
- hea analüüsi- ja korraldusvõime
- arvutioskus lõppkasutaja tasemel

Kasuks tuleb rahvusvaheliste haridussüsteemide tundmine, soome või vene keele oskus ning loomingulisus.

Pakume:

- põnevat reisisuhtlemisvõimalusega tööd
- rahvusvahelist, kaasaegset ja arendavat töökeskonda
- eneseteostusvõimalust Eesti suurimas ja vanimas ülikoolis

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus ja elulookirjeldus eesti ja inglise keeles hiljemalt 10. veebruaril e-postiga või paberil TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, 51014 Tartu).

Jaak Aaviksoo

Ilmar Koppel

Tšeslav Luštšik

Karl Rebane

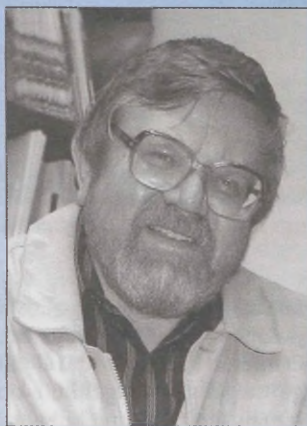
Jaanus Harro

Reet Kasik

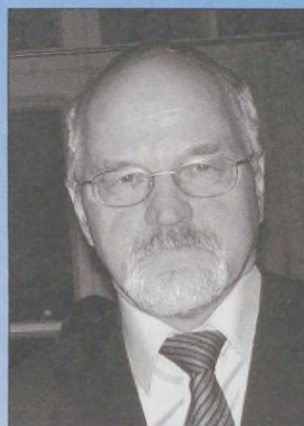
Janno Reiljan

Peeter Vihalemm

Marju Lauristin

Peeter Tulviste

Eesti Vabariigi riiklikud autasud

Seoses iseseisvuspäevaga ja Eesti riigile osutatud teenete tunnustamiseks andis president Arnold Rüütel riiklikud autasud 538 inimesele, sh mitmele TÜ kollektiivi liikmele.

Valgetähe II klass

Jaak Aaviksoo – Eesti Euroopa Liiduga liitumisele kaasaaitaja, TÜ rektor, akad Richard Villems – biofüüsik, akad, Eesti teaduse edendaja, TÜ erakorr prof

Valgetähe III klass

Mihhail Bronštein – majandusteadlane, akad, TÜ emeritprof Mati Karelson – keemik, TTÜ ja TÜ prof Ilmar Koppel – teaduse edendaja, keemik, akad, uurija prof

Tšeslav Luštšik – füüsik, akad, TÜ erakorr vanemteadur Karl Rebane – teaduse edendaja, akad, TÜ erakorr vanemteadur

Valgetähe IV klass

Jaanus Harro – arstiteadlane, TÜ prof Reet Kasik – keeleteadlane, TÜ dots Janno Reiljan – majandusteadlane, Riigikogu liige, TÜ erakorr prof Urmas Sutrop – filoloog, eesti keele uurija, TÜ prof Peeter Vihalemm – ajakirjandusteadlane ja sotsiaalsühholoog, TÜ prof

Valgetähe V klass

Heiki Epner – TÜ Raamatukogu arendaja, tehnoloogiadirektor

Valter Parve – sotsiaaltöö korralduse õppejõud, TÜ Pärnu Kolledži lektor

Eesti Punase Risti II klass

Tiit Haviko – ortopeed, TÜ prof Mati Rahu – epidemioloog, TÜ külalisprof Andrei Sõritsa – naistearst, TÜ dots

Seoses iseseisvuspäevaga ja Eesti riigile osutatud teenete tunnustamiseks andis president Arnold Rüütel autasud Eesti Vabariigi 296 taastajale ja edendajale, kelle hulgas olid järgmised TÜ kollektiivi liikmed.

Riigivapi II klass

Marju Lauristin – TÜ erakorr prof

Riigivapi III klass

Indrek Koolmeister – TÜ külalisprof Mart Sörg – TÜ prof Peeter Tulviste – erakorr prof

Riigivapi IV klass

Kaur Altoa – TÜ lektor Alar Laats – TÜ külalisprof Heiki Lindpere – TÜ Õigusinstituudi direktor Linnart Mäll – TÜ orientalistikeskuse juhataja

Riigivapi V klass

Heino Siigur – TÜ emeritprof

Valgetähe II klass

Eerik Juhan Truuväli – TÜ Õigusinstituudi erakorr prof

Rohkem välistudengeid

Ülle Tensing välisüliõpilastalituse peaspetsialist

Kevadsemestril on ülikoolis õppetööd alustamas 110 uut väliskülasüliõpilast.

See on ca 40 protsenti rohkem kui eelmise õppeaasta kevadsemestril, mil alustajaid oli kokku 72.

Väliskülasüliõpilaste arv kasvas eelkõige tänu Erasmus programmile, mille toetusel õpib kevadel TUs 79 vahetusüliõpilast, 2004/2005. õ-a kevadel oli vastav arv 39.

Erasmuse programmi uute koostöölepingute raames õpivad ülikoolis vahetusüliõpilased Bulgaariast (3), Ru-

meeniast (2) ja Tšehhist (3). Loodame, et peagi jõuavad kohale ka esimesed vahetusüliõpilased Türgi ülikoolidest (5), kellel elamisloa taotlemine võtab kahjuks tunduvalt kauem aega.

Alustavate väliskülasüliõpilaste seas on endiselt enim soomlasi (26), järgnevad sakslased (15), venelased (10) ja hollandlased (6). Kokku on esindatud 23 riiki, kõige kaugema paigana on kirjas Venezuela.

Vaatamata külmale ilmale oli väliskülasüliõpilaste osavõtt orientatsioonikursusest väga aktiivne ja uued tudengid asuvad innuga ainekursusi valima.

Ilmub artiklikogumik doktoriõppest

Väino Puura doktoriõppe projekti juht emeritprof

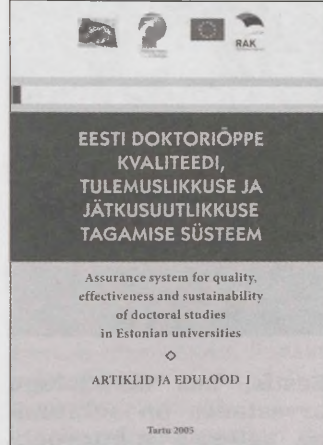
Järgmisel nädalal ilmub «Artiklite ja edulugude kogumik I».

See on esimene kogumik Eesti doktoriõppe tugevdamisele pühendatud neljast köitest, mis on kavandatud aastaks 2005–2008.

Kogumik valmis ESFi toetusel projekti «Eesti doktoriõppe kvaliteedi, tulemuslikkuse ja jätkusuutlikkuse tagamise süsteem» raames.

Eesti doktoriõppe suutlikkus ei rahulda Eesti teaduste- ja teaduspõhise ühiskonna arengu vajadusi tippspetsialistide ettevalmistamise hulga, erialase jaotumuse ja taseme poolest. Doktorite vähesus kahandab Eesti võimalusi arenevas Euroopas, pidades silmas kõrghariduse, teaduse, majanduse jm valdkondi.

Projekti osalevad kõigi kuue Eesti avalik-õigusliku ülikooli üliõpilased, õppejõud, spetsialistid jt. TÜ doktoriõppest kirjutavad prof Karl Pajusalu, prof Volli Kalm,

prof Raul Eamets jt.

Kogumikus kajastatakse senise doktoriõppe ebapiisava tulemuslikkuse põhjusi, selle arengut Eesti ja Euroopa suundumuste taustal, doktoriõppe ressurside laiendamise ja tugevdamise vajadust ja võimalusi ning doktoriõppe kiirendamise ja kvaliteedi kindlustamise teid jm.

Kogumikus on ka kümne hiljutise doktorandi edulugu. Paaril viimasel aastal Eesti ülikoolides doktorikraadi kaitsnud tutvustavad, kuidas

on jõutud sihipärase teadustööni, kuidas see vormistati teaduskraadiks ning kuidas see mõjutas karjääri ülikoolis või teistel elualadel. Oma doktorantuuriast kirjutavad TÜ teadurid Lumme Kadaja, Lilian Kadaja-Saarepuu, Jaanus Kruusmaa, dots Peeter Roosimaa, Tiia Ristolainen jt. Raamatu andis välja TÜ Kirjastus, selle toimetasid emeritprof Väino Puura, doktoriõppe peaspetsialist Anita Kärner ja projekti koordinaator Ene Voolaid.

Kogumikuga saab tutvuda Eesti avalik-õiguslike ülikoolide raamatukogudes, dekanatides, doktorikoolides, õppeosakondades ja avatud ülikooli keskuses.

Projekti I seminari teeside (2005) ja «Artiklite ja edulugude kogumikuga» I saab tutvuda: www.ut.ee/doktoriõpe.

Toimkond ootab aadressil ene.voolaid@ut.ee projekti tagasisidet, milleks võiks olla soov osaleda projekti töös, ettekanne seminaril ja/või asjakohane artikkel mõnes järgnevas kogumikus.

TÄNA LEHES

Intervjuu

vabade kunstide, prof Vilen Künnapuga
LK 2

Keelekeskus arendab e-õpet

LK 3

Kaunase kunstnike näitused

LK 3

15 aastat tagasi, 8. veebruaril 1991, kinnitas TÜ nõukogu esimese doktori-kraadi kaitsmise eeskirja projekti.

UUDISED

Eesti Vabariigi 88. aastapäeva kontsertaktus

Eesti Vabariigi aastapäeva kontsertaktus algab aulas neljapäeval, 23. veebruaril kell 12.

Aktuse avab rektor prof Jaak Aaviksoo.

Ettekande «Eesti iseseisvus majandus- ja ühiskonnaajaloo vaatenurgast» peab lähiajaloo dots Olaf Mertelsmann. Aktusel antakse kätte TÜ aumärgid.

Ülikooli tervitavad Tartu abilinnapea Karin Jaanson ja üliõpilasesinduse esimees Hannes Klaas.

Eesti Vabariigi aastapäeva üritus usuteaduskonnas

22. veebruaril kell 18 korraldab usuteaduskond peahoone aud 305 kohtumise Enn Tartoga. Enn Tarto räägib dissidentide vabadusvõitlusest Nõukogude Liidu poolt okupeeritud Eestis 1960.–1980. aastatel. Järgneb Andres Söödi film «Üksinda ja koos».

Kõik huvilised on oodatud.

Dekaani kandidaat on prof Mati Kilp

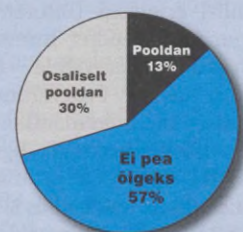
Matemaatika-informaatikateaduskonna dekaani kohale kandideerimiseks andis kirjaliku nõusoleku praegune dekaan prof Mati Kilp.

Prof Kalev Pärna ei andnud oma nõusolekut dekaani kohale kandideerimiseks.

Dekaani valimine on 15. veebruaril.

ONLINE-KÜSITLUS

Mida arvad tasulisest kõrgharidusest?

Vastajaid: 325
Uus küsimus:
Mitut keelt õpid?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

ÜLIKOOL OSALEB MESSIDEL

17. ja 18. veebr Intellektika haridusmessil Tartu Näitustel,
3. märtsil noorte infomessil Orientiir Narvas,
10. märtsil noorte infomessil Suunaja Pärnus,
17. märtsil hariduse infolaadal Valgas,
25. märtsil infolaadal Abiturient 2006 Tallinnas,
12. ja 13. aprillil Viljandi haridusmessil.

Info: Ingrid Maiste, tel 737 6271; Aire Luts-Vähejaus, tel 627 1896.

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ aumärgiga autasustati kauaaegse ja kohusetundliku töö eest 60. sünnipäeval ajalehe Universitas Tartuensis peatoimetajat **Varje Sootakki**.
TÜ tänukirjaga autasustati füüsika instituudi lihvijat **Gustav Hani**, 60. sünnipäeval kehakultuuriteaduskonna spordibioloogia ja füsioterapia instituudi dotsenti **Tamara Jansonit** ning kohusetundliku ja loova suhtumise eest humanitaarraamatukogu juhatajana **Sirje Madissoni**.

150 aastat Emil Kraepelini sünnist

17. veebruaril kell 11 algab ajaloo muuseumis konverents «150 aastat Emil Kraepelini sünnist».
Prof Veiko Vasar räägib Kraepelini tegevusest Tartus, akad Peeter Tulviste Kraepelinist ja eksperimentaalse psühholoogia arengust Vene keisririigis, prof Aleksander Žarkovski farmakoloogia arengust Eestis, prof Eero Vasar transgeense tehnoloogia rakendamises psühhofarmakoloogias.
Prof Jaanus Harro räägib serotoniinneuronite talitlusest ja individuaalsetest erinevustest ja psühhiaater Andres Lehtmets psühhiaatrilise abi korralduslikest probleemidest.
Akadeemiline loengu «Pudelikael assotsiatsiooniuuringu» – inimkonna geneetilise diversiteedi mõistmisest» peab Eesti TA president, akad Richard Villems.
Osavõtust registreerida: Annika.Pertmann@kliinikum.ee.

Hallikj Harro-Loit juhhib ÜLi toimkonda

7. veebruaril valis Ühiskondliku Leppe foorumi kultuuri-toimkond uueks juhiks TÜ ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna juhataja dots Halliki Harro-Loidi.
Kultuuri-toimkonna üks olulisemaid sündmusi on suvel korraldatav õpi- ja kultuuri-keskkonna foorum.
Ühiskondliku Leppe foorumil on seitse toimkonda – haridus- (juhhib Peeter Kreitzberg), laste ja pere toimkond (Helger Rannu), loodushoiu (Juhan Telgmaa), maaelu (Ants Käärma), majandus- (Andres Keevallik) ning rahvatervise toimkond (TÜ emeritprof Ain-Elmar Kaasik).
Ühiskondliku leppe mõte on vahendada eri ühiskonnagruppide dialoogi, leida eriarvamuste vahel ühised väärtused ja kokkupuutepunktid ning pakkuda lahendusteid tekkinud probleemidele.

Microsofti tooteprogramm

Jaauari lõpust ühines matemaatika-informaatikateaduskond Microsoft Developer Network Academic Alliance'i (MSDN AA) tooteprogrammiga.
MSDN AA tooteprogramm on suunatud kõrgkoolide tehnilisi erialasid (infotehnoloogia, arvutiteadus, inseneriteadused) õpetavatele teaduskondadele. Programmiga ühinedes sai matemaatika-informaatikateaduskond õiguse kasutada õppetöös ja mitetulunduslikus teadustöös suurt hulka Microsofti tarkvara.
MSDN AA tingimused lubavad saadud tarkvara edasi pakkuda ka tudengitele.
Info: Microsofti tehnoloogiaõhtul 16. veebruaril kl 16 Liivi 2-111.

Keelekeskus arendab e-keeleõpet

Varje Sootak

«Kuna kogu ülikooli õppe-tegevus muutub, püüame meiega keeleõpet kaasajastada,» ütles keelekeskuse juhataja, filoloogiadoktor Ilona Tragel.
Sügissemestril hakkas TÜ keelekeskus Eestis esimesena kasutama keeleõpetuses Soomes loodud Reneti tarkvarapõhist digitaalset keelestuudiot. Renet Oy Remote Network on Soome ettevõte, mille tooteid kasutatakse 40 riigis üle maailma.

Reneti keelestuudio

Uue keeleklassi tarkvara ReLANpro Digital LanguageStudio hangitigi Soomest Tiigriülikool+ programmi konkursi «IKT rakendamine kõrghariduses» raames. Õppeklassi sisustamist toetasid nii rektor kui ka õppeprorektor. Alates sellest semestrist on keelestuudios 20 õpekohta. Keelestuudio kasutamist käisid keelekeskuse õpetajatele Tartus õpetamas Reneti spetsialistid. Ülikooli infotehnoloogia spetsialist, keelestuudio administraator Mark Fisch käis Reneti peakontoris õppimas programmi kasutamise peensusi ja keskkonna paigaldamist.
«Eriti positiivseks pean seda, et meie õpetajad, kes ehk arvutiga nii sinapeal ei olnud, said aimu sellest võimaluste rohkusest, mida arvutikeeleõpe sisaldab,» ütles Ilona Tragel. Programmi kasutamiseks piisab elementaarsest arvuti kasutamise oskusest.

Eelised

Keelestuudio administraatori Mark Fisch'i sõnul võimaldab Reneti keskkond õpetajal saata õpilastele nii tekste kui ka heli- ja videofot ning moodustada õpilastest vestlusgruppe. Teadmiste kontrollimiseks saab programmiga valmistada automaatselt kontrollitavaid lükkteste,

Keelekeskuse juhataja Ilona Trageli sõnul sisaldab arvutikeeleõpe väga palju võimalusi.

VARJE SOOTAK

salvestada õpilaste kõnet ja võtta vastu nende kirjutatud pikemaid tekste. «Eeliseks on siin just info keskne haldamine, mis muudab keeleõppe nii õpilase kui ka õpetaja jaoks oluliselt mugavamaks ja efektiivsemaks,» rääkis Fisch.
Keelekeskuse eesti keele lektor Eve Raeste peab keelestuudiot huvitavaks väljakutseks, mis muudab keeletunni üliõpilastele atraktiivseks ja vaheldusrikkaks. Samas on keelestuudio kasutuselevõtt tema sõnul keelekeskusele ja kogu ülikoolile justkui aja märk – õpetamises võetakse kasutusele uued vahendid ja võimalused, mis toetavad keeleõppestrateegiate üldist muutmisseuunda.
Esmapilgul tundus Raestele, et keelestuudio meetodid ei pruugi sobida kõigile õppejõududele, et selle kasutamise

efektiivsus sõltub paljuskõõ õpetaja isikuomadustest. «Esimeste katsetuste järel sai aga selgeks, et tegelikult on võimalused nii mitmekülgsed, et neis on igauhele midagi,» ütles Eve Raeste. Ta lisas, et lähitulevikus on ilmselt võimatu olla professionaalne keeleõpetaja, valdamata multimeediavahendite võimalusi. Uus lähenemisviis keeleõppes eeldab uut lähenemist õppeprotsessile tervikuna, mis tähtsustab võrdset nii õppejõu kui üliõpilase.
Keelestuudios hakkavad edaspidi toimuma ka Interneti-põhised uue põlvkonna TOEFL-testid. Inglise keele lektor Eda Tammelo viib läbi TOEFL-testi ettevalmistuskursust, mis toimub osaliselt samuti keelestuudios. Eda Tammelo lausus, et traditsioonilised õpetamismeetodid ei

kao muidugi kuhugi. «Keelestuudio aitab lihtsalt keeleõpet mitmekesistada ning arvestada rohkem üliõpilaste õpistiilidega.»
Ilona Tragel rõhutab, et praegu on vaja mõlemapoolset mõistmist, sest nii õpetajad kui ka õppijad õpivad uut süsteemi üheskoos.

Erikursused

Keelekeskuse teine uus õppevorm on seotud Eesti e-ülikooli programmiga, mille toel koostatakse keelekeskuses erialakeelte põhisõnavara alaprojekti raames praegu mitut kursust.
Näitena võib tuua majanduslast vene keelt I (Ljudmila Vedina), sissejuhatust lennundusalasesse inglise keelde (Kristina Mullamaa), matemaatika-alast saksa keelt ja keemia-alast saksa keelt

What's wrong with Marx? Mis on lahti Marxiga?

Kadri Simm
eetikakeskuse projektijuht

«What's Wrong with Marx?» – just nii intrigeeriva nimetusega kursust peab kevadsemestril TÜ eetikakeskuse külalisõppejõud Iirimaaalt, dr Paul McLaughlin (National University of Ireland, Maynooth).

Palun tutvustage lühidalt kursust.

Tegemist on filosoofilise sissejuhatusega Marxi käsitluse. Kavas on kriitiliselt analüüsida selliseid Marxi jaoks keskseid mõisteid, nagu võõrandumine, ajalooline materialism, ideoloogia ja riik. Väga olulisel kohal on küsimus sellest, kas need mõisted ja Marxi «süsteem» kui tervik on järjekindel ja kuidas hinnata selle tähtsust 21. sajandi postkommunistlikus ühiskonnas.
Kuigi eelnev võib kõlada pisut abstraktselt, loodan, et kursustuleb huvitav ja arusaadav, aktiivsete aruteludega ning meeolelukas.

Milline katsumus on Teie jaoks õpetada Marxi

Eestis, kus lähiajalugu arvestades on suhtumine sellesse mõttevoolu suhteliselt kriitiline?

Ilmselt on kõige keerulisem eestlasi veenda, et Marx on jätkuvalt oluline ühiskonnateoreetik, et tal on ikka veel nii mõndagi olulist maailma kohta öelda. Ja et ta võib jätkuvalt inspireerida liikumist progressi ning õigluse poole.

Enne kui mind süüdistatakse naiivsuses «läänelikkuses», peaks teadma, et ma ise ei ole marksist.

Kursusel püüan näidata teatud fundamentaalseid probleeme Marxi mõtlemi-

KURSUS «WHAT'S WRONG WITH MARX?»

Kolmapäeviti kl 18.15 eetikakeskuses (Ülikooli 7, II k). Esimene loeng on 15. veebr.

ses, keskendudes ka neile aspektidele, mida temaga tavaliselt ei seostata. Seega, kuigi ma arvan, et Marx oli «suur mõtleja», olen samas veendunud, et ta oli paljus põhimõtteliselt ka valel teel. Kas need vead on ka nõukogude kommunismikogemuse põhjuseks või saab neid kuidagi marksistliku raamistiku sees parandada, selgub ehk kursusel.

Lisaks marksismi erikursusele on filosoofiahuvilised oodatud osalema ka kursusele «Philosophy of Anarchism», kus dr MacLaughlin tutvustab anarhismi klassikute William Godwini, Pierre-Joseph Proudhoni jt ideid. Loengud toimuvad esmaspäeviti kell 18.15 eetikakeskuses. Esimene loeng on 13. veebruaril.

Õppetöö toimub inglise keeles, ainetele saab registreeruda ÕISis 20. veebruarini.

Värsket Rõhku toimetavad tudengid

Aija Sakova
Varje Sootak

4. veebruaril selgusid Vanemuise teatris Tartu kultuuriaasta aunimetuste laureaadiid.

Harrastusliku koosluse kategoorias tuli laureaadiks ajakirja Värsket Rõhku toimetust.
Aasta harrastusliku koosluse Värsket Rõhu toimetusest on suurem osa kas TÜ praegused või endised üliõpilased. Peatoimetaja, eesti ja soome-ugri keeleteaduse üliõpilane Priit Kruus toimetas enne Värsket Rõhku Eesti Kirjanduse Seltsi kvartalikirja Vihik. Kirjanduse ja rahvaluule üliõpilane Kairi Korts ja Triinu Ojalo on NoorEKSi ellukutsujad ja korraldavad juba 2004. aastast Kirjanduse Majas «Krüptoloogiat» seminare. 2005. a sügisest on need Vikerraadio kirjandussaate «Tekstiluur» avalikud salvestused.
Värsket Rõhu keeleteoimetaja, kultuurikorralduse magistrant Krista Ojasaar on üks Prima Vista kirjandusfestivali ja Vanemuise Kultuuritänava festivali peakorraldajatest.

Proosatoimetaja Matis Sang õpib TÜs ajakirjandust ma-

KEELEKURSUSED

Vabu kohti on järgmistele kursustele:
• inglise keel alg- ja eelkeskastmele,
• saksa keel algajatele ja edasijõudnutele,
• prantsuse keel algajatele ja keskastmele,
• korea keel algajatele ja edasijõudnutele,
• rootsi keel keskastmele.

(Niina Lepa), füüsika-alast inglise keelt (Tiia Haud).
Niisuguste kursuste puhul mõeldakse tulevikus ka välisüliõpilaste peale. «Laiendame e-kursusi, et need võiksid sobida ka näiteks saksa- või inglise keelt valdavatele välis-tudengitele, kes tahavad oma eriala eestikeelset sõnavara õppida,» tutvustas keelekeskuse juhataja Ilona Tragel.

Keelemoodulid

Juba alates sügissemestrist saab keelekeskuses valida aineid moodulitena. Esimese moodulina plaanitakse pak-kuda ida keeli ja kultuuri.

«Püüame teha võimalikult mitmesuguseid mooduleid, et näiteks majandusüliõpilane võiks koostada oma mooduli inglise keele keskastmekursusest, inglise majanduskeelest ja saksa majanduskeekest jne,» lisas Ilona Tragel.

Tema sõnul tahavad üliõpilased väga õppida, aga sageli on nad segaduses, sest õppeaeg ja -maht väheneb pidevalt ning neid hirmutatakse kas õppe-maksu või väljaviskamisega.

Sügissemestril õppis keelekeskuse kursustel ligi 3000 tingüliõpilast (mõni korraga kahel kursusel).

Uutest keeltest on sel semestril võimalik õppida portugali keelt, see grupp sai juba paari päevaga täis. Teist semestrit õpitakse korea keelt, sel semestril alustavasse uude gruppi on veel paar vaba kohta.

gistriõppes ja müügijuht Ilmar Mikhelsoo politoloogiat.

Peatoimetaja Priit Kruusi sõnul teevad ajakirja aga eeskätt autorid, toimetajad lihtsalt aitavad kaasa. «Avaldamist väärt noori on täpselt nii palju, et on kujunenud nende oma meedium.»

Produtsendi kategoorias võitis Kirjanike Liidu Tartu osakonna esimese, inglise keele õppejõud Berk Vaher, parim kultuurikajastaja oli doktorant Aare Pilv.

Õnnitleme kutselise koosluse kategoorias võitnud ajakirja Akadeemia kolleege!

Laenutusautomaadiga laenutades tuleb jälgida, et raamatud oleksid pikendatud ja lugejapilet kehtiv.

AIIJA SAKOVA

Raamatukogus töötab laenutusautomaat

Aija Sakova

Sellest nädalast on Tü Raamatukogus võimalik ise laenutada avariilistel olevaid raamatuid.

Raamatukogu 2. korrusel, konsultandi leti kõrval asub laenutusautomaat. Elektron-laenutusmooduli peaspetsialisti Piret Zetturi sõnul saab selle abil laenutada avariilistel olevaid raamatuid. Laenutamisel väljastab automaat lugejale kviitungi, kuhu on märgitud raamatu laenutamise- ja tagastuskuupäev.

Automaadiga laenutamisel on Zetturi sõnul oluline

jälgida, et lugejapilet oleks kehtiv ja käes olevad teavikud pikendatud.

Peale laenutusautomaadi ja eelmise aasta lõpust käigus olevale iseteeninduslikule väljatrükile käivitatakse Zetturi sõnul ka virtuaalkontol põhinev iseteeninduslik paljundamine.

«Seoses sellega kaob ära magnetkaardiga paljundamine. Varem ostetud magnetkaardi jäägid kantakse uuele kontole. Jäägi ülekandmiseks on vaja pöörduda raamatukogu infopunkti,» selgitas Zettur.

Laenutusautomaat soetati Tartu linna abiga.

Arhitektuur ja energia

Intervjuu vabade kunstide prof Vilen Künnapuga

Aija Sakova

Vabade kunstide kutsutud professorina asus alanud semestrist tööle arhitekt ja kunstnik Vilen Künnapu (sünd 1948).

Künnapu on lõpetanud Eesti Kunstiakadeemia 1971. Alates 1992. aastast on tal koos Ain Padrikuga arhitektuuribüroo. Tuntumad tööd on Metodisti kirik, Radisson SAS ja Viru keskus Tallinnas. Temalt on ilmunud hulk kirjutisi, mis on koondatud raamatusse «Üle punase jõe».

Loengusari on sõnas- tatud üsna üldiselt – loengud arhitektuurist, kunstist, elust ja energiast. Kui esimene pool viitab rohkem teadmiste vahendamisele, siis elu ja energia seostub minul selles kontekstis kogemuste vahendamisega. Kas mul on õigus?

On ikka. Kavatsen avaloengus puudutada neid kõiki, et siis hakata hilisemates loengutes käsitلهma konkreetsemaid tahke.

Ühelt poolt tegelen universaalse ehk energiaga, teisalt igapäevasega – linnad, tänavad, väljakud jne.

Kindlasti räägin sealjuures päris palju ka endast ja oma kujunemisest ning muutumisest.

Samuti tahan osa tundidest teha loengute ja osa seminari- de vormis.

Mis on arhitektuur Teie jaoks?

Etteruttavalt võib öelda, et arhitektuur huvitab mind niipalju, kui see on kunst – kujund. Põnevad on näiteks installatsioonid, mis on tehtud majadeks. Oluline on arhitektuuri osalemine suuremas süsteemis.

Teatud ehitiste kaudu avaneb ligipääs suuremale energiale. Arhitektuuri olemus, nagu mina seda näen, on pärit teispoolsusest.

Millised ehitised võiksid sellised olla?

Templid, mošeed, stuupad ja püramiidid.

Mis on stuupa?

Need on koonust meenutavad ehitised, mida leidub Nepalis ja Indias. (Pildil stuupa kavand Tallinna vangla jaoks.)

Kui ma Taiwanis Tamkangi Ülikoolis loenguid pidasin, siis ehitasin seal stuupasid ehk energiatorne. Taiwanis on plaanis ehitada üks stuupa merre, nii et see oleks tempel. Projekt on juba olemas.

Üks võimalus on Tartus üliõpilastega samuti energiatorne ehitada. Ja tegeleda energia tajumisega.

Vabade kunstide professor, arhitekt Vilen Künnapu keemiahoone ees, mille ringauditooriumis loengud toimuma hakkavad.

AIIJA SAKOVA

Kas ja kus olete varem loenguid pidanud? Mida kavatsete Tartu tudengile pakkuda?

Praegu õpetan tegevarihitekti töö kõrval Tallinna Tehnikakõrgkoolis arhitektuuri.

Õpetanud ja külalisloenguid pidamas käinud olen mitmes Skandinaavia, Suurbritannia ja Šveitsi ülikoolis. Eelmisel aastal olin Taiwanis.

Mida ootate tudengitelt? Milliseid tudengeid loengutesse ootate?

Avatud suhtumise ja loova mõtlemisega. Ei ole tähtis, mis eriala õpitakse, kuid mingi loov alge, mis inimese liikuma paneb, võiks olla. Üliõpilane võiks arhitektuuri, kunsti, elu ja energia kursusel valmis olla üheks reisiks koos minuga.

Kas on ka konkreetseid töötubade ideid?

Üks oleks energiatornide ehitamine. Rektoriga vesteldes pakkus ta välja idee korraldada tudengitega ideerünnak Maarjamõisa linnaku väljaehitamise kohta. Sellele tasub tõsiselt mõelda.

Palju oleneb muidugi ka konkreetsetest üliõpilastest. Sest ega ju mina ainult neid ei õpeta, kavatsen neilt ka ise õppida.

VILEN KÜNNAPU LOENGUD

FLKU.00.120 Loengud arhitektuurist, kunstist, elust ja energiast.

Avaloeng 15. veebr kl 16.15 keemiahoone ringauditooriumis.

Küsin prof Jaan Elkeni sõnadega. Kuidas sai abstraktsest idee-mehest Tallinna linnaruumi oluliselt mõjutav arhitekt-realist?

Raske öelda. Ma ei ole tegelikult praegugi puhtal kujul praktik. Olen mõnes mõttes alati olnud seikleja. Aga olen märganud, et seal, kus ma olen või käin, hakkab midagi liikuma. Nüüd meenub ka, et mulle on öeldud, et suudan endas ühendada praktilise ja metafüüsilise. Võib-olla on see nii.

Suurte ehitiste loomisel on tähtis roll olnud ka Ain Padrikul ja loomulikult tervel meie arhitektuuribürool.

Kas räägite loengutes ka oma eduloost?

Jah, aga selle läbikukkumise- st. Vaimsest pankrotist ja sellest väljatulekust.

Lilian Lukka

Tartu Linnavalitsuse teabeteenistuse juhataja

7. veebruaril arutasid Tartu linnapea, kultuuripealinna projekti meeskond ja Tü juhid ülikooli osalemist Tartu kandideerimisel Euroopa kultuuripealinnaks.

Rektor Jaak Aaviksoo sõnul toetab ülikool kindlalt oma linna kandideerimist kultuuripealinnaks.

TÜ laialdane kontaktivõrgustik üle Euroopa on rektori sõnul kindlasti abiks nii kandideerimisprotsessis kui ka siis, kui Tartust saab Euroopa kultuuripealinn.

Kohtumisel rõhutati ülikooli Narva, Pärnu ja Viljandi

kolledžite tähelepanuväärset rolli nende linnade kultuurielus.

Kuna need linnad on sõlmunud Tartuga ka kultuuripealinnaga koostööprotokolli, on pind koostööks laialdane ja soodne.

Projekti koordinaatori Hannes Astoki sõnul arutati nii ülikooli innovatiivsete ideede rakendamist kultuuriprojektides kui ka Tartu kesklinnas paikneva ülikooli ajaloolise hoonestu renoveerimist aastaks 2011.

Lähinädalatel toimub koos ülikooli teadlastega ajurünnak, kus otsitakse värskeid ideid ning uusi kultuuri ja teaduse kokkupuutepunkte tänases maailmas.

UT KÜSIB

Mida näitavad Kaunase kunstnikud ülikoolis?

Vastab ülikooli kunstimuuseumi direktor Inge Kukk.

Vahetult Leedu iseisvuspäeva eel, 15. veebruaril avatakse Tartus suurejooneline Kaunase kunstnike tööde väljapanek – 21 kunstniku eksponeerivad oma maale, skulptuure ja graafikat kaheksas Tartu galeriis ja muuseumis.

Suurim Kaunase kunstnike tööde väljapanek on Tartu Kunstimajas, kuid leedu kunsti saab näha ka ülikooli kunstimuuseumis, ajaloomuuseumis ja Y-Galeriis.

Ülikooli muuseumides eksponeeritakse Leedu keskmise põlvkonna maalikunstnike Alfonsas Vilpišauskase ja Vytautas Eigirdase ekspres- siivseid maale.

Y-Galeriis saab näha aga Judita Budriunaitė, Egidijus Rudinskase, Eugenijus Nalevaika, Edmundas Saladžiuse ja Algimantas Šlapikase graafikat ning skulp- tuure.

Kaunase kunstnik Vytautas Eigirdase näituse ülikooli kunstimuuseumis avab 15. veebruaril kell 16 Leedu Vabariigi aukonsul, ülikooli õppe- prorektor Birute Klaas.

Leedu kunsti näitused on avatud 13. märtsini.

Näituse on koostanud Leedu Kunstnike Liidu galerii Meno Parkas kuraator Arvydas Žalpyš.

Näitus jätkab Tartus naabermaade kunsti sarja, mis algas 2003. aastal läti kunsti tutvustamisega.

UUDISED

Ülikooli spordi- hoone uueneb

3. veebruaril otsustati Ujula tänava spordihoone rekonstrueerimise nõupidamisel, et ümber- ja juurdeehitus jätkub Eesti riigi, Tartu linna, TÜ jt partnerite koostöös. Esialgne rekonstrueerimise tähtaeg on 2007. a kevad.

TÜ Akadeemilise Spordiklubi juhatuses esimehe Riho Illaku sõnul sai ülikool 2005. aasta lõpus RTG Projektbüroo käest spordihoone rekonstrueerimise projekti. See tähendab, et spordihoo- ne ümberehitusele ehitaja leidmiseks saab peagi välja kuulutada riigihanke. Rekonstrueerimise projekti põhjal võib loota, et spordihoo- ne ümberehitus valmib 2007. aasta kevadeks. Esialgne maksumus on ligikaudu 100 miljonit krooni, ehituse täpne summa selgub riigihanke järel.

Kunsthariiduse konverents

Homme kell 9.30 algab Tü Raamatukogu konverentsisaa- lis Tartu kunstikuu konverents «Mina ütlen kunst ja haridus».

Teiste hulgas esinevad ette- kannetega ka Tü kunstimuuseumi direktor Inge Kukk, maalikunsti prof Jaan Elken, Viljandi Kultuuriakadeemia direktor Anzori Barkalaja jt.

Info: www.tartu.ee/kunsti- kuu.

Botaanikaaias ava- ti liigikaitse näitus

4.–28. veebruarini saab botaanikaaias tutvuda Eesti liigikaitse ajaloo ja hetkeseisuga.

Suurema osa väljapanekust võtavad enda alla kaitsitavaid liike tutvustavad fototahvlid.

Eksponeeritavate fotode autorite seas on tuntud loodusfotograafid Jaanus Järva, Mati Kose ja Ingmar Muusikus.

Näitus on avatud iga päev kl 10-17.

Viljandis tulevad tudengite teatripäevad

17.–19. veebruarini on Viljandis rahvusvahelised tudengite teatripäevad.

Teatripäevade ajal toimuvad tudengiteatrite etendused, õpitoad, arutelud ning meeleolukad festivaliklubid.

Festivalil osalejad saavad projektijuhi Kaja Hirve sõnul ülevaate Eesti kõrgkoolides toimuvast teatritegevusest.

Etendustega esinevad ka Tartu Üliõpilasteater, Tü Pärnu Kolledži trupp Käng2, Tü Viljandi Kultuuriakadeemia. Samuti esinevad teatrirupid Soomest ja Venemaalt.

Esineb naiskoor Helsingi Ülikoolist

18. veebruaril kell 18 esineb Tü aulas Helsingi Ülikooli juures tegutsev akadeemiline naiskoor «Lyan».

Koor on loodud 1946. aastal. Selles laulab ligi 50 Helsingi mitme kõrgkooli lauljat.

Praegune dirigent Kari Turunen tegutseb koori juures 1998. aastast.

Kari Turunen on ka Tü Akadeemilise Naiskoori auliige. Tegemist on koori esimese Eesti-visitidiga, neid võtab siin vastu Tü Akadeemiline Naiskoor.

Kontsert on tasuta.

ÖNNITLEME

Tamara Janson 60

Saanud 1971. aastal arsti-diplomi spordimeditšiinis, asus Tamara Janson oma teadmisi rakendama ja edasi arendama teadustööl ülikooli lihastalitluse probleemlaboris. Temast kujunes asjatundja lihastegevuse füsioloogias, eriti hormonaalregulatsioonis. 1982. aastal kaitsstud väitekiri «Neerupealiste koore glükokortikoidfunktsiooni ja kehalse töövõime vahelised seosed» andis autorile meditsiinkandidaadi kraadi.

1989. aastal valiti ta spordifüsioloogia kateedri dotsendiks. Samal aastal hakati kehakultuuriteaduskonnas ette valmistama tervise-õpetajaid koolidele ning ka kõik kehakultuuriüliõpilased said vastavaid algteadmisi. Tamara Janson rajas spordifüsioloogia õppetooli juurde tervisekasvatuse lektoraadi ja uue aine õpetamine sai tema südameasjaks.

Trügis ilmunud tööde loetelu on mahukas. Poolesajale läheneb rahvusvaheliselt kõrgtasemeliseks loetud ajakirjades ilmunud artiklite arv ning ta on kahe peatüki autor Moskvast 2001. aastal välja antud kehakultuurikõrgkoolide füsioloogiaõpikus. Tähelepa-

nuväärne on Tamara Janson panus terviseedendusse, ta on edukas üle-eestiliste projektide koostaja ja juhtija.

Õpetusel, kuidas olla terve, on mitu tahku. Ühe tähtsamaga neist on Tamara Janson end sidunud alates 2001. aastast, Eesti Karskusliidu aadete edasikandja ühenduse AVE loomisest, mille juhatuses ta sestpeale tegev on.

Südamlikkus ja abivalmidus on Tamarast teinud asendamatu kolleegi.

Palju õnne!

**Kehakultuuriteaduskond
Küünarnukikaaslased
Jakobi 5 kolmandalt
korruselt**

TÜ PENSIONÄRIDE ÜHINGUS «VITAE»

17. veebruaril kl 15 räägib raamatukogu aud 202 **Rein Lepik** teemal «Austraalia ja Miami pildis ja muusikas». 23. veebr kl 15 toimub Lossi 3-406 kohtumine sotsiaalministeeriumi abiministri **Peeter Laasikuga**. Võimalik esitada küsimusi liigestehaiguste ja sotsiaalvaldkonna kohta.

VIKTORIIN «TUNNE LÄÄNE-VIRUMAAD!»

Kuulutan välja Lääne-Viru maakonna teemalise viktoriini Tartu Ülikooli õppuritele ja õppejõududele! Küsimused on aadressil www.ut.ee/regionaal ja www.l-virumv.ee/uudised. Vastused saata hiljemalt **8. märtsiks** aadressil anne.maeots@l-virumv.ee. Parimaid autasustatakse 16. märtsil kl 13.45 ajaloo muuseumi valges saalis algaval Lääne-Virumaa päeval Tartu Ülikoolis.

Urmas Tamm
Lääne-Viru maavanem

ÖNNITLEME

60

Varje Sootak, Universitas Tartuensise peatoimetaja – 12. veebruar (www.ut.ee/ajaleht/kutse)

Kaarel Haav, pedagoogika teadur – 14. veebruar
Jaana Ehasalu, matemaatika-informaatikateaduskonna vanemadministraator – 17. veebruar

45

Allan Nurk, keskkonnatehnoloogია vanemteadur – 16. veebruar

40

Irina Kudrjavitseva,ioon-kristallide füüsika labori teadur – 14. veebruar
Vallo Olle, haldusõiguse dotsent – 14. veebruar

35

Anu Realo, isiksusepsühholoogia vanemteadur – 15. veebruar

Neeme Tõnisson, biotehnoloogia vanemteadur – 17. veebruar

30

Katrin Olenko, Euroopa kolledži asedirektor – 17. veebruar
Mark Tehver, hajussüsteemide erakorraline teadur – 17. veebruar

25

Birgit Krillo, haldusjuht – 13. veebruar
Edgar Sepp, geoinformaatika spetsialist – 13. veebruar
Indrek Kivi, füüsikalise keemia erakorraline teadur – 14. veebruar
Raul Rammula, materjaliteaduse ja materjalide tehnoloogia erakorraline teadur – 16. veebruar
Zeidy Metsa, õppekorralduse spetsialist – 17. veebruar

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18-210, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
<http://www.ut.ee/ajaleht>

ÖNNITLEME

Varje Sootak 60

12. veebruaril tähistab sünnipäeva ülikooli ajalehe peatoimetaja Varje Sootak.

Varje on koolis käinud Valgamaal Harglas ja Jõhvi lähistel Sompas.

Tartu Ülikooli ajalehes töötab ta 1975. aastast, esialgu toimetaja kohusetäitja, hiljem juba vastutava, tegev-ja peatoimetajana. Tegelikult tegi Varje ajakirjanduse eriharutöö üliõpilasena ülikooli ajalehele kaastööd juba varemgi.

Ülikooli ja ülikoolilehe elus on olnud keerulisi aegu. Tihti pidi leht pärast tsensuuri rohkem kui poolest sisust loobuma, vahel juhtus ka seda, et Varje kutsuti välja ja pidi «instantsidele» aru andma. Ometi suutis ta toimetust osavalt kaitssta ja nii neis oludes võimaliku ajalehe akadeemilist vabadust kui ka kultuurilembesust hoida. Mitmed praegusaegsed ajakirjanikud ja kultuuritegelased on Varjega toimetuses töötanud, paljud ülikoolilehes oma loominguteed alustanud.

Varje on ääretult toetav, innustav ja abivalmis kolleeg. Nii aitas ta ajakirjandus-

osakonna juubeli puhul muu kiire töö kõrvalt iseenesestmõistetavalt juubelikogumike koostada.

Varje ise on öelnud, et ajalehetöö on andnud talle mitu ülikooliharidust. Sama võib väita teistpidi – koostöö ja suhtlemine Varjega annab kõigile rikkalikult teadmisi, elusat ajalugu, näinu väärtuslikke kogemusi ja ajakirjanikuks oleku tõelise tunnetuse.

Palju õnne, armas Varje!

**Endised ja
praegused kolleegid**

PROFESSORITE KLUBIS

16. veebruaril kell 17 räägib ülikooli kohviku I korruse kohvikus emeriitprof **Viktor Palm** 15 aasta tagusest taasiseisvumisajast ning Moskva-kohtumistest.

Soome professorid Tartu Ülikoolis 2004 - 2006
Avalike loengute ja ekspertseminaride sari

Kolmapäeval, 15. veebruaril

Oulu Ülikooli geograafia professor Anssi Paasi

kell 14.15 Vanemuise 46-327

Avalik loeng "Finnish landscape as social practice"

kell 18.15 Tammekannu Villas (Kreutzwaldi 6)

Seminar "Borderlands in the Globalizing World and in the Production of Knowledge"

Loeng ja seminar on inglise keeles.

Loeng on jälgitav internetis <http://video.ut.ee>

Kõik huvilised on oodatud!

SPORDIÜUDISED

• 5. veebruaril võitis korvpallimeeskond TÜ/Rock SEB Balti korvpalliliigas Valmiera-Lacplesa aluse 74:64.

• 5. veebruaril võitis võrkpallinaiskond TÜ/Eeden NIVEA naiste võrkpalliliigas ja Jumea Võru VK 3:1.

• Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi võitis klubide karika kergetõustikus
3. ja 4. veebruaril toimusid Tallinnas Eesti klubide talvised karikavõistlused kergetõustikus.

Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi võitis klubide karika nii meeste kui ka naiste arvestuses.

Naiste arvestuses olid parimad: 400 m jooksus saavutas Jekaterina Duman teise koha ajaga 56,78, 1500 m jooksus võitis esikoha Jekaterina Patjuk ajaga 4.37,62, 60 m tõkkejooksus võitis teise koha Jaanika Meriküll ajaga 8,62. Kõrgushüppes saavutas kolmanda koha Anna Iljuštšenko tulemusega 1.78.

Teivashüppes saavutas teise

koha Liina Utsal tulemusega 3.40.

Kaugushüppes võitis esikoha Sirkka-Liisa Kivine tulemusega 6.43.

Kolmikhüppes saavutas Sirkka-Liisa Kivine teise koha tulemusega 13.44.

4x200 m jooksus saavutasid Kadi Jaansoo, Liina Utsal, Jekaterina Duman ja Sirkka-Liisa Kivine kolmanda koha ajaga 1.43,84.

Meeste arvestuses olid parimad: 400 m jooksus saavutas kolmanda koha Ergo Leibak ajaga 49,85.

1500 m jooksus võitis esikoha Tiidrek Nurme ajaga 3.52,11. 60 m tõkkejooksus saavutas teise koha Rene Oruman ajaga 8,10.

Kõrgushüppes tuli kolmandaks Kalev Nõupuu tulemusega 2.02.

Kuulitõukes võitis esikoha Taavi Peetre tulemusega 18.98.

Helen Niit
TÜ Akadeemilise
Spordiklubi avalike
suhete koordinaator

TEADE

14. veebruaril on TÜ Raamatukogus viivisevaba sõbrapäev. Tänavu saab tudeng oma tähtaja ületanud teavikud ilma viiviseta tagastada või laenutähtaega pikendada. Info: Helen Valdma, tel 737 5751, e-post: helen.valdma@ut.ee.

15. veebruaril kl 16.15 peab Kai-do Laurits Õpetatud Eesti Seltsi koosolekul Lossi 3-406 ettekande «Saksa kultuurvalitsuse tegevus saksa kooli- ja kultuurielu korraldamisel 1925–1940». Koosoleku eel ja järel võimalus osta omahinnaga uusi ja vanu ÕESI aastaraamatuid. Info: Kadi Kass, tel 5569 0948.

OoFILMIÕHTUooO

16. veebruaril kl 18.15 keemiarin-
gis Stanley Kubricku film «2001: Kosmoseodüsseia» («2001: A Space Odyssey», 1968). Filmi juhatab sisse Ain Riistan.

KAITSMISED

14. veebruaril toimub magistri-tööde kaitsmine õigusteaduskonnas Näituse 20-216:
kl 10.15 **Karen Kunnas** «Tehingu vorm». Juhendajad prof Paul Varul ja dots Margus Kingisepp. Oponent *mag iur* Anu Avi;
kl 11.45 **Maivi Ots** «Äriühingu juhtorgani liikme vastutus äriühingu võlausaldaja ees». Juhendaja prof Paul Varul. Oponent *mag iur* Tuuve Tiivel;
kl 13.15 **Kai Härmand** «Autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste kohtupraktika küsimusi Eestis ja Euroopa Liidus». Juhendaja prof Heiki Pisuke. Oponent *mag iur* Anne Kalvi.

15. veebruaril toimub pedagoogika osakonnas Ülikooli 16-102 koolikorralduse magistripjektide kaitsmine:
kl 14.15 **Tiina Viini** «Käsiraamatu «Hotelli vastuvõtt koostamine». Juhendajad emeriitprof Jaan Mikk ja dots Heli Tooman. Oponent *mag* Heiki Krips;
kl 15.15 **Heikki Veinimäe** «Pedagoogide hindamine koolis Miina Härma Gümnaasiumi näitel». Juhendajad dots Kulno Türk ja filos-knd Jüri Ginter. Oponentid *mag* Hille Vooremäe ja *mag* Sirje Sisask;
kl 16.15 **Kuldar Kiho** «Veebipõhise õppematerjali «Harjutusi põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava läbivate teemade käsitlemiseks 5.-6. klassi inglise keele õppes» koostamine». Juhendaja dots Piret Luik. Oponent *mag* Heli Noor;
kl 17.15 **Raili Sirmetsa** «Üldhariduskooli ja kutseõppeasutuse koostöömudel Väike-Maarja Gümnaasiumi ja õppekeskuse näitel». Juhendaja filos-knd Jüri Ginter. Oponentid *mag* Sirje Sisask ja *mag* Maie Kitsing.

VEEFESTIVAL AURAS

12. veebruaril kell 10 algab Auras traditsiooniline veeffestival «**Vesi pritsib...Tartust!**». Toimuvad ujumise meistrivõistlused, veepalliturniir, vesiaerobika maraton ja lastetund. Info: tel 525 7624, www.easl.ee.

UUED NÄITUSED AJALOO MUUSEUMIS

Alates 15. veebruarist saab muuseumi valges saalis tutvuda Leedu kunstniku Alfonsas Vilpišauskase töödega.

16. veebruaril kl 15 avatakse näitus «**Kuulsad tinast medaliseeriad**». Näha saab Narva Muuseumi kogus oleva kahe tuntud medaliseeria – «Vana-Vene riigi ajaloo» ning «1812. a Isamaasõda ja 1813.–1814. a vene armee välisõjakäigud» tinast jäljendeid. Enamik neist on tehtud originaaltemplitest.

ARTUR LINNU STIPENDIUM

SA Geenikeskus annab 2006/2007. õ-a välja kuni kuus 15 000-kroonist Artur Linnu stipendiumi. Seda võivad taotleda kõik geeni- ja biotehnoloogia valdkonnaga seotud erialade õppivad üliõpilased ja kraadiõppurid. Taotluste esitamise tähtaeg on **3. märts**.

Stipendiumi taotlemiseks saata täidetud taotlusvorm koos akadeemilise soovituskirjaga või tuua tähtjaks SA Geenikeskus aadressil Vanemuise 21a, Tartu 51014.

Info: www.genomics.ee.

KURSUS

TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskus pakub kevadsemestril kuulata järgmisi kursusi: FLLE.00.007. **Lõunaestli keel I** (2AP, 25.-36. n) toimub reedeti kell 8.30–10 ph 244. Esimene loeng on 17. veebruaril. Õpetab Sulev Iva. FLKN.01.079. **Setu traditsioon** (4AP, 24.-33. n) toimub teisipäeviti kell 16.15–18 von Bocki majas 215. Õpetab Paul Hagu.

KÜLALISÕHTUD

15. veebruaril kl 19 ootab **Eesti Üliõpilaste Selts** kõiki eesti soost organiseerumata meesüliõpilasi oma külalisõhtule Tõnissoni 1. Korrektne riietus.

13. ja 21. veebruaril kl 19 ootab **EÜS Põhjala** organiseerumata mees- ja naistudengeid külalisõhtutele oma konvendikorteris Jakobi 23. Riietus vaba.

17. ja 28. veebruaril kl 20.15 ootab **corp! Vironia** akadeemiliselt organiseerumata eesti meesüliõpilasi oma külalisõhtutele konvendikorteris Lai 30. Riietus korrektne. Info: www.vironia.ee.

17. veebruaril ja 2. märtsil on **corp! Sakala** selle semestri külalisõhtud Tartus, Veski 69. Algas kl 21.15. Selga tume ülikond!

15. ja 21. veebruaril kl 19 ootab **Eesti Naisüliõpilaste Selts** organiseerumata naistudengeid külalisõhtule Riia 13-33. Info: www.enys.ee.

14. ja 20. veebruaril kl 20 ootab **corp! Ugala** akadeemiliselt organiseerumata eesti soost meesüliõpilasi oma külalisõhtule Kuperjanovi 16. Info: corp.ugala.ee.

13. ja 16. veebruaril kl 19 kutsub **corp! Amicitia** akadeemilisest üliõpilaselust huvitatud tudengineide oma külalisõhtutele Kastani 65-2.

KONTSERT

TÜ AULA

12. veebr kl 14 Tartu regiooni muusikakoolide kontsert, kl 17 H. Elleri nim MK puhkpilliorkestri kontsert.

15. veebruaril kl 19 sarja «Meistrite Akadeemia» kontsert. Esinevad Heli Veskus (sopran) ja Jaanika Rand-Sirp (klaver).

18. veebr kl 18 esineb Helsingi Ülikooli juures tegutssev akadeemiline naiskoor «Lyan».

VANEMUISE

KONTSERDIMAJAS

10. veebr kl 19 esineb barokkmuusika festivalil Sufi muusika ansambel (Taskent).

Tartu Ülikool tunnustab oma liikmeid aumärgiga

Tunnustan Tartu Ülikooli aumärgiga Eesti Vabariigi aastapäeva puhul järgmisi isikuid:

usuteaduskonna professor Tarmo Kulmar, õigusteaduskonna professor Raul Narits, õigusteaduskonna vastutav sekretär Raissa Šor, arstiteaduskonna vanemteadur Ülla Linnamägi, arstiteaduskonna vanemlaborant Maie Toomsalu, arstiteaduskonna endine metoodik Heljo Luts, filosoofiateaduskonna emeritprofessor Larissa Volpert, filosoofiateaduskonna professor Jaan Elken, bioloogia-geograafiateaduskonna lektor Elle Roos-aluste, bioloogia-geograafiateaduskonna lektor Uudo Pragi, bioloogia-geograafiateaduskonna vanemteadur Leho Ainsaar, bioloogia-geograafiateaduskonna vanemteadur Enn Karro, füüsika-keemiateaduskonna professor Enn Lust, füüsika-keemiateaduskonna dotsent Kalev Tarkpea, kehakultuuriteaduskonna dotsent Mehis Viru, kehakultuuriteaduskonna professor Ants Nurmekivi, majandusteaduskonna

avatud ülikooli projektijuht Selje Seeba, matemaatika-informaatikateaduskonna professor Jüri Kiho, matemaatika-informaatikateaduskonna professor Mati Tombak; mereinstituudi erakorraline vanemteadur Evald Oja-veer, avatud ülikooli keskuse juhataja Aune Valk, haldusdirektori büroo ohutustalituse juhataja Gero Kartau, haldusdirektori büroo projekteerimis- ja ehitushangete peaspetsialist Madis Noor, haldusosakonna tehnovõrkude peaspetsialist Ilmar Muug, infotehnoloogia osakonna infrastruktuuri talituse juhataja Otto Teller.

Akadeemik
Jaak Aaviksoo
rektor, professor

Professor Mati Kilp valiti uuesti dekaaniks

Varje Sootak

Kolmapäeval valiti senine dekaan, algebra professor Mati Kilp (pildil) uuesti dekaaniks.

62 valimiskogu liikmest oli kohal 46. Prof Mati Kilbi poolt hääletas 43 valimiskogu liiget.

Mati Kilp oli matemaatika-teaduskonna dekaan ka aastail 1980–1989.

Küsimusele, mida on dekaan suutnud teha viimase kolme aasta jooksul, vastas prof Kilp, et üksi ei suuda dekaan midagi, ainult koos teaduskonnaga.

«Märgatav areng on toimunud põhiliselt nendes valdkondades, mis on praegusajal eelistatavad, nagu informaatikas ja infotehnoloogias, aga edukas on olnud ka matemaatilise statistika valdkond.»

Matemaatika eriala arengu suhtes on prof Kilp pessimistlikum. Tema sõnul on siiski suudetud aeglustada selle eriala hääbumise kiirust. «Matemaatikahuvilisi on Eestis päris palju, rõõmustavad on ka õpilaselümpiaadide tulemused. Aga kui need andekad noored ülikooli jõuavad, suunduvad nad sageli kaasajal väga nõutud informaatika ja infotehnoloogia erialadele,» selgitas prof Kilp. Tema sõnul on väga muret tekitav matemaatika magistrantide arv, seda on

PROF MATI KILP (SÜND 1942)

1960–1963 TRÜ füüsika-matemaatikateaduskond
1963–1966 Moskva Riiklik Ülikool
1966. aastast töötab Tartu Ülikoolis, 1973. aastast dotsendina, 1992. aastast professorina
1972 füüsika-matemaatika-kandidaadi väitekirja kaitsmine Moskva Ülikoolis
1974–1978 juhatas TÜ teadusliku uurimistöö sektori Eesti Matemaatika Seltsi ja American Mathematical Society liige

mõjutanud 3+2 süsteem. «Püüan dekaanina kasta seda, mis isegi hästi kasvab, kuid kasta ka närbuma hakkavaid taimi,» võttis dekaan Kilp oma tegevuse kokku.

Selgusid riigi teaduspreemiate saajad

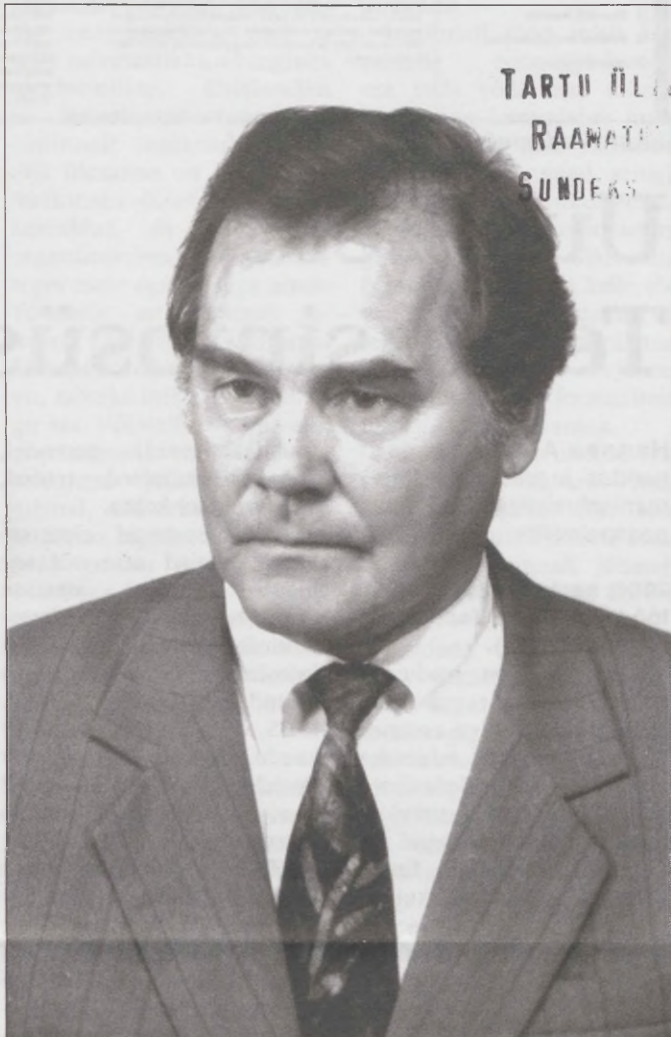
Valitsus määras riigi teaduspreemiad innovaatilise tooteni viinud väljapaistva teadus- ja arendustöö eest, pikaajalise tulemusliku teadus- ja arendustöö eest ning eelmise nelja aasta jooksul valminud ja avaldatud parimate teadustööde eest.

Innovaatilise tooteni viinud väljapaistva teadus- ja arendustöö eest antakse 500 000 krooni suurune riigi teaduspreemia välja Ago Samosonile (kollektiivi juht), Tiit Tuhermile, Jaan Pastile, Andres Reinholdile ja Tiit Anupõllule Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituudist tööde eest teemal «Ülikiire proovirotatsiooni tehnika arendamine». See preemia antakse välja esimest korda.

Pikaajalise tulemusliku teadus- ja arendustöö eest määratakse 300 000 krooni suurused riigi teaduspreemiad Lembit Allikmetsale ja Mihkel Veidermale.

Eelmise nelja aasta jooksul valminud ja avaldatud parimate teadustööde eest määratakse 150 000 krooni suurused riigi teaduspreemiad:

- Arvi Freibergile, Margus Rätsepale ja Kõu Timpmannile – täppisteaduste alal uurimuste tsükli «Fotosünteesiliste valgusergastuste polaronise-loom» eest;
- Ülo Niinemetsale – keemia ja molekulaarbioloogia alal uurimuste tsükli «Lenduvate orgaaniliste ühendite emissiooni füsioloogia» eest;
- Enn Mellikovile, Mare Altsaarele, Sergei Beresnevile ja Andres Öpikule – tehnikateaduste alal teadustöö «Päikeseelementide uued materjalid ja konstruktsioonid» eest;
- Kalle Ollile – geo- ja bioteaduste alal uurimistööde tsükli «Funktsionaalsed protsessid ja bioloogilised inter-

Emeritprofessor Lembit Allikmets pälvis elutöö preemia.

UT ARHIIV

aktsioonid planktonikooslustes» eest;

- Ülle Jaakmale, Triin Hallapile, Jevgeni Kurõkinile ja Andres Valdmannile – põllumajandusteaduste alal teadustööde tsükli «Veiste sigimise füsioloogia ja patoloogia, rõhuasetusega viljakust mõjutavatele teguritele ja reproduktiooni biotehnoloogia meetodite edasiarendamisele» eest;
- Talis Bachmannile – sotsiaalteaduste alal uurimuste tsükli «Kognitiivsete protsesside eksperimentaalne ja teo-

reetiline uurimine» eest;

- Anu Männile – humanitaarteaduste alal monograafia «Linna pühadering. Pidukultuur Läänemere idaranniku hansalinnades 1350–1550» eest.

Vastava tasemega teadustööde puudumise tõttu jäetakse välja andmata 150 000 krooni suurune teaduspreemia arstiteaduse valdkonnas.

Preemiad antakse üle 24. veebruaril Tallinnas Eesti TA saalis koos riigi kultuuripreemiate ja keeleauhinna.

Leedu kunstnike näitused ülikoolis

Aija Sakova

15. veebruaril avati Tartu kaheksas näituseruumis Leedu kunstnike näitused.

TÜ Raamatukogu 3. korrusel kohviku ja lugemissaali fuajees on üles pandud Leedu kunstnike Alvydas Bulaka ja Ramunė Staskevičiūtė personaalnäitused.

Kunstimuuseumis ja ajaloo muuseumis eksponeeritakse Leedu keskmise põlvkonna maalikunstnike Vytautas Eigirdase ja Alfonsas Vilpišauskase maale.

Y-Galeriis saab näha Judita Budriūnaitė, Egidijus Rudinskase, Eugenijus Nalevaika, Edmundas Saladžiuse ja Algimantas Šlapikase graa-

fikat ning skulptuure.

Näituste kuraatorid on kunstiteadlane Kristina Budryte ja Kaunase Kunstnike Liidu galerist Arvydas Žalpyš.

Näitused jätkavad Tartus naabermaade kunsti sarja, mis algas 2003. aastal läti kunsti tutvustamisega.

Leedu kunsti näitused on avatud 12. märtsini.

Tartu Ülikooli sportlased Torinos

Rait Rodi

TÜ Akadeemilise Spordiklubi spordi projektijuht

Tartu Ülikoolist osaleb Torino olümpiamängudel viis sportlast.

Eesti delegatsiooni lipukandja, laskesuusataja Eveli Saue (TÜ informaatika 3. a üliõpilane) esimene etteaste lõppes oma sünnipäeval taga-

sihoidliku 74. kohaga.

Suusapiigad Piret Pormeister (majanduse 1. a) ning Kaili Sirge (kehalise kasvatus- ja spordi 1. a magistrant) saavutasid naiste 6x1,1km sprinditeates 15. koha, millega täitsid peaesmärgi, vältides viimast kohta.

Senini parima etteaste on teinud Kaspar Kokk (õigusteaduse 2. a), kes saavutas

meeste 15+15 km suusavahe- tusega sõidus hinnatava 20. koha. Järgmine etteaste seisab Kasparil ees 17. veebruaril, kui toimub meeste 15 km klassikatehnikasõit. Ainsana pole oma etteastet teinud Peeter Kümmel (kehakultuuri 1. aasta doktorant), kes astub võistlustulle 22. veebruaril, mil on kavas vabastiilis sõidetav sprindivõistlus.

TÄNA LEHES

Õppetoolidest loobumine

LK 3

Uus Eesti Teadus- infosüsteem

LK 2

Prof emer Hans Trass Tartu aukodanik

LK 2

Väliskirjastused esitlevad teaduskirjandust

LK 3

Viis aastat tagasi hakati Balti poliitika õppetoolis toimetama ajakirja Journal of Baltic Studies.

UUDISED

Eesti Vabariigi aastapäeva aktus

Eesti Vabariigi aastapäeva kontsertaktus algab neljapäeval, 23. veebruaril kell 12 aulas. Aktuse avab rektor prof Jaak Aaviksoo.

Ettekande «Eesti iseseisvus majandus- ja ühiskonnaajaloo vaatenurgast» peab lähiajaloo dots Olaf Mertelsmann.

Aktusel antakse kätte TÜ aumärgid. Ülikooli tervitavad Tartu abilinnapea Karin Jaanson ja üliõpilasesinduse esimees Hannes Klaas.

Kontsertaktusel esinevad Tartu Akadeemiline Meeskoor, Oksana Sinkova flöödil ja Lea Leiten klaveril. Eesti luulet loeb Jüri Lumiste.

Rahvaluulepreemia saab Jüri Metssalu

Presidendi rahvaluulepreemia saab tänavu eesti ajaloo 4. a üliõpilane Jüri Metssalu.

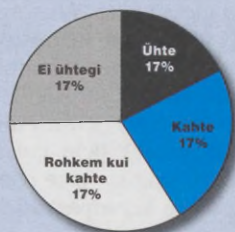
Preemia määrati Rapla- maalt pärit Jüri Metssalule Eesti Rahvaluule Arhiivi jaoks Raplamaa küladest kogutud kohapärimuse eest.

Preemia antakse kätte 20. veebruaril kirjandusmuuseumis.

Aktusel esitletakse ka kirjandusmuuseumi kaht uut väljaannet. Anu Korb tutvustab CD antoloogiat «Siberi eestlaste laulud» ja Triinu Ojamaa artiklikogumikku «Pärimusmuusikast populaarmuusikani».

ONLINE-KÜSITLUS

Mitut keelt õpid?

Vastajaid: 236
Uus küsimus:
Kas jälgid olümpiamänge?
Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ tänukirja pälvis kohuse-tundliku töö eest matemaati-ka-informaatikateaduskonna arvutiklassi vanemadminist-raator **Jaan Ehasalu** ning ko-husetundliku ja loomingulise suhtumise eest Eesti teadus-raamatukogude infosüsteemi juurutamisel raamatukogu in-fosüsteemi peaspetsialist **Ülo Treikelder**.

TalveAkadeemia toimub Soomaal

3.–5. märtsini toimub Soomaal TalveAkadeemia 2006. TalveAkadeemia toimub neljandat korda, seekord tee-mal «Energiasüst tulevikkul!». TalveAkadeemial on võimalus osaleda ka alternatiivsete ideede sessioonil ja grupi-töödes. TalveAkadeemiale 2006 saab registreeruda **24. veeb-ruarini**. Osavõtutasu on 175 krooni (esinejale 100 krooni). See sisaldab peale konverent-si ka ööbimist, toitlustamist ja bussitransporti Tallinnast või Tartust. Info ja registreerumine: www.talveakadeemia.ee

Õppefilm ja raamat Eesti kivististest

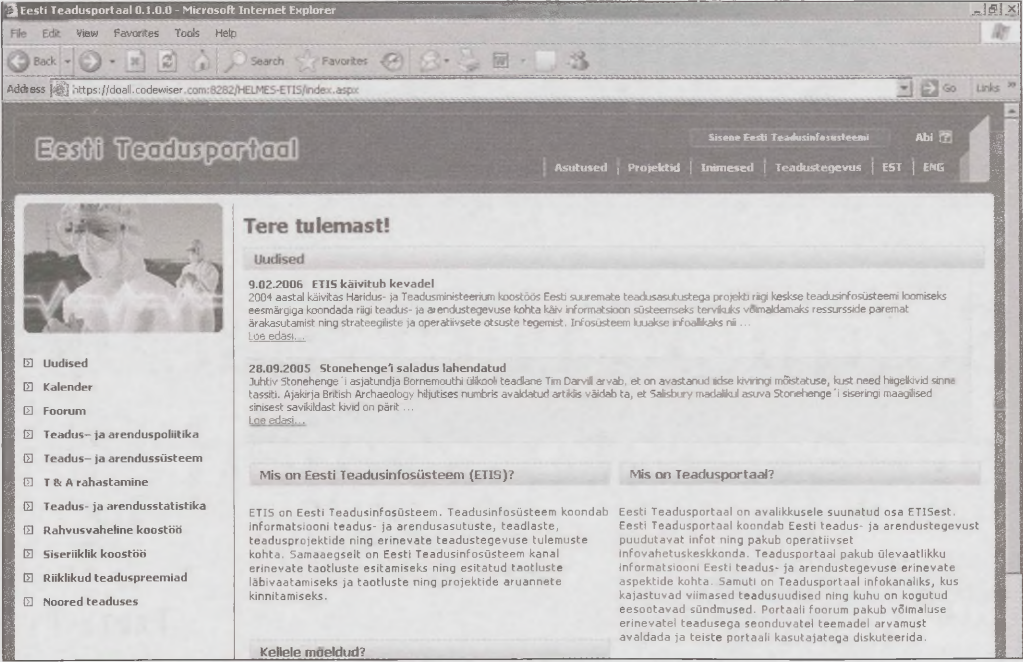
15. veebruaril esitleti Vane-muise 46 ringauditooriumis õppefilmi ja raamatut Eesti kivististest. Videofilm ja väike raamat valmisid projektipartnerite koostöös Tartu Ülikooli geo-loogia instituudi ja TÜ Loo-dusmuuseumiga. 22. veebruaril toimub esit-lus TTÜ geoloogia instituudi GEOSeminaril.

Esineb näiskoor Helsingi Ülikoolist

18. veebruaril kell 18 esineb TÜ aulas Helsingi Ülikooli juures tegutsev akadeemiline näiskoor «Lyrän». Koor on loodud 1946. aastal. Selles laulab ligi 50 Hel-singi mitme kõrgkooli lauljat. Praegune dirigent Kari Turunen tegutseb koori juures 1998. aastast. Kontsert on tasuta.

Tartu Ülikool osaleb Intellektikal

Ülikool osaleb 17. ja 18. veeb-ruaril Tartu Näituste messikes-kuses toimuval haridusmessil Intellektika. Vastuvõtu peaspetsialisti Kaja Karo sõnul saab ülikooli boksis tutvuda ennekõike õppekavade siseseastumist-ingimistestega, kuid infot saab ka õppimisvõimaluste ning tudengielu kohta üldiselt. «Eraldi infolaud on boksis nii kolledžite esindustel kui ka avatud ülikoolil. Viimase vahendusel on võimalik tut-vuda õppimisvõimalustega kaugõppes, täienduskoolituse ning suveülikoolis.» Peale eelpoolmainitu esindavad üli-kooli messil veel Põhja-Amee-rika ülikoolide teabekeskus ning füüsikute teadusbuss «Suur Vanker». Messikülaste seasjalutab ringi Tartu üliõpi-laste maskott Villem, kutsudes kõiki TÜ lahtiste uste päevale ning Tartu kevadpäevadele.

Eesti Teadusinfosüsteemi testkeskkond.

Uus Eesti Teadusinfosüsteem

Hannes Alekand haridus- ja teadusministee-riumi infosüsteemide talituse peaspetsialist

2006. aasta kevadel alustab tööd uus Eesti Teadusinfo-süsteem (ETIS). Praeguseni on teadusinfo kogumine olnud reguleerima-ta. Eri kvaliteediga andmeid on talletatud nii erinevates andmebaasides ja infosüstee-mides kui ka paberarhiivides. Kohalikud andmekogud on nii teadusasutustel, finant-seerivatel asutustel kui ka ministeeriumil, kuid seosed infobaaside vahel on nõrgad või puuduvad üldse.

Terviklik andmebaas

ETISe loomise eesmärk ei ole ühendada olemasolevad andmebaasid, vaid luua ühtne terviklik lahendus, mis kataks nii riigi, teadus- ja arendus-asutuste, finantseerivate asu-tuste kui ka teadustöotajate vajadused. Vaatamata ühtsele andme-ruumile ja andmebaasile on süsteem virtuaalselt jagatav ja kasutatav nii riikliku, asu-tuse kohaliku kui ka isikliku infosüsteemina. ETISel ka kaks väljundit: avalikkusele suunatud Eesti Teadusportaal ning kasutaja personaalne töölaud ehk tea-dustegevuse portaal. Teadlase sisestatud ja tea-dusasutuse (Tartu Ülikool) kinnitatud andmed jõuavad avalikku andmebaasi. Andme-te omanikul on õigus teatud andmeid salastada, teadus- ja arendusasutus saab eriti tund-likku infot krüpteerida.

Kasutajakeskkond, funktsio-naalsus ning andmetele ligi-pääs ja muutmise tingimused on isiku- ja isikukoodipõhised. Need määratakse kasutajate rollide ja õigustega. Kasutaja autoriseerimine toimub kas ID kaardiga, kasutajatunnuse ja parooliga või teadusasu-tuste autoriseerimisserverite kaudu (TÜ kasutajatunnus ja parool).

Informatsioon ETISes

ETIS hakkab kajastama informatsiooni teadus- ja arendusasutuste, kindlas valdkonnas tegutsevate isiku-te ja isikugruppide (ekspert-grupid, retsensendid jt) ning teadus- ja arendusprojektide kohta. Samuti projektide fi-nantseerimise ning teadus- ja arendustegevuse tulemuste

(publikatsioonid, patendid, koostööpakkumised, tooted, teenused jne) kohta. Infot sisestavad süsteemi kas kasutajad otse või see liigub süsteemi asutuste infosüsteemide (TÜ perso-naliinfosüsteem, TTÜ TERA infosüsteem jt) või ETISega seotud süsteemide (ESTER, EHIS, rahvastikuregister) kaudu. Seotud süsteemidest lisandunud teadustulemused kontrollib isik ning kinnitab asutus.

ETISe käivitumisega hakkab teadus- ja arendus-tegevuse finantseerimine ning evalveerimine toimuma infosüsteemi kaudu, samuti taotletakse teadus- ja aren-dusasutuste registrisse kand-mist ETISe kaudu. Süsteem teavitab taotlejaid menetlus-etappidest ning otsustest.

Avalik ja isiklik portaal

ETISe avalikku Eesti Tea-dusportali hakkab juhtima ja haldama SA Archimedes. Portaal hakkab kajastama üldinfot riikliku teadus- ja arendustegevuse ning rah-vusvahelise koostöö kohta. Portaal is peetakse ka tea-dusürituste kalendrit ning edastatakse värsked teadus-uudiseid. Suhtlemiseks on portaal is avalik temaatiline forum. Avalikust portaalist on võimalik teha päringuid in-fosüsteemi teadusasutuste ja nende töövaldkondade,

UT KÜSIB

Millised plussid ja miinused ETISega ülikooli inimestele kaasnevad?

Mare Ainsaar teadus- ja arendus-osakonna juhataja

ETIS vahetab välja praegu teadlaste kasutuses oleva ERISE.

Eelkõige loodame, et see vahetusprotsess kulgeb tõrgeta ning praegu infobaasides olevad publikatsioonide and-med ootaksid inimest uues süsteemis ees. Kavas on ülikoolisisene tea-dusaruandlus siduda ETISega. Vähemaks jääb info dubleeri-vat kogumist. Teadlase jaoks hakkab seega olema ainult üks teadustegevuse kohta info andmise koht – ETIS. Süsteemi juures on mugav, et see on veebipõhine, seega

TEADUSINFOSÜSTEEM

Info ja küsimused: **Hannes Alekand, Hannes.Alekand@hm.ee.**

pakutavate teenuste ja koos-tööpakkumiste ning riiklikest institutsioonidest rahasta-miste kohta. Samuti on või-malik saada infot lõppenud ja käimasolevate projektide, teadustöotajate ja nende avaldatud publikatsioonide ning registreeritud patentide kohta.

Teadusportali kaudu toimub autoriseeritud sisene-mine teadusinfosüsteemi – teadustegevuse portaali. Isikustatud teadustegevuse portaali funktsionaalsus, pa-kutavad teenused ja õigused infosüsteemi andmeruumis on määratud kasutaja rolli ja õigustega.

Teadlasel on võimalik oma rolli edasi volitada, jäädes ise volitatu tegevuse eest vastu-tavaks. Kasutajale menetlusse saadetud tööde nimistu kuva-takse tema töölaual, töölaualt on võimalik alustada uusi avatud menetlusprotsesse (taotlused, aruanded, lepin-gud jne).

Teadlase rollis olev kasuta-ja näeb vaid temaga seotud informatsiooni, asutuse admi-nistraator asutusega seotud infot. Avalik kasutaja saab esitada päringu avalikustata-va info kohta.

saab teadlane enda kohta käivaid and-meid kasutada üks-kõik millises maailma nurgas olles.

Oma olemuselt jaguneb kogu andme-baasis olev info avali-kuks ning piiratud kasutusega infoks. Kuna infobaasi haldab ministeerium, on ülikooli huvides kindlustada, et see info, mis peab olema piira-tud kasutusega krüpteeritud staatuses, ka nii püsiks ning infoturve oleks tagatud kõigil tasanditel. Selleks on ülikoolil kavas enne infobaasi tööle hakkamist sõlmida ministee-riumiga leping, kus on veel kord väga täpselt määratletud mõlema poole õigused ja ko-hustused.

Hans-Voldemar Trass on Tartu linna aukodanik

Aune Rumm

Tartu Linnavolikogu pressi-esindaja

Tartu Linnavolikogu nime-tas aukodanikeks näitleja Lembit Eelmäe, botaaniku ja ökoloogi Hans-Voldemar Trassi ning keeleteoimetaja Helju Valsi.

Hans-Voldemar Trass on sündinud 2. mail 1928 Tal-linnas. Ta on lõpetanud 1952. aastal Tartu Riikliku Ülikooli bioloogina. 1955. aastast on ülikooli õppejõud, taime-süsteemaatika ja geobotaanika kateedri (hiljem instituudi) kauaaegne juhataja, 1994. aastast TÜ emeritprofessor, Eesti TA akadeemik.

Mitmekülgne teadlane Hans Trass on ligi kuuesaja publikatsiooni autor, 1976 koostas maailma esimese täieliku ülevaate taimkatte-teaduse ajaloost ja arengu-suundadest. Tartu aukodaniku nime-

tused koos sellega kaasneva Tartu Suurtähega antakse üle 23. veebruaril Eesti Vaba-riigi aastapäevale pühendatud kontsertaktusel Vanemuise kontserdimajas. Vastavalt Tartu linna tun-nustuse avaldamise korrale antakse aukodaniku nimetus koos Tartu Suurtähega ini-mesele, kes on oma elutööga toonud Tartu linnale au ja kuulsust.

Tudengi T-särgi hüüdlause valitud

Mailin Aasmäe

Üliõpilasesinduse teabejuht

Eelmisel nädalal lõppenud Tartu Ülikooli tudengi T-särgi hüüdlause konkursi võitis Peeter Tinits lausega: «Akadeemiline armastus viib tippu».

Osavõtjaid oli kümme-kond. Humoorikamate näidetena laekus näiteks lauseid: «Ikal-dus aastast 1632», «Selle lause eest sai üks mees kasti õlut», «Kärss kruntis, pea bur-šis, turi turul – eriline Tartu»,

«Tartu Ülikool lööb nokad sirgu».

«Võitnud lause sobis hästi valminud T-särgi kavandiga ja iseloomustab TÜ tudengit kõi-ge paremini, tema armastus akadeemilisuse ja teadmiste vastu,» selgitas valikut TÜ Üliõpilasesinduse juhata-se liige Kristi Lont.

Valmiv TÜ tudengi T-särk on mõeldud kogu tudeng-konnale, oma särgi saavad nii poisid kui ka tüdrukud. Särk peaks valmima veebruari lõpuks.

Doktoranidele akadee-milisest kirjutamisest

Tiina Kirss

eesti kirjanduse professor, Toronto Ülikooli eesti keele ja kirjanduse õppejõud

Eetikakeskuses toimub ke-vadel akadeemilise kirjuta-mise kursuse doktorantidele.

Mida pidada silmas tea-dusliku artikli kirjutamisel? Millised on sellega kaasnevad ohud? Kuidas alustada aka-deemilise kirjutamise juhenda-misega küllalt varakult, et teadustöö autor mõtleks ja kirjutaks veenvalt, selgelt, kriitiliselt ja efektiivselt? Kas eri keeltes on teaduslike tööde kirjutamises stiilierinevusi?

Doktorantidele suunatud akadeemilise kirjutamise kursusel käsitletakse järgmisi teemasid: kriitiline lugemine, konspekteerimine, sidusa teksti loomine (ka abstraktide ja teeside kirjutamine), tsitee-rimine ja refereerimine, sisse-ning «välja» juhatused. Aruta-takse ohtusid nagu plagiaat,

spikerdamine, intellektuaalne vargus, ebateadlik laenamine, ebakorrektnete tsiteerimine, laim, sõim, poliitiline kor-rektsus, akadeemiline keel vs tänavakeel, «logarröa».

Eesmärk on kirjutada au-salt, kaunit, õigesti, jälgides akadeemilises maailmas keh-tivaid piire. Õppimine toimub näidete analüüsimise, ümber-kirjutamise ja «kirjaproovide» kaudu.

Esimene kohtumine on 20. veebruaril kell 10–12 ning 21. veebruaril kell 10–12 eetika-keskuses (Ülikooli 7), edasine õppetöö toimub veebipõhiselt «õpikoja» stiilis, võimaldades elavat arutelu ning tööd teks-tidega. Kursuse lõpu moodus-tavad neli auditoorset kohtu-mist 20. aprillist 8. maini.

Kursusele «Akadeemiline kirjutamine: oskused ja ohud» FLFI.02.095 saab registree-ruda 30. märtsini õppeinfo-süsteemis ning esimestel kokkusaamistel.

TARTU KUULUTAB VÄLJA FOTOKONKURSI

Euroopa kultuuripealinnaks kandideeriv Tartu kuulutab välja fotokonkursi «**Tartu Euroopa kultuuripealinnaks 2011**». Konkursile oodatakse fotosid Tartust, tartlastest ja Tartu kultuurielust. Osaleda võivad kõik tartlased, Tartu sõbrad ja külalised. Iga osaleja saab esitada kuni 5 pilti, mis tuleb laadida Posti-mehe kodulehele www.postimees.ee/tartu2011. Samas saab pilti ka vaadata ja hinnata. Piltide tegemiseks ja esitamiseks on aega 16 päeva, konkurss algas 11. veebruaril ja lõpeb 26. veebruaril.

Info: Hannes Astok, tel 509 1366 ja <http://2011.tartu.ee>.

Rektoraat selgitab õppetoolidest loobumisega seotud küsimusi

Õppetoolidest kui põhikirjalistest akadeemilistest üksustest loobumisega seoses on täiesti õigustatult üles kerkinud edasist töökorraldust puudutavad küsimused.

Õppetoolidest loobumist on ülikoolis arutatud juba mõnda aega ja selle aasta jaanuaris sai see ülikooli valitsuse põhimõttelise heakskiidu.

Võtmeküsimused ise ning neile rektoraadi ja valitsuse koostöös antud vastused on toodud allpool. Vastused võiksid olla aluseks loovale mõttevahetusele, mis peaks viima meid rahuldavate õigustloovate otsusteni lähema paari kuu jooksul ja võimaldaks rakendada uue, vabama töökorralduse juba käesoleva aasta sügisest.

Kes vastutab õppekava(de) täitmise eest? Kuidas jaotub see vastutus instituudi või osakonna juhataja ja professori vahel, arvestades professorile ülikooliseadusega pandud kohustust korraldada oma aine õpet?

Kes vastutab ülikoolis õppekava täitmise eest, saab selgeks, kui lugeda teaduskondade põhimäärusi. Kõigi teaduskondade põhimäärustes on säte: «Teaduskond koostab teaduskondades õpetatavate erialade õppekavad ja viib nende alusel läbi õppetööd.» Osakondadeks jagunevate teaduskondade põhimäärustes on kirjas, et õppekavad koostab ja viib nende alusel läbi õppetööd osakond. Seega vastutus õppekavade täitmise eest on ülikoolis pandud dekaanile ja osakonna juhatajale.

Professor jääb ka pärast õppetoolidest kui põhikirjalistest üksustest loobumist vastutama oma aine(te) õpetamise eest. Tal on endiselt õigus suunata ja kontrollida õppetööd nendes ainetes. Tema peamine ülesanne on endiselt kraadiõppe korraldamine oma erialal ja akadeemilise järelkasvu kindlustamine. Kuid enam ei ole nii, et just professor ise peab

Klassikalise filoloogia õppetooli juhataja prof Anne Lille sõnul moodustati õppetool kateedrist. Kateeder tähendabki tõlkes tegelikult õppetooli.

AIIA SAKOVA

jaotama õppekoormust või kandma hoolt, et tema aineid õpetavad õppejõud saaksid õppetööst vaba semestri. Ülikooli põhikirja muudatusega võetakse professorilt kohustus, aga samuti formaalne, põhikirjast tulenev õigus olla töörühma juht. Kuid selle kohustuse ja õiguse võib talle anda instituudi või osakonna juhataja, kui see on mõistlik (ja valdavatel juhtudel ilmselt on) instituudi (osakonna) töö paremaks korraldamiseks.

Kui õppetoolidest loobumisega lähevad nende juhtide administratiivne vastutus ja sellega seotud õigused üle instituudi või osakonna juhi, siis mis motiveerib professorit õpet, teadustegevust ja sellega seonduvat muud tööd korraldama? Milliste vahenditega instituudi või osakonna juht oma uusi õigusi realiseerib ja kohustusi täidab?

Professor jääb ka pärast õppetoolidest kui põhikirjalistest üksustest loobumist vastutama oma aine(te) õpetamise eest.

Peamiseks professori tegevuse motiveerijaks on kindlasti vastutus oma eriala hea käekäigu eest ja selle tulemuslikkusele tuginev akadeemiline, ühiskondlik ja materiaalne tunnustus. Instituudi (osakonna) juhataja ülesanne on kehtestada instituudis (osakonnas) töökorraldus, sh struktuurne organisatsioon, mis sellele tegevusele igati kaasa aitab. Võimalik, et instituudi juhataja võib vajada instituudi juhtimisel mingi otsustuskogu, näiteks instituudi nõukogu abi. Võimalik, et mõistlik on koostada instituudi või osakonna juhataja ameti-juhend, mis tema kohustusi ja õigusi täpsustab. Juhataja peab ennast instituudi või osakonna juhina maksma panema, õigused selleks on talle administratiivsest ametikohast tulenevalt antud. Kui ta seda ei suuda, siis on vaja leida uus juht.

Kas tuleks määratleda instituuti moodustavate isikute piirarv? Muidu jäävad võrreldamatuteks suurusteks nt endiste õppetoolide asemele loodud instituudid, kus on ainult kaks inimest ja näiteks mereinstituut ja füüsika instituut.

Instituutide loomine, likvideerimine, reorganiseerimine jääb endiselt ülikooli nõukogu pädevusse teaduskonna põhimääruste kinnitamise kaudu. Selles osas ülikooli põhikirja ei muudeta. Ei ole põhjust oletada, et ülikooli nõukogu hakkab tegema ülikooli struktuuri korrastamisel läbimõtetamata otsuseid. Seetõttu ei ole vaja kehtestada instituudi töötajate arvu alampiiri.

Kuidas hakatakse nime- tama instituutide sees loodavaid üksusi? Kas

professuuri juurde võib kuuluda ka teisi professoreid?

Instituudi tööd tuleb korraldada eesmärgipäraselt, ent seda võib teha mitmel moel ning kavandatav muudatus hakkab neid võimalusi avardama. Nii nagu senigi, võib instituuti struktureerida instituudi töötajate töölepingutes fikseeritud alluvussuhete kaudu (kes on kelle töö vahetu korraldaja (just nii on tegelikkuses seni piiritletud ka õppetoolid)), seejuures instituudi sees formaalseid üksusi otseselt loomata.

Juhul, kui on oluline instituudisese üksuse nimi (n-ö kaubamärk), võib töökorralduslikule üksusele anda nimetuse instituudi juhataja ettepanekul dekaani korraldusega.

Piirduda võiks loetletud arvu võimalike nimetustega neile üksustele, eelkõige nimetustega, mis on ülikoolis juba kasutusel – õppetoolide, lektoraatide ja uurimiserühmade. Lisanduda võiksid laborid. Üksuste koosseisu osas piiranguid ei seata. Ainus reegel, mida peab järgima, on see, et õppetooli juhivad professor. Professorite arvu üksuses (sh õppetoolis) piirata ei ole vaja.

Kuidas lahendatakse väikeste erialade probleem? Õppetool on seni andnud identiteedi, nähtavuse, taganud autonoomia ja mingil määral ka rahalise kindluse.

Kui õppetool on andnud identiteedi ja nähtavuse ning taganud autonoomia ja rahalise kindluse, siis õppetool (dekaani moodustatud töökorraldusliku üksusena) võib ja ilmselt peabki jääma. Kavandatavad struktuurimuudatused avavad aga kindlasti ka paremaid võimalusi.

UUDISED

«Emil Kraepelin 150»

Eile avati TÜ Raamatukogu kolmanda korrusel kohviku fuajees kuulsa saksa psühhiaatri Emil Kraepelini 150. sünniaastapäeva näitus.

Raamatukogu referendi Sigrd Pranki sõnul hinnatakse Emil Kraepelini kui nosoloogilise käsitluse ja psüühikahaiguste süsteemaatika, eksperimentaalse patopsühholoogia ning moodsa psühhofarmakoloogia rajajat.

Aastail 1886–1891 töötas Kraepelin Tartu Ülikooli närvi- ja vaimuhaiguste kliiniku juhataja ja professorina.

Näitust kureeris psühhiaatria õppetooli dots Lembit Mehilane.

Väljapaneku koostas arstiteaduskonna referent Sigrd Prank ülikooli raamatukogust.

Näitus jääb avatuks 19. märtsini.

Äriidee konkurss

22. veebruaril kell 16 toimub Eesti Maaülikooli peahoone aud 137 NETS-programmi infotund.

Tutvustatakse NETS-programmi äriideede konkursil osalemise tingimusi. NETS Estonia on teadmistepõhise ettevõtluse arendamiseks loodud tugiprogramm. Selle raames korraldatakse igal aastal innovaatiliste äriideede konkurss alustavatele ettevõtjatele.

Programm on suunatud üliõpilastele ja noortele teadlastele, kes tahavad rakendada oma teadmisi, akadeemilist haridust ja teaduskogemust uute toodete ja teenuste loomiseks ettevõtluses.

2006. a konkursil osalejatest valib rahvusvaheline žürii 15 kõige innovaatilisemat ja perspektiivikamat ideed. Tartu linn toetab 50 000 krooniga ühte ettevõtte loomise projekti.

Info: www.archimedes.ee/nets.

Akadeemia nr 2

Rahvastikuarengu põhitõdemusi tutvustavad Kalev Katus ja Allan Puur.

Uno Veismann avab, kuidas Nõukogude Liit sai aatomipommi.

Enn Sarv kirjeldab, kuidas riikliku järjepidevuse nimel tegutses Eesti Vabariigi Rahvuskomitee (1941–1944).

Lauri Kettunen mälestustes näeme Eestit aastal 1911.

TÜ doktorant Erkki Luuk argumenteerib lähtuvalt TÜ dotsendi Arne Merilai teosest «Pragmapoeetika».

Arvustused on kirjutanud Jaak Rähesoo ja Mait Talts, illustatsioonid on TÜ maalikunsti õppetooli assistendilt Rauno Thomas Mossilt.

Järjena ilmuvad Riigivolikogu välis- ja riigikaitsekomisjoni protokollid (1938–1940).

Eesti ja Prantsusmaa vahetusprogramm

Eile kirjutasid Prantsuse suursaadik Eestis Chantal de Bourmont ning haridus- ja teadusminister Mailis Reps alla Eesti ja Prantsusmaa üliõpilaste vahetusprogrammile.

Eesmärk on toetada üliõpilaste akadeemilist liikumist.

Prantsusmaa on igal aastal eraldanud ühepoolset stipendiume Eesti magistri- ja doktorikraadi taotlevatele üliõpilastele õppimiseks Prantsusmaa kõrgkoolides. Programmi allkirjastamisega luuakse üliõpilasvahetusele

selgem raamistik ja määratletakse vahetuse üldised alused.

Programmi kohaselt eraldab Prantsusmaa stipendiume Eesti doktori- ja magistritaseme üliõpilastele osaliseks õppeks Prantsusmaal. Eesti eraldab stipendiume Prantsusmaa üliõpilastele osaliseks õppeks Eestis ning osalemiseks eesti keele ja kultuuri suvekursustel.

Info: ministeeriumi välis- suhete osakonna peaekspert Tatjana Doroshko, tel 510 6694.

Väliskirjastused tutvustavad oma teaduskirjandust

Merit Kuusk

TÜ Raamatupoe väliskirjanduse müügikorraldaja

21. veebruaril tutvustavad väliskirjastused oma uusi- mat teaduskirjandust üli- koolis.

Kell 10 algab esitlus Iuridicumis, kell 13 Biomeedikumis ja kl 15.30 raamatukogus.

Kirjastuste esindajad tutvustavad lühidalt oma kirjastust, uusi ja olulisemaid väljaandeid, õpikuid ja neid toetavaid online-materjale, tellimise võimalusi jne.

Iuridicumis tutvustatakse lähemalt Cambridge'i ja Oxfordi ülikooli kirjastuste ning kirjastuste Europa Law Publishing ja Cavendish Publishing raamatuid.

Biomeedikumis on õppejõude soovitusel tähelepanu all biomeditsiiniteemaline teaduskirjandus ja erialaõpi-

VÄLISKIRJASTUSED TUTVUSTAVAD TEADUSKIRJANDUST

21. veebruaril

10–11.30 Iuridicumis ruumis 114

13–14.30 Biomeedikumis ruumis 1026

15.30–17 TÜ Raamatukogu ruumis 207

kud. Esitletakse tudengitele suunatud õpikuid toetavaid veebilehekülgi (nt Elsevier Science'i Student Consult) ja õppejõududele mõeldud online-materjale (nt Evolve) ning muid soodsaid programme erialaõpikute kohta. Esitusel on kirjastused Elsevier Science, Oxfordi Ülikooli kirjastus, Taylor & Francis Group, McGraw-Hill Publishing raamatuid.

Raamatukogus on planeeritud tutvustada värskest ilmunud mahukaid entsüklopeediaid, sõnaraamatuid ja teatmeteoseid ning humani-

taarteaduskirjandust (keeleteadus, ajalugu, filosoofia jt). Tutvuda saab kirjastuste Elsevier Science, Taylor & Francis Group, Oxfordi ja Cambridge'i ülikooli kirjastuste väljaannetega.

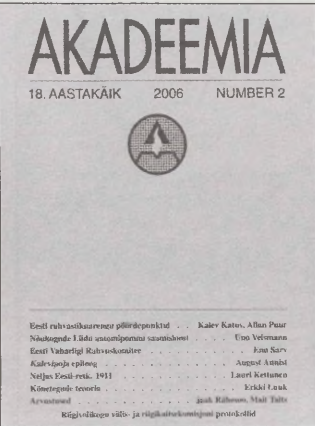
Õppejõududele ja lektori- tele oleksid kõikvõimalikud lisamaterjalid abiks, et loengut rikastada ja õppetööd huvitamaks, interaktiivsemaks ning mõistetavamaks muuta. Sageli jääb emakeelsest erialakirjandusest tänapäeva rahvusvahelises teadusmaailmas väheks.

Kõik huvilised on oodatud!

GIIDIDE PÄEVAL TARTUS

18. ja 19. veebruaril kutsub Tartu Giidide Ühing (TGÜ) uudistama Tartut ning tähistama rahvusvahelist giidide päeva.

18. veebruaril on tasuta linnaekskursioonide päev ja 19. veebruaril Raekoja päev kahe ekskursiooniga raekojas ning loengutega Tartu TGÜ auliikmetelt Tullio Ilometsalt ja Tapio Mäkeläiselt.

SPORT

Võrkpallinaiskond TÜ/Eeden

11. veebruaril kohtus TÜ/Eeden kodusaalis NIVEA Naiste meistriliiga raames Falck Pärnu VKga ning alistas vastase 3:1.

12. veebruaril kohtuti Tallinnas sarja eelmise aasta liidriga Viimsi VK Milstrandiga. Olulise mänguvõiduna alistas TÜ/Eeden vastast 3:0.

Korvpallimeeskond TÜ/Rock

11. veebruaril peetud SEB Balti korvpalliliiga mängus tegi korvpallimeeskond TÜ/Rock väga hea mängu ning võitis Kaunas Atletast 77:61.

12. veebruaril kohtuti seni võitmatu olnud BC Žalgiris

Kaunasega ning kaotati tabeli liidrile 90:51, kuigi esimesele veerandajal võideti vastast 20:18. Poolajale mindi seisuga 40:31 leedulaste kasuks.

17. veebruaril kell 19 mängib TÜ/Rock Noortekoondisega TÜ spordihoones.

Tudengite ujumise meistrid

Eelmisel nädalavahetusel toimus Aura keskkuses neljandat aastat veefestival «Vesi pritsib...Tartus!».

Peeti üliõpilaste meistrivõistlused ujumises, veepalliturniir, toimus lastetund. Põhiosa päevast sisustasid

vesiaeroobika treenerid Moskva ja Eestist.

Üliõpilaste meistrivõistlustel oli kohal peaaegu kõik paremad üliõpilasujujad.

Tartu Ülikooli tudengitest võitis Heiki Didvig 50 m rin-nuli distantisi.

TÜ meistrivõistlused jätkuvad

Helen Niit

TÜ Akadeemilise Spordiklubi avalike suhete koordinaator

Eelmisel nädalavahetusel algasid TÜ meistrivõistlused.

Tegemist on uue võistlus-sarjaga, mida korraldatakse alates sellest õppeaastast. Meistrid on praeguseks selgunud tennises ja korvpallis. Peale iga ala meistrite selgitamise toimub ka teaduskon-dade arvestus, mida praegu juhib kehakultuuriteaduskonna III kursuse 52 punktiga.

Sel nädalavahetusel jätkatakse kahel alal. 18. veebruaril kell 9 võisteldakse jalgpallis, 19. veebruaril kell 9 sulgpallis. 21. ja 22. veebruaril selgitatakse ülikooli meistrid kergejõustikus.

Spordi projektijuhi Rait

Rodi sõnul on tegemist uue ja põneva üritusega, mille eesmärk on pakkuda akadeemilise ülikoolielu kõrvale ka sportlikku meelelahutust, kus mõõtu võtavad teaduskonniti moodustatud võistkonnad. «Loodame aktiivset osavõttu!»

Kõikide võistluste kohta on välja töötatud ka eraldi juhendid, et tagada võimalikult aus konkurents.

Niisamuti moodustatakse iga võistluse järel tulemuste tabeliseis, mille põhjal 2006. a kevadel selgitatakse välja TÜ sportlikult parim teaduskond, kes võidab rändkarika. Iga ala parimad saavad endale väär-ika TÜ meistrisärgi, karika ning palju muid auhindu.

Info: Rait Rodi, tel 737 6307, ajakavad, juhendid, tulemu-seid: www.tysk.ee/128154.

TÜ PENSIONÄRIDE ÜHINGUS «VITAE»

23. veebr kl 15 toimub Lossi 3-406 kohtumine sotsiaalministeeriumi abiministri Peeter Laasikuga. Võimalik esitada küsimusi liigesehaiguste ja sotsiaalvaldkonna kohta.

UT ILMUMISEST

Järgmisel nädalal ilmub UT seoses vabariigi aastapäevaga varem, s.o neljapäeval, 23. veebruaril, mitte reedel. Palume kõik materjalid aegsasti ära saata, sest ajaleht tuleb päeva võrra varem valmis teha. Artikleid ootame hiljemalt esmaspäeva hommikuks, viimaseid teateid teispäeva õhtupoolikul või siis kõige, kõige hiljemalt kolmapäeva varahommikul.

Koostöösoovidega UT toimetus

ÖNNITLEME

60

Jaan Ehasalu, MT vanemad-ministraator – 17. veebruar

Ann Kilk, mikrobioloogia ja viroloogia dotsent – 21. veebruar

35

Neeme Tõnisson, biotehnoloogia vanemteadur – 17. veebruar

30

Katrin Olenko, Euroopa kolledži asedirektor – 17. veebruar

Mark Tehver, erakorraline teadur – 17. veebruar

Helena Hannula, erakorraline teadur – 19. veebruar

25

Zeidy Metsa, õppekorralduse spetsialist – 17. veebruar

Katrin Markov, raamatukogu klienditeenindaja - 22. veebruar

UNIVERSITAS TARTUENSIS

Vastutav väljaandja Illari Lään

Peatoimetaja Varje Sootak

Toimetaja Aija Sakova

Infotoimetaja Leane Morits

Keeletoimetaja Marika Kullamaa

Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18-210, Tartu 50090

Tel: 737 5680, 514 2300

E-post: ajaleht@ut.ee

Faks: 737 5440

http://www.ut.ee/ajaleht

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT

Tellimise indeks 00892

Ilmub reedeti. Tiraaž 3200

Trükk: o/ü Greif

Coimbra grupi üritus ootab appi tudengeid

Mailin Aasmäe

üliõpilasesinduse teabejuht

17.–19. maini toimub Tartus TÜ korraldatav Coimbra grupi aastakoosolek.

Tartusse on oodata 100–150 Coimbra grupi ülikoolide esindajat, sh 37 Euroopa juhtiva teadusülikooli rektorit ning grupi juhatuse liikmeid.

Sellega seoses otsitakse vabatahtlikke tudengeid, kelle ülesanne oleks konverentsil osalemise sujuvuse tagamine, sh külaliste vastuvõtt lennujaamas, nende saatmine hotelidesse ning sihtpunktidesse, assisteerimine registreerimisel, informatsiooni jagamine, konverentsi sekretariaadi töös osalemine jms.

Sellise suurejoonelise ürituse läbiviimise abistamisel

saadud kogemus annab pagasi kogu eluks, sh võimalusi hõlpsamalt leida sobivaid õppimis- ning töövõimalusi nii Eestis kui ka välismaal.

Märtsi ja aprilli algul korraldatakse tudengite ettevalmistamiseks protokolli ning Tartu ajalugu tutvustavad koolitused. Makstakse ka väikest tasu.

Kandideerimiseks peaksid olema aktiivne, seltskondlik, kiire organiseerimisvõimega ja hea inglise keele oskusega.

Osalemissoovi korral saada oma CV ja lühike ingliskeelne jutt selle kohta, miks sind see üritus huvitab

17. veebruariks aadressil: info@tyye.ee.

Ürituse toimumise ajaks palume võtta end muudest kohustustest vabaks.

LASTEHOMMIK TÛ RAAMATUPOES

Laupäeval, 18. veebruaril kell 11 on TÜ Raamatupoes lastehommik. Loeme Heljo Männi lasteraamatuid. Kõik lapsed on oodatud!

TÜ Raamatupood

MOZARTI NÄDAL TARTUS

12.–21. veebruarini korraldab Elleri Tartu muusikakool Mozarti 250. sünniaastapäeva festivali. Toimuvad kontserdid, loengud ning ühised muusikakuulamised videotelt ja DVD-delt. Kontserdid on muusikakoolis saalis, TÜ ajaloo muuseumis ja Jaani kirikus.

LAULUVÕISTLUS

Õpetajate Seminar korraldab ka sel aastal lauluvõistluse kõigile Tartu Ülikooli lauluhäälega tudengitele. Kui on huvi, julgust ja soovi ennast proovile panna, vaata www.ttc.ee/cs. Lauluvõistlus toimub 1. märtsil 2006 kell 18, registreerumine kuni 15. veebruarini. Tule, osale ja ela kaasa! Info: cs@ttc.ee, www.ttc.ee/cs.

INVESTEERIMISMÄNG

Investeeringumäng (Investment Game) on Riias asuva Stockholm'i Kõrgema Majanduskooli (SSE Riga) tudengite korraldav mäng, mis võimaldab teha virtuaalseid investeeringuid Baltimaade, Skandinaavia ja Venemaa aktsiaturgudele.

Tuhanded osavõitjaid võistlevad sponsorite (OMX, Hansapank, Reuters) väärtuslike auhindade eest, mis määratakse investeeringumänguportfellide kasvu tulemuste järgi. Peaesmärk on Baltimaade ja naaberriikide majandushuviliste ühinemine ja arendamine.

Info: www.invest-game.com.

VAHETUSÜLIÕPILASEKS KANADASSE

TÜ magistri- ja doktoriõppe üliõpilastel on võimalik kandideerida vahetusüliõpilaseks Kanadasse Toronto Ülikooli (www.utoronto.ca) 2006/2007. õppeaastaks.

Kandideerida ei saa arstiteaduse, hambaarsti, õigusteaduse, psühholoogia, informaatika, infotehnoloogia ja majanduse õppekava üliõpilased.

Nõutavad dokumendid (ingl k):

- avalduse vorm www.utoronto.ca/student.exchange/utprofile/incoming.html
- kaks passifotot
- põhjendatud avaldus (*statement of intent*)
- eelnevate astmete diplomite koopiad, tõend õppetulemuste kohta
- lisalehel kevadsemestril 2006 Tartus läbitavad kursused
- lisalehel *study plan* (milliseid kursuseid, mis osakonnas on kavas Torontos kuulata; juhul kui plaanite teha uuringutööd, siis sealpoolse juhendaja nõusolek, kuidas tuleb see aasta kasuks teie plaanidele kaitsta kraad TÜs jmt),
- TOEFL-keeletesti tulemus PBT 580+TWE 5 (CBT 237+TWE 5),
- üks soovituskiri eriala õppejõult

Väljavalitud kandidaat peab muretsema rahvusvahelise televisekindlustuse (\$532.85 CAN), tasuma viisa ja reisipiletite eest. Dokumendid esitada 22. veebruariks Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskusesse: TÜ Raamatukogu, W. Struve 1-325. Avatud E–N 13–16.

Info: Merli Tamtik, merli.tamtik@ut.ee, tel 742 7243.

TEATED

Täna on raamatukogu koristus-päeva tõttu avatud kl 15– 21.

22. veebruaril kell 18 avab Eve Valper TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuses oma õlimaalinäituse «Laulu-maastikud. Kuidas puudutada nägemust». Näitus jääb avatuks 31. märtsini. Kõik huvilised on avamisele ja hiljem vaatama oodatud!

Info: Mari Mets, tel 737 5422.

KAITSMISED

22. veebruaril kl 14.15 kaitseb geograafia instituudis Vane-muise 46-327 Neve Albre inim-geograafia magistritööd «Nõu-kogudeaja (1944–1991) jäljed Eesti külas: kortermajade leviku ja asustatuse analüüs». Juhendaja vanemteadur Rein Ahas. Oponent Anneli Kährik, MSc (sotsiaalministeerium).

23. veebruaril kl 15 kaitseb ph aud 135 Andres Kluge avalik-kussuhete ja teabekorralduse kutsemagistritööd «Eesti pan-ganduse areng päevalehtede juhtkirjade põhjal 1993–2005». Juhendaja dots Triin Vihalemm. Oponent Tarmo Toiger, MA.

28. veebruaril kl 14.15 kaitseb ph aud 139 Natalia Koshpaeva eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakonna magistritööd «Метод языкового погружения в условиях русско-марийского двуязычия». Juhendaja dots Tõnu Seilenthal. Oponent Nikolay Kuznetsov, MA.

27. veebruaril kl 14 kaitseb Biomeedikumi aud 1006 Džamilja Safulina neurotea-duste doktoritööd «Mitokondrid väikeaju granulaarrakkude kul-tuuris: mitokondrite funktsiooni iseloomustus, mahu regulat-siooni mehhanismid ja inter-aktsioonid neurosteroididega». Juhendajad prof Aleksander Žarkovski ja vanemteadur Allen Kaasik. Oponent dr Andrei V. Kuznetsov (Innsbrucki Meditsiini Ülikool, Austria).

1. märtsil kl 15 kaitseb ülikoo-li nõukogu saalis Piret Kõll arstiteaduskonna doktoritööd «Suuõõne laktofloora kroo-nilise parodontiidi ja terve parodonti korral». Juhendajad emeriitprof Edvitar Leibur ja dots Reet Mändar. Oponent emeriitprof Per-Östen Söder PhD (Karolinska Instituut, odontoloogia osakond).

3. märtsil kl 14 kaitseb ülikoo-li nõukogu saalis Tiina Stelmach arstiteaduskonna doktoritööd «Laste tserebraalparalüüsi ja ebasoodsa arengutulemuse epidemioloogia Eestis Tartu lin-na ja maakonna näitel: levimus, kliinilised vormid ja riskitegurid». Juhendaja emeriitprof Tiina Talvik. Oponent emeriitprof Matti Iivanainen (Helsingi Ülikool).

KÜLALISÕHTU

21. veebruaril kl 19 ootab EÜS Põhjala organiseerumata mees-ja naistudengeid külalisõhtutele oma konvendikorteris Jakobi 23. Riietus vaba.

17. ja 28. veebruaril kl 20.15 ootab **corp! Vironia** akadeemiliselt organiseerumata eesti meesüliõpilasi oma külalisõhtutele konvendikorteris Lai 30. Riietus korrektne. Info: www.vironia.ee.

17. veebruaril ja 2. märtsil on **corp! Sakala** selle semestri külalisõhtud Tartus, Veski 69. Algus kl 21.15. Selga tume üli-kond!

21. veebruaril kl 19 ootab **Eesti Naisüliõpilaste Selts** organiseerumata naistudengeid külalisõhtule Riia 13-33. Info: www.enys.ee.

20. veebruaril kl 20 ootab **corp! Ugala** akadeemiliselt organiseerumata eesti soost meesüliõpila-si oma külalisõhtule Kuperjanovi 16. Info: corp.ugala.ee.

22. ja 27. veebruaril kl 19 kut-sub **corp! India** organiseeru-mata naistudengeid külalis-õhtutele Tähtvere 4, II korrus. www.indla.ee.

KURSUSED

Prof Daniel Cohnitz loeb kevadsemestril filosoofia osakonnas järgmisi ingliskeelseid kursusi: «The Philosophy of Nelson Goodman» FLFI.02.103, R 12.15–14 (27-38 n), Lossi 3-223, 2 AP, esimene kokkusaamine 3. märtsil; «The Ideal language Tradition» FLFI.03.067, E 16.15–18 (27-38 n), Lossi 3-223, 2 AP, esimene kokkusaamine 27. veebruaril. Registreerumine ÕISis avatud 10. märtsini.

KONTSERT

TÜ AULAS

17. veebr kell 18 õhtumuusika Mozartiga. Solistid Sander Tamm (flööt), Miina Laanesaar (viul), Helena Pechter (viul), Kadri Rehema (vioola), Linda Jakovski (kontrabass), Erki Vääk (löökpillid). Eller Sümfo-niätt, dirigent Lilyan Kaiv.

18. veebr kl 18 esineb Helsingi Ülikooli Akadeemiline Naiskoor «Lyrant», dirigent Kari Turunen.

19. veebr kl 16 festivali «Võru Muusikapäevad» kontserdisarja «Aastaajad» (Haydn) kontsert «Talv». Esitavad Võru Sümfoo-niaorkester, Võru Oratooriumi-koor.

21. veebr kl 18 Mozarti pidu-nädala lõppkontsert.

VANEMUISE KONTSERDIMAJAS

21. veebr kl 15 lastele kontsert-etendus «Tants päikesekuninga auks». Esinevad Saltatores Revaliensi (juhendaja Virve Kurbel) ja ansambel Accentus Tallinn.

TARTU LINNAMUUSEUMIS

19. veebr kl 16 esineb Vjatšes-lav (Ukraina/Soome) Novikov klaveril. Kavas Schuberti loomingut.

AJALOO MUUSEUMIS

18. veebr kl 15 kontsert «Lihtsalt kuu loomine». Esineb vokaal-sambel Kuus Kuud.

SEMINAR PROSTITUTSIOONIST

Eetikakeskus ja Eesti Naisüliõpilaste Seltsi vilistlaskogu kut-suvad osalema seminaril

«Kelle probleem on prostitutsioon?»

22. veebruaril kell 17–18.30 Eesti Kirjanike Liidu Tartu osa-konnas Vanemuise 19.

Kavas:

17.15 prof Margit Sutrop (eetikakeskuse juhataja ja Eesti Naisüliõpilaste Seltsi vilistlane) «Prostitutsiooni moraalsed aspektid»

17.45 dr Judit Strömpl (TÜ sotsioloogia ja sotsiaalpoliitika osakonna dotsent) «Soostereotüübid ja prostitutsioon»

18.05 Nelli Kalikova (Riigikogu liige) «Tegelik ja näiline võitlemine prostitutsiooniga»

Ettekannetele järgneb diskussioon. Kõik huvilised on oodatud!

Info: Saima Tiirmaa-Oras (ENÜS) tel 511 4854, Krõõt Nõges (eetikakeskus, ENÜS) tel 737 5426.

Professor Arvi Freiberg (vasakult esimene) ning vanemteadurid Kõu Timpmann ja Margus Rätsep pälvisid täppisteaduste riikliku preemia uurimustsükli «Fotosünteesiliste valgusergastuste polaron-iseloom» eest.

VARJE SOOTAK

Eesti Vabariigi teaduspreemiad Tartu Ülikooli teadlastele

300 000-kroonise preemia pikaajalise tulemusliku teadus- ja arendustöö eest sai TÜ emeriitprofessor meditsiinidoktor Lembit Allikmets.

Allikmets: «Arvan, et farmakoloogia erialal on vedanud. Mul on olnud palju üliõpilasi ja aspirante. Meie uurimistöö tulemused on ühised. Kui 1990ndail muudeti kateedrid instituutideks, oli meil kolm professuuri, 1993–1994 töötas viis professorit.

Edukaid järglasi on palju, nagu näiteks professorid Aleksander Žarkovski, Jaanus Harro, Raul-Allan Kiivet ja Eero Vasar, Lembit Mehilane, Lembit Rägo, Matti Maimets, manalamees Laur Karu, psühhiaater-kirjanik Vaino Vahing jt.»

Loe intervjuud UT 2. lk.

150 000-kroonise aastapreemia eelneva nelja aasta jooksul valminud ja avaldatud parimate teadustööde eest said Tartu Ülikoolist järgmised teadlased.

Täppisteaduste alal said preemia Arvi Freiberg (kollektiivi juht), Margus Rätsep ja Kõu Timpmann tööde tsükli «Fotosünteesiliste valgusergastuste polaron-iseloom» eest.

Freiberg: «Koolilapski teab, et elu aluseks olev fotosüntees algab valguse neeldumisega klorofüllil molekulide poolt. Mis sel hetkel aga täpselt juhtub, aimavad vähesed.»

Tööde tsükli näitasid prof Arvi Freiberg (füüsika instituut ja TUMRI, kollektiivi juht), füüsika instituudi vanemteadurid Margus Rätsep ja Kõu Timpmann, et teatud juhtudel muundub valguskvant e footon kõigest sajakonna femtosekundi jooksul teiseks kvant- osakeseks, eksiton-polaroniks. See on võimeline neeldunud valgusenergiat fotosünteesilises membraanis väga kiiresti vajalikku kohta edasi toimetama.

Keemia ja molekulaarbioloogia alal sai preemia taimefüsioloogia õppetooli vanemteadur Ülo Niinemets uurimuste tsükli «Lenduvate orgaaniliste ühendite emissiooni füsioloogia» eest.

Ülo Niinemetsa uurimisrühm on aastatel 2002–2005 välja arendanud Eesti jaoks uue ning suure rahvusvahelise kandepinnaga interdistsiplinaarse uurimissuuna, mis seob omavahel füüsikalise keemia ja taimefüsioloogia. Põhiküsimused on, kuidas on spetsiifiliste orgaaniliste ühendite emissioon kontrollitud taime füsioloogiliste parameetrite ning nende ühendite füüsikalise-keemiliste omaduste poolt jm.

Geo- ja bioteaduste alal määrati preemia botaanika õppetooli vanemteadurile Kalle Ollile uurimistööde tsükli «Funktsionaalsed protsessid ja bioloogilised interaktsioonid planktonikooslustes» eest.

Olli: «Põhiliselt uurime veekeskkonnas, täpsemalt planktonis toimuvaid mikroobseid ja biogeokeemilisi protsesse. Esmajärjekorras tegeldakse fütoplanktoni massilisi esinemisi (vee õitsenguid) soodustavate tingimustega, sh toksiliste fütoplanktoni liikide ökoloogiaga. Spetsiifilisem suund on olnud fütoplanktoni liikide elutsüklid, bentilise (puhketsüstid) ja planktilise staadiumi vaheldus ning osa massesinemiste ökoloogias. Uurinud oleme ka planktilise toiduahela struktuuri mõju orgaanilise süsiniku settimisele meres.»

Sotsiaalteaduste alal sai õigusinstituudi prof Talis Bachmann preemia uurimistööde tsükli «Kognitiivsete protsesside eksperimentaalne ja teoreetiline uurimine» eest.

Bachmann: «Uurime teadvustatud taju kujunemist (mikrogeneesi) esimese mõnesaja millisekundi jooksul pärast tajuja kokkupuudet esitatava objekti või objektidejadaga. Olen näidanud kognitiivsete protsesside geneesi seaduspärasusi ja paradokse, jadas esitatud objektide teadvustamise erinevusi eraldi esitatud objektide teadvustamisdünaamikast jm.»

Töödetsükliks on Bachmann lähtunud interdistsiplinaarsest lähenemisest, kus eksperimentaalse kognitiivpsühholoogia meetodeid ja teoreetilist lähenemist kombineeritakse neuroteadusliku ettekujutusega sellest, mismoodi ajuprotsessid osalevad teadvustatud tajukujundi tekkes.

Lembit Allikmets

Ülo Niinemets

Kalle Olli

Talis Bachmann

TÄNA LEHES

Intervjuu

prof emer *Lembit Allikmets*
saga

LK 2

Intervjuu

rahvaluule preemia laureadi *Jüri Metssalu*
ga

LK 3

Ernst Jaaksoni stipendium Kaisa Naelapääle

LK 2

10 aastat tagasi juhtisid korporandid peahoone vajumisele tähelepanu Vanemuise mäele lumest peahoone ehitamisega.

UUDISED

Täna TÜ nõukogus

Täna hommikupoolikul alanud TÜ nõukogu istungil on päevakorras ülikooli 2005. a eelarve täitmise aruande, otuse «Õppetoolide kaotamine» ja viipekeele tõlkide õppekava kinnitamine.

Samuti on kavas vastu võtta otsus ülikoolile oluliste isikute sünniaastapäevade ja ajaloosündmuste tähistamise kohta aastail 2006–2009. Aastal 2007 möödub 375 aastat ülikooli asutamisest ja aastal 2008 möödub 90 aastat rahvusülikooli rajamisest. Ülikooli ajaloo komisjon teeb ettepaneku üleülikooliliste tähtpäevade tähistamise ja silmapaistvate professorite mälestuse jäädvustamise kohta.

Professorite valimine

Haldusjuhtimise professoriks kandideerib avaliku halduse dotsent, PhD Tiina Randma-Liiv, meediauuringute professoriks meediauuringute professor Peeter Vihalemm ja sotsioloogia professoriks eradotsent dr Wolfgang Teckenberg.

Emeriitprofessoriks on kavas nimetada akadeemik Gennadi Vainikko.

Neerupäevad Tartus

9. ja 10. märtsil korraldatakse Eestis rahvusvaheliste neerupäevade eeskujul teist korda neerupäevad.

Info: www.kliinikum.ee.

Lotmani seminar

Ljubov Kisseljova
vene kirjanduse prof

26.–28. veebruarini toimub ülikoolis rahvusvaheline Lotmani seminar.

Seminarist võtavad osa teadlased Itaaliast, Saksamaalt, Ungarist, Ukrainast, Venemaalt ja Eestist, kokku esitatakse 31 ettekannet. Tartu Ülikoolist osalevad semiootika, ajaloo, klassikalise filoloogia ja vene ja slaavi filoloogia osakondade teadlased. Juri Lotmani sünnipäeval,

28. veebruaril minnakse tema hauale Raadi kalmistul. Samal päeval antakse kätte ka Juri Lotmani stipendium, esitletakse vene kirjanduse õppetooli 2005. a väljaandeid, samuti uuendatud veebilehte «Lotmaniana Tartuensia».

Vene kirjanduse õppetool korraldab akad Juri Lotmani sünniaastapäevale pühendatud teadusseminare alates 1994. aastast.

Info: tel 737 5353 või tel 737 6352, seminari kava vt UT 4. lk.

UT KÜSIB

Millest räägite ülikooli aktusel?

Vastab lähiajaloo dotsent Olaf Mertelsmann (pildil).

Räägin Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel oma ettekandes Eesti iseseisvusest majandus- ja ühiskonnaajaloo vaatenurgast.

Kui 88 aasta eest Eesti iseseisvaks kuulutati, oli imperialismi ja geopoliitika ideede mõju saavutanud oma kõrghetke.

Positiivset tulevikku en-

nustati ainult sellistele riikidele, millel oli piisavalt suur territoorium, võimas armee, suur elanike arv ning suur siseturg. Euroopa riikide 20. sajandi majandusliku ja sotsiaalse arengu võrdlus näitab aga, et just väikeriigid on kõige rohkem arenenud.

Ka Eesti areng oli iseseisvusaastate vältel märkimisväärne. Vastupidiselt imperialismi ja geopoliitika

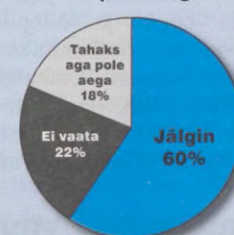
mõtetele on väikeriigid võimelised olema palju tulemuslikumad ja edukamad kui suurriigid.

Seda tänu asjaolule, et väikeriigid saavad oma institutsioone palju paremini reformida ning institutsionaalsete muudatustega kaasa minna.

Seega oli iseseisvuse kuulutamine 88 aasta eest – nii utoopilisena kui see paljudele kaasaegsetele ka tunduda võis – ajalooliselt õige otsus.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas jälgid olümpiamänge?

Vastajaid: 219
Uus küsimus:
Kas tunned huvi rahvaluule vastu?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ väikese medali ja tänukirjaga autasustati pikaajalise väga hea ja kohusetundliku töö eest molekulaar- ja raku-bioloogia instituudi dotsenti Ann Kilkü.

TÜ aumärgi ja tänukirjaga tunnustati pikaajalise ja kohusetundliku töö eest puhta matemaatika instituudi dotsenti Jüri Afanasjevit.

Austria suursaadiku loeng Narvas

20. veebruaril pidas Austria suursaadik dr Jakub Forst-Battaglia Narva kolledžis ingliskeelse loengu «Austria ja Euroopa Liit».

Austria liitus Euroopa Liiduga 1995. aastal, käesoleva aasta esimesel poolel on Austria Euroopa Liidu eesistujamaa.

Enne loengut avas suursaadik kolledžis näituse «Mozarti jäljed Viinis». Näitus on pühendatud Wolfgang Amadeus Mozarti 250. sünniaastapäevale.

Lea Altnurme kaitseb doktoritööd

Praktilise usuteaduse õppetooli religiooniuuringu teadur Lea Altnurme (pildil) kaitseb doktoritööd «Kristlusest oma usuni. Uurimus muutustest eestlaste religioossuses 20. sajandi II poolel».

Lea Altnurme sõnul oli uurimus esimene kvalitatiivne uurimus eestlaste religioossusest 20. sajandil ja põhines religioosetel elulugudel. «Kultuuriterviku seisukohast on kaetud seni uurimata ala,» märkis Altnurme.

Tööd juhendas prof Tarmo Kulmar. Oponentid olid prof Mikko Lagerspetz Tallinna Ülikoolist ja dr Ene Kõresaar TÜst.

Lea Altnurmele anti teoloogiadoktori kraad.

Avatud ülikooli keskus on uuenenud

3. märtsil kell 11–12 tutvustab avatud ülikooli keskus peahoone ruumis 102 oma uute üksuste tegevust, talitusi ja töötajaid.

Avatud ülikooli keskuse juhataja Aune Valgu sõnul oodatakse ülikooliperet kell 12–14 külla tutvuma keskuse töö ja töötajatega peahoone I korrusel, Kütütri 2 ja Lossi 24.

Aastavahetusel jagunes endine õppe- ja üliõpilasosakond õppeosakonnaks ja avatud ülikooli keskuseks. «Täname kõiki, kes aitasid kaasa struktuurimuudatuse tegemisele,» ütles Aune Valk.

Algab lauluvõistlus «Con Spirito»

Tartu Ülikooli tudengite laulukonkurss toimub 1. märtsil kell 18 õpetajate seminari aulas (Salme 1a).

Info: www.ttc.ee/cs.

Õpilaste õpilased teevad tublit tööd

Intervjuu erakorralise vanemteaduri, emeriitprofessor Lembit Allikmetsaga

Varje Sootak

Pikaajalise tulemusliku teadus- ja arendustöö eest sai riigi preemia TÜ emeriitprofessor meditsiinidoktor Lembit Allikmets.

Istume praegu ülikooli nõukogu saalis peahoone ruumis 204. Olete pikka aega olnud arstiteaduskonna dekaanina ka TÜ nõukogu liige.

Ülikooli nõukogusse kuulusin automaatselt juba ÜTÜ (Üliõpilaste Teaduslik Ühing) esimehena, ka prodekaanina tuli dekaani asemel nõukogu tööst osa võtta. Dekaan olin kolmel perioodil. Nii olen TÜ nõukogu liige olnud nelja rektori ajal.

Kuidas õnnestus teaduskonna juhtimise kõrval teadustööd teha?

Hea tööajutuse korral dekaaniamet nii väga teadustööd ei seganud. Töötasin aastail 1966–1967 kümme kuud Ameerikas Yale'i Ülikoolis. Tõin seal kaasa niisuguse tööstiili, et igal nädalal hakkasime kateedris pidama teadusseminari ja mõni noorem aktiivsem õppejõud juhtis teadustööd, kogenum õppejõud õppetööd.

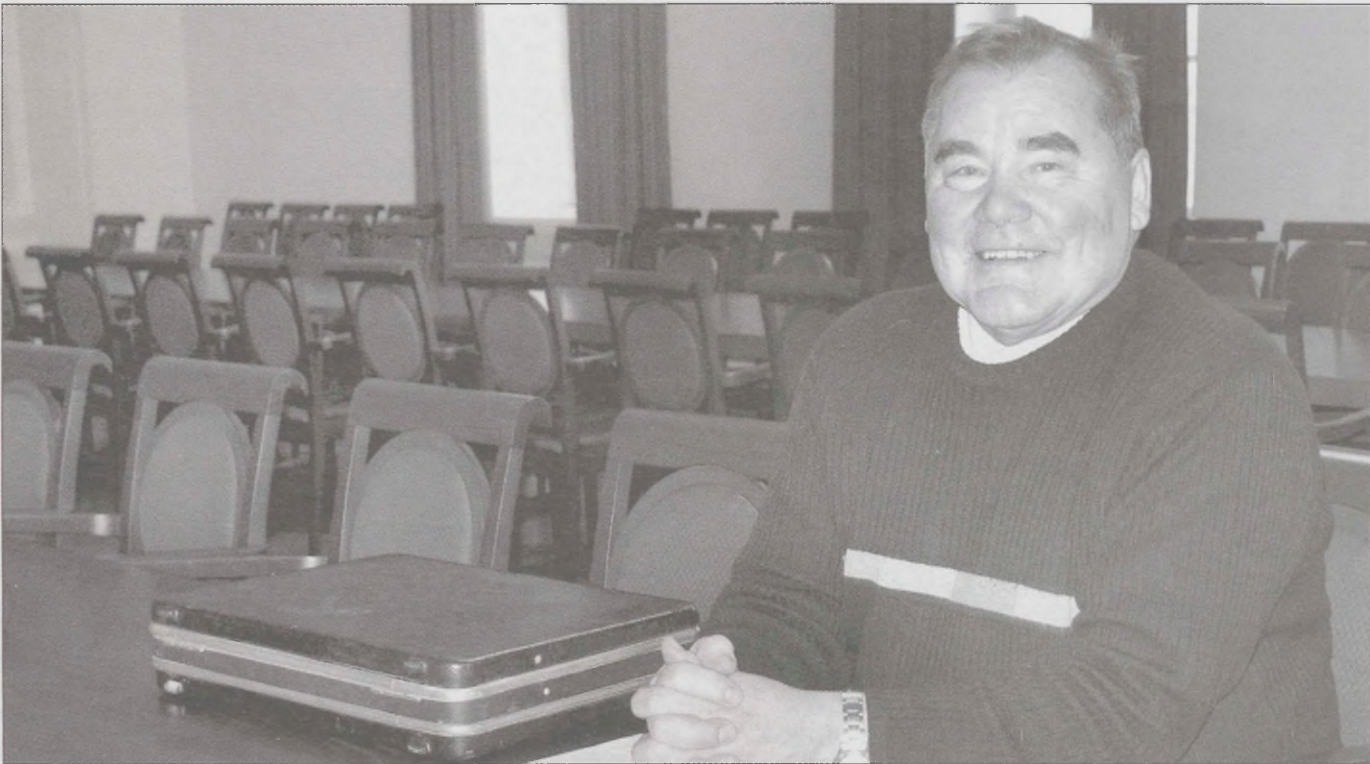
Mul oli dekaaniajaks juba hulk edukaid üliõpilasi ja aspirante. Teaduskollektiiv suurenes ja nõukogude võimu lõpu ajal oli viie alustanu asemel üle 30 õppejõu, teadustöötaja, aspirandi ja stažööri. Ka teistest NLiidu osadest käidi meil teadustööd tegemas.

Lõpetasite arstiteaduskonna ravi eriala 1960 cum laude ja läksite tööle Jämejala psühhoneuroloogiahaiglasse. Kuidas ülikooli teadustööle sattusite?

Juba tudengipõlves sain prof Jüri Saarma juures ÜTÜ psühhiaatriaringis teadustööd teha, valmis ka neli auhinnatööd.

Esialgu ma teadusesse minekut ei planeerinud, aga dekaanaadist muudkui helistati. Dekaan prof Artur Linkberg ja prodekaan prof Robert Looga olid mures vähese järelkasvu pärast.

Otsiti paremaid lõpetajaid ja hakati neid Moskvasse ning Leningradi sihtaspirantuuri saatma. Nii läksingi kolmeks aastaks Leningradi aspirantuuri ja kaitseisin ka 1963 farmakoloogiaateemalise kandidaadiväitekirja.

Meditsiinidoktor Lembit Allikmets on üle 30 aasta juhtinud farmakoloogiakateedrit, kolmel perioodil arstiteaduskonda ja teinud edukalt teadustööd.

VARJE SOOTAK

Ja siis tulite ülikooli tagasi.

Mind määrati algul nooremteaduriks, sain vastustatud meditsiini kesklaboris päris vabad käed, tegin seal 1964 oma labori.

Oleme rajanud mitu laborit – 1967 kliiniku juures psühhofarmakoloogia labori ja hiljem farmakoloogia kateedri juures biokeemia labori.

Rääkige palun oma teadustööst.

Meie kateeder ei olnud seotud ühe kindla teemaga, tegelesime korraga mitme suunaga. Esiteks neuro- ja psühhotroopsete ainete toime lokaliseerimise selgitamine ajus. See oli ka 1969 kaitstud doktoritöö teema. Teiseks uurisime emotsionaalse reaktiivsuse ja agressiivse käitumise neurokeemiliste aluste ja farmakoloogilise mõjustamise võimalusi. Kolmandaks oli neuromediaatorite ja teiste bioregulaatorite ringkäigu ja retseptorite adaptiivsete muutuste uurimine antipsühhootikumide, antidepressantide jt kestval kasutamisel, kaasa arvatud ravimite toime mehhanismi aluste selgitamine.

Mis neist teemadest rohkem huvitas?

Rohkem tundsin huvi psühhiaatria vastu, tegin katseid uute antidepressantidega. Eelkõige tegelesime närvisüsteemihaiguste ja uute ravimite toime mehhanismi uurimisega.

1975 saime koos prof Jüri Saarma, Lembit Mehilase jt ka antidepressantide ja antipsühhootikumide eksperimentaalse ja kliinilise farmakoloogia alal riikliku teaduspreemia.

Tollal kasutati antidepressante vist veel vähe.

Ei ütleks, nende ainete pealetung oli päris suur. Suuri revolutsioone uurimistöö küll enam ei toimunud, 1960ndate lõpuks oli suur osa ravimitest, v.a uuema põlvkonna antidepressandid, juba kõik avastatud. Jätkus põhiliselt toime mehhanismi läbitöötamine. Ja kui toime mehhanism saab selgemaks, saab kohe hakata uusi aineid sünteesima ja juurutama.

Kuidas läks teadustöö juurutamine?

Tegelesime päris edukalt uute psühhotroopsete ainete farmakoloogilis-toksikoloogiliste uuringute praktikasse juurutamisega (fenibut jt gamma-aminovõihappe derivaadid, fenasepaam, põletikuvastased ained). Saime teha koostööd Riia, Tallinna, Moskva jt farmaatsiatehaste ja teadusinstituutidega.

Aastail 1976–1991 juhendasin 14 lepingulist tööd.

Meie uurimistöö tulemusest na töötati välja teise põlvkonna antidepressandid, valikulised serotoniini tagasihaarde inhibiitorid.

Meie kateeder oli üleliiduliselt psühhotroopsete ainete

farmakoloogiaalane juhtiv keskus.

1980ndatel olime ka kliinilise farmakoloogia õppekavade juurutamise eksperimentaalseks baasiks kogu NLiidus.

Kas sellest võib järeldada, et Tartu Riikliku Ülikooli arstiteadlaste uurimistöö oli ka rahvusvaheliselt tuntud.

Kindlasti, käisime ju mingil määral konverentsidel, lugesime teaduskirjandust ja saime ka välismaal töötada ja end täiendada. Võimalused olid muidugi piiratud.

Rahvusvahelisel tasemel oli näiteks suure tähtsusega meie koolkonna avastatud seaduspärasused mitmete neuromediaatorite retseptorite adaptiivsetes muutustes antipsühhootikumide, gamma-aminovõihappe agonistide ja narkootikumide kestval manustamisel.

Minu arvates on meie farmakoloogia eriala rahvusvaheline tuntus senini jätkunud ja praegu juba õpilaste õpilased teevad tublit tööd.

Te räägite rohkem meist kui endast.

Arvan, et farmakoloogia erialal on vedanud. Mul on olnud palju üliõpilasi ja aspirante. Meie uurimistöö tulemused on ühised. Kui 1990ndail muudeti kateedrid instituutideks, oli meil kolm professuuri, 1993–1994 töötas viis professorit.

Edukaid järglasi on palju,

LEMBIT ALLIKMETS

1960 lõpetas arstiteaduskonna ravi eriala cum laude

1960–1963 aspirantuuris

Leningradis, kandidaadiväitekirja kaitsmine

1963. aastast töötab TUs, noorem- ja vanemteadurina ja sektori juhatajana

meditsiini kesklaboris

1969–1970 TÜ doktorant,

1969 doktoriväitekirja kaitsmine

1971. aastast professor,

farmakoloogia kateedri juhataja

1975–1984 ja 1989–1994 dekaan

2001. aastast emeriitprofessor

Lublini Ülikooli audoktor

Soome ja Läti farmakoloogia

seltside auliige

nagu näiteks professorid Aleksander Žarkovski, Jaanus Harro, Raul-Allan Kiivet ja Eero Vasar, Lembit Mehilane, Lembit Rägo, Matti Maimets, manalamees Laur Karu, psühhiaater-kirjanik Vaino Vahing jpt.

Teie dekaaniaega jääb ka kliinikumi ja biomeedikumi rajamine.

Mul on väga hea meel, et Tartu haiglaid ei erastatud ning et saime kliinikumile aluse panna. See oli suur administratiivne töö. Samuti rajasime biomeedikumi.

Täispikk intervjuu
www.ajaleht.ut.ee

Jaaksoni stipendiumi sai Kaisa Naelapää

Varje Sootak

Eesti suurima, 200 000-kroonise Ernst Jaaksoni fondi stipendiumi sai farmaatsiadoktorant Kaisa Naelapää (pildil).

TÜ Sihtasutuse juhatuse liikme Ruth Kotsari sõnul määrati Jaaksoni fondi stipendium Kaisa Naelapääle seetõttu, et tema uurimisvaldkond on Eesti jaoks oluline. Farmatseutilise tehnoloogia ja biofarmaatsia eriala 3. a doktorant Kaela Naelapää lõpetab praegu oma õpinguid Taani Farmaatsiateaduste Ülikoolis.

Kaisa Naelapää lõpetas 2003 TUs proviisori eriala. 2003. a sügisel alustas ta

doktorantuuriõpinguid Tartu Ülikoolis. Tema doktoriväitekirja teema on «Vesipõhjalised latekskatted – filmikihi moodustumine ja protsessi parameetrite mõju filmikihi barjääri omadustele». «Alates 2004. aastast olen oma doktoriväitekirjaga seotud eksperimentaalset tööd teinud Taanis, olen ka Taani Farmaatsiateaduste Ülikooli ravimite ja analüütilise keemia instituudi külalisüliõpilane,» märkis vastne stipendiumisaaja. Tema koostööpartner on ka Roskildes asuv farmaatsiatööstus Nycomed Danmark ApS.

Eesti teaduskeelest

28. veebruaril toimub Eesti Teaduste Akadeemias seminar «Eesti teaduskeel ja terminoloogia – kuidas edasi?».

Seminari avab ja juhhib TÜ laineoptika prof Peeter Saari. Sissejuhatava meenutuse keelediskussiooni algusest annab kultuuripsühholoogia erakorraline prof Peeter Tulviste. Teaduskeele arendamisest Tartu Ülikoolis räägib rektor prof Jaak Kangilaski. TÜ Füüsika Instituudi direktori abi dr Henn Käämbre annab ülevaate eestikeelsest füüsikaterminoloogiast. Eestikeelse matemaatilise terminoloogia kujunemisest

ja hetkeseisust räägib puhta matemaatika instituudi juhataja prof Mati Abel.

Antropoloogilise ja etnolingvistika prof Urmas Sutrop räägib keele arendamise strateegiale tuginedes põhimõtetest ja strateegilistest probleemidest ning mõnedest lingvistilistest probleemidest ja ohtudest. Keeleteaduse ja -tehnoloogia erakorralise teaduri Arvi Tavasti ettekanne on mõnedest keelevaliku kaalutlustest.

Tartlastest osavõtjatele on tellitud buss.

Info: Ylle.Sirk@akadeemia.ee või tel 697 7453.

Rahvaluuleallikad aitavad leida ajaloolisi leiupaiku

Intervjuu presidendi rahvaluule preemia laureaadi Jüri Metssaluga

Aija Sakova

20. veebruaril andis president Arnold Rüütel Eesti Kirjandusmuuseumis kätte preemia möödunud aasta parimatele rahvaluulekogujatele. Raplamaalt pärit TÜ eesti ajaloo 4. a üliõpilane Jüri Metssalu pälvis autasu Raplamaa küladest kogutud kohapärimuse eest.

Said rahvaluule preemia, aga õpid ajalugu. Kuidas sattusid rahvapärimust koguma?

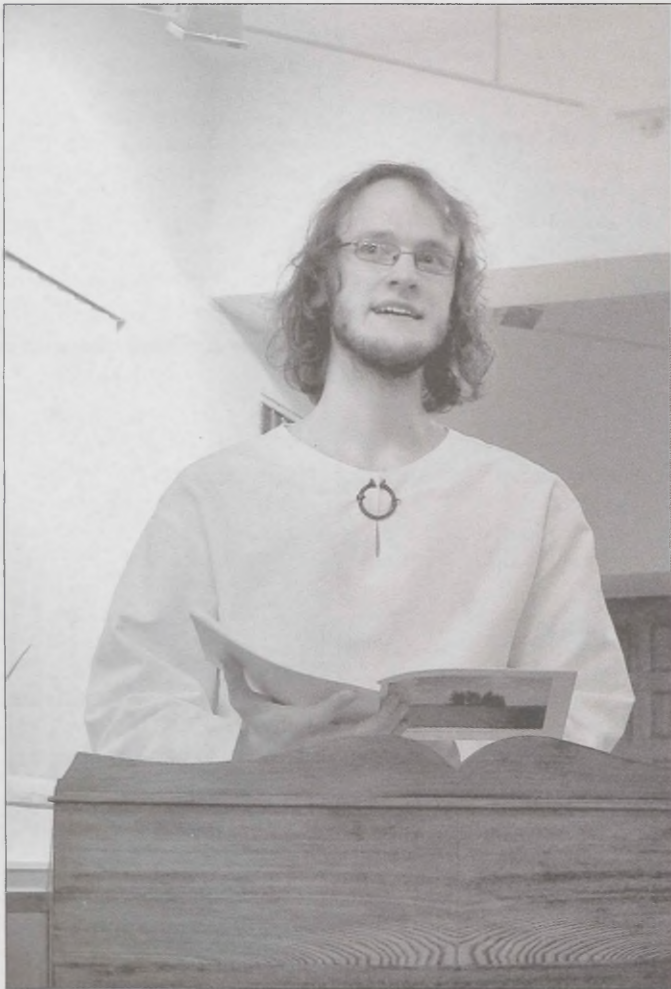
Ajalooteadusel, folkloristikas ja arheoloogial on olulisi puutealasid, nende hulgas kohapärimus, mida tuleks vaadelda just sidusa interdistsiplinaarse tervikuna. Et seda tõdemust näiteks kooliõpilastele paremini arusaadavaks muuta, olen ikka rääkinud külakalmistutest, kuhu katolikuajal maarahvas pühakutele pühendatud kabeleid rajas ja mida minu kodukandis tihti just kabelimägedeks kutsutaksegi.

Selliseid paikasisid, nagu tegelikult enamikku kultuurinähtustest, on võimalik uurida mitme eri teadusharu allikate ja vaatenurga kaudu. Balthasar Russowi kirjeldused kirikute ja kabelite juures toimunud ohvritalitustest kuuluvad näiteks rangelt võttes ajalooteadusse. Need killingid aga, mis kroonika teateil altarile või kabeliasemele andidena heideti, on maapõuest pävalgele tulles arheoloogide ja numismaatikute pärusmaa. Paljud säärased leiupaigad on aga leitavad tihtilugu just rahvaluuleallikate abiga.

Pälvisid preemia Raplamaa küladest kogutud kohapärimuse eest. Mis ajendas Sind seda koguma?

Minu minevikutunnetus on kujunenud Mahtra sõja kohajuttuderohketel sündmuspai-kadel ja pühade kivide, muinasulakohtade ning kabelimägede poolest rikkas Rapla kandis. Nii on üpris loomulik, et ülikooliajal jõudsin ajalugu ja arheoloogiat õppides ka rahvaluule juurde.

Juba esimesel kursusel ajaloolise Harjumaa külakabelitest proseminaritööd kirjutades kasutasin kirjandusmuuseumis kohamuistendite kartoteeki.

Jüri Metssalu tänas oma esinemises kõiki sõpru, kes aitasid Raplamaal külast külla ja talust tallu käia ning kohapärimust koguda.

AIIA SAKOVA

Proseminaritöö kirjutamise ajal käisingi Rapla kihelkonnas kabelimägesid otsimas ja pildistamas. Tollane ja veel mõningad hilisemad käigud ning kohtumised vanemate pärimuseteadlike inimestega andsidki edaspidiseks impulsid.

Looduses on ka lihtsalt hingeliselt hää käia. Arhiivist kaasa kopeeritud ja külaelanike käest juurde kogutud lood hakkavad maal ringi liikudes elama. Kerkivad pildid. Avanevad peidetud perspektiivid. Mitmed metsatukad, kivi-hunnikud ja võserikud saavad tähenduse ja kõnelevad selle- ga, kes kuulata oskab.

Ja siis hakkasid juba süstemaatilisemalt rahvaluulet koguma.

Et väärtustada ja säilitada praegu veel mõningate maainimeste tuntud vanu paigalugusid, otsustasin ellu kutsuda Raplamaa kohapärimuse kogumise ja uurimise projekti.

Olen tänulik, et see algatus on vilja kandnud ja kõrge ning

väärika tunnustuse pälvinud. See tunnustus kuulub kõigile kogujatega kõnelenud maainimestele, mu välitöödest osavõtnud sõpradele ja paljudele toetajatele.

Kas tooksid näiteid kogutud materjalist?

Väga tulemusrikkaks kujunes meie esimene kogumiskäik 2004. a mai alguses Juuru kihelkonda Pae külla. Adra talu peremees Erich Radiko kõneles meile küla lähedal asuvast Surnumäest ning juhatas kätte seni kaitse alla võtmata suure ohvrikivi. Surnumäele viidud katku ja Põhjasõja ajal surnud kanderuamidega üle soo.

Sellised lühikesed, ent väga detailsed pärimuskillud kergitavadki silme ette minevikupildid. Kriitilise ajaloolasena ootaksin neile lisaandmete kinnitust, kuid ennekõike on nad väärt inimeste vaimse koduruumi tähendusmaastike tundmaõppimisel.

Selsamal esimesel kogumireisil kuulsime ka Pae küla hiiest ja Hiiekivist, Võlla-

Preemiate kätteandmisel esines sõjalauludega ansambel Liinatšuraq ja Tsõdsõpujaleelo ühendkoosseis.

AIIA SAKOVA

mäest, vanast tööhobuste matusepaigast, Pae karstiala urgetest ja paljudest teistest paikadest.

Kogumiskäigu lõpus kohtusime Inglise külas Haljamaa talus Eevi Vaarpuuga. Tema jäi meelde kui väga hea usundi ja kombestiku ning rahvameditsiini tundja. Ta rääkis meile näiteks krati tegemise ja nägemise loo ning kirjeldas mitmesuguseid rahvapäraseid ravivõtteid.

Kas Raplamaa kohapärimuse kogumine oli ühekordne projekt?

2004. aasta projekt kujutab endast tegelikult esimest sammu Rapla, Juuru ja Hageri kihelkondade kohapärimuse süstemaatilisel kogumisel ja uurimisel.

Talletasime 43 minidiskitait helimaterjali ja täiendasime kirjandusmuuseumi kohapärimuse andmebaasi rohkem kui 700 arhiiviteatega.

Möödunud nädalal ilmus ka välitööde kohta raamat, kuid suurem osa mu huvipiirkonna küladest on veel läbi käimata ja arhiivitööd on samuti veel kuhjaga ees ootamas.

Loodan, et pärast ajaloo- stuudiumi lõpetamist, mis on pärimusehuvi tõttu paraku unarusse jäänud, võin asuda tööle põhjalikuma käsitluse kallal.

Millest plaanid kirjutada oma lõputöö? Kas see on seotud ka rahvaluulega?

Emeritprof Sulev Vahtre juhendamisel kirjutasin seminaritöö rahvausust varuusaegsetes kroonikates. Valisin nelja autori teadete hulgast välja puude, usside ja piksega seotud usuloolised kirjeldused ning kõrvutasin neid samateemaliste rahvaluuleteadete- ga. Lõputöös tahan võrrelda luterlase Balthasar Russowi ja katoliiklase Dionysius Fabriciuse rahvausukäsitlusi.

Kolm kihelkonda

Aija Sakova

Nädal enne presidendi rahvaluule preemia kätte- saamist ilmus Jüri Metssalu raamat «Kolm kihelkonda ja kohapärimus».

Tegemist on Raplamaa kohapärimuse kogumise ja uurimise projekti talletusega. Nii nagu ütleb alapealkiri, on selles kogutud ja kogetud 2004. aasta välitööde Rapla, Juuru ja Hageri kihelkondades. Umbes poole võtavad enda alla pildid nii paikadest, esemetest, inimestest kui ka lihtsalt loodusest.

Tekst kirjeldab ja kommenteerib kogumistöö osalejate

KOLM KIHELKONDA JA KOHAPÄRIMUS

tegevust ning kogemusi. Eesti Rahvaluulearhiivile üleantud materjali käisid koos Jüri Metssaluga talletamas mitmed teisedki TÜ üliõpilased: Priit Lätti, Jaak-Albert Metsoja, Leila Allikas-Hallikas, Leanne Barbo, Katrin Valk, Mihkel Soon, Annika Kupits, Pille Vahtmäe ja Kärt Metsoja.

UUDISED

Salzburgi maastikud ajaloo muuseumis

1. märtsil kell 15 avatakse ajaloo muuseumi valges saalis näitus «Salzburgi kunstimaastikud».

Muuseumi projektijuhi Urmet Paloveeru sõnul on esindatud kaheksa Salzburgi kunstniku tööd. «Autorite valikul on esmatähtis, et tööd pakuksid huvi Eesti kunsti- sõpradele ja erineksid Eesti kunstnike töödest. Väga oluliseks on peetud ka tööde sisulist külge: seotust Austriaga või humoristlikke elemente,» ütles Paloveer.

EÜL taunib üldise õppemaksu ideed

18. veebruaril võttis Eesti Üliõpilaskondade Liidu (EÜL) volikogu ühehäälselt vastu üldiseid õppemakse tauniva seisukoha.

Üldiste õppemaksude sisseviimine Eestis on EÜLi hinnangul ilma igasuguste põhjendusteta ja ei arvesta üliõpilaste huvidega. EÜLi juhatuse aseesimees poliitika valdkonnas Marja-Liisa Alopi sõnul on EÜL kindlal seisukohal, et kõrgharidus peab olema ligipääsetav kõigile, kes on võimelised seda omandama. «Üldine õppemaks lubaks kõrgharidust omandama vaid need, kellel on selleks piisavalt raha,» selgitas Alop.

Gaudeamuse töö- rühm käis Lätis ja Leedus

1.–3. veebruarini külastas suvel Tartus toimuva XV üliõpilaste laulu- ja tantsupeo Gau- deamus töö- rühm viit üli- koolilinna – Vilniust, Kaunast, Klaipedit, Liepajat ja Riit. Külaskäigul arutati koos- tööd Gaudeamust tutvustavaks ringreisiks mais. Mainitud viies ülikoolilinnas toimuvad kontserdid ja koh- tumised.

Vilniuses, Liepajas ja Riias korraldas Gaudeamuse tant- supeo pealavastaja Rene Nõmmik tantsukoolitused, kus õpetati naaberriikide tantsujuhtidele eesti rahva- tantsu «Kungla rahvas».

Esimene Gaudeamus toimus 1956. aastal Tartus. Baltimaade üliõpilaste laulu- ja tantsu- pidu korraldavad vaheldumisi Eesti, Läti ja Leedu. Seega möödub 2006. aastal esimesest Gaudeamuse laulu- ja tantsupeost 50 aastat.

SELLi mängud toi- muvad Tartus

SELLi mängud toi- muvad Tartus

19.–21. maini toimuvad Tartus XXII SELLi (Soome, Eesti, Läti, Leedu) mängud.

Mängude võistluspro- grammi kuulub 13 spordiala: kergejõustik, sulgpall, korv- pall, male, rühmvõimlemine, saalihoki, judo, minijalg- pall, orienteerumine, ujumine, võrkpall, maadlus ja seiklus- sport. Registreerumine jätkub 10. märtsini. Praegu on neile registreerunud üle 1900 osa- leja 12 riigist.

Alanud on ka delegatsioonide saatjate väljaõpe. Mängude ajal on saatjate ülesanne oma delegatsiooni igati abistada ja tutvustada Tartut ning Eestit.

Info: www.sellstudentgam- es.com.

Koht kui eestlaste etnilise identiteedi olulisim alus

Kristel Joonasson inimgeograafia magistrant, SA Domus Dorpatensise projektijuht

17. veebruaril toimus SA Domus Dorpatensises seminar «Kuidas mineviku pärand mõjutab rahvuse identiteedi kujunemist?».

Üritus oli esimene seminar sarjast «Minevikuga toime- tulek kui tuleviku võimekus». Seminaril eesmärk oli vastata küsimusele, kas eestlastel on üldse oma identiteet ja kui, siis milline see välja näeb. Millised harjumused, käitumisma- neerid, normid ja väärtused

oleme üle võtnud oma ajaloo erinevatest perioodidest?

Vastuste otsimist alustas Eesti Kirjandusmuuseumi vanemteadur Mare Kõiva oma ettekandes «Kas meie folkloor on ainult folkloor või reaalsuse peegeldus?».

Etnotsentristlikkus

Marek Tamm Tallinna Üli- koolist tõi välja, et me elame oma ajaloo võimuses, mitte ei oma võimu ajaloolise mälu üle. Õppimaks minevikust, on tema arvates vaja suurendada akadeemilisel tasandil meie ajaloo uurimist. Samas on ka vajalik, et igaüks meist

mõtiskleks oma ajaloolise mälu aluste üle – kuidas me näeme ja tõlgendame erinevaid sündmusi ning mis on selle põhjused? Eestlaste ajaloolist mälu peab Marek Tamm etnotsentristlikuks – me ei suuda mõista teiste rahvaste kannatusi ning rõhuta- me rohkem enda probleeme. Eestlased peaksid rohkem ausse tooma selliseid väärtusi, nagu andestus ja lepitus.

Kui kahes esimeses ettekan- des toodi oluliste identiteedi kandjatena välja keel ja kultuur, siis Kaia Lehari Eesti Kunsti- akadeemiast näitas, kuid võrd- oluliseks identiteedi kandjaks

tuleb pidada ka kohta, meid ümbritsevat keskkonda. Stepi- rahvad näiteks elavad väga kokkuhoidvalt, kuna teisiti poleks võimalik ellu jääda.

Etnilised identiteedid

Eesti hajaasustus on seotud aga meie maastikumustriga, kus eestlaste individualism võib olla tagajärg, kuid kindlasti mitte põhjus. Elulaadi muutused (nt linnastumine, mobiilsuse tõus) toovad kaasa suhtumise muutumise, seda nii loodusesse kui kaasinimes- tesse. Selleks, et tänapäeva üha kiirenevas ja lühenevate vahemaadega maailmas oma

ÕNNITLEME

Endla Anni 65

24. veebruaril tähistab 65. sünnipäeva tervishoiu instituudi kauaaegne laborant Endla Anni.

Tartu Meditsiinikooli lõpetamisel 1963. aastal suunati Sind tööle TÜ hügieenikateedri (tervishoiu instituudi eelkäija) laborandiks. Sellel töökojal oled vastu pidanud 43 aastat.

See on uskumatult pikk aeg, mille jooksul on instituut üle elanud nii kergemaid kui ka raskemaid aegu, nii mõõnu kui ka tõuse. Sul on olnud viis ülemust (juhatajat). Kõik nad on kõrgelt hinnanud Sinu kohusetundlikkust, töökust ja järjekindlust.

Aastate jooksul on Sinust saanud meie instituudi tõeline perenaine, kes peab teraselt silma peal kogu õppetöö praktilisel korraldamisel, valmistab ette praktikumid, abistab teadustöös. Hea haldjana leiad alati vajalikud ruumid ning jälgid, et õppetehnika ja -vahendid oleksid kohal ja töökorras. Üliõpilastega suhtlemisel oled asendamat. Teades Sinu pädevust, pööratakse tavaliselt just Sinu poole instituudi mis tahes küsimustes. Lööd aktiivselt kaasa instituudi

Üritustel, olgu see siis sügisene Meenikunno rabamatk või talvised suusapäevad. Ülikool on hinnanud Sinu tööd tänukirja ja väikese medaliga.

Isiksusena oled Sa heatahtlik, sõbralik, abivalmis ja teadmistehimuline kolleeg, iseloomult pigem tagasihoidlik kui esiletükkiv. Sul on kaks tublit tütar ja praeguseks oled Sa hoolitsev vanaema kolmele tütretüttele.

Jätkuvat järjekindlust ja pühendumust ning head tervist soovivad Sulle kaastöötajad tervishoiu instituudist, kes päevast päeva Sinu abi vajavad!

Palju õnne!

TÜ RAAMATUKOGU LAHTIOLEKUAJAD

23. veebruaril on raamatukogu avatud kella 12ni.
24. veebruaril on raamatukogu suletud.

DOTSENTIDE JA TEADURITE KLUBIS

23. veebruaril kl 15 toimub Lossi 3-406 kohtumine sotsiaalministeeriumi abiministri Peeter Laasikuga.
Info: tel 748 3513.

- ÕNNTILEME
- 70 Hudo Jõgi, direktori abi – 27. veebruar
- 65 Endla Anni, laborant – 24. veebruar
- Aleksandra Linnas, vanemlaborant – 26. veebruar
- 60 Väino Vaske, vaneminsener – 25. veebruar
- Raivo Uustare, majahoidja – 27. veebruar
- 55 Salli Põldvere, sotsiaaltöö assistent – 28. veebruar
- Aime Randveer, vastuvõtu spetsialist – 28. veebruar
- Ülo Langel, biokeemia küla-lisprofessor – 2. märts
- 50 Niina Puusaag, laborant – 24. veebruar
- Helju Vaidla, raamatukogu-hoidja – 28. veebruar
- 45 Urmas Kõljalg, mükoloogia professor – 24. veebruar
- Ruth Tammeorg, referent – 25. veebruar
- 40 Heli Tähepõld, polikliiniku ja peremeditsiini teadur – 1. märts
- Dominique Moris, prantsuse keele ja kirjanduse külalislektor – 2. märts
- Marju Luts, õiguse ajaloo professor – 3. märts
- 35 Taavo Tenno, hematoloogia vanemteadur – 25. veebruar
- Andres Salu, infotehnoloogia juht – 26. veebruar
- Alar Suija, infotehnoloogia spetsialist – 28. veebruar
- Liina Kangur, biofüüsika erakorraline teadur – 1. märts
- Martti Laan, molekulaarpa-toloogia erakorraline vanem-teadur – 2. märts
- Kuldar Pild, tehnik – 3. märts
- 30 Ingrid Maiste, turunduse peaspetsialist – 26. veebruar
- Leno Saarniit, avaliku hal-duse lektor – 1. märts
- Kristjan Kais, võrkpalli lek-tor – 3. märts
- 25 Kaarel Vanamõlder, eesti ajaloo assistent – 23. veeb-ruar
- Katre Palm, projektijuht – 25. veebruar
- Kairi Kasearu, referent – 29. veebruar

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT

Tellimise indeks 00892

Ilmub reedeti. Tiraaž 3200

Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Ilari Lään

Peatoimetaja Varje Sootak

Toimetaja Aija Sakova

Infotoimetaja Leano Morits

Keeletoimetaja Marika Kullamaa

Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18-210, Tartu 50090

Tel: 737 5680, 514 2300

E-post: ajaleht@ut.ee

Faks: 737 5440

http://www.ut.ee/ajaleht

Näitus «Kuulsad tinast medaliseeriad»

Aili Vester
Narva Muuseumi peavarahoidja

Ülikooli ajaloo muuseumis saab näha Narva Muuseumi kogus oleva kahe tuntud medaliseeria tinast jäljendeid.

Need on seeriast «Vana-Vene riigi ajaloost ning 1812. a Isamaasõda» ja «1813.–1814. a Vene armee välissõjakäigud».

Venemaa isevalitseja Jekaterina II käsul valmis kaks ajalooemaalist medaliseeriat: Venemaa valitsejate portreed Peeter I alates ja Vana-Vene riigi ajalugu.

Aastail 1788–1796 jõudsid Peterburi Rahapaja tuntud medaljöörid T. Ivanov, S. Judin, J. Gass, J. Jaeger, J. Wächter, P. Bobrovštšikov, N. ja S. Aleksejev ning S. Vassiljev teha 94 medalit. Neil kajastati Vana-Vene ajaloosündmusi IX ja X sajandil, alates Rjurikust kuni Jaropolkini.

Medalite esiküljel kujutati võrsti portreed, tagaküljel aga on kujutis ajaloosündmusest koos selgitava tekstiga selle kohal. Paremal joone

kohal asus medali järjekorranumber, medaljööri nime-tähed kas joone all või kohe selle peal. Tinajäljendite kõrval näeme ka originaal-medalit «Sõja kuulutamine kreeklastele». Aversi autor on Timofei Ivanov, reversil aga Samuil Judin.

Seeria kujutas endast omapärast ajalooõpikut, propa-geerides patriotismi ja uhkust oma esivanemate üle.

Seeria 1812. a Isamaa-sõda ja 1813.–1814. a Vene armee välissõjakäigud autor on kuulus klassitsismiajastu vene kunstnik Th. Tolstoi. Ta alustas töödega 1826. a ja tegi valmis 22 portselanist medal-joni. 1830. aastail tegid Th. Tolstoi õpilased A. Klepikov ja A. Ljalin medalite templeid ja ka medaleid.

Suuri ajaloooteemalisi me-daliseeriaid valmistati ainult Venemaal.

Riik lubas Rahapajal val-mistada kollektsionääridele ka tinamedaleid.

Tinajäljendid annetati Nar-va Vanaaja Uurimise Seltsile 1860. aastail.

SPORT

TÜ/Rock võttis ülekaaluka võidu

17. veebruaril mängis korv-pallimeeskond TÜ/Rock SEB Ühispanga korvpalli meistrivõistluste raames Noortekoondisega ning alistas vastase 103:44.

TÜ/Rocki meeskonnast viskas enim punkte Vallo Allingu – 20.

Eile õhtul mängis TÜ/Rock SEB Balti liigas Bumerangs/Gulbene/ASKga Gulbene spordihallis. UT trükkimineku ajaks polnud tulemused veel teada.

7. märtsil mängitakse BC Kaleviga Tartu Ülikooli spor-dihoones.

TÜ meistrid jalgpallis ja sulgpallis

Eelmisel nädalavahetusel selgusid TÜ meistrivõistlus-te võitjad saali jalgpallis ja sulgpallis.

Jalgpallis võitis meistri-tiitli sotsiaalteaduskonna meeskond, kes pingelises finaalis tuli kehakultuuri-teaduskonna I kursuse vastu viimase 45 sekundiga välja 0:1 kaotusseisust ning võitis 2:1. III koha võitis majandus-teaduskonna I meeskond, kes kolmanda koha mängus oli 6:1 üle bioloogia-geograafiateaduskonnast. Turniiri parimad väravalööjad olid Maksin Mitrofanov 17, Rait Rodi –6 ja Erki Kade 5.

Sulgpallis võitis indivi-duaalarvestuses meistritiitli Helen Reino kehakultuuri-teaduskonnast, meeste arves-tuses Indrek Jaal füüsika-kee-miateaduskonnast.

Teaduskondade arvestuses võitis majandusteaduskond (mehed), II koha saavutas füüsika-keemiateaduskond ning kolmandana lõpetas võistluse kehakultuuriteadus-konna III kurs. IV kohale tuli matemaatika-informaati-kateaduskond. Naiste arvestu-ses võitis sotsiaalteaduskond, II koha võitsid kehakultuuri-teaduskonna magistrandid/doktorandid.

Üldarvestuses juhib peale viiendat spordiala TÜ meist-rivõistluste sarja kehakultuuri-teaduskonna 3. kurs 59, V matemaatika-informaatika-teaduskond 49,5 VI kehakul-tuuriteaduskonna 1. kurs 30, VII kohal bioloogia-geo-graafiateaduskond 23,5 punk-tiga. VIII kohal on õppejõud 20 punktiga. 9.–10. kohta jagavad füüsika-keemia-teaduskond ja kehakultuuri-teaduskonna magistrandid/doktorandid 18 ning 11.–12. kohta arsti- ja õigusteadus-kond 16 punktiga. 13. kohal on filosoofiateaduskond 7 punktiga.

Seni pole punkte saanud usuteaduskond ega haridus-teaduskond.

20. ja 21. veebruaril selgita-ti välja parim teaduskond ka kergetõustikus.

Helen Niit
TÜ Akadeemilise Spordiklubi avalike suhete koordinaator

KONTSERT

Vanemuise kontserdimajas

5. märtsil kl 16 AMADEUS – rock. Mozart rohib täiega. Sonaadid, viiulikontsert, «Väike oõmuusika» ja palju muud. Esineb Andres Mustoneni CROSS-OVER BAND, Hortus Musicus, Kremerata Baltica sekstett, eesti roki- ja džässiparemik eesotsas Tanel Rubeniga jt.

9. märtsil kl 19 COSMOS. Esineb vokaalsekstett (Läti). Kavas popmuusika seaded.

14. märtsil kl 19 kammeraal JENNY, POLLY, NANNA – KURT WEILL, TRIIN ELLA vokaal TOOMAS TROSS jutustaja, Jorma Toots (klahvpillid), Taavo Rimmel (kontrabass), Meelis Vind (klarnet). Muusikaline etendus Kurt Weilli (1900–1950) loomingu põhjal nais-tegelaste silmade läbi. Berliini kabaree, ennesõjaaegne Pariis ja muusikalid 1940date Ameerikast.

KAITSMISED

2. märtsil kl 10 kaitseb **Tarmo Tirol** filosoofia osakonnas Lossi 3 ruumis 223 magistriväitekirja «Martin Heideggeri ja Jean-Paul Sartre'i eksistentsikäsit-lus». Juhendaja lektor Eduard Parhomenko. Oponent mag Toomas Lott.

3. märtsil kaitsevad geograafia instituudis Vanemuise 46-327 magistritöid:

kl 10.15 keskkonnatehnoloogia erialal **Karin Räägel** «Kesk-konnajuhtimissüsteemi vahend – keskkonnahoidlikud avalikud hanked». Juhendaja prof Tõnu Oja. Oponent Antti Roose, PhD, projektijuht;

kl 12.15 inimgeograafia erialal **Janek Valge** «Kohla-Järve hilissotsialistlik segregatsioon». Juhendajad vanemteadur Tiit Tammaru, vanemteadur Hill Kulu (Max Planck Institute for Demographic Research, Ros-tock). Oponent vanemteadur Allan Puur (Eesti Demograafia Instituut).

KÜLALISÕHTUD

28. veebruaril kl 20.15 ootab **corp! Vironia** akadeemiliselt organiseerumata eesti mees-üliõpilasi oma külalisõhtutele konvendikorteris Lai 30.

Riietus korrektne. Info: www.vironia.ee.

27. veebruaril kl 19 kutsub **corp! India** organiseerumata naistu-dengeid külalisõhtutele Tähtvere 4, II korrus. www.indla.ee.

2. märtsil on **corp! Sakala** selle semestri külalisõhtu Tartus, Ves-ki 69. Algus kl 21.15. Selga tume ülikond!

LOTMANI SEMINAR

26. veebruaril

Näituse 2-105

10.15 seminar avamine

10.30 Larissa Volpert «Poliitilise pagenduse motiiv Lermontovi lüürikas ja prantsuse luuletraditsioon»

11 Annelore Engel (Kiel) «Rändamine mööda tube (Xavier de Maistre, L. Lunts, V. Nabokov)»

11.30 Olga Lebedeva (Tomsk) «Puškini Naapoli müüt»

12 12.30 kohvipaus

12.30 Tatjana Stepaništševa, Ljubov Kisseljova ««Märgista-tud» daatumid Žukovski maailmas»

13 Timur Guzairov «Kommentaar Žukovski luuletusele «Vene hiiglasele»»

13.30 Ljubov Kisseljova «Luuletusest «Püha Venemaa»

14 15 lõuna

15 Dmitri Ivanov «A. Šahhovskoi komöödia «Aristophanes, ehk komöödia «Ratsanikud» etendus» algallikate analüüs»

15.30 Inna Bulkina (Kiiev) «A. Odojevski poem «Vasilko»: algallikad ja kontekstid»

16 Tatjana Kuzovkina «F. Bulgarini maine vene kirjan-duslikes ringkondades enne 1825. a. 14. detsembrit»

16.30 17 kohvipaus

17 Roman Leibov «Veel kord Tjuttševi ja Puškini dialoogist»

17.30 Lea Pild «Nekrassovi motiividest Slutševski poemis «Papp Jelisсей»»

18 Andrei Nemzer (Moskva) «David Samoilov A. Feti tõlgendajana»

27. veebruaril

Näituse 2 -207

10 Anne Lill «Petmismotiivi eetilisi probleeme kreeka tragöödias»

10.30 Rosanna Casari (Bergamo) «Müüt Psychest kui vene 19. saj kirjanduse alltekst»

11 Roman Voitehhovitš «Tsvetajeva ja Horacius»

11.30 12 kohvipaus

12 Patrizia Deotto (Trieste) «Vene kirjanikud iseendast. Autobiograafia tellimusel»

12.30 Fjodor Vinokurov «J. Zamjatin ja Andrei Belõi»

13 Maria Borovikova «Marina Tsvetajeva ja Valeri Brjussov. Tsvetajeva varasemate luulekogude loomisloost»

13.30 15 lõuna

15 Nina Kaucisvili (Milano) ««Oma» ja «võõras» M. Ju-dina elus ja loomingus»

15.30 Aleksandr Danilevski «Tähelepanekuid antroponüü-mikast V. Nabokovi varasemas loomingus»

15 Galina Ponomarjova «Kirjandus ja poliitika. Kirjandusli-kud rubriigid ajalehes «Severnoe slovo» (1942–1944)»

16.30 kohvipaus

17 Maria Chiara Pesenti (Bergamo) «Gravüür kultuuri-devahelises dialoogis»

17.30 Aadu Must «Arhiiviallikate mõistmisest»

28. veebruaril

10.15 Raadi kalmistu külastamine (buss väljub Näituse 2 hoone juurest).

Näituse 2-207

13 J. Lotmani 2006. a. stipendiumi kätteandmine, uuendatud veebilehe «Lotmaniana Tartuensia» esitus, L. Volperti raamatu «Lermontov ja Prantsusmaa kirjan-dus» esitus, P. Reifmani Interneti-väljaande «Vene, nõukogude ja postsovetliku tsensuuri ajaloost» esit-lus, vene kirjanduse õppetooli 2005. a. väljaannete esitus: «Töid vene ja slaavi filoloogia alalt», «Tartu vihikud», «Toronto Slavic Quarterly»

13.30 Árpád Kovács (Budapest) «J. Lotmani süžeeõpetuse tähendusest diskursuse poeetikale»

14 Ülle Pärl «J. Lotmani ilukirjandusliku teksti analüü-si põhimõtted ja hermeneutiline traditsioon (W. Dilthey)»

14.30 Katalin Sztár (Budapest) «Sümbol ja ajalugu J. Lotmani tõlgenduses»

15 Peeter Torop «Teksti ruumist»

15.30 16 kohvipaus

16 Irina Avramets ««Müüdi» mõiste definitsioon ja tõlgendus Tartu-Moskva semiootilises koolkonnas»

16.30 Silvi Salupere «Termin J. Lotmani töödes»

17 Mihhail Lotman «Hümni poetikast»

17.30 Jelena Grigorjeva «Unikaalsete objektide käsitlustest»

Juri Lotmani Fond jagas stipendiume

Varje Sootak

26.–28. veebruarini toimunud akad Juri Lotmani (1922–1993) sünniaastapäeva rahvusvahelisel seminaril andis MTÜ Lotmani Fond kätte kaks stipendiumi.

Stipendiumid määratakse ühele edukale semiootika ning ühele vene ja slaavi kirjanduse magistrandile või doktorandile.

Tänavu pälvis semiootika stipendiumi semiootika ja kulturoloogia 3. a doktorant Ester Võsu uurimuste eest teemal «Kultuurietenduse analüüs – teoreetilised ja metodoloogilised alused».

Vene ja slaavi kirjanduse stipendium määrati 2. a magistrandile Fjodor Vinokurovile töö eest «Jevgeni Zamjatini romaani «Jumala piits» kujunemisloost».

Vene kirjanduse prof Ljubov Kisseljova sõnul on Lotmani stipendiumi välja antud viis korda. Kõik senised vene ja slaavi filoloogia laureaadid on jätkanud oma õpinguid doktorantuuris. Esimene laureaat Maria Artemtšuk õpib praegu doktorantuuris Kanadas, teised jätkavad Tartus.

Semiootika

Teatriteaduse eriala lõpetanud Ester Võsu tuli semiootikat õppima magistrantuuri. «Lõputöö kirjutamisel lähtusin teatrisemiootikast ja tekkis huvi semiootikat põhjalikumalt tundma õppida.»

Konkursitööna esitas Ester Võsu kolm artiklit. Autori enda sõnul võiks artikleid ühendavaks teemaks olla teatripärased kultuuris ja looduses. Üks algimpulss selle temaatikaga tegelema hakkamiseks tuligi Juri Lotmani teatripärased vaatlustest vene kultuuris. «Dokoritöös uurin teatriga seotud termineid (kultuur kui draama, lavastus, etendus) viimaste

Dotsent Kalevi Kull ja Lotmani semiootika stipendiumi laureaat Ester Võsu. Paremal vene ja slaavi filoloogia stipendiumi laureaat Fjodor Vinokurov.

2XVARJE SOOTAK

kümnendite kultuuriteoreetilises mõtlemises ja nende rakendamisevõimalusi eesti kultuuri nähtuste analüüsis. Konkursile esitatud artiklid seostuvad nende küsimustega,» rääkis Ester Võsu.

Artikkel «Teatri ja looduse vahel» käsitles võimalusi näha loodust teatris ja vastupidi, eraldi tähelepanu all oli teatri ja looduse suhestumine eesti teatri vabaõhulavastustes ja võimalused teha ökoloogiliselt tundlikku teatrit. Artikkel «Mõningatest kultuurietenduse analüüsi teoreetilistest ja metodoloogilistest probleemidest» oli eeskätt meta-teoreetiline, vaadeldes mõiste «kultuurietendus» (*cultural performance*) geneesi alates

1950ndate lõpust, mil seda kultuuriantropoloogias teoreetilise mudelina kasutama hakati.

Kolmas artikkel «Staging New National Identities in Contemporary Estonian Theatre and Film» (kirjutatud koos Alo Joosepsoniga) keskendus autori sõnul sellele, kuidas on viimastel aastatel eestlase identiteeti käsitletud laval ja kinolinal. Üks artiklist on ilmunud raamatus «Eesti looduskultuur», teine peaks kohe trükkalavastuses nägema kogumikus «Etendus- analüüs – võrrand mitme tundmatuga» ja kolmas ilmub ajakirjas «Sign System Studies».

Semiootika osakonna ju-

MTÜ LOTMANI FONDI STIPENDIUMI LAUREAADID

Semiootika – doktorant Ester Võsu.

Vene ja slaavi filoloogia – magistrant Fjodor Vinokurov

utoopiline romaan «Meie», kus on pamfleti vormis kujutatud nõukogude korda. Palju vähem on tegeldud tema teiste teoste analüüsiga. Nii Zamjatini eluloos kui ka tema loomingulise evolutsiooni kirjeldustes on palju tühimikke. «Noor kirjandusteadlane Fjodor Vinokurov pakub oma töödes Zamjatinit ootamatuid ning täpseid lahendusi. Vinokurovit huvitas Zamjatini romaani «Jumala piits» tekkelugu ning sama teose poeetika.»

Jevgeni Zamjatinit kirjutab Jevgeni Vinokurov ka oma magistratööd (juhendaja dr Lea Pild), kus keskseks huviobjektiks osutuvad Zamjatini loomingu seosed talle ajas vahetult eelnevate kirjanike teostega (A. Blok, A. Belõi, V. Brjussov).

Prof Kisseljova sõnul on osakonnas saanud traditsiooniks, et seni ainult kaasüliõpilaste ees ettekandeid pidanud magistrandid ja doktorandid esinevad esimest korda nn suure auditooriumi ees just Lotmani seminaril. «Ainsa magistrandina oligi seminaril Fjodor Vinokurovil väga sisukas ettekanne Jevgeni Zamjatinit ja Andrei Belõist.» Eelmisel aastal Marina Tsvetajeva ja teiste Peterburi poetide uurimise eest Lotmani stipendiumi pälvinud Maria Borovikova, 2003. a laureaat Timur Guzairov ja 2004. a laureaat Dmitri Ivanov esinesid Lotmani seminaril samuti väga edukalt.

Järgmises UTs akad Lotmani seminarist lähemalt.

hataja kt, dots Kalevi Kull märkis stipendiumi kätte andes, et oluline on see, et tegemist pole üksikuurimisega, vaid tegu on terve suuna kujundamisega ning etenduslikkuse uurimisega kultuuris laiemalt.

Ester Võsu magistri- ja doktoritöö juhendaja on prof Peeter Torop. Vastne Lotmani stipendiumi laureaat hindab peale juhendaja erialateadmiste ka väga seda, mida on prof Torop õpetanud uurijaeetikast. «See on lugupidav ja empaatiline suhtumine oma uurimisobjekti, vajadusest põhjalikult süveneda, enne kui midagi kellegi või millegi kohta väita. Ehkki ma pole saanud olla otseselt Juri Lotmani õpilane, julgen väita, et Peeter Toropi kaudu on minuni jõudnud palju sellist, mida ka Juri Lotman oluliseks pidas,» ütles Ester Võsu.

Uurimus Jevgeni Zamjatinit

Magistrant Fjodor Vinokurovi konkursitööd Jevgeni Zamjatini romaani «Jumala piits» kujunemisloost juhendas dr Aleksandr Danilevski.

Jevgeni Zamjatin on NLiidust emigreerunud vene kirjanik, kelle kohta kirjutati seni suhteliselt vähe. Prof Ljubov Kisseljova sõnul on uurijaid leidnud eelkõige Zamjatini populaarseim anti-

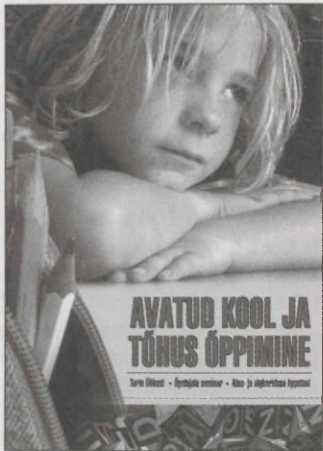
Ilmus «Avatud kool ja tõhus õppimine»

Malle Reidolv
õpetajate seminari
eesti keele ja kirjanduse
didaktika lektor

Täna kell 12 esitletakse õpetajate seminari aulas alus- ja alghariduse õppetooli õppejõudude ja üliõpilaste artiklite kogumikku «Avatud kool ja tõhus õppimine».

Väljaandes tutvustatakse viimastel aastatel õppimise ja õpetamisega seotud empiirilisi uurimusi ja uuemaid teoreetilisi lähenemisi.

Käsitlemist leiavad õpetamise valdkonnad, mis haaravad nii traditsioonilist (lugemine, keeleõpe, matemaatika õpetamine) kui ka uudsemaid rõhuasetusi (infotehnoloogia kasutamine, keskkonnaalaste otsustuste langetamine, motivatsiooni osa õppimisel ja õpetamisel, hariduslike erivajadustega õpilased ning haridusasutus-

te ja õpetaja rolli muutused kaasajal).

Artiklikogumik võiks huvi pakkuda nii õppejõududele, õpetajatele kui ka õpetajaks pürgivatele üliõpilastele, samuti kõigile neile, keda huvitab tänases eesti koolis toimuv.

Kogumiku andis välja TÜ Kirjastus.

Ülikooli sihtasutuse juures asutati teaduskooli allfond

Varje Sootak

28. veebruaril kirjutasid TÜ Sihtasutuse juhatuse liige Ruth Kotsar ja TÜ Teaduskooli direktor Viire Sepp sihtasutuse juurde teaduskooli allfondi asutamise dokumentidele.

Sihtasutuse juhatuse liikme Ruth Kotsari sõnul loodi teaduskooli allfond ülikooli sihtasutuse juurde selleks, et koguda ja vahendada annetusi ning toetusi teaduskoolis end harivatele koolinoortele.

Teaduskooli direktor Viire Sepp märkis, et teaduskooli on koondunud ülikooli tulevane kasvulava – andekad koolinoored, kelle erialase ettevalmistusega tegeleb ligi 300 ülikooli töötajat.

Direktorile valmistas allkirjastamise aeg headmeelt, sest alanud on kooliõpilaste olümpiaadid. «TÜ korraldab sel õppeaastal 14 õppeaine

VARJE SOOTAK

TÜ Sihtasutuse juhatuse liige Ruth Kotsar (vasakul), teaduskooli direktor Viire Sepp ja teaduskooli nõukogu esimees prof Jaak Kikas.

üleriigilist olümpiaadi.

Eelvoorudest võtab osa üle kümne tuhande õpilase, lõppvõistlustele pääsevad parimad,» selgitas Viire Sepp.

Parimatel ainetundjatel on võimalus osaleda ka 15

rahvusvahelisel olümpiaadil ja võistlusel. «Eeskätt nende ettevõtmiste edukaks korraldamiseks ja õpilaste arengu stimuleerimiseks loodamegi selle allfondi kaudu toetusi hankida,» ütles Sepp.

TÄNA LEHES

Dots Olaf Mertelsmanni ettekanne aktusel
LK 3

Tugitudengitest Oxfordi Ülikoolis
LK 3

Kojulaenukas linlastele
LK 2

Viis aastat tagasi otsustati TÜ nõukogu veebruarikuu istungil asutada Tartu Ülikooli Tehnoloogiainstituut.

UUDISED

Marju Lauristin Helsingi Ülikooli audoktoriks

Tartu Ülikooli erakorraline professor Marju Lauristin on valitud Helsingi Ülikooli audoktoriks.

Promoveerimine toimub maikuus.

Avatud ülikooli keskus on uuenenud

Täna kell 11–12 tutvustab avatud ülikooli keskus peahoone ruumis 102 oma uute üksuste tegevust, talitusi ja töötajaid.

Avatud ülikooli keskuse juhataja Aune Valgu sõnul oodatakse ülikooliperet kell 12–14 külla tutvuma keskuse töö ja töötajatega peahoone I korrusel, Küütri 2 ja Lossi 24. Aastavahetusel jagunes endine õppe- ja üliõpilasosakond õppeosakonnaks ja avatud ülikooli keskuseks. «Täname kõiki, kes aitasid kaasa struktuurimuudatuse tegemisele,» ütles Aune Valk.

Tallinnas tuleb konverents e-õppest

6.–8. aprillini toimub TLÜs konverents «Õpetamine ja õppimine muutuvad niikuini».

6. aprillil on eelkonverents «e-rännak läbi erinevate haridustasemetega», kus tutvustatakse e-õppe arengut.

Konverentsile on oodatud kõik, kes peavad oma südameasjaks Eesti hariduse konkurentsivõimet lähemas ja kaugemas tulevikus.

Registreerimine: <http://conference2006.e-uni.ee>.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas tunned huvi rahvaluule vastu?

Vastajaid: 179
Uus küsimus:
Kuidas suhtud tugitudengi programmi?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

UUDISED

Ülikool tunnustab

Ülikool autasustas tänukirjaga Tallinna kõneravi-lasteaeda Kannike tõhusa koostöö eest.

Tänukirja pälvisid suure panuse eest matemaatikateaduskonna loomisel matemaatika-informaatikateaduskonna endine kauaaegne õppejõud Endel Jürimäe ning kauaaegse ja viljaka koostöö eest eripedagoogika eriala üliõpilaste logopeedia praktika juhendaja Valentina Langebraun.

Gennadi Vainikko nimetati emerit-professoriks

23. veebruaril nimetas TÜ nõukogu akadeemik Gennadi Vainikko emeritprofessoriks.

Füüsika-matemaatika-doktor Gennadi Vainikko on töötanud Tartu Ülikoolis 1963. aastast. Aastail 1970–1995 oli ta TÜ professor, 1995–2003 Helsingi Tehnikaülikooli professor. Aastast 2005 oli Vainikko matemaatika-informaatikateaduskonna erakorraline vanemteadur.

Peeter Vihalemm valiti taas meedia-uuringute professoriks

23. veebruaril valis TÜ nõukogu meediauuringute professoriks senise meediauuringute ja kommunikatsiooniprofessori Peeter Vihalemma.

Peeter Vihalemm oli aastail 1992–1997 massikommunikatsiooni ja žurnalistika professor.

Vihalemma põhilised uurimisvaldkonnad on praegu postkommunistlik transformatsioon ja Eesti kogemus, rahvusvahelise sotsiaalse ruumi muutumine jmt.

Haldusjuhtimise professoriks valiti Tiina Randma-Liiv

23. veebruaril valis TÜ nõukogu haldusjuhtimise professoriks dotsent Tiina Randma-Liivi (pildil).

Tiina Randma-Liiv lõpetas 1991 TÜ majandusküberneetika eriala *cum laude*. Magistrikaadi kaitses ta 1993 New Yorgi ülikoolis ja filosoofiadoktorikaadi 1999 Loughboroughi ülikoolis Suurbritannias.

Ta on töötanud TÜs avaliku halduse vanemteaduri ja dotsendina ning juhtinud avaliku halduse osakonda, samuti külalisprofessorina Belgias Leuveni Katoliiklikus Ülikoolis ja Poolas Gdanski Ülikoolis jm.

TÜ nõukogu akadeemiline komisjon tõstis esile Tiina Randma-Liivi suurt teadusorganisatsioonilist tööd eriala arendamisel. Dekaaani Vello Pettai sõnul on Tiina Randma-Liiv ka üks silmapaistvamaid oma eriala eksperte.

Tiina Randma-Liivi peamised uurimisvaldkonnad on avalik teenistus ja personalijuhtimine, väikeriikide administratsioon, võrdlev avalik haldus ja euroopastumine.

Oxfordi Ülikooli kolledžites töötavad tugitudengite grupid.

SOURAV SENGUPTA (www.duke.edu/~ss57/images/Oxford/)

Oxfordi Ülikoolis tegutsevad tugitudengid

Margit Tago karjäärinõustamise spetsialist

Ivi Niinep üliõpilaspsühholoog

Veebruaris käisid karjääri- ja psühholoogilise nõustamise talituse töötajad Oxfordi Ülikooli nõustamistalituses õppereisil.

Oxfordis osalesime konverentsil, kus tutvustati tugitudengi programmi (*peer support*) ja vastavat koolitust. Konverentsil osalesid peale Oxfordi Ülikooli tugitudengite ka Cambridge'i ja Readingsi ülikoolide esindajad.

Oxfordi Ülikoolis alustati tugitudengi koolitusprogrammi juba 1991. aastal. Alguse sai see kaastudengite ära kuulamise ja toetamisega tegele tud tugengite huvist ning vajadusest vastavate teadmiste järele. Praeguseks on tugitudengi koolituse läbinud enam kui 1500 üliõpilast ning igal aastal lisandub umbes 120 uut koolituse läbinut.

Üliõpilaste nõustamine

Paljudes ülikoolides tegutsevad paralleelselt nii tuutorid kui ka tugitudengid. Tuutorite ülesanne on esmakursuslaste ja kaastudengite nõustamine õppetööga seonduvates küsimustes.

Oxfordi Ülikooli 39 kolledžist töötavad praeguseks tugitudengite rühmad 26 kolledžis.

Iirimaa ülikoolides alustati tugitudengite koolitamist 2000. aastast. Rootsi Göteborgi Ülikooli esimesed tugitudengid said koolituse 2004. aastal.

Oxfordis kuulub tugitudengite gruppidesse vähemalt 6–12 aktiivset liiget. See annab vajaduse korral võimaluse ka rühmaaruteludeks.

Tartu Ülikooli nõustajatel on plaanis sügissemestril läbi viia tugitudengite koolituse katseprojekt. Kavas on uurida tugitudengi programmi sobivust Tartu Ülikoolis, võrreldes

seda Oxfordi, Cambridge'i, Readingsi ja Göteborgi ülikoolide ning Dublini Trinity Kolledži tugitudengite programmidega.

Sellega seoses oodatakse tagasisidet ja mõttevahetust tugitudengite teemal meiliaadressile career@ut.ee. Samuti võib praeguse välja pakutud tugitudengite asemel soovitada sobivamaid eestikeelseid vasteid.

Kes on tugitudeng?

Peer supporter ehk tugitudeng on vastava koolituse läbinud mõistev ja kannatlik kuulaja. Tal on positiivsed tugitudengiluga toimetuleku kogemused ning ta oskab noorele inimesele raskustes toeks olla.

Iirimaa ülikoolides tegutsevad tugitudengid puutuvad oma töös kokku järgmiste teemadega: esmakursuslaste probleemid ülikoolieluga ko hanemisel ja koolist väljalangemise hirmud; üksindus ja tunne, et ei sobita seltskonda; akadeemilised ja õpimured; suhetega seotud probleemid jne.

Uuringud on näidanud, et sageli otsitakse probleemide korral abi ja mõistmist esmalt eakaaslastelt ning kaasõppuritelt, kuna nii mõnelgi juhul võidakse spetsialisti poole pöördumist tajuda märgistamisena.

Oluline on ka kindlasti, et tugitudeng ei paku psühholoogilist nõustamist ega psühhoteraapiat.

Küll aga on ta ülikoolis töötavate nõustajate ja psühholoogidega tihedas koostöös ning vajaduse korral aitab tudengil spetsialistidega kontakti leida.

Kõikidele koolituse läbinud tugitudengitele on kohustuslikud regulaarsed töö nõustamised. Samuti oodatakse tugidengilt pärast 30-tunnise koolituse läbimist vähemalt kahe semestri jooksul tugitudengina tegutsemist.

Koolitus käsitleb erinevaid teemasid – eneseteadvus ja

TUDENGITUGI

Tugitudengi programm toimib Oxfordi Ülikoolis 1991. aastast.

Tugitudeng on koolituse läbinud mõistev ja kannatlik kuulaja.

Peale 30-tunnise koolituse läbimist töötab üliõpilane tugitudengina vähemalt kaks semestrit.

Sügissemestril viivad TÜ nõustajad läbi tugitudengite koolituse katseprojekti.

Tagasiside ja mõttevahetus sel teemal on oodatud meiliaadressile career@ut.ee.

suhted kaaslastega, abistamis oskused, konfidentsiaalsus, keelekasutuse tähtsus suhtlemisel ja kuulamis oskused, rollid ning piirid jne. Koolitusele pääseb tudeng pärast taotluse esitamist ja valikuvestluse läbimist.

Tugitudengi koolitus

Pärast koolitust teavitavad tugidengid avalikult endi rolli toetajatena, reklaamides pakutavat teenust flaierite, kodulehtede ja tudengite ajalehe kaudu. Toetus ja vestlused toimuvad enamasti mitteametlikes keskkondades. Väga populaarsed on kohtumised, kus õppuril on koogi ja teetassi taga võimalik oma mured tugitudengile ära rääkida.

Välja on pakutud ka kõnetunde, kuid selle võimaluse kasutajaid on väga vähe. Tänu oma tööle on toetajate grupi liikmed suureks abiks ülikooli nõustajatele. Nad annavad paremat tagasisidet tudengi probleemide, vajaduste ja ootuste kohta.

Tugitudengid ise leiavad, et koolitus pakub neile mitmekülseid arenguvõimalusi ja muudab neid eneseteadlikumaks. Samuti tuleb koolitusel omandatu kasuks tööturule sisenemisel. Mitmed briti tööandjad teavad ja väärtustavad seda programmi.

Saksa keele olümpiaad

Reet Bender

saksa filoloogia erakorraline lektor

3. ja 4. märtsil toimub saksa filoloogia õppetoolis üleriigilise saksa keele olümpiaadi lõppvoor.

Olümpiaadi teema on sellel aastal «Kuulsaid Tartu Ülikooliga seotud (balti)sakslasi». Kordamööda Tartu ja Tallinna ülikoolide korraldatava saksa keele olümpiaadi sisuks pole viimastel aastatel olnud enam grammatikaülesannete lahendamine, vaid eri teemadel uurimistööde koostamine.

3. märtsil tutvustavad ja kaitsevad 15 tublimat lõppvoorüõdunud saksa keele oskajat oma töid. Õpilastel tuleb ka üksteise töid hinnata.

Õpilaste esituses asuvad võistlustulle sellised tuntud inimesed teadus- ja kultuuri loost nagu K. E. von Baer, J. K. S. Morgenstern, F. G. W. Struve, A. Rauber, H. A. A. Burdach, J. H. Mädler, K. Fr. Schmidt, aga ka J. W. Krause, K. A. Senff ja Julie Hagen-Schwarz.

Osalejatel tuleb oma oskusi näidata kahes rollis – nii töö kaitsja kui ka hindajana.

Peale oma töö ja seisukohade tutvustamist ning žürii küsimustele vastamist, tuleb osalejatel vastata ka retsen sendiks kehastunud kaaslaste küsimustele.

Olümpiaadipäeva lõpetab filmiõhtu Saksa Kultuuri Instituudis.

Parimate autasustamine toimub 4. märtsil kell 12 samuti Saksa Kultuuri Instituudis. Sellele eelneb hommikune linnaekskursioon saksa filoloogia tudengite juhatusel.

Auhinnad annab üle Saksamaa Liitvabariigi suursaadik Julius Bobinger. Auhinnaks on Saksamaa stipendiumid. Hertie Fondi ja Goethe Instituudi loodud «Initiative Deutsche Sprache» võimaldab kahel õpilasel osa võtta Berliinis toimuvast kolmenädalasest suveakadeemiast «Wir können Deutsch! – Die Besten von Riga bis Belgrad».

Samuti premeeritakse kahte õpetajat õpilastööde juhendamise eest nädalase täiendõppe seminariga Berliinis.

Olümpiaadi žürii koosneb TÜ saksa filoloogia õppetooli ning Tallinna Goethe Instituudi esindajatest.

UT KÜSIB

Kuidas mõjutab linlaste koju laenutusõigus üliõpilasi ja õppejõude?

Vastab TÜ Raamatukogu direktor Martin Hallik (pildil).

Kojulaenutuse õiguse andmine linlastele ei mõju halvasti TÜ liikmetest lugejatele.

Õpikute osas saab vajaduse tekkimisel broneerida vajaliku hulga õpikuid TÜ õpetegevuse tarbeks ning jätta paar nõ valveeksemplari vabalt laenutatavaks kõikide jaoks.

Monograafiate, eriti võr keelsete osas ei prognoosi raamatukogu linnarahvast lugejate õiguste laienemisega suurt kojulaenutuse tõusu.

Tõenäoliselt asuvad uut võimalust kojulaenutamisel enim ära kasutama gümnasistid ja õpetajad.

Agaks ole just ärksamad gümnasistid need, keda me soovime näha peatselt TÜ üliõpilaste hulgas.

Seega on sisuliselt tegemist

ülikooli jaoks olulise sihtrühmaga.

Eriti populaarsete raamatute puhul on võimaliku defitsiidi tekkimisel lahenduseks üksnes kohalkasutuse

õiguse kehtestamine, nii nagu see on juba pikka aega paljude raamatutega.

Samuti soetame vajadusel lisaeksemplare. Lugejal on võimalik ka end laenutuse järjekorda panna.

Õppejõududel on võimalik kasutada neile mõeldud pikka laenutusperioodi, mis peaks võimaliku probleemi lihtsalt lahendama.

Linnarahval on võimalik laenutada teavikuid üksnes peakogust.

Erialakogudele see õigus ei laiene. Peakogu kasutajad saavad aga rõõmu tunda Tartu linna toetusel soetatud laenutusautomaadi kasutamisest.

Uurimus EKPst

Tõnu Tannberg eesti ajaloo dotsent

1. märtsil esitleti Õpetatud Eesti Seltsis Olev Liiviku raamatut «Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee aparaat. 1945-1953».

Olev Liiviku uurimus püüab anda Eestimaa Kommunistliku Partei aparaadi näitel oma panuse kommunistliku partei kui institutsiooni ajaloo uurimisele. Autori siht on tutvustada keskkomitee aparaadi töötajate kaudu Eesti NSV keske võimuinstitutsiooni sisemist funktsioneerimist sõjajärgsel perioodil. Peale selle annab antud uurimus uut informatsiooni siiani vähe tuntud kaadriarvestuse põhimõtete kohta, mida rakendati kommunistlikus parteis kui ka teistes organisatsioonides kuni NSV Liidu kokkuvarisemiseni.

Raamatu aluseks on autori

poolt 2005. aastal ajaloo osakonnas kaitstud magistritöö, mis on tehtud ja avaldatud ETFi grandid «Eesti NSV aastatel 1944–1953. Sovetiseerimise mehhanismid NSV Liidu ja Ida-Euroopa arengute kontekstis» raames.

Raamatu andis välja TÜ Kirjastus.

Eesti iseseisvus majandus- ja ühiskonnaajaloo vaatenurgast

*Ettekanne Eesti Vabariigi 88. aastapäeva aktusel Tartu Ülikooli aulas**

Olaf Mertelsmann

lähiajaloo dotsent, nõukogu-de perioodi ajaloo uurimis-keskuse juhataja

88 aasta eest olid geopoliitika ja imperialismi ideed oma arengu kõrgpunktis.

Enamik eurooplasi mõtles ühe riigi arenguvõimaluste hindamisel sellistes kategooriates, nagu võim (nii militaarne kui ka majanduslik), ruum ja suurus. Õnnelik tulevik ootas vaid neid, kes kontrollisid piisavalt suurt territooriumi, kellel oli tugev sõjavägi ning suur turg. Väikeriigid olid suurvõimude mängukannid, kellel väidetavalt puudus arengupotentiaal. Seda veendumust ei muutnud ka II maailmasõda.

Kui 88 aasta eest kuulutati välja Eesti Wabariik, toimus see vastu imperiaalse ajastu meelsust, kuid kooskõlas rahvusriigi ülimuslikkuse ideedega, rahvuse arengu «parima garantiiga». Samal ajal nägid paljud suurte rahvuste radikaalse natsionalismi esindajad väikestes natsioonides vaid paljast ümberrahvastamise materjali ning rahvusi, millel puudusid oma ajalugu ja tulevik.

Majandus- ja ühiskonnaajaloo seisukohast tunduvad mulle olulisena arenguindikaatorid, mis leiduvad Human Development Indexis või majanduslikus statistikas.

Üks väikeriigi vastu rääkiv argument on suuremad kulud. Väikeriik peab täitma samu funktsioone kui suurriik, kuid ta ei saa profiteerida suurus-est, *economics of scale*-ist. Tema haldusaparaat või diplomaatilised välisesindused nõuavad rohkem raha. Kallim on ka väikese keele kasutamine riigi- ja kultuurikeelena.

Me ei tea, kui palju eestlasi uskus 1918. aastal oma riiklusesse. Kuna Vabadussõja esimene mobilisatsioon ei olnud eriti edukas, võiks sellest järeldada, et suhteliselt vähe inimesi oli valmis ohverdama oma elu sellise ebakindla projekti nagu Eesti Wabariigi eest. Motivatsiooni suurendas oluliselt alles maa-reform. Eeldatavasti mõtlesid paljud eestlased nagu enamik eurooplasigi suuruse ja geopoliitika kategooriates ega suutnud edukat oma riiklust väikeriigina ette kujutada.

Kolleeg Jaak Valge kirjeldas

oma raamatus «Lahtirakendamise», kui raske oli Eesti majanduslik eraldumine Venemaast. Eesti oli viimaste aastakümnete jooksul enne I maailmasõda tõepoolest Vene impeeriumi majanduspoliitikast olulist kasu lõiganud ning majanduslikult ja sotsiaalselt kiiresti arenenud. Juba sajandivahetusel oli eestlase keskmine eluiga 13 aastat pikem kui venelasest tsaari alamal. Tsaaririigi 11 rahvuse võrdluses olid Eesti ja Läti arengus esimestel kohtadel. Jaak Valge osundas ka sellele, et Eesti Wabariigi majandusareng ei olnud 1938. aastani üldse erakordne. Majanduslikult oli impeeriumist eraldumine keeruline.

Suur sotsiaalne areng

Sotsiaalse arengu parameetrite poolest oli pilt aga teistsugune. Tudengite ja gümnaasiumi lõpetajate arvu poolest elanikkonna kohta oli Eesti koos Lätiga 1930ndate lõpus Euroopas esirinnas. Sissetulekud olid küll oluliselt madalamad kui Lääne-Euroopas keskmiselt, kuid võrdleval eelarvevõimekuse tõttu, et laia rahvamassi elatustase oli tänu madalamatele hindadele vaid kolmandiku võrra Lääne-Euroopa omast maas ning Lõuna-Euroopa tasemest oluliselt kõrgem. Keskmise eestlase toidusedel oli rikkalikum kui sakslase või itaallase oma. Maailmasõdade vahel tõusis eestlaste keskmine eluiga rohkem kui 15 aasta võrra ning oli sellega Lõuna-Euroopa omast oluliselt kõrgem. Iseseisvuse lühike periood tõi meeletu sotsiaalse arengu.

Taas iseseisvaks

Eesti annekteerimisega Nõukogude Liidu poolt sai Eestist taas ühe võimsa impeeriumi koostisosa. Minu oletuste kohaselt suutis Eesti saavutada iseseisvusaegse majandustaseme uuesti alles 1950ndate lõpuks, samaväärse elatustaseme saavutamiseks kulus veel vähemalt kümme aastat. Sellele vaatamata kuuldus 1980ndate lõpus taas, et Eesti ei suuda üksi hakkama saada.

Ka lääneriikidel oli hirm NLiidu lagunemise ja uute, väiksemate ning ettearvamatute riikide väljakujunemise ees. Alles pärast seda, kui

Lähiajaloo dotsent Olaf Mertelsmann märkis oma ettekan-des, et väikeriikidel on mitmeid eeliseid areneda suurriiki-des kiiremini.

ANDRES TENNUS

Venemaa 1991. a augustis Jeltsiniga esotsas tunnustas Eesti iseseisvust, järgnes enamik lääneriiki.

Eesti sotsiaalne ja majanduslik areng näitavad, et iseseisvus oli võrreldes SRÜ raames Venemaaga tihedalt seotuks jäämisega parem alternatiiv. Arvestades teiste endiste sotsialistlike riikide võrreldavaid stardipositsioone, kuulub Eesti postsotsialistlikus transformatsioonis suurimate võitjate hulka.

Miks? Kui võrrelda Euroopa riikide majanduslikku ja sotsiaalset arengut 20. sajandil, leiame eest omapärase järjekorra. Nii majanduslikult kui sotsiaalselt on Soome, Norra, Luksemburg, Šveits ja Liechtenstein 20. saj suurimad võitjad. Järgnevad Lõuna-Euroopa riigid Hispaania, Portugal, Itaalia ja Kreeka ning viimase 20 aasta Iiri majandusime. Suurriigid Saksamaa,

Prantsusmaa, Suurbritannia ja ennekõike Venemaa on 20. saj oluliselt aeglasemalt arenenud. Ameerika Ühendriikide arengutempo on seevastu olnud veidi aeglasem Lääne-Euroopa keskmisest.

Miks? Geopoliitika ja imperialismi ideed on valed. Ot-sustavad ei ole mitte suurus ja võimsus. Väikesed, demokraatlikud ja turumajanduslikud riigid suudavad olla nähtavasti oluliselt tulemuslikumad kui suured kooslused. *Small is beautiful* kui on tegu majandusliku ja sotsiaalse arenguga. Uus institutsioonide majandus on osundanud selliste institutsioonide olulisusele, nagu õigusriik, toimiv turumajandus ning vastavad seadused positiivse majandusarengu tagamiseks.

Väikeriigid suudavad oma institutsioone kiiremini reformeerida ning on seetõttu võimelised kiiremini arene-

ma. Seda muidugi juhul kui tegu on õigusriigi ja turumajandusega.

Väikeriikides on ka oluliselt lihtsam leida ühiskondlikku konsensust vahel üsnagi valulikeks reformideks.

Väikeriikidel on eeliseid

Sellest vaatenurgast oli Eesti iseseisvuse väljakuulutamine 88 aasta eest absoluutselt õige otsus. 20. saj jooksul on Eesti sotsiaalselt ja majanduslikult arenenud aeglasemalt kui paljud teised Euroopa riigid. Kui vaadelda eraldi iseseisvusaegset perioodi, siis võime «Eesti Wabariigi» edumudelist rääkida.

Kui võrrelda edukate väikeriikide näiteid, siis märkame, et etniline homogeensus ei pruugi tingimata oluline olla. Soome on kakskeelne, Luksemburg kolmekeelne, Šveits isegi nelja riigikeelega. Nähtavasti on väikeriigi edu tagamisel otsustavad tegurid eelkõige tõhusad institutsioonid, turumajandus, demokraatia, haridus, kultuur ning ühiskonna reformideks valmisolek. Väikeriikidel on tulevikku, tõenäoliselt rohkem kui «liiga suurtel» ja kohmakatel üksustel, kuid nad peavad olema avatud globaliseerumisele ning olema valmis pidevateks reformideks.

Väikeriigi suuremad ülalpidamiskulud kompenseeritakse tänu väiksusest tulenevale paindlikkusele ja paremale reformeeritavusele enam kui küll. Samuti kaaluvad muud eelised üles väikesest keelest tulenevad suuremad kulutused. Hariduse omandamine toimib kõige paremini emakeeles. Väikese emakeele kasutamine riigi- ja kultuurikeelena edendab identifitseerumist oma riigiga ega pidurda tehnoloogilist arengut.

Ajaloolane ei tohiks teha tulevikuproгноose, kuid üks tendents tundub olevat selge – iseseisvate riikide arv on maailmas viimase saja aasta jooksul pidevalt suurenenud.

Eesti iseseisvuse väljakuulutamine 88. aasta eest oli julge samm, mis ei olnud kooskõlas tollal valitsenud ettekujutusega suurriikide üleolekust. Kuid tegu oli õige sammuga.

**Ilmub lühendatud artiklina. Täisversioon www.ajaleht.ut.ee.*

UUDISED

Esimese eesti-keelse lehe juubel

Põlvas toimus ajakirjanduspäev, millega tähistati 200 aasta möödumist esimese eestikeelse ajalehe Tarto maa rahwa Näddali-Leht ja kohaliku ajalehe Koit 55. ilmumisaastat.

1. märtsil 1806 Tartu murdes ilmuma hakanud esimest eestikeelset ajalehte andsid välja Kanepi pastor Johann Philip von Roth ja Põlva pastor Gustav Adolph Oldekop.

Väljaanne sisaldas enamasti Tartu saksakeelse ajalehe Dörptsche Zeitung tõlkematerjale.

Džamilja Safiulina kaitses doktoritööd

Veebruari lõpus kaitses farmakoloogia instituudi spetsialist Džamilja Safiulina (pildil) doktoritööd «Mitokondrid väikeaju granulaarrakkude kultuuris: mitokondrite funktsiooni iseloomustust, mahu regulatsiooni mehhanismid ja interaktsioonid neurosteroididega».

Rakkude energiajaamadena tuntud mitokondrid on Safiulina sõnul närvirakkude ellujäämise seisukohast äärmiselt olulised. «Kuna häireid mitokondrite töös ja liikumises seostatakse mitmete närvisüsteemi haigustega, on aju energeetiliste protsesside uurimine viimasel ajal huvi-orbiiti tõusnud. Uurisin oma töös närvirakkude kultuuris mitokondrite energia produktiooni ja näitasin seoseid mitokondrite mahu ja nende liikumise vahel,» selgitas Safiulina.

Juhendasid prof Aleksander Žarkovski ja vanemteadur Allen Kaasik.

Oponeeris dr Andrei V. Kuznetsov Innsbrucki Meditsiiniülikoolist.

Džamilja Safiulinale anti meditsiinidoktori kraad.

Y-Galeriis on kaks uut näitust

28. veebruaril avati Y-Galeriis kaks uut näitust.

A- ja E-saalis saab vaadata Katri Kuuse graafikanäitust «Nukkude Surnuaed» ja P&T saalis Mathura õlipastellide ekspositsiooni «Kasvamine vaiksesse valgusesse».

Katri Kuuse sõnul koosneb näitus autoriraamatust («Nukkude Surnuaed») ja 12 graafilise lehe sarjast («Nukkude Surnuaed II»). Raamat on autobiograafilise sisuga päevikulaadne teos.

Graafiliste lehtede sari jätkab raamatus alustatud.

Luuletajana tuntud Mathura isiknäitus «Kasvamine vaiksesse valgusesse» otsib autori sõnul valgust, vaikust ja kasvamist erinevate seisundite või eluetappide vahel.

Näitusi saab vaadata 12. märtsini.

Anne Parmasto näitus

Veebruari algul avati USAs Phoenixis TÜ kunstide osakonna maalikunsti dots Anne Parmasto näitus «Charlotta's Garden».

Näitus jätkab kunstikriitiku Harry Liivranna kureeritud näi-

tust Viviann Napa galeriis (sept-
okt 2005, www.vnapp.com/
gvn_155.htm).

Dots Parmasto pidas näituse avamise järel ka loengu. Kontserdil esitati TÜ audoktori Arvo Pärdi muusikat.

Tartus peeti Baeri päeva

28. veebruaril korraldasid Maaülikooli Karl Ernst von Baeri maja teadusloo uurimise keskus ja Eesti Looduseuurijate Selts Baeri päeva.

Üritus avati pidulikult Toomemäel K. E. von Baeri mälestussamba juures. Päev jätkus

ettekannetega Baeri majas TÜ molekulaar- ja rakubioloogia instituudi lektor Mart Viikmaa rääkis evolutsiooni-
bioloogia käsitlustest Eestis ning emeritprof Henni-Heidi Kallak evolutsioonibioloogiast Eestis pärast II Maailmasõda.

Üliõpilasteadlased kogunevad Soomaale

Aivar Hannolainen

TalveAkadeemia turundusjuht

3.–5. märtsini toimub Soomaal neljas üliõpilaste teaduskonverents TalveAkadeemia.

Tegu on Eesti suurima üliõpilasteaduse-alase ettevõtmisega pärast üliõpilaste teadusliku ühingu varjusurma 1990. aasta algul.

Kolme päeva jooksul saab kuulata tudengite teadusartiklite ettekandeid, asjatundjate diskussiooni Eesti energeetika tulevikust ning osa võtta grupitöödest Soo-

maa eri nurkades.

TalveAkadeemial uuritakse ja populariseeritakse inimese ja looduse vahelisi suhteid uurivaid teadusvaldkondi, nagu tehnika ja tehnoloogia, sotsiaal- ja majandusteadused ning keskkond. Mitmesuguste teadusvaldkondade kooskäsitlemine on oluline selleks, et ühiskond saaks areneda säästva arengu põhimõtete järgi – et tagatud oleks nii looduse säilimine kui majanduse areng.

Loodusvaldkonnas esitavad konverentsil teadusartikleid Maria Põllupüü ning Eleri Riks Tallinna Ülikoolist.

Sotsiaalvaldkonna uuemaid üliõpilasuurimusi esitlevad Indrek Reiland Tartu Ülikoolist ning Ene Kont Tallinna Ülikoolist. Tehnikavaldkonna parimateks töödeks hindas komisjon Rando Tuvikese (TLÜ) ning Ott Koppeli (TTÜ) tehtud uurimusi.

Diskussiooni Eesti energeetika tuleviku üle veavad majandus- ja kommunikatsiooni-ministeeriumi, Tallinna Tehnikaülikooli ning Maaülikooli esindajad. Kavandatud on ka jätkuprojektide algatamine.

Info: TalveAkadeemia projektijuht Aita Mets, tel 5650 5936.

IN MEMORIAM

Jaak Lõhmus

28. sept 1937 – 23. veebr 2006

Meie hulgast on lahkunud Jaak Lõhmus, matemaatik ja füüsikateoreetik, kes töötas neli aastakümnet füüsika instituudi teoreetilise füüsika laboris.

Jaak Lõhmus lõpetas 1961 Tartu Ülikooli matemaatikaosakonna. Huvid viisid ta teoreetilise alusfüüsika matemaatiliste probleemide uurimiseni. Sel alal valmisid ka tema füüsika-matemaatikakandidaadi (1968) ja füüsika-matemaatikadoktori (1990) väitekirjad. Tulnud kohe pärast ülikooli lõpetamist füüsika instituuti, jäigi ta siia tööle, käies läbi ametikohad aspirandist juhtivateadurini ja täites lühikest aega ka instituudi teadussekretäri ametiülesandeid.

Jaak Lõhmus alustas teadustööd elementaarosakeste süstemaatika alal. Põhihuviks kujunesid aga kvant-teooria algebralised probleemid elementaarosakeste teoorias. Tema rühmalis-topoloogiline kvarkmodelite analüüs ennetas ajaliselt teisi sama laadi töid suurtes teaduskeskustes. Uurimused mitteassotsiatiivsete algebrate omaduste ja esituste alal on originaalsed ja tunnustatud.

Jaak Lõhmus oli Palm Harbouri Alusuuringute Instituudi (USA, Florida) auprofessor, Ameerika Matemaatikaseltsi liige alates 1994., ajakirjade Algebras, Groups and Geometries ja Hadronic Journal (USA) asetoimetaja 1993. aastast. Kollektiivse monograafia eest mitteassotsiatiivsete algebrate rakendamise kohta

füüsikas pärjati teda 1995. a Eesti Vabariigi teaduspree-miaga.

Suure osa oma energiast ja ajast kulutas Jaak Lõhmus teadustööde kogumike toimetamisele, kooliõpiku-te koostamisele, eriti aga aaimeraamatute ja -artiklite kaudu teaduse propageerimisele. Viimastel aastatel ilmunutest mainigem tema toimetatud ja suuresti ka kirjutatud aaimeraamatut «Universumi mikromaailm» ning läinud aastal ajakirjas Akadeemia järjejutuna avaldatud unikaalset ülevaadet «Matemaatika suurprobleemidest».

Jaak Lõhmus ei olnud pelgalt kuiv teoreetik: ta oli harrastuskunstnik, kogus ja kujundas ise ekslibiiriseid ning orienteerumises ja laskespordis jõudis esimese järguni.

Mälestus Jaak Lõhmusest kui tunnustatud teadlasest, alati abivalmis kolleegist ja heast pereisast jääb alatiseks meiega.

Tartu Ülikooli füüsika instituut

NORA RAAMATUPOOD

Tartus Raekoja plats 11.

Parimad ingliskeelsete raamatute hinnad – miinus 40% kuni miinus 60%. Lõpumüük 23. veebruarist 10. märtsini. E–R 11–18.

UT TOIMETUS TEATAB

Reedel, 17. märtsil ilmub 8-leheküljeline UT erinumber sisseastujaile (viimane, 8. lehekülg on TÜ uudiste ja info jaoks).

ÖNNITLEME

- 70

Ellu Varik, riidehoidja – 7. märts
- 65

Vladimir Fedossejev, tahkiseteooria vanemteadur – 9. märts
Mati Sõstra, elektrik-remonditööline – 10. märts
- 60

Jüri Afanasjev, matemaatika didaktika dotsent – 8. märts
Kalju Komissarov, lavakunstide professor – 8. märts
- 55

Juta Punnek, täienduskoolituse spetsialist – 5. märts
- 50

Natalja Jevtjuhova, raama-
- tukogu teenindusosakonna ametnik – 4. märts

Anu Harak, pearaamatupida-ja – 10. märts
- 45

Rein Murakas, sotsioloogia ja sotsiaalpoliitika osakonna juhataja – 5. märts
- 40

Olav Rimmelgas, insener – 5. märts
Natalia Kravtšenko, Narva kolledži õppekorralduse spetsialist – 6. märts
- 35

Rita Viik, Pärnu kolledži õppeosakonna juhataja – 8. märts
Piret Hussar, histoloogia vanemassistent – 9. märts

Narva kolledžis toimub teadusseminar

7. märtsil kell 14 algab Narva kolledžis teadusseminar.

Anastassia Zabrodsckaja Tallinna Ülikoolist peab ettekande «Näiteid interaktiivse strateegiate kasutamistest Tal-linna Ülikoolis».

Ettekandja räägib õpetamisstrateegiatest, mida kasu-

tatakse eestikeelses loengus erineva keeletasemega üli-õpilaste puhul: essee, seoste ümarlaua tähestik, sisukad küsimused (miks-küsimused), ideekaart, autoriküsit-lus, väide/toetus raamistik, probleem/lahendus raamis-tik, SWOT analüüs jne.

SPORT

TÜ/Eeden pääses otse poolfinaali

Eelmisel nädalavahetusel mängi-ti NIVEA Naiste meistriliiga põhiturniiri viimased mängud. Laupäeval kohtus TÜ/Eeden sar-ja liidri TLÜ/Cartiniga ning pidi vastu võtma kaotuse 0:3.

26. veebruaril mängis TÜ/

Eeden kodusaalis Noorte-koondise/Piritaga ning võitis 3:1.Põhiturniiri võitis TLÜ/ Cartini, TÜ/Eeden lõpetas teise-na, mis tagab mõlemale võistkonnale otsepääsu pool-finaali.

Üliõpilasmeistrid kergejõustikus

1. märtsil toimusid Tallinna spordihallis üliõpilaste kerge-jõustiku meistrivõistlused.

Kõige suurema koosseisuga osales Tartu Ülikooli koondis. Lähemalt järgmises UTs.

Saalijalgpalli võitis Tartu Ülikool

Üliõpilaste saalijalgpalli meist-rivõistlused võitis TÜ Lam-bisats. Meistermeeskonnas mängisid Erki Kade, Norbert Hurt, Leino Lõnsu, Tenno Sa-muel, Timo Teniste, Kait-Kaa-rel Vaino, Kristjan Tiirik.

Sotsiaal-Humanitaarinsti-tuudile kuulus teine koht. Kol-mandaks jäi TTÜ meeskond. Kokku osales 13 meeskon-da, kes olid jaotatud 4 ala-gruppi, millede kaks parimat said veerandfinaali.

FILMIÕHTU

TÜ keelekeskus kutsub kõiki huvilisi

Korea filmiõhtule

10. märtsil Näituse 2-105, kell 18–21 «Kevad, suvi, sügis, talv... ja taas kevad», režissöör Kim Kiduk, 2003. See on üksildase järve ääres filmitud ühe mehe eluringi hõlmav lineteos, mis kantud budistlikust maailma-vaatest. Film on jagatud viide ossa, millest igaüks esindab üht etappi mehe elus. Võrratud visuaalsed detailid ja peenelt loo sisse kootud motiivid annavad edasi originaalset, ent täiesti universaalset lugu, mis liigub Süütusest läbi Armastuse ja Kurjuse Valgustuseneni ning kulmineerub Taassünnis.

24. märtsil Näituse 2-105, kell 18–21 «Tühi maja», režissöör Kim Kiduk, 2004. Kodutu Tae-suk elab justkui fantoom: ta külastab maju ja kortereid, kus pa-rasjagu kedagi kodus pole. Ta ei varasta ega löhu midagi ära, vaid on nagu hea vaim, kes magab teiste inimeste voodites, nakitseb nende külmkappidest veidi toitu ja tasub võõrusta-mise eest pesupesemise või väikeste remonditöödega...

Filmid juhatab sisse Jinseok Seo (Korea).

IT-KOOLITUS TÜ TÖÖTAJALE

ID kaardi kasutamine ja digiallkiri

T, 14. märtsil kl 13–16. 3 tundi praktilist tööd arvutiklassis. Lektor Andres Salu. Hind ülikooli sisekäibega 200 kr.

Presentatsiooni loomine MS PowerPoint 2003 abil

T, 21. märtsil ja K, 22. märtsil kl 9.30–13 praktikum raama-tukogu III korruse arvutiklassis ja E, 27. märtsil kl 9:30–12 loeng Lossi 3-112. 8 tundi praktilist tööd arvutiklassis ja 3 tundi loenguid. Lektorid Riina Reinumägi ja Toomas Petersell. Hind ülikooli sisekäibega 500 kr.

Statistiline andmeanalüüs programmmiga STATISTICA 7.0

N, 23. märtsil kl 10.15–13 R, 24. märtsil kl 10.15–13 N, 30. märtsil kl 10.15–13 R, 31. märtsil kl 10.15–13 12 tundi arvutiklassis. Lektor: geograafia instituudi vanemteadur (biol-knd) Krista Lõhmus. Hind ülikooli sisekäibega 900 kr.

Kursuste detailne info (kursuste programm, toimumiskoht jms): www.ut.ee/it/teenused/koolitus.

Registreerumine ja täiendav info: IT osakond, Riina Reinumägi, tel 737 5442, riina@ut.ee.

KAITSMISED

16. märtsil kaitsevad õigus-instituudis Kaarli pst 3 aud 101 magistritöid: kl 11.15 Kristel Aguraiuja «Eu-roopa Ühenduse asutamislepin-gust tulenev rikkumismenetlus – võimalus sundida liikmesriike täitma endale võetud kohustusi» (The infringement procedure provided in the EC Trety – a mean of ensuring fulfillment of the obligations taken by the Member States). Juhendaja *dr iur* Julia Laffranque. Oponent L.L.M. Carri Ginter;

kl 12.30 Kristina Maimann «Integratsiooniõiguse põhisea-duslikkuse kohtulik järelevalve Eestis ja teistes EL liikmesriiki-des» (Constitutional review of integration law in Estonia and other European Union member states). Juhendaja *dr iur* Julia Laffranque. Oponent *mag iur* Lauri Madise; kl 13.45 Marek Sepp «Konku-rentsirikkumistega seondu-vaid küsimusi Euroopa Liidu konkurentsioiguses» (Some issues relating to restrictions of competition in the European Union competition law). Juhen-daja prof Heiki Pisuke. Oponent L.L. M. Carri Ginter.

17. märtsil kl 14.15 kaitseb molekulaar- ja rakubioloogia instituudis Riia 23-217 Heili lves doktoritööd molekulaaribioloogia erialal «Stress-induced transposition of Tn4652 in Pseudomonas putida» (Pseudomonas putida transposooni Tn4652 aktiveeru-mine stressitingimustes). Juhen-dajad dots Maia Kivisaar, PhD ja Rita Hõrak, PhD. Oponent prof Dieter Haas (Lausanne'i Ülikool, Šveits).

LOENGUD

8. märtsil kell 16 peab akadeemik, TÜ emeritprofessor Ain-El-mar Kaasik Tallinnas Akadeemia majas (Kohtu 6) avaliku loengu «Mitmemöötmeline meditsiin». Info: tel 644 4739.

10. märtsil kl 14 peab TÜ pro-fessor ja riigikogu liige Peeter Tulviste Võrumaa Keskraamatu-kogu konverentsisaalis Jüri 54 avaliku loengu teemal «Ajad muutuvad – kas ka meie ?». Lisainfo Maris Kivistik, TÜ Võru-maa esindaja, tel 518 3249, mariski@mv.werro.ee.

15. märtsil toimub loeng «Võro

vaim ja timä vägi». Lektorid Jan Rahman, Kadri Giannakaina Laube, Nele Reimann, Külli Eichenbaum. Lisainfo Tiiu Hel-dema, TÜ Hiiumaa esindaja, tel 463 6049, ut@mv.hiiumaa.ee.

20. märtsil kl 12 peab TÜ pedagoogika osakonna kas-vatusteaduste dotsent Inger Kraav Misso Keskkoolis loengu teemal «Õpilase emotsionaalse arengu arvestamine suhtlemi-sel». Loengu sihtgrupiks on õpetajad ja laspevanemad. Lisa-info Maris Kivistik, tel 518 3249, mariski@mv.werro.ee.

1. aprillil kl 11 peab TÜ Hiiumaa esindaja Tiiu Heldema Võru Instituudis, Tartu 48 loengu «Hiiumaa ja hiidlased looles». Loengu sihtgrupiks on võro keele ja kultuuri õpetajad. Lisa-info Maris Kivistik, tel 518 3249, mariski@mv.werro.ee

KONTSERIT

TÜ AULAS

3. märtsil kl 18 M. Reiniku Gümnaasiumi muusikapidu. 4. märtsil kl 14.30 EMLSi poiste-kooride võistulaulmine. 8. märtsil kl 19 Viljandi kultuuri-akadeemia kontsert. 11. märtsil kl 18 Vilniuse keelpilli-kvarteti kontsert. 15. märtsil kl 19 esineb «Meistrite Akadeemia» sarjas klaveriduo Kai Ratassepp – Mati Mikalai. Kavas W. A. Mozart, M. Ravel, F. Mendelssohn.

VANEMUISE KONTSERDIMAJAS

5. märtsil kl 16 AMADEUS – rock. Mozart rokiib täiega. Sonaadid, viiulikontsert, «Väike öömuusika» ja palju muud. Esi-neb Andres Mustoneni CROSS-OVER BAND, Hortus Musicus, Kremerata Baltica sekstett, eesti roki- ja džässiparemik eesotsas Tanel Rubeniga jt.

9. märtsil kl 19 COSMOS. Esineb vokaalsekstett (Läti). Kavas popmuusika seaded.

14. märtsil kl 19 kammersaalis Jenny, Polly, Nanna-Kurt Weill, Triin Ella (vokaal) Toomas Tross (jutustaja), Jorma Toots (klahv-pillid), Taavo Rimmel (kontra-bass), Meelis Vind (klarnet). Muusikaline etendus Kurt Weilli (1900–1950) loomingu põhjal naistegelaste silmade läbi. Ber-liini kabaree, ennesõjaaegne Pariis ja muusikalid 1940date Ameerikast.

VIKTORIIN «TUNNE LÄÄNE-VIRUMAAD»

Küsimused on üleval Tartu Ülikooli (www.ut.ee/regionaal) ja Lääne-Viru Maavalitsuse koduleheküljel. Vastused saata hiljemalt 8. märtsiks aadressil anne.maeots@l-virumv.ee. Parimate autasustamine 16. märtsil Lääne-Virumaa päeval Tartu Ülikoolis.

LÄÄNE-VIRUMAA PÄEV TÛS

16. märtsil ülikooli ajaloo muuseumi valges saalis

- 13.15

kogunemine, Hagari toodete degusteerimine.
- 14.00

tervitused TÜ prorektorilt ja Lääne-Viru maavane-malt.
- 14.15

«Lääne-Virumaa täna ja homme» – Urmas Tamm, Lääne-Viru maavanem.
- 14.45

muusikaline tervitus Kadri Kase laulustuudio lastelt.
- 15.00

«Sihtasutuse Virumaa Muuseumid innovaatilised ideed ja lahendused» – Ants Leemets, SA Virumaa Muuseumid.
- 15.30

«AS Aeroc – kaasaegne tootmine kohalike ressurssi-de baasil, investeringud ja arenguperspektiivid» – Ants Hõbemägi, AS Aeroc.
- 16.00

«Kas noorel on Lääne-Virumaal hea elada ja õppida?» – Sigrid Nurm, Lääne-Virumaa Õpilaskoja asepresi-dent.
- 16.10

viktoriini võitjate autasustamine.
- 16.30

esineb Kadri Kase laulustuudio. Üllatus. Päeva juhhib Toomas Suuman.

Maakonna päeva eesmärk on hoida ja luua kontakte Lääne-Virumaalt Tartu Ülikooli tööle või õppima asunud viru-maalastega ja edastada sõnum, et igaüks võib maakonna arengule kasulik olla.

Oodatud on kõik huvilised!

Korraldajad: Lääne-Viru maavalitsus ja Tartu Ülikooli re-gionaaltalitus.

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infoitoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18-210, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
<http://www.ut.ee/ajaleht>

Ülikool jäädvustab väarikaid liikmeid

Varje Sootak

23. veebruaril võttis TÜ nõukogu vastu otsuse ülikoolile oluliste isikute sünniaastapäevade ja ajaloomälestuste tähistamise kohta.

Pidulike üritustega otsustati tähistada 2007. aastal 375 aasta möödumist ülikooli asutamisest ja 2009. aastal 90 aasta möödumist rahvusülikooli rajamisest.

Samuti otsustati tähistada üleülikooliliselt mitmete isikute ja ülikooli hoonete ning asutuste juubeleid ja toetada Tartu linnas ülikooli silmapaistvate isikute mälestuse jäädvustamist.

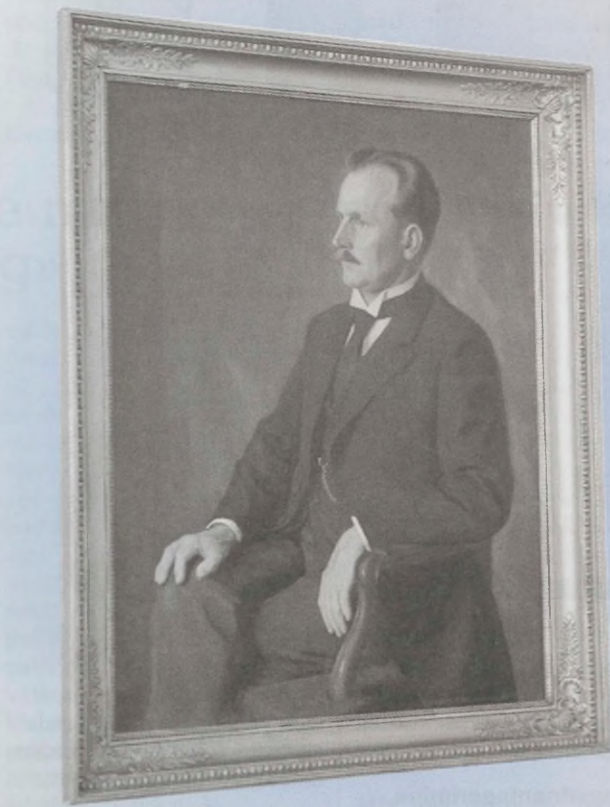
Tartu Ülikooli juubelid

Prorektor prof Jaak Kangilaski sõnul on Tartu Ülikooli ajaloo olulisemate sündmuste tähistamine ja silmapaistvate liikmete mälestuse jäädvustamine aukohus ning ülikooli maine kujundamise vahend. «375 aasta möödumine TÜ asutamisest ja 90 aasta möödumine rahvusülikooli rajamisest on sündmused, millel on üle-eestiline ja rahvusvaheline tähendus. Need väärivad tähistamist pidulike üritustega, mille kavandamiseks ja läbiviimiseks tuleb moodustada komisjonid ning kindlustada vahendid koostöös ülikooli partneritega,» rääkis prof Kangilaski.

Tartu Ülikool on tähistanud sageli oma suuremaid tähtpäevi. Esimese Eesti Vabariigi ajast on kroonikakaadrid jäädvustanud näiteks 1932. aastal ülikooli 300. aasta juubeli pidustusi.

Nõukogude ajal peeti ülikooli Rootsi ajal asutamisest olulisemaks selle taasasutamist tsariajal 1802. Nii on kroonikakaadrid jäädvustanud Tartu Riikliku Ülikooli 150. aastapäeva tähistamist 1952. aastal vastavalt tolle ajastu stiilile.

Taasasutamise 175. aastapäeva meenutati üleülikooliselt üritustega ka 1977. aastal.

TÜ nõukogu pidas vajalikuks mälestusmärgi loomist pedagoogikaprofessorile ja TÜ kuraatorile Peeter Põllule (pildil). TÜ nõukogus saalis asub Paul Raua maal «Prof Peeter Põld» (1925).

ERGI PROMMIK

Aastal 1982 osutus aga võimalikuks pidada ülikooli 350. aastapäeva. See sai suuresti teoks tänu 1979. aastal toimunud Vilniuse Ülikooli 400. aasta juubeleile.

Juubeli puhul avati aasta varem ülikooli raamatukogu uus hoone, Ujula tänava spordihoone jm.

Peale ligi nädal aega ülikoolis ja Tartus toimuvate ürituste korraldati teaduspäevi Vilniuses, Riias, Moskvast ja Eesti rajoonilinnades. Valmis ka mitu ülikooliteemalist filmi jne.

Taasiseseisvunud Eestis tähistati emakeelse rahvusülikooli aastapäeva esmakordselt 1989. aastal, kui täitus selle asutamise 70 aastat. Tollane juubelikomisjoni liige dots

Tullio Ilomets meenutas UTs (15. det 1989), et rahvusliku, eestikeelse ülikooli esimeseks sammuks oli 1969. aastal asutamise 50. aastapäeva äramäkimine ülikoolisiselt ja ajakirjanduses. «Teine samm oli Academia Gustaviana 340. aastapäeva tähistamine suure näitusega teadusraamatukogu 1972. aasta sügisel ning pärast suuri pingutusi selle näituse kataloogi ilmumine trükist 1974. aastal.»

Eestikeelse ülikooli tähtpäeva on ulatuslikumalt meele peetud iga viie aasta järel.

Viimaste aastakümnete suurimad üritused toimusid 2002. aastal, mil ülikool märkis oma asutamise 370. ja taasasutamise 200. aastapäeva.

ÜLIKOOLI JUUBELITE LOGOSID

Hooned ja asutused

TÜ ajaloo komisjon on esile tõstnud isikuid, kelle juubeleid tuleks tähistada üleülikooliliselt (aktuse, konverentsiga või muul viisil). Nii on TÜ nõukogu otsuses kirjas tähistada 2007. aastal 100 aasta möödumist üliõpilaste spordiringi (akadeemilise spordiklubi eelkäija) asutamisest, 2008. aastal 200 aasta möödumist peahoone valmi-

misest ja 2009. aastal 200 aasta möödumist tähetorni valmimisest.

Üleülikooliliselt otsustati tähistada aastal 2007 rahvaluuleteadlase Matthias Johann Eiseni 150., füüsiku Aksel Kipper 100. ja arhitekt Johann Wilhelm Krause 250. sünniaastapäeva ning 2008. aastal matemaatik Arnold Humala 100. sünniaastapäeva.

Peale nimetatute soovitas ülikooli ajaloo komisjon teaduskondades tähistada ja ajakirjanduses meenutada ka paljusid teisi ülikooli liikmeid nende oluliste sünniaastapäevade puhul.

Need on arhitektuuri ja kunstiajaloolane Armin Tamm, geofüüsik Kaarel Kirde, zooloogid Johannes Piiper ja Juhan Aul, keeleteadlased Andrus Saareste ja Johannes Aavik, matemaatik Gerhard Rägo, ornitoloog Eerik Kumari, keemik Natalie Rägo, botaanik Theodor Lippmaa, geoloog Armin Öpik, astronoom Ernst Öpik, arstiteadlased Heinrich Koppel ja Aleksander Lipschütz, põllumajandusteadlane Johannes Mägi, ajaloolane Peeter Tarvel, füüsik Harald Perlitz ja raamatuteadlane Friedrich Puksoo.

Mälestusmärgid

Varje Sootak

TÜ nõukogu otsustas teha Tartu ülikooli silmapaistvamate isikute mälestuse jäädvustamist.

Prorektor Jaak Kangilaski sõnul on Tartu linnaruumis arvukalt mälestusmärke, kuid rahvusülikooli suurtele nimedele neid pole. «Teenekaid professoreid mälestavad mitmed reljeefid vm märgid õppehoonetes ja mõned auditooriumid on nimetatud professorite järgi, kuid ülikoolile on oluline olla nähtavam ka avalikus ruumis,» ütles Kangilaski.

Tema sõnul võiksid sinna paigutatavad mälestusmärgid olla mitmesugused (portreelised reljeefid seintel, monumendid portreebüsti või figuuriga jne). «Avaliku ruumi mälestusmärgid tuleb püstitada koostöös linnavõimuga ja kavandite avaliku konkursiga.»

Esimeses järjekorras otsustas TÜ nõukogu vajaduse jäädvustada mälestusmärgid emakeelse ülikooli rajajale Peeter Põllule, eesti teaduskeele arendajale Johannes Voldemar Vesikile, semiootik Juri Lotmanile ning ülikooli rajajale Johan Skyttele.

UT KÜSIB

Mis on kavas XVIII orientalistikapäeval?

Vastab Eesti Akadeemilise Orientaalseltsi president, võrdleva usuteaduse professor, teoloogiadoktor Tarmo Kulmar (pildil).

Läänemets, kes räägib bodhisattva Avalokitešvara päritolust, budistliku filosoofia ateistlikkus on erakorralise teaduri Laur Järve ettekande teemaks ning

mina tutvustan inkade keele ja salakeele probleemi.

Teadvuse ületamisest Buddha ja Jeesuse õpetustes räägib Harri Kingo, india helilaadide sümboolikast Peeter Vähi ning Euroopa ja Idamaade piiridest ajaloos Andres Herkel.

Vaadatakse ka India muusikalist mängufilmi «Amrapali» (1977), mille tegevus toimub Indias Buddha eluajal.

Ootame kõigi huviliste osavõttu.

Tehnoloogiainstituudi ja botaanika-aia hooned olid parimate hulgas

Tartu Linnavalitsuse korraldatud aasta parima ehitise konkursil oli parimate hulgas ka kaks ülikooli ehitist.

Rekonstrueeritud ehitiste hulgas oli üks võitja Nooruse 1 õppehoone (tehnoloogiainstituut).

Äramärgitute hulgas oli Lai 38 botaanika-aia hoone.

Kaheksandat korda toimuval konkursil vaatas linnavalitsuse liikmetest ja arhitektidest koosnev žürii üle kõik aasta jooksul linnas valminud hooned, mida oli 45.

Hinnati nende sobivust linnaruumi, krundi asendiplaanilist lahendust, hoone fassaadikujundust, originaalsust, materjalivalikut ja ehituse kvaliteeti.

Tehnoloogiainstituudi hoone oli üks aasta parim ehitis.

VARJE SOOTAK

Aasta parimate ehitiste projekteerijaile, ehitajatele ja tellijaile antakse üle tänu-

kirjad märtsi lõpul või aprilli algul raekojas toimuval üritusel.

TÄNA LEHES

Intervjuu

erakorralise prof Daniel Cohnitziga

LK 3

TÜ 2005. aasta eelarvest

LK 2

Kunstimuuseumis «Antikaja mood»

LK 2

Märtsis viis aastat tagasi hakati raamatukogus külastusi registreerima vötkoodilugeri abil.

UUDISED

Geenivaramu osast

15. märtsil kell 15 algab tehnoloogiainstituudi auditooriumis seminar «Geenivaramu roll uute teadmiste saamisel».

Ettekande peavad SA Eesti Geenivaramu nõukogu esimehe kt akad Richard Villemis ja SA Eesti Geenivaramu juhatuse liige prof Andres Metspalu.

Ettekannetes antakse ülevaade teadusuuringute eesmärkidest, moodustest ja potentsiaalsetest väljunditest.

Seminari korraldab TÜ Tehnoloogiainstituut koos SA Eesti Geenivaramuga.

Registreerumine 14. märtsini. Info: Ulvi Tiirik, tel 737 4800, ulvi.tiirik@ut.ee, www.tuit.ut.ee.

Lääne-Virumaa päev

16. märtsil kell 13.15 algab ajaloo muuseumi valges saalis Lääne-Virumaa päev.

Maavanem Urmas Tamm tutvustab oma ettekandes maakonda. Ants Leemetsa ettekande teema on «SA Virumaa Muuseumid innovaatilised ideed ja lahendused».

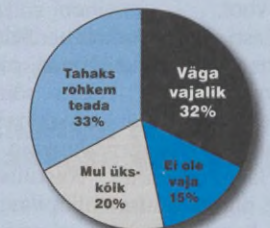
Ants Hõbemägi tutvustab ASI Aeroc kaasaegset tootmist kohalike ressursside baasil, investeringuid ja arenguperspektiive. Lääne-Virumaa Õpilaskoja asepresident Sigrid Nurmelt on ettekanne «Kas noorel on Lääne-Virumaal hea elada ja õppida?».

Esineb Kadri Kase laulustuudio ja degusteeritakse Hagari tooteid. Toimub ka viktoriini võitjate autasustamine.

Päeva juhib Toomas Suuman.

ONLINE-KÜSITLUS

Kuidas suhtud tugitudengi programmi?

Vastajaid: 137

Uus küsimus:

Kas oled teatriaal teatris käinud?

Vasta: www.ajaleht.ut.ee

UUDISED

Ülikool tunnustab

Ülikooli suure medali ja tänukirjaga autasustati pikaajalise tulemusliku osalemise eest eesti keele uurimistöös, eesti keele õpetamise väljaarendamise eest TÜs, eduka tegevuse eest õppejõu ja juhendajana ning olulise panuse eest humanitaarteaduste arendamises Eestis prof **Mati Erelti**.

TÜ aumärgi ja tänukirja pälvis pikaajalise ja kohusetundliku töö eest psühholoogia osakonna vaneminsener **Väino Vaske**.

TÜ tänukirjaga autasustati pikaajalise ja kohusetundliku töö eest raamatukogu teenindusosakonna töötajat **Natalja Jevtjuhho**vat ja 50. sünnipäeval füüsika-keemia-teaduskonna keskkonnafüüsika instituudi inseneri **Toomas Bernotast**.

Emakeelepäeval ettekandekonverents

11. märtsil kell 11 algab TÜ Raamatukogus emakeelepäeva ettekandekoosolek. Ingrid Rüütel kõneleb eesti meelest ja eesti keelest, Tiit Erelt eesti terminoloogiast läbi 20. sajandi, Jüri Valge eesti keele arendamisest aastail 2004–2006 ja Tõnu Tender eesti keelest ELi keeltepäabelis.

Esitletakse Eesti Keele Kaitse Ühingu väljaande Keelekaitse 5. numbrit. Ürituse korraldavad Vanemuise Selts ja Eesti keele Kaitse Ühing.

TÜ tudengid müüsid USAs raamatuid

Tartu Ülikool sai 437 ülikooli hulgast Southwestern Company suvetöö programmis teise koha.

Southwestern Company esindaja ülikoolide juures Ralf Brigham andis veebruari lõpus TÜ karjääritalitusele üle 1000-dollarilise tšeki.

2005. aastal osales Southwestern Company raamatute müügi suveprogrammis 103 TÜ tudengit.

Pikem artikkel ilmub ülejäärgmises UTs.

ERÜ kutseühingut juhivad juhib tartlanna

28. veebruaril valiti Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu (ERÜ) juhatuse esinaseks TÜ Raamatukogu rekataloogimise osakonna juhataja **Anneli Sepp**.

ERÜ juhatuse esinase kandidaadi iseloomustuses on tema kohta öeldud: «Anneli Sepp paistab silma mitmekülgsede kultuurihuvide ja laia silmaringi poolest ning evib häid organisatorivõimeid. Oma ametitöös on ta terane ja produktiivne».

Harjutuskohtus keskkonnaõigusest

18. märtsil kell 9.30 algab Riigikohtus üheksas Eesti Harjutuskohtuvõistluse suuline voor.

Eesti Harjutuskohtu Seltsi liikme, õigusteaduskonna magistrandi Agnis Peedu sõnul vaieldakse tänavu keskkonnaõiguse ja väärtemenetluse üle.

Harjutuskohtu võistlused on õigusteaduse üliõpilastele korraldatavad, erinevaid õiguse valdkondi hõlmavad võistlused, mis kujutavad endast tervikliku kohtuprotsessi jäljendamist.

Täpsem info: www.harjutuskohtus.ee.

Eelarvesse laekus miljard krooni

Tartu Ülikooli nõukogu kinnitas 2005. aasta eelarve täitmise aruande

Taimo Saan
TÜ finantsdirektor

Möödunud aasta 30. detsembril laekus ülikooli pangakontole eelarveaasta miljardis krooni.

2005. aasta eelarvest kokkuvõtet tehes võib tõdeda, et ülikooli eelarvesse planeeritud tulud ületati 3,5% võrra ja kogulaekumise maht ületas miljardit krooni 385 000 krooni võrra.

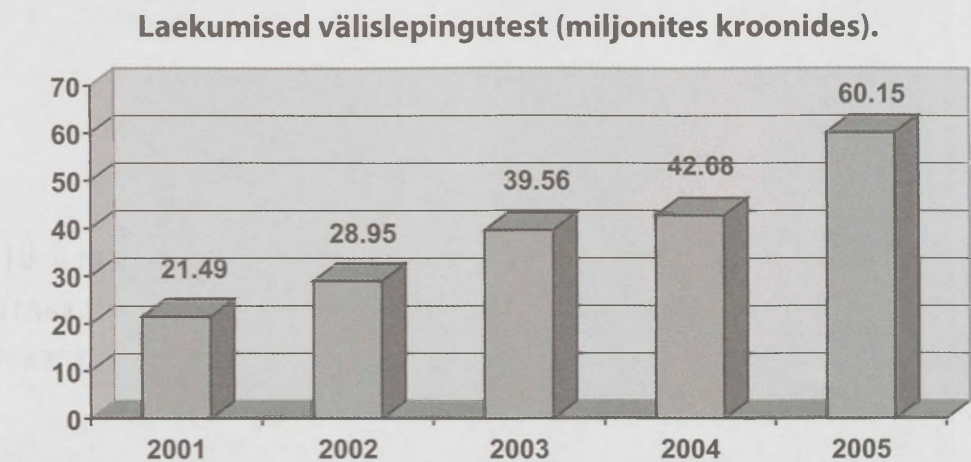
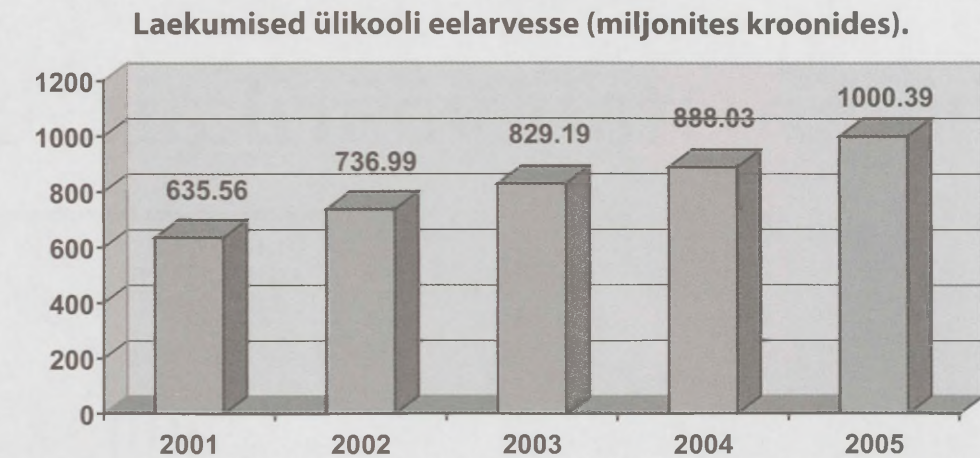
Miljard krooni on kujunenud ülikooli jaoks oluliseks märksõnaks: 2004. aastal ületas ülikooli bilansi maht miljardi krooni piiri, 2005. aastal ületasid laekumised eelarvesse miljardi krooni piiri. 2006. aasta eelarve kinnitas ülikooli nõukogu juba miljardist kroonist suuremas mahus.

TÜga liitus VKA

Augusti lõpus liitus ülikooliga Viljandi kultuuriakadeemia (VKA). 2005. aasta neljaks kuuks planeerisime akadeemia tuluseid 11,85 miljonit krooni (ilma muusikamaja investeeringuta). Reaalselt laekus Viljandi kultuuriakadeemia eelarvesse 12,48 miljonit krooni, väljamakseid tehti 11,13 miljoni krooni väärtuses ning kulutamata raha summas 1,35 miljonit krooni kanti üle käesolevasse aastasse. Seega võib liitumist pidada rahalisest vaatevinklist probleemivabaks ja igati edukaks.

Investeeringud hoonetesse

Kõige olulisem investeering möödunud aastal oli tehnoloogiainstituudi maja renoveerimine, millesse ülikool investeeris 33,40 miljonit krooni. Ülikooliga liitunud Viljandi kultuuriakadeemial oli pooleli muusikamaja renoveerimine, mida ülikool alates liitumishetkest jätkas. Möödunud aasta nelja kuu jooksul maksti välja muusikamaja ehitusrahasisid summas 7,24 miljonit krooni, millest 7,09 miljonit krooni kaeti riik-

liku sihtfinantseerimisena. Peale nimetatud kahe objekti tegi Tartu Ülikool veel üheksale objektile kulutusi enam kui miljoni krooni väärtuses. Need on Nooruse 1 mahus 33,400, Viljandi Kultuuriakadeemia mahus 7,244, Vane muise 46 mahus 4,625, Narva kolledž mahus 3,018, Näituse 13a mahus 2,740, Nooruse 9 mahus 2,199, botanikaaed mahus 1,651, Küttri 2 mahus 1,500, toomkirik mahus 1,310, Jakobi 5 mahus 1,274 ja raamatukogu mahus 1,040 miljonit krooni.

Välislepingute mahu kiire kasv

2005. aastal astus ülikool olulise sammu teadusülikooli ja rahvusvahelistumise teel. Laekumised välislepingutest

suurenesid võrreldes 2004. aastaga 41,8%.

Baasfinantseerimine

Ülikoolide lobitöö tulemusel käivitati riiklikul tasemel teaduse baasfinantseerimise meede.

See on sisuliselt ainus teadusraha, kus ülikool saab ise otsustada, millist teadusteemat või teadusprojekti finantseerida.

Loomulikult tuleb seejuures lähtuda riiklikult kehtestatud kriteeriumidest. Tartu Ülikooli laekus baasfinantseerimise rahasisid 31,31 miljonit krooni, mis on 48,6% kogu Eesti teaduse baasfinantseerimise rahadest.

Tulemust võib pidada igati edukaks, sest riiklikul tase-

mel jaotati see raha teadusasutuste vahel selgete teadusmõõdikute alusel.

Doktorikoolid

Möödunud aastal käivitati ülikoolis tõukefondide toel kuus doktorikooli: keeleteaduse ja -tehnoloogia, majandusteaduse, materjaliteaduse ja materjalide tehnoloogia, ökoloogia ja keskkonnateaduse, käitumis- ja tervise teaduse ning biomeditsiini ja biotehnoloogia doktorikool. Tartu Ülikooli edu doktorikoolide käivitamisel tekitas mõningast kadedust teistes ülikoolides, kuid täit rõõmu doktorikoolidest võiksite tunda siis, kui ülikooli doktoriope efektiivsuse näitajad hakkavad paranema.

Positiivne jääk

Kõikide teaduskondade eelarveaastad lõppesid positiivse jäägiga.

Ülikool on oma finantspoliitikas piisavalt karm ja ei luba teha kulutusi, millel puudub rahaline kate. Teist aastat järjest lõpetasid kõik 11 teaduskonda positiivse eelarvejäägiga.

Aastavahetusel seisis teaduskondade finantsallikatel 71,01 miljonit krooni. Kui käesoleval aastal oleksid teaduskonnad teinud kulutusi samas mahus kui möödunud aastal, siis oleksid nad võinud eelarvejääkidest elada 52 kalendripäeva nii, et ühtki uut laekumist poleks vaja olnud.

Õppe- ja teadusasutuste rahaline seis ei olnud küll nii hea kui teaduskondadel, kuid olukord on kindlalt kontrolli all.

Raamatukogu

Möödunud eelarveaasta kujunes Tartu Ülikooli Raamatukogu jaoks lõpuks murranguliseks.

Pikki ja pikki aastaid on raamatukogu rahaline seis olnud punases. 2005. aasta algas raamatukogu jaoks negatiivse eelarvejäägiga summas 2,04 miljonit krooni.

Raamatukogu direktori kohusetäitja Mare-Nelli Ilus esimesel poolaastal ja raamatukogu direktor Martin Hallik teisel poolaastal tegid tõhusat tööd raamatukogu töökorralduse efektiivistamisel ja 2005. aasta lõppes positiivse eelarvejäägiga summas 1,12 miljonit krooni.

Edukas rahandusaasta tähendas paraku paljude raamatukogu töötajate jaoks töölepingu lõpetamist: 2004. aasta lõpus oli raamatukogus 219 töötajat (196,0 täidetud ametikohta), 2005. aasta lõpus oli raamatukogus 175 töötajat (157,25 täidetud ametikohta).

Edukat käesoleva eelarveaasta jätku!

Akadeemik Juri Lotmani seminaril peeti 31 ettekannet

Varje Sootak

26.–28. märtsini toimus traditsiooniline rahvusvaheline Lotmani seminar.

Vene kirjanduse prof Ljubov Kisseljova sõnul osalesid akad Juri Lotmani sünniaastapäevale pühendatud konverentsil semiootika, ajaloo, klassikalise filoloogia ning vene ja slaavi filoloogia mainekad teadlased Itaaliast, Saksamaalt, Ungarist, Ukrainast, Venemaalt ja Eestist. Kokku peeti 31 ettekannet.

«Esmakordselt osalesid seminaril semiootikateadlased Ungarist. Budapesti Ülikooli õppejõud Iripid Kovics pidas ettekande Lotmani süžee-õpetuse tähendusest diskursuse poetikale ja Katalin Sztitj sümbolist ja ajaloo Lotmani tõlgenduses,» ütles prof Kisseljova. Tema sõnul on Iripid Kovics tõlkinud palju Lotmani uurimusi ungari keelde ning ettekanne puudutas just tõlkeprobleeme.

Prof Kisseljova rääkis, et Juri Lotman oli Iripid Kovicsi

Esireas vasakult emeriitprofessorid Larissa Volpert ja Pavel Reifman ning Katalin Sztitj ja Iripid Kovics Budapesti Ülikoolist.

VARJE SOOTAK

väitekirja oponent ning et nad puutusid kokku välismaa konverentsidel. «Seminari vestlusringides rääkis ta meile neist kohtumistest palju huvitavat.»

Prof Ljubov Kisseljoval oli hea meel tõdeda, et seminaril osales ka Tomski Ülikool. Esimest korda Lotmani seminarist osa võtnud Olga Lebe-

deva pidas ettekande Puškini Napoli müüdist. Tartu Ülikooli teadlastelt oli seminaril mitu ettekannet ka vene luuletajast ja tõlkijast ning vene romantismi rajajast Vassili Žukovskist. «Tomski Ülikool on üks maailma tunnustatumaid Žukovski loomingu uurimiskeskusi,» ütles prof Kisseljova.

Välistudengid tutvusid võimuinstitutsioonidega

Siiri Maimets
Euroopa kolledži spetsialist

3. märtsil korraldas Tartu Ülikooli Euroopa kolledž ülikooli välisüliõpilastele õppereisi Tallinna.

Reisi «Eesti valitsemine Hansa Liidust Euroopa Liiduni» eesmärk oli tutvustada tudengitele Eesti võimuinstitutsioone.

Külastati Tallinna raekoda kui linna ajaloolist võimukeskust, kohtuti Riigikogu aseesimehe Taavi Veskimäega, käidi presidendilossis. Stenbocki majas tutvuti e-valitsuse tööpõhimõtetega.

Pärast kohtumist Taavi Veskimäega ja ametlikku ringkäiku mööda Riigikogu hoonet pakuti meile võimalust ronida Pika Hermannitippu.

Tudengid nautisid vaadet linnale ja merele ning võimalust jäädvustada end fotole Eesti lipu taustal.

«Õppereis andis hea ülevaate Eestis toimunud siirde-

protsessidest. Isiklikult kogutut saab kasutada hilisemas praktikas, kas oma kodumaal või rahvusvahelistes organisatsioonides töötades,» ütles Euroopa kolledži rahvusvahelise siirdeuuringute programmi juht Heiko Pääbo.

Reisist võttis osa ligi neli-kümmend välisüliõpilast Euroopa Liidu riikidest, Ameerika Ühendriikidest, Hong Kongist, Ukrainast, Gruusiast ja Venemaalt.

Tartu Ülikooli Euroopa Kolledži ingliskeelne siirdeuuringute alane õppeprogramm (Prometheus Program on Transition Studies) on välistudengite hulgas populaarne.

Peale loengute ja seminaride toimuvad ka õppereisid Narva ja Venemaale (Petersi, Pihkva, Novgorod ja Peterburg) ning korraldatakse filmiõhtuid.

Programm alustas tegevust 2004. aasta kevadsemestril ja selle kursuste maht ning tudengite arv on aasta-aastalt kasvanud.

TÜ geograafid Veneetsia arhitektuuribiennaalil

Varje Sootak

Veneetsia X arhitektuuri-biennaalil esindab Eestit reaalarajas toimiv linna-planeerimise keskkonna projekt (sotsiaalse positsioneerimise meetod).

Väljapaneku autorid on arhitektuurbüroo Urban Mark arhitektid Ülar Mark, Kaja Pae ja Indrek Tiigi ning TÜ geograafia instituudi teadurid Rein Ahas, Anto Aasa ja Siiri Silm.

Rein Ahase sõnul on arendatud mobiiltelefonide positsioneerimist koos *spin-off*-firmaga Positium juba neli aastat. «Meie töögrupp

on täna maailma esimese viie hulgas ja teema on väga kiiresti edenev. Positium on loonud positsioneerimiskeskonna ja andmekanalid mobiilioperaatoritega.» Rein Ahas selgitas, et TÜ teadurid kasutavad seda andmete kogumiseks (positsioneerimiseks) ja analüüsivad inimeste käitumisinfort. «Uurime ajaliskäitumist ja tegevusrume, selleks sobivaid reaalaraja filtreid. Eesmärk on paremini tunda inimeste igapäevast käitumist ja planeerida optimaalsemat ühiskonda (linna, maad).»

Veneetsia X arhitektuuri-biennaal avatakse septembris.

Interaktiivne näitus «Nanodialoog»

Pilvi Põldmaa

SA Teaduskeskus AHHA juhataja kt

Eile avati Lõunakeskuses teaduskeskuse AHHA näitus «Nanodialoog».

See on nanotehnoloogiat käsitlev interaktiivne näitus, mis toimub ühel ja samal ajal kogu Euroopas. Eesmärk on tekitada nanotehnoloogia kohta laiemat arutelu. Kas nano on hea või halb? Mis on nano? Milleks see nano? Kas nanotehnoloogia on ohutu või ohtlik? Mis on praegu teaduses tegija?!

Nano (nanomeeter) on füüsikas kasutatav pikkuse

mõõtühik. 1 nanomeeter (nm) võrdub 10–9 meetriga (1 millimeeter võrdub 10–3 meetriga, 1 mikromeeter võrdub 10–6 meetriga), st millimeetri miljondik, miljardik-osa meetrist. 1 nm on umbes juuksekarva läbimõõt jagatud saja tuhandega, visuaalne analoog: nanomeetri-suuruse osakese suurus pingpongi pallil on võrdeline pingpongi palli suurusega maakera. Nii väikesi osakesi ei ole võimalik palja silmaga näha. See mõõtkava läheneb inimestele arusaadavale aatomite ja molekulide mõõtkavale.

Näitus jääb avatuks 9. maini.

Tartu Ülikoolis näeb antiikaja moodi

Jaanika Tiisvend

TÜ kunstimuuseumi koguhoidja

16. märtsil kell 16 avatakse TÜ kunstimuuseumis järjekordne antiigiteemaline näitus «Antiikaja mood».

Riided ei ole üksnes keha katmiseks ja külma eest kaitsmiseks, vaid juba aastatuhandeid on moekunst kõige sinna juurde kuuluvaga vaatemänguline ala, mis on üks võimalus eneseväljenduseks ja ka oma jõukuse näitamiseks. Näitus tutvustab Vana-Kreeka ja Rooma rõiva- ning soengumoodi ja toonaseid ilurituaale nii teoreetilistest kui ka praktilisest küljest.

Väljapanek on koostatud muuseumi skulptuurikogu baasil, mida täiendavad kipsisist valatud tütarlaste kujud, kes kannavad värvilisi rekonstruktsioone antiikaja kleidimoest. Näituse tarbeks on spetsiaalselt õmmeldud ka antiikajal kantud rõivased, nagu kitoon, topelt-kitoon, tuunika, stoola jms.

Külastajatel on võimalik neid ka selga proovida ja kehastuda näiteks Rooma matrooniks või lihtsaks kreeklannaks.

Penelope.

Näitusega kaasnevad ka üritused. Esimene neist, õpilastele mõeldu, algab kevadisel koolivaheajal 22. märtsil kell 12, kus lisaks moejutule proovitakse midagi ka oma kätega ära teha. Sama programmi saavad pärast vaheajaga tellida õpetajad ka oma klassidele, kas tööõpetuse, kunstõpetuse või ajalootundide täienduseks.

Teine ettevõtmine toimub aprilli viimasel nädalal Tartu kevadpäevade ajal.

Näitus on avatud 16. juunini.

Uus teadussuund: teoreetiline filosoofia

Krööt Nöges

eetikakeskuse projektijuht

Filosoofia osakonna teadus-filosoofia õppetooli algatusel kutsuti ülikooli 30 kuuks Euroopa Sotsiaalfondi meetme 1.1 toel teoreetilise filosoofia suunda välja arendama dr Daniel Cohnitz.

Teoreetilise filosoofia erakorraline prof Daniel Cohnitz, mis andis Teile julgust tulla Saksamaalt siia nii pikaks ajaks?

Mulle meeldib Eestis väga ning ma oskan ka mõnevõrra eesti keelt. See on n-ö kodune tagasitulek – õpetasin filosoofia osakonnas ka 1999/2000. õ-a sügissemestril.

Siin on ruumi uutele ideedele, saab midagi uut üles ehitada ja loominguliselt arendada suundi, mis on näiteks Saksamaal sajandite jooksul paika loksunud (või nõnda sageli tundub). Seoses õppetoolide kaotamisega ülikoolis hakkab filosoofiateaduskond oma osakondi ümber organiseerima. Loodan, et ka meie saame anda oma panuse, et muuta ülikool paigaks, kus saab õppida ja uurida kaasaegset filosoofiat kõigis olulisemates valdkondades rahvusvaheliselt tunnustatud tasemel.

Mis on suurim muutus, võrreldes Tartut ning ülikooli aastal 2000 ja 2006?

Viimaste aastatega on linn muutunud veelgi kaunimaks. Ka ülikool on muutunud, mõeldes eetikakeskusele ning prof Margit Sutropi ja tema kolleegide suurepärasele tööle. Siis veel keskust polnud. Teadusfilosoofia suunal on dots Endla Lõhkivi ning erakorraline prof Rein Vihtamäe olnud väga aktiivsed – teoreetilise filosoofia arendamise projekti juht on just Endla Lõhkivi. Samuti on Madis Kõivu 1991. aastal loodud analüütilise filosoofia seminaris osalejatest paljud praeguseks tööl filosoofia osakonnas.

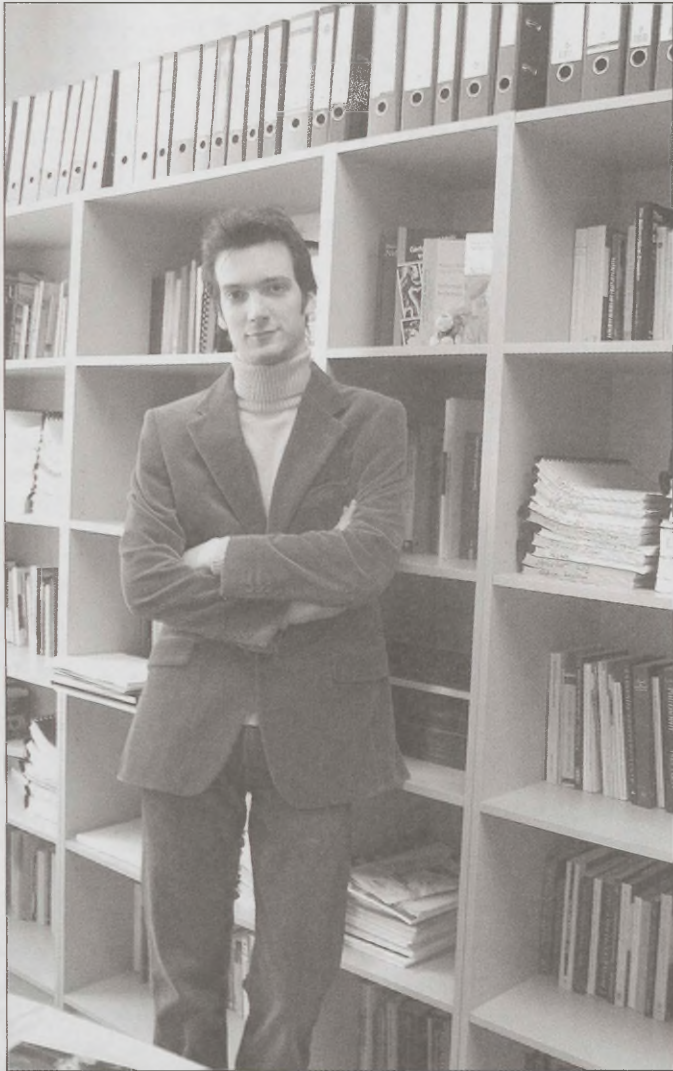
Kuidas kavandate arendada teoreetilise filosoofia suunda?

Esmalt luua teoreetilise filosoofia õppekava, töötada välja uusi kursusi ning integreerida need siinsesse filosoofiaharidusse. Samuti on meie eesmärk aktiivne uurimistöö.

Uute (välisfinantseeringuga) uurimisprojektide ning teadurikohtade loomise saame tagasi meelitada näiteks välismaale doktorantuuri läinud eestlasi ning häid välisteadlasi järel doktorantuuri. Soovime muuta Tartu lahutamatuks osaks teoreetilise filosoofia rahvusvahelisest kogukonnast. Seda rahvusvahelise teaduskoostöö ning rahvusvaheliste seminaride, konverentside ja suvekohtade kaudu.

Kas on juba kindlaid plaane?

Järgmisel aastal korraldame Tartus rahvusvahelise loogilise pluralismi konverentsi, mis on kaasaegses teoreetilises filosoofias väga kuum teema. Konverents toimub koos Stockholm ülikooli filosoofia osakonna ning väga mõjuka teoreetilise filosoofia uurimiskeskuse-

Kevadsemestril saab osaleda teoreetilise filosoofia erakorralise professori Daniel Cohnitzi ideaalse keele kursusel.

AIIA SAKOVA

DANIEL COHNITZ (1974)

2006 TÜ teoreetilise filosoofia erakorraline professor 2000–2006 Düsseldorf ülikooli filosoofia osakonna lektor

2005 PhD summa cum laude Düsseldorf ülikool Uurimisvaldkonnad:

epistemoloogia, keele- ja loogikafilosoofia, teadus-filosoofia ning teadusajalugu, metafüüsika, kunsti-filosoofia

28 akadeemilist publikatsiooni, 5 uurimisgranti Välja töötanud üle 30 uue loengukursuse

Teoreetiline filosoofia on väga tihedalt seotud ka kognitiivsete teadustega. Epistemoloogia ning vaimu- ja keelefilosoofia toetub suures osas neuroteadustele, empiirilisele psühholoogiale ja kaasaegsele keeleteadusele ning vastupidi. Loodame teha koostööd ja kaasata teoreetilise filosoofia uurimisse tudengeid ning teadlasi ka neilt aladelt.

Kas võiksite tuua mõne näite teoreetilise filosoofia erialadevahelisusest?

Varem oli mõistete teooria arendamine filosoofide pärusmaa. Tänapäeval on täisverelise mõisteteteooria kasutamiseks maailma kategoriseerimisel tarvis enam kui filosoofide erialateadmine. Filosoofid võivad öelda, millised mõistete struktuurid on võimalikud ning millised võivad mängida olulist rolli inimese tajus. Millised struktuurid aga tegelikult neid rolle mängivad, on küsimus, millele saab vastata koos psühholoogide, keele- ja neuroteadlastega, kes uurivad närvide seoseid vastavate struktuuridega.

ga Arché Research Centre for the Philosophy of Logic, Language, Mathematics and Mind Sotimaa St Andrews'i ülikoolist.

Praegu loome koostöövõrgustikku Eesti ja naabermaade teoreetilise filosoofia huvilistest, et üksteise tegemistega olla paremini kursis.

See kõik on väga suur töö.

Tõepoolest. Õnneks on siin väga tugev grupp teoreetilise filosoofia doktorante, järel-doktoreid ning õppejõude, kellega koos hakkame plaane ellu viima. Paljud neist on õppinud Tartus analüütilist filosoofiat. Pean ka ennast analüütilise traditsiooni filosoofiks ning on väga mõnus teha koostööd sarnase taustaga inimestega. Liiatigi, olen abi, nõu ja toetust küsides seda alati saanud avatud meelega sõbralikelt inimestelt.

Milline on teoreetilise filosoofia roll filosoofia õppekavas?

Teoreetiline filosoofia, nii nagu mõistame seda siin Tartus, on õpetus epistemoloogias, metafüüsikast, filosoofilisest loogikast, matemaatikast, keele- ning vaimufilosoofiast.

Osa sellest on oluliseks lähtealuseks teistele filosoofilistele distsipliinidele. Näiteks on loomulik seos teadus-filosoofia ning meie tööga loogika ja epistemoloogia alal, keele- ja vaimufilosoofia seosed praktilise eetikaga.

Kuivõrd on teoreetiline filosoofia seotud erialadevahelise uurimistööga?

On väga palju valdkondi, millel on kokkupuuteid teoreetilise filosoofiaga. Näiteks on keelefilosoofia oluline kõigi nende valdkondade jaoks, mis uurivad keelt. Nii loodamegi panustada keeleteaduse ja keeletehnoloogia erialadevahelises doktorikoolis.

UUDISED

AIESEC pakub välispraktikat

Tudengiorganisatsioon AIESEC pakub viimase kursuse üliõpilastele, magistrantidele ja äsjalõpetanutele võimalust minna välispraktikale.

AIESEC pakub nelja tüüpi praktikat – majandus (turundus, personalitöö, juhtimine), tehnoloogia (IT, insenerid), keeleõpetamine ja sotsiaaltöö.

Kandideerimiseks on vaja täita avaldus, sooritada keeletest ja esitada oma CV ning akadeemiliste tulemuste väljavõte.

Avalduste esitamise tähtaeg on 20. märts.

Info: www.aiesec.ee või AIESECi Tartu väljamineva praktikavahetuse juht Kadi Niggulis, tel 5563 4956.

Antropoloogide ettekandekoosolek

13. märtsil kell 14 avatakse TÜ Raamatukogus Eesti kõige mitmekülgsema tegevantropoloogi Leiu Heaposti 70. sünnipäeva tähistav näitus.

ELUSi antropoloogiasektsiooni esimehe, erakorralise vanemteaduri Gudrun Veldre sõnul toimub pärast näituse avamist ELUSi majas Struve 2 ettekandekoosolek.

Jaan Kasmel räägib Eesti kooliõpilaste füüsilisest arengust prof Juhan Auli juhendamisel diplomitöodes, Jana Limbo Ida-Virumaa muinasaja lõpu Pada kalme laibamatuste ja Jõuga kääbasmatuste ham-bapatoloogiast ning Raili Allmäe Läänemaa ja Setumaa matmikombestikust.

Ettekannetele järgneb diskussioon.

Viljandis kogunevad muusikahuvilised

14.–16. märtsini toimub Viljandi kultuuriakadeemias neljas «Muusikatriaad».

VKA avalike suhete ja projektikoordinaatori Ülle Jantsoni sõnul algab üritus 14. märtsil traditsiooniliselt koolikontsertidega Viljandi linna ja maakonna koolides. «Koolikontsertide eesmärk on avardada õpilaste silmaringi kiriku-, jazz- ja rahvamuusika võimaluste maailmas ning innustada noori muusikaga tegelema.»

15. märtsil kell 12 on muusikamajas muusikaosakonna juhataja Neeme Punderi juhtimisel arutelu «Kas Eesti pilliõpetaja on äpardunud interpret?».

Viimasel päeval toimub noorte muusikute konkurs, kuhu pääsevad osalema demode eelvoorust välja valitud parimad noored muusikud.

Info: www.kultuur.edu.ee.

Valli Lember-Bogatkina näitus

14. märtsil kell 18 avatakse Y-Galeriis Valli Lember-Bogatkina joonistuste näitus «Mina joonistan».

Näha on söe-, pliiatsi- ja viltpliiatsipilte läbi aegade.

Käärikul toimub Kekkose suusasõit

Homme toimub Käärikul XIII Kekkose suusasõit.

Kell 11.50 tervitavad suusatajaid Eesti Suusaliidu president Toomas Savi ja Soome suursaadik Eestis Jaakko Kalela.

Info: www.kekkoserada.ee.

ÜLIÕPILASTEATRIS ON ESIETENDUS

16. ja 17. märtsil kell 19 esietendub Tartu Üliõpilasteatris Mark Twaini ja Madis Kõivu

«Huck Finni lugu. Seiklused võlujõel».

Lavastaja on Kalev Kudu, kunstnik Epp Kubu. Kaasa teeb 12 näitlejat teatri vanast ja kõige uuemast koosseisust. Huck Finni osa mängib Martin Liira. Etendust mängitakse 13 korda Tartu Üliõpilasmajas (Kalevi 24).

Piletite eelmüük TÜ Üliõpilasesindusest, Ülikooli 18B E–R 10–16.30, tel 737 5400.

ÕNNITLEME

Eesti keele professor Mati Erelt 65

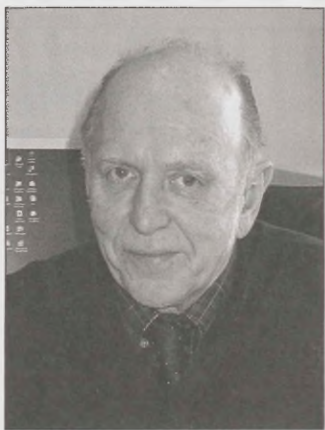
12. märtsil saab 65-aastaseks eesti keele professor Mati Erelt.

Mati Erelt lõpetas Tartu Ülikooli struktuuraalingvis-tika eriplaani alusel 1965. aastal, kaitses kandidaadi-väitekirja 1971. ja dokto-riväitekirja 1981. aastal. Kuni 1995. aastani töötas ta süntaksuurijana Keele ja Kirjanduse Instituudis, jõudes grammatikasektori juhataja ametini. Tema juhtimisel koostati kaheköiteline «Eesti keele grammatika» (EKG 1993, EKG 1995), mis 1995. aastal sai riigi teaduspreemia. Mati Erelt oli selle suurtöö peatoimetaja ja süntaksiosa põhiautoreid. 1990. aastate alguses pidas ta instituuditöö kõrval professoriametit Tal-linna pedagoogikaülikoolis ja Helsingi ülikoolis.

1995. aastal valiti Mati Erelt TÜ eesti keele profes-soriks. Tema juhendamisel ja toetusel on hoo sisse saanud õppetooli teadustöö mitmed uued suunad.

Ta alustas ka õppetooli toimetiste sarja väljaandmist, mida tänaseks on ilmunud 29 numbrit.

Mati Erelt on olnud juhtivalt

tegev riiklike programmide «Eesti keel ja rahvuskultuur» ning «Eesti keel ja rahvus-lik mälu» väljatöötamisel ja täitmisel. Emakeele Seltsi esimehena ning muid arvu-kaid teadusorganisatsioonilisi ameteid ja ülesandeid täites on ta vaieldamatult Eesti humanitaarteaduste juht-figuure.

Soovime professor Mati Ereltile palju õnne sünni-päevaks ning jõudu ja tervist kõigi teaduslike ja isikliku elu kavade elluviimiseks!

Kolleegid eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakonnast

Elle Lapp 60

Täna tähistab oma 60. sünni-päeva Eesti üks edukaim nais-korpallur Elle Lapp.

Elle Lapp kuulus aastatel 1965–1983 Eesti koondise ja TÜ esindusnaiskonna koos-seisu. Ta on 18-kordne Eesti meister. Elle Lapp saavutas Eesti naiskonnas NLi rahvaste spartakiaadil 1967. aastal 4. koha ning ülikooli naiskonna-ga NLi karikavõistlustel 1978. aastal 3. koha. Ta on võitnud 11 korral koos TÜ naiskonna-ga Eesti karikavõistlused. Kor-duvalt on Elle Lappi valitud turniiridel parimaks mängi-jaks. Aastatel 1981–1990 oli ta TÜ esindusnaiskonna treener, 1986. aastal NLi rahvaste spartakiaadil ka Eesti koondi-se treener. 1991–2000 töötas ta treenerina Tartu korpallikoolis. Praegu juhendab Elle Lapp noori korpallitüdru-kuid klubis Taba 89.

Elle Lapi õnnitlemine toi-

mub täna Turu tn 8 spordi-hoones kell 14.

Õnnitlejatega ühineb ka TÜ Akadeemiline Spordiklubi ning tänab Elle Lappi pika-ajalise panuse eest ülikooli korpalli arengusse.

Ühtlasi soovime edu tule-vaste korpallurite kasvata-misel!

Palju õnne, Elle Lapp!

ÕNNITLEME

65

Mati Erelt, eesti keele profes-sor – 12. märts
Mari Lilienthal, administ-raator – 17. märts
Ando Ots, analoog- ja digi-taalelektronika dotsent – 17. märts

55

Andres Metspalu, biotehno-loogia professor – 11. märts
Aili Piho, sisevalvetöötaja – 16. märts
Carol Anne Aun, turismima-janduse erakorraline lektor – 17. märts

50

Toomas Bernotas, keskkon-nafüüsika insener – 13. märts

35

Kaja Lanno, sekretär – 11. märts

30

Helen Leht, hispaania filo-loogia assistent – 12. märts
Anneli Maaring, prorektori abi – 12. märts
Ebe Müntel, klaveri lektor – 14. märts

25

Kady Hanschmidt, sekretär-juhiabi – 15. märts

**UNIVERSITAS
TARTUENSIS**

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT

Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Vastutav väljaandja Illari Lään
Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18-210, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ut.ee/ajaleht

ÕNNITLEME

Dots Jüri Afanasjev 60

8. märtsil jõudis soliidse tähi-seni matemaatika didaktika õppetooli dots Jüri Afanasjev.

Peaaegu kaks kolmandikku juubilari elust on olnud seotud Tartu Ülikooliga kas õppuri või õppejõuna. Jüri Afanasjev lõpetas TÜ matemaatikuna 1970, pedagoogikakandidaat sai temast 1975. Nii kandi-daaditöö kui ka hilisemad uurimused käsitlevad mate-maatika õpetuse küsimusi üldhariduskoolis.

Jüri Afanasjevi huvide spekter on lai. Ta oli üks esi-mesi uurijaid Eestis, kes asus otsima võimalusi matemaati-ka õpetamiseks nii tasku- kui ka personaalarvuti toel. Koos Soome ja Inglismaa ülikoolide kolleegidega on tal valminud mitmed võrdlevad uurimused koolimatemaatika kursuse jõukohasuse ja omandatuse kohta eri riikides.

Praegu on käimas pikaaja-line rahvusvaheline projekt õpilaste matemaatika-ala-se edendamise uurimiseks. Juubilari sulest on ilmunud kümneid kirjutisi ja õppeva-hendeid.

Säilitamaks sidet teooria ja praktika vahel, on Jüri Afanasjev aeg-ajalt ka ise klas-si ette astunud ja õpetajaleiba

maitsnud. Saadud kogemused on andnud ideid teadustööks ja leidnud rakendust tulevaste matemaatikaõpetajate kooli-tamisel.

Töökaaslased ja lähemad sõbrad tunnevad teda tasa-kaaluka ja sihikindla inime-sena, kes ikka ja jälle suudab üllatada oskusega leida see ratsionaalne iva ka kõige utoopilisematena tunduvatest uuendusideedest meie hari-duspoliitikas.

Õnnitleme ning soovime taas, et jääksid endiselt kahe jalaga maa peale ja tunneksid elust siirast rõõmu!

Endised ja praegused kolleegid ning õpilased

TÜ PROFESSORITE KLUBIS

16. märtsil kell 17 jätkab emeriitprof Viktor Palm TÜ koh-viku I korruse puhvetis veebruarikoosolekul alanud vestlust 15 aasta tagusest taasiseseisvumisajast, keskendudes Mosk-va-kohtumistele.

TÜ PENSIONÄRIDE ÜHINGUS VITAE

15. märtsil toimub Käärikul spordipäev.
Väljasõit Vanemuise alumisest parklast kl 9.
Info: tel 748 7631.

ERASMUS-PROGRAMMI INFOTUND

13. märtsil kl 16 peahoone aud 102
Tutvustatakse õppimisvõimalusi Euroopa ülikoolides Eras-mus-programmi raames.
Oodatud on kõikide erialade üliõpilased!
Info: Riin Kikkas, välisüliõpilastalitus, tel 737 5151, eras-mus@ut.ee.

ERASMUS-PROGRAMMI KONKURSS

TÜ kuulutab välja konkursi ELI-kõrgharidusprogrammi Erasmus üliõpilasvahetuse õppekohtadele Euroopa partner-ülikoolides.
Avalduste esitamise tähtaeg **22. märts**. Dokumendid esitada teaduskondade koordinaatoritele.
Info: www.ut.ee/valismaa/erasmus.

VAHETUSÜLIÕPILASEKS PÕHJA-CAROLINA ÜLIKOOLI

TÜ bakalaureuseõppe üliõpilastel on võimalik kandideerida vahetusüliõpilaseks Põhja-Carolina ülikooli Greensboros (USA) (www.uncg.edu) üheks semestriks 2006/2007. õppe-aastal. Kandideerida ei saa psühholoogia ja õigusteaduse eriala ning arstiteaduse ja meedia/ajakirjanduse eriala ba-kalaureuseõppe üliõpilased.

Nõutavad dokumendid (inglise keeles):

- CV;
- põhjendatud avaldus (*personal statement*);
- tõend õppetulemuste kohta;
- TOEFL-keeletesti tulemus PBT 550 (CBT 213);
- soovituskirji erialaõppejõult.

Üliõpilane ei pea tasuma UNCG õppemaksu, stipendiumiga on tagatud majutus- ja toitlustuskulud. Stipendiaat peab muretsema UNCG tervisekindlustuse (\$45 kuus), tasuma viisa (\$100 viisa + \$100 SEVIS) ning reisi-piletite eest.

Dokumendid esitada **30. märtsiks** Põhja-Ameerika ülikoo-lide teabekeskusesse: TÜ Raamatukogu, W. Struve 1-325. Avatud E-N 13–16.

Info: merli.tamtik@ut.ee, tel. 742 7243.

KAITSMISED

17. märtsil kl 10.15 kaitses TÜ nõukogu saalis **Märt Öövel** kesk-konnatehnoloogia erialal doktori-tööd «Performance of wastewater treatment wetlands in Estonia» (heitveepuhastus-märgalade efektiivsus Eestis). Juhendaja prof Ülo Mander. Oponent prof Bjørn Kløve (Oulu Ülikool).

30. märtsil kl 17.30 kaitses eripedagoogika osakonnas Tiigi 78-126 **Monika Trükmann** magisträtööd «Ajasuhete väljen-damine eesti vilpekeeles». Ju-

hendajad Reigina Toom, MA ja ped-dr Karl Karlep. Oponentid Liivi Hollmann, MA ja Ann Veis-mann, MA.

31. märtsil kl 14.15 kaitses luridicumis Näituse 20 aud 203 **Priit Pikamäe** doktoritööd «Taht-luse struktuur. Tahtlus kui koos-seisupäraste asjaolude tead-mine» (Der Vorsatz als Wissen der tatbestandsmäßigen Umstände). Juhendaja prof Jaan Sootak. Oponentid Uno Lõhmus, PhD (Euroopa Kohtu kohtunik) ja *dr iur* prof Jüri Saar.

NORA RAAMATUPOOD

Tartus Raekoja plats 11.

Parimad ingliskeelsete raamatute hinnad – miinus 40% kuni miinus 60%. Lõpumüük 23. veebruarist 10. märtsini, E-R 11–18.

KONSTANZI ÜLIKOOLI STIPENDIUMID

Aastastipendiumid

Kandideerida võivad kõikide teaduskondade üliõpilased (alates 2. kursusest), magistrandid ja doktorandid. Välja-minemise hetkel (sügisel 2006) peab üliõpilane olema TÜ üliõpilaste nimekirjas. Stipendium kestab 2006. a oktoobrist 2007. a juulini (või-malik osaleda ka ühekuulisel keelekursusel septembris).

Lühistipendiumid 2006/2007. õppeaastal

1. Teadlased, õppejõud (kõik erialad). Kestab ühest nädalast ühe kuuni. Kandideerimisel märkida stipendiumi kasutamise aeg.
2. Doktorandid (kõik erialad), kestab 1–3 kuud.
Dokumentide esitamise tähtaeg **21. märts**.
Teadlastel ja õppejõududel pöörduda välissuhete osakonda ph 305, Lea Kivi: tel 737 6114, Lea.Kivi@ut.ee.
Doktorantidel, magistrantidel ja üliõpilastel esitada doku-mendid välisüliõpilastalitusse ph 104, Riin Kikkas: tel 737 5151, riin.kikkas@ut.ee.
Vt ka www.uni-konstanz.de.

UT TOIMETUS TEATAB

Tuleval reedel, **17. veebruaril** ilmub 8-leheküljeline UT eri-number sisseastujaile (viimane, 8. lehekülj on TÜ uudiste ja info jaoks).

IN MEMORIAM

Hillar Koppel

21. sept 1931–8. märts 2006

Meie hulgast lahkus Hillar Koppel, keemik-eksperimen-taator, kauaaegne vanem-teadur, füüsika instituudi kiletehnoloogia töörühma (varem pooljuhtide füüsika labor) raudvara.

Hillar Koppel lõpetas 1955. a TÜ matemaatika-loodusteaduskonna füüsika-lise keemia eriala. Järgnes töö kontrollaparatuuri-tehases. Füüsika Instituuti tuli ta 1961. 1966 kaitses ta Moskvast kandidaaditöö indiumarseniidi kristalli-satsioonist sulamlahustest. Instituudis evitati tema käe all kiiresti kaadmiumsul-fiidkristallide kasvatamise tehnoloogia. Ta koostas mit-me tehnoloogiliselt tähtsa kolmikühendi olekudia-grammid. See oli tema, kelle aktiivsel osalusel valmisid esimesed pooljuhtlaserid Eestis. Mitmed tehnoloogia-seadmed, mida tol korral kasutati, olid tema konst-rueeritud. Hillar Koppelil oli kande-v roll keemilise auru-faassadestamise arendami-sel instituudis. Viimasel ajal andis ta tuntava panuse ok-siidiide aatomkihtsadestami-se tehnoloogia täiustamisse. Tema sulest on ilmunud üle 30 teadusartikli.

Hillar Koppel on publi-tseerinud ka ligi 20 aimear-tiklit ja tõlkinud eesti keelde kaks aimeraamatut. Ta oli üle 20 aasta instituudi instr-umentaalsambli juht ja välja kaks enda komponeeritud albumit «Virvajumalad» ja «Omaküla pillimees». Üks neist albumitest on ilmselt mõjustatud tema noorusmi-nevikust «Vanemuise» laval. Hillar Koppel oli hea pere-isa, oma maakodu eest hoo-litseja, harrastuskunstnik, fotograaf, loodusvaatleja, kirglik kalamees...

Mälestus temast jääb ala-tiseks meiega.

Füüsika instituut

*Armas Juhan Peegel,
jagame Sinu leina abikaasa
Helgi Peegli kaotuse puhul.*

Ülikooli ajalehe toimetus

AleA

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU
KUMMEKSEMPLAR

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT

17. märts 2006

UNIVERSITAS

TARTUENSIS

NR. 11 (2252)

www.ajaleht.ut.ee

Miks tulla õppima Tartu Ülikooli?

Tartu Ülikool on tuntud kui Eesti vanim ja suurim ülikool. Samas on Tartu Ülikool ka Eesti rahvusülikool ja rahvusvaheliselt tunnustatud teadusülikool, kus meie tegevuse peamiseks kriteeriumideks on kvaliteet, tipptasemel pädevus, avatus ja pidev sihipärane areng.

Need on märksõnad, millele toetub pika ja väärrika ajalooga, ent innovatiivne ja kaasaegne Tartu Ülikool, kus käib igapäevane vilgas tegevus nii õppe- ja kui ka teadustöös. Kõrvuti tunnustatud õppejõudude ning teadlastega tegutsevad noored täis õppimisindu, avastades nii uusi teadmisi kui ka iseennast. Tartu Ülikool ei aita teil edaspidi pelgalt tööturul oma kohta leida, vaid õpetab ka analüüsima ja mõtlema, eristama olulist ebaolulisest, julgustab küsima, kahtlema ja kritiseerima ning enda eest väljas olema.

Ülikool on teie partner ja abiline nii õpingute ajal kui ka loodetavasti edasises elus, kus side akadeemilise maailmaga teid toetab.

Tartu Ülikooli on oodatud kõik andekad, tulevikku vaatavad õpihulmised noored, et tagada väärikas järelkasv haritud ühiskonnaliikmetele, hea haridusega spetsialistidele ja Eesti teadlaskonnale.

Ülikool teeb kõik endast oleneva, et siin õppivad tudengid saaksid kõrgel tasemel hariduse ja avara silmaringi. Veelgi enam, rahvusvahelise teaduskeskusena aitame noori oma koostöövõrgustike abil planeerida õpinguid või teadustööd ka ülikoolist väljaspool.

Tartu Ülikool ootab teid siiralt osa saama akadeemilisest ühistegevusest teadmiste loomise ja omandamise nimel.

Tere tulemast Tartu Ülikooli!

Rektor Jaak Aaviksoo

Mis on akadeemiline test?

Olev Must

dotsent, akadeemilise testi vastuvõtukomisjoni esimees

Sel aastal saab esmakordselt Tartu Ülikooli kandida-rida eritingimustel akadeemilise testi tulemuse põhjal.

Riieksamite tulemusi arvestamata ja sisseastumiseksamiteta võetakse vabalt valitud erialale vastu kõik üliõpilaskandidaadid, kes on sooritanud akadeemilise testi vähemalt 80 punktile. Akadeemilise testi peavad sisseastumiseksamina sooritama kõik sotsiaalteaduskonda kandideerijad.

Umbes kolmveerand sajan-dit tagasi hakkas elujõudu koguma idee, et kõrgkoolide üliõpilaskonna komplekteerimisel tuleks tagaplaanile jätta.

EELMISE AASTA AKADEEMILINE TEST

www.ut.ee/140564

Näiteks kas õpilane on tulnud eliitkoolist, on jõukast perest või mitte. Kontsentreeruda tuleb sellele, milleks inimene ise suuteline on. Sellises intellektuaalses õhustikus sündis idee psühholoogilisest testist, mis suudaks hinnata, kuivõrd ülikooli pürgijal on loomuliku taiplikkust, paindlikkust, suutlikkust ning võimekust, et tulla toime erisuguste vaimsete ülesannetega.

Idee taolisest testist ei sündinud tühjalt kohalt. Selle «vanemateks» võib lugeda psühholoogilisi uuringuid

vaimse või mekuse ja selle mõõdetavuse kohta. IQ-testil ning akadeemilisel testil on samad juured, ent hilisem lahk-nemine on tulnud eelkõige vajadusest rõhutada, et inimese vaimset võimekust saab hinnata ka nende ülesannete abil, millega tuleb tegeleda kõrgkoolis.

Eesmärk

Akadeemilise testi eesmärk Tartu Ülikoolis on anda objektiivne hinnang üliõpilaskandidaadi üldintellektuaalsele valmisolekule ülikooliõpin-guiks. Edukate õpingute eeldustena peetakse vajalikuks järgmiste oskuste ja tead-miste olemasolu: loogiline ja matemaatiline mõtlemine;

keeleliste väljendusvahendite valdamine; jooniste, tabelite, diagrammide ja muu graafilise info edastamisvahendite valdamine; võõrkeel(t)e oskus; looduses ja ühiskonnas toimuvate põhiprotsesside mõistmine. Eelmisel aastal korraldatud akadeemilise testiga saab tutvuda Inter-neti-aadressil: www.ut.ee/140564.

Sageli ollakse harjutud sellega, et tarkus ja taiplikkus on eranditult õpetatavad omadused. Kindlasti on inimese erakordne õppimisvõime just see, mis teda oluliselt eristab teistest elusolenditest, ent siiski püüavad akadeemiliste testide loojad distantseeruda

õpetatavuse probleemaaikast. Hea akadeemiline test on selline, mis ei ole õpitav ega õpetatav. Ent taoline ideaal on mitmel põhjusel praktikas saavutamatu. Kompromiss avaliku ja varjatu vahel on leitud selles, millises vahekorras on akadeemilise testi ülesannetes varasemalt teadaolev ja õpetatu ning uus seos, lahendus ja idee. Akadeemiline test oma ideaalis püüabki keskenduda just sellele viimasele, uue lahenduse leidmisele.

Peab olema tahe õppida

Akadeemilise testi tulemuste hindamine tugineb seisukohale, et inimesed jaotuvad oma

vaimselt võimekusest vastavalt normaaljaotusseadusele. Teisisõnu neid, kes on väga võimekad, ja neid, kellel on enamiku ülesannetega suuri raskusi, on suhteliselt vähe.

Akadeemilise testi koondtulemus esitatakse 100-pallisel skaalal. Alates 80 punktist võib vabalt valida mistahes eriala Tartu Ülikoolis.

See on väga tõsine väljakutse igaihele, kes peab ennast arukaks, taiplikuks, andekaks inimeseks ja kellel on soov pühenduda akadeemilistele õpingutele. Viimast mõtet peab eriti rõhutama – akadeemilise testi hea tulemus ei ole veel garantii järgnevaks eduks, õppimise tahet (pööraselt tahet) peab ikka ka olema!

OVE MAIDLA

Mida on vaja teada sisseastumise kohta?

Aime Randveer
vastuvõetuspetsialist

Tänavu on Tartu Ülikooli vastuvõtureeglites mitmeid uuendusi.

Näiteks on esmakordselt võimalik sisse astuda sisseastumiseksamite perioodil sooritatud akadeemilise testi tulemuste põhjal. Eksamid tuleb teha enne dokumentide vastuvõtu algust ning eksamite sooritamiseks tuleb registreeruda Internetis juuni algul.

Vastuvõtt päevasesse õppesse toimub riigieksamite ja sisseastumiseksamite tulemuste alusel, lähtudes lävendist, paremusjärjestuse alusel või eritingimustel.

Avatud ülikooli kandideerimisel ei ole vajalik riigieksamite sooritamine, sest vastuvõtt toimub lõputunnistuse hinnete ja sisseastumiseksamite tulemuste põhjal.

Kasuks võib olla varasem

töökogemus. Esitada saab ainult ühe avalduse ühele õppekavale.

Sisseastumiseksamid

Päevaõppesse kandideerimiseks peavad sisseastumiseksamid sooritama need, kes tahavad valida filosoofia-, haridus-, kehakultuuri- ja sotsiaalteaduskonna ning Narva kolledži või Viljandi kultuuriakadeemia eriala.

Eksamitele registreerumine toimub 1.–25. juunini Internetis: www.ut.ee/sisseastumine. Eksamid on 26. juunist 2. juulini.

Sisseastumiseksamite sisulised nõuded on avaldatatud Internetis. Eksamite toimumise täpne ajaplaan selgub 1. juuniks.

Avatud ülikoolis on sisseastumiseksamid 25.–29. augustini.

Eksamile pääsemiseks peab ilmingimata kaasas olema isikut tõendav dokument.

Dokumentide esitamine

Dokumentide vastuvõtt toimub 3. juulist 14. juulini. Isiklikult saab dokumente esitada TÜ peahoones ja kolledžites õpetatavatele erialadele ka kolledžites kohapeal tööpäevadel kell 10–16 ja kolledžite lahtiolekuaegadel.

Elektroonne esitamine on võimalik Interneti-aadressil www.sais.ee dokumentide esitamise perioodi viimasel päeval kuni kella 15ni.

Välismaal kooli lõpetanud Euroopa Liidu kodanikud peavad oma avalduse esitama hiljemalt 1. juuniks, ülejäänud 1. maiks.

Vastuvõtt eritingimustel

Traditsioonikohaselt võetakse Tartu Ülikooli eritingimustel vastu üleriigilistest ja rahvusvahelistest õpilaste aineolümpiaadidest osavõtjaid ning edukaid sportlasi.

Esmakordselt on võimalik tänavu Tartu Ülikooli sisse

saada sisseastumiseksamite perioodil sooritatud akadeemilise testi tulemuste põhjal.

Riigieksamite tulemusi arvestamata ja sisseastumiseksamiteta võetakse vastu kõik üliõpilaskandidaadid, kes ei õpi üheski kõrgkoolis ja kes on sooritanud akadeemilise testi vähemalt 80 punktile.

Peale nende võetakse veel ka lõpuklasside üleriigiliste aineolümpiaadide kolm paremat ja rahvusvahelistest aineolümpiaadidest osavõtnud.

Vastuvõtutingimused täitnud ja silmapaistvaid sporditulemusi saavutanud, kuid riigieelarveliselt õppekohalt välja jäänud viis üliõpilaskandidaati valib vastuvõtu juhtkomisjon.

Valiku tegemisel arvestatakse eelkõige üliõpilaskandidaatide sportlikku kvalifikatsiooni ja ülikoolis eelisarendatavaid spordialasid.

Vastuvõetute nimekirjad

Päevaõppesse vastuvõetute nimekirjad pannakse välja peahoones ja Internetis www.ut.ee/sisseastumine 14. juulil kell 18. Päevase õppe riigieelarvelistele õppekohadele vastuvõetutele saadetakse teatis vastuvõtu kohta postiga või elektronpostiga. Üliõpilaskandidaat on kohustatud teavitama teaduskonda riigieelarvelisest õppekohast loobumisest 15. augustiks postiga, elektronpostiga või isiklikult. Avatud ülikooli vastuvõetute nimekirjad avalikustatakse 1. septembril Internetis.

Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõetutel tuleb sõlmida leping ülikooliga, mida tehakse dokumentide vastuvõtuperioodil ning päevase õppe puhul pärast seda kuni 21. juulini. Õppeteenustas esmatakse suurus on 2000 krooni ja see tuleb tasuda hiljemalt 11. augustiks.

KANDIDEERIMISEL NÕUTAVAD DOKUMENDID (PÄEVANE ÕPE)

- Avaldus (vorm avaldatakse Internetis www.ut.ee/sisseastumine)
- Keskhariidust tõendav dokument
- Riigieksamitunnistus
- Isikutunnistuse või passi isikukoodiga lehekülje koopia
- Lisadokumendid eritingimustel ülikooli astumisel

Lisadokumente peavad esitada ülikooli eritingimustel kandideerijad, tantsukunsti õppekavale astujad, välismaal keskhariduse omandanud, ingliskeelsesse õpperühma kandideerijad.

Teadlik valik tuleviku huvides

Piret Tatunts

karjääri ja psühholoogilise nõustamise talituse juhataja

**Kujutad sa end ette tege-
mas 40 aastat iga nädal 40
töötundi tööd, mis sulle ei
meeldi?**

Või pendeldamas mitme sellise koha vahel? Kõik kujuduspilt, kas pole? Sa võid istuda ja oodata ja mõelda, et eks näe, mis tulevik toob, või asuda oma elu ise juhtima. See juhtimine peaks algama sellest, et mõtled ja arutled mõnede teemade üle.

Tööle minek võib tunduda ülikooli atumisel kauge tulevik, kuid tööle saamiseks tuleb ju veel väheke õppida ja seega peaks ka õppima minekut ja õppimist planeerima. Kõike ikka selleks, et õpitu toetaks sinu tulevikuvisioni ja et pärast ülikooli lõpetamist oleks lihtsam tööturule siseneda.

Tunne iseennast

Siinkohal mõned soovitus, millele mõelda ja mille üle arutleda.

Kõige esimene samm oleks enese tundmaõppimine. Unista oma tulevikust. Proovi kujutleda, kus sa elad, kuidas veedad oma vaba aega ja milline on sinu elustiil. Järgmine samm oleks tööst unistamine. Selgita, milline töö võiks sulle

eelpool kujutletud elu pakkuda ehk siis milline töö toetaks sinu unistuste elustiili?

Teiselt poolt analüüsi, millised on Sinu huvid, võimed ja oskused. Viimane mõtteharjutus annab sulle infot selle kohta, millega võiksid hakata saada. Seega analüüsi, millised on sinu tugevused ja nõrkused, võimed ja huvialad.

Järgmine oluline samm on õppimisvõimaluste avastamine. Uuri kindlasti Tartu Ülikoolis õpetatavate erialade sisu täpsemalt. Interneti kodulehel www.ut.ee/sisseastumine on TÜ teaduskonnad kirjeldanud põhjalikult, mida seal õpitakse ja kuidas toimub õppetöö. Mida lähedasemad on tegelik õppeprotsess ja sinu ettekujutus selle kohta, seda väiksem on

Mida lähedasemad on tegelik õppeprotsess ja sinu ettekujutus selle kohta, seda väiksem on võimalus, et sa võid pettuda.

võimalus, et sa võid pettuda. Peale teadmiste õppeprotsessist saad sealt infot ka selle kohta, kes sinust võiks pärast ülikooli lõpetamist saada ja milline on sinu lõpetamisjärgne kompetentsus ehk siis oskused.

Teades rohkem erialast, mis sind huvitab, on ees uus samm – uuri töömaailma võimalusi, nõudeid ja tingimusi. Uurida tuleks esmajärjekorras valdkondi, kus hiljem võiksid tööle asuda. Mida rohkem ja täpsemat infot omad, seda paremini oskad planeerida oma õpinguid. Kasulikud lingid: www.rajaleidja.ee, www.tta.ee.

Vali teadlikult

Edasi võiksid otsida infot sinule sobivatest elukutsetest (töökohtadest), mis seotuksid õpitud erialaga ning sinu soovide ja võimalustega. Kõige lihtsam viis selleks on rääkimine. Leia inimesed, kes antud valdkonnas töötavad. Need inimesed on sinu jaoks tõeline kullaauk – ole vaid huviline ja sa saad infot, mis ei pruugi olla laialt levitatud. Oma ala proffidelt uuri,

millised on vastava elukutse plussid ja miinused ning milliseid oskusi oleks kindlasti vaja arendada, et olla edukas hilisemas tööelus. Kui rääkimine pole võimalik, siis saad abi ajakirjandusest. Otsi üles artiklid ja intervjuud inimestega, kes tegutsevad huvipakkuvas valdkonnas.

Nüüd kõige tähtsam! Seosta kogutud info ja sõltuvalt sellest tee oma otsus – mida ikkagi õppida Tartu Ülikoolis.

Eelnevate teemade üle mõtlemine on sulle kasulik eelkõige seepärast, et kui su valik on teadlik ja põhjendatud, ei kuluta sa asjatult oma aega. Samas pea aga meeles, et tegelikult pole olemas ühte ja õiget eriala. Kuid kahtlemata on meil kõigil oma eelistused, unistused ja ambitsioonid ning just nende tarvis ongi see harjutus oluline.

Eriala valik ja muidugi ka õppimisvõime mõjutab su elu väga oluliselt – nendest sõltub sissetulek, elukoht, rahulolu tööga, iseendaga ja maailmaga ning lõpuks muidugi elustiil ja -kvaliteet.

Vahvat uurimist ja eneseavastamist!

Toetused ja stipendiumid

Helina Riisalu

üliõpilasnõustaja

Nii riigieelarvelistel kui ka riigieelarvelistel üliõpilastel on võimalik taotleda õppetoetust.

Põhitoetust (800 kr kuus) võivad saada üliõpilased, kes omandavad kõrgharidust õppekaval, kus on riigieelarvelisi õppekohti, ning kes õpivad täiskohamusega või statsionaarses õppes. Lisatoetust (400 kr kuus) võivad taotleda need, kelle elukoht rahvastikuregistri andmetel on Tartus õppides väljaspool Tartu linna ning sellega piirnevaid omavalitsusi. Riigieelarvelisel kohal õppivad doktorandid saavad taotleda doktoranditoetust (6000 kr kuus). Majanduslikku toetust võivad taotleda üliõpilased, kellel majanduslikud asjaolud takistavad õpingute jätkamist (toetuse määramisel eelistatakse puudega isikuid, orbe, paljulapselise perest pärit isikuid, alaealiste laste vanemaid ning isikuid, kelle vanemad on pensionärid).

Nii põhi- kui ka lisatoetus määratakse õppetulemuste alusel. Pingerea koostamisel vaadatakse kõigepealt õppe- mahu täitmise protsenti, seejärel keskmist hinnet. Õppetoetus määratakse kaks korda õppeaastas sügis- ja ke-

STIPENDIUMID JA PREEMIAID

- TÜ Sihtasutus: Valter Nii- luse, Eduard ja Eero Raigi, Heinz Martin Ederma, Karine ja Martin Koobase, Ahti Pae, August Parise, Ants ja Maria Silvere ning Sigfried Panti, Eesti Olümpiaakomitee, TÜ Seitsmend- da Samba Fondi, Estraveli reisisihi, Hermannii reisisti- pendium jt stipendiumid
- Haridus- ja teadusminis- teeriumi üliõpilastööde konkursi preemiad
- Eesti Teaduste Akadeemia üliõpilastööde konkursi preemiad
- Hansapanga stipendiumid jt.

vadsemestriks. Esimese aasta üliõpilased sügissemestril õppetoetust taotleda ei saa.

Peale õppetoetuste on võimalik taotleda ka mitme- suguste fondide mitteriiklikke stipendiume. Mitteriiklikud stipendiumid on tavaliselt suunatud uurimistöö tegemi- seks konkreetses valdkonnas ning nendele kandideerimise eelduseks on hea õppeedu- kus.

Täiskohamusega õppivad üliõpilased võivad saada pang- gast õppelaenu. 2005/2006. õppeaastal on õppelaenu maksimaalmäär 17 500 kr.

Usuteaduskond

Miks peaks tulema õppima usuteaduskonda?
Vastab usuteaduse magistri-
õppe 2. a üliõpilane Priit
Rohtmets.

Tulin usuteaduskonda 1999. aastal, lootes, et siit saab mitmekülgse hariduse. Rohkem kui kuus aastat hiljem võin öelda, et ei ole pidanud pettuma. Usuteaduskond on ülikooli väikseim teaduskond, kokku on meid ainult paarsada. Meil on suurepäraseid, rahvusvaheliselt tunnustatud õppejõud ning kindlasti võin väita, et usuteaduskonnast saab hea hariduse.

Vähemalt niisama oluline on, et peale hariduse saab siit ka sõbrad kogu eluks. Kuna teaduskond on väike, tunneme peaaegu kõik üksteist ning suhtleme tihedalt ka koolivälisel ajal. Tulge usu- teaduskonda!

Mis erialasid saab õppida?
Vastab usuteaduskonna de-
kaan, prof Riho Altnurme.

Usuteaduskonnas on kaks eriala: usuteadus ja religioo-
niantropoloogia. Kui usutea-
duse eriala ülesehitus lähtub
kristlikust (evangeelsest ehk
protestantlikust) paradig-
mast, siis religiooniantropo-
loogia lähtub religioossest
inimesest. Mõlemal suunal
õpitakse tundma eri teadus-

harude meetodeid ja saa-
vutusi religiooni uurimisel.
Meie usuteaduslik haridus on
küllalt avara vaatenurgaga.
Õpitakse tundma maailma
levinumaid usundeid ja uusi
suundumusi religioossuses,
nii islami teoloogiat kui in-
dividuaalset religioossust.
Usuteadust on võimalik
õppida nii bakalaureuse-,
magistri- kui ka doktoriõppes,
religiooniantropoloogia avat-
tud ülikoolis magistriõppes
ja sellest aastast ka doktori-
õppes. Samuti on meil nüüd
võimalik astuda usuteaduse
bakalaureuseõppesse avatud
ülikooli vormis.

Teiste teaduskondade üli-
õpilastele pakume erialaga
tutvumiseks religiooniuurin-
gute lisaeriala. Usuteaduse
magistriõppes saab valida
religioonipedagoogika suuna,
mis annab võimaluse töötada
üldhariduskoolis religiooni-
õpetuse õpetajana. Üheks eri-
haruks bakalaureuseõppes-
t alates on **Lähis-Ida vanade
keelte ja kultuuride** tundma-
õppimine.

Kus lõpetajad tööd saavad?

Usuteaduskonnad on alati
andnud teoreetilise etteval-
mistuse praktiliseks tööks
vaimulikuna, nii on ka TÜ
usuteaduskonnas. Vaimuliku
ametisse astumine eeldab
pärast teaduskonnas hariduse
omandamist konnaalset

USUTEADUSKOND

**Ülikooli 18
tel 737 5300
us@ut.ee
www.us.ut.ee**

õpet vastavas õppeasutuses
(luterliku kiriku puhul pasto-
raalseminaris). Mitmed lõpe-
tajatest on ametis kaplanitena
Eesti kaitseväes. Koolides
töötavad õpetajakoolituse
läbinud religiooniõpetuse
õpetajad.

Peale erialase töö on aka-
deemilise usuteadusliku har-
iduse omandanud lõpetajad
hinnatud kõigis ametites, mis
eeldavad head humanitaar-
haridust. Usuteaduskonnas
õppinuid töötab paljudes
ühiskonnaelu sfäärides – tööd
on leitud diplomaatide ja
valitsusametnikena, äri- ja
personalijuhtidena, pangand-
us- ja infotehnoloogiaspet-
sialistidena, ka telereporterite
ja ajakirjanikena.

BIOLOOGIA- GEOGRAAFIA- TEADUSKOND

**Vanemuise 46-202
tel 737 5820
biogeo@ut.ee
www.ut.ee/BG/**

ning bioloogilise mitme-
kesisuse kaitse. Siit peaks
iga loodusteadustehuviline
leidma endale sobiva. Suure-
päraseid võimalused õpingute
jätkamiseks ning kitsamaks
spetsialiseerumiseks on ta-
gatud erialade laia valikuga
üheksal magistriõppekaval ja
kaheksal doktoriõppekaval.

TÜs omandatud loodus-
teaduslik kõrgharidus annab
laia silmaringi ning mitme-
külgset teadmised, oskused
ja vilumused, mis kindlusta-
vad võimalusterohke karjääri-
valiku. Meie lõpetajad võivad
edukalt töötada teadus- ja
haridusasutustes, keskkonna-
probleemidega tegelevates
institutsioonides, meditsiini-
ja veterinaarialaborites,
biotööstusettevõtetes, loodus-
kaitsealadel, kartograafia-
firmades jm, kui nimetada
kõige levinumaid valikuid.
Loodusteaduslik pagas ja
mõtlemisviis annavad olulise
eelise mis tahes tegevusval-
dkonnas – võime ümbritsevast
maailmast adekvaatselt aru
saada. See võimaldab töötada
väga mitmetel aladel ka eri-
alakaugutel töökohtadel.

Vastab õppeprodekaan, filo-
soofiadoktor Taavi Virro.

Mitmete tunnustatud
visionääride arvates on käes-
olev sajand loodusteaduste
sajand. Inimkonna ette on
kerkinud tõsised probleemid –
globaalne soojenemine, kesk-
konna saastamine, energia- ja
tooraineressursside piiratus,
toidu ja kasutuskõlbliku vee
defitsiit, pidurdamatu lin-
nastumine, nakkushaiguste
levik, liigilise mitmekesisuse
kahanemine jne. Nende proble-
emide lahendamiseks on
vaja eelkõige loodusteadusli-
ku taustaga spetsialiste.

Bioloogia-geograafiateadus-
kond pakub loodusteaduslik-
ku haridust, kus klassikaline
komponent on orgaaniliselt
põimunud kõige kaasaegse-
mate suundumustega. Teoreet-
tilisi teadmisi toetab tradit-
siooniliselt praktiline õppetöö
laborites ja välipraktikal.
Arvan, et meie teaduskonnast
saavad lõpetanud üsna mit-
mekülgse ja tänapäeva nõue-
tele vastava ettevalmistuse,
mis võimaldab neil eelmai-
nitud väljakutsetele julgelt
vastu astuda.

**Mis erialasid saab õppi-
da ja kus saavad lõpeta-
jad tööd?**

Bakalaureuseõppesse
astujail on või-
malik valida
kuue
õppekava
hulgas:
**bioloogia,
geenitehno-
loogia, geo-
graafia, geolo-
ogia, keskkonnateh-
noloogia, ökoloogia**

Geenitehnoloogia magistrandile Vallo Varikule meeldib
küpsutada, kabet mängida, rahvaluulet koguda ja pilli
mängida.

Õigusteaduskond

**Miks peaks tulema õppi-
ma õigusteaduskonda?**
Vastab 1. aasta magistrant
Maarja Torga.

Õigusteaduskond on üks
tudengisõbralikematest tea-
duskondadest ülikoolis. Siit
saab ka parima õigusosalase
kõrghariduse Eestis ning see
on hea hüppelava õppimiseks
mujal maailmas.

Vastab dotsent, dr. iur. Gaab-
riel Tavits.

TÜ õigusteaduskonda on
koondunud põhiline osa Eesti
õigusteaduse potentsiaalist.

Siin pakutakse õigusosalist
õpet kaasaegsel rahvusvahe-
lisel tasemel. Õppejõududeks
on tunnustatud õigusteadla-
sed ja praktikud – advokaa-
did, riigikohtunikud, riigi-
ametnikud jt.

Siin õppides ei piirduta
ainuüksi puhtjuriidiliste tead-
miste omandamisega. Võima-
lik on avarada oma silmarin-
gi, õppides peale õigusosalaste
ainete ka psühholoogiat, filo-
sofiat, majandust ning võör-
keeli. Kaks lähestikku asuvat
õppehoonet Näituse tänavas
(Iuridicum ja Iuridicum II)
koos teabekeskuse, arvuti-
klasside ja auditooriumidega
võimaldavad õigusharidust
omandada tänapäevases õpi-
keskkonnas.

Peale teoreetilise väljaõppe
saab ka juristitöö praktilisi
kogemusi. Eelkõige on see
võimalik, tegutsedes üliõpi-
laste õigusbüroos nõustajana
või osaledes Eesti, aga ka rah-
vusvaheliste harjutuskohtute
võistlustel.

**Mida saab õppida ja kus
lõpetajad tööd leiavad?**

Õigusteaduskonnas saab
õppida õigusteadust nii ba-
kalaureuse-, magistri- kui ka
doktoriõppes.

Bakalaureuseõpe annab
üldteadmised ning lõpeta-
jad saavad sotsiaalteaduste
(õigus) bakalaureusekraadi.
See kraad ei anna veel õigust
töötada juristi kõrgkvalifikat-
siooni eeldavatel ametikohta-
del, küll aga näiteks avalikus
teenistuses nooremametnike
ja abiteenistujatena, samuti

erasfääris töökohtadel, kus ei
nõuta iseseisvate juriidiliste
otsuste tegemist.

Alles pärast kaheaastase
magistriõppe läbimist võib
öelda, et «täisjurist» on val-
mis. Magistrikraad annab
võimaluse töötada kohtuniku,
prokuröri, advokaadi ja nota-
rina, samuti ka muudel juristi
kõrgkvalifikatsiooni eeldavatel
ametikohtadel, nagu näiteks
õiguskantsleri kantsleis, Riig-
ikontrollis jne.

Magistriõpingute lõpetami-
se järel saab astuda doktori-
õppesse.

Peale päevase õppevormi
saab õppida avatud ülikoolis.

Õigusteaduskond ootab oma
sisseastujatelt laia silmaringi,
huvi ühiskonnaprobleemide
vastu, loogilist mõtlemist,
vastutustunnet, võõrkeelte
oskust ja püsivust. Kõige olu-
lisemaks on huvi õigusteadu-

TÜ Õigusinstituut

**Miks peaks tulema õppi-
ma TÜ Õigusinstituuti?**

Vastab õppedirektor, magister
René Värk.

TÜ Õigusinstituut annab
akadeemilist õiguskõrghari-
dust Tallinnas. Õppekavad
on koostatud lähtuvalt kaas-
aegsetest vajadustest ning
õppetööd viivad läbi nii teo-
reetikud kui ka praktikud.
Suurt tähelepanu pööratakse
rahvusvahelisele, Euroopa,
mere- ja intellektuaalse
omandi õigusele ning tarbija-
kaitseõigusele.

**Mis eriala saab õppida
ja kus lõpetajad tööd
saavad?**

Õigusinstituudis saab õppi-
da õigusteadust nii bakala-
ureuse- kui ka magistriõppes.
Vastavalt võimalustele saab
õppevormiks valida kas tra-
ditsioonilise päevaõppe või
töötavale inimesele paremini
sobiva avatud ülikooli.

Kolme õpinguaasta järel
antav sotsiaalteaduste (õigus)
bakalaureusekraad võimaldab
töötada ametikohtadel, mis
ei eelda kõrgemat juriidilist

ÕIGUSTEADUSKOND

**Näituse 20,
tel 737 5390
www.iuridicum.ee**

se vastu ja tahe õppida, kõik
muu on omandatav.

Sisseastumine toimub
riigieksamite tulemuste alu-
sel. Teaduskond kohaldab
lävendipõhist vastuvõttu.

TÜ ÕIGUSINSTITUUT

**Kaarli pst 3
Tallinn
tel 627 1888
lawinst@lawinst.ee
www.lawinst.ee**

kvalifikatsiooni või ei nõua
iseseisvate juriidiliste otsuste
langetamist, näiteks avaliku
teenistuse nooremametnikud.
Täiendava kaheaastase
magistriõppe läbimisel saa-
dav magistrikraad võimaldab
asuda tööle kõrgemat juriidilist
kvalifikatsiooni nõud-
vatel ametikohtadel (avaliku
teenistuse vanemametnikud
ja erasektori juristid) ning
pürgida edaspidi advokaadiks,
prokuröriks ja kohtunikuks.

Arstiteaduskond

**Miks peaks tulema õppi-
ma arstiteaduskonda?**

Vastab arstiteaduse 3. kur-
suse üliõpilane, Arstiteaduse
Üliõpilaste Kogu esimees
Eduard Malinov.

Arstiteaduskond on ainus
koht Eestis, kus saab omanda-
da arsti või hambaarsti kutse.

Kui on olemas tugev soov
või unistus aidata inimesi
nende elu päästmisel ja elu-
kvaliteedi parandamisel, siis
arstiteaduskond on selleks
ideaalne koht. Arsti töö on
põnev ja vajalik. See eel-
dab intensiivset suhtlemist
inimestega, vastutusrikaste
otsuste langetamist ja pakub
edu korral ka ülimalt positiiv-
set tagasisidet. Selline tegevus
võiks vabalt olla mõne noore
ja energilise inimese eluees-
märk!

Saadud teadmised on ilmtin-
gimata vajalikud ka tulevasele
arstile endale. Meditsiinihari-
dusega inimene tunneb oma
organismi ja oskab endendada
oma tervist. Samuti hoolitseda
järjekindlalt hea enesetunde
eest iseseisvalt ja efektiivselt –
ammu on juba näidatud, et

arstide tervis on tavaelanike
omast tugevam ja elu pikem.

Peale selle on arstiteadus-
kond sobivaim koht inimesele,
kes armastab õppida ja oskab
nautida õppimise protsessi en-
nast. Ei ole mingi saladus, et
arstiteaduskonnas peab õppi-
ma kaua, hoolikalt ja palju!

Arstiteaduskonnas õppimi-
sel mängivad olulist osa ka
õppija isikuomadused. Valiku
tegemisel peab arvestama nii
arstiteaduskonna võimaluste
kui ka kindlasti enda võime-
tega.

**Mis erialasid saab õppi-
da ja kus lõpetajad tööd
saavad?**

Põhiõppes saab õppida
arstiks ja hambaarstiks ning
proviisoriks. Hambaarsti ja
proviisoriõpingud kestavad 5
aastat, arstiteaduse põhiõpe
on 6 aastat pikk. Et saada
spetsialistik – sisehaiguste
arstiks, kirurgiks, günekoloog-
giks, neurokirurgiks, trauma-
toloogiks jne tuleb läbida veel
3–5 aastat kestev praktiline
õpe residentuuris Eesti pari-
mates haiglates.

ARSTITEADUSKOND

**Uue õppeaasta alguseni
asub dekaanat Veski 63,
õppeaasta algusest Ravila
19 Biomedikumis.**

**tel 737 5325
arst@ut.ee
www.med.ut.ee**

Töö leidmisega probleeme
ei ole olnud ega tule. Tradit-
siooniline töökoht on Eesti
meditsiinisüsteem – haiglad,
perearstipraksis, hambaravi-
kabinetid, apteegid, teadus-
laborid, ravimifirmad, aga ka
sotsiaalministeerium jmt.
Üliõpilastel, kes ilmutavad
õpingute vältil suuremat huvi
teaduse vastu, on võimalus as-
tuda doktorantuuri ja jätkata
tööd teaduse ning õpetamise
vallas.

ERAKOGU

Filosoofiateaduskond

Miks peaks tulema õppima filosoofiateaduskonda?

Vastab eesti ja võrdleva rahvaluule õppetooli doktorant Ave Tupits.

Filosoofiateaduskond pakub mitmekülgset humanitaarharidust ning on ülikooli suurimaid teaduskondi. Piisavalt paindlik ja sisutihe õppekava annab tudengile hea hariduse nii bakalaureuse- kui ka kraadiõppes.

Vastab eestija soome-ugri keeleteaduse 2. a üliõpilane Edith-Heljan Thomson.

Meie teaduskonnas leiavad oma õige koha need, kes on huvitatud kultuurist ja selle valdkondadest – filosoofiast, ajaloo, keeltest, kirjandusest, teatrist. Peale kitsama eriala saab õppija siit kaasa ulatusliku humanitaarse maailmapildi. Lai on ka humanitaaride tööpõld.

Vastab kirjanduse ja rahvaluule 3. a üliõpilane Maarja Mänd.

Tartu Ülikool on ainus õppeasutus Eestis, kus saab omandada kraadi teatriteaduse erialal. Siin saab vajalikke teadmisi (õppetöö), kogemusi (praktika, seminarid, teatriüritused) ja tutvusi (kohutumised teatritegelastega) teatrimaailmas läbilõõmiseks. Rääkimata inspireerivatest õppejõududest ja kaasõpilastest, kelle vahel käib tihe dialoog! Kuigi eriala nimetus sisaldub sõna «teadus», ei tule mingil juhul tunda hirmu täppistöö ning teooriakeskuse ees. Teatriteadust võib pidada suuresti subjektiivseks erialaks, kus teooria kõrval on väga suur osa teatril kui kunstil enesel. Tehakse koostööd eesti teatrikoolidega, praktilisi võimeid saab proovile panna stuudiotöös, tegutseb üliõpilasteater, korraldatakse teatriüritusi ning loomulikult – käiakse teatris!

Vastab filosoofia 4. a üliõpilane Kadri Gutmann.

Üks põhjus, miks õppida filosoofia osakonnas, on see, et filosoofid mõtlevad teistmoodi – nad on loovad,

julgete mõtteavalduste ning novaatiliste lähenemistega. Filosoofia osakonna üliõpilased väidavad, et tänu filosoofiale on tublisti laienenud nende silmaring ning arenenud ka (teisiti)mõtlemisvõime. Ühtlasi annab filosoofiaharidus suurepärase aluse argumenteerimis-, analüüsi- ja veenmisoskusele. Kindlasti väärib mainimist, et meie osakonnas on koos tohutult vahva seltskond!

Tulge filosoofiat õppima ning te veendute, et peale laiapõhjalise hariduse saate boonusena veel terve hulga tarku, rõõmsaid ja naerusuiseid sõpru terveks eluks!

Vastavad filosoofia osakonna doktorandid Riin Sirkel ja Toomas Lott.

Meie osakonnast saab parima eestikeelse humanitaarhariduse, mida ei tule häbeneda ka maailma tippülikoolides. Filosoofia osakond on isikukeskne, – kuna üliõpilasi pole palju, pööratakse igaihele tähelepanu ning suhted õppejõududega ning üliõpilaste omavahelised suhted on lähedased. Osakonna ümber on koondunud mitmeid filosoofilisi seltse ja seltskondi, toimub palju seminare, konverentse, talvekoole jms, osakonnas õpetavad tihti välislektorid.

Vastab ajaloo 3. a üliõpilane Viljar Valder.

Need, kellel tõsisem huvi ajaloo vastu, on alati oodatud studeerima ajaloo osakonda. Peale selle, et ajalugu on lihtsalt põnev, annab selle hea tundmine eeldused, mõistmaks maailmas toimuvaid protsesse ja sündmusi. Ajaloo osakonna lõpetajad peaksid olema avara silmaringiga ning hea analüüsivõimega inimesed.

Vastab ajaloo osakonna magistrant Maria Veldi.

Selleks, et mõista aja jõudu ja võimu, tuln neli aastat tagasi ajalugu õppima. See ei ole vaid õppeaine täis nimesid ja aastaarve, see on lugu sellest, kes me oleme ja kust me tuleme. Õppides ajalugu,

õpime mõistma, aru saama ja nägema puude taga metsa. TÜ ajaloo osakonna vilistlane on laia silmaringiga tark inime.

Mis erialasid saab õppida? Kus lõpetajad tööd saavad?

Vastab eesti ja võrdleva rahvaluule õppetooli doktorant Ave Tupits.

Filosoofiateaduskonnas on võimalik õppida eesti ja maailmakirjandust, teatriteadust ja rahvaluulet, ajalugu, etnoloogiat ja arheoloogiat, soome-ugri ja germaani-romaani keeli ning slaavi filoloogiat, muusikateadust ja maalikunsti.

Teatud ainepunktide ulatuses on võimalik end täiendada teistest osakondadest võetavate ainetega. Saadav haridus võimaldab leida tööd teadus-, kultuuri- ja meediavallas, kirjastustes, muuseumides, arhiivides, raamatukogudes jne.

Vastab eesti ja soome-ugri keeleteaduse 2. a üliõpilane Edith-Heljan Thomson.

Levinud hirm, et humanitaarala tähendab midagi puhtteoreetilist ja laialivalguvat või on nende erialade lõpetajail vähe lootust hästi teenima hakata, ei pea paika. Näiteks on keeleerialade õppes ja töös palju praktilist ning võimalus kitsalt spetsialiseeruda.

Väga perspektiivikas ala on arvutilingvistika. Samuti leiavad keeleerialade üliõpilased tööd tõlkide, toimetajate, lingvistide ja loomulikult õpetajatena.

TÜs saab peale eesti keele õppida paljusid erinevaid keeli, neist erialana inglise, saksa, prantsuse, vene, soome, ungari, taani, norra ja rootsi keelt. Eraldi toimub eesti keele ja kultuuri õpe neile, kelle emakeel ei ole eesti keel.

Vastavad filosoofia osakonna doktorandid Riin Sirkel ja Toomas Lott.

Filosoofia osakonnas saab õppida filosoofia ajalugu, teadusfilosoofiat, teoreetilist ja praktilist filosoofiat –

FILOSOOFIA-TEADUSKOND

Lossi 3
tel 737 5341
filos@ut.ee
www.fl.ut.ee

on võimalik tegelda pea-aegu kõigi olulisemate kaasaegse filosoofia valdkondadega. Tugeva baasharidusega leiab tööd väga erinevates valdkondades – meie lõpetajad töötavad nii era- kui ka riigisektoris, sageli juhtivatel kohtadel, mis eeldavad avaramat silmaringi ning analüüsivõimet. Erialselt saavad lõpetajad tööd õpetajate ja õppejõududena Eesti keskk- ja kõrgkoolides, samuti toimetajate ja tõlkijatenä.

Vastab ajaloo 3. a üliõpilane Viljar Valder.

Ajaloo eriala bakalaureuseõppes on võimalik õppida ajalugu (kitsama spetsialiseerumisega Eesti ajaloole, üldajaloole või lähiajaloole), arheoloogiat, arhiivindust, etnoloogiat, museoloogiat ja muinsuskaitset või kunstiajalugu.

Tööpõld on kindlasti avar, kuid samas tuleb arvestada, et ühiskonnas puudub suurem vajadus ajaloo eriala inimeste järele. Lõpetanuil on võimalik tööd leida (pärast lisanduva õpetajakutse koolituse läbimist) ajaloo või kunstiajaloo õpetajana põhi- ja keskkoolides, muuseumi-arhiivitöötajatena.

Samas on tänu tugevale üldharidusele võimalus leida tööd ka teistes riigiasutustes (välis-, kaitse- jt ministeeriumides), samuti tegutsemist ajakirjanike ja poliitikutenä. Tere tulemast ajaloolaste tsunfrit!

Haridus-teaduskond

Miks peaks tulema õppima haridusteaduskonda?

Vastab koolikorralduse magistrant Valdek Rohtma.

Haridusteaduskonnas koolitatakse kaasaja nõudmistele vastavaid häid õpetajaid ja koolijuhte!

Peaksid meile õppima asuma, kui oled suurepärase suhtleja, hea huumorimeelega, järjekindel, nõudlik, kannatlik ning soovid kindlat ja huvitavat tööd pika suvepuhkusega! Haridusteaduskonnas kantakse sinu professionaalse arengu eest igakülgset hoolt.

Alustades bakalaureuseõppet, võid edasi suunduda magistri- ning seejärel doktoriõppesse.

Noori, äsja tööle asunud õpetajaid toetab meie teaduskonna praktika- ja kutse-aasta talitus. Aitame algajal õpetajal kohaneda kooli kui organisatsiooniga, arendada bakalaureuse- ja magistriõppes omandatud õpetaja kutseomadusi ning pakume tuge tekkivate probleemide lahendamisel.

Meie teaduskonna õpetajate täienduskoolitustalitus pakub töötavale õpetajale pidevaid enesetäiendamise võimalusi koolituskursustel. Seega – kui soovid kindlat elukutset ning pidevat tuge oma erialases arengus ning olla Eesti hariduselu muutuste läbiviija – vali TÜ haridusteaduskond!

Haridusteaduskond on auväärses Tartu Ülikoolis kõige noorem teaduskond. Meil õppides saad kaasa aidata teaduskonna kasvamisele ja arenemisele.

Sul on võimalus kaasa rääkida teaduskonna otsustuskogudes ning anda oma panus sisulistes küsimustes, mis puudutavad just sind üliõpilasena.

Noor teaduskond vajab pidevat hoolt, mõtete ja ideede jagamist. Haridusteaduskond areneb koos oma tudengitega!

HARIDUS-TEADUSKOND

Salme 1a
tel 737 6440
haridus@ut.ee
www.ht.ut.ee

Mida saab õppida ja kus lõpetajad tööd saavad?

Haridusteaduskond valmistab ette põhikooli mitmeaine õpetajaid humanitaarainetes, reaalinetes ja loodusteaduslikes ainetes, kes on eriti nõutud väikestes koolides. Meie teaduskond on ainus koht Eestis, kus saab õppida logopeediks, õpiraskuste pedagoogiks või eesti viipekeele tõlgiks. Koolitame ka klassiõpetajaid alg- ja põhikoolile ning koolieelse lasteasutuse õpetajaid. Samuti on võimalik õppida muusikaõpetajaks. Kutseõpetaja õppekava on mõeldud töötavale kutseõppeasutuse õpetajale, koolikorralduse magistriõppes võib haridusjuht ja õpetaja süvendada oma teadmisi pedagoogikas, mentorluses ja juhtimisteoorias. Kasvatusteaduste magistriõppekava annab haridusalase akadeemilise ettevalmistuse, mis võimaldab nii õpingute jätkamist doktorantuuris kui ka töötamist haridusasutuses. Haridusteaduse doktoriõpe kindlustab õppuritele kõrgeimal tasemel ettevalmistuse olulistest pedagoogika ja pedagoogikaga seotuvates valdkondades, iseseisvaks ja loominguliseks uurimistööks ning tööks kõrgkooli õppejõu ja haridusasutuste tippspetsialistina.

Füüsika-keemiasteaduskond

Miks tulla õppima füüsika-keemiasteaduskonda?

Vastab keemia 1. a magistrant Laura Herm.

Elu koosneb paljudest küsimustest ja õnnelik on see, kes teab, kust vähemasti mõnele neist vastust otsida. Vastuseid võib olla mitmeid, mõned neist põhinevad mõtetel ja arusaamadel, mõned tegudel ja reaalse elu faktidel. Inimesigi on mitmeid – on filosoofe ja on praktikuid, kunstnikke ja realiste.

Kes aga tahab oma kätega probleemidele vastuseid leida, võib sammud julgesti füüsika-keemiasteaduskonna poole seada. Sest mis on need meie ajastu Suured Küsimused? Kuidas hoida keskkonda puhtana ja toota loodust säästvaid materjale: keskkonnakeemikud ja füüsikalise keemia fännid teavad. Kuidas valmistada võimsamaid arvuteid, vastupidavamaid kuuliveste ja eksklusiivsemat telekaakraani? Küsi materjaliteadlaste ja eksperimentaalfüüsikute käest! Mismoodi kontrollida,

FÜÜSIKA-KEEMIA-TEADUSKOND

Tähe 4-101
tel 737 5520
fktead@ut.ee
www.fk.ut.ee

et meie neoonsinine Sprite ei sisalda tapvat kogust E-aineid? Analüütilise keemia (keemilise füüsika instituut) käes käkitegu! Kuidas saaks häid ravimeid? Organikud on heameelega valmis neid sünteesima ja bioorganikud kontrollima, kas organismis asjad ka õigesti funktsioneerivad. Aga kui ma ei viitsi oma valgeid käekesi määrima hakata? Las siis arvutikeemia paneb ise molekulid kokku!

Millal järgmine jääaeg tuleb? Või kliima soojenemine? Keskkonnafüüsikutele on ilm kontrolli all! Ahjaa, ja siis see vana küsimus – olla või mitte olla... eks vaadake, mis teoreetiline füüsika ja teoreetiline keemia selle peale ütlevad.

Mida saab õppida ja kus lõpetajad tööd saavad?

Vastab prodekaan, magister Sade Viirlaid.

Meie teaduskond koosneb kahest osakonnast: füüsika- ja keemiaosakonnast. Pakutavad erialad on sageli mõlemad osakondi siduvad (materjaliteadus). Mitmed õppekavad on ühised teiste teaduskondadega, näiteks infotehnoloogia (FK+MT), keskkonnatehnoloogia (FK+BG), kultuuriväärtuste säilitamine (FK+FL).

Vastuvõtt bakalaureuseõppesse toimub järgmistele õppekavadele: füüsika, infotehnoloogia, materjaliteadus, keemia ning keskkonnatehnoloogia.

Magistriõppes on võimalik valida fundamentaalfüüsika, rakendusfüüsika, füüsikaõpetaja, keemia, keemiaõpetaja, infotehnoloogia, materjalitehnoloogia, keskkonnatehnoloogia ja molekulaartehnoloogia ning kultuuriväärtuste säilitamise erialade vahel.

Magistriõppe parimad lõpetajad jätkavad kindlasti doktoriõppes, mis on meil üks edukamaid Tartu Ülikoolis. Uuendusena toetavad doktoriõpinguid kaks doktorikooli.

Õppekavade loomisel arvestatakse tööturu vajadusi ning olukorda. Et üks suuremaid valdkondi, kuhu pärast lõpetamist tööle siirduda, on mitmesugused tugiteenused (kvaliteedikontroll, sertifitseerimine, meditsiinitehniline teenindus haiglates) ja analüüsilaborid (tarbija-, tervise- ja keskkonnakaitse), oleme suurendanud rõhuasetust kaasaegsete analüüsimeetoditega tutvumisele.

Suur osa lõpetajatest suundub tööle arvuti- ja telekom-

unikatsioonifirmadesse, samuti biotehnoloogiaettevõttesse. Kindlasti leiavad paljud töökoha Eesti elektroonika- ja keemiatööstuses (AS Elcoteq, AS Silmet jt).

Lõpetajate hulgas on ka füüsika- ning keemiaõpetajad, kelle järele vajadus

Füüsika doktorant Indrek Jõgi (vasakul), magistrant Heli Valtna ja füüsika instituudi erakorraline vanemteadur Rünno Lõhmus teevad ühel füüsika teadusbussi järjekorrel reisil näitlikke katseid.

ERAKOGU

Matemaatika-informaatikateaduskond

Miks peaks tulema õppima matemaatika-informaatikateaduskonda?

Vastab matemaatika 2. a üliõpilane Kaie Kubjas.

Olen oma valikuga väga rahul, kuid enne paberite sisestamist oli minulgi kahtlusi, kas matemaatika on see kõige õigem otsus. Kuigi mul oli võimalus asuda õppima vabalt valitud erialale, oli lõplik otsus ikkagi matemaatika kasuks.

Ütlus, et matemaatika õpetab loogilist mõtlemist, on küll kulunud väljend, kuid see-eest äärmiselt tabav. Ma olen viimase pooleteise aasta jooksul arendanud nii oma üldistusvõimet, tõestamisoskust kui ka õppinud muid kasulikke oskusi. Need on vajalikud konkreetsetl matemaatika eriala jaoks, kuid kasulikud ka üldisemas tähenduses (sama käib ka matemaatilise statistika, informaatika ja info-tehnoloogia erialade kohta).

MATEMAATIKA-INFORMAATIKA-TEADUSKOND

J. Liivi 2
tel 737 5860
math@ut.ee
www.math.ut.ee

Vastab informaatika 1. a magistrant Krista Liin.

Meie teaduskonnas on väga palju võimalusi. Bakalaureuseõppes tutvustatakse nii riistvara kui ka tarkvara, teooriat kui praktikat, erinevaid lähenemisi ja võtteid. Õppekavas on nii traditsioonilisi laialdast alus- põhja loovaid aineid kui ka kaasaegsete arengusuundade ja tehnoloogiate tutvustusi. Mooduleid ja aineid saab valida just selliseid, mis ennast huvitavad:

olgu siis suunamoodul info-tehnoloogia või majandus-ainete kohta. Kooliõpetaja suunas liikujad saavad õppida psühholoogiat, krüptoloogiast huvitatule on matemaatikat või keeletehnoloogiahuvilisele eesti keele osakonna aineid.

Siinkohal on näha, kui palju võimalusi on Tartu Ülikoolis – ükskõik, mida ka ei soovi, kõik on samas ülikoolis kusa- gil olemas ning uusi aineid tuleb järjest juurde. Kindlasti tasub mainimist ka see, et me ei piirdu Eesti-sisese vaatega – külalisesinejad välisülikoolidest on sage nähtus. Samuti on kerge ise mujalt aineid võtta või mõneks ajaks õppimagi minna.

Kolme aasta jooksul selgub, kui palju erinevaid suundi informaatika sisaldab. Ja kindlasti selgub ka see, mis neist kõige huvitavam ja arendamist väärivam tundub.

Mis erialasid saab õppida? Kus lõpetajad tööd saavad?

Vastab matemaatika 2. a üliõpilane Kaie Kubjas.

Julgen väita, et matemaatika eriala lõpetanul probleeme töökoha leidmisega ei teki. Ühelt poolt on võimalik valida erialane töökoht, kuid meie teaduskonnas õpitav üldine mõtlemisoskus võimaldab edukas olla peaaegu igas valdkonnas. Majandus on vaid üks näide paljudest, kus matemaatika eriala lõpetanu suudab toimuvaid protsesse tunnetada ja mõista nende

Matemaatika 3. a üliõpilane Oleg Košik sai eelmisel aastal eduka õppetöö eest Hansapanga stipendiumi.

ERGI PROMMIK

põhjuslikke seoseid, samuti ennustada tulevikus toimuvaid muutusi. Võime läbi lüüa mitmesugustes valdkondades on kahtlemata üks olulisem põhjus, miks ma soovitan tulla matemaatika-informaatikateaduskonda neil reaalaanide hästi oskavatel õpilastel, kes pole veel päriselt otsustanud, mida nad tulevikus teha tahavad.

Kui rääkida erialasest tööst, siis on võimalus hakata õpetajaks või jätkata ülikoolis teadustöö ja õpetamisega. Rakendusmatemaatikuid vajavad nii pangad, kindlustus- kui ka kõikvõimalikud tehnoloogiafirmad. Siinjuures tsiteerin edukat eesti juurtega ärimest Steve Jürvetsoni: «Praegustel noortel soovitan õppida bioloogiat, matemaatikat ja täppisteadusi. Kui ükski neist ainetest huvitab, õppige seda, sest just need valdkonnad tagavad tulevikus sissetuleku ja majanduskasvu».

Ma võin julgelt kinnitada, et TÜ matemaatika-informaatikateaduskonnas tehakse väga heal tasemel teadust ning õppejõud valdavad oma eriala. Samas tuleb siin õppides ise väga palju vaeva näha, kuid tulemus on seda ka väärt.

Vähem tähtsaks ei saa ma pidada kaastudengeid, kes lõppude lõpuks teevad ülikooliaja meeldeajavaks. Ühiseid lõbusaid ettevõtmisi ja lennukaid diskussioone jään ma veel pikalt pärast ülikooli lõpetamist meenutama.

Igal aastal antakse ühele semiootika ning vene ja slaavi filoloogia magistrandile või doktorandile MTÜ-Juri Lotmani stipendiumid. Sel aastal pälvis ühe stipendiumi semiootika ja kulturoloogia doktorant Ester Vösu.

VARJE SOOTAK

Sotsiaal-teaduskond

Miks peaks tulema õppima sotsiaal-teaduskonda?

Vastab dekanaadi juhataja Merelle Zeiger.

Olles üks nooremaid teaduskondi, püüab sotsiaal-teaduskond ühelt poolt anda laiapõhjalisi sotsiaal-teaduslikke teadmisi ja praktilisi oskusi, teiselt poolt olla teaduspõhine ning samaaegselt areneda koos rahvusvaheliste õppe- ja teadustöösuundadega.

Teaduskonna õppe- ja teadustegevus toetub tugevatele alustaladele, mille eelkõige moodustavad Eesti tunnustatuimad sotsiaal-, käitumis- ja kultuuriteadlased, kellest Marju Lauristin, Jüri Allik, Jaanus Harro, Rein Taagepera, Peeter Torop, Peeter Tulviste, Wolfgang Drechsler on vaid mõned nimed. Peale selle püüab teaduskond edendada ja toetada noorteadlaste tegevust, pakkudes tudengitele võimalusi osaleda rahvusvahelistes koostööprogrammid ja -võrgustikes. Kõik eelnev tähendab, et sotsiaal-teaduskond annab väga rikkaliku teadmistepagasi. See võimaldab õppuritel vaadata ühiskonnale, Eesti iseolemisele ning maailmale avara pilguga. Seega saab öelda, et ootame oma õppekollektiivi mitmekesiste huvidega ning loomulikult tugeva õpi- ja töötahtega inimesi.

Mis erialasid saab õppida ja kus lõpetajad tööd saavad?

Bakalaureuseõppes toimub vastuvõtt viiele erialale – ajakirjanduse ja suhtekorralduse; psühholoogia; riigiteadused; semiootika ja kulturoloogia; sotsioloogia, sotsiaaltöö ja sotsiaalpoliitika.

Kuna sotsiaal-teaduskonnast saadav haridus on interdistsiplinaarne ning laiapõhjaline, on mitmesuguseid ametiteid, kuhu lõpetajad võiksid tööle asuda, rohkesti.

Ajakirjanduse ja suhtekorralduse bakalaureuseõppe läbimine annab algteadmised selleks, et hakata tööle reporteri või suhtekorraldajana. Pärast magistriõpinguid saab aga juba spetsialiseeruda ajakirjanikuks (toimetajaks), kommunikat-

SOTSIAAL-TEADUSKOND

Tiigi 78
737 5957
www.so.ut.ee
so@ut.ee

sioonijuhiks, meedia-analüütikuks, -kriitikuks.

Ajakirjanduse ja suhtekorralduse kirjalik erialakats on 29. juunil kell 12 ning vestlus 1. ja 2. juulil kell 10.

Psühholoogia eriala lõpetanud on seni leidnud töökohti kõige erinevates valdkondades: igal pool, kus tegemist inimsuhete korraldamise, inimeste valiku ja nõustamisega. Psühholooge töötab koolides, raviasutustes, organisatsioonides, sh reklaami- ja koolitusfirmades.

Riigiteaduste eriala annab laiapõhjalise sotsiaal-teadusliku alushariduse. Pärast bakalaureuseõpet on võimalik jätkata õpinguid magistrantuuris ning leida erialale vastav töö riigiteenistuses, kohalikus omavalitsuses, välissuhtluses, diplomaatias jms.

Semiootika ja kulturoloogia eriala praktiliseks väljundiks on kultuurianalüüs kõige laiemas tähenduses, samas on võimalik spetsialiseeruda valdkondades, milles Eestis asjatundjaid napib, nagu näiteks meedia-, kultuuri-, keskkonna-, kunsti-, filmianalüüs ja sotsiokriitika.

Sotsioloogia, sotsiaaltöö ja sotsiaalpoliitika eriala lõpetanud asuvad tööle väga erinevatele ametikohtadele – piirkonna sotsiaaltöötajast sotsiaalbiosakonna juhatajani või riigiameti peaspetsialistist abilinnapeani sotsiaalküsimustes; teadlasest meedia- ja reklaamispetsialistini. Samuti leidub lõpetajaid sotsioloogide, analüütikute, statistikute ametikohtadel.

Majandusteaduskond

Miks peaks tulema õppima majandusteaduskonda?

Vastab dekaan, prof Toomas Haldma.

Ootame õppima aktiivseid, uudishimulikke ja mõtteerksaid inimesi, nii värskeid keskkoolilõpetanuid kui ka juba praktilist kogemust omavaid. Neil, kel esimese astme kõrgharidus (rakendus- või kõrgharidus) või bakalaureuseõpe) omandatud, on võimalus valida mitme magistrikava vahel.

Oleme ainuke majandus- haridust pakkuv ülikool Eestis, mille kõigi astmete õppekavad, bakalaureusest doktorini, on täielikult akrediteeritud.

Meie majas otse Emajõe kaldal töötavad Eesti riikliku teaduspreemia laureaate ja mitmed selle preemia kandidaadid, üliõpilasi õpetavad nii professorid kui ka noored ja energilised doktorandid.

Teaduskonna õppe- ja teadusväljaannete sarjad ning mahukas raamatukogu on siinmail ainulaadsed. Meie teaduskonnas esimest aastat tegutsev doktorikool on veelgi tihendanud koostööd kõrgkoolidega väljaspool Eestit: siin peavad loenguid mainekad välislektorid ning meie doktorantidel on senisest enam võimalusi enesetäienduseks välismaal.

Võib julgelt öelda, et sellist hariduskeskkonda ei paku ükski teine kõrgkool Eestis.

MAJANDUS-TEADUSKOND

Narva mnt 4
tel 737 6310
majandus@ut.ee
www.mtk.ut.ee

Milliseid erialasid saab õppida?

Päevasesse õppesse on välja kuulutatud lävendipõhine vastuvõtt: riigieelarvelisele kohale saavad sisse kõik, kellel on 87 punkti 100 maksimaalsest. Tasulisele kohale pääsemiseks peab olema vähemalt 55. Vastu suudame võtta kuni 200 üliõpilast.

Bakalaureuseõppes pakume majandusteaduse eriala nii päeva- kui ka kaugõppe vormis (avatud ülikool). Majandusteaduskonna õppekavu on alati iseloomustanud paindlikkus ja valikuvõimaluste rohkus. Praegustes õppekavades (3+2 aastat) on see veelgi suurenenud. Oleme loobunud tavapärase piiri tõmbamisest rahvamajandusliku ja ettevõtte- ja majandusliku hariduse vahel. Tahame, et

meie lõpetajad saaksid võrdväärselt hakkama nii era- kui ka avalikus sektoris.

Bakalaureuseõppes pakume süvendatud teadmisi kolmes valdkonnas, millest üliõpilane saab valida kaks. Majandusteooria erialaaine annab hea ettekujutuse majandusteaduse mitmekesisusest ja sobib eelkõige korraliku baasi loomiseks magistriõpinguteks. Rahanduse ja arvestuse ning juhtimise ja turunduse moodulid aga peaksid looma aluse hakkama saamiseks tööturul. Avatud ülikoolis on põhiohk ettevõtte- ja majanduse suunal: süvendatud õpe toimub rahanduse ja arvestuse ning juhtimise ja turunduse moodulite raames.

Küpseks majandusspetsialistiks saab end siiski pidada vaid pärast magistriõppe lõpetamist.

Magistritaseme õppekavade raames on majandusteaduskonnal tihedad rahvusvahelised koostöösidemed, mis võimaldavad kindlate tingimuste täitmise korral omandada magistrakraad välisülikoolist.

Kohandame oma koolitusprogramme Eesti ühiskonna muutuvate vajadustega.

Kus lõpetajad tööd saavad?

Õppimine majandusteaduskonnas peaks andma eelkõige majandusliku mõttelaadi ja oskuse majanduslikuks toimimiseks. Seda on vaja ühiskondliku elu eri vald-

Pärnu kolledž

Miks tulla õppima Pärnu kolledžisse?

Vastavad õppeosakonna juhataja Rita Viik ja turundus-spetsialist Jaana Kikas.

Pärnu kolledž annab praktilise ja kvaliteetse hariduse, mis tagab läbilöögivõime tänapäevasel tööturul.

Sel kevadel tähistab Pärnu kolledž oma 10. aastapäeva. Meil on välja kujunenud stabiilne õppekeskkond ning traditsioonid. Õppejõudude hulgas on hinnatud teadlasi ja kõrgetasemelisi spetsialiste.

Kolledžil on koostööpartnereid Austrias, Soomes, Saksamaal, Tšehhis, Ungaris, Belgias, Lätis ja Leedus. See võimaldab nii õppejõududel kui ka üliõpilastel end täiendada välismaa ülikoolides.

Praegu õpib meil üle 1000 üliõpilase, kellel on võimalus aktiivselt kaasa lüüa tudengi-üritustel, nagu talvapäevad, tudengiteater, tudengikabaree.

Õppetööd hõlbustab kaas-aegset teaduskirjandust sisaldav raamatukogu, modernne õpikeskkond, arvutiklassid ja WiFi koolihoones. Kolledži abil on võimalik leida ühiselamukoht.

Mis erialasid saab õppida ja kus lõpetajad tööd leiavad?

Päevases õppes on sotsiaaltöö korralduse, turismi- ja hotelliettevõtluse, veeökosüsteemide majandamise ja ärijuhtimise eriala. Õppeaeg on 3 aastat. Lõpetajad saavad rakenduslikku kõrgharidust tõendava TÜ diplomi.

Avatud ülikoolis on sotsiaaltöö korralduse, turismi- ja

PÄRNU KOLLEDŽ

Ringi 35
Pärnu
tel 445 0520
info@pc.ut.ee
www.pc.ut.ee

hotelliettevõtluse, veeökosüsteemide majandamise ja ärijuhtimise eriala. Õppeaeg on 4 aastat. Lõpetajad saavad rakenduslikku kõrgharidust tõendava TÜ diplomi.

Avatud ülikoolis on võimalik õppida ka majandusteaduse erialal, mille lõpetajad saavad bakalaureusekraadi.

Kõigil turismigeograafiast, turismi planeerimisest ja arendamisest huvitatutel on võimalik juba teist aastat omandada Pärnu kolledžis magistriskraadi turismigeograafia erialal. See on ainuke sellealane magistriõppe kava Eestis ja toimub koos TÜ bioloogia-geograafia-teaduskonnaga.

Lõpetajad on leidnud tööd nii eraettevõtluses kui ka riigisektoris. Reeglina töötavad ärijuhtimise lõpetanud ettevõtluses. Turismi- ja hotelliettevõtluse lõpetanute pooltel on leidnud tööd turismi- ja toitlustussektoris. Sotsiaaltöö korralduse lõpetanutele töötavad paljud spetsialistidena kohalikes omavalitsustes, ministeeriumides, sotsiaalhoolekande asutustes jm.

Türi kolledž

Miks tulla õppima Türi kolledžisse?

Vastab direktor, magister Elle Raudsepp.

Türi kolledž võtab järgmisel akadeemilisel aastal üliõpilasi vastu juba kümnendat korda.

Meil õpetatakse **keskkonnateadust** rahvusvaheliselt akrediteeritud rakenduskõrghariduse õppekava järgi. Lõpetaja saab Tartu Ülikooli diplomi keskkonnateaduse erialal ja omandab keskkonnatöökutse.

Lõpetajal on head erialased teoreetilised teadmised ja praktilised oskused.

Enamik Türi kolledži lõpetajaid töötab erialasel tööl. Nende seas on ettevõtjaid, keskkonnaministeeriumi haldusala asutuste, kohalike omavalitsuste, keskkonnanõuetevõtete jt juhte, ametnikke, spetsialiste.

Meil õpetatava eriala valinud üliõpilased omandavad teadmisi ja oskusi keskkonnaga seotud ainetes. Eriala on praktilise suunitlusega, enamik õppekava ainetest sisaldab peale loengute seminare ja praktikat.

Türi kolledžis õpetavad ülikooli parimate teadlaste kõrval eriala väga hästi tundvad keskkonnapraktikud. Oma teadmisi keskkonnakorraldusest, õigusaktidest, Euroopa Liidu keskkonnapoliitikast, Eesti keskkonnaprobleemidest ja valuküsimuste lahendamisest ning keskkonna planeerimisest jagavad üliõpilastele keskkonnaministeeriumi, -inspektsiooni, -teenistuste,

TÜRI KOLLEDŽ

Viljandi 13b
72213 Türi
tel 384 9163
info@tc.ut.ee
www.ut.ee/TC/

-ettevõtete ja maavalitsuste ning kohalike omavalitsuste töötajad.

Meie õppekava lõpetaja saab soovi korral edasi õppida magistri- ja doktoriõppes.

Kutsume õppima loodust ja keskkonda väärtustavaid noori. Seni on igal aastal meile õppima tulnud enam kui kümnest maakonnast.

Teid ootab mõnus ja rahulik õpikeskkond.

Meil on peale õpperuumide veel värskest renoveeritud erialaraamatukogu ja kohvik. Kõik üliõpilased saavad kasutada arvutiklassi.

Internetiühendus on nii õpperuumides, raamatukogus kui ka ühiselamus.

Makstakse riiklikku õppetootust, peale selle ka keskkonnastipendiumi väga heade keskkonnaalaste uurimuslike tööde koostamise eest.

Kõik soovijad saavad koha ühiselamus.

Kehakultuuriteaduskond

Miks peaks tulema õppima kehakultuuriteaduskonda?

Vastab prodekaan, prof Mati Pääsuke.

Kehakultuuriteaduskonnas antav haridus ühendab endas spordi ja tervise valdkondi. Eelkõige ootame õppima uusi tudengeid, kes soovivad tulevikus töötada kehalise kasvatus õpetaja, treeneri või füsioterapeudina. Tartu Ülikool on ainus kõrgkool Eestis, kus liikumis- ja sporditeadustele põhinevat haridust antakse kõigil akadeemilistel astmetel, kaasa arvatud doktoriõppes. Õppekavades on ametioskuste andmine seostatud teaduspõhisusega.

Mis erialasid saab õppida ja kus lõpetajad tööd saavad?

Bakalaureuse- ja magistri-

KEHAKULTUURI-TEADUSKOND

Jakobi 5-205
tel 737 5360
kk@ut.ee
www.ut.ee/KK

taseme õppekavad on **füsioteraapia** ning **kehaline kasvatus** ja **sport**. Oma olemuselt mitmeid valdkondi koos käsitlevana annab see lõpetanutele hea konkurentsivõime tööturul. Teaduskonnal on pikaajalised sidemed paljude Euroopa kõrgkoolidega

Erasmus-programmi raames ning edukatel tudengitel on head võimalused osa stuudiumi läbimiseks välismaal.

Alusaineid õpivad 1. aasta üliõpilased koos, sest mõlema bakalaureuseõppekava puhul põhineb edasine õpe inimese organismi talitluse ning kehalise aktiivsusega kohanemise seaduspärasuste tundmisel. Füsioteraapia bakalaureuseõppes saadakse füsioterapeudi kutsestandardi III kutsekvalifikatsiooni tasemele vastav ettevalmistus. Seda süvendatakse magistriõppes füsioterapeudi kutsestandardi IV ja V kutsekvalifikatsiooni tasemele, spetsialiseerudes laste, täiskasvanute, vanurite või spordi füsioteraapiale. Kehalise kasvatus ja spordi bakalaureuseõppes saadakse teoreetiline alus ning praktiline kogemus tööks treeneri ja

spordijuhina.

Magistriõppes süvendatakse teadmisi ja saadakse oskused töötamiseks kehalise kasvatus õpetajana põhikoolis ja gümnaasiumis või treeneri-spordijuhina. Tulevastel õpetajatel on lisaspetsiaalsuseks treener või terviseõpetuse õpetaja.

Kehakultuuriteaduskonna lõpetanud leiavad rakendust tervishoiu-, sotsiaal-, haridus- ja spordisfääris. Füsioteraapia eriala lõpetanud leiavad tööd füsioterapeudina raviasutustes, spordi- ja terviseklubides ning sportlaste nõustajana. Kehalise kasvatus ja spordi bakalaureuseõppe lõpetanud saavad töötada treeneri või spordijuhina, magistriõppe läbinud võivad peale nimetatud ametite töötada kehalise kasvatus ja terviseõpetuse õpetajana.

Narva kolledž

Miks tulla õppima Narva kolledžisse?

Vastab klassiõpetaja eriala 3. kursuse üliõpilane Diana Arhipova.

Aga miks ma ei peaks õppima Narva kolledžis? Narva on väga ilus ja puhas linn. Siin on palju rohelist. Narva on kiiresti muutuv ja arenev ELi piirilinn. Siin on hea elada ja õppida, on võimalused enese realiseerimiseks.

Üks võimalusi on omandada pedagoogiline kõrgharidus Narva kolledžis.

Peale põhieriala saame ka teise või ka kolmanda eriala, mis teeb meid tööturul konkurentsivõimelisemaks. Õppetöös on suureks abiks õppejõud ja teised oma ala spetsialistid Tartu Ülikoolist, Saksamaalt, Venemaalt.

Üliõpilase elu kolledžis ei ole ainult õppimine. Siin toimuvad mitmesugused üritused, näitused, kontserdid,

välja on kujunenud üliõpilastraditsioonid.

Ennast on võimalik proovile panna KVNis (lõbusate ja leidlike huumoriklubi), Narva tudengite päeval, Vene üliõpilasseltsis, tatjanapäeval.

Üliõpilased saavad õppida ka välismaal. Seda soodustab asjaolu, et kolledžis on võimalik õppida mitmesuguseid keeli, näiteks inglise, saksa, rootsi, soome või prantsuse keelt.

Vanemate kursuste üliõpilased on õppinud Austrias, USA-s, Venemaal, Rootsis, Soomes.

Meeldib, et kolledžis on avarad ja remonditud auditooriumid, suur arvutiklass ja hea raamatukogu, paljundusmasinad igal korrusel.

Kõige rohkem meeldib mulle aga üliõpilaspere. Meid ei ole palju ja seepärast tunnevad kõik peaaegu kõiki. Arvan, et sõbralikud suhted

üliõpilaste vahel ongi see, mis teeb meie kolledži eriliseks – see ongi Narva kolledži omapära.

Mida saab õppida?

Vastab direktor, filosoofiadoktor Katri Raik.

Narva kolledž on üks väike valik suure ülikooli sees. Meie kolledž on tänu kakskeelsetele õppekavadele hea võimalus venekeelsete koolide lõpetajatele.

Samas ei ole põhjust kolledžit peljata ka eestikeelsete koolide lõpetanutel. Saad oma hariduse emakeeles ning õpid juurde väga hea vene keele, mis on kindlasti tulevikus abiks.

Kolledžis saab õppida **vene- ja mitmekeelse lasteaia õpetajaks, klassiõpetajaks ja humanitaarainete õpetajaks vene õppekeelega põhikoolis** ning rakenduskõrghariduse õppekavadel

NARVA KOLLEDŽ

Kerese 14, Narva
tel 356 0608
college@narva.ut.ee
www.narva.ut.ee

kas noorsootööd või kohaliku omavalitsuse korraldust, kus õpetatakse eesti keeles.

Meie peamine ülesanne on anda üliõpilastele haridus, mis võimaldab leida korraliku töö.

Soovin teile julgeid valikuid ja edukaid riigieksameid!

Viljandi kultuuriakadeemia

Miks peaks tulema õppima Viljandi kultuuriakadeemiasse?

Vastab avalike suhete ja projektikoordinaator Ülle Jantson.

Viljandi kultuuriakadeemia pakub rakenduskõrgkoolina elutervet alternatiivi akadeemilise Tartu ja asjatava Tallinna kõrvale. Kultuuriakadeemia sisuks on läbiva omakultuurilise enesetunnetuseni jõudmine üha muutuv ja uuenevas ajas.

Meil õpetatavad erialad on valdavalt loomingulised. Olulise tähtsusega on humanitaarse üldhariduse jätkumine. Samuti omandatava erialaga

VILJANDI KULTUURI-AKADEEMIA

Posti 1, Viljandi
tel 435 5232
kool@kultuur.edu.ee
www.kultuur.edu.ee

seonduva kaasaegse kõrgtehnoloogia tundma õppimine,

mida võimaldab viimastel aastatel hoolega uuendatud tehniline baas.

Õppejõudude seas annavad tooni oma ala tuntud tegijad. Kalju Komissarov, Villu Veski, Ain Agan, Taavo Remmel, Celia Roose on inimesed, kes asjahuviliste seas tutvustamist ei vaja.

Mida saab õppida ja kus lõpetajad tööd saavad?

Meie erialad on: **huvijuht-loovtegevuse õpetaja, huvijuht multikultuurses keskkonnas, infoteadus ja dokumendihaldus*, kiriku-muusik-muusikaõpetaja* kultuurikorraldus, pop-jazz-**

muusika*, raamatukogundus ja infoteadus*, rahvamuusika*, rahvuslik ehitus, rahvuslik tekstiil, tantsukunst, teatrikunst (näitleja, lavastaja), teatrikunsti visuaaltehnoloogia (butafoor-dekoraator, lavastus-korraldus, valguskujundus).

Niisama lai kui on pakutavate õppekavade valik kultuuriakadeemias, on eneseteostusvõimalused tulevikus – õpetajast käsitöömeistrini, rahvamuusikust pop-staarini, näitlejast-tantsijast määndžeri-kultuurijuhini.

* neil õppekavadel on peale päevase õppe võimalik õppida ka avatud ülikoolis.

Lahtiste uste päev tuleb 21. märtsil

21. märtsil on lahtiste uste päev korraga kolmes Tartu kõrgkoolis – Tartu Ülikoolis, Eesti Maaülikoolis ja Tartu Lennukolledžis.

Tallinna ja Harjumaa noortel on Tartu kõrgkoolide lahtiste uste päevale võimalik tulla erirongiga.

Erirong väljub Tallinnast Balti jaamast 21. märtsi hommikul kell 7.50 ja jõuab Tartusse kell 10.06. Tagasiteele asub rong kell 16.54, jõudes Tallinna kell 18.59.

Kuna kohtade arv on piiratud (600), siis erirongiga Tartusse lahtiste uste päevale sõitmiseks peab olema õpilaspilet (eeldame, et enamik huvilisi-sõitjaid on siiski kooliõpilased) ja ennast eelregistreerima Internetis www.is.ut.ee/pls/ois/rong.

Noorte aega sisustavad rongis üliõpilasesindused ning kultuuriklubi (tudengite kevad- ja sügispäevade korraldaja). Eri-rongi ideed aitasid teoks teha Tartu Ülikool, Eesti Maaülikool, Tartu Lennukolledž, Edelaraudtee ja SEB Eesti Ühispank.

Tartu Ülikooli lahtiste uste päeval toimuvad teaduskondade tutvustused peahoone aulas ja teaduskondades. Aula ettekandeid on võimalik jälgida veebist <http://video.ut.ee>. Peahoone ruumis 140 toimuvad kogu päeva vältel 2006. aasta vastuvõtutingimusi tutvustavad infotunnid. Toimuvad ka ekskursioonid TÜ Raamatukogus.

TÜ lahtiste uste päeva täpne ajakava: www.ut.ee/83742.

Info: www.ut.ee, www.emu.ee ja www.tac.ee.

Ülikoolis õppida pole kunagi liiga hilja

Anu Haamer

avatud ülikooli taseme-õppe spetsialist

TÜ avatud ülikool on võimalus neile, kel on soov õppida ülikoolis, aga päevane õppevorm ei sobi.

Avatud ülikooli paindlik õppekorraldus loob tingimused, kus õppimine on võimalik töö, pere ja muude kohustuste kõrvalt.

Avatud ülikooli missioon on kõrgel akadeemilisel tasemel mitmesuguste õppimisvõimaluste pakumine, et olla õppijatele avatud. Seepärast pakub avatud ülikool kõigile õppimishuvilistele nende vajadusi arvestavaid õppimisvõimalusi nii taseme- kui ka täienduskoolituses ning e-õppes.

Avatud ülikoolis saab omandada kõrgharidust või kraadi, samuti jätkata omal ajal pooleli jäänud õpinguid, omandada uut eriala või täiendada erialateadmisi ja oskusi. Samal ajal ei erine avatud ülikooli õpingute sisu, nõuded ja kvaliteet millegi poolest TÜ traditsioonilisest õppest, kuna õppetööd viivad läbi teaduskonnad ja kolledžid. Õppida saab ca 70 õppekava alusel. Õppekava täies mahus läbinud üliõpilane saab Tartu Ülikooli diplomi.

Töökorraldus, mis arvestab õppijaga

Et tagada paindlikke õpitingimusi, toob avatud ülikoolis õppimine kaasa suurel määral iseseisvat tööd õppematerjalidega ja osalemist veebipõhistel kursustel. Auditoorne töö on korraldatud nädalavahetustel. Õppesessioonid toimuvad enamasti kord kuus 2–3-päevastena (harvem 6–7-päevastena) ning sisaldavad loenguid, praktikume ja seminare. Reeglina on avatud ülikooli õppetempo seetõttu aeglasem kui päevases õppes. 40 AP asemel sooritatakse 25–30 AP aastas. Nii kulub

Avatud ülikooli üliõpilaste õppeaasta algab tavakohaselt aktusega TÜ aulas.

ANDRES TENNUS

nt 3-aastase bakalaureuse õppekava läbimiseks 4 aastat. Õpingute osana saab arvestada ka varasemaid õpinguid ning töökogemust, nii lõpetamata jäänud kõrgharidust kui ka täienduskoolitust.

Sisseastumine avatud ülikooli

Kuna avatud ülikool soovib tagada juurdepääsu haridusele just täiskasvanutele, siis on ka sisseastumine päevasesst õppest erinev. Õppima asumiseks ei ole vaja sooritada riigieksameid. Vastuvõtt toimub pingeridade alusel, kus arvesse võetakse gümnaasiumi lõputunnistuse hindeid ja sisseastumiseksamite tulemusi. Sisseastumiseksamiteks on enamasti kirjalik test, essee või vestlus. Mõnel erialal võib nõutavaks või soovitavaks tingimuseks olla varasem töökogemus.

Avatud ülikooli õppetöö on reeglina tasuline ning hind on erinev sõltuvalt teaduskon-

nast ja õpitavast erialast. 1 AP hind jääb vahemikku 500–1500 krooni. Riikliku koolitustellimuse raames toimub avatud ülikooli bakalaureuseõppes õppetöö töötavatele õpetajatele, kuid aasta-aastalt hakkab üha enam suurenema riikliku koolitustellimuse osatähtsus ka magistriõppes.

Võrdsed sotsiaalsed garantiid

Varem käsitati avatud ülikooli üliõpilasi kui kaugõppijaid ja neile ei laienenud üliõpilaste sotsiaalne toetusüsteem. See tähendas, et nad ei saanud taotleda stipendiume ega õppelaenu.

Vastavalt õppetoetuste ja õppelaenu seadusele laienevad need õigused nüüd ka avatud ülikoolis täiskoorumusega õppivatele üliõpilastele. Samuti saavad avatud ülikoolis õppijad üliõpilaspileti, millega on võimalik saada hinnasoodustusi ühistranspordis jm.

Esimestel koolipäevadel abistavad ülikoolis esmakursuslasi tuutorid

Iga õppeaasta esimesel nädalal toimub värsketele üliõpilastele rebasepäev.

Õppehoonetes paiknevatest infopunktidest saab vajalikku infot alates auditoriumide asukohast kuni õppelaenu ja majutuseeni.

Õpingute planeerimise põhireegleid selgitavad esimestel päevadel peale oma teaduskonna töötajate ka üliõpilastest tuutorid. Tuutorid on vanema kursuse üliõpilased, kes on läbinud spetsiaalse koolituse ning abistavad oma eriala esmakursuslasi ülikoolitee alguses. Eelmise õppeaasta sügisel tegutses 95 tuutorit 43 erialal (sh õigusinstituudis ja Narva kolledžis).

Tuutorid korraldavad aasta algul infotunde, kus jagavad teavet õppekorral-

duse, üliõpilaste õiguste ja kohustuste ning õppeinfosüsteemi kohta. Kaasüliõpilastest abistajatega leiavad vastuse kõik esmakursuslase küsimused, mis esimestel koolipäevadel võivad peamurdmist tekitada. Vanemad kolleegid abistavad tunniplaani kokkupanemisel, ainetele registreerumisel ja aitavad lahendada ülikooliellu sisseelamisel tekkivaid probleeme.

Viimastel aastatel on mõned tuutorid korraldanud ka oma eriala esmakursuslastele tutvumisõhtuid.

Kui esmakursuslasel tekib küsimusi õppetöö korralduse kohta, on võimalik pöörduda ka peahoonesse üliõpilasnõustaja poole.

Üliõpilasnõustaja ruumis on infomaterjale sisseas-

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ aumärgiga tunnustati silmapaistva ja eduka töö eest matemaatika-informaatikateaduskonna emeriitprofessoreid Gennadi Vainikkot ning Ülo Lepikut.

TÜ väikese medali ja tänukirja pälvisid pikaajalise töö eest stomatoloogia kliiniku kauaaegne õppejõud **Eve-Maaja Metsa** ja psühhiaatriakliiniku endine dotsent **Jüri Liivamägi** ning 55. sünnipäeval pikaajalise viljaka töö eest bioloogia-geograafia-teaduskonna molekulaar- ja rakubioloogia instituudi biotehnoloogia prof **Andres Metspalu**.

TÜ väikese medali said pikaajalise ja tulemusliku töö eest endised õppejõud haridusteaduskonnast **Neeme Saar**, füüsika-keemiateaduskonnast **Valeri Vassiltšenko** ja **Hilda Teral**.

TÜ tänukirja pälvisid pikaajalise ja kohusetundliku töö eest raamatukogu pensioneerunud töötaja **Miralda Koor**, stomatoloogia kliiniku laborant **Mare Nestra** ja haldusosakonna endine töötaja **Irene Avi**.

Rektori vastuvõtt

21. märtsil kell 17 toimub ajaloo muuseumis rektor prof Jaak Aaviksoo vastuvõtt pensioneerunud töötajatele.

Vastuvõtule kutsutute seas on emeriitprofessorid Ülo Lepik ja Gennadi Vainniko jt.

Arstiteaduskonna dekaani valimine

Rektor kuulutas välja arstiteaduskonna dekaani valimised.

Kandidaatide esitamise tähtaeg on 2. mai. Kandidaate registreerib ülikooli akadeemiline sekretär.

Arstiteaduskonna dekaan valitakse 16. mail.

Tartus algavad füüsikaüritused

20. märtsil kl 9.55 algab füüsikahoones üliõpilaste akadeemiline füüsikaolümpiaad.

21. ja 22. märtsil toimuvad Tartus XXXVI Eesti füüsikapäevad ja XXVIII Eesti füüsikaõpetajate päevad.

Juri Lotmani mälestusmärk

Tartu linnavalitsus otsustas korraldada koos ülikooli ja Tartu Kultuurkapitaliga Juri Lotmani mälestusmärgi idee-konkurssi.

Eesmärk on saada ideeliselt ja kujunduslikult kõrgetasemeline ning kaasaegne mälestusmärk semiootika-professor Juri Lotmanile koos mälestusmärgi lähiümbruse lahendusega.

Asukohaks on valitud TÜ Raamatukogu esine piirkond, mis on kavas korrastada etapiti koos ülikooliga.

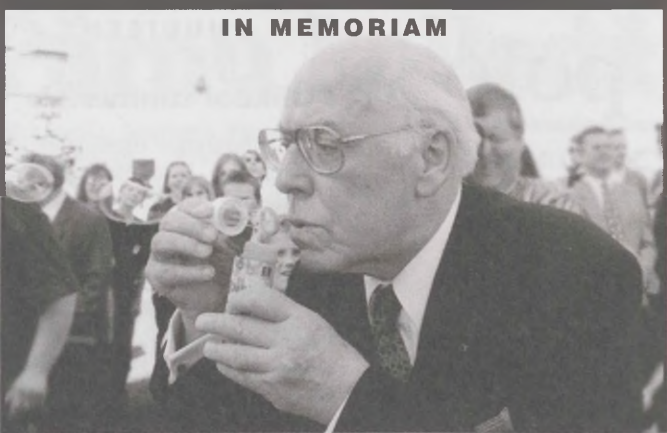
Esimeses etapis 2007. aastal kavandatakse Lotmani mälestusmärgi püstitamine koos purskkaevude ja nende lähiümbruse rekonstrueerimisega.

Ülejäänud piirkond korrastatakse järgnevatel aastatel.

Konkurss algab 20. märtsil ja tööde esitamise tähtaeg on 12. juunil.

Monumendi avamist kavandatakse 2007. aastasse, kui möödub 85 aastat õpetlase sünnist.

LAHTISTE USTE PÄEV	
Teaduskondade tutvustused	
TÜ peahoone aulas Ülikooli 18	
10.30	avab õppeprorektori abi Toomas Liivamägi
10.45–11.10	filosoofiateaduskond
11.20–11.45	kehakultuuriteaduskond
11.55–12.20	haridusteaduskond
12.30–12.55	majandusteaduskond
13.05–13.30	füüsika-keemiateaduskond
13.40–14.05	bioloogia-geograafiateaduskond
14.15–14.40	sotsiaalteaduskond
14.50–15.15	õigusteaduskond
14.15–14.45	usuteaduskond, TÜ peahoones Ülikooli 18-307
12.00–13.30	arstiteaduskond, Puusepa 8, Linkbergi aud
13.00–13.30	Euroopa kolledž, Lossi 3-310
14.15–15.00	matemaatika-informaatikateaduskond, MT õppehoone Liivi 2-111
Üritused teaduskondades	
Õigusteaduskond	
13	Näituse 20 fuajees. Ringkäik õppeprodekaani juhtimisel.
Arstiteaduskond	
12.00–13.30	Puusepa 8, Linkbergi auditorium. Teaduskonna tutvustus ja ekskursioon kliinikutes õppeprodekaani juhtimisel.
Filosoofiateaduskond	
Osakondade infotunnid:	
11.30	ajalugu, Lossi 3-425
11.30	eesti ja soome-ugri keeleteadus, TÜ peahoones Ülikooli 18-139
11.15	filosoofia, eetikakeskuses Ülikooli 7
12.15	kirjandus ja rahvaluule, TÜ peahoones Ülikooli 18-228
11.30	maalikunst, Lai 34, I korrus
11.30	inglise keel ja kirjandus, Ülikooli 17 fuajees
11.30	romanistika: prantsuse keel ja kirjandus, Ülikooli 17-206
11.30	skandinaavia keeled ja kultuurid: rootsi keel ja kirjandus, Ülikooli 17-321
11.30	saksa keel ja kirjandus, Ülikooli 17-105
12.15	vene ja slaavi filoloogia, Lossi 3-222
Bioloogia-geograafiateaduskond	
14.30	Vanemuise 46-108 kohtumine üliõpilastega.
Füüsika-keemiateaduskond	
13.45	keemiahoones Jakobi 2–430. Teaduskonna ja erialade tutvustus. Vastuvõtutingimustest. Slaidiprogramm.
15.00	ekskursioon keemiahoones (~1 tund) Jakobi 2
15.15	ekskursioon füüsikahoones (~1 tund) Tähe 4
Haridusteaduskond	
14	Salme 1a aulas õppekavade tutvustamine.
Sotsiaalteaduskond	
Erialade infotunnid:	
12	ajakirjandus ja suhtekorraldus, TÜ peahoones Ülikooli 18-027
10.30	psühholoogia, Tiigi 78-118
10.30 ja 11.30	riigiteadused kl 10.30 ja 11.30 Tiigi 78-236
10.30 ja 12.30	sotsioloogia, sotsiaaltöö ja sotsiaalpoliitika, Tiigi 78-125
10.30	semiootika ja kulturoloogia eriala, Tiigi 78-311
Sisseastumise infotunnid	
12.00, 13.00, 14.15, 15.15	TÜ peahoones Ülikooli 18-140
Infotunnid ja ekskursioonid raamatukogus	
14	(eesti k) TÜ Raamatukogu, Struve 1, fuajee
15	(vene k) TÜ Raamatukogu, Struve 1, fuajee
Lahtiste uste päevad kolledžites	
Narva kolledžis 20. märtsil kl 12 Narvas Kerese 14	
Pärnu kolledžis 23. märtsil kl 14 Pärnus Ringi 35	
Türi kolledžis 22. märtsil kl 14 Türi Viljandi 13b	
Õigusinstituudis 24. märtsil kl 14 Tallinnas Kaarli pst 3	
Viljandi kultuuriakadeemias 22. märtsil kl 13 Viljandis Posti 1	
Info: tel 737 5625	

IN MEMORIAM

Lennart-Georg Meri

29. märts 1929 – 14. märts 2006

Tartu Ülikool mälestab president Lennart Merit kui silmapaistvat intellektuaali, kes literaadi ja õpetlasena on jätnud oma jälje akadeemilise maailma radadele.

Lennart Meri vaimsus, mõtteteravus ja sihikindlus jäävad ka tema lahkudes ülikoolile alaliseks kaaslaseks.

Siira austusega

Tartu Ülikool

Stipendiumid ja üliõpilasvahetus

Ülle Tensing
rahvusvahelise õppe
peaspetsialist

Viimastel nädalatel laekub grand-i-listi peaaegu iga päev uusi pakkumisi õppimisvõimaluste kohta välisülikoolides.

Aktiivselt saadavad teavet TÜ partnerülikoolid, välja on kuulutatud Erasmuse programmi konkurss. SA Archimedes edastab riiklike lepingute ja tsentraalsete fondide vahendatavaid stipendiumipakkumisi. Käimas on Kristjan Jaagu programmi stipendiumikonkurss. Info: www.ut.ee/valismaa.

Ülikoolidevahelise koostöölepingu raames on käivitumas üliõpilasvahetus Tbilisi Ülikooliga.

Praegu on Gruusia vahetusüliõpilased Tartus. Seega saab kõige täpsemat teavet Tbilisis õppimise kohta üliõpilaste endi käest.

Erasmuse programmi raames on 2006/2007. õppeaastaks kokku 300 koostöö-

lepingut, neist 270 üliõpilasvahetuslepingud.

Enim lepinguid on traditsiooniliselt FL, SO ja MJ teaduskonnal.

Koostöö uute ELi liikmesriikidega on tihenunud, partnereid on tulnud Tšehhist, Ungarist, Lätist ja Poolast. Vahetusüliõpilaseks saab kandideerida ka liituvate riikide Bulgaaria, Rumeenia ja kandidaatriigi Türgi ülikoolidega.

Välisüliõpilastalitus hakkab välismaal õppinud üliõpilastelt tagasisidet küsima, et pakkuda kandideerijatele võimalikult mitmekesist infot elamistingimuste ja ülikooli kohta.

Kõik, kes plaanivad välisülikoolis ainekursusi kuulata, peavad aga ise kindlaks tegema, mida konkreetsetel semestril pakutakse ja kas vahetusüliõpilased saavad ka neis osaleda.

Et oma küsimustele vastuseid saada, tuleb aega varuda. Seega on õigeaegne planeerimine eduka kandideerimise võti.

E-õppe ja organisatsioonikultuuri uuring

Saima Tiirmaa-Oras
haridustehnoloogiatalituse projektijuht

Avatud ülikooli keskuse töö-rühm viib järgmisel nädalal läbi organisatsioonikultuuri ja e-õppe uuringu.

Uuring toimub paralleelselt ka kõigis teistes Eesti e-ülikooli partnerkõrgkoolides. Selle eesmärk on analüüsida e-õppe juurutamise olukorda Eesti kõrgkoolides ning Interneti vahendusel tehtava õppetöö mõju organisatsioonikultuurile.

Interneti-põhine ankeet

Organisatsioonikultuuri uuring aitab hinnata inimeste hoiakuid e-õppe juurutamise kohta. Samuti kõrgkoolide valmisolekut ja motivatsiooni uuenduslike sammude astumisel.

Uuringu tulemuste alusel planeerivad e-ülikool ja liikmeskõrgkoolid oma edasisi tegevusi e-õppe rakendamise toetamiseks.

Tartu Ülikooli töötajate ja üliõpilaste hinnangute kogumiseks on koostatud Interneti-põhine ankeet, mis saadetakse kokku umbes 300le juhuvalimi teel valitud õppejõule ning õppevaldkonnaga seotud juhile ja tugitöötajale.

Ka tudengite hinnangute kogumiseks on moodustatud juhuvalim.

Uuringute paljusus

Mõistetavalt ei jõua ülikooli liikmed kõigis uuringutes aktiivselt osaleda, kuna viimasel ajal on uuringute ja küsitluste läbiviimine muutunud sagedaseks.

Ehkki Interneti-põhine õpe on mitmete õppejõudude ja õppijate jaoks jätkuvalt võõras, näitavad senised arengud pidevat e-kursuste loomise tõusu. Edukat e-õppe meetodite rakendamist peetakse üheks võtmeteguriks traditsioonilise ülikooli arengu suunamisel. Seetõttu on iga ülikooliliikme arvamus senise praktika ning arenguvajaduste hindamisel väga oluline.

Uurimistulemuste kokkuvõtted valmivad 2006. aasta aprillis. Alates maist on võimalik nendega tutvuda e-ülikooli veebilehel www.e-uni.ee. Kõikide uuringut puudutavate küsimuste puhul võib pöörduda töögrupi koordinaatori Saima Tiirmaa-Orase (saima.oras@ut.ee, tel 737 6272, 511 4854) või e-ülikooli juhataja Ene Tammeoru (Ene.Tammeoru@eitsa.ee, tel 628 5815) poole.

Tehnoloogiasiirde seminar

23. ja 24. märtsil toimub TÜ Tehnoloogiainstituudi I koruse saalis tehnoloogiasiirde seminar «Global Thinking as a Key to Commercialising Knowledge».

Seminar tutvustab nelja tippülikooli teadlaste ettevõtlikkuse ja *spin-off*-programmide kogemusi. Samuti tutvustatakse ühiselt välja arendatavat *spin-off*-platvormi – GlobalStart programmi.

Tehnoloogiainstituudi ase-direktor Erik Puura peab ettekande Tartu kogemusest.

Seminar toimub projektide Tartu SPINNO 2 ning GlobalStart toel.

Registreerumine hiljemalt 20. märtsil www.eformular.com/miljan/tto-seminar.html või mart. miljan@ut.ee, tel 737 4805.

Info: www.tuit.ut.ee/TTO seminar.

Kirikumuusik-muusikaõpetaja päevad

22.–23. märtsini toimuvad TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias kirikumuusik-muusikaõpetaja XI erialapäevad «Muusikateraapia ja loovmeetodid muusikakasvatuses».

Erialapäevad teadvustavad kooli- ja kirikumuusika õppe-tööri juhi Elke Undi sõnul antud erialaga seotud inimeste rakendusvõimalusi, annavad täienduskoolitust ning teavitavad kultuuriakadeemia kirikumuusik-muusikaõpetaja eriala kohta.

«Sel aastal pühendume muusikateraapia ja loovmeetodite kasutamise võimalustele praktilises muusikatöös. Õpitubasid juhendavad oma ala spetsialistid Eestist ja Soomest,» selgitas Unt.

Info: Elke Unt, 5665 3136, www.kultuur.edu.ee.

TÜ kammerkoori vilistlastele

6. mail kell 16 tähistab kontserdiga ülikooli aulas ja sellele järgneva koosviibimisega oma 35. aastapäeva TÜ kammerkoor.

Palume kõigil vilistlastel, kes soovivad aastapäeval

osaleda, end registreerida koori kodulehel www.ut.ee/TYKK või tel 5552 1721 (Eva Mõtte) või aadressil www.eformular.com/holmmaun/kammerkooriaeg.html.

Ikka Teie kammerkoor!

Seminar «Teadus ja poliitika»

Täna kell 13 algab Tallinnas TA majas seminar «Teadus ja poliitika».

Ettekanded on minister Mailis Repsilt, Riigikogu esinaisalst prof Ene Ergmalt, TÜ

teadus- ja arendusosakonna juhatajalt Mare Ainsaarelt jt.

Ettekannetele järgneb arutelu «Milliseid nõuandvaid kogusid vajaks Eesti riik?»

Info: www.akadeemia.ee.

Näitus prof Harald Heino Peebust

23. märtsil kell 14 avatakse TÜ Raamatukogus kirjanduste-adlasele ja kauaaegsele õppejõule Harald Heino Peebule (1931–1998) pühendatud näitus.

Avamisel kõnelevad raamatukogu direktor Martin Hallik, eesti kirjanduse era-

korraline lektor Mart Velsker, kirjandusteadlane Peeter Olesk ning õpetlase lesk Külli Pruuli.

Näituse koostas Sirje Madisson, kujundas kunstnik Janek Ruus.

Näitus jääb avatuks 28. maini.

TÜ vilistlane valiti AIESECI juhatusse

Tartu Ülikooli riigiteaduste eriala vilistlane Mairi Jüriska valiti rahvusvahelise AIESECI regionaaldirektoriks.

AIESECI Tartu presidendina töötanud Jüriska asub 1. augustist ametisse AIESEC Internationali peakontoris Rotterdamis. Lääne-Euroopa ja Põhja-Ameerika regionaaldirektorina vastutab Jüriska

AIESECI tegevuse eest 20 riigis. Jüriska sõnul on eelseisev aasta tema jaoks kindlasti seni kõige intensiivsem isikliku ja professionaalse arengu kogemus.

AIESEC on rahvusvaheline üliõpilasorganisatsioon, mis vahendab aastas 4000 üliõpilasele rahvusvahelisi praktikakohti.

Üritus Põlvamaalt pärit üliõpilastele

24. märtsil kell 10 toimub Põlvas Mesikäpa hallis Põlvamaalt pärit tudengite ühisritus «Hullud Ideed».

Päeva eesmärk on koos maakonna juhtide, ettevõtjate ja tudengitega koondada ideid ja soove, mille abil elu Põlvamaal tegusamaks ja

paremaks muuta. Põlva Ühisgümnaasiumi õpilased esitavad näidendi «Vaim», esineb ka Värska poisteansambel Zetod.

Teata oma osalemissoovist hiljemalt 21. märtsiks tel 799 8947 või aino@polvamaa.ee. Info: www.polvamaa.ee.

Playtech Estonia stipendium

14. märtsil kirjutasid Playtech Estonia, matemaatika-informaatikateaduskonna ja TÜ Sihtasutuse esindajad alla stipendiumi statuudile.

Stipendium toetab infotehnoloogia ja informaatika-ala-

seid magistriõpinguid.

Stipendiumiprogrammi suurus on kokku 80 000 krooni. Tänavu antakse välja kaks, alates järgmisest aastast neli 20 000-kroonist stipendiumi.

KAITSMISED

27. märtsil kl 14.15 kaitseb molekulaar- ja rakubioloogia instituudis Riia 23-217 **Rya Ero** magistritööd molekulaarbioloogia erialal «tRNA modifikatsiooniensoomide TrmA ja TruB mõju in vitro transkribeeritud tRNA aminoatsüülimisele» (The effect of tRNA modification enzymes TrmA and TruB on aminoacylation of in vitro transcribed tRNA). Juhendaja

prof Jaanus Remme, PhD. Oponent Aksel Soosaar, PhD.

LOENG

23. märtsil kl 17 toimub õigusinstituudi aud 101 avalik loeng ja diskussioon «**Euro tulek Eestisse**». Lektorid on Eesti Panga euroteavituse vanemspetsialist Katrin Jaakson ning Euroopa õiguse lektor ja advokaadibüroo Sorainen Law Offices vandeadvokaat Carri Ginter.

Info: Ille Peek, ille.peek@ut.ee.

LASTEHOMMIK RAAMATUPOES

Laupäeval, 18. märtsil kell 11 toimub TÜ Raamatupoes lastehommik. Loetakse Aino Perviku raamatut «Kunksmoor». Kõik lapsed on oodatud!

NORA RAAMATUPOOD

Tartus Raekoja plats 11. Parimad ingliskeelsete raamatute hinnad – miinus 50% kuni miinus 70%. Lõpumüük 17. märtsist 24. märtsini, E-R 11-18.

TARTU ÜLIÕPILASTEATRIS

Täna kell 19 on Tartu Üliõpilasteatris (Kalevi 24) teine esietendus. See on Mark Twaini ja Madis Kõivu «**Huck Finni lugu.Seiklused Võlujöel**». Märtsis on etendused veel 18., 24., 29. ja 31. kuupäeval.

TÜ pensionäride ühingus Vitae Dotsentide ja teadurite klubis

23. märtsil kl 16 saab keemiahoone ringauditooriumis näha Jaan Toominga lavastust «Ajatu» trupilt Sagar Sagitta. Kl 17.30 algab koosolek teemal «Emeriitdotsendi nimetuse kehtestamise probleemidest». Info: tel 748 3515, 5554 4213.

TARTU ÜLIKOO

TÜ võtab haridusteaduskonda tööle

avalikkussuhete spetsialisti,

kelle ülesanne on teaduskonna avalikkussuhete tegevuse kujundamine ja koordineerimine, tekstide ja teabematerjalide koostamine, info edastamine ning kodulehe toimetamine. Edukal kandidaadil on:

- kõrgharidus või erialase töö kogemus
- väga hea suhtlemis- ning koostööoskus
- väga hea suuline ja kirjalik väljendusoskus eesti ja soovitatavalt inglise keeles
- hea analüüsi- ja algatusvõime
- hea arvutioskus

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus ja elulookirjeldus hiljemalt 24. märtsil e-postiga või paberil TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, Tartu 51014). Täpsem info tel: 737 6442 (Liana Roos).

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOO

Vastutav väljaandja Illari Lään
Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik
Ülikooli 18-210, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
<http://www.ut.ee/ajaleht>

AVALIK KIRI

Austatud Eesti Vabariigi kultuuriminister

21. märts 2006

Euroopa Kultuuripealinna 2011 valimisest

Eesti avalikkusele on ajakirjanduse vahendusel saanud teatavaks Euroopa kultuuripealinna 2011 valimiseks moodustatud komisjoni koosseis ja ajakava. Seoses sellega soovime Teie tähelepanu juhtida järgmistele asjaoludele:

1. Valikukomisjonis on üheksa liiget, kellest kaheksa elukoht on Tallinnas. Samas hindame kõrgelt komisjoni liikmete isiklikku pädevust.
2. Oma hinnangutes kandideerivate linnade eeltaotlustele sedastas kultuuriministeeriumi komisjon, et taotluses on vaja põhjalikumalt kirjeldada koostööd teiste Eesti linnadega, kuid komisjoni pole kaasatud ühtegi esindajat teistest Eesti piirkondadest (peale Tallinna ja Tartu).
3. Muret tekitab kultuuripealinna valimise ajakava. Ühe koosoleku ja pooletunniste esitluste põhjal Eesti kultuurielu järgmiseks viieks aastaks oluliselt mõjutava otsuse tegemine ei jäta muljet läbipaistvast otsustusprotsessist.

Rõhutame, et Euroopa kultuuripealinna põhiline idee on pöörata rohkem tähelepanu kultuurile. Ja mis muu, kui kahe linna taotluste ja ideede osas tekkiv avalik diskussioon tõmbab tähelepanu Eesti kultuuri hetkeseisule ja arendamisele. Taotluste koostamisele on nii Tartu kui Tallinn kulutanud suure hulga energiat. Eeldame, et avalik debatt võiks kujuneda taotluste sisu, mitte komisjoni töökorralduse üle. Selline mõttevahetus rikastaks Eesti kultuurimõtet ja annaks võimaluse arvamust avaldada ka nendel kultuuriinimestel, kes komisjoni ei kuulu.

Loodame, et leiata võimaluse vaadata kriitiliselt üle komisjoni töö ajakava ning muuta komisjon laiapõhjalisemaks, laiendades komisjoni Eesti Linnade Liidu esindaja ja mõne kultuuriuasutuse esindajaga mujalt Eestist.

Lugupidamisega

Tartu Ülikooli rektor **Jaak Aaviksoo**
Eesti Maaülikooli rektor **Alar Karis**
Tartu Kõrgema Kunstikooli rektor **Vallo Nuust**
Vanemuise teatri direktor **Aivar Mäe**
Eesti Rahva Muuseumi direktor **Krista Aru**
Vanemuise Seltsi aseesimees **Valter Haamer**
Tartumaa praost **Joel Luhamets**

Rektori abi on Illari Lään

20. märtsist töötab rektori abina Illari Lään.

Illari Lään on lõpetanud 2000. aastal TÜ sotsiaalteaduskonna ajakirjanduse ja suhtekorralduse eriala. 2004 kaitses ta magistriröö ülikooli sisekommunikatsiooni teemal.

Illari Lään on varem töötanud Tartu Raadios toimetaja-saatejuhina ja Tartu Bowlinguklubi direktorina.

2002. aasta märtsist asus ta tööle ülikooli pressinõunikuna, 2004. aastast avalikkussuhete juhina.

Ülikooli meediasuhtlusega

tegeleb Illari Lääne asemel avalikkussuhete peaspetsialist Liina Jürgen.

Teadusprorektori abina töötab Katrin Pajuste

8. märtsist töötab teadusprorektori abina Katrin Pajuste.

Katrin Pajuste lõpetas TÜ botaanika ja ökoloogia eriala 1996 ja kaitses 1998 samas ka magistriröö.

Doktoriväitekirja maastikuökoloogia ja keskkonnanäitise erialal õhusaasteainete sadenemisest ja transformeerimisest okaspuumetsades Eesti keskkonnaseire andmetel kaitses ta 2004. aastal.

Pajuste on töötanud ülikooli geograafia instituudis, olnud Eesti Keskkonnauuringute Keskuse (EKUK) õhulabori insener, õhukvaliteedi osakonna

asejuhataja ja rahandusministeeriumi riigieelarve osakonna eelarvetalituse peaspetsialist.

Vahetusüliõpilased Anna Lidgren Rootsist (vasakul), Nina Haseler, Simone Lüer ja Franziska Boneberg Saksamaalt käisid Suure Munamäe vaatetornis. ERAKOJU

Miks hakata tuutoriks?

Kadri Lange
saksa filoloogia magistrant, välistudengite tuutor

Kuni 28. märtsini on Tartu Ülikooli tudengitel võimalik kandideerida välistudengite tuutoriks.

Välistudengite nõustamisega võib tegelema hakata iga vähemalt teise õppeaasta üliõpilane.

Tuutor on tudenginõustaja, kes on läbinud kaheosalise koolituse. Esimene osa keskendub õppimisega seonduvatele küsimustele, teise osa moodustab suhtlemiskoolitus. Koolitus on kasulik ka tudengi enda õpingutele, sest sisaldab vajalikku informatsiooni õppekorralduse, ÕISI ja kõige muu ülikooliga seonduva kohta.

Esimesed päevad

Tuutorina tegutsemist võib pidada nii tööks, kuid minu arvates ka heaks kogemuste omandamise võimaluseks. Tuutor nõustab vahetusüliõpilasi juba enne e-posti teel. Tegelik töö läheb aga lahti siis, kui tudengid Tartusse jõuavad.

Kõigile välistudengitele korraldatakse ülikoolielu tutvustav orientatsiooninädal, kus tuutorid saavad kokku oma rühmaga, kellega minnakse linnaekskursioonile ja hiljem sööma.

Esimestel nädalatel tuleb lahendada nii olmeküsimusi (kust saab osta potte ja panne, tekke ja patju, kuidas toimub ühiselamutoa eest tasumine) kui ka õpingutega seotud muresid (kuidas leida ÕISist aineid, kuidas ÕIS toimib). Samas tuleb aidata leevendada ka koduigatsust. Kindlasti peab meeles pidama seda, et tudengid on võõras keskkonnas ning tuutori üks ülesandeid on neid Eesti ühiskonda integreerida. Tuleb näidata vaba aja veetmise võimalusi, sealhulgas spordiklubisid ja ööklubisid.

Mina olen tuutor juba kuuendat semestrit. Peale selle, et töö on arendanud minu

esinemisoskust ja julgust, olen leidnud endale tuttavaid ning sõpru üle maailma. Suure plussina võin välja tuua ka keelepraktika.

Eri kultuurid

Praeguse grupiga saame tihti kokku, käime näiteks keeglit ja piljardit mängimas, uisutamas ning söömas.

Eelmise semestri tudengigrupile korraldasin enda juures grilliõhtu, kuhu kõik tudengid tõid kaasa oma maade sööke ja jooki. Istusime lõkke ääres ja arutasime maailmaasju ning õppisime üksteise kultuure paremini tundma. Hollandi noormehed õppisid, kuidas lahtise tule peal grillida – ka mustaks põlenud vorstid võivad hästi maitseada. Õeldakse ju ikka, et esimene vasikas läheb aia taha.

Paralleelselt lõbustustega jätkub nõustamine ja küsimustele vastamine kogu semestri vältel. Küsimusi tuleb väga mitmesugustest valdkondadest. Näiteks on välistudengid huvi tundnud selle vastu, kust leida kasutatud Smena fotoaparaati. Küsitakse, kust saab infot suveülikooli kohta või seda, kas Eesti eraülikoolides on ka ingliskeelset õpet või kas antibiotikumide saab osta apteegist käsimüügiravimina. On uuritud ka seda, kuidas eestlased talvel jääl kõnnivad või kuhu külla tulnud sugulastega sööma minna.

Ka küsimused kasutatud jalgrataste või kunstkünte panemise kohta kuuluvad

tuutori igapäeva.

Vahel juhtub ka õnnetusi, mis vajavad lahendamist. Eelmisel semestril helistas mulle Saksa välistudeng Susi, kes teatas kurval häälel, et ta on arvatavasti murdnud jala. Läksime koos traumapunkti. Selgus, et tal on sidemerebend. Et ta saaks pisut normaalsemalt kõndida, tõin talle järgmine päev kargud.

Tuutoritel on väga oluline olla kursis Eesti meditsiinisüsteemiga, et osata anda nõu, kui tudeng mingi tervisemurega helistab.

Ole abivalmis

Mul tuli ka näiteks aidata eksinud välistudengil leida teed Tallinna lennujaamast Tartusse või aidata välistudengi autot mudast välja tõmmata.

Kõik need küsimused ja juhtumised aitavad tuutoril endal paremini tundma õppida Eesti elu-olu. Soovitan tuutorlust kõigile, kellel on huvi, tahtmist ja pealehakkamist tegeleda teistest kultuuridest pärit tudengitega ning omandada seläbi väärtuslikke kogemusi kogu eluks.

Kandideerimiseks on vaja täita tuutoriankeet, mille saab kodulehelt www.ut.ee/ tuutorid või peahoone ruumist 117. Ankeet tuleb esitada kas e-postiga tuutorite koordinaatorile (margit.meiesaar@ut.ee) või peahoone ruumi 117 kuni 28. märtsini. Tuutorite koolitus toimub veebipõhiselt alates 3. aprillist, loengud on 5. ja 6. mail.

Tuutoreid on vaja rohkem

Ülle Tensing
rahvusvahelise õppe peaspetsialist

Sügissemestril vastuvõetud välisüliõpilaste arv on kasvanud ligi 12%.

2004/05. õa-l oli vastuvõetuid 198, 2005/06. õa-l 222. Seda tõusu järgides ootame järgmise õppeaasta sügissemestril umbes 250 välisüli-

õpilast. Enim tudengeid tuleb meie Venemaalt, Soomest ja Saksamaalt.

Suurenev välisüliõpilaste arv eeldab ka rohkem tuutoreid. Välisüliõpilaste tagasiside tuutorite töö kohta on olnud julgustav ja tunnustav. Sageli on aga küsitud, miks on nii vähe noormehi tuutoritööd tegemas.

Samuti võiks tuutorite hulgas olla rohkem magistrante.

TÄNA LEHES

Prof Harald Peebu 75. sünniaastapäev

LK 3

Tartu Ülikooli ajalooring 60

LK 2

22. märtsil möödus 165 aastat TÜ professori, anatoomi ja embrüoloogi August Rauberi sünnist (1841–1917). Rauber asutas anatoomiamuuseumi.

UUDISED

Ülikooli külastab Ungari president

28. märtsil külastab Tartu Ülikooli Eestis riigivisiidil viibiv Ungari Vabariigi president dr László Sólyom koos abikaasaga.

President kohtub rektori prof Jaak Aaviksoo ning prorektorite prof Birute Klaasi ja prof Ain Heinaruga. Pärast sissekande tegemist ülikooli auruamatusse teeb president tutvumiskäigu uurali keelte õppetooli ja kohtub tudengite ning kohaliku ungari kogukonna esindajatega.

Üldosakonda juhatab Piret Orav

20. märtsist asus üldosakonna juhataja ametisse Piret Orav, kes seni oli rektori abi.

Piret Orav töötab ülikoolis alates 1998. a detsembrist. 2001. a augustini oli ta arendusprorektori vastutav sekretär, alates 2001. a septembrist sotsiaalteaduskonna dekanadi juhataja ning alates 2004. a oktoobrist rektori abi.

Üldosakonna töövaldkonnad on ülikooli asjaajamise ja arhiivitöö korraldus, sise- ja väliskommunikatsioon, sh ülikooli ajalehe väljaandmine ning muu nimetatud teemadega seonduv.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas oled teatriaastal teatris käinud?

Vastajaid: 490

Uus küsimus:

Kas võtad osa mõne erialaringi tööst?

Vasta: www.ajaleht.ut.ee

UUDISED

Ülikool tunnustab

Ülikooli väikese medaliga autasustati 55. sünnipäeval kauaaegse pühendunud ja tulemusliku töö eest kardiovaskulaar- ja tulumusliku töö eest filosoofiateaduskonna arhiivinduse professorit **Aadu Musta**.

TÜ tänukirja pälvisid pikaajalise kohusetundliku töö eest kardiovaskulaar- ja torakaalkirurgia kliiniku kauaaegne metoodik **Heljo Luts**, OÜ Kääriku Puhke- ja Spordikeskuse administraator ja tooteenija **Kaia Kivistik** ja 60. sünnipäeval raamatukoguhooldaja **Merike Poljakov**.

Dekaani valimine

Rektor kuulutas välja bioloogia-geograafiateaduskonna dekaani valimise.

Kandidaatide esitamise tähtaeg on 5. mai. Kandidaate registreerib ülikooli akadeemiline sekretär.

Valimised toimuvad 22. mail.

TÜ professor pälvis tunnustuse Euroopas

NISPAce annab oma aastakonverentsil TÜ avaliku halduse osakonna haldusjuhtimise professorile Tiina Randma-Liivile (pildil) Brunovska auhinna.

Kõrgetasemeline tunnustus antakse kord aastas Kesk- ja Ida-Euroopa piirkonna parimale avaliku halduse õppejõule.

Auhinna määramisel arvestatakse peale õppejõu pedagoogiliste võimete ka teadustööd ja panust avaliku halduse praktikasse.

2001 pälvis sama tunnustuse TÜ avaliku halduse osakonna prof Wolfgang Drechsler.

Esmakordselt antakse auhind teist korda sama ülikooli ning sama osakonna esindajale.

NISPAce ühendab rohkem kui sadat Kesk- ja Ida-Euroopa avaliku halduse uurimis- ja õpetamisasutust.

Valmis TÜ elektrooniline visiitkaart

Arvutis kasutatav ingliskeelne visiitkaart sisaldab ülikooli reklaamvideot, ülikooli üldtutvustavat teksti koos paljude fotode ja linkidega otse struktuuriüksuste veebilehekülgedele.

Selles on ka ülevaade ülikooli muuseumide ja vaatamisväärsuste kohta.

Visiitkaardi tekstid valmisid teabetalituse ja välissuhete osakonna koostöös.

Kujunduse tegi Helen Ilus multimeedia talitusest.

TÜ elektrooniline visiitkaart sobib kinkimiseks kõigile ülikooli väliskülalistele.

Visiitkaarti saab osta multimeedia talitusest (45 krooni tükk).

Info: Helle Lilleorg, tel 737 5591 ja ülikooli raamatupoest, www.ut.ee/infomaterjalid.

Tartu Ülikooli ajalooring saab 60

Liina Pärnamäe
ajaloo 4. a üliõpilane

Priit Lätti
ajaloo 1. a magistrant

25. märtsil möödub Tartu Ülikooli ajalooringi asutamisest 60 aastat.

Ring on koondanud enda ümber ärksamaid üliõpilasi ning olnud taimelavaks mitmetele avaliku elu tegelastele ja nimekatele teadlastele. Omaaegsest õppejõudude kureeritavast teaduslikust ühinguist on tänaseks saanud pigem seltskondlik organisatsioon, mis oma tegevuse eesmärgidena näeb ajalooteaduse ja ajaloo uurimise propageerimist ning ajaloo huviliste tudengite ühendamist.

Pärast Teist maailmasõda hakati aktiivselt asutama üliõpilaste teaduslikke ühinguist (ÜTÜ). Paljud Tartu Riiklikus Ülikoolis töötavad, ent valdavalt veel vabas Eestis hariduse saanud õppejõud nägid neis võimalust säilitada ning edasi kanda akadeemilisi traditsioone.

Traditsioonid

Mitmete teiste üliõpilasi koondavate ringide kõrval loodi 1946. aasta märtsis Richard Kleisi ja Julius Madissoni eestvõttel ajalooring, mille esimeseks üliõpilasest esimeheks sai Leo Metsar.

Korraldati ettekandeõhtuid ning õppekäike. Peagi lisanudisid kevadkonverentsid, kus tudengid said oma uurimistööd tutvustada. Konverentsidel ettekannete pidamine andis esinemiskogemuse ning väärtuslikku tagasisidet uurimuse kohta, kujunedes vahel omamoodi lõputöö eelkaitsemiseks. Ringi teadustegevuse väljundiks olid ka trükised, mis toonastes üsnagi kitsastes oludes oli tänuväärne võimalus oma uurimistulemusi avaldada.

Ajalooringi õitsejaks peetakse toonaste noorte õppejõudude Sulev Vahre ja Helmut Piirimäe juhendaja

Fotomeenutus ajalooringi suurekursioonist 1971. aastal Läti idaosas asuvasse Latgalesse. Aavo Veermäe (vasakul), Helmut Piirimäe ja Kaur Altkoa.

ERAKOGU

aega 1950ndatel ja järgneval kümnendil. Siis kujunesid välja mitmed tänapäevani säilinud traditsioonid, nende seas iga-aastased ekskursioonid.

Esimene mitmepäevane suurekursioon toimus 1962. aasta kevadel, kui Sulev Vahre algatusel võeti ette käik Ümera jõe. 1964. aasta lõpus leidis aset ka esimene väikereis. Need reiseid ei olnud pelgalt lõbusõidud, vaid tõsised õppekäigud, kus külastati väljavalitud piirkonnas tähtsamaid ajaloolisi paiku ning kuulati ekskursantide ettekandeid. Kujunesid välja kindlad tavad – reisiliste tutvustusring, laulmine, sumaka (traditsiooniline jook) segamine ja joomine jne. Ekskursioonid andsid ja annavad praegugi tudengitele ja õppejõududele võimaluse suhelda märksa mitteametlikumas keskkonnas, kui seda on loen-

gud ja eksamid, kujundades nii ajaloolastele omast kamavaimu.

Nõukogude ajal koondas ajalooring enda ridadesse ärksamaid tudengeid ja ametliku ajalookäsitluse suhtes kriitilisi õppejõude. Ringis valitsev vaimus oli kantud vastupanuideest valitsevale režiimile. Kitsamas seltskonnas sai rääkida ka asjust, mida loengutes arutada ei võinud, samuti pääseda arhiivides ligi erihoiu-režiimil säilitatavatele materjalidele – töötas ju endisi ajalooringlasi mitmel pool.

Taasasutamine

Tänapäeva e-kursuste ja õppeinfosüsteemide ajastul on too üsna harukordne tsunftuvaim oluline traditsioonide edasiandmise ja -kandmise ning akadeemilise suhtluse säilitamiseks.

Eesti Vabariigi taastamise-

ga 1990. aastate algul jäi ringi tegevus soiku kuni 1995. aastani, mil hakati Eesti ajaloo õppetooli eestvedamisel jälle korraldama ekskursioone.

Ringi taasasutamiseni jõuti õppejõudude ja ettevõtlikumate üliõpilaste koostöös aastal 1997. Uuesti hakati pidama ettekandeõhtuid ning valima parimat ajaloo-alast artiklit. Kuivõrd enam ei olnud tegemist õppejõudude juhendatava ametliku organisatsiooniga, sõltus ringi käekäik eelkõige tudengitest-entusiastidest, mistõttu on aktiivsus olnud viimastel aastatel väga erinev.

Hoopis kindlama vormi sai ajalooring 2005. aasta sügisel, kui ring mittetulundusühinguna registreeriti.

Praegu tegutseb ring taas aktiivselt – toimuvad ekskursioonid, ettekande- ja filmiõhtud ning kohtumiseõhtud ringi legendaarsete

AASTAPÄEVA-ÜRITUSED

25. märtsil

KI 11 konverents TÜ aulas

Avasõnad dekaanilt prof

Valter Langilt ja ringi

juhatuseelt. Ettekandeid

peavad Leo Metsar, Sulev

Vahre, Mati Mandel, Tiit

Rosenberg, Tõnis Lukas ja

Arvi Haak.

KI 17 ajaloo muuseumis

näituse «Me mõtted on

priid – TÜ Ajalooring 60»

avamine.

KI 19 koosviibimine Struve 4.

Info: www.ajalooring.ee.

liikmetega. Plaanis on uuesti korraldama hakata kevadkonverentse ning parima ajaloolase artikli valimisi.

Sarnaselt varasemate aegadega toimub aastas kolm ekskursiooni – ühetpäevane sügisreis, kahepäevane talvine suusamatk ning kolmepäevane kevadine suurekursioon. Reisisid on enam-vähem pidevalt toimunud 1995. aastast alates ning on tudengite hulgas väga populaarsed. Paljud ajalooüliõpilased avastavadki just sügis- või kevadreisil enda jaoks ajalooringi ja ajaloolaseks olemise mõtte.

Akadeemiline vaimus

Koondades õppejõude ja tudengeid, on ajalooringil täita oluline osa akadeemilise vaimu säilitamisel ning edasikandmisel. Mitmesugused üritused võimaldavad jagada oma mõtteid ja uurimistulemusi, omandada vajalikku esinemis- ja korraldamiskogemust ning lihtsalt heas seltskonnas sisukalt aega veeta.

60. aastapäeval vaatab ring tagasi oma värvikirevale ajaloolole ning teeb mõttes sügava kummarduse kõikidele õppejõududele ja tudengitele, kes läbi aegade ajalooringi ideesse on uskunud.

Artikli kirjutamisel on kasutatud Tiit Rosenbergi, Kersti Lusti ja Birgit Kibali artikleid.

Füüsikapäevadel jagati eduka uurimistöö eest autasusid

Arvo Kikas

EFSi juhatuse esimees, füüsika instituudi laborijuhataja

21. ja 22. märtsil toimunud XXXVI Eesti füüsikapäevadel ja XXVIII Eesti füüsikaõpetajate päevadel jagati Eesti Füüsika Seltsi preemiaid.

EFSi aastapreemia pälvis vanemteadur Enn Saar Tartu Observatooriumist universumi struktuuri uuringute eest.

Seltsi aukirjaga tunnustati füüsika instituudi õppedirektorit Kaido Reiveltit rahvusvahelise füüsika aasta ürituste

korraldamise eest Eestis ja teadusbussi kollektiivi füüsika populariseerimise eest.

Tudengipreemia pälvis füüsika 1. a doktorant Kristjan Kannike töö «Neutriinomasside ja segunemismurkade jooksmine minimaalses supersümmeetrilises standardmudelil» eest.

Töö «Ioonkristallide kasvamine» eest said seltsi õpilaspriemia Rakvere Reaalmi struktuuri õpilased Jaan Suve, Rivo Uiho ja Sander Küttis ning tänukirja töö juhendaja Kadri-Ly Trahv.

Stendiettekande pree-

mia anti 1. a doktorandile Andrei Kärkkänenile «Fotodesorptsiooni ilmingud süsiniku nanotorudest valmistatud kilede elektrijuhtivuses».

Kahel päeval kuulati ettekandeid maailma füüsika-uudistest, Eesti füüsikute tööst ja füüsika õpetamisest.

Külalisena esines füüsikapäevadel TÜ vilistlane prof Edwin Kukk Turu Ülikoolist. Pikemalt olid arutlusel uue füüsika ainekava koostamisega seonduvad probleemid. Füüsikapäevadel oli üle 150 osavõtja.

Martin Lind (vasakul), Oleg Košik ja Mihkel Kree.

VARJE SOOTAK

Akadeemiline füüsikaolümpiaad

Jaak Kikas

žüri esimees, professor

20. aprillil toimus akadeemiline füüsikaolümpiaad.

Võitjana väljus 3. a füüsikatudeng Mihkel Kree, kellest jäi napilt maha esmakurslane Siim Ainsaar.

Kolmandale kohale jõudis 3. a matemaatikatudeng Oleg Košik.

Küllap oli esikolmikul toeks ka rahvusvaheliste aineolümpiaadide kogemus, millest

nad gümnaasiumiõpilastena osa võtsid.

Olympiaadil osales 12 üliõpilast, kellel tuli viie tunni jooksul lahendada kümme kõrgema raskuskategooria füüsikaülesannet.

Peale eelnimetatute premeeris võistluse žürii veel 1. a füüsikatudengeid Mihkel Pajusalu ja Martin Lindu, kes tulid üldjärjestuses vastavalt 4. ja 5. kohale.

Olympiaadi korraldasid füüsikum ja teaduskool.

Lõpeb NETSi ettevõtlusprogrammi äriideede konkurss

Kalev Kaarna

SA Archimedese konsultant

3. aprillini oodatakse NETSi (New Entrepreneurs in Technology and Science) ettevõtlusprogrammi konkursile äriideid.

Žürii valib laekunud ideedest välja 15 parimat. Au-

hinnaks on osalemine NETSi ettevõtlusprogrammis.

Programm pakub noortele ettevõtjatele toetust, et jõuda äriideedest toimiva ettevõtte ni. See on mõeldud eelkõige neile, kes on uuenduslikud, rakendavad teadus- ja arendustegevust ning valdavad kõrgharidusega tööjõudu.

Ettevõtlusprogramm koosneb ettevõtluskoolitusest, nõustamisest, edukate ettevõtete külastustest Eestis ja Suurbritannias ning kontaktüritustest. Peale programmi osalemise võimaluse on ka mitmeid rahalisi auhindu NETSi partneritelt.

Info: www.archimedes.ee/nets.

Algab struktuuri korrastamise arutelu

Aija Sakova

21. märtsil arutas TÜ valitsus ülikooli struktuuri korrastamise esialgseid plaane.

Korrastamise vajadusele viitavad administratsioonidirektori Mihkel Pärnoja sõnul ülikooli töötajate arvamused sisekommunikatsiooni ja tööajakasutuse uuringutes ning TÜ arengukava A2008.

Struktuuri korrastamine puudutab ülikooli põhistruktuuri muutmist kolmetasemeliseks – ülikool, teaduskond (kolledž, teadusasutus) ja instituut või osakond. Kaalumisele tuleb ka kolledžite ja teadusasutuste teaduskondade koosseisu viimine instituudi staatuses.

Arutati ka teadusvaldkonna mõiste sätestamist ülikooli põhikirjas, et parandada strateegilist juhtimist ja valdkonnaülest koostööd.

Ühe võimaliku ettepanekuna arutati direktori ametikoha sisseviimist teaduskondades. Direktorid korraldaksid teaduskonna igapäevast asjaajamist ja töö koordineerimist dekaanilt saadud volituste alusel.

Kõik valitsuses arutlusel olnud ettepanekud on esialgsed. Edasised struktuuri korrastamise arutelud on planeeritud nii ajalehe paber- kui ka veebiversioonis.

Järgmistes UT numbrites struktuurireformist juba täpsemalt.

Tudengid arutlesid päevapoliitilistel teemadel

Karin Vene

Eesti Väitlusseltsi kommunikatsioonijuht

11.–12. märtsini toimusid füüsikahoones tudengite Eesti meistrivõistlused väitlemises.

Võistkondlikus arvestuses oli parim Tallinna Ülikooli võistkond Debatamates. Parim kõneleja tudengite arvestuses oli TÜ füüsika 1. a üliõpilane Ove Kangur. Vilistlasväitlejate arvestuses tõestasid häid väitlusoskusi praegu advokaadina töötavad Liina Naaber ja Gerli Kilusk.

Turniiril väideldi teemadel – valitsus teeks oma kodulinnast Euroopa kultuuripealinna, valitsus teeks Eestile teistmoodi elektrit, valitsus usub meeste vahelisse armastusse, valitsus küsiks hariduse eest raha.

Eesti meistrivõistlusel osales 32 väitlejat Tartu, Tallinna ja SSE Riga ülikoolidest. Suurem osa võistlejatest esindasid Tartu Ülikooli.

Tartu Väitlusklubi asepresidendi Karin Palo sõnul on näha, et Tartus on väitlusel tugev põhi ja seetõttu osalevad klubi liikmed aktiivselt nii sise- kui ka välisturniiridel.

Eduard Vääri (vasakult), Aarne Vinkel, Huno Rätsep, Harald Peep, Eduard Laugaste ja Paul Ariste 1980ndatel ülikooli aulas.

ERAKOGU

Kui Harald Peep oleks meie keskel

Eesti kirjanduse professor Harald Heino Peep 75 (1931–1998)

Peeter Olesk

Ühel õhtupoolikul helistas mulle keegi Tartu Ülikooli ajakirjanduse diplomand. Noor naine, kes kirjutab praeguses mõistestikus bakalaureusetööd. Ta esitas Lennart Meri kohta igasuguseid küsimusi, muu hulgas ka järgmise – kes oleks Lennart Meri olnud siis, kui ta poleks presidendiks valitud.

Oleksin võinud sellele naisele või neiuale või preilile vastuseks käratada, et niisuguse küsimuse peale tuleks ta juhmi labasuse pärast eksmatrikuleerida ilma õiguseta kunagi hiljem taas matriklisse pääseda.

Pedagoog peab olema siiski kannatlik ja nii ma vastasingi talle, et mul pole võimalik lähtuda sellest, mis oleks olnud, kui ... Lähtun sellest, et ta valiti ja uuesti ka tagasi ning selles oli minugi tööd.

Kui professor Harald Heino Peep, Tartu Ülikooli kauaegne õppejõud ja kateedrijuhataja, oleks kõike seda kuulnud, oleks ta võinud käratada minust, kes ma ei kärata, võrreldamatult valjemini. Ta võis häält tõsta, mida ta hiljem kahetses. Kuid võib-olla oleks ta ka nukralt korranud Cicero sõnu aastal 63 eKr tolle esimesest kõnest Catilina vastu – *O tempora, o mores!* Minu arust ülikooli lõputööd telefonikõnede põhjal ei kirjutata. Ja Harald Peep oli selletaolistes asjades nõudlik.

Kujutagu heasoovlik lugeja endale ette aastaid 1995–1998. Mitte iga nädal ega isegi mitte kuu, aga kord või paar kvartalis astus Tartu Ülikooli Raamatukogu direktor siis teel koju sisse oma õpetaja, professor Harald Peebu poole. Ma ei pidanud ette helistama, ent ma teadsin, et ta on olemas. Kaasas oli mul paar õlut ja me tegime professori pakist suitsu. Raamatukogu asjadest

me ei rääkinud. Rääkisime rahvuslikust julgeolekust ja Eesti riigist. Ka ülikoolist nurga alt «akadeemiline õppetöö».

Ma ei tea, kui sageli kordub analoogiline olukord praegu. Praegu oleks Harald Peep 75-aastane, kuid teaduslikku tööd on tehtud ka märksa vanemana. Õpetamine võib olla väsitav ja näiteks Harald Peebu enda õpetaja, professor Villem Altkoa (1898–1975), tunnistas seda. Harald Peebu sõnadest pole ma sellist tunnistust leidnud. Ta armastas õpetada, aga mõistis, et kirklik õpetamine võib olla ohtlik.

Harald Peep sai Tartu Ülikooli õppejõuks aastal 1957. Kolmekümneaastase noore mehena kaitses ta PhDd, doktorikraadi 1970. Ta oli uhke seeütle, et ei läinud tähtsustest üle ja promoveeriti

doktoriks enne 40. eluaastat. Ta oli kogenud, kuidas tudengid teda armastavad, kuid ta ei lubanud semutsemist ega magedusi. Aastal 1979 oli ta valmis ülikoolist lahkuma, sest ta ei tahtnud olla lakei.

Harald Peep oli sõjaväelase poeg, kelle üks esivanemaid oli olnud Vene keiserlikus õukonnas rätsepaks. Niisiis ta mõistis väärikut. Oleks ta praegu meie keskel – ma usun, et ta tahaks seda õpetada. Mitte tingimata manitse-des, vaid ka näiteks lauldes ja armastades sellist head seltskonda, kus puudub tigidus. Teine infarkt tegi 8. oktoobril 1998 oma otsuse ja sealt edasi puhkab Harald Peep Maarja surnuaial.

Tema sünnipäev, 26. märts 1931, on ajalugu, tema raamatud on riulites. Õpilased on töös.

Tähtveres 18. märtsil 2006

Näitus raamatukogus

Sirje Madisson

Eile avati raamatukogu 3. korrusel kirjandusteadlastele ja kauaaegsele õppejõule Harald Heino Peebule pühendatud näitus.

Näituse avamisel kõnelesid raamatukogu direktor Martin Hallik, eesti kirjanduse õppejõud Mart Velsker, kirjandusteadlane Peeter Olesk ja õpetlase lesk Külvi Pruuli.

Teda armastasid õpilased ja austasid kolleegid. Tema veetus, vaimukus ja elegants sünnitasid legende.

Oma erialal oli ta vabariigi juhtivaid teadlasi. Tema monograafiad ja artiklikogumikud on klassika. Juhendajana aitas ta teadlasetele mitu põlvkonda ja tema juhitud kateedris ning teaduskonnas oli hea töötada.

Üle 40 aasta oli prof Harald Peebu elu seotud ülikooliga

(1955 lõpetas ajaloo-keeleteaduskonna, 1957 vanemõpetaja eesti kirjanduse ja rahvaluule kateedris, 1961 kandidaadiväitekirja «Johannes Vares-Barbaruse kirjanduslik-estetiiliste ja ühiskondlik-poliitiliste vaadete kujunemine», 1964 dotsent, 1970 doktoriväitekirja «Eesti lüürika kujunemislugu aastail 1917–1929», 1974 professor, 1966–1980 eesti kirjanduse ja rahvaluule kateedri juhataja, 1980 väliskirjanduse kateedri, hiljem maailmakirjanduse kateedri juhataja, 1973–1976 ja 1984–1989 filosoofiateaduskonna dekaan, 1992 kirjandusteooria professor, 1996 emeritprofessor) ja see side ei ole katkenud.

Näituse koostas Sirje Madisson, kujundas kunstnik Janek Ruus.

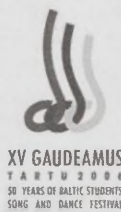
Näitus jääb avatuks 28. maini.

UUDISED

Gaudeamuse auks tuleb mälestuskivi

Tartu linnavalitsus kinnitas Gaudeamuse mälestuskivi paigaldamise projekteerimistingimused.

Üliõpilaste laulu- ja tantsupeo Gaudeamuse mälestuskivi projekteeritakse Kassitoomele, kus toimus 1956. aastal esimene üliõpilaste laulupidu. Kivi avatakse XV Gaudeamuse avatseremoonial 30. juunil.

Ülo Vilimaa näitus TU Raamatukogus

20. märtsil avati ülikooli raamatukogu 3. korrusel tantsija, ballettmeisteri ja lavastaja Ülo Vilimaa maalinäitus «Hingevabadus».

Märtsis 65-aastaseks saanud Ülo Vilimaa juubelinäitus on kokku pandud 2004.–2006. aasta maalidest.

Toomel tuleb teatri-teaduse konverents

27. märtsil kell 10.15 algab ajaloo muuseumis konverents «Teater sotsiaalsete ja kultuuriliste (stereo)tüüpide loojana».

Konverentsi avavad Eesti teatri aasta peakorraldaja Margus Kasterpalu ja TÜ teatriteaduse ja kirjandusteooria prof Luule Epner.

Tüst on ettekandjate seas magistrant Külli Paulus («Vägivalda mitu palet»), doktorant Eike Värk («Põhilised sotsiaalsed ja kultuurilised (stereo)tüübid eesti teatris 1980. aastatest teise iseseisvusajani») ja lektor Anneli Saro («((Stereo)tüüpide fenomenoloogiast kunstis»).

Teatriteaduse ja kirjandusteooria õppetool esitleb artiklikogumikku «Etenduse analüüs: võrrand mitme tundmatuga».

Konverentsi korraldavad Eesti Teatriuurijate Ühendus ning TÜ teatriteaduse ja kirjandusteooria õppetool.

Ilmus raamat suhtekorraldusest

Täna toimub Tallinnas Eesti Rahvusraamatukogus konverents «Praktiline suhtekorraldus: Eesti kogemus».

Konverents põhineb TÜ Kirjastuselt ilmunud Eesti esimese ja seni ainsa suhtekorralduse doktori Kaja Saksakulm Tampere koostatud raamatule «Praktiline suhtekorraldus: Eesti kogemus».

See on raamat praktilise suhtekorralduse arengust Eestis. Raamatu on toimetanud Kaja Saksakulm Tampere, Tanja Zubova ja Epp Alatalu.

Autorite hulgas on TÜst Illari Lään, Aune Past jt.

Illari Lään esineb konverentsil ka ettekandega.

Eelvoor.

KATI MIITRA

Harjutuskohtus arutleti keskkonnaõiguse teemal

Agris Peedu

Eesti Harjutuskohtu Seltsi juhataise liige, õigusteaduse magistrant

9. harjutuskohtu võistlusel Riigikohtus vaidlesid tudengid aktuaalsel keskkonnaõiguse teemal.

Möödunud nädalavahetusel toimunud harjutuskohtu võistlusel saavutas I koha TÜ õigusteaduskonna võistkond (Karin Henno, Rutt Värk, Mart Kägu ja Rauno Ligi).

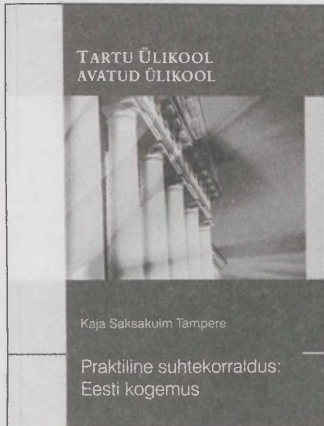
Parimaks oraatoriks valiti Karin Henno. Kohtukollegium, kuhu kuulusid nii kohtunikud, õppejõud kui ka advokaadid, märkis, et otsus parima oraatori osas langetati Karin Henno kasuks seetõttu, et ta oskas oma seisukohti lõpuni kaitsta. Samuti vastas ta nii kohtunike kui ka vastaspoole küsimustele kiirelt ja põhjalikult.

II koha sai TÜ õigusteaduskonna võistkond koosseisus Liisa Ingver, Eva Mägi, Riin

Heinaste ja Sten Senkel.

Tänavu vaieldi keskkonnaõiguse ja vääртеomenetluse üle. Kaasus puudutas keskkonnainspektsiooni poolt füüsilisest isikust ettevõtjale tehtud vääртеootsust, mis tehti isikule seetõttu, et tal puudus puistekaupade laadimiseks sadamas vee erikasutusluba. Keskkonna-inspektsioon leidis, et peale välisõhu saasteloa peaks puistekaupade laadimiseks laevadele olema isikul ka vee erikasutusluba, kuna teatud osa kaubast satub paratamatult laadimisel vette.

Ühel kontrollkäigul avastaski keskkonnainspektor, et pärast turba laadimist olid sadama akvatoorium ja selle ümbruse merevesi kaetud õrna turbakihiga. Isik keskkonna-inspektsiooni kui kohtuvälise menetleja vääртеootsusega ei nõustunud, sest leidis, et ta ei ole muutnud vee omadusi ega pole ka oma tegevusega kahjustanud lindude elupaiku.

ÖNNITLEME

Prof Aadu Must 55

25. märtsil tähistab 55. sünnipäeva filosoofiateaduskonna ajaloo osakonna juhataja ja arhiivinduse prof Aadu Must.

Pärnumaalt Torist pärit ajaloolane lõpetas kohaliku põhikooli järel 1969. aastal Tartu 7. keskkooli ja pärast sõjaväeteenistust 1976 ka Tartu Ülikooli ajaloo osakonna. Seejärel sai temast oma juhendaja, prof Herbert Ligi assistent. Sestpeale on Aadu Must olnud ajaloo osakonna õppejõud ja käinud läbi tee üldajaloo kateedri õpetajast kuni arhiivinduse õppetooli rajaja ning professorini (1997). Teda kui ajaloo uurijat on köitnud paljud teemad, alates Edela-Eesti uusaegsest asustusest ja Sindi vabriku ja linna ajaloost kuni eestlaste perekonnanimedeni ning väljarännanud eestlaste traagilise saatuseni 20. sajandi Venemaal.

Aadu Musta kui ajaloolase saavutuste hulka kuulub kahe 1920–1922 Eesti Vabariigis sündinud suure asja taaseltamine. Need on Ajalooline Ajakiri ja Akadeemiline Ajaloo Selts. Esmamainitu eest pälvis ta 1. detsembril 1997 ka TÜ Raefondi preemia.

Aktiivse inimesena pole Aadu Must saanud kõrval seista ka poliitilisest elust. Ta on Eesti Vabariigi infokontori rajajana Stockholmis 1991 seisnud meie diplomaatilise teenistuse rajamise juures, tegutsenud aktiivselt Keskerakonna volikogu ja juhatuse liikmena riigipoliitika kujun-

damisel. Viimastel aastatel on ta alates 2001. aastast juhtinud Tartu linna volikogu esimehena meie linnaelu. Aadu Must on Valgetähe ordeni IV klassi kavaler.

Laiema tuntuse on sünnipäevalaps pälvinud sõnaosava ja innustunud lektori, hea juhendaja ja paljude geneaoloogide ning kodu-uurijate jaoks asendamatu käsiraamatu «Eestlaste perekonnanaloo allikad» (2000) autorina.

Mitmekülgne võimekus ja pühendumus on teinud Aadu Mustast ühe Eesti juhtivama ajaloolase ja kommunaalpoliitiku. Aadu Musta töö- ja mõttekaaslastel on rõõm tõdeda, et sünnipäevalaps on jõudnud teha hämmastavalt palju ja niisama palju on tal veel käsil.

Palju õnne sünnipäeva puhul ning tervist ja edu kõigi ettevõtmiste elluviimisel!

Kolleegide nimel
Tiit Rosenberg

SEMINAR «ÕIGUS vs ÕIGLUS»

29. märtsil kl 9.30–15.30 toimub SA Domus Dorpatensis Raekoja plats 1/Ülikooli 7 loengusarja «Õigus vs õiglus» teine seminar

«Seaduste õiglus Eesti igapäevaelus».

Esinevad Indrek Sirk liiklusõigusbüroost Gaudium, Kärt Vaarmari Eestimaa Looduse Fondist ning Kalev Rattus Eesti Autorite Ühingust. Üritust toetab Avatud Eesti Fond ning see on kõigile tasuta. Osavõtust teatada hiljemalt 28. märtsiks tel 733 1345 või dorpatensis@dorptensis.ee.

Info: www.dorpatensis.ee.

ÖNNITLEME

80

Larissa Volpert, emeriitprofessor – 30. märts

75

Nora Toots, kauaaegne dots – 19. märts

70

Gunnar Handal, kõrghariduse külalisprofessor – 25. märts

65

Aari Talve, laborant – 29. märts

60

Merike Poljakov, raamatukoguhoidja – 29. märts

55

Aadu Must, ajaloo osakonna juhataja – 25. märts

50

Anne Laius, loodusteaduste hariduse teadur – 25. märts
Aavo Kippasto, lasertechnika insener – 30. märts

40

Mart Jaanson, muusikateooria lektor – 31. märts

30

Külli Keerus, filosoofia referent – 25. märts
Margit Kirk, laborant – 26. märts
Kristina Kurakina, vanemraamatupidaja – 30. märts
Margret Sisask, õppekorralduse spetsialist – 30. märts
Katri Sirkel, inglise filoloogია assistent – 31. märts

25

Kairi Laanisto, administraator – 26. märts

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18-210, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ajaleht.ut.ee

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Investeeri oma tulevikku

Andrii Shekhirev
SSE Riga

Riias asuva Stockholm Kõrgema Majanduskooli (SSE Riga) tudengid korraldavad mängu, mis võimaldab osalejail teha virtuaalseid investeeringuid Baltimaade, Skandinaavia ja Venemaa reaalsetele aktsiaturgudele.

Tuhandet osavõtjat võistlevad sponsorite (OMX, Hansapank, Reuters) väärtuslike auhindade eest, mis määratakse investeerimisportfellide kasvu tulemuste järgi.

Ürituse peaesmärk on Baltimaade ja naaberriikide majandushuviliste ühinemine ja arendamine.

Täpsem info: www.invest-game.com.

Eesti Teadusfondi aastapäeva näitus

22. märtsist 6. aprillini on Eesti Rahvusraamatukogu 6. korruse galeriis avatud raamatunäitus «Eesti Teadusfond 15».

Näitusega tähistab ETF oma 15. aastapäeva. Väljapanek on koostatud ETFi rahastatud teadusprojektide väljundina viimase 5–6 aasta jooksul välja antud raamatutest. Ekspositsiooni põhiosa

moodustavad sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonda kuuluvad publikatsioonid, esindatud on majandus- ja õigusteadus, sotsioloogia, demograafia, pedagoogika, ajalugu, keeleteadus, folkloristika, kunstiteadused ja kirjandusteadus.

Näitus on valminud Eesti Rahvusraamatukogu ja Eesti Teadusfondi koostöös.

SPORT

TÜ/Eeden alustas poolfinaalidega

Helen Niit

TÜ Akadeemilise Spordiklubi avalike suhete koordinaator

NIVEA naiste võrkpalli meistriliigas on lõppenud põhiturniir ning alanud poolfinaalid.

Võrkpallinaiskond TÜ/Eeden lõpetas põhiturniiri teiseina, mis tagas otsepääsu

poolfinaali.

Nädalavahetusel kaotas TÜ/Eedeni võrkpallinaiskond NIVEA naiste meistriliigas ühe poolfinaalimängu Viimsi VK Milstrandile 0:3, teises aga viigistas seisu 1:1.

Poolfinaalmängud jätkuvad nädalavahetusel. Kolmas kohutamine on 25. märtsil.

TÜ meistrivõistlused saavad läbi

25. märtsil kell 10 algab TÜ spordihoones TÜ võrkpallimeistri selgitamine.

Peale võrkpalli jääb veel 1. aprillil välja selgitada saalihoki meister.

Praegu juhhib meistrivõistlu-

si 97 punktiga kehakultuuri-teaduskonna II kursuse, teine on sotsiaalteaduskond (88 p), kolmas kehakultuuriteaduskonna III kursuse (80 p). Iga ala järel selgub TÜ meister nii mees- kui ka naisarvestuses.

TÜ/Rock võttis kindla võidu

21. märtsil võitis SEB Ühis-panga korvpalli meistriliiga raames korvpallimeeskond TÜ/Rock Pirita BMI 90:62.

Täna kell 19 kohtub TÜ/

Rock Sakalai Vilnusega, kes on liigas 9. kohal.

25. märtsil mängivad TÜ/Rock ja 3. kohal olev BK Ventpils.

Selgusid tudengite malemeistrid

Tiina Beljaeva
EASLi peasekretär

Nädalavahetusel peeti TÜ peahoones järjekordsed üliõpilaste male meistrivõistlused.

Veerandsaja osaleja seas võitis 20 min kontrollajaga turniiri rahvusvaheline

meister Vladimir Zavoronkov (Akadeemia Nord) 6,5 punktiga. Teine oli Igor Aleksejev (5,5 p) TTÜst. Parim naine oli üldarvestuses Viktoria Bashkite TTÜst.

Sama palju punkte kogus ka Jürgen Innos ÜTst.

Esimeseks tuli TTÜ, teiseks jäi TÜ võistkond.

AJALOO MUUSEUMIS

31. märtsil kl 16.15 kõneleb semiootik Anti Randviir populaarteaduslike teetöte sarjas «Huvitavat teadusest ja elust» svastikast haakristini, sümbolist signaalini.

ÕESI KOOSOLEK

29. märtsil kell 16.15 algab Lossi 3-406 Õpetatud Eesti Seltsi koosolek. Janet Laidla ettekande teema on «Thomas Hiärn ning tema Eesti-, Liivi- ja Lätimaa ajalugu» ja Kaarel Vanamõldril «O. F. von Wrangelli Eesti- ja Liivimaa kroonika».

KAITSMISED

29. märtsil kaitsevad majandusteaduskonnas Narva mnt 4-B202 magistritleid *magister artium* kraadi taotlemiseks:

- kl 12 Kadi Peets «Riskide juhtimise protsess ja selle rakendamine Eesti Vabariigi ministeeriumides». Juhendaja lektor Sinida Kalnin. Oponentid emeriitprof Kaido Kallas (TTÜ) ja lektor Kertu Lääts;

- kl 13 Helje Jõgi «Eelarvestamise täiustamine kohalikes omavalitustes (Tartu linnavalitsuse näitel)». Juhendaja prof Toomas Haldma. Oponentid emeriitprof Kaido Kallas (TTÜ) ja lektor Sinida Kalnin.

29. märtsil kl 15 kaitseb majandusteaduskonnas Narva mnt 4-B202 Katrin Männik doktoritööd *doctor philosophiae* kraadi taotlemiseks teemal «The Impact of the Autonomy on the Performance in a Multinational Corporation's Subsidiary in Transition Countries» (autonoomia mõju tulemuslikkusele multinatsionaalse ettevõtte allüksuses siirderiikide näitel).

Juhendajad prof Urmas Varblane ja prof Nick von Tunzelmann (Sussexi Ülikool, Suurbritannia). Oponentid prof Erik Terk (Eesti Tuleviku Uuringute Instituut, EBS) ja Jari Romanainen (Soome Tehnoloogia- ja Innovatsiooniagentuur, Soome).

4. aprillil kaitsevad ph aud 139 eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakonnas magistritleid:

- kl 14.15 Helena Uieksin «Varajase muusika terminoloogia». Juhendaja prof Mati Ereht. Oponent Pille Penjam, MA; - kl 15 Kati Pedaja «Uute laensõnade kohanemine eesti keele morfoloogilise süsteemiga». Juhendaja dots Külli Habicht. Oponent Liina Lindström, PhD; - kl 15.45 Kati Kio «Sisseütleva käände kasutus eesti kirja-keeles». Juhendaja dots Külli Habicht. Oponent Maigi Vija, MA.

KONTSERT

TÜ AULAS

Täna kl 19 TÜ kammerkoori kontsert. Kavas Raveli, Poulenici, Kreegi, Tormise, Saare, Veevo jt heliloojate looming.

TARTU ÜLIÕPILASTEATRIS

Tartu Üliõpilasmajas (endine Sõbra Maja, Kalevi 24) etendub 24., 29. ja 31. märtsil kl 19 Mark Twaini romaani dramatiseering «Huck Finni lugu. Seiklused võlujõel» (Kalev Kudu ja Madis Kõiv). Piletite eelmüük: TÜ Üliõpilasesindusest, Ülikooli 18b E-R kl 10–16.30.

Info: tel 737 5400, www.ut.ee/teater.

TEHNOLOOGIAPÄEVAD

Tartu Ülikool ja Eesti Maaülikool kutsuvad oma koostööpartnereid ja teadlasi osalema tehnoloogiapäevade konkurssidel.

Konkursside «Parim uuendusmeelne koostööpartner», «Parim spin-off-firma» ja «Parim leiutus» eesmärk on edukatele näidetele tuginedes julgustada ettevõtteid ja teadlaskonda üha enam koostööd tegema.

Esmakordselt tunnustasid TÜ ja EMÜ ettevõtlikke inimesi Tartu keraamiku Tõnis Kriisa savitaiestega 2005. aastal. Tänavu selguvad võitjad 20. aprillil toimuv tehnoloogiapäeval, mis korraldatakse projekti Tartu Spinno 2 raames. Konkursist osavõtuks saab soovivaalduse esitada TÜ Tehnoloogiainstituudi koduleheküljel 3. aprillini. 2005. a tehnoloogiapäeva konkursside võitjad ei saa samas kategoorias uuesti kandideerida.

«Parim uuendusmeelne koostööpartner»

Eesmärk on julgustada ja tunnustada ülikoolidega arendusalast koostööd tegevaid ettevõtteid. Statuut ja soovivaaldu: www.tuit.ut.ee/partner. Saada konkursi teade edasi oma koostööpartnerile ettevõttes!

«Parim spin-off firma»

Eesmärk on tunnustada ettevõtlikke teadlasi ja tudengeid, kes on loonud teadmismahukaid ja uudseid lahendusi pakkuva ettevõtte.

Statuut ja soovivaaldu: www.tuit.ut.ee/spin-off. Saada konkursi teade edasi oma tudengitele ja koostööpartnerile spin-off-firmas!

«Parim leiutus»

Eesmärk on tunnustada majandusliku potentsiaaliga teadustulemusi loonud teadlasi.

Statuut ja soovivaaldu: www.tuit.ut.ee/leiutus.

Info: Jane Saatre, tel 737 4804, jane.saatre@ut.ee, www.tuit.ut.ee, TÜ Tehnoloogiainstituut, Nooruse 1, 50411 Tartu.

TARTU ÜLIKOOI

Tartu Ülikooli Raamatukogu võtab täiskohaga rekataloogimise osakonda tööle

kataloogija

Eeldused:

- võõrkeelte (saksa, vene, inglise) oskus,
- arvuti kasutamise oskus,
- täpsus, korrektsus.

Kasuks tuleb eelnev kataloogimise kogemus ja gooti kirja tundmine.

Elulookirjeldus koos avaldusega saata aadressil TÜ Raamatukogu rekataloogimise osakonda W. Struve 1 Tartu 50091 või e-posti aadressil Anneli.Sepp@ut.ee 31. märtsiks. Info: tel 737 5787, 552 1498.

Ülikooli struktuuri korrastamine eeldab kokkulepet

Illari Lään
rektori abi

TÜ valitsus arutas oma märtsikuu istungil ülikooli tänast struktuuri.

Struktuuri korrastamise vajadusele viitavad nii akadeemiliste struktuuriüksuste juhtide ülemäärane administratiivne koormus kui ka hiljuti toimunud sisekommunikatsiooni ja tööaja kasutamise uuringute küsimustele antud ülikooli töötajate vastused, aga samuti nende arvamus, et ettepanekud töö parema korraldamise kohta. Ka ülikooli arengukava A2008 läbiv teema on struktuuriüksuste sooritusvõime tugevdamine.

Struktuuri korrastamise taustast

Ülikooli praeguse struktuurse ülesehituse alused pärinevad üheksakümnendate aastate alguse reformiideedest, mis tuginesid suuresti sõjaajal, traditsioonilisel Kesk-Euroopa ülikoolimudelil. Viimase keskmes oli distsiplinaarselt määratletud professor ja tema juhendamisel töötav õppetool.

Tartu Ülikooli areng koos kogu Eesti ja osalt ka Euroopa kõrgharidusruumi arenguga, sh suurenev rahvusvaheline ja osalt sisemine konkurents on muutnud vajalikuks vaadata kriitiliselt üle ülikooli

FOORUM

Osale ülikooli struktuuri korrastamise foorumil: www.ajaleht.ut.ee

praegune struktuur. Seda eelkõige eesmärgiga suurendada juhtimise paindlikkust ja professionaalsust, kahandada distsiplinaarseid barjääre ning koondada inimesed ja materiaalsed vahendid ülikooli konkurentsivõimelistesse tegevussuundadesse.

Ülikooli nõukogu ja kuratoorium on pidanud otsustavaks algatada Tartu Ülikooli seaduse muutmist, mille olulisim komponent on kuratooriumi rolli selgem määratlemine eesmärgiga tugevdada ülikooli strateegilist juhtimist kasvava konkurentsi tingimustes.

Ülikooli nõukogu on juba otsustanud kaotada õppetoolid kui distsiplinaarselt määratletud professorikesk- sed põhikirjalised akadeemilised üksused. Nii saaks muuta instituutide ja osakondade sisemist struktuuri paindlikumaks ja avatumaks ning avardada võimalusi töötajate individuaalseks akadeemiliseks karjääriks.

See kõik viitab vajadusele vaadata üheskoos üle ja korrastada kogu ülikooli struktuur ning selle aluseks olevad

toimemehhanismid, et tagada ülikooli sihipärane strateegiline areng.

Esimestest ettepanekutest aktiivne mõttevahetus

Valitsuse istungil toimunud arutelul kõlasid juba esimesed võimalikud ettepanekud struktuuri korrastamise kohta. Esimene neist muudaks ülikooli põhistruktuuri kolmetasemeliseks – ülikool, teaduskond (ka kolledž või teadusasutus) ning instituut või osakond, kusjuures kõigi ühe tasandi allüksuste õigused oleksid võrdsed. Tekkis ka diskussioon teemal, kas piirduda kolmandal tasandil edaspidi vaid osakonna või instituudi nimetusega. Dekaanide seas toimunud mõttevahetuses kippus vaekaus esialgselt osakonna (rahvusvaheliselt enim kasutatav nimetus *department*) kasuks jääma. Mõtteid vahetati ka teemal, kas mõni kolledž või teadusasutus tuleks viia teaduskonna koosseisu näiteks instituudi staatuses.

Teine aruteluks pakutud võimalik muudatus puudutaks teise tasandi üksusi ehk eeskätt teaduskondi, mille kollektiivsel juhtorganil (nõukogul) oleks otsustusõigus peamiselt akadeemilistes küsimustes. Muudel juhtudel on juhtorgani otsused nõuandva iseloomuga. Strateegiliseks

juhtimiseks, samuti erialaülese koostöö suurendamiseks võiks ülikooli põhikirjas sätestada valdkonnad (*humaniora, socialia, medicina ja realia et naturalia*). Nende ülesanne võiks olla oma kollektiivse juhtorgani kaudu kavandada valdkonna strateegilist arengut, võtta seisukohti valdkonna arengut puudutavates küsimustes ja moodustada valdkonnaüleseid organeid erinevate ülesannete lahendamiseks (nt valimised, atesteerimine jms).

Ka õppekavade puhul leiti, et edaspidi võiks kaaluda, kas need töötatakse täielikult välja ja rakendatakse teisel tasemel või teha näiteks doktoriõppekavade väljatöötamise ja järelevalve korraldamine nõ kes- se doktoriõppe talituse ülesandeks. Sel juhul vajaks talitus muidugi olulist tugevdamist. Ühiselt leiti, et igasugune õppekavade väljatöötamise tegevus vajaks aga senisest enam analüüsi, ümbritseva keskkonna monitoringut ja ühtset koordineerimist.

Vajadus foorumi järele

Mõttevahetust elavdas ka võimaliku teaduskonna direktori ametikoha loomine, kes korraldaks edaspidi teaduskonna igapäevast asjaajamist ja teaduskonna üksuste töö koordineerimist dekaanilt

saadud volituste alusel. See samm kahandaks oluliselt praegu ülekoormatud dekaanide, aga ka osakondade ja instituutide juhtide töömahtu, kes saaksid rohkem tähelepanu pühendada üksuse sisulisele ja akadeemilisele arengule. Täpsem teaduskonna direktori ja dekaani ülesannete vahetuse, nagu ka eespool toodud struktuurimuudatuse ettepanek, on mõistagi esialgsed ning edasise arutelu teema.

Kõik ülikooli struktuuri korrastamist puudutavad ettepanekud ja mõttevahetused on väga teretulnud, sest ülikooli liikmeskonna arvamuste põhjal kujuneksid eeldatavasti välja võimalike uuenduste parimad lahendused. Nagu ülikooli strateegia A2008 ettevalmistamise ajal, kujuneb ülikooli ajaleht loodetavasti ka nüüd kohaks, kus esitatakse ettepanekuid ja arvamusi. Sisekommunikatsiooniuring näitas ülikooli töötajate vajadust sellise foorumi järele. Loodetavasti leidub meist paljudel aega igapäevast kõrval võtta siiski oma arvamus ja ettepanekutega osa ülikoolile olulistest muutustest kavandamisest.

Ühel või teisel moel on arutelud eespool toodud teemadel toimunud ka varem, kuid nüüd võiks võtta eesmärgiks jõuda sellekohaste otsusteni ja asuda neid koos realiseerima.

TÄNA LEHES

**Prof emer
Larissa Volpert 80**

LK 3

**TÜ tudengid tublid
raamatumüüjad**

LK 2

28. märtsil möödus 170 aastat füüsika ja meteoroloogi, TÜ professori Arthur Joachim von Oettingeni sünnist (1836–1920). Asutas meteoroloogiajaama.

UUDISED

Täna TÜ nõukogus

Täna hommikupoolikul alanud TÜ nõukogu istungil on päevakorras kinnitada siseauditi 2005. a koondaruanne ja siseauditite 2006. a aastaplaan ning vastu võtta siseauditi talituse tegevuse alused.

Samuti on päevakorras teaduskraadide põhimääruse muutmine.

Kavas on avada järgmised professorid: korrastamata süsteemide füüsika, tahkisefüüsika, kinesioloo- gia ja biomehaanika, geomeetria ja topoloogia ning sotsiaalpoliitika professori ametikoht.

Kinnitatakse ka eesti ja soome-ugri keeleteaduse õppekava muudatused.

Emeriitprofessoriks nimetatakse prof Jaak Kangilaski.

Dekaanide valimine

Rektor kuulutas välja usu- ja sotsiaalteaduskonna dekaani- de valimised.

Usuteaduskonna dekaani kandidaate saab esitada 28. aprillini. Valimine toimub 15. mail.

Sotsiaalteaduskonna dekaani kandidaatide esitamise tähtaeg on 1. mai. Valimine toimub 2. juunil.

TÜÜE valimised

TÜ Üliõpilasesinduse (TÜÜE) uue koosseisu (31 liiget) valimised toimuvad 9.–11. maini.

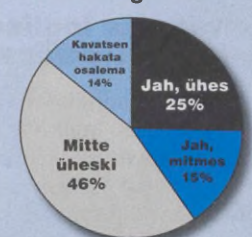
Kõik huvilised saavad kuni 5. aprillini kandideerida TÜÜE 2006. aasta valimis- toimkonna liikmeks.

Sooviavaldusi võib esitada kolmapäevani kl 9–16.30 Üli- kooli 18b.

Valimistoimkonna liige ei saa kandideerida esindusse.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas võtad osa mõne erialaringi tööst?

Vastajaid: 99
Uus küsimus:

Kas kavatsed osaleda TÜ struktuuri korrastamise foorumis?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

Ungari president rõõmustas ungari keele populaarsuse üle

Varje Sootak

28. märtsil külastasid Eestis riigivisiidil viibiv Ungari Vabariigi president dr László Sólyom ja Eesti president Arnold Rüütel delegatsioonidega Tartu Ülikooli.

Ülikoolis kohtus Ungari president rektor prof Jaak Aaviksoo ning prorektoritega.

Ta külastas ka uurali keelte õppetooli, kus kohtus ungari keelt õppivate üliõpilaste, Ungari pärit üliõpilaste ja ungari kogukonna esindajatega.

Valmimas sõnaraamat

Uurali keelte dots Tõnu Seilenthali sõnul oli see Ungari presidendi László Sólyomi esimene riigivisiit. «Ka eelmine president tegi oma esimese riigivisiidi Eestisse, jäädvustades külaskäigu õppetooli

Ungari president László Sólyom (seisab keskel) kohtumisel üliõpilastega. ANDRES TENNUS

külalisraamatusse.»

Dots Seilenthal ütles, et presidenti rõõmustas ungari keele populaarsus Tartu Üli-

koolis. «Ta vaatas ka meie bakalaureusetöid ning arvas kirjanduse loeteluga tutvudes, et mõnedki tööd võiks

ungari keelde tõlkida. Esitlesime talle ka peagi valmivat suurt ungari-eesti sõnaraamatut, mille ilmumist ta väga tähtsaks pidas.»

Sõnaraamat valmib koostöös Szombathelyi Kõrgkooliga ja see on võetud ka Eesti ja Ungari teaduste akadeemiate vahelisse koostööprogrammi. TÜst osalevad selles töös dots Tõnu Seilenthal (peatöömeh) ja lektor Anu Nurk.

Huvi ungari keele vastu

Hungaroloogiat on TÜs õpetatud alates 1923. aastast. 1994. aastast on ungari keelt ja kultuuri võimalik õppida ka peaaoinena.

«Seni on saanud *baccalaureus artium* kraadi ligi 40 üliõpilast. Magistritöid on hungarologia teemadel kaitstud 8. Praegu õpib unga-

ri keele algkursusel 22, järg- kursusel 8 ja süvakursusel 7 üliõpilast, hungaroloogia alu- seid kuulab 20 üliõpilast. 3+2 magistrantuuris õpib 6 üliõpi- last, «vanas» magistriõppes 6 ja doktoriõppes 4 üliõpilast,» selgitas dots Seilenthal.

1996. aastast on TÜs ka hungaroloogia dotsentuur.

Hungaroloogia õpetus raja- neb riikidevahelisel lepingul.

Vastavalt lepingule töötab ungari keele lektor TÜs ja eesti keele lektorid Ungaris.

Budapesti Loránd Eötvösi Ülikoolis õpib 5 üliõpilast ühe semestri aastas.

TÜ võtab vastu samuti aas- tas 5 Ungari üliõpilast üheks semestriks.

Miskolci Ülikooli audokto- riks valitud dots Seilenthal oli kahel päeval ka Eesti delegat- siooni tõlgiks.

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ väikese medali ja tänukirjaga tunnustati pikaajalise ja kohusetundliku töö eest anatoomia instituudi laboranti Aari Talvet.

TÜ tänukirjaga autasustati 80. sünnipäeval emeritprofessor Larissa Volpertit ja 60. sünnipäeval TÜ Mereinstituudi spetsialisti Ahto Järvikut.

Tudengid toetavad taastuvenergeetikat

Tudengite teaduskonverentsil Talveakadeemia 2006 osalenud koostasid peaministrile, põllumajandus-, keskkonna-, sotsiaal-, haridus- ja teadus- ning rahandusministrile avaliku pöördumise taastuvenergeetika kohta.

Pöördumises märgitakse, et Eesti riigi jätkusuutlikkuse tagamisel on olulise taastuvenergeetika arenguks vaja riigipoolset selget tegevusplaani.

Talveakadeemia üks korraldajatest, keskkonnatehnoloogia magistrant Jaanus Hallik lisas, et konverentsil oli näha, et Eesti energeetika tulevik läheb üliõpilastele korda. «Neil jätkub nii huvi kui ka tahtmist taastuvenergeetika valdkonnas õppida ja teadust teha.»

Pöördumisele on alla kirjutanud kõik 100 Talveakadeemial osalenud üliõpilast ja spetsialisti.

Piret Kõll kaitses doktoritööd

Märtsi algul kaitses mikrobioloogia instituudi erakorraline teadur Piret Kõll (pildil) doktoritööd «Suuõõne laktofloora kroonilise parodontiidi ja terve parodonti korral».

Uurimis keskendus suuõõne laktofloora tähtsusele terve parodonti tagamisel ja edendamisel.

Kroonilise parodontiidi kujunemisel on olulised mitmed suuõõne mikroöökoloogilise tasakaalu häired.

Töötati välja uudne teise põlvkonna probiootikum – laktoatsill, mis ekspresseerib oma pinnal üheaheelalisi anti-kehasid parodontiidi tekitaja *P. gingivalise*-e vastu.

Tööd juhendasid emeritprof Edvitar Leibur ja dots Reet Mändar, oponeeris emeritprof Per-Östen Söder Karolinska Instituudist Rootsist.

Piret Kõllile anti meditsiini-doktori kraad.

Konverents inglise keele õpetamisest

31. märtsist 2. aprillini toimub Narva kolledžis inglise keele õpetajate rahvusvaheline konverents «Uued lähenemised inglise keele õpetamisel mitmekultuurilises maailmas.»

Osalejad tutvuvad inglise keele õpetamise meetodite ja tehniliste võimaluste rakedamisega võõrkeeleõppes.

Konverentsil osaleb 90 inglise keele õpetajat ja õppejõudu.

Hiie-Maarja Lõhmus TÜ vilistlane

Tartu Ülikool sai 437 ülikooli hulgas Southwestern Company suvetöö programmis teise koha.

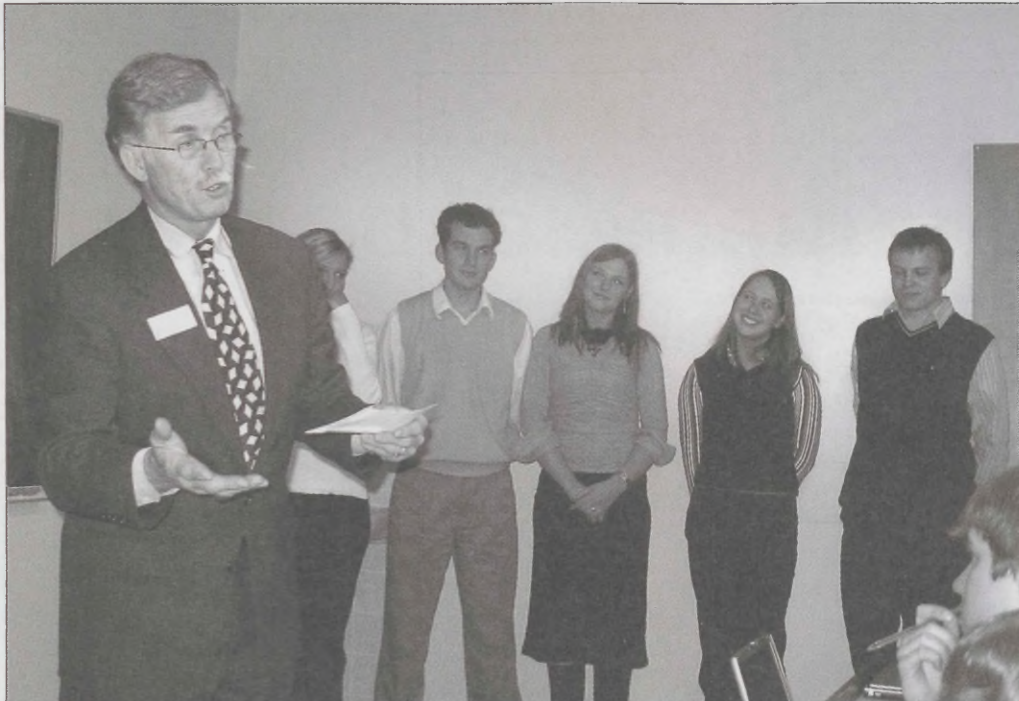
Southwestern Company esindaja ülikoolide juures Ralf Brigham andis veebruari lõpus TÜ karjääritalitusele üle 1000-dollarilise tšeki.

2005. aastal osales Southwestern Company raamatute müügi suveprogrammis 103 TÜ tudengit. Pärast möödunud aasta tulemuste kokkuarvestamist avaldas Southwestern Company oma iga-aastaselt J. Fred Landersi auhinnabanketil Nashville's Tennessee ülikoolide edetabeli. Selles pingereas said Tartu Ülikooli tudengid müüdnud raamatute koguse põhjal 437 ülikooli tudengite hulgas teise koha. Edetabelis, mille hõivavad valdavalt USA ülikoolid, asus 15. kohal ka teine Eesti ülikool – Tallinna Tehnikaülikool. TTÜst osales programmis 2005. aastal 51 üliõpilast.

Southwestern Company

USA vanim otsemüügifirma Southwestern Company asutati 1855. aastal Nashville's Tennessee. 1868. aastal alustas Southwestern Company kolledžiõpilaste programiga. See pakkus ja pakub tudengitele väljakutset ning ühtlasi võimalust finantseerida oma õpinguid raamatumüügiariga.

Tänapäeval kirjastab Southwestern Company õpperaamatuid ja toodab CD-ROMe eelkooliealistele ja kooliõpilastele. Igal suvel müüb neid raamatuid umbes

Ralf Brigham (vasakul) Southwestern Companyst andis karjääritalitusele üle 1000-dollarilise tšeki Tartu tudengite eduka müügitöö eest. Üliõpilased Triinu Meren, Andrus Albi, Maret Saat, Ülane Vilumets ja Tõnu Hiie laid osalevad programmis juba mitmendat aastat.

2XAIJA SAKOVA

3300 üliõpilast enam kui 430 Põhja- ja Lõuna-Ameerika, Euroopa ja Aafrika ülikoolist.

Esimesed tudengid Eestist osalesid Southwesterni programmis juba 1990. aastatel. Tuntumad programmi vilistlased sellest ajast on Peep Vain ja Andres Trink. Suurem rühm Eesti tudengeid on Southwestern Company programmis osalenud alates 2001. aastast.

Müügitöö kogemus

TÜ üliõpilaste kõrge saavutuse tunnustuseks sai karjääririteenistus Southwestern Companylt 1000 dollarit, mille võttis vastu TÜ karjääritalituse peaspetsialist Piret Tatunts. Auhinda üle andes väljendas

Ralf Brigham oma rõõmu selle üle, et saab töötada koos väljapaistvate Tartu tudengitega. «Sõltumata erialast on nad kõik tulemustele orienteeritud, seades lati kõrgemale ka teiste ülikoolide tudengite jaoks,» ütles Brigham.

Karjäärinõustamise spetsialisti Margit Tago sõnul on väga oluline, et tudengid saaksid juba õpingute ajal proovida vastutuse võtmist, arendada suhtlemisoskust, vastupidavust, tööharjumust ning kogeda teises kultuuris kohanemist uue õppimisvõimalusena. «Praktilised töökogemused on tööturule sisenejale väärtuslikud ning arendavad eneseoskust ja enesetunnetust töörollis,» lisas Tago.

Southwestern Company president Jerry Heffel on öelnud, et tudengite jaoks on Top 10 ülikooli tiitel kindlasti suure tähtsusega: «Nii hea tulemuseni viib tudengite enesetööpanus ja see, kui kiiresti nad on suutnud kevadel oma teadmisi noorematele edasi anda. Ehk teiste sõnadega, kui hästi on nad omandanud teadmised, mida meie juhtimiskoolitus ühe suve raamatuid müünud tublimatele tudengitele pakub. Me võime Tartu Ülikooli tudengite üle olla väga uhked.»

Tartu tudengid, kes eelmisel suvel Southwestern Company suveprogrammis raamatumüügiariga tegelesid, on mitmesugustelt erialadelt.

SOUTHWESTERN COMPANY

Eesti üliõpilased osalevad firma suveprogrammis aktiivselt alates 2001. aastast.

2005. a osales Tüst 103 üliõpilast. 437 ülikooli hulgas saadi teine müügitulemus.

Programmi esimese aasta tudengitest olid eestlasest parimad majandusteaduse üliõpilane Liis Kukk, keskkonnatehnoloogia magistrant Siret Kapak ja keskkonnatehnoloogia üliõpilane Tanel Jäppinen. Nemand tulid 100 parima müügitudengi hulka.

Tanel Jäppineni meelest on raamatumüük kõige huvitavam suvetöö asjalikule tudengile, kes soovib ennast ületada, tehes midagi sellist, mida enamik tudengeid teha ei söandaks.

Parimad müüjad

Kogenud müügitudengite arvestuses tulid 100 parima hulka avaliku halduse üliõpilased Veiko Tell ja Ranol Kaseväli, õigusteaduse üliõpilane Triinu Meren, riigiteaduse üliõpilane Andrus Albi ning keskkonnatehnoloogia üliõpilane Fred Murumaa.

Oma kogemustest rääkides ütles Veiko Tell: «Kolm aastat Southwesterni on lisanud mulle kõvasti enesekindlust. Samuti on see andnud energiat teha selliseid asju, mida paljudele teha ei meeldi. Southwestern on õpetanud mulle palju enese ja teiste motiveerimise ning raskel hetkel tööle ja tulemustele keskendumise kohta. Southwestern on tõeline elukool.»

Tartu Ülikooli teadur kaitses Cambridge'i Ülikoolis doktorikraadi

Krõõt Nõges

eetikakeskuse projektijuht

15. märtsil kaitses filosoofia osakonna teadur ja eetikakeskuse stipendiaat Eva Piirimäe (pildil) Cambridge'i Ülikoolis doktorikraadi ideede ajaloo erialal.

Doktoritöö «Thomas Abbt (1738–1766) and the Philosophical Genesis of German Nationalism» uurib saksa natsionalismi tuumikideede kujunemist Preisi patrioodi Thomas Abbt'i filosoofias. Patriotism oli 18. sajandi ühiskonnafilosoofia keskseid teemasid. Vaadeldes Abbt'i ideid 18. sajandi briti, prantsuse ning šveitsi filosoofiliste vaidluste kontekstis näitab Piirimäe saksa natsionalismi

Euroopa juuri. Samas uurib ta laiemalt, kuidas positiivsed moraalsed hoiakud patriotism ning rahvusuhkus võivad muutuda agressiivseks ning enesekeskseks natsionalismiks. Piirimäe väidab, et

analüütiliselt ja ajalooliselt on patriotism ja natsionalism lahutamatud.

Eva Piirimäe on lõpetanud (cum laude) TÜ ajaloo eriala bakalaureuse (1997) ja magistriõppe (1999) ning kaitsnud magistrikraadi poliitilise filosoofia ja ideede ajaloo erialal Cambridge'i Ülikoolis (2000). Eva Piirimäe on olnud paralleelselt ka TÜ ajaloo osakonna doktorantuuris.

Tema peamised uurimisvaldkonnad on kaasaegne poliitikateooria, varauusaegne poliitika- ja moraalifilosoofia ning ajaloo filosoofia. Varasemalt on ta tegelenud ka 18. sajandi ego-ajalooga. 2006. aasta aprillist jätkab Eva Piirimäe TÜ politoloogia osakonnas järel doktorantuuris.

Ülikoolis tuleb usundiloo konverents

Ave Tupits

eesti ja võrdleva rahvaluule õppetooli metoodik

3. ja 4. aprillil kell 10 algab von Bocki majas (Ülikooli 16-212) rahvusvaheline konverents «Valdkondadevahelised vaated usundi-uurimises».

Konverentsi üks eesmärke on eri teadusdistsipliinide dialoogi ning koostöö edendamine.

Käsitletavad teemad puudutavad nii religiooni uurimise teooriat ja metodoloogiat kui ka konkreetsete usuliste praktikate ja tekstide analüüsi mitmetest Euraasia maadest.

Konverentsil toimub ka Eesti Akadeemilise Usundiloo Seltsi asutamiskoosolek.

Selts tahab edendada usundiloo teaduslikku uurimist Eestis. Samuti on eesmärk vastavatest teemadest huvitatud uurijate koondamine, osalemine IAHRI (International Association for the History of Religions) ja EASRI (European Association for the Study of Religions) töös ning muu rahvusvahelise teadus-suhtluse arendamine.

Ettekandjate seas on tunnustatud uurijad Marion Bowman, Kim Knott jt. Tüst esinevad erakorraline dotsent Madis Arukask, professor Art Leete, vanemteadur Heiki Valk, teadur Märt Läänemets, teadur Merili Metsvahi jt.

Konverentsi korraldavad eesti ja võrdleva rahvaluule ning etnoloogia õppetoolid.

INTERVJU

Ilmuma hakkas «Maailma-kirjanduse tõlkevaramu»

Varje Sootak

Prof Jüri Talveti algatusel ilmus «Maailmakirjanduse tõlkevaramu» esimese raamatuna TÜ Kirjastuselt Geoffrey Chauceri «Canterbury lood».

Prof Jüri Talvet, miks on taolist sarja tarvis?

Sarja mõte hakkas idanema umbes kolm aastat tagasi. Pärast Eesti uut iseseisvust on mul töökohustusi lisanud ohrasti, tõlkimiseks aega jäänud peaaegu ei ole. Mõned erandid aga on olnud tänu välismaistele stipendiumidele.

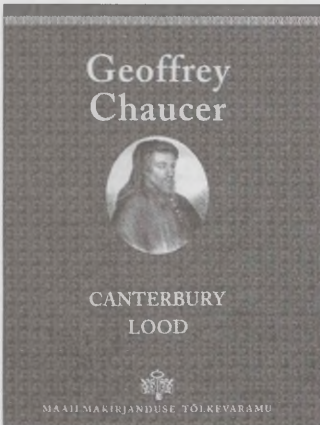
1999. aastal avaldas kirjastus Kunst mu tõlke Calderóni kuulsast filosoofilisest draamast «Elu on unenägu». See oli kenasti välja antud, ometi ei hajutanud see mu üldmuljet maailmakirjanduse teoste kirjastamisest. See on uues Eestis olnud juhuslikku laadi, viimastel aastatel on aga mõned kirjastused maailmakirjandust välja andnud suisa toorelt. Väliselt on kõik kena, kõvad kaaned, uhke kujundus jne, ent sisus puudub kõik see – saatekäsitlused, kommentaarid, nähtuse asetamine eesti kultuuri konteksti –, mis näitaks, et maailmakirjanduse vastuvõtjaks on kultuurrahvas. Ma ei taha kedagi halvustada, aga minu jaoks on viimased eestikeelsed «Dekameronid» ja «Faust» eesti kultuuri allakäigu märgid.

Tundus loomulik, et vastuseis langusele võiks alata Tartust, ülikoolist ja selle lähedusest.

Meil on küllaltki tugev vaimne potentsiaal, see tuleb vaid tegevusse panna.

Kes on tõlkijad, toimetajad?

Sarja avaraamat, inglise kirjanduse alusepanija Geoffrey Chauceri «Canterbury lugude» tõlkija, varalähkunud Votele Viidemann (1947–1992) oli Tartu Ülikooli kasvandik,

Arthur-Robert Hone'i ja Rein Sepa õpilane, minu enda õpingukaaslane. Käsikirja toimetamise tegelikult üliraske ülesande võttis enda peale noor võimekas õpetlane ja kirjanik Lauri Pilter, praegune doktorant. Raamatu uurimusliku saate-essee kirjutas Arthur Kincaid, endine Eesti Humanitaarinstituudi õppejõud, selle tõlkis Krista Mits, samuti TÜ kasvandik.

Mis veel ilmub?

Samas vaimus tahame jätkata. Sarjas on tulemas minu enda tõlkes Tirso de Molina draama «Sevilla pilkaja ja kivist külaline» («ürg-Don-Juan») ning Calderóni autosakramentaal «Suur maailmateater».

Järgmisel aastal kavatseme välja anda Goethe «Fausti» Ants Orase tõlkes (Rootsis ilmunu kordusväljaanne), kuhu tuleb koguni kolm saatekäsitlust. USA Fulbrighti stipendiumi toel valmistasin aasta tagasi ette mahuka ameerika luule antoloogia käsikirja. Ka see on kavandatud samasse sarja.

Sarja saatesõnas avaldan lootust, et need raamatud jõuavad igasse Eesti kodusse.

See rikastaks meid rahvusena, teeks meid vaimsemaks. Sari võiks saada ka üheks elementidest, mis ei lase Tartul ja ülikoolil libiseda provintslusse, vaid vastupidi, aitavad mõlemal püsida ja areneda rahvuse vaimukantsina.

Prantsuse kirjandus, Puškin ja male

Emeriitprofessor Larissa Volperti juubel

Ljubov Kisseljova
vene kirjanduse professor

Eile tähistas oma 80. sünnipäeva ülikooli emeriitprofessor, filoloogiadoktor Larissa Volpert.

Professor Volperti särava isiksuse juurde kuulub tema mitmeandelisus. Tartu Ülikooli õppejõudude hulgas tegutseb aastaid male suurmeister, N Liidu maletšempion (1954, 1958, 1959), kes saavutas teise koha 1955. a maailma maleturniiril. Oma malekarjääri algust kirjeldab Volpert mälestustes «Male võlumaailm». Ta meenutab sümpaatia ning armastusega nii oma õpetajaid kui ka kolleege ja rivaale. 1964. aastal katkestas Volpert ise maletaja suurkarjääri, selleks et anduda õpetlase ja õppejõu karjäärile.

Leningrad,
Pihkva, Tartu

Kiindumus prantsuse keelde tõi Volperti noores eas Leningradi Ülikooli romaani filoloogia osakonda, mille ta lõpetas 1949. Kuue aasta pärast kaitses ta kandidaadiväitekirja prantsuse kirjandusest ning 1962 sai temast Pihkva Pedagoogilise Instituudi prantsuse kirjanduse õppejõud. 1977 valiti Volpert Tartu Ülikooli dotsendiks, kuid Tartuga oli ta seotud juba 1950. aastate algusest peale. Siin vene kirjanduse õppetoolis töötasid tema lähimad ülikooliaegsed sõbrad: Boriss Jegorov, Juri Lotman, Zara Mints ja 1959. aastast tema abikaasa Pavel Reifman. Juba siis osales Larissa Volpert kõigis vene kirjanduse õppetooli ettevõtmistes. Prof Juri Lotmani innustusel hakkas arenema ka Larissa Volpertile omane teadussuund: Puškini loomingu ja vene-prantsuse kirjanduslike sidemete uurimine.

Tartu Ülikoolis luges ta loenguid lääne-euroopa ja ameerika kirjandusest vene filoloogidele ja prantsuse kirjandust prantsuse filoloogidele. Ta juhatas ka palju aastaid üliõpilasteatrit ning kirjutas selle teatri jaoks isegi näidendi «Seitse päeva Dorpatis». Üliõpilastele oli Larissa Volpert alati heasüdamlik õpetaja, nõuandja ning elu rasketel hetkedel ka abistaja.

Puškin ja prantsuse kirjandus

1989 kaitses juubilar Leningradi Ülikoolis doktoriväitekirja «Puškin ja XVIII saj lõpu – XIX saj esimese kolmandiku prantsuse kirjanduse psühholoogiline traditsioon», 1990 anti talle professori kutse.

Käesoleval ajal on Volpert rahvusvaheliselt tunnustatud teadlane, 150 artikli ning kolme monograafia autor. Esimehe neist – «Puškin ja prantsuse kirjanduse psühholoogiline traditsioon» ilmus Tallinnas 1980. Teine – «Puškin Puškini rollis. Loominguline mäng prantsuse kirjanduse mudelite eeskujul» avaldati Moskvas 1998, kolmas aga – «Lermontov ja Prantsusmaa kirjandus (Hüpoteesi kuningriigis)» Tallinnas 2005.

Larissa Volpert oli üks

Prantsuse kirjanduse ja Puškini loomingu uurija Larissa Volpert on tuntud ka eduka maletajana. 1955. aastal saavutas ta maailma maleturniiril teise koha.

VARJE SOOTAK

esimesi humanitaarteadlasi Eestis, kes hakkas intensiivselt avaldama oma töid ka Internetis. Sealt võib leida tema monograafiaid ning ka mälestusi.

Teaduslik ja ühiskondlik aktiivsus

Larissa Volperti teaduslik aktiivsus on imetlusväärne. Viimastel aastatel on ta esinenud ettekannetega suurtel rahvusvahelistel teadusfoorumitel USAs, Prantsusmaal, Itaalias, Soomes, Kreekas, Iisraelis, Venemaal, Ukrainas ning loomulikult Tartus. Külalislektorina luges Volpert loenguid Helsingis, Pariisis, Jeruusalemmas, New Yorgis, Bostonis, Tallinnas, Narvas.

Larissa Volpertit võiks nimetada tõeliseks ühiskonnategelaseks. Tema initsiatiivil on Tartu Ülikoolis asutatud akadeemik Juri Lotmani nimeline stipendium. Stipendiumi rahaline fond on loodud (jällegi tänu Volpertile) paljude maade tunnustatud teadlaste vabatahtlikest annetustest.

Skulptor L. Razumovski loodud Juri Lotmani büst on kingitud ning paigutatud Tartu Ülikooli Raamatukokku samuti tänu juubilar initsiatiivile.

Emeriitprofessor Larissa Volpert on vene ja slaavi filoloogia osakonna nõukogu liige, ajakirja Võšgorod toimetuskolleegiumi liige, alatine osavõtja Tartu ja Eesti maleturniiridest.

EMERIITPROFESSOR LARISSA VOLPERT (SÜND 1926 LENINGRADIS)

1949 lõpetas Leningradi Riikliku Ülikooli
1962–1977 Pihkva Pedagoogilise instituudi õppejõud
1977. aastast TÜs dotsent,
1990. aastast professor
1993. aastast prof emer
1955 filoloogiakandidaat
1989 filoloogiadoktor
Male suurmeister

Prof Volpert luges lääne kirjanduse üldkursusi pikka aega ka pärast oma pensionile minekut.

Tema teened Tartu Ülikooli filoloogiaüliõpilastele Lääne kultuuripärandi võrdleval tutvustamisel on väga suured.

Prof Juri Lotmani lähedase kolleegina on ta kaasa aidanud avatuse ja demokraatliku vaimu laienemisele Eestis, seega arengule, mis viis Eesti Vabariigi iseseisvuse taaskeh-testamisele.

Larissa Volperti sõbrad ja austajad õnnitlevad teda 80. sünnipäeva puhul.

Soovime tervist, lakkamatut loomingulist energiat, optimismi, jõudu uute ettekannete, artiklite ja raamatute loomiseks.

Vene ja slaavi filoloogia osakonna õnnesoovidega ühinevad ka kolleegid eesti kirjanduse ja rahvaluule osakonnast.

UUDISED

Psühhiaatriakliinikus renoveeriti lasteosakond

3. aprillil avab SA Tartu Ülikooli Kliinikum psühhiaatriakliinikus renoveeritud lasteosakonna.

Osakonda on planeeritud 16 voodikohta. Kaasaegse ilme said kolm eraldatud palatiblockki.

Osakonnajuhataja dr Inna Lindre sõnul on sõltuvushäiretega lapsi ja noorukeid ka varem ravitud, kuid seni puudusid Lõuna-Eestis spetsialiseeritud haiglaravi võimalused. Lasteosakond on mõeldud kuni 18-aastaste laste ja noorukite vaimse tervise probleemide täpsustamiseks ja raviks.

Peale ambulatoorse vastuvõtu ja uuringute tehakse osakonnas ka haiglauringuid ja -ravi ning koostatakse rehabilitatsiooniplaane.

Alates 2006. aastast osutatakse rehabilitatsiooniteenuseid psüühiliste erivajadustega lastele.

Algas loovkirjutamise seminar «Prosawerkstatt»

29. märtsist 2. aprillini toimub SA Domus Dorpatensis loovkirjutamise seminar «Prosawerkstatt».

Seminari viib läbi Stuttgarti kirjandusmaja referent, kirjanik ning ajakirjanik Tilman Rau. Eesmärk on tegeleda saksa kaasaegse kirjandusega ja tekstidest lähtuvate loovate ülesannete kaudu parandada üliõpilaste kirjalikku eneseväljendust. Samuti arendada osavõtjate enesekriitika meelt ja õpetada enda tekstide toimetamist.

Seminar on mõeldud valikkursusena eelkõige saksa filoloogia üliõpilastele.

Korraldajad on TÜ saksa filoloogia õppetool ja SA Domus Dorpatensis. Seminari toetab Saksamaa Liitvabariigi Suursaatkond Tallinnas.

Eesti Kultuurkapitali parima tõlke ja artikli tunnustus

Märtsis anti kätte Eesti Kultuurkapitali kirjanduse aastaauhinna.

Ilukirjandusliku tõlke (eesti keelest võõrkeelde) auhinna pälvisid raamatu «Estonian Folktales. The Heavenly Wedding» eest TÜ erakorraline vanemteadur Risto Järvi ja germaani-romaani filoloogia magistrant Lembi Loigu ning Heili Einasto ja Veronika Kivisilla.

Artiklipreemia sai TÜ kirjanduse ja rahvaluule doktorant Aare Pilv artikli «Poliitilisest (eba)korrektsusest uue- mas Eestis. Visandeid viimase 15 aasta sotsiokultuurilise habitus'e muutumisest kirjanduse näitel» (Looming 2005, nr 8).

Lembi Loigu ja Risto Järvi.

Kunstimuuseumi esimene raamat on valmis

Ingrid Sakh
kunstimuuseumi
peavarahoidja

6. aprillil kell 16 toimub ülikooli kunstimuuseumis valikkataloogi «200 aastat Tartu Ülikooli Kunstimuuseumi» esitlus.

Valikkataloog on peale saja-aastast vaheaega esimene raamatu mõõtu väljaanne kunstimuuseumi ajaloo ja kogude kohta.

Venekeelsete kataloogide ilmutamise järel 20. sajandi algul on muuseum üle elanud nii kunstivarade kaotusi kui ka täienemisi.

On avaldatud artikleid muuseumi ajaloost ning kollektsioonidest, kuid senini on puudunud kaasaegne ja terviklik väljaanne, mis neid teadmisi koondaks.

Esinduslik värvitrukis ning paralleelselt eesti- ja ingliskeelsete tekstidega valikkataloog pakub ülevaadet kogude kujunemisest ning väärtuslikematest museaalidest. Neid

on alates püsiväljapaneku kipsvalanditest kuni graafiliste lehtede ja ikoonideni, mis iga päev külastajale näha ei ole. Raamatust leiab huviline ligi 50 eseme värvifotod koos kirjetega.

Väljaandes on ka põhjalikum ülevaade ülikooli kunstimuuseumi ajaloost, kronoloogia ning artiklite bibliograafia.

Valikkataloogi kujundas Aide Eendra, kirjastas TÜ Kirjastus.

Ilmus Akadeemia nr 3

Selle aasta kolmandas numbris jätkub Kalev Katuse ja Allan Puuri artikkel «Rahvastikuteadusest ja Eesti rahvastikuarengu pöördpunktidest».

TÜ teadurilt Indrek Jäätsilt on artikkel «Rahvaloendused ja rahvuspoliitika: Venemaa soomeugrilased 2002. aastal».

Kirjutise «Meie» ja «nemad» baltisaksa avaldamata mälestuskirjanduses» autor on Maris Saagpakk.

Hellar Grabbi avaldab mälestusi Eestist 1988. aastal.

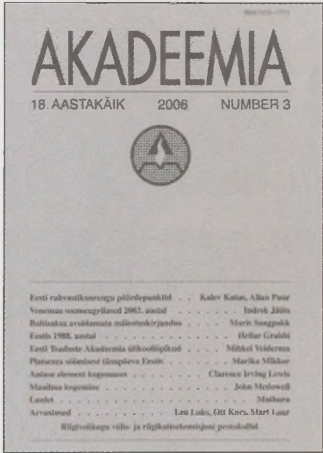
Eesti Teaduste Akadeemiast ülikooliõpikute väljaandjana 1938–1940 kirjutab Mihkel Veiderma.

Artikli «Platsenta söömisest tänapäeva Eestis maailmatraditsiooni taustal: Tabud teaduses ja elus» on kirjutanud Marika Mikkor.

Anto Unt on tõlkinud Clarence Irving Lewis'e «Antuse element kogemuses», TÜ erakorraline teadur Bruno Mölder John McDowell'i «Maailma kogemine».

Luuletused ilmutavad Mathuralt ja illustratsioonid Alice Kaselt.

TÜ doktorant Leo Luks arvustab Viljandi Kultuuriakadeemia välja antud TÜ erakorralise lektori ja dokto-

randi Janek Kraavi «Postmodernismi teooriat ja postmodernistlikku kultuuri».

TÜ erakorralise prof Ott Kursi arvustus on Soome TAs ilmunud Seppo Lallukka «From Fugitive Peasants to Diaspora: The Earsten Mari in Tsarist and Federal Russia» põhjal. Arvustus on pühendatud TUs õppinud ja doktorikraadi kaitsnud mari professori Juri Anduganovi (1949–2005) mälestusele.

Mart Laar kirjutab Eesti mõtteloo sarjas ilmunud Hando Runneli koostatud Jakob Hurda raamatust «Looja ees».

Riigivolikogu välis- ja riigikaitsekomisjoni protokolle aastaist 1938–1940 kommenteerib Heino Arumäe.

Tudengid esitavad Tartu Eesti sügispealinnaks

Filoloogიაüliõpilaste kultuurirühmitus «Vaimsus» teeb homme Tartu linnapeale ettepaneku nimetada Tartu 1. septembril Eesti sügispealinnaks.

Rühmituse esinaine, magistrant Ebe Saat ütles, et Eestis on tavaks nimetada Pärnu suvepealinnaks, Otepää talvepealinnaks ja Türi kevadpealinnaks. «Muidugi põhjendustega. Aga miks ei võiks Tartu sügispealinn olla?»

Ta põhjendas rühmituse ettepanekut sellega, et Tartus

on Eesti vanim ja klassikaline ülikool, samuti maaülikool, mis on võrsunud TÜst, kõrgem kunstikool, teiste ülikoolide filiaalid jt. Ja haridus- ja teadusministeerium.

«Mis siis, et üliõpilaste arv ei ületa pealinna oma, Eestis võiks haridust ja vaimsust väärtustada ikkagi just Tartu».

Rühmitus annab linnapeale koos sügispealinna ettepanekuga üle ka kava, kuidas võiks 1. septembrit linnas tähistada.

Langenud vabadusvõitleja päeva konverents

2. aprillil kell 12 algab aulas langenud vabadusvõitleja päeva konverents «Propagandamüüdid, tegelikkus, tulevikuväljavaated».

Sellega tähistatakse 25 aasta möödumist vabadusvõitleja Jüri Kuke hukkamisest Vologda vanglas ja taasiseisevumise 15. aastapäeva.

TÜ endise õppejõu Jüri Kuke mälestuskonverentsi avab rektor prof Jaak Aaviksoo.

Jüri Kukke meenutavad

võitluskaaslased Mart Niklus ja Enn Tarto. NSV Liidu kokkuvarisemisest, Eesti taasiseisevumisest ja sellele järgnenust on kutsutud rääkima TÜ ajaloolased Olaf Mertelsmann ja Linnart Mäll, akadeemik Anto Raukas, TTÜ majandusteadlane dr Jaanus Raim, ajaloolane Mart Helme, kirjanik Mait Raun, ajakirjanikud Toomas Kümmel, Holger Kaljulaid, Jüri Estam jt.

Info: Rein Vanja, tel 737 5103, rein.vanja@ut.ee.

SPORT

Selgusid Tartu Ülikooli meistrid võrkpallis

Helen Niit
TÜ Akadeemilise Spordiklubi avalike suhete koordinaator

Eelmisel nädalavahetusel toimus TÜ meistrivõistluste eelviimane etapp, mis oli võrkpallis.

Meeste arvestuses võitsid ülikooli meistriliitli õppejõud (Peep Päll, Priit Toru, Tõnu Kallo, Lennart Raudsepp, Mart Abel, Ain Langel). II koha saavutas matemaatika-informaatikateaduskond (Erin Allas, Priit Kervi, Madis Raus, Rain Kirjanen, Ergo Sarapu, Mait Vaiksaar, Anti Orgla, Jüri Gavšin, Mart Anton). III koha võitis bioloogia-geograafiateaduskond (Egon, Urgard, Villu Kasari, Hannes Luidalepp, Jaanis Juhanson,

Priit Adler, Martin Kimmel, Olle Järu, Ago Kaasik).

Naiste arvestuses võitis meistriliitli kehakultuuri-teaduskonna II kursus (Liisa Taul, Ulla Järv, Elis Tennis, Annika Rütli, Kairi Karpa. Evaliis Seiler, Kristi Trummal, Hele-Riin Värk, Maris Järveoja). Teiseks tulid õppejõud (Marika Rauk, Külli Mitt, Marje Peedison, Evi Padu, Sade Viirlaid, Triin Lill). III koha saavutas KT III kursus (Katri Vaiknemets, Janika Kilk, Inga Drobet, Reti Väärt, Margit Keerutaja, Elena Kuznetsova, Mairit Paidra).

Võisteldud on kuuel alal, järele on jäänud vaid saalihoone ki etapp, mis algab 1. aprillil kell 10 TÜ spordihoones.

KEVADPÄEVAD VARSTI KOHAL!

Festival Tartu kevadpäevad pakub 24. aprillist 1. maini mitmekülgset kultuuri- ja meelelahutusprogrammi. Lisainfo, registreerimine ja kava www.studentdays.ee. Puhka vaim välja!

NORA RAAMATUPOOD

Tartus Raekoja plats 11

Inglisekeelsed raamatud 13. aprillini 5, 10 ja 30 krooni. Maksmine ainult sularahas. Avatud E–R kl 11–18, T, K, N 4.–6. aprillini ja 11.–13. aprillini kl 16–18.

IT KOOLITUS TÜ TÖÖTAJATELE

Andmebaasisüsteemi MS Access kursused

Kursuse maht 12 t (TÜ Raamatukogu III korruse arvutiklassis Struve 1a), lektor Eve Aruvee.

Toimumisajad: T, 4., R, 7. ja T, 11. aprillil kl 9.30–13.30. Kursuse programm: www.ut.ee/it/teenused/koolitus. Maksumus ülikooli sisekäibega 900 kr.

Registreerumine ja info: IT osakond, Riina Reinumägi, tel 737 5442, riina@ut.ee.

KAITSMISED

17. aprillil kl 14.15 kaitseb Liivi 2-405 Emilia Käsper magistritööd *magister scientiarum* (informaatika) kraadi saamiseks teemal «Complexity Analysis of Hardware-Assisted Attacks on A5/1» (Jadasifiri A5/1 riistvarapõhiste rünnete keerukusanalüüs). Juhendaja prof Helger Lipmaa. Oponent prof Ahto Buldas.

18. aprillil kl 11 kaitseb keemiahoones aud 154 Urve Paaver magistritööd «Eestis kasvava nõmm-liivatee eeterliku õli keemilise koostise analüüs ja droogi (*Serpylli herba*) vastavus Euroopa farmakopöa nõuetele» (The analysis of the chemical composition of the essential oil of the Wild Thyme growing in Estonia, and the accordance of the herb (*Serpylli herba*) with the European Pharmacopoeia standards). Juhendajad dots Ain Raal (farmaatsia instituut), dots Uno Mäeorg (orgaanilise ja bioorgaanilise keemia instituut) ja vanemteadur Anne Orav (TTÜ keemia instituut). Oponent Viljar Pihl, PhD (keemilise füüsika instituut).

LOENGUD

5. aprillil kl 12 ja kl 14 peab prof Mihály Hoppál (Ungari Teaduste Akadeemia, Budapest) eesti ja võrdleva rahvaluule õppetoolis (Ülikooli 16-215) kaks loengut seeriast «Rebirth of shamanism».

6. aprillil peab prof Mihály Hoppál kaks loengut seeriast «Rebirth of shamanism»: kl 12 eesti ja võrdleva rahvaluule

õppetoolis (Ülikooli 16-215) ja kl 16.15 Akadeemilises Rahvaluule Seltsis (Vanemuise 42). Lisainfo tel 737 5304, 737 5310.

KONTSERT

TÜ AULAS

1. aprillil kl 17 segakoori Hale Bop Singers kontsert.

7. aprillil kl 18 Tartu Poistekoori kontsert.

8. aprillil kl 18 Eesti Klavesiinisõprade Tsunfti kontsert – Lars Ulrik Mortensen (Taani).

VANEMUISE KONTSERDIMAJAS

1. aprillil kl 19 esineb kammer-saalis Alexandre Tharaud (klaver, Pariis).

Kavas: Domenico Scarlatti viis sonaati, Maurice Raveli «Miroirs» ja Chopini kaksteist valssi.

5. aprillil kl 19 kammer-saalis Orazio Vecchi madrigalkomöödia «l'amfiparnaso» (1584). Esitab ansambel Voces Musicales, dirigent Risto Joost.

12. aprillil kl 19 suure reede kontsert. Esinevad Eesti Filharmonia Kammerkoor ja vanamuusikaorkester Concerto Copenhagen, dirigent Paul Hillier.

Kavas Johann Sebastian Bachi Missa h-moll BWV 232.

JAANI KIRIKUS

8. aprillil kl 19 esineb Eesti Rahvusmeeskoor, dirigent Kaspars Putniņš.

Kavas Bryarsi «Cadman Requiem», «Gloriosus Hill». Palestrina «Missa l'homme ar-mee».

TARTU ÜLIKOO

Tartu Ülikool kuulutab välja konkursi **õppejõudude ja teadustöötajate** vabade ametikohtade täitmiseks järgmistes teaduskondades ja asutustes:

- usuteaduskond,
- arstiteaduskond,
- filosoofiateaduskond,
- füüsika-keemiateaduskond,
- haridusteaduskond,
- majandusteaduskond,
- matemaatika-informaatikateaduskond,
- sotsiaalteaduskond,
- TÜ Narva Kolledž,
- TÜ Õigusinstituut.

Täpsem info: www.ut.ee/konkurss.

TARTU ÜLIKOO

Tartu Ülikool võtab tööle

eetikakeskuse koordinaatori,

kelle ülesanne on keskuse asjaajamise, raamatupidamise ja väliskülaliste vastuvõtu korraldamine, ürituste ettevalmistamine ja aruandluse koostamine.

Edukal kandidaadil on:

- administratiiv- ja raamatupidamise töö kogemus
- hea analüüsi-, algatus- ja korraldusvõime
- väga hea koostöö- ja suhtlemisoskus
- väga hea eesti ja inglise keele oskus
- hea arvutioskus (MS Office)
- Kasuks tuleb kõrgharidus ja hea saksa keele oskus

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus ja elulookirjeldus hiljemalt **6. aprillil** e-postiga või paberil TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, Tartu 51014).

Täpsem info: tel 737 5327 (TÜ eetikakeskuse juhataja prof Margit Sutrop).

TOKKROOS

Study tours
International exchanges
Travel

Praktika ja töövõimalused USAs

- Internship USA
- Professional career training USA
- Work and travel USA

Kentmanni 6b, Tallinn
tel +372 667 6787
mob +372 5667 6787

www.tokkroos.ee

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infotoimetaja Leane Morits
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18-210, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
<http://www.ajaleht.ut.ee>

70

Enn Lasn, õppeinfosüsteemi spetsialist – 7. aprill

65

Ludmilla Eeber, raamatukoguhoidja – 7. aprill

60

Ahto Järvik, projektijuht – 5. aprill

55

Ludmilla Bažanova, koristaja – 1. aprill

50

Tiia Rõivas, inimgeograafia spetsialist – 4. aprill

40

Ain Sakk, majandusinformaatika assistent – 1. aprill
Mall Noormets, tantsukunsti professor – 6. aprill

35

Andres Tennus, fotograaf – 5. aprill
Üllo Roos, koristaja – 6. aprill

30

Margus Kanarik, psühholoogia laborant – 3. aprill

Rektori pöördumine

Rektor Jaak Aaviksoo selgitab oma pöördumises ülikooliperеле, miks ta andis nõusoleku end presidendi kandidaadiks esitada.

Teadaolevalt on rektor andnud nõusoleku Sotsiaaldemokraatlikule Erakonnale ja Res Publicale nimetada teda presidendikandidaadi kandidaadiks. Ta põhjendab nõusolekut sellega, et vasta-

valt viie parlamendierakonna kokkuleppele jõutaks ühise presidendi kandidaadini ja saavutataks presidendi valimine Riigikogus käesoleva aasta sügisel.

Tartu Ülikooli valimiskogu on valinud Jaak Aaviksoo rektoriks teiseks ametiperioodiks, mis lõppeb 31. mail 2008. aastal.

Loe lk 3

Ülikooli kammerkoor võitis grand prix

Indrek Mustimets
kammerkoori laulja

1. ja 2. aprillil toimunud IX Eesti kammerkooride festivalil võitis TÜ kammerkoor kõrgeima auhinna – grand prix. Dirigent Triin Kochile anti festivali parima dirigendi tiitel.

Esimesel päeval võistles TÜ kammerkoor kõrgemas kategoorias koos Tallinna ja Pärnu kammerkooridega. Omas kategoorias jäi kammerkoor teiseks. Peaauhinna määras rahvusvaheline žürii üksmeelselt TÜ kammerkoorile. *Grand prix* vooru pääses seitse koori,

kus Tartu Ülikooli kammerkoor oli ainuke Tartu koor.

Festivalil osales 16 Eesti kammerkoori ja 3 kammeransamblit. Koore hindas rahvusvaheline žürii Ints Teterovskise juhtimisel. Žüriisse kuulusid veel TÜ akadeemilise naiskoori vilistlaskoori dirigent Vaike Uibopuu, helilooja Tõnis Kaumann, Eesti filharmoonia kammerkoori laulja ja laulupeadagoog Allan Vurma ning Eesti kammerkooride liidu auliige ja Eesti Muusikaakadeemia emeriitprof Kuno Areng.

TÜ kammerkoor tähistab kevadel kontsertidega Tallinnas ja Tartus oma 35. aastapäeva.

Regionaaltegevust juhib Jan Seepter

Aune Valk
avatud ülikooli keskuse juhataja

10. aprillil vahetub ülikooli regionaaltegevuse peaspetsialist.

Aire Luts-Vähejaus, kes on sel ametikohal töötanud ligi kümme aastat, neist viimased aastad TÜ Tallinna esinduses, asub tööle Tallinna Ülikooli avatud ülikooli.

Tema kümneaastase töö tulemuseks on väga hästi toimiv suhete võrgustik regioonidega: ülikoolil on lepingud 10 maakonna ja kolme linnaga. Maakondades toimub arvukalt avalikke loenguid, ülikooli näitusi jm ülikooli üritusi. Tänu regionaaltegevusele võib Tartu Ülikool ennast julgelt kogu Eesti ülikooliks nimetada – 75% üliõpilastest on pärit väljastpoolt Tartut ja Tartu maakonda.

Aire Luts-Vähejausi oluliseimatest töösaavutustest tuleks veel märkida diskussiooni algatamist teemal, kuidas saavad ülikoolid aidata kaasa regioonide arengule. Sel teemal toimus 2003. a kõrgetasemeline konverents, millele on järgnenud arvukalt ekspertseminare. Ilusa punkti oma tööle paneb Aire 2006. kevadel valminud ülikooli koostööveebiga (www.koostoo.ut.ee), mis tutvustab ülikooli kolmanda missiooni, ühiskonna teenimise eesmärgil toimuvat tegevust ja aitab ettevõtjatel, kohalikel omavalitsustel ja teistel koostööpartneritel leida vajalikke kontakte ülikoolist. Suur tänu selle panuse eest!

Aire Luts-Vähejaus

Jan Seepter

Aprilli algusest töötab TÜ regionaaltegevuse peaspetsialistina Jan Seepter. Ta on lõpetanud TÜ inimgeograafia bakalaureusekraadiga ja õpib samas magistriõppes.

Seepter on töötanud Eesti Regionaalarengu Agentuuris ja Viljandi Kultuuriakadeemias regionaalarenguga seotud projektide juhina. Ta on õpetanud TÜs projektijuhtimist, strateegilist planeerimist ja innovaatilise miljöö loomist. Jan Seepter hakkab töötama Tartus.

Üldpolitolooia lektor Alar Kilp (vasakul) ja võrdleva poliitika prof Vello Pettai lehitsevad varem kaitsitud doktoriväitekirju. Kilp kavatseb kaitsta doktorikraadi järgmisel aastal monograafia alusel.

AIIA SAKOVA

Doktorikraadi kaitsmine lihtsustub

Aija Sakova

31. märtsi TÜ nõukogus muudeti Tartu Ülikooli teaduskraadide põhimäärust, mis uuel kujul hakkab kehtima 1. septembrist 2006.

Doktorikraadi kaitsmisel tervikliku uurimuse alusel ei nõuta sügisest enam kolme artikli ilmumist rahvusvahelise levikuga ajakirjades. Publikatsioonide seeria alusel kaitsmisel kehtib jätkuvalt kolme teadusliku artikli nõue.

Nõuete muutmise taust

1. märtsil esitasid viis sotsiaal- ja humanitaarteaduste professorit – eesti keele ajaloo ja murrete prof Karl Pajusalu, võrdleva poliitika prof Vello Pettai, praktilise filosoofia prof Margit Sutrop, rahvusvahelise ettevõtluse prof Urmas Varblane ja tsiiviilõiguse prof Paul Varul ettepaneku täiendada teaduskraadide põhimäärust.

Olemasolev kord lubas Vello Pettai sõnul doktoritööd kaitsta peale publikatsioonide seeria ka monograafia käsikirja või trüki ilmunud monograafia alusel. Ent samas jättis lahtiseks küsimuse, mil määral peab monograafia puhul doktorant avaldama veel täiendavalt kolm rahvusvahelist publikatsiooni.

«Meie ettepanek lähtus soovist viia Tartu Ülikooli teaduskraadide põhimääruses toodud publikatsioonide nõuded vastavusse teaduskompetentsi nõukogu poolt kasutatava liigitusega publikatsioonide osas. Samuti vajadusest paremini arvestada eri väitekirjatüüpide spetsiifikaga,» selgitas Pettai.

Ka Urmas Varblase sõnul kehtis seni väga ebavõrdne olukord. «Loodusteaduste doktorant osaleb rühmatöös

PROFESSOR VELLO PETTAI

Paljude socialia ning humaniora valdkonna esindajate jaoks oli vana süsteem karjuvas vastuolus rahvusvahelise praktikaga.

ning artiklite avaldamisel pannakse ka tema autorite hulka. Loodusteadustes on tavaline, et artiklil on kuus kuni kümme autorit.» Sellisel ei ole doktorandil Varblase sõnul probleem koguda vajalikud kolm artiklit, et kaitsta doktoritööd.

«Humanitaar- ja sotsiaalteadustes aga on sageli nii, et doktorant peab püstitama ise uurimisülesande, selle läbi töötama, kirjutama 200-leheküljelise doktoritöö ning avaldama veel need kolm publikatsiooni. Ja see oli väga ebavõrdne,» ütles Varblane.

Kolm kaitsmise viisi

Samuti töid Pettai, Pajusalu, Varblane, Sutrop ja Varul selgus kirjas välja selle, et paljudes maailma ülikoolides puudub üldse doktoritöö kaitsmisel publitsseerimisnõue.

Paljude *socialia* ning *humaniora* valdkonna esindajate jaoks oli Pettai sõnul vana süsteem karjuvas vastuolus rahvusvahelise praktikaga: «Saksamaal, Suurbritannias või USA-s näiteks ei nõuta ühtegi publikatsiooni enne väitekirja kaitsmist, kuna suuremahuline käsikiri on ise omaette töö ja väärtus.»

Doktoriväitekirjaks loetakse määruse paranduse kohaselt Tartu Ülikooli väitekirjade seerias ilmunud terviklikku uurimust ja selle PDF-faili. Samuti võib kaitsta publikatsioonide seeria alusel, mis on varustatud kokkuvõtva ülevaateartikliga. Kolmas doktorikraadi kaitsmise või-

malik viis on trüki ilmunud monograafia alusel.

Eelretsenseerimine

Kokkuvõtva ülevaateartikliga varustatud publikatsioonide seeria puhul on kaitsmise eelduseks vähemalt kolme artikli avaldamine. Väitekirjade seerias ilmunud tervikliku uurimuse puhul aga vähemalt ühe artikli avaldamine teadusajakirjas, mida refereerib andmebaas ISI Web of Science või millel on rahvusvaheline kolleegium ja levik, refereeritavus rahvusvahelistes andmebaasides ning avatus kaastöödele.

Määrusesse lisati ka väitekirjade seerias ilmunud tervikliku uurimuse ja monograafia rahvusvahelisel tasemel eelretsenseerimise nõue. Ka publikatsioonide seeria võib kaitsmisnõukogu suunata eelretsenseerimisele, et otsustada väitekirja kaitsmiskõlblikkuse üle.

Karl Pajusalu sõnul on uued nõuded selgemad kõigi teadusvaldkondade jaoks ja tähendavad igal juhul edasiminekut väitekirjade kvaliteedis. «Muidugi peavad kaitsmisnõukogud seisma selle eest, et ametlik eelretsenseerimine ei muutuks formaalsuseks, vaid oleks väitekirja käsikirja üksikasjalik käsitlus. Eelretsensiooni kirjutanud eksperdi võib hiljem kutsuda töö oponentiks, nagu see on tavaline Soomes ja mujalgi,» lisas Pajusalu.

Järgmises UTs prof Margit Sutropi arvamus samal teemal.

TÄNA LEHES

Lahtiste uste päeva erirong

LK 3

Tartu Ülikooli struktuuri korrastamise arutelust

LK 2

Rektori pöördumine

LK 3

UUDISED

Jaak Kangilaski nimetati emeriitprofessoriks

31. märtsil nimetas TÜ nõukogu emeriitprofessoriks Jaak Kangilaski.

Kangilaski lõpetas TRÜ 1963 ajaloolase ja kunsti ajaloolasena. 1967 kaitses kandidaaditöö kunstiajaloo alal, asudes tööle filosoofia-kateedrisse.

Kangilaski on töötanud kunstiinstituudi dotsendi, kunstiajaloo kateedri juhataja ja prorektorina ning aastail 1989–1995 rektorina. 1988 anti talle professori kutse. Alates 1994. aastast on Kangilaski TÜ kunstiajaloo professor, 1999–2000 oli ajaloo osakonna juhataja. 2003. aastast on ta TÜ prorektor.

Jaak Kangilaski teadustöö peamine teema on olnud lääne kunst ja kunstiteooriad 19. ja 20. sajandil. Kangilaski on olnud enamiku Eesti kunstiteadlaste kunstiajaloo õpetaja, tunnustatud lektor ja hinnatud juhendaja.

Presidendikandidaadiks esitati neli Tartu Ülikooli liiget

Vabariigi Presidendi kandidaadiks olid eile hommikupoolikul esitatute hulgas Tartu Ülikoolist rektor professor Jaak Aaviksoo (Sotsiaaldemokraatlik Erakond ja Res Publica), professor Ene Ergma (Res Publica), professor Peeter Tulviste (Isamaaliit) ja professor Aadu Must (Keskerakond).

ONLINE-KÜSITLUS

Kas kavatsed osaleda TÜ struktuuri korrastamise foorumis?

Vastajaid: 80
Uus küsimus:
Mida arvad oma
tööaja kasutamisest?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

Otsused enne jaanipäeva

Aija Sakova

Eelmises UTs ilmus rektori abi Illari Lääne sissejuhataav artikkel «Ülikooli struktuuri korramistamine eeldab kokkulepet». UT koduleheküljel on eelmisest reedest avatud ka struktuuri korramistamise foorum. Teemakohastele küsimustele vastab rektor Jaak Aaviksoo.

Selgitage suurte osakondade või instituutide olulisust.

Ülikooli rahastamine, nagu ka mujal, on suuresti muutunud projektipõhiseks. Seetõttu on väikesed osakonnad olukorras, kus tulud võivad ühel aastal olla suured ja teisel väikesed. Teisisõnu ei ole väikesed osakonnad võimelised projektipõhise rahastamisega kaasnevaid riske haldama ja on seetõttu väga ebastabiilses olukorras.

Samuti eeldavad suured rahvusvahelised teadust rahastavad organisatsioonid oluliselt suuremamahuliste uurimustootluste esitamist, kui seda meie väikesed struktuuriüksused on võimelised tegema. Et konkureerida rahvusvaheliste grantide turul, on äärmiselt oluline suuremate uurimiskollektiivide ühistootluste esitamine.

Mida valdkonna mõiste sätestamine TÜ põhikirjas annaks?

Seda võib kaaluda üht ja teistpidi. Usun, et TÜ viimaste aastate kogemus valdkondliku juhtimise sisetoomisega on positiivne.

Kas valdkonnad tuleks sätestada põhikirjas, on ehk tõesti maitseküsimus. Hetkel mingeid olulisi muutusi valdkondadega seoses kavas ei ole.

Professor Tõnu Lehtsaar (vasakul), rektor professor Jaak Aaviksoo, prof Jaak Kangilaski ja prof Karl Pajusalu 2005. a oktoobris ülikooli arengukoosolekul.

ANDRES TENNUS

Kuidas näeksid välja dekaani, teaduskonna direktori ja programmijuhtide omavahelised suhted?

Praeguste arusaamade kohaselt oleks teaduskonna tippjuht jätkuvalt dekaan, kelle on valinud teaduskond. Direktor ja programmijuhid tegutsevad dekaani käest saadud volituste piires.

Õppekavade praktiline rakendamine ja töökorraldus õppekavade baasil võiks olla programmijuhtide käes ja seega muutuksid nad justkui prodekaanideks. Küll mitte kõikide programmide jaoks, vaid ühe või teatud hulga programmide jaoks, vastavalt teaduskonna ja dekaani otsusele.

Milline oleks instituudi või osakonna direktori pädevus?

Kui teaduskonna tasemel tundub mõistlik dekaani kui valitud ametiisiku kõrvale ka

direktori ametisse võtmine, siis instituudi tasemel on administratiivse töö koormus oluliselt väiksem. Arvan, et instituudi akadeemilise juhi kõrvale administratiivset juhti üldreeglina vaja pole.

Miks peab instituutide või osakondade direktoreid nimetama?

Teatud väiksemate struktuuriüksuste juhtide perioodilise valimisega on seotud üsna suured riskid. Võidakse valida suhteliselt tugev või juhtimiselt nõrk ja üsna tihti vahetuv juht, kelle tegelik võime vastutada kogu allüksuse töö eest on tagasihoidlikum kui seda efektiivseks töökorralduseks vaja oleks.

Miks peab doktoriõppekavade haldamine toimuma keskselt?

Järelevalve doktoriõppe toimimise ja tulemuslikkuse üle on praegu pehmelt öeldes ebapiisav. Sageli puuduvad

teaduskondadel struktuurid ja ametiisikud selle töö tegemiseks. Ja pole päris selge, kas on otstarbekas igas teaduskonnas selliste ametiisikute sisseviimine.

Keskne doktoriõppekavade korraldamine hoiaks kokku inimressurssi. Kindlasti aga puudutaks see vaid doktoriõppe formaalset poolt, mitte akadeemilist sisu.

Mis saab struktuuri korramistamise arutlust edasi?

Esiagne arutelu ülikooli valitsuses oli üsna üldiste ideede tasemel. Kõik põhilised seisukohad ja arutluseks esitatud materjalid on tänaseks UTs ka avaldatud.

Arutelude tulemusena sõnastab administratsioonidirektor Mihkel Pärnoja konkreetsed ülikooli põhikirja või ka vajaduse korral seaduse muudatused, mis seejärel antakse laiemale arutelule teaduskondadesse. Kindlasti on otstarbekas korraldada ka keskseid arutelusid pärast nende materjalidega tutvumist.

Mis ajaks konkreetsed otsused vastu võetakse?

Usun, et arutelu võiks lõpuini jõuda enne jaanipäeva. See tähendab ka otsuste vastu võtmist enne jaanipäeva. Kui vajalikud on seadusemuudatused, siis oleks otstarbekas vähemalt need lülitada praegu arutluse all olevasse TÜ seadusesse. Viimane on ministeeriumi töörihmas ettevalmistamisel.

Kui arutelu peaks rohkem aega võtma, siis ei juhtu ka midagi, kui mõned nendest otsustest sügisesse jäävad.

Täispikk versioon
www.ajaleht.ut.ee.

ARVAMUS

Ajalehe foorumi loomine on tänuväärne

Halliki Harro-Loit
ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna juhataja, dotsent

Tartu Ülikool on nii suur organisatsioon, et selle sisekommunikatsioon ongi keeruline.

Näiteks siseveeb on džungel, kus info leidmine raiskab aega ja energiat. Ajaleht UT ei mahuta ära vajalikku informatsiooni ja seda tehakse 1,75-lise inimtööjõuga (keeleteoimetaja ja teised, kes panevad kokku kaitsmis- ja loenguteateid ning sünnipäevi, ei ole toimetuse koosseisus – toim), mis minu hinnangul on sarnane muinasjuttudes printsiks pürgivale poisile antud ülesandega – ühe ööga terad üskaldes eraldada jms. Kui tahame, et UT funktsioneerib kui AJALEHT, mis igakülgelt informeerib ja korraldab ka debatte.

Foorumid on väga vajalikud

UT kolleegium on eeldanud, et ülikoolil võiks olla siiski AJALEHT ja on sellest tulevalt teinud sisekommunikatsiooni keskkonna arenduse ettepanekuid eelmise aasta juunist alates. Hea, et midagi on hakanud lõpuks muutuma.

Foorumi loomine on tänuväärne, peab vaid lootma, et

juhul kui selle kasutamine jääb esialgu tagasihoidlikuks, ei loeta katset ebaõnnestunuks.

Avaliku debati käivitumine eeldab ülikoolis töötavate ja õppivate inimeste kommunikatsiooniharjumuste muutumist. Foorum tuleb kõigepealt üles leida. Foorumi loomine pidanuks olema paberlehe esikülje teema.

Foorumi vastu laiema huvi tekitamiseks on vaja enamat kui üks teema. Loodan, et lähiajal lisandub vähemalt teaduskraadide nõudeid puudutav foorum. TÜ nõukogu eelmise reede otsus on näiteks minu kolleegidel juba praegu tekitanud mitmeid küsimusi. Teadustöö hindamine ja doktoriõppe tulemuslikkuse määramine, õpetava ja teadusülikooli vastuolud, pensioniiga puudutav otsus –

Peab tekkima kogemus, et arvamused mõjutavad otsustusi ja et küsimused saavad vastused.

need on teemad, mis minu arvamuse kohaselt vajaksid pikemaid debatte.

Julgust ja tahtmist

Kõige olulisem on aga see, et akadeemilisel avalikkusel peab olema julgust ja tahtmist midagi arvata. Selleks peab omakorda tekkima kogemus, et arvamused mõjutavad otsustusi, et püstitatud küsimused saavad vastused ja kriitiline arvamus ei mõjuta arva ja tööd ega elu.

Kui arvajaid ja arvamusi on piisavalt, tekib kahtlemata ka huvi arvamusi lugeda. Võib-olla aasta pärast on võimalik hinnata, kas ülikooli sisekommunikatsioonis on toimunud demokratiseerumine.

Kui tõsiselt tahta töötavat foorumit, tuleb muuta ka ajalehte UT. Vastavaid ettepanekuid hakkas kolleegium tegema juba peaaegu aasta tagasi – on vaja otsingumootorit, oleks vaja välja töötada UT võrguversioon (kolleegiumi pakutud variandis võiks kasutada palju hüperteksti ja linke dokumentidele, uudiseid esitada rohkem ja lühemalt, rõhutades olulist), pluss või-

malust lisada online-uudiseid jooksvalt iga päev.

Lugejal on vääramatu õigus teada, kes on iga artikli, sõnumi, mõtte autor, saatja, kes on seda väljendanud. Võrguversiooni puhul saab eristada ruumi rektoraadile, õppeosakonnale, teabetalitusele ja teistele informatsiooni-tootjale.

Keeruline, kuid oluline on minu hinnangul toimetuse laiendamine ja iseseisvuse suurendamine.

Toimetuse ülesanne peab olema kriitiliselt jälgida seda, et informatsioon muudatustest jõuaks akadeemilise avalikkuse ette ENNE otsuste vastuvõtmist, alles muudatuse planeerimisjärgus. Võib-olla on see tülikas. Kindlasti võtab see maha uuendamise tempot, aga viimasel ajal on minul nii mõnegi otsuse suhtes tekkinud küll tunne, et küllap ma suudan kohanduda, kui nii on vaja. See tähendab, et formaalselt saab otsus täidetud, sest teisi võimalusi pole, sisuliselt aga elame vanamoodi edasi. Õppisime ju juba nõukogude ajal Moskva korraldusi formaalselt täitma.

ÜLEVAADE FOORUMIST

www.ajaleht.ut.ee/foorum

Nädal tagasi käivitus ülikooli struktuuri korramistamise teemaline UT veebifoorum.

Eile hommikuse seisuga oli esitatud 11 kommentaari.

Nimetu arva on teinud kolmetasandilise põhi-struktuuri kohta ettepaneku nihutada teine (teaduskond/kolledž/teadusasutus) ja kolmas (instituut/osakond/kliinik) tasand kõrgemale. Teiseks pakub ta valdkondade moodustamise ja kolmandana valdkondade raames akadeemilised omavalitsuslikud osakonnad. «Seega ülikool ilma (vanade) teaduskondadeta!»

Instituudi või osakonna (2. tasandi üksuse) staatuse ja suuruse kohta märgib samuti üks nimetu arva, et probleem on pigem instituudi/osakonna juhi positsiooni tugevdamises pärast õppetoolide «kaotamist», et neid valides tõuseksid nad professorite hulgast selgemini esile.

Doktoriprogrammide haldamise kohta veel arvamusi polnud.

Teaduskonna nõukogu otsustusõiguse kohta teeb dots Halliki Harro-Loit ettepaneku enne muutma hakkamist analüüsida praegu toimiva struktuuri nõrku ja tugevaid külgi «ning kas siin on üldse vaja muutusi sisse viia tsentraalselt».

Mille alusel viiakse kolledžeid teaduskonna koosseisu?

See on alati konkreetne otsus ja igal sellisel juhul tuleb kaaluda eraldi kolledži ja teaduskonna akadeemilise tegevuse sisulist integratsiooni.

Mingeid langetatud otsuseid ei ole ja reeglite kehtestamine ei ole otstarbekas.

Valdkondade sätestamise kohta ülikooli põhikirja tasemel kahtleb ta, «sest esiteks saavad need nn valdkondade juhtorganid olema kohe varsti ülekoormatud».

Teiseks küsib ta, mis põhjusel on vaja praegust valimist ja atesteerimist korda muuta.

Ka prof Epp Lauk nendib, et pole näinud ühtki põhjendust olemasoleva korra muutmise kohta.

Kõige rohkem (4) on kommentaare osade kolledžite teaduskondade koosseisu viimise kohta.

Kolledži sõber ei saa aru, miks on vaja neid teaduskondade alla viia, kui neil on väga suur mõju oma asukohale. «Ta on oma linna ülikool.» Prof Epp Lauk pärib, mille alusel hakatakse kolledžite liitmist valima.

Pärnu kolledži direktor Garri Raagmaa jagab regionaalarengu asjatundjana kolledži sõbra kartust, lisades, et Pärnu kolledžit pole keegi nagu liita tahtnud. Ta märgib, et «TÜ roll peaks rahvusülikoolina olema toimimine riikliku innovatsioonisüsteemi peana, mille osised saavad olla omaette subjektidena toimetavad kolledžid ja muud TÜ keskset poliitikat teostavad üksused a la maakondlikud esindaja».

REKTORI VASTUS KÜSIMUSELE

Kas kolledži mõju ei vähene teaduskonna kolledžina?

Sisuliselt tähendab kolledži viimine teaduskonna koosseisu seda, et kolledži juht annab aru teaduskonna dekaanile. Kui see peaks kolledži tähtsust antud regioonis vähendama, siis see on tõsine argument teaduskonda integreerimise vastu.

VEEBIKOMMENTAAR

Lectori ja erakorralise teaduri Kenn Konstabeli kommentaar artiklile «Ülikooli struktuuri korramistamine eeldab kokkulepet», UT nr 13, 31. märts 2006.

Ülikooli struktuuri korramistamine eeldab (a) vajadust ja (b) analüüsi

Minu jaoks jäi segaseks, mis tulemust kavandatavatest struktuurimuutustest («korramistamisest») loodetakse ja kuidas need muutused võiksid selle tulemuseni viia.

Ainuke koht artiklis, kus viidatakse konkreetsele probleemile, on esimene lause: «akadeemiliste struktuuriüksuste juhtide ülemäärane administratiivne koormus». Kuidas aitab selle probleemi lahendamisele kaasa ülikooli struktuuri kolmetasemeliseks muutmine, instituutide nimetamine osakondadeks või kolledžite ühendamine teaduskondadega? Ei aitagi – dekaani või osakonnajuhataja administratiivse koormuse vähendamiseks ei ole ülikooli struktuuri üldse vaja muuta. Ka on dekaanil või osakonnajuhatajal endal mitmesuguseid võimalusi ja volitusi oma administratiivse koormuse vähendamiseks. Või mis abi oleks «teaduskonna direktori» ametikohast, kui dekaani juhatajad on juba olemas? Nt SO põhimääruses on öeldud, et «dekaanat /.../ korraldab teaduskonna asjaajamist» ja

«dekanaati juhib dekanaadi juhataja». St dekanaadi juhataja ülesandeks juba on teaduskonna igapäevase asjaajamise korraldamine; millest tuleb lootus, et asi saab paremini korraldatud, kui see anda korraga ülesandeks kahele korraldajale?

Ma ei kahtle õppetoolide kaotamise vajalikkuses (ja muidugi on hea ka kuratooriumi ülesanded selgelt määratleda), kuid ülejäänud muutused tunduvad lähtuvat pigem organogrammi sümmeetriast kui mingist reaalsest vajadusest või kasust.

Võib-olla on selline vajadus või kasu olemas, aga siis tuleks seda korralikult analüüsida; või kui selline analüüs on olemas, siis miks mitte seda ära trükkida?

Diskussiooni algatamise mõttes oleks ka esialgne analüüs või probleemipüstituski märkimisväärselt parem, kui ei-tea-milleks planeeritud muudatusettepanekute tutvustamine, mis ei-tea-kuidas peaksid viima arengukavas soovitud eesmärkideni.

Armsad ülikoolipere liikmed!

Tunnen, et võlgnen ülikooliperele selgituse. Olen töötanud ülikoolis ja jätkan siin töötamist teadmises, et minu ametiaeg lõpeb 2008. aastal.

Tartu Ülikooli rektori ja kodanikuna ei ole ma olnud Eesti ühiskondlikus arengus kõrvalseisja. Paljudes, eelkõige haridust ja teadust puudutavates küsimustes, olen korduvalt sõna võtnud eesmärgiga vastavat poliitikat mõjutada. Olen tegutsenud veendumuses, et minu avalik tegevus teenib põhilises osas ka Tartu Ülikooli huve. Olen koos paljudega teiegi hulgast jõudnud arusaamisele, et Eesti poliitilise elu fragmenteeritus ning strateegiliste sihtide ja väärtuste ähmasumine on kitsaskohad, mille lahendamisele on kohustus anda oma panus kõigil kodanikel. Suhtun tervitavalt parlamendierakondade soovi, et Eesti vajab järgmiseks presidendil ametiajaks isikut, kelle suhtes suudetakse langetada otsus Riigikogu saalis. Selle otsuse saavutamiseks on vajalik 68 Riigikogu liikme poolthäääl, kuid see tulemus on saavutatav ainult kaugeleulatava ja sisulise koostöö toel erakondade vahel. Usun, et selline eesmärk on toetamist väärt ja eelkõige mitte sellepärast, et aidata Vabariigi Presidendi ametisse üksnes Riigikogule sobiv isik, vaid eelkõige sellepärast, et süvendada ja tihendada koostööd erakondade vahel kogu Eesti huvides. Niisugune poliitika on lihtne sõnades, kuid usutav ja teostatav üksnes siis, kui selle nimel ühiselt töötada.

Ettepanek kandideerida nende inimeste hulgas, kelle seast erakonnad peaksid püüdma leida ühiskandidaadi, oli minu jaoks väljakutse, millele oli raske vastata. Minu nõusolek oli kantud arusaamisest, et sellises olukorras eemalejäämine ei teeniks avalikke huve. Ma ei tahaks täna spekuldeerida selle üle, kui suur on tõenäosus, et praegune Tartu Ülikooli rektor osutub valituks Eesti Vabariigi presidendil ametisse. Kui see peaks sündima, siis pean paluma mõistmist, et pean lahkuma rektori ametist enne, kui minu lubadus ülikooli teenida otsa lõppeb. Loodan, et te mõistate seda. Ometi ei ole see kindlasti peamine. Tahaks loota, et eelseisev presidendivalimise protsess edendab Eesti poliitilist kultuuri, annab võimaluse kõigile poliitilistele jõududele väljendada oma seisukohti ja arvamusi Eesti tuleviku kohta. Ühtlasi annab see võimaluse minulgi oma seisukohti esitada, sh ka haridust, ülikooli ja teaduse tulevikku silmas pidades. Julgen täna uskuda, et Eesti Vabariik saab igal juhul väärika riigipea, samas tunneksin ise sügavat rahulolu ka võimalusest jätkata Tartu Ülikooli rektorina oma ametiaja lõpuni.

Rektor Jaak Aaviksoo

Üliõpilaselu ja -olu tutvustas üliõpilaste maskott Villem.

ASTRID VALDMANN

Kuidas sõitis erirong lahtiste uste päevale

Seletuskiri ajalehele Universitas Tartuensis

Ingrid Maiste
õppeosakonna
turunduse peaspetsialist

Et kõik ausalt ära rääkida, pean ma alustama sellest, et igal kevadel toimub ülikoolis lahtiste uste päev.

Tartu inimestel on muidugi väga tore, ärkavad hommikul oma kodus, jooksevad kohvi ja siis tulevad ülikooli peale patseerima. Aga mida vaesed pealinlased peaks tegema? Tartu on ju kole kaugel ja sõit siia on pikk, igav ning kallis.

Istusime vastuvõtu töörühma ja üliõpilasesindusega maha ning asusime ajusid ründama – kuidas teha nii, et ka kaugelt nurga rahvas Põhja-Eesti maakonna keskest saaks tulla Tartu Ülikooli vaatama. Tšarterlend hääletati maha kui liiga kallis ja ohtlik, äkki kukub lennuk alla.

Laevaga Narva veehoidlast üle Pepsi ja mõõda Emajõe kuluks kogu koolivaheaeg sõidu peale, ka jää pole Peipsi pealt veel sulanud. Ja siis – rong, erirong Tallinnast Tartusse lahtiste uste päevale. Kiire, turvaline, pole vaja maksta lennujaamamakse ega oodata jääminekut. Mõeldud-tehtud.

Rongielu

Vaatamata mõningatele protseduurireeglitele (kõik sõita soovijad pidid ennast eelregistreerima Internetis) ja varasele väljumisele (Balti jaamast asus rong Tartu poole teele natuke enne kella kaheksat) sai erirong rõõmsat rahvast täis.

Kaks tundi sõitu möödus märkamatu. Tartu Ülikooli,

Eesti Maaülikooli ja Tartu Lennukolledži üliõpilasesindused jagasid oma kooli infomaterjale ja muud nänni, andsid asjakohast infot ja korraldasid kultuuriprogrammi.

Nõnda tuli võistluse peale puhuda lõhki õhupalle, joonistada oma nägu nii, et panned valge paberi näo peale ja siis joonistad pliatsiga paberile oma näo, karjuti aja peale ISIC-ut, mis lõpuks kõlas küll «kisik-kisik-kisik», kuid rekord küündis kaugelt üle 200 korra minutis.

Proovige järele teha ja te näete, kui raske see tegelikult on.

Rohkem kui 500 huvilist

Üliõpilaselu ja -olu tutvustas üliõpilaste maskott Villem. Rongis jagatud kommidest on magusaisu ilmselt kõigil pikaks-pikaks ajaks täis. SEB Eesti Ühispank toitis kõiki pangale kohaselt kallite šokolaadi-marmelaadikommidega, samal ajal kui veidi kehvemal järjel haridussektor kostitas rahvast väga maitsvate klaas-kommidega.

Tartusse jõudes tekkis küll hetkeline kaos raudteejaamaesises liikluses, kui kogu rongitais rahvast korraka teed ületas. Peahoone poole liiguti mõõda Kuperjanovi tänavat juba ilusas laulupeorongkäigus.

Enne tagasiteele asumist Tartu raudteejaamas noortega juttu ajades selgus, et kõik veetsid väga sisuka ja huvitava päeva. Külalastatud teaduskondadest nimetati enim arsti-, sotsiaal- ja haridusteaduskonda.

Siinkohal on paras aeg

MIDA ARVATI TAGASITEEL TÄIDETUD ANKEETIDES

- Eriti rahule jääd sellega, et sõit oli tasuta (tulevastel tudengitel on raha vähe ja nii anti võimalus ka majanduslikult vähem kindlustatud noortel lahtiste uste päevadest osa saada.
- Meeldis, et üliõpilased, kellega koos sõideti, olid väga sõbralikud ja andsid kasulikku infot.
- Et mängud rongis olid toredad ning tegid olemise lõbusamaks.
- Et erirong andis suurepärase võimaluse tutvuda nii Tartu Ülikooli kui ka Tartu linnaga.
- Mainiti ka ilusat peahooneid ja seda, et kõik inimesed olid head.

otsad kokku tõmmata ja tänada kõiki, tänu kelle abile ning toele lahtiste uste päeva erirong teoks sai – Tartu Ülikool, Eesti Maaülikool, Tartu Lennukolledž, eelnimetatud koolide üliõpilasesindused, kultuuriklubi, Edelarauttee ja SEB Eesti Ühispank.

Tahaks väga loota, et erirongist saab iga-aastane traditsioon ja pikka viha ei pea meie peale ka need tavareisijad, kes said toredas nooruslikus seltskonnas oma varase hommiku veeta ja keda me Tapal tavarongi ümber pidime deporteerima.

Erirongiga tuli Tallinnast Tartusse lahtiste uste päevale üle 500 noore, peale nende ka mõned «jänesed».

UUDISED

Ülikool tunnustab

Tänukirjaga tunnustati 60. sünnipäeval raamatukogu teenindusosakonna klienditeenindajat **Indrek Seppa** ja 65. sünnipäeval väliskirjanduse osakonna raamatukoguhoidjat **Ludmilla Eeberit**.

Valmis uus õppekorralduseeskiri

Täna saadetakse teaduskondadesse uue õppekorralduseeskirja (ÖKE) projekt.

ÖKE uue koostamise protsess on õppeosakonna juhataja Siret Rutiku sõnul kestnud juba üle aasta. «Olulisemad sisulised muudatused puudutavad ainetele ja eksamitele registreerumise protsessi, programmijuhi ülesandeid, välismaal õppimist jm,» ütles Rutiku.

Uue ÖKE projekti ja seletuskirjaga saab tutvuda UT veebileheküljel.

Arvamusi õppekorralduseeskirja projekti kohta ootab õppeosakond hiljemalt 17. aprillini kell 15. 18. aprillil arutatakse ÖKE projekti ülikooli valitsuses.

Akadeemiliste töötajate tööajast

Eile arutati nõukogu saalis akadeemiliste töötajate tööaja kasutamise siseauditi tulemusi. Arutelul kavandati edasist tegevust, mis aitaks kaasa tööaja tulemuslikule kasutamisele. Siseaudit viidi läbi eelmise aasta septembrist selle aasta veebruarini.

Auditi materjalidega saab tutvuda ülikooli siseveebis.

Ajaloo muuseumis Venemaa fotod

12. aprillil kell 15 avatakse ajaloo muuseumis näitus «Misugune sa olid, Venemaa!».

Välja on pandud värvifotod väljapaistva Vene värvusfotograafia leiutaja ja meistri Sergei Mihhailovitš Prokudin-Gorski kultuuripärandist. Kõik ülesvõtted on tehtud aastail 1905–1915 tsaar Nikolai II toetusel. Tsaar aitas Prokudin-Gorski organisearida ekspeditsiooni riigi ääretutesse avarustesse, et uusimat pildistamistehnoloogiat kasutades jäädvustada värvipildis Venemaa pinnal elavaid rahvaid.

Langenud vabadusvõitlejate päevast

2. aprillil aulas toimunud langenud vabadusvõitleja päeva konverentsist osavõtjad tegid ettepaneku kuulutada 27. märts riiklikuks tähtpäevaks.

Üleskutset põhjendatakse sellega, et 27. märtsil 1981 suri vangilaagris TÜ keemiateaduse dotsent Jüri Kukk. «Nimetatud kuupäeval soovime esile tõsta ja jäädvustada kõigi Eesti Vabariigi eest võidelnud kangelaste ja märtrite mälestust,» on kirjutatud pöördumises.

Pöördumine saadeti Riigikogule, kultuuriministrile, valitsusele, muinsuskaitse seltsile ja Riigikogu erakondade fraktsioonidele.

Mälestustahvel keemiahoones

Parimad kliendid väärivad parimat teenindust

Varje Sootak

Konkursil Eesti Parim Teenindaja sai kolmanda koha TÜ Raamatukogu teenindusosakonna juhataja Olga Einasto.

Konkursi esimene voor oli virtuaalne, kus osavõtjail tuli Internetis lahendada kuus probleemset teenindussituatsiooni (www.heateenindus.ee/ eesti). Parimad pääsesid poolfinaali, kus igal võistlejal tuli läbi mängida veel kaks teenindussituatsiooni reaalse kliendiga.

Olga Einasto sõnul oli oluline näidata oma loovust ja proaktiivsust. «Igas olukorras tuli saavutada nii teenindusettevõtte kui ka kliendi seisukohalt rahuldav lahendus, et oleks tagatud kliendisuhte säilimine.»

30. märtsil osales finaalis Tallinna Viru Keskuses 9 teenindajat. Eesti parimaks teenindajaks 2006 valiti Sampo Panga teeninduskoolitaja Aires Rühka.

Olga Einasto ütles, et tun-

neb heameelt, et ülikooli raamatukogu lugejateenindus kuulub Eesti parimate hulka. «Ja see on loomulik – meil on lihtsalt nii toredad ja parimad kliendid, kes väärivad ainult parimat teenindust.»

Konkurents oli tihe, kõige rohkem oli esindatud äri sektori teenindus – Elion Ettevõtte, Hansapank AS, SEB Eesti Ühispank, EMT Esindused, Transcom Eesti OÜ. Kokku osales 103 teenindajat, teenindusjuhti ja teenindus-huvilist.

Ingeborg Bachmannile pühendatud konverents

Aija Sakova

12. ja 13. aprillil toimub Tartu kirjanduse majas rahvusvaheline konverents «Die Wahrheit ist dem Menschen zumutbar».

Konverents on pühendatud Austria kirjaniku Ingeborg Bachmanni 80. sünniaastapäevale.

Selle avab rektor Jaak Aaviksoo, tervitusega esineb

Jüri Valge haridus- ja teadusministeeriumist. Ettekanetega esinevad uurijad nii Eestist, Lätist, Soomest kui ka Saksamaalt.

Konverentsi korraldaja, uuema saksa kirjanduse dots Eve Pormeistri sõnul avatakse 12. aprillil kell 18 TÜ Raamatukogus ka näitus.

Konverentsi korraldab saksa filoloogia õppetool, toetab Austria suursaatkond.

Noored frankofoonid käisid Vilniuses

Riina Roasto
romanistika 1. a üliõpilane

24.–26. märtsini osalesid TÜ frankofoonid Vilniuses esimesel regionaalsel noorte frankofoonide foorumil.

Üritusel tutvustati demokraatia arengut Kesk- ja Ida-Euroopas ning Euroopa uut naabruspoliitikat. Peale selle mõtestati frankofoonia rolli

kodanikuühiskonna arengus ja julgustati piiriülest koostööd osalejate vahel. Iga riigi delegatsioon tegi oma riigist teemakohase ettekande.

Foorumi kulminatsiooni oli regionaalsele noorte frankofoonide võrgustikule aluse panemine ja koostööraamistiku loomine. Tekkis idee ühendada ka Eesti noored frankofoonid. Esitame üles-

kutse initsiatiivgrupi loomiseks. Huvitatutel palume võtta ühendust aadressil noored-frankofoonid@gmail.com.

Eestit esindasid Eveli Kuuse, Siiri Liiva (riigiteadused) ning Riina Roasto (hispaania keel ja kirjandus). Esindatud olid lätlased, leedulased, poolakad ja valgevenelased. Prantsuse kultuuri huvilisi oli kokku tulnud 40–50 ringis.

ÕNNITLEME

Akadeemik Karl Rebane 80

11. aprillil tähistab 80. sünnipäeva emeritprofessor akadeemik Karl Rebane. Üleilmselt tuntud ja tunnustatud teadlane-füüsik sündis Pärnus ning omandas kõrghariduse Leningradi Riiklikus Ülikoolis, jõudes kandidaadikraadini (1955) akadeemik V. A. Focki õpetooli juures. Naasnud Eestisse tööle Tartu Ülikooli, tõi ta kaasa ideid, mis arenedes on suuresti kujundanud Eesti füüsika tänase näo.

Karl Rebase huvikeskmes olid ja on valguse vastasmõju ainega ja võimalused, mis sedakaudu avanevad nii aine süvstruktuuri uurimiseks kui ka nähtuste praktilisteks rakendusteks.

Foononvabad jooned, kuum luminesents, spektraalsälgamine, üksikmolekulide spektroskoopia on mõned olulisemad märksõnad sellest tegevusest. Karl Rebane on olnud silmapaistev teadusorganisaator. Tema elutööks oli praeguse TÜ Füüsika Instituudi rajamine tollase Teaduste Akadeemia rüpes, aga ka kogu akadeemia tegevuse suunamine selle kauaaegse presidendina.

Juubilari tegemisi pärjavad mitmed tunnustused ja aunimetused, ta on paljude rahvusvaheliste ja välismaiste akadeemiate liige. Rida juubilari õpilasi (ja õpilaste õpilasi) on tuntud nimed tänases Eesti teaduses.

Karl Rebast iseloomustab

sügav eruditsioon ja lai huvi-dering, mis ulatub optika ja spektroskoopia teoreetiliste süvaküsimuste juurest üle terrorismi- ja keskkonnaprobleemide välja võõrsivilisatsioonide avastamisvõimalusteni. Seminarides, kus ta osaleb, ei maksa esinejal hõlpu loota – juubilar oskab läheneda probleemidele ootamatu ja üllatava nurga alt ning paneb mõtlema ka asjade üle, mis pealtnäha ilmselged. Laiemale avalikkusele on tuntud tema rahulikud ja kaalukad seisukohavõtud meedias meie ühiskonna valu-ja arengupunktide kohta. Ja küllap arvab juubilar tänagi, et see kõige suurem kala on ikka veel püüdmata!

Palju õnne sünnipäevaks ning tervist ja edu kõigi ettevõtmiste elluviimisel!

Kolleegide ja õpilaste nimel Jaak Kikas

PROFESSORITE KLUBIS

Neljapäeval, 13. aprillil kl 17 jätkab emeritprof Viktor Palm ülikooli kohviku I korrusel oma meenutusi.

LASTEHOMMIK TÛ RAAMATUPOES

Laupäeval, 8. aprillil kl 11 toimub TÛ Raamatupoes lastehommik. Loetakse Piret Raua raamatut «Ernesto küülikud». Kõik lapsed on oodatud!

HOIAME ÄRA VARGUSI

Viimasel ajal on ülikoolis toimunud mitu vargust. Avatud ja järelevalveta ruumidest on varastatud monitor, laserosutaja, rahakott, fotoaparaat, projektor. Botaanikaalast varastati kaks skulptuuri. Ülikooli ohutustalituse juhataja Gero Kartau tuletab kõigile meelde, et lukustamata ukсед, avatud kapiuksed, käe- ja rahakotid nähtavates kohtades jm kergendavad varaste tegutsemist. «Lukustamata ukсед näitavad ka töötajate hoolimatut suhtumist ülikooli varasse.»

ÕNNITLEME

80
Karl Rebane, erakorraline vanemteadur, emeritprofessor – 11. aprill

65
Ruth Mikelsaar, meditsiini- geneetika dotsent – 11. aprill

60
Indrek Sepp, klienditeenindaja – 8. aprill

55
Rein Koch, insener – 10. aprill

Madis Noppel, aerosool- füüsika teoreetiliste probleemide vanemteadur – 11. aprill

50
Irina Bichele, taimefüsioloogia teadur – 8. aprill

40
Andres Kulla, patoloogilise anatoomia professor – 8. aprill

30
Stanislav Liskmann, biokeemia instituudi spetsialist – 9. aprill

Kadi Timpmann, referent – 11. aprill

25
Mari-Liis Lipstok, jurist – 10. aprill

Helen Ilves, õppekorralduse spetsialist – 12. aprill

Tiina Kraav, erakorraline assistent – 14. aprill

Agnes Kütt, erakorraline teadur – 10. aprill

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infoitoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18-210, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ajaleht.ut.ee

JUUBELISEMINAR

11. aprillil toimub TÜ Füüsika Instituudi saalis (Riia 142-108) akadeemik Karl Rebase juubeliseminar

«Foononvabad jooned: viimased arengud ja tulevikuperspektiivid».

Seminar on pühendatud uurimissuuna initsiaatori ja kauaaegse juhi akadeemik Karl Rebase 80. sünnipäevale. Foononvabade joontega tahkiste lisandispektrites ja nende laserspektroskoopiaga on seotud mitmed Eesti füüsika täht- tulemused, nagu spektraalsälgamise nähtuse avastamine (1974) ja selle baasil aegruumilise holograafia võimaluste demonstreerimine.

Ettekanded

Karl Rebane – «Foononvabade joonte Doppler-spektroskoopia»

Vladimir Hižnjakov – «Vibroonspektrite teooriast»

Peeter Saari – «Teine paradigma foononvaba joone ja foonontiiva tekke mõistmiseks»

Nikolai Kristoffel – «Elektron-foononinteraktsioon ja üli-juhtivus»

Aleksander Rebane, Montana Ülikool – «Foononvabad jooned ja aegruumiline kvant-holograafia»

Mati Haas – «Tuumapolaritonid»

Jaak Kikas – «Foononvabad jooned ja molekulaarsondeerimine»

AVALIKUD LOENGUD

Kultuuri- ja kommunikatsiooniteaduste keskuse doktorikool 2006

«Mäletamise kultuurid: minevikukogemus ja -tõlgendus muutavas ajas ja ruumis»

7. aprillil

kl 12.15 Christian Giordano (Fribourg) – «Dealing with the past. Contested heroes, antagonistic histories and the politics of identity»

kl 15.15 Michael North (Greifswald) – «Otherness-Foreignness»

8. aprillil

kl 10.15 Peeter Torop (TÜ) – «Mälu kulturooloogilised parameetrid»

9. aprillil

kl 10.15 Marju Lauristin (TÜ) – «Mälu ja ideoloogia»

kl 11.15 Peeter Tulviste (TÜ) – «Mälu kultuurisühholoogias»

Kõik loengud on peahoone aud 027.

Info: Ene Kõresaar, tel 737 5214, ene.koresaar@ut.ee.

SEMINAR ENERGIAPOLIITIKAST

11. aprillil kell 14.15 algab aulas avalik seminar «Eesti energiapoliitika valikud».

Sissejuhatavad ettekanded on Euroopa Parlamendi liikmelt Andres Tarandilt («Euroopa Liidu energia- ja poliitika ja Eesti valikud») ja akadeemik Anto Raukaselt («Milline võiks olla Eestile kasulik energia- ja poliitika?»).

Seminari juhib prof Tõnu Oja.

SPORT

Parimad tudengite harrastuskorvpallurid

2. aprillil selgusid Viljandis üle-eestilise harrastajate korvpalliturniiri Tudengi Sops võitjad. Turniiri võitis TTÜ SK1, TÜ

Metsjeesus tuli kolmandaks, võites 40:37 TÜ Politoloogiat. TÜ Harrastajad olid kuuendad. Naiste võit läks Tallinna Ülikooli, TÜ oli teine.

Lõppesid TÜ meistrivõistlused

1. aprillil lõppenud TÜ meistrivõistlused võitis teaduskonniti kehakultuuriteaduskonna 2. kursus. II koha saavutas sotsiaal- ja III koha kehakultuuriteaduskonna 3. kursus. Lõplik järjestus:

1. kehakultuuriteaduskonna 2. kursus
2. sotsiaalteaduskond
3. kehakultuuriteaduskonna 3. kursus
4. matemaatika-informaatika-teaduskond
5. bioloogia-geograafiatae-

duskond
6. majandusteaduskond
7. kehakultuuriteaduskonna 1. kursus
8. õppejõud
9.–10. füüsika-keemiateaduskond
9.–10. õigusteaduskond
11. arstiteaduskond
12. kehakultuuriteaduskonna magistrandid/doktorandid
13. filosoofiateaduskond
14.–15. haridusteaduskond
14.–15. usuteaduskond.

UT ILMUMISEST

Järgmisel nädalal tuleb meil ajaleht jälle ühe päeva võrra varem valmis teha. Suure reede tõttu ei ilmu UT mitte reedel, 14. aprillil, vaid neljapäeval, 13. aprillil. Seepärast palume kõik artiklid toimetusse ära saata hiljemalt esmaspäeva, st 10. aprilli hommikuks. Teateid saab edastada veel teisipäeval ja kolmapäeva varahommikul, kolmapäeva hommikupoolikul läheb UT juba trükikotta.

Raamatukogudevahelise laenutuse uued hinnad

Maria Luštšik

TÜ Raamatukogu peaspetsialist

Seoses raamatukogudevahelise laenutuse osakonna (RVL) peamise välispartneri teenuste hinna tõusuga tõusevad hinnad ka ülikooli raamatukogus.

Ülikooli raamatukogu poolt pakutavate teenuste hulgas on oluline koht raamatukogudevahelisel laenutusel. RVL tellib lugejate soovil raamatukogus puuduvaid raamatuid ja artiklite koopiaid teistest raamatukogudest nii Eestist kui ka välismaalt.

Raamatute ja artiklite koopia tellimine on vabariigi piires tasuta. Rahvusvaheline teenus on aga tasuline – maksta tuleb nii raamatu kui ka artikli koopia tellimuse eest.

Raamatukogu on tellitava koopia summa kahandanud nii väikseks kui võimalik, dooterides omalt poolt 1/3 tellitava koopia maksumusest, mis siimaani moodustas 25 krooni artikli pealt. 2005. aastal doteeris raamatukogu artiklite koopia tellimusi kokku ligi 43 000 krooni ulatuses.

RVLi peamine välispartner,

Saksa konsortsium SUBITO, kellel on erandlik õigus edastada koopiaid elektrooniliselt, tõstis oma teenuste hindu 40% võrra, jäädes ikkagi kõige odavamaks ja kiiremaks teenuste pakkujaks Euroopas. Seoses sellega kaasneb artikli koopia hinnatõus ka meie lugejatele. Raamatukogu püüab hinnatõusu lugejate jaoks leevendada, jäädes truuks oma valmidusele doteerida 1/3 koopia maksumusest vaatamata sellele, et toetatav summa suureneb (senise 25 kr asemel 42.50).

Uute hindadega saab tutvuda TÜ Raamatukogu veebileheküljel rubriigis «Teated» ja «Raamatukogudevaheline laenutus».

Ükski raamatukogu ei suuda rahuldada kogu oma lugejaskonna huvisid, soetades kõiki raamatuid ja ajakirju. Raamatukogudevaheline laenutus on efektiivne ja kiire teenus – enamik koopiaid tuleb elektrooniliselt 1–2 päeva jooksul, tellimine ja teavitamine käib virtuaalselt. Seega säästab see ka lugeja aega ja energiat ning osaliselt rahagi, sest raamatute ostmine poest või teadusartiklite tellimine andmebaasidest eraisikuna on vaieldamatult kallim.

KAITSMISED

12. aprillil kl 15 kaitseb Biomeedikumis aud 1006 **Reet Urban** öendusteaduse magistritööd MSc kraadi saamiseks teemal «Rahvusvahelise geriaatrilise hindamise instrumendi RAI-MDS-NH kohandamine Eestis kasutamiseks ja kohandatud instrumendi usaldusväärsuse hindamine» (Adaption of the Instrument of Geriatric Assessment RAI-MDS-NH to Estonia and assessment of reliability of the adapted instrument). Juhendajad dots Kai Saks ja assistent Ilme Aro. Oponent vanemteadur Ülla Linnamägi.

17. aprillil kl 15 kaitseb Biomeedikumis aud 1006 **Külli Jaako** doktoritööd meditsiini- doktoritööd kraadi saamiseks teemal «Studies on the role of neurogenesis in brain plasticity» (Neurogeneesi roll aju plastilisuses). Juhendaja prof Aleksander Žarkovski. Oponent dr Milena Penkova (Kopenhaageni Ülikool, Taani).

18. aprillil kl 10 kaitseb keemiahoones aud 154 **Kailli Anier** magistratööd «HPLC põhise meetodi väljatöötamine tiopuriini metüültransferaasi aktiivsuse määramiseks Eesti populatsioonis ja raviminteraktsioonide ennustamine *in vitro* eksperimentide põhjal» (HPLC Determination of thiopurine S-methyltransferase (TPMT) activity in a Estonian population and predictions of drug interactions involving TPMT based on *in vitro* data). Juhendajad dots Oso Mäeorg ja teadur Kersti Oselin. Oponent teadur Marika Eller.

20. aprillil kl 16.15 kaitseb nõukogu saalis **Antti Tamm** doktoritööd astrofüüsikas «Structure of Distant Disk Galaxies» (kaugete ketasgalaktikate struktuur). Juhendaja dots Peeter Tenjes. Oponentid dr Nils Bergvall (Uppsala Ülikooli Observatoorium) ja dr Jaan Vennik (Tartu Observatoorium).

LOENGUD

Vabade kunstide prof **Vilen Künnapu** järgmine loeng toimub 12. aprillil kell 16.15 keemiaringis. Näidatakse filmi «My architect» Eestis sündinud ja 1906. aastal Ameerikasse emigreerunud arhitektist Louis Kahn.

Soome sporditeadlane Jouko Kokkonen esineb avalike eestikeelsete loengutega:

17. aprillil kl 16.15 Ujula 4 aud 203 «150 aastat organiseeritud spordielu Soomes. Soome spordiajaloo põhijooned ja Eesti-Soome spordisuhete kujunemine»;

18. aprillil kl 14.15 Jakobi 5 aud 302 «Opium rahvale? Sport ja natsionalism Soome ning Eesti vaatevinklist». Kõik huvilised on oodatud! Info: Mare Vene, tel 737 6276 (ajutiselt), mare.vene@ut.ee.

24. aprillist 12. maini toimub Helsingi Ülikooli araabia keele lektori Faruk Abu-Chacra **moodsa araabia kirjakeele intensiivkursus** algajatele (grammatika ja sissejuhatus kõnekeelde ja kultuuri). Loengud toimuavad: E 10.15–12 ph 226, T 16.15–18 ph 226, K, N 16.15–18 ph 227, R 14.15–16 ph 227. Registreeruda saab ÖIS-is ainekoodi järgi USUS.05.011 (Araabia keel- 2 AP, eksam) või usuteaduskonna tunniplaanides kuni 25. aprill. Osavõttu on võimalik tühistada kuni 1. mai. Info: Heli Kuuste heli.kuuste@ut.ee, tel 737 5300.

Poksikursus, vabaaine 4 AP, õppejõud Vello Kade. TÜ võimalus Jakob 5. E 18–19.30, T 17–18.30, K 18–19.30, N 17–18.30, R 18–19.30. Kursus sobib nii mees- kui ka naisüliõpilastele. Registreerimine 10. aprillini. Info: tel 513 2380 ja kohapeal.

TEADE

18.aprillil kl 14.15 kõneleb ph aud 135 üliõpilastele ja õppejõududele Eesti Ajakirjanike Liidu juhatuses esimees Marica Lillemets: «Kutseorganisatsiooni roll professionaalse ajakirjaniku elus». Järgneb diskussioon. Kõik huvilised on teretulnud kuulama ja arutlema!

KONTSERT

TÜ AULAS

9. aprillil kl 12 Tartu ja Tartumaa naiskooride laulupäev.

10. aprillil kl 18 Eesti Klavessiin- sõprade Tsunfti kontsert – Imbi Tarum (klavessiin), Tõnu Jõesaar (tšello, *viola da gamba*).

VANEMUSE KONTSERDIMAJAS

12. aprillil kl 19 suure reede kontsert. Esinevad Eesti Filharmonia Kammerkoor, Concerto Copenhagen.

Tule õppima Narva kolledžisse!

- tegutseb aastast 1999
- üle 800 üliõpilase päevases õppes ja avatud ülikoolis
- 1240 täiendkoolitusel osalejat 2005. aastal

Tartu Ülikooli Narva Kolledž, Eesti vanima ja suurima ülikooli kolledž pakub Kirde-Eestis Tartu Ülikooli kvaliteedimärgiga akadeemilist kõrgharidust, hoiab ja arendab akadeemilisi traditsioone ning seisab ühiskonnale oluliste väärtuste eest. Kolledži üliõpilased saavad teaduspõhise akadeemilise hariduse, laiapõhjalise ja interdistsiplinaarse teadmispagasi, mis

tagab tööturul kõrge konkurentsivõime.

Kolledži õppejõudude kõrval on õppetöösse kaasatud Tartu Ülikooli professorid ning välisõppejõud Venemaalt ja Saksamaalt. Kolledžil on tihe hariduskoostöö Pihkva Riikliku Pedagoogilise Instituudi ja Herzeni-nimelise Venemaa Riikliku Pedagoogilise Ülikooliga.

Oma asukohast tingituna täi-

dab Narva kolledž ka kultuuri-keskuse rolli, korraldades avalikke loenguid, näitusi ja kontserte. Traditsiooniks on kujunenud kevadine raamatulaat ja interaktiivsed haridus- ning teadussaavutusi tutvustavad näitused. Mitmed Narva kolledži seinte vahelt välja kasvanud ideed toetavad aktiivselt Narva linna arengut, aidates kujundada kaasaegset ja inimsõbralikku elukeskkonda.

Oled kahevahel ja ei suuda otsustada, kuhu minna õppima?

Soovid saada korraliku hariduse ja töötada tulevikus perspektiivikal töökohal?

Lisaks raamatukogus veedetud ajale ja saadud teadmistele soovid ka aktiivselt aega veeta koos lõbusate ja leidlike noortega?

See jääski unistuseks, kui

ei oleks TÜ Narva Kolledžit!

Parim võimalus on tulnud — TÜ diplom, parimad Eesti õppejõud, sisukas tudengielu ja seda kõike imekaunis Narvas Ida-Virumaal.

Murrad ikka pead, küsides endalt, kuhu minna õppima?

Tule õppima Narva kolledžisse - see on parim valik!

*Narva kolledži
üliõpilasnõukogu*

Head tulevased üliõpilased, kõige paremini tunnevad üht õppeasutust need, kes selles õpivad. Seetõttu usaldan ma igati meie tänaste üliõpilaste üleskutset teile.

Omalt poolt soovin julgeid ja iseseisvaid valikuid ning head põrumist riigieksamitel.

*Katri Raik,
kolledži direktor*

Rakenduskõrgharidus:

- Noorsootöö
- Kohaliku omavalitsuse korraldus

Bakalaureuseõpe:

- Koolieelse lasteasutuse õpetaja (vene keele baasil)
- Humanitaarained vene õppekeelega põhikoolis (esimene eriala eesti keel teise keelena või inglise keel) (ainult päevases õppes)
- Majandusteadus (ainult avatud ülikoolis)

Bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õpe:

- Klassiõpetaja (vene keele baasil)

Magistriõpe:

- Koolieelse lasteasutuse õpetaja (vene keele baasil)
- Humanitaarainete õpetaja vene õppekeelega põhikoolis (eesti keel teise keelena, inglise keel, inimeseõpetus 4-12.kl.)

Kolledži uus õppehoone

Jaanus Villiko
haldusjuht

Täna tegutseb Tartu Ülikooli Narva Kolledž hoones, mis ehitati 42 aastat tagasi. Enne Narva kolledžit asusid samas hoones Narva polütehnikum ja Narva kõrgkool. Alates 1999. aastast on Narva kolledž püüdnud õppehoones luua akadeemilise ülikooli atmosfääri ning kaasajastanud vastavalt võimalustele tingimusi õppetöö läbiviimiseks.

Vaatamata uuenenud raamatukogule, arvutiklassile ja auditooriumitele on Narva kolledži praegusel õppehoonel siiski mitmeid puudusi, mille kõrvaldamine nõuab suuri rahalisi ja logistilisi vahendeid.

2003. aastal taotles Narva kolledž Euroopa Liidu tõukefondidest rahastust uue õppehoone ehitamiseks ja 2004. aasta kevadel otsustas Eesti Vabariigi Valitsus projekti toetada.

Täna on leitud krunn uue õppehoone ehitamiseks, toimunud on vajalikud eeluurimused ning läbi on viidud konkurss õppehoone arhitektuurilise ideelahenduse leidmiseks. Vaadates konkursi võidutööd, võib juba praegu öelda, et uue õppehoone ruumilahendus on põnev ja inspiratsioonitakav ning selle väline külg väga huvitava arhitektuurilise lahendusega. Samuti on võidutöö arhitektuurilist välisilmet tunnustatud nii Eesti kui ka Euroopa arhitektuurilases kirjanduses.

Uus õppehoone rajatakse Narva vanalinna raekoja kõrval – auväärsemat asukohta on Tartu Ülikooli Narva kolledžile raske leida. Vanalinna uue hoone ehitamine on suur au ja väljakutse, sest uue ehitise välisilme peab keskkonda sobima ja vana raekoja esile tõstma. Seda enam, et raekoda üks vä-

heseid hooneid, mis on Narva vanalinnast esialgsel kujul säilinud. Selleks, et uus ja vana hoone omavahel kokku sobiksid, on Narva kolledž koostöös Narva linna, Eesti Muinsuskaitseametiga ja Sihtasutusega Pro Narva korraldanud arvukalt

seminare, konverentse ja arutelusid.

Kuigi uus õppehoone on Narva kolledžile edasise arengu seisukohast äärmiselt tähtis, on veelgi tähtsamad inimesed, kes selles hoones õpivad ja töötavad. Hoone rajatakse eelkõige mõeldes praegustele ja tulevastele üliõpilastele. Ilma noorte ja teotaheliste inimesteta ei hakka uus hoone

elama, kuid uues Tartu Ülikooli Narva kolledžis peab elu keema! Seda esmaspäevast pühapäevani varastest hommikutundidest hilise õhtuni. Uus õppehoone ei ole koht ainult õppetööks, vaid ka lihtsalt ajaveetmiseks, suhtlemiseks ning miks mitte ka elu esimeseks töökohtaks ja iseenda leidmiseks.

Kevadsemester 2006 Narva kolledžis

23. jaanuaril sõlmisid Narva kolledž ja Tallinna Ülikooli Rakvere kolledž raamlepingu. Vastavalt lepingule saavad Narva tulevased laste- ja noorõpetajad läbida praktika Rakvere linna eestikeelsetes laste- ja noorõpetajate üliõpilased Narva keelekümblusteades.

17.-20. veebruaril võttis Narva kolledž esmakordselt osa rahvusvahelistest haridusmessidest Moskvas ja Sankt-Peterburis, mille tulemusel tegi Moskva Riiklik Pedagoogiline Ülikool kolledžile ettepaneku teha koostööd üliõpilaste ja õppejõudude vahetuse osas.

22. veebruaril toimus Sankt-Peterburis Narva kolledži ja Venemaa Herzeni nim. Riikliku Pedagoogilise Ülikooli delegatsioonide kokkusaamine. Koostöötati tegevused 2006. aastaks. Kolledž jätkab Peterburist külalisprofessori kutsumise traditsiooni, samuti seisab ees venekeelsete loogopeedide ettevalmistamise käivitamine Eestis.

Veebruaris sõlmis Narva kolledž esimesed Erasmus lepingud Poola ja Bulgaaria kõrgkoolidega, mis võimaldavad 2006/2007. õppeaastal nii üliõpilaste kui ka õppejõudude vahetust.

18. märtsil toimus Narva kolledžis 6. eestikeelset kirjandust tutvustav raamatulaat, kus osales 12 kirjastust.

31. märtsist 2. aprillini toimus Narva kolledžis rahvusvaheline konverents "Uued lähenemised inglise keele õpetamisele mitmekultuurses maailmas". Konverentsil osales 90 inglise keele õpetajat ja õppejõudu kõikjal Eestist, aga ka Ameerika Ühendriikidest, Suurbritanniast, Poolast, Kosovost ja Kolumbiast.

12.-16. aprillini toimuvad Narvas "Euroopa kinopäevad Narvas". Kinopäevi korraldavad Tallinna Pimedate Ööde Filmifestival, Narva Linnavalitsus ja Narva kolledž.

5.-7. maini toimub Narva kolledžis teine rahvusvaheline üliõpilaste teaduslik konverents, mis käsitleb lingvistika, kirjanduse, pedagoogika, ajaloo ja sotsiaalteaduste aktuaalseid küsimusi. Ettekannetega esinevad Eesti ja Venemaa ülikoolide üliõpilased.

31. juulist 9. augustini korraldab Narva kolledž järjekordse vene keele suvekooli. Kursus on suunatud vene keelt eelkesktasemel valdavatele huvilistele ja kesken- dub vene kõnekeele oskuse arendamisele.

Sõna üliõpilastele

Anastassia Ivankova
inglise keel, 1. kursus

Mulle soovitati Narva kolledžit kui kõrgkooli, mis annab head haridust.

Narva kolledž on minu ootused täitnud, mul on siin huvitav õppida, sest õppimine ei koosne ainult loengutest, vaid ka erinevate huvitavate meetodite rakendamisest. Rõõmu teevad

õppejõudude põhjendatud nõudmised tudengite suhtes. Ma ei kahetse, et otsustasin mitte oma kodulinna Rakvere, vaid Narva kasuks. Ma ei arva, et Narvas on haridus hullemas olukorras, kui näiteks Tallinnas. On igati tunda, et Narva kolledž on Tartu Ülikooli osa, sest hariduse omandamine on siin kõrgel tasemel.

Anna Averjanov
noorsootöö, 1. kursus

Mulle meeldib kolledžis. Tahan rõhutada kolledži sõbralikku õhkkonda. Õpe on huvitav: meil toimuvad väljasõidud, õppekursioonid, see kõik laiendab silmaringi, lisab teadmisi, arendab. Kolledži poolt pakutavate tehniliste vahenditega ja raamatukoguga olen samuti rahul. Ka ei ole mul probleeme tekkinud vene keele vähese oskuse tõttu. Mulle hakkas siin järjest rohkem meeldima, kuigi algul oli kõik nii võõras. Pealegi tulin siia Põltsamaalt, et saada uusi kogemusi.

Anna Elonen
klassiõpetaja, 2. kursus

Valisin klassiõpetaja eriala, kuna meie peres on õpetajad ka minu ema ja vanaema. Lapsepõlves kohtasin ma tihti pedagoogide üksikõiksust õpilaste suhtes. Otsustasin, et tahan aidata lastel nende võimeid arendada. Narva

kolledži valisin ma välja seepärast, et siin oli olemas täpselt mind huvitav eriala ning minu tuttavad soovitasid kolledžit kui head õppeasutust. Kolledž täitis minu ootused täielikult. Palju on huvitavaid õppeaineid - psühholoogia, pedagoogika jt. Ka kollektiiv on väga sõbralik.

Sõna vilistlastele

Natalja Fedotkina
vene keele kui võõrkeele õpetaja
Keila Gümnaasium

Iga inimene laiendab oma horisonte ise. Nii juhtus ka minuga. Kui ma asusin õppima Narva kolledžisse, siis mõtlesin ainult tööle ühes Narva linna koolis. Mulle on alati meeldinud kirjandus ning nägin ennast just vene keele ja kirjanduse õpetajana. Kolmandal kursusel tekkis meil võimalus valida lisaeriala, valisin vene keele kui võõrkeele.

Saabus lõpetamise aasta ja sain diplomi. Ostsin Õpetajate Lehe ning asusin oma elulookirjeldust Eesti koolidele saatma. Pärast mitmete pakkumiste kaalumist langetasin otsuse Keila Gümnaasiumi kasuks.

Tänaseks olen Keilas elanud ja töötanud juba 3 aastat. Alguses oli raske, sest sattusin eestikeelsesesse ümbrusesse. Üks asi on sooritada kategooria- või tasemeeksam, hoopis teine aga eesti keeles suhtlemine ja töötamine. Nüüd on kõik juba palju kergem. Ma ei kahetse tehtud valikut. Olen tööga väga rahul, mul on kogunenud palju ideid ja plaane. Ka töökaaslastega on mul vedanud. Mind võeti vastu väga soojalt ning aidati, millega saadi.

Jah, ma sain oma hariduse Narvas, ent kas see on väga oluline? Minu arvates pole tähtis, kus sa õpid, millise kooli lõpetad, vaid see, mida elus saavutada tahad. Kui sellele küsimusele on vastus olemas, saad kõigea hakkama.

Alla Ojaverre
Ida-Virumaa Tööhõiveameti
Narva osakonna juhataja kt

Asusin 1999. aastal Narva kolledžis õppima klassiõpetaja eriala. Alustasin õpinguid kolledži asutamisaastal ning kõik esile kerkinud raskused elasime koos üle. Elu õppeasutuses oli küllalt sisutihe: õppisin ei vähem ega rohkem kui kuut keelt peale emakeele, omandasin teisiigi lisaaineid, osalesin kolledži ühiskondlikus elus ning läbisin lisaeriala koolieelse õppeasutuse pedagoog. Kuna õppepäevad algasid sageli hommikul kell 8 ning ka lõppesid kell 8 (tõsi, õhtul), sai kolledžist mulle kodu ning seepärast oli soov teha kõik selleks, et see oleks mugav ning oma.

2003. aasta juunikuu - lõpupidu. Soov kolledžist lahkuda puudus, ent ees ootasid Elu ja Töö. Juba esimesel nädalal peale lõpetamist helistasin koolidesse ja lasteaedadesse ning sain ühes lasteaias töö põhitöökohaga pedagoogi puhkuse ajaks. Seejärel kandsid vilja eelnevalt paljudesse asutustesse saadetud elulookirjeldused mulle tehti pakkumine asuda põhikohaga tööle Ida-Virumaa Tööhõiveametis. Nii algas minu jaoks riigiteenistuja karjäär.

Kuidas jääb siis valitud erialaga? Ees ootab magistrantuur, edasi vaatame. Tahan väljendada tänu kolledži õppejõududele ning administratsioonile, kes suutsid 4 aastaga kasvatada minus iseisvust, otsustus- ja algatusvõimet ning vastutustunnet. Tänu nendele omadustele võib elus palju saavutada.

Narva kolledži erialad

Rakenduskorharidusope

NOORSOOTÖÖ

Valmistatakse ette noorsootöö spetsialist, kes oskab planeerida, juhtida, hinnata ja arendada noorsootööd ning -poliitikat; suudab arendada noorte omaalgatust ja -vastutust ning luua vastava keskkonna. Noorsootöö spetsialist saab mitmekülgse ettevalmistuse tööks nii eesti kui ka vene keeles.

Õppevorm: päevane ja avatud ülikool

Õppeaeg: 4 aastat

Õppekeel: eesti keel, sissejuhatav eesti keele õpe

Sisseastumiseksamid: *eesti kooli lõpetanutele*: emakeele kirjand - riigieksam (30), võõrkeel - inglise, saksa, prantsuse või vene keel - riigieksam (70);

vene kooli lõpetanutele: emakeele kirjand - riigieksam (30), eesti keel teise keelena - riigieksam (50), võõrkeel - saksa, inglise või prantsuse keel - riigieksam (20). Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 70,0. Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 55,0.

Avatud ülikoolis: erialakatse ja eesti keele test (kirjalik)

KOHALIKU OMAVALITSUSE KORRALDUS

Valmistatakse ette mitmekülgsete teadmistega spetsialiste tööks riigiasutustes või mittetulundussektoris ning avalikus sektoris, suunaga kohalikele omavalitsustele. Stuudiumi jooksul saadakse teadmised avalikust haldusest, regionaalsest arengust, Euroopa Liidust, majandusest, õigusest ja projektijuhtimisest.

Õppevorm: päevane ja avatud ülikool

Õppeaeg: 3,5 aastat

Õppekeel: eesti keel, sissejuhatav eesti keele õpe

Sisseastumiseksamid: *eesti kooli lõpetanutele*: emakeele kirjand - riigieksam (30), võõrkeel - inglise, saksa, prantsuse või vene keel - riigieksam (70);

vene kooli lõpetanutele: emakeele kirjand - riigieksam (30), eesti keel teise keelena - riigieksam (50), võõrkeel - saksa, inglise või prantsuse keel - riigieksam (20). Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 75,0. Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 55,0.

Avatud ülikoolis: erialakatse ja eesti keele test (kirjalik)

• Lõpetamisel Tartu Ülikooli diplom koos akadeemilise õiendiga. Õpinguid on õigus jätkata magistriõppes.

• Õppeteenustasu bakalaureuse- ja rakenduskõrgharidusõppes riigieelarvelisel õppekohal 22 000 krooni õppeaastas.

Bakalaureuseõpe

KOOLIEELSE LASTEASUTUSE ÕPETAJA (VENE ÕPPEKEELE BAASIL)

Valmistatakse ette mitmekülgsete teadmistega koolieelse lasteasutuse õpetajaid, kes on võimelised kujundama lapse arenguks soodsa vaimse ja füüsilise keskkonna, vajalikud õppimis- ja tööharjumused. Tulevased pedagoogid omandavad kas lapsevanemate nõustamise kasvatuskõhust, inglise keele või eesti keele kui teise keele õpetaja lisaeriala. Kolledži bakalaureuseastmel lõpetanud võivad töötada lasteaedades õpetajana.

Õppevorm: päevane ja avatud ülikool

Õppeaeg: 3 aastat

Sisseastumiseksamid: *vene keel võõrkeelena - riigieksam (12,5), *eesti keel teise keelena - riigieksam (12,5), kutsesobivuskatse- sisseastumiseksam (50), emakeele kirjand - riigieksam (25), võõrkeel - inglise, saksa või prantsuse keel - riigieksam (12,5).

*Üliõpilaskandidaat valib esimesest kahest eksamist ühe.

Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 70,0. Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 60,0.

Avatud ülikoolis: kutsesobivuskatse ja eesti keele kirjalik test.

HUMANITAARAINED VENE ÕPPEKEELEGA PÕHIKOOIS

Antakse ainealased teadmised eesti keel teise keelena või inglise keele õpetamiseks põhikoolis. Õpingute jooksul valitakse teiseks ja kolmandaks erialaks kas eesti või inglise keel, ajalugu ja ühiskonnaõpetus; loodus- ja inimeseõpetus eesti keele baasil; vene keel võõrkeelena; inimeseõpetus; keelekümblus või sotsiaalpedagoog.

Õppevorm: päevane

Õppeaeg: 3 aastat

Sisseastumiseksamid: eesti keel teise keelena erialal *eesti õppekeeleaga kooli lõpetanutele*: emakeele kirjand - riigieksam (75), võõrkeel - inglise, saksa, prantsuse või vene keel - riigieksam (25);

vene õppekeeleaga lõpetanutele: eesti keel teise keelena - riigieksam (50), emakeele kirjand - riigieksam (25), võõrkeel - inglise, saksa või prantsuse keel - riigieksam (25)

inglise keele erialal: inglise keel - riigieksam (50), emakeele kirjand - riigieksam (25), võõrkeel - inglise, saksa, prantsuse või vene keel - riigieksam (25).

Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 75,0. Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 60,0.

MAJANDUSTEADUS

Antakse akadeemilisi majandusalaseid teadmisi ja pädevus töötamiseks majandusharidust, ärisuhtlust ja majandusinformaatikat nõudvatel ametikohtadel. Õpingute kestel omandatakse spetsiifilised teadmised rahandusest ja arvestusest, juhtimisest ning turundusest.

Õppevorm: avatud ülikool

Õppeaeg: 4 aastat

Õppeteenustasu: 22 000 krooni õppeaastas 30 AP kohta.

Sisseastumiseksam avatud ülikoolis: erialakatse (kirjalik).

Integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe

KLASSIÕPETAJA (VENE ÕPPEKEELE BAASIL)

Valmistatakse ette mitmekülgsete teadmistega klassiõpetajaid, kellel on terviklik maailmapilt ning kes on võimelised kujundama õppimiseks ja õpilase arenguks soodsa keskkonna. Klassiõpetaja on võimeline õpetama 1.-6. klassis enamikku õppeaineid oma klassis. Lisaerialaks saab valida: eesti keele kui teise keele õpetaja (1.-6. klass), inglise keele õpetaja (1.-6. klass), sotsiaalpedagoog põhikoolis või keelekümblusõpetaja (1.-4. klass). Õppevorm: päevane ja avatud ülikool

Õppeaeg: 5 aastat

Sisseastumiseksamid: *vene keel võõrkeelena - riigieksam (12,5), *eesti keel teise keelena - riigieksam (12,5), kutsesobivuskatse- sisseastumiseksam (50), emakeele kirjand - riigieksam (25), võõrkeel - inglise, saksa või prantsuse keel - riigieksam (12,5).

*Üliõpilaskandidaat valib esimesest kahest eksamist ühe.

Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 70,0. Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 60,0.

Avatud ülikoolis: kutsesobivuskatse ja eesti keele kirjalik test

Magistriõpe

Õppevorm: päevane ja avatud ülikool

Õppeaeg: 2 aastat, õppekava maht on 80 AP

KOOLIEELSE LASTEASUTUSE ÕPETAJA (VENE ÕPPEKEELE BAASIL)

Valmistatakse ette mitmekülgsete teadmistega koolieelse lasteasutuse juhte korraldamaks koolieelse lasteasutuse tööd ja sobitus- ja erirühma õpetajaid. Õpitakse kasvatus- ja haridustöö organiseerimist.

HUMANITAARAINETE ÕPETAJA VENE ÕPPEKEELEGA PÕHIKOOIS

Antakse ettevalmistus tööks üldhariduskooli eesti keel teise keelena gümnaasiumiastmes, inglise keel gümnaasiumiastmes või inimeseõpetus gümnaasiumis õpetajana. Eriala on mõeldud bakalaureusekraadiga või sellele vastava haridustasemega isikutele ja töötavatele õpetajatele, kes soovivad juurde õppida ühe õppeaine õpetamist.

Sisseastumiseksamid: magistriõppesse kandideerijail on erialane kutsesobivuskatse, mis koosneb keeleoskuse kontrollist ja esseest.

Essee kirjutatakse pedagoogilisel, hariduselu ja/või pedagoogikat puudutaval teemal emakeeles.

Inglise keele erialal toimub inglise keele oskuse, teistel erialadel eesti keele oskuse kontroll.

Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 60,0.

- Lõpetamisel saadakse Tartu Ülikooli haridusteaduse magistri diplom koos akadeemilise õiendiga. Õpinguid on õigus jätkata doktoriooppes.
- Õppeteenustasu magistriõppes riigieelarvelisel õppekohal 22 000 krooni õppeaastas.

Uus sisseastumistingimustes 2006 õppeaastal

Tartu Ülikoolis rakendatakse lävendi alusel vastuvõttu riigieelarveliste ja riigieelarveliste õppekohtadele juba teist aastat. Üliõpilaskandidaadi, kelle riigieksamite tulemuste põhjal arvutatud punktisumma on võrdne või suurem soovitud erialale astumiseks nõutavast punktisummast, saab asuda õppima tasuta või tasulisel õppekohal Tartu Ülikoolis.

Sisseastumiseks vajalikud eksamid võivad olla riigieksamid või sisseastumiseksamid. Igale eksamil on määratud osakaal. Iga üksiku eksami maksimumtulemus on 100. Maksimaalne eksamite punktisumma on samuti 100. Oma lõpliku punktisumma teada- saamiseks tuleb antud eksami tulemus korrutada läbi vastava osakaaluga ja jagada läbi sajaga, nii saadud arvud tuleb liita.

NB! • Tartu Ülikooli sisseastumiseksamitele päevasesse õppesse kandideerimisel tuleb registreeruda Interneti teel ajavahemikul 1.–25. juuni 2006 Tartu Ülikooli koduleheküljel avataval aadressil enne ülikooli astumiseks vajalike dokumentide esitamist.

• Eritingimustel saavad Tartu Ülikooli kandideerida akadeemilise testi 80,0 punktile sooritanud, üleriigilistest ja rahvusvahelistest aineolümpiaadidest osavõtjad ning edukad sportlased. Eritingimustel on üliõpilaskandidaadil õigus ülikooli kandideerida ainult ühel korral.

Uus tegevusvaldkond – õpetajate ümberõpe

Monica Sakk
mitmekultuurilise hariduse
peaspetsialist

Elukestev õpe ei ole pelgalt sõnakõlks. Inimeste soov olla konkurentsivõimeline ja valmis pidevateks muutusteks tööturul on toonud endaga kaasa vajaduse pakkuda erinevaid koolitusvõimalusi täiskasvanutele. Täiendusõppe kõrval muutub üha olulisemaks ümberõpe, mis annab võimaluse omandada uus eriala.

Kolledži põhitähelepanu on ümberõppe korraldamisel suunatud Eesti venekeelsete gümnaasiumide õpetajatele. Eesmärgiga tagada õpetajate valmisolek osaliseks üleminekuks eestikeelsele õppele aastast 2007, viis kolledž 2005. aastal Euroopa Liidu Phare eesti keele õppe programmi ja Integratsiooni Sihtasutuse toel läbi ümberõppekursused

põhikooli ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse, loodus- ja inimeseõpetuse ning loodusõpetuse ja geograafia õpetajatele (koolituste maht 40 AP). Koolitustel osales enam kui 70 õpetajat ning jätkub algklasside keelekümblusõpetajate ümberõppekursus.

2006. aasta sügisel alustavad kolledžis plaanide kohaselt uued ümberõpperühmad põhikooli ajaloo ja loodusõpetuse õpetaja erialal. Lisaks käivituvad tänava Euroopa Sotsiaalfondi toel veel kaks

mahukat projekti. Koostöös Integratsiooni Sihtasutusega korraldab kolledž eesti keele õpet gümnaasiumi ühiskonnaõpetuse ja geograafia õpetajatele, samuti saavad koolitust osalisele eestikeelsele õppele ülemineku nõustajad. Teise projekti abil selgitatakse välja Narva vene õppekeele koolide õpetajate ümberõppevalmidus, korraldatakse karjääriplaneerimise koolitus ning õpetajate ümberõpe sotsiaaltöötajaks või projektjuhiks.

Uus metoodiliste materjalide sari

Monica Sakk
mitmekultuurilise hariduse
peaspetsialist

Detsembris 2005 ilmusid täienduskoolituse "Eesti keele kui teise keele õpetamine koolieelses lasteasutuses" tulemuseks esimesed Narva kolledži uue metoodiliste materjalide sarja *Series scriptorium Auxilium Collegii Narovens Ad Magistrum Iuventum* trükised. Lasteaia- ja kooliõpetajate praktiliseks abivahendiks mõeldud materjalid teeb hinnatavaks see, et autorid on suurte kogemustega praktikud.

• Eesti keele kui teise keele õpetamine koolieelses lasteasutuses: võõrkeeleõppe meetodid, mängud ja harjutused. Õppematerjal, mis on mõeldud eesti keele õpetamiseks lasteaias, käsitleb erinevaid võõrkeeleõppemeetodeid ning sisaldab praktilisi mängu- ja harjutusi.

• Lugude jutustamine keeleõppes

Kogumik sisaldab 40 erinevat lugu, mis sobilikud lasteaias jutustamiseks ning mida kasutatakse keele õpetamiseks. Väljaanne sisaldab metoodilist juhendit.

• Eesti keele õppimist toetav pildiseeriade sari
Pildimaterjal on mõeldud eesti luuletuste õpetamiseks, sõnavara täiendamiseks. Iga luulerida ilmestab värviline pilt õpetajale ning must-valge lapsele, mida saab hiljem ka värvida.

Samas sarjas avaldatakse lähiajal ka üliõpilaste koostatud õppematerjalid ja metoodiline materjal sellest, kuidas muuta mängulisemaks võrdlemine ja uurimine, loodusega tutvumine, tähtede õpetamine ja lugemine.

Narva kolledži varasematest materjalidest on ilmunud kordustrükk Ene Kurme, Riina Reinvalti õpikust "Nii on kombeks!", mis tutvustab käitumisnorme ja Eestis üldlevinud tavaid. Õpik on mõeldud eelkõige eesti keele vestluskursuse läbiviimiseks kõrgkoolides.

Kuula üksikuid aineid

Tartu Ülikooli Narva Kolledžis on avatud ülikooli raames võimalik leida huvipakkuvaid kursusi bakalaureuse-, rakenduskõrghariduse- ja magistriõppekavade. Kursus või moodul läbitakse täienduskoolituse õppijana ning edukalt läbinutele väljastatakse Tartu Ülikooli tunnistus. Läbitud aineid on õpingute jätkamiseks võimalik üle kanda kraadiõppesse.

Täiendav info:

Maarja Mai Lõokene
tel: 356 0608
Maarja-Mai.Lookene@ut.ee

Avatud ülikool - avatud tulevik

Tänane elukeskkond nõuab inimestelt pidevat eneseharimist, elukestva õppe läbiviimise üks paindlik ja sageli just seetõttu ainuvõimalik vorm on aga kaugkoolitus, mille mitmekesiseid võimalusi saab kasutada Avatud Ülikoolis.

Avatud õppe all peetaksegi silmas eelkõige paindlikku õppimisvõimalust, mis kaotab õppimisel geograafilised, sotsiaalsed ja ajalised piirangud. Avatud ülikooli kaudu õppimise motiiviks on tavaliselt kutse- või ametialane enesetäiendamine, isiksuse arendamine, huvi mingi valdkonna vastu või lisaeriala omandamise soov. Tasemekoolitusse tulevad õppima inimesed, kes soovivad omandada kõrgharidust, jätkata katkenud õpinguid või õppida uut eriala.

Avatud ülikool teenibki ennekõike nende õppijate huve, kes soovivad õppimise kõrval ka töötada. Õppetöö toimub avatud ülikoolis

reeglina sessioonidena kaks korda kuus reedest pühapäevani. Enamik tudengeid töötab omandataval erialal. Suureneb nende üliõpilaste arv, kes jätkavad kolledži lõpetamise järel õpinguid magistriastmes TÜ-s või mujal. Mitmekesisus ja paindlikkus on olulised Avatud ülikooliga seonduvad märksõnad, kuid mitte ainult – tähtis on, millise kvaliteediga õpet saadakse. Kvaliteet on tähtis ja seda aitavad saavutada kõrgelt kvalifitseeritud spetsialistid, kes on koondunud ülikoolide juurde. Avatud ülikool pakub seega võimalust õppida ja osa saada ülikooli infrastruktuurist, valida endale meelepärane maht, aeg ja tempo.

Narva kolledži avatud ülikool pakub 2006/2007 õ.a. võimalust:

1. *õppida bakalaureuseastmel* koolieelse lasteasutuse õpetajaks
2. *omandada haridusteaduse magistrikraad* koolieelse lasteasutuse õpetaja (juhtimine, sobitus- või erirühma õpetaja), klassiõpetaja või gümnaasiumiastme humanitaarainete õpetaja vene õppekeele koolis (eesti keel, inglise keel, inimeseõpetus) erialal
3. *omandada rakenduskõrghariduse* kohaliku omavalitsuse korralduse või noorsootöö erialal
4. *kuulata* üksikuid aineid, *osaleda* erinevatel loengutel ja koolituskursustel.

Olete oodatud tutvuma, lisateavet hankima ning sobivuse korral kindlasti meiega ühinema – koos on hõlpsam õppida ja seeläbi oma eesmäärke saavutada!

Avaldusi ja dokumente saab avatud ülikooli õppesse esitada 31.juulist kuni 23.augustini 2006. Sisseastumiseksamid Narva kolledžis avatud ülikooli toimuvad 26.augustil, algusega kell 10.00. Vastuvõetute nimekirjad pannakse välja Narva kolledžis ja Interneti aadressil www.ut.ee/sisseastumine 4.septembriks.

Täpsem teave meie koduleheküljel: www.narva.ut.ee/av/index.html või telefonil 356 0608

Vastuvõtu korraldus päevasesse õppesse

bakalaureuse- ja rakenduskõrgharidusõppesse kandideerijale:

- Sisseastumiseksamitele registreerumine 1.-25. juulini;
- Sisseastumiseksamid toimuvad 26. juuni - 2. juuli;
- Avalduste ja dokumentide esitamine ajavahemikul 3. - 14. juuli;
- Vastuvõetute nimekirjad avalikustatakse 14. juulil kell 18 ülikooli peahoones ja Interneti-aadressil www.ut.ee/sisseastumine;

Üliõpilaskandidaat on kohustatud teavitama kolledžit riigieelarvelisest õppekohast loobumisest 15. augustiks elektronposti teel, isiklikult või saates kirjaliku avalduse posti teel.

- Riigieelarvelistele õppekohtadele vastuvõetutega sõlmitakse õppeteenuse osutamise leping ajavahemikul 3. juuli - 21. juuli.

magistriõppesse kandideerijale

- Avalduse esitamine 27. juuni - 7. juuli;
- Taotlusi varasemate õpingute sisseastumismõuetele vastavuse hindamiseks esitatakse õppeasutuse kantseleisse hiljemalt 1. juuliks;
- Sisseastumiseksamid toimuvad 8. juuli - 12. juuli;
- Vastuvõetute nimekirjad avalikustatakse 15. juulil Interneti-aadressil www.ut.ee/sisseastumine;
- Riigieelarvelistele õppekohtadele vastuvõetutega sõlmitakse õppeteenuse osutamise lepingud ajavahemikul 17.-21. juuli

Vastuvõtu korraldus avatud ülikooli

- Avalduste esitamine ajavahemikul 31. juuli - 23. august.

Sõna õppejõududele

Sebastian Lehmann
Robert-Boschi Fondi
stipendiaat
Narva kolledži õppejõud

Kuna osa oma ülikooliõpingutest veetsin Venemaal, tundus minu kohale saabudes kõik selge olevat. "Narva on vene provints," selgitasid mulle mu Tallinna tuttavad kas segaduses või šokis, kui neile oma uuest töökohast teada andsin. Minu ettekujutus kolledžist oli sellele vastav. Valve all fuajeed, dokumendikontrollid, raskeloomuline bürokraatia, nõukogudelik rangus tundides.

Agas läks teisiti. Tööpööst - õppisin Narva kolledžit tundma kui ülimalt innovatiivset euroopalikku institutsiooni. Lamedad hierarhiad, nii sisuliselt kui formaalselt euroopalike normide järgi orienteeritud õppekavad. Uued ideed, erinevad projektid, aga ka säilinud kriitikameel. Noor energiline kollektiiv, sageli kolme või nelja keele oskusega, tegi mulle sisseelamise kergeks.

Ei, Narva kolledžis on Nõukogude Liit ammu museaalne minevik. Vaid üliõpilastest kaunitarid koridorides meenutavad mulle seda sagedamini Ivanovos veedetud semestrit.

Sõna tööandjatele

Võimalikud tulevased töökohad: Enamik lõpetajaid töötab õpitud erialal haridusasutustes. Rakendust on leitud ka ametnikuna kohalikus omavalitsuses, tööturuametis, konsultandina, tõlgina. On ka need, kes töötavad Eesti või välismaistes erafirmades.

Tatjana Zarutskihh
Narva Pähklime
Gümnaasiumi direktor

On suurepärane, et meie linnas asub Tartu Ülikooli esindav kõrgkool. Just tänu Narva kolledžile on tekkinud linna koolidel ja lasteadeudel võimalus leida lahendus probleemidele eesti ja inglise keele pedagoogide leidmisel.

Kõik, kellele on hingelähedane loominguline töö lastega, on näidanud end praktiliselt ning töös kõige paremast küljest. See räägib sellest, et kolledži haridusprogramm ning pedagoogiline kollektiiv on ära teeninud tänu ja lugupidamist.

Erilised tänusõnad kuuluvad kolledžile tegevuse eest avatud ülikoolis, kus meie pedagoogidel on avanenud võimalus täiendada erialaseid teadmisi.

Larissa Makarenko
Hansapanga Narva Peetri pangakontori juhataja

Oma kontorisse uusi inimesi otsides pöörame tähelepanu kõigepealt neile, kes on olnud kõrgkoolis aktiivsed, keda iseloomustab avatus, teemade põhjalik uurimine, püüded saada töökogemusi juba kooli ajal, reisimine ja maailmast kogemuste ammutamine. Võime öelda, et need omadused iseloomustavad ka Narva kolledži üliõpilasi ning vilistlasi.

Narva kolledži teaduslikud konverentsid

Vjatcheslav Konovalov
võõrkeelte lektoraadi juhataja

31. märtsist 2. aprillini 2006 toimus Tartu Ülikooli Narva Kolledžis rahvusvaheline konverents "Uued lähenemised inglise keele õpetamisele mitmekultuurilises maailmas" (New Approaches to Teaching English in a Multicultural World).

Konverentsi põhiteemadeks olid:

- Mitmekultuurilises klassiruumis õpetamise probleemid ja nende lahendamise strateegiad;
- Filmi, kirjanduse, draama ja multimeedia kasutamine inglise keele õpetamisel kõigil tase-metel;
- Uudsed lähenemised inglise keele õpetamisel üldhariduskoolis;
- Uudsed lähenemised inglise keele õpetamisel ülikoolis.

Konverentsil osales 90 inglise keele õpetajat ja õppejõudu 11 riigist, ettekandjate hulgas olid Ameerika Ühendriikide, Suurbritannia, Leedu, Kosovo, Poola, Kolumbia, Horvaatia ja Eesti esindajad. Ootuspäraselt moodustasid osalejate enamiku kooliõpetajad ja Eesti kõrgkoolide õppejõud. Konverentsi avamist austas oma sõnavõetuga Ameerika Ühendriikide suursaadik Eestis Aldona Wos.

Konverents toimus tänu Ameerika Ühendriikide suursaatkonna, Briti Nõukogu ja Rahvusvahelise Keeleõppekeskuse (International Language Services) toetusele.

Plaanide kohaselt ei jää tänavune konverents ühekordseks ettevõtmiseks. Narva kolledž loodab tulevikus võõrkeel-

te õpetamise konverentsi läbi viia iga kahe aasta järel.

Jelena Nõmm
vene ja maailmakirjanduse lektor

Traditsiooniliste Narva kolledži teaduslike konverentside hulgas võib nimetada iga-aastast üliõpilaste teaduslikku konverentsi, mis toimub tavaliselt aprilli lõpus – mai alguses (tänavu 5.–7. mail), ning vene-balti kultuurikontaktide arutamisele pühendatud rahvusvahelist konverentsi (toimub kord kolme aasta jooksul, järjekordne konverents on 20.–22. oktoobril 2006. aastal).

Sel aastal on plaanis Üliõpilaste teaduslikust konverentsist osa võtta üliõpilastel Eestis ja Venemaal kõrgkoolidest. Konverentsi temaatika on seotud kolledži tegevuse põhisuundade ja meie üliõpilaste teaduslike huvidega (esitatud on pedagoogika, õppeainete läbiviimise meetodika, lingvistika, kirjandusteaduse, sotsioloogia jt küsimusi puudutavad ettekanded).

Selle aasta oktoobrikuus toimuv konverentsil, mis kannab nimetust "Etnilised ettekujutused ja stereotüübid – kus on nende piir?" pakume arutamiseks piiräärsete kultuuride koosmõju probleeme, teise rahva ja tema kultuuri ettekujutuste kujundamise protsessi vaatlemist ajaloolise, kirjandusliku, folkloori ja teiste allikate materjalide põhjal. Konverents ühendab nii juhtivaid spetsialiste vene-balti kultuurikontaktide alal kui ka noori uurijaid Baltimaadest, Venemaalt, Saksamaalt ja teistest Euroopa riikidest.

Konverentside kokkuvõtva-test materjalidest on kavas välja anda artiklite kogumikud.

Miks õpib sakslane vene keelt?

Sebastian Lehmann
Robert-Boschi Fondi stipendiaat
Narva kolledži õppejõud

Euroopa idaosas on viimase 15 aasta jooksul palju muutunud. Tundub, et Ida-Euroopa väikesed riigid on Venemaast distantseerunud. Uutes Euroopa Liidu riikides vaadatakse lootusrikkalt Läände. Noored unistavad saksa autodest, Hispaania randadest ja rootsi mööblist. Heaolu võtmeks on tänapäeval – nii räägitakse koolis, ülikoolis ja kodus – inglise, saksa ja prantsuse, Lääneriikide keelte oskus.

Kuidas on juhtunud, et sakslane asub nüüd just vene keelt õppima? Hea küsimus. Siinkohal väike lugu: ma mäletan koos vanematega veedetud puhkusi. Austria, Itaalia, Hispaania – klassikalised sakslaste reisisihtkohad. Ida näis mulle tumeda auguna. Sinna sõita? Võimatu! Pool kontinenti täis kelme, bandiite, pettureid, kes lääneerurooplast märgates haistavad head äri.

Siiski – minu uudishimu oli suurem. Nii otsustasin ma suurele tundmatule idale läheneda, hakkasin õppima vene keelt, sõitsin Venemaale ja püüdsin luua pildi sealset maast ja inimestest. Jää sulas. Alles selle pagasiga sõandasin veidi hiljem minna ka üle Saksa idapiiri. Poola, Tšehhi, Balti riigid. Siin kogetu oli uskumatu. Sain peaaegu kõiki vene keeles kõnetada. Bratislavas, Varssavis, Riias või Tallinnas. Mind mõisteti kõikjal.

Vene keel on veel tänagi Ida-Euroopa *lingua franca*. Sild, mis ühendab omal moel kõiki Ida-Euroopa rahvaid.

Kolledžis testitakse vene keele oskust

Olga Burdakova
vene keele ja kirjanduse lektoraadi juhataja

2005. aasta suvel sõlmiti Tartu Ülikooli Narva Kolledži ja Vene Föderatsiooni Haridus- ja Teadusministeeriumi välismaalaste vene keele testimise peakeskuse vahel koostööleping, millega anti Narva kolledžile esimesena Eestis õigus hinnata vene keele kui võõrkeele oskust.

7. veebruaril 2006 toimus Narva kolledžis vene keele kui võõrkeele oskust kinnitavate rahvusvaheliste sertifikaatide pidulik kätteandmine. ТРКИ-i sertifikaadid, mille said eelmise aasta oktoobris toimunud testimise tulemusena 8 inimest, annavad õiguse astuda Venemaa kõrgkoolidesse ilma vene keele oskust täiendavalt tõendamata.

Noorsootöö reaalsus – konspektid ja klounikostüüm

Ilja Golomb
noorsootöö, II kursus

Olen korduvalt esitanud endale küsimuse: kes siis on ikkagi noorsootöötaja? Haritud pedagoog või laia oskustespektriga showman? Ühelt poolt on loomulikult selge, et kaasaegne noorsootöö vajab sügavaid teadmisi eripedagoogikas, kommunikatsioonis ning projektitegevuse korraldamisel. Teisalt pole võimalik tegeleda kvaliteetselt noorsootööga ilma vaba aja korraldamise oskuse, lavakunsti omandamise või esinemisoskusega. Õnneks aitavad Narva kolledžis omandatud teoreetilised teadmised mul tegeleda erinevate ürituste korraldamise ja läbiviimisega. Siinkohal paar näidet selle kohta. Haridusmessid INTELLEKTIKA ja TEEVIIT, kus ma esindasin koos

teiste üliõpilastega Narva kolledžit, sundisid mind uuesti kätte võtma esimese kursuse konspektid, kuna ülikooli ajalehtede laialijagamise pole vaid reklaamrutiin. Siin ei saa läbi ilma esinemisoskuse ja asjaajamiseta. Tallinna külje all Lagedis töötab noortekeskus "Väike Päike", kus ma olen läbi viinud 10 lastepeo

ringis. Vahest on tulnud ümber kehastuda klouniks, vahest piraadiks. Kuigi ma töötasin lastega kulusid marjaks ära ürituste korraldamise loengud. Õppeaine "Teadmisi Eesti kohta" ning maatundmispraktika Lahemaa Rahvuspargis osutusid minu jaoks väga huvitavateks ja kasulikeks. Ilma nende teadmisteta poleks ma toime tulnud giiditööga projektides "Kooli-maailm Narvas" ja "Vabadusette". Ees ootab mind esimene praktika Lasnamäe Noortekeskuses, suvel esimene praktika lastelaagris. Seal saab täpselt selgeks, mida me kõige rohkem vajame – pedagoogikat või show-tegevuse vilumusi. Ühes olen ma kindel, praktikale võtan ma kaasa nii konspektid kui klounikostüümi.

Lucky Loki

Denis Tšertov
inglise keel, 1. kursus

Kindlasti te teate, et sõna *lucky* tähendab inglise keeles *õnnelik*. Kuidas aga tõlkida sõna *loki*, teavad üsna vähesed, sest millisesse sõnaraamatusse ka ei vaata, seda sõna seal ei leia. Miks? Seletan meeleldi.

Loki on skandinaavia päritolu sõna, mis tähendab *jumal, kelm, trikster*, kes võtab putukate, kalade või lindude kuju, naerab välja teisi jumalaid, mille eest jumalad teda ka karistatud. Lisaks on see veel ka 2005. aasta septembris Narva kolledži õppeaine Lavakunsti alused baasil avatud lavakunstiklubi nimi.

Klubi LOKI moodustavad ilusad, loomingulised ja lõbusad esimese kursuse tudengid ning mitte vähem ilus, loominguline, lõbus ning ka musikaalne lavastaja Jelena Sabinina.

Klubis viime läbi pingete mahavõtmise treeninguid, arendame diafragmat ja hingamist, treenime kõneaparati, praktiseerime kiirkõnet, vaatame filme, näidendeid, korraldame loomingulisi õhtuid, laulame laule hirmsatest karvastest koertest ja tagurpidi põlvedega rohu-tirtsudest. Mis kõige tähtsam – juba praegu on täies hoos sädemeid pilduva, naljaka ja kohati mõtlemapaneva lavastuse proovid.

Niisiis, nüüd on teid ametlikult teavitatud meie klubi olemasolust. Mõnigi võib küsida: "Ja mis siis?" Esiteks, kui teil tekkis soov, võite meie klubiga liituda pöördudes siinkirjutaja poole. Teiseks, püsib lootus, et ükskord toimub meie lavastuse esmaesitlus ja lootuses elada on alati huvitav. Ning lõpuks – pidage meeles, et klubi LOKI – see on jõud!

Если бы не Нарвский колледж — все было бы мечтой

- Нарвский колледж начал свою работу в 1999 году.
- Более 800 студентов на дневном отделении и в открытом университете.
- 1240 участников курсов повышения квалификации в 2005 году.

Нарвский колледж Тартуского университета — старейшего и крупнейшего университета Эстонии, позволяет жителям северо-восточной Эстонии получить высшее академическое образование со знаком качества Тартуского университета, развивает и сохраняет академические традиции и важнейшие общественные ценности. Основанное на мощной научной базе академическое образование и багаж широких междисципли-

нарных знаний обеспечивают высокую конкурентоспособность студентов на рынке труда.

Помимо преподавателей колледжа свои знания студентам передают профессора Тартуского университета, а также иностранные лекторы из России, Германии, Америки. Колледж тесно сотрудничает в сфере образования с Псковским государственным педагогическим университетом, Санкт-Петербургским педагогическим университетом им. А.И. Герце-

на, Вильяндской академией культуры ТУ.

Нарвский колледж играет роль центра культуры, организовывая открытые лекции, концерты и выставки. Традиционными стали весенняя книжная ярмарка и интерактивные выставки, знакомящие с достижениями в области образования и науки. Многие идеи, появившиеся и развитые в стенах колледжа, активно способствуют развитию Нарвы, помогая создавать современную жизненную среду.

Ты все еще думаешь, куда подать документы? Хочется получить хорошее образование, подучить интересную профессию, а затем найти себе перспективное место работы?

Хочется помимо просиживания над учебниками и получения знаний провести лучшие годы жизни весело и интересно в компании сметливых и изобретательных сверстников? Слушай, это все было бы необычной мечтой, если бы не

было Нарвского колледжа! Отличный способ совместить приятное с полезным: диплом Тартуского университета, лучшие педагоги Эстонии, насыщенная внеучебная жизнь — все это в красивейшем городе Ида-Вирумаа — в Нарве. Ты все еще думаешь, куда подать документы? Поступай в Нарвский колледж — не прогадаешь!

Студенческий совет
Нарвского колледжа

Уважаемые абитуриенты!

Кто, как не студенты, лучше знает свой вуз! Потому присоединяюсь к воззванию наших нынешних студентов. Со своей стороны желаю вам смело и самостоятельно выбрать свой путь в жизни и «ни пуха» на государственных экзаменах!

Катри Райк, директор колледжа

Прикладное высшее образование:

- Специалист по работе с молодежью
- Организация работы местного самоуправления

Обучение на степень бакалавра:

- Педагог детских дошкольных учреждений (на базе русского языка)
- Гуманитарные предметы в основной школе с русским языком обучения (первая специальность: «эстонский язык как второй» или «английский язык») (только на дневном отделении)
- Экономические науки (только в открытом университете)

Интегрированное обучение на степень бакалавра и магистра:

- Классный учитель (на базе русского языка)
- Обучение на степень магистра:
- Педагог детских дошкольных учреждений (на базе русского языка)
- Преподаватель гуманитарных предметов в основной школе с русским языком обучения («эстонский язык как второй», «английский язык», «человековедение (4–12 кл.)»)

Стартовать в «Дождь» — хорошая примета

Яанус Виллико
зам. директора
по хозяйственной
части

С начала своей работы в 1999 году Нарвский колледж старался создать в этом здании атмосферу академического университета и сделать условия и среду обучения более современными. Несмотря на обновленные аудитории, библиотеку и компьютерный класс, нынешнее здание колледжа все еще имеет некоторые недостатки, исправление которых требует больших вложений и времени.

В 2003 году Нарвский колледж подал в европейские фонды развития ходатайство о финансировании строительства нового здания. Весной

2004 года Правительство Эстонии приняло решение финансировать этот проект.

На сегодняшний день найдено место для строительства нового учебного корпуса, про-

веден архитектурный конкурс (на лучшую идею архитектурного решения нового здания). Проекты, победившие в конкурсе, отличаются оригинальностью внутренней

планировки и очень интересным внешним архитектурным решением здания.

Строительство нового здания в исторической части города — это одновременно и большая честь, и серьезный вызов, потому что внешний вид нового здания должен органично вписываться в среду и выгодно подчеркивать красоту исторического здания ратуши. Для того чтобы новое здание сочеталось со старым, Нарвский колледж в сотрудничестве с группой Нарвы, Департаментом защиты памятников старины Эстонии и Целевым учреждением «Pro Narva» провел большое количество обсуждений, семинаров и конференций.

Хотя новое здание очень

важно для развития Нарвского колледжа, не менее важны и люди, которые в нем учатся и работают. Здание строится, прежде всего, для нынешних и будущих студентов. Именно молодые инициативные люди должны вдохнуть жизнь в новое здание, потому как в новом Нарвском колледже Тартуского университета она должна бурлить с новой силой с понедельника по воскресенье, с раннего утра до позднего вечера. Новое здание — это не просто место для учебы, но и место для общения, приятного времяпрепровождения, и, кто знает, может быть, для кого-то оно станет первым местом работы и поиска самого себя.

Весенний семестр 2006 г. в Нарвском колледже.

23 января Нарвский колледж заключил рамочный договор о сотрудничестве с Ракверским колледжем Таллиннского университета. Согласно договору, нарвские студенты, получающие специальность «учитель дошкольных учреждений», смогут проходить практику в эстоноязычных детских садах г. Раквере, а ракверские студенты — в Нарве.

17–20 февраля Нарвский колледж впервые принимал участие в «Международной ярмарке образования» в Москве и Санкт-Петербурге. Первым результатом стало официальное предложение Московского государственного педагогического университета о сотрудничестве в сфере научной деятельности, обмена студентами и преподавателями.

22 февраля в Санкт-Петербурге состоялась встреча делегаций Нарвского колледжа ТУ и Российского государственного педагогического университета им. А.И. Герцена, в ходе которой утвержден план сотрудничества на 2006 год. Колледж продолжит традицию приглашения профессоров из Санкт-Петербурга, планируется организация подготовки русскоязычных логопедов в Эстонии.

В феврале колледж заключил первые договоры в рамках программы «Egas-tus» с вузами Польши и Болгарии. Эти договоры регулируют обмен преподавателями и студентами в 2006/2007 уч. г.

18 марта в Нарвском колледже состоялась 6-я книжная ярмарка, в которой приняли участие 12 издательств.

С 31 марта по 2 апреля Нарвский колледж проводил международную конференцию «Новые подходы в преподавании английского языка в мультикультурном мире». В конференции приняли участие специалисты в области преподавания английского языка из 11 стран: Эстонии, США, Великобритании, Польши, Косово, Колумбии и др.

5–7 мая в Нарвском колледже состоится очередная студенческая научная конференция по актуальным вопросам лингвистики, педагогики, истории и социальных наук. С докладами на конференции выступят студенты эстонских и зарубежных вузов.

Слово студентам

Анастасия Иванова
английский язык, 1 курс

Я выбрала Нарвский колледж, потому что здесь была специальность, на которую я хотела поступить, и часть обучения проходит на моем родном языке. К тому же мне посоветовали колледж как вуз, дающий хорошее образование.

Мне интересно учиться в колледже. Обучение здесь — это не только лекции, но и различные интересные методики. Радуют и разумные требования преподавателей к студентам.

Я не жалею, что выбрала вуз далеко от дома (я живу в Раквере), и не считаю, что в Нарве учиться хуже, чем, например, в Таллинне. По уровню образования чувствуется, что Нарвский колледж — часть Тартуского университета.

Анна Элонен
классный учитель, 2 курс

Я выбрала специальность "классный учитель", так как у нас целая семейная династия учителей: мама и бабушка. Кроме того, я столкнулась в детстве с негативным отношением педагогов к детям, с их равнодушием к ученикам, и решила, что хочу помогать детям в развитии их способностей.

Нарвский колледж я выбрала потому, что как раз здесь была интересующая меня специальность, и знакомые рекомендовали колледж как хорошее учебное заведение. Колледж оправдал мои ожидания. Учиться здесь интереснее, чем в школе. Много интересных предметов: психология, педагогика и др. И коллектив очень дружный.

Слово выпускникам

Наталья Федоткина
преподаватель русского языка как иностранного в гимназии г. Кейла

Каждый человек сам расширяет свои горизонты. Вот так случилось и со мной.

Когда я только поступала учиться в Нарвский колледж, то думала о работе в одной из нарвских школ и видела себя учителем русского языка и литературы. На третьем курсе у нас появилась возможность выбрать дополнительную специальность "русский язык как иностранный".

На практику я и моя подруга попали в Азери. нас встретили очень тепло, а от учеников мы были в восторге. Какое-то время даже переписывались. Тогда-то я и решила, что хочу преподавать русский язык как иностранный.

И вот я получила диплом. Начала рассылать свое CV по эстонским школам и, рассмотрев все предложения, остановила свой выбор на Кейлаской гимназии.

Кейла — маленький городок, почти пригород нашей столицы, здесь я живу и работаю уже 3 года. Сначала было трудно. Я попала в эстонскую среду. Одно дело — сдавать экзамен на уровень владения языком, а другое — работать и общаться. Теперь уже все намного легче. Я не жалею о сделанном выборе. Очень довольна своей работой, у меня много идей и планов. Мне повезло с коллективом: меня встретили очень тепло, и все помогали, как могли.

Да, я получила образование в Нарве, но разве это играет роль? По-моему, не важно, где ты учился, что закончил; важно, что ты хочешь в жизни делать. Ответишь себе на этот вопрос — и все получится.

Алла Оявере
и.о. заведующей отдела в нарвском отделе Службы занятости Ида-Вирумаа

В колледж я поступила в 1999 г. на специальность "классный учитель". Мы учились с самого основания колледжа и все трудности переживали вместе. Жизнь в колледже была весьма насыщенной: я изучала — ни много ни мало — 6 языков (помимо родного), осваивала другие дополнительные предметы, участвовала в общественной жизни колледжа, получила дополнительную специальность "педагог дошкольного образования". Поскольку учебный день для меня чаще всего начинался в 8 утра и заканчивался в 8 вечера, колледж стал родным домом, а поэтому хотелось сделать все, чтобы он был более уютным.

Хочется выразить благодарность преподавательскому составу и администрации колледжа за воспитанные во мне за 4 года самостоятельность, решительность, инициативность и ответственность. Благодаря этим качествам в жизни многого можно добиться.

Специальности в Нарвском

Прикладное высшее образование

СПЕЦИАЛИСТ ПО РАБОТЕ С МОЛОДЕЖЬЮ

Цель: подготовить специалиста по работе с молодежью, который умеет планировать, руководить, оценивать и развивать работу с молодежью, а также молодежную политику; способен развивать инициативность и ответственность у молодежи, а также создавать соответствующую среду. Специалист по работе с молодежью получает разностороннюю подготовку для работы как на эстонском, так и на русском языке.

Форма обучения: дневная и открытый университет.

Срок обучения: 4 года.

Язык обучения: эстонский язык, вводное обучение эстонскому языку.

Вступительные экзамены.

Для выпускников школ с эстонским языком обучения: сочинение по родному языку — государственный экзамен (30), иностранный язык: английский, немецкий, французский или русский языки — государственный экзамен (70).

Для выпускников школ с русским языком обучения: сочинение по родному языку — государственный экзамен (30), эстонский язык как второй — государственный экзамен (50), иностранный язык: немецкий, английский или французский — государственный экзамен (20).

Проходной балл для поступления на бесплатное обучение — 70,0. Проходной балл для поступления на платное обучение — 55,0.

В открытом университете: тест по специальности и письменный тест по эстонскому языку.

ОРГАНИЗАЦИЯ РАБОТЫ МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ

Цель: подготовить специалистов с разносторонними знаниями для работы в государственных учреждениях, в некоммерческом и открытом секторах, в местном самоуправлении. В ходе обучения даются знания об административном управлении, о региональном развитии, Европейском Союзе, об экономике, праве и руководстве проектами.

Форма обучения: дневная и открытый университет.

Срок обучения: 3,5 года.

Язык обучения: эстонский язык, вводное обучение эстонскому языку.

Вступительные экзамены.

Для выпускников школ с эстонским языком обучения: сочинение по родному языку — государственный экзамен (30), иностранный язык: английский, немецкий, французский или русский языки — государственный экзамен (70).

Для выпускников школ с русским языком обучения: сочинение по родному языку — государственный экзамен (30), эстонский язык как второй — государственный экзамен (50), иностранный язык: немецкий, английский или французский — государственный экзамен (20).

Проходной балл для поступления на бесплатное обучение — 75,0. Проходной балл для поступления на платное обучение — 55,0.

В открытом университете: тест по специальности и письменный тест по эстонскому языку.

Обучение на степень бакалавра

ПЕДАГОГ ДЕТСКИХ ДОШКОЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ (НА БАЗЕ РУССКОГО ЯЗЫКА ОБУЧЕНИЯ)

Цель: подготовить для детских дошкольных учреждений разносторонне образованных учителей, которые способны создать для развития ребенка благоприятную духовную и физическую среду, привить необходимые навыки обучения и работы, а также консультировать родителей в вопросах воспитания. Будущие педагоги получают дополнительную специальность: "учитель английского языка", "учитель эстонского языка как второго" или "консультирование родителей по вопросам воспитания". Студенты, прошедшие в колледже обучение на ступени бакалавра, могут работать учителями в детских садах.

Форма обучения: дневная и открытый университет.

Срок обучения: 3 года.

Вступительные экзамены: *русский язык как иностранный — государственный экзамен (12,5), *эстонский язык как второй — государственный экзамен (12,5), тест на профпригодность — вступительный экзамен (50), сочинение по родному языку — государственный экзамен (25), иностранный язык: немецкий, английский или французский — государственный экзамен (12,5).

*Абитуриент выбирает из первых двух экзаменов один. Проходной балл для поступления на бесплатное обучение — 70,0. Проходной балл для поступления на платное обучение — 60,0.

В открытом университете: тест на профпригодность и письменный тест по эстонскому языку.

ГУМАНИТАРНЫЕ ПРЕДМЕТЫ В ОСНОВНОЙ ШКОЛЕ С РУССКИМ ЯЗЫКОМ ОБУЧЕНИЯ

Цель: дать знания для преподавания двух предметов в основной школе, при этом один из предметов — эстонский язык как второй или английский язык. В качестве второй или третьей можно получить специальности: "эстонский язык как второй", "английский язык", "история и обществоведение", "природоведение" и "человековедение" на базе эстонского языка, "русский язык как иностранный", "человековедение", "языковое погружение" или специальность "социальный педагог".

Форма обучения: дневная.

Срок обучения: 3 года.

Вступительные экзамены.

Специальность "учитель эстонского языка как второго". Для выпускников школ с эстонским языком обучения: сочинение по родному языку — государственный экзамен (75), иностранный язык: английский, немецкий, французский или русский языки — государственный экзамен (25);

Для выпускников школ с русским языком обучения: эстонский язык как второй — государственный экзамен (50), сочинение по родному языку — государственный экзамен (25), иностранный язык: немецкий, английский или французский — государственный экзамен (25).

Специальность "учитель английского языка": английский язык — государственный экзамен (50), сочинение по родному языку — государственный экзамен (25), иностранный язык: английский, немецкий, французский или русский языки — государственный экзамен (25).

Проходной балл для поступления на бесплатное обучение — 75,0. Проходной балл для поступления на платное обучение — 60,0.

• По окончании выдается диплом Тартуского университета с академической справкой. Есть право продолжить обучение в магистратуре.

• При платной форме обучения на степень бакалавра или при получении прикладного высшего образования стоимость обучения составляет 22 000 крон в год.

ЭКОНОМИКА

Цель: дать основы академического экономического образования и навыки для работы на местах, требующих знаний в сфере экономики, руководства бизнесом и экономической информатики. Специализация в открытом университете направлена на приобретение специфических знаний в области финансов и учета, а также управления и маркетинга.

Форма обучения: открытый университет.

Срок обучения: 4 года.

Стоимость обучения: 22 000 крон в год (30 АР).

Вступительный экзамен в открытом университете: письменный тест по специальности.

Интегрированное обучение на степень бакалавра и магистра

КЛАССНЫЙ УЧИТЕЛЬ (НА БАЗЕ РУССКОГО ЯЗЫКА)

Цель: подготовить классных учителей с разносторонними знаниями, обладающих целостной картиной мира, которые способны создать благоприятную среду для обучения и развития ученика. Классный учитель в своем классе может преподавать большинство учебных предметов (1-6 кл.). В качестве дополнительной можно выбрать следующие специальности: "учитель эстонского языка как второго (1-6 кл.)", "учитель английского языка (1-6 кл.)", "социальный педагог в основной школе" или "учитель, работающий по методике языкового погружения (1-4 кл.)".

Форма обучения: дневная и открытый университет.

Срок обучения: 5 лет.

Вступительные экзамены: *русский язык как иностранный — государственный экзамен (12,5), *эстонский язык как второй — государственный экзамен (12,5), тест на профпригодность — вступительный экзамен (50), сочинение по родному языку — государственный экзамен (25), иностранный язык: немецкий, английский или французский — государственный экзамен (12,5).

*Абитуриент выбирает из первых двух экзаменов один. Проходной балл для поступления на бесплатное обучение — 70,0. Проходной балл для поступления на платное обучение — 60,0.

В открытом университете: тест на профпригодность и письменный тест по эстонскому языку.

Обучение на степень магистра

Форма обучения: дневная и открытый университет.

Срок обучения: 2 года, объем программы 80 АР.

ПЕДАГОГ ДЕТСКИХ ДОШКОЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ (НА БАЗЕ РУССКОГО ЯЗЫКА)

Цель: подготовить руководителей для детских дошкольных учреждений и консультантов родителей в вопросах воспитания.

колледже

Магистранты обучаются организации воспитательной и образовательной работы.

ПРЕПОДАВАТЕЛЬ ГУМАНИТАРНЫХ ПРЕДМЕТОВ В ОСНОВНОЙ ШКОЛЕ С РУССКИМ ЯЗЫКОМ ОБУЧЕНИЯ

Цель: подготовить к работе в гимназическом звене преподавателя эстонского языка как второго, преподавателя английского языка или человековедение. Специальность предназначена для тех, у кого имеется степень бакалавра или соответствующее ей образование, а также для работающих учителей, которые хотят дополнительно изучить преподавание одного предмета в основной школе или гимназии.

Вступительным экзаменом для кандидата на магистерское обучение является тест по специальности на профпригодность, который состоит из контроля языковых навыков и эссе.

Эссе пишется на родном языке на педагогическую и/или касающуюся учебной жизни и педагогики тему.

По специальности «учитель английского языка» проводится тест на владение английским языком, по другим специальностям — контроль уровня владения эстонским языком.

Проходной балл для поступления на бесплатное обучение — 60,0

- По окончании выдается диплом магистра педагогических наук Тартуского университета с академической справкой. Есть право продолжить обучение в докторантуре.
- При платной форме обучения на степень магистра стоимость обучения составляет 22 000 крон в год.

Прием на дневное отделение

Обучение на степень бакалавра или прикладное высшее образование.

- Вступительные экзамены проводятся с 26 июня по 2 июля.
- Заявления принимаются с 3 по 14 июля.
- Списки принятых в ТУ публикуются 14 июля в 18.00 в фойе университета и в интернете.
- С поступающими на платные места обучения договоры заключаются с 3 по 21 июля.

* Абитуриент обязан сообщить колледжу об отказе от бесплатного места обучения до 15 августа по электронной почте, лично или выслав письменное заявление на адрес колледжа.

Обучение на степень магистра.

- Заявления принимаются с 27 июня по 7 июля.
- Ходатайство об оценке соответствия результатов предыдущего обучения условиям приема предоставляются в канцелярию колледжа к 1 июля.
- Вступительные экзамены проводятся в период с 8 по 12 июля.
- Списки принятых в ТУ публикуются 15 июля в интернете по адресу: www.ut.ee/sisseastumine.
- С поступающими на платные места обучения договора заключаются с 17 по 21 июля.

Прием в открытый университет

- Заявления принимаются с 31 июля до 23 августа.
- Вступительные экзамены проводятся 26 августа.
- Списки принятых в открытый университет публикуются 1 сентября в интернете по адресу: www.ut.ee/sisseastumine.
- С поступающими на платные места обучения договоры заключаются с 1 по 8 сентября.
- Принятые в университет зачисляются к 22 сентября.

Прием документов:

По рабочим дням 10.00–16.00.

В Нарвском колледже, Кересе 14–101, Нарва, 20304.

Необходимые документы:

- заявление (форма публикуется в интернете по адресу: www.ut.ee/sisseastumine);
- свидетельство об окончании средней школы или же диплом предыдущей ступени обучения и академическая справка;
- свидетельство о сдаче государственных экзаменов;
- свидетельство о сдаче эстонского языка на средний уровень (D категория) или справка о сдаче данного экзамена;
- удостоверяющий личность документ, в случае изменения имени — документ, подтверждающий данный факт.

Открытый университет — открытое будущее

Современное общество требует от человека постоянного самосовершенствования. Одной из гибких и потому зачастую единственно возможной формой реализации идеи «обучения на протяжении всей жизни» является дистанционное обучение. Различные возможности дистанционного обучения предлагает вам открытый университет.

Как показывает наш опыт, абитуриентами открытого университета движут самые разнообразные мотивы. Это и необходимость повышения квалификации в рамках своей профессии или должности, и желание получить дополнительную специальность, и интерес к некоторой области знаний, и стремление к развитию личности в целом.

Высокое качество получаемого в открытом университете образования обеспечивают наши преподаватели, а вы выбираете подходящий именно вам объем, время и темп обучения.

В 2006/2007 уч. г. открытый университет Нарвского колледжа предоставляет следующие возможности.

1. **Получить степень бакалавра** на спе-

циальностях «педагог детских дошкольных учреждений».

2. **Получить степень магистра** педагогических наук по специальностям «педагог детских дошкольных учреждений» (руководство ДДУ, учитель группы детей с особыми потребностями), «классный учитель» и «гуманитарные предметы в основной школе с русским языком обучения» (эстонский язык, английский язык, человековедение).

3. **Получить прикладное высшее образование** по специальностям «организация работы местного самоуправления» и «специалист по работе с молодежью».

4. **Прослушать** отдельные лекционные курсы.

5. **Участвовать** в курсах повышения квалификации.

Непрерывно присоединяйтесь к нам — вместе и учиться и достигать поставленных целей проще!

Заявления и документы в открытый университет можно подавать с 31 июля по 23 августа 2006 года. Вступительные экзамены в открытый университет на перечисленные выше специальности состоятся 26 августа. Списки поступив-

ших будут вывешены на доске объявлений в Нарвском колледже и опубликованы на сайте ТУ по адресу: www.ut.ee/sisseastumine к 4 сентября.

Возможность прослушать отдельный лекционный курс

Нарвский колледж предлагает в рамках открытого университета прослушать любой представляющий для вас интерес курс лекций из обозначенных выше учебных программ. Один лекционный курс или объединенные в модуль несколько курсов вы можете прослушать как курсы повышения квалификации. Успешно сдав предусмотренные курсом экзамены или зачеты, вы получаете свидетельство Тартуского университета. В дальнейшем, получая высшее образование, прослушанные предметы вы можете перенести в качестве программных предметов.

Дополнительная информация:
Маарья-Май Лыокене
Тел.: 35 60 608
e-mail: Maarja-Mai.Lookene@ut.ee

Новое в условиях поступления в 2006 году

В Тартуском университете система приема абитуриентов на основании проходного балла действует уже второй год. Все абитуриенты, сумма баллов которых равна или больше требуемой на данной специальности, проходят, в зависимости от набранной суммы, на бесплатное или на платное место обучения в Тартуском университете (сумма баллов рассчитывается на основании государственных экзаменов).

При поступлении на некоторые специальности необходимо сдавать вступительные экзамены. Максимальный результат каждого отдельно взятого экзамена — 100 баллов. Максимальная сумма баллов всех экзаменов после пересчета также равняется 100. Для того чтобы узнать свою итоговую сумму баллов необходимо результат экзамена умножить на процент, в

котором экзамен учитывается на данной специальности, и разделить на сто. Полученные результаты надо сложить.

NB!

• При поступлении на дневное отделение Тартуского университета на вступительные экзамены необходимо предварительно зарегистрироваться на страничке ТУ в интернете с 1 по 25 июня 2006 года. Регистрация проводится до подачи документов в ТУ!

• На особых условиях в Тартуский университет могут поступать абитуриенты, набравшие за академический тест 80,0 баллов, а также победители государственных и международных олимпиад и успешные спортсмены. На особых условиях абитуриент может поступать в Тартуский университет только один раз.

Слово работодателям

Татьяна Заруцких
директор Нарвской
Пяхклимьяэской
гимназии

Замечательно, что в нашем городе есть вуз, который представляет Тартуский университет. Наше сотрудничество можно оценить как плодотворное и творческое. Именно благодаря колледжу школы и детские сады смогли решить проблему нехватки педагогов эстонского и английского языков.

Лариса Макаренко
руководитель
конторы Хансабанка
в Нарве

Наш опыт приема на работу студентов Нарвского колледжа был исключительно позитивным. Это инициативные и способные люди. Опыт работы в банке обоюдно полезен: он дает будущему педагогу практику общения с людьми, а нам — молодых работников со

Все, кому по душе созидательная деятельность с ними, показали себя на практике, в работе с самой лучшей стороны. Это говорит о том, что учебная программа и преподаватели колледжа заслуживают похвалы и благодарности. Не сомневаемся, что разносторонняя просветительская деятельность, открытость всему новому привлечет молодых людей к обучению в Нарвском колледже.

свежим взглядом на жизнь и интересными идеями.

Мы, в первую очередь, обращаем внимание на тех, кто был активным в университете, пробовал себя в разных сферах деятельности, был открыт для общения, стремился к знаниям, путешествовал и знакомился с миром, накапливал опыт. Можем сказать, что студенты и выпускники Нарвского колледжа обладают этими качествами.

Курсы переобучения учителей — новая сфера деятельности

Моника Сакк
специалист по
мультикультурному
образованию

Обучение в течение всей жизни — не просто сочетание слов. В современном обществе люди постоянно испытывают необходимость изучать что-то новое, развиваться, чтобы быть конкурентоспособными на рынке труда. Поэтому возник интерес к различным формам переобучения взрослых. Наряду с курсами повышения квалификации все большую популярность завоевывает переобучение, которое предоставляет возможность получения еще одной специальности в дополнение к уже имеющейся.

Основное внимание в сфере переобучения колледж уделяет учителям русскоязычных гимназий Эстонии. Чтобы подготовить учителей к частичному переходу на обучение на эстонском языке

в гимназическом звене в 2007 году, колледж при поддержке программы обучения эстонскому языку в рамках проекта ЕС "Phare" и Целевого учреждения интеграции, провел в 2005 году курсы переобучения для учителей истории и обществоведения, учителей природоведения и человековедения и учителей географии основной школы (объем 40 АР). В курсе приняло участие 70 учителей. В настоящее время продолжаются курсы переобучения учителей классов языкового погружения.

Осенью 2006 года начнутся курсы переобучения по специальности "учитель истории и природоведения в основной школе". В дополнение к ним, при поддержке Социального фонда ЕС начинают работу еще два больших проекта. Совместно с Целевым учреждением интеграции колледж проводит обучение эстонскому языку для учителей общество-

ведения и географии в гимназическом звене, а также обучение пройдут советники по частичному переходу школ на обучение на эстонский язык. Второй проект выявит готовность к переобучению учителей нарвских школ с русским языком обучения. В его рамках будет проведено обучение планированию карьеры и переобучение учителей по специальности "социальный работник" или "руководитель проекта".

В дальнейшем планируется предлагать переобучение как для изучения эстонского языка в рамках специальности, так и методическое переобучение в рамках программ тех предметов, преподавание которых перейдет в 2007 году на эстонский язык.

Дополнительная информация:
Моника Сакк,
e-post: Monica.Sakk@ut.ee,
тел. 356 1985,
www.narva.ut.ee

Реальность работы с молодежью: конспекты и костюм клоуна

Илья Голомб
специалист
по работе
с молодежью, 2 курс

Не раз я задавал себе вопрос: «Кем все же является молодежный работник: образованным педагогом или шоуменом с широким спектром умений?» С одной стороны, совершенно ясно, что современная работа молодежи требует глубоких знаний в области спецпедагогики, коммуникации и организации проектной деятельности. С другой стороны, без знаний и умений по организации свободного времени, а также в области сценического или ораторского искусства качественной работы с молодежью тоже не развернешь.

К счастью, теоретические знания, полученные в Нарвском колледже, помогают мне заниматься организацией и проведением различных мероприятий. Вот пара примеров. Молодежные ярмарки «Intellectika» и «Teeviit», на которых я вместе с другими студентами представлял Нарвский колледж, заставили вернуться к конспектам первого курса, потому как задача университетских газет — это не только рекламная

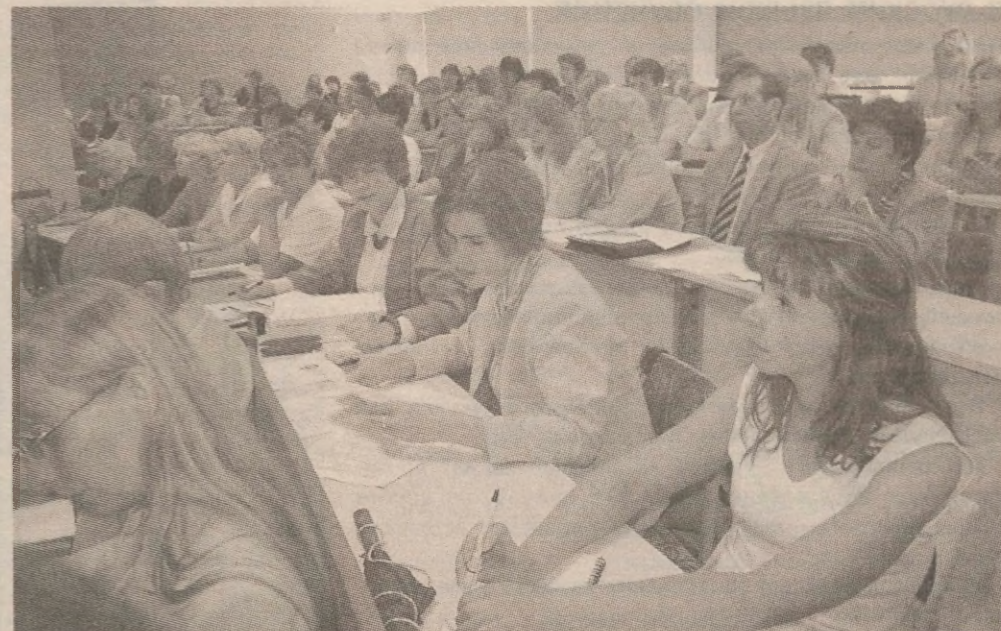

рутина, здесь без ораторского искусства и знания основ делопроизводства не обойтись. Под Таллинном (в Лагеди), работает молодежный центр «Väike Päike», где я провел около десяти детских праздников. Иногда приходилось перевоплощаться в клоуна, иногда в пирата. И хотя работал я с детьми, пригодились знания, полученные на лекциях по организации мероприятий.

Предмет «Знания об Эстонии» и практика изучения природы в Лахемааском национальном парке оказались

для меня очень интересными и познавательными. Без знаний, полученных в рамках этих курсов, мне не удалось бы выступить в роли гида в проектах «Школьный мир в Нарве» и «Дорога Свободы». Впереди у меня первая практика в молодежном центре Ласнамяэ, летом — первая практика в детском лагере. Здесь уж точно будет ясно, в чем мы больше нуждаемся: в педагогике или в опыте развлекательной деятельности. В одном я уверен — на практику я возьму свои конспекты и костюм клоуна.

Международные научные конференции Нарвского колледжа

Елена Нымм
лектор русской и
мировой литературы

В числе традиционных научных конференций Нарвского колледжа можно назвать ежегодную студенческую научную конференцию, которая обычно проходит в конце апреля — начале мая (в этом году она состоится 5–7 мая), и международную конференцию, посвященную обсуждению русско-балтийских межкультурных контактов (проводится раз в три года, очередная конференция состоится 20–22 октября 2006 года).

В этом году на Студенческую научную конференцию собираются приехать студенты из университетов Эстонии и России. Тематика конференции связана с основными направлениями работы колледжа и научными интересами студентов нашего вуза (заявлены доклады по вопросам педагогики, методики преподавания школьных предметов, лингвистике, литературоведению, социологии и др.). В качестве рабочих языков конференции выступают русский, эстонский и английский. По итоговым материалам конференции планируется издание сборника статей.

На октябрьской конференции этого года, которая носит название «Этнические представления и стереотипы — где граница?», мы предлага-

ем обсудить проблемы взаимодействия пограничных культур, рассмотреть процесс формирования представлений о другом народе и его культуре на материале исторических, литературных, фольклорных и других источников. Конференция объединит как ведущих специалистов в области русско-балтийских культурных контактов, так и молодых исследователей Прибалтики, России, Германии и других европейских стран. Рабочими языками конференции являются русский и английский. Итоговые материалы конференции составят сборник научных статей.

Вячеслав Коновалов
руководитель
лектората
иностранных языков

С 31 марта по 2 апреля 2006 года в Нарвском колледже Тартуского университета проводилась международная научно-практическая конференция «Новые подходы к преподаванию английского языка в мультикультурном мире» (New Approaches to Teaching English in a Multicultural World).

На конференции параллельно вели работу четыре секции, обсуждавшие следующие вопросы:

- проблемы, возникающие в процессе преподавания ан-

глийского языка в мультикультурном классе и их решение;

- использование фильмов, литературы и электронных средств информации в преподавании языка на всех уровнях;

- инновационные подходы в преподавании английского языка в средней школе и гимназии;

- новые подходы в преподавании английского языка в высшем учебном заведении.

Главными спонсорами конференции стали Британский Совет (British Council), Международная Языковая Служба (International Language Services) и Американское посольство в Таллине. Открыла конференцию посол США в Эстонии госпожа Алдона Вощ.

В конференции приняли участие более 90 специалистов в области преподавания английского языка из 11 стран мира. Среди докладчиков были представители США, Великобритании, Литвы, Косово, Польши, Колумбии, Хорватии и Эстонии. Наиболее многочисленной была, естественно, группа участников, которую составляли преподаватели вузов и учителя школ Эстонии.

Конференции, посвященные проблемам преподавания английского языка, станут регулярными. В планах Нарвского колледжа — проведение подобных конференций каждые 2 года.

Lucky Loki

Денис Чертов
английский язык,
1-ый курс

Наверняка, вы знаете, что *lucky* с английского переводится как «удачливый». А как переводится *Loki*, мало кто знает: сколько ни крути, ни листай англо-русский словарь, ничего не найдешь. Почему? С удовольствием объясню.

Loki (Локки) — скандинавское слово. Такое имя в скандинавской мифологии носит один из основных богов, который часто подшучивает и насмехается над другими богами. Но *Loki* — это еще и

название нашего сценического клуба, основанного на базе предмета «Основы сценического искусства» в сентябре этого года.

Клуб «*Loki*» — это красивые, креативные, веселые студенты первого курса и не менее красивый, креативный, веселый, наш режиссер-руководитель Елена Сабина. Кроме всего прочего, она умеет петь, играть на гитаре и пианино.

В клубе мы проводим тренинги для снятия напряжения, разрабатываем диафрагму и дыхание, тренируем артикуляционный аппарат (произносим скороговорки), смотрим фильмы, спектакли,

проводим творческие вечера, поем песни про «страшно-лохматых собак» и «кузнецов с коленками назад». А самое главное — уже сейчас клеплетки искрометного, смешного, и в то же время заставляющего задуматься спектакля, который никого не оставит равнодушным.

Итак, теперь вы официально уведомлены о существова-

нии нашего клуба. Кто-то спросит: «И что?». Во-первых, если появилось желание, вы можете влиться в наш клуб (обращайтесь к автору статьи). Во-вторых, будет надежда на то, что однажды состоится премьера нашего спектакля, а с надеждой жить всегда интереснее. И последнее: запомните, что клуб «*Loki*» — это сила!

AJALEHE TOIMETUS

Toimetused: Jana Tondi, Anneli Roose

Tegevtoimetaja: Pavel Kurakin

Korrektuur: Olga Burdakova, Vadim Semjonov, Anneli Roose, Julia Issaeva, Jana Tondi

Tõlked: Pavel Kurakin, Margarita Koskinen, Jana Tondi, Anneli Roose

Fotod: Irina Kivimäe, TÜNK

Küljendaja: Ruslan Džurgenov

Tartu Ülikool peab muutuma konkurentsivõimelisemaks

Teadusprorektor professor Ain Heinaru selgitab suurte instituutide vajadust

Aija Sakova

Struktuuri korramisega muutuks ülikooli põhistruktuur kolmetasandiliseks – esimesel ülikool, teisel teaduskond, kolledž või teadusosakond ning kolmandal osakond või instituut.

Kolmanda tasandi üksus oleks üldjuhul senistest osakondadest või instituutidest suurem ja hõlmaks rohkem erialasid. Tulevased instituudid või osakonnad peaksid rektor Jaak Aaviksoo esitatud ettepanekute järgi vastama teatud kriteeriumitele, nagu näiteks vähemalt 20 akadeemilist töötajat, viiemiljoniline eelarve, üks sihtfinantseeritav teema ja kaks doktorikraadi kaitsmist aastas.

Muudatuste vajadus

Prorektor prof Ain Heinaru sõnul ei ole vaja hakata ülikooli struktuuri hobina muutma, vaid lähtuda tuleb vajadusest ja sellest, kuidas ja kes sellest kasu saab. «Kõigepealt tuleb teadvustada see, et iga asutuse struktuur muutub selle arenedes. Asutus ise ei ole tavaliselt huvitatud normeeritud muutuste tegemisest, kuna see tähendab ka status quo muutmist.»

Muutuste kuhjades aga jõutakse Heinaru sõnul paratamatult ühel hetkel sellesse seisu, kus on vaja suuremaid struktuurseid muutusi: «Arvan, et ülikool on hetkel selles olukorras, kuna tema struktuur ei ole enam optimaalne meie endi ega ka maailma seisukohast vaadatuna.»

Prorektor tõdeb samas, et muutuste vajadus ei pruugi

Prorektor Ain Heinaru sõnul oleks vaja rohkem suurema kuulajaskonnaga loenguid, kui seni ülikoolis loetakse. Suurimad auditooriumid (400–500 istekohta) on praegu Vanemuise ja keemiahoone (pildil) ringauditooriumid.

ANDRES TENNUS

olla ühtmoodi arusaadav kõigile ülikooli liikmetele. Muutusi tuleb seetõttu tema sõnul vaadelda koos: «Doktoriope jätkusuutlikkus, programmijuhtide ja õppekavade roll, palgareform ja struktuurimuutused – kõik need teenivad ühtset eesmärki. Keskne koht on aga suurtel instituutidel.»

Konkurentsivõimelisus

Suured instituudid (või osakonnad) võimaldavad Heinaru järgi kaotada õpetamise ülisuure killustatuse, optimeerida üksuste koosseisu, viia praktikas ellu 2-3-4 palgareform ja tagada dokto-

TEADUSPROREKTOR AIN HEINARU

Loomulikult tekitab reformide praktiline läbiviimine kõhedust. Selleks, et innustada tublimaid teaduskondi, peaks rektoraat neile ka toetust pakkuma.

riiope jätkusuutlikkus.

«Praegu on meil kolmandik õppeained, millele registreerub alla kümne osavõtja. See ei ole mõistlik. Vaja oleks palju suurema kuulajaskonnaga üldaineid, kui meil seni loetakse,» selgitas Heinaru. Genfi Ülikooli humanitaar- ja sotsiaalteaduste hoones on

tema sõnul suurim auditoorium 1200 istekohaga. «Seal toimub esimesel kursusel üldainete õpetamisel kvaliteedikontroll, edasi minnakse juba erialadesse.»

Selleks, et ülikool suudaks püsida konkurentsivõimelisena, oleks prorektori sõnul hädasti vaja vähendada õppe-

kavade arvu bakalaureuseõppe tasemel. «Õppekavade paljususe oli omal ajal poliitiline otsus, kuna riiklik tellimus toimus õppekavade nimetuste järgi. Praegu aga ei ole mingit vajadust hoida bakalaureuse tasemel palju õppekavu,» lisas Heinaru.

Ent õppekavade ühtlustamine ei ole tema sõnul võimalik väikestes üksustes.

Toetus esimestele

Veel juhib Heinaru tähelepanu sellele, et praegu ei ole TÜ professorite ja teiste akadeemiliste töötajate suhe tasakaalus. «Üldiselt on maailmas professori kohta üks teine õppejõud. Professorid on ju ühtlasi ka need isikud, kes toovad struktuuriüksusesse raha,» selgitas ta.

Võimaliku kartuse kohta oma töökohtade pärast ütles prorektor, et on normaalne karta oma kohta pärast: «See stimuleerib. Üldiselt on aga nii, et ülikoolis ei ole mitte raha, vaid eelkõige kvalifitseeritud inimeste puudus.»

Prof Heinaru tõdeb küll, et ülikooli administratsioon on kahtlemata huvitatud suurte instituutide tekkest, kuid nendib ka, et kedagi sundida ei saa ega pole vaja.

Murepisarad tulevad aga tema sõnul nendel hiljem, kes muutustega kaasa ei lähe, kuna nad jäävad, eriti üliõpilaste arvu vähenemist silmas pidades, arengust maha.

Loomulikult tekitab reformide praktiline läbiviimine kõhedust. Selleks, et innustada tublimaid teaduskondi, peaks rektoraat neile ka toetust pakkuma,» ütles Heinaru.

Selgusid Artur Linnu stipendiumi saajad

Viktor Muuli

SA Geenikeskus projektijuht

Artur Linnu stipendiumikonkursi võitjate hulgas on viis TÜ magistranti.

Tänavuse konkursi võitjad on TÜ geenitehnoloogia magistrandid Anna Balikova, Ene Reimann, Anastassia Runina ja Helin Räägel, TÜ molekulaar- ja rakubioloogia magistrant Vallo Varik ning TTÜ geenitehnoloogia magistrant Hanna Tulmin.

Konkursile laekus 21 taotlust. Stipendiumifondi nõukogu otsustas eraldada 2006/

2007. õppeaastaks kuus 15 000 krooni suurust stipendiumi.

Esmatähtsaks peeti silmapaistvate õppe- ja teadustöö tulemustega magistrantide toetamist. Akadeemik Artur Lind (1927–1989) oli Eesti molekulaarbioloogia rajaja ja enamiku Eesti molekulaarbioloogide õpetaja.

Sihtasutuse Geenikeskus 2001. aastal asutatud Artur Linnu stipendiumifond toetab geeni- ja biotehnoloogia valdkonna üliõpilaste ja teadustöötajate akadeemilist tegevust sihtotstarbeliste stipendiumide kaudu.

Kelli Keevend

Argo Lukner

Kadri Isakar

Füüsika instituut tunnustas oma parimaid õppur-uurijaid

Hudo Jõgi

füüsika instituudi direktori abi

Füüsika instituut jagas 15 000-kroonise stipendiumifondi kuue kandidaadi vahel.

Kõik tunnustatud on osalenud tulemuslikult instituudi teadus- ja arendustöös ning on edukad õppetöös.

Põhiõppetudengi stipendiumi (3000 kr) sai materjaliteaduse 3. a üliõpilane Kelli Keevend (juhendaja Martin Järvekülg).

Magistriõppes sai esikoha stipendiumi (5000 kr) Argo Lukner (1. a füüsika, juhendaja Ilmo Sildos), järgnesid Kadri Isakar (2. a füüsika, juhendaja Enn Realo) ja Jevgeni Šulga (1. a materjali-

tehnoloogia, juhendaja Ilmar Kink).

Ergutuspreemia vääriliseks tunnistati 1. a magistrandid Rainer Pärna (materjalitehnoloogia, juhendaja Ahti Niilisk) ja Aleksei Mahhov (infotehnoloogia, juhendaja Svetlana Zazubovitš).

Kõik stipendiaadid pälvisid ka diplomi ja medali «Füüsika Instituudi väike briljant».

TÄNA LEHES

Vestlusring TÜTI noorte teadlastega

LK 3

Prof Margit Sutrop teaduskraadidest

LK 2

Struktuuri korramise foorumist

LK 3

1991. aasta aprilli algul sai Eesti Üliõpilaste Selts taas oma maja täieõiguslikuks peremeheks.

UUDISED

Tehnoloogiainstituudi tehnoloogiapäev

20. aprillil toimuva tehnoloogiapäeva avab kell 11 instituudi direktor prof Mart Ustav.

Oma tegevust tutvustavad TÜTI arenduskeskused ja laborid.

Päeva lõpus toimub konkursside «Parim leiutis», «Parim spin-off-firma» ning «Parim uuendusmeelne koostööpartner» võitjate autasustamine.

On avatud töötoad ja saab vaadata füüsikateatri etendusi. Kell 11–14 on I korruse paremas tiivas võimalik näha roboteid. Tutvustatakse ka moodsat ja keskkonnasäästlikku reoveepuhasti mudelit. Kõik huvilised saavad fuajees uurida ning testida teaduskeskuse AHHA pönevaid eksponaate.

Tehnoloogiapäeva kava UT 4. lk.

Tulekul humanitaarõiguse seminar

19.–22. aprillini toimub TÜ Õigusinstituudis rahvusvaheline humanitaarõiguse seminar «Current Problems and Perspectives in the Law of War».

Seminar on suunatud eelkõige õigusteaduse, rahvusvaheliste suhete, riigiteaduste ja teiste sotsiaalteaduste tudengitele ja praktikutele. Käsitletakse terrorismi, rahvusvahelist humanitaarõigust, okupatsiooni jm.

Info: Ille Peek, ille.peek@ut.ee, 627 1871.

ONLINE-KÜSITLUS

Mida arvad oma tööaja kasutamisest?

Vastajaid: 160

Uus küsimus:

Kas noored teadlased on piisavalt motiveeritud?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

ÕPPURSPORTLASTELE STIPENDIUMID

12. aprillil anti haridus- ja teadusministeeriumi Tallinna esinduses sportlastele ministeeriumi ja Eesti Olümpiakomitee kõrgharidusstipendiume. Stipendiaatide hulgas on TÜst Kristjan Muuga, Pavel Loskutov, Tambet Pikkor, Katrin Pill, Raigo Pöder, Dmitri Teplõhh ja Ilona Tsvetkova.

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ aumärgiga autasustati 80. sünnipäeval emeritprofessor Karl Rebast.

TÜ aumärgi ja tänukirja pälvis 50. sünnipäeval loomingulise järjepideva töösse suhtumise eest bioloogia-geograafiateaduskonna molekulaar- ja rakubioloogia instituudi teadur Irina Bichele.

Rakenduslingvistika kevadkonverents

20. ja 21. aprillil toimub Tallinnas V rakenduslingvistika kevadkonverents «Keel toises suhtluses».

Peateema kõrval on ettekandeid ka teistelt rakenduslingvistika aladelt, töötab lapsekeele sektsioon.

Plenaarettekande peavad esimesel päeval Eesti Keele Instituudis Janos Puszty Szombathely Ülikoolist ja dots Reet Kasik TÜst. Teise päeva plenaarettekanded Tallinna Ülikoolis on Jaakko Lehtonenilt Jyväskylä Ülikoolist ja prof Mare Koidult TÜst.

Konverentsiks ilmub ka «Eesti Rakenduslingvistika Ühingu aastaraamat 2».

Õlletehas toetab Gaudeamust

11. aprillil kirjutasid MTÜ Tartu Üliõpilasmaja juht Kulno Kungla ja A. Le Coq juhatuse esimees Tarmo Noop alla koostöölepingule.

Leping sõlmiti XV rahvusvahelise üliõpilaste laulu- ja tantsupeo Gaudeamus toetamiseks.

Esitleti ka õlletehases valminud Gaudeamuse õlut. Õlut saab proovida ülikooli kohvikus ja Gaudeamuse üritustel Raevoja platsil ning laulu- ja tantsupeol 2. juulil lauluväljakul.

50 aasta möödumist esimesest Gaudeamusest Tartus tähistatakse 30. juunist 2. juulini laulu- ja tantsupeoga.

Maikuus algab spordihoone ehitus

Tartu linnavalitsus andis ehitusloa TÜ spordihoone laiendamiseks.

Ehitama hakatakse TÜ Akadeemilise Spordiklubi juhatause esimehe Riho Illaku sõnul eeldatavasti mai keskel.

Juurdeehitusega tuleb Illaku sõnul spordihoonesse rohkem kui 5000 ruutmeetri suurune kergejõustikuhall, praegune hall ehitatakse ümber universaalseks pallisaaliks. Peale selle tulevad kompleksi kaks jõutreeningusaali, aeroobika- ja poksisaal, sõudeergomeetrite, lauatenнисe jm ruumid.

Spordihoone juurdeehitus valmib 16. aprilliks 2007.

Osale jalgrattateede uuringus!

Geograafia instituudi inimgeograafia õppetool viib 12.–18. aprillini läbi uuringu jalgrattateede ja parklate asukoha vajaduste kohta Tartus.

Kuhu tahaksid Tartus jalgrattateed ja parklat? Osalemiseks täida ankeet aadressil www.eformular.com/rossi/kysitlus.html. Tulemused avalikustatakse mais.

Info: Pille Rossi, rossi@ut.ee.

ARVAMUS

Mõistlikke nõudeid on parem täita

Margit Sutrop
praktilise filosoofia prof

Teaduskraadide põhimääruse muudatused võiksid innustada humanitaar- ja sotsiaalteaduste doktorante kirjutama monograafiaid, kuigi alles jääb ka võimalus kaitsta kraad artiklite seeria alusel.

Seni kehtinud teaduskraadide põhimäärus sätestas, et ükskõik mis kujul doktori-väitekirja kaitstakse, on selle eelduseks kolme uurimusliku artikli eelnev avaldamine. See seadis ebavõrdsesse olukorda nende erialade (põhiliselt humanitaar- ja sotsiaalteaduste) doktorandid, kus teadusliku uurimistöö ühikuks on pigem raamat kui artikkel.

Iseseisev uurimustöö

Publitseerimise nõude kehtestamine oli omal ajal vajalik, et tagada doktoritööde kvaliteedi rahvusvaheline kontroll. Ent praeguseks peaksime olema suutelised ise oma väitekirjade taset hindama. Kaasata tuleks muidugi rahvusvahelisi eksperte eelretsenseerimisel ja oponeerimisel.

Kolme artikli avaldamise nõue töötab mitmel erialal vastu doktoriõppe efektiivsusele ning ei võimalda tagada tööde kõrget kvaliteeti.

Teoreetilistel erialadel peab doktorant enamasti tegema kogu uurimistöö üksi. Selleks on doktorandil vaja aega, et teemasse sisse elada ja leida üles probleem, mida uurida.

Terviklik uurimus annab mingist teaduslikust küsimusest igakülgse ülevaate, pakudes välja oma tõlgenduse või probleemi lahenduse. Seda kõike ei ole enamasti võimalik teha üksikutes artiklites, mis võivad käsitleda kitsaid üksikküsimusi või olla omavahel lõdvalt seotud. Üksikuid artikleid tuleks hakata publitseerima alles siis, kui tervik on juba olemas. Just seepärast, et praegu avaldatakse doktorantidele survet hakata kiiresti artikleid tootma, ei ole seni kehtinud publitseerimisnõue suutnud tagada kõigi doktoritööde kvaliteeti.

Rahvusvaheline tase

On absurdne, et meie ülikoolis on doktoritöödele esitatavad formaalsed nõuded märksa karmimad kui Saksamaal, Inglismaal, USAs ja mujal, kus puudub publitseerimisnõue enne kaitsmist. Neis maades avaldatakse doktoritöö materjalid raamatu või artiklite kujul alles pärast kaitsmist. Saksamaal on doktorandil näiteks aega kaks aastat pärast kaitsmist oma väitekirja monograafiaks

Professor Margit Sutrop on kindel, et doktorandid täidavad parema meelega neid nõudeid, mis on mõistlikud. ANDRES TENNUS

PROFESSOR MARGIT SUTROP

Muudatuste tulemusena nõuded isegi karmistuvad, sest sisse viidi rahvusvahelise eelretsenseerimise nõue.

vormistada. Samas arvan, et nimetatud maades on doktoritöö sisulised nõuded kõrgemad. Korraliku raamatu kirjutamine ei ole võrreldav kolme üksiku artikli kirjutamisega.

Karmistunud nõuded

Määruse muutmise ettepanek lähtuski soovist ühtlustada erinevate erialade jaoks kehtivaid nõudeid ja viia need rohkem vastavusse rahvusvahelise praktikaga. Määruse muutuse ettevalmistamisel saime toetust seitsmest teaduskonnast, kes väitsid, et senine süsteem on nende erialal takistuseks.

Kindlasti tuleks väitekirja vormi valimisel lähtuda nii erialast kui ka teemast. Neil juhtudel, kus on sobiv kirjutada monograafiline töö, peaks doktorandil võimaldama kahel esimesel aastal keskenduda teema läbitöötamisele ja -kirjutamisele.

Kolmandal aastal on ta juba nii kaugel, et saab kirjutada

oma dissertatsiooni teemal ka ühe tasemel artikli, mis siis neljandaks doktorantuuri-aastaks peaks trüki ilmuma. Viimane doktorantuuriaasta peaks aga kuluma monograafia viimistlemisele.

Rõhutan, et muudatuste tulemusena nõuded isegi karmistuvad. Sisse viidi rahvusvahelise eelretsenseerimise nõue. Samuti peab see üks artikkel, mis on vaja monograafiale lisaks kirjutada, ilmuma rahvusvahelise levikuga eelretsenseeritavas ajakirjas. Seni oli võimalik avaldada kolm artiklit ka konverentsikogumikes. Sellegipoolest olen kindel, et doktorandid täidavad parema meelega neid nõudeid, mis on mõistlikud.

Määruse parandus sätestab monograafia rahvusvahelisel tasemel eelretsenseerimise. Samas ei nõua see aga tingimata välismaiste retsensentide kaasamist. Oluline on retsensendi kompetentsus, sõltumatus ja objektiivsus.

VEEBIKOMMENTAAR

Kommentaari artiklile «Doktorikraadi kaitsmine lihtsustub», UT nr 14, 7. aprill 2006

Elagu teadusliku töö produktiivsuse tõstmine – kvaliteedi langetamise hinnaga?

(õige)

On näha, et Te pole olukorraga kursis. Praegu on humanitaarteadustes väga sage olukord, kus inimesed ei jõua kirjutada monograafiat just sellepärast,

et koguaeg nõutakse artikleid. Samas oleks põhjaliku monograafia olemasolu sageli märksa sisukam ja teadusharu arengule kasulikum kui viiest kuuest artiklikest kokku klopsitud doktoritöö.

On selge, et kui inimene need artiklid niikuinii peab kirjutama, siis läheb ta doktori-

tööga lihtsama vastupanu teed ning teeb igal juhul artikliväitekirja, kuigi tema teema eeldaks tegelikult üht põhjalikku tööd.

Mina doktorandina leian, et uus kord annab üle hulga aja jälle võimaluse mõelda monograafia kirjutamisele, ja tervitan seda palavalt.

(nimetu)

ÜLEVAADE FOORUMIST

www.ajaleht.ut.ee/foorum

Paari nädala eest käivitunud struktuuri korrastamise veebifoorumis oli eile hommi-kuks 22 kommentaari.

Doktoriprogrammide haldamise asjus küsib «ttt», et kuna doktoritööl on teaduslik juhendaja ja kui nüüd hakkab väitekirja juhendama ka keskus, missugune on siis osade jaotus.

Prof Helje Kaldaru kirjutab: «... võiks olla pigem vastupidi, et bakalaureuse õppekavad võiksid olla üldisemad, magistrikavad spetsialiseeritumad ja doktori-rikavad üsna spetsiifilised.» Ta lisab, et ka juhul, kui teaduskonnas on vaid üks (raam)doktoriõppekava, on selle raames kindlasti võimalik valida just selliseid aineid, mis valitud teemat toetavad.

Teaduskonna nõukogu otsustusõiguse kohta arwab nimetu, et kui tõesti on vaja tugevdada dekaani (direktori?) võimu, siis võiks läbi vaadata põhikirjalisi ülesandeid. «Võib-olla peaks näiteks palgakorraldus olema tõesti selgemalt tegevjuhi pädevuses. Saaks teha paindlikumaid (ja paljude arvates ebaõiglasemaid) palgakokkuleppeid vajalike spetsialistidega, sh välismaalt.»

Valdkondade sätestamist ülikooli põhikirja tasemel põhjendab tundmatu arvaja koostöö ja interdistsiplinaarsusega. «Aitab juba asjatust dubleerimisest ja omaette nokitsemisest.»

Teaduskonna direktori ametikoha loomise kohta arwab üks tundmatu, et selliseid asju ei saa ülalpool (teaduskondi) otsustada. Teine tundmatu jätkab, et ilmselt keerukaim on strateegiliste finantsotsuste jagamine dekaani ja direktori vahel. «Siin on eesmärgid ja vahendid väga tihedalt seotud. Vaevalt, et dekaan saab ja tahab asja käest anda. Oluline on katta ka kompetentsiga turundusfunktsioon, mida seni pole.»

Osade kolledžite teaduskondade koosseisu viimise puhul nõustub Kristiina Pärnu kolledži direktori Garri Raagmaa arvamuslega kolledži suure regionaalpoliitilise tähenduse suhtes. Väga hea näitena toob ta Viljandi kultuuriakadeemia, kus suur osa linnast identifitseerib end läbi kultuuriakadeemia. «Otsustuste viimine linnast väljapoole võtaks ära justkui suure alustala, millel suuresti sinne usk püsib.»

Tundmatu arvaja aga kahtleb selles. Tema meelest peaks ülikooli prioriteediks olema siiski teaduskonna/valdkonna areng Tartus. «Kolledžid võivad olla, teaduskonnad aga peavad olema!»

«Mõistlikuks kompromissiks oleks kolledžite viimine institutsionaliseeritud valdkondade koosseisu.»

Tudeng Kristjan küsib, kas nii arvab juht, ametnik, õppejõud või tudeng ja saab vastuseks, et õppejõud.

Valmis Eesti arheoloogia uue sarja I köide

Valter Lang
arheoloogia professor

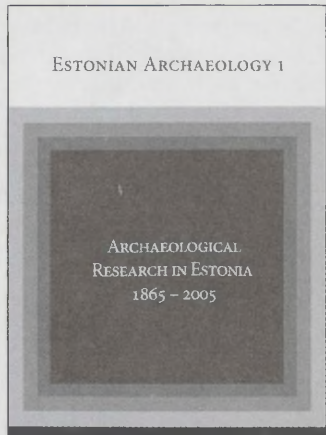
18. aprillil esitleme ajaloo muuseumis uue Eesti arheoloogiasarja «Archaeological Research in Estonia 1865–2005» (Estonian Archaeology 1) esimest raamatut.

2005. aastal võis Eesti arheoloogia tähistada kahte olulist tähtpäeva – möödus 140 aastat esimese tõsiteadusliku analüüsi ilmumisest meie muinasajast ning 85 aastat arheoloogia õppetooli rajamisest Tartu Ülikoolis.

Nii valmiski esimene köide uuest Eesti arheoloogia sarjast. Sari on mõeldud Eesti muinasaja ning kesk- ja uusaja arheoloogilise ainese süstematiseeritud esitamiseks ja põhjalikuks analüüsiks uuel ning kaasaegsel tasemel. Eesmärgiga teha Eesti ala arheoloogiline aines kättesaadavaks rahvusvahelisele teadusüldsusele, ilmub see sari inglise keeles.

Eestikeelsed algtekstid ilma illustratsioonideta tehakse kättesaadavaks Internetis. Kuna eelmine võõrkeelne teaduslik käsitus Eesti muinasajast nägi trükivalgust juba kolmveerand sajandit tagasi, on lünk meie ainese tutvustamises rahvusvahelisel areenil suur.

I köide uuest sarjast on pühendatud Eesti arheoloogia historiograafiale ning praeguse seisundi analüüsile. Raamat on jagatud neljaks osaks. Autorid on Valter Lang, Marge Konsa, Aivar Kriiska, Andres Tvauri, Heiki Valk, Ain Mäesalu, Erki Russow, Anton Pärn, Arvi Haak, Mauri Kiudsoo, Lembi

KONVERENTS «ARHEOLOOGIA PEEGLDUSED»

18. aprillil kell 15 ajaloo muuseumi konverentsisaalis

Prof Volli Kalm – «Kohanemine aja looga»

Prof Mart Raukas – «Arheoloogia ja mõistmine»

Prof Peeter Torop – «Arheoloogia kui metodoloogia»

Raamatu «Archaeological Research in Estonia 1865–2005» (Estonian Archaeology) esitlus valges saalis.

Lõugas ja Maili Roio.

Järgmised köited on pühendatud esiajalooliste ja ajalooliste perioodide analüüsile. Eraldi kaante vahel peaksid lugejani jõudma käsitlused kiviajast, pronksi- ja vanemast rauaajast, keskmisest rauaajast, nooremast rauaajast ning kesk- ja uusajast. Peaks olema mõistetav, et see sugu- gi mitte väike ja lihtne töö on mõeldud tegemiseks paljude järgnevate aastate jooksul ning praegusel hetkel on võimalu õelda, millal ilmub sarja viimane köide.

Tehnoloogiainstituudis tasub teadust teha

Universitas Tartuensise vestlusingis on Tartu Ülikooli Tehnoloogiainstituudi noored teadlased

Varje Sootak

Toimetus kutsus vestlusingi orgaanilise keemia vanemteadurid Imre Vallikivi (1973) ja Lauri Varese (1973) ning molekulaarbioloogia vanemteaduri Niilo Kaldalu (1963).

Nemad on vaid mõned neist TÜ teadlastest, kes on õppinud, täiendanud ja töötanud ka välismaal ning kes on otsustanud Eestisse tagasi tulla. Uurisime miks nad tulid tagasi ning mis mured neil siin on?

Õpingud

Imre Vallikivi: Lõpetasin 1996 TTÜs keemiatehnika eriala, seal kaitsesin 2004 ka doktoritöö. Tehnikaülikoolis alustasin töötamist 1993 laborandina ja ametikõrgendustega olin seal kuni 2005. aastani.

Niilo Kaldalu: Mina lõpetasin Tartus bioloogia 1987, 2000. a kaitsesin prof Mart Ustavi juhendamisel tehtud doktoritöö. 2004. aastast töötan siin Tanel Tensoni uurimisgrupis.

Lauri Vares: Lõpetasin 1996 TTÜs keemia. Tartusse tulin tööle eelmise aasta algul.

Välismaa kogemused

Lauri: 1998 astusin Stockholm Kuningliku Tehnoloogia Instituudi litsentsiatuuri, mis vastab umbes meie 5+2 õppele. Kui juhendaja sai tööpakkumise Taani Tehnikaülikoolist, läksin temaga kaasa ja olin seal kaks aastat kraadiõppur. Samal ajal lõpetasin ka Stockholmis litsentsiatuuri. Siis sai juhendajal Taanist isu otsa, minul lõppes stipendiumiraha ning tulin Tallinna Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituuti (KBFI). Seal kirjutasin valmis doktoritöö, mille 2000. a TÜs eksternina kaitsesin.

Seejärel olin aasta Ameerikas Notre Dame'i Ülikooli järel doktorantuuris. Oleks saanud kauemgi olla, aga tahtsin Eestile lähemale tulla. Sain olla kolm aastat Stockholmis lähedal AstraZeneca farmaatsiafirmas vanemteadur.

Niilo: Olin kolm aastat järel doktor Bostonis. Algul Tufts Ülikoolis, seejärel North Easterni Ülikoolis.

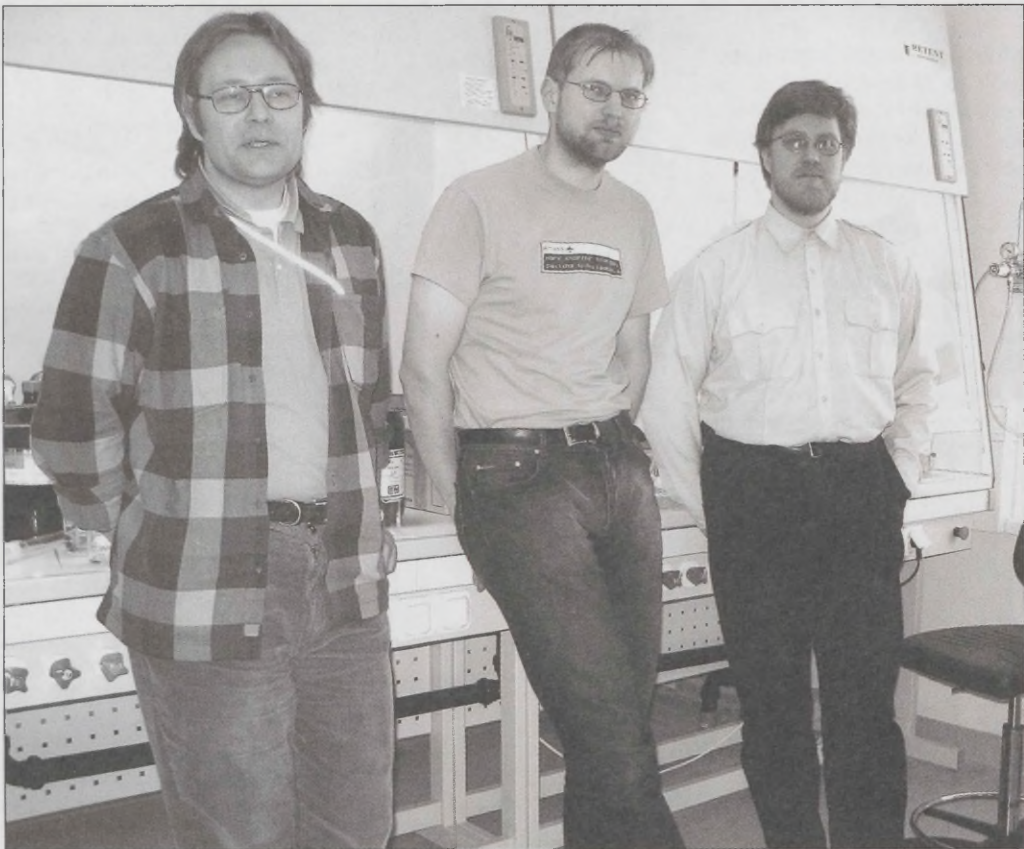
Imre: Magistri- ja doktoritööpingute ajal viibisin kokku ligi kaks aastat Rootsi Kuninglikus Tehnoloogia Instituudis Stockholmis, kus õppisin ja töötasin laboris.

Miks Eestisse tagasi

Lauri: Rootsis tekkis niisugune tunne, et kui artikleid ei publitseeri, farmaatsiatehases ju patendid ja uurimistöö põhiliselt salastatud, polegi enam suurt stiimulit edasi töötada. Mõtlesin, et kui ma tahan veel kunagi Eestisse tulla, on pärastpoole palju raskem.

Prof Ustavile soovitas mind mu endine ülemus Tõnis Pehk KBFIst, kes teadis, et Tartus miskit uut sündimas. Kirjutasin prof Ustavile, kellelt juba tunni aja pärast vastuse sain.

Niilo: Kui Tanel Tenson oma töögrupi lõi ja ka mind siia kutsus, tulin heameelega, sest olin kindel, et igavaid asju me uurima ei hakka. Kodumaale tagasi pöördujale

Niilo Kaldalu (vasakul), Lauri Vares ja Imre Vallikivi arvasid, et kuigi uues üksuses võtab infrastruktuuri käivitamine küll aega, on seal aga võimalus kõik oma parema äranägemise järgi sisse seada.

VARJE SOOTAK

on oluline teha otsus enne, kui ajutine leping lõppema hakkab. Järel doktor peab ju varakult otsima võimalusi, mida edasi teha. Kohta ei saa otsida hetkel, kui tuleb kohver pakkida.

Imre: Mina tahtsin vaheldust Tallinnale ja pigem olla ikkagi Eestis. Doktoritöö kaitsmise järel oli kaks varianti – kas jätkata Eestis kuskil mujal või minna välismaale.

Lauri: Orgaanilises keemias on inimeste pöud. Välismaal lähevad pooled keemikud tööstusesse tööle, Eestis keemiatööstus praktiliselt puudub. See on ka üks põhjusi, miks ei ole keemikuid nii palju koolitatud. Kui oleks kvalifitseeritud orgaanilisi keemikuid, võtaksime neid juurde, aga pole võtta.

Farmaatsiafirma kogemus oli väga huvitav. Tol ajal, kui ma sinna tööle taotlesin, nad just laiendasid end ja võeti ligi 30 kraadiga keemikut.

NIILO KALDALU

Tehnoloogiainstituudi töökorralduses puudub redelitaoline hierarhia: on iseseisvad töögrupid ja grupijuhid.

Niilo: Arvan, et järel doktorantuuri ajal saadud uurimiskogemus pakkus ka siin huvi ja võisin olla tekkivale uurimisgrupile täienduseks, tuues kaasa natuke teistsugust kogemust.

Teadustöö

Niilo: Töötasin laboris, kus uuriti antibiootikumide baktereid tapvat toimet. Kliinilise meditsiini jaoks on see oluline küsimus, aga samas on see ka huvitav bioloogiline probleem.

Imre: Tallinnas uurisin põhiliselt bioaktiivseid aineid, prostaglandiine. Rootsis käisin neid arvutiga uurimas, sain päris palju modelleerida, katseandmete abil järel dusi teha, mis lubavad näiteks en-

nustada bioaktiivse molekuli käitumist erinevates keskkondades jne. See oli väga huvitav kogemus. Tartus otsin potentsiaalseid ravimikandidaate näiteks vähiraviks.

Lauri: Raha saamine ja asjade korraldamine ülikoolis ja laboris sõltub paljuski endast. Instituut on ka uus ja paljud asjad ei toimi veel nii, nagu peaks. Aga see ongi meie võimalus, panna nad toimima nii, nagu meie ette kujutame.

Niilo: Kogu selle infrastruktuuri käivitamine võtab loomulikult aega. Pidime ju kolima tühjadesse ruumidesse ja kindlasti on läinud aega ning energiat, et saada neid samu võimalusi, mis töötavas laboris on juba olemas. Teine asi ongi just võimalus kõik oma parema äranägemise järgi sisse seada.

Tehnoloogiainstituudi töökorralduses puudub ka redelitaoline hierarhia: on iseseisvad töögrupid ja grupijuhid.

Lauri: Samas peavad töögrupid ise raha otsima, aga saavad ka kulutada oma äranägemise järgi. Loomulikult peab aru andma, eelkõige fondile, rahaallikale, vastasel korral sa enam toetust ei saa.

Praegune teadustöö

Lauri: Tegeleme bioloogiliselt aktiivsete ühendite klassiga, atsetogeenidega, mis leiduvad troopilistes taimedes. Neil on leitud tugevaid vähirakkude kasvu pärssivad omadused, aga nad ei ole optimaalsed ravimid.

Püüame sünteesida mõningaid analooge. Oleme ristinud end orgaanilise sünteesi grupiks, põhimõtteliselt on see keemia arenduskeskus. Meil ei ole eriti hierarhiat, aga kuna mina tulin esimesena, siis hoian asjadel silma peal.

Uurimisgrupid valivad ise suhteliselt vabalt, millega nad tegelevad ega pea raporteerima.

Niilo: Uurime molekulaarse mikrobioloogia uurimisgrupis antibiootikumide mõju bakteritele, keskendudes valgusünteesile. Uurin, miks mõned bakterid antibiootikumide mõjul surevad, aga teised ellu jäävad. Muret

IMRE VALLIKIVI

3+2 õppekava järgi lõpetanud laborisse tulev inimene peab õppima kõik tehnikad algusest peale selgeks alles laboris.

teevad ellujääjad, kes on meie immuunsüsteemi eest varjul.

Imre: Töötan koos Lauriga ja minu põhiala on biokatalüüs. Üritan kasutada ensüüme, et modifitseerida või lahutada erinevaid ühendeid, et saada täiesti puhtaid ravimite toimeaineid.

Teadmistepõhine Eesti

Lauri: Ma ei näe kõige suuremat probleemi rahas ega ruumides, vaid inimkapitalis. Kui ülikool tahab kasvada, olla konkurentsivõimeline Euroopa teiste ülikoolidega, on vaja üles leida ja välismaalt tagasi tuua kõik Eesti inimesed. Motiveerida ja maksta korralikku palka. Väga häid välisõppejõude on siia raske tuua.

Niilo: Mina olen küll motiveeritud. Loomulikult on väga raske alustada, kui sa ei ole enne saanud koolitust, ei ole õppinud. Selles mõttes ongi ääretult oluline, et inimesed läheksid mõneks ajaks välismaale ja saaksid maailma heades laborites, juhtivates tööstusfirmades jm töötades teistsuguse kogemuse.

Inimeste siia toomisel oleme ikkagi väga piiratud ühe miljoni rahvaarvuga. Eestlased on ainsad inimesed maailmas, kellel on motiiv siia tulla.

Lauri: Mitte-eestlase nõudmised on ka palju suuremad kui meie omad.

Kui rääkida näiteks Eesti Teadusfondi finantseerimisest, siis see on viimase viie aasta jooksul suurenenud mõnikümmend protsenti, mitte rohkem, kogusumma on 95 miljonit aasta peale.

Niilo: Eesti majanduskasv on väga kiire. Majandus kasvab kiiresti, eelarve kasvab kiiresti ja keskmine palk tõuseb. Teaduse eelarve aga

ei kasva proportsionaalselt, isegi kui absoluutarvud suurenevad. Näiteks ETFi maht ei kasva proportsionaalselt. Ka palgaastmetele fikseeritud teadlaste palku ei tõsteta vastavalt keskmise palga tõusule. Mingi aja jooksul vaadatakse need astmed võib-olla üle, aga võib-olla ka mitte. See tähendab, et palk, mis oli täiesti konkurentsivõimeline viis aastat tagasi, on praegu naeruväärne ja alla keskmist palka.

Probleem on magistrantide ja doktorantide stipendiumite maksmisega, mis muutus 3+2le üleminekuga. Magistrant teeb laboris väga suure osa eksperimentaalsest tööst. Varem sai talle maksta kraadiõppuri stipendiumi. Nüüdsele 3+2 magistrandile enam ETFi grantidest stippi maksta ei saa. Et ta saaks sama palju raha, tuleks seda maksta palgana, aga selle juures on ka sotsiaalmaks jne. See tähendab, et ka olemasoleva vähese raha kasutamise vabadus on vähenenud. Seda ei pane keegi tähele, selle üle ei diskuteeritagi.

Imre: Õppekavasid on nii kiiresti muudetud, et lõpuks ei saagi aru, kes see ülikoolist hariduse saanud inimene on. Alles oli 5+2, siis 4+2, nüüd 3+2. Riik toodab praegu liiga palju kõrgharidusega inimesi, kes varem kõrghariduse saanutega võrreldes ei olegi nii kõrge haridusega. Turul tekib kõrghariduse ületootmine.

Raskem on ka teadusesse tulek, sest näiteks 3+2 õppekava magistrant ei ole nii kogunud kui eelmine 4+2, isegi 5+2. Inimesed peavad laboris enne palju juurde õppima, sest laboritega seotud õppetöö maht ja vajalikud kursused on vähenenud.

Lauri: Nad on nüüd ainult poolenisti õpetatud, nad ei ole veel valmis.

Niilo: Ka bioloogia ja geenitehnoloogia eriala puhul on 3+2 tekitanud uusi probleeme. Pole ju sellist ametit nagu bioloog, on arst, jurist jne. Need inimesed peavad leidma mingi rakenduse küllaltki väikeses sektoris. Kui inimene õpib kolm aastat geenitehnoloogiat ja magistrantuuri ei lähe, mis tast siis saab?

Aga selle kolme aastaga

ei ole küll mitte midagi teha. Laboris, biotehnoloogiaettevõttes võib teha mittekvalifitseeritud tööd, kuid sama võiks teha ka siis, kui ta oleks tulnud meditsiinikoolist. Ma ei tea, kas ta on väga õnnelik oma kolmeaastase bakalaureusekraadi ja sellise töökohaga, mis tegelikult on laboranditöö.

Lauri: Meie vajame rohkem kogenuid ja doktorikraadiga inimesi. Riik võiks noortele teadlastele, kes on läbinud doktorantuuri, välismaal järel doktorantuuri ja kes tahavad oma uurimisgruppe luua, võimaldada selleks mingi stardiraha.

Muidugi peaks taolise stardiraha saamine käima konkursiga, aga saadav raha peaks ka meie tööd väärtustav summa olema, et saaks labori sisse seada ja 3–5 aastat tööd teha. See on just niisugune aeg, kus peaksid hakkama ilmuma artiklid ning seejärel on juba lihtsam välisfinantseeringuid küsida. TÜ poolt jagatav baasfinantseerimine on samm sammu poole.

Niilo: Võib-olla on selline võimalus isegi olemas. Aga kui on, siis peaksid konkurssid olema avalikud, nagu on ETFi grantide konkurss. Need grandid ise on jah nii väikesed, et oma uurimisgruppi luua on võimatu.

LAURI VARES

Riik võiks noortele teadlastele uurimisgruppide loomiseks stardiraha võimaldada.

Lauri: Ma ei arva, et see ETFi põhimõte halb oleks, põhimõte on hea. Aga jagada olevad summad on lihtsalt liiga väikesed.

Imre: Iga aasta tuleb ka rahataotlejaid juurde. Summasid ei saa ka väga ära killustada, siis on veel vähem jagada.

Niilo: Taotlustest rahuldatakse tegelikult väga suur osa ja see ongi üks põhjus, miks grandid on nii väikesed.

UT veebis vestlusingi pikk variant ja intervjuu vanemteaduri Veljo Kisandiga

UT KÜSIB

Miks tulite rakendusviroloogia tuumiklaborit rajama, juhatama? Miks see tähtis on?

Vastab TÜTI rakendusviroloogia tuumiklabori juhataja Toomas Silla.

Minule tegi ettepaneku hakata rakendusviroloogia tuumiklabori

juhatajaks TÜTI direktor prof Mart Ustav. Olen prof Ustavi laboris teinud nii bakalaureuse- kui ka magistrikraadi ning olnud viimased kolm aastat tema doktorant. Peale teadustöö tegelesin ka ühes eraettevõttes müügiesindajana.

Pakutav töö vastab rohkem omandatud haridusele ning võimaldab seda rakendada. Samuti pakub töö rohkem vaimset pinget ning annab võimaluse rajada midagi täiesti uut.

Seni puudusid TÜs tuumiklaborid kui sellised, kuigi mujal maailmas eksisteerivad

need väga paljudes ülikoolides.

Tuumiklaboritest peaksid kujunema üksused, mis pakuvad teadlastele TÜs, teistes ülikoolides kui

ka eraettevõtetes kvaliteetset ja kompetentset teenust. See peaks tõstma Eesti teaduse konkurentsivõimet.

Rakendusviroloogia tuumiklabor tegeleb eelkõige rekombinantsete viiruste tootmise ja puhastamisega.

Labori eesmärk on teha selliste viiruste kasutamine kättesaadavaks kõigile teadlastele, kes seda vajavad. Peale rekombinantsete viiruste valmistamise ja puhastamise hakkab tuumiklabor tulevikus pakkuma ka rakkude analüüsamise ja sortimisega seotud teenust.

IN MEMORIAM

Imme Viidalepp

16. aprill 1947 – 7. aprill 2006

7. aprillil, mõni päev enne vaikse nädala algust, viis raske haigus toonela teele meie lähedase kolleegi, ülikooli kunstniku Imme Viidalepa.

16. aprillil, esimesel ülestõusmispühäl, oleks ta saanud 59-aastaseks. Viimati, kui oli juttu, sõnas Imme, et seda sünnipäeva ta enam ei näe. Ütes niisamuti nagu ikka – vaikselt, nagu mureliku suuga, mis teadis paratamatust, kuid ometi ka mingi sisemise naeruse moega, mis lootust sisendas – äkki olen siiski tugevam. Ja ega siin pikalt tihanud arutada, oli tunne, et Imme on selleks liiga vapper, et teda tülika pärimisega segada, häirida, selgitust nõuda. Just seda leebet vaprust ja tasasel viisil eluga toimetulekut tuleb tema puhul imetleda. Sellist kannatlikku kangekaelsust, mis ei torma, ei tõesta, ei käratse, kuid mis ennast tegelikult maksma

pane. Imetlusväärne oli tagasihoidlikkus, see otsekui vanaaegne kalligraafia Sinu olemuses.

Me hakkame Sinust puudust tundma, Imme. Ja siis me vaatame Sinu graafilisi lehti, tead küll, neid ülikoolipilte. Me ju teame, et Sa oled seal kusagil peidus. Ja nii me jääme ikkagi üksteisele alles.

Kolleegid

TÜ AJALOO MUUSEUMIS

20. aprillil kell 16.15 kõneleb ajakirjanduse prof Epp Lauk teemal «Kas me sellist ajakirjandust tahtsimegi?». Üritus toimub TÜ ajaloo muuseumi populaarteaduslike teohtute sarjas «Huvitavat teadusest ja elust».

NÄITUSMÜÜK TÜ RAAMATUPOES

17.–24. aprillini toimub TÜ Raamatupoes kalandus-, metsandus-, põllumajandus- ja veterinaariaalaste raamatute näitusmüük. Näitusmüügil on võimalik osta raamatuid tavapärasest soodsama hinnaga. Esindatud on kirjastuste Blackwell Publishing, Cabi Publishing, Cambridge University Press, Elsevier Science, Haworth Press, Oxford University Press, Taylor & Francis Books väljaanded.

Näitusehindadele ei laiene muud raamatupoe soodustused. Kataloogide alusel saab raamatuid ka tellida. Näitusenimekirjast huvitatutel pöörduda: bookshop@ut.ee.

Info: tel 744 1102, www.ut.ee/raamatupood.

GRANDISEMINAR

«Eesti avalikkus: arhitektuuri ja linnaruumi käsitlusi meedias»

Reedel, 21. aprillil kl 11–13.30 toimub ph aud 128 seminar, kus käsitletakse Eesti arhitektuuriprobleeme ja -poleemikat, linnakeskkonnavõitlusi ning ruumi ja võimu konflikte. Seminari fookuseks on ERMi uue hoone konkurss ja selle kajastamine (kohal on žürii liikmed) ja TÜ Narva Kolledži uue hoone edenemine. Arhitektuuri ja linnaruumi ning nende meediakajastuse üle arutavad meedia-, semiootika- ja sotsioloogiateadlased ning arhitektuuriõppejõud (EKA professorid Jüri Soolep, Veljo Kaasik, Andres Alver), ERMi teadurid.

Info: Maarja Lõhmus, EFTi grandi 5854 «Meedia Eesti avalikkuse kujundajana» juht, maarja.lohmus@ut.ee

ÖNNITLEME

50

Eve Pormeister, uuema saksa kirjanduse dotsent – 19. aprill Riina Tomberg, rahvusliku käsitöö osakonna lektor – 19. aprill

40

Pärt Peterson, molekulaarpatoloogia uurimisgrupi erakorraline professor – 18. aprill

30

Margus Pedaste, haridustehnoloogia teadur – 17. aprill Eero Perm, mereinstituudi vaatleja – 16. aprill Lea Tummeleht, linnuökoloogia spetsialist – 20. aprill

25

Tiina Kraav, erakorraline assistent – 14. aprill

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18-210, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ajaleht.ut.ee

Ilmus Bütsantsi-uuringute kogumik

Ivo Volt

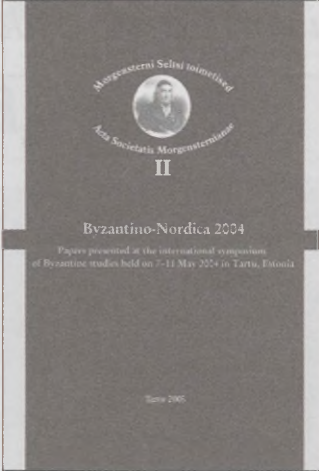
klassikalise filoloogia
õppetooli teadur

Klassikalise filoloogia õppetooli ja Morgensterni Seltsi koostöös ilmus Morgensterni Seltsi toimetiste II köide «Byzantino-Nordica 2004».

Kogumikku on koondatud 7.–11. maini 2004 Tartus toimunud rahvusvahelise sümposiumi ettekanded.

Raamat on mõtteliselt jaotatud kaheks: esimese osa artiklid käsitlevad Bütsantsi autoreid, arhitektuuri, ajalugu; teine osa keskendub Bütsantsi, patristika ja kreeka keele uuringutele Eestis.

Autorid on Eestist (Janika Päll, Anne Lill, Ljudmila Dubjeva, Kalle Kasemaa, Kaarina Rein), Venemaalt (Mihhail Bibikov), Rootsist (Jan Olof Rosenqvist), Taanist (Markus Bogisch, Karsten Fledelius) ning Norrast (Torstein Theodor

Tollefsen).

Artiklid on inglise ja saksa keeles. Kogumiku toimetajad Ivo Volt ja Janika Päll, väljaandmist toetasid Eesti Teadusfond ja Eesti Kultuurkapital.

TÜ Kirjastuse välja antud raamat on saadaval klassikalise filoloogia õppetoolis Ülikooli 17-413.

Loodi Eesti Akadeemiline Farmaatsia Selts

Ain Raal

dotsent, EAFSi aseesimees

Eesti Akadeemiline Farmaatsia Selts

Vastloodud Eesti Akadeemiline Farmaatsia Selts (EAFS) sai oma logo ja kodulehekülje (www.med.ut.ee/farmaatsia/efas).

Tänavu veebruaris asutatud selts jätkab kunagise Akadeemilise Rohuteaduse Seltsi (1924–1940) traditsioone.

EAFS ühendab farmaatsiaõppejõude, -teadlasi ja -üliõpilasi, et edendada farmaatsiaharidust, -teadust ja -praktikat.

Juhatus valiti koosseisus prof Peep Veski (esimees), dots Ain Raal (aseesimees) ja ass Urve Paaver (sekretär).

Seltsi tegevliikmeks võivad olla farmaatsia instituudi õppejõud, proviisoriõppe üliõpilased ja teised farmaat-

siateaduse ning sellega piirnevate teadustega tegelevad isikud. Toetajaliikmetena on oodatud füüsilised isikud ja institutsioonid, kellele läheb korda farmaatsia käekäik Eestis.

Selts korraldab oma seminare, konverentse, õppereise, täiendusõpet jt teaduslikke ning üldharivaid üritusi, kirjastab erialatrükiseid ning osaleb diskussioonides. Esimene suurem ettevõtmine on osavõtt 8.–10. juunini Tartus toimuva European Association of Faculties of Pharmacy aastakonverentsi organiseerimisest.

VANAS ANATOOMIKUMIS

Vanas anatoomikumis Toomel Lossi 38 saab vaadata arstiteaduskonna meditsiinikollektsioone. Avatud T–L kl 10–16. Info: tel 737 4250, 5550 0807.

KONKURSS

Szegedi Ülikool

Szombathely Dániel Berzsenyi Kõrgkool

Eesti keele lektor (2 kohta)

Nõuded:

- tööperioodi algus alates 1. sept 2006 (Szegedis maksimaalselt 3 aastat)
- kandidaadil peab olema eesti filoloogi diplom
- lektori ülesanne on eeskätt praktiliste keeletundide pidamine (nii algajad kui ka edasijõudnud)
- Szombathely puhul ka Eestiga seotud loengute (Eesti ajalugu, kultuurilugu, kirjandus, folkloor) pidamine (optimaalne koormus 14 t nädalas)
- Szegedi puhul 8 kursuse õpetamine semestris ja osalemine üliõpilaste erialase arenguga seotud üritustel, samuti üliõpilastööde juhendamine
- teadusliku uurimistöö nõuet ei ole, aga see on eeliseks
- vajalik on vähemalt kesktasemel ungari keele oskus (võimelisus mainitud tunde ungari keeles pidada).

Szombathely BDF ja Szegedi Ülikool / Ungari haridusministeerium pakuvad:

- brutopalk 123.200 HUF/kuu,
- korteriraha 70.000 HUF/kuu,
- meeldivat töökeskkonda.

Kandideerijail esitada TÜ uurali keelte õppetooli dots Tõnu Seilenthali nimele hiljemalt 4. mail kl 17: avaldus, diplomi koopia ja CV.

Info: Tõnu Seilenthal, tel 737 5222, tonu.seilenthal@ut.ee.

KAITSMISED

21. aprill kl 16.15 kaitseb TÜ nõukogu saalis Lea Leppik doktoritööd «Tartu ülikooli teenistujate sotsiaalne mobiilsus 1802–1918» (Social mobility of the employees of the Tartu University 1802–1918) doctor philosophiae (ajalugu) kraadi taotlemiseks. Juhendaja prof Aadu Must. Oponentid ajaloo-knd Väino Sirk ja prof Marju Luts.

LOENGUD

18. aprillil kell 10 peab Euroopa Komisjoni asepresident ning majandusteaduskonna viistlasühingu Hermes esimees Siim Kallas Oeconomicumi aud B306 loengu «Euroopa Liit – majanduslike vabaduste liit?».

TEATED

TÜ raamatukogu on 14. aprillil suletud, 15. aprillil avatud kl 11–17 ja 16. aprillil suletud.

18. aprillil kl 14.15 kõneleb ph aud 135 kõneleb üliõpilastele ja õppejõududele Eesti Ajakirjanike Liidu juhatuses esimees Marica Lillemets teemal «Kutseorganisatsiooni roll professionaalse ajakirjaniku elus». Järgneb diskussioon. Kõik huvilised on tervetulnud kuulama ja arutlema!

NÄITUS

TÜ Raamatukogus on 29. aprillini avatud Karlova Gümnaasiumi 7. a klassi õpilase Kristel Pallasma fantaasiapiltide näitus «Nõiarõng». 30. aprillini saab vaadata Tartu Kõrgema Kunstikooli maalingute osakonna kevadnäitus «Kood».

Y-Gariis on 23. aprillini Maris Palgi ja kunstirühmituse OMP, näitus «Harrastusõmblejatele». Ajaloo muuseumi valges saalis on näitus «Missugune sa olid, Venemaa?».

KONTSERT

TÜ AULAS

19. aprillil kl 19 kontserdisarja «Meistrite Akadeemia» kontsert. Esinevad Toomas Vavilov (klarnet) ja keelpillikvartett. Kavas W. A. Mozarti ja A. Salieri loomingut.

22. aprillil kl 16 Tartu Üliõpilasselgagokoori kontsert.

VANEMUISE KONTSERDIMAJAS

21. aprillil kl 15 lastekontsert «Kadunud linn – pärimusmuusika ja tsirkus».

Lavalooles aluseks muistend M. J. Eiseni raamatust «Esivanemate pärandus».

Esitavad pärimusmuusikaansambel «Laudaukse Kääksutajad» ja Eesti tirkuseartistid.

27. aprillil kl 19 kammersaalis «Mozart 250». Esineb Aleksei Ljubimov (haamerklaver). Kavas «Fantaasia – hinge teater» (Ph. E. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven (sh «Kuupaistesonaat»).

TARTU LINNAMUUSEUMIS

23. aprillil kl 16 esinevad Annaliisa Pillak (sopran) ja Naili Saripova (klaver). Kavas W. A. Mozarti, D. Šostakovitši ja G. Rossini loomingut.

KEVADPÄEVAD VARSTI KOHAL!

Tartu kevadpäevad pakuvad 24. aprillist 1. maini mitmekülgset kultuuri- ja meelelahutusprogrammi. Lisainfo, registreerimine ja kava www.studentdays.ee. Puhka vaim välja! Tuleval reedel ilmub UT vahel kevadpäevade lisaleht!

TEHNOLOOGIAPÄEV 2006

20. aprillil tehnoloogiainstituudis Nooruse 1

Ettekanded

- I korruse suures auditoriumis tutvustavad oma tegevust TÜTI arenduskeskused ja laborid:
- 11 avamine, TÜ Tehnoloogiainstituudi direktor prof Mart Ustav
 - 11.15 «Anaeroobne meetod biojäätmete kompleksseks töötlemiseks», keskkonnatehnoloogia valdkonna spetsialist Vallo Lemmiksoo
 - 12 «Arukad materjalid ja seadmed», materjalitehnoloogia van-teadur Alvo Aabloo ja infotehnoloogia van-teadur Maarja Kruusmaa
 - 13 «Tarkvaraagendid», infotehnoloogia van-teadur Merik Meriste
 - 14 «Kuidas saada inimest mõjutavaid molekule?», orgaanilise keemia van-teadur Lauri Vares
 - 15 «Bakteritest viirusteni ja vastupidi», molekulaarbioloogia vanemteadur Tanel Tenson,
 - 16 «Transgeensete hiirte valmistamine – kuidas, kellele ja milleks?», transgeense tehnoloogia labori juhataja Mario Plaas
 - 16.30 Lõppsõna, TÜTI asedirektor Erik Puura
 - 18 Konkurside «Parim leiutis», «Parim spin-off-firma» ning «Parim uuendusmeelne koostööpartner» võitjate autasustamine.
 - 19 Soovi korral võimalus vaadata legendaarset filmi «Navigaator Pírx».

Tehnoloogiapäeva töötöad ja füüsikateatri etendused

- 14–17 Kinobussi multifilmi töötuba I korruse vasaku tiiva seminariruumis.
- 14, 15, 16 Teaduskeskuse AHHA mootorite töötuba V korruse seminariruumis.
- 14, 15, 16 Teadusbussi Suur Vanker füüsikateatri etendused TÜTI parklas asuvas telgis.

Muud põnevat

11–14 I korruse paremas tiivas näidatakse, mida põnevat suudavad teha tänapäevased robotid. Samuti tutvustatakse moodsat ja keskkonnasäästlikku reoveepuhasti mudelit.

Kõik huvilised saavad instituudi fuajees uurida ning testida teaduskeskuse AHHA põnevaid eksponaate.

Info: Ulvi Tiirik, tel 737 4800, ulvi.tiirik@ut.ee, www.tuit.ut.ee/TP.

Tehnoloogiapäeval selgusid konkursside võitjad

Varje Sootak

Eile selgusid ülikooli tehnoloogiapäeval konkursi võitjad.

Parim koostööpartner oli Tallinna Piimatööstuse AS, parim *spin-off*-firma Aqua Consult Baltic OÜ ja parima leiutise auhinna sai prof Enn Lusti juhitud töögrupp.

Konkursi eesmärk on julgustada ettevõtteid üha enam ülikooli teadlastega koostööd tegema.

Parim *spin-off*-firma

Parimaks *spin-off*-firmaks tunnistati Aqua Consult Baltic OÜ. Osuühing on asutatud Saksa konsultatsioonifirma Aqua Consult Ing GmbH tütarettevõtteks ja TÜ kolloid- ja keskkonnakeemia prof Toomas Tenno osalusel ülikooli *spin-off*-firmana.

«Kuna Eestis ühiselt loodud osuühingu asutajad ja omanikud on tegevad Tartu, Breemeni ja Hannoveri ülikoolides keskkonnatehnoloogia ja -keemia erialadel, võimaldab tihe koostöö ülikoolidega viia parima kaasaegse tehnoloogia rakendusi ka Eesti keskkonnaprojektidesse,» selgitas tegevdirektor Taavi Tenno.

2004. a lõpust osaleb firma Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse poolt finantseeritud anaeroobse biojäätmekäitluse tehnoloogia väljatöötamisel.

«Firma projekteeris, ehitas ja arendas välja biojäätmekäitluse anaeroobse käitluse katseseadme. Selle abil on võimalik pool- tööstuslikus mahus katsetada biogaasi kui alternatiivenergia tootmist ja hinnata protsessi tootlikkust erinevate biojäätmekäitluse anaeroobse koostöötlemisel,» selgitas Taavi Tenno.

Tehnoloogiainstituudi keskkonnatehnoloogia spetsialist Vallo Lemmiksoo märkis, et kuna tehnoloogiat rakendatakse juba reoveepuhastite

Prof Enn Lusti (paremalt esimene) töögrupp. Helluse tootesari. Prof Toomas Tenno.

reoveesette ja tootmisettevõtetes tekkivate orgaaniliste jäätmekäitluse, on ette näha ka katseprojektist tulevane intellektuaalne kapitali ülekandmist tehnoloogiaarendusse ning ülikooli teadlaste ja kraadiõppurite kaasamise.

Selles konkursis osalesid veel Biodesign OÜ, Positium OÜ, Mandragora OÜ, Maico Metrics OÜ ja Grenius OÜ (tudengifirma).

Parim koostööpartner

Parimaks koostööpartneriks osutus Tallinna Piimatööstuse AS, kes teeb TÜ teadlastega koostööd piimhappebakteri ME-3 kasutamisel Helluse tootesarjas.

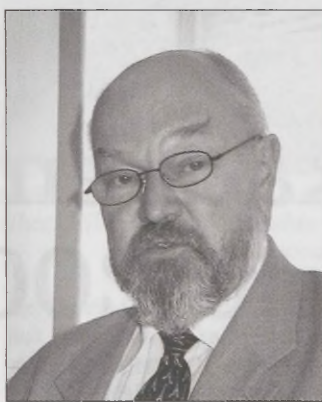
Tootearendusjuht Mare Reiman peab seda igati teaduse ja tootmise edukaks koostööks.

«Koostöö algas 2001. aastal, kui osalesin seminaril, kus ülikool tutvustas probiootilist piimhappebakterit ME-3. Nii

said kokku kaks osapoolt, kellest ühel oli teadussaavutus ning teisel soov leida midagi uut ja huvipakkuvat ning ka julgus riskida, et teha uuendusi ja investeerida uude tootebrändi,» ütles Reiman.

Prof Marika Mikelsaare sõnul kulges koostöö väga plaanipäraselt, üksteisemõistmise ja siira koostöösooivide huvides. Ülikooli poolt olid tegevad mikrobioloogia ja biokeemia instituudi teadlased. «Doktorant Epp Songisepp kaitses ME-3 tehnoloogiliste arenduste alal ka oma doktoritöö. ME-3 lüofiliseerimist tegime eslotsa instituudis EASI toel ostetud lüofilisaatoriga, meetoodika töötas välja doktorant Priit Kasenõmm. Rakendustöö andis panuse ka süvateadusele, rääkimata arvukatest teadusartiklitest, mis ME-3 lisaväärtusena on ilmunud.

See oli ka ülikooli esimene nii suuremahuline litsentsi-

2X VARJE SOOTAK, ERAKOGU

leping.»

Möödunud aasta konkursil osutus mikroorganismi tüvi *Lactobacillus fermentum* ME-3 kui antimikroobne ja antioksidantne probiootikum parimaks leiutiseks.

Tänavuses konkursis osalesid veel AS Tallinna Sadam, Eesti Nanotehnoloogiarenduskeskuse AS, PÜ E-Piim, OÜ Tervisliku Piima Biotehnoloogiarenduskeskus, AS Estonian Cell ja AS Tallinna Vesi.

Parim leiutis

Selle konkursi eesmärk on tunnustada majandusliku potentsiaaliga teadustulemusi loonud teadlasi. Võitjaks osutus prof Enn Lusti töögrupp, kes töötab välja kütuseelemendi katoode ja elektrolüüte AS-le Elcogen.

Prof Enn Lust ütles, et koostöö ASiga Elcogen kestab 2001. aastast, mil sõlmiti esimene leping. «Praegu oleme

TEHNOLOOGIA-KONKURSS 2006

- Parim *spin-off*-firma – Aqua Consult Baltic OÜ koostöö TÜga anaeroobse biojäätmekäitluse süsteemi väljatöötamisel
- Parim koostööpartner – Tallinna Piimatööstuse ASI koostöö piimhappebakteri ME-3 kasutamisel Helluse tootesarjas
- Parim leiutis – prof Enn Lusti töögrupp, kes töötab välja kütuseelemendi katoode ja elektrolüüte ASile Elcogen.

lõpetamas juba teist.» Prof Lusti sõnul kestab see pikaajaline koostöö veel mitu aastat.

AS Elcogen loodigi selleks, et panna Eestis püsti uurimissuund, mis tegeleks kütuseelemendi uurimisega. Kütuseelemendid on väga perspektiivikad, nad võimaldavad hajutada elektrienergia tootmist ja kasutada efektiivselt koos elektrienergia tootmisega vabanevat soojust.

«Uurimistööks on meil peaaegu maailmatasemel aparatuur, peagi on valmimas ka labor,» rääkis prof Lust.

Kütuseelemendi väljatöötamise grupp koosneb põhiliselt noortest teadlastest, ka nende magistri- ja doktoritöö teemad on seotud selle uurimis-teemaga.

Doktorandid kasutavad teemat artiklite avaldamiseks, viimase aastal jooksul on avaldatud näiteks neli CCI artiklit. Prof Lust peab väga oluliseks, et neile saadab oma artikleid retsenseerida Ameerika Elektrokeemia Ühing.

Konkursile esitati veel töögruppide juhid Marco Kirm (TÜ FI), Robert Aps (TÜ MI), Olav Kärt (EMÜ), Agu Tamm (TÜ), Ade Kallas (TÜ), Ants Tuulmet (TÜ) ja Ain Järvalt (EMÜ).

TÄNA LEHES

**Lisaleht
kevadpäevad**

**Mitteakadeemilised
konkursid**

LK 2

**Välispraktikant
Rada Sonea**

LK 3

**Gustav II Adolffi
monument**

LK 3

20. aprillil möödus 170 aastat farmatseudi, TÜ professori Johann Georg Noël Dragendorffi sünnist (1836–1898). Rajas TÜs farmaatsiakoolkonna.

UUDISED

Õigusteaduskonna dekaani valimine

Rektor kuulutas välja õigusteaduskonna dekaani valimise.

Kandidaatide esitamise tähtaeg on 14. juuni. Dekaan valimine toimub 28. juunil.

Õpetajate Seminari naiskoor edukas

9.–12. aprillini Itaalias Riva del Gardas toimunud koorifestivalil saavutas TÜ õpetajate seminari naiskoor naiskooride kõrgemais, A-kategoorias II koha ja kuldmedali.

Kõigi kooride arvestuses saadi eripreemia kohustusliku laulu prima ettekande eest.

Koori dirigent on Ülle Sakarias.

Pikemalt järgmises UTs.

Õigusteaduse sümposium

Täna kell 9 algab õigusteaduskonna ja rahvusvahelise sotsiaal- ja õigusfilosoofia ühingu Eesti seksiooni korraldatav rahvusvaheline õigusteaduse sümposium.

Sümposiumil vaadeldakse, mis on toimunud Eesti õigusteaduses viimastel aastatel, kui Eestist on saanud Euroopa Liidu täisliige.

Ettekannetega esinevad prof W. Krawietz Münsteri Ülikoolist, prof M. Schulte Dresdeni Ülikoolist, prof Paul Varul, prof Raul Narits, prof Jaan Sootak jt.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas noored teadlased on piisavalt motiveeritud?

Vastajaid: 152
Uus küsimus:
Kas kavatsed kandideerida üliõpilasesindusse?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

Koosmeele auhinna pälvis prof Margit Sutrop

18. aprillil andis Avatud Eesti Fond kümnenda Koosmeele auhinna (20 000 kr) TÜ eetikakeskuse juhatajale professor Margit Sutropile.

Auhind määrati professor Margit Sutropile väärtushinnangute ja käitumisnormide teemalise arutelu edendamise eest.

«Täna Eestis on eetika muutumas võtmeküsimuseks. Eesti ühiskond vajab sel teemal enam kui kunagi varem avalikku debatti ja häid eeskujusid,» ütles Avatud Eesti Fondi juhataja Mall Hellam.

Ta tõi näiteks elavnenud arutelud korruptsioonivastase võitluse, kodanike käitumisnormide või avaliku elu tege-laste eetika üle.

2006. a auhind määrati professor Sutropile panuse

eest avalikesse debattidesse neis küsimustes.

TÜst on pärjalinud Koosmeele auhinna varem dots Larissa Vassiltšenko, professorid Rein Taagepera ja Marju Lauristin ning Narva kolledži direktor Katri Raik.

Sel aastal saab tudengiesindajaid valida ka Internetis

Mailin Aasmäe
TÜÜE teabevaldkonna spetsialist, ajaloo 3. a üliõpilane

Sel kevadel valitakse TÜ tudengiesindajaid 9.–11. maini.

Peale valimispunktides hääletamise saab oma hääle anda ka Internetis.

TÜ Üliõpilasesindusse kuulub 31 üliõpilaste valitud liiget. Esinduse ülesanne on seista iga praeguse ja tulevase TÜ tudengi hariduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste huvide eest.

Tudengite huvide eest

Esinduse juhatuse liige Kristi Lont kuulub esindusse aastast 2004. «Kandideerides ei teadnud ma veel, kui palju võimalusi on midagi teha teis-

te heaks ja enda arendamiseks,» rääkis Lont. Tema arvates on esindus hädavajalik, et tudengitele ei tehtaks liiga.

Praegu võitlevad tudengiesindajad üliõpilase õiguse eest teha akadeemilisel aastal tasuta arvestusi ja eksameid. Uue õppekorralduseeskirja kohaselt tuleks saadud punktide eest maksta.

Lont kutsus kõiki ärksaid tudengeid iseenda ja oma sõprade õpikeskkonna parandamiseks esindusse kandideerima: «Ainult tudengid ise saavad oma õiguste eest kõige paremini seista.»

Oma kandidatuuri saab üles seada 18.–26. aprillini. Kandideerimisavalduse saab aadressilt: www.tyee.ee või esindusest (Ülikooli 18b).

Sel aastal on võimalik TÜs

sarnaselt mõnele teisele kõrgkoolile tudengiesindajaid valida ka Internetis.

Õ-valida saab samuti 9.–11. maini ning oma häält võib nende päevade jooksul korduvalt muuta.

Mugavam valimine

«Esiteks muudab mitmekordne hääletamine igasuguse võimaliku hääle ostmise mõttetuks,» selgitas esinduse juhatuse esimees Hannes Klaas süsteemi häid külgi. Peale selle on tema sõnul eksimine inimlik ja tehnilise apsu puhul saab valija olukorda parandada.

Suurima plussina tõi Klaas välja valimisprotsessi mugavamaks muutmise – tudengile tuuakse elektrooniline valimiskast koju kätte.

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ tänukirja pälvis 50. sünnipäeval innuka õppe- ja teadustegevuse eest vene ja slaavi filoloogia osakonna lektor Aleksandr Danilevski. TÜ suure medaliga autasustati prof Tiit Havikot.

Studium generale

28. aprillini jätkuvad TÜ õppejõudude loengud Tallinnas Rahvusraamatukogus. Kava: www.ut.ee/uksused/Regionaal/index.php?lnk=plaan.

Sportiklubi ja AS SEB Eesti Uhispank sõlmisid lepingu

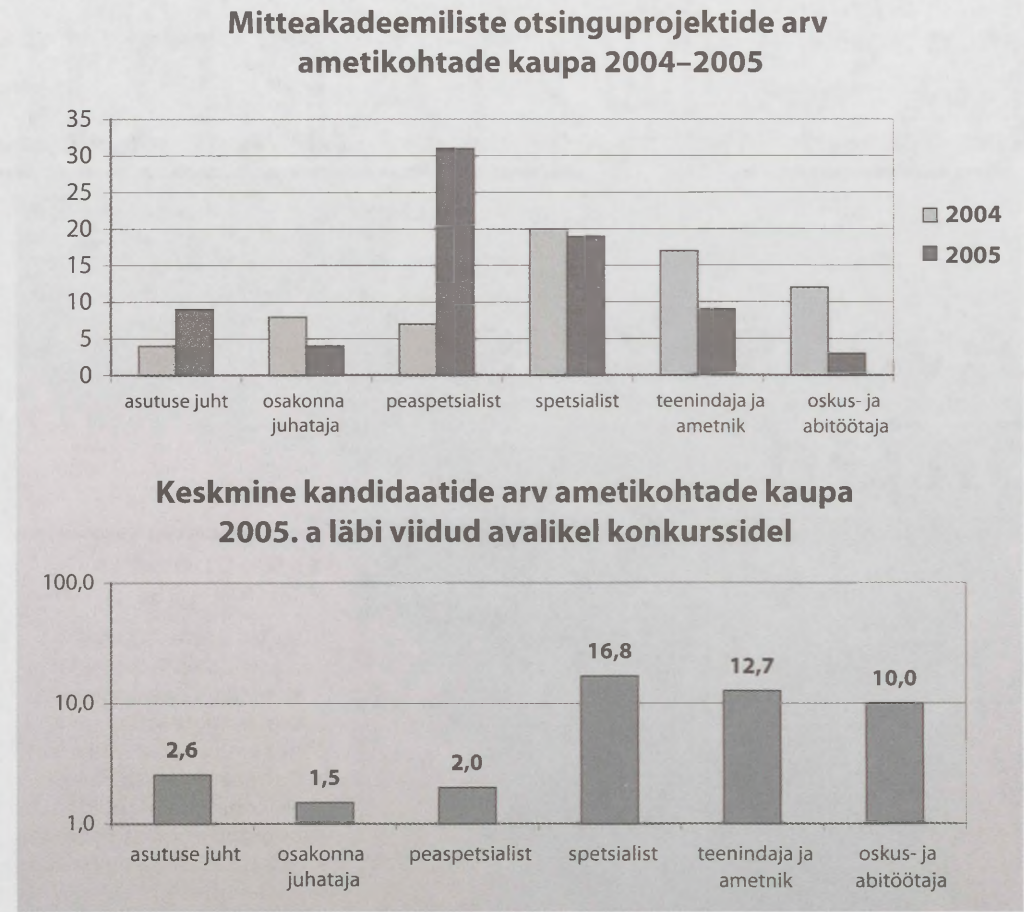
13. aprillil allkirjastasid rektor Jaak Aaviksoo ning SEB Eesti Uhispanga president Mart Altvee uue reklaamlepingu sportiklubi tegevuse arendamiseks ja toetamiseks. Uus leping toetab kogu MTÜ TÜ Akadeemilise Sportiklubi tegevust, ent ennekõike noortesporti arendamist.

Sõlmiti uus õppekavaarenduse koostööleping

13. aprillil sõlmisid haridus- ja teadusministeerium ning ülikool õppekavaarenduse uue koostöölepingu. Leping eesmärg on tagada õppekavade arendustöök vajalikud uuringud, monitooringud ja arendustegevus. Leping pikendab 2000. aastal alanud koostööd 2010. aastani. Tartu Ülikool osaleb põhi- ja kõrghariduse riikliku õppekava projekti, aga ka koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava ettevalmistamisel. Ühtlasi sõlmiti koostööleping ka TÜ ning Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse vahel, millega sätestati 2006. aastal tehtavad õppekavaalased tööd.

Ilmus raamat õpirotsessi mõtestamise kohta

TÜ Kirjastuselt ilmus Peep Leppiku raamat «Õppimine on tõesti huvitav». Raamat on mõeldud nii õpetajatele, õppejõududele kui ka üliõpilastele. Õpetajate igapäevatoos on Peep Leppiku sõnul õpirotsessi põhjalik mõistmine hädavajalik tingimus teiste inimeste edukaks, st sisuliseks õpetamiseks. Õppimine on Leppiku sõnul niisama vana nagu elusloodus, kuid õppijad mõtestavad seda protsessi psühholoogilisest küljest vähe. «Tundes õpperotsessi psühholoogilis-filosoofilisi aspekte, muutub õpitegevus palju huvitavamaks,» selgitas Leppik.

Mitteakadeemilised konkursid 2005 1.

Mari Nõmm personaliosakonna juhataja

Kristi Kuningas värbamise ja vaiiku peaspetsialist

Kvaliteetse tugiteenuse puhul on oluline, et ka administratiivtöötajad oleksid pädevad ja pühendunud. Eelmise aasta 31. detsembri seisuga oli ülikoolis 3200 töötajat, kellest 1506 töötasid akadeemilisel ametikohal. Kuigi ülikool on madala tööjõu voolavusega organisatsioon, on nii uute ametikohtade täitmiseks kui ka lahkunud töötajate asemele siiski vaja pidevalt värvata uusi töötajaid.

Järjest rohkem konkursse Mitteakadeemiliste ametikohtade täitmise eest vastutavad ülikoolis struktuuriüksuste juhid. Vajaduse korral nõustab ja toetab neid personaliosakond. Viimastel aastatel on suurenenud personaliosakonna roll mitteakadeemiliste ametikohtade täitmisel. Töenäoliselt on see seotud nii otsitavale töötajale esitatavate järjest suuremate nõuete kui ka tööjõuturu olukorraga.

Ülikooli ootustele vastava sobiva töötaja leidmine on läinud keerukamaks ja seetõttu on ootuspärane kasutada professionaalset tugiteenust. Kui 2003. aastal osales personaliosakond 25 otsingu- ja valikuprojektis, siis 2005. aastal aitasime avalike konkursside kaudu leida 75 töötajat. Peale selle andsime

hinnangu 30 sihtotsinguga leitud kandidaadile. Personaliosakonna teenust kasutatakse nii otsingukoolituse koostamisel ja selle edastamisel potentsiaalsete sihtrühmadeni kui ka kandidaatide hindamisel ja valikul. Otsingu- ja valikuprojektidest moodustas suurema osa peaspetsialistide ning juhtide valik. Peaspetsialistide leidmiseks kuulutati välja 28, osakonnajuhatajate leidmiseks 4 ning asutuste juhtide leidmiseks 9 avalikku konkurssi. Võrreldes 2004. aastaga oli oluliselt vähem oskus- ja abitöötajate ning ametnike konkursse. Avalikel konkurssidel on enim kandideerijaid olnud ametnike ning spetsialistide ametikohtadele. Oluliselt väiksem on huvi peaspetsialistide ning juhtide ametikohtade vastu. Kandidaatide rohkus konkursil ei ole eesmärk omaette, samas oleks aga sobivaima töötaja leidmiseks siiski hea, kui ühele kohale kandideeriks 2–3 nõuetele vastavat kandidaati.

72% kandidaate väljastpoolt 2005. aasta avalikel konkurssidel osalenud kandidaatidest oli 28% ülikooli praeguseid või endisi töötajaid ning 72% väliskandidaate. Avalikel konkurssidel on ligi pooltel kordadel (45%) valitud ametikohale inimene väljastpoolt ülikooli. 1/3 juhtudest (33%) on otsustatud ülikooliga seotud inimese kasuks ja 1/5 juhtudel (22%) on avaliku konkursiga jäänud sobiv töötaja leidmata. Seega on

mõnevõrra suurem tõenäosus, et konkursi võidab ülikooliga seotud kandidaat. Keeruline on leida inimesi sellistele mitteakadeemilistele ametikohtadele, kus eeldame teaduskraadi või spetsiifilisi teadmisi õppe- ja teadustöö korraldamisel. Nii tuli 2005. a alguses teadus- ja arendustöö peaspetsialisti leidmiseks viia läbi kaks konkurssi.

Häid spetsialiste on vähe Samuti on problemaatiline ametikohtade täitmine valdkondades, kus tööjõuturul napib häid spetsialiste (näiteks ehitus, turundus, infotehnoloogia) ning ülikoolil on keeruline võistelda palgaturu pakkumistega. Seetõttu on nendele ametikohtadele oma ala tippspetsialiste raske leida. 2005. aastal kuulutati ehitusvaldkonna nelja ametikoha (arhitekt, projekteerimis- ja hangete peaspetsialist, ehituse spetsialist, NC projekti-juht) täitmiseks välja seitse avalikku konkurssi. Arhitekti leidmiseks korraldati veel sihtotsing, kuid siiski jäid ametikohad sobivate kandidaatide puudumisel täitmata.

Põhjuseks on olukord palgaturul ning ehitusvaldkonnas kvalifitseeritud tööjõu puudus. Infotehnoloogia spetsialisti ametikoha täitmiseks kuulutatud konkursil osales küll 28 kandidaati, kuid enamiku ootused ning kvalifikatsioon ei vastanud ülikooli poolt pakutavale tööle. Järgmises UTs jätkuvalt ametikohtade täitmisest ja sellest, milline paistab ülikool uutele töötajatele.

ÜLEVAADE FOORUMIST

www.ajaleht.ut.ee/foorum

Instituudi või osakonna staatuse ja suuruse puhul on arvatud, et kõikide akadeemiliste üksuste juhid tuleks valida, mitte nimetada. Teaduskonna nõukogu otsustasõiguse teemat jätkates märgib keegi, et kui kohalikega sisuliselt samatasemelisele välisõppejõule makstakse kolmekordset palka, ega siis ebaõiglus muutu väiksemaks sõltuvalt sellest, kas see kehtestatakse ainuisikuliselt või püütakse ebapopulaarsele otsusele saada formaalset heakskiitu veel mõnest suuremast kogust.

Nimetu kommenteerija lisab, et teaduskonna nõukogudes ei tehta sisulist tööd ja organit kasutatakse juba tehtud otsuste kinnitamise kohana, mitte sisulise arutelu jaoks. «Seega tuleks pigem parandada nõukogude tööd kui vähendada nende otsustusõigust.» Keegi jätkab: «Mõte on lihtsalt selles, et vajalikud, kuid ebapopulaarsed otsused ei jääks tegemata. Kui asi nõukogu käes, võib vajalik välismaalane kadedusest kutsumata jääda.» Nõukogude tööd peab ta enamasti auru väljalaskmise kohaks. «Ega siis 20 inimesega saa detailset sisulist tööd teha. Töö efektiivsus sõltub sellest, kui hästi on materjalid, sh otsuseprojektid väiksemate tööorganite poolt ette valmistatud.»

Arvaja nime all kirjutaja küsib, kas need on aga alati õiged otsused, mis on juba

otsuseprojektides ette nähtud ja ette teades ebapopulaarsed. «Kas õiged otsused ei selgu mitte hoopis demokraatlikult arutades, st just paarikümne inimese arvamuste põhjal, mitte väikeste otsustajagruppide pealesurumisega.» Valdcondade sätestamise puhul ülikooli põhikirja tasemel nõustub arvaja eelmistega, et seni ülikoolis ju atesteerimist ei toimugi. «Ning valimistel praeguse korra järgi on küllaltki tihti probleeme (nt kaebusi kandidaatidelt). Valdcondonna komisjon lisaks objektiivsust ja kompetentsi.» Keegi tundmatu peab seda heaks ettepanekuks ja lisab, et praegu iseloomustab ülikooli tegevust kahjuks suur killustatus ja koostöö puudumine. «Laiaulatuslikumad valdkonnad annaksid ka võimaluse kvaliteeti parandada.» Teaduskonna direktori ametikoha loomise teema all on arvatud, et ülikoolis saavad juhtivatele kohtadele PhD-d. «Kuna vaja oleks just nimelt katta kompetentsiga turundusfunktsioon, samuti execution-funktsioon, siis selliseid inimesi on erasfääris murdu. Kuid vinge kraadit nad ometi TUs tööd ei saaks. Samas on edukates Lääne ülikoolides head administratiivinimesed olnud eelnevalt tihti juhtivatel kohtadel eratevõttes. Järgmine kommenteerija arvab, et dekanadi juhataja on juhtiv koht ja tema teada pole seal küll PhD-d vaja.

UT KÜSIB

Kas instituut või osakond?

Vastavad füüsika-keemiateaduskonna dekaan prof Peeter Burk (instituudi juhataja), prof Risto Tammelo (instituudi juhataja) ja prodekaan dots Kalev Tarkpea.

Peeter Burk

Risto Tammelo

Kalev Tarkpea

Milline võiks olla FK struktuur? Mõistagi on FK praegune struktuur (füüsika- ja keemiaosakond, mis kumbki omakorda jaguneb instituutideks) vastuolus rektoraadi poolt eesmärgiks seatud kolmetasandilise (ülikool-teaduskondustituut) struktuurskeemiga. Kui meil tuleb struktuurireformi käigus loobuda kas osakondadest või instituutidest, siis eelistaksime arvatavasti instituutide säilitamist.

Mis on füüsikum? Kas see reaalselt eksisteerib juba? Füüsikum on Tartu füüsikat (eelkõige praegust TÜ füüsika instituuti (FI) ja FK füüsikaosakonda) ühtseks tervikuks liitev katusorganisatsioon. See eksisteerib TÜ nõukogu otsuse alusel alates 1. jaanuarist 2005.

FI on teadusprorektori otsealluvuses paiknev teadusarendusasutus ja tema sellisest staatusest loobumine pole otstarbekas. Samas tuleb füüsika instituudis eksisteerivat teaduskompetentsi senisest rohkem kasutada füüsikaõppe (sh eriti magistri ja doktoriõppe) kvaliteedi tõstmiseks. Füüsikum võimal-

dab Tartu füüsika kui terviku huve arvestavalt realiseerida kõik vastavad arendusotsused. Füüsikumi loomisel on seatud eesmärgiks hõlmata 1. septembriks 2007 kõik füüsikaalased institutsioonid TUs ühtsete printsiipide alusel toimivasse organisatsiooni.

Mis räägib praeguste instituutide olemasolu poolt või vastu? Suurem osa FK praegustest instituutidest vastab T rektoraadi formuleeritud nõuetele (vähemasti 20 töötajat, vähe-

masti üks sihtfinantseeritav teema, keskmiselt 2 doktorikraadi kaitsmist aastas). Selles mõttes näib puuduvat vajadus praeguse struktuuri täielikuks muutmiseks. Samas nõuab füüsikumiga seonduvate eesmärkide realiseerimine suure tõenäosusega füüsikaalaste institutsioonide restruktureerimist. Vastavad arutelud on käimas.

Kas instituudi asemel võiks olla osakond? Selline terminoloogiline muudatus oleks füüsika-keemiateaduskonnas (vähemasti esialgu) kindlasti võõristust tekitav. On ju sõna «osakond» FK töötajatele seni tähendanud instituudist sootuks erinevat moodustist. Me ei näe tungivat põhjust, miks ei võiks üks teaduskond koosneda osakondadest ja teine instituutidest.

Välispraktikant aitab ülikooli välismaailmale tutvustada

Kadri Kallas

romanistika 2. a üliõpilane, AIESECI liige

Rumeeniast pärit praktikant Rada Sonea on eelmise aasta oktoobri lõpust töötanud Tartu Ülikooli välissuhete osakonnas.

Ta on tutvustanud TÜd mitmes välisülikoolis ning kogunud hulgaliselt tagasisidet välistudengite elu ja õpingute kohta. Rada Sonea tuli Tartusse praktikale tudengiorganisatsiooni AIESEC kaudu.

Välissuhete osakonna rahvusvahelise turunduse peaspetsialisti Svetlana Vogeli sõnul oli neil hädasti vaja ajutist abilist, kes aitaks kasvava töömahuga toime tulla. Osakond vajab inimest, kes edastaks välisülikoolidele infot TÜ õppeprogrammide kohta, teeks välisülikoolide kohta turu-uuringuid ning aitaks koguda tagasisidet üha kasvavalt hulgalt välistudentelt. AIESECI kaudu leitud praktikant Rada on tööks ideaalne, kuna ta on õppinud majandust ning ise võõras keskkonnas elades mõistab hästi välistudente vajadusi.

Erinev töökultuur

Peale oma tööülesannete täitmise aitab võõrast riigist ja kultuurikeskkonnast pärit Rada lõhkuda töörutiini Rumeenia eripäradega. Tema sõnul on Eesti tööõhkkond võrreldes tema kodumaaga hoopis teistsugune. «Inimestel on siin vähem pingeid, kuid puudub aktiivne suhtlus kolleegidega töö ajal. Tullakse hommikul tööle, istutakse oma laua taha ning hakatakse kohe tööd tegema ning nii iga päev,» rääkis Rada. Rumeenias aga alustatakse tema sõnul päeva pooltunnise ühise kohvijoomise ja lobise-

Tartu Ülikooli välissuhete osakonnas töötav AIESECI välispraktikant Rada Sonea (esiplaanil) aitab igapäevasesse tööellu tuua võõra kultuuri eksootikat. Pildil koos töökaaslastega Lõuna-Eestis.

ERAKOGU

misega ning seda korratakse päeva jooksul mitu korda. Samas on aga rumeenlaste puhul tema hinnangul tunda rohkem stressi.

Rada on oma kolleegidele proovinud õpetada ka oma keelseid sõnu ning tutvustada Rumeenia kõrgharidussüsteemi. Svetlana Vogeli sõnul pole Rumeenia pärast Rada lahkumist enam lihtsalt üks riik kaardil, vaid sellel on nüüd oma nägu ja tegu.

Üllatavad eestlased

Kultuurivahetus on toimunud aga ka vastupidi – Rada on üritanud sisse hingata nii palju Eesti kultuuri kui võimalik. Ta on kogu oma tööperioodi jooksul ka ise õppinud eesti keelt, mis tema hinnan-

gul ei ole üldse nii raske.

Olles tulnud Itaaliaga samasse kultuuriruumi kuuluvast Rumeeniast, võttis temperamentsel ning suhtlusaltl Radal eestlastega harjumine veidi aega.

Esialgne mulje külmadest ja distantsihoidvatest eestlastest on aga pärast lähemat suhtlemist oma töökaaslaste ja kohalike AIESECI liikmetega täiesti muutunud.

Eestlased on tema sõnul tegelikult väga soojad. Eriti muljetavaldav oli tema jaoks meie konkreetsus. «Olen tähele pannud, et kui üks eestlane midagi ütleb, siis on see ikka korralikult öeldud ning kahtlusele ruumi ei jää,» tõdes Rada.

Oma töökaaslastest rääki-

des läheb Rada nägu iseene- sest naerule ning ta kinnitab, et nad on parimad kolleegid, kes tal eales olnud on. Tööellu sisseelamiseks oli tema jaoks väga tähtis ühine reis Lõuna-Eestisse nädal pärast tema Eestisse saabumist, kus ta sai töökaaslastega lähemalt tutvavaks. Peale selle käivad nad aeg-ajalt kogu kollektiiviga lõunat söömas või korraldavad ühiseid koosviibimisi.

Selged ootused

Töövälise aja sisustamisel soovib Rada aga praktikandil endal aktiivne olla. Kuna Rada on Rumeenias aastaid AIESECI liige olnud, oskas ta aimata, mis teda ees ootab. Eestisse saabudes ei jäänud ta ootama, et ta aega

AIESEC

AIESEC on rahvusvaheline üliõpilasorganisatsioon, mis on esindatud rohkem kui 800 ülikoolis 95 riigis. AIESEC pakub selleks aastas üle 5000 juhtimispositsiooni ning annab ligi 4000 tudengile võimaluse osaleda rahvusvahelises praktikavahetuses. Info www.aiesec.ee

sisustataks, vaid ta otsis ise aktiivselt võimalusi. Nii on ta suhelnud tihedalt teiste Eestis viibivate välispraktikantidega, osalenud mitmel AIESECI konverentsil ja aitab Tartu AIESECI liikmetel korraldada Global Village'i projekti, mis toimub aprilli lõpus tudengipäevade ajal.

Rada sõnul on kohalikku ellu integreerumise puhul väga oluline, et mõlemad pooled teavad, mida teineteiselt oodata. Tema suhtles ülikooliga aktiivselt alates hetkest, mil ta Rumeenia AIESECI liikmete käest teada sai, kuhu riiki ja mis firmassee praktikakoha sai.

Kõige imelisem kogemus

Aprilli lõpus Eestist lahkuv Rada võtab oma praktika kokku sõnadega: «See on ilma igasuguse kahtluseta mu elu imelisim kogemus». Tema sõnul on väga oluline osata kohaneda võõraste olukordadega ja julgeda astuda samm tundmatusse.

«Selline kogemus suudab muuta elu, kuna elada võõral maal, suhelda võõrkeeles ning seejuures saada veel kogemusi oma erialal töötades on midagi erilist. See ei ole kindlasti sama, mis välismaal õppimine, see on midagi enamast,» tõdes ka Svetlana Vogel.

UUDISED

Tartus oli Hispaania kirjanduse nädal

Täna kell 19 antakse ülikooli aulas üle konkursi «Don Quijote XXI sajandil» auhinna.

Ette kantakse ka katkeid Federico Garcia Lorca teostest. Peale selle esinevad Alejandro Sanchez Chaparro, Bin Hu ja Karin Madsen kontserdiga hispaania heliloojate teostest kahele kitarrile ja tšembalole.

17.–21. aprillini toimus TÜs hispaania filoloogia eriala ja Hispaania saatkonna korraldusel Hispaania kirjanduse nädal, mis oli pühendatud Cervantese ja Shakespeare'i 390. surma-aastapäevale.

Lõppes 2005. aasta e-kursuse konkurss

Konkursi «Aasta e-kursus 2005» tiitli said kolm TÜ kursust.

Aktiivõppe rakendamise eripreemia pälvis bioloogia didaktika lektori Illar Leuhini juhendatud kursust «Suunatud aktiivõppe algklasside loodusõpetuses». Saksa keele õpetaja Katrin Kooritsa «Bioloogiaalne saksa keel» sai audiovahendite ja testide kasutamise eripreemia ning kliinilise psühholoogia lektori Kaia Kastepõld-Tõrsi «Ametialased suhtlemisoskused» erivajadustega õppijatele mõeldud e-kursuse eripreemia.

Eelmise aasta e-kursuse konkursil osales 18 kursust Eesti e-Ülikooli liikmeskõrgkoolidest.

Käivitus üliõpilaste olukorra uuring

Alates aprillist korraldab Eesti Üliõpilaskondade Liit seni suurimat üliõpilaste sotsiaalmajandusliku olukorra uuringut.

Eesmärk on välja selgitada üliõpilasi enim puudutavad elu-olu ja õppekorraldusega seotud probleemid. Peale selle aitavad uuringutulemused välja töötada kõrgkoolide praktika- ja nõustamissüsteemi ning riiklikku varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise süsteemi.

Uuringutulemused ei jää koordinaator Katriin Raielo sõnul vaid Eestis kasutamiseks, vaid need lisatakse üle-euroopalise sotsiaaluuringu Eurostudent III andmebaasi.

Uuringus osalejate vahel loositakse välja ka auhindu.

Bakalaureuse- ja magistrirõppe üliõpilased saavad küsitlust täita aadressil: www.eyl.ee/uuring.

Tartu üliõpilaste segakoor 100

22. aprillil kell 16 algab TÜ aulas Tartu Üliõpilassegakoori 100. aastapäeva kontsert.

Solistid on Merle Jalakas, Karmen Puis, Roland Liiv, Taisto Noor, klaveril mängivad Marika Mägi ja Anu Loona.

1905. aastal kutsus Leenart Neumann kokku esimese eesti soost üliõpilaste segakoori.

Viimased 30 aastat on koori juhatanud dirigent Valli Ilvik.

00.FILMIÕHTU.00

27. aprillil kl 18 saab keemiaringis näha BBC filmi «Space Odyssey: Voyage to the Planets». Filmi juhatas sisse astronoom Peeter Tenjes. Üritus on tasuta.

Noorte etnoloogide ja folkloristide konverents

Aija Sakova

26. ja 27. aprillil toimub Eesti Kirjandusmuuseumis ja Eesti Rahva Muuseumis noorte etnoloogide ja folkloristide ühiskonverents «Noorte hääled».

Esimest korda korraldavad kirjandusmuuseum ja Eesti Rahva Muuseum (ERM) ühise konverentsi, liites igakevadisi noorte folkloristide ja etnoloogide konverentsid. 26. aprillil ettekanded toimuvad kirjandusmuuseumi saalis ja 27. aprillil ettekanded ERMi näitusemajas.

Esimesed päeval on ettekandeid nii muinasjuttudest, poliitilisest huumorist, tänapäeva setu muusikast kui

ka tantsukultuurist. Samuti räägivad noored folkloristid eesti rahvapärastest korallidest, jumalateenistuste muusikast vanausuliste koguduses, aga ka protestantlike ilmutuste poeesiast.

Teisel päeval keskendutakse õigusetnoloogiale, rahvameditsiinile, maa-alustele eesti rahvapärimuses, Eesti kiviaedadale ja etnograafiliste alimate analüüsile. Ettekandeid on ka mängu ja mänguasjade kohta stalinistlikul perioodil, meremeeste sotsiaalsete suhete kohta, uuspaganluse ja melaneesiaaliku individikasiluse, aga ka eneseloomisega kohta Perekoosis.

Ettekannete teesid on ERMi koduleheküljel www.erm.ee.

Kuningas Gustav II Adolphi monument vajab korrastamist

Tullio Ilomets

23. aprillil 1992 avatud Carl XVI Gustafi taastatud ausingambale on tekkinud tihenevast õhusaastest rohelise plaatina laike.

Ausammas avati pidulikult Rootsi kuninga Carl XVI Gustafi ja kuninganna Silvia osavõtul.

Mõne aasta möödudes hakkas skulptuuri pronksist alusplaadi äärest postamendi ülemisele osale moodustuma punakaspruun sadetus, mis üha laienes. Tekkinud sadet oli varem õnnestunud graniidi pinda kahjustamata sobivate reaktiividega eemaldada. Viimasel kahel aastal aga täielikult enam mitte. Pruuni rauaoksiidi tekke põhjuseks on pronksaluse ja postamendi vaheline rauast kinnitus. Kuju sisemus pole niiskuskindel. Toimub metallidevaheline reaktsioon, raud läheb lahusesse ja õhu käes moodustub lahustumatu rauaoksiid.

Suurenenud õhusaaste

Esimest korda 14 aasta järel on tänavu kevadtalvel kuningale tekkinud hulgaliselt rohelise plaatina laike. Selle põhjuseks saab pidada Tartu

vanalinnas üha tihenevast autoliiklusest põhjustatud õhusaaste suurenemist. Rohelise plaatina teke on selle kindlaks indikaatoriks.

Ausamba korrastamiseks on vaja kõrvaldada pruuni sadetuse tekke põhjus – asendada raudkinnitus sobivaga, takistada niiskuse pääsu kuju sisemusse, see uuesti patineerida, katta kaitsekihiga ning puhastada postament roostelaikudest.

Esimest korda avati ausam-

mas 1928. a. Eesti Vabariigi 10. aastapäeva puhul kinkis Rootsis olev Eesti-Rootsi ühing Tartu Ülikoolile tema asutaja Gustav II Adolphi pronkskulptuuri.

Ausamba avas 27. juunil 1928 EV riigivanem Jaan Tõnisson.

Kuju taaspüstitamine

Stalinlike repressioonide ajastul, 15. mail 1950 võeti kuju maha. Pronksosa saadeti sulatusahju, graniitalus klombiti sillutuskivideks. Säilis ainult samba kõige alumine kiviplaad. Kuninga saabaste küljes olnud kaks kannust, mida ainsatena sulatamisest päästa õnnestus, annetas päästja 1992. a ülikooli ajaloo muuseumile.

Uppsala Ülikooli rektori Stig Strömholmi ja Tartu Ülikooli rektori Jüri Käneri kokkuleppel alustati Gustav II Adolphi monumendi taaspüstitamise eeltöid 1990. a. Uppsala Ülikooli kingitusena valmistatud pronkskulptuur tehti Rootsi skulptori Bengt Erland Vogelbergi (1786–1854) kipskujult võetud vormide alusel. Graniitpostament kujundati eelmise koopiana ja paigutati 22. oktoobril 1991 vanale säilinud graniitalusele.

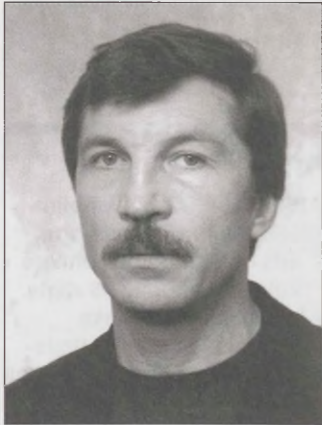
ÖNNITLEME

Aleksandr Danilevski 50

25. aprillil tähistab oma esimest juubelit vene kirjanduse lektor, filosoofiadoktor Aleksandr Danilevski.

Kolleeg Danilevski on artistlik natuur: hiilgav juustaja, keda iseloomustab suurepärase huumorimeel. Ka iseenda suhtes on ta vahel irooniline. Danilevski armastab rääkida, et sattus Tartusse täiesti juhuslikult ning otsustas siin saksa keelt õppima hakata. Kuid saatus otsustas teisiti. Ta astus hoopis vene keele ja kirjanduse osakonda, mille lõpetas 1982, kaitstes suurepärase diplomitöö A. Remizovist prof Zara Mintsi juhendamisel, olles tol ajal juba küps kirjandusteadlane. Prof Mints juhendas Danilevskit ka aspirantuuris, kuid tol ajal ta väitekirja ei kaitsnud. Magistratöö «A. Remizovi emigratsioonielne eepika» kaitsmine toimus aastal 1992, kui Danilevski töötas juba vene kirjanduse õppetoolis vanemõpetajana. Paralleelselt õppis ta doktorantuuris ning doktoritöö «B. Timirjazevi (Juri Annenkovi) «Povest' o pustakah» poeetika» kaitses ta 2000. a.

Aleksandr Danilevski on vene ja slaavi filoloogia osakonna üks populaarsemaid ning ka produktiivsemaid õppejõude. Tema loengukurstuste arv ning temaatiline mitmekesisus avaldab sügavat muljet: kaasaegne vene kirjandus, vene kirjandusteaduse põhilised mõisted, 20. saj vene kirjandus; vene kultuur eurooplase pilguga jne.

Danilevski on tõsine ning nõudlik pedagoog, ta ei pea lugu nn kaasaegsetest oludest ja arvab õigustatult, et filoloog, kes raamatuid ei loe, pole mingi filoloog. Sellepärast mõeldakse Danilevski kollokviumid üsna karmis ning kompromissitus õhkkonnas. Vaatamata kõigele aga armastavad tudengid tema loenguid ning ka õppejõudu ennast. Ja mitte ainult Tartu tudengid, vaid ka Itaalia üliõpilased. Igale aastal õpetab ta Bergamo Ülikooli keelekursustel vene keelt ja kirjandust.

Kirjandusteadlasena on Danilevski leidnud rahvusvahelise tunnustuse.

Juubilar on rahvusvahelise toimetuskolleegiumi «Humaniora: Litterae Russicae», Eesti slavistide komitee liige jne.

Soovime oma heale kolleegile tervist, edu ja jätkuvat huumorimeelt!

Kolleegid vene ja slaavi filoloogia osakonnast

ÖNNITLEME

Eve Pormeister 50

19. aprillil tähistas uuema saksa kirjanduse dots Eve Pormeister oma 50. sünnipäeva.

Kui Eve Pormeister 1980. aastal õpingutelt Leipzigi Ülikoolis TÜ saksa filoloogia kateedrisse naasis, tõi ta endaga kaasa värskeid tuuli ja uusi lähenemisviisid nii keele kui ka kirjanduse uurimisel. Et paljudel saksa filoloogia tudengitel on – nagu sakslastest külalised ei väsi mainimast – suurepärase hääldus, on kindlasti suuresti tänu Eve Pormeistri foneetikatundidele.

Südamelähedasem on talle aga ikka Šveitsi kirjandus. Tema tõi Šveitsi kirjanduse uurimise Tartusse. Eve Pormeistri panus sellesse väljendub kahes mahukas töös – magistratöös «Kirjutavast nunnast» Silja Walterist (mis oli ühtlasi esimene kirjandusala magistritöö saksa filoloogias pärast Eesti iseseisvuse taastamist) ning doktoritöös «Pilte naiselikkusest saksakeelses Šveitsi naiskirjanduses». Kuigi ta uurib põhiliselt naiskirjanikke, ei nimetaks ta ennast ise kunagi feministiks.

Tema sidemed Šveitsiga võimaldasid TÜ saksa filoloogiale alates 1998. aastast saada Pro Helvetia fondi

kaudu suure hulga raamatuid ja ajakirju.

Üliõpilased, kelle tööd valmisid Eve Pormeistri juhendamisel, kiidavad teda kui põhimõttekindlat ja pädevat juhendajat. Tema tõhusa abiga võib alati arvestada.

Eve Pormeister on saksa filoloogia õppetoolis (osaliselt koos TÜ raamatukoguga) korraldanud mitmeid konverentse ja näitusi, millest viimane, rahvusvaheline konverents Austria kirjaniku Ingeborg Bachmanni 80. sünniaastapäeva auks just läinud nädalal lõppes.

Kolleegide nimel soovib juubeliks vastupidavust, inspiatsiooni, õnnestumisi ja edu.

Axel Jagau.

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3200
Trükk: o/ü Greif

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kulamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18-210, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ajaleht.ut.ee

TEATED

22. aprillil kl 14.30 korraldavad kehakultuuriteaduskond ja Eesti Olümpiaakadeemia TÜ Raamatukogu konverentsisaalis Torino taliolümpiamängude järgse arutluskoosoleku «**Olümpiavõit Torino 2006**». Oma teest olümpiavõiduni räägivad Kristita Šmigun, Andrus Veerpalu ja Mati Alaver. Oodatud kõik spordihuvilised. Lisainfo: Mehis Viru, tel 511 1555.

26. aprillil kl 16.15 peab prof Urmas Sutrop Õpetatud Eesti Seltsi koosolekul Lossi 3-406 ettekande «**Tarapita nimest (Kotljarevski jälgedes)**». Kõik huvilised on oodatud!

27. aprillil kl 18 avatakse TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuses Ulve Kangro näitus «**Unustatud vana Setu pits**». Näitus jääb avatuks 16. juunini. Kõik huvilised on avamisele oodatud! Keskus asub Toomel vanas anatoomikumis (Lossi 38). Lisainfo: Mari Mets, tel 737 5422.

KAITSMISED

26. aprillil kl 15 kaitseb Puusepa 8 A. Linkbergi aud **Aare Märtsen** meditsiinidoktori kraadi teemal «Lower limb lengthening: experimental studies of bone regeneration and long-term clinical results» (alajäseme pikendamise: luuregeneratsiooni eksperimentaalsed uuringud ja kliinilised kaugtulemused). Juhendaja prof Tiit Haviko. Oponent prof Markku Järvinen (Tampere Ülikool).

26. aprillil kaitsevad Narva mnt 4 aud B202 magistrandid:
- kl 13 **Liis Kraut** «Kutseõppeasutuste ja lõpetanute palga

seos Eestis». Juhendaja prof Raul Eamets. Oponentid Eve Tõnisson (haridus- ja teadusministeerium), MA ja Kristjan-Olari Leping, MA;

- kl 14 **Marit Priinits** «Eesti teravhoiutöötajate potentsiaalne ränne Euroopa Liidu riikidesse». Juhendajad dots Kaia Philips ja teadur Andres Võrk. Oponentid dots Urve Venesaar (TTÜ majandusteaduskond), majandusdoktor ja teadur Jaan Masso, majandusdoktor;

- kl 15 **Annika Paabut** «Inimkapitali mõju majanduskasvule». Juhendajad prof Raul Eamets ja doktorant Egle Tafenau. Oponentid Anu Lihtmaa (haridus- ja teadusministeerium) ja doktorant Jaanika Meriküll.

LOENGUD

Rootsi PR-guru ja IPRA ekspresident Göran Sjöberg peab kaks loengut:

24. aprillil kl 16.15–18 ph aud 128 «**Small Country: Size Isn't All that Matters**» (Eesti imago kujundamine välismaal) ja 25. aprillil kl 16.15–18 ph aud 128 «**International Trends in Public Relations**» (tänapäevased tendentsid rahvusvahelises suhtekorralduses). Loengud on inglise keeles. Info: Nele Nemvalts, tel 737 5355, nele.nemvalts@ut.ee.

27. aprillil kl 17.30 kutsub arstiteaduskonna meditsiinkollektsioonide töörühm ülikooli ja linnarahvast vana anatoomikumi ringauditooriumis toimuvale biol- knd Tiit Vihaletta üldharivale loengule «**Sool toidus. Vajadus ja riskid**». Meditsiinkollektsioonid on loengu külalistajatele avatud. Info: Maie Toomsalu, tel 737 4350, Maie.Toomsalu@ut.ee.

DOTSENTIDE JA TEADURITE KLUBIS

25. märtsil kl 17 kõneleb prof Jaanus Paal botaanikaiaias Vaga auditooriumis **Borneo saare loodusest ja inimestest**. Teise teemana on kavas klubi aktuaalsed probleemid. Info: tel 748 3513, 5554 4213.

TARKVARA ÜHISOST

ABBY FineReader 8.0 litsentside uuendamine ja uute litsentside hange IT osakond kuulutab välja ABBYY FineReader 8.0 ühisostu. FineReader on tekstivastus tarkvara, mis võimaldab paberdokumendi muuta redigeeritavaks elektroonseks tekstiks. Lisainfo: FineReaderi uue versiooni ning ühisostu kohta leiate IT-osakonna veebilehelt www.ut.ee/61804. Tellimuste esitamise tähtaeg on R, 28. aprill. Info: www.ut.ee/it või Riina Reinumägi 737 5442.

STIPENDIUM

Andreas ja dr Elmerice Traksi stipendium

Eesti Ameerika Fondi (USA) hallatavale stipendiumile võivad kandideerida TÜ arstiteaduskonna doktorandid, majandus- ja sotsiaalteaduskonna poliitilis-riiklike erialade magistrandid ja doktorandid ning arstiteaduskonna geriaatria eriala residendid.

Stipendium on mõeldud õpinguteks või praktiseerimiseks 2006/2007. õ-a USAs või Euroopa riikides.

9. maiks esitada: CV (koos kontaktandmete ja pangarekvisiitidega), väljavõte õpinguraamatust (kinnitatud dekanaadis), juhendaja soovitus, stipendiumi kasutamise projekt (eelarve) ja vastuvõtva teadusasutuse nõusolek (Põhja-Ameerika ülikoolide teabekeskusse TÜ Raamatukogus E-N 13–16, tel 742 7243, merli.tamtik@ut.ee).

ÖNNITLEME

50

Aleksandr Danilevski, vene kirjanduse lektor – 25. aprill
Nadežda Peet, patoloogilise füsioloogia uurimisgrupi vanemlaborant – 22. aprill
Tago Sarapuu, loodusteaduste didaktika lektoraadi juhataja, dotsent – 28. aprill
Ülle Türk, inglise filoloogia lektor – 26. aprill

45

Inna Samuilov, instrumentaalmuusika õpetaja – 27. aprill

40

Merle Looring, kalanduse ja veekogude erakorraline assistent – 26. aprill

30

Piret Ehin, rahvusvaheliste suhete vanemteadur – 25. aprill

25

Priit Kersen, laborant – 25. aprill
Silver Lätt, infotehnoloogia spetsialist – 27. aprill
Priit Palta, programmeerija – 25. aprill
Anna-Liisa Põldvere, projekti juht – 26. aprill

IN MEMORIAM

Olaf Printits

3. sept 1924 – 14. apr 2006

14. aprilli varahommikul lahkus meie hulgast pärast pikka rasket haigust Eesti koolimatemaatika suurkuju, emeriitprofessor Olaf Printits.

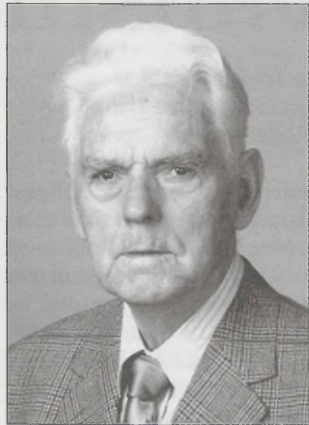
Printits lõpetas 1952. aastal matemaatika-loodusteaduskonna matemaatika eriala. Ta kutsuti tööle teoreetilise mehaanika kateedrisse, kus läbis kogu ametiredeli kuni matemaatika õpetamise metoodika kateedri moodustamiseni 1965. aastal.

Olaf Printits kui kateedri looja oli selle juhataja esimesed kümme aastat. Pärast seda töötas ta 1987. aastani samas dotsendina ja alates professorikutse saamisest oli ta kateedri (hiljem matemaatika didaktika õppetooli) professor 1994. aastani.

Tänu oma eruditsioonile ja headele organisatorivõimetele on Printits aastakümneid olnud Eesti matemaatika õpetajate vaieldamatu liider. Ta oli Eesti Matemaatika Seltsi Koolimatemaatika Ühenduse rajaja ning Eesti Matemaatika Seltsi auliige.

Eesti koolimatemaatikute poolt kolmekümne aastal koolimatemaatika kursuse moderniseerimiseks alustatud töö edukas jätkamine Printitsa poolt viis tulemuseni, kus ainsa üksusena kogu endises NLiidus õpetati Eesti koolides matemaatikat eesti originaalõpikute järgi.

Printits oli üks alusepanijaid eesti kooliõpilaste matemaatika olümpiaadidele. Ta oli ka praeguse H. Treffneri Gümnaasiumi matemaatika-füüsika eriklasside loomise initsiaator ja esimesi õpetajaid.

Printitsa tegevuse suureks, ja südamelähedasemaks valdkonnaks on olnud Eesti koolimatemaatika ajaloo uurimine.

Ei ole teada, et maailmas oleks ühegi teise riigi koolimatemaatika ajalugu nii hõlmavalt ja sügavuti käsitletud. Tunnustamaks seda tegevust valiti ta Tallinna Pedagoogikaülikooli audoktoriks.

Kolleegidele ja õpilastele on Olaf Printits jäävaks eeskujuks oma akadeemilise tasakaalukusega ja alati korrektse ning härrasmeheliku käitumisega.

Nii akadeemilistes ringkondades kui ka laiemas publiku seas oli Olaf Printits tuntud kui Tartu Akadeemilise Meeskoori kauaaegne solist, kes on esinenud ka mitme soolokontserdiga.

**Tartu Ülikool matemaatika-informaatikateaduskond
Eesti Matemaatika Selts
EMS Koolimatemaatika Ühendus**

IN MEMORIAM

Maarike Harro

22. dets 1960 – 16. apr 2006

Eesti terviseteadust ja tervishoidu on tabanud ootamatu, valus kaotus. Raske haigus viis meie hulgast Tervise Arengu Instituudi direktori ja Tartu Ülikooli tervishoiu instituudi külalisprofessori Maarike Harro (Sallo).

Maarike Harro sündis õppejõudude perekonnas. Pärast arstiteaduskonna lõpetamist 1987 töötas ta lastearstina kuni 1990. aastani, mil asus doktorantuuri TÜ tervishoiu instituudis. 1994–2003 töötas ta TÜ tervishoiu instituudis assistendi, vanemassistendi ja dotsendina. Tema loometee teaduses ja õppejõuna oli väga tulemuslik – olles esimene terviseteaduste doktor taasiseseisvunud Eesti Vabariigis, sai temast kraadiõppe kaivitaja ning uue põlvkonna terviseteadlaste õpetaja.

Maarike Harro on kirjutanud rohkearvuliselt õpikuid ja käsiraamatuid ja veelgi edukam olnud teadustöös, viies Eesti terviseuuringud esmakordselt rahvusvahelisele tasemele. Tema uurimisvaldkonnaks kujunes eeskätt kooliõpilaste tervis ja uudseks meetodiks tervisemonitooring ajas. Tema juhitava uurimisrühma liikmetest esimesed on kohe jõudmas doktorikraadi kaitsmiseni.

Asudes 2003. a vastloodud Tervise Arengu Instituudi juhiks, võttis Harro vastu uue väljakutse – ühendada rahvastiku tervise edendamisel mõtestatud tervikuks teaduslik lähenemine ja praktiline tegevus.

Jääme Maarike Harrot mälestama kui sihikindlat teadlast ja pühendunud õppejõudu.

Samavõrra pühendunud, hoolitsev ja armastav kui uue põlvkonna terviseteadlaste ja -arendajate kasvatamisel, oli Maarikese suhtumine omaenda lastesse ja perekonda. Sügav kaastunne perekonnale ränga kaotuse puhul.

**Sõbrad ja kolleegid
Tervise Arengu Instituudist,
Sotsiaalministeeriumist
ja Tartu Ülikoolist**

Tartu Ülikool võeti Utrechti võrgustiku liikmeks

Lauri Randveer
välissuhete osakonna
infospetsialist

22. aprillil hääletasid Utrechti ülikoolide koostöövõrgustiku (Utrecht Network – UN) esindajad Hulli Ülikooli korraldusel Scarborough's (Suurbritannia) toimunud võrgustiku aastakoosolekul ühehäälselt Tartu Ülikooli võrgustiku liikmeks vastuvõtmise poolt.

Koos hiljuti liitunud Iasi Alexandru Ioan Cuza Ülikooli (Rumeenia) ja Tartu Ülikooliga kuulub praegu UNi 30 tipp-tasemel Euroopa ülikooli.

Võrgustik tegutseb eelkõige kõrghariduse rahvusvahelistumise suunas, arendades aktiivset koostööd üliõpilaste

ja õppejõudude vahetuse, õppekavade rahvusvahelistumise, ühisõppekavade loomise jm vallas. Nii on UNil üliõpilasvahetuse programm USA Kesk-Lääne osariikide 13 ülikooli ühendava MAUI-konsortsiumiga (UN- ja MAUI-konsortsiumi ülikoolide vahel liigub aastas 100 üliõpilast). Samuti toimib üliõpilasvahetuse programm Austraalia 7 ülikooli konsortsiumiga (Australia Europe Network – AEN), millega vahetatakse ca 50 üliõpilast aastas. Võrgustik korraldab ka kahte suveülikooli – alates 2003. aastast inimõiguste alal Bolognas ning 2004. aastast keskkonnateaduse alal Ljubljanas.

Vt: www.utrecht-network.org.

Üliõpilasküla plaanib uut ühiselamut

Liina Jürgen
avalikkussuhete
peaspetsialist

Tartu Üliõpilasküla plaanib Tartu tudengite elamistingimuste jätkuvaks parandamiseks ehitada uue mõnesajakohalise üliõpilaselamut.

Üliõpilasküla direktori Urmas Petersoni sõnul on Tartu üliõpilaste elamistingimuste probleem veel lõplikult lahendamata, mistõttu tegi üliõpilasküla põhjaliku majandusanalüüsi, et selgitada, kas ühiselamut rajamine tuleks kõne alla ka isetasuvuse printsiibist lähtudes.

TÜ finantsdirektori Taimo Saani hinnangul on üli-

õpilasküla initsiatiiv väga teretulnud, seda enam, et uue ühiselamut ehituse planeerimisel lähtutakse isetasuvuse printsiibist. «See näitab, et Tartu Ülikooli väljatöötatud majandusmudel ühiselamute haldamiseks on efektiivne ja võimaldab järgmisi samme astuda. Selline lähenemine tugineb ülikooli stabiilsele arengule, seetõttu saab kaivutada ühiselamut investeerimisprojekti tasuvusajaga 20 aastat,» täpsustas Taimo Saan.

Rahvusvahelise õppe peaspetsialisti Ülle Tensingu sõnul tuleb üliõpilaste elamistingimusi jätkuvalt parandada, sest ülikooli pürgib üha enam välisüliõpilasi.

Täna algab 6. Briti uuringute konverents

28. ja 29. aprillil toimub ülikooli juures asuva Eesti Briti Uuringute Keskuse 6. rahvusvaheline konverents «Nihkuvad piirid».

Inglise filoloogia lektori Pilvi Rajamäe sõnul on konverentsi peaküla line prof John McRae Nottinghami ülikoolist tuntud Suurbritannia kaasaegse kirjanduse tundja,

mitme auhinnatud kaasaegset inglise kirjandust ja kultuuri tutvustava raamatu autor.

Ta on esinenud rohkem kui neljakümnes riigis üle maailma.

Osalejaid on Eestist, Lätist, Leedust, Ukrainast, Ungarist ja Prantsusmaalt.

Konverents toimub koostöös Briti Nõukoguga.

Kevadpäevadel jooksid võidu ja pidid veel mitut viisi üksteisest kiiremad olema ülikoolilinnas professorid. Esiplaanil vasakult Tiit Rosenberg, Ülo Valk ja Maaja Vadi.

ANDRES TENNUS

E-õppe arvestamine

Birute Klaas
õppeprorektor

Mari Nõmm
personaliosakonna juhataja

Siret Rutiku
õppeosakonna juhataja

Aune Valk
avatud ülikooli
keskuse juhataja

Möödunud õppeaastal osales e-kursustel umbes 6000 ehk 1/3 ülikooli üliõpilastest. Praegu tegeleb e-õppega üle 20% õppejõududest. Seega tuleks õppetöö normkoormuse arvestamisel rohkem hinnata ka e-õpet.

E-õpet on Tartu Ülikoolis kasutatud juba ligi 10 aastat ning selle kandepind on pidevalt laienenud. Rohkem on levinud kaks mudelit. Ühel juhul kasutab õppejõud e-õppe meetodeid ning vähendab auditoorsete loengute mahtu. Auditoorselt toimuvad vaid seminarid ja praktikumid.

Teisel juhul teeb õppejõud ettenähtud mahus auditoorset tööd ning peale selle kasutab oma kursusel e-tuge. Sellega kaasneb kindlasti õppejõu töökoormuse oluline suurenemine.

E-õppe võimalused

E-õpe eeldab õppetöö teistsugust organiseerimist ja läbiviimist, erilist lähenemist kursuse haldamisel ning õppijate toetamisel. Enamik e-õpet kasutatavaid õppejõude väidab, et e-kursuse läbiviimine ei ole sugugi vähem aega nõudev kui traditsiooniline auditoorne õppetöö.

E-õpe ei asenda reeglina seniseid õppemeetodeid, vaid pakub võimalusi õppetöö mitmekesistamiseks ning iseseisva töö mahu suurendamiseks ja selle toetamiseks. Vajadust viimaste järele näeb ette ka TÜ arengukava, rääkimata kasvavast avatud ülikooli üliõpilaste hulgast (praegu 29%). Viimaste puhul peaks suur maht iseseisvat tööd toimuma e-õppe vormis, et tagada õppetöö pidevus ka auditoorse töö sessioonide vahel.

E-õppe rakendamine toimub sõltuvalt valdkonnast ja institutsioonist väga erinevalt. On õppejõude ja akadeemilisi üksusi, kus e-õpe on kujunenud lahutamatuks õppetöö osaks. Aga on ka teisi, kus e-õppe suhtes ollakse veel suhteliselt tõrjuval seisukohal.

Lähtuvalt TÜ arengukavast aastani 2008 tuleks igati soodustada e-õppe rakendamist ja arendamist. 23. detsembril 2005 kinnitas TÜ nõukogu Tartu Ülikooli e-õppe strateegia aastateks 2006–2010 (www.ut.ee/150533), mis aitab kaasa e-õppe-alase arendustegevuse planeerimisele.

Koormuste arvestamine

Akadeemilise personali ametijuhend näeb õppejõu ja teadustöötaja põhiülesannetena ette teadustöö ja arendustegevuse ning õppetöö ja õppemetoodilise töö. Seejuures on normkoormus esitatud ainult auditoorse töö puhul.

Bioloogia didaktika lektori Illar Leuhini sõnul on e-õppe rakendamine õppejõule aega ja pingutust nõudev ning on normaalne, kui e-õpet arvestatakse nagu auditoorset tööd.

AIJA SAKOVA

Kõigi teiste õpetamisega seotud tööde mahul normkoormust pole. Nii on auditoorne töö (loeng) kui üks õpetamise vorm muutunud mingis mõttes asjaks iseeneses.

Väga tubli lõputööde juhendaja, kes õpetab veebipõhisel kursusel paljusid üliõpilasi ja kirjutab õppematerjale, ei pruugi atesteerimisel, tööülesannete andmisel ja tulemusvestlusel olla samavõrra hinnatud kui normmahus väikeste praktikumide läbiviija, kel muud tööd võivad olla tegemata.

Paindlik suhtumine

Akadeemilise personali individuaalses aruandes ei ole seni kajastunud e-õpe. Loodetavasti saab see olema aruande uues versioonis. Akadeemilise personali ametijuhendi vastava punkti muutmist on

arutatud aastaid. Ikka on jõutud järeldusele, et kõigi normide kaotamine pole hea ja töö hindamisse tuleb olema masolevate reeglite raames suhtuda paindlikult.

Samale järeldusele jõudsid ühisel arutelul ka dekaanid ja õppeprorektor. E-õpe võib auditoorset õppetööd asendada. Eeskätt avatud ülikoolis on see kindlasti ka vajalik. Nii tuleks e-õppe läbiviimine lugeda auditoorse õppetöö normkoormuse osaks.

Seetõttu soovitame töö vahetutel korraldajatel tööülesannete andmisel ja õppetöö normkoormuse arvestamisel hinnata teiste õppevormide kasutamise kõrval ka e-õppe osakaalu. Silmas tuleks pidada pigem õppetöö üldist mahtu (ainepunktid ja üliõpilaste arv kursusel), mitte ainult auditoorse töö tunde.

E-õpe nõuab aega

Aija Sakova

Bioloogia didaktika lektori Illar Leuhini juhendatud kursust «Suunatud aktiivõpe algklasside loodusõpetuses» sai e-kursuste konkursil preemia.

Leuhini sõnul on e-õppe puhul õppija see, kes võidab. «Õppejõule on e-õpe tõsiselt pingutust nõudev ettevõtmine. Terve kursus tuleb oma peas põhjalikult planeerida. Iga õppija ootab e-keskkonnas kiiret personaalset tagasisidet. Individuaalsed kirjavahe- tused aga võtavad kahtlemata rohkem aega kui auditooriumi

ees info edastamine,» selgitas Leuhin.

Samuti jääb e-keskkonda maha jälg nii õpilase kui ka õpetaja tegevusest: «Mõnda küsimust ignoreerides ei saa uue teema kallale asuda». Ka kogu tehnilisele poolele kulub tema sõnul suur hulk töötunde, eriti veel siis, kui ei kasuta haridustehnoloogiat abi. Seega on normaalne, kui e-õpet arvestatakse nagu auditoorset tööd.

E-kursuste konkursil said preemia veel ka saksa keele õpetaja Katrin Kooritsa «Bioloogiaalane saksa keel» ja Kaia Kastepõld-Tõrsi «Ametilased suhtlemisoskused».

TÄNA LEHES

**In memoriam prof
emer Olaf Prints**

LK 3

**Mitteakadeemilised
konkursid 2**

LK 2

**Struktuuri
korrastamise
foorumist**

LK 2

**Õpetajate seminari
naiskoori edu
Itaalias**

LK 3

*TÜ nõukogu otsustas
1998. aasta aprillis asu-
tada Euroopa kolledži.*

UUDISED

Täna TÜ nõukogus

Täna hommikupoolikul algaval TÜ nõukogu istungil on kavas vastu võtta õppekorralduseeskiri, kinnitada tehnoloogiainstituudi põhikiri, muuta vastuvõttu reguleerivaid õigusakte ja Viljandi kultuuriakadeemia õppekava nimetusi. Samuti on kavas võtta vastu otsus avada uuest õppeaastast soome keele ja kultuuri professori ametikoht.

Tartu Ülikooli 375. aasta-päeva tähistamiseks on kavas moodustada juhtkomitee. Päevakorras on ka Ujula 4 spordihoone ehitamise rahastamise küsimus.

Euroopa kolledži teaduskonverents

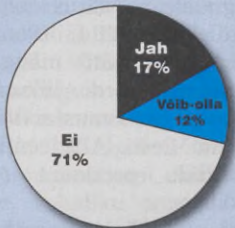
5. ja 6. mail toimub Toome konverentsimajas Euroopa kolledži teaduskonverents «Promoting Democratic Values in the Enlarging Europe: The Changing Role of the Baltic States from Importers to Exporters».

Euroopa kolledži spetsialisti Siiri Maimetsa sõnul on põhi-teema demokratiseerumise protsess: «See aitab vahendada Balti riikide väärtuslikku kogemust SRÜ riikidele nagu Gruusia, Moldova ja Ukraina ning toetab nende riikide tugevamat integratsiooni Euroopa Liiduga».

Osalejate hulgas on teadlasi Euroopa Liidu riikidest, Põhjamaadest, USAst jm.

ONLINE-KÜSITLUS

**Kas kavatsed
kandideerida üliõpilas-
esindusse?**

Vastajaid: 100

Uus küsimus:

Kuidas hindad e-õpet?

Vasta: www.ajaleht.ut.ee

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ tänukirja ja aumärgiga au-tasustati 50. sünnipäeval bio-loogia-geograafiateaduskonna molekulaar- ja rakubioloogia instituudi dotsenti Tago Sara-puud.

TÜs kohtuvad slavis-tid kogu maailmast

Täna kell 12 avatakse ajaloo muuseumis vene ja slaavi filoloogia osakonna kolmepäevane rahvusvaheline noorte teadlaste konverents.

Vene kirjanduse prof Ljubov Kisseljova sõnul tuntakse Tar-tu Ülikooli teadusmaailmas kui kuulsat slavistikakeskust. «Konverentsi eesmärk on teaduskontaktide loomine ja tugevdamine, investeerimine Tartu humanitaarteaduse tulevikku ja üliõpilaste huvi virgutamine teadusliku töö vastu.»

Enam kui poolesaja aas-ta pikkuse ajalooga slaavi filoloogia konverents toob Tartusse ligi 80 esinejat Vene-maalt, Euroopast, Kanadast ja Jaapanist.

Tartus X Eesti ökoloogiakonverents

Täna lõpeb Tartus kahepäe-vane X Eesti ökoloogiakonverents.

Eile käsitleti maaülikoolis põhiliselt ökoloogilist maksu-reformi. Täna TÜ Raamatu-kogus jätkuva konverentsi teemad ulatuvad saastekoormuse vähendamisest ökoküla-de regionaalsete erinevusteni ning Peipsist Põhja-Jääme-reni.

TÜst on ettekandjate hulgas prof Ülo Mander, prof Tõnu Oja, vanemteadur Kalle Olli jt.

Rahvusvahelise õiguse rollist

29. ja 30. aprillil toimub ajaloo muuseumis rahvusvaheline teaduskonverents rahvusva-helise õiguse rollist ja ajaloost Ida- ja Kesk-Euroopas.

Rahvusvahelise õiguse dots Lauri Mälksoo sõnul täidab konverents olulise tühiku, sest tihti on teadusmaailma pilt rahvusvahelise õiguse ajaloost kreenis, olles liiga Lääne-Euroopa ja USA kes-kne.

Konverentsil osaleb 18 teadlast USAst, Saksamaalt, Suurbritanniast, Lätist, Lee-dust, Ukrainast, Venemaalt, Poolast, Ungarist jm.

Kava: www.iuridicum.ee.

SELLi mängude eel avati spordinäitus

Spordimuuseumis (Rüütli 15) on 21. maini avatud näitus «Tudengisport muutub ajas».

See on pühendatud 19.–21. maini Tartus toimuvate XXII SELLi mängudele. «Näitus annab hea ülevaate SELLi (Soome, Eesti, Leedu, Läti) mängude ja üliõpilasspordi liikumise ajaloost», iseloomustas välja-panekut Eesti Akadeemilise Spordiliidu president Ants Veetõusme.

Üks tähelepanuväärse-maid eksponaate on Soome Vabariigi presidendi Pehr Evind Svinhufvudi poolt välja pandud SELLi mängude rändkarikas kergejõustikus 1926–1938

Üks juhtide konkursil kandideerinu on ka teadus-arendusosakonna juhataja Mare Ainsaar.

VARJE SOOTAK

Mitteakadeemilised konkursid 2005 2.

Mari Nõmm
personaliosakonna juhataja

Kristi Kuningas
värbamise ja valiku
peaspetsialist

Eelmises UTs kirjutasime, et mitteakadeemilisi konkursse on küll aina rohkem, kuid ka sobivaid kandidaate võiks olla rohkem.

Spetsialistide ametikohtade konkurssidel on ootuspäraselt enam kandidaate sellistele kohtadele, kus töötajatelt ei eeldata eriharidust. Seetõttu on mõnevõrra lihtsam leida sobivaid inimesi näiteks sekretärideks ja õppekorralduse spetsialistideks (keskmiselt vastavalt 14 ja 25 kandidaati). Ka spetsialistide ametikohtadele pürgijatest on veidi vähem kui kolmandik ülikoolisisesed kandidaadid. Kõige rohkem kandidaate oli välissuhete osakonna spetsialisti ametikohale, kuhu kandideeris 31 huvilist.

Peaspetsialistid ja juhid

Peaspetsialisti ametikoh-tade täitmiseks korraldatud avalikel konkurssidel osales keskmiselt kaks kandidaati. Huvi on suurem nende ameti-kohtade vastu, mis tegelevad n-ö pehmete väärtustega ning mille puhul konkreetne eri-alane taust ei ole oluline (nt karjääritalituse peaspetsialist, teaduskooli projektijuht, eeti-kakeskuse projektijuht). Kui peaspetsialistide ametikohta-de puhul on 76% kandidaati-

dest väljastpoolt ülikooli, siis juhtide konkurssidel (teadus-arendusosakonna juhataja, õppeosakonna juhataja, Balti õpingute keskuse juhataja) on oodatult domineerinud sisekandidaadid (67%). Sise-ja väliskandidaatide selline jaotus on optimaalne, sest ka uuringute järgi on komplekssete ja organisatsiooni tundmist eeldavate ametikoh-tade täitmisel õnnestumise tõenäosus suurem just sise-kandidaatide puhul.

2005. a viidi läbi konkur-sid TÜ raamatukogu, Pärnu kolledži, õpetajate seminar, botaanikaia, katsekoja ning Euroopa kolledži juhi leidmiseks. Enamikul konkurssidel osales vaid üks sisekandidaat, kuid raamatukogu direktori ametikohale kandideeris seitse ning Euroopa kolledži direktori ametikohale viis inimest.

Ülikooli tööle asunud mitte-akadeemiliste töötajate seas läbi viidud küsitlusest selgus, et ülikool on atraktiivne tööandja eriti neile, kes väärtustavad akadeemilist õhkkonda ning ei soovi töötada ärisectoris. Samuti hinnatakse ülikooli kui tööandja puhul organisatsiooni suurusest tulenevat stabiilsust ning siinset head füüsilist töö-keskkonda. Rahulolematust on töötasuga ning mõne töötaja jaoks on probleemiks organi-satsiooni suurusega kaasnev bürokraatia, vähene paindlik-kus ja liigne reguleeritus. Negatiivse aspektina toodi välja ka rivaalitsemist eri struktuuri-

TÖÖLE ÜLIKOOLI

Registreeri: <http://personalcv.ut.struktuur.ee>

Saada CV:

kristi.kuningas@ut.ee

Konkureeri: www.ut.ee/ konkurss

üksuste vahel.

Ametnike ja spetsialistide-na tööle asunute arvates on ülikool hea tööandja neile, kes eelistavad rahulikumat ja rutiinsemat laadi tööd.

Ülikoolis huvitav töö

Peaspetsialistide ja juhti-de grupis on ülikooli tööle asumisel olnud oluliseks valikukriteeriumiks üli-koolis pakutav huvitav töö ning siinsed head arengu- ja karjääri võimalused. Ülikool on ka mitteakadeemilisel poolel arenev ja muutuv, mis väljendub uute huvitavate ametikohtade loomises. Töö-andjana pakume ka sellel aastal uusi tööalaseid võimalusi nii praegustele töötajatele kui ka potentsiaalsetele ülikooli-välistele huvilistele. Ülikooli-siseselt töökoha vahetamiseks või ülikooli tööle asumiseks on võimalik registreeruda töövahenduse andmebaasis (<http://personalcv.ut.struktuur.ee>), saata CV värbamise ja valiku peaspetsialistile (kristi.kuningas@ut.ee) või konkureerida avalikel konkurssidel, mille kohta on info kodulehel (www.ut.ee/ konkurss) ja ajakirjanduses.

ÜLEVAADE FOORUMIST

www.ajaleht.ut.ee/foorum

Dekanaadi juhatajast ja teaduskonna direktorist

On tõepoolest mõnevõrra se-gadusse ajav rektori 17. märtsi struktuuriarutelu alusmaterja-lide ettepanekute kohta seisev punkt 6: luuakse teaduskonna direktori ametikoht. Direktor korraldab teaduskonna igapäevast asjaajamist dekaanilt saadud volituste alusel.

Kui 1994. aasta lõpus üli-koolis dekanadijuhataja ametikohta looma hakati, oligi motiiviks, et dekaanil oleks, kellele igapäevase asjaajamise juhtimist delegeerida. Sealhul-gas kirjutati dekanadijuhataja ametikirjeldusse sisse vastutus teaduskonna asjaajamise eest.

TÜ rektori käskkirjaga 30.06.2000 nr 25 kinnitatud teaduskonna dekanadi kir-jelduse üldandmetes seisab, et dekaan on teaduskonna strateegiline juht ning dekanadi juhataja on administratiivjuht.

Kui avate inglise-eesti sõnaraamatu, leiata sealt ingliskeelsele sõnale «direkt» vasted «juhtima», «juhata-ma», «korraldama». Tegevuse sisu ei muutu sellest, kas ametinimetuse on juhataja või adminidirektor. On iseasi, kui palju volitusi dekaanid on senistele juhatajatele andnud ja kui võrd dekaane nende dekanatide juhatajate senine

tegevus on rahuldanud.

Kui sissesetatav direktori amet eeldab akadeemilise tegevuse juhtimist, sh prog-rammijuhtide, doktorikoolide, teadustegevuse juhtimist ning ärilise tegevuse arendamist, siis ei ole tegemist asjaajamise korraldamisega ning aka-deemilise direktori ametisse võtmine ei peaks välistama dekanadijuhataja olemasolu.

Juhul kui otsustatakse de-kanaadijuhataja ametikoht reorganiseerida, tuleks arves-tada, et senised ametikohtade täitjad ei tööta valitavatel ametikohtadel ja nad tuleks kas koondada või pakkuda neile samaväärset tööd (?) üli-koolis. Uuenduste tegemisel on oluline, et ei saaks kannatada senini korralikult töötav üli-kooli sisekommunikatsiooni tasand, milles dekanatide juhatajad on filtrina üleüli-kooliliste struktuuriüksuste ja teaduskondade vahel täitnud vastuvõtja, korraldaja ja ta-gasisidet andja rolli. Eeldata-vasti võtavad dekaanid selle küsimuse lahendamisel ühese seisukoha?

Kõigile parimate lahenduste leidmist soovides

Maie Aitaja
FL dekanadi
juhataja 11. aastat

STRUKTUURIMUUDATUSTE ARUTELUD

Eile toimus *humaniora* valdkonna (valdkondliku komisjoni liikmed ning haakuvate teaduskondade ja asutuste nõuko-gude esimehed) arutelu koos rektoraadiga. 3. mail on *realia* et *naturalia* valdkonna arutelu.

UT KÜSIB

Kas instituut või osakond?

Vastavad õigustea-duskonna avaliku õiguse instituudi juhataja prof Raul Narits ja eraõiguse instituudi juhataja prof Paul Varul.

Raul Narits

Milline võiks olla õigusteaduskon-na struktuur?

RN: OI struktuur võiks koosneda kahest osakonnast (era-õigus ja avalik õigus) ja ühest instituudist (õigusinstituut).

PV: Kuna õigusteaduskond on suhteliselt väike, võiks teaduskonnas olla kaks või kolm nn põhistruktuuriüksust, olgu need siis nimetatud osakonda-deks või instituutideks, millel omakorda võiksid olla oma alastruktuurid, mis ühendak-sid lähedasi valdkondi. Ühes osakonnas või instituudis võiks olla kolm või neli ala-struktuuri osa.

Mis räägib praeguse kahe instituudi olemas-olu poolt või vastu? Kas instituudi asemel võiks olla osakond?

RN: Seniste instituutide ümbernimetamise tingib eeldatavalt uue struktuuri ku-junemine koos õigusinstituut-diga. Praegu arutamegi vastavat põhimääruse projekti. Pole loogiline, kui instituutide kõrval on veel õigusinstituut (instituudi sees veel üks insti-tuut). Nimelt näeks areng ette seda, et teaduskonna koosseisu kuuluks administratiivse struktuuriüksusena Tallinnas asuv õigusinstituut, mis säili-tab oma sümboolika. Samas

jääksid teaduskonna akadeemilisteks struktuuriüksusteks avaliku ja eraõiguse osakonnad, mis ühen-davad lähedaste valdkondade õppejõude ja teadustöötajaid.

PV: Praegune struk-tuur on ennast õigus-tanud ning ma ei näe otsest vajadust seda muuta. Kuna meie õi-gussüsteemis tehakse selget vahet avaliku õiguse ja eraõiguse

vahel ning õppeained ja tea-dusteemad on samuti selle kriteeriumi alusel eristatavad. Igati loogiline, et ka õigustea-duskonnas on kaks instituuti – avaliku õiguse ja eraõiguse instituut. Muidugi ei ole see ainumõeldav struktuur.

Nii võiks kõne alla tulla näiteks õiguse teooria ja aja-loo instituut või rahvusvahe-lise õiguse ja Euroopa õiguse instituut, kuna need ainevald-konnad ei ole määratletavad avaliku õiguse ja eraõiguse eristamise kriteeriumi alusel. Võib-olla tulevikus, kui õigus-teaduskond on suurenenud, tuleks sellised instituudid või osakonnad ka luua, praegu ei ole see ilmselt otstarbekas.

Ma ei näe siin olulist sisulist probleemi, kas instituut või osakond. Meie uues teadus-konna põhimääruse projektis ongi kahe instituudi asemel ette nähtud kaks osakonda. Oleks soovitatav, et ülikoolis on erinevates teaduskondades an-tud osakonnale ja instituudile sama tähendus. Seega tuleks ka õigusteaduskonnas lõpliku otsuse tegemisel arvestada seda asjaolu.

Innovaatiliste äriideede konkursi võitjad

Varje Sootak

NETS ettevõtlusprogrammi innovaatiliste äriideede konkursil selgusid 15 parimat, kellest on mitmed TÜ üliõpilased või töötajad.

Žürii hindas nii kvaliteeti, äriideede teostatavust kui ka potentsiaalset kasu koolita-tavatele. Auhinnatud saavad osa võtta tippspetsialistide korraldatud auhinnakoolitu-sest.

Konkursile laekus 25 äri-ideed keemia, biotehnoloogia, infotehnoloogia, disaini ja hariduse valdkonnast.

Koolituse järel antakse välja linnavalitsuse, kliinikumi, AS Regio jt toetajate eripreemiad. NETS ettevõtlusprogram-mi eesmärk on võimaldada

INNOVAATILISED ÄRIIDEED

- Intelligentne projektijuhtimistarkvara – magistrant Anton Litvinenko.
- Andmetest varukoopiate loomise meetod – insener Fred Valk.
- Demonstratsioonivahendid koolis teaduslike teooriate demonstreerimiseks ja õppevahendiks – üliõpilane Madis Kauts ja kolleegid.
- Transgeensete hiirte ja rottide disainimine ja kasvatamine ning loomkatsete läbiviimine – laborijuhataja Mario Plaas.
- Paberil informatsiooni analüüsiv «nutikas skanner» – üli-õpilane Marko Daljajev ja kolleegid.
- Freudistlik psühhoanalüüsi portaal – üliõpilane Meelis Kaldalu.
- Taaskasutusse suunatud materjalist käsitööna valmistatud aksessuaarid – üliõpilane Reigo Ginter.
- «Silmapaistva» veebireklaami loomine – magistrant Tanel Tarkmees.

teadmistepõhises ettevõtluses alustajatel õppida kogunud praktikutelt, kuidas oma firmat edukalt käivitada ja

arendada.

Konkursi korraldasid SA Archimedes, Gebert RÜF Stiftung ja Connect Eesti.

IN MEMORIAM

Õpetaja Olaf Prinits

Peeter Olesk

Järgnevast oli korduvalt juttu juba professor Olaf Prinitsa eluajal. Koguni tema kuulates. Kuid ma ei usu, et tema koolitundi oleks avalikkuse ees veel keegi kirjeldanud.

Sügistalvel 1976 oli mul pedagoogilise praktika sooritamiseks vaja saada kokku nõutav arv kuulatud ja noteeritud tunde. Piisaval määral neid ei olnud ja ühel esmaspäeval hommikul kell 8 ma küsisin tookordselt dotsent Olaf Prinitsalt, kas ma tohin tema tundi praeguse nimega Hugo Treffneri Gümnaasiumi matemaatika-füüsika eriklassi 11. astmes kuulata. Ülikoolis see tavaline ei olnud, allpool ilmselt samuti.

Äärmiselt intensiivne tund

Klassi, mille õpilaste keskel tund toimus, ma tundsin. Olaf Prinitsat niisamuti. Olin tema kodus ta vanema tütre Mare, kes on meie kursusekaaslane, külaliseks olnud koos teistega enam kui kord. Kuid nagu Olaf Prinits ei teadnud oodata, et tema tundi tuleb keegi, kes seal ei õpi, vaid jälgib teda ennast, ei teadnud minagi, kuhu ta oma aines on jõudnud ja mismoodi ta edasi läheb.

45 minuti kestes ei olnud distsipliiniga mingit probleemi. Tund oli sundimatu, ent äärmiselt intensiivne. Mitmel korral vaatas Olaf Prinits seda, kuidas üks või teine ülesannet lahendab, ent ta

Emeriitprofessor Olaf Prinits (sündinud 3. septembril 1924) lahkus meie hulgast 14. aprillil.

JÜRI LAAN

ei vaadanud kordagi oma konspektist, kuidas «see asi» tegelikult on.

Tunni ülesehitus oli õigupoolest suisa klassikaline: varasema ülesande lahendamise kontroll; uus probleem; uue probleemi lahendamise

raskuste analüüs; koduse ülesande püstitamine.

Tolles tunnis olid koos, eneselegi teadmata, kaks hilisemat Tartu Ülikooli Raamatukogu direktorit, üks tulevane Eesti Vabariigi suursaadik ja teised.

Kehakultuuriteaduskonna ja spordialaliitude koostöö

Liina Jürgen

TÜ avalikkussuhete peaspetsialist

26. aprillil kirjutasid kehakultuuriteaduskonna ja 16 spordialaliidu esindajad alla ühiste kavatsuste protokollile, et koos arendada treenerikoolitust Eestis.

Kohtumisel osales 16 ühendust, sh Eesti Suusaliit, Eesti Kergetõustikuliit, Eesti Sõudeliit, Eesti Jalgpalli Liit jt. Nõupidamisel käsitleti

treenerikoolituse olukorda, sellega seonduvaid probleeme ja võimalusi nende lahendamiseks.

Leiti, et praegu on treenerikoolitus Eestis selgelt alafinantseeritud. Lepiti kokku edasise ühistevõime valdkonnad, mis on suunatud ülikooli tasemel treenerikoolituse jätkusuutlikkuse tagamisele ja kvaliteedi tõstmisele. Muude oluliste koostöösuundadena nähti ette õppekavade arendust jm.

KIRI

Kas aruandlus aruandluse pärast?

Kas keegi on kokku lugenud, kui palju aruandeid oma töö kohta iga õppejõud ja teadustöötaja peab aastas esitama?

Pärast järjekordse aruandmisvõimaluse avanemist (akadeemilise töötaja aastaaruanne) tegin väikese inventuuri ja tulemused on sellised.

Õppetöö – iga aine kohta detailne ainekava ja õppetöö arvestus; teadustöö – andmed osakonna/instituudi aastaaruandes, grantide jt projektide vahe- ja lõpparuanded, detailne CV ja publikatsioonide nimekiri ERISesse/ETISesse; arenguestlust otsese töökorraldajaga. Iga viie aasta tagant detailne CV ja publikatsioonide nimekiri, tõestamaks pädevust oma ametikohale. Kõik see nõuab juba päris oluliselt aega, mida saaks loominguilisemalt sisustada.

Seepärast on minu küsimus: mis on sellise aastaaruande ratsionaalne põhjendus, mis kõigis punktides dubleerib juba olemasolevat aruandlust?

Huviga lugesin ka struktuuriüksuste juhtide ülesandest need aruanded kinnitada, edastada personaliosakonnale ja neid ka veebist lugeda. Kas ongi nii mõeldud, et mitmekümne alluvaga struktuuriüksuse juht kulutab mitu tööpäeva nende aruannete läbitöötamiseks? Või kirjutab alla neid lugemata? Ent kes siis loeb? Või tööpoolest bürokraatia lihtsalt taastoodab bürokraatiat? Ja varsti hakaname uuesti ka kuu-, aasta- ja viisaastaku plaane esitama?

Epp Lauk ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna professor

Õpetajate seminari naiskoor võitis Itaalias teise koha

Sven Aller

õpetajate seminari koolimuusika lektoraadi juhataja

TÜ õpetajate seminari naiskoor võitis Itaalias rahvusvahelisel koorikonkursil naiskooride kõrgemais kategoorias 2. koha.

9.–12. aprillini Riva del Gardas toimunud mainekal koorifestivalil saavutas seminari naiskoor dirigent Ülle Sakariase juhatusel naiskooride kõrgeimas, A-kategoorias 25,50 punktiga 30st 2. koha ja kuldmedali. Vaid 0,25 punktiga jäädi alla Oslo naiskoorile «Kvindelige Studenters Sangforening». Kõigi kooride arvestuses saadi eripreemia kohustusliku laulu parima ettekande eest.

Mida lauldi

Koor esitas kohustusliku laulu Jan Mišeki «Donec eris» kõrval kolm erilist teost. Romantismiaega esindas Charles Gounod' «O salutaris hostia», 20. sajandi koorimuusikat Michael Bojeseni «Gloria» ning eesti muusikat kaks osa Anatoli Garšneki tsüklist «Peipsi laulud»: «Maaslenitsa laul» ja «Jaanitulölö». Dirigent Ülle Sakariase kõrval töötasid naiskooriga seminari õppejõud Ene Peiker koormeistri ja Tiia Puhvel hääleseadjana. Konkursijärgsel kohtumisel tõstsid žüriiliikmed meie koori puhul esile lauljate muusikaalsust, head häälekooli ja paindlikkust. Naiskoori üldist

Olaf Prinitsa uurimis- ja õpetamistöö siuks matemaatika vallas oli kõrgema matemaatika tegemine arusaadavaks allpool ja elementaar matemaatika kirjeldamine ajaloolise metakeele kaudu.

Ka Olaf Prinits ei teadnud meie tulevikku. Ta õpetas oma ainet ja katsetas abiturientide peal erinevaid didaktilisi lähenemisviise, teadmata samas kuigivõrd täpselt, kuidas olid matemaatika aluseid õpetanud tema eelkäijad samas klassis. Ta ei tulnud tundi katsuma või testima. Ta eeldas, et võib jätkata sealt, kus eelmine kord jäi pooleli, aga tal ei olnud voli pärast aega didaktiliseks diagnoosiks – nagu ta ei prognoosinud ka paigaltammumist ehk korrumtamist mitte-algebralises mõttes.

Õpetas ainele lähenemist

Muidugi on kirjeldada seda kõike tagantjärele kergem kui olla parajasti asjaomase tunni sees, ise teadmata, mille sees sa tegelikult oled. Sina kui tudeng vajad pealt kuulatud tunni arvestamist, õpetaja rollis rakendatud (kuid mitte seda rolli etendav!) dotsent peab oma ainega aga edasi liikuma. Nii ei õpetanud ka Olaf Prinitsa tund mulle otsest matemaatikat. Ta õpetas ainele lähenemist ja mitte asümptootiliselt, vaid 45 minuti piires. Aeg siin maa peal on lõplik, ent on elutark teda

mitte kulutada.

Enam ei ole võimalik Olaf Prinitsalt küsida, milline paljudest loengukursustest oli tema lemmikaine. Ehk ma ei eksi, kui oletan, et see oli «elementaar matemaatika kõrgemalt vaatekohalt». Nii sugust distsipliini kui teadust omaette eraldi ei ole. See on õppeaine. Kuid juba oma saatuse poolest võib iga inimene sattuda olukorda, kus ta võib reaalarvude maailmast minna imaginaarvude maailma. Umbes nagu Möbiuse lehel – liigud küll kogu aeg samal rajal, ent korraga oled teisel pool vett. Praktilisemalt öeldes oli Olaf Prinitsa uurimis- ja õpetamistöö sisuks matemaatika vallas kõrgema matemaatika tegemine arusaadavaks allpool ja elementaar matemaatika kirjeldamine ajaloolise metakeele kaudu.

Ülevalt alla ja alt üles. Tema õpetaja, professor Gerhard Rägo (1892–1968) loominguga ja pärandi juurest XIX sajandi koolmeistrite matemaatiliste oskuste juurde, liitmisest-lahutamisest integraalini.

Ei saa öelda, et see on nüüd läbi. Ta kestab.

Tähtveres 17. aprillil 2006

Naiskoor Verona amfiteatris.

SVEN ALLER

kõrget taset näitas ka see, et saadud 25,50 punkti oli ka kogu konkursi paremuselt teine punktisumma.

Koorikonkursi korraldatakse Itaalia suuruselt kolmanda järve põhjakaldal asuvas Riva del Garda linnas 1991. aastast. Need konkursid kuuluvad rahvusvahelisi muusikaüritusi korraldava liikumise Musica Mundi alla. Üldse on neist osa võtnud 125 000 lauljat 2800 koorist ja 90 riigist.

Kes laulavad

Sel aastal oli Riva del Garda konkursile kohale sõitnud kollektiive nii Euroopa riikidest kui ka Kanadast, Koreast, Singapurist, USAst ja Uus-Meremaalt. Konkursist võttis osa 49 koori.

Õpetajate seminari 30-liikmeline naiskoor koosneb peamiselt muusika ja muusikaõpetaja eriala üliõpilastest. Koor on õppekooriks diplomandidele, kes valmistavad õppeaasta jooksul ette kaks lõpuksamit-kontserti. Kooriga töötavad ka nooremate kursuste üliõpilased, kes saavad nii oma esimesed kogemused tulevaseks dirigenditööks. Esinetud on nii seminari kui ka ülikooli üritustel, Lõuna-Eesti naiskooride laulupäevadel jm.

2003. aastast on kooril sõprusdemed Soome Turu Ülikooli Õpetajate Instituudi segakooriga.

Eelmisel aastal võttis koor osa üleriigilisest naiskooride võistlulaulmisest, kus saavutati A-kategoorias III koht.

UUDISED

Kirjandusfestival Prima Vista

4.–6. maini toimub Tartus kirjandusfestival Prima Vista.

Põhirõhk on kaasaegse soome kirjanduse tutvustamisel ja peresündmustel.

Üks kesksemaid sündmusi on TÜ Raamatukogu platsil peetav raamatulaat Utlib Market. Toimub pargiraamatukogu, kirjanduse majas on Eesti ja välisautorite ühisesinemine. Kirjanduse maja õues astuvad üles Värske Röhu autorid.

TÜ Raamatukogu kohvikus saab kuulata Rumeenia poeetessi Liliana Ursu luuletusi ning Dmitri Kuzmini, Jaan Kaplinski ja Igor Kotjuhi ühisesinemist. 7. mail on Prima Vista esmakordselt ka Narvas.

Programmi: kirjandusfestival. tartu.ee.

ooOFilmiõhtuOoo sai tunnustuse

Linnavalitsuse prima omaalgatuse konkursi parimaks üliõpilasalgatuseks tunnistati MTÜ Armastuse ja Tartu Ülikooli Üliõpilasesinduse projekt.

MTÜ Armastus ja üliõpilasesindus paistsid silma 16 väärtfilmist koosneva väärtfilmiõhtute sarja ooOFilmiõhtuOoo korraldamisega.

Konkursi autasustamine toimub koos «Ettevõtluskonkurss 2005» võitjate autasustamisega 8. mail. Kõik võitjad saavad auhinnaks 16 500 krooni.

AHHA avab näituse kaubamajas

2. mail avatakse uue kaubamaja III korruse fuajees AHHA teaduskeskuse tegevusnäitus «Dialog pimeduses».

Näitus erineb tavapärasest väljapanekust selle poolest, et klassikalises mõttes ei ole midagi näha. Külastajad juhatatakse läbi erinevate tavapäraste keskkondade, nagu looduspark, argine linnatänav ja kohvik, teejuhtideks on nägemispuudega inimesed.

Näituse idee autor on sakslane Andreas Heinecke. Alates 1988. aastast on seda näitust külastanud üle 2 miljoni inimese rohkem kui sajaj linnas üle maailma.

Piletid ainult etteregistreerimisega (tel 5363 3145).

Väikestele lastele see näitus ei sobi.

Info: www.ahhaa.ee.

Regionaaltalituse 10. aastapäev

5. mail kell 10 algab aulades regionaaltalituse 10. aastapäeva sümposium «Kõrgharidus ja regionaalne areng».

Rektor prof Jaak Aaviksoo räägib haridusest ja regionaalpolitiikast. Prorektor prof Ain Heinaru tutvustab TÜ teadus- ja arendustegevust regionoides ning prorektor prof Birute Klaas kolledžite rolli maakonnas ja elukestvat õppet. TÜ õigusinstituudi erakorraline prof Eerik-Juhan Truuväli kõneleb regionaalsest arengust läbi teaduse ja praktika koostöös.

Kell 13.20 algab mõttevahetus ministeeriumi, maavakonnate, kohaliku omavalitsuse liitude ja kõrgkoolide koostöövõimaluste üle. Arutelu juhivad rektor Jaak Aaviksoo ja regionaalminister Jaan Õunapuu.

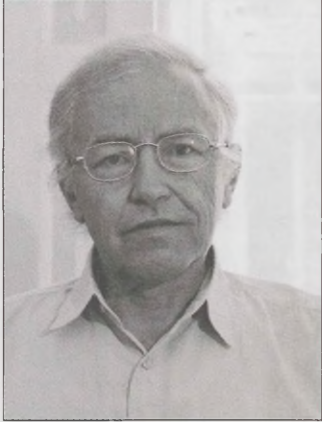
Sümposiumi korraldavad TÜ ja siseministeerium.

ÖNNITLEME

Tõnu Luik 65

Õige mitmele Tartu Ülikoolis humanitaarerialasid õppinute põlvkonnale on Tõnu Luik olnud filosoofia kehastuseks. Ka kolmeteistkümne aasta eest rajatud filosoofia osakonnas on Tõnu Luik olnud see filosoof *par excellence* – noorte hingede võrgutaja ja kasvataja, kroonimata valitseja. Ja on ime, et ametlik ülikool – nii okupatsiooniaastail ideoloogilise surve instrumendina kui ka praegu, üha tõhustuva bürokraatliku järelevalve teostajana – on sallinud ning ikka veel sallib Tõnu Luige mõtlemiseüritusi. Katsetada mõtlemist üksnes mõtlemise enese, selle mõnu ja valu pärast – see on ju ülim luksus, ja veel pealegi ohtlik! Seda rikkust võivad lubada endale vaid need, kes on vaimult vabad.

Tõnu Luige erakordne isiksus jääb arusaamatuks paljudele. Seda rikkust võivad lubada endale vaid need, kes on vaimult vabad.

väärjumalate kummardamises ja noorte rikkumises. Tõnu Luige vaimne aristokratism ja distant si paatos häirib üha sügavamalt, mõjub kohatult ja valusalt meie, sehkendajate pragmaatilisel ajastul. Ent see äratav mõtlema ning ärgitab vastu panule.

Sünnipäeva puhul õnnitledes Eduard Parhomenko filosoofia osakonna nimel

TOOMKIRIKU VAATEPLATVORMID

Alates 1. maist on Tartu toomkiriku vaateplatvormid avatud kõikidel nädalapäevadel kell 11–17.

Eesti Muusikateaduse Seltsi Tartu päev

29. aprillil Tähtvere päevakeskuses (Veski 35)

- 11–11.30 Andres Tvauri – «Tartu plokklöödi leiukontekst»
- 11.30–12 Taavi-Mats Utt – «Tartu plokklöödt ahtas reas»
- 12–12.30 Ain Mäesalu – «12.–13. sajandi pronkspasun Otepää linnuselt arheoloogi pilguga»
- 12.30–13 Guldzhahon Jussufi – «Pamiiri rahvaste põlistest ja laenatud pillidest ning nende arenguloost»
- 14–14.30 Pille Raitmaa – «Rütmiseeritud koraalilaul – 19. sajandi teise poole koraalilaulu-alaste arutluste keskne teema»
- 14.30–15 Urve Lippus – «Mida ootab muusikateaduselt salvestuste uurimine?»
- 15–15.30 Kadri Steinbach – «Heino Elleri «Koidu» kuus ettekannet»
- 15.30–16 arutelu

Info: www.muusikateadus.ee

ÖNNITLEME

65

Tõnu Luik, filosoofia ajaloo lektor – 1. mai

60

Reet Kasik, tänapäeva eesti keele dotsent – 5. mai

55

Maie Aitaja, filosoofiateaduskonna dekanaadi juhataja – 2. mai Kadri Tammur, raamatukoguhoidja – 5. mai

50

Heinike Heinsoo, lääneme-resoome keelte dotsent – 5. mai Ivi Kase, rahvamajanduse instituudi vastutav sekretär – 5. mai

40

Uko Maran, molekulaartehnoloogia vanemteadur – 1. mai

Ursula Taela, assistent – 1. mai

35

Vallo Volke, füsioloogia vanemteadur – 30. aprill

30

Priit Jõers, üldise ja mikroobibiokeemia teadur – 5. mai Taavi Kerikmäe, erakorraline lektor – 30. aprill Maia Pallase, vivaariumi laborant – 5. mai Kadri Simm, projektijuht – 30. aprill

25

Dmitri Lepp, info- ja kommunikatsiooniteaduse doktrikooli erakorraline teadur – 2. mai Mai Olde, täienduskoolituse peaspetsialist – 1. mai Riina Rammo, tehnik – 3. mai

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT Tellimise indeks 00892 Ilmub reedeti. Tiraaz 3200 Trükk: o/ü Greif

Peatoimetaja Varje Sootak Toimetaja Aija Sakova Infotoimetaja Mai Kukumägi Keeletoimetaja Marika Kullamaa Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18-210, Tartu 50090 Tel: 737 5680, 514 2300 E-post: ajaleht@ut.ee Faks: 737 5440 http://www.ajaleht.ut.ee

ÖNNITLEME

Ülle Türk 50

26. aprillil tähistas oma esimest juubelit inglise filoloogia õppetooli lektor Ülle Türk.

Ülle Türk õppis Tartu Ülikoolis inglise filoloogiks ning töötas seejärel Jõgeva Kesk-koolis inglise keele õpetajana. Õpetajana töötades tugevnes tema soov aidata teisi noori õpetajaid.

See tõi ta tagasi TÜ võõr-keelte osakonda. 1991–1992 töötas Ülle Türk Londoni Ülikoolis eesti keele õpetajana. 1992 asus ta tööle TÜ inglise filoloogia õppetooli.

Praegu on tema peamised uurimis- ja õpetamisvaldkonnad Briti kultuur, akadeemiline kirjutamine ja inglise keele kui võõrkeele õpetamise aspektid.

Ka Suurbritannias Lancaster'i Ülikoolis kaitstud magistratöö on kirjutatud testimisest.

Seotus õpetajakoolitusega ja põhjalik ettevalmistus õpetajakoolituse valdkondades on viinud Ülle osalema Eesti hariduselu reformivates projektides. Kõige silmapaistvam neist on riikliku inglise keele lõpuksami väljatöötamise, juurutamise, analüüsimise ja koolitamise projekti juhtimine. Praegu töötab ta Euroopa keelemapi projekti rakendamise ja uue õppekava

arendamise töörühmas. Ülle ise usub, et osalemine eri projektides ja muutuste juures olemine ei lase tal sattuda rutti ega läbi põleda.

Ülle Türk on ka äärmiselt hinnatud ja oodatud lektor õpetajate täienduskoolitustel. Praegu on tal käsil doktoritöö, mis analüüsib ja võrdleb eri keelte eksameid Eestis.

Õppejõu ja juhendajana on Ülle jäagitult pühendunud, abivalmis ja professionaalne. Kolleegid tunnevad teda laia silmaringiga, loogilise mõtle-mise ja sõnaka inimesena.

Soovime Üllele rohkesti õnne ning jätkuvaid kordami-nekuid õppe- ja teadustöös!

Kolleegid inglise filoloogia õppetoolist

ÖNNITLEME

Tago Sarapuu 50

28. aprillil tähistab 50. sünnipäeva loodusteaduste didaktika lektoraadi juhataja dotsent Tago Sarapuu.

Teadlasekarjääri alustas dots Sarapuu molekulaar-bioloogina, kaitstes 1985. a bioloogiakandidaadi kraadi. Siis sai alguse ka õpetajatöö, millest kasvasid välja uued väljakutsed bioloogiahariduse edendamiseks.

Tago Sarapuu rajas ning on 10 aastat juhtinud loodustea-duste didaktika lektoraati. Ta on käivitanud tulemusrikkad kraadiõppe programmid, kus lõpetamiseni on jõudnud 21 teadusmagistrit ja 2 doktorit ning jõudnud sinne teadus-töö positiivse rahvusvahelise evalveerimiseni. Dots Sarapuu on mitme bioloogiaõpiku autor.

Kolleegidena tunneme teda hooliva juhendaja, töökaas-lase ja juhina, kes annab ise, aga ootab ka teistelt vaid pa-rimat ühise eesmärgi nimel.

Tago Sarapuu on sihikindel visionäär ning Eesti haridus-tehnoloogilise uurimissuuna rajaja ja arvutitega õpetamise edasiviija.

Kes meist poleks avanud veebilehekülgi «Eesti selg-roogsete» või «Eesti taimede» õpikeskkondadest, mis olid esimesed Internetipioneerid Eesti koolidele. Rahvusvahe-lise tunnustuse on leidnud

õpikeskkonnad «Tiigriretk Eestimaal» ja «Noor Loodus-uuriija» ning loodusteadusli-kud arvutimudelid.

Võib julgelt väita, et dots Sarapuu on Tartus loonud tingimused teadus- ja arendustegevuseks, mis on võrreldavad maailma mainekaimate hari-dustehnoloogiliste uuringu-rühmadega ning võimaldavad uuringuid ka laiemalt kui vaid bioloogia kontekstis.

Tema teadustegevuse ula-tust näitavad avaldatud pub-likatsioonid rahvusvahelistes ajakirjades ja Eesti-sisesed ning rahvusvahelised teadus-projektid.

Soovime jätkuvat sihikind-lust ja palju õnnestumisi uute eesmärkideni jõudmisel!

Kolleegid loodusteaduste didaktika lektoraadist

JALGRATTATEEDE UURING

Osale jalgratturite positsioneerimise uuringus 3. maini

- 1. Mõtle välja marsruut, kuhu tahaksid korralikku ratta-teed.
- 2. Saada sõnum RATAS lühinumbrile 15980. Sõnumi hind on 3 krooni.
- 3. Pärast sõnumile kinnituse saamist käivitub mobiil-telefoni positsioneerimine 30 minutiks 3-minutise intervalliga.
- 4. Sõida enda soovitud marsruut jalgrattaga läbi.

Hääletada saavad EMT ja Elisa võrgu kasutajad. Tulemused alates 4. maist aadressil www.positium.ee/ratas.

TÜ osaleb Tallinnas tehnoloogiamessil

TÜ osaleb ekspositsiooniga Tallinnas 3. ja 4. mail TTÜ tehnoloogiamessil (TTÜ Spordihoones, Ehitajate tee 4).

Messi eesmärk on tutvusta-da ülikoolide, avaliku sektori ja teadusasutuste, konsultat-sioonifirmade, teadus-, teh-noloogia- ja tööstusparkide poolt pakutavat ning pakkuda ettevõtetele võimalust uute ärikontaktide sõlmimiseks. Sel aastal pööratakse erilist tähe-lepanu ettevõtlus- ja teadusside-mete arendamisele Ukrainas, Venemaa ja Põhjamaadega.

TÜ ühisekspositsiooni kor-raldab tehnoloogiainstituut,

kus on esindatud füüsika-keemiateaduskond, füüsika instituut, arstiteaduskond ja ettevõtluskeskus. Messilaval esinevad ettekannetega Ergo Nõmmiste, Urmas Varblane, Janita Andrijevskaja, Vallo Lemmiksoo ja Mario Plaas.

Tartust väljub tasuta buss Vanemuise alumisest parklast 3. ja 4. mail kl 8 ja messilt tagasi TTÜ peahoone juurest Ehitajate tee 5 Tartusse kl 17. Päeva jooksul teeb buss reise kesklinna ja messikoha vahel.

Broneeri endale koht bussis. Info: www.tehnoloogiame ss.ttu.ee.

EESTI TA STIPENDIUMID

Eesti TA annab 2006. aastal võistluse korras välja ühekord-sed stipendiumid (á kuni 20 000 krooni) monograafiliste teadustööde ja populaarteaduslike raamatute koostamise lõpetamiseks ja vormistamiseks.

Stipendiumi taotlejal peab olema teaduskraad. Taotlusi (koos isikuandmete, põhjenduse, käsikirja kava ja retsensiooniga) võetakse vastu 15. maini aadressil Kohtu 6, 10130 Tallinn, Eesti TA juhatus. Info: tel 645 0712, www.akadeemia.ee.

PLAYTECH ESTONIA STIPENDIUMIKONKURSS

TÜ Sihtasutus kuulutab välja Playtech Estonia stipendiumikonkursi.

Stipendium toetab informaatika- ja infotehnoloogiaalaseid magistriõpinguid Tartu Ülikoolis pärast bakalaureusekraadi omandamist. Välja kuulutatakse kaks 20 000 krooni suurust stipendiumi, millele saavad kandidaateida TÜ matemaatika-informaatikateaduskonna informaatika ja infotehnoloogia eriala bakalaureuseõppe viimase aasta üliõpilased, kes jätkavad sügisel õpinguid magistriõppes.

Taotlusi saab esitada 1. maist 1. juunini. Stipendiumid makstakse välja iga kuu võrdsetes osades alates septembrist 2006 kuni juunini 2007. Stipendiumi taotlejal tuleb esitada sihtasutuse juhatusel hiljemalt 1. juuniks: elektrooniline stipendiumitaotlus (CV, ülevaade erialasest tegevusest, põhjendus stipendiumi saa-miseks, juhendava õppejõu soovitus) aadressil www.ut.ee/ sihtasutus ja väljavõte ÕISist koos keskmise hinde äranäita-misega (paberkandjal). Info: tel 737 5852, 521 6820 või ruth.kotsar@ut.ee.

SEMINARIPÄEV

«Õigus ja eetika»

4. mail kl 12 aulas

- Kas riik on korrumpeerunud?
- Millised on advokaadi eetilised piirid?
- Kuidas mõjutab eetika kohtupraktikat?
Esinevad: Aivar Pilv, Märt Rask, Marek Järvik ja Ken-Marti Vaher.
Seminari korraldab Eesti Õigusteaduse Üliõpilaste Liit.

TEATED

Reedel, 28. aprillil on raamatu-kogu koristuspäeva tõttu avatud kl 15–21. Esmaspäeval, 1. mail on raamatukogu suletud.

KAITSMISED

3. mail kl 15 kaitseb farmaat-sia instituudis Nooruse 1-707 Katrin Pudersell doktoritööd «Tropane alkaloid production and riboflavine excretion in the field and tissue cultures of henbane (*Hyoscyamus niger* L.)» (tropaanalkaloidide ja riboflaviini produktsioon koera-pööririhu (*Hyoscyamus niger* L.) põllu- ja koekultuurides). Ju-hendajad dots Ain Raal ja Elmar Arak. Oponent dr Kirs-Maria Oksman-Caldentey (Soo-me Riiklik Tehnikauuringute Keskus (VTT), taimede biotehnoloogia grupi juhtivateadur).

9. mail kl 15.15 kaitseb mate-maatika-informaatikateadus-konnas Liivi 2-122 Kadre Torn doktoritööd «Shear and bending response of inelastic structures to dynamic loads» (impulsiivselt koormatud konstruktsioonide käitumine arvestades nihkepin-geid) doctor philosophiae (ma-temaatika) kraadi saamiseks. Juhendaja prof Jaan Lellep.

Oponentid prof Janis Brauns (Läti Põllumajandusülikool), prof Jakob Kõo (Eesti Maaülikool).

12. mail kl 15.15 kaitseb molekulaar-ja rakubioloogia instituudis Riia 23-217 Silja Kuusk doktoritööd biokeemia erialal «Biochemical properties of Hmi1p, a DNA helicase from Saccharomyces cerevisiae mitochondria» (pärm-i Saccharomyces cerevisiae mitokondriaalse helikaasi Hmi1p biokeemilised omadused). Juhen-daja prof Juhan Sedman. Oponent dr Françoise Foury, PhD (Leuveni Katoliiklik Ülikool, Belgia).

PARANDUS

Lp toimetuse ja keeleline toimetaja Minu kirjutises 21. aprilli UTs «Kuningas Gustav II Adolphi mo-nument vajab korramist» on keemiaalane nimetus rohe-line paatina asendatud kolmes kohas nimetusega roheline paatina?!!! Samuti... õhusaas-te suurenemise asemel on... õhusaaste tihenemine.
Lugupidamisega Tullio Ilomets
Toimetuse vabandab autori ees ja lubab edaspidi topelt tähelepanelik olla.

Esinduse valimised

Mailin Aasmäe
TÜÜE teabejuht,
ajaloo 3. a üliõpilane

Sellel aastal kandideerib Tartu Ülikooli Üliõpilasesindusse 83 tudengit, esinduse valimised toimuvad 9.–11. maini.

Võrreldes eelmise aastaga on kandideerijate arv kasvanud. Siis soovis esindusse kuuluda 50 tudengit. Kõige enam on kandidaate sotsiaalteaduskonnas – üliõpilaste huvide eest seismise on oma eesmärgiks võtnud 11 tudengit.

Oma teaduskonna kandidaatidest sobivaimat saab valida 9.–11. maini kell 10–18 valimispunktides TÜ

peahoones, Oeconomicumis, Biomeedikumis ja TÜ Raamatukogus. Seekordsed esinduse valimised on erilised, kuna esimest korda on võimalik oma häält anda ka Internetis õppeinfosüsteemi põhisel. Õvalida saab samuti neil kolmel päeval 00:00ni.

Oma häält saab korduvalt muuta, lõplikult loeb kas viimane Internetis või paberil antud hää.

TÜ Üliõpilasesindus on TÜ Üliõpilaskonna poolt valitav kõrgeim otsustus- ja esinduskogu, mille missioon on seista oma üliõpilaste hariduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste huvide eest.

Esindusse kuulub 31 liiget ja nad valitakse aastaks.

TÜ regionaaltegevus saab kümneaastaseks

Liina Jürgen
avalikkussuhete
peaspetsialist

Täna kell 10 algab kõrghariduse ja regionaalarengu sümposium.

Ettekanded puudutavad regionaalarengut ning nii Tartu Ülikooli kui ka teiste ülikoolide osa selles. Kõrghariduse rolli üle regionaalses arengus arutlevad rektor prof Jaak Aaviksoo, regionaalminister Jaan Õunapuu, haridus- ja teadusministeeriumi kõrghariduse ja teaduse asekanstler Kristjan Haller, Põlva maavanem Urmas Klaas, Tartu maavanem Esta Tamm jpt.

«Tartu Ülikool on üheks oma eesmärgiks pidanud kõigi Eesti piirkondade võrdset osalust ülikoolihariduses ja teaduses ning see on meil ka

õnnestunud – ülikool koos oma kuue kolledžiga on kindlalt kogu Eesti ülikool. Samas teeb meile muret Eesti hariduslik kihistumine regiooni, mis on otseses seoses süveneva varandusliku kihistumisega,» ütles rektor prof Jaak Aaviksoo.

Sümposium lõpeb mõttevahetusega ministeeriumi, maavanemate, kohalike omavalitsuste ja kõrgkoolide töövõimaluste üle. Plaanis on avaldada kindel seisukoht regionaalarengu tõhusama riikliku koordineerimise ja ülikoolide oskusteabe parema kasutamise kohta.

Paremaks koostööks kõigi partneritega on ülikool avanud veebilehe www.koostoo.ut.ee.

Sümposiumi korraldavad ülikool ja siseministeerium.

Tudengid tutvustasid füüsikat reisides mööda Eestit teadusbussiga Suur Vanker.

ERAKOGU

Teaduse populariseerimise auhinna võitjad TÜst

Varje Sootak

Eesti teaduse populariseerimise auhinna esimese preemia pälvis Eesti Füüsika Selts teadusbussi Suur Vanker ja ETV hommiku-programmis Terevisioon eetrisse läinud «Füüsikaminutite» eest.

Teise preemia pälvinute hulgas trükiste kategoorias oli TÜ prof Ülo Valk ja autorite kollektiiv käsiraamatust, teksti- ja heliantloogiast koosneva kogumikuga «Regi-

värsist netinaljadeni».

Žürii poolt äramärgitud projektide hulgas oli ka teaduskeskuse AHHA tegevus.

Esimese preemia pälvinud Eesti Füüsika Selts saab auhinnaks 40 000 krooni ning ta esitatakse kandidaadina Euroopa Liidu Descartes'i kommunikatsioonipreemia sobivasse kategooriasse.

Konkursi korraldasid Eesti Teaduste Akadeemia, SA Archimedes ning haridus- ja teadusministeerium.

Analüütilise keemia professor Ivo Leito loodab, et uus Eesti Teadusinfosüsteem (ETIS) on praegusest süsteemist veelgi parem.

KRISTJAN KALJUND

Käivitub uus Eesti Teadusinfosüsteem

Kristi Kukk

teadus- ja arendusosakonna spetsialist

Lähipäevil avatakse uus Eesti Teadusinfosüsteem (ETIS). See vahetab välja nii varem kasutusel olnud Eesti teadus- ja arendustegevuse infosüsteemi (ERIS) kui ka Tartu Ülikooli teadusinfosüsteemi.

ETISe kaudu hakkab toimuma teadusprojektide jaoks raha taotlemine ja aruandlus (varasem ERIS). Andmebaasi sisestatud andmed seotakse Tartu Ülikooli õppejõudude ja teadustöötajate individuaalaruandlusega. Laiema avalikkuse jaoks saab ETISe teadusportaal võimalikult kõikehõlmavaks infokanaliks Eesti teadus- ja arendustegevuse erinevate aspektide kohta.

Teadlasele kasulik

Kuna ETISe kaudu hakatakse koordineerima teadus- ja arendustegevuse riiklikku finantseerimist, puutub suurem osa teadlasi sellega varem või hiljem kokku. Eelkõige võimaldab ETIS vältida andmete topelt sisestamist. Kord juba süsteemi sisestatud ja kontrollitud andmeid on võimalik lihtsalt siduda nii taotluste kui ka aruannetega, siin sisalduvaid andmeid on võimalik mugavalt hallata. Teadusportaal on heaks infokanaliks uuemate teadusuudiste ja finantseerimisvõimaluste kohta. Tartu Ülikool hakkab süsteemi ühtlasi kasutama oma teadusinfosüsteemina, mis vähendab veelgi andmete topelt esitamise vajadust.

Kontrollitud andmed

ERISe puhul osutus suureks probleemiks andmete kvaliteet – seda viga üritatakse ETISes vältida. Seetõttu vastutab lisaks teadlasele andmete kvaliteedi eest ka teadlase tööasutus, mille

lasub kohustus kõik teadustegevuse tulemuste andmed (publikatsioonid, juhendamised, patendid) kinnitada.

Mida ja millal sisestada?

ETISes tuleb täita oma CV ning sisestada andmed teadustegevuse tulemuste (publikatsioonid, juhendamised, patendid) kohta. Andmete sisestamine toimub jooksvalt, ent mitte harvemini kui kord aastas, Tartu Ülikooli individuaalaruandluse tähtjaks.

2006. aasta on erandlik, kuna sisse tuleb kanda ka varasemate aastate andmed. Seega, mida varem hakata tegelema andmete ETISesse sisestamisega, seda valutumalt kulgeb sügisene projektitaotluste voor. Esmajärjekorras tuleb andmete sisestamisega tegeleda neil, kes plaanivad augustis taotleda Eesti Teadusfondi granti. Võimaluste piires on andmeid toodud üle teistest andmebaasidest, kahjuks ei ole see halva kvaliteediga tõttu olnud alati võimalik. Kuni juunikuuni tegeletakse ka publikatsioonide andmete ülekandmisega ERISest, ent need vajavad hiljem põhjalikku kontrollimist ja täiendamist.

Publikatsioonide sisestamine

Kõige tömahukam ülesanne on ETISesse oma publikatsioonide sisestamine. Suur osa andmebaasis ISI Web of Science kajastatud publikatsioone on ETISesse juba sisestatud, ent need tuleb kindlasti üle kontrollida. Puuduvate publikatsioonide puhul on kaks võimalust: publikatsiooni kirje on ETISes küll olemas, ent see pole teie kasutajakontoga seotud (sellisel juhul on vajalik vaid seose loomine, täpsem tehniline kirjeldus on ETISes) või publikatsiooni pole ETISes üldse olemas. Uute publikatsioonide sisestamisel on järgmised võimalused: tead-

WWW.ETIS.EE

- Kõik TÜ inimesed pääsevad ETISesse TÜ keskse kasutajatunnuse ja parooliga.**
- Küsimuste ja probleemide korral pöörduda TÜ ETISe peadминистраatori Kristi Kuke poole (tel 737 5614, kristi.kukk@ut.ee).**
- Haridus- ja teadusministeeriumis välja töötatud publikatsioonide klassifikaatorit vt UT veebis.**

lane ise sisestab või edastab teadus- ja arendusosakonda publikatsioonide andmed, märkides kindlasti ära klassifikaatori, struktuuriüksuse ja TÜs töötavad kaasautorid eesnime pidi.

Mida korrektsemal kujul publikatsioonid sisestatakse või esitatakse, seda kiiremini saavad need ka kinnitatud.

Võimalikud probleemid

Iga uus süsteem vajab paratamatult teatud sissetöötamisperioodi. Seetõttu ei ole välistatud, et ette võib tulla nii tehnilisi kui ka sisulisi tõrkeid.

Samas on oluline märkida, et ETISi arendatakse kindlasti edasi ning kõik parandusettepanekud võib esitada teadus- ja arendusosakonda. Esimesel aastal võtab tõenäoliselt oluliselt rohkem aega teadustegevuse tulemuste kinnitamine, kuna sisestada tuleb ka varasemate aastate andmed. Samuti ei ole lõplikult läbi arutatud publikatsioonide klassifikaatori tõlgendamise võimalused.

Loodan siiski, et koos teadlastega õnnestub leida optimaalne lahendus nii andmete kvaliteedi kui ka nende sisestamisele ja korrastamisele kulutatud aja osas ning järgnevatel aastatel muutub teadustegevusega seotud bürokraatia teadlase jaoks eesmärgipärasemaks.

TÄNA LEHES

Lisaleht Tartu Ülikooli Pämu Kolledž 10

Tartu Ülikooli kammerkoor 35

LK 3

Humaniora valdkonna struktuurist

LK 2

Vilistlaste uuring

LK 2

12. mail 1996 avati pidulikult Tartu Ülikooli Raamatupood.

UUDISED

Usu- ja sotsiaalteaduskonna dekaani kandidaadid

Usuteaduskonna dekaani kandidaadiks esitasid professorid Anne Kull, Tõnu Lehtsaar ja Tarmo Kulmar ühiselt kirikulooprofessori Riho Altnurme. Prof Altnurme töötab praegu dekaani kohusetäitjana. Valimine toimub 15. mail.

Sotsiaalteaduskonna dekaani kohale esitasid professorid Vello Pettai ja Andres Kasekamp ühiselt rahvusvaheliste suhete teooria professori Eiki Bergi. Dekaaani valimine toimub 2. juunil.

Arstiteaduskonna dekaani kandidaadid

Professorid Alan Altraja, Andres Arend, Jaan Eha, Tiit Haviko, Irja Lutsar, Heidi-Ingriid Maaroos, Jaak Maaroos, Helgi Silm, Joel Starkopf, Mihkel Zilmer, Pait Teesalu, Vallo Tillmann, Eero Vasar ja Veiko Vasar esitasid ühiselt dekaani kandidaadiks praeguse dekaani neurokirurgia prof Toomas Asseri.

Hematoloogia-onkoloogia prof Hele Everausi kandidatuuri esitas stomatoloogia kliinik ning sisehaiguste propedeutika prof Margus Lemberi sisekliinik.

Dekaan valitakse 16. mail.

TÜ kammerkoori kontsert aulas

6. mail kl 16 algab TÜ aulas Tartu Ülikooli kammerkoori 35. aastapäeva kontsert.

Koori dirigent on Triin Koch. Kammerkoor asutati 6. mail 1971.

ONLINE-KÜSITLUS

Kuidas hindad e-õpet?

Vastajaid: 138
Uus küsimus:
Kas lõpetad nominaalajaga?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ tänukirja ja väikese medali autasustati pikaajalise tulemusliku töö eest 55. sünnipäeval filosoofiateaduskonna dekaadi juhatajat **Maie Aitajat**.

TÜ aumärgi pälvis heade töösaavutuste eest 55. sünnipäeval usuteaduskonna õppekorralduse spetsialist **Heli Kuuste**.

Ülikooli tänukirja sai kohusetundliku töö eest 50. sünnipäeval majandusteaduskonna rahvamajanduse instituudi vastutav sekretär **Ivi Kase**.

TÜ tänukirjaga autasustati oma 35. tegevusaastal **Tartu Ülikooli Kammerkoori**.

Kliinikuni aasta-päeva konverents

11. mail kell 10 algab Vane-muise Kontserdimajas SA Tartu Ülikooli Kliinikumi aastapäeva konverents «Tiigrihüpe Eesti tervishoiu».

Konverentsil antakse üle kliinikumi preemia ja Sampo Panga stipendium. Töö toimub sessioonides «E-tervishoiu keskkond: ootused ja lootused» ja «E-argipäev haiglates».

Kavas on diskussioon «E-tervise tuleviku ohud ja võimalused».

Üliõpilaste teaduskonverents Narvas

5.–7. maini toimub Narva kolledži 7. aastapäevale pühendatud traditsiooniline üliõpilaste teaduskonverents.

Konverentsi temaatika on seotud Narva kolledži õppevaldkondade ja üliõpilaste teadushuvidega. Eesti ja Venemaa ülikoolide üliõpilased käsitlevad oma ettekannetes pedagoogika, ainemetoodika, lingvistika, kirjandusteaduse ja sotsioloogiaga seotud küsimusi.

Prof Vello Pettai valiti rahvusvahelisse ühendusse

Võrdleva poliitika professor Vello Pettai valiti 29. aprillil Euroopa Poliitiliste Teadusuuringute Assotsiatsiooni (European Consortium fo Political Research) juhatuse liikmeks.

Enam kui 300 politoloogia osakonda koondav ühendus tegutseb aastast 1970 ning on juhtiv politoloogia teadusühing Euroopas. Igal aastal korraldab see kaks rahvusvahelist konverentsi, annab välja kolme ajakirja, toimetab kahte raamatusarja ning koordineerib 13 suveülikooli. Prof Pettai üks tegevusalasid uues juhatuses on Euroopa teadustegevuse hindamise süsteemide võrdleva uuringu läbiviimine.

Tartu Ülikooli politoloogia osakond kuulub ühendusse aastast 1996.

Humaniora valdkonna struktuurist

Aija Sakova

27. aprillil toimus struktuuri korrastamise arutelu humaniora valdkonna esindajatega.

Rektor Jaak Aaviksoo rääkis sissejuhatuseks sellest, et praeguses ühiskonnas on paratamatu, et ülikoolid peavad ise vaatama, kuidas toime tulla ja ellu jääda. Seetõttu tuleb kontsentreerida vahendeid, et suuta silma paista ja saada rahalisi vahendeid mujalt maailmast.

Põhiprobleemid, mis arutelul korduvalt tõstatusid, olid struktuurimuudatuste ulatus (kas teha veelgi radikaalsemaid muudatusi?), vabahtlikkuse ja sunduslikkuse ning küsimus, kuidas toimida nende üksustega, kes finantsiliselt jätkusuutlikud ei ole.

Milline peaks olema struktuur?

Veelgi radikaalsemad muudatused puudutavad valdkondade toomist struktuuri, et asendada teaduskondi. Sellise ettepaneku või küsimusega esines eesti keele ajaloo ja murrete prof Karl Pajusalu. Tema ettepaneku järgi oleksid kultuuri-kunste, keele-filosoofia ja usuteaduse osakonnad. Maalikunsti dots Anne Parmasto toetas sarnast sammu. Ta tõi välja ka selle, et rohkem tuleks mõelda tudengikeskusele ja tudengi teenimisele. Rektor lisas sellele, et tema pooldaks tulevikus ülikooli sisseastumist mitte erialale, vaid teaduskonda, kus üliõpilasel oleks aasta möödudes võimalik spetsialiseeruda.

Pajusalu jaotusele sarnaselt nägi ka eesti kirjanduse dots Arne Merilai, et mõistlik oleks näha muutusi laiemalt ja jaotada humanitaarerialad kolme suuremasse üksusesse – kultuuri-, keele- ja ajaloo-teadused. Tema sõnul oleks mõistlik kaasata kultuuriteaduste alla ka semiootika.

Vabatahtlik või sunnitud liit

Mitmed sõnavõttud puudutasid eri üksuste liitumiste vabatahtlikkust ja sunnitust. Praktilise filosoofia prof Margit Sutrop juhtis tähelepanu sellele, et demokraatlikus riigis ja ülikoolis peaksid liitumised ja muutused lähtuma osapoolte nõusolekust. Samuti küsis ta, kellel on õigus lõplikult otsustada, milline uus filosoofiateaduskonna struktuuri kavand jõusse jääb.

Rektori sõnul kinnitab uue struktuuri ülikooli nõukogu ja ettepaneku uue struktuuri jaoks võib sisuliselt esitada iga nõukogu liige. Tegelikult selline praktika tema sõnul mõistlik ei ole. Teaduskonna sees tuleks jõuda kokkuleppele, kuidas tahetakse ja suudetakse edasi minna.

Prof Sutrop tegi ka ettepaneku paluda finantsdirektorilt analüüs, mis oleks uue

Professor Karl Pajusalu sõnul võiksid tulevikus olla teaduskondade asemel osakonnad.

AIIA SAKOVA

PROF BIRUTE KLAAS

Humanitaarerialade arengut tuleks vaadata laiemalt.

mõeldava struktuuri arutelu aluseks. Veel pakkus ta välja võimaluse konsulteerida eetikakeskusega muudatuste eetilise külje aspektist lähtudes.

Teaduskonna direktorist

Lähiajaloo prof Eero Medijainen tõstas küsimuse selle kohta, kellele jääb vastutus nende osakondade või erialade eest, kes ei tunne, et nad suudaksid iseseisvalt ehk n-ö suurte osakondadena hakkama saada, samal ajal kui teised seda jälle suudavad ja tahavad.

Rektori vastus n-ö rikaste ja vaeste erialade kohta rõhus mõistlikkusele. Ta ütles, et ei usu, et filosoofiateaduskonna sees lastaks ühel või teisel erialal välja surra, kui see ei ole mõistlik. Raha ei ole rektori sõnul ainus ja olulisim argument. Rohkem tuleks tähelepanu pöörata sellele, mida kooslemisest potentsiaalselt võidetakse. Ka Viljandi kultuuriakadeemia direktor Anzori Barkalaja rõhutas, et väiksemad ja vaesemad võivad üksust mitmekesistada, lähtuda ei tohiks ainult rahast.

Teadusprorektor Ain Hein aru rääkis eri tasemega üksuste liitmisel sellest, et oluline oleks küsida, mida on võimalik ära teha, et liideta-

vaid üksusi ühtlustada. Õppeprorektor Birute Klaas rõhutas mina-kesksusest loobumise olulisust ja seda, et tuleks vaadata humanitaarerialade arengut laiemalt.

Anzori Barkalaja tõi kultuuriakadeemia kogemusest rääkides välja ka selle, et kui seal reforme tehti, siis hakkasid uued liidetud osakonnad end sellistena tajuma alles kolme aasta pärast ja osakondadena käituma viie aasta pärast.

Arutelul räägiti ka teaduskonna direktori ametikohast. Rektori sõnul peaks see olema edasiarendus praegusest dekaadi juhataja ametikohast. Oluline muutus oleks tema sõnul selles, et direktori võim peaks ka ametlikult ulatuma kaugemale dekaadi piiridest ja ta peaks olema isik, kellest teaduskonna töötajad lugu peavad. Direktori käes oleks sisuliselt teaduskonna täidesaatev võim. Direktori vahetu töökorraldaja oleks dekaan, kuid aruandekohuslane oleks ta ka administratsiooni-, finants- ja haldusdirektoritele.

Usuteaduskonna dekaan prof Riho Altnurme ja prof Margit Sutrop mainisid ära ka teaduskondadevahelised barjäärid, mis takistavad praegu üliõpilastel vabamalt ülikooli sees aineid valida.

Algas üle-eestiline ülikoolilõpetanute uuring

Liina Jürgen
avalikkussuhete
peaspetsialist

Aprilli lõpus algas kõiki Eesti avalik-õiguslikke ülikooli ühendav vilistlaste uuring, millega soovitakse saada ülevaadet lõpetanute õpin-gutejärgsest tegevusest, toimetulekust tööjõuturul ja hinnangutest ülikooli õppetööle.

Uuring korraldatakse Euroopa Sotsiaalfondi projekti «Ülikoolilõpetajate konkurentsivõime suurendamine õpetegevuse kvaliteedi arenduse kaudu» (LÜKKA) raames.

Saadud informatsioon võimaldab hinnata kõrgkoolides antava hariduse kvaliteeti, aitab analüüsida ja planeerida muudatusi õppekorralduses ning annab võimaluse võrrelda Eesti ülikoolide kõrgharidussüsteemi vastavaid tahke teiste riikidega.

«Väga oluline on, et ülikoolid teeavad lõpetajate

küsitlust koos, mis lubab andmeid võrrelda. Samuti on väga tähtis saada esmakordselt tagasisidet 2002. aastal alustanud 3+2 süsteemi bakalaureuseõppe lõpetajate edasise tegevuse ja töötamise kohta, kuna palju küsitakse, kas bakalaureuseõppe lõpetaja üldse kõlbab tööturule,» ütles LÜKKA projekti üldjuht ja TÜ avatud ülikooli keskuse juhataja Aune Valk.

Uuringus küsitatakse kõigi õppeastmete 2005. aasta lõpetanuid, keda on kokku ligi 7000.

Küsitletavatele saadetakse küsimused nii paberil kui ka digitaalselt.

Uurimuse kokkuvõttega saab alates 2006. aasta novembrist tutvuda projekti LÜKKA koduleheküljel www.ut.ee/esf ja ülikoolide karjääritalitustes.

Uuringut koordineerib Tartu Ülikooli karjääri- ja psühholoogilise nõustamise talitus.

Esineb Helsingi Ülikooli üliõpilaskonna orkester

7. mail kell 14 algab TÜ aulas Helsingi Ülikooli üliõpilaskonna sümfooniaorkestri Ylioppilaskunnan Soittajat (YS) 80. aastapäeva kontsert.

Enamiku kavast moodustab soome muusika. Esitusele tulevad soome heliloojate haruldased heliteosed nagu Ernst Mielcki «Dramaatilise avamäng» ja Fredrik Paciuse viiulikontsert, aga ka Richard Straussi teos «Surm ja kirgastus». Kontserti juhatab David Searle, Paciuse viiulikontserdi solist on Matilda Solonen.

YS on juubeliaasta auks välja andnud plaadi «Pastorale», mis sisaldab varem salvestamata soome muusikat ja harvemini mängitud soome heliloojate helitöid, mida esitatakse ka kontsertreisil.

YS on peaaegu sajaliikmeline sümfooniaorkester. Orkester loodi 1747. aastal.

Liikmed on peamiselt Helsingi Ülikoolis õppivad aktiivsed muusikaharrastajad, kuid kaastegevad on ka professionaalsed muusikud.

Kontsert on tasuta.

Jaani kirikus saab 21. juunini vaadata noodinäitust.

VARJE SOOTAK

Tartu Jaani kirikus tuleb noodinäitus

7. mail kell 15.15 avatakse Jaani kirikus TÜ Raamatukogu külalisnäitus «Akaadeemiline kontsertmuusika Tartu Jaani kirikus 19. sajandil».

Kell 16 toimub maestro Eri Klasi meistrkursuste lõppkontsert.

Noodinäitusel on eksponeeritud ajaloolise väärtusega nooditrükke ja käsikirjalisi nootide ümberkirjutusi Tartu Ülikooli Raamatukogust.

Noodid on pärit 19. sajandil tegutsenud Tartu Akadeemilise Lauluühingu (Academischer Gesangverein) kogust. Need anti koos muud ühingat puudutavate materja-

lidega ülikooli raamatukogule pärast ühingu tegevuse katkemist 1893. aastal.

Näitusele on valitud noodid, mille järgi esitati muusikat Jaani kirikus.

Väljapanek on illustreeritud pildimaterjalidega ning valmistab ühe sündmusena ette Tartu Keiserliku Ülikooli muusikaõpetaja ameti juubelit, millest 2007. aastal möödub 200 aastat.

Noodinäitus valmis Vane-muise teatri ettepanekul, selle koostas raamatukoguhoidja Geiu Rohtla ning kujundas Maarika Tang.

Näitus jääb avatuks 21. juunini.

Näitus «Eesti ja Soome kaunimad raamatud 2005»

4. maist on TÜ Raamatukogu 2. korrusel teatmekirjanduse saalis välja pandud Eesti ja Soome 2005. aasta kaunimad raamatud.

Näitusel saab näha ca 50

kaunilt kujundatud ja trükitehniliselt hästi teostatud köidet.

Kui Eestis hinnatakse kaunima raamatu valimisel peamiselt kujundust ja üldmuljet, siis Soomes vaadatakse ees-

märgipärasust ning trüki- ja materjali kvaliteeti.

Näituse koostaja on Tiiu Täpsi koostöös Soome Raamatukunsti Komiteega. Näitus jääb avatuks 21. maini.

TARTUÜLIKOOOLIKAMMERKOOR

TARTU UNIVERSITY CHAMBER CHOIR

35

2001

1. september

Algas uus ajajärk. Triin Koch alustas kammerkoori dirigendina.

23. september

Esinemine Karl August Hermannini 150. sünniaastapäevale pühendatud konverentsil TÜ ajaloo muuseumis.

Marko: Alustasin laulmist kammerkooris just siis, kui koor valmistus Karl August Hermannini sünniaastapäeva kontserdiks.

Ma ei taha öelda midagi halba Hermannini laulude kohta, aga sattuda koori, kus repertuaaris on ainult Hermann – ütleme viisakalt, et see oli veidi hirmutav.

Ehkki sain kohe muidugi aru ka, et hirmudel ei ole alust, Hermannil on koori repertuaaris äärmiselt väike osa.

2002

5.–6. juuni

Kammerkoori murumängud Pöksi.

7.–8. detsember

J. S. Bachi «Jõuluratooriumi» I, III ja IV osa esitasime koos Pärnu Kammerkoori ja Pärnu Linnaorkestriga. Kontserdid toimusid TÜ aulas ja Pärnu Agape keskuses. Amatöörkoori jaoks on sellise suurvormi laulmine tõeline vägitükk. Koor sai hakkama, Bach alistus.

5. märts

Pärast kolmapäevast kooriproovi toimus kuulus kammerkoori sauna- ja viideokonverents korp! Ugala meestesauna ning Aalto maja naistesauna vahel.

Indrek M info koori listis: Eile sai ka «Alma Kattenberg 100 Vilistlasmeeskoori poiste-koor» oma saunakutse kätte ning nädalavahetusel toimuvad saunapuude talgud ja lavalaudade lihvimistööd, et kolmapäeval meestega ka

kuumas leilis veidi viibida.

Kalmer alustas täna hommikul Ugala sauna eesruumis higitelgi püstitamist ning Andres Kalamees raiub neil minuteil Ugala välisseina suuremat sorti auku, et hoovist oleks mugavam kuumi punaseid kive eesruumi tösta.

Räim peaks neil minuteil aga saabuma Peipsi äärest korralike higitelgi munakividega. Nii et töö käib.

24.–26. aprill

Rahvusvahelisel koorifestivalil «Tallinn 2003» saavutas TÜKK segakooride kategoorias III koha.

Koor jäi esinemisega rahule, säravaid elamusi jätsid ka teised. Veel kauaks köitis meid arhailine soome mees-
telaul: *Kas kuusen latvassa oksien alla on pesä pienoinen oravalla.*

O-RA-VA, O-RA-VA.

7.–8. juuni

Kammerkoori murumängud Pöksi.

Mängudest kujunes seekord populaarseimaks lihtne osavus- ja strateegiamäng «Kass ja käbid»:

1. võitja on see, kes viskab käbi kassist kõige lähemalt mööda nii, et kass seda ei märka;

2. käbi tuleb järgmisele võistlejale kassi tagant (või eest või külje pealt) ära tuua nii, et kass ei märkaks.

Esimesena viskas Indrek M. Kass ei märganud 10 cm kauguselt möödunud käbi. «Alla jooksis» Kalamees.

Kass ei märganud midagi (peaaegu). Siis kass ehmus hoopis vihmaussi võnkumise-
st tema kõhu all murus ning jooksis minema. Seega võitis Pöksi esimese Kassinapika Mustimets.

25. august – 6. september

Konkursireis Itaaliasse Arezzosse. Kammerkoorile anti parim festivalil romantilist muusikat esitanud koori tiitel.

Jah. Lisaks viinamarjadele ning kohalike muretule eluhoiakule sai reisi suurimaks staariks buss.

Väljavõtteid reisipäevikust:

Katrin: Eks ole meie bus-
sijuhid kui sümbolid. Ühelt poolt Guido, temperamentne,

meenutab oma olemasoluga alati sihtkohta Itaaliat, kuhu ta nime poolest hästi sobib. Ja teiselt poolt N-Elmar, vaikne tõsine mees nagu meie paljukannatanud kodumaa. Pilk temale ja kodu tuleb jälle meelde. Selline yin-yang.

Andres K: kell 9.15, taas kord kõlab vördjalik hääl bussi kohust ning hingede seiskudes imendub bussi tagaotsa vaenulik inin, mis tähendab vaid ühte – juhtus jälle see, mis juba mitu korda juhtunud! Buss pöörab end ümber ning peatub lõplikult kiirtee ääres kell 9.21.

Katrin: Asi on jõudnud juba sellisesse faasi, et Jane võttis Räime selga ja jooksis platsil edasi-tagasi.

Mille kõigeni on viinud meid Tšehhi. Bussi sireen on kaks korda pasundanud. Ilmselt saadi sireen nüüd korda. Geneka võlli poldi keere on katki. Ja me kuivame ja kuivame. *In spe.*

29. ja 30. november

J. S. Bach. «Jõuluratooriumi» I, III, IV, V ja VI osa ettekanne Tartus ja Pärnus koos Pärnu Kammerkoori ja Pärnu Linnaorkestriga.

SLÕhtuleht: «Tartu politsei saatis öösel ülikooli ees hümnid laulnud koori laiali» (*Järgnev tekst lühendatud Katrin Lusti artiklist.*)

«Politsei küsis: «Mis teil siin toimub? Kes selle organiseeris?!»» räägib Tartu Ülikooli kammerkoori dirigent Triin Koch, kuidas politsei aastakümnete pikkuse kombe kohaselt ülikooli ette laulma kogunenud koori laiali saatis. Korraldajate väitel häiris laul öörahu.

30liikmeline koor laulis «Gaudeamus» neljahäälset. Meestel olid seljas smokingid, naised olid jõudnud esinemisrõivadele ära vahetada.

«Juba laulu ajal tiirutas peahoone ümber politseiauto. Kui kolmanda salmi lõpetanud olime, sõitis hooga ette

politsei furgoonbuss ja välja astunud politseinik kamandas mu kõrvale,» kirjeldab Koch. «Küsis, kes laulmise korraldas, ja saatis meid laiali. Me rikkuvat öörahu,» räägib ta. «Umbes 35aastane politseinik sai samas aru, et kõik olid kained ja laulsime «Gaudeamus». See oli korrektne neljahäälne koorilaul!»

«Politseipatrull sõitis linnas öösel ringi, kui järsku kuulis laulu,» ütleb Tartu politsei pressiesindaja Kadri Palta. «Kui üle 20 koolitatud häälega inimese laulu üles võtab, on see ikka üsna vali.»

19. detsember

Jõulukontsert Röpina Miikaeli kirikus ja jõulupidu.

Heivi: Kui president Indrek Mustimets tegi salapärase näo ning palus bussil pärast jõulukontserti sõita sinna ja sinna ning siis peatuda, ei saanud me muidugi midagi aru.

Et mis põld? Kas see ongi peopaik? Miks küünlaid on vaja? Ja mis termosed tuleb kaasa võtta? Kuhu me läheme? Selgus, et tõesti lauta.

Loomi seal kahjuks (või õnneks?) polnud. Täitsa tühi laut oli. Seal siis jõime küünlavalguses hõõgveini ning isegi laulsime veidi.

2004

25. jaanuar

TÜ Kammerkoori kontsert Eesti Kooriühingu aastakontserdil: koor nimetati aasta koori nominendiks. Kooriühing leidis, et Triin Koch väärib 2003. aasta noore dirigendi tiitlit.

3.–4. aprill

VIII Eesti Kammerkooride festivalil Rakveres.

Kammerkoor saavutas konkursil B-kategoorias I koha ja klassikaraadio eripreemia.

Heivi: Grand prix voorus oli pärast meie esinemist mitu viivu vaikust (kõige nauditavam hetk minu arvates!) ning siis hingas publik koos välja, nagu oleks enne hinge kinni pidanud. Ja siis hakati jalgadega sahistama. Enamik muidugi plaksutas ka. Super! Emotsioon oli väga võimas!

Külliki kiri koori listi pärast konkursi: Ma olen terve päeva püüdnud välja

mõelda sõnu, millega edasi anda neid tundeid, mis mind praegusel hetkel valdavad. Lootusetu! Emotsioone on nii palju.

Ütlen siis lihtsalt: Ma olen kohutavalt õnnelik ning mul on äraütlemata hea meel, et ma olen üks osa sellest vahvast, sõbralikust, üksteist hoidvast seltskonnast, mille nimeks on Tartu Ülikooli Kammerkoor.

Ma ei ole sellest nädalavahetusest veel päriselt toibunud!

8. mai

Triini magistrikontsert Tallinnas Mustpeade Maja Olavi saalis. Magistrikontserdi hinne *cum laude*.

9.–11. juuli

Osalesime üliõpilaslaulupeol Gaudeamus Riias.

Peale Baltimaade tudengite ühise hingamise ning musitseerimise oli kammerkooril au ööbida koos tuhandete teistega hiigelsuures kajavas messihallis, musta kilega eraldatud nurgakeses.

Indrek M reisipäevikus: Jõudsin bussi. Midagi oleks nagu täna öösel juhtunud. Näiteks pidu? Popsid vajutaksid kõvasti gaasi põhja ja tegid ilmselt päeva parima (öö parima) etteaste.

Puhkpilliinimeste, tantsijate ja lauljatega sai kokku lepitud, et selle asemel, et öelda «Laulame, tantsime, mängime!», ütleme lihtsalt «Mängime, mängime, mängime!» Jääb siis nii, et nii jääbki.

Siis juhtus veel see, et kohetasin kell 7 hommikul Ene Raidi, kes küsis, et kas minu koor natuke ka veini joob??? Mina ütlesin, et väga harva. Väga harva. Selle peale andis ta mulle kammerkoorile kingiks pudeli veini.

2005

12. veebruar

«Tuljaku» võistulaulmise A-kategooria võit. Kammerkoor sai segakooride seas Eesti parimaks.

4.–5. juuni

Kammerkoori IV murumängud Pöksi, kus muuhulgas avab Rainer (tuntud ka kui MacAivar filmist «MacAivari tagasitulek»)

OLULISI FAKTE TÜ KAMMERKOORI KOHTA

Tartu Ülikooli kammerkoor tähistab 6. mail 35. juubelit. Kooris laulab 31 lauljat, dirigent on Triin Koch.

Koori keskmine vanus on 27 aastat. Lauljate keskmine pikkus on 171,8 cm, koori üldpikkus 5669 sentimeetrit ehk 56.69 meetrit.

Kõige rohkem on kooris arstiteadlasi, seejärel bioloogid ja ajaloolasi. Lauljatel on kokku 13 last.

Lauljate seas populaarseim värv on sinine (ka helesinine, tumesinine, türkiis, Eesti lipu sinine). Lemmikloom on koer. Lilledest eelistatakse tulpi.

Viie aasta jooksul on kammerkoor laulnud ligi kuuekümmel kontserdil ning mitmetel aktustel kokku üle kaheksakümne korra.

keemia saladusi. Jah, ongi nii, et keemia on valge ja nätske. Murumängud on ilusad: rahvarõivad, lõke ja vorstikesed on, saun on.

29. august – 5. september

Norra reis, rahvusvahelisel Griegi-nimelisel koorikonkursil Bergenis sai kammerkoor I koha vaimuliku muusika kategoorias ning pääses lõppvooru.

Žürii liige Zimfira Poloz kirjutas hindamislehele: *Beautiful, ringing tone! Very vibrant and radiant sound! Good flow in a phrases! Great range of dynamics. Good blend, very accurate touch to sound, very detailed work. Delicate! and tasteful. Very moving performance!!! Congratulations! It's real music!*

2006

1.–2. aprill

IX Eesti kammerkooride festival Viljandis.

Konkursi esimesel päeval jäi kammerkoor küll Tallinna kammerkoorile alla, kuid teisel päeval tehti asjad selgeks: saime *grand prix* ning Triin parima dirigendi preemia. Ajalugu kordub: 20 aastat tagasi I kammerkooride konkursil oli TÜKK samuti esimene.

Päeva ajaloolisust rõhutasid ka Jüri spontaansed sõnavõttud Wilde sakstekambris, kui tenorite lahkus oli end taas väljendanud ning kogu lauale korduvalt välja teinud.

«Ma teeksin lühidalt, rikkumata Teie meeldivat peomeeleolu. Aasta on 2006, kuu on aprill ja kuupäev on kaks. Tartu Ülikooli kammerkoor võitis Viljandis Kammerkooride festivalil Grand Priksi ja meie suurepärase dirigent Triin Koch valiti seal kõikidest kõige paremaks.»

See ei olnud toost, see oli refrään. Iga kord (hiljem pakuti välja arv 35) saatsid seda lõputud ovatsioonid. Võitjate asi.

Ujula 4 juurdeehitus sai heakskiidu

Liina Jürgen
avalikkussuhete
peaspetsialist

TÜ nõukogu kiitis oma 28. aprilli istungil heaks Ujula 4 spordihoone rekonstrueermise rahastamise.

Ujula 4 spordihoone ehitusleping sõlmitakse riigihankekonkursil väikseima pakumise teinud ASga Rand&Tuulberg summas 131,6 miljonit krooni. TÜ finantsdirektor Taimo Saani sõnul tuleb kultuuriministeeriumi eelarvest ehituseks 18 miljonit krooni ja Tartu linnalt kuue aasta jooksul 18 miljonit krooni. Ülejäänud vajamineva summa katab ülikool pikaajalise laenuga.

Kehakultuuriteaduskonna dekaani prof Vahur Ööpiku sõnul on Ujula tänava spordihoone rekonstrueerimine mõõdapääsmatult vajalik kehalise kasvatus ja spordialase kõrghariduse jätkusuutlikkuse tagamiseks Eestis. «Kaasaegsetele nõuetele vastavate spordibaasideta on professionaalne treenerikoolitus mõeldamatu, kuitahes kõrge akadeemiline pädevus ei korva tingimuste puudu-

mist praktilise suunitlusega õppetöö kvaliteetseks läbi viimiseks. Head sportimistingimused suurendavad kogu ülikooli atraktiivsust potentsiaalsete tulevaste üliõpilaskandidaatide seas nii Eestis kui ka välismaal ning annavad võimaluse kõigile ülikooli liikmetele spordi harrastamiseks.»

Ujula 4 juurdeehituse käigus valmib IAAFi nõuetele vastav 5150-ruutmeetrine kergejõustikuhall.

Peale selle ehitatakse täismõõtmeline pallimängusaal, kaks jõutreeningu saali, aeroobikasaal, poksisaal ja sõudeergomeetrite ruum. Ehitatav tõstesaal on ainulaadne Tartus, kuna praegu puuduvad Tartus klassikalise tõstmise treeninguks vajalikud võimalused.

Uue spordialana saab hakata mängima lauatennist, mille harrastamiseks ülikoolis praegu võimalused puuduvad. Ujula 4 rekonstrueerimine algab mais ning juurdeehituse valmimine on planeeritud kevadel 2007.

Uue spordihoone projektiga saab tutvuda www.tysk.ee/ 75910.

Teatrikoolide kevadseminar räägib koostööst

Mailin Aasmäe

6.–8. maini toimub Tartus teatrikoolide kevadseminar «Koostöö ja konkurents teatrikunstis».

Seminaril osalevad erialatudengid Eesti Muusikaakadeemia lavakunsti kateedrist, Viljandi kultuuriakadeemiast, Eesti Kunstiakadeemiast ja Tartu Ülikoolist.

Ühe korralduskomitee liikme, TÜ teatriteaduse ja kirjandusteooria professori Luule Epneri sõnul sai koostöö ja konkurentsi teema valitud, kuna see on hetkel Eesti

teatris aktuaalne. «Kui kunsti tehakse, on oluline, mis mille üle kaalub,» selgitas Epner.

Kolme päeva jooksul saab kuulata erinevaid eesti kirjanikke, näitlejaid ja lavastajaid nagu Jaan Tätt, Ingo Normet, Vaino Vahing, Kalju Komissarov jpt.

Seminarile on peale erialatudengite oodatud kõik huvilised. Et tegemist ei ole akadeemilises vormis ettevõtmisega ning rõhk on üldisel arutelul, ootab Epner eelkõige aktiivselt kaasamõtlejaid.

Täpsem info kava kohta www.tyye.ee.

Esilinastub film «Middendorffi jälgedes»

8. mail kl 16 toimub Vane-muise 46 suures ringauditooriumis dokumentaalfilmi «Middendorffi jälgedes» esilinastus Tartus.

80 minutit kestev film jutustab 19. sajandi ühe kuulsaima loodusuurija ja rännumehe, meie kaasmaalase Alexander Theodor von Middendorffi enam kui 160 aasta eest toimunud eluohtlikust retkest Taimõri poolsaare looduse ja sealsete rahvaste tundmaõppimiseks.

Film on valminud filmi- ja telemehe Riho Västriku (OÜ

Vesilind) mitme aasta pikkuse töö tulemusena.

2003. a võtsid Taimõrile toimunud ekspeditsioonist osa ka prof Jaanus Paal ja zooloog Tiit Hunt, 2004. a ka zooloog Ivar Jüssi. Operaator on kaameramees Arvo Vilu. Filmis on peale võimsate loodusvaadete heidetud pilk ka Taimõri põliselanike probleemidele. Kasutatud on samuti kaadreid filmiarhiivist. Esilinastusel on võimalus esitada küsimusi filmi tegijatele.

Info: Jaanus Paal, jaanus.paal@ut.ee.

Näitusmüük Tartu Ülikooli Raamatupoes

2.– 6. maini toimub TÜ Raamatupoes kirjandusfestivali Prima Vista raames ajaloo, filosoofia, keeleteaduse, kirjandusteaduse ja usuteaduse raamatute näitusmüük.

Näitusmüügil on võimalik osta raamatuid tavapärasest soodsama hinnaga.

Esindatud on kirjastuste Belknap Press, Blackwell Publishing, Cambridge University Press, Harvard University Press, Johns

Hopkins University Press, MIT Press, Oxford University Press, Polity Press, Taylor & Francis Books, University of Chicago Press, Yale University Press ja Zone Books väljaanded.

Näitusehindadele ei laiene muud raamatupoe soodustused. Kataloogide alusel saab raamatuid ka tellida.

Näitusenimekirjast huvitatutel pöörduda bookshop@ut.ee

Greifswaldi Ülikool 550

3. maist saab ülikooli ajaloo muuseumis näha Greifswaldi Ülikooli posternäitust.

5 postrit ja ajaloo muuseumi ning välissuhete osakonna koostöös valminud vitriiniväljapanek annavad ülevaate Greifswaldi ja Tartu ülikooli

sidemetest läbi aegade.

Juba 17. sajandil oli 9 TÜ rektorit õppinud lühemat või pikemat aega Greifswaldis. Koostöö ja suhted on jätkunud tänaseni. 1992. aastal sõlmiti ka koostööleping. Näitust saab vaadata 4. juunini.

«MEISTRITE AKADEEMIA»

10. mail kl 19 TÜ aulas

Esinevad Mati Turi (tenor) ja Piia Paemurru (klaver).
Kavas: R. Schumann. Piletid müügil tund enne kontserdi algust kohapeal (50, 25 ja 10 krooni, perepilet 50 krooni, koolieelikud tasuta).

TARTU ÜLIKOO

Tartu Ülikool võtab teadus- ja arendusosakonda tööle

teaduspoliitika spetsialisti ja teaduspoliitika peaspetsialisti.

Tööle asumise aeg kokkuleppel, kuid mitte hiljem kui septembris 2006.

Teaduspoliitika spetsialisti ülesanne on ülikooli teadustegevuse toetamine ja populariseerimine, teadusprojektidele tugiteenuste osutamine, vastava statistika ning andmestiku analüüsimine.

Edukale kandidaadil on:

- soovitavalt teaduskraad,
- head teadmised Eesti teadussüsteemi toimimisest,
- väga hea eesti ja hea inglise keele oskus,
- hea analüüsi-, suhtlemis- ja koostööoskus.

Teaduspoliitika peaspetsialisti ülesanne on teadustegevust toetavate tegevuste arendamine ning ülikooli teaduspoliitika kujundamine, ülikooli projektidele tugiteenuste osutamine ning teadustegevuse populariseerimine.

Edukale kandidaadil on:

- vähemalt teaduskraad, kasuks tuleb doktorikraad,
- hea ülevaade Eesti ning maailma teadussüsteemide toimimisest,
- väga hea eesti ning hea inglise keele oskus,
- hea analüüsi- ja algatusvõime,
- hea suhtlemis- ja koostööoskus.

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus ja elulookirjeldus hiljemalt **7. mail** e-postiga või paberil TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 302, Jakobi 4, 51014 Tartu).

Täpsem info: Mare Ainsaar, tel 517 8132.

TEADE

10. mail kl 18 on TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse jututare külaliseks Vastse-Roosas asuva metsavennatalu peremees Meelis Möttus, kes räägib oma metsavennatalust. Kõik huvilised on kuulama oodatud! Keskus asub Toomemäel vanas anatoomikumis (Lossi 38). Lisa-info Mari Mets, tel 737 5422, mari.mets@ut.ee.

10. mail kl 16.15 peab Sirje Tamul Õpetatud Eesti Seltsi ettekandekoosolekul Lossi 3-406 ettekande «Annetused Tartu Ülikoolile ja linnale 19. sajandil».

LOENGUD

9. mail kl 16 toimub Turu Ülikooli SA ja TÜ geograafia instituudi korraldusel Vanemuise 46-327 TÜ audoktori Olavi Granö loeng «Coastal Studies in Finland: History and Future Prospects». Info: Heli Raagmaa, tel 737 5816, heli.raagmaa@ut.ee.

12. mail kl 10.15 peab ph aud 307 prof Richard G. Newhauser

TÜ PENSIONÄRIDE ÜHINGUS VITAE

17. mail kl 15 toimub TÜ Raamatukogu kohvikus kevadpidu. Osavõtuks registreerida 9. mail kl 10–14 raamatukogu Akadeemia tänava poolses fuajees.

TULEKUL SELLi MÄNGUD

19.–21. maini toimuvad Tartus XXII SELLi mängud. Praegu on mängudele registreerunud 1963 osalejat – 1754 sportlast ja 209 ametnikku, kellest nimeliselt on oma osalemist kinnitanud 1604 inimest.

«Osalejate arv on kõikunud 2000 kandis ning on tore, et kardetud ärakukkumine on olnud üpris väike,» tõdes akrediteerimist ja välissuhteid kureeriv Tiina Beljaeva. Tartusse saabuvad üliõpilassportlased esindavad 87 kõrgkooli 17 riigist.

13 spordiala juhendid:www.sellstudentgames.com.

OO.FILMIÕHTU.OO

Teadusfilmipäev

6. mail keemiaringis

Kl 14 film «Einstein's Unfinished Symphony». Kõneleb füüsik Margus Saal. Dramatiseering Einsteini viimastest elupäevadest maalib elava portree idealistlikust teadlasest, kes ei andnud kunagi alla oma otsingutes leida teooria, mis seletaks kõike.

Kl 15.30 film «The Elegant Universe, The String Theory» Põnev rännak läbi varjatud dimensioonide, superstringide ja mustade aukude looduseadusi ühendava seaduse otsingul. Kl 16.30 film «Global Dimming». Kõneleb klimatoloog Viivi Russak. Globaalne pimenemine ja kasvuhooneefekt. Film näitab keerulisi suhteid inimese ja looduse vahel ning kuidas protsessid looduses muutuvad ka inimesest sõltumata. Kl 18 film «Unlocking the Mystery of Life». Kõneleb geoloog Ivar Puura. Suurepärase film intelligentsest disainist ja teooriast (elu keerulisust saab seletada üksnes kavandatud loominguga). Kas see osutub ka hästi argumenteeritud filmiks evolutsionistidele?

Filmid on inglise keeles ja tasuta.

Üritust toetavad: linnavalitsuse kultuuriosakond, usuteaduskond ja üliõpilasesindus. Korraldaja mty armastus.

Prima Vista
kirjandusfestival.tartu.ee

Kohtumised kirjanikega
Utlib Market
Pargiraamatukogu
Laulvate kirjanike kontsert
Näitused
Lasteprogramm

4.-6. mai Tartus
7. mail Narvas

PEAKORRALDAJAD
Tartu Ülikooli Raamatukogu,
Tartu Linnaraamatukogu,
Eesti Kirjanduse Selts ja Eesti Kirjanike Liit

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOli AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18-210, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
<http://www.ajaleht.ut.ee>

TARTU ÜLIKOOI PÄRNU KOLLEDŽ 10

5. mai 2006

UNIVERSITAS TARTUENSISE LISALEHT

www.ajaleht.ut.ee, www.pc.ut.ee

Kolledž püüdleb rahvusvaheliselt tunnustatud kompetentsuskeskuseks

Rakenduskõrgkool Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž saab kümneaastaseks

Garri Raagmaa
TÜ Pärnu
Kolledži
direktor

Tartu Ülikool asutas Pärnu kolledži 17. mail 1996, seega 10 aastat tagasi.

Pärnakad rõõmustasid, et vahepealne peaaegu 300 aastat kestnud «paus» sai ümber ja Academia Pernaviensis saab oma 1699 alustatud missiooniga edasi minna.

Tuleb igal juhul tunnustada tolleaegseid linna- ja maakonnajuhte, kes ajasid OMA kõrgkooli asja ja ehitasid uhke õppehoonegi.

Vaevalt usuti 60 tudengiga alustades, et 2004. aastal ületatakse 1000 üliõpilase piir.

Täna sel päeval läheneb põhikohaga töötajate arv 60ni. Nii üliõpilastele kui ka õppejõududele-arendustöötajatele on alles mõni aasta tagasi suurena tundunud maja praegu juba kitsaks jäänud. Kavandamegi lähiaastail kolledži maja lõpuni ehitamist.

Rakenduslik kõrgharidus

Pärnu kolledž on ennekõike rakenduslikku kõrgharidust andev õppeasutus, mille tugevus on põhjalikult korraldatud praktikas.

Me ei piirdu enam ammu kohalike õppuritega, noori ja andekaid tuleb üle Eesti. Tihti leitakse juba üliõpilasena Pärnus töö ja sageli ka elukaaslane. Tuhatkond nooremapolset inimest Pärnus 43 000 linlasele lisaks (2,3%) ei ole küll sedavõrd märgatav kui TÜ 15 000 tudengit Tartu 100 000 elaniku seas. Samas on aga selge, et ilma tudengite talvepäevade, kabaree, teatri jt üliõpilaste ettevõtmisteta oleks Pärnu elu kindlasti igavam.

Teisalt pakub kolledži imposantne õppehoone oma fantastilise raamatukoguga suurepärase õpikeskkonda ka linlastele. Pärnu kesklinna mitmekesised söögikohad pakuvad kehakinnitust ja lõbustusasutused lõõgastust ka tudengeile.

Pärnu kolledžile on suhteliselt olulisem siiski avatud

Kolledži tudengid õues õppimas.

PÄRNU KOLLEDŽI ARHIIV

ülikool. Lääne-Eestist ja Tallinnastki on Pärnusse lähem töö ja pere juurest õppima tulla kui Tartusse.

Lähedusest veelgi olulisemad on muidugi erialad, mida saab sellisel tasemel omandada vaid Pärnus, ennekõike siis turismi- ja hotelliettevõtluse ning sotsiaaltöö korralduse tugevad õppekavad. Ümberkorraldamisel on ka traditsiooniline ärijuhtimise õppekava, kuhu on lisandunud tänastes eurorahatulvades loovimiseks projektijuhtimise moodul, mis tervikuna keskendub rohkem regionaalsete äriteenuste arendamisele. Vahepealsest madalseisust üle saanud esmasektor pakub juba lähiaastail ilmselt võimalusi rannikualade majanduse (seni peamiselt kalandus) mitmekesistamiseks. Siin on abiks meie uusim eriala – veeökosüsteemide majandamine.

Arenguvõimalused

Ülikooli vanim ja suurim kolledž Pärnus on toiminud tasulise õppe ja paljude uute asjade katselaborina: piiratud ressurss sunnib olema nutikas ja korraldama tööd ratsionaalselt.

Samas oleme vajalikud ette-

võtjaile ja mitmetele asutustele – peaaegu kolmandik meie käibest tuleb riigisestest ja rahvusvahelistest, sh otse ettevõtetele tehtavatest koolitus- ja arendusprojektidest.

Meie üks olulisemaid partnereid Eestis on Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus. Ambitsioon on suuremgi – kujuneda lähikümnenäil Lääne-meremaade teenindusmajanduse kompetentsuskeskuseks.

Kolledžis on moodustumas regionaalse innovatsioonisüsteemi «pesa», kus on kättesaadav raamatuteadmine, igapäevane praktika ja mõlemal põhinev nõuanne.

Regionaalsus

Möistagi ei saa kolledž hoolimata rahvusvahelistumise plaanidest irduda linnast, regioonist ja selle ettevõtetest, kes tegelikult on meie olulis-

Pärnus on õnnestunud ühendada õpetamise profiil ja kohaliku majanduse vajadused.

teks partneriteks ja praktika- baasiks.

Just lähtumine Pärnumaa ja Lääne-Eesti juhtivate harude, turismi-, sotsiaal- ja äriteenuste jt rannikumajanduste eripärast lubab luua ja edasi anda parimat teadmist. Nii kavandamegi kolledži hoone kolmandat ehitustappi kui multifunktsionaalset ettevõtluskeskust, kus oleksid ka TÜ Eesti Mereinstituudi Pärnu baasi, Pärnumaa innovatsiooni- ja ettevõtluskeskuse ning äriteenuste inkubaatori ruumid ja laborid.

Kui Rootsiki konsultant Ragnar Lager mõni aasta tagasi väitis, et õnnelikud on need linnad ja regioonid, kel on õnnestunud endale luua kõrgkool, siis Tartu Ülikooli poolt vaadates võib väita ka teistpidi.

Ülikoolil ja tema kolledžil on vedanud, et tal vähemasti Pärnus on õnnestunud ühendada õpetamise profiil ja kohaliku majanduse vajadused, mis kasvatavad nüüd ja veel enam tulevikus sünergiat ja uut kvaliteeti nii õppe- kui ka arendustöös.

PÄRNU KOLLEDŽI 10. AASTAPÄEVA ÜRITUSED

15. mail õpetajate üritus

Kohtuvad Pärnu kolledži õppejõud ja Pärnu linna ning maakonna gümnaasiumide õpetajad. Keelte, humanitaar- ja sotsiaalvaldkonna ainete, reaalinete ning majandus- ja ühiskonnaõpetuse ainete töötoad.

16. mail gümnasistide üritus

Pärnu linna ja maakonna gümnaasiumi õpilastele peavad populaarteaduslikke loenguid Pärnu kolledži lektoraatide juhatajad. Õhtul klubis SunSet gümnasistide ja kolledži üliõpilaste pidu. Esinevad tudengiteater ja -kabaree, tantsuks Pööloy Gläänz ja Nexus.

17. mail kolledži aastapäev

9 – kolledži lipu heiskamine
11 – konverents-debatt «Regionaalne kõrgharidus – 10 aastat Pärnu kolledžit»
14.30 – kolledži laienduse pseudoavamine, projekti uudistamine, fotonäitus
16 – külaliste vastuvõtt raamatukogus
17.30 – vilistlaste ja sponsorite tahvlite avamine
18 – kolledži eest algab stiliseeritud rongkäik
19 – pidu Pärnu Kuursaalis, etteasted ja tants Rock Hotel'i saatel

TÄNA LEHES Veeökosüsteemide majandamine

LK 2

Turismi- ja hotelli- ettevõtlus

LK 2

Sotsiaaltöö korraldus

LK 3

Ärijuhtimise lektoraat

LK 3

Tudengielu

LK 4

Vastuvõttust

LK 4

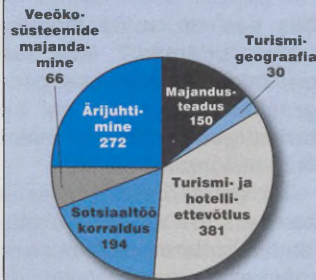
ÜLIKOOI PÄRNU

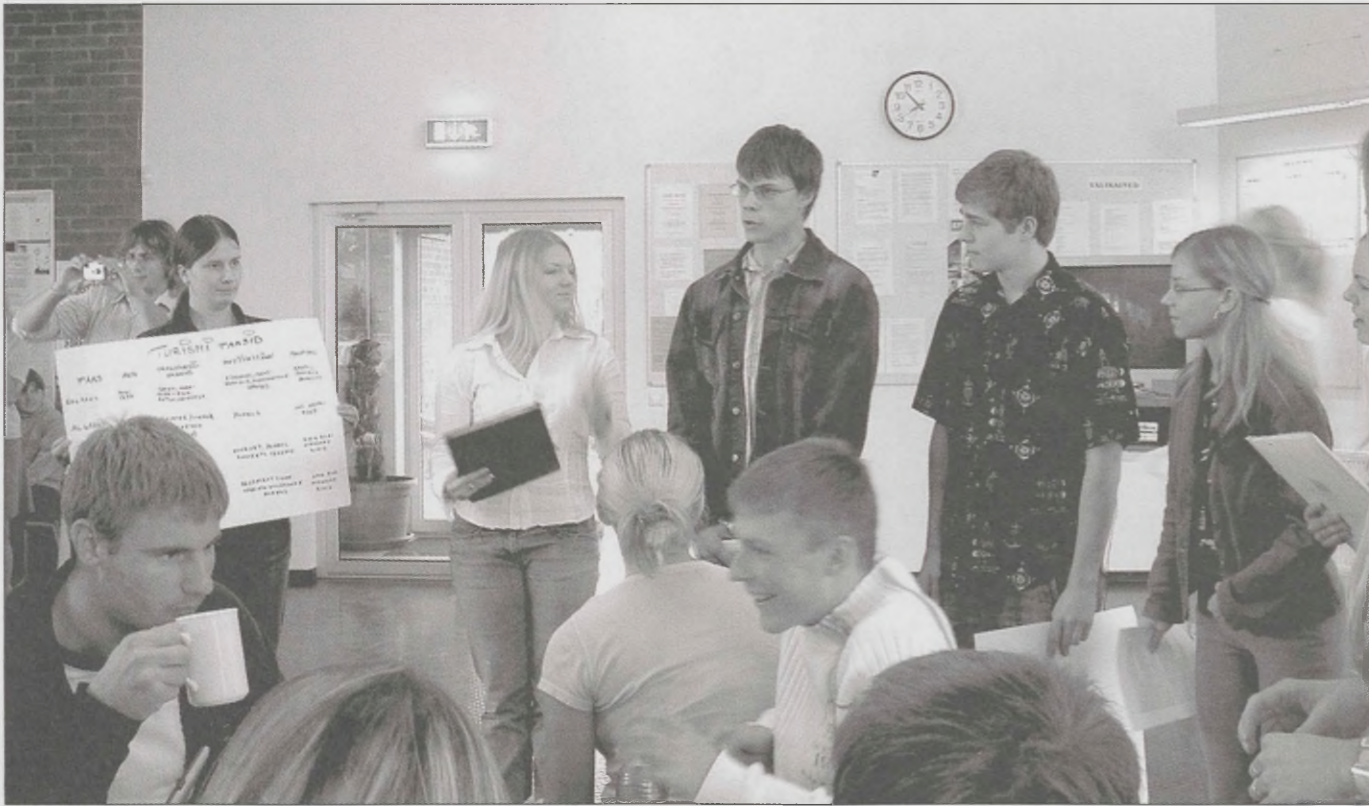
- 1699–1710 Academia Pernaviensis
- 1991 asutati Pärnu Majanduskool
- 1994 avati turismi- ja hotellimajanduse osakond
- 1996 asutati Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž
- 1998 avati sotsiaaltöö korralduse eriala
- 1999 avati kolledži uus õppehoone
- 1999 lõpetas kolledži esimene lend
- 2001 avati kolledži raamatukogu
- 2002 uued erialad – kalandus ja veekogude majandamine; majandusteadus

KOLLEDŽI ERIALAD

- Turismi- ja hotelliettevõtlus
- Sotsiaaltöö korraldus
- Ärijuhtimine
- Veeökosüsteemide majandamine
- Majandusteadus (bakalaureuseõpe)
- Turismigeograafia (magistriõpe)

ÜLIÕPILASTE ARV ERIALADE KAUPA

Üliõpilased aktiivselt tegutsemas kolledži turismipäeval.

PÄRNU KOLLEDŽI ARHIIV

Loodust ei saa lihtsalt ümber oma sõrme keerata

Henn Ojaveer erakorraline professor, veeökosüsteemide majandamise lektoraadi juhataja

Kompetentsete spetsialistide nappus tingis 2002. aastal uue eriala – kalanduse ja veekogude majandamise avamise.

Eestile kuuluv meri (rannajoone pikkus u 3800 km) ja siseveed (1150 järve ja 420 jõge) on suur varandus. Selle säästev kasutamine eeldab kompetentseid haldamis- ja majandamisotsuseid, kus otsustaja peab tundma nii vee bioloogiat ja ökoloogiat kui ka keskkonnaõigust, majandust ja haldust. Vajalike spetsialistide nappus tingiski vajaduse uue eriala järele.

Täna on eriala saanud nimeks veeökosüsteemide majandamine. Õppekava on loodud koostöös TÜ bioloogia-geograafia teaduskonnaga. Õppejõududeks on Eesti tippspetsialistid (sh ka väljastpoolt TÜd), kellest mitmed on rahvusvaheliselt tuntud teadlased.

Inimtegevuse mõju

Inimkond kasutab mere-ressursse väga erineval viisil.

Peale toidu (sh vetikad, kalad, krabid, krevetid ja mereimetajad) saadakse merepõhjust naftat. Aga merd kasutatakse ka laevanduses, reostuse ja jäätmete depoo ja ehitusmaterjalide allikana ning turismiväärtusena.

Eesti riigi merega seotud ettevõtmiste käive on mitmetes miljardites kroonides aastast. Loodusressursi suurus on piiratud selle taastootmisvõimega ja endastmõistest määral ei saa. Seega tuleb teha valikuid.

Majanduslikult on merel ilmselt olulisim inimtegevus laevandus.

Samas võib laevatamine muutuda halvaks konkurendiks teistele inimtegevuse valdkondadele, eriti aga mere-reostuse (nii keemilise kui ka bioloogilise) või inimesele ohtlike bakterite/vetikate võimaliku sissetoomise tõttu, sest laeva ballastveest on leitud näiteks koolarat.

Mitmesugune inimtegevus, mille tulemuseks on maismaalt pärit reostus ja sellega kaasnev eutrofeerumine, mõjutavad kõige otsesemalt mereökosüsteemide seisundit, ka elusvarude taastootmisvõime suurt.

Seega ilmneb selge huvid konflikt merega seotud inimtegevusvaldkondade (laevan-

Vältimatult tuleb lähtuda looduse seaduspärast, mitte minna kergema vastupanu teed ega püüda oma mugavuse huvides loodust ümber sõrme keerata.

dus, kalandus ja turismimajanduse) vahel.

Mereökosüsteem on tervik, selle struktuuri ja dünaamikat mõjutab nii kliima kui ka inimene. Mereuurijate olulisim väljakutse globaalselt on püüd eristada kliima ja inimõju ilminguid.

Samuti soov hinnata erinevate tegurite osakaalu ökosüsteemis toimunud muutuste selgitamisel ja rakendada seda teavet majandamissoovituste andmisel.

Ei saa ümber sõrme keerata

Mis on sellest tarkusest Eestil kui mereriigil kasulikku õppida?

Esiteks, tuleks kokku leppida, millised on riigi mere kasutamise prioriteedid ning hinnata riske, mis ühe või teise tegevusega võivad kaasneda.

Protsessi on vaja hõlmata kõikide huvigruppide esindajad looduskaitsetest sotsiaalmajanduse spetsialistideni.

Teiseks, tuleks koostada riigi arengu- või tegevuskava, ka kriitiliste olukordade tar-

beks, ning selle täitmist rangelt jälgida. Siis on oluliselt väiksem tõenäosus, et jätkub praegune suhteliselt koordineerimatu seis. Mingil juhul ei tohiks meelest lasta põhilist – vältimatult lähtuda looduse seaduspärast, mitte minna kergema vastupanu teed ega püüda oma mugavuse huvides loodust ümber sõrme keerata. Viimane tegevus lõpeb varem või hiljem krahhiga.

Sel aastal lõpetab meie esimene lend. Õppekava lõpetanud saavad jätkata kraadiõppes.

Lõpetajate teadmised ja oskused võimaldavad neil edukalt konkureerida töökohadele nii riigi keskaparaadis (nt keskkonna- ja põllumajanduse ministeeriumis ning nende allasutustes) ja kohalikes omavalitsustes kui ka erasektoris (nt turism, sadamad, kalandusettevõtted). Meie uuring näitab, et vajadus oleks ca 35 lõpetajat aastas.

Mitmed tudengid on oma õpiajal leidnud erialase töökoha.

Turismi- ja hotelliettevõtluse eriala

Heli Tooman

dotsent, turismi- ja hotelliettevõtluse lektoraadi juhataja

Pärnu kolledži turismi- ja hotelliettevõtluse eriala on neile, kes soovivad omandada tänapäevast turismialast rakenduskõrgharidust.

Seda saab teha tänapäevases õpikeskkonnas rahvusvaheliselt akrediteeritud õppekava alusel oma ala tugivate õppejõudude ja asjatundjate juhendamisel.

Kümne aasta jooksul on paljud turismi- ja hotelliettevõtluse eriala vilistlased, ka mitmed praegused õppijad olnud edukad nii oma karjääri kui ka Eesti turismimajanduse arendamisel. Turismiprofessionaalid hindavad neid kõrgelt. Mitmed vilistlased on tänaseks valinud turismi-õpetaja karjääri, et edendada Eesti turismiharidust.

Neli suunda

Ootame avatud, uudishimulikke, särasilmseid ja energilisi inimesi, kes oma positiivse ellusuhtumise ja hea suhtlemisoskusega soovivad saada edukaks turismitöötajaks. Väga oluline on järjepidev õpihimu ning valmisolek teiste inimeste teenindamiseks.

Statsionaarne õpe kestab 3 ja avatud ülikooli õpe 4 aastat. Kolmandiku õppekava mahust moodustab praktika, mida saab teha nii Eestis kui ka välismaal. Üliõpilastel on võimalus valida nelja spetsialiseerumissuuna vahel: majutus- ja toitlustusettevõtlus,

SPETSIALISEERUMISSUUNAD

- majutus- ja toitlustusettevõtlus
- reisi- ja turismiettevõtlus
- sihtkoha juhtimine
- kuurorditurismi korraldus

reisi- ja turismiettevõtlus, sihtkoha juhtimine ja kuurorditurismi korraldus.

Turism kui rahvusvaheline tegevusvaldkond vajab väga hea võõrkeeleskusega töötajaid. Õppekavas sisalduvad vastavad kursused ning ka mitmete erialainete õppimine on inglise keeles.

Regionaalne vajadus

Oma võõrkeeleskust saab proovile panna juba õpingute ajal, sest Pärnu kolledžit külastab palju väliskülalisi, samuti on õppetöösse kaasatud külalisõppejõude teistest riikidest. Hiljuti asus lektoraadi juures tööle külalisprofessor Šveitsist Lausanne'i hotellikoolist. Kolledži tudengid on käinud kogemusi saamas Soomes, Prantsusmaal, Rootsis, Kreekas jm.

Lektoraadi korraldatavad täienduskoolituste programmid keskenduvad eelkõige regionaalsetele vajadustele, koostööle turismikoolidega, samuti uute koolitusmoodulite arendamiseks. Alates 2004. aastast tegutseb populaarne turismikool, kus Pärnu ja Pärnumaa gümnasistidele tutvustatakse turismivaldkonda ning õppimisvõimalusi.

Käimas on ettevalmistustöö rahvusvahelise turismialase magistrikava avamiseks.

Üliõpilased inglise keele loengus, õppejõud Reet Soosaar.

PÄRNU KOLLEDŽI ARHIIV

Võõrkeelte õpetamine on kolledžis au sees

Eva Kitus keelekeskuse juhataja

Meil õpitakse kohustusliku õppeainena inglise keelt turismi- ja hotellimajanduse, ärijuhtimise, majandusteaduse ja veeökosüsteemide majandamise erialal, turismi- ja hotellimajanduse erialal õpitakse ka soome keelt.

Huvilistel on võimalik peale inglise ja soome keele õppida ka vene, saksa, rootsi, hispaania ja prantsuse keelt.

Meie üliõpilased on saanud oma keeleskust täiendada üliõpilasvahetuse korras välismaal ja tööpraktikal.

Võõrkeelte õpetamisel kasutame nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid keeleõppe meetodeid. Oleme kasutusele võtnud e-õppe ehk Interneti-

põhise õppe. Üliõpilased saavad valida mitme keeleõppe e-kursuse vahel. Mõnigi võib skeptiliselt arvata, et keele omandamine kaugõppe teel pole võimalik. Oskuskeele omandamine e-kursuse abil on aga suureks abiks neile, kes mingil põhjusel klassiruumi tulla ei saa.

Uuendusmeetsetele üliõpilastele peaks eriti huvi pakkuma oma erialase keeleskuse kohta keelemapi koostamine. Keelemapp aitab nii kohalikel kui ka piiritagustel töötajatel saada parema ülevaate töötaja praktilisest keeleskusest ja see annab töö taotlejale konkurentsieelise. Kui alustada esimesel kursusel keelemapi koostamist, saab lõpetades isikliku keelemapi, mis on keeleskuste dokument.

Peale erialaste teadmiste annab kolledž ka suure konkurentsieelise hea erialase võõrkeeleskuse poolest.

Turism? Geograafia? Turismigeograafia???

Heli Müristaja

turismi- majanduse lektor, turismigeograafia magistriprogrammi juht

Mis see on, mida nimetatakse turismiks? Mis see on, mida nimetatakse geograafiaks? Aga mis asi on turismigeograafia ja veel magistriõppes?

Turismi defineerimisel võib kasutada eri sotsiaal- ja majandusteadlaste ning rahvusvaheliste organisatsioonide määratlusi. Kindel on aga see, et tegemist on keerulise sotsiaalsete, ökoloogiliste ja

majanduslike fenomenide ja suhete kogumiga, mille eelduseks on see, et inimene ehk siis turist tegutseb väljaspool oma igapäevast elukeskkonda. On öeldud ka nii: *tourism is everything, everything is tourism...*

Geograafia defineerimisel tuleb appi võtta põhikoolitarkus, kus öeldakse, et geograafia käsitleb looduses ja ühiskonnas toimuvaid nähtusi ja protsesse, nende ruumilist levikut ning vastastikuseid seoseid. Pöörame tähelepanu inimese ja looduse vaheliste seoste ning süvendame teadmisi keskkonnast nii kohalikul kui ka globaaltasandil, mis omakorda loob aluse jätkusuutliku arengu idee omaksvõtmisele.

Kui need kaks definitsiooni omavahel ühendada, saabki turismigeograafia sisu. Ja siis võiks öelda, et turismigeograafia keskendub turismiprotsesside geograafilisele taustale, ühendades turisti «sisemise» kogemuse turismisihtkoha «välise» geograafiaga.

Sai pisut keeruline, kuid järgnevalt püüaks selgitada kontseptsiooni mõne suunava küsimusega: kuidas turist kogeb sihtkoha geograafia looduslikke ja kultuurilisi elemente? Milliseid geograafilisi imagoid ja ootusi turist endas kannab ning kuidas need kanduvad sihtkoha loodusele ja kultuurile? Milline planeerimis- ja arendustegevus aitab kõige paremini

turistil kogeda ja meelde jätta sihtkoha unikaalset geograafiat?

Magistrikava läbinud inimestel on hea «kirjaoskus» geograafia mõtestamisel ning seda mitte ainult kaardidelt kohtade leidmisel, vaid ka maailma piirkondade ja regioonide inimsuhete ning füüsiliste seoste selgitamisel. Nende jaoks on rõõm arutleda filosoofilistel teemadel, analüüsida inimkäitumise aspekte, rääkida uuendustest ja tehnoloogiatest, aga samuti ka turismiprotsesside arengust.

Küsimuste vastuste alged peituvad turismigeograafia magistriõppekavas, mida on asunud avastama juba kaks kursust.

Sotsiaaltöö korralduse eriala

Marju Medar
sotsiaaltöö dotsent,
sotsiaaltöö korralduse
lektoraadi juhataja

Sotsiaaltöö eriala käivitamisest 1998. aastal on möödas 8 aastat.

Õppekava ei tekkinud tühjale kohale. Aluseks võib pidada Pärnu majanduskooli ja 1996. aastast kolledži mitme aasta jooksul ettevalmistatud ärijuhtimise ning hotelli- ja turismiettevõtluse diplomioppekavasid.

Eriala tekkelugu

Kuni 1997. aastani tegeldi kolledžis diplomioppe korraldusega üksnes majandusteaduste alal, mis ei vastanud aga regiooni vajadustele. Seetõttu kinnitas tollane kolledži nõukogu oma arendustegevuse põhisuundadena aastaks 1997–1998 õppetegevuse arendamise, sh uute õppekavade ettevalmistamise. Kuna 1997. aasta märtsis alustati sotsiaaltöö õpetamist kolledži avatud ülikoolis TÜ sotsiaalpoliitika õppetooli sotsiaaltöö õppekava alusel, siis tekkis piirkonnas selle eriala vastu suur huvi. Samal ajal alustati ettevalmistusi õppekava koostamiseks ja sotsiaaltöö põhiõppe alustamiseks ka kolledžis.

Õppekava koostamiseks tuli kokku vabatahtlike töörühm, kus peale teoreetikute ja õppejõudude osalesid ka praktikud. Laiendatud diplomioppe erialana sisaldab see peale sotsiaaltöö teooria ja praktika õpetamise majandusteaduste ja avaliku halduse elemente. Eesmärk on koolitada Eesti omavalitsusastutestele ja muudele institutsioonidele spetsialiste, kes suudavad tegutseda sotsiaaltöötajana või sellealase tegevuse korraldajatena.

Esimese õppekava koostamisel lähtuti rahvusvaheliste kogemuste üldistamisest, võttes arvesse ka sügavaid ümberkorraldusi nii ühiskondlik-poliitilises kui ka

Poola tudengid tutvustavad oma maa sotsiaalprobleeme rahvusvahelises intensiivprogrammis «Social Exclusion in Europe, Comparison with European Countries Practice» Pärnus 2005. aasta aprillis.

PÄRNU KOLLEDŽI ARHIIV

sotsiaalmajanduslikus sfääris. Sotsiaalprobleemide rohkus põhjustas ühiskonnaliikmete ebakindluse toimetulekul. Nõnda kujunes nõudlus sotsiaaltöö õpetamiseks, eriti aga sotsiaaltöö korraldajate koolitamiseks, kes oleksid võimelised töötama sotsiaalvaldkonna ettevõtluses ja mitetulundussektori arendamisel sotsiaalteenuste pakkumisel elanikkonnale.

Eriala tänane päev

Täna on tolleaegne diplomioppekava ümber nimetatud sotsiaaltöö korralduse rakenduskõrghariduse õppekavaks. Selle järgi on õppinud ja lõpetanud 192 üliõpilast. Praegu õpib 173 üliõpilast, neist 97 põhiõppe ja 76 avatud ülikoolis. Peale kolledži kvalifitseeritud õppejõudude õpetavad külalisõppejõudude-na oma ala tunnustatud spetsialistid Tartu Ülikoolist ja teistest Euroopa ülikoolidest. Õppejõud on lülitunud erialasesse teadustöösse, nad on välja andnud mitmeid õppe-materjale ning osa võtnud

rahvusvaheliste projektide väljatöötamisest, juhtimisest, rakendamisest jne.

Alates 2001. aastast on sotsiaaltöö eriala arendamiseks sõlmitud regionaalne koostööleping Pärnu linna, kolledži ja politseiprefektuuri vahel. Selle raames on sotsiaaltöö korralduse üliõpilased kaitsnud ca 25 diplomitööd, keskendudes linna ja maakonna turvalisuse küsimustele, samuti sõltuvuse, vägivalda ja kuritegevuse ennetamisele. Parimaid üliõpilastöid on linna- ja maavalitsus tunnustanud rahaliste preemiatega. Alates 2000. aastast on üliõpilased enda kanda võtnud 1. oktoobril peetava rahvusvahelise eakate päeva tähistamise korraldamise maakonnas. 2005. aastal käivitasime noorte teaduskeskuse, kus kevadsemestril osales 105 õpilast.

Pidevalt on arenenud lektoraadi välissidemed teiste kõrgkoolidega. Teeme koostööd 14 sotsiaaltööd õpetava kõrgkooliga Euroopa Liidus. 2003. aastast oleme EuroNST

(European Network for Social Training) raamlepinguga võrgustiku juhtpartneriks. 2005. aastal korraldasime Pärnus intensiivprojekti «Social Exclusion in Europe». See jätkus 2006. aastal Berliinis, projekt jätkub 2007. aastal Geelis (Belgias). Alates 2005. aastast oleme EASSW (European Association of Schools of Social Work) liige.

Edasised suunad

Peamise tähelepanu oleme suunanud nii sotsiaaltöö korralduse eriala Eesti-sisele kui ka rahvusvahelisele populariseerimisele, samuti mõttearendusele rakenduskõrghariduse õppekavade edasiarendamisele ning koostööle kõrgkoolide vahel. Sellega seoses on osaletud sotsiaalministeeriumi ja sotsiaaltööd õpetavate kõrgkoolide koostöökogus.

Partnerid, sh ministeeriumid ja tööandjad, on siiani väga rahul sotsiaaltöö õpetamise kvaliteediga, mida tõestab ka jätkuv projektipõhine koostöö.

Ärijuhtimise lektoraat

Arvi Kuura
ärijuhtimise
lektoraadi
juhataja

Ärijuhtimine on kolledži vanim eriala. Esimesed 60 üliõpilast võeti 1996. aastal vastu just sellele erialale.

Pärnu kolledž ei alustanud nullist, vaid aastatel 1991–1998 tegutsenud majanduskooli baasilt. Mõistagi ei olnud esimestel aastatel kohepeal kõrgharidusstandardile vastavaid õppejõude. Põhiosa õppetööst tegid kõrge kvalifikatsiooniga külalisõppejõud TÜ majandusteaduskonnast, samuti teistest kõrgkoolidest.

Suurim lektoraat

Täna on lektoraadis kümme õppejõudu ja kaks spetsialisti. Kuigi personali arvukus on viie aastaga kasvanud kaks korda, ei ole optimaalne tase veel saavutatud. Vaja oleks turunduse lektorit, samuti teadurit, sest teadus- ja arendustegevuse osa tahame lähiajal suurendada. Seetõttu on jätkuvalt kasutatud TÜ (eriti majandusteaduskonna) ja ka teiste kõrgkoolide õppejõude, kuid külaliste osakaal on aastatega vähenenud. Peale välisõppejõudude kaasatakse jätkuvalt õppetöösse ka oma ala asjatundjaid-praktikuid, mis on eriti oluline rakenduslikus õppes.

Ärijuhtimise lektoraat on kolledži suurim. Peale juhtiva rolli ärijuhtimise ja majandusteaduse bakalau-reuse õppekava kandmisel on meie lektoraadil oluline osa ka ülejäänud õppeka-

vade täitmisel. Kuna Pärnu kolledž on ärikolledž, siis on kõigis õppekavades esindatud majandus- ja juhtimisained. Seega on ärijuhtimise lektoraat oluline kolledži baaskompetentsi kandja ning nii on lektoraat määratlenud ka oma missiooni.

Õeldakse, et kasvu- ja muude raskuste ületamine on normaalne ning seda on lektoraadi pere ka suutnud. Suurim rõõm igale õppejõule on näha oma tudengite edenemist õpingutes ja muuski tegevuses, olgu see siis sport, kunstilised harrastused jm. Eriti suur heameel on oma endiste tudengite edenemisest tööelus ja seda on allakirjutatu päris palju kogenud.

Olulisim uuendus meie õppekavas on uue spetsialiseerumismooduli – projekti-juhtimise sisseviimine.

Lähitulevik

Lähitulevikus saaks ärijuhtimise lektoraati (või ka kogu kolledžit) võrrelda varases teismeeas lapsega. Ilmselt kasvab ta lähiaastatel umbes samas tempos «füüsiliselt» ehk personali arvukuselt, kuid seejärel peaks kvantitatiivne kasv asenduma kvalitatiivsega. Kvalitatiivset kasvu iseloomustab eelkõige õppejõudude kvalifikatsioon, mida ülikoolis väljendab kõrgeimat akadeemilist kraadi omajate (siht)arv.

Oluline arengueesmärk on magistrikraadi omandamise võimaluse laiendamine Pärnus ja seda ka ettevõtluse suunal. Viimase on lektoraat määratlenud ka oma teadustöö põhilise suunana ning loodetavalt saab lektoraadist lähiajal ettevõtluse instituut.

Tudengid teadmisi saamas väljaspool auditooriumit Matsalu Rahvusparkis Ussimäel.

PÄRNU KOLLEDŽI ARHIIV

INTERVJUU

Õpinguaastad Pärnus

Rita Viik

õppeosakonna juhataja

3. kursuse üliõpilane Raimo Tamm, miks tulite õppima sotsiaaltöö korraldust Pärnu kolledžisse?

Tulin õppima oma hea nõuandja soovitusel, kuna gümnaasiumi lõpus ei osanud omaenese mõistuse abil suurt midagi peale hakata.

Pärnu kolledžisse tulin seetõttu, et Valter Parve käis meie koolis kolledžit tutvustamas.

Mida on andnud Teile õppimine Pärnu kolledžis?

Olen palju muutunud ja suurt rolli on selles kindlasti etendanud ka kolledž.

Kahjuks on õppimise aeg napp ja piisavalt erialateadmisi ei jõua selle ajaga omandada.

Üldpilt sotsiaaltöö olemusest on olemas, mis ongi peamine, millele tuginedes edasi liikuda.

Toredad koolikaaslased on mulle palju andnud. Pean siinkohal silmas nii tudengeid kui ka õppejõude ning teisi kolledži töötajaid.

Minu kui noore inimese käest on seda ilmselt tava-päratu teada saada, aga mida aeg edasi, seda kiiremini kaob aeg. See on oluline asi, mida olen kolledžis õppimise ajal mõistnud.

Elada tuleb nii, et endal oleks hea, ja et ka teistele saaks selle üürikese aja jooksul kasulik olla.

Millised on edasised plaanid?

Raske midagi kindlat öelda. Otsin ennast hetkel enam kui kunagi varem. Identiteedikriis võib-olla. Või perfektsionism, kes teab.

Võib-olla Kuressaarde, võib-olla Pärnusse, võib-olla kusagile mujale Eestisse või väljapoole seda.

Loodetavasti siirdun erialasele tööle, võib-olla mitte – tuleb välja, et olen ka pisut spontaansem kui kunagi varem.

Mida arvavad õppejõud

Pärnu maavalitsuse sotsiaal- ja tervishoiu osakonna juhataja Epp Klooster: Pole kerge leida valdkonda, millega sotsiaaltöö seotud ei oleks.

Sellepärast vajamegi tänasest rohkem nii praktilist kui ka akadeemilist oskust märgata ükskõik missuguse kavandatava muudatuse sotsiaalset mõju.

Sotsiaaltöö eri vormide kaudu saab tähelepanu pöörata sellistele kaduma kipuvatele nähtustele nagu halastus ja mõistmine, nõrgemate märkamine ja järeleaitamine, iga inimese väärtustamine.

Ma ei väsi märkimast, et selle eriala õpetamine kolledžis on üks aegade parimaid ideid.

Sotsiaaltöö lektor Valter Parve: Sotsiaaltöö korralduse rakenduslik kõrgharidus annab suhteliselt suure praktikamahu ja paindliku, integreeritud õppekava kaudu teatud konkurentsielise erialaseks karjääriks.

See on ka piisav, et jätkata akadeemilist liini magistri-õppes.

Sotsiaaltöö lektor Inga Mutso: Sotsiaaltöö korralduse õppimise kolledžis teeb meeldivaks tänapäeva nõuetele vastav õppehoone ja raamatukogu.

Atraktiivne Pärnu pakub ka mitmesuguseid vaba aja veetmise võimalusi.

Sotsiaaltöö assistent Liina Käär: Sotsiaaltöö korralduse erialal on prioriteediks rahvusvahelistumine.

Selle hea näide on osalemine rahvusvahelises intensiivprogrammis.

Üliõpilased Eestist, Soomest, Rootsist, Norrast, Poolast, Saksamaalt, Belgiast, Inglismaalt ja Šveitsist käivad loengutes ja seminarides. Samuti külastavad nad sotsiaalse riskigruppidega tegelevaid asutusi, et mõista, mida tähendab sotsiaalne tõrjutus. Õppetöö toimub inglise keeles ning seetõttu on kümnepäevane intensiivne õppeprogramm kasulik mitte ainult õpikogemuste omandamiseks, vaid ka suurepärase võimalus katsetada suhtlemisoskust võõrkeeles.

Miks õppida ärijuhtimist just Pärnu kolledžis?

Helen Pajuste
turunduse
erakorraline
assistent, TÜ
majanduse
2. a magist-rant

Ärijuhtimise õppekavas on nüüd võimalik valida uus spetsialiseerumismoodul – projektijuhtimine.

Mooduli ülesehitusele andsid hinnangu Viini Majandusülikooli eksperdid, kes hindasid selle klassikaliseks projektijuhtimise mooduliks, mis sisaldab kõiki vajalikke valdkondi.

Projektijuhtimise vahendite omandamine ning rakendamine võimaldab organisatsioonidel kiiresti kohandada oma tegevust vastavalt muutustele.

Moodul annab teoreetilise ülevaate ja praktilise kogemuse projektitöö spetsiifika kohta ning loob eeldused projekti kui töövormi rakendamiseks mitmesugustes töövaldkondades. Eriala-teadmised ja projektimeetodite rakendamisoskus loovad lõpetanule eeldused kujuneda tööjõuturul professionaalseks projektijuhtiks. Ta tunneb ja oskab rakendada kaasaegseid projektitöö meetodeid nii projektide ettevalmistamisel, teostamisel kui ka hindamisel.

Spetsialiseerumismoodulis on arvestatud projekti kui tööprotsessi ajalist kulgu. Kohustuslikud kursused loovad baasi põhilistest osaoskustest: probleem- ja hetkeisundi analüüsist, planeerimisest, meeskonnatöö juhtimisest, finantseerimisest jne.

Võistlejad ja ergutajad pärast jõukatsumist teiste ülikoolidega korvpallis.

PÄRNU KOLLEDŽI ARHIIV

Jäähalli karikavõistlused tudengite talvapäeval 2006.

PÄRNU KOLLEDŽI ARHIIV

Värvikirev karneval jõulude eel.

PÄRNU KOLLEDŽI ARHIIV

Work hard, party harder!

PÄRNU KOLLEDŽI ARHIIV

TÜ Pärnu kolledž läbi meie silmade

Meie väike kolledž, mis tegelikult polegi enam nii tiilluke kui alguses, on koht, mille sarnast teist päikese all ei leidu. Vähemalt selle koolipere arvates.

Paljud külalised on toonud välja, et meie tarkusekoda paistab ühest küljest väikse ja hubasena, kus iga asi on käe-jala juures ning kõik tunnevad kõiki (kui mitte nime-, siis nägupidi kindlasti). Teisalt arvestades võimalusi, mida kolledž pakub ja sõprusside-meid nii Eestis kui ka piiri taga, võib teda lugeda suure vaimuga organisatsiooniks, mis oskab end nähtavaks teha.

Kümne aasta jooksul, mil üliõpilased on koolipõrandaid ja pinke teadmisterajal kulutanud, on suudetud õppetöö kõrvalt tegeleda edukalt ka teiste põnevate, arendavate ja lõbusate ettevõtmistega.

Tudengite talvapäeval leiavad aset toredad võistlused, traditsioonilised üritused ja uued vahvad ettevõtmised. See on iga-aastane puhkamise aeg veebruari teisel nädalavahetusel, kus leitakse uusi tutvavaid ja lõbutsetakse täiel rinnal. Talvapäevadest võtavad osa üliõpilased nii Pärnust kui ka mujalt Eestist ja kolledži töötajaskond.

Jõulude eel on traditsiooniks saanud lõpetada sügissemester piduliku jõululõuna ja meeleoluka karnevaliga. Esimene neist toimub restoranis, kus pakutakse hõrgutavaid roogi koos tippstasemel teenindusega. Sellele järgneb värvikas karneval tudengi moodi mõnes Pärnu öoklubis, kus muu hulgas astuvad üles ka kolledži töötajad fantaasiarohkete etteastete ja kostüümidega.

Ka sport on muutumas lahutamatuks osaks tudengielust. Kolledž ei paku mitte ainult võimalust trennida, vaid toetab meid erinevatel

võistlustel osalemisega. Seega on kolledž võrk- ja korvpalli jõukatsumistel esindatud nii tihti kui võimalik.

Tudengite õhutusel ja õppejõudude teostusel tehakse väljasõite erialastesse organisatsioonidesse ja ettevõtetesse, et koguda teadmisi praktilisest elust ja avardada silmaringi.

Sarnaselt teistele kõrgkoolidele on ka meil üliõpilaste esindusnõukogu, mis ühendab üliõpilasi ja kolledži juhtkonda. Lahendame tudengi-probleeme ja aitame teostada häid ideid.

Lühikese ajaloo jooksul on kolledžisse oma juured kinnitanud ka rahvusvaheliselt tuntud organisatsioon AIESEC. See on sillaks meie ja teistest riikidest pärit üliõpilaste vahel, pakkudes võimalust minna meie tudengitel välismaale praktikale. Võtame ka võõramaalasi vastu. Nii saame tutvuda uute kultuuridega ning tutvustada oma traditsioone välismaailmale.

Veel üks enese proovile panemise võimalusi on tudengite teater Käng², mille kaudu saavad üliõpilased väljendada emotsioone, arendada kõne- ja esinemisoskusi või lavastada hoopiski midagi oma loomingust.

Kui vaadata kõiki neid kümnet teguderohket ja sisukat aastat, siis on raske teha valik, millest kirjutada, mis jätta välja. Kõik, mis tehtud, väärib mainimist, sest rääkides millestki, kogetakse seda kõike justkui uuesti. Ükskõik, millisest küljest ka ei vaataks, pakub kolledž meile palju võimalusi nii õppimiseks kui ka elu nautimiseks. Meie peame neist võimalustest kinni haarama, sest need tegemised ja saavutused loovad tudengielule väärtuse.

**TÜ Pärnu Kolledži
Üliõpilaste Esindusnõukogu**

Tudengiteater K-äng²

Meelis Sarv

Pärnu kolledži tudengiteater K-äng² seeme idandati näitleja ja näitejuhi Meelis Sarve hetkeimpulsi ajal kevadel 2003.

Kuna kolledži direktor herra Raagmaa hoomas, et idandet juurikal on jumet ja perspektiivi, siis 2003. aasta sügisel hakkas teatritaim juba järjekindlalt oma vart kasvatama ning algelisi vilju kandma.

2004. aasta kevadel toimus K-äng² esimene pungumine ja loomuliku loodusliku protsessi tulemina ka toltnemine, mille tulemusena lendus laia maailma meie teatritaimede esimene oma seemneke (ehk siis meie esimesed ex-känglased Kristi Pihelpuu, Leili Timm ja Heidi Suurtee).

2004. aasta sügis tähistas nn tõsise teatritegemise – ajastu algust, kus tõde on peaaegu alati tõde ja õigus on kohati õigus.

Sündis ka tudengiteatri ja Jazz Cafe koostöösari, kus noored ja andekad saavad ennast ja oma oskusi esitada laiemale publikule!

2005. aasta sügisel toimus K-äng² teine toltnemine ehk siis laia maailma siirdus meie teine seemneke (Joonas Joost, Tõiv Jõul).

Sügis on tähelepanuväärne veel ka selle poolest, et avastasime endi seast ande nimega Katrin Knoll, keda me ei hakanud kiivalt vaka all hoidma, vaid näitasime tema loomevilju ka avalikkusele.

Tänavu kevadel toimub meie teatritaimede kolmas toltnemine ning maailma kulgeb vallutama meie kõige suurem ja elujõulisem seemneke (Ireen Kangro, Käthlin Mikiver, Katrin Knoll, Kairi Loik ja Aare Raev).

K-äng² vitamiinid/mineraalid:

2004 M. Juur / M. Sarv – «Rooma impeeriumi hukk»,

2005 M. Juur / A. Kivirähk / M. Sarv - «Vaip On Vaip»,

2006 K. Knoll/M. Sarv – «Maailma lõpus on kohvik...».

Peale selle veel iga-aastased huumori- ja estraadikavad, tudengikabaree ja TÜ Pärnu Kolledži aastapäevapidude korraldus.

Igal aastal on osaletud Viljandis tudengite teatripäevadel, nii Tallinna kui ka Tartu tudengite kevadpäevadel, ja loomulikult ka Pärnu tudengite talvapäevadel!

K-äng² kallistab kõiki oma exe ja soovib Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžile arengukõvera jätkuvat tõusu!

Tudengiteatri noored näitlejad.

PÄRNU KOLLEDŽI ARHIIV

Üliõpilaste vastuvõtt 2005. aastal.

PÄRNU KOLLEDŽI ARHIIV

Kolledžisse vastuvõttust

Statsionaarses õppes saab õppida sotsiaaltöö korraldust, turismi- ja hotelliettevõtlust, veeökosüsteemide majandamist ja ärijuhtimise eriala.

Õppeaeg on 3 aastat. Lõpetajad saavad rakenduslikku kõrgharidust tõendava TÜ diplomi.

Avatud ülikoolis on sotsiaaltöö korralduse, turismi- ja hotelliettevõtluse, veeökosüsteemide majandamise ja ärijuhtimise eriala. Õppeaeg on 4 aastat. Lõpetajad saavad

rakenduslikku kõrgharidust tõendava TÜ diplomi.

Avatud ülikoolis on võimalik õppida ka majandusteaduse erialal, mille lõpetajad saavad bakalaureusekraadi.

Kõigil turismigeograafiast, turismi planeerimisest ja arendamisest huvitatutel on võimalik juba teist aastat omandada Pärnu kolledžis magistrikraad turismigeograafia erialal.

Info: Ringi 35, Pärnu, tel 445 0520, info@pc.ut.ee.

Pärnu kolledži erinumbri tegijad: Rita Viik, Jaana Kikas, Varje Sootak, Marika Kullamaa, Ergi Prommik.

Kuidas saada maailma parimaks ülikooliks?

Jaak Aaviksoo
rektor, professor

17.–19. maini kogunevad Tartu rektorid 38st Euroopa ajaloolisest teadusülikoolist, mis on koondunud Coimbra grupi (CG) nime all tegutsevasse organisatsiooni.

CG liikmeskonda kuuluvad 1088. aastal asutatud Bologna Ülikool, Oxfordi ja Cambridge'i ülikool Inglismaalt, Göttingeni ja Heidelbergi ülikool Saksamaalt, meie lähiriikidest Uppsala ja Turu ülikool.

Tartu Ülikool kuulub Balti riikide ülikoolina sellesse ühendusse 2003. aastast alates. Seekordse aastakoosoleku teema on üleilmselt aktuaalsust koguv küsimus ülikoolide edetabelite akadeemilistest mõttekusest ja sellega seonduv küsimus: «Kas Euroopa ülikoolid on maha jäämas?».

Ülikoolide esimene pingerida

Shanghai Jiao Tongi Ülikooli 2003. aastast pärinev esimene katse (<http://ed.sjtu.edu.cn/ranking.htm>) koostada maailma parimate ülikoolide pingerida on leidnud vastukaja kogu maailmas.

Pingerida 2005: parim on Harvardi Ülikool, Cambridge on teisel kohal, esimeses kümnes on 2 Euroopa ja 8 Ameerika ülikooli, Soomest on 500 seas 5 ja Venemaalt 2 ülikooli, Eestist pole ühtegi. Hiinlaste järjestuse aluseks on ülikoolide teadussaavutused: Nobeli preemia laureaaside arv, tsiteeritavate teadlaste arv, ajakirjades Nature ja Science avaldatud artiklite arv jms. Kogu maailmas päriti – kus oleme meie?

Intrigeerituna veidi ka hiinlaste tabelist koostas Euroopa juhtiv kõrgharidusajakiri Times Higher

Tartu Ülikool kuulub Coimbra gruppi alates 2003. aastast.

Education Supplement (THES) oma järjestuse 200 parimast (www.thes.co.uk/worldrankings), mis tugines suuresti juhtivate teadlaste küsitlustele 20 parima ülikooli kohta vastaval erialal. Ja jällegi: Harvard parim, Cambridge teine, esimeses kümnes 3 Euroopa ja 7 Ameerika ülikooli, Soomest 200 seas 2 ja Venemaalt 2 ülikooli, Eestist pole ühtegi.

Kas Euroopa jääb Ameerikast maha?

Euroopa teadusavalikkus ja tööstus on mures – kui 50 aasta eest tuli Euroopasse kolmest Nobeli preemiast kaks, siis nüüd poole vähem; maailma parima 100 ülikooli hulgas on hiinlaste tabeli järgi 57 Ameerika ja 35 Euroopa ülikooli. Euroopa firmade teadusinvesteeringud liiguvad ookeani taha koos parimate teadlastega.

Kas Euroopa jääb Ameerikast maha? Vastata on keeruline. Tulevikku puudutavalt

on aga oluline tähele panna muud arengut – nii Euroopal kui Ameerikal tuleb väga tõsiselt analüüsida sündmusi Aasias. Hiina asutab igal aastal sisuliselt viis uut ülikooli, investeerides igasse umbes viis miljardit dollarit. See on parim aparatuur ning soov ja rahaline suutlikkus värvata parimaid teadlasi ja üliõpilasi.

Miks pole Tartu Ülikooli parimate hulgas ja mitmendal kohal me võiksime asuda? Aus vastus on: ei tea. THESi edetabelisse pole meil asja meetodikast lähtudes – võimalus sattuda mõnelgi 21 laiast erialast 20 parima ülikooli hulka on lihtsalt rahaliselt (ja keeleliselt) mõeldamatu. Nn Hiina tabelisse peaksime aga mahtuma küll ja mul polegi selgust, miks meid seal pole – arvan, et oleme tubli kolmandik Helsingi Ülikoolist, teaduslikult väljundilt võime end edukalt võrrelda Turu ja Jyväskylä ülikooliga, kes asuvad vastavalt maa-

ilma kolmandas ja viiendas sajas. Oleme seadnud endale eesmärgiks kuuluda 100 Euroopa parima ülikooli hulka ja sinnapoole me ka liigume. Viimase 10 aastaga kahekordistunud teadusväljund ja lõpuks ka riiklikult tajutud vajadus vahetada eelmise sajandi keskpaiga aparatuur tänapäevasema vastu annavad selleks lootust.

Võrrelda võrreldamatut

Teisalt tasub endalt ausalt küsida ka meie tegelikkus soovi ja suutlikkust Euroopa või isegi maailmatasemel konkureerimiseks. See tähendab ühemõttelist orienteerumist maailma teaduse eesliinile ja täielikku avatust valdavalt ingliskeelsele rahvusvahelisele teaduselule, seda suuremas osas Eesti maksumaksja toel ja tänasest mitu korda suuremas rahastamises. Teadmiseks: Harvardi aastakäive on 36 miljardit krooni, Göttingeni Ülikoolil 13, Helsingi Üli-

koolil 7 ja Tartu Ülikoolil 1 miljard krooni. Raha rahaks, rahvusülikooli kohustuseks on seista hea eelkõige eestikeelse akadeemilise elu kestmise ja Eesti probleemidele lahenduste leidmise eest. See omakorda on võimalik ainult maailmatasemel teadusliku kompetentsuse olemasolul. Sellest dilemmast koorubki Tartu Ülikooli missioon – olla rahvusülikooliks eesti rahvale maailmatasemel teadusloome ja sellel tugineva hariduse ja teenuste edendamise kaudu. Samas vajame kindlustunnet, et Eesti valitsuse ja haridusavalikkuse püüdlused ei lepi samuti vähemaga kui rahvusvaheliselt mõisteta kvaliteet ning äparduvate ettevõtjate surve haridusastutustele üksnes odava tööjõu tootmiseks saab asjakohase hinnangu.

CG Tartu aastakoosolek keskendub aga arenevale kõrghariduspingele Euroopa, Ameerika ja Aasia vahel. Kes juhib ja kes jääb maha? Kelle päralt on tulevik? Mida võtta ette, et Euroopa konkurentsivõime kasvaks? Osaledes aastakoosolekul, saab nendes küsimustes loodetavasti natukenegi selgust.

Selle arutelu toimumine Tartus on märgiks, et oleme arvestatav osake maailma ülikooliruumist. Meie ainsa, Wilhelm Ostwaldile 1909. aastal antud Nobeli preemia saamisest saab peatselt sada aastat. Järgmisel aastal tähistab Tartu Ülikool oma 375. aastapäeva ja mõelda tuleks järgmisele Nobeli preemiale.

TÄNA LEHES

Lisaleht:
Tartu Ülikooli
Raamatupood 10
Socialia
valdkonnast

LK 2

Essee: Tõnu
Jürjen müdist ja
reaalsusest

LK 3

1970ndatel korraldati ülikoolis maikuus looduskaitsepäevi, kus rajati Alatskivi, Vapramäe jt õpperadu, ja spordipäevi.

UUDISED

Dekaanide kandidaadid

Usuteaduskonna dekaani kandidaadiks esitatud prof Riho Altnurme andis oma nõusoleku kandideerida. Dekaaani valimine toimub 15. mail.

Arstiteaduskonna dekaani kandidaatideks esitatud professorid Hele Everaus ja Margus Lember ei andnud oma kirjalikku nõusolekut kandideerimiseks. Dekaaani kandidaadiks esitatud praegune dekaan prof Toomas Asser esitas oma nõusoleku. Valimine toimub 16. mail.

Sotsiaalteaduskonna dekaani kandidaadiks esitatud prof Eiki Berg andis samuti oma nõusoleku. Dekaaani valimine on 2. juuni asemel 5. juunil.

Bioloogia-geograafiateaduskonna dekaani kandidaadiks esitas prof Olevi Kull praeguse dekaani prof Tõnu Meidla. Dekaaani valimine toimub 22. mail.

Ülikooli juubeli juhtkomitee

TÜ nõukogu otsustas 28. aprillil moodustada ülikooli 375. aastapäeva (4.–6. oktoober 2007) tähistamiseks juhtkomitee.

Sellesse kuuluvad rektor Jaak Aaviksoo (esimees), õppeprorektor Birute Klaas (aseesimees), rektor emeeritus Peeter Tulviste, rektor emeeritus Jüri Käner, haldusdirektor Riho Illak (korraldustoimkonna esimees) ja üliõpilaste esindajana Minna Mero.

Juhtkomitee töösse kutsutakse osalema peaministri, haridus- ja teadus- ning kultuuriministeeriumi, Tartu linna, TÜ kuratooriumi ja TÜ sihtasutuse esindajad.

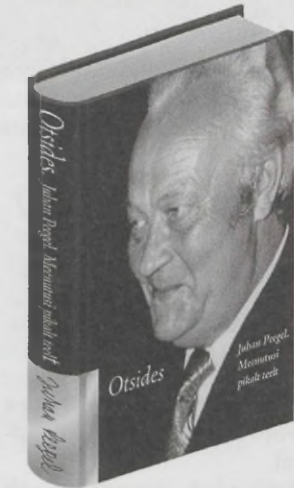
Juhan Peegel mõtiskleb ajakirjaniku rollist

Mailin Aasmäe

19. mail toimuval ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna päeval esitletakse oma keldriruumides kell 16 raamatut akadeemikust ja emeritprofessorist Juhan Peeglist.

Koostaja dots Maarja Lõhmus rääkis, et raamat «Otsides. Juhan Peegel. Meenutusi pikalt teelt» koosneb kahest osast. Esimene osa sisaldab mälestusi lapsepõlvest, kooliaastatest ning sõjaväeteenistusest. Teise poole moodustavad arutlused ajakirjaniku rolli üle inimeste teenija, harija ning kultuurikandjana.

«On harjutud sellega, et meie tarkadel seniioridel on maailmaasjad teada, aga ajakirjandus on selline valdkond, kus põhiline on inimene ja

tema eksistentsiaälväärtused ning see, kuidas nende printsiipidega hakkama saada,» rääkis Maarja Lõhmus.

Peale raamatuesitluse toimub õhtul tudengigrill osakonna õppejõududele, viislistlastele ja tudengitele.

Esinduse valimiste protsent tõusis kahekordseks

Mailin Aasmäe

Eilehommikuse seisuga oli Tartu Ülikooli Üliõpilasesindust käinud valimas 2356 tudengit, kellest 2210 andis oma hääle Internetis. Valimisprotsent oli 13,3.

Võrreldes eelneva aastaga on aktiivsus tõusnud üle kahe korra. Siis käis valimas 987 tudengit, esindades 5,54% üliõpilaskonnast.

Esimest aastat koos valimispunktidega käivitunud õppeinfosüsteemi põhine Õhääletus on valimistoimkonna esinaise Signe Halikase sõnul ennast õigustanud. «Lootsime, et see mõnevõrra protsenti tõstab, sest tudengi jaoks on valimiskast nõrku kätte toodud», rääkis Halikas.

Ametlikud valimistulemused ja 31 liiget, kes järgneval

Ehkki enamik tudengeid eelistas oma hääle Internetis anda, leidsid 146 tee ka valimispunkti.

MAILIN AASMÄE

aastal tudengite õiguste eest seisavad, selguvad 17. maiks.

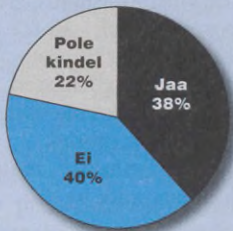
Et TÜ Üliõpilasesindus oma tudengeid ka väärtustab, toimub 17. mail klubis Tallinn tudengkonna 86. sünnipäeva

pidu. Üliõpilaskond loodi ametlikult 17. mail 1920.

Klubi avab uksed kell 22, üles astuvad Slide-Fifty ning Ursula, õhtut juhib Ain Mäeots. Pilet tudengikaardiga 25 krooni.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas lõpetad
nominaalajaga?

Vastajaid: 261
Uus küsimus:
Kas Sa kirjutaksid
UTsse essee?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

UUDISED

TÜ tunnustab

Ülikooli tänukirja ja aumärgiga tunnustati väärika panuse eest akadeemiliste tavade järgimisel, pikaajalise koostöö ning õppe- ja teadustöö edendamise eest järgmisi Pärnu kolledži töötajaid: praktikakorralduse spetsialisti **Arvi Grünthalit**, lektor **Tiit Kaske**, õpetaja **Eva Kitust**, lektoraadi juhatajat, lektor **Arvi Kuurat**, lektoraadi juhatajat, dotsent **Marju Medarit**, lektor **Aime Mäekaske**, õpetaja **Reet Soosaart**, haldusjuhti **Sirje Talvingut**, assistenti **Taavi Tambergi** ja lektoraadi juhatajat, dotsent **Heli Toomanni**.

TÜ tänukirja ja aumärgi pälvis ka pikaajalise ja kohusetundliku töö eest Tartu Ülikoolis matemaatika-informaatikateaduskonna emeritprof **Maido Rahula**.

Tuumiklaborid said EASilt rahasüsti

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) juhatus otsustas rahastada teadus- ja arendusasutuste infrastruktuuri arendamise programmi raames viit täistaotlust summas 228,3 miljonit krooni.

Viie parimaks hinnatud projekti hulgas on ka TÜ projekt «Biomeditsiini ning molekulaar- ja rakubioloogia tuumiklaborid», mis sai 57 849 000 krooni. Tehnoloogiainstituudi direktori prof Mart Ustavi sõnul saab instituut 57,85 miljoni krooni eest soetatava väga vajalikku aparatuuri.

«Eesti teadlaskond ootas seda päeva pikisilmi, sest tegemist on sõna tõsiselt mõttes esimese korraga, kus Eesti riik panustab teaduse ja arendustegevuse infrastruktuuri laias plaanis», sõnas Eesti Teaduste Akadeemia president Richard Villem.

ELi struktuurifondidest rahastatava programmi üldesmärk on suurendada teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonivõimekust, et Eesti oleks rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline.

Kolmepoolne koostööleping

4. mail sõlmisid Tartu linn, Sampo pank ja SA TÜ Kliinikum kolmepoolse koostöölepingu, et propageerida Tartu linna elanike seas tervislikke eluviise.

Koostööleping näeb igal aastal ette vähemalt ühe terviseedendusliku ühisürituse korraldamist. Esimesena toimub 22. septembril Raekoja platsil linna tervispäev.

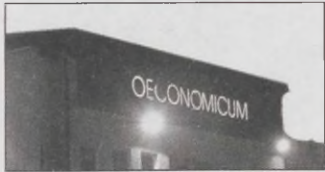
Majandusteaduskond peab oma päeva

20. mail toimub Oeconomi-cumi aulas (Narva mnt 4-A314) TÜ majandusteaduskonna päev ja vilistlaste kokkutulek.

Kell 14 algab diskussioon «Majandushariduse väärtus». Kl 16 on vilistlasühingu Hermes üldkoosolek. Kell 18–22 on peoõhtu ööklubis Illusion.

Oodatud kõik vilistlased, üliõpilased, teaduskonna töötajad ja teaduskonna sõbrad.

Registreerimine 15. maini. Info: www.mtk.ut.ee.

Reformi vajalikkust põhjendatakse hirmuga, et 2009. aastal on tudengeid kaks korda vähem.

MAILIN AASMÄE

Socialia arutelu tõi erinevaid seisukohti

Mailin Aasmäe

8. aprillil toimunud socialia valdkonna struktuuriarutelul keskenduti küsimustele, mida ja millal muuta tuleks.

Rektor prof Jaak Aaviksoo rääkis avasõnavõtus, et struktuurimuudatuste vajadus on eelkõige tingitud väliskeskonnast. «Oluliseks on saanud suutlikkus ennast oma partneritele vajalikuks teha. Märksõnadeks on siin klient, turg, turuosa,» rääkis Aaviksoo. Kui TÜ tahab tema sõnul Euroopa kõrghariduses nähtav olla, on selleks vaja kriitilist massi. Kui varem võttis väliskeskonna mõjudele reageerimine aega kuid ja aastaid, siis nüüd tuleb seda rektori sõnul teha päevade ja tundidega. Aaviksoo tõi põhjusena välja ka ülikooli administratsiooni ja teaduskondade vahelise ebapiisava kommunikatsiooni.

Kas ühendamist on vaja?

Tartu Ülikooli üldist struktuuri näeb rektor kolmetasandilisena: ülikool, teaduskonnad/kolledžid ning osakonnad/instituudid. Varem toimunud *humaniora* arutelul jäi kõlama mõte, et teaduskondade asemel tuleks kohe moodustada valdkonnad.

Socialia võiks rektori sõnul olla üks suur sotsiaalblokk, kus oleks nt seitse allüksust (kaks õigus-, kaks majandus- ja kolm sotsiaalteaduskonnas). Teadusprorektor prof Ain Heinaru põhjendas struktuurireformi hirmuga 2009. aasta ees, mil tudengeid on kaks korda vähem. Tema sõnul on võimalik, et ülikooli praegused üksused ei osutu jätkusuutlikuks. Samuti

PROF VELLO PETTAI

Socialia's tehakse teadust üksikult, mitte uurimisrühmades ning jõuga liitmine ei oleks hea.

on teadusrahade saamiseks mõistlik moodustada suuremaid üksusi.

Samas lisas Heinaru, et reforme saab teha ainult kokkuleppeliselt ja see on tahtmise küsimus, konsensust selles küsimuses ei saavuta.

Diskussioonis tõstatus küsimus, kuivõrd on vaja *socialia* valdkonna ühendamist. Prof Vello Pettai arvates oleks õppepoole integreerimine mõttekas, kuid teaduse puhul oleks ta ettevaatlikum, kuna *socialia* spetsiifikaks on teaduse tegemine üksikult, mitte uurimisrühmades, ning jõuga liitmine ei oleks hea.

Edasisel arutelul soovis prof Maaja Vadi teada, mis on selle reformi eesmärk. Kas jätkusuutlikkus, integratsioon? Rektor Aaviksoo põhjendas eesmärki ressursi parema kasutamise. Eesmärk on suuta osaleda rahvusvahelisel teadusgrantide turul. Veel põhjendas ta allüksuste vähest funktsionaalset iseseisvust ja vähest puhverdusvõimet – ellujäämiseks vahendeid ei jagata ja ise tuleb hakkama saada.

Alustada olemasoleva analüüsist

Ehkki valdkonna temaatika oli päevakorda tõusnud alles *humaniora* struktuuriarutelul, nägid ülikooli esindajad seda ka väga tugeva võimalusena antud haru jaoks. Ülikooli erialade süsteem on killustunud.

Prof Tõnu Oja esitas küsimuse, kas võib olla allüksusi, mis kuuluvad korraga mitmesse teaduskonda? See on olnud rektori sõnul konkreetsest olukorrast.

Prof Paul Varuli sõnavõttust jäi kõlama mõte, et nimetused tuleks ära defineerida, et struktuuriüksustes ei tekiks erinevaid arusaamu. Majandusteaduskonna dekaan prof Toomas Haldma lisas, et ka süsteeme tuleks ühtlustada, sest kokkupuutepunkte on palju ning on vaja teha reaalselt koostööd, mitte olemasolevat killustada. Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna juhataja dots Halliki Harro-Loit ütles, et praegune positsioon õppe- ja teadusturul on erialati erinev ja alustama peaks olemasoleva positsiooni analüüsimisest, võimaluste läbiarutamisest. Otsust ei saa vastu võtta ja siis sellega kohe hakata. «Tahaksime olla energiasäästlikud,» oli Harro-Loit seisukohal.

«Liikuda on vaja. Kuipalju korraga, ei tea. Ent jaanipäevaks peaks midagi juba otsustama,» võttis rektor Aaviksoo arutelu kokku.

Rektori ettepanek oli, et juhtkonna poolt sõnastatakse kuu aja jooksul ülikooli struktuuri puudutav tekst ning valdkonnalt oodatakse sama aja jooksul ettepanekuid, milline võiks olla optimaalne struktuur. Et jõuaks juuni nõukogus põhimõteteliste otsusteni.

nis: koolimatemaatika, arvutid matemaatikaõpetuses ning kõrgkooli matemaatika.

Seekordne konverents on seitsmes ning see on jätkuks nn Balti seminaridele, mida on peetud 1984. aastast.

Info: www.math.ut.ee/conference7.

Aruannete esitamisest

Piret Orav
üldosakonna juhataja

2005. aasta aruannete esitamiseks on jäänud pisut rohkem kui nädal aega.

Aruannete täitmine on siiani läinud ladusalt. Et esmakordselt on tegemist veebivormiga, on tekkinud ka mõningaid probleeme – nii tehnilisi kui ka sisulisi, kuid loodetavasti on kõik küsijad saanud kiiresti vastused ja abi.

2005. a aruandesse püüdisime võimalikult suure osa olemasolevaid andmeid eelnevalt sisse viia (need, mis on olemas ÕISis, ülikooli teadusinfosüsteemis, teadus- ja arendusosakonnas). Aruande täitmisel on välja tulnud ka vigu algandmetes, mis on seni nt ÕISi sügavustes märkamatuks jäänud. Seega on veebivormi kasutuselevõtt saanud ka omamoodi andmete kontrolliks.

Uus veebivorm

Paralleelselt aruandlusega on praegu koostamisel täielikum ja mugavam veebivorm järgmiseks aastaks. Uuendatav veebivorm ühildatakse peale ÕISi ja personaliandmebaasi ETISega ja ka dokumendihaldussüsteemi teatud osadega. Seega peaks aruande täitmine edaspidi võtma veelgi vähem aega, kuna suurem osa andmetest on eeltäidetuna juba aruannet avades olemas. Andmeid, mis on juba korra mõnda andmebaasi sisestatud, ei pea teist korda esitama – need on siis vaja vaid üle kontrollida. Mitmekordse aruandmise hirm peaks seega kaduma.

Eesmärk on kajastada võimalikult ammendavalt kogu aasta töö tulemusi ning samas muuta aruande täitmine võimalikult lihtsaks.

Arvamusi aruandluse vajalikkuse kohta on erinevaid ja lausa vastakaid: ühelt poolt väljendatakse kahtlust, et aruandmist nõutakse «aruandmise pärast», teisalt tunti mõnedes üksustes juba ammu

muret, millal ja kus saaks hakata tulemusi esitama. Mõnel pool koostati individuaalseid aruandeid mingis osas juba ka mõni kuu tagasi struktuuriüksuse aruande tegemise eel. Et seetõttu mõnel inimesel topelttööd teha tuleb, on küll kahetsusväärne. Kahjuks tookord aruandmisega tõesti ajutine segadus tekkis, arvamusi ja selgitusi sel teemal liikus siis ka siselistis.

Tähtaeg 20. mai

Aruande makett oli aasta alguses kahel korral ettepanekute saamiseks ülikooli valitsusele esitatud ning praegu täidetav küsimustik sai ka valitsuse heakskiidu. Kui nüüd tekkivad täiendused ka lisada, võib järgmisel aastal loota kasvavat rahulolu.

Veebis täidetud aruanded annavad võimaluse teha nii isikute, üksuste kui ka kogu ülikooli kohta infopäringuid analüüsi ja kokkuvõtteid. Samuti võiks aruanne saada järjest vajalikumaks nii juhtidele kui ka esitajatele endile – abiks nt arenguestlustel, aluseks atesteerimisel, isikule oma CV täiendamisel, materjalide esitamisel konkurssidele vms. Nii hakkaks tekkima koht, kus koondub kogu info töötaja tegevuse kohta digitaalses vormis. Küllap koostatakse üksustes tegevuse planeerimiseks ka tööplaan, mille täitmist saab analüüsida aruannete põhjal.

2005. a aruannete esitamise tähtajaks on rektori käskkirjaga määratud 20. mai. Veebivorm asub ÕISi keskkonnas, kuhu sisenetakse TÜ infosüsteemide kasutajatunnuse ja parooliga. Täiendusettepanekud on teretulnud ning probleemidele püüame leida kiired vastused – nõu annavad personaliarvestuse spetsialistid (Anu Kallip, Kärt Puura, Siiri Indriksone), ÕISi andmete probleemide korral ÕISi peaspetsialist (Meelike Pandis). Ka allakirjutanu vastab jõudumööda.

Informaatika 2. aasta doktorant Margus Treumuth rääkis kevadkoolis dialoogsüsteemidest.

KADRI NURMOJA

Tegus päev Käärikul

Olga-Annikki Villem Kadri Nurmoja

eesti ja soome-ugri keeleteaduse 4. a üliõpilased

6. mail toimus Käärikul viies arvutuslingvistika kevadkool.

Seekordne kevadkool oli küll vaid ühepäevane, kuid see eest äärmiselt tihe ja tegus. Kuulata sai üheksat huvitavat ettekannet eesti keeletehnoloogia hetkeseisust ja visioonidest. Nende hulgas oli ka paar meeleolukat ettekannet Rate.ee ajaveebide

folkloorist ja eestlaste iseloomomadustest.

Eesti keele säilimise ja arendamise suunas on paljud juba ära tehtud. Näiteks on valmimisjärgus eesti keele automaatne sisukokkuvõtja ja dialoogsüsteem. Arvuti aitab teatriagendina leida teatrite valikust meelepärase etenduse ja selle toimumisaja. Pikaajalisem ja keerukam on näiteks masintõlkesüsteemi projekt.

Lugege arvutuslingvistika kohta ka meie uurimisrühma kodulehelt www.cl.ut.ee.

ESSEE

Kas eestlane oskab eristada müüti reaalsusest?

SA Eesti Rahvuskultuurifond 2006. aasta Tiina Tammani Fondi stipendiumi pälvinud essee

Tõnu Jürjen
psuhhologia 2. a üliõpilane

Kas eestlasel või inimesel üldse on võime eristada müüti reaalsusest?

Enne selle küsimuse enda juurde asumist oleks mõistlik täpsustada, millest tegelikult jutt käib.

Defineerides reaalsust kui tegelikkust, üritan ma selle täpsustusega mõista anda sellesama reaalsuse poole ma igatahes püüden. Müüt on sellisel juhul mittetõelisel ehk väljamõeldis.

Kõigepealt peaksin ma hajatama nende kahtlused, kes ei ole väga kindlad selles, et midagi, mida saaks nimetada reaalsuseks, üldse olemas on. Kuna on üsna selge, et küsimusele, millele vastust juba pikemat aega nii mõnigi nimekas filosoof on otsinud, lahendust ma ühes lõigus anda ei suuda, nendin lihtsalt, et mina kuulun nende kilda, kes usuvad, ja arvavad end teadvat, et midagi reaalselt ja objektiivset siiski eksisteerib.

Minul isiklikult kerkib esimesena küsimus müüdi ja reaalsuse sarnasusest. Taju-uuringud näitavad, et objekte aetakse tihti peale siis segi, kui nad on millegi, näiteks värvi või kuju poolest ühte moodi. Abstraksiooni-dega on asi keerulisem. Mis on näiteks ideede või mõttekäikude sarnasuseks, et me võiksime nad segi ajada? Üks võimalik vastus – me soovime mõlemasse uskuda.

Võib-olla on hoopis reaalsuse lõpu ning ebareaalsuse

Üliõpilase Tõnu Jürjeni arvates ei ole meie ühiskonnas veel valitsev ideede vaba vahetamine ja diskuteerimine. Kõik ei julge veel oma arvamust avaldada, kui see erineb enamiku omast.

KAAREL NURK

alguse üleminek niivõrd hägune, et piiri tõmbamine on võimatu ning eksimine paratamatu? Kui see nii on, siis saab seda ebaselgust hästi ära kasutada. Seda võivad teha need, kes müüti või tõelisust (kumba parajasti rohkem vaja) kuulutada üritavad, aga ka meie ise. Nimelt näikse inimesel olevat suurepärane võime mingit ideed, mõtte-

käiku või ka fakti eitada, kui see ei ole koherentne tema seniste arusaamade või tõekspidamisega.

Võib-olla on eestlased alati eelistanud müüti reaalsusele. Kui vaadata meie rahva ajalugu ning anda hinnang, et see oli raske, siis on tõenäoline, et terve rahvus ehitas endale müütide süstee-

mi, et näha maailma sellisena nagu see olema peaks, mitte olemas on. Nii võib küsimusele muidugi läheneda, kuid ma vaidleksin vastu, et sellist hinnangut on üldse võimalik anda. Panna teatud ajaloo-sündmustele ning põhjust-tagajärg seostele külge silt «hea», «halb», «kurb», «raske» on mõtetu ning ise müüte loov.

NSV Liidu, nagu iga teise okupatsiooni ajal valitses ühiskonnas kummaline olukord, kus reaalsust varjutas selle ette kardinaks tõmmatud müüt. Nagu me kõik teame, on eestlaste puhul tegemist ühe äärmiselt targa ning nutika rahvaga ja me võiksime uskuda, et kõik teadsid, mis on kardina taga. Mina kahtlen selles. Absurdselt pilt maailmast, kus kõik on rõõmsad ning õnnelikud, on jälgi jätnud siiani, kus inimesed näiteks eitavad mõningaid enda või oma perekonna probleeme, sest pole sünnis, et need üldse olemas on.

Ebaõiglane oleks aga püstitatud probleemi uurides ajalooa piirduda, sest tänapäev annab rohkelt materjali. Kas kapitalistliku ideoloogia loosungid peegeldavad reaalsust või pigem seda, mida me reaalsusena näha sooviksime? Kas kiire majanduskasv ning arenguriigile vastav külmkappide arv saja elaniku kohta tähendavad edu ja õnne? Siinkohal tsiteeriksin üht mulle armsat õppejõudu ning ütlen tema moodi rahulikult ning mõttikult: «Kurat seda teab...».

Tõstaksin esiplaanile minu jaoks ühe olulise küsimuse. Kas Eesti ja eestlased on reaalselt vabad? Mis annab vabaduse? Kui on nii, et tõeline rahu ja vabadus tuleb vaid rahaga, siis tuleb esimesele küsimusele anda eitav vastus. Kui tõeline vabadus on meie meelte ning mõtete vabadus, võiks vastus olla teistsugune, aga mitte tingimata. Ühiskonnas ei ole valitsev, vähemalt veel mitte, ideede vaba vahetamine ning nende üle diskuteerimine; veel ei julge kõik meist avaldada oma arvamust ka siis, kui see erineb enamiku omast.

Normaalsust ei ole mõttekas piiritleda vaid kitsalt sellega, mida näeb ja teeb enamik. Kui kaks kolmandikku eestlastest elab õnnelikult või kolm neljandikku meediaväljaannetest esindab rikkaid ning ilusaid, siis see ei ole veel täielik pilt tõelisusest. Olgugi mu mõte ketserlik, usun ma, et praegusel hetkel loob ajakirjandus iseend üha enam toitvat müüti sellest, milline on elu Eestis, mis on Eesti ning kes on eestlane.

Pea nüüd tagasi tulema alguse juurde... Kas eestlane oskab eristada müüti reaalsusest? Seda peab otsustama lugeja. Suutsin ma anda pildi tegelikkusest või lõin ma illusoorse kujutise? Igal juhul loodan ma, et vähemalt auväärt lugeja on suuteline seda hindama.

Essee on UT uus rubriik, kuhu on oodatud nii õppejõudude kui üliõpilaste mõttelood.

UUDISED

Laserkirurgia sertifikaat

Eile andis maailma üks suurimaid laserifirmasid Biolitec-Jena AG TÜ kõrvakliinikule laserkirurgia referentkliiniku sertifikaadi, samuti anti üle uus universaalne kirurgiline laser.

Uue universaalse kirurgilise laseriga on võimalik teha operatsioone kontaktmeetodil.

Meetodi väljatöötaja on kõrvakliiniku juhataja prof Mart Kull, kellel on selle kohta autoritunnistus aastast 1987.

Y-Galeriis näeb «Värsket verd»

21. maini saab Y-galeriis näha valikut TÜ kunstide osakonna magistrantide sügissemestri õppetöödest.

Näituse pealkiri «Värsket veri» tuli galeristilt Margus Kiisilt just niisugune seetõttu, et tegemist on selle eriala esimeste magistrantidega. Töid eksponeerivad Eda Lõhmus, Helina Loid, Maris Palgi, Peeter Krosmann ja Irina Krivonogova.

Näituse initsiaatori, maalikunsti õppetooli dotsendi Anne Parmasto sõnul on oodatud aastaid, et Tartus saaks õppida professionaalset maalikunsti. Ehkki magistrantuur avati alles sellel õppeaastal, on viljad juba olemas.

«Igaüks neist on leidnud oma teotsa ja koolistampi seal ei näe. Kõik on juba eraldi isiksusteks saanud,» selgitas Parmasto.

«Atlandi-Norra luules ja pildis»

Ülikooli raamatukogu ajalehtede saalis saab vaadata näitust «Atlandi-Norra luules ja pildis».

Näituse koostasid fotograaf Dmitri ja luuletaja Igor Kotjuh. Tekstid ja pildid täiendavad teineteist ning püüavad luua ruumilist ettekujutust Atlandi-Norrast.

Nii pildid kui ka luuletused on loodud 2005. aasta teisel poolel, kui autorid töötasid Norra läänerrannikul Kristiansundi lähedal kalatööstuses.

Autorid on Võrust pärit vennad ning mõlemad on õppinud TÜs eesti ja soome-ugri keeleteadust. Dmitri Kotjuhi fotod on ilmunud Eesti, Soome ja Venemaa väljaannetes. Igor Kotjuh on luuletaja ja tõlkija, kes on tõlkinud ka Kristiina Ehini ja fs-i luulet vene keelde ja välja andnud venekeelse luulekogu «Millal saabub homme?» Tema eestikeelsed luuletused on ilmunud Loomingus ja Vikerkaares.

Näitus on üleval kuni 4. juunini.

Pallase studio kevadnäitus

TÜ Raamatukogu kohviku fuajees saab vaadata Kunstiühingu Pallas studio ehk Konrad Mäe ateljee tavapärasest kevadnäitust.

Studio on 1988. aasta sügisest Tartus tegutsev Pariisi vabaakadeemiade eeskujul töötav ateljee, mis keskendub prantsuse natuurikoolist lähtuval maaliharidusele. Seda juhatab kunstnik Helder Viire. Näitusel esinevad nii studio õpilased kui ka vilistlased.

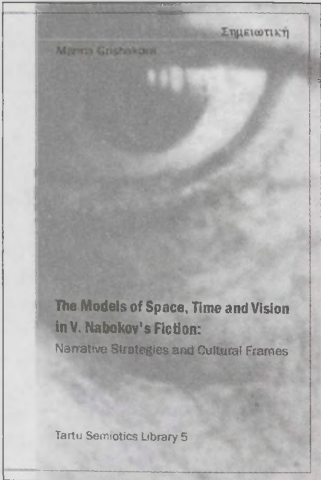
Näitus jääb avatuks 29. maini.

Ilmus Nabokovi-aineline raamat

TÜ Kirjastuselt ilmus «Tartu Semiootika Raamatukogu» sarjas Marina Grišakova raamat «Ruumi, aja ja vaate mudelid V. Nabokovi proosas: Narratiivstrateegiad ja kultuurifreimid».

Autor käsitleb Nabokovi proosat laias modernistliku ja varase postmodernistliku kultuuri kontekstis (Bergsoni aja-filosoofia ja Prousti mälu-poeetika; Nietzsche; M. Bahtin, H. James, P. Lubbock ja varane narratoloogia; Zamjatini ja Bulgakovi «fantastiline realism»; modernismi filmitheooria ja -praktika, Hitchcocki filmipoeetika, jne).

Retsensendi prof Leona Tokeri (Heebrea Ülikool, Jeruusalemm) sõnul ühendab Marina Grišakova raamat veenvalt ja läbimõeldult vene formalismi ning Tartu-Moskva semiootikakoolkonna (Lotman, Uspenski) ideed moodsa prantsuse ja anglo-ameerika klassikalise ja postklassikalise narratoloogia

saavutustega.

Kirjandusteoseid tõlgendatakse erinevate «lugemis-freimide» (intertekstuaalsete, žanriliste, üldkultuuriliste) raames.

Raamatu väljaandmist toetasid Eesti Kultuurkapital ja Tampere Ülikooli kirjanduse ja kunstide osakond. Raamat on müügil Tartu Ülikooli Raamatupoos.

VII ÜLIÕPILASTE SÜVEMÄNGUD

15. mail kell 18.15 on peahoones infotund. Saab vaadata möödunud aasta videot, jagatakse plakateid ja flaieere ning vastatakse küsimustele. Info: marti@firmasport.ee.

SEB Eesti Ühispank ja Eesti Akadeemiline Spordiliit kutsuvad kõiki TÜ tudengeid osalema 23.–25. juunini süvemängudel Käärikul. Soodusregistreerimine kestab 15. maini. Info: www.easl.ee, easl@easl.ee.

Välistudengid väisasid Narvat

Siiri Maimets
Euroopa kolledži spetsialist

21. aprillil toimus TÜ Euroopa Kolledži rahvusvahelise siirdeuuringute programmi raames välistudengite õppereis Narva.

Teel Narva uurisid tudengid Kukrusel tuhamägesid ning uudistasid Ontika pankrannikut. Kehva ilma trotsides tehti ka jalutuskäik Toila Oru pargis. Pärast Narva vaatamisväärsustega tutvumist siirduti TÜ Narva Kolledžisse, et koos kohalike õppuritega arutleda rahvusküsimuste üle Narvas, Eestis ja mujal maailmas.

Rahvusküsimustest

Vestlusringist võttis osa 28 külalistudengit Gruusiast, Rootsist, Šveitsist, USAst, Venetsueelast, Saksamaalt, Hollandist, Türgist, Ukrainast ja Soomest. Peale nende osalesid põnevas ja hoogsas mõttevahetuses eesti ja vene rahvusest üliõpilased ning Narva kolledži õppejõud Sebastian Lehmann (Saksamaa), Kimberly Schaefer (USA) ja Jelena Nõmm.

Siirdeuuringute programmi juht Heiko Pääbo ütles, et kursus «Nationalism and Nation-building» on andnud tudengitele teoreetilise lähenemise, samuti on õppejõud kirjeldanud Eesti probleeme. «Selle reisiga õnnestus meil tutvustada nii eestlaste kui ka venekeelsete noorte mõtteid

ERAKOGU

Välistudengid Valastes.

Eesti integratsiooni- ja kodakondsuspoliitikast. Välistudengitel oli võimalus võrrelda siinseid probleeme oma koduriikides toimuvaga ning saada hea ülevaade Eesti vähemuste olukorrast.»

Isiklik kogemus

Narva kolledži kvaliteedi ja välissuhete peaspetsialist Anneli Roose lisas, et Narva tundub paljudele sageli kauge kohana, kuhu niisama ei satuta. «Seetõttu oli Euroopa kolledži välisüliõpilaste võõrustamine meie kolledžile suur rõõm. Narva kolledži paljurahvuselisele üliõpilaskonnale andis kohtumine välisüliõpilastega võimaluse

vaadelda Eesti vene vähemuse temaatikat võrdlevas kontekstis. On hea meel, et arutelul kerkisid esile eri lähenemised vähemuste temaatikale. Narva kolledži huvi on kindlasti koostööd Euroopa kolledžiga jätkata ning võimalusel teha üliõpilastega vastukülaskäik Tartusse.»

Heiko Pääbo leidis reisi organiseerijana, et üritus läks igati korda. «Sama laadi õppereisi korraldame kindlasti ka järgmisel kevadel, et võimaldada tudengitel õpitut isikliku kogemuse kaudu kinnistada.»

Õppereis päädis Narva kolledži direktori Katri Raigi vastuvõtuga Narva kindluses.

ÖNNITLEME

Hariduse hoidja Silvi Salupere 50

Mõni aasta tagasi olin õpetamas Mexico City's kultuurisemiootikat.

Koos hispaania professori Manuel Caceresega pidasime iga päev vähemalt kaks loengut suures ja rahvarohkes saalis. Kuid kogu seda saali dirigeeris tegelikult kohalik professor Julieta Haidar. Tema kontakt üliõpilastega, dialoogi- ja nakatamisvõime oli erakordne. Kord autoga pikalt liikluse summikusse takerdudes tuli see temaga jutuks ning ta väitis, et selline intensiivne suhtlemine on vajalik tema temperamentsetele üliõpilastele, kes vajavad tähelepanu ja silmsidet. Aga veel rohkem talle endale, sest ei saa õpetada auditooriumi. Õpetada saab vaid inimesi, keda tahad tundma õppida või juba tunnend, kes on sulle kui lapsed.

See seik tuli mul esimesena meelde, kui mõtlesin hakata kirjutama oma kolleegist Silvi Saluperest. Teine seik lisanud meenutusena ühest USA ülikooli sissejuhatavast loengukursusest, mida peeti korraga kahes mitmesajapealises saalis – ühes oli elav lektor ja teises videoekraan. Varjatud kaameraga tehtud dokfilm jäädvustas sadu aega surnuks lõõvaid noori, kes söid, magasid, kudasid, mängisid või lihtsalt igavlesid. Sest nad oli tähelepanuta. Hariduse optimeerimine oli neid juba puudutanud.

Õnneks ei ole meil piisavalt suuri auditooriumeid ja õnneks on meil veel õpetajaid, kes tahavad õpetada ja kelle juures tahetakse õppida. Personaalselt, mitte karjana.

Silvi Salupere kuulub nende hariduse hoidjate hulka, kes väärtustavad üliõpilase isiksust ja kes aitavad noorel inimesel just tema individuaalsuse leida. Tema seminar on osakonna suurim, sest tema juures saab kirjutada peaaegu igal teemal. Kuna ta juhendab inimesi, mitte teemasid. Kuna tal jagub tähelepanu ja julgeksin öelda – armastust. Kui õppejõud ja üliõpilane on teineteise jaoks isiksused, siis võib ka veebis lähedane kon-

takt tekkida. Iga Silvi kodulehel pakutavat nautinu teab seda. Selline veeb ei peleta inimlikkust haridusest.

Hariduse hoidmine on Silvi Salupere jaoks ka vahendamistegevus. Peale semiootika ajaloo loengute ja väsitava tööde juhendamise on Silvi aktiivne semiootiliste filmiõhtute organiseerija (ikka koos üliõpilastega), viljakas tõlkija (ja siingi on koostöö üliõpilastega kollektiivtõlgete puhul) ja toimetaja (temata ei saa hakkama rahvusvaheline ajakiri Sign Systems Studies ega Eesti Semiootika Seltsi Acta Semiotica Estica). Kõik, mida semiootika osakond üllitab, käib läbi ka Silvi Salupere käest). Ka toimetamistegevusse on ta osanud kaasata oma üliõpilasi.

Tahaksin Silvi Salupere õnnitleda nii kolleegide kui üliõpilaste nimel kui hariduse hoidjat. Sest praegusel impersonaalse ja odava (sest õppejõu palk on naeruväärne) massihariduse juurutamise ajal on märke ka muudest tuultest. Juba mõistetakse mõlemal pool ookeani, et nivelleerimisprotsess nagu iga üleilmastumine viib lokaalse väärtustamiseni ja tähtis ei ole enam kuulus ülikool, vaid selle pisike üksus ja konkreetne juhendaja. Ma õppisin Silvi Salupere juures! Palju neid õppejõude kümne aasta pärast on, keda üliõpilane veel üldse nägupidi tunneb. Jätkugu Silvil seda armastust inimeste ja hariduse vastu kauaks-kauaks!

Peeter Torop

ÖNNITLEME

85

Robert Looga, arstiteaduskonna emeriitprofessor – 17. mai

65

Hell Alapuu, meditsiinilise biokeemia õppetooli laborant – 14. mai

Otto Karma, ökonomeetria dotsent – 18. mai

60

Gero Kartau, ohutustalituse juhataja – 12. mai

Juho Kirs, geoloogia instituudi erakorraline teadur – 14. mai

Linda Paade, füüsika instituudi pearaamatupidaja – 12. mai

55

Heli Kuuste, usuteaduskonna õppekorralduse spetsialist – 12. mai

50

Maire Leitu, hooldustalituse administraator – 12. mai

Aivar Loomus, majandusteenistuse meister – 18. mai

Aksel Soosaar, tehnoloogia-instituudi molekulaarbioloogia teadur – 15. mai

40

Mart Velsker, eesti kirjanduse erakorraline lektor – 12. mai

30

Kristiina Tõnisson, avaliku halduse lektor – 15. mai

Hesi Siimets-Gross, õiguse ajaloo lektor – 17. mai

25

Andrei Kärkkänen, laser-spektroskoopia labori insener – 12. mai

ÖNNITLEME

Gero Kartau 60

Täna tähistab oma 60. sünnipäeva ohutustalituse juhataja Gero Kartau.

Varem on Gero Kartau kaua aega töötanud riigi politsei- ja kaitsesüsteemis.

Gero on olnud Tartu linna politseiülem, töötanud sise-ministeeriumis kantslerina ning siseministeeriumi atašeena Peterburis, politseiameti peadirektori nõuniku ja Järva politseiprefektina. Tema kogemus selles valdkonnas on väga põhjalik, mis on kindlaks garantiiks ka ülikooli turvalisuse tagamisel. Vähenenud on ülikooli suhtes toime pandud varavastased kuriteod ning koos tehnilise valve täiustamisega on suurenenud ka üldine turvalisus.

Gero Kartau korraldada on ka transpordi- ja liikluskorraldus ülikooli hoonetega piirnevatel tänavatel ja parklates.

Gero Kartau kui ülikooli transpordikorralduse eest vastutav isik kaitseb ülikooli huve linna liikluskomisjonis ning ta on ka linna kriisikomisjoni liige.

Tema vastutada on ülikoolis veel keskonnakaitse ja jäätmekäitluse valdkond, mis on viimastel aastatel tulemuslikult edenenud.

Tema eestvedamisel on ülikoolis esmakordselt korralda-

tud mitmeid ohuolukordade lahendamise õppusi (näitena võib siin tuua tegutsemine tulekahju ja pommirünnaku korral jms).

Gero tuli ülikooli tööle neli aastat tagasi, aga selle ülikooli mõistes lühikese ajaga on tema töödest-tegemistest jäänud mulje, et ta on ülikooliga seotud olnud palju kauem.

Kaastöötajad hindavad kõrgelt tema sõbralikkust, abivalmidust ning head suhtlemisoskust.

Soovime oma päikeselisele kolleegile ikka rõõmsat meelt, energilisust ja kordaminekuid!

Kolleegid haldusdirektori vastutusalast

DOTSENTIDE JA TEADURITE KLUBIS

24. mail kl 17 jagab Erich Kukki botaanikaaias Lai 40 prof A. Vaga auditooriumis oma muljeid Mongooliast. Kavas ka klubi aktuaalsed probleemid.
Info: 748 3513, 5554 4213.

TÜ PENSIONÄRIDE ÜHINGUS VITAE

17. mail kl 15 toimub TÜ Raamatukogu kohvikus kevadpidu. 18. mail kl 8 sõidetakse KUMUusse. Buss väljub Vanemuise alumisest parklast. Registreerimine 17. mail toimuval kevadpeol.

IT-KOOLITUS ÜLIKOOLI TÖÖTAJATELE

Andmebaasisüsteem MS Access

TÜ Raamatukogu III korruse arvutiklassis (Struve 1a). Kursuse maht 12 t arvutiklassis, lektor Eve Aruvee. T, 30. mail; N, 1. juunil ja T, 6. juunil kl 9.30–13.30. Programm: www.ut.ee/it/teenused/koolitus Maksumus ülikooli sisekäibega 900 kr. Registreerumine ja täiendav info: IT osakond, Riina Reinumägi, tel 737 5442, riina.reinumägi@ut.ee.

LASTEHOMMIK TÛ RAAMATUPOES

Laupäeval, 13. mail kell 11 algab ülikooli raamatupoes lastehommik. Teema: «Sünnipäevaeri! TÛ raamatupood 10-aastane». Kõik lapsed on oodatud!

EESTI TA TEADUSAUHINNAD

Eesti Teaduste Akadeemia annab 2006. aastal paremate üliõpilastööde autoritele kuni 20 auhinda (a 2500–5000 kr).

Osaleda võivad Eesti ülikoolide üliõpilased ja eesti päritolu üliõpilased välismaa ülikoolides, kes töö esitamisel jätkavad ülikoolis diplomi-, bakalaureuse- või magistriõpet või on lõpetanud selle 1. septembrist 2005 kuni 31. augustini 2006.

Konkursile võib esitada õpingute ajal lõpetatud ning vormistatud teadustöid, samuti nende tööde tulemuste põhjal avaldatud teaduspublikatsioone, milles üliõpilane on ainus või esimene autor. Esitatavad tööd võivad olla vormistatud ka diplomi-, bakalaureuse- või magistritööna. Vastu võetakse töid (kõidetult), mille koos isikliku kirjaliku avalduse ja vajalike isikuandmetega (nimi, aadress, õppeasutus, eriala, kursus, telefoninumber, e-post) esitavad või saadavad postiga tööde autorid ise. Tööle lisada juhendaja kirjalik arvamus. Võorkeelne töö peab sisaldama ka eesti keelset pealkirja ja lühikokkuvõtet. Töid võetakse vastu 29. septembrini aadressil: Eesti Teaduste Akadeemia, Kohtu 6, 10130 Tallinn.

Akadeemia nr 5

Peeter Kaasik. Nõukogude Liidu poliitilistest repressioonidest Eesti kodanike vastu pärast N. Liidu – Saksamaa sõja puhkemist 22. juunil 1941.

TÜ emeriitprof Ene-Margit Tiit – «Eestile on tarvis statistikat, statistika vajab andmeid».

Robert D. Putnam – «Üksi keeglisaalis: Ameerika kahanev sotsiaalne kapital».

Carlos Vitale. Luulet. Tõlkinud TÜ prof Jüri Talvet.

Gregory Chaitin. Vastuolude sajand matemaatika alustes.

Jaan Lahe. Kas Siimon Nõid oli gnostik? I.

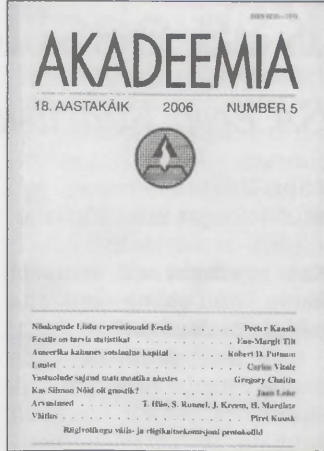
Kaks Martti Turtola raamatu «President Konstantin Päts: Eesti ja Soome teed» arvustust – Toomas Hiio «Pätsist veel» ja Simo Runnel «Soome, Eesti ja Päts».

Ajaloo muuseumis

Urmet Paloveer ajaloo muuseumi projektijuht

Rahvusvahelisel muuseumipäeval, 18. mail on TÜ ajaloo muuseum, vana anatoomikum ja toomkiriku vaateplatvormid avatud külastajatele tasuta.

Kell 12–13 tutvustatakse

Riigivolikogu välis- ja riigikaitsekomisjoni protokollid 1938–1940.

IX. Lisa: Riiginõukogu välis- ja riigikaitsekomisjoni protokollid.

Koostanud ja kommenteerinud Mart Orav.

külastajatele vana anatoomikumi füsioloogialaboris (Lossi 38) inimese füsioloogiat.

Kell 11–14 on avatud ka TÜ ajaloo muuseumi õppeklass (Lossi 25), kus on võimalik jälgida huvitavaid keemiakatseid ning uurida mikroskoobiga maailma, mis jääb paljale silmale nähtamatuks.

Täiendus tunnustustele

Toimetus vabandab ja tänab prof Raivo Mändi tähelepanu juhtimise eest.

Eelmises Universitas Tartuensises ilmunud Eesti Teaduse Populariseerimise

auhinna äramärgitute hulgas on ka loomaökoloogia õppetooli vanemteadur Asko Lõhmus (metsade looduskaitseuringud ja looduskaitse populariseerimine).

SEMINAR

25. mail kl 10.30 algab SA Domus Dorpatensis seminar «Die Identität der Deutschbalten heutzutage».
Info: dorpatensis@dorpatensis.ee, tel 7 331 345, www.dorpatensis.ee.

TEATED

19. mail kl 16.15 on ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonnas ph aud 128 **magistriõppe info-tund**. Tutvustatakse ajakirjanduse, meedia ja kommunikatsiooni ning kommunikatsioonijuhtimise magistriprogramme. Vt www.jrnl.ut.ee.

LOENGUD

22. mail kl 16.15 toimub J. Liivi 2-403 matemaatika-informaatika-teaduskonna puhta matemaatika instituudi lektori Märt Põldvere *venia legendi* loeng «Vektor-mõõdud ja vektorväärtustega funktsioonide integreerimine». Info: Svetlana Saprõkova, tel 737 5863, Svetlana.Saprokova@ut.ee.

KAITSMISED

17. mail kl 10.15 kaitseb Vanemuise 46-327 **Madli Linder** maastikuökoloogia ja keskkonnakaitse erialal magistritööd «Otepää looduspargi metsatüüpide kaardistamine näidistele tugineva pidevõppe tarkvara abil». Juhendajad teadur Kalle Remm ja vanemteadur Jane Frey. Oponent vanemteadur Jaan Liira.

24. mail kaitsevad Tiigi 78-236 doktoritööd *doctor philosophiae* (avalik haldus ja sotsiaalpoliitika) kraadi saamiseks:

- kl 13.15 **Kristiina Tõnnisson** «The Applicability of New Public Management Principles in Estonian Local Government» (New Public Management'i põhimõtete rakendatuses Eesti kohalikes omavalitsustes). Juhendaja prof Tiina Randma-Liiv. Oponentid prof Markku Temmes (Helsingi Ülikool) ja Garri Raagmaa (PhD);

KONTSERT

TÜ AULAS

12. mail kl 19 TÜ Akadeemilise Naiskoori kontsert.

14. mail kl 16 emadepäeva kontsert. Esinevad Tartu Poistekoor, Tartu Noortekoor, Neidudekoor Kurekell ja Arsise Kellade Kooli ansambel.

18. mail kl 18 H. Elleri Tartu Muusikakooli noorteosakonna kontsert.

VANEMUISE KONTSERDIMAJAS

13. mail kl 19 hooaja lõppkontsert. Esinevad Vanemuise Sümfooniaorkester ja ooperikoor, Tartu Noortekoor, Tartu Ülikooli Akadeemiline Naiskoor, solist Svetlana Trifonova (sopran, Venemaa), dirigent Lauri Sirp. Kavas W. A. Mozarti avamäng ooperile «Titus», W. A. Mozarti kontsertariad, R. Straussi 1. vallsüüit ooperist «Roosikavalier» ja G. Verdi 4 vaimulikku laulu.

16. mail kl 19 džässisaalis «Nosso Brasil» («Meie Brasiilia»). Esineb Helin-Mari Arderi kvintett – Siim Aimala (saksofon), Ahto Abner (löökpriistad), Teet Raik (kitarr) ja Ara Yaralya (kontrabass). Kavas originaalseaded Brasiilia, Euroopa ja Eesti heliloojate bossanova- ja sambameloodiatest.

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3200
Trükk: o/ü Greif

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Mariika Kullamaa
Küljendaja Ergi Prommik

Ülikooli 18-210, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ajaleht.ut.ee

Raamatupoe kümme arendavat aastat

Lilian Neerut
OÜ Tartu
Ülikooli
Raamatupood juhatusel

13. mail 1996. aastal taasavati Ülikooli 11 hoones Tartu Ülikooli Raamatupood.

Saame rääkida taasavamisest, kuna juba 19. sajandi lõpul asus toonase aadressiga Jaani 7 maja esimesel korrusel E. A. Justi kirjutustarvete äri ning hiljem 1929. aastal loodud Akadeemiline Kooperatiiv.

Sõja ajal ja veel mõni aeg pärast seda jätkas raamatupood tööd Akadeemilise Raamatu nime all. 50ndatel tegutses samas Raamatukauplus nr 2, millest 1964. aastal sai raamatukauplus «Ülikooli».

Iseseisev raamatupood

1983. aasta 2. oktoobri öösel süttis Ülikooli 11 asuv hoonekompleks põlema ning kuna suurem osa katusekonstruktsioonidest hävis, ei saanud raamatupood enam samades ruumides tegutseda jätkata. 1988. aastal alustasid Poola restauraatorid hoone taastamist, kuid nende töö jäi pooleli. 1995. aastal võttis Tartu Ülikool linna käest praegused ruumid rendile eesmärgiga raamatupood uuesti avada.

Kümne tegutsemisaasta jooksul on Tü Raamatupood läbi teinud mitmeid muutusi. Esmalt avati raamatupood Tartu Ülikooli struktuuriüksusena. Viis aastat tagasi moodustati majanduslikult iseseisev OÜ Tartu Ülikooli Raamatupood.

Koostööpartnerid

Algusest peale on raamatupoe eesmärk olnud pakkuda

Ülikooli raamatupood Ülikooli tänavas.

VARJE SOOTAK

üliõpilastele ja õppejõududele võimalikult mitmekesist teaduskirjanduse valikut. Alustasime Eestis väljaantud raamatutega, kuid 1997. aastast alates oleme pidevalt arendanud otsekontakte ka väliskirjastustega. Nimed nagu Oxford University Press, Cambridge University Press, Elsevier Science, Springer,

Blackwell ja Sage räägivad iseenda eest, kuid nemad on vaid mõned meie koostööpartneritest.

Näitusmüügid

Raamatupoel on saanud heaks traditsiooniks korraldada soodushindadega võõrkeelse teaduskirjanduse temaatilisi näitusmüüke. Neil

Oleme tänulikud neile õppejõududele, üliõpilastele ja teistele tellijatele, kes on meid omal nõudlikul moel kasvatanud ning kellega koos oleme saanud kasvada.

on valikuliselt esindatud kindla valdkonna viimase aasta jooksul ilmunud raamatuid.

Kuigi uute raamatutega saab end kursis hoida ka kirjastuste kodulehekülgede ja kataloogide abil, on lühikirjelduse alusel siiski tihtipeale raske kõige ilmuva seas valikut teha. Meie näitusmüügid püüavad kas või väikese osa igal aastal ilmuvast teaduskirjandusest erialaspetsialistidele tuua. Viimati tutvustasime kirjandusfestivali Prima Vista raames humanitaarteaduslike raamatuid.

Oleme tänulikud neile õppejõududele, üliõpilastele ja teistele tellijatele, kes on meid omal nõudlikul moel kasvatanud ning kellega koos oleme saanud kasvada. Arenemine on olnud vastastikune protsess – oleme pidanud pingutama, et täita tellijate soove, ja tänu sellele oleme õppinud ka ise paremini pakkuma maailmas ilmutavat erialakirjandust.

Raamatupoodide tegevuse juurde on ajast aega kuulunud ka kirjaniku ja lugeja kokkuvõime ning paljud autorid on valinud oma raamatu esitlemiseks just Tartu Ülikooli Raamatupoe. Uhkusega võime öelda, et teiste hulgas on meie raamatupoes autogramme jaganud Terry Pratchett Inglismaalt ja Marjorie Devine Kanadast.

Tartu Ülikooli Raamatupoe iga-aastased vanaraamatuoksjonid on oodatud sündmuseks laiale hulgaile bibliofiilidele ja

raamatukogudele. Oksjonite korraldamisele on öla alla pannud professor Ülo Matjus, doktor Vello Paatsi ning ajakirja Akadeemia toimetaja Mart Orav.

Traditsiooniliselt anname välja oksjonile pandud raamatuid detailselt kirjeldava kataloogi. Haruldased ei ole pakkumised, mis ületavad alghinna kümnekordselt. Tänavu novembris on kavas juba kümnes raamatuoksjon.

Üritused

Kes on sattunud ülikooli raamatupoodi laupäeva ennelõunal, on ilmselt märganud mõnusa patjadel istuvaid mudilasi innustunult lugusid kuulamas.

Alates 2005. aasta maist on raamatupood kord kuus laupäeviti korraldanud lastehommikuid.

Tunni aja jooksul jutustatakse-loetakse mõne eesti kirjaniku raamatut ning ühiselt joonistatakse tekkinud mõtteid illustreeriv pilt.

Emad-isad võivad samuti kaasa lüüa või siis samal ajal neid huvitavaid raamatuid uurida.

Lastehommikutega oleme püüdnud õhutada lastes lugemishuvi ning miks mitte sealjuures tutvuda tulevaste üliõpilaste, õppejõudude ja akadeemikutega.

Tartu Ülikooli Raamatupoe nimel loodan siiralt, et koostöö, koosõppimine ja -õpetamine jätkub ka tulevikus. Omalt poolt luban, et oleme usinad õpilased.

TÄNA LEHES

Peeter Tulviste – vaimust ja rahast

LK 2

Ülle Kollo-Ergma tööst raamatupoes

LK 2

Mart Orav Akadeemilisest Kooperatiivist

LK 3

Ülo Matjus raamatute oksjonitest

LK 4

Raamatupood Ülikooli 11

- 19. saj lõpus – E. A. Justi raamatu- ja kivitrükiäri
- 1929 – Akadeemiline Kooperatiiv
- 1940–50ndate algul – Akadeemiline Raamat
- 1950ndate algul – 1964 – Raamatukauplus nr 2
- 1964–1983 – Raamatukauplus «Ülikooli»
- 2. oktoobril 1983 tulekahju
- 1. juunil 1988 – Poola restaureerimisfirma alustas hoonekompleksi restaureerimist
- 13. mail 1996 – taasavati Tartu Ülikooli Raamatupood
- 1. aprillil 2001 moodustati OÜ Tartu Ülikooli Raamatupood

Tartu linna peakauplus

N. Liidu ajal oli raamatukauplus «Ülikooli» Tartu linna peakauplus, millele allusid raamatukauplus «Teadus», Raekoja platsil asuv noodikauplus «Helikiri», antikvariaat Riia mäel ja raamatukauplus «Täht» Tähe tänava alguses.

LASTEHOMMIK

Alates maist 2005 korraldab raamatupood kord kuus lastehommikuid. Järgmine lastehommik toimub laupäeval, 13. mail kell 11.

Ülikooli raamatupoe taasavamine 13. mail 1996. Esiplaanil Ants Veetõusme ja Ülle Kollo.

EDUARD SAKK

Algus ei olnud raamatupoel kerge

Silja Barošnikova Los Angelesest
Tartu Ülikooli Raamatupoe direktor 1996–1997

Alguses olid igasugu kahtlused ja hirmud.

Kas ikka saame hakkama, kas ikka tulevad ostjad, kas neil ikka on veel raha raamatute ostmiseks ning kas nad üldse tahavad veel raamatuid?

Siis aga leidsime, et on vaja tegutseda, mitte hirmu

tunda. Tookordse tegutsemise tulemuseks on see, et praegu, 10 aastat hiljem, on ikka veel olemas Tartu Ülikooli Raamatupood.

Oli palju kahtlejaid, oli pahatahtlikke ja lihtsalt ükskõikseid, aga õnneks olid ka entusiastid-raamatusõbrad, kes ei jätanud meid ükski.

Samuti lihtsalt paljud head inimesed ülikooli majandusosakonnast (raamatupood vajab eksisteerimiseks peale raamatute ka puhastusvahendeid jms), ülikooli raamatupidamisest, ülikooli lehestikust.

Ostjad tulid ja mitte ainult

Tartust, vaid ka mujalt Eestist ning tulevad ilmselt siia maani.

Kasutaksin juhus, et tänada neid, kes tegid võimalikuks ja aitasid uuele elule Tartu Ülikooli Raamatupoe: Peeter Tulvistet, kelle idee see oli, Mart Oravat, Riho Illakut, Liivi Ehmanni, Eevi Viderit majandusosakonnast, laohoidjaid, autojuhte.

Erilised head soovid bibliofiilidele Ülo Matjusega eesotsas. Minu lemmikosakonnaks oli vana raamatu osakond. Loodan, et see kunagi taas tatakse. Edu raamatupoele ka edaspidiseks!

NOPPEID

«Praegu töötab Tartu raamatukaupluste – «Akadeemilise Raamatu» ja «Kirjavara» juures 72 ühiskondlikku raamatulevitajat, kes on sinna valitud asutuste-käitiste kollektiivide poolt. Ühiskondlikud raamatulevitajad on suureks abiks raamatukauplustele nõukogude kirjanduse levitamisel ning nad omavad «Akadeemilise Raamatu» ja «Kirjavara» juures laialdase nõukogude raamatute baasi, et teenindada oma asutuse-käitise töötajaskonda eesrindliku nõukogude kirjandusega.»

(K. Metsaots, «Nõukogude raamat igasse kodusse! Raken-dada ühiskondlikud raamatulevitajad tööle kõigis Tartu asutustes ja käitistes», Edasi, 30. november 1949)

«Kes armastab lugeda, astub väga tihti üle raamatukaupluse nr. 2 ukseläve. Siit saab osta ja tellida mitte ainult eesti- ja venekeelset kirjandust, vaid ka rahvademokraatia maade väljaandeid. Kõige paremini on tellimine korraldatud Saksa Demokraatlikust Vabariigist. (...) Kord nädalas saab kauplus nn. tellimislehe, mis sisaldab raamatute nimeid koos annotatsioonidega. See pannakse ostjatele tutvumiseks üles raamatukaupluse nr. 2 uude osakonda (ette-tellitavad teosed, rahvademokraatia maade kirjandus) ja saadetakse raamatukogudele. Vastavalt ostjate ning raamatukogude soovidele tellitakse hiljem teosed.»

(R. Arrak, «Siin käib palju raamatusõpru», Edasi, 06. märts 1962)

AKSEL ORUMAA ERAKOGU

«Aprillis toimus Tallinnas üleliiduline raamatukaubandustöötajate nõupidamine. Üleliidulise kirjastuskomitee töötajaid käis sel puhul ka Tartus. Kui nad vaatasid ringi «Ülikooli» raamatukaupluses ja heitsid pilgu näitajatele, ei suutnud nad kuidagi uskuda nende kokkusobivust. Müüa 263 000 rubla eest kirjandust nii kitsukeselt pinnalt tundus lausa uskumatu. Tuli pikalt – laialt seletada, et teatud protsent sellest summast laekub otse tänavalt, kuhu suvel ja ka talvel tassitakse kandelau-du. Et meil on traditsioonid: selles kaupluses on harjutud käima inimpõlvede jooksul. Et meil on levitajad. Jäädi uskuma.»

(E. Uuk, «Tartu raamatukaubandus eile, täna ja homme», Edasi 14. detsember 1965)

Rändpunalipu üleandmine.

MAIE LINNUSE ERAKOGU

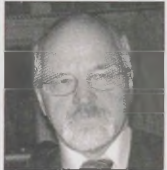

Järjekord ukse taga 1980ndatel, kui poodi tuli müügile defitsiitne raamat. Uksel valvab korra järele miilits.

JANA REBASE ERAKOGU

Vaimu ja raha kohtumispaik

Peeter Tulviste
Tartu Ülikooli Raamatupoe nõukogu esimees
1996–1999

Ametlikel andmetel on Eestis enam kui 40 linna. Tegelik arv on palju väiksem, sest koht, kus pole raamatupoodi, ei ole mingi linn.

Ülikoolilinnas aga peab raamatupoode olema tingimata mitu, ja üks neist peab olema kas ülikooli oma või muul viisil ülikooliga seotud – näiteks oma nime kaudu, või siis sel viisil, et seal kohtab tihti ülikooliinimesi.

Raamatupoed kuuluvad ülikooli enda, kohvikute, muuseumide ja raamatukogude kõrval nende asutuste hulka, mis teevad ühest linnast ülikoolilinna.

«Ülikooli» ja «Teaduse» poed

Veel paarikümne aasta eest käisid ülikooliinimesed Tartus peamiselt kahes raamatupoos. Ühe nimi oli «Ülikooli», teise nimi «Teadus».

Esimesest, mis asus ikka sealsamas, kus praegu ülikooli raamatupoodki, sai muu hulgas ette tellida saksakeelseid raamatuid tollaselt Ida-Saksamaalt NOVA-nimelise tellimislehe järgi.

See oli tollal ainuke viis N. Liidust veidigi Lääne pool ilmunud raamatuid muretseda. (Inglis-ega prantsuskeelsetest ei maksnud unistada, sest – Jumal tänatud – «Ida-Prantsusmaad» polnud olemas.) Tihti kohtas ettetellimislehel Uku Masingu allkirja, rist nime ees ja taga.

Üldse oli huvitav vaadata, mida teised tellisid. Kui püsikunde poe teisele korrusele jõudis, vaatas müüja kohe riulist järele, kas tema «nime peal» oli midagi.

«Teadusest» sai sügisei kirjastuste kataloogide järgi tellida venekeelseid raamatuid, peamiselt teaduskirjandust. Seal ootasid aspirantide ja nooremate õppejõudude

Raamatupoed kuuluvad ülikooli enda, kohvikute, muuseumide ja raamatukogude kõrval nende asutuste hulka, mis teevad ühest linnast ülikoolilinna.

tellitud raamatud riulitel stipi- või palgapäeva, nimi ja kuupäev lipikuga raamatu vahel.

Teised poed

Kolmas koht, kus käidi, oli nn ülikooli rotaprindi müügi-punkt Lossi tänavas (veel varem asus see marksu maja raekoja-poolses otsas).

Seal müüdi ülikooli enda kirjastatud raamatuid, peamiselt õppevahendeid, aga ka näiteks semiootikakogumikke, mis olid tollal eriti ihaldatud ja eriti raskesti kättesaadavad. (Turumajandust ei olnud, tiraaž sõltus raamatu sisu vastavusest või mittevastavusest valitsevale ideoloogiale.) Vanaraamatuhuvilised käisid veel Riia mäe antikvariaadis (praeguses nn ülemises antikvariaadis), mis oli tollal linnas ainuke.

Head mõtted tulevad tihti hilja. Kui oleks nõukogude aja lõpul ülikooli raamatupoe uk-sed-aknad kinni müüritud, nii et kogu sisustus ja ladu oleks paika jäänud, kui põnev oleks seda nüüd avada! (Sama käib ju toidupoe ja terve kaubamaja kohta.) Või oleks tollal taibanud vähemasti kõike poes olnut üksikasjalikult filmida ja sellest täpse nimekirja koostada. Mida neist raamatuid praegu ostaks, kui nad seal niiviisi riulil seisaksid nagu nad tollal seisid? Oma-moodi eksootika oleks ka taas kord varahommikul sappa minna, et mõnda nn defitsiitset raamatut muretseda, mille peatsest poodijõudmisest teatas vaikselt häälel müüja või räägiti ülikooli kohvikus.

Ülikooli initsiatiiv

Murranguaastatel sai poole sajandi järel taas põhimõtte-liselt võimalikuks muretseda

kus tahes maailmas ilmunud mis tahes teadusraamatut, aga värskest erakättesse läinud raamatukaupluste jaoks ei olnud selle korraldamine kerge ülesanne.

Sellepärast otsustas ülikool sekkuda teaduskirjanduse ja muu väärtkirjanduse müüki. Vastavalt olude muutumisele on ülikooli roll raamatupoe tegevuses neil kümnel aastal järjest vähenenud, aga ülikooli raamatupoeks jääb see ikka – muu hulgas müüdavate raamatute valiku, aga ka erilise õhkkonna poolest. Ülikooliinimestele kehtib siin endiselt hinnaalandus.

Kui kõik nii läheb nagu peab, siis korraldab ülikooli raamatupood sellegi aasta novembrikuu keskpaigas ülikooli peahoones juba oma kümnenda vanaraamatu-oksioni.

Eelmise oksjoni raskuspunktid olid Eesti pöörd-aegade trükis, Eesti ja naabermaad, Eesti vanem ja/või haruldane raamat.

Kõige vanem trükis sel oksjonil oli Vana-Liivimaa kaart aastast 1652; kõige kõrgemaks hinnaks kujunes 6000 krooni – samuti ühe vana maakaardi eest. Ostjaid koguneb oksjonile kogu Eestist.

Millest puudust tunnete?

Uurimustest raamatukaubanduse ajaloost Tartus ja mujal Eestis läbi aegade.

Ülikooli raamatupoe filiaalide avamisest neis Eesti paikades, mis soovivad olla linnad selle sõna tõsisel mõttes – nagu on filiaalid ülikoolide apteekidel, mis vastutavad kauba hea valiku ja kõrge kvaliteedi eest.

Vivat, crescat, floreat Bibliopola Universitatis Tartuensis!

Kaks korda ülikooli raamatupoos

Ülle Ergma (end Kollo)
Tartu Ülikooli Raamatupoe direktor
1997–2002

Ülikooli raamatupoodi sat-tusin tööle ammu enne, kui see uksest avas.

Ülikooli viimasel kursusel läksin tööle: eesti filoloogile igati sobilik taskuraha teenimise koht oli Greifi Raekoja platsi pisikeses raamatukaupluses. Õige pea hakkasid aga liikuma jutud, et Tartu Ülikool avab uue raamatupoe – Eesti suurima ja modernseima. Nii sattusingi ülikooli raamatupoe tegemistes kaasa lööma juba päris algusest saadik – ammu enne, kui kauplus uksest külastajatele avas.

Hasart uue asja loomises kaasa lüüa oli suur ja päris mitmed õhtud venisid poe-ruumide ettevalmistamisel peaaegu et südaööni. Kauplus avati suurejooneliselt: meeles on, et Hando Runnel pühendas poe avamisele luuletuse ja avakõne pidas president Lennart Meri.

Sain olla poe alguse juures veidi alla aasta, kui ühel hetkel tundus, et mujal on rohi rohelisem ning lahkusin TÜ raamatupoest. Aga nagu selgus – mitte eriti kauaks.

Raamatupoe juhiks

Kui olin pool aastat mujal tegutsenud, tehti mulle ettepanek asuda tööle ülikooli raamatupoe direktorina. Olin siis 23-aastane, igasuguse juhtimiskogemusega eesti filoloog. Tagantjärele vaadates on isegi veidi raske mõista julgust, millega sellise ametikoha vastu võtsin. Igatahes algas nii minu teine aeg Tartu Ülikooli Raamatupoos, mis kestis viis aastat.

Kuna võrrelda polnud eriti millegagi, sain alles hiljem aru, kui raske alguses oli – veidi üle aasta tegutsenud kauplus töötas alles kahjumi-ga ning minu majandusalased teadmised olid kaunis puudulikud.

Mäletan siiani, kuidas palusin TÜ finantsosakonnalt selgitada endale kassa- ja tekkepõhise raamatupidamis-arvestuse vahet: selgitama pidi päris mitu korda (ärijuh-timise magistrikaadi kaitsmisega mõned aastad hiljem kinnitasin selle lünga täitmist oma hariduses).

Kui kauplust avades oli tun-

Ülikooli raamatupood ei ole loovutanud liidrikohta erialase raamatu pakkumisel, vaid on seda järjepidevalt tugevdanud.

ne, et nii paljudele riulitele mahuvad ära kõik raamatud, mida tahaks välja panna, siis aja jooksul sai selgeks sellise lootuse naiivsus. Ühel hetkel tuli teha strateegiline otsus: kui oli vaja valida, millisel kirjandusel on eesõigus riulipinnale ja ressursidele, sai selleks eriala- ja teaduskirjandus.

Eriala- ja teaduskirjandus

Praegu tundub see igati loogiline samm, kuid tol hetkel oli tegemist raske otsusega: loobusime müümast mõningaid raamatuid, mis teistes kauplustes olid müügi-edetabelite eesotsas. Aga kui keeruline algus poleks ka olnud, tagantjärele vaadates võib öelda, et koos tugeva, üksteist toetava meeskonnaga olime õigel rajal – kujunemas oli stabiilselt ja kasumlikult tegutsev Eesti teadus- ja erialakirjanduse esindusraamatupood.

Tänaseks on aeg kümne aasta võrra edasi läinud, kunagi Eesti suurim ja modern-seim raamatupood on loovutanud selle positsiooni uutele veel avaramatele kauplustele. Samas ei ole Tartu Ülikooli Raamatupood loovutanud liidrikohta erialase raamatu pakkumisel, vaid on seda järjepidevalt tugevdanud. Nii valis Postimees paar aastat tagasi ülikooli poe Eesti parimaks raamatukaupluseks (praegustest suurematest kauplustest oli siis veel avamata vaid Viru Keskuses tegutsev Rahva Raamat).

Leian, et lisaks poe töötajate tunnustamisele oli see tunnustus kogu Tartu Ülikooli liikmeskonnale – sellise poe omanik olla on ehk sama keeruline kui seda juhtida: kiirelt jahvatavat rahaveskit ei saa sellest teadmisest ja silmaringi tähtsustavast kauplusest ilmselt kunagi. Aga just sellisena on minu kui Tartu Ülikooli vilistlase jaoks ülikooli raamatupood see, mis ta olla võiks.

Erialakirjandust ülikooli raamatupoos.

TÜ RAAMATUPOOD

Akadeemiline Kooperatiiv

Akadeemiline Kooperatiiv oli akadeemilise pere ühishuvi, ühistahte ja ühisjõu koondaja

Mart Orav
Ajakirja
Akadeemia
toimetaja

Akadeemiline Kooperatiiv asutati 1929. aasta 16. mail akadeemilise pere majandusliku olukorra ja õpitingimuste parandamiseks ning ühistegevuse arendamiseks.

Põhikiri registreeriti sama aasta 19. augustil. Ajutise juhatuse esimees oli õigusteadlane Oskar Mänd (1901–1968), ärijuhiks valiti ja jäi pikemaks ajaks õigusteadlane Ernst Kull (1903–1964), kes 1924–1929 oli olnud tegev Eesti Kirjanduse Seltsis ning kaasa löönud üliõpilaskonna ja ühistegelistes ettevõtetes. Tema nimega Eesti Vabariigi aegne Akadeemiline Kooperatiiv eelkõige seostubki. Sama aasta sügisel saadi büroo- ja kaupluseruumid Taavet Bergmanni Abiraha Sihtasutuse hallatavasse majja Jaani tn 7 (1932. a-st Ülikooli tn 15; hiljem Ülikooli tn 11, kus asub Tartu Ülikooli Raamatupood). Selles hoones oli juba 19. sajandi lõpukümneteil tegutsenud Wilhelm Adolf Justi (1849–1902) raamatuja kivitrükiäri.

Arvestati ülikooli huve

Nii viidi ellu juba 1920. aastate algul tekkinud idee, mis majandusliku surutise ajal oli julge samm. Omakeelsel ja -meelsel ülikoolil oli vaja õppe- ja teaduslikke raamatuid, sest olemasolevad olid vananenud või kallid ning uute väljaandmine soikunud.

Ka peeti vajalikuks teha ülikooliperele paremini ja odavamalt kättesaadavaks mitmesuguseid kaupu ja teenuseid.

Kooperatiivi liikmeiks võisid olla eelkõige ülikooli tollased ja endised üliõpilased ning vabakuulajad, õppejõud ning koosseisus ette nähtud ametnikud ja teenijad, Tartu Üliõpilaskonna Edustus ning juriidilise isiku õigusega akadeemilised asutused ja organisatsioonid (1929. a-l oli liikmemaksuks ühekordne 10 kr, mida võis tasuda aasta jooksul).

Akadeemilisi kodanikke ja asutusi kutsuti üles tegema kõik kirjatarvete ning kodu- ja välismaiste raamatute ostud, ajalehetellimised jms just oma kooperatiivi kaudu.

Akadeemilise Kooperatiivi tegevuses võib eristada põhi- alasi ja nende toetuseks tegevuskavva võetud abialasi. Oma põhiülesandeks pidas kooperatiiv ülikooli õpperaamatute kirjastamist kindlate põhimõtete ja pikemaks ajaks koostatud süstemaatilise kava alusel ning ülikoolinimesi rahuldava kirjatarvete ja raamatuari pidamist.

Kirjastamine

Kirjastati õppetööks vajalikke ning üldiselt mees teaduse ja kultuuri seisukohalt olulisi teoseid, mida puhtärilisel alusel oli muidu võimatu välja anda.

Ühtekokku jõuti avaldada sadakond raamatut. 1930. aastate lõpul oli kooperatiiv ülikooli õpperaamatute põhiline kirjastaja Eestis. Es-

Akadeemiline Kooperatiiv Saksa okupatsiooni ajal 1941–1944.

KALJU LEIVA ERAKOGU

malt oli aga vaja tutvustada, põhjendada ja propageerida õpperaamatute kirjastamise vajadust. Ka korraldati ankeete õppejõudude hulgas käsi- kirjade saamise võimaluste selgitamiseks ja kirjastuskava tegemiseks.

Õpperaamatute kõrval anti välja sari saksakeelseid ülevaateid eesti vaimsest, majanduslikust ja poliitilisest elust (Hans Kruusi, Andrus Saareste, Harri Moora, Oskar Looritsa jt teosed).

Et nende üllitamist toetas ka välisministeerium, läks suur osa tiraažist nende käsutusse Eesti välispropaganda edendamiseks, kuid neid teoseid kasutati õpikutenagi. 1930. aastate lõpul hakati trükkima ka loengute autorigeeritud stenogramme ja konsepte.

Kirjastamisrahaks saadi esmalt laenuna üliõpilaskonna kirjastussumma. 1932. aastal võttis haridusministeerium riigieelarvesse summad teaduslike õpperaamatute kirjastamiseks, millest kooperatiiv sai veksilaenu võtta (käendajaiks Oskar Mänd, Karl Pikkat jt).

1930. aastate lõpul moodustati haridusministeeriumi juurde teaduslikkude raamatute kirjastusfond. Eesti Teaduste Akadeemia rajamisel viis haridusministeerium õpperaamatute kirjastamise akadeemia juurde. Selle sammu tagajärjed jäid kooperatiivil okupatsiooni tulekuga nägemata.

Teiseks põhiülesandeks oli eriti akadeemilise pere vajadusi rahuldava kirjatarvete ja raamatukaupluse rajamine. Poes müüdi ülikooli õppe- tegevuses ja teadustöös vajalikke asju (büroomasinaid, kartoteeke, kartoteegikaste, loenguvihke, katseklaase jne), ka selliseid töövahendid, mida Eestisse esimest korda ja ainsana sisse toodi.

Müügi põhiartiklid olid kõigepealt kirjatarbed (5–20-sendilistes ostudes eriti; 1931. aastal oli kirjutusmaterjali

sorte müügil 1500), siis komisjoni antud konspektide müük vahendajana, kolmandaks raamatud. Peale Eesti trükkiste oli saalimüügil ka valik soome- ja ingliskeelset kirjandust (1931. aastal näiteks oli müügil kokku 2500 eri raamatut), kooperatiivil oli N. Liidu raamatute esindamise õigus, Rahvasteliidu väljaannete ainuesindus, mitme Inglise firma esindusõigus jne. Muid välisraamatute soove täideti tellimustena. Teadlikult orienteeruti välismaiste kaupade ja kirjanduse puhul Inglismaale, kuid eelkõige propageeriti just Eesti enda tooteid. Kauplus vahendas ka tarvitatud raamatuid: 10-protsendilise tasu eest oli võimalik taasmüüki anda raamatuid ja õppevahendeid.

Muu tegevus

Kooperatiivi liikmed said raamatuid ostes hinnaalandust 10%, konspektidelt 5%. Püüti igati ostjaid juurde leida, sest just selles nähti läbimüügi kasvu, mitte üksiku ostusumma suurendamises. Akadeemilistele klientidele püüti vastu tulla ka väljapoolle raamatuid ja kirjatarbeid jäävatel aladel. Teise maailmasõja puhkedes oldi näiteks kodanlise õhukaitse firma esindajaks Tartus. Muretseti küttepuid akadeemilise pere liikmeile.

Akadeemilise Kooperatiivi juures olid nii üksikisikute kui ka raamatukaupluste huvides pealaos akadeemiliste asutuste, organisatsioonide ja isikute kirjastatud väljaanded, mis muidu oleks olnud laiali ja raskesti kättesaadavad. See aitas sellistest trükkistest ülevaadet saada ning neid levitada. Vahendati kodu- ja välismaa ajalehtede ning ajakirjade tellimist ning võeti vastu kuulutusi. Tegutses õigusteadusalaste õpperaamatute laenukogu, mida kasutas sadakond üliõpilast aastas. Töötas tõlgete ja paljunduste büroo, vahendati trükitöid.

1931. aastal alustas koo-

peratiivi juures tegevust kor- teribüroo, kus erilist kaardisüsteemi kasutades vahendati eeskätt akadeemilisele perele ja õppivale noorsoole vabu elamispidu. 1930. aastate keskel oli väikese tasu eest registreeritud üle tuhande üliõpilastoa; vaatamas käis neid tasuta 7000–8000 isikut aastas.

1932. aastal pandi alus ajalehtede väljalõigete büroole, mis sellisena oli ainuke Eestis. Väljalõikeid võis tellida kõigist Eestis ilmuvaist ajalehtedest ja ajakirjadest. Loodi sidemed ligi paarikümne välismaa bürooga ja nii oli võimalik klientide soove täita ka välisajakirjanduse osas ja vastupidi, Eesti ajakirjanduse materjale välismaale vahendada. Büroo sadakond tellijat soovisid lõikeid kas seeriates kaupa (telliti teemasid nagu riigikaitse, seadusandlus, hariduspoliitika, vabadussõda, majandus, põllumajandus, rahvusküsimused, naisküsimused jne), kuid ka üksik- sündmuste või isikute tähtpäevade jm kaupa. Tellijaiks olid riigi- ja omavalitsuse ning ülikooli asutused, kirjastused, pangad, kindlustusseltsid, eri organisatsioonid, tehased, välissaatkonnad, professorid jt. See oli tasuv ettevõtmine.

Oma sõna püüti öelda ka üliõpilastubade sisustuse alal. Lasti välja töötada lihtsa ja otstarbekohase üliõpilastoa mööbli kavand ning valmistada selle järgi mööbel, mis oli väljas kaupluse ruumides. Tartu näitusel saadi Riigivahema eriauhindki ning idee elluviimist toetas ka Tartu linnavalitsus väikese summaga vastavaks propagandaks. Sellega oli seotud omamaise kodukäsitöö osakond raamatupoes selle levitamiseks ja propageerimiseks. Siia alla kuulusid igasugused mälestus- ja turisistemed ning näiteks ka Taska köitekoja tööd. 1930. aasta Tartu näitusel saadi puule maalitud rahvariiete mudeliga auhindki.

Tegevust alustades oli

Ärijuht Ernst Kull.

AGU KULLI ERAKOGU

Akadeemilise Kooperatiivi logo.

Väljalõigete büroo.

EDUARD SELLEKE

AKADEEMILINE KOOPERATIIV

- Õpperaamatute kirjastamine
- Saksakeelne ülevaadete sari eesti vaimsest, majanduslikust ja poliitilisest elust
- Kirjatarvete müük
- Raamatuari
- Konspektide müügi vahendamine
- Soome- ja ingliskeelse kirjanduse müük
- Ajakirjanduse tellimise vahendamine
- Õiguskirjanduse laenukogu
- Tõlgete ja paljunduse büroo
- Trükitööde vahendamine
- Ajalehtede väljalõigete büroo
- Üliõpilastubade sisustuse väljatöötamine jpm

sõlmitud leppeid teiste äridega hinnaalanduseks Akadeemilise Kooperatiivi liikmeile (riide-, saapa-, galanterii-, koloniaal-, apteegikaupade jm osas; ka kindlustusseltsidega, juuksuritega, pesutöö- kodadega), kuid see vaibus peagi, jäädes käiku mõnel üksikul puhul, näiteks sõjaväe majandusühisuse kaudu oste sooritades.

Tähtsal kohal kooperatiivi tegevuses oli ühistegevuse kui majandusliku omaabi propageerimine. Raamatuaasta puhul 1935 töötas kooperatiiv välja raamatute levitamise kava ühiskaupluste kaudu, mille alusel siis ka hulk kauplusi tegutses.

Ülikooli juubel

Eraldi tuleb esile tuua Akadeemilise Kooperatiivi tegevust 1932. aastal seoses Tartu Ülikooli 300. aasta juubeliga. Ülikool andis neile mitmel alal ainuesindus- õiguse. Tehti leping Theodor Lutsuga filmiks «Alma Mater Tartuensiss» (käsikiri Ilmar Tõnissonilt), anti välja infobülletääne, Tartu juhid, piltpostkaarte, medal, märk, juubelisümboolikaga ümbri- ke, kirjapabereid jms.

Teise suurema üritusena korraldas kooperatiiv nii äri- kontaktide jaoks olulise kui ka poliitilise orientatsiooni osutava näituse Inglise tänapäeva raamatust Tallinnas (1938) ja Tartus (1939). Tartus oli väljas umbes 60 Briti

tähtsama kirjastuse toodan- gust üle 5000 eri raamatu.

Eesti Vabariigi peakonsul Saksamaal Georg Meri kirju- tas 8. mail 1936. aastal: «Kui Akadeemiline Kooperatiiv saab omal alal veel kümme- kond aastat sama viljakalt teotseda, siis on Eesti kultu- ripüüetele rajatud monument, millele isegi soomlastel, rääki- mata lõunapoolsetest naabri- test, pole midagi samaväärset vastu seada». Seda võimalust ei antud. 1940. aastal alanud okupatsioonide aega iseloo- mustavad muutuvad nimed «Riikliku Kirjastuskeskuse (end nat Akadeemilise Koo- peratiivi) raamatukauplus» ja «RKKO raamatukauplus «Akadeemiline raamat», reprivatiseerimine ja amet- lik tegevuse taasalustamine Saksa ajal. Kooperatiivi Sak- sa-aegse ärijuhi Hermann Linnuse (1900–1956) isik jäi aegu ühendavaks lülis: ta jäi teise nõukogude okupatsiooni ajal samades ruumides tegut- seva raamatupoe juhatajaks kuni oma surmani. Ka poest möödunud matuserongkäigus oli sadu inimesi ja tee ääres oli teda ära saatmas rahvamurd.

Kellel on Akadeemilise Kooperatiivi poest ja kõigist hilisemaist mäles- tusi või fotosid, võiksid ülikooli raamatupoe juhatajaga ühendust võtta telefonil 744 1102.

NOPPEID

«Ülikooli» põhiladu on kuuekümnerruutmeetrine ruum. Raamatud asuvad põrandast laeni, vaevalt mahub inimene virnade vahel liikuma. Et ei saa juttugi olla raamatute seadmisest liikide kaupa ning sellega ostu-müügi kiirendamisest. Lisaks on laos külm ja niiske. Asja annaks korraldada, kui välja ehitada kauplusele kuuluv pöönin-guruum ja seni põhiliselt kasutamata tuba kantselei-kauba lao kõrval. 1966. aastal pöördus «Ülikooli» kaupluse juhtkond täitevkomitee poole palvega võtta Tartu Linna Remondi- ja Ehitusvalitsuse tööplaani raamatukaupluse rekonstrueerimine. Taotlust ei rahuldatud põhjendusega, et remondi ja ehitusvalitsuse võimalused on väga piiratud. Ka hiljem on «Ülikooli» juhataja remondist korduvalt rääkinud, kuid tagajärjetult. Aastad aga lähevad.

Kaupluse müügi- ja teistes tööruumides on talvel sooja 3–5°C. Ahjud on vanad ning viletsad. Üldse on küttesüsteemidega üks igavene häda. 1967. aastal ajas tuul ühe korstna plekkpikenduse maha, mille tagajärjel olid laoruumid alatasa paksu suitsu täis, mõningaid ahje ei saanudki kütta (mistõttu sealt ei tulnud õnneks suitsu ka). Kolm (!) aastat kulus asjaajamist ja kirjadevoolu, kuni lõpuks elamutevalitsusest töömehed kohale tulid ja suure porisemise saatel korstna ära parandasid. Aga külm oli ikkagi. Peale selle on sanitaar-sõlm juba mitmendat aastat rikkis; vett tuleb kõikjalt, kus vähegi ava olemas.»

(S. Endre, «Kui vaataks kor-raks ka tagahoovi...», Edasi, 24. detsember 1970)

«Suunitlusest ja soodsast asukohast peahoone lähedus-es lähtudes on Tartu Ülikool avaldanud soovi osaleda kaup-luseruumide rendikonkursil. (...) TÜ haldusprorektori Riho Illaku meelest on aka-deemilise raamatukaupluse avamisega tarvis kiirustada. 1996. aastal kavatseb Soome kaubamaja Stockmann avada Tallinnas oma tütarfirma Akateeminen Kirjakauppa filiaali. Kultuuri- ja haridus-minister Peeter Olesk arvas samuti, et Tartu peaks selles suhtes soomlastest kiirem olema.»

(Asso Ladva, «Ülikool soovib avada oma raamatupoe», Eesti Sõnumid, 19. jaanuar 1995)

««Ülikooli ilu ja võlu on selles, et siin saab sellega, kes sind õpetab, suhelda,» ütles Tulviste avasõnavõtus. «Ome-ti hakati siin niipea, kui see võimalikuks sai, raamatuid trükkima.» Tulviste meenu-tas, et raamatutega kauplemi-se litsents anti ülikoolile juba 1631. aastal, tegelikku müüki alustati 1648. aastal.»

(Martin Pau, «Taasavati Tartu Ülikooli raamatupood», Sõnumileht, 14. mai 1996)

Tartu Ülikooli Raamatu-poe erinumbri tegid:

Lilian Neerut,
Varje Sootak,
Marika Kullamaa,
Maarja Roosi,
Ergi Prommik.

IX raamatuoksjon oli 19. novembril 2005, teemad olid «Eesti pöördelaegade trükis», «Eesti ja naabermaad» ja «Eesti vanem ja/või haruldane raamat».

TÜ RAAMATUPOE ARHIIV

Raamat haamri all

Ülo Matjus

Tartu Ülikooli Raamatupoe nõukogu esimees 1999–2001

Paistab, et üheks Tartu Ülikooli raamatupoe kaubamärgiks on saanud ka raamatuoksjonid.

Nii paistab see muidugi tegijale, vahest ka poe juhatajaile, kuid päris kindlasti neile, kes seda «teenust» on harilikult ostja kõrval samuti ligi 10 aastat tarbinud. Tõenäoliselt tundub «oksjoni-teenuse» osutamises olevat midagi vanamoelist-alalhoidlikku, ka aristokraatlikku või elitaarset, mis ei sobi kokku Tartu Ülikooli kui muutuva trendi-ülikooli palgega. Ent siiski –...

Enne meid

Traditsiooniliselt on oksjon Eestis tähendanud üritust, millega teatud tingimustel võib lõppeda ühe või teise ettevõtmise ajalugu. See on pankrotijärgne sunnitud enampakkumisega väljamüük, millega püütakse veel midagi päästa enne võlavanglat... Teame seda «haamri alla minekut» mõnegi eesti romaani põhjal, mis algab või lõppeb oksjoni kirjeldusega. Hetkel tuleb kindlalt meelde ainult Mait Metsanurga peaaegu tundmatu «jutustis» «Mändide all» (1933), mis algab ühe perekonna oksjonijärgse katsega alustada «mändide all» uut elu... Teist tüüpi oksjon ei ole sunnitud, tähendades pigem katset koondada ja pakkuda mille tahes kogujaile-kollektsionääridele võimalusi täiendada oma kogusid-kollektsioone. Enamik inimesi on kindlasti kuulnud midagi Eesti kunstioksjonitest, eriti seoses mõne maali või graafilise lehe erakordselt, kuigi vaieldavalt kõrge lõpphinnaga... Ent raamatuoksjonid? Neist on vähem kuulda olnud, nad ei ole erutanud Eesti avalikkust. Kui kunstioksjonid on vana nähtus, siis raamatuomad kindlasti hilisemad, kuigi tekkinud on nad pärast trükikunsti sündi Euroopas-kunstioksjonite «koosseisus», Ülle tungides algul illustreeritud raamatu näol – mõni raamat ei olegi albumina muud kui

JÄRGMINE OKSJON

Novembris 2006

lihtsalt kogum gravüüre, st graafilisi lehti! – kunstioksjonitele, et seejärel eralduda iseseisvaiks. Meil on nad tegelikult väga hilised, sest Eesti ja eriti eestikeelse kultuurikihi noorus on piire seadnud. Kui Lääne-Euroopa võib uhkeldada enam kui viiesajandilise spetsiifilise raamatukultuuriga, siis raamatu levikut silmas pidades võib meil kõnelda 250-200-150 aastast, mis 2–3 korda lühem. Oleme olnud järelkäijad.

Kõige varasem raamatuoksjon Eestis, millest olen kuulnud, olevat toimunud 1939. aastal Põltsamaal – tegemist oli ühe lahkuva baltisakslase raamatukogu sunnitud enampakkumisega. Ning esimesed ehtsad trükikataloogiga raamatuoksjonid ilmuvad Eestis mulle teadaolevalt alles 1988. aastal! Nii et selles mõttes ei ole nad vähemalt ajalisel «vanamoelised», vastupidi – nimelt Eestis on nad eriti uued, alles täisikka jõudmas... Esimese säärase oksjoni korraldas teadaolevalt nn Vabariiklik Raamatukaubastu 16. aprillil 1988, selle kataloog trükiti... EKP KK Kirjastuse trükikojas... Enne meid olid oksjone korraldanud veel ühistu «Taavet», Tallinna Bibliofiilide Klubi, mõned vanaraamatukauplused ja üliõpilasseltsid...

Raamatupoe oksjonid

Siis tulime meie. Mõte ise tekkis täiesti spontaanselt endastmõistetava loomuliku mõttena – juba kogetud oksjonite mõjutusel! – peatselt pärast raamatupoe avamist 1996.

Ülikooli rektori Peeter Tulviste õhutusel ja toetusel seadsime algusest peale eesmärgiks korraldada oksjone, mis vastaksid Tartu Ülikooli kui rahvusülikooli ja akadeemilise asutuse kõrgele tasemele. Loodi oksjoni komisjon, mille koosseisu on alati kuulunud kunatine raamatupoe juhataja (järjekorras Silja Barošnikova, Ülle Kollo-Ergma ja Lilian Mutso-Neerut, kes muide oli komisjonis juba alates 2. oksjonist

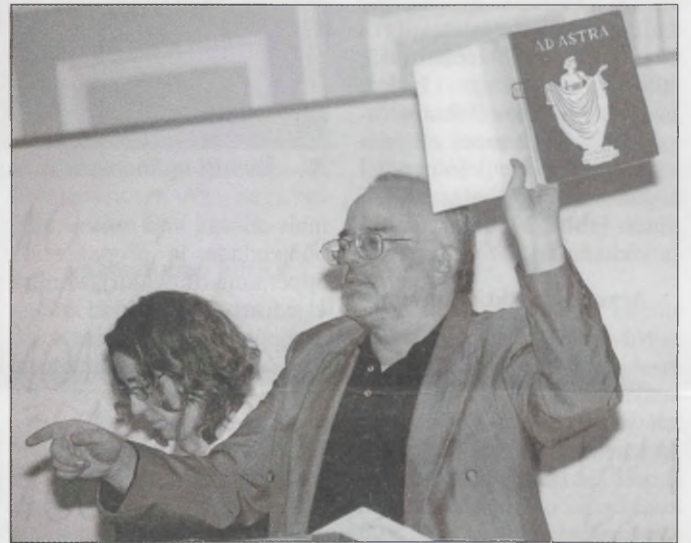
1998 kaubatundjana vana raamatu alal) ning liikmeiks on olnud peale kõneleja veel Vello Paatsi, keda on ka kõik need aastad esimeheks sunnitud, ja Mart Orav, kes on kõik aastad väsimatult ja virtuoosse osavusega oksjonihaamrit käsitsenud.

Tingimused

Kõigepealt pidi oksjon keskenduma Eesti ja eestikeelsele trükisele või ka nn *estica*-le, st meie-ainelisele trükisele. Oleme sellest kinni pidanud, käies alati sõna järgi, mis seisab algusest peale oksjonikataloogi tagakülge kaunistaval vinjetil, mis laenatud jumalateenistusepidamise «Kässi-Ramatust...» (Tallinna, 1699). Sõna ise on pärit Pauluse 1. kirjast korintlastele: «Keik sündko ausaste ja hästi».

Teine tingimus oligi korralike bibliokirjetega trükikataloog, mida iga osaleja võib usaldada, mis on kasutatav oksjonil ning mille väärtus ei kao pärast oksjoni kustumist. Oleme koos Vello Paatsiga oksjonile pakutu vastuvõtjate, väljavajajate ja hindajaina ning kataloogi koostajaina alguse «kaosest» jõudnud nii kaugele, et iga oksjon koosneb kolmest jaotusest: alustame väikese eri- või nimiteemaga (nt Eesti luuleraamat, Eesti lasteraamat, Eesti pöördelaegade raamat jms), millele järgneb mingis rakursis Eesti maa, rahva või riigi alane teema ning lõpetab vanem ja/või haruldane trükis.

See skeem on päris hästi töötanud, igatahes ei koon-da me oksjonile juhuslikku materjali, vaid kuulutame iga oksjoni teemad aegsasti ette välja. Trükisarvuga 100–200 ilmunud katalooge (9) tagantjärele lehitsedes võib tunda, et oksjon on igas mõttes kasvanud. Kõigepealt muidugi oma mahult, sest kui 1. kataloogis oli 32 leheküljel 262 kirjet, siis 9. kataloogis oli 88 leheküljel 930 kirjet... See tähendab kolmekordset kasvu, mis ei ole omaette eesmärgiks, kuigi sellele vastav «käibe» kasv viitab omakorda sellele, et oksjon rahuldab üha paremini ka klientide sisulisi nõudmisi... Kokkuvõttes tähendab see nii müüjate kui

Mart Orav oksjonit pidamas.

TÜ RAAMATUPOE ARHIIV

ka ostjate kasvanud usaldust. Meil on oma stiil, oma käekiri, meil on mõndagi, millest on õppust võtnud teised oksjonipidajad.

Õiglane alghind

Igal sügisel novembris tõmbame ülikooli peahoonesse kokku teatava kindla ringi raamatukogujaid – nii Eesti suuri avalikke raamatukogusid kui ka erakollektsionäärebibliofiile, kes peavad maha põnevaid, dramaatilisi võitlusi. Reegliski on pakkuda õiglase alghinnaga trükiseid, mis on oksjonile võetud valikuliselt, eeskätt silmas pidades nende sisulist ja raamatuloolist väärtust, nende eksemplaarset seisundit, nende haruldust ja nõutavust.

Ses mõttes võib tõesti kõnelda oksjoni aristokraatlikust või elitaarsest iseloomust, kuid peab tunnistama, et isegi keskmised lõpphinnad on täiesti võrreldavad uue raamatu hinnaga uues Eestis. Ka lõpphind kujuneb lõppkokkuvõttes siiski õiglase hinnana, millega realiseerub vaikimisi seatud eesmärk maksta Eestis vana ja haruldase raamatu eest raamatu tegelikule väärtusele vastavat rõhutanud Peeter Tulviste, *rector emeritus*.

Õiglaselt kõrge hinnaga on müüma hakatud vanemaid Eesti trükiseid, haruldasi maakaarte (vanimad meil 17. sajandi keskpaigast peale) jms.

Tõenduseks paar juhtu,

mille puhul arvud tunduvad kõnelevat ka tõelisest väärtusest. Näiteks müüdi 8. oksjonil «Mustlaste muinasjutud» (1938), mis kogunud Paul Ariste, 45 eksemplaris välja andnud Peeter Arumaa ning mis varustatud Aino Bachi akvatinta-tehnikas käsitsi trükitud originaal-illustratsioonidega, lõpphinnaga 12 750 krooni – siiani kalleimalt!

9. oksjonil müüdi lõpphinnaga 5400 krooni Jüri Parijõe il-mumata jäänud «Teotaheliste poiste» (1941) trükipoognate täielik komplekt. See kandis templijäljendit selle kohta, et 7. juulil 1941 oli Eesti NSV Kirjandus- ja Kirjastusajade Peavalitsuse volinik, tsensor, raamatu trükki lubanud...

Päeva pärast, ööl vastu 9. juulit 1941 langeb Jüri Parijõgi veel sellesama Eesti NSV Tartu vanglas kommunistliku massimõrva ohvriks. Nime-tatud pealkirjaga kogumik ilmus uute võimude soosingul tunduvalt laiendatult alles järgmisel, 1942. aastal. Näiteid võiks veelgi tuua, kuid kogemust kokku võttes usun, et näilikust elitaarsusest hoolimata on meie oksjonil sügavalt sisuline ja demokraatlik loomus, sest mõne 10 000 kroonini ulatuva alghinna kõrval valdavad siiski need, mis algavad 10 kroonist. Tartu Ülikooli raamatuäri ei aja mitte ainult äri... Selles võib lugeja peatselt ise veenduda. Kokkusaamiseni novembris 2006! Põnevaid raamatu-lamus!

Если бы не Нарвский колледж — все было бы мечтой

- Нарвский колледж начал свою работу в 1999 году.
- Более 800 студентов на дневном отделении и в открытом университете.
- 1240 участников курсов повышения квалификации в 2005 году.

Нарвский колледж Тартуского университета — старейшего и крупнейшего университета Эстонии, позволяет жителям северо-восточной Эстонии получить высшее академическое образование со знаком качества Тартуского университета, развивает и сохраняет академические традиции и важнейшие общественные ценности. Основанное на мощной научной базе академического образования и багаж широких междисципли-

нарных знаний обеспечивают высокую конкурентоспособность студентов на рынке труда.

Помимо преподавателей колледжа свои знания студентам передают профессора Тартуского университета, а также иностранные лекторы из России, Германии, Америки. Колледж тесно сотрудничает в сфере образования с Псковским государственным педагогическим университетом, Санкт-Петербургским педагогическим университетом им. А.И. Герце-

на, Вильяндской академией культуры ТУ.

Нарвский колледж играет роль центра культуры, организовывая открытые лекции, концерты и выставки. Традиционными стали весенняя книжная ярмарка и интерактивные выставки, знакомящие с достижениями в области образования и науки. Многие идеи, появившиеся и развитые в стенах колледжа, активно способствуют развитию Нарвы, помогая создавать современную жизненную среду.

Ты все еще думаешь, куда подать документы? Хочется получить хорошее образование, получить интересную профессию, а затем найти себе перспективное место работы?

Хочется помимо просиживания над учебниками и получения знаний провести лучшие годы жизни весело и интересно в компании сметливых и изобретательных сверстников? Слушай, это все было бы необычной мечтой, если бы не

было Нарвского колледжа! Отличный способ совместить приятное с полезным: диплом Тартуского университета, лучшие педагоги Эстонии, насыщенная внеучебная жизнь — все это в красивейшем городе Ида-Вирумаа — в Нарве. Ты все еще думаешь, куда подать документы? Поступай в Нарвский колледж — не прогадаешь!

Студенческий совет
Нарвского колледжа

Уважаемые абитуриенты!

Кто, как не студенты, лучше знает свой вуз! Потому присоединяюсь к воззванию наших нынешних студентов. Со своей стороны желаю вам смело и самостоятельно выбрать свой путь в жизни и «ни пуха» на государственных экзаменах!

Катри Райк, директор колледжа

Прикладное высшее образование:

- Специалист по работе с молодежью
- Организация работы местного самоуправления
- Обучение на степень бакалавра:
- Педагог детских дошкольных учреждений (на базе русского языка)
- Гуманитарные предметы в основной школе с русским языком обучения (первая специальность: «эстонский язык как второй» или «английский язык») (только на дневном отделении)
- Экономические науки (только в открытом университете)

Интегрированное обучение на степень бакалавра и магистра:

- Классный учитель (на базе русского языка)
- Обучение на степень магистра:
- Педагог детских дошкольных учреждений (на базе русского языка)
- Преподаватель гуманитарных предметов в основной школе с русским языком обучения («эстонский язык как второй», «английский язык», «человековедение (4–12 кл.)»)

Весенний семестр 2006 г. в Нарвском колледже.

23 января Нарвский колледж заключил рамочный договор о сотрудничестве с Раквереским колледжем Таллиннского университета. Согласно договору, нарвские студенты, получающие специальность «учитель дошкольных учреждений», смогут проходить практику в эстонских детских садах г. Раквере, а раквереские студенты — в Нарве.

17–20 февраля Нарвский колледж впервые принимал участие в «Международной ярмарке образования» в Москве и Санкт-Петербурге. Первым результатом стало официальное предложение Московского государственного педагогического университета о сотрудничестве в сфере научной деятельности, обмена студентами и преподавателями.

22 февраля в Санкт-Петербурге состоялась встреча делегаций Нарвского колледжа ТУ и Российского государственного педагогического университета им. А.И. Герцена, в ходе которой утверждён план сотрудничества на 2006 год. Колледж продолжит традицию приглашения профессоров из Санкт-Петербурга, планируется организация подготовки русскоязычных логопедов в Эстонии.

В феврале колледж заключил первые договоры в рамках программы «Erasmus» с вузами Польши и Болгарии. Эти договоры регулируют обмен преподавателями и студентами в 2006/2007 уч. г.

18 марта в Нарвском колледже состоялась 6-я книжная ярмарка, в которой приняли участие 12 издательств.

С 31 марта по 2 апреля Нарвский колледж проводил международную конференцию «Новые подходы в преподавании английского языка в мультикультурном мире». В конференции приняли участие специалисты в области преподавания английского языка из 11 стран: Эстонии, США, Великобритании, Польши, Косово, Колумбии и др.

26–27 мая в Нарвском колледже Тартуского университета проводится тест на знание русского языка как иностранного. Начало тестирования 26 мая в 9.00.

Стартовать в «Дождь» — хорошая примета

Яанус Виллико
зам. директора
по хозяйственной
части

С начала своей работы в 1999 году Нарвский колледж старался создать в этом здании атмосферу академического университета и сделать условия и среду обучения более современными. Несмотря на обновленные аудитории, библиотеку и компьютерный класс, нынешнее здание колледжа все еще имеет некоторые недостатки, исправление которых требует больших вложений и времени.

В 2003 году Нарвский колледж подал в европейские фонды развития ходатайство о финансировании строительства нового здания. Весной

2004 года Правительство Эстонии приняло решение финансировать этот проект.

На сегодняшний день найдено место для строительства нового учебного корпуса, про-

веден архитектурный конкурс (на лучшую идею архитектурного решения нового здания). Проекты, победившие в конкурсе, отличаются оригинальностью внутренней

планировки и очень интересным внешним архитектурным решением здания.

Строительство нового здания в исторической части города — это одновременно и большая честь, и серьезный вызов, потому что внешний вид нового здания должен органично вписываться в среду и выгодно подчеркивать красоту исторического здания ратуши. Для того чтобы новое здание сочеталось со старым, Нарвский колледж в сотрудничестве с горауправой Нарвы, Департаментом защиты памятников старины Эстонии и Целевым учреждением «Pro Narva» провел большое количество обсуждений, семинаров и конференций.

Хотя новое здание очень

важно для развития Нарвского колледжа, не менее важны и люди, которые в нем учатся и работают. Здание строится, прежде всего, для нынешних и будущих студентов. Именно молодые инициативные люди должны вдохнуть жизнь в новое здание, потому как в новом Нарвском колледже Тартуского университета она должна бурлить с новой силой с понедельника по воскресенье, с раннего утра до позднего вечера. Новое здание — это не просто место для учебы, но и место для общения, приятного времяпрепровождения, и, кто знает, может быть, для кого-то оно станет первым местом работы и поиска самого себя.

Слово студентам

Анастасия Иванкова
английский язык, 1 курс

Я выбрала Нарвский колледж, потому что здесь была специальность, на которую я хотела поступить, и часть обучения проходит на моем родном языке. К тому же мне посоветовали колледж как вуз, дающий хорошее образование.

Мне интересно учиться в колледже. Обучение здесь — это не только лекции, но и различные интересные методики. Радуют и разумные требования преподавателей к студентам.

Я не жалею, что выбрала вуз далеко от дома (я живу в Раквере), и не считаю, что в Нарве учиться хуже, чем, например, в Таллинне. По уровню образования чувствуется, что Нарвский колледж — часть Тартуского университета.

Анна Элонен
классный учитель, 2 курс

Я выбрала специальность "классный учитель", так как у нас целая семейная династия учителей: мама и бабушка. Кроме того, я столкнулась в детстве с негативным отношением педагогов к детям, с их равнодушием к ученикам, и решила, что хочу помогать детям в развитии их способностей.

Нарвский колледж я выбрала потому, что как раз здесь была интересующая меня специальность, и знакомые рекомендовали колледж как хорошее учебное заведение. Колледж оправдал мои ожидания. Учиться здесь интереснее, чем в школе. Много интересных предметов: психология, педагогика и др. И коллектив очень дружный.

Слово выпускникам

Наталья Федоткина
преподаватель русского языка как иностранного в гимназии г. Кейла

Каждый человек сам расширяет свои горизонты. Вот так случилось и со мной.

Когда я только поступала учиться в Нарвский колледж, то думала о работе в одной из нарвских школ и видела себя учителем русского языка и литературы. На третьем курсе у нас появилась возможность выбрать дополнительную специальность "русский язык как иностранный".

На практику я и моя подруга попали в Азери. Нас встретили очень тепло, а от учеников мы были в восторге. Какое-то время даже переписывались. Тогда-то я и решила, что хочу преподавать русский язык как иностранный.

И вот я получила диплом. Начала рассылать свое CV по эстонским школам и, рассмотрев все предложения, остановила свой выбор на Кейлаской гимназии.

Кейла — маленький городок, почти пригород нашей столицы, здесь я живу и работаю уже 3 года. Сначала было трудно. Я попала в эстонскую среду. Одно дело — сдавать экзамен на уровень владения языком, а другое — работать и общаться. Теперь уже все намного легче. Я не жалею о сделанном выборе. Очень довольна своей работой, у меня много идей и планов. Мне повезло с коллективом: меня встретили очень тепло, и все помогали, как могли.

Да, я получила образование в Нарве, но разве это играет роль? По-моему, не важно, где ты учился, что закончил; важно, что ты хочешь в жизни делать. Ответишь себе на этот вопрос — и все получится.

Алла Оявере
и.о. заведующей отдела в нарвском отделе Службы занятости Ида-Вирумаа

В колледж я поступила в 1999 г. на специальность "классный учитель". Мы учились с самого основания колледжа и все трудности переживали вместе. Жизнь в колледже была весьма насыщенной: я изучала — ни много ни мало — 6 языков (помимо родного), осваивала другие дополнительные предметы, участвовала в общественной жизни колледжа, получила дополнительную специальность "педагог дошкольного образования". Поскольку учебный день для меня чаще всего начинался в 8 утра и заканчивался в 8 вечера, колледж стал родным домом, а поэтому хотелось сделать все, чтобы он был более уютным.

Хочется выразить благодарность преподавательскому составу и администрации колледжа за воспитанные во мне за 4 года самостоятельность, решительность, инициативность и ответственность. Благодаря этим качествам в жизни многого можно добиться.

Специальности в Нарвском

Прикладное высшее образование

СПЕЦИАЛИСТ ПО РАБОТЕ С МОЛОДЕЖЬЮ

Цель: подготовить специалиста по работе с молодежью, который умеет планировать, руководить, оценивать и развивать работу с молодежью, а также молодежную политику; способен развивать инициативность и ответственность у молодежи, а также создавать соответствующую среду. Специалист по работе с молодежью получает разностороннюю подготовку для работы как на эстонском, так и на русском языке.

Форма обучения: дневная и открытый университет.

Срок обучения: 4 года.

Язык обучения: эстонский язык, вводное обучение эстонскому языку.

Вступительные экзамены.

Для выпускников школ с эстонским языком обучения: сочинение по родному языку — государственный экзамен (30), иностранный язык: английский, немецкий, французский или русский языки — государственный экзамен (70).

Для выпускников школ с русским языком обучения: сочинение по родному языку — государственный экзамен (30), эстонский язык как второй — государственный экзамен (50), иностранный язык: немецкий, английский или французский — государственный экзамен (20).

Проходной балл для поступления на бесплатное обучение — 70,0. Проходной балл для поступления на платное обучение — 55,0.

В открытом университете: тест по специальности и письменный тест по эстонскому языку.

ОРГАНИЗАЦИЯ РАБОТЫ МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ

Цель: подготовить специалистов с разносторонними знаниями для работы в государственных учреждениях, в некоммерческом и открытом секторах, в местном самоуправлении. В ходе обучения даются знания об административном управлении, о региональном развитии, Европейском Союзе, об экономике, праве и руководстве проектами.

Форма обучения: дневная и открытый университет.

Срок обучения: 3,5 года.

Язык обучения: эстонский язык, вводное обучение эстонскому языку.

Вступительные экзамены.

Для выпускников школ с эстонским языком обучения: сочинение по родному языку — государственный экзамен (30), иностранный язык: английский, немецкий, французский или русский языки — государственный экзамен (70).

Для выпускников школ с русским языком обучения: сочинение по родному языку — государственный экзамен (30), эстонский язык как второй — государственный экзамен (50), иностранный язык: немецкий, английский или французский — государственный экзамен (20).

Проходной балл для поступления на бесплатное обучение — 75,0. Проходной балл для поступления на платное обучение — 55,0.

В открытом университете: тест по специальности и письменный тест по эстонскому языку.

Обучение на степень бакалавра

ПЕДАГОГ ДЕТСКИХ ДОШКОЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ (НА БАЗЕ РУССКОГО ЯЗЫКА ОБУЧЕНИЯ)

Цель: подготовить для детских дошкольных учреждений разносторонне образованных учителей, которые способны создать для развития ребенка благоприятную духовную и физическую среду, привить необходимые навыки обучения и работы, а также консультировать родителей в вопросах воспитания. Будущие педагоги получают дополнительную специальность: "учитель английского языка", "учитель эстонского языка как второго" или "консультирование родителей по вопросам воспитания". Студенты, прошедшие в колледже обучение на ступени бакалавра, могут работать учителями в детских садах.

Форма обучения: дневная и открытый университет.

Срок обучения: 3 года.

Вступительные экзамены: *русский язык как иностранный — государственный экзамен (12,5), *эстонский язык как второй — государственный экзамен (12,5), тест на профпригодность — вступительный экзамен (50), сочинение по родному языку — государственный экзамен (25), иностранный язык: немецкий, английский или французский — государственный экзамен (12,5).

*Абитуриент выбирает из первых двух экзаменов один. Проходной балл для поступления на бесплатное обучение — 70,0. Проходной балл для поступления на платное обучение — 60,0.

В открытом университете: тест на профпригодность и письменный тест по эстонскому языку.

ГУМАНИТАРНЫЕ ПРЕДМЕТЫ В ОСНОВНОЙ ШКОЛЕ С РУССКИМ ЯЗЫКОМ ОБУЧЕНИЯ

Цель: дать знания для преподавания двух предметов в основной школе, при этом один из предметов — эстонский язык как второй или английский язык. В качестве второй или третьей можно получить специальности: "эстонский язык как второй", "английский язык", "история и обществоведение", "природоведение" и "человековедение" на базе эстонского языка, "русский язык как иностранный", "человековедение", "языковое погружение" или специальность "социальный педагог".

Форма обучения: дневная.

Срок обучения: 3 года.

Вступительные экзамены.

Специальность "учитель эстонского языка как второго".

Для выпускников школ с эстонским языком обучения: сочинение по родному языку — государственный экзамен (75), иностранный язык: английский, немецкий, французский или русский языки — государственный экзамен (25);

Для выпускников школ с русским языком обучения: эстонский язык как второй — государственный экзамен (50), сочинение по родному языку — государственный экзамен (25), иностранный язык: немецкий, английский или французский — государственный экзамен (25).

Специальность "учитель английского языка": английский язык — государственный экзамен (50), сочинение по родному языку — государственный экзамен (25), иностранный язык: английский, немецкий, французский или русский языки — государственный экзамен (25).

Проходной балл для поступления на бесплатное обучение — 75,0. Проходной балл для поступления на платное обучение — 60,0.

• По окончании выдается диплом Тартуского университета с академической справкой. Есть право продолжить обучение в магистратуре.

• При платной форме обучения на степень бакалавра или при получении прикладного высшего образования стоимость обучения составляет 22 000 крон в год.

ЭКОНОМИКА

Цель: дать основы академического экономического образования и навыки для работы на местах, требующих знаний в сфере экономики, руководства бизнесом и экономической информатики. Специализация в открытом университете направлена на приобретение специфических знаний в области финансов и учета, а также управления и маркетинга.

Форма обучения: открытый университет.

Срок обучения: 4 года.

Стоимость обучения: 22 000 крон в год (30 АР).

Вступительный экзамен в открытом университете: письменный тест по специальности.

Интегрированное обучение на степень бакалавра и магистра

КЛАССНЫЙ УЧИТЕЛЬ (НА БАЗЕ РУССКОГО ЯЗЫКА)

Цель: подготовить классных учителей с разносторонними знаниями, обладающих целостной картиной мира, которые способны создать благоприятную среду для обучения и развития ученика. Классный учитель в своем классе может преподавать большинство учебных предметов (1–6 кл.). В качестве дополнительной можно выбрать следующие специальности: "учитель эстонского языка как второго (1–6 кл.)", "учитель английского языка (1–6 кл.)", "социальный педагог в основной школе" или "учитель, работающий по методике языкового погружения (1–4 кл.)".

Форма обучения: дневная и открытый университет.

Срок обучения: 5 лет.

Вступительные экзамены: *русский язык как иностранный — государственный экзамен (12,5), *эстонский язык как второй — государственный экзамен (12,5), тест на профпригодность — вступительный экзамен (50), сочинение по родному языку — государственный экзамен (25), иностранный язык: немецкий, английский или французский — государственный экзамен (12,5).

*Абитуриент выбирает из первых двух экзаменов один. Проходной балл для поступления на бесплатное обучение — 70,0. Проходной балл для поступления на платное обучение — 60,0.

В открытом университете: тест на профпригодность и письменный тест по эстонскому языку.

Обучение на степень магистра

Форма обучения: дневная и открытый университет.

Срок обучения: 2 года, объем программы 80 АР.

ПЕДАГОГ ДЕТСКИХ ДОШКОЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ (НА БАЗЕ РУССКОГО ЯЗЫКА)

Цель: подготовить руководителей для детских дошкольных учреждений и консультантов родителей в вопросах воспитания.

колледже

Магистранты обучаются организации воспитательной и образовательной работы.

ПРЕПОДАВАТЕЛЬ ГУМАНИТАРНЫХ ПРЕДМЕТОВ В ОСНОВНОЙ ШКОЛЕ С РУССКИМ ЯЗЫКОМ ОВУЧЕНИЯ

Цель: подготовить к работе в гимназическом звене преподавателя эстонского языка как второго, преподавателя английского языка или человековедение. Специальность предназначена для тех, у кого имеется степень бакалавра или соответствующее ей образование, а также для работающих учителей, которые хотят дополнительно изучить преподавание одного предмета в основной школе или гимназии.

Вступительным экзаменом для кандидата на магистерское обучение являются тест по специальности на профпригодность, который состоит из контроля языковых навыков и эссе.

Эссе пишется на родном языке на педагогическую и/или касающуюся учебной жизни и педагогики тему.

По специальности «учитель английского языка» проводится тест на владение английским языком, по другим специальностям — контроль уровня владения эстонским языком.

Проходной балл для поступления на бесплатное обучение — 60,0

- По окончании выдается диплом магистра педагогических наук Тартуского университета с академической справкой. Есть право продолжить обучение в докторантуре.
- При платной форме обучения на степень магистра стоимость обучения составляет 22 000 крон в год.

Прием на дневное отделение

Обучение на степень бакалавра или прикладное высшее образование.

- Вступительные экзамены проводятся с 26 июня по 2 июля.
- Заявления принимаются с 3 по 14 июля.
- Списки принятых в ТУ публикуются 14 июля в 18.00 в фойе университета и в интернете.
- С поступающими на платные места обучения договоры заключаются с 3 по 21 июля.

* Абитуриент обязан сообщить колледжу об отказе от бесплатного места обучения до 15 августа по электронной почте, лично или выслать письменное заявление на адрес колледжа.

Обучение на степень магистра.

- Заявления принимаются с 27 июня по 7 июля.
- Ходатайство об оценке соответствия результатов предыдущего обучения условиям приема предоставляются в канцелярию колледжа к 1 июля.
- Вступительные экзамены проводятся в период с 8 по 12 июля.
- Списки принятых в ТУ публикуются 15 июля в интернете по адресу: www.ut.ee/sisseastumine.
- С поступающими на платные места обучения договора заключаются с 17 по 21 июля.

Прием в открытый университет

- Заявления принимаются с 31 июля до 23 августа.
- Вступительные экзамены проводятся 26 августа.
- Списки принятых в открытый университет публикуются 1 сентября в интернете по адресу: www.ut.ee/sisseastumine.
- С поступающими на платные места обучения договоры заключаются с 1 по 8 сентября.
- Принятые в университет зачисляются к 22 сентября.

Прием документов:

По рабочим дням 10.00–16.00.

В Нарвском колледже, Кересе 14–101, Нарва, 20304.

Необходимые документы:

- заявление (форма публикуется в интернете по адресу: www.ut.ee/sisseastumine);
- свидетельство об окончании средней школы или же диплом предыдущей ступени обучения и академическая справка;
- свидетельство о сдаче государственных экзаменов;
- свидетельство о сдаче эстонского языка на средний уровень (D категория) или справка о сдаче данного экзамена;
- удостоверяющий личность документ, в случае изменения имени — документ, подтверждающий данный факт.

Открытый университет — открытое будущее

Современное общество требует от человека постоянного самосовершенствования. Одной из гибких и потому зачастую единственно возможной формой реализации идеи «обучения на протяжении всей жизни» является дистанционное обучение. Различные возможности дистанционного обучения предлагает вам открытый университет.

Как показывает наш опыт, абитуриентами открытого университета движут самые разнообразные мотивы. Это и необходимость повышения квалификации в рамках своей профессии или должности, и желание получить дополнительную специальность, и интерес к некоторой области знаний, и стремление к развитию личности в целом.

Высокое качество получаемого в открытом университете образования обеспечивают наши преподаватели, а вы выбираете подходящий именно вам объем, время и темп обучения.

В 2006/2007 уч. г. открытый университет Нарвского колледжа предоставляет следующие возможности.

1. Получить степень бакалавра на спе-

циальностях «педагог детских дошкольных учреждений».

2. **Получить степень магистра педагогических наук по специальностям «педагог детских дошкольных учреждений» (руководство ДДУ, учитель группы детей с особыми потребностями), «классный учитель» и «гуманитарные предметы в основной школе с русским языком обучения» (эстонский язык, английский язык, человековедение).**

3. **Получить прикладное высшее образование по специальностям «организация работы местного самоуправления» и «специалист по работе с молодежью».**

4. **Прослушать отдельные лекционные курсы.**

5. **Участвовать в курсах повышения квалификации.**

Непрерывно присоединяйтесь к нам — вместе и учиться и достигать поставленных целей проще!

Заявления и документы в открытый университет можно подавать с 31 июля по 23 августа 2006 года. Вступительные экзамены в открытый университет на перечисленные выше специальности состоятся 26 августа. Списки поступив-

ших будут вывешены на доске объявлений в Нарвском колледже и опубликованы на сайте ТУ по адресу: www.ut.ee/sisseastumine к 4 сентября.

Возможность прослушать отдельный

лекционный курс

Нарвский колледж предлагает в рамках открытого университета прослушать любой представляющий для вас интерес курс лекций из обозначенных выше учебных программ. Один лекционный курс или объединенные в модуль несколько курсов вы можете прослушать как курсы повышения квалификации. Успешно сдав предусмотренные курсом экзамены или зачеты, вы получаете свидетельство Тартуского университета. В дальнейшем, получая высшее образование, прослушанные предметы вы можете перенести в качестве программных предметов.

Дополнительная информация:

Маарья-Май Льюкене

Тел.: 35 60 608

e-mail: Maarja-Mai.Lookene@ut.ee

Новое в условиях поступления в 2006 году

В Тартуском университете система приема абитуриентов на основании проходного балла действует уже второй год. Все абитуриенты, сумма баллов которых равна или больше требуемой на данной специальности, проходят, в зависимости от набранной суммы, на бесплатное или на платное место обучения в Тартуском университете (сумма баллов рассчитывается на основании государственных экзаменов).

При поступлении на некоторые специальности необходимо сдавать вступительные экзамены. Максимальный результат каждого отдельно взятого экзамена — 100 баллов. Максимальная сумма баллов всех экзаменов после пересчета также равняется 100. Для того чтобы узнать свою итоговую сумму баллов необходимо результат экзамена умножить на процент, в

котором экзамен учитывается на данной специальности, и разделить на сто. Полученные результаты надо сложить.

NB!

• При поступлении на дневное отделение Тартуского университета на вступительные экзамены необходимо предварительно зарегистрироваться на странице ТУ в интернете с 1 по 25 июня 2006 года. Регистрация проводится до подачи документов в ТУ!

• На особых условиях в Тартуский университет могут поступать абитуриенты, набравшие за академический тест 80,0 баллов, а также победители государственных и международных олимпиад и успешные спортсмены. На особых условиях абитуриент может поступать в Тартуский университет только один раз.

Слово работодателям

Татьяна Заруцких
директор Нарвской
Пяхклимяэской
гимназии

Замечательно, что в нашем городе есть вуз, который представляет Тартуский университет. Наше сотрудничество можно оценить как плодотворное и творческое. Именно благодаря колледжу школы и детские сады смогли решить проблему нехватки педагогов эстонского и английского языков.

Лариса Макаренко
руководитель
конторы Хансабанка
в Нарве

Наш опыт приема на работу студентов Нарвского колледжа был исключительно позитивным. Это инициативные и способные люди. Опыт работы в банке обоюдно полезен: он дает будущему педагогу практику общения с людьми, а нам — молодых работников со

все, кому по душе созидательная деятельность с ними, показали себя на практике, в работе с самой лучшей стороны. Это говорит о том, что учебная программа и преподаватели колледжа заслуживают похвалы и благодарности. Не сомневаемся, что разносторонняя просветительская деятельность, открытость всему новому привлечет молодых людей к обучению в Нарвском колледже.

свежим взглядом на жизнь и интересными идеями.

Мы, в первую очередь, обращаем внимание на тех, кто был активным в университете, пробовал себя в разных сферах деятельности, был открыт для общения, стремился к знаниям, путешествовал и знакомился с миром, накапливал опыт. Можем сказать, что студенты и выпускники Нарвского колледжа обладают этими качествами.

Курсы переобучения учителей — новая сфера деятельности

Моника Сакк
специалист по
мультикультурному
образованию

Обучение в течение всей жизни — не просто сочетание слов. В современном обществе люди постоянно испытывают необходимость изучать что-то новое, развиваться, чтобы быть конкурентоспособными на рынке труда. Поэтому возник интерес к различным формам переобучения взрослых. Наряду с курсами повышения квалификации все большую популярность завоевывает переобучение, которое предоставляет возможность получения еще одной специальности в дополнение к уже имеющейся.

Основное внимание в сфере переобучения колледж уделяет учителям русскоязычных гимназий Эстонии. Чтобы подготовить учителей к частичному переходу на обучение на эстонском языке

в гимназическом звене в 2007 году, колледж при поддержке программы обучения эстонскому языку в рамках проекта ЕС "Phare" и Целевого учреждения интеграции, провел в 2005 году курсы переобучения для учителей истории и обществоведения, учителей природоведения и человековедения и учителей географии основной школы (объем 40 АР). В курсе приняло участие 70 учителей. В настоящее время продолжаются курсы переобучения учителей классов языкового погружения.

Осенью 2006 года начнутся курсы переобучения по специальности "учитель истории и природоведения в основной школе". В дополнение к ним, при поддержке Социального фонда ЕС начинают работу еще два больших проекта. Совместно с Целевым учреждением интеграции колледж проводит обучение эстонскому языку для учителей общество-

ведения и географии в гимназическом звене, а также обучение пройдут советники по частичному переходу школ на обучение на эстонский язык. Второй проект выявит готовность к переобучению учителей нарвских школ с русским языком обучения. В его рамках будет проведено обучение планированию карьеры и переобучение учителей по специальности "социальный работник" или "руководитель проекта".

В дальнейшем планируется предлагать переобучение как для изучения эстонского языка в рамках специальности, так и методическое переобучение в рамках программ тех предметов, преподавание которых перейдет в 2007 году на эстонский язык.

Дополнительная информация:
Моника Сакк,
e-post: Monica.Sakk@ut.ee,
тел. 356 1985,
www.narva.ut.ee

Реальность работы с молодежью: конспекты и костюм клоуна

Илья Голомб
специалист
по работе
с молодежью, 2 курс

Не раз я задавал себе вопрос: «Кем все же является молодежный работник: образованным педагогом или шоуменом с широким спектром умений?» С одной стороны, совершенно ясно, что современная работа молодежи требует глубоких знаний в области спешпедагогики, коммуникации и организации проектной деятельности. С другой стороны, без знаний и умений по организации свободного времени, а также в области сценического или ораторского искусства качественной работы с молодежью тоже не развернешь.

К счастью, теоретические знания, полученные в Нарвском колледже, помогают мне заниматься организацией и проведением различных мероприятий. Вот пара примеров. Молодежные ярмарки «Intellektika» и «Teeviit», на которых я вместе с другими студентами представлял Нарвский колледж, заставили вернуться к конспектам первого курса, потому как задача университетских газет — это не только рекламная

рутина, здесь без ораторского искусства и знания основ делопроизводства не обойтись. Под Таллинном (в Лагеди), работает молодежный центр «Väike Päike», где я провел около десяти детских праздников. Иногда приходилось перевоплощаться в клоуна, иногда в пирата. И хотя работал я с детьми, пригодились знания, полученные на лекциях по организации мероприятий.

Предмет «Знания об Эстонии» и практика изучения природы в Ляхемааском национальном парке оказались

для меня очень интересными и познавательными. Без знаний, полученных в рамках этих курсов, мне не удалось бы выступить в роли гида в проектах «Школьный мир в Нарве» и «Дорога Свободы».

Впереди у меня первая практика в молодежном центре Ласнамаэ, летом — первая практика в детском лагере. Здесь уж точно будет ясно, в чем мы больше нуждаемся: в педагогике или в опыте развлекательной деятельности. В одном я уверен — на практику я возьму свои конспекты и костюм клоуна.

Денис Чертов
английский язык,
1-ый курс

Наверняка, вы знаете, что *lucky* с английского переводится как «удачливый». А как переводится *Loki*, мало кто знает: сколько ни крути, ни листай англо-русский словарь, ничего не найдешь. Почему? С удовольствием объясню.

Loki (Локи) — скандинавское слово. Такое имя в скандинавской мифологии носит один из основных богов, который часто подшучивает и насмехается над другими богами. Но *Loki* — это еще и

Международные научные конференции Нарвского колледжа

Елена Нымм
лектор русской и
мировой литературы

В числе традиционных научных конференций Нарвского колледжа можно назвать ежегодную студенческую научную конференцию, которая обычно проходит в конце апреля — начале мая (в этом году она состоится 5–7 мая), и международную конференцию, посвященную обсуждению русско-балтийских межкультурных контактов (проводится раз в три года, очередная конференция состоится 20–22 октября 2006 года).

В этом году на Студенческую научную конференцию собираются приехать студенты из университетов Эстонии и России. Тематика конференции связана с основными направлениями работы колледжа и научными интересами студентов нашего вуза (заявлены доклады по вопросам педагогики, методики преподавания школьных предметов, лингвистике, литературоведению, социологии и др.). В качестве работы языков конференции выступают русский, эстонский и английский. По итоговым материалам конференции планируется издание сборника статей.

На октябрьской конференции этого года, которая носит название «Этнические представления и стереотипы — где граница?», мы предлага-

ем обсудить проблемы взаимодействия пограничных культур, рассмотреть процесс формирования представлений о другом народе и его культуре на материале исторических, литературных, фольклорных и других источников. Конференция объединит как ведущих специалистов в области русско-балтийских культурных контактов, так и молодых исследователей Прибалтики, России, Германии и других европейских стран. Рабочими языками конференции являются русский и английский. Итоговые материалы конференции составят сборник научных статей.

Вячеслав Коновалов
руководитель
лектората
иностранных языков

С 31 марта по 2 апреля 2006 года в Нарвском колледже Тартуского университета проводилась международная научно-практическая конференция «Новые подходы к преподаванию английского языка в мультикультурном мире» (New Approaches to Teaching English in a Multicultural World).

На конференции параллельно вели работу четыре секции, обсуждавшие следующие вопросы:

• проблемы, возникающие в процессе преподавания ан-

глийского языка в мультикультурном классе и их решение;

• использование фильмов, литературы и электронных средств информации в преподавании языка на всех уровнях;

• инновационные подходы в преподавании английского языка в средней школе и гимназии;

• новые подходы в преподавании английского языка в высшем учебном заведении.

Главными спонсорами конференции стали Британский Совет (British Council), Международная Языковая Служба (International Language Services) и Американское посольство в Таллине. Открыла конференцию посол США в Эстонии госпожа Алдона Вош.

В конференции приняли участие более 90 специалистов в области преподавания английского языка из 11 стран мира. Среди докладчиков были представители США, Великобритании, Литвы, Косово, Польши, Колумбии, Хорватии и Эстонии. Наиболее многочисленной была, естественно, группа участников, которую составляли преподаватели вузов и учителя школ Эстонии.

Конференции, посвященные проблемам преподавания английского языка, станут регулярными. В планах Нарвского колледжа — проведение подобных конференций каждые 2 года.

Lucky Loki

Наверняка, вы знаете, что *lucky* с английского переводится как «удачливый». А как переводится *Loki*, мало кто знает: сколько ни крути, ни листай англо-русский словарь, ничего не найдешь. Почему? С удовольствием объясню.

Loki (Локи) — скандинавское слово. Такое имя в скандинавской мифологии носит один из основных богов, который часто подшучивает и насмехается над другими богами. Но *Loki* — это еще и

название нашего сценического клуба, основанного на базе предмета «Основы сценического искусства» в сентябре этого года.

Клуб «*Loki*» — это красивые, креативные, веселые студенты первого курса и не менее красивый, креативный, веселый, наш режиссер-руководитель Елена Сабинина. Кроме всего прочего, она умеет петь, играть на гитаре и пианино.

В клубе мы проводим тренинги для снятия напряжения, разрабатываем диафрагму и дыхание, тренируем артикуляционный аппарат (произносим скороговорки), смотрим фильмы, спектакли,

проводим творческие вечера, поем песни про «страшно-лохматых собак» и «кузнечиков с коленками назад». А самое главное — уже сейчас кипит репетиция искрометного, смешного, и в то же время заставляющего задуматься спектакля, который никого не оставит равнодушным.

Итак, теперь вы официально уведомлены о существова-

нии нашего клуба. Кто-то спросит: «И что?». Во-первых, если появилось желание, вы можете влиться в наш клуб (обращайтесь к автору статьи). Во-вторых, будет надежда на то, что однажды состоится премьера нашего спектакля, а с надеждой жить всегда интереснее. И последнее: запомните, что клуб «*Loki*» — это сила!

AJALEHE TOIMETUS

Toimetuse: Jana Tondi, Anneli Roose

Tegevtoimetaja: Pavel Kurakin

Korrektuur: Olga Burdakova, Vadim Semjonov, Anneli Roose, Julia Issaeva, Jana Tondi

Tõlked: Pavel Kurakin, Margarita Koskinen, Jana Tondi, Anneli Roose

Fotod: Irina Kivimäe, TÜNK

Küljendaja: Ruslan Džurgenov

Tule õppima Narva kolledžisse!

- tegutseb aastast 1999
- üle 800 üliõpilase päevases õppes ja avatud ülikoolis
- 1240 täiendkoolitusel osalejat 2005. aastal

Tartu Ülikooli Narva Kolledž, Eesti vanima ja suurima ülikooli kolledž pakub Kirde-Eestis Tartu Ülikooli kvaliteedimärgiga akadeemilist kõrgharidust, hoiab ja arendab akadeemilisi traditsioone ning seisab ühiskonnale oluliste väärtuste eest. Kolledži üliõpilased saavad teaduspõhise akadeemilise hariduse, laiapõhjalise ja interdistsiplinaarse teadmistepagasi, mis

tagab tööturul kõrge konkurentsivõime.

Kolledži õppejõudude kõrval on õppetöösse kaasatud Tartu Ülikooli professorid ning välisõppejõud Venemaalt ja Saksamaalt. Kolledžil on tihe hariduskoostöö Pihkva Riikliku Pedagoogilise Instituudi ja Herzeni-nimelise Venemaa Riikliku Pedagoogilise Ülikooliga.

Oma asukohast tingituna täi-

dab Narva kolledž ka kultuuri-keskuse rolli, korraldades avalikke loenguid, näitusi ja kontserte. Traditsiooniks on kujunenud kevadine raamatulaat ja interaktiivsed haridus- ning teadusavutusi tutvustavad näitused. Mitmed Narva kolledži seinte vahelt välja kasvanud ideed toetavad aktiivselt Narva linna arengut, aidates kujundada kaasaegset ja inimsõbralikku elukeskkonda.

Oled kahevahel ja ei suuda otsustada, kuhu minna õppima?

Soovid saada korraliku hariduse ja töötada tulevikus perspektiivikal töökohal?

Lisaks raamatukogus veedetud ajale ja saadud teadmistele soovid ka aktiivselt aega veeta koos lõbusate ja leidlike noortega?

See jääski unistuseks, kui

ei oleks TÜ Narva Kolledžit!

Parim võimalus on tulnud — TÜ diplom, parimad Eesti õppejõud, sisukas tudengielu ja seda kõike imekaunis Narvas Ida-Virumaal.

Murrad ikka pead, küsides endalt, kuhu minna õppima?

Tule õppima Narva kolledžisse - see on parim valik!

*Narva kolledži
üliõpilasnõukogu*

Head tulevased üliõpilased, kõige paremini tunnevad üht õppeasutust need, kes selles õpivad. Seetõttu usaldan ma igati meie tänaste üliõpilaste üleskutset teile.

Omalt poolt soovin julgeid ja iseseisvaid valikuid ning head põrumist riigieksamitel.

*Katri Raik,
kolledži direktor*

Rakenduskõrgharidus:

- Noorsootöö
- Kohaliku omavalitsuse korraldus

Bakalaureuseõpe:

- Koolieelse lasteasutuse õpetaja (vene keele baasil)
- Humanitaarained vene õppekeelega põhikoolis (esimene eriala eesti keel teise keelena või inglise keel) (ainult päevases õppes)
- Majandusteadus (ainult avatud ülikoolis)

Bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õpe:

- Klassiõpetaja (vene keele baasil)

Magistriõpe:

- Koolieelse lasteasutuse õpetaja (vene keele baasil)
- Humanitaarainete õpetaja vene õppekeelega põhikoolis (eesti keel teise keelena, inglise keel, inimeseõpetus 4-12.kl.)

Kolledži uus õppehoone

Jaanus Villiko
haldusjuht

Täna tegutseb Tartu Ülikooli Narva Kolledž hoones, mis ehitati 42 aastat tagasi. Enne Narva kolledžit asusid samas hoones Narva polütehnikum ja Narva kõrgkool. Alates 1999. aastast on Narva kolledž püüdnud õppehoones luua akadeemilise ülikooli atmosfääri ning kaasajastanud vastavalt võimalustele tingimusi õppetöö läbiviimiseks.

Vaatamata uuenenud raamatukogule, arvutiklassile ja auditooriumitele on Narva kolledži praegusel õppehoonel siiski mitmeid puudusi, mille kõrvaldamine nõuab suuri rahalisi ja logistilisi vahendeid.

2003. aastal taotles Narva kolledž Euroopa Liidu tõukefondidest rahastust uue õppehoone ehitamiseks ja 2004. aasta kevadel otsustas Eesti Vabariigi Valitsus projekti toetada.

Tänaaks on leitud krunt uue õppehoone ehitamiseks, toimunud on vajalikud eeluurinud ning läbi on viidud konkurss õppehoone arhitektuurilise ideelahenduse leidmiseks. Vaadates konkursi võidutööd, võib juba praegu öelda, et uue õppehoone ruumilahendus on põnev ja inspiratsioonitav ning selle väline külg väga huvitava arhitektuurilise lahendusega. Samuti on võidutöö arhitektuurilist välisilmet tunnustatud nii Eesti kui ka Euroopa arhitektuurialases kirjanduses.

Uus õppehoone rajatakse Narva vanalinna raekoja kõrvale – auväärsemat asukohta on Tartu Ülikooli Narva kolledžile raske leida. Vanalinna uue hoone ehitamine on suur au ja väljakutse, sest uue ehitise välisilme peab keskkonda sobima ja vana raekoja esile tõstma. Seda enam, et raekoda üks vä-

heseid hooneid, mis on Narva vanalinnast esialgsel kujul säilinud. Selleks, et uus ja vana hoone omavahel kokku sobiks, on Narva kolledž koostöös Narva linna, Eesti Muinsuskaitseameti ja Sihtasutusega Pro Narva korraldanud arvukalt

seminare, konverentse ja arutelusid.

Kuigi uus õppehoone on Narva kolledžile edasise arengu seisukohast äärmiselt tähtis, on veelgi tähtsamad inimesed, kes selles hoones õpivad ja töötavad. Hoone rajatakse eelkõige mõeldes praegustele ja tulevastele üliõpilastele. Ilma noorte ja teotaheliste inimesteta ei hakka uus hoone

elama, kuid uues Tartu Ülikooli Narva kolledžis peab elu keema! Seda esmaspäevast pühapäevani varastest hommikutundidest hilise õhtuni. Uus õppehoone ei ole koht ainult õppetöös, vaid ka lihtsalt ajaveetmiseks, suhtlemiseks ning miks mitte ka elu esimeseks töökohtaks ja iseenda leidmiseks.

Kevadsemester 2006 Narva kolledžis

23. jaanuaril sõlmisid Narva kolledž ja Tallinna Ülikooli Rakvere kolledž raamlepingu. Vastavalt lepingule saavad Narva tulevased lasteaiaõpetajad läbi praktika Rakvere linna eestikeelsetes lasteaedades ja Rakvere üliõpilased Narva keelekümbluslasteaedades.

17.-20. veebruaril võttis Narva kolledž esmakordselt osa rahvusvahelistest haridusmessidest Moskvast ja Sankt-Peterburis, mille tulemusel tegi Moskva Riiklik Pedagoogiline Ülikool kolledžile ettepaneku teha koostööd üliõpilaste ja õppejõudude vahetuse osas.

22. veebruaril toimus Sankt-Peterburis Narva kolledži ja Venemaa Herzeni nim. Riikliku Pedagoogilise Ülikooli delegatsioonide kokkusaamine. Kooskõlastati tegevused 2006. aastaks. Kolledž jätkab Peterburist külalisprofessori kutsumise traditsiooni, samuti seisab ees venekeelsete logopeedide ettevalmistamise käivitamine Eestis.

Veebruaris sõlmis Narva kolledž esimesed Erasmus lepingud Poola ja Bulgaaria kõrgkoolidega, mis võimaldavad 2006/2007. õppeaastal nii üliõpilaste kui ka õppejõudude vahetust.

18. märtsil toimus Narva kolledžis 6. eestikeelset kirjandust tutvustav raamatulaat, kus osales 12 kirjastust.

31. märtsist 2. aprillini toimus Narva kolledžis rahvusvaheline konverents "Uued lähenemised inglise keele õpetamisele mitmekultuurses maailmas". Konverentsil osales 90 inglise keele õpetajat ja õppejõudu kõikjalt Eestist, aga ka Ameerika Ühendriikidest, Suurbritanniast, Poolast, Kosovost ja Kolumbiast.

26.-27. mail 2006 algusega kell 9.00 on Tartu Ülikooli Narva kolledžis võimalus sooritada vene keele kui voorkee test.

5.-7. maini toimus Narva kolledžis teine rahvusvaheline üliõpilaste teaduslik konverents, mis käsitles lingvistika, kirjanduse, pedagoogika, ajaloo ja sotsiaalteaduste aktuaalseid küsimusi. Ettekanne-tega esinesid Eesti ja Venemaa ülikoolide üliõpilased.

31. juulist 9. augustini korraldab Narva kolledž järjekordse vene keele suvekooli. Kursus on suunatud vene keelt eelkesktasemel valdavatele huvilistele ja keskendub vene kõnekeele oskuse arendamisele.

Sõna üliõpilastele

Anastassia Ivankova
inglise keel, 1. kursus

Mulle soovitati Narva kolledžit kui kõrgkooli, mis annab head haridust.

Narva kolledž on minu ootused täitnud, mul on siin huvitav õppida, sest õppimine ei koosne ainult loengutest, vaid ka erinevate huvitavate meetodite rakendamisest. Rõõmu teevad õppejõudude põhjendatud nõudmised tudengite suhtes. Ma ei kahetse, et otsustasin mitte oma kodulinna Rakvere, vaid Narva kasuks. Ma ei arva, et Narvas on haridus hullemas olukorras, kui näiteks Tallinnas. On igati tunda, et Narva kolledž on Tartu Ülikooli osa, sest hariduse omandamine on siin kõrgel tasemel.

Anna Averjanov
noorsootöö, 1. kursus

Mulle meeldib kolledžis. Tahan rõhutada kolledži sõbralikku õhkkonda. Õpe on huvitav: meil toimuvad väljasõidud, õppekursioonid, see kõik laiendab silmaringi, lisab teadmisi, arendab. Kolledži poolt pakutavate tehniliste vahenditega ja raamatukoguga olen samuti rahul. Ka ei ole mul probleeme tekkinud vene keele vähese oskuse tõttu. Mulle hakkab siin järjest rohkem meeldima, kuigi algul oli kõik nii võõras. Pealegi tulin siia Põltsamaalt, et saada uusi kogemusi.

Anna Elonen
klassiõpetaja, 2. kursus

Valisin klassiõpetaja eriala, kuna meie peres on õpetajad ka minu ema ja vanaema. Lapsepõlves kohtasin ma tihti pedagoogide ükskõiksust õpilaste suhtes. Otsustasin, et tahan aidata lastel nende võimeid arendada. Narva kolledži valisin ma välja seepärast, et siin oli olemas täpselt mind huvitav eriala ning minu tuttavad soovitasid kolledžit kui head õppeasutust. Kolledž täitis minu ootused täielikult. Palju on huvitavaid õppeaineid - psühholoogia, pedagoogika jt. Ka kollektiiv on väga sõbralik.

Sõna vilistlastele

Natalja Fedotkina
vene keele kui võõrkeele õpetaja
Keila Gümnaasium

Iga inimene laiendab oma horisonte ise. Nii juhtus ka minuga. Kui ma asusin õppima Narva kolledžisse, siis mõtlesin ainult tööle ühes Narva linna koolis. Mulle on alati meeldinud kirjandus ning nägin ennast just vene keele ja kirjanduse õpetajana. Kolmandal kursusel tekkis meil võimalus valida lisaeriala, valisin vene keele kui võõrkeele.

Saabus lõpetamise aasta ja sain diplomi. Otsin Õpetajate Lehe ning asusin oma elulookirjeldust Eesti koolidele saatma. Pärast mitmete pakkumiste kaalumist langetasin otsuse Keila Gümnaasiumi kasuks.

Tänaseks olen Keilas elanud ja töötanud juba 3 aastat. Alguses oli raske, sest sattusin eestikeelsesse ümbrusesse. Üks asi on sooritada kategooria- või tasemeksam, hoopis teine aga eesti keeles suhtlemine ja töötamine. Nüüd on kõik juba palju kergem. Ma ei kahetse tehtud valikut. Olen tööga väga rahul, mul on kogunenud palju ideid ja plaane. Ka töökaaslastega on mul vedanud. Mind võeti vastu väga soojalt ning aidati, millega saadi.

Jah, ma sain oma hariduse Narvas, ent kas see on väga oluline? Minu arvates pole tähtis, kus sa õpid, millise kooli lõpetad, vaid see, mida elus saavutada tahad. Kui sellele küsimusele on vastus olemas, saad kõigega hakkama.

Alla Ojaverre
Ida-Virumaa Tööhõiveameti
Narva osakonna juhataja kt

Asusin 1999. aastal Narva kolledžis õppima klassiõpetaja eriala. Alustasin õpinguid kolledži asutamisaastal ning kõik õppeskeritud raskused elasime koos üle. Elu õppeasutuses oli küllalt sisutihe: õppisin ei vähem ega rohkem kui kuut keelt peale emakeele, omandasin teisigi lisaaineid, osalesin kolledži ühiskondlikus elus ning läbisin lisaeriala koolieelse õppeasutuse pedagoog. Kuna õppepäevad algasid sageli hommikul kell 8 ning ka lõppesid kell 8 (tösi, õhtul), sai kolledžist mulle kodu ning seepärast oli soov teha kõik selleks, et see oleks mugav ning oma.

2003. aasta juunikuu - lõpupidu. Soov kolledžist lahkuda puudus, ent ees ootasid Elu ja Töö. Juba esimesel nädalal peale lõpetamist helistasin koolidesse ja lasteaedadesse ning sain ühes lasteaia töö põhitöökohaga pedagoogi puhkuse ajaks. Seejärel kandsid vilja eelnevalt paljudesse asutustesse saadetud elulookirjeldused mulle tehti pakkumine asuda põhikohaga tööle Ida-Virumaa Tööhõiveametis. Nii algas minu jaoks riigiteenistuja karjäär.

Kuidas jääb siis valitud erialaga? Ees ootab magistrantuur, edasi vaatame. Tahan väljendada tänu kolledži õppejõududele ning administratsioonile, kes suutsid 4 aastaga kasvatada minus iseisvust, otsustus- ja algatusvõimet ning vastutustunnet. Tänu nendele omadustele võib elus paljugi saavutada.

Narva kolledži erialad

Rakenduskorharidusope

NOORSOOTÖÖ

Valmistatakse ette noorsootöö spetsialist, kes oskab planeerida, juhtida, hinnata ja arendada noorsootööd ning -poliitikat; suudab arendada noorte omaalgatust ja -vastutust ning luua vastava keskkonna. Noorsootöö spetsialist saab mitmekülgse ettevalmistuse tööks nii eesti kui ka vene keeles.

Õppevorm: päevane ja avatud ülikool
Õppeaeg: 4 aastat
Õppekeel: eesti keel, sissejuhatav eesti keele õpe
Sisseastumiseksamid: *eesti kooli lõpetanutele*: emakeele kirjand - riigieksam (30), võõrkeel - inglise, saksa, prantsuse või vene keel - riigieksam (70);
vene kooli lõpetanutele: emakeele kirjand - riigieksam (30), eesti keel teise keelena - riigieksam (50), võõrkeel - saksa, inglise või prantsuse keel - riigieksam (20). Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 70,0. Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 55,0.
Avatud ülikoolis: erialakatse ja eesti keele test (kirjalik)

KOHALIKU OMAVALITSUSE KORRALDUS

Valmistatakse ette mitmekülgsete teadmistega spetsialiste tööks riigiasutustes või mittetulundussektoris ning avalikus sektoris, suunaga kohalikele omavalitsustele. Stuudiumi jooksul saadakse teadmised avalikust haldusest, regionaalsest arengust, Euroopa Liidust, majandusest, õigusest ja projektijuhtimisest.

Õppevorm: päevane ja avatud ülikool
Õppeaeg: 3,5 aastat
Õppekeel: eesti keel, sissejuhatav eesti keele õpe
Sisseastumiseksamid: *eesti kooli lõpetanutele*: emakeele kirjand - riigieksam (30), võõrkeel - inglise, saksa, prantsuse või vene keel - riigieksam (70);
vene kooli lõpetanutele: emakeele kirjand - riigieksam (30), eesti keel teise keelena - riigieksam (50), võõrkeel - saksa, inglise või prantsuse keel - riigieksam (20). Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 75,0. Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 55,0.

Avatud ülikoolis: erialakatse ja eesti keele test (kirjalik)
• Lõpetamisel Tartu Ülikooli diplom koos akadeemilise õiendiga. Õpinguid on õigus jätkata magistriõppes.
• Õppeteenustasu bakalaureuse- ja rakenduskorharidusõppes riigieelarvelisel õppekohal 22 000 krooni õppeaastas.

Bakalaureuseõpe

KOOLIEELSE LASTEASUTUSE ÕPETAJA (VENE ÕPPEKEELE BAASIL)

Valmistatakse ette mitmekülgsete teadmistega koolieelse lasteasutuse õpetajaid, kes on võimelised kujundama lapse arenguks soodsa vaimse ja füüsilise keskkonna, vajalikud õppimis- ja tööharjumused. Tulevased pedagoogid omandavad kas lapsevanemate nõustamise kasvatuskõvimustes, inglise keele või eesti keele kui teise keele õpetaja lisaeriala. Kolledži bakalaureuseastmel lõpetanud võivad töötada lasteaedades õpetajatena.

Õppevorm: päevane ja avatud ülikool
Õppeaeg: 3 aastat
Sisseastumiseksamid: *vene keel võõrkeelena - riigieksam (12,5), *eesti keel teise keelena - riigieksam (12,5), kutsesobivuskatse- sisseastumiseksam (50), emakeele kirjand - riigieksam (25), võõrkeel - inglise, saksa või prantsuse keel - riigieksam (12,5).
*Üliõpilaskandidaat valib esimesest kahest eksamist ühe. Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 70,0. Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 60,0.
Avatud ülikoolis: kutsesobivuskatse ja eesti keele kirjalik test.

HUMANITAARAINED VENE ÕPPEKEELEGA PÕHIKOOIS

Antakse ainealased teadmised eesti keel teise keelena või inglise keele õpetamiseks põhikoolis. Õpingute jooksul valitakse teiseks ja kolmandaks erialaks kas eesti või inglise keel, ajalugu ja ühiskonnaõpetus; loodus- ja inimeseõpetus eesti keele baasil; vene keel võõrkeelena; inimeseõpetus; keelekümblus või sotsiaalpedagoog.

Õppevorm: päevane
Õppeaeg: 3 aastat
Sisseastumiseksamid: eesti keel teise keelena erialal *eesti õppekeelelega kooli lõpetanutele*: emakeele kirjand - riigieksam (75), võõrkeel - inglise, saksa, prantsuse või vene keel - riigieksam (25);
vene õppekeelelega lõpetanutele: eesti keel teise keelena - riigieksam (50), emakeele kirjand - riigieksam (25), võõrkeel - inglise, saksa või prantsuse keel - riigieksam (25)
inglise keele erialal: inglise keel - riigieksam (50), emakeele kirjand - riigieksam (25), võõrkeel - inglise, saksa, prantsuse või vene keel - riigieksam (25).
Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 75,0. Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 60,0.

MAJANDUSTEADUS

Antakse akadeemilisi majanduslaseid teadmisi ja pädevust töötamiseks majandusharidust, ärisuhtlust ja majandusinformaatikat nõudvatel ametikohtadel. Õpingute kestel omandatakse spetsiifilised teadmised rahandusest ja arvestusest, juhtimisest ning turundusest.

Õppevorm: avatud ülikool
Õppeaeg: 4 aastat
Õppeteenustasu: 22 000 krooni õppeaastas 30 AP kohta.
Sisseastumiseksam avatud ülikoolis: erialakatse (kirjalik).

Integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe

KLASSIÕPETAJA (VENE ÕPPEKEELE BAASIL)

Valmistatakse ette mitmekülgsete teadmistega klassiõpetajaid, kellel on terviklik maailmapilt ning kes on võimelised kujundama õppimiseks ja õpilase arenguks soodsa keskkonna. Klassiõpetaja on võimeline õpetama 1.-6. klassis enamikku õppeaineid oma klassis. Lisaerialaks saab valida: eesti keele kui teise keele õpetaja (1.-6. klass), inglise keele õpetaja (1.-6. klass), sotsiaalpedagoog põhikoolis või keelekümblusõpetaja (1.-4. klass). Õppevorm: päevane ja avatud ülikool

Õppeaeg: 5 aastat
Sisseastumiseksamid: *vene keel võõrkeelena - riigieksam (12,5), *eesti keel teise keelena - riigieksam (12,5), kutsesobivuskatse- sisseastumiseksam (50), emakeele kirjand - riigieksam (25), võõrkeel - inglise, saksa või prantsuse keel - riigieksam (12,5).

*Üliõpilaskandidaat valib esimesest kahest eksamist ühe. Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 70,0. Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 60,0.
Avatud ülikoolis: kutsesobivuskatse ja eesti keele kirjalik test

Magistriõpe

Õppevorm: päevane ja avatud ülikool
Õppeaeg: 2 aastat, õppekava maht on 80 AP

KOOLIEELSE LASTEASUTUSE ÕPETAJA (VENE ÕPPEKEELE BAASIL)

Valmistatakse ette mitmekülgsete teadmistega koolieelse lasteasutuse juhte korraldamaks koolieelse lasteasutuse tööd ja sobitus- ja erirühma õpetajaid. Õpitakse kasvatus- ja haridustöö organiseerimist.

HUMANITAARAINETE ÕPETAJA VENE ÕPPEKEELEGA PÕHIKOOIS

Antakse ettevalmistus tööks üldhariduskooli eesti keel teise keelena gümnaasiumiastmes, inglise keel gümnaasiumiastmes või inimeseõpetus gümnaasiumis õpetajana. Eriala on mõeldud bakalaureusekraadiga või sellele vastava haridustasemega isikutele ja töötavatele õpetajatele, kes soovivad juurde õppida ühe õppeaine õpetamist

Sisseastumiseksamid: magistriõppesse kandideerijale on erialane kutsesobivuskatse, mis koosneb keeleoskuse kontrollist ja esseest.

Essee kirjutatakse pedagoogilisel, hariduselu ja/või pedagoogikat puudutaval teemal emakeeles.

Inglise keele erialal toimub inglise keele oskuse, teistel erialadel eesti keele oskuse kontroll.

Riigieelarvelisele õppekohale vastuvõtu lävend on 60,0.

- Lõpetamisel saadakse Tartu Ülikooli haridusteaduse magistri diplom koos akadeemilise õiendiga. Õpinguid on õigus jätkata doktoriõppes.
- Õppeteenustasu magistriõppes riigieelarvelisel õppekohal 22 000 krooni õppeaastas.

Uus sisseastumistingimustes 2006 õppeaastal

Tartu Ülikoolis rakendatakse lävendi alusel vastuvõttu riigieelarvelistele ja riigieelarvelistele õppekohtadele juba teist aastat. Üliõpilaskandidaadi, kelle riigieksamite tulemuste põhjal arvutatud punktisumma on võrdne või suurem soovitud erialale astumiseks nõutavast punktisummast, saab asuda õppima tasuta või tasulisel õppekohal Tartu Ülikoolis.

Sisseastumiseks vajalikud eksamid võivad olla riigieksamid või sisseastumiseksamid. Igale eksamil on määratud osakaal. Iga üksiku eksami maksimumtulemus on 100. Maksimaalne eksamite punktisumma on samuti 100. Oma lõpliku punktisumma teada saamiseks tuleb antud eksami tulemus korrutada läbi vastava osakaaluga ja jagada läbi sajaga, nii saadud arvud tuleb liita.

NB!

- Tartu Ülikooli sisseastumiseksamitele päevasesse õppesse kandideerimisel tuleb registreeruda Interneti teel ajavahemikul 1.-25. juuni 2006 Tartu Ülikooli koduleheküljel avataval aadressil enne ülikooli astumiseks vajalike dokumentide esitamist.
- Eritingimustel saavad Tartu Ülikooli kandideerida akadeemilise testi 80,0 punktile sooritanud, üleriigilistest ja rahvusvahelistest aineolümpiaadidest osavõtjad ning edukad sportlased. Eritingimustel on üliõpilaskandidaadil õigus ülikooli kandideerida ainult ühel korral.

Uus tegevusvaldkond – õpetajate ümberõpe

Monica Sakk
mitmekultuurilise hariduse
peaspetsialist

Elukestev õpe ei ole pelgalt sõnakõlks. Inimeste soov olla konkurentsivõimeline ja valmis pidevateks muutusteks tööturul on toonud endaga kaasa vajaduse pakkuda erinevaid koolitusvõimalusi täiskasvanutele. Täiendusõppe kõrval muutub üha olulisemaks ümberõpe, mis annab võimaluse omandada uus eriala.

Kolledži põhitähelepanu on ümberõppe korraldamisel suunatud Eesti venekeelsete gümnaasiumide õpetajatele. Eesmärgiga tagada õpetajate valmisolek osaliseks üleminekuks eestikeelsele õppele aastast 2007, viis kolledž 2005. aastal Euroopa Liidu Phare eesti keele õppe programmi ja Integratsiooni Sihtasutuse toel läbi ümberõppekursused

põhikooli ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse, loodus- ja inimeseõpetuse ning loodusõpetuse ja geograafia õpetajatele (koolituste maht 40 AP). Koolitustel osales enam kui 70 õpetajat ning jätkub algklasside keelekümbelõpetajate ümberõppekursus.

2006. aasta sügisel alustavad kolledžis plaanide kohaselt uued ümberõpperühmad põhikooli ajaloo ja loodusõpetuse õpetaja erialal. Lisaks käivituvad tänavu Euroopa Sotsiaalfondi toel veel kaks

mahukat projekti. Koostöös Integratsiooni Sihtasutusega korraldab kolledž eesti keele õpet gümnaasiumi ühiskonnaõpetuse ja geograafia õpetajatele, samuti saavad koolitust osalisele eestikeelsele õppele ülemineku nõustajad. Teise projekti abil selgitatakse välja Narva vene õppekeele koolide õpetajate ümberõppevalmidus, korraldatakse karjääriplaneerimise koolitus ning õpetajate ümberõpe sotsiaaltöötajaks või projektjuhiks.

Avatud ülikool - avatud tulevik

Tänane elukeskkond nõuab inimestelt pidevat eneseharimist, elukestva õppe läbiviimise üks paindlik ja sageli just seetõttu ainuvõimalik vorm on aga kaugkoolitus, mille mitmekesiseid võimalusi saab kasutada Avatud Ülikoolis.

Avatud õppe all peetaksegi silmas eelkõige paindlikku õppimisvõimalust, mis kaotab õppimisel geograafilised, sotsiaalsed ja ajalised piirangud. Avatud ülikooli kaudu õppimise motiiviks on tavaliselt kutse- või ametialane enesetäiendamine, huvimingi valdkonna vastu või lisaeriala omandamise soov. Tasemekoolitusse tulevad õppima inimesed, kes soovivad omandada kõrgharidust, jätkata katkenud õpinguid või õppida uut eriala.

Avatud ülikool teenibki ennekõike nende õppijate huve, kes soovivad õppimise kõrval ka töötada. Õppetöö toimub avatud ülikoolis

reeglina sessioonidena kaks korda kuus reedest pühapäevani. Enamik tudengeid töötab omandataval erialal. Suureneb nende üliõpilaste arv, kes jätkavad kolledži lõpetamise järel õpinguid magistristmes TÜ-s või mujal.

Mitmekesisus ja paindlikkus on olulised Avatud ülikooliga seonduvad märksõnad, kuid mitte ainult – tähtis on, millise kvaliteediga õpet saadakse. Kvaliteet on tähtis ja seda aitavad saavutada kõrgelt kvalifitseeritud spetsialistid, kes on koondunud ülikoolide juurde. Avatud ülikool pakub seega võimalust õppida ja osa saada ülikooli infrastruktuurist, valida endale meelepärane maht, aeg ja tempo.

Narva kolledži avatud ülikool pakub 2006/2007 õ.a. võimalust:

1. *õppida bakalaureuseastmel* koolieelse lasteasutuse õpetajaks
2. *omandada haridusteaduse magistrikraad* koolieelse lasteasutuse õpetaja (juhtimine, sobitus- või erirühma õpetaja), klassiõpetaja või gümnaasiumiastme humanitaarainete õpetaja vene õppekeele koolis (eesti keel, inglise keel, inimeseõpetus) erialal
3. *omandada rakenduskõrgharidus* kohaliku omavalitsuse korralduse või noorsootöö erialal
4. *kuulata üksikuid aineid, osaleda* erinevatel loengutel ja koolituskursustel.

Uus metoodiliste materjalide sari

Monica Sakk
mitmekultuurilise hariduse
peaspetsialist

Detsembris 2005 ilmusid täienduskoolituse "Eesti keele kui teise keele õpetamine koolieelses lasteasutuses" tulemuse-na esimesed Narva kolledži uue metoodiliste materjalide sarja *Series scriptorium Auxiliarium Collegii Narovens Ad Magistrum Iuventum* trükised. Lasteaia- ja kooliõpetajate praktiliseks abivahendiks mõeldud materjalid teeb hinnatavaks see, et autorid on suurte kogemustega praktikud.

• Eesti keele kui teise keele õpetamine koolieelses lasteasutuses: võõrkeeleõppe meetodid, mängud ja harjutused. Õppematerjal, mis on mõeldud eesti keele õpetamiseks lasteaias, käsitleb erinevaid võõrkeeleõppemeetodeid ning sisaldab praktilisi mängu- ja harjutusi.

• Lugude jutustamine keeleõppes
Kogumik sisaldab 40 erinevat lugu, mis sobilikud lasteaias jutustamiseks ning mida kasutatakse keele õpetamiseks. Väljaanne sisaldab metoodilist juhendit.

• Eesti keele õppimist toetav pildiseeriade sari
Pildimaterjal on mõeldud eesti luuletuste õpetamiseks, sõnavara täiendamiseks. Iga luulerida ilmestab värviline pilt õpetajale ning must-valge lapsele, mida saab hiljem ka värvida.

Samas sarjas avaldatakse lähiajal ka üliõpilaste koostatud õppematerjalid ja metoodiline materjal sellest, kuidas muuta mängulisemaks võrdlemine ja uurimine, loodusega tutvumine, tähtede õpetamine ja lugemine.

Narva kolledži varasematest materjalidest on ilmunud kordustrukkk Ene Kurme, Riina Reinvelti õpikust "Nii on kombeks!", mis tutvustab käitumisnorme ja Eestis üldlevinud tavaid. Õpik on mõeldud eelkõige eesti keele vestluskursuse läbiviimiseks kõrgkoolides.

Kuula üksikuid aineid

Tartu Ülikooli Narva Kolledžis on avatud ülikooli raames võimalik leida huvipakkuvaid kursusi bakalaureuse-, rakenduskõrghariduse- ja magistriõppekavade. Kursus või moodul läbitakse täienduskoolituse õppijana ning edukalt läbivatele väljastatakse Tartu Ülikooli tunnistus. Läbitud aineid on õpingute jätkamiseks võimalik üle kanda kraadiõppesse.

Täiendav info:
Maarja Mai Lõokene
tel: 356 0608
Maarja-Mai.Lookene@ut.ee

Sõna õppejõududele

Sebastian Lehmann
Robert-Boschi Fondi
stipendiaat
Narva kolledži õppejõud

Kuna osa oma ülikooliõpingutest veetsin Venemaal, tundsin minu kohale saabudes kõik selge olevat. "Narva on vene provints," selgitasid mulle mu Tallinna tuttavad kas segaduses või šokis, kui neile oma uuest töökohast teada andsin. Minu ettekujutus kolledžist oli sellele vastav. Valve all fuajeed, dokumendikontrollid, raskeloomuline bürokraatia, nõukogudelik rangus tundides.

Agas läks teisiti. Tõepoolest - õppisin Narva kolledžit tundma kui ülimalt innovatiivset euroopalikku institutsiooni. Lamedad hierarhiad, nii sisuliselt kui formaalselt euroopalike normide järgi orienteeritud õppekavad. Uued ideed, erinevad projektid, aga ka säilinud kriitikameel. Noor energiline kollektiiv, sageli kolme või nelja keele oskusega, tegi mulle sisseelamise kergeks.

Ei, Narva kolledžis on Nõukogude Liit ammu museaalne minevik. Vaid üliõpilastest kaunitarid koridorides meenuvad mulle seda sagedamini Ivanovos veedetud semestrit.

Sõna tööandjatele

Võimalikud tulevased töökohad: Enamik lõpetajaid töötab õpitud erialal haridusasutustes. Rakendust on leitud ka ametnikuna kohalikus omavalitsuses, tööturametis, konsultandina, tõlgina. On ka need, kes töötavad Eesti või välismaistes erafirmades.

Tatjana Zarutskihh
Narva Pähklimäe
Gümnaasiumi direktor

On suurepärane, et meie linnas asub Tartu Ülikooli esindav kõrgkool. Just tänu Narva kolledžile on tekkinud linna koolidel ja lasteadeadel võimalus leida lahendus probleemidele eesti ja inglise keele pedagoogide leidmisel. Kõik, kellele on hingelähedane loominguline töö lastega, on näidanud end praktiliselt ning töös kõige paremast küljest. See räägib sellest, et kolledži haridusprogramm ning pedagoogiline kollektiiv on ära teeninud tänu ja lugupidamist.

Erilised tänusõnad kuuluvad kolledžile tegevuse eest avatud ülikoolis, kus meie pedagoogidel on avanenud võimalus täiendada erialaseid teadmisi.

Larissa Makarenko
Hansapanga Narva Peetri pangakontori juhataja

Oma kontoris uusi inimesi otsides pöörame tähelepanu kõigepealt neile, kes on olnud kõrgkoolis aktiivsed, keda iseloomustab avatus, teemade põhjalik uurimine, püüded saada töökogemusi juba kooli ajal, reisimine ja maailmast kogemusi ammutamine. Võime öelda, et need omadused iseloomustavad ka Narva kolledži üliõpilasi ning vilistlasi.

Vastuvõtu korraldus päevasesse õppesse

bakalaureuse- ja rakenduskõrgharidusõppesse kandideeri

- Sisseastumiseksamitele registreerumine 1.-25. juulini;
- Sisseastumiseksamid toimuvad 26. juuni - 2. juuli;
- Avalduste ja dokumentide esitamine ajavahemikul 3. - 14. juuli;
- Vastuvõetute nimekirjad avalikustatakse 14. juulil kell 18 ülikooli peahoones ja Interneti-aadressil www.ut.ee/sisseastumine;

Üliõpilaskandidaat on kohustatud teavitama kolledžit riigieelarvelisest õppekohast loobumisest 15. augustiks elektronposti teel, isiklikult või saates kirjaliku avalduse posti teel.

- Riigieelarvelistele õppekohtadele vastuvõetutega sõlmitakse õppeteenuse osutamise leping ajavahemikul 3. juuli - 21. juuli.

magistriõppesse kandideeri

- Avalduse esitamine 27. juuni - 7. juuli;
- Taotlusi varasemate õpingute sisseastumismõuetele vastavuse hindamiseks esitatakse õppeasutuse kantseleisse hiljemalt 1. juuliks;
- Sisseastumiseksamid toimuvad 8. juuli - 12. juuli;
- Vastuvõetute nimekirjad avalikustatakse 15. juulil Interneti-aadressil www.ut.ee/sisseastumine;
- Riigieelarvelistele õppekohtadele vastuvõetutega sõlmitakse õppeteenuse osutamise lepingud ajavahemikul 17.-21. juuli

Vastuvõtu korraldus avatud ülikooli

- Avalduste esitamine ajavahemikul 31. juuli - 23. august.

- Sisseastumiseksamid toimuvad 26.augustil;
- Vastuvõetute nimekirjad avalikustatakse 1.septembril Interneti-aadressil www.ut.ee/sisseastumine
- Riigieelarvelistele õppekohtadele vastuvõetutega sõlmitakse õppeteenuse osutamise leping ajavahemikul 1. - 8. september.
- Vastuvõetud immatrikuleeritakse 22. septembriks

Dokumentide vastuvõtt:

Tööpäevadel 10.00–16.00

Narva kolledžis, Kere 14 -101, Narva, 20304.

Nõutavad dokumendid:

- avaldus (vorm avaldatakse Interneti-aadressil www.ut.ee/sisseastumine);
- keskkooli lõputunnistus või eelmise õppeastme diplom ja akadeemiline öiend
- riigieksamitunnistus
- eesti keele kesktasemeeksami tunnistus või tõend nimetatud eksami sooritamise kohta
- isikutunnistus või pass ja nime muutmisel nime muutmist tõendav dokument;
- töötaval õpetajal riigieelarvelisele õppekohale kandideerides öiend õpetajana töötamise kohta
- Üliõpilaskandidaadil, magistriõppesse kandideerimisel kõrvalaine baasil, tõend varasemate õpingute sisseastumismõuetele vastavuse kohta või taotlus vastava hindamise läbiviimiseks

Narva kolledži teaduslikud konverentsid

Vjatcheslav Konovalov
võõrkeelte lektoraadi juhataja

31. märtsist 2. aprillini 2006 toimus Tartu Ülikooli Narva Kolledžis rahvusvaheline konverents "Uued lähenemised inglise keele õpetamisele mitmekultuurilises maailmas" (New Approaches to Teaching English in a Multicultural World).

Konverentsi põhiteemadeks olid:

- * Mitmekultuurilises klassiruumis õpetamise probleemid ja nende lahendamise strateegiad;
- * Filmi, kirjanduse, draama ja multimeedia kasutamine inglise keele õpetamisel kõigil tasemetel;
- * Uuendused lähenemised inglise keele õpetamisel üldhariduskoolis;
- * Uuendused lähenemised inglise keele õpetamisel ülikoolis.

Konverentsil osales 90 inglise keele õpetajat ja õppejõudu 11 riigist, ettekandjate hulgas olid Ameerika Ühendriikide, Suurbritannia, Leedu, Kosovo, Poola, Kolumbia, Horvaatia ja Eesti esindajad. Ootuspäraselt moodustasid osalejate enami ku kooliõpetajad ja Eesti kõrgkoolide õppejõud. Konverentsi avamist austas oma sõnavõetuga Ameerika Ühendriikide suursaadik Eestis Aldona Wos.

Konverents toimus tänu Ameerika Ühendriikide suursaatkonna, Briti Nõukogu ja Rahvusvahelise Keeleõppekeskuse (International Language Services) toetusele.

Plaanide kohaselt ei jää tänavune konverents üheksoseks ettevõtmiseks. Narva kolledž loodab tulevikus võõrkeel-

te õpetamise konverentsi läbi viia iga kahe aasta järel.

Jelena Nõmm
vene ja maailmakirjanduse lektor

Traditsiooniliste Narva kolledži teaduslike konverentside hulgas võib nimetada iga-aastasest üliõpilaste teaduslikku konverentsi, mis toimub tavaliselt aprilli lõpus – mai alguses (tänavu 5.–7. mail), ning vene-balti kultuurikontaktide arutamisele pühendatud rahvusvahelist konverentsi (toimub kord kolme aasta jooksul, järjekordne konverents on 20.–22. oktoobril 2006. aastal).

Sel aastal on plaanis Üliõpilaste teaduslikust konverentsist osa võtta üliõpilastel Eesti ja Venemaa kõrgkoolidest. Konverentsi temaatika on seotud kolledži tegevuse põhisuundade ja meie üliõpilaste teaduslike huvidega (esitatud on pedagoogika, õppeainete läbiviimise meetodika, lingvistika, kirjandusteaduse, sotsioloogia jt küsimusi puudutavad ettekanded).

Selle aasta oktoobrikuus toimuv konverentsil, mis kannab nimetust "Etnilised ettekujutused ja stereotüübid – kus on nende piir?" pakume arutamiseks piiriäärsete kultuuride koostõu probleeme, teise rahva ja tema kultuuri ettekujutuste kujundamise protsessi vaatlemist ajaloolise, kirjandusliku, folkloori ja teiste allikate materjalide põhjal. Konverentsi ühendab nii juhtivaid spetsialiste vene-balti kultuurikontaktide alal kui ka noori uurijaid Baltimaadest, Venemaalt, Saksamaalt ja teistest Euroopa riikidest.

Konverentside kokkuvõtva test materjalidest on kavas välja anda artiklite kogumikud.

Miks õpib sakslane vene keelt?

Sebastian Lehmann
Robert-Boschi Fondi stipendiaat
Narva kolledži õppejõud

Euroopa idaosas on viimase 15 aasta jooksul palju muutunud. Tundub, et Ida-Euroopa väikesed riigid on Venemaast distantseerunud. Uutes Euroopa Liidu riikides vaadatakse lootusrikkalt Läände. Noored unistavad saksa autodest, Hispaania randadest ja rootsi mööblist. Heaolu võtmeks on tänapäeval – nii räägitakse koolis, ülikoolis ja kodus – inglise, saksa ja prantsuse, Lääneriikide keelte oskus.

Kuidas on juhtunud, et sakslane asub nüüd just vene keelt õppima? Hea küsimus. Siinkohal väike lugu: ma mäletan koos vanematega veedetud puhkusi. Austria, Itaalia, Hispaania – klassikalised sakslaste reisisihtkohad. Ida näis mulle tumeda auguna. Sinna sõita? Võimatu! Pool kontinenti täis kelme, bandiite, pettureid, kes lääneerurooplast märgates haistavad head äri.

Siiski – minu uudishimu oli suurem. Nii otsustasin ma suurele tundmatule idale läheneda, hakkasin õppima vene keelt, sõitsin Venemaale ja püüdsin luua pildi sealset maast ja inimestest. Jää sulas. Alles selle pagasiga sõandasin veidi hiljem minna ka üle Saksa idapiiri. Poola, Tšehhi, Balti riigid. Siin kogetu oli uskumatu. Sain peaaegu kõiki vene keeles kõnetada. Bratislavas, Varssavis, Riias või Tallinnas. Mind mõisteti kõikjal.

Vene keel on veel tänagi Ida-Euroopa *lingua franca*. Sild, mis ühendab omal moel kõiki Ida-Euroopa rahvaid.

Ükski teine maailma keel ei ole territoriaalselt nii levinud. Tallinnast Belgradini, Prahast Vladivostokki. Üllatavalt paljud üle 30-aastased idaeurooplased, ükskõik kas tegemist on taksojuhi või ülikooli professoriga, valdavad sageli vene keelt suurepäraselt. Levik, mida inglise keel Läänes kunagi ei saavuta. Nii avas võti nimega „vene keel“ mulle üüratu Ida-Euroopa koos kõigi oma ahvatluste ja kultuurilise mitmekesisusega. Oleks andestamatu, kui seda pärandit noorematele põlvkondadele edasi ei antaks. Sellest minu üleskutse – õppi-ge vene keelt!

Kolledžis testitakse vene keele oskust

Olga Burdakova
vene keele ja kirjanduse lektoraadi juhataja

2005. aasta suvel sõlmiti Tartu Ülikooli Narva Kolledži ja Vene Föderatsiooni Haridus- ja Teadusministeeriumi välismaalaste vene keele testimise peakeskuse vahel koostööleping, millega anti Narva kolledžile esimesena Eestis õigus hinnata vene keele kui võõrkeele oskust.

7. veebruaril 2006 toimus Narva kolledžis vene keele kui võõrkeele oskust kinnitavate rahvusvaheliste sertifikaatide pidulik kätteandmine. ТРКИ-i sertifikaadid, mille said eelmise aasta oktoobris toimunud testimise tulemusena 8 inimest, annavad õiguse astuda Venemaa kõrgkoolidesse ilma vene keele oskust täiendavalt tõendamata.

Noorsootöö reaalsus – konspektid ja klounikostüüm

Ilja Golomb
noorsootöö, II kursus

Olen korduvalt esitanud endale küsimuse: kes siis on ikkagi noorsootöötaja? Haritud pedagoog või laia oskustespektriga showman? Ühelt poolt on loomulikult selge, et kaasaegne noorsootöö vajab sügavaid teadmisi eripedagoogikas, kommunikatsioonis ning projektitegevuse korraldamisel. Teisalt pole võimalik tegeleda kvaliteetselt noorsootööga ilma vaba aja korraldamise oskuse, lavakunsti omandamise või esinemisoskuseta. Õnneks aitavad Narva kolledžis omandatud teoreetilised teadmised mul tegeleda erinevate ürituste korraldamise ja läbiviimisega. Siinkohal paar näidet selle kohta. Haridusmessid INTELLEKTIKA ja TEEVIIT, kus ma esindasin koos

teiste üliõpilastega Narva kolledžit, sundisid mind uuesti kätte võtma esimese kursuse konspektid, kuna ülikooli ajalehtede laialijagamise pole vaid reklaamrutiin. Siin ei saa läbi ilma esinemisoskuse ja asjaajamiseta. Tallinna külje all Lagedis töötab noortekeskus "Väike Päike", kus ma olen läbi viinud 10 laste po-

ringis. Vahest on tulnud ümber kehastuda klouniks, vahel piraadiks. Kuigi ma töötasin lastega kulusid marjaks ära ürituste korraldamise loengud. Õppeaine "Teadmisi Eesti kohta" ning maatundmispraktika Lahemaa Rahvuspargis osutusid minu jaoks väga huvitavateks ja kasulikeks. Ilma nende teadmisteta poleks ma toime tulnud giiditööga projektides "Kooli-maailm Narvas" ja "Vabadusette". Ees ootab mind esimene praktika Lasnamäe Noortekeskuses, suvel esimene praktika lastelaagris. Seal saab täpselt selgeks, mida me kõige rohkem vajame – pedagoogikat või show-tegevuse vilumus. Ühes olen ma kindel, praktikale võtan ma kaasa nii konspektid kui klounikostüümi.

Lucky Loki

Denis Tšertov
inglise keel, 1. kursus

Kindlasti te teate, et sõna *lucky* tähendab inglise keeles *õnnelik*. Kuidas aga tõlkida sõna *loki*, teavad üsna vähesed, sest millisesse sõnaraamatusse ka ei vaata, seda sõna sealt ei leia. Miks? Seletan meeleldi.

Loki on skandinaavia päritolu sõna, mis tähendab *jumal, kelm, trikster*, kes võtab putukate, kalade või lindude kuju, naerab välja teisi jumalaid, mille eest jumalad teda ka karistatud. Lisaks on see veel ka 2005. aasta septembris Narva kolledži õppeaine Lavakunsti alused baasil avatud lavakunstiklubi nimi.

Klubi LOKI moodustavad ilusad, loomingulised ja lõbusad esimese kursuse tudengid ning mitte vähem ilus, loominguline, lõbus ning ka musikaalne lavastaja Jelena Sabinina.

Klubis viime läbi pingete mahavõtmise treeninguid, arendame diafragmat ja hingamist, treenime kõneaparati, praktiseerime kiirkõnet, vaatame filme, näidendeid, korraldame loomingulisi õhtuid, laulame laule hirmsatest karvastest koertest ja tagurpidi põlvedega rohutirtsudest. Mis kõige tähtsam – juba praegu on täies hoos sädemeid pilduva, naljaka ja kohati mõtlemapaneva lavastuse proovid.

Nüüds, nüüd on teid ametlikult teavitatud meie klubi olemasolust. Mõnigi võib küsida: "Ja mis siis?" Esiteks, kui teil tekkis soov, võite meie klubiga liituda pöördudes siinkirjutaja poole. Teiseks, püsib lootus, et ükskord toimub meie lavastuse esmaesitlus ja lootuses elada on alati huvitav. Ning lõpuks – pidage mees, et klubi LOKI – see on jõud!

Tartu Ülikool valmistub juubeli tähistamiseks

Kristel Seiler
haldusdirektori büroo
vastutav sekretär

2007. aasta tuleb Tartu Ülikooli jaoks juubeliaasta.

Alma mater'i 375. aastapäev on oluline sündmus kogu Eesti jaoks, mille tähistamisest saab osa iga ülikoolipere liige, tartlane ja ülikooli sõber. Juubelipidustused kulmineeruvad 4.–6. oktoobrini, kuid mitmesuguseid üritusi toimub kogu aasta jooksul.

TÜ nõukogu juba kinnitas aastapäeva tähistamise juhtkomitee, mis esitab 10. juuniks juubeliürituste esialgse kava. Korraldustoimkond haldusdirektor Riho Illaku juhtimisel on tööd alustanud ning kutsub ka kõiki ülikooli töötajaid ja tudengeid aktiivselt kaasa mõtlema. Kõik ideed juubeli tähistamisega seoses on väga oodatud.

Olulisemad sündmused aas-

tapäeva tähistamisel on juubeliaktus, konverents, kontserdid, spordi- ja kultuuriüritused, näitused jne. Väljatöötamisel on 375. aastapäeva tunnus-sümboolika (oodatud on kõik ettepanekud juubelilogo kavandiks) ning plaanis on avaldada ka juubelile pühendatud trüki-seid. TÜ ajalookomisjon prof Jaak Kangilaski eesistumisel koguneb 23. mail juubeliga seonduvat arutama.

Praeguse seisuga on korraldustoimkonda kaasatud rektori abi Illari Lään, üldosakonna juhataja Piret Orav, teadusprorektori abi Katrin Pajuste, avatud ülikooli keskuse juhataja Aune Valk, haldusdirektori assistent Katre Kurvits, haldusdirektori büroo vastutav sekretär Kristel Seiler, multimeedia talituse juhataja Helle Lilleorg, foto- ja videotalituse juhataja Ove Maidla ning ka Tartu Üliõpilasmaja ja TÜ Akadeemiline Spordiklubi.

Hea ülikoolipere liige!

Alma mater'i aastapäevad panevad meid veidi rohkem oma ülikooli üle mõtlema. Ühelt poolt tahame ju tähtpäevadel osaleda, neilt midagi saada, teiselt poolt on see hea võimalus ka ise midagi anda ja ära teha.

Praegu, mil käib veel plaanide tegemine, saad Sinagi oma ettepanekutega lagedale tulla.

Milliseid üritusi, diskussioone, näitusi, kontserte jmt võiks korraldada nii

üleülikooliliselt kui teaduskondades, nii väljas kui sees, nii Tartus kui mujal? Keda esinema kutsuda? Millised väljaanded võiksid ilmuda? Milline võiks ülikool ja linn välja näha? Mida tudengid teha tahaksid? Jne, jne.

Toimetus palub **mai lõpuni** saata kõik ideed aadressil ajaleht@ut.ee või lisada kommentaarina: www.ajaleht.ut.ee.

Head ajude raginat akadeemilisele kogukonnale!

Avaldati toetust Valgevene demokraatiale

Mailin Aasmäe

Teisipäeval avaldas Tartus uue kaubamaja ees toetust 20 «Valgevene vabaks» toetusgrupi liiget.

Rahvusvaheliste suhete ringi asepresident Joel Hirv rääkis, et Valgevenes ei austata inimõigusi, võltsitakse valimistulemusi jne.

Jagati märke ja küünlaid, mida solidaarsuse märgiks iga kuu 16. kuupäeval süüdata.

Meeleavalduse eesmärk oli Hirve sõnul teadvustada inimestele probleemi olemasolu ja avaldada Valgevenele rahvusvahelist survet.

«Juba praegu on vabariigi valitsus lubanud tulevikus kümnel represseeritud üliõpilasel, kelle õpingud on nende poliitiliste hoiakute tõttu katkenud, oma haridusteed siin jätkata,» rääkis Hirv.

Toetust saab avaldada kodulehel www.valgevene.city.ee

Ajaloolised ülikoolid hoiavad inimesi

Coimbra grupi esimees on Leuveni Katoliikliku Ülikooli professor Guido Langouche.

MAILIN AASMÄE

Mailin Aasmäe

Täna lõpeb Euroopa juhtivaid teadusülikoole ühendava Coimbra grupi aastakoosolek, kus kohtusid mainekate ülikoolide rektorid, prorektorid ning teised esindajad.

Coimbra grupi üldkogu esimees Guido Langouche rääkis, et on üsna ebatavaline korraldada kokkusaamine ülikoolis, mis on grupi liige olnud ainult kolm aastat. «Kaks aastat tagasi otsisime kedagi, kes võiks korraldada Coimbra grupi 2006. aasta kohtumist. Otsustasime juhtkomiteega, et Tartu on hea variant, kuna Balti riigid olid just ühinenud Euroopa Liiduga ning väga vähesed meie liikmed teavad Tartut ja Eestit,» selgitas Langouche. Peale selle oli see tema sõnul suurepärase võimalus tutvuda ligi 400 aasta vanuse ülikooliga.

Linn kui ülikool

Juhtkomitee liikmed külastasid Tartut eelmise aasta sügisel ja olid kohe võlutud. «Tartu sarnaneb paljude meie teiste liikmeslinnadega. Et Coimbra grupp ühendab ajaloolisi ja pealinnast väljas asuvaid ülikoole, siis on paljud neist sarnaselt sinise ülikooliga linnapildis väga tugevalt esindatud,» rääkis ta.

Igal pool tänavatel näeb tudengeid ja ülikoolihooneid. Langouche, kes ise on Leu-

COIMBRA GRUPI ÜLDKOGU ESIMEES GUIDO LANGOUCHE:

Tuleb leida tasakaal ajalooliste väärtuste ja kõige uue vahel. Ei tasuks kaotada keskaegsete ülikoolide suurimat vara – inimlikkust.

venist, Belgiast, kirjeldas, et kui meie Raekoja ees on suudlevate tudengite kuju, siis neil troonib samal kohal õlut joova tudengi kuju.

«Peale tudengivaimu nägime, et Tartus on ülikool, mis tahab kuuluda Euroopa juhtivate ülikoolide hulka,» põhjendas Langouche, miks ikkagi koosolek siin toimub.

Inimlikkust tuleb hoida

Coimbra gruppi kuuluvate ülikoolide eesmärk on teha koostööd akadeemilises valas ja õppida üksteise kogemustest. Langouche kirjeldas, et aasta läbi töötavad valdkondlikud rühmad ning kord aastas hinnatakse tehtud tööd ja tulemusi.

Samal ajal räägitakse juhtkomitees ka poliitikast, – mis seisab ees, mis ähvardab Euroopa kõrgharidust ja eriti ajaloolisi ülikoole. «Vana olemises on head ja halba. Oht on elada ainult oma ajaloolise nime rajal ja kaotada kokkupuude reaalsusega. Oluline on arendada teadust, saada õpetama pari-

maid akadeemikuid, uuendada õppeprogramme jne,» loetles Langouche.

Siiski rõhutas ta, et ei tasuks kaotada keskaegsete ülikoolide suurimat vara – inimlikkust. Seega tuleb leida tasakaal ajalooliste väärtuste ja kõige uue vahel.

1985. aastal moodustatud Coimbra grupp ühendab 37 pikaajaliste traditsioonidega Euroopa tippülikooli. Sinna kuulub 1088. aastal asutatud üks maailma vanimaid Bologna Ülikool (Itaalia), aga seal on ka sellised mainekad ülikoolid nagu Cambridge, Oxford (Inglismaa), Lyon (Prantsusmaa), Barcelona (Hispaania) jt.

Euroopas on Coimbra grupp aastate jooksul pärvinud austusväärse staatuse ning kujunenud oluliseks diskussioonipartneriks ka Euroopa Komisjonile.

Tartu Ülikool kuulub ainsa Balti riikide ülikoolina Coimbra gruppi 2003. aastast. 2005. aastal valiti TÜ teadusprorektor prof Ain Heinaru võrgustiku juhataise liikmeks.

Esinduse valijaid oli rohkem kui mullu

Mailin Aasmäe

Tartu Ülikooli Üliõpilasesindust (TÜÜE) valis sel aastal 3146 tudengit.

Valimisaktiivsus oli 18%, see on eelmise aastaga võrreldes suurenenud üle kolme korra.

Valimispunktides käis hääletamas 273 üliõpilast, Internetis ÕISis valis 2873. Kõige aktiivsem teaduskond oli filosoofiateaduskond 501 valijaga,

kõige vähem käis valimas kehakultuuriteaduskonnas – seal oli hääletajaid 114.

«Et nii mitmeski tudengis tekitas raskusi oma teaduskonnast sobiva kandidaadi leidmine, kuna motivatsioonikirja ja pilti praeguse valimiseeskirja kohaselt ei nõuta, siis antakse kindlasti uuele esindusele soovitus seda süsteemi rakendada,» rääkis valimistoimkonna esinaine Signe Halikas.

Uue koosseisu esimene üldkoosolek kutsutakse kokku juuni esimesel täisnädalal.

TÜÜE 2006/2007. aasta koosseisu valimised toimusid 9.–11. maini. Esimest korda võis lisaks valimispunktides hääletamisele valida ka õppeinfosüsteemis. Oma kandidatuuri seadis üles 83 tudengit. Esinduse uue koosseisu nimekirja ja valimistoimkonna protokolli leiab koduleheküljelt www.tyee.ee.

TÄNA LEHES

TÜ Narva Kolledži lisaleht

Õppekavade ühisarendamine

LK 2

Doktorantide atesteerimisest

LK 3

15 aastat tagasi (1991) arutati UT maikuu numbrites ainesüsteemi kehtamist.

UUDISED

Eetikakeskus saab viieaastaseks

26. ja 27. mail tähistab eetikakeskus oma 5. sünnipäeva rahvusvahelise konverentsiga «Etika: interdistsiplinaarsed lähenemised».

Esitletakse ka samanimelist kogumikku, mis sisaldab valiku keskuses viie aasta jooksul peetud ettekannetest.

Reedel, 26. mail peab Academia Europaea president, TÜ audktor, prof Jürgen Mittelstrass ettekande ülikoolide tulevikust transdistsiplinaarsuse aspektist, mida kommenteerib rektor prof Jaak Aaviksoo. Sellele järgneb prof Toivo Maimetsa juhitud diskussioon «Kuidas saaksid ülikooli struktuurimuudatused toetada interdistsiplinaarset koostööd?».

Laupäeval, 27. mail peetakse ettekandeid bioetikast, geenivaramutest, vooruseetikast, terrorismist ning õigusest ja eetikast. Konverentsi kava www.ut.ee/eetikakeskus.

Tartu tunnustas muuseumitöötajaid

Eile tähistati Tartus rahvusvahelist muuseumipäeva ja tunnustati parimaid muuseumitöötajaid.

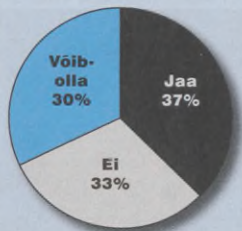
Linnavalitsus andis parima muuseumitöötaja tiitli kaheksale muuseumitöötajale, millega kaasnes preemia ja tänukiri.

Tartu Ülikoolist sai parima muuseumitöötaja tiitli ajaloo muuseumi varahoidja Virge Lell kohusetundliku töö eest muuseumi arhiivikoguga.

Parima muuseumitöötaja tiitli sai samuti kunstimuuseumi koguhoidja pedagoog Külli Valk näituse «Kreeka kultuur» töövihiku koostamise ning moekunstinäituse «Antiik ja mood» interaktiivse osa koostamise eest.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas Sa kirjutaksid UTsse essee?

Vastajaid: 134

Uus küsimus:

Kas teed ettepanekuid ülikooli juubeli tähistamiseks?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

Valgevene demokraatia toetuseks koguti allkirju, jagati märke ja küünlaid.

KRISTJAN KARIS

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ tänukirja ja väikese medali tunnustati kauaaegse eduka õppe- ja teadustöö eest 60. sünnipäeval bioloogia-geograafiateaduskonna geoloogia instituudi erakorralist teadurit Juho Kirsi.

TÜ väikese medali pälvis pikaajalise ja kohusetundliku töö eest 65. sünnipäeval majandusteaduskonna ja matemaatika-informaatikateaduskonna ühine õppejõud dotsent Otto Karma.

Ülikooli tänukirjaga tunnustati kauaaegse kohusetundliku õppe- ja teadustöö eest 60. sünnipäeval füüsika-keemiateaduskonna keskkonnafüüsika instituudi dotsenti Hanno Ohvrilit ning väga hea ja kohusetundliku töö eest 60. sünnipäeval ohutustalituse juhatajat Gero Kartaud. Kohusetundliku töö eest sai 50. sünnipäeval tänukirja raamatukogu majandusteenistuse meister Aivar Loomus.

Ülikooli tänukirjaga tunnustati ka keelekeskuse saksa keele õpetajat Katrin Kooritsat, kes pälvis «Aasta e-kursus 2005» eripreemia audiovahendite ja testide kasutamise eest kursusel «Bioloogiaalane saksa keel».

Vanemuise tänavas tehakse kultuuri

Täna toimub neljas Vanemuise kultuuritänava päev «Tee ise kultuuri!». Avatud on töötoad, antakse kontserte, etendusi jne. Toimub ka Vanemuise tänavat läbiv ringlippamise viktoriin «Tunne tänavat».

Bioloogia-geograafiateaduskonna dekaani valimine

22. mail toimub bioloogia-geograafiateaduskonna dekaani valimine. Prof Olevi Kull esitas kandidaadiks praeguse dekaani geoloogia ja mineraloogia professori Tõnu Meidla. Prof Meidla andis oma nõusoleku kandideerimiseks.

Arstiteaduskonna dekaaniks valiti uuesti Toomas Asser

16. mail valis arstiteaduskonna valimiskogu kolmandaks ametiajaks tagasi senise dekaani, neurokirurgia professori Toomas Asseri (pildil).

Prof Toomas Asser oli ainuke kandidaat arstiteaduskonna dekaani kohale, kuna kandidaatideks esitatud prof Hele Everaus ja prof Margus Lember taandasid oma kandidatuuri.

Hääletamisel osales 123 valimiskogu liiget. Prof Asser kogus sada poolthäält.

Toomas Asser on sündinud 1954. aastal Jõhvis. Ta lõpetas kiitusega TÜ arstiteaduskonna 1979. aastal. 1986 kaitses Moskva N. Burdenko nim Neurokirurgia Instituudis meditsiinikandidaadi kraadi. Alates 1995. aastast on Toomas Asser neurokirurgia professor ja 1996. aastast närvikliiniku juhataja.

Ülikoolid arendavad õppekavasid

Elis Vengerfeldt ESFi LÜKKA projekti õppekavaarenduse alaprojektijuht

Eesti avalik-õiguslikud ülikoolid on alustanud ühise õppekavaarendusega. Koos töö eesmärk on bakalaureuse- ja magistriõppekavade arendamine pädevuspõhisteks ning rahvusvaheliselt võrreldavaks.

Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) toel elluviidava LÜKKA projektis toimuv õppekavade arendamine lähtub suuresti Bologna deklaratsiooni eesmärkidest ning rahvusvahelisest kogemusest (vt Tuningu projekt www.ut.ee/128760). Olulisemad märksõnad on atraktiivsus, asjakohasus, võrreldavus ja mõistetavus, üliõpilaste ja õppejõudude liikuvus ning õppekavade vastavus ühtsetele kvaliteeditingimustele.

15 õppekavapesa

Ülikoolide ühisesse õppekavaarenduse projekti on kaasatud kõikide avalik-õiguslike ülikoolide esindajad. Senise koostöö tulemusena on valitud 15 nn õppekavapesa. Nende alusel moodustuvatest katseõppekavarühmadest juhib Tartu Ülikool majandusteaduse, füüsika, bioloogia, ajaloo ja saksa keele rühma; Tallinna Ülikool haridus/kasvatusteaduste, psühholoogia ja sotsiaaltöö rühma; Tallinna Tehnikaülikool materjalitehnoloogia, informaatika ning elektrotehnika ja energeetika rühma; Eesti Maaülikool keskkonnakaitse ning põllunduse ja loomakasvatuse rühma; Eesti Kunstiakadeemia maalikunsti rühma; ning Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia muusika rühma. Peale viie töörühma juhtimise osaleb Tartu Ülikool veel kaheksas töörühmas.

Ülikoolidevaheliste töörühmade ülesanne on 2007. a jooksul analüüsitulemustele, väliskogemusele ning välis ekspertide nõule tuginedes sõnastada õppekavade üld-eesmärgid (üldine suunitlus). Seejärel tuleb kirjeldada õpitulemusi (mida üliõpilased teavad, mõistavad, oskavad ja väärtustavad õppekava

Sotsiaaltööd õppiv Maarja-Liisa Kärp arvab, et praktikat võiks tema erialal rohkem olla, sest teooriast alati ei piisa.

VARJE SOOTAK

lõpetamisel) ning hinnata õpetamise meetodite, õppimistegevuste ning hindamisviiside efektiivsust kirjeldatud pädevusteni jõudmiseks.

Pädevuspõhiste õppekavade arendamine on paljudes Euroopa ülikoolides juba käimas, seepärast uuritakse LÜKKA projektis ka vastavat väliskogemust. Mitme õppekavarühma juhid külastasid eelmisel nädalal Taani ja Iirimaa ülikoole. Reisi tulemused osutusid mõne katseõppekavarühma juhi meelest isegi üllatavalt positiivseks.

Tehakse uurimusi

«Nägime, et pädevuspõhisus on tööpoolest igati loogiline, ja, mis eriti tähtis, ka teostatav samm õppekavade arenduses,» kommenteeris väliskogemust TÜ Füüsika Instituudi õppedirektor Kaido Reivelt. Oktoobris on kavas lähetused Inglismaale.

Jaanuaris 2006 valmis

kõikide Eesti ülikoolide 3+2 õppekavadokumentide sisuanalüüs (vt www.ut.ee/128760).

Arendustegevuse paremaks ettevalmistamiseks tehakse sel aastal veel mitmeid uurimusi.

Esimesed järeldused tehtud

Elis Vengerfeldt

TÜs on tehtud intervjuud majanduse, bioloogia, füüsika, ajaloo ja saksa keele eriala õppejõudude ja üliõpilastega. Lõplikud tulemused selguvad sügiseks.

Viis olulisemat esialgset järeldust on järgmised:

- Bologna printsiipidest lähtuv pädevuspõhisus pole rakendunud ning õppekavad on jätkuvalt ainepõhised. Üldiste pädevuste arendamisele pööratakse vähe tähelepanu.
- Ainepõhisus tingib aine te raskendatud ülekandmise,

Aprillis ja mais toimuvad valikuliselt rühmaintervjuud üliõpilaste ja õppejõududega, et analüüsida uute õppekavade rakendumist, toimimist ning võimalikke kitsaskohti.

Augustis algab ettevalmis-

tudengi liikuvust takistab ka lühike õppeaeg, samuti on takistuseks jäigad õppekorralduse ja finantseerimise põhimõtted ning vähene võrreldavuse osakaal.

Kolmeaastast bakalaureuseõpet kogetakse kui nelja-aastase bakalaureuseõppekava kokkusurumist kolmele aastale. See toob kaasa liiga tiheda õppekorralduse, süvenemisvõimaluste puudumise; ainet, kursuste ja moodulite nõrga seostatuse ning aine-mahtude ja neile vastavate ainepunktide võrreldamatuse (ainepunkti eest tehtav tege-

tus tööandjate kõrgharidust puudutavate ootuste uurimiseks. Kirjeldatud õppekavaarendust toetavad materjalid lisanduvad 2006. a lõpuks ka mitme teise alaprojekti koordineeritavatest uuringutest, puudutades lõpetanute, õppejõudude ning üliõpilaste arvamusi. Aasta lõpus ilmub soovitude kogumik ülikoolidele ja haridus- ja teadusministeeriumile.

Pädevuspõhiste õppekavade edendamiseks kavandatakse ka õpikute väljaandmist nii erialaste töörühmade töö ühe osana (igas rühmas kaks õpikut) kui ka õppekavaarenduse-alaste õppematerjalide koostamist ja väljaandmist. Peale selle on kavas vähemalt 10 teavitus- ja nõustamis-seminari ülikoolides 2008. a alguses.

LÜKKA projekti uuringud, töö katseõppekavadega, publitseeritavad materjalid jmt on siiski vaid üks samm kõrgharidusõppekavade pädevuspõhisteks kujundamisel. Pädevuspõhine õpe eeldab paradigmu muutust kõrghariduses ning tähendab üleminekut sisendi- ehk ainepõhiselt lähenemiselt väljundi- ehk pädevuspõhisele mõtlemisele.

Projekti võimuses ei ole taolist muutust läbi viia, küll aga on osalejate sooviks pakkuda kogemust ning tekitada pädevuspõhiste kõrgharidusõppekavade kohta diskussiooni.

lik töö maht võib olla mitu korda erinev). Mitme eriala puhul märgiti, et 4+1 süsteem oleks sobivam.

Praktikakorraldus on praegu nõrk ning tudengi tulevase tööturuga seostamata. Samas mõjutab töölkäimise vajadus õpingute kulgu.

Kolmeaastase bakalaureuseõppekava läbinu ei leia kergesti erialast tööd, kuna kolmeaastase õppe väljund tööturule on ebaselge. Kolmeaastane bakalaureuseõpe ei võimalda eriala omandamist, magistriõppes jätkamine pole aga kõigil võimalik.

Usuteaduskonna dekaaniks valiti prof Riho Altnurme

Varje Sootak Liina Jürgen

15. mail valis usuteaduskonna valimiskogu dekaaniks kirikuloo professori Riho Altnurme.

Prof Altnurme on töötanud viimased kolm aastat usuteaduskonna dekaani kohusetäitjana. Riho Altnurme ütles, et nõustus dekaaniks kandideerima, kuna mitmed kolleegid soovitasid sellal ametipostil jätkata.

UT küsimusele, mis suunas kulgeb usuteaduskonna areng ülikooli struktuurimuudatustega seoses, ütles vastne dekaan, et teaduskonna nõukogu toetab algvarianti, mille kohaselt kolmeastmelise struktuuri moodustaksid ülikool, teaduskond ja instituut või osakond. «Strateegia komisjonid valdkondlikul tasemel on vajalikud ja nende toimimine peaks olema paremini reguleeritud. Siiani on nad justkui õhus rippunud, ilma kindla statuudita.»

Dekaan Altnurme sõnul

RIHO ALTNURME (SÜND 1969)

1994 – lõpetas TÜ ajaloo eriala.

1997 – kaitses teoloogiamaagistri kraadi

2000 – kaitses teoloogiadoktori kraadi.

Töötanud peale TÜ Eesti Humanitaarinstituudis, Usuteaduse Instituudis ja Tartu Teoloogiainstituudis.

Aastast 2001 erakorraline vanemteadur, 2003 vanemteadur.

2005 valiti kirikuloo korraliseks professoriks.

Riho Altnurme on võrdleva kirikuloo rahvusvahelise komisjoni Eesti sektsiooni esimees, Saksamaa Teadusliku Teoloogiaseltsi liige, Eesti Kirikuloo Seltsi esimees ja nõukogude perioodi ajaloo uurimiskeskuse nõukogu liige.

vastab usuteaduskond oma mõõtmel struktuurireformi projektis välja pakutud vähima võimaliku iseseisva üksuse mudelile. «Sellisena näeme end väikese, kuid elujõulise teaduskonnana edaspidigi toimimas. Suurte teaduskondade loomine, mis viimasel ajal aktiivselt arutuse all on olnud, ei ole tundunud usuteaduskonnale piisavalt atraktiivse ideena.»

Prof Altnurme põhjendab seda järgmiselt: «Esiteks on taoliste suurte üksuste juhtimine raskendatud. Strateegiline juhtimine on üks asi,

igapäevaotsuste tegemine teine. Teiseks ei ole ka muu maailma kogemus julgustav – valdkondade loomisel pole loobunud teaduskondadest». Dekaan sõnul peaks ülikool toetuma väiksematele ja mobiilsematele üksustele, mis suudavad kohanduda muutuvate oludega paremini kui kohmakad suured struktuurid. «Nende uurimisrahade taotlemiseks, mis nõuavad suuremat kriitilist massi, on efektiivsem iga kord moodustada ad hoc uurimisgruppide

Dekaan prof Riho Altnurme sõnul vastab usuteaduskond vähima võimaliku iseseisva üksuse mudelile.

VARJE SOOTAK

kooslusi, mis ei pea takerduma jäikadesse struktuuridesse. Näiteks nii doktorikoolide kui ka tippkeskuste puhul on humanitaaridel igati mõist-

lik väljuda oma valdkonna raamidest ja teha koostööd eelkõige socialia valdkonnas olevate üksustega,» selgitas prof Altnurme.

Emeriitteadurid tooksid ühiskonnale kasu

Aprillis 2005 moodustati TÜ ametiühingu akadeemiline komisjon.

Muu hulgas on komisjon arutanud, kuidas pensionile jäänud teadlased saaksid oma oskusi ühiskonna ja teadmistepõhise majanduse huvides tõhusamalt rakendada.

Komisjon jõudis järgnevatele seisukohtadele.

Teaduslik uurimistöö ja nooremate kolleegide õpetamine on akadeemiline tegevus kõige paremas tähenduses, mida ei tohiks ühegi formaalse ettekäändega järsult lõpetada. Samuti ei tohiks piirata ka teadlaste loomeindu.

Samas ei ole tööväime languse ja vanuse eest keegi kaitstud. Vananemine on loomulik, kuid teadlasel peaks ka pensionile jäädes olema õigus säilitada töösuhted oma teadusastutusega, kus ta on aasta-kümneid tulemuslikult ja loominguiselt töötanud. Nimeatud õiguse realiseerimiseks oleks kõige loomulikumaks abinõuks emeriidistaatuse kehtestamine. Seejuures ei tohiks olla määrav, kas akadeemiline töötaja asub ametiskaalas astme võrra kõrgemal või madalamal.

Professorite vastava õiguse sätestab täiendav määrat ülikooliliseadus – emeriitprofessor kuulub ülikooli koosseisu. Dotsentide vastava õiguse sätestab ülikooliseadusesse 2003. aastal tehtud täiendus, mis jõustus alates jaanuarist 2006. See täiendus lubab ülikooli nõukogul emeriitdotsendi nimetuse anda ülikoolis vähemalt 15 aastat dotsendina töötanud, pensionile siirduval õppejõule. Praegu on täienduse ellu-

INFO:

www.union.ee
Akadeemiline komisjon ning www.hot.ee/dote.

rakendamine alles realiseerimisjärgus. Näiteks Tallinna Tehnikaülikoolis on seaduse säte juba ellu viidud.

Kuid vanemteadurid, teaduslaborite juhatajad ja teised teadustöötajad, kes on teadusliku kvalifikatsiooni alusel dotsentidega samal tasemel, on kahjuks seni piisava tähelepanuta jäänud. Peamiseks põhjuseks on arvatavasti selle teadlasterühma liigne tagasihoidlikkus. Ülalnimetatud õigust tuleks aga igati loomulikult ja ühiskonnale kasulikuks pidada.

Emeriitteaduri staatus, alustades avalik-õiguslikest ülikoolidest, oleks vaja võimalikult kiiresti sätestada. See on eriti aktuaalne praegu, arvestades meie ühiskonnas vajadust teadmistepõhise arengu järele. Ülikoolide koosseisus oleks emeriitteadureil tunduvalt lihtsam jätkata jõukohast erialast tegevust. Arenenud riikides on emeriitteaduri staatus küllalt laialt kasutusel.

Et kõnealusest küsimusest rohkem informatsiooni saada ja ka ise kaasa tegutseda, soovitage külastada veebilehti www.union.ee > Akadeemiline komisjon ning www.hot.ee/dote.

Oma õiguste ja ühiskonna kasu eest seismiseks oleks vaja rohkem organiseeruda. Selleks on kõige loomulikum kasutada ametiühingut.

TÜ ametiühingu akadeemiline komisjon

Atesteerimine – kas hirm või võimalus?

Anita Kärner

doktoriõppe peaspetsialist

Sel kevadsemestril toimub doktorantide atesteerimine uue korra kohaselt.

Eelmisel sügisel koostasid kõik doktorandid individuaalplaani. Kirja pidi saama nii dissertatsiooni materjali kogumise, töötlemise, vormistamise ja esitlemise etapid kui ka õppeainete läbimise kava.

Nüüd tuleb doktorantidel esitada atesteerimisaruanne ehk sügisel koostatud plaani realiseerimise kirjeldus ning selgitused ja põhjendused selle kohta, miks kõik ei õnnestunud. Samuti tuleb teha kava järgmiseks aastaks, mil on võimalik ebaõnnestumised vahepeal kogutud uute tarkuste varal parandada või muuta suundi. Selle juures on eeldatavasti doktorantidel abiks nende juhendaja.

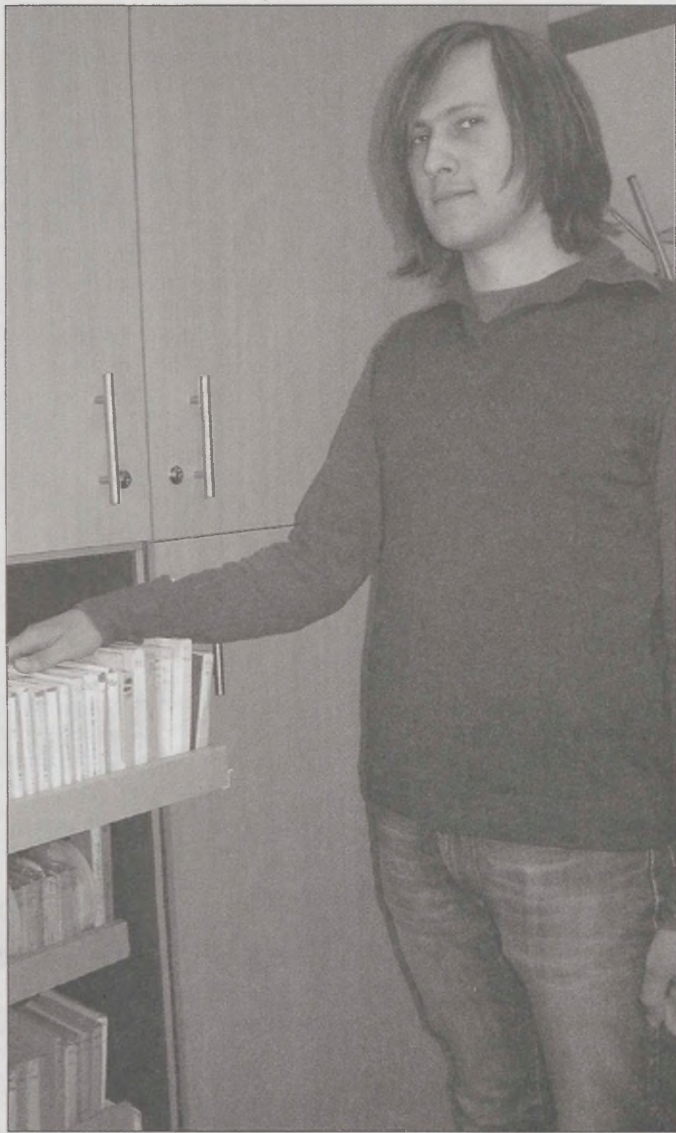
Uue õppeaasta alguseks vaatavad teaduskondades moodustatud atesteerimiskomisjonid doktorantide tegevusplaanid ja aruanded üle. Komisjonid hindavad doktorantide edasijõudmist teadustöös koos vajalike teoreetiliste teadmiste omandamisega. Formaliseerituna väljendub komisjoni otsus doktorandile õppeinfosüsteemi kantud aipunktid.

Milleks niisugust paberitööd vaja on?

Põhjused võib liigitada õppekorralduslikeks, administratiivseteks ja, mis on ilmselt kõige olulisem, doktoriõppe loogikast lähtuvalt.

Doktorandi individuaalplaani aluseks on visioon omandatavatest teadmistest ja oskustest ning teadusprojektist, mille tulemuste põhjal kavatsetakse kirjutada dissertatsioon. Plaani ajakava eesmärk on suunata teadmiste ja oskuste omandamise otsustarbakat järgnevust sõltuvalt doktorandi teadusprojekti vajadustest.

Meie senine doktoriõpe on doktorandi seisukohalt sageli kulgenud vaheldumisi muude töödega ja mõnigi kord olude kiuste. Sellepärast võtab ka dissertatsiooni kaitsmiseni jõudmine tunduvalt rohkem aega, kui eeldatakse uute doktorite juurdekasvu vajaduse järgi. Alates 1990ndatest aastatest kuni tänaseni doktorikraadi omandanutele on 28% kaitsnud kraadi alles pärast doktoriõppest eksmatriku-

Eesti ja soome-ugri keeleteaduse doktorant Pärtel Lippus leiab, et kord aastas võiks aruanne tehtust vajalik olla. Samas on tema sõnul raske mitme aasta peale ette näha artiklite arvu jm, sest uurimistöö tekitab uusi mõtteid. VARJE SOOTAK

leerimist. Ligi pooled alustanute ei olegi dissertatsiooni või vajalikke artikleid valmis kirjutanud ja avaldanud.

Mitmesugused doktorantide küsitlused ja intervjuud viitavad seosele, kus ühelt poolt doktoriõpe on organiseeritud vähese pingega, puuduvad vajalikud uurimistööd toetavad ained ning piisav teadustöö keskkond, juhendaja ei ole ise aktiivne teadlane jne. Teiselt poolt pühendub doktorant uurimistööle kui kõrvalhobile või ei jõua oma suure õppetöö koormuse kõrvalt doktori tööga tegelda.

Sügisel toimub arendusseminar

Doktoriõppe parem planeerimine väljendub individuaalplaanis. Siin saavad kokku teaduskonnapoolne reaalne teadustöö ning õppetöö korraldus ja doktorandi individuaalse projekti sobitumine sellesse konteksti.

Teaduskond, õppetool, juhendaja peaksid andma vastuse teadusprojekti ja

DOKTORIÕPPE ARENDUSSEMINAR

25. aprillil toimunud seminari materjalid: www.ut.ee/doktoriope/yld/uudised

doktorandi mobiilsusega seotud rahastamise vajadustele. Doktorant peaks olema agar vajaduste selgitamisel. Atesteerimine annab koos iga doktorandi töö ning doktorandi ja juhendaja koostööst tekkinud tulemuste hindamise võimalustega ka üldise ülevaate ülikoolis doktoriõppes toimuvast. Samas on oma eriala ekspertidest koosneval atesteerimiskomisjonil võimalik võtta ka nõuandja roll juhul, kui doktorant ja tema juhendaja seda vajavad.

Sügissemestri algul korraldab õppeosakond arendusseminari, kus on kavas teaduskondade, juhendajate ja doktorantidega arutleda individuaalplaani põhineva atesteerimise tulemuste ja võimalike arenduste üle.

UUDISED

Austria suursaadik külastas ülikooli Euroopa kolledžit

Eile külastas Austria suursaadik Eestis Jakob Forst-Battaglia ülikooli Euroopa kolledžit. Teda saatis saatkonna esindaja Maire Aigro.

Forst-Battaglia kohtus kolledži direktori dr Gert-Rüdiger Wegmarshausiga ning pidas avaliku loengu Austriast ja tema rollist ELi eesistujana.

Pärnu kolledž tähistas oma 10. aastapäeva

17. mail tähistas Pärnu Kolledž oma 10. sünnipäeva.

Peeti konverents «Regionaalne kõrgharidus – 10 aastat Pärnu kolledžit», toimus kolledži laienduse pseudoavamine, avati vilistlaste tahvlid, korraldati rongkäik jne. Rakendus-kõrgkoolis saab õppida turismi- ja hotelliettevõtlust, sotsiaaltöö korraldust, äri- ja projekti-juhtimist, veeökosüsteemide majandamist, majandusteadust ning magistriõppes koos Tartu geograafidega ka turismigeograafiat. Lähiaastatel on kavas avada sotsiaaltöö korralduse ja rahvusvahelise turismi-juhtimise magistriõpe.

Direktor Garri Raagmaa (pildil) sõnul on kolledžil eesmärk kujuneda Läänemere-remade teenindusmajanduse pädevuskeskuseks.

Ajaloo muuseumis peab ettekande David Vseiov

23. mail kell 16.15 räägib ajaloo muuseumi populaarteaduslike teohtute sarjas «Huvitavat teadusest ja elust» ajaloolane David Vseiov. Teemaks on «Venemaa 19. ja 20. sajandi vahetusel. Milline ta oli?»

Teeõhtud jätkuvad septembris.

Karlsruhe uurimiskeskus korraldab esseekonkursi

Karlsruhe uurimiskeskus kuulutas oma 50. aastapäeval välja rahvusvahelise esseekonkursi «Kas tehnika on inimloomuse tulevik?».

Konkursi eesmärk on ärgitada teadlasi küsima selle järele, kui lähedale võib tehnika inimesele tulla. Kas on võimalik ja vaja inimest kuni suuremõõnini täiustada? Kas inimkond tuleks üha suureneva täiuseutoopia kontekstis uuesti defineerida?

Osaleda võivad noored teadlased (sünniaasta alates 1966) kogu maailmast.

Essee peab olema saksa keeles kuni 20 000 tähemärki ilma tühiikuteta. Tekst ei tohi olla varem avaldatud ega esitatud mõnele teisele konkursile.

Peaaühind on 5000 eurot, teine ja kolmas koht saavad 2500 ja 1500 eurot.

Viimane saatmise kuupäev on 31. juuli.

Rohkem infot www.fzk.de.

Nimmik-Nummik ootab taas tudengite lapsi

Olga Einasto

TÜ Raamatukogu teenindusosakonna juhataja

Esmaspäeval avatakse taas ülikooli raamatukogus lastetuba Nimmik-Nummik.

Niikaua kui vanemad õpivad lugemissaalides ja laenuvad raamatuid, hoolitsevad nende laste eest raamatukogu töötajad ja ülikooli naiskorporatsioonid korp! Amicitia ja korp! Filiae Patriae.

Raamatukogu lastetoas pole televiisorit ega arvutimänge. Nimmik-Nummikus pakutakse tudengite lastele nautida seda, mis on väikesele inimesele väga vajalik – liikumist ja loovust. Siin saavad pisipõnnid ronida, autoga sõita, liugu lasta, kodu- jm rollimänge mängida. Mugavate laudade taga saab kokku panna puslesid, joonistada, lugeda ja muinasjutte kuulata. Mängimiseks on lastetuppa toodud arendavaid ja

lõbusaid mänguasju MTÜst LeLuLa ning raamatuid kirjastusest Koolibri. Lastetoa seintel saab näha joonistusi ja jutukesi, kuidas ema ja isa õpivad, mida lapsed lastetoas talvise eksami-sessiooni ajal joonistasid, kirjutasiid ja rääkisid.

Eelmisel sessil kasutasid üliõpilased lastetoa teenust üle 40 korra. Vastukaja oli väga positiivne. Nimmik-Nummik meeldis kõigile lastele ja nende vanematele. Üks tudengist ema ütles, et nüüd saan ma rahulikult tegelda õppimisega, teades, et tema väikesele tütrekelele on tagatud turvalisus ja kasulik tegevus, et tal on huvitav ja mugav ja seetõttu ei pahanda ta ema peale, et too on nii hõivatud.

Lastetuba asub raamatukogu 2. korrusel ruumis 207 ja on avatud 22.–25. maini ning 29. maist 1. juunini kell 16–20. Laste soovitatav vanus on 2–7 aastat. Lastetuba on tasuta.

Uuring ülikooli raamatukogus 16. maist 1. juunini

Lugupeetud TÜ akadeemiline pere!

Palume teid osaleda Tartu Ülikooli Raamatukogu teenus-ekvaliteedi uuringus Utlib Qual 2006.

Uuringu ajal mõõdetakse ja analüüsitakse raamatukogu teenuste vastavust kasutajate ootustele ja vajadustele.

Teil on võimalik hinnata raamatukogu teenuste taset, määrata selle tugevad küljed ja probleemsed ko-

had. Saadud informatsiooni analüüsime nii ülikooli teaduskondade kui ka erinevate sihtgruppide kaupa. Selle alusel saame planeerida oma teenindusstrateegia ja valida optimaalsed suunad ressursside paigutamiseks, et paremini toetada ülikooli õppe- ja teadustööd.

Küsimustik on kättesaadav raamatukogu kodulehel www.utlib.ee ja igas teeninduspunkti. Selle

täitmine võtab aega umbes 10 minutit. Vastanute vahel loositakse välja tasuta individuaaltööruum terveks õppeaastaks.

Teie hinnang on väga oluline raamatukogu teenuste arendamiseks!

TÜ Raamatukogu

Lisainfo: TÜ Raamatukogu teenindusosakonna juhataja Olga Einasto, tel 737 5774, Olga.Einasto@ut.ee.

ÖNNITLEME

Vambola Raudsepp 65

Päritolult ja hingelt võrukas juubilar on jõudnud oma rännakutelt ümber Eesti (kõrgkoolidiplom Tallinnast, esimene töökoht Valgas, elukoht aastakümneid Tartus ja töökoht TÜs) Võrumaale tagasi, kus maalilises Kooraste maakodus *new age*'i eluviise otsides püüab ikka reibas ja muutumishimuline olla.

Ärirahanduse ja investee-ringute professorina on ta kujundanud rahanduse ja investee-ringute alal oma kontseptsiooni, mida on õpetanud nii Eestis kui ka kaugemal. Tema kiindumuseks on luua uusi oskussõnu ja väljendeid, et muuta tänapäeva finantsjuhtimisteooria suupäraseks eesti lugejale-kuulajale.

Vambola Raudsepp kujunes oma eriala tunnustatud õppejõuks varakult. Juba neljakümneselt hakati teda kutsuma mitme kaitsmisnõukogu liikmeks, oponendiks või eksperdiks. Rahanduse kateeder oli omal ajal ühe rahanduslase teema üliiuduliseks koordineerivaks keskuseks.

Tänu pidevale enesetäien-

dusele ja mitme rahandusõpiku kirjutamisele on ta professorile omase kõrge taseme säilitanud tänaseni, mille üks ilmekas näitaja oli eelmise õppeaasta parima juhendaja ja õppejõu tiitel majandusteaduskonna õppejõudude hulgas.

Soovime Vambolale jätkuvat optimismi ka peatselt algavas pensionipõlves, millal on igapäevaste rahmelduste asemel kindlasti rohkem aega elu mõtte üle juurelda ja hobi korras Eesti ajaloo küsimustega tegeleda.

Kolleegid

LÕPUEKSAM-KONTSERT

Täna kl 17 toimub TÜ Õpetajate Seminari aulas (Salme 1a) koolimuusika lektoraadi koori- ja orkestridirigeerimise lõpuksam-kontsert.

Juhatavad Marlene Grudkina, Janika Jakobson, Anne Kasesalu, Tiina Lõhmussaar, Sirje Vasmann ja Kätlin Virgo. Esinevad seminari naiskoor ja puhkpilliorkester, väikekoor «So-Le-Mi-Jo» ning puhkpilliorkester «Popsid». Sissepääs tasuta.

KONVERENTS

24. mail kl 10–16 toimub Toome Konverentsimajas Lossi 19 loengusarja «Õigus vs Õiglus» kokkuvõttev konverents «Õiglane poliitika – reaalsus või utopia?».

Esinevad Tallinna Ülikooli riigiteaduste osakonna õppejõud Georg Sootla ning Tõnis Saarts, MTÜ Seltsist Eesti Demokraatia Uuendamine Tõive Kivikas ning TÜ politoloogialektor Alar Kilp.

Üritust toetab Avatud Eesti Fond ning see on kõigile tasuta. Osavõtust teatada hiljemalt 23. maiks tel 733 1345 või dorpatensis@dorptensis.ee. Info: www.dorpatensis.ee.

ÖNNITLEME

70

Maido Rahula, matemaatika-informaatikateaduskonna emeriitprofessor – 20. mai

65

Vambola Raudsepp, ärirahanduse ja investee-ringute professor – 24. mai

60

Hanno Ohvril, keskkonnafüüsika dotsent – 20. mai

55

Toomas Pung, ülikooli ajaloo muuseumi museoloog – 21. mai
Krista Tool, lavakunstide osakonna erakorraline lektor – 19. mai

50

Mari Karm, kõrgkoolipedagoogika lektor – 21. mai
Jaan Susi, füüsika didaktika lektor – 25. mai

45

Hiie Asser, hariduskorralduse lektor – 20. mai

40

Terje Hannus, raamatukoguhoidja – 25. mai
Raul Kangro, finantsmatemaatika dotsent – 20. mai
Raivo Puhke, funktsionaalse morfoloogia erakorraline teadur – 24. mai

35

Meliton Mateo Krikk, hispaania filoloogia erakorraline assistent – 19. mai
Andres Salumets, geneetika teadur – 19. mai
Terje Tammekivi, keskuse Eesti Kodu Narvas juhataja – 23. mai

30

Susanne Ostermann, saksa filoloogia külalislektor – 20. mai

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3000
Trükk: o/ü Greif

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Priit Kivisoo

Ülikooli 18-210, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ajaleht.ut.ee

Täna algavad XXII SELLi mängud

Ott Järvela
SELLi mängude pressiteenistus

19.–21. maini toimuvad Tartus XXII SELLi mängud.

Kokku osaleb neil ligi 1800 tudengisportlast 19 riigist ja regionist.

Esindatud on 80 ülikooli. Mängude kavva kuulub 13 spordiala – kergejõustik, ujumine, korvpall, võrkpall, minijalgpall, saalihoki, judo, maadlus, rühm- võimlemine, sulgpall, orienteerumine, male ja seiklussport.

Peale spordiprogrammi on kavas ka täna kell 11 Eesti Rahva Muuseumi näitustemajas (Kuperjanovi 9) algav konverents «Milleks Eestile üliõpilassport?».

Ettekandjate hulgas on Eesti Olümpiakomitee president Mart Siimann, kettaheite MM-hõbe Gerd Kanter ja Eesti murdmaasuusatamise koondise liige Kaspar Kokk.

Esimesed regionaalsed rahvusvahelised üliõpilaste spordivõistlused peeti 1923. aastal. Hiljem said need tuntuks kui SELLi (Soome, Eesti, Läti, Leedu) mängud. Nõukogude okupatsiooni tõttu katkenud mängu hakati taas korraldama 1998. Pärast 1998. aastat on SELLi mängud toimunud Kaunases (1999), Jelgavas (2000), Tartus (2002), Kaunases (2003), Tampere (2004) ja Riias (2005).

Info: www.sellstudentgam.es.com.

SEMINAR

25. mail kl 10.30 algab SA Domus Dorpatensis (Raekoja plats 1/Ülikooli 7, II k) seminar «Die Identität der Deutschbalten heutzutage». Seminari teema on baltisakslased ja nende suhestatus Eestisse ning iseendasse. Ettekande peavad Rutt Hinrikus, Toomas Hiio, Carola von Koskull, Dietrich Zaune ja Alexander Zaune. Tutvustatakse baltisakslaste seas läbi viidud identiteediküsitluse tulemusi. Kokku on laekunud üle 300 täidetud küsimustikku, mille vastajate sünniaastad jäävad vahemikku 1909 ja 1990. Osalemissoovist teatada: dorpatensis@dorpatensis.ee, tel 733 1345. Üritus on tasuta ja toimub saksa keeles.

KOHTUMISÕHTU

25. mail kl 21 toimub SA Domus Dorpatensis (Raekoja plats 1/Ülikooli 7) järjekordne kohtumisõhtu sarjast «Muusikarmastaja kohtub muusikuga». Külastajatel on võimalik kuulda, mida arvab elukogenud trubaduur Andrus «In Boil» Rootsmäe oma elu, loomingu ning enda ümber toimuva kohta. Info: tel 733 1345, www.dorpatensis.ee. Üritus on tasuta.

DOTSENTIDE JA TEADURITE KLUBIS

24. mail kl 17 jagab dots Erich Kukk botaanikaiaias Lai 40 prof A. Vaga auditooriumis oma muljeid Mongooliast. Kavas ka klubi aktuaalsed probleemid. Info: 748 3513, 5554 4213.

IT-KOOLITUS ÜLIKOOI TÖÖTAJATELE

Andmebaasisüsteem MS Access

TÜ Raamatukogu III korruse arvutiklassis (Struve 1a). Kursuse maht 12 t arvutiklassis, lektor Eve Aruvee. T, 30. mail; N, 1. juunil ja T, 6. juunil kl 9.30–13.30. Programm: www.ut.ee/it/teenused/koolitus
Maksumus ülikooli sisekäibega 900 kr.
Registreerumine ja täiendav info: IT osakond, Riina Reinumägi, tel 737 5442, riina.reinumägi@ut.ee.

SUVEÜLIKOOI ÕPPEJÕUDUDELE

Tartu Ülikool ja Tallinna Ülikool kutsuvad osalema õppejõudude suveülikoolis

HTHT.00.069 «Õpetamine kõrgkoolis» (2 AP)

Kursusel arutletakse õppeprotsessi teemadel, keskendudes põhiliselt võimalustele, kuidas õppejõud saab toetada üliõpilase õppimist ning konflikte otstarbekalt juhtides tõhustada õppimisprotsessi. Käsitletakse kahte laiemat teemat: õppimine, õpetamine ja juhendamine ning konfliktid ja nende lahendamine. Lektorid: prof Kristi Lonka (Helsingi Ülikool), dr Einike Pilli (TÜ), prof Tõnu Lehtsaar (TÜ). Õppepäevi juhivad dots Larissa Jõgi (TLÜ).
Sihtgrupp: osa võtma oodatakse kõiki teemadest huvitatud ülikoolide ja rakenduskõrgkoolide õppejõude.
Hind: 1500 kr, kursuse korraldamist toetab EL.
Suveülikoolist võib osa võtta ka teemade kaupa: 16. aug «Konfliktid ja nende lahendamine», hind 1000 kr; 17. ja 18. aug «Õppimine, õpetamine ja juhendamine», hind 1500 kr.

Toimumisaeg ja koht: 16.–18. augustini Arossa villas Võrumaal.

Registreerumine: www.eformular.com/tiitam/suveyliikool06.html

Täiendav info: www.ut.ee/av/taienduskoolitus/suvi, TÜ haridusteaduskonna täiskasvanuhariduse keskus, Marvi Remmik, tel 737 6460, marvi.remmik@ut.ee.

KAITSMISED

24. mail kaitsevad majandusteaduskonnas Narva mnt 4-B202 magistritöid *magister artium*'i kraadi saamiseks:

- kl 12 **Hanna Kanep** «Tehnilise efektiivsuse hindamine hariduses Eesti gümnaasiumiastme näitel». Juhendaja erakorraline prof Janno Reiljan. Oponendid prof Alari Purju (Audentese Ülikool) ja teadur Jaan Masso;
- kl 13 **Gerli Hämmal** «Task and relationship orientations of organizational culture in the framework of metaphorical perspective» (organisatsioonikultuuri ülesande- ja suhteorientatsioon läbi metafoorilise perspektiivi). Juhendaja prof Maaja Vadi. Oponendid prof Harry Roots (Tallinna Ülikool) ja doktorant Rebekka Vedina.

24. mail kl 16 kaitseb germaani-romaani filoloogia osakonnas Ülikooli 17-103 magistritöid **Merike Jürna** «[q] som i /alfa/? - En længeundersøgelse af fem esteres tilegnelse af danske urundede fortunevokaler» (kas [q/] nagu alfa? – Longituuduuri- mus taani keele labialiseerimata eesvokaalide omandamisest eestlastest taani keele õppijate puhul). Juhendaja prof J. Normann Jørgensen (Kopenhageni Ülikool). Oponent lektor Juni Söderberg Arnfast, PhD (Kopenhageni Ülikool).

30. mail kaitsevad õigusteaduskonnas Näituse 20-216 magistritöid:

- kl 11.15 **Margit Vutt** «Aktiaseltsi juhtimismudeli õiguslik reguleerimine» (Legal Regulation of the Management Model of a Public Limited Company). Juhendaja prof Paul Varul. Oponent mag iur Maivi Ots;
- kl 12.15 **Evelin Lopman** «Keskonnakahju mõiste ja keskkonnakahju heastamise põhimõtted» (Definition and remediation of environmental damage). Juhendaja dots Hannes Veinla. Oponent LLM Kaarel Relve.

1. juunil kl 16 kaitseb germaani-romaani filoloogia osakonnas

Ülikooli 17-103 magistritöid **Merike Ristikivi** «Ladina päritolu juridilised terminid eesti õiguse- keeles». Juhendaja prof Anne Lill. Oponendid filol-knd Epp Tamm ja Hesi Siimets-Gross, MA.

1. juunil kaitsevad TÜ nõukogu saalis doktoritöid:

- kl 14 **Siim Salmar** «Effect of ultrasound on ester hydrolysis in aqueous ethanol» (Ultraheli mõju estrite hüdroolüüsile vesi-etanool segudes). Juhendaja emeriitprof Ants Tuulmets. Oponent dr Werner Bonrath (Basel, Šveits);
- kl 16 **Ain Uustare** «Modulation of Signal Transduction of Heptahelical Receptors by Other Receptors and G Proteins» (Heptahelikaalsete retseptorite signaali ülekande mõjutamine teiste retseptorite ja G valkude poolt). Juhendaja prof Ago Rinken. Oponent farmakol-dr Maija Dambrova (Läti Orgaanilise Sünteesi Instituut).

KONTSERT

TÜ AULAS

18. mail kl 18 H. Elleri Tartu Muusikakooli noorteosakonna kontsert.

20. mail kl 18 Lahti Naislauljate ja Lahti Meeskoori kontsert.

LINNAMUUSEUMIS

26. mail kl 19 esineb Agustín Maruri kitaril (Hispaania).

JAANI KIRIKUS

26. mail kl 18 Tartu Üliõpilassagakoori ja segakoori Tampereen Akateemiset Laulajat ühiskontsert «Noortelt noortele: Viini klassikast kaasajani».

TEADE

24. mail kl 18 avatakse TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuurin- gute keskuses TÜ maalikunsti eriala lõpetanud kunstniku **Kadi Kängsepa** näitus «Maalid», mida saab külastada 30. juuni- ni. Kõik huvilised on oodatud! Keskus asub Toomemäel vanas anatoomikumis (Lossi 38). Info Mari Mets, tel 737 5422, e-mail mari.mets@ut.ee.

SPORT

TÜ/Rock võitis ka teise finaalseeria kohtumise

Korvpallimeeskond Tartu Ülikool/Rock võitis Eesti korvpalli- meistrivõistluste finaalis teist korda võõrsil BC Kalev/Cramo 67:65 ja läks nelja võiduni mängitavat seeriat juhtima 2:0. Võitjate edukaimad olid Martin Viisk 16 punkti ja Tanel Tein 13 punkti ja 8 lauapalliga.

Eile õhtul toimus seeria järgmine kohtumine Tartus.

ÕPETATUD EESTI SELTSIS

ERMi asutamisest

24. mail kl 16.15 toimub ajaloo muuseumi konverentsi- saalis ÕESi sellekevadine viimane ettekandekoosolek. Päevakorras on Piret Õunapuu ettekanne ERMi asuta- misest ja tegevuse algerpoodist.

Piret Õunapuu ettekande põhjal selgub, et Eesti Rahva Muu- seumi sünnilugu on olnud pikk ja vaevaline. Esimesed mõtted oma «eesti muuseumi» asutamise kohta öeldi avalikult välja juba 1860ndate aastate lõpus. Ometi sai mõte teoks alles roh- kem kui nelikümmend aastat hiljem. Mis oli see põhjus, et teiste eesti rahvast ühendavate ja kultuurilises vallas oluliste tegurite kõrval eesti muuseum vedu ei tahtnud võtta? Muuseum asutati 1909 eelkõige Jakob Hurda kogude hoiu- paigaks, aga juba algusest peale oli see nagu ettekääne, leidmaks põhjust laiapärgjalisele eesti kultuuri säilitava instantsi loomisele. Ülesandeks seati «rahva oleviku põlvele mineviku teadmist nägelikult selgitada, et ta teaks, kust rahva kultura-püüdmine tee tulevikus peab käima». Sellise eesmärgiga võitis muuseum endale tohutu vastutuse – anda rahvale see põhi, millele ta oma kultuuripüüdlused tule- vikus peab rajama. Mitte kellelgi nendest inimestest, kes selle suure ülesande endale võtsid, ei olnud muuseum põhitöök, vaid ainult «ilmarahata tööks isamaa heaks». Ometi suudeti paari aastaga viia muuseumimõte tuhandete eestlaste tead- vusse, alustada süstemaatilist vanavara suurkogumist ja luua sellega baas tulevase põlve erialateadlastele.

Ettekande järel esitletakse I korruse kohvikus ÕESi ja õigus- teaduskonna ühisväljaannet «Tundmatu Friedrich Georg von Bunge».

Kõik huvilised on lahkesti oodatud!

Info: ÕESi sekretär Kadi Kass, tel 5569 0948.

Ülikoolide pingereastamisest

Lauri Randveer
välissuhete osakonna
infospetsialist

Läinud nädalal Coimbra grupi aastakoosoleku raames toimunud seminaril «International Ranking of Universities» arutati viimastel aastatel üha enam kõlapinda leidnud ülikoolide pingereastamisest.

Pärast Shanghai Jai Tongi Ülikooli 2003. aastal avaldatud maailma ülikoolide edetabelit on ülikoolide pingeread üha enam hakanud mõjutama nii ülikoolide kui ka poliitiliste otsustajate käitumist. Seminaril neli kutsutud kõnelejat vaagisid oma ettekannetes seesuguste edetabelite akadeemilist mõttekust ja nende koostamispõhimõtteid ning pakkusid välja alternatiivseid järjestamismooduseid.

Vajatakse usaldusväärseid kriteeriume

Leideni Ülikooli (Holland) teadus- ja tehnoloogiauuringute keskuse juhataja Anthony van Raan alustas oma ettekannet tõdemusega, et ülikoolide pingereastamine on «elu tõsiasi», millest ei pääse üle ega ümber. Põhiküsimus on, mida ülikooli pingeritta seades eeskätt arvestada – kas teadustegevust või õppetöö taset? Kõrgharidusteenuse tarbijad, poliitilised ringkonnad ja teised huvigrupid vajavad usaldusväärseid hindamiskriteeriume.

Ülikooli teadussuutlikkuse hindamiseks on tema sõnul laias laastus kaks meetodit: bibliomeetriline meetod ja eksperthinnangu rakendamine (reputatsioonile tuginev hinnang, mis arvestab nt teadusahindu).

Experthinnangute puhul sõltub tulemus valimi suurusest, geograafilistest ja erialastest iseärasustest. Samuti on see kaunis ajamahukas meetod, mõned meedialem-

Leideni Ülikooli esindaja Anthony van Raani sõnul on ülikooli teadussuutlikkuse hindamiseks kaks meetodit – eksperthinnang ja teadustoodangu maht.

ANDRES TENNUS

COIMBRA GRUPI AASTAKOOSOLEK

Seminari videosalvestus: www.ut.ee/162700.

Ettekannete ppt-slaidid: www.ut.ee/coimbra2006/138195.

mikute teadlased võivad moonutada üldpilti jne.

Bibliomeetriline hindamine seostab tugineb ülikoolide teadustoodangu, see on publikatsioonide arvu ja tsiteeritavuse mõõtmisel, ei arvesta aga mõningaid olulisi akadeemilisi näitajaid, nagu õppetöö tase, teadusõpe, tehnoloogiaseire ja ühiskonna teenimine. Lisandub keeleprobleem – eelisesundis on ingliskeelsed ülikoolid ja «kõvad teadused».

Leideni Ülikooli teadus- ja tehnoloogiauuringute keskus on välja töötanud oma täiusstatud bibliomeetrilise hin-

damismeetodi, mis võrdleb ülikoolide teadustoodangu erialade kaupa, arvestades nii publikatsioonide arvu kui nende suhtelist mõjukust. See hõlmab 1100 suurimat ülikooli ning igatüüpi puhul vähemalt 600 aktiivse teadlase toodangut. Järeldus – ülikooli koht edetabelis sõltub tema suurusel.

Kui arvestada ülikooli, mille teadustoodang ületab 2000 artiklit aastas, saame teistsuguse edetabeli, kui alandades arvesse minevate artiklite arvu 1500ni. Viimasel juhul tõusevad edetabeli etteotsa väikesed spetsialiseerunud

ülikoolid. Suured ülikoolid ei suuda olla ühtlaselt head kõigil erialadel. Edetabelites, mis arvestavad nii ülikoolide suurus kui ka mõjukust, langeb 250. kohast tagapool asuvate ülikoolide mõjukus.

Lihtsalt järeldades ei saa maailmas olla rohkem kui u 250 tõelist tippülikooli, kuna rohkemaks ei jätku ressursse ehk tasemel teadlasi. Tippülikoolid riisuvad koore endale.

Experthinnangu liigne osakaal

Ajakirja Times Higher Education Supplement (THES) peatoimetaja John O'Leary selgitas THESi edetabeli koostamispõhimõtteid ja võrdles neid Shanghai Jai Tongi Ülikooli edetabeli koostamisel rakendatavate hinda-

miskriteeriumidega.

Seni on THESi edetabel pälvinud palju kriitikat. Siiski on selle teiste ees oluline eelis – erapooletus ja sõltumatu vaatepunkt. THESi tabel on üritanud rakendada laiemaid hindamiskriteeriume kui mitmed teised.

Teadusartiklite tsiteeritavus näib soosivat ingliskeelseid ülikooli – seetõttu on selle näitaja osakaal tabelis suhteliselt tagasihoidlik.

Ülikooli hinnates arvestatakse tudengite ja õppejõudude suhtarvu, mis on ainus moodus, kuidas ülemaailmselt hinnata ülikooli poolt üliõpilastele osutatavaid teenuseid. Samuti võetakse teataval määral arvesse ka ülikooli rahvusvahelisust (väliste laste ja välisüliõpilaste arvu).

THESi edetabelile on kõige rohkem ette heidetud ekspert-hinnangu liiga suurt osakaalu. 50% ülikooli üldskoorist THESi edetabelis annab 88 riigi 1300 teadlase hulgas korraldatav arvamusküsitlus – millistes ülikoolides töötavad nende eriala parimad teadlased, mis on subjektiivne ja ebatäpne.

O'Leary möönis, et sel lähenemisel on puudusi: ülikooli vanus, suurus ja asukoht pealinnas näivad konkreetse ülikooli reitingut hindajate silmis tõstvat. O'Leary vastas kriitikutele, et see meetod on lihtne, üldarusaadav ja töökindel ning piisavalt suure valimi korral korrigeerib ennast ise.

Tulevikus on plaanis arvesse võtta veel mõningaid näitajaid, nagu doktorikraadiga töötajate osakaal personali hulgas, doktorikraadide arv.

Samuti on kavas laiendada küsitlusega haaratavate teadlaste arvu (käesoleval aastal saadetakse küsimustik juba u 4000 teadlasele).

Järgneb tuleva nädala UTs.

TÄNA LEHES

Eetikakeskuse 5. aastapäev

LK 2

In memoriam Jaan Eilart

LK 3

27. mail möödub 175 a TÜ professori (rektor 1885–1890) Hermann Adolf Alexander Schmidt'i sünnist (1831–1894). Lõi maailma-kuulsa vere hüübimise fermentatiivse teooria.

UUDISED

Täna TÜ nõukogus

Täna hommikupoolikul alanud TÜ nõukogu istungil on kavas kinnitada ülikooli 2005. a finantsmajandustegevuse aruanne ja tehnoloogiainstituudi põhikiri.

Rektor Jaak Aaviksoo esitab ka rektoraadi tööaasta aruande ning toimub rektoraadi tööaasta tulemuslikkuse hindamine. Päevakorras on veel õppekorralduseeskirja vastuvõtmine ning täienduskoolituse eeskirja uuendamine jt küsimused.

Audoktori ja auliikme valimine

TÜ nõukogus on kavas valida ka audoktor ja auliige.

Tartu Ülikooli audoktoriks on bioloogia-geograafia teaduskond esitanud Michigani Tehnoloogiaülikooli professori David F. Karnosky.

Auliikmeks on haldusdirektor Riho Illak esitanud postuumselt Friedrich Fred Raimond Alliku.

Professorite valimine ja nimetamine

TÜ nõukogu päevakorras on ka kolme professori valimine.

Inimgeograafia professoriks kandideerib geograafia instituudi vanemteadur Rein Ahas, mükoloogia professoriks mükoloogia prof Urmas Kõljalg ja üldise ja mikroobibiokeemia professoriks üldise ja mikroobibiokeemia prof Juhan Sedman.

Emeriitprofessoriks on kavas nimetada professorid Mati Erelt, Ago Künnap ja Vambola Raudsepp.

Mart Loog sai ligi 15 miljoni krooni suuruse uurimistoetuse

Liina Jürgen

Maailma suurim heategevuslik biomeditsiinifond Wellcome Trust autasustas TÜ vanemteadurit Mart Loogi 14,6 miljoni krooni suuruse International Senior Research Fellowshipi stipendiumiga.

Stipendium on mõeldud viie aasta jooksul uurimislaboris rakkude pooldumise signaalide uurimiseks.

Tehnoloogiainstituudi molekulaarbioloogia vanemteadur Mart Loog uurib teatud tüüpi valgumolekule, mis toimivad molekulaarsete lülitena raku pooldumist kontrollivas süsteemis. «Põhiline eesmärk on aru saada rakkude pooldumist reguleerivate signaalide loogikast, signaalide võrgustiku topoloogiast ja lülitus-

mehhanismidest. Sellest oleks väga laialdane kasu paljudele tegevusaladele, kaasa arvatud ravimite disainimisele,» selgitas Loog uurimistöö raketiduslikku potentsiaali.

Tehnoloogiainstituudi direktori Mart Ustavi sõnul on Wellcome Trusti grandil puhul tegemist otseinvesteeringuga Eesti teadusesse, mis oluliselt tugevdab Tartu Ülikooli tegevust proteoomika ja biomeditsiini valdkonnas ning loob esmaklassilised tingimused veel ühele tööühikule. «Mainekad välismaised organisatsioonid arvavad, et meie instituut ja Eesti teadusesse tuleb investeerida suuri summasid. Meie oma kodune teadusfinantseering peaks sellega sammu pidama,» lisas Ustav.

Mart Loogi teadustöö sai kõrge tunnustuse ka 2005. a

Mart Loog.

detsembris, kui Howard Hughes Medical Institute (HHMI) ja Euroopa Molekulaarbioloogia Organisatsioon (EMBO) autasustasid Mart Loogi ning veel viit Kesk-Euroopa teadlast 225 000 USA dollari suuruse grandiga iseseisva uurimislabori käivitamiseks.

Professor Tõnu Meidla valiti dekaaniks tagasi

Liina Jürgen

22. mail valiti bioloogia-geograafia teaduskonna dekaaniks teiseks ametiajaks tagasi paleontoloogia ja stratigraafia professor Tõnu Meidla.

121 valimiskogu liikmest oli kohal 80 ning prof Tõnu Meidla poolt hääletas 75 valimiskogu liiget. Tõnu Meidla kandidatuuri seadis üles prof Olevi Kull.

Tõnu Meidla on sündinud 1959. aastal Tartus.

Tõnu Meidla lõpetas kiitusega bioloogia-geograafia teaduskonna geoloogina 1982. aastal ning alates 1990. aastast on ta geoloogia- ja mineralogiakandidaat (kaitsnud Eesti NSV Teaduste Akadeemia Geoloogia Instituudis). 2000. aastal valiti

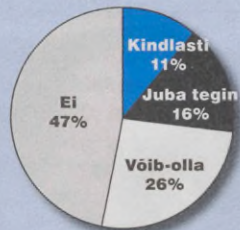
Tõnu Meidla.

Tõnu Meidla paleontoloogia ja stratigraafia korraliseks professoriks.

Tema uurimisvaldkonnad on paleontoloogia, ostraakoodide süstemaatika, paleoökoloogia, stratigraafia, ordoviitsiumi paleogeograafia ja isotoopuuritud.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas teed ettepanekuid ülikooli juubeli tähistamiseks?

Vastajaid: 62
Uus küsimus:

Kas UT peaks avaldama magistratööde kaitsmisi?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

UUDISED

TÜ tunnustab

Ülikooli väikese medali ja tänukirjaga tunnustati pikaajalise ja kohusetundliku töö eest biokeemia instituudi laboranti Hell Alapuud.

Ülikooli aumärgi ja tänukirjaga autasustati 65. sünnipäeval kauaaegse viljaka õppe- ja teadustöö eest majandusteaduskonna rahanduse ja arvestuse instituudi professorit Vambola Raudseppa.

Ülikoolis räägiti Põhjamaade keelte õpetamisest

Täna lõpeb kolm päeva kestnud konverents «Põhjamaade keelte õpetamine teise keelena». Konverentsil esinesid ettekannetega külalised nii Kopenhaagenist, Oslo, Bergenist, Vilniusest kui ka Tartust ja Tallinnast.

Konverents toimus koostöövõrgustiku BALSAM (Baltic Samarbete) raames, millega on tänaseks liitunud 10 Läänemere- ja Põhjamaade ülikooli skandinaaviakeelte osakonda.

Viljandi kultuuriakadeemia töö oma kultuuri Tartusse

Eile toimus Tartus Viljandi Kultuuriakadeemia omakultuuripäev, kus sai nautida kahte tunde jooksul ja õppejõudude nii folgi- kui ka jazzimaigulist kontserti.

Omakultuuripäeva tähistamise traditsioon on välja kasvanud kunagise Viljandi Kultuurikolledži 50. aasta juubelipidustustest.

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia sisuks on omakultuurilise enesetunnetuseni jõudmine üha muutuv ja uuenevas ajas.

Tartus toimub IV Balti onkoloogia-kongress

Homme lõpeb kolmepäevane IV Balti onkoloogia-kongress. Põhitööd on onkoloogia hetkeseis ja arengusuunad Euroopas.

Plenaarsessioonil käsitleti medikamentoose, kirurgilise ja kiiritus-onkoloogia ning onkoenduse arengut ja olukorda. Balti riikide onkoloogia erialaseltside juhid teevad ettekanded vähivähi olukorrast Baltimaades. Diskussiooni teemaks on, kuidas parandada vähktõve ravitulemusi igas riigis eraldi ja Euroopas ühiselt.

Kongressi korraldaja on kliinikumi hematoloogia-onkoloogia kliinik.

Professor Jaan Elkenile anti Kristjan Raua preemia

2006. a Kristjan Raua preemia saajate hulgas oli ka TÜ prof Jaan Elken (pildil). Preemia anti 2005. a toimunud ajaloolist ja isiklikku mälu ühendavate näituste «Maalid 1998–2005» (Tallinna Kunstihoones) ja «Oktoobridemonstratsioon» (Tartu Kunstimuuseumis) eest.

Piirideta eetika

Krõõt Nõges

eetikakeskuse projektijuht

Täna ja homme tähistab eetikakeskus viiendat aastapäeva rahvusvahelise konverentsiga «Eetika: interdistsiplinaarsed lähenemised». Esitletakse ka samanimelist kogumikku.

Volkswagen Stiftungi toetusel on alates 2001. aastast igal aastal antud välja viis doktoristipendiumit eetikala- alaseks uurimistööks. Stipendiaatideks on olnud TÜ arstiteaduse, avaliku halduse, filosoofia ajaloo, klassikalise filoloogia, praktilise filosoofia, poliitiliste ideede ajaloo, psühholoogia ja õigusteaduse doktorandid.

Kolm eetikakeskuse stipendiaati on viimase aasta jooksul kaitsnud doktorikraadi: Ants Nõmper TÜ õigusteaduskonnas, Kadri Simm TÜ filosoofia erialal ja Eva Piirimäe Cambridge'i ülikoolis ideede ajaloos. Kuidas seletada nii väikese üksuse sellist tulemuslikkust?

Eva Piirimäe: Õlg öla kõrval on ikka kergem. Kuigi minust sai eetikakeskuse stipendiaat alles doktorantuuri lõppjärgus, silendas keskuse soe kollegiaalne mentaliteet kindlasti ka minu teed.

Ants Nõmper: Mulle oli suureks toeks, et eetikakeskuse üks suundi on inimeneetika arenguga kaasnevate probleemide uurimine. Keskusesse koondus palju kaasaegset kirjandust, sai osaleda mitmetel teadusüritustel, vahetada mõtteid teiste teadlastega.

Millest kirjutasite oma doktoritöö?

Kadri Simm: Keskendusin hüvedejagamise mõiste analüüsile ja põhjendusemudelitele. Tänapäeval mõistetakse selle all üha sagedamini globaalse õigluse probleeme. Eelkõige on see mõiste rakendust leidnud seoses biotehnoloogia arenguga taimekasvatuses, inimgeneetikas ja mujalgi.

Ants: Sarnaselt Kadrile käsitlesin biotehnoloogia arenguga tekkinud küsimusi. Täpsemalt, kuivõrd teavitatud nõusoleku kontseptsiooni on võimalik või vajalik muuta, et geenivaramu tüüpi andmekogusid saaks luua teavitatud nõusoleku baasil.

Eva: Kirjutasin doktoritöös saksa natsionalismi filosoofilistest lätetest, keskendudes valgustusfilosoof Thomas Abbt'i ideedele. Vaatlesin Abbt'i ideid üle-euroopaliste filosoofiliste vaidluste kontekstis ning näitasin seeläbi saksa natsionalismi Euroopa juuri.

Uuris Abbt'i filosoofia näitel, kuidas positiivne moraalne hoiak patriotism võib muutuda enesekeskseks ning agressiivseks natsionalismiks.

Kadri ja Eva alustasid oma õpinguid ajaloo osakonnas, kuidas jõudsite filosoofiani?

Eva: 1992. a astusin ajaloo osakonda, ent juba siis õppisin kõrvalt ka filosoofiat. Seminartööst Andrus Tooli juhendamisel sai alguse siiani kestev huvi Kanti praktilise filosoofia vastu. Mõistsin, et Kanti ajaloo filosoofia on ennekõike katse lahendada moraali- ja poliitika filosoofia probleeme ajaloolises perspektiivis.

Doktoritööd kaitsnud eetikakeskuse stipendiaadid Kadri Simm (vasakul üleval), Ants Nõmper ja Eva Piirimäe. 3 X ERAKOGU

Siit kasvas omakorda välja hilisem idee-ajalooline suunitlus ning avastas end jaoks Cambridge'i ideede ajaloo koolkonna. Paelus Cambridge'i tugev tähelepanu ideede ajaloo teoreetilistele alustele ja sellest tulenev metodoloogiline uuenduslikkus.

Kadri: Minu jaoks oli see loogiline areng, ajaloo ja filosoofia vahele mahub ka magistrikraad soouuringutes Kesk-Euroopa ülikoolist Budapestist. Magistratöö keskendus poliitilisele filosoofiale. Vaatlesin kriitilise pilguga individuaalsete õiguste diskursust, eriti reproduktiooni aspektist.

Pean piiravaks, kui filosoofiale või teistele erialadele kindlaid raame ümber tõmmatakse. Filosoofidel on palju õppida teistest valdkondadest, füüsikast sotsioloogiani, ja loomulikult ka vastupidi. Teise distsipliini lähenemine mingile teemale võib olla inspiratsiooniks ka oma alal. Mis ei tähenda, et filosoofia tuumküsimused kuhugi lahustuksid.

Eetikakeskuses toimuvad pidevad interdistsiplinaarsed kollokviumid

Tegus interdistsiplinaarne keskus

Krõõt Nõges

TÜ eetikakeskus asutati 1. juunil 2001. a interdistsiplinaarse üksusena filosoofiateaduskonna juures.

Keskuste töös osalevad filosoofid, bioloogid, arstid, usuteadlased, filoloogid, juristid ja sotsiaalteadlased.

Põhilised uurimissuunad on moraali- ja poliitika filosoofia, bioetika ja keskkonnaetika. Viie tegevusaasta jooksul on keskus välja andnud kaks teadusajakirja erinumbrit ning kolm kogumikku ja kaks eetika-õpikut. Rahvusvahelise levikuga väljaannetes on ilmunud 20 teadusartiklit. Ilmumas on kaks teadusartiklite kogumikku ja eetikakoodeksite käsiraamat.

Keskus on organiseerinud 28 loengukursust. Näiteks «Eetika aluseid» kuulab igal

Volkswagen Stiftungi stipendiaatidele. Neid on juhendanud praktilise filosoofia prof Margit Sutrop, dr Roomet Jakapi filosoofia ajaloost ning õigusteaduskonna prof Marju Luts. Mida kollokviumides teete?

Eva: Kollokviumid, kus arutatakse peamiselt üksteise tekste, on äärmiselt innustav foorum. Kokku saavad mitmesuguste erialade esindajad, kellel on ometi tugev ühisosa – eetikat puudutav aspekt. Tulemuseks on ideede sünergia. Samuti on huvitav testida, kuidas teiste erialade esindajad sinu tekstist aru saavad ning mida selles valitsevatest konventsioonidest arvavad.

Ants: Minul oli kollokviumitest tublisti abi. Ka jurist peab teadma teiste distsipliinide põhjargumente neis küsimustes, mida püüab lahendada. Kollokviumid aitasid näha probleemide eri tasandeid ning vältida kapseldumist ainult juriidilistesse argumentidesse.

Kadri: Leian, et eetikakeskuse doktorandikollokviumid on tõepoolest üks väheste interdistsiplinaarseid koostöövorme, mis ülikoolis töötab.

aastal umbes tuhat üliõpilast. Keskuse külalisprofessorid ning õppejõud on pidanud 13 erikursust. On organiseeritud 76 seminari ja õpikoda, 6 rahvusvahelist konverentsi ja 64 interdistsiplinaarset kollokviumi.

Keskuse juhataja prof Margit Sutrop sai Avatud Eesti Fondi 2006. a koosmeele preemia väärtushinnangute ja käitumisnormide teemalise arutelu edendamise eest. TÜ eetikakeskuse ja filosoofia osakonna raamatukogus leidub suurim valik eetikala- alast kirjandust: kõik 3500 teavikut on kantud elektroonilisse kataloogi ESTER.

Volkswagen Stiftungi väljaanne Impulse für die Wissenschaft 2005 avaldas TÜ eetikakeskusest artikli pealkirjaga «Juueel Baltikumis».

DOKTORIVÄITEKIRJAD

Ants Nõmper (TÜ õigusteaduskond), «Open Consent – a New Form of Informed Consent for Population Genetic Databases». Juhendaja prof Jaan Sootak (TÜ), oponendid prof Margit Sutrop (TÜ) ja dr Peteris Zilgavis (Euroopa Nõukogu).

Kadri Simm (filosoofia eriala), «Benefit-sharing: An Inquiry into Justification». Juhendajad prof Margit Sutrop (TÜ) ja dr Tuija Takala (Manchester'i ja Helsingi ülikool), oponent prof Ruth Chadwick (Lancasteri ülikool).

Eva Piirimäe (Cambridge'i ülikooli ideede ajaloo eriala), «Thomas Abbt (1738–1766) and the Philosophical Genesis of German Nationalism». Juhendaja dr Istvan Hont (Cambridge'i ülikool), oponendid prof H. B. Nisbet (Cambridge'i ülikool), prof Eckhart Hellmuth (Müncheni ülikool).

Alates 2001. aastast on eetikakeskuse doktorandi- stipendiumi saanud 13 TÜ doktoranti, kes on oma uurimistöös keskendunud eetikale.

EETIKAKESKUSE 5. AASTAPÄEV

26. ja 27. mail Domus Dorpatensis ruumides (Ülikooli 7)

Reede, 26. mai

14.00–14.20 avasõnad «Eetikakeskus 2001–2006» – eetikakeskuse juhataja prof Margit Sutrop.
14.20–14.40 tervitused – TÜ rektor prof Jaak Aaviksoo, eetikakeskuse nõukogu esimees prof Hele Everaus.
14.40–15.25 prof Jürgen Mittelstrass (Konstanzi Ülikool), Academia Europaea president – «The future of the university and the concept of transdisciplinarity».
15.25–15.45 ettekande kommentaar – prof Jaak Aaviksoo.
15.45–16.30 diskussiooni «Kuidas saaksid ülikooli struktuurimuudatused toetada interdistsiplinaarset koostööd?», juhhib eetikakeskuse abijuhataja prof Toivo Maimets.
16.30 kogumiku «Eetika: Interdistsiplinaarsed lähenemised» esitus.

Laupäev, 27. mai Inglisekeelne sektsioon

11.00–11.40 prof Dieter Birnbacher (Düsseldorfi Ülikool) – «What motivates us to care for the (distant) future?».
11.40–12.20 dr Kadri Simm (TÜ) – «Solidarity – what kind of value?».
14.00–14.40 prof Hub Zwart (Nijmegeni Ülikool) – «The impact of the Human Genome Project on our self-image: implications for societal research and debate».
14.40–15.20 prof Margit Sutrop – «Trust and risk in the context of human genetic databases».

Eestikeelne sektsioon

15.30–16.00 mag Aive Pevkur (TÜ) – «Eetikateooriad, tavamoraal ja professiooneetika».
16.00–16.30 dots Andres Soosaar (TÜ) – «Kas voorustel on kaasaja bioetikas piisavalt ruumi?».
16.30–17.00 rektor Meego Rimmel (Kõrgem Usuteaduslik Seminar) – «Isiksuse terviklikkus kui vooruseetiline veendumus».
17.15–17.45 dots Irene Kull (TÜ) – «Õigus ja eetiline käitumine – heas usus ja mõistlikult».
17.45–18.15 mag Marek Järvik (TÜ) – «Kas on võimalik terrorismi neutraalselt defineerida?».

Info: www.ut.ee/eetikakeskus, Krõõt Nõges tel 737 5426.

Suursaadik andis üle saksakeelsed raamatud

Aija Sakova

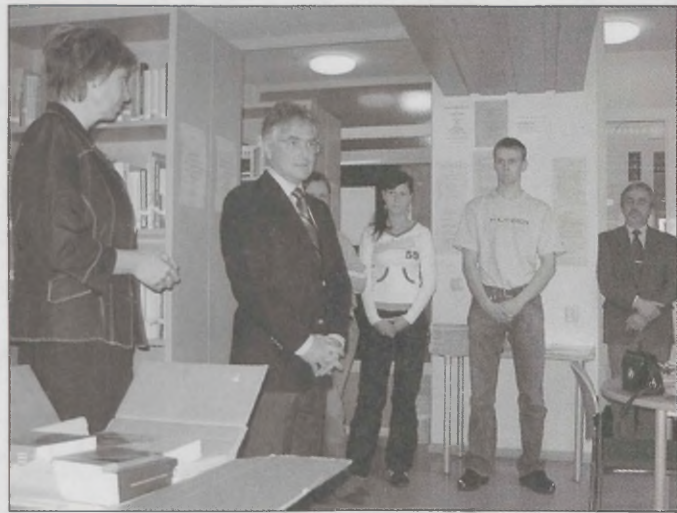
Eile andis Saksamaa Liitvabariigi suursaadik Julius Bobinger saksa filoloogia õppetooli raamatukogule üle programmi «Inimesed ja raamatud» esimese raamatutellimuse.

Saksamaa välisministeerium ja Goethe Instituut koostöös mitme fondi ja ühingu kaasrahastavad kirjanduse hankimisel 30 raamatukogu 22 riigis. Üks neist raamatukogudest on TÜ saksa filoloogia õppetooli raamatukogu.

See tähendab 15 000 euro suurust toetust kolme aasta vältel.

Saksa filoloogia õppetooli hoidja dots Reet Liimetsa sõnul otsetakse teaduskirjandust ja väärtkirjanduse alla kuuluvat kaasaegset saksa ilukirjandust. «Kõik raamatud varustatakse spetsiaalse eksliibrisega ja on kättesaadavad kõigile TÜ Raamatukogu lugegadele,» lisas Liimets.

Programmi raames saab õppetool igal aastal (kolme aasta jooksul) külla kutsuda ka ühe saksa kirjaniku.

Saksamaa Liitvabariigi suursaadik Julius Bobinger (keskel) andis esimese tellimuse üle õppeprorektor Birute Klausele (vasakul).

AIA SAKOVA

TÜ teaduskooli kasvandikud edukad

Ülikooli teaduskooli kasvandikud võitsid Soomes (Heinolas) XII Baltimaade informaatikaolümpiaadil kaks hõbe- ja ühe pronksmedali. Need olid Laur Tooming

Treffneri Gümnaasiumi 12. klassist ning Indrek Klanberg Tallinna Reaalkooli 11. klassist võitsid hõbemedali, pronksmedali sai Rivo Laks Pärnu Ühisgümnaasiumi 12. klassist.

Ülikoolis asub von Liphartide graafikakogu

Aija Sakova

Kolmapäeval külastasid ülikooli kunstimuseumi von Liphartite perekonna järeltulijad.

Ülikoolis säilitatav gravüüride ja joonistuste kogu kuulus kunstimuseumi direktori Inge Kuke sõnul varem suures osas 19. sajandi kollektsoonäärile, endisele Raadi mõisa omanikule Karl Edurad von Liphartile. «Viimane Raadi mõisa omanik Reinhold Karl von Liphart kinkis Esimese maailmasõja ajal Eestist lahkudes osa kogudest riigile, et võtta ülejäänud endaga kaasa. 1920. aastal anti von Liphartide kogu üle ülikooli kunstimuseumile,» selgitas Kukk.

1922. aastal ostis ülikool ka

R. K. von Lipharti kunstiühingu «Pallas» kingitud reproduktseerivad graafikasarjad. Kuni 1962. aastani paiknes 6000-leheline graafikakogu Kuke sõnul kunstiajaloo kabinetis, siis juba kunstimuseumis.

Ülikooli külastanud von Liphartite järeltulijad elavad Ameerikas, Saksamaal ja Austraalias. Enamik neist oli Eestis esimest korda. Nad olid väga õnnelikud selle üle, et neil oli võimalik näha Eestisse jäänud perekonna kunstikogu. Muu hulgas vaadati ka oma esiisa Karl Eduard von Lipharti portreejoonist.

Tartu on von Liphartide sõnul väga ilus linn ning nad avaldasid lootust, et tulevikus külastab Eestit üha enam ameeriklasi ja sakslasi.

Kunstimuseumi peavarahoidja Ingrid Sakk näitab von Liphartite järeltulijaile graafikat.

AIA SAKOVA

IN MEMORIAM

Kultuuri- ja loodusloo suurkuju Jaan Eilart

24. juuni 1933 – 18. mai 2006

On lahkunud Eesti kultuuri- ja loodusloo suurkuju. Mees, kelle jalajälg oli puudutanud igat Eestimaa kihelkonda, valda ja küla. Mees, keda tunti ja teati terves Eestis ja kes ise tundis Eestimaa igat kanti.

Just tema alustas Tartu Ülikoolis looduskaitse õpetamist ajal, kui seda peeti veel teisejärguliseks erialaks ja rahvamajandust pidurdavaks tegevuseks. Looduskaitse alustest on tänaseks välja kasvanud maailmatasemel maastiku-ökoloogilised uurimused. Tol ajal räägiti kompamisi ühiskonna ja looduse seostest, mis on praegu üldtuntud tasakaalustatud ja jätkusuutliku arengu kontseptsioonide alusena.

Laiahaardelisus

Jaan Eilarti eestvõttel õpetati ülikoolis aastaid ka Eestimaa tundmise allikaid. Arvatavasti iseloomustas just see õppeaine kõige paremini tema töid ja tegemisi. Sirvides Jaan Eilarti üle pooleteise tuhande nimetuseni küündivat trükitööde bibliograafiat, võib hämmastusega tõdeda tema laiahaardelisust. Ta oli tegev taimegeograafilistes uurimustes, looduskaitsetes, kodu-uurimises, teadusajaloos ja ka näiteks praegu käibiva Eesti raha kujundamisel.

Tema sidemed kunstnike ja kirjanikega on muidugi eraldi peatükk. Nimelt laiahaardelisuse ja lausa entsüklopeediliste teadmiste pärast on teda raske ühegi kindla eriala esindajaks pidada.

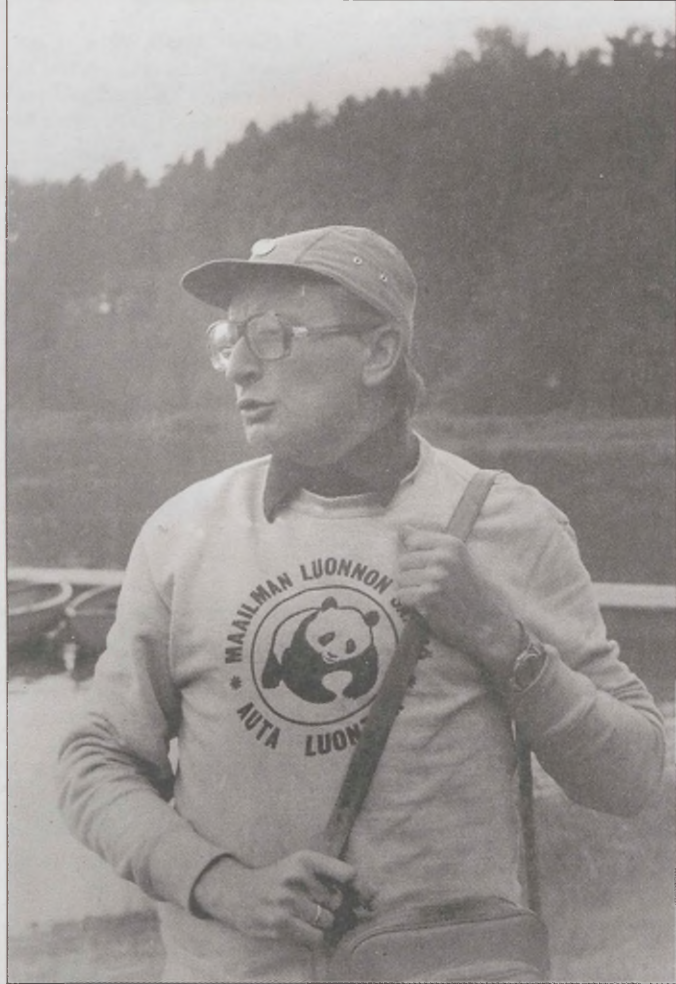
Siiski on mitmed tema koostatud või kirjutatud tööd saanud olulisteks oma ala verstaapideks, nagu taimegeograafia klassikasse kuuluv monograafia «Pontiline ja pontosarmaatiline element Eesti flooras» (1963) või siis uute suundade teetähisteks, nagu maastikuhooluse teoreetilised seisukohad.

Jaan Eilart oli hiilgav kirja- ja sõnamees, aga ka väga hea õpetaja. Seda just tänu võimele õpilasi innustada ning distsipliini piire ületavaid üldistusi teha. Tänu sellele on Eestimaa sadu ja sadu inimesi, kes teda üheks oma õpetajaks peavad.

Looduskaitsering

Jaan Eilarti algatatud Tartu üliõpilaste looduskaitsering (1958), mis varsti tähistab oma poolesajandat juubelit, olles seega omataoliste hulgas maailma vanimaks, on samuti üks tähis tema eluteelt. Igaaastased avamatkad Taevaskoja kaljude alla, käbivisked ja klassikaks kujunenud lood Sütitest, Habermannist, Vahttrast ning Devoni liivakivist ja vesipapist on paljudele ringis olnud inimestele meelde jäänud.

Looduskaitseringi liikmetele, aga samuti Eesti Looduskaitse Seltsi liikmetele, oli ta ka hea reisikaaslane ja organisator, kelle juhendamisel käidi kodumaal ja võõrsil seiklemas ja uut avastamas. Ikka otsiti koos seoseid looduse, inimese ja kultuuri vahel

Jaan Eilart 1989. aastal Eesti Looduskaitse Seltsi ja üliõpilaste looduskaitseringi traditsioonilisel suveüritusel, tookord nädalasel jalgsimatkal Lõuna-Eestis.

VARJE SOOTAK

JAAN EILART

Lõpetas TÜs bioloogia eriala 1957.

Algatas TÜs looduskaitse õpetamist.

Maailma esimese üliõpilaste looduskaitseringi asutaja (1958) ja kauaaegne juhendaja.

Rajas 1963. aastal TÜs looduskaitse- ja kodu-uurimise kabineti, mida juhatas 1996. aastani.

Asutas 1966. aastal Eesti Looduskaitse Seltsi. Oli aastani 1988 seltsi tegevseimees, 1988–1996 esimees, aastast 1997 auesimees.

Oli Ülemaailmse Looduskaitse Liidu Ida-Euroopa president.

ning hariti kultuuriloo muidu karuseid looduserialade tudengid.

Maailm ja Eesti

Ülemaailmse Looduskaitse Liidu (IUCN) Ida-Euroopa presidendina üle kogu maailma rännanud mehel oli palju teistele edasi anda. Tema ettekanded Indiast, Kanadast, Kongo vihmametsadest ja mägigorilladest, Uus-Meremaa loodusest ja paljudest muudest paikadest äratasid suurt huvi kogu meie planeedi looduse vastu.

Veelgi olulisem ehk oli aga Jaan Eilarti anne kultuuriringkondadele loodusest ja loodusinimestele kultuurist rääkida. Selle varjus aeti nõukogudeaja järges tegelikkuses järjekindlalt Eesti asja. Eilarti raamat «Inimene, ökosüsteem ja kultuur» (1976) on hiilgav näide looduskaitse ja kultuuri seoste avamisest mitte ainult meie rahva ajaloo ja tänapäeva, vaid ka üleüldisemas kontekstis. Jaan Eilarti asutatud ja juhitud Eesti Looduskaitse Selts (1966), mis oma hiilgeaastail 1960ndatel ja 1970ndatel hõlmas tuhandeid inimesi üle Eestimaa, oli rahvusliku mõtte olulisemaid edasikandjaid tollases Eestis.

Tema rajatud Tartu Ülikooli looduskaitse ja kodu-uuri-

mise kabinet (1963) oli kuni 1990ndate keskpaigani arvestatavaks Eesti kodu-uurimise keskuseks. Koos prof Endel Varepi ja teiste kolleegidega koostatud koguteos «Kas tunned maad» oli paljudele kodumaa tundmaõppimise omalaadseks käsiraamatuks. Suurel määral tänu Jaan Eilarti kindlale meelele ja tegudele säilis üle nõukogude tsensuuriaja Eesti geograafia suurmeeste Johannes Gabriel Granö, August Tammekannu ja Edgar Kanti pärand.

Niisugusena jääb Jaan Eilart ikka meie keskele, eriti traditsioonilistel üritustel Taevaskoja avamatkal või lõpulötkel Peravalla soodes (Peravalla tagamaade teedetuses nagu ta ise tavatses muhedalt väljendada). Selle aasta lõplõke on natuke teistsugune. Jaani lugusid peavad rääkima teised. Aga rääkijaid on palju, sest korralikul ringil ei ole otsa ega algust ja looduskaitse idee ei kustu.

Tartu üliõpilaste looduskaitseringi liikmed ja vilistlased Tartu Ülikooli geograafia instituut

Ülikoolilehe toimetuse mälestab sügavas tänutundes oma võrreldamatut autorit ja ÕPETAJAT.

UUDISED

Marju Lauristin promoveeritakse audoktoriks

Täna promoveeritakse Helsingi Ülikooli audoktoriks sotsiaalse kommunikatsiooni erakorraline professor Marju Lauristin.

Promoveerimisüritused toimuvad 25. maist 27. maini. Pikemalt järgmises UTs.

Tartu Ülikooli magistrandide näitus Vaal-galeriis

22. mail avati Tallinnas Vaal-galeriis Jaan Elkeni kureeritud TÜ magistrantide Helina Loidi, Eda Lõhmuse ja Maris Palgi näitus «Kolm+».

Näitus on vahekokkuvõtte õpingutest, esitledes maalikursuse «Strateegiline maal» sellel kevadtalvel maalitud töid.

Näitus jääb avatuks 6. juunini.

Y-Galeriis näeb fotonäitusel punkareid ja kultuuri

4. juunini Y-Galeriis avatud fotonäitusel näeb Sirje Joala seeriat Berliini punkaritest ja Jüri Haini pildistatud kogu Eesti kultuuriinimestest läbi aastakümnete.

Kunstiteadlase-kriitiku Jüri Haini näitusel «Kohtumised» näeb enamjaolt kunstnikke, juba ka manalamehi. Sirje Joala on jäädvustanud oma fotode seerias «Scheisegal» 2005. aasta suve eesti punkarite kommunis Berliinis, küsides, kas see ongi vabadust?

Leedu kunstniku tööd ülikooli raamatukogus

22. maist saab TÜ Raamatukogu 3. korrusel vaadata Leedu kunstniku Aleksandras Vozbinase näitust «Heraldiline Motiiv».

Ta on koostanud 8 isikunäitust, osalenud ühishäitustel Leedus, Poolas, Taanis, Venemaal, USAs.

Näitus saabus Eestisse Leedu Vabariigi Suursaatkonna vahendusel ja jääb avatuks 17. juunini.

Piirideteemaline kollokvium Konstanzis

12.–14. oktoobrini toimub Konstanzis ülikoolis neljas rahvusvaheline Euroopa kollokvium.

Teema on dialoogid piiride kohta. Piiride teemat käsitletakse nii kultuurilisest, sotsioloogilisest kui ka kirjanduslikust aspektist. Osalema oodatakse nii teadlasi kui ka kraadiõppureid. On võimalik taotleda söidu- ja majutuskulude katmist.

Kandideerimistähtaeg 15. juuni.

Info: www.uni-konstanz.de/europakolloquium.

VEEBI-KOMMENTAAR

Artiklile «Emeriitteadurid tooksid ühiskonnale kasu», UT nr 20, 19. mai.

«Edasiminekuks tuleks informeerimise-veenmise teeravik suunata sellele, et peale akadeemilise keskkonna ka avalikkus ja eriti poliitikud samuti mõtleksid nagu meie. Samas võtmes artikkel(leid) peaks ilmutama ka keskaja kirjanduses.»

Rein Kuusik

Leping ujula 4 spordihoo- ne rekonstrueerimiseks

Liina Jürgen

24. mail allkirjastasid rektor professor Jaak Aaviksoo ja AS Rand&Tulberg juhataja Taivo Täht ehituslepingu Ujula 4 spordihoo-
ne rekonstrueerimiseks. Ujula 4 spordihoo-
ne ehitus-
leping sõlmiti riigihankekon-

kursil väikseima pakkumise teinud ASga Rand & Tulberg summas 131,6 miljonit krooni. Kultuuriministeeriumi eel-
arvest saadakse ehituseks 18 miljonit krooni, Tartu linnalt kuue aasta jooksul 18 miljonit krooni ning ülejäänud vaja-
mineva summa katab ülikool pikaajalise laenuga.

Keskkonnafüüsikute teadusartiklite kogumik

Täna kell 15.15 toimub füüsi-
kahoone II korruse fuajees (Tähe 4) kogumiku «Tartu
Ülikooli Ilmade Observaato-
riumi 140. juubeli konverent-
si ettekanded» esitus.

Kogumik annab ülevaate

Eesti geofüüsika tänasest sei-
sust. See sisaldab 22 artiklit 2005. a novembris TÜ Me-
teoroloogia Observatooriumi 140. aastapäeva puhul peetud
teadus- ning teadusajaloo-tee-
malistest ettekannetest.

LEIVU JA LIIVI SEMINAR

2. juunil Lossi 3–406

- 11.15 Avasõnad.
- 11.30 Karl Pajusalu. Eduard Vääri liivi keele uurijana.
- 12.00 Renate Blumberga. Emakeele Seltsin toiminta liiviläisten hyväksi.
- 12.30 Tiit-Rein Viitso. Leivu-liivi keeleseosed.
- 13.00 Tuuli Tuisk. Kestused ja kestussuhted liivi keeles.
- 15.00 Heiki Valk. Läänemeresoome sild Põhja-Lätis: Otsela tsuudid, leivud ja liivlased.
- 15.30 Kristi Salve. Leivu, liivu, liivi: tähelepanekuid rah-
valuulest.
- 16.00 Triin Iva. Mõned huvitavad leivu keelejooned.
- 16.30 Pire Teras. Leivu foneetilistest eripäradest.

18.00 Iloõdak TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute
keskuses aadressil Lossi 38 (vana anatoomikum Toomel).
Korraldaja: TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute
keskus

KONKURSS

«Aasta võõrkeelealane tegu» ja

«Aasta võõrkeeleõppe projekt»

Tiitliga kaasnevad Euroopa Komisjoni ning haridus- ja
teadusministeeriumi tunnuskiri ja rahaline preemia.

Taotlused esitada Sihtasutusele Archimedes hiljemalt
9. juuniks.

Info: [www.socrates.ee/et/european/kandideerimine/
taotlus.html](http://www.socrates.ee/et/european/kandideerimine/taotlus.html),

lisainfo ka: made@archimedes.ee ja tonu.tender@hm.ee.

ARCHIMEDES
sihtasutus

Haridus- ja Teadusministeerium

ÕNNITLEME

55	40
Maret Olo, õpetajate semi- nari eesti keele ja kirjanduse lektor – 31. mai	Tiia Kivisaar, administraator – 29. mai
50	30
Maie Kotka, Türi kolledži projektijuht – 26.mai	Jane Saatre, tehnoloogia litsentseerimise osakonna juhataja – 27. mai
Ülle Neider, õpetajate semi- nari noodikoguhoidja – 30. mai	25
45	Evelyn Leetma, õpetajate se- minari matemaatika didakti- ka õpetaja – 28. mai
Ülle Kase, Türi kolledži raa- matupidaja – 1. juuni	Ljudmila Prima, haridusteh- noloog – 28. mai

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3000
Trükk: o/ü Greif

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Priit Kivisoo

Ülikooli 18-210, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
<http://www.ajaleht.ut.ee>

KAITSMINE

29. mail kaitsevad geograafia
instituudis Vanemuise 46-327
magistritöid:
• kl 9.15 Margit Kõiv «Prügila
nõrgvee järelpuhastamine eri-
nevate filtermaterjalide abil».
Juhendajad prof Ülo Mander
ja lektor Mait Kriipsalu (EMÜ).
Oponent vanemteadur Ain Kull;
• kl 11 Kaido Soosaar «Rask-
metallid hundinuiaatimedes».
Juhendaja prof Ülo Mander.
Oponent vanemteadur Ivika
Ostonen;
• kl 12.30 Krista Vilta «Pärnu
alameeskonna veemajanduse
planeerimine». Juhendajad prof
Ülo Mander ja lektor Arvo Järvet.
Oponent Ain Lääne, (SWECO
Eesti AS);
• kl 14 Alis Tammur «Sisse-
rännanute põlvkonnad Eesti töö-
jõuturul 2000. aastal». Juhenda-
jad vanemteadur Tiit Tammaru
ja Hill Kulu, PhD. Oponent Rein
Vöörmann (TLÜ);
• kl 15.30 Kristel Kutsar «Sooli-
ne aspekt Eesti siserändes 1990.
aastatel». Juhendaja vanem-
teadur Tiit Tammaru. Oponent
emeritprof Ene-Margit Tiit.

31. mail kl 15.30 kaitseb Jakobi
5-302 Ülle Utsal magistritööd
«Enneaegeelt sündinud laste
psühhomotoorne arengesisemesel
elukulul» *magister scientiarum*
kraadi taotlemiseks liikumis- ja
sporditeaduste erialal. Juhenda-
jad vanemteadur Heili Varendi
ja lektor Reet Linkberg. Oponent
teadur Anu Sööt.

2. juunil kaitsevad Narva mnt 4-
B202 magistritöid ärijuhtimise ma-
gistri kutsekraadi taotlemiseks:
• kl 9 Anne-Marika Maschorov
«Motivatsioon ja selle kujun-
damine Tartu Vangla näitel».
Juhendaja prof Maaja Vadi.
Oponent Tiia Vissak, PhD;
• kl 9.40 Imbi Saar «Aruand-
lussüsteemi täiustamine OÜ
Wunibald Ehituses ettevõtte
väärtusahelast lähtuvalt». Ju-
hendaja prof Toomas Haldma.
Oponent Sinaida Kalnin;
• kl 10.20 Eve Leppik «Mittefi-
nantsilise informatsiooni kajasta-
mine majandusaasta aruannetes
Eesti ja Rootsi ettevõtete näitel».
Juhendaja assistent Sirle Kasendi.
Oponent Sinaida Kalnin;
• kl 11 Ivi Koobas «Uute töötajate
orienteerimine A-Selver AS juhti-
de näitel». Juhendaja prof Maaja
Vadi. Oponent mag Diana Eerma;
• kl 11.40 Kai Realo «Tööjõu
voolavuse põhjused AS Eesti
Statoil müügipersonali näitel».
Juhendaja prof Maaja Vadi.
Oponent mag Diana Eerma.

3. juunil kaitsevad Narva mnt 4-
B202 magistritöid ärijuhtimise ma-
gistri kutsekraadi taotlemiseks:
• kl 12.50 Katrin Kapper «Ette-
võtte väärtuse hindamine (AS
Pihlaka näitel)». Juhendaja
lektor Priit Sander. Oponent
Margus Kõomägi, MA;
• kl 13.30 Ljubov Ööpik
«Endoproteesimise tervise-
ökonoomiline hindamine Eesti
andmetel». Juhendaja teadur
Andres Võrk. Oponent Helje
Kaldaru;
• kl 14.10 Ando Lipp «Avaliku ja
erasektori partnerluse võimalu-
sed riskikapitaliturul elavdamisel
Eestis». Juhendaja lektor And-
res Juhkam. Oponent Margus
Kõomägi, MA;
• kl 14.50 Slim Kallast «Ette-
võtte väärtuse hindamine AS
Rakvere Lihakombinaadi näitel
Monte Carlo simulatsiooni ja
reaaloptsioonide meetodil».
Juhendaja lektor Priit Sander.
Oponent Andres Juhkam, MA;
• kl 15.30 Tarmo Kinkar «AS
Rait kuluarvestussüsteemi
täiustamine». Juhendaja prof
Toomas Haldma. Oponent Alice
Liblik, MA;
• kl 16.10 Urmas Roots «OLAP
tehnoloogia rakendamine AGA
REN juhtimisarvestuse süsteemi
parendamiseks». Juhendajad
prof Toomas Haldma ja lektor
Vambola Leping. Oponent Alice
Liblik, MA.

3. juunil kaitsevad sotsioloogia
Tiigi 78-118 magistritöid sot-
siaaltöö kutsemagistri kraadi
taotlemiseks:
• kl 10 Taisi Oesso «Sünni-
tusjärgne depressioon kui
sotsiaalse probleem». Juhendaja
Karmel Saveljev, MA. Oponent
Kai Saks;
• kl 11 Liia Kilp «Sotsiaaltöö
mõtestamine ja professionaal-
sus: võimalused ja väljakutsed
ajakirja «Sotsiaaltöö» põhjal».
Juhendaja Riina Kiik, MSc. Opo-
nent Regina Karjakina, MSW;
• kl 12 Kaddi Talts «Keskealiste
meeste suitsiidid Eestis». Juhenda-
ja Kairi Kõlves, MA. Oponent
Karmel Saveljev, MA;
• kl 14 Jelena Afonova «Toi-
metulekutoetuse väärsihituse
anlüüs Tallinna Lasnamäe lin-
naosa näitel». Juhendaja Avo
Trumm, MA. Oponent Jüri Kõre;
• kl 15 Triin Tarendi «Program-
mi «Paarisuhete hoidmine ja
taastamine» hindamine kinni-
peetavate vaatenurgast Tallinna
Vangla näitel». Juhendaja Kersti
Kask, MSW ja Riina Kiik, MSc.
Oponent Piret Kasemets, MSW;
• kl 16 Helena Purga «Sund-
üürnike elutingimused ja elu-
asemestrategieid Tartu linnas
aastatel 1998–2005: eluaseme-
teenuse osutamise vajalikkus».
Juhendaja Jüri Kõre. Oponent
Anneli Kährik, MSc;
• kl 17 Jane Põdra «Liitpuude-
ga lastega tegelevad spetsialis-
tid sotsiaaltöö tegijana Tallinna
linnas kahe asutuse näitel».
Juhendaja Marju Selg, MSW.
Oponent Ingrid Kask, MSW.

4. juunil kaitsevad Narva mnt 4-
B202 magistritöid ärijuhtimise ma-
gistri kutsekraadi taotlemiseks:
• kl 10 Annika Netse «Kasiino-
operaatori väärtuse hindamine
(AS Kristiine Kasiino näitel)».
Juhendaja lektor Priit Sander.
Oponent prof Toomas Haldma;
• kl 10.40 Merilin-Siret Sahku
«Ametnike ettevõtlusvabadus ja
töötamise piirangud ning nende-
ga seonduvad probleemid Ees-
tis». Juhendaja dots Kulno Türk.
Oponent Kaia Philips, PhD;
• kl 11.20 Ivi Üonapuu «AS
Ragn-Sells ohtlike jäätmete käit-
lusteenuse konkurentsivõime
tõstmise võimalused». Juhenda-
ja lektor Raigo Ernits. Oponent
Mait Miljan;
• kl 12.20 Ivo Volt «Eestisese
bussitranspordi toetamise ja
reguleerimise arengusuunad».
Juhendaja prof Jüri Sepp. Opo-
nent Helje Kaldaru;
• kl 13 Krista Põldaru «Efektiivse
sisseostu kujundamine tootmiset-
tevõttele AS Tallinna Külhhoone
näitel». Juhendaja prof Aino Si-
mon. Oponent Anu Reiljan;
• kl 13.40 Alvar Kaur «Stratee-
gilise juhtimise kontseptsiooni
väljaarendamine ja rakendamine
AS Semetron näitel». Juhendaja
dots Anu Reiljan ja konsultant Priit
Karjus. Oponent Pille Pokk, MBA.

5. juunil kaitsevad Lai 37 II korruse
seminariruumis magistritöid
magister scientiarum kraadi
taotlemiseks liikumis- ja spordi-
teaduste erialal:
• kl 14 Evelin Avi «Motoorne
võimekus nägemispuudega
8-12-a. lastel». Juhendaja prof
Mati Pääsuke. Oponent lektor
Leila Oja;
• kl 15 Tuuli Mäeots «Reie-
nelipealihase ja põlvelliige-
se funktsionaalne seisund
gonartroosiga naispatsientidel
enne ja pärast endoproteesimist».
Juhendaja prof Mati Pääsuke.
Oponent dots Tamara Janson;
• kl 16 Katrin Aasmäe «Eesti
meistriliiga meeskäspallurite
kehaehituslikud iseärasused,
motoorne võimekus ning viske-
resultatiivsus mängus». Juhenda-
jad dots Mehis Viru ja lektor
Milvi Visnapuu. Oponent dots
Priit Kaasik.

5. juunil kaitsevad molekulaar-
ja rakubioloogia instituudis Riia
23-217 magistritöid *magister
scientiarum* kraadi taotlemiseks:
• kl 9 Kaarel Krjutškov
«Universaalse praimeriga
APEX (UAPEX) – paindlik ja

keskmise läbilaskevõimega
genotüpiseerimise meetod». Ju-
hendaja prof Andres Metspalu.
Oponent Elin Lõhmussaar, PhD;
• kl 10 Anu Aun «Interakt-
sioonid pärmi *Saccharomyces
cerevisiae* helikaasi Hmi1 ja tu-
givalgu Ste5 vahel». Juhendaja
prof Juhan Sedman. Oponent
Arnold Kristjuhan;
• kl 11 Georgi Hudjašov
«Peopling of Sahul:
evidence from mtDNA and Y-
chromosome». Juhendajad prof
Toomas Kivisild ja erakorraline
prof Richard Villem. Oponent
Urmas Saarma, PhD;
• kl 12 Veronika Tammekivi
«Meeleolu- ja ärevushäirete
kujunemise geneetiline kompo-
nent: 21 neurotransmissiooni-
seoselise kandidaatgeeni polü-
morfismide analüüs». Juhenda-
jad prof Andres Metspalu ja Tiit
Nikopensius, MSc. Oponent Elin
Lõhmussaar, PhD;
• kl 14 Nele Tamberg «Uud-
sete EGFP-d ekspresseerivate
Semliki Forest viiruste iseloo-
mustamine *in vivo* ja *in vitro*».
Juhendaja erakorraline prof
Andres Merits, PhD. Oponent
Rein Sikut, PhD;
• kl 15 Katrin Viikov
«*Saccharomyces cerevisiae*
mitokondriaalse DNA polüme-
raasi Mip1 puhastamine ja bio-
keemiline analüüs». Juhendajad
prof Juhan Sedman ja Priit
Väljamäe, PhD. Oponent Aivar
Liiv, PhD;
• kl 16 Triin Mõlter «Läbivoolu-
sütomeetriaal põhinevate seem-
nerakkude analüüsimeetodite
tähtsus lastetuse ravi tulemuste
prognoosimisel». Juhendajad
prof Toivo Maimets, PhD ja
Andres Salumets, PhD. Oponent
Triin Hallap, PhD (EMÜ);
• kl 17 Paula Ann Kivis-
tik «*Pseudomonas putida*
kahekomponentse signaal-
süsteemi ColRS märklaudgee-
nid». Juhendaja Rita Hõrak, PhD
(Eesti Biokeskus). Oponent Aare
Abroi, PhD.

5. juunil kaitsevad keemiahoo-
nes Jakobi 2-430 magistritöid:
• kl 9.15 Lauri Lipping
«Karboraanidel baseeru-
vad superhappes ja nõrgalt
koordineeruvad anioonid».
Juhendajad prof Ilmar Koppel,
prof Ivo Leito, PhD ja teadur
Ivar Koppel. Oponent dots Koit
Herodes, PhD;
• kl 10 Angela Vaasa
«Fluorometric assays for
characterization of protein kinase
inhibitors». Juhendajad Asko Uri,
PhD ja Kaido Viht, MSc. Oponent
vanemteadur Meeme Utt, PhD;
• kl 10.30 Laura Herm
«Psühhostimulandi ja loodusliku
sarrustaja mõju roti aju dopamiin
D2 retseptorite signaaliüle-
kandele». Juhendajad prof Ago
Rinken ja prof Jaanus Harro.
Oponent prof Avo Karus (EMÜ).
• kl 11.30 Ilona Faustova
«Some Structural and Kinetic
Aspects of L-Type Pyruvate
Kinase Cooperativity». Juhenda-
ja prof Jaak Järv. Oponent Vello
Tõugu, PhD (TTÜ);
• kl 13 Marju Kleemann «Op-
tiliste polümeerkilide niiskus-
reaktsiooni uurimine». Juhenda-
jad prof Jaak Kikas ja vanem-
teadur Artur Suisalu. Oponent
vanemteadur Koit Mäuring;
• kl 13.30 Kristelle Kaarmaa
«Gümnaasiumiõpilaste aru-
saamad redoksreaktsioonidest
ja elektrokeemiast». Juhendaja
lektor Erika Jüriado. Oponent
Karin Hellat, MSc.;
• kl 14 Inga Ploomipuu «Aato-
mi ehituse ja keemilise sideme
teema ning selle omandatus
põhikooli ja gümnaasiumi kee-
mia õpetuses». Juhendajad dots
Lembi Tamm ja lektor Jüri Ginter.
Oponent Rein Pullerits.

6. juunil kaitsevad molekulaar-
ja rakubioloogia instituudis Riia
23-217 magistritöid *magister
scientiarum* kraadi taotlemiseks:
• kl 9 Mariliis Tark «DNA reparat-
sioon *Pseudomonas putida* rakku-
des». Juhendajad Andres Tover,
PhD ja dots Maia Kivisaar, PhD.

Oponent Tiina Sedman, PhD;
• kl 10 Katrin Viigand
«*Hansenula polymorpha* MAL-
lookus». Juhendaja dots Tiina
Alamäe. Oponent dots Evi Padu;
• kl 11 Mardo Kõivomägi «Ini-
mese TRIB3 alias NIPK mRNA
isovormide iseloomustamine».
Juhendajad prof Jaanus Remme
ja Tõnis Örd. Oponent Aksel
Soosaar, PhD;
• kl 12 Kairi Tarassova «Statsio-
naarse faasi sigma faktori RpoS
osalus *Pseudomonas putida*
nälgivas populatsioonis toimuva-
tes adaptatsiooniprotsessides».
Juhendajad Andres Tover, PhD
ja dots Maia Kivisaar, PhD. Opo-
nent Inga Sarand, PhD;
• kl 14 Ervin Valk «Kvantitatiiv-
sed muutused inimese bronhi-
epiteeli rakkude proteoomis
tsüsteiniüllleukotrienide ja
TGF-β1 toimel». Juhendajad Siiri
Altraja, PhD ja prof Alan Altraja,
PhD. Oponent Kalle Kisand;
• kl 15 Age Tats «Nukleotiidide,
koodonite ja aminohapete sagedu-
sed kõrge ekspressioonita-
semega geenides». Juhendajad
prof Maido Remm, PhD ja Tanel
Tenson, PhD. Oponent prof Jaanus
Remme;
• kl 16 Triinu Kõressaar
«Polümeraasi ahelreakt-
siooni modelleerimine DNA
amplifitseerimiseks bakteriaal-
setest genoomidest». Juhendaja
prof Maido Remm, PhD. Opo-
nent Ranno Rätsep, MSc;
• kl 17 Madis Tõns «*Bacillus
coagulans* SIM-7 DSM-14043
maltoosi fermentatsioon periood-
ilises kultuuris». Juhendajad
Allan Nurk, PhD, dots Andres
Mäe, PhD ja prof Ain Heinaru.
Oponent dots Tiina Alamäe.
6. juunil kl 13.15 kaitseb kirjanduse
ja rahvaluule osakonnas
Ülikooli 18-228 Stella Sägi
magistritöid «Ida mõjud eesti luu-
les». Juhendaja dots Arne Meri-
lai. Oponent dots Ele Süvalep.

6. juunil kaitsevad keemiahoo-
nes Jakobi 2-430 magistritöid:
• kl 10.30 Siret Kapak «Põlev-
kivi poolkoksi leostuskäitumise
uurimine». Juhendaja lektor Kaja
Orupõld, PhD. Oponentid dok-
torant Jaan Habicht ja assistent
Aarne Pruks, MSc;
• kl 11 Vladimir Stepanov
«Dopamiin transporteri uue ra-
dioaktiivse ligandi N-(3-iodoprop-
2E-enüül-2β-karbo-[3H]metoksü-
3β-(4'-metüülfenüül)nortropaani
([3H]PE2I) süntees ja esialgne
iseloomustamine». Juhendaja prof
Jaak Järv. Oponent dr Tõnis
Kanger (TTÜ matemaatika-loo-
dusteaduskonna dotsent).

6. juunil kaitsevad Lai 37 II korruse
seminariruumis:
• kl 14 Vallo Vaher «Reie
nelipealihase jõu ja põlvelliige-
se aktiivse liikuvuse näitajad
gonartroosiga patsientidel enne
ja 2 ning 6 kuud pärast korrigee-
rivat osteotoomiat». Juhendaja
teadur Helena Gapeyeva. Opo-
nent dots Vello Hein;
• kl 15 Karin Matsina «Rühi ja
liikumisaparaadi funktsionaalse
seisundi näitajate muutused
naisüliõpilastel 12-nädalase
rühitreeningu mõjul». Juhendaja
prof Mati Pääsuke. Oponent lek-
tor Reet Linkberg;
• kl 16 Vitali Djuško «Isokinetic
strength of knee extensor
muscle and knee range of
motion in patients after total
knee arthroplasty». Juhendaja
teadur Helena Gapeyeva. Opo-
nent dots Ando Pehme.

KONTSERT

TÜ AULAS

26. mail kl 19 Kuopio konserva-
tooriumi kammerkoori Vox Nova
kontsert.

JAANI KIRIKUS

26. mail kl 18 Tartu
Üliõpilasselagakoori ja segakoori
Tampereen Akateemiset Laulajat
ühiskontsert «Noortelt noortele:
Viini klassikast kaasajani».

LINNAMUUSEUMIS

26. mail kl 19 esineb Agustin
Maruri kitarril (Hispaania).

Literaati Ain Kaalep 80

Täna kell 11 algab Tartu Kirjanduse Majas Ain Kaalepi 80. sünnipäevale pühendatud konverents.

Ain Kaalepist ja tema loomingust on ettekanded Janika Kronbergilt, Mart Velskerilt, Anneli Mihkelevilt, Jüri Talvetilt, Katre Talvistelt, Eveormeistrilt ja Janika Pällilt.

Kell 15.30 tähistatakse Ain Kaalepi juubelit TÜ raamatukogu 3. korrusel.

Raamatukoguhoidja Tiit Täpsi on koostanud väljapaneku kirjaniku ja tõlkija teostest. Põimingu Ain Kaalepi novellist «Õhtu Granadas» ning tema tõlgitud Federico Garcia Lorca ja Jacques Prévert'i luulet esitavad Kaspar Koort, Tuuli Otus, Martin Uudevald. Musitseerib Heikki-Rein Veromann,

lavastanud Mari Murdvee.

Ain Kaalep oli aastatel 1976–1983 ülikooli tõlkeabineti juhataja. 1988–2001 oli ajakirja Akadeemia peatoimetaja. 2002. aastal kutsuti Ain Kaalep TÜ vabade kunstide professoriks.

Võeti vastu uus õppekorralduseeskiri

26. mai ülikooli nõukogu võttis vastu uue õppekorralduseeskirja (ÖKE), mis hakkab kehtima 1. septembrist.

Ühtlustatud on ainetele registreerumisega seotud nõudeid ja lihtsustatud eksamikorraldust. Eksamiajad määratakse kindlaks juba aine toimumisele eelneval semestril. Kaotatud on üliõpilaste kohustus eksamile registreeruda ning täpsemalt on

määratletud eksamitulemuste teatavaks tegemise aeg.

Lihtsustatud on ka õppetööga seonduvate vaidluste lahendamise korda. Selleks luuakse sõltumatu vaidluskomisjon.

2006/2007. õppeaastast sisseastunud üliõpilastele hakkab kehtima keeld akadeemilise puhkuse ajal osaleda õppetööl ning tasuta lisaõppeaasta võtmise võimalus.

TÜ ametiühingu üldkoosoleku pöördumine

Ülikooli ametiühingu üldkoosolek pöördus rektori poole seoses emeriitdotsendi staatuse ja tasuga.

Pöördumises tehakse ettepanek hakata täitma ülikooliseaduse järgi emeriitdotsendi staatuse andmist ja emeriitidatuse maksimist (kuni pool emeriitprofessorile

makstavast tasust) käsitlevaid punkte tagasiulatavalt alates 1. jaan 2006. Soovitatakse finantsallikana kasutada 2006. a TÜ eelarve rektori reservfondi ning 2007. aastaks taotleda selleks vastavalt seadusele ressursse riigieelarvest.

Täielik tekst: www.ajaleht.ut.ee.

Uusi näitusi ülikoolis

Täna kell 14 avatakse ajaloo muuseumis näitus «Kromatograafia ja elektroforeesi ajaloost».

See annab ülevaate kaasaja kahe olulise analüüsimeetodi – kromatograafia ja elektroforeesi arengu algusaastaist

tänapäevani.

5. juunil avatakse raamatukogus ühishäitus «Ants Raik ja Ivar Arold 75». 4. juunil on tähtpäev kahel loodusgeograafil – klimatoloog Ants Raigil (1931–1994) ja geomorfoloog Ivar Aroldil.

Coimbra grupi üldkogu võttis vastu ühisavalduse

Euroopa juhtivaid teadus-ülikoolide ühendava Coimbra grupi üldkogul võeti vastu ühisavaldus.

Selles rõhutatakse vajadust muuta Euroopa tippülikoolide rahastamist ning sõnastatakse meetmed, kuidas tugevdada Euroopa ülikoolide positsioone.

Coimbra grupi ülikoolide rektorid kutsuvad oma riikide poliitikuid ja Euroopa Komisjoni toetama Euroopa ülikoolide üleilmse konkurentsivõime arendamist, kaasates

andekaid teadlasi, õppejõude ja üliõpilasi ning investeerin-
guit kogu maailmast.

Avalduses rõhutatakse ka ülesannete mitmekesisusest tulenevat vajadust Euroopa ülikoolide spetsialiseerumisele.

See võimaldaks mõnel ülikoolil kaasa lüüa rahvusvahelises teaduskonkurentsis, teiste puhul kerkiks esiplaanile pigem kohalik või regionaalne mõõde.

Samuti tunnustab avaldus Euroopa Tehnoloogiainstituudi loomise ettepanekut.

Vaata ühisavaldust: www.ut.ee/164351.

Ülikoolide võrdlus

	Harvard	Melbourne	U. Conn	Uppsala	Turu	Göttingen
Eelarve (mln EUR)	2157	569,5	1023	446,1	141	801,7
Töötajaid kokku	11 993	6215	9025	5600	2733	10 790
ISI artikleid	10 900	3000	2000	2410	875	1700
Üliõpilasi kokku	19 779	40 672	28 083	36 500	16 670	23 993
Välis(küalis)üliõpilasi	3546	8021	11 000	1190	828	2948
Doktoritööde kaitsmisi	572	471	631	377	130	654
InternetLabi edetabel	3	74	96	115	351	372
Shanghai Jiao Tongi Ülikooli tabel (500 parimat)	1	82	153–202	60	283–300	84
THES (200 parimat)	1	19	-	180	-	114

	Tartu	Vilnius	Galway	St Peterburg	Läti
Eelarve (mln EUR)	56,7	40,7	141	andmed ei ole saadaval	42,8
Töötajaid kokku	2860	2905	1666	10 802	2067
ISI artikleid	490	300	325	1000	70
Üliõpilasi kokku	17 236	24 000	15 088	37 900	27 267
Välis(küalis)üliõpilasi	505	204	1276	2840	200
Doktoritööde kaitsmisi	79	80	51	39 (+ 166 kandidaati)	27
InternetLabi edetabel	551	815	831	1130	1395
Shanghai Jiao Tongi Ülikooli tabel (500 parimat)	-	-	-	301–400	-
THES (200 parimat)	-	-	-	-	-

Ain Heinaru
teadusprorektor

Kaks nädalat tagasi toimus Tartus Coimbra grupi aastakoosolek, kus arutati ülikoolide pingereastamise küsimusi.

Koostatud tabel aitab näha, milliste kriteeriumitega ülikoolid millisel kohal pingeridades asuvad. Ülikoolide andmed kajastavad 2004. aasta seisut. Mõlemad paremusjärjestused – Shanghai Jiao Tongi Ülikooli ja THESi – põhinevad 2005. aasta andmetele.

Tabelis toodud ISI artiklite arv on saadud päringute kaudu 2004. aasta piiranguga andmebaasis ISI Web of Science. Publikatsiooni tüüpidest on välja jäetud kategooriad «Meeting Abstract» ja «Correction». Päringu tulemused on ümaratud lähema täiskümneni.

Arvestades ülikoolide nimekujude ebahütlust ISI andmebaasides, tuleb esitatud andmetesse suhtuda reservatsioonidega.

Veebipõhine edetabel

InternetLab on Hispaania Teadusnõukogu juures tegut-

seva Teadusinformatsiooni Keskuse uurimisgrupp. See avaldab iga aasta jaanuaris ja juulis oma kodulehel «veebimeetritelisel» näitajatel (webometric indicators) põhineva maailma ülikoolide ja teaduskeskuste edetabeli.

Pingerea koostamisel arvestatakse veebis avaldatud materjali mahtu, ülikooli või teadusasutuse veebilehekülje nähtavust ja mõju. Viimast hinnatakse koduleheküljel publitseeritud teadusmaterjalide tsiteeritavuse ja neile viitavate linkide arvu põhjal.

Shanghai Jiao Tongi Ülikool

Shanghai Jiao Tongi Ülikooli 500 parima pingerea aluseks on ülikoolide teadussaavutused ja renomee. Hindamisel arvestatakse kõrgete teadusautasude (Nobeli preemia ja Fieldsi medal) arvu ja bibliomeetrilisi näitajaid.

Edetabeli kriteeriumid on nobelistidest ja Fieldsi medali laurea-
tistest vilistlaste arv (10% üldhindest), nobelistidest ja Fieldsi medali laurea-
tistest töötajate arv (20%), teadusartiklite tsiteeritavus 21 valdkonnas (20%), loodus- ja

täppisteaduste vallas avaldatud teadusartiklite arv (20%) ning andmebaasides Science Citation Index ja Social Science Citation Index indekseeritud ajakirjades avaldatud artiklite arv (20%).

THESi pingerida

THESi edetabelit koostab kõrgharidusajakiri Times Higher Education Supplement, mis on asutatud 1971. a ajakirja Times nädalalisana, aga on nüüd iseseisev väljaanne. THESi 200 parima ülikooli edetabel põhineb suuresti juhtivate teadlaste seas korraldatava küsitluse tulemustele.

THESi rakendatavad kriteeriumid on üliõpilaste ja õppejõudude suhtarv (20% üldhindest), teadusartiklite tsiteeritavus ehk viidete arv ühe õppejõu kohta (20%), välisüliõpilaste osakaal (5%), välisõppejõudude ja -teadlaste osakaal (5%) ning tippteadlaste hulgas korraldatav arvamusküsitlus (50%). 2005. aasta edetabelis on arvestatud 88 riigi 1300 teadlast või õppejõu vastuseid. Käesoleval aastal plaanitakse teadlaste ringi laiendada 4000ni.

Kavandatakse Euroopa kõrgharidusasutuste klassifikatsioonisüsteemi

Lauri Randveer
välissuhete osakonna infospetsialist

Eelmise nädala UTs ilmus ülevaade Coimbra grupi aastakoosoleku seminar «International Ranking of Universities» osast seisukohatadest.

Käsitlemata jäid Uwe Brandenburgi ja Frans van Vughti sõnavõttud.

Kõrghariduse Arendamise Keskuse (Centre for Higher Education Development –

CHE) projektijuht Uwe Brandenburg juhtis oma ettekandes tähelepanu kolme mõiste kasutusele – ranking (pingereastamine), rating (hindamine) ja benchmarking (latiseadmine).

Samuti tutvustas ta CHE järjestamismudelit. See ei reasta mitte ülikooli, vaid üksikuid erialasid. Ülikoolid jagatakse selles kolme gruppi – tipud/keskmikud/«põhjaülikoolid».

Euroopa Ülikoolide Assotsiatsiooni (EAU) juhatus liige prof Frans van Vught rääkis

loodavast Euroopa kõrgharidusasutuste klassifikatsioonisüsteemist.

Süsteem haarab kõiki Euroopa kõrgharidusasutusi, on mitmemõõtmeline, paindlik ja kirjeldav analüüsivahend. See lähtub näitajatest nagu ülikooli suurus, õppevorm, õiguslik staatus, pakutavate teaduskraadide tüübid ja suunitlus, erialade valik, ülikoolis tehtava teadustöö intensiivsus jne.

Artikli täispikka versiooni loe UT veebis.

TÄNA LEHES

Haridusteaduskond 5

LK 2

TÜ auliikme kingitus

LK 3

15 aastat tagasi, 7. juunil 1991 otsustas TÜ nõukogu taastada 1. septembrist usuteaduskonna.

UUDISED

Meediaomandi mõjust ajakirjanduskultuurile

9. ja 10. juunil toimub ülikoolis European Journalism Training Associationi (EJTA) aastakoosolek ja rahvusvaheline konverents «Meediaomandi mõju ajakirjanduskultuurile».

Osalustasu on 1400 krooni, tudengitele poole hinnaga – 700 krooni (TÜ tudengitele erihind 450 krooni). Hind sisaldab konverentsimaterjale, kahte lõunat, kohvipause ning õhtuseid meelelahutusprogramme.

Töökeel on inglise keel.

Konverentsi korraldab TÜ ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond koos Eesti Suhetekorraldustudengite Liiduga.

Info ja registreerimine: www.tartuconference.com, info@tartuconference.com.

Semiootikute ja antropoloogide ühiskonverents

Täna algab Lossi 3-425 kahepäevane rahvusvaheline konverents «Semiootika ja antropoloogia kokkupuutes. Kõrvutavaid arutlusi märkide ja kultuuride üle».

Ettekandega esinevad Eric Landowski Prantsusmaa riiklikust teadusuuringutöö keskuselt Pariisis, Mondher Kilani Lausanne'i Ülikoolist, Peeter Torop TÜst jt. Üritusel on eesti-prantsuse ja prantsuse-eesti sünkroontõlge.

Ürituse korraldab TÜ germaani-romaani osakonna prantsuse keele ja kirjanduse sektsoon.

Kava: www.fl.ut.ee/155239.

UT toimetus kolib

Täna kolib UT toimetus peahoonest Lutsu 5 kolmandale korrusele (Antoniuse Gildi maja).

Eialgu palume helistada toimetuse töötajate mobiilnumbritele.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas UT peaks avaldama magistratööde kaitsmisi?

Vastajaid: 170

Uus küsimus:

Kas UTs peaks ilmuta lõpetajate nimesid?

Vasta: www.ajaleht.ut.ee

Haridusteaduskonna 5. aastapäev

ARVAMUS

Haridusteaduskonna edasisest teest

Katri Raik

haridusteaduskonna dekaan

Kõigile on ülikoolis selge, et arstide ettevalmistamise eest vastutavad arstiteaduskonna või *medicina* valdkonnaga seotud inimesed. Kui küsida, kes vastutab õpetajate ettevalmistamise eest ülikoolis, siis ei ole vastus ilmselt nii selge.

Lünga täitmiseks peab haridusteaduskond liikuma selle vastutuse võtmise suunas – piisav valmisolek on tegelikult olemas. Võlutegevuseks on koostöö – seda nii teaduskonna kui ka ülikooli sees, samuti ülikooliväliste partneritega.

Tuleviku seisukohalt peab teaduskond Eesti koolihariduses tegelema küsimustega, miks ja mida õpetada ning seejärel sellega, kuidas õpetatakse, st tõsisemalt käsitlema õpetuse ideoloogiat.

Teaduskonnasisene koostöö

Haridusteaduskond moodustati pedagoogika ja eripedagoogika osakonnast ning iseseisvast Tartu Õpetajate Seminarist.

Teaduskonda on lisandunud uued, aja sunnil tekkinud struktuuriüksused: praktika- ja kutse aasta talitus ning täiskasvanuhariduse keskus.

Praktika ja kutse aasta keskus tegeleb üleülikooliliselt pedagoogilise praktika korralduse ja arendustegevusega ning riikliku kutse aasta programmi rakendamise. Täiskasvanuhariduse keskus on koondunud osa ülikooli õpetajate täienduskoolitusest ning uus ja meile kõigile vajalik suund – õppejõudude koolitus.

Teaduskonna koosseisus on samuti õppekava arenduskeskus, mis on kõige suurema avalikkuse tähelepanu all.

Dekaani Katri Raigi sõnul on teaduskonna struktuuri selgemaks muutmiseks kavas välja kujundada haridusuuringute instituut.

ERAKOGU

HARIDUSTEADUSKOND

Üliõpilased

2005/2006. a 1505 tudengit:

diplomiõppes 21, bakalaureuseõppes 923, õpetajakoolituses 45, bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavad alusel 270, kraadiõppes 246

Erialad

Kutseõpetaja, eripedagoogika, haridusteadus (loodusained), haridusteadus (reaalained), haridusteadus (humanitaarained), muusikaõpetaja, klassiõpetaja, koolieelse lasteasutuse õpetaja

Magistriõpe

Muusikaõpetaja, põhikooli humanitaarainete õpetaja, põhikooli reaalainete õpetaja, põhikooli loodusteaduste õpetaja, eripedagoogika, kasvatusteadused

On loomulik, et teaduskonna moodustumine erineva kujunemislöö ja identiteediga struktuuriüksuste baasil ei ole olnud kerge. Tuleviku peale mõeldes on tarvis muuta struktuuri lihtsamaks ja arusaadavamaks nii iseendale kui ka kõrvalseisjaile.

Seetõttu kujuneb teaduskonnas lähiajal välja haridusuringute instituut, millega ühineb õppekava arengukeskus ning senise kolme struktuuriüksuse asemele tekib üks või kaks eelkõige õpetajakoolitusele suunatud allasutust.

Kõik muudatused, mis puudutavad ülikooli ja teaduskonda, on kantud koostöödeest ja huvist seda suurendada. Koostööd teevad inimesed, kes seda soovivad ja on selleks piisavalt motiveeritud. Teaduskonnasisene valmidus ühistööks on olemas – see on selgelt ilmnenud teaduskonna tulevikuaruteludel, kus peale koostöö on märksõnadena välja toodud uurimisrühmade moodustamine teadustöö edendamiseks ja mure õpetajakoolituse õppekavade pideva arendamise pärast. Siit tulenevad ka teaduskonna arendamise ülesanded lähimas tulevikus.

Ülikoolisisene koostöö

Õpetajakoolitusega tegelevad ülikoolis seitse teaduskonda ning ka kaks kolledžit Viljandis ja Narvas. Haridusteaduskonda on koondunud vaid Eesti lasteaedade ja põhikoolide õpetajate, ka muusikaõpetajate koolitus. Sellises situatsioonis on teaduskonnal üsna keeruline ülikooli õpetajakoolitust kujundada.

Haridusteaduskond mõjutab kogu ülikooli õpetajakoolitust vaid 16 ainepunkti mahus pedagoogilis-psühho-

loogilise õppetsükli kaudu – viimast analüüsitakse tõsiselt käesoleval kevadsemestril. Teine õpetajakoolituse osa, millega on haridusteaduskond viimasel aastal tõsiselt tegelenud, on pedagoogilise praktika arendamine, korraldamine ja läbiviimine.

Lähiajal, orienteeruvalt kuu aja pärast, valmib ülikooli õpetajakoolituse õppekavade analüüs, mille kokkuvõtete tegemise järel saame koos teiste teaduskondadega koostada edasise tegevuska-

va. Heaks koostöö märgiks on tihenened sidemed ainedidaktikutega ja ülikooli õpetajakoolituse komisjoni taaselustamine. Viimases on esindatud kõik õpetajakoolitusega tegelevad struktuuriüksused.

Kindlasti võimaldavad senisest paremat koostööd programminõukogud. Igasse õpetajakoolituse programmi nõukogusse peab arusaadavatel põhjustel kuuluma ka haridusteaduskonna esindaja – meie valmisolek selleks on igati olemas.

Koostöö ülikooliväliste partneritega

Katri Raik

Vastutus Eesti õpetajakoolituse ja ka riikliku õppekava eest lasub suures osas kahel ülikoolil: Tartu Ülikoolil ja Tallinna Ülikoolil.

Viimatinimetatu peamine kompetents on õigupoolest seotud õpetajakoolitusega. On hea meel märkida, et kahe ülikooli pedagoogikateadlastel on tihti üsna ühel meele ja osalevad koos ühistes uuringutes ning ettevõtmistes, ehkki paremat koostööd võib alati tahta.

Peale Tallinna Ülikooli on teaduskonna teine oluline koostööpartner haridus- ja teadusministeerium. Siinkohal ei saa samuti kurta vähese ühistöö ja vastastikuse huvi üle, nt on peagi algamas põhikooli efektiivsusuuring, mille teevad just Tartu Ülikooli inimesed. Hea koostöövaimu otsingud riikliku õppekava loomisel toimuvad igapäevaselt – sellessegi töösse on kaasatud Tartu Ülikooli teaduskondade inimesed.

Tallinna Ülikooli ning ha-

ridus- ja teadusministeeriumi kõrval on teaduskonnal ka teisi koostööpartnereid – olgu need siis lasteaiaid või üldhariduskoolid ja õpetajate ühendused. Teaduskond väärtustab neid kontakte ning pöörab lähiajal oma nägu veelgi enam haridusavalikkuse poole.

Ülaltoodu on kirja pandud vahest aastapäevale mitte kõige tavalisemas toonis, st üsna asiselt. Olgu siis lõpetus pigem väikese juubeli hõnguline. Hiljuti toimunud Pärnu kolledži aastapäeval kõlas järgmine küsimus.

Dekaan on kalal ja püüab kinni kuldkala. Kalake ütleb: «Ma ei saa täita ühtegi sinu soovi, aga ma saan täita kolm su teaduskonna soovi. Mis need on?».

Haridusteaduskonna dekaani soovid on järgmised: sama palju koostöövalmidust teaduskonna sees, kui seda on sel ajahetkel, viis uut professorit ja haridusteaduskonna *campus*.

Palju õnne viiendal sünnipäeval teaduskonna rahvale ja palju jõudu! Aitäh kõigile koostööpartneritele!

Õppejõudude koolitamine toimub õppejõudude ja tudengite jaoks

Marvi

Remmik

täiskasvanuhariduse keskuse juhataja

Haridusteaduskonnas on õppejõukoolitusega tegeletud vähem kui kaks aastat.

Esimene kulds ettevalmistustöödele – esimese korralise õppejõu leidmisele, rahastamisprojektide kirjutamisele, kõrghariduse õppetooli loomisele.

Õppejõudude koolitamine

Käesoleval õppeaastal on käivitatud ning korraldatud juba hulgaliselt koolitusi nii algajatele kui ka neile kogemustega õppejõududele, kes vaatamata aastatepikkusele õpetamispagasi leiaavad, et teadmise värskendamine pole kunagi kahjuks tulnud. Kokku on kursustel osalenud ca 200 õppejõudu ja doktoranti.

Paljudes juhtivates Euroopa

Järgmise õppeaasta märksõna on mentorlus.

ülikoolides ja üha sagedamini ka riiklikul tasandil on jõutud aratundmisele, et õppejõu professionaalsus ei seisa üksnes tema teadusartiklile rohkuses, vaid ka oskuses anda oma teadmisi edasi üliõpilastele. Nii on näiteks loodud ülikoolide juurde keskused, mis igapäevaselt tegelevad noortele õppejõududele koolituste vahendamise ning õppejõududele õpetamiskuste tugiteenuse pakkumise (sh on äärmiselt hinnatud mentorisüsteem). Samuti pole keskuste töös vähe tähtis vastav teadustöö, kus uuritakse nii üliõpilast, õppejõudu kui ka ülikooli õppeprotsessi ter-vikuna.

Täiskasvanuhariduse kes-kuses oleme kursuste kokku-panekul lähtunud kahest põhimõttest. Pakume pikema-

ajalisemat didaktikakursust algajatele õppejõududele ning lühemaid, õppeprotsessi osi käsitlevaid seminare kõigile asjast huvitatutele.

Tagasiside

Kursustel osalenud õppejõudude tagasisidest on selgunud, et nad on hakanud rohkem mõtlema enda kui õppejõu rollile – kes ma olen ja mida suudan pakkuda teistele.

Olulisena on esile toodud õppimise ja õpetamise seotus, mis osalejate arvates igapäevatöös sageli ära unustatakse. Samuti on õppejõude pannud mõtlema rõhuasetuste muu-tumine auditooriumis, kus keskseks on tõusnud tudeng ja tema õppimine. Tudengist kui passiivsest kuulajast on saanud aktiivne osaleja.

Õppejõud grupitöös õpetajakoolitusel.

ERAKOGU

Väga on hinnatud kogemuste vahetamise võimalust teiste teaduskondade ja erineva õpetamiskogemusega kolleegidega. Esile on tõstetud kursuse ülesehitust, kus teooriat kohe ka praktikas rakendatakse. Kursusi on hinnatud kui häid näiteid sellest, kuidas tuleks õpetada.

Järgmise õppeaasta märk-

sõna on mentorlus. Tagasi-sidest noorte õppejõududega ning väliskogemusest selgub vajadus nn kriitilise sõbra järele, kellelt nõu küsida õppeprotsessi juhtimise kohta ning keda saab kutsuda oma õppetööd vaatlema ja analüüsima. Mentorisüsteemi käivitamine vajab sobivate (piisava tööko-gemuse) ja nõuandja rollist hu-

vitatud õppejõudude leidmist ning neile vajaliku ettevalmistuse andmist. Samuti pole vähe tähtis õppejõu-mentori rolli teadvustamine ülikoolis laiemalt.

Noore õppejõu toetus-süsteemi väljatöötamiseks on kavas teha uurimus noorte õppejõudude erinevate rollide, õppejõu õppimise ja üli-kooliga kohanemise kohta.

Samuti soovime edaspidi pikemaajaliselt paika panna õppejõudude koolituskalendri ning pakkuda pidevalt võimalust enesetäienduseks suveüli-koolis.

Selle aasta suveülikoolis keskendume teemadele, kuidas õppejõud saab toetada üli-õpilase õppimist ning kuidas konflikte otstarbekalt juhtides tõhustada õppimisprotsessi. Õpetama on tulemas prof Kris-ti Lonka Helsingi Ülikoolist ja prof Tõnu Lehtsaar ning dr Einike Pilli Tartu Ülikoolist.

Info ja registreerimine: www.ut.ee/161462.

UT KÜSIB

Quo vadis, haridusteaduskond?

Eve Kikas
alus- ja
alghariduse
professor

Tingimustes, kus nii kooli kui ka ülikooli tasemel hariduses toimuvad pidevad muutused ja tulevik on suhteliselt ennustamatu (nt segadused riikliku õppekava ja õpetaja kutsestandardiga), on mõttekas soovida, et haridusteaduskond valmistaks ette (hariduse valdkonna) spetsialiste, kes suudavad toime tulla eri võimaluste ja väljakutsetega maailmas. See tähendab aga, et senisest rohkem tuleks rõhku panna teadusliku mõtlemise arendamisele, seega ka teadustöö osakaalu suurendamisele.

Jaan Mikk
emeriit-
professor

Jätkub teaduskonna integreerumine õppejõudude tihedamate kontaktide, ühiste õppekavade, struktuurimuudatuste ja teaduskonna uue õppehoone ehitamisega. Suureneb teadus- ja arendustöö osakaal: tugevnevad senised üksused, tiheneb rahvusvaheline koostöö, lisanduvad uued projektid. Haridusteaduskonna õppejõud on vabariigis lugupeetud spetsialistid ja õpetajakoolitust hindavad heaks nii üliõpilased kui ka koolijuhid.

Kaja Plado
eripedagoogika osakonna juhataja

Haridusteaduskonna tulevik on täpselt nii helge, kui helge on selles olevate struktuuriüksuste tulevik.

Eripedagoogika osakond haridusteaduskonna koosseisus «vadi» edasi valitud kursil. Eesmärk on koolitada kvalifikatsiooninõuetele vastavaid spetsialiste, kes oskavad abi anda õpiraskustega lastele, nende õpetajatele ja lastevanematele, kes suudavad teha koostööd väga erinevate spetsialistidega. Jätkuvalt valmistame ette logopeede – olene ainus koht Eestis, kust sellist ettevalmistust saab.

Uuest õppeaastast lisandub viipekeeletõlkide ettevalmistus, esialgu rakenduskõrgharidusena. Oleme valmis andma oma panuse parandusõppe õpetajate koolitamiselle.

Toomas Kink
õpetajate
seminari
direktor

Suure muutuste keerises on haridusteaduskond koos õpetajate seminariga pidevalt pidanud tõestama oma eksisteerimise õigsust. Noorema venna sündroom hakkab tasapisi asenduma võrdse partnerlusega.

Kahtlemata on raske midagi suurt ja väärikat kiiresti üles ehitada, aga nii huvitavat tööd on meeldiv teha. Koostöös tehtavad asjad loovad meeldiva meeskonnahõõrustiku ning tulemusedki ei jää siis tulemata. Ikka pea püsti üheskoos edasi uute väljakutsete poole. Aitäh kolleegidele senitehtu eest ja õnne meile kõigile teaduskonna sünnipäevaks!

Suur annetus ülikoolile suure mehe vääriliselt

Kristel Seiler
haldusdirektori büroo
vastutav sekretär

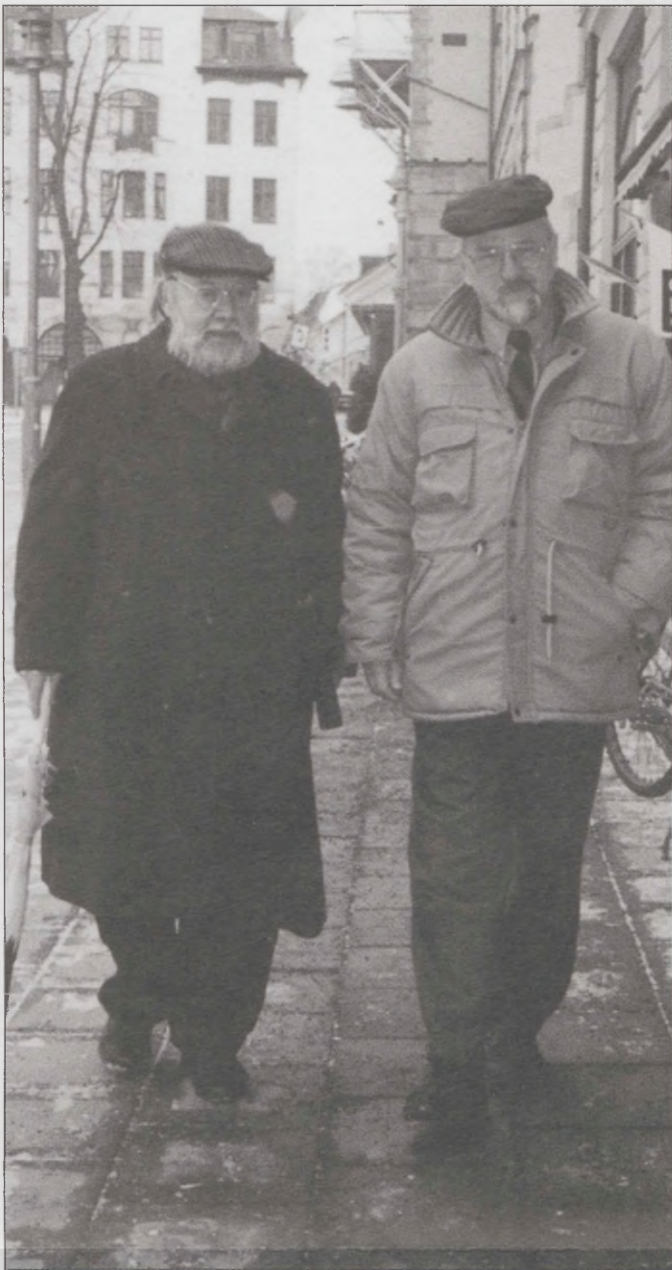
TÜ nõukogu nimetas 26. mail Friedrich Fred Raimond Alliku postuumselt ülikooli auliikmeks tähelepanuväärselt suure materiaalse toetuse osutamise eest.

Alliku soov oli, et temast Eestisse maha jääv pärand saaks Tartu Ülikoolile.

Fred Allik sündis 1918. aastal Tartus. Ta õppis Treffneri gümnaasiumis ja Tartu Ülikoolis. Ülikoolis õppis ta aastatel 1938–1941 majandusteaduskonnas ja matemaatika-loodusteaduskonnas. Ülikooli ajal oli ta korp! Sakala liige ja viimane laekur enne korporatsiooni likvideerimist. 1944 põgenes Rootsi.

Friedrich Fred Raimond Allikule tagastati omandireformiga tema vanematele kuulunud kaks kinnistut Tartus ja kaks Elvas. Alates 1998. aastast on Tartu Ülikool nende kinnistute valdaja. Üks kinnistu Tartus on praeguseks võõrandatud, TÜ nõukogu on otsustanud võõrandada ka teised kinnistud.

Pärandatud nelja kinnistu väärtus ületab hinnanguliselt 20 miljonit krooni ning on seega läbi aegade üks suuremaid annetusi ülikoolile. Mainitud summa ulatuses on võimalik renoveerida ülikooli teadus- ja õpperuume, auditooriume ning parandada töötingimusi. Sellega täidetakse ka Friedrich Fred Raimond Alliku suuremeelne soov aidata rahvusülikooli materiaalselt.

Fred Allik (vasakul) ja Peeter Tulviste.

RIHO ILLAK

Meenutusi tuntud kultuuritegelasest ja restaatorist Friedrich Fred Raimond Allikust

Riho Illak
haldusdirektor

Papa Fred, nagu mina ta enda jaoks sooja märgiga oma südames ristasin, jättis juba esimesel kohtumisel sedavõrd sügava ja sümpaatse mulje, et püsib minu mälestustes ikkagi säravana.

Lundis torkas silma ka tema tuntus ja populaarsus. Tänaval tunti teda sageli ära ning vastutulijate silmad ja näod läksid teda tervitades alati särema rohkem kui tänaval tavalise tuttava nägemine seda ehk eeldaks. Igas Lundi kohvikus oli ta oma inimene ja ühises lauas pead ja tüsedat kehagi keerutama, et kedagi tervitada või mõni lause vahetada. Enamasti olid need üleõlaütlemised mingisugused naljad või lühemat sorti anekdootid, mida ta siis meilegi tõlkis või kommenteeris. Fred meeldis kõigile – temaga suhelda oli lahe ja lõbus.

Saaremaalt pärit isalt Oskarilt oli ta pärinud ehtsaarlasliku, omapärase mõistukeelse huumorimeele. Teinekord tuli tükk aega nuputada, et mida paganat ta nüüd tõgas või mõttes. Ise ta nautis sellist olukorda.

Oma elutöösse restauraatori-na suhtus ta veetleva, vaushoitunud enesekiitusega. Ei jäänud kahtlust – ta oli sel alal parim. Sattus oma tööst entusiastlikult hoogu ja selgitas vaimustunult iga pisikest detaili sellise õhinaga, et kui ma oleksin tol ajal (1995) parkümmend aastat noorem olnud, oleksin kõhkle-mata restauraatori ameti õppi-

mist kaalunud.

Kord Lundi Ülikooli raamatupoes jäin ma pikemalt lehitsema ühte raamatut vesinik- ja aatomipommi saamisloost ning ajaloo. Raamat pakkus mulle huvi. Hetkeks seisatas Fred minu selja taga ja vaatas, millega ma tegelen. Väljusime Peeter Tulvistega poest ja mõni hetk hiljem väljus ka Fred, nagu muhedalt naerul, pakk raamatuid kaenla all ning ütles: «Tundub, et sul on plaanis aatomipomm ehitada! Võta, siit saad esmased juhised!» Fred oli raamatupoe riulilt kokku korjanud trobikonna raamatuid ja kõik eelpool nimetatud teemal. Ma olin täiesti sõnatu, kuid samas oli see ootamatu žest ka lõpmata naljakas.

Hiljem omavahelises kirjavahetuses küsis ta mitmel korral nagu muuseas: «Kuidas pommi ehitamine edeneb?» või «Kas pommi said valmis?». Erakordne huumorimeel. Aga need pommiraamatud olen ma ikka läbi lugenud.

Kogu oma poissmeheelu täitis Fred Allik lemmiktöoga restauraatori, eestlaste seltsielu edendaja, antikvaari ja margikogujana (väidetavalt oli tal üks väärtuslikemaid kogusid Rootsis). Ülimalt targa ja särava suhtlejana oli ta oodatud paljudesse seltskondadesse.

Ja kuna ta oli sel teemal napi-sõnaline, ei saanudki me päris ühest vastust, mis toimus tema õilsa hingega südames, kui ta langetas otsuse loobuda kogu oma Eestisse jäänud kinnisvarast Tartu Ülikooli kasuks.

Peeter Tulviste
rector emeritus

Friedrich Fred Raimond Allik oli end Rootsi ühiskonnas hästi sisse seadnud.

Oma tegevuse eest nahkesemete restaureerijana pälvis ta kuningalt kõrge tunnustuse ja oli selle üle väga uhke nagu igaüks Rootsis, kellele see au osaks langeb.

Lundis jalutades jäi ta vahel mõnele tänavanurgale seisma ja rääkis, missuguseid nahkesemaid arheoloogilised kaevamised sealt päeva-valgele töid ja mida temal õnnestus nende taastamisel ära teha.

Aga nagu enamik pagulasi, nii vaatas Fred Allikki Eesti poole. Eesti ülikoolile Tartus tahtis ta jätta oma vara ja see tema soov meid toona kokku tõi.

Ülikooli eelistas Fred teistele tollastele kodumaistele toetusevajajatele ilmselt sellepärast, et see on Eestis traditsiooniliselt olnud kõrge mainega institutsioon. Ettevaatliku inimesena oli ta otsustanud, et kuni elu lõpuni jääb ta ise oma varade omanikuks – kui venelased peaksid äkki tagasi tulema, siis on teatud tõenäosus, et Rootsi kodaniku vara kergel käel ei naatsionaliseerita.

Meil Riho Illakuga oli seda juttu naljakas kuulda, aga kogemusi oli Fredil kindlasti enam kui meil.

Fred Alliku legitimatsioonikaart (üliõpilaspilet).

FRIEDRICH FRED RAIMOND ALLIK

1918–2000

- Sündis Tartus 1. augustil 1918 pangadirektor Oskar Friedrich Alliku ja Julie Alliku pojana.
- 1935–1938 õppis Hugo Treffneri gümnaasiumis.
- 1938–1941 õppis TUs.
- 1944 rändas sõjapõgenikuna Rootsi.
- 1955 asus tööle Lundi kultuuriajaloolises muuseumis Kulturen, alates 1963. aastast oli ülemkonservator.
- 1970 pälvis Rootsi Kuningliku Teadus- ja Ajalooakadeemia suure hõbe-medali teadustöö eest Lundis.
- Eesti Teadusliku Seltsi Lõuna-Rootsi osakonna liige.
- AS Lõuna-Rootsi Eesti Maja aktsia nr 1 omanik.
- Rahvusvaheliselt tunnustatud eriteadlane naha ja pärgamendi konserveerimise alal.
- Suri Lundis 9. septembril 2000.

UUDISED

Valiti TÜ uus audoktor ja auliige

TÜ nõukogu valis 26. mail audotoriks Michigani Tehnoloogiaülikooli professori David F. Karnosky ja auliikmeks postuumselt Friedrich Fred Raimond Alliku.

Prof David F. Karnosky on prof Olevi Kulli sõnul maailma juhtivaid teadlasi metsade produktiivsuse bioloogia, metsa biotehnoloogia ja globaalmuutuste ning õhusaaste mõju geneetiliste aspektide alal. Alates 1992. aastast on ta teinud tihedat koostööd TÜ teadlastega.

Professorite valimisest ja nimetamisest

TÜ nõukogu valis 26. mail teist korda mükoloogia professoriks Urmas Kõljala ning samuti teist korda üldise ja mikroobibiokeemia professoriks Juhan Sedmani. Inimgeograafia professoriks valiti vanemteadur Rein Ahas.

Emeriitprofessoriteks nimetati Mati Erelt, Ago Künnap ja Vambola Raudsepp.

Rein Ahas valiti professoriks

Inimgeograafia professoriks valitud Rein Ahas (pildil) lõpetas TÜ 1991. aastal. 1994 kaitses magistri- ja 1999 doktorikraadi geograafia erialal. Ta on töötanud ülikoolis alates 1994. aastast.

Peamised uurimisvaldkonnad on loodusgeograafia ja keskkonnakaitse.

Rahvusvaheline farmaatsiakonverents

9. ja 10. juunil toimub ülikoolis rahvusvaheline konverents «Farmaatsiahariduse kvaliteedi kindlustamine».

Osalevad Euroopa ülikoolide farmaatsiateaduskondade ja -osakondade esindajad 33 riigist.

Konverentsi korraldab TÜ farmaatsia osakond koos Euroopa Farmaatsiateaduskondade Assotsiatsiooni ja Eesti Akadeemilise Farmaatsia Seltsiga.

Metsaülikool

10. juunini saab registreerida 8.–13. augustini Kääriku spordibaasis toimuvasse metsaülikooli teemal «Eesti aastal 2007 ja 2027».

Osalevad Marju Lauristin, Ilmar Raag, Allar Jõks, Jaak Kangilaski jt.

Kavas on keele- ja kirjandusrühmad, huviringid, sport, lõkkeõhtud, metsaball.

Osavõtumaks viie päeva majutuse ja toitlustuse eest 400 kr üliõpilasele stipendiumiga, 1000 kr teistele stipendiumiga ja 2000 kr täishind. TÜ kursust «Kodanikuühiskonna teooria ja praktika» SOPL.01.161.

Info: tel 53 620 309, www.metsaylikool.ee, info@metsaylikool.ee,

KAITSMISED

5. juunil kaitsevad keemiahoo-nes Jakobi 2-430 magistritöid:

- kl 11.30 **Reet Reinart** «Dopamiini D1 retseptor ja selle vastasmõju adenosiinil A1 retsep-toriga Sf9 rakumembraanides». Juhendaja prof Ago Rinken. Opo-nent prof Juhan Sedman;
- kl 12.30 **Villu Ruusmann** «Ve-sikeskkonnas esineva akuutse toksilisuse kvalitatiivsed ja kvan-titatiivsed aspektid alglooma *Tetrahymena pyriformis* näitel». Juhendaja vanemteadur Uko Maran. Oponent vanemteadur Andre Lomaka (TTÜ);
- kl 14.30 **Ksenija Kisseljova** «Copper Catalyzed Coupling of Axo Compounds with Arylboronic Acids and Triarylismuth Reagents». Ju-hendaja dots Uno Mäeorg. Opo-nent teadur Olavi Loog, PhD.

5. juunil kaitsevad geograafia instituudis Vanemuise 46-327 magistritöid:

- kl 8.15 **Jaan Pärn** «Suure-mõõtkavalise mullastikukaardi tugevad piirid ja nende väljen-dumine Kõrg-Eesti moreeni-tasandike muld- ja taimkattes». Juhendajad prof Ülo Mander ja vanemteadur Kalle Remm. Opo-nent vanemteadur Jane Frey;
- kl 9.45 **Helle Koppa** «Aja-loolised kaardid maakasutuse dünaamika uurimisallikana Vana-Kuuste mõisa näitel». Juhendajad prof Ülo Mander ja Jüri Jagomägi, MSc (AS Regio). Oponent dots Jüri Roosaare;
- kl 12.15 **Andres Ideon** «Ees-linnastumisest Tallinna linnas-tus. Hoonestusalade laienemine aastatel 1995–2005». Juhendaja vanemteadur Tiit Tammaru. Oponent teadur Anto Aasa.

6. juunil kaitsevad keemiahoo-nes Jakobi 2-430 magistritöid:

- kl 9.30 **Marko Kullapere** «Hap-niku redutseerumine keemiliselt modifitseeritud elektroodidel». Ju-hendajad erakorraline dots Kaido Tammeveski, PhD ja erakorraline prof Toomas Tenno. Oponent as-sistent Aarne Pruks, MSc;

- kl 10 **Diana Enkeli** «CO2 emissiooni uurimine manomeet-rilisel meetodil naatriumkarbo-naadi lahusest erinevates gaa-nikeskkondades». Juhendajad erakorraline prof Toomas Tenno ja doktorant Aare Selberg, MSc. Oponent erakorraline teadur Erik Mölder, PhD;
- kl 11.30 **Terje Raudsepp** «Benseensulfonaadiga - dopeer-itud polüüpürrooli elektrokeemi-lised omadused». Juhendajad emeriitprof Jüri Tamm, teadur Tarmo Tamm, PhD ja doktorant Margus Marandi, MSc. Oponent teadur Allan Hallik, keemia-knd;
- kl12.30**LiisSiinor** «Jodiidiooni adsorptsioonikineetika vismuti (111), (001) ja (001-) mono-kristalli tahkudel». Juhendajad teadur Karmen Lust, PhD ja prof Enn Lust. Oponent vanemteadur Mart Väärtnõu;
- kl 13 **Tavo Romann** «Cyclic Voltammetry Studies of Organic Compound Adsorption on Bismuth Electrodes». Juhen-daja prof Enn Lust. Oponentid vanemteadur Alar Jänes, PhD ja teadur Jaak Nerut, MSc.

7. juunil kaitsevad arstiteadus-konnas Ravila 19-1006 teadus-magistritöid biomeditsiini erialal:

- kl 14 **Vivian Kont** «AIRE ja autoantigeenide ekspressiooni uurimine tüümuse mudelsüstee-mides». Juhendaja erakorraline prof Pärt Peterson. Oponent vanemteadur Sulev Kõks;
- kl 15 **Liina Salur** «Esimest tüüpi diabeediga assotsiee-ruvate enteroviiruste vastaste antikehade esinemine rasedatel ja ühes vastsündinute kohordis: immunogeneetiline uuring». Juhendaja prof Raivo Uiibo. Opo-nent dots Tõnis Karki.

7. juunil kaitsevad majandustea-duskonnas Narva mnt 4-B202 magistritöid *magister artium*i kraadi taotlemiseks:

- kl 11 **Indrek Kuusk** «Välismaiste otseinvesteeringute mõju sihti-riigi ettevõtete tulemuslikkusele Eesti töötleva tööstuse näitel». Juhendajad prof Urmas Varb-lane ja doktorant Priit Vahter.

Oponentid teaduslik konsultant Katrin Männik (Technopolis Ltd) ja teadur Jaan Masso;

- kl 12 **Andres Kuusk** «Tulu-tasemete konvergentsi analüüs Euroopa Liidu regioonide näi-tel». Juhendaja prof Tiit Paas. Oponentid Garri Raagmaa ja lektor Raigo Ernits;
- kl 13 **Oliver Lukason** «Pankro-tistumiste modelleerimine Eesti kaubandusettevõtete näitel». Juhendajad lektor Priit Sander ja teadur Jaan Masso. Oponentid prof Enn Listra (TTÜ) ja lektor Andres Juhkam;
- kl 14 **Kaire Aarna** «Brändi kujundamise ja allhanke stra-teegiate kasutamine Eesti rõiva-tööstuses». Juhendaja vanem-teadur Ele Reiljan. Oponentid majandus- ja sotsiaalinstituudi õppedirektor Tiit Ohvril (EMÜ) ja doktorant Kadri Ukrainski;
- kl 15 **Kristina Värno** «Brändi püsikliendiprogrammide paran-damise võimalused AS Suurtüki naha- ja kingaäri näitel». Juhen-daja vanemteadur Ele Reiljan. Oponentid Tiit Ohvril (EMÜ) ja doktorant Katrin Tamm.

7. juunil kaitsevad molekulaar-ja rakubioloogia instituudis Riia 23-217 magistritöid *magister scientiarum*i kraadi taotlemi-seks:

- kl 9 **Marina Grigorova** «Worldwide variation of follicle-stimulating hormone beta-subunit gene and its potential association with reproductive success». Juhendaja erakorrali-ne prof Maris Laan, PhD. Opo-nent Maire Peters, PhD;
- kl 10 **Kai Rausalu** «Aktiivse-te hapnikuühendite osa veise papillloomiviiruse tüüp 1 DNA-st ja tema onkvalgu E5 DNA-st tingitud C127 rakkude trans-formatsioonis». Juhendaja dots Ann Kilk, biol-knd. Oponent Tiit Talpsep, MSc;
- kl 11 **Anna Ilofik** «Construction and functional characterization of multifunctional Semliki Forest Virus based replicating vectors». Juhendaja erakorraline prof Andres Merits, PhD. Oponent Margus Pooga, PhD;
- kl 12 **Johanna Roostalu** «Fenotüübiline varieeruvus *Escherichia coli* statsionaarse faasi populatsioonides». Juhen-dajad prof Jaanus Remme, PhD ja Tanel Tenson, PhD. Oponent Rita Hörak, PhD (Eesti Biokeskus);
- kl 14 **Hannes Luidalepp** «Translatsiooni moduleerivate geenide roll bakteri antibiooti-kumitundlikkuses». Juhendajad prof Jaanus Remme, PhD ja Ta-nel Tenson, PhD. Oponent Heili Ilves, PhD;
- kl 15 **Kedy Kivirand** «Eba-tüüpiliste mtDNA kontrollregioo-ni HVS-I järjestusmotiividega haplotüüpide klassifitseerimine haplogrupp U näitel». Juhendaja Ene Metspalu, biol-knd. Opo-nent Urmas Saarma, PhD;
- kl 16 **Tiina Tosens** «Foto-sünteesivõime sõltuvus gaasi-vahetuse sisemisest takistusest liigil *Populus tremula*». Juhenda-ja Ülo Niinemets, PhD. Oponent Anu Söber, biol-knd;
- kl 17 **Hedi Peterson** «The discovery and characterization of regulatory motifs in *Saccharomyces cerevisiae*». Juhendaja Jaak Vilo, PhD (Eesti Biokeskus). Oponent Tarmo Annilo, PhD.

8. juunil kaitsevad zooloogia ja hüdrobioloogia instituudis Vane-muise 46-301 magistritöid:

- kl 10.15 **Merly Malva** «Hematopoeetiliste tüvirakkude analüüs Gata3/- hiirtes». Ju-hendaja Jüri Kärrier, PhD, DSc. Oponent Sulev Ingerpuu, PhD;
- kl 11.15 **Pauli Saag** «Suur- ja väike-konnakotka (*Aquila clanga et A. pomarina*, *Accipitriformes: Accipitridae*) ristumine ja selle

uurimine molekulaarsete mar-kerite abil». Juhendajad Urmas Saarma, PhD ja Ülo Väli, PhD (EMÜ). Oponent Riho Gross, põllumaj-knd (EMÜ);

- kl 12.15 **Maris Roht** «Marutau-dis ja tervete huntide rünnaku-mustrite võrdlus ja dünaamika Venemaa Euroopa osas aastatel 1841–1861». Juhendaja Harri Valdmann, MSc. Oponent Lauri Saks, PhD;
- kl 14 **Egle Vulla** «Pruunkaru (*Ursus arctos*) toitumine ja sügi-sene elupaigakasutus Eestis». Juhendaja Harri Valdmann, MSc. Oponent Vallo Tilgar, PhD;
- kl 15 **Marju Korsten** «Sipelgad pruunkaru (*Ursus arctos*) toidus Eestis». Juhendajad Urmas Saarma, PhD ja Ants-Johannes Martin, PhD (EMÜ). Oponent Mati Martin, biol-knd.

8. juunil kaitsevad botaanika ja ökoloogia instituudis Lai 36 peeg-lisaalis (2. korrus) magistritöid:

- kl 9.15 **Heikki Kalle** «Metsa alustaimestiku liigirikkuse ja biomassi sõltuvus koosluse ja keskkonna heterogeensusest erineva inimõju tingimustest». Juhendajad prof Martin Zobel ja vanemteadur Mari Moora. Opo-nent prof Meelis Pärtel;
- kl 10.15 **Maris Mägi** «Kahe maarjalepa (*Agrimonia*) liigi mor-foloogiline plastilisus looduslikul valgusgradiendil». Juhendaja dots Kristjan Zobel. Oponent erakorraline teadur Pille Urbas;
- kl 11.15 **Jane Türbsal-Trolla** «Mullahingamine ja seda mõju-tavad keskkonnafaktorid kuusi-ku vanusreas». Juhendaja prof Olevi Kull. Oponent Mati Ilomets (Tallinna Ülikool);
- kl 12.15 **Eneli Vahar** «Saare-maa lodumetsade liigilise koos-seis ja nende struktuuri kujun-davad keskkonnatingimused». Juhendajad teadur Kai Vellak ja prof Jaanus Paal. Oponent tea-dur Nele Ingerpuu.

8. juunil kaitsevad usuteadus-konnas Ülikooli 18-307 teadus-magistritöid:

- kl 10.15 **Maire Ivanova** «Lei-nava lapse aitamine». Juhenda-jad dots Pille Valk ja mag Kaido Soom. Oponentid prof Tõnu Lehtsaar ja mag Allan Kährik;
- kl 12.15 **Anu Põldsam** «Bahja ibn Paqada eetika antiiksel ja judaistlikul taustal». Juhendaja prof Kalle Kasemaa. Oponentid mag Marju Lepajõe ja mag Ur-mas Nõmmik;
- kl 14.15 **Priit Rohtmets** «Eesti Evangeeliumi Luteri Usu Kiriku välissuhted aastatel 1919–1940». Juhendaja prof Riho Altnurme. Oponentid mag Veiko Vihuri ja mag Ingmar Kurg.

8. juunil kaitsevad TÜ nõuko-gu saalis doktoritööd *doctor philosophiae* (liikumis- ja spordi-teadused) kraadi taotlemiseks:

- kl 14.15 **Jaan Ereline** «Contractile properties of human skeletal muscles: Association with sports training, fatigue and posttetanic potentiation». Juhendaja prof Mati Pääsuke, PhD. Oponentid prof Albertas Skurvydas (Leedu Kehakul-tuuriakadeemia) ja dots Ando Pehme, PhD;
- kl 16.15 **Priit Purge** «Performance, mood state and selected hormonal parameters during the rowing season in elite male rowers». Juhendaja dots Jaak Jürimäe, PhD. Oponen-did prof Ulrich Hartmann, PhD (Müncheni Tehnikaülikool) ja dots Priit Kaasik, PhD.

8. juunil kaitsevad Tiigi 78-127 magistritöid *magister scientiarum*i (psühholoogia) kraadi taotlemiseks:

- kl 9.15 **Pirko Tõugu** «Peer interaction: linguistic measures and social rules». Juhendaja prof Tiia Tulviste. Oponent Rena-

te Pajusalu, PhD;

- kl 10.15 **Annika Veldre** «Attributing responsibility and control through discursive practices in email counselling». Juhendajad dots Olev Must ja prof Peeter Torop. Oponent Ve-ronika Kalmus, PhD;
- kl 11.15 **Tiina Kalda** «Vanem-liku käitumusliku kontrolli mõju teismelise autonoomsusele ja seotusele». Juhendaja prof Tiia Tulviste. Oponent Anne Tiko, psüh-knd;
- kl 13.15 **Andero Uusberg** «Visual evoked potentials for different types of motion changes». Juhendajad prof Jüri Allik ja Kairi Kreegipuu, PhD. Oponent prof Talis Bachmann;
- kl 14.15 **Maria Tamm** «The effect of mental and physical fatigue on information processing». Juhen-dajad Kairi Kreegipuu, PhD ja prof Jüri Allik. Oponent Aavo Luuk, psüh-knd.

8. juunil kl 15 kaitseb Biomeedikumis Ravila 19-1006 **Heli Tähepõld** doktoritööd «Patient Consultation in family medicine». Juhendaja prof Hei-di-Ingrid Maaros. Oponentid prof Airi Värnik (Eesti-Rootsi Vaimse Tervise ja Suitsidoloogia Instituut, Karolinska Instituut) ja dots Helle Karro.

9. juunil kaitsevad zooloogia ja hüdrobioloogia instituudis Vane-muise 46-301 magistritöid:

- kl 10.15 **Kaire Toming** «Selecting potential summer phytoplankton eutrophication indicator species for the northern Baltic Sea». Ju-hendajad Andres Jaanus, MSc ja Toomas Saat, PhD. Oponent Kai Piirsoo, MSc (EMÜ);
- kl 11.15 **Kristjan Herkül** «Invasion history of the amphipods *Orchestia cavimana* and *Gammarus tigrinus* in the Estonian coastal sea». Juhenda-jad Jonne Kotta, PhD ja Toomas Saat, PhD. Oponent Külli Kan-gur, PhD (EMÜ);
- kl 12.15 **Maria Põllupüü** «Aerjalalise *Eurytemora affinis* mõõtmete sesoonne ja pikaaja-line varieeruvus Pärnu lahes». Juhendajad Mart Simm, biol-knd ja Toomas Saat, PhD. Oponent Arno Põllumäe, MSc.

9. juunil kl 16.15 kaitseb ajaloo osakonnas Lossi 3-406 **Karin Hiinema** doktoritööd «Aafri-ka retseptatsioon eestikeelses trükisõnas (kuni 1917)» *doctor philosophiae* (ajalugu) kraadi taotlemiseks. Juhendaja prof Eero Medijainen. Oponentid prof Kari Alenius ja prof Art Leete.

9. juunil kaitsevad geoloogia instituudis Vanemuise 46-246 magistritöid:

- kl 10.15 **Leeli Amon** «Söe-osakeste levik turbakihtides ja nende sündmusstratigraafiline interpretatsioon Meleski raba näitel». Juhendaja prof Tõnu Meidla. Oponent vanemteadur Anneli Poska;
- kl 12.15 **Kadri Haamer** «Hydrochemistry and sources of fluoride in Silurian-Ordovician aquifer system». Juhendaja va-nemteadur Enn Karro. Oponent Tarmo Kipli, knd (geoloogia) (TTÜ Geoloogia Instituut);
- kl 14.15 **Kaidi Tiik** «Siluri klint, selle geoloogia ja morfoloogia Läänemere all seisililise pidev-sondeerimise andmetel». Juhen-daja dots Igor Tuuling. Oponent Kalle Suuroja, MSc (Eesti Geo-loogiakeskus).

12. juunil kl 11 kaitseb keemia-hoones Jakobi 2-430 **Nadežda Aleksejeva** magistritööd «Hapni-ku elektrokatalüütiline redutsee-rumine naftokinooniga ja kulla nanoosakestega modifitseeritud elektroodidel». Juhendajad erakorraline dots Kaido Tamme-veski, PhD ja dots Uno Mäeorg. Oponent Ave Sarapuu, MSc.

12. juunil kaitsevad füüsika-kee-miateaduskonnas Tähe 4-207 magistritöid:

- kl 9.15 **Juulija Ivlijeva** «Исследование топографин минометрических параметров мышц верхней и нижней

конечностей». Juhendaja erakor-raline vanemteadur Arved Vain. Oponentid Kalle Kepler, MSc ja Tatjana Kums, MSc;

- kl 10 **Heli Valtna** «Superluminaalsete lokalisee-ritud valguslainete tekitamise võimalikkus». Juhendajad prof Peeter Saari ja Kaido Reivelt, PhD. Oponentid vanemteadur Peep Adamson ja vanemteadur Margus Rätsep;
- kl 10.45 **Kadri Isakar** «Kiirgus-levi Monte Carlo meetodid efek-tiivsuse korrigeerimiseks 210-Pb gammaspektromeetrias». Juhen-daja vanemteadur Enn Realo. Oponentid erakorraline teadur Madis Kiisk ja teadur Andi Hektor;
- kl 11.30 **Lennart Neiman** «Atmosfääri läbipaistvus Tartus 1931–1940». Juhendaja dots Hanno Ohvril. Oponentid teadur Viivi Russak ja Oleg Okulov, PhD (Tiirikoja Järvejaama juhataja);
- kl 13 **Urmus Vesi** «Korduvalt plastiliselt deformeeritud vase omadused». Juhendaja vanem-teadur Rünno Lõhmus, PhD. Oponentid vanemteadur Rein Kink ja erakorraline teadur Hele Siimon, PhD;
- kl 13.45 **Artjom Vargunin** «Стохас тический резонанс в мягких потенциалах». Juhenda-jad dots Teet Örd ja prof Risto Tammelo. Oponentid vanem-teadur Nikolai Kristoffel ja prof Romi Mankin.

12. juunil kaitsevad usuteadus-konnas Ülikooli 18-307 teadus-magistritöid:

- kl 10.15 **Peeter Espak** «Ancient Near Eastern Gods Enki and Ea: Diachronical Analysis of Texts and Images from the Earliest Sources to the Neo-Sumerian Period». Juhen-dajad prof Thomas Kämmerer ja prof Walther Sallaberger. Opo-nendid dr Amar Annus ja mag Vladimir Sazonov;
- kl 12.15 **Kersti Rist** «Geor-gi Florovski neopatriline süntees». Juhendaja prof Alar Laats. Oponentid mag Ott Oja-perv ja mag Anne Burghardt;
- kl 14.15 **Elo Süld** «Pauluse ant-ropoloogia: Loomise katkemine ja täitumine». Juhendajad dots Peeter Roosimaa ja prof Otfried Hofius. Oponentid mag Ain Riistan ja mag Vallo Ehasalu.

12. juunil kaitsevad TÜ nõukogu saalis doktoritööd:

- kl 12 **Olga Tšubrik** «New Methods in the synthesis of multisubstituted hydrazines». Juhendaja dots Uno Mäeorg, keemia-knd. Oponent prof dr hab Ulrich Groth (Konstanzi Üli-kool, Saksamaa);
- kl 14 **Sergei Jurtšenko** «Determination of some carcinogenic contaminants in food» doctor of philosophy (kesk-konnatehnoloogia) kraadi taotlemi-seks. Juhendajad knd Uldo Mölder ja emeriitprof Toomas Tenno. Opo-nendid prof Margus Lopp (TTÜ) ja emeriitprof Ulf Ragnarsson (Upp-sala Ülikool, Rootsi);
- kl 16 **Kaido Tamm** «QSPR modeling of some properties of organic compounds». Juhenda-ja prof Peeter Burk. Oponent dr Cemil Öğretir (Osmangazi Üli-kool, Türgi).

12. juunil kaitsevad kehakultuuri-teaduskonnas Jakobi 5-302 ma-gistritöid *magister scientiarum*i (liikumis- ja sporditeadused) kraadi taotlemiseks:

- kl 14 **Piret Laus** «Lihasjõu ja kõnnifunktsiooni näitajad kesk- ja vanemaealistel naistel». Juhendaja prof Mati Pääsuke. Oponent dots Jaak Jürimäe;
- kl 15 **Kadri Kadak** «Naatriumsitraadi manustamise hormonaalne efekt ja mõju sport-lase organismi vedelikubilansile». Juhendaja prof Vahur Ööpik. Opo-nent teadur Helena Gapeyeva;
- kl 16 **Reet Palm** «Sõudeergomeetriga määratud anaeroobse läve kasutamise võimalused ühepaadi sõudjate treeningul». Juhendaja dots Jaak Jürimäe. Oponent vanem-teadur Kalle Karelson.

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT

Tellimise indeks 00892

Ilmub reedeti. Tiraaz 3000

Trükk: o/ü Greif

Peatoimetaja Varje Sootak

Toimetaja Aija Sakova

Infotoimetaja Mai Kukumägi

Keeletoimetaja Marika Kullamaa

Küljendaja Priit Kivisoo

Ülikooli 18-210, Tartu 50090

Tel: 737 5680, 514 2300

E-post: ajaleht@ut.ee

Faks: 737 5440

http://www.ajaleht.ut.ee

TÜ PENSIONÄRIDE ÜHINGUS VITAE

13. juunil kl 17 toimub TÜ raamatukogu aud 202 kohtumine sotsiaalministri Jaak Aabiga. Minister käsitleb pensioni- ja tervishoiuküsimusi.

Sotsiaalteaduskonna dekaan on prof Eiki Berg

Liina Jürgen
avalikkussuhete peaspetsialist

5. juunil valis sotsiaalteaduskonna valimiskogu uueks dekaaniks rahvusvaheliste suhete professori Eiki Bergi.

«Näen, et praeguses haridus- ja teadusruumis on oluline muuta sotsiaalteadusi rahvusvaheliselt avatumaks ja konkurentsivõimelisemaks ning loodan sellele protsessile ise kaasa aidata. Antud protsessi lähtekohaks võiks olla mõte, et väikerahva teaduse tähendus ja suurus sõltub selle integreeritusest maailma teadusesse – sellest peaksimegi alustama,» selgitas prof Eiki Berg oma rolli dekaanina.

Eiki Berg on sündinud 13. jaanuaril 1970. aastal Tartus. Ta lõpetas 1992 TÜ bioloogia-geograafiateaduskonna geograafina. 1999 kaitses filosoofiadoktori kraadi

geoinformaatika ja kartograafia alal ning alates 2004. aastast töötab Berg rahvusvaheliste suhete professorina. Aastatel 2001–2003 täitis prof Eiki Berg ka sotsiaalteaduskonna prodekaani kohuseid. Tema teadustöö põhisuunad on etnoregionaalsed liikumised, piirid ja piirialad, kriitiline geopoliitika ning territoriaalsuse ja suveräänsuse küsimused rahvusvahelistes suhetes.

Spordiklubi hooaja lõpp

13. juunil kell 18 lõpetab TÜ Akadeemiline Spordiklubi raamatukogu konverentsisaalis pidulikult 2005/2006. aasta hooaja.

Traditsiooni kohaselt autasustavad rektor prof Jaak Aaviksoo ja spordiklubi juhatuse esimees Riho Illak parimaid sportlasi nii spordiklubist kui ka ülikoolist.

Hooaja parimaks naissportlaseks nimetatakse sulgpallur

Kati Tolmoff. Parim meessportlane on aerutaja Peeter Becker, parim noorsportlane kergejõustiklane Maris Mägi ning parim võistkond on korvpallimeeskond Tartu Ülikool/Rock.

Peale üldkategooriade nimeatakse parimad ka iga spordiala kaupa eraldi – näiteks Taavi Peetre kergejõustikus, Kaspar Kokk suusatamises, Kalle Kriit jalgrattaspordis.

Taanis teadustööd jätkav stipendiaat Kaisa Naelapää vestleb oma juhendaja, farmaatsia instituudi juhataja prof Peep Veski ja õppeprorektor Birute Klaasiga.

AIJA SAKOVA

Jaaksoni stipendiumi sai Kaisa Naelapää

7. juunil andis TÜ Sihtasutus farmaatsia doktorandile Kaisa Naelapääle üle Ernst Jaaksoni mälestusfondi 200 000 krooni suuruse stipendiumi.

Kaisa Naelapää on farmatseutilise tehnoloogia ja biofarmaatsia eriala doktorant. Praegu jätkab ta oma õpinguid Taani Farmaatsiateaduste Ülikooli doktorantuuris. Tema uurimistöö teema on «Vesipõhjalised latekskatted – uuringud filmikihi moodustumisest ja protsessi parameetrite mõju barjääri omadustele».

TÜ Sihtasutuse juhataja

Ruth Kotsari sõnul sai stipendiaadi valikul määravaks tema uuringute olulisus Eesti jaoks.

Ernst Jaaksoni mälestusfond loodi sihtasutuse juurde kuus aastat tagasi, kui ülikooli jõudis diplomaadi Ernst Jaaksoni 8,6 miljoni krooni suurune pärand. See on seni suurim eraisiku poolt hariduse toetamiseks tehtud annetust Eestis. Stipendiumi eesmärk on toetada välismaal kraadiõpet või teadusuuringuid jätkavaid Eesti doktorante.

Tänavune stipendium on järjekorras kolmas, eelmised anti välja 2001. ja 2002. aastal.

PROGRAMMIJUHT

juhib programmi, tagab sisulise kvaliteedi, korraldab turundustegevust

PROGRAMM

ÜLIÕPILASED

osalevad programmis kui terviklikus haridusteenuses

ÕPPEKAVA

programmi akadeemiline sisu põhineb õppekaval

ÜHISKOND

programmipõhine õpe vastab paindlikult ühiskonna vajadustele

Programmipõhine õppekorraldus peaks siduma ühtseks tervikuks üliõpilased, ühiskonna, ülikooli ja õppekava. Täpsemalt vaata www.ut.ee/100429.

Programmipõhine õpe hoogustub

Anu Haamer
programmipõhise õppe koordinaator

PEOGRAMMIJUHTIDE INFOPÄEV

www.ut.ee/101691.

16. mail toimus programmijuhtide infopäev.

Möödunud aasta algul algas ülikoolis üleminek programmipõhisele õppekorraldusele. See peaks täielikult lõpule jõudma uue õppeaasta alguseks.

Alates möödunud sügisest olid enamikule avatud ülikooli õppekavadele määratud programmijuhid ja umbes kolmandikule kinnitatud ka programminõukogud.

Üleminek kogu ülikoolis

Selle aasta algul käivitus programmipõhisele õppele üleminek juba kogu ülikooli ulatuses. Mai algul lisandus senistele peaaegu sama palju uusi päevase õppe õppekavade programmijuhte. Loodi programmijuhtide infolist ning lähiajal ajakohastatakse programmijuhi veebilehekülge. Uuenenud koosseisus alustas tööd ka programmipõhisele õppekorraldusele üleminekut ettevalmistav töörühm.

Infopäeva arutelus otsiti vastuseid küsimustele, kuidas peaks olema programmijuhi töö korraldatud, kuidas lahendatud koostöösuhted programmijuhi, programmi-

nõukogu, dekaani ja instituudi juhataja vahel. Samuti püüti välja selgitada, kuidas peaks ja saaks programmijuht oma ülesandeid täita õppekavaarenduse vallas. Omaette teemana tulid kõne alla ka tugiteenused, mida programmijuhid oma tööks vajaksid nii nõustamises kui ka infovahetuses.

Rühmatöodes tuli välja, et programmijuhi töökorralduses on veel paljud ebaselget ning lahtirääkimist vajavat. Leiti, et programmijuhi kõige tähtsam kohustus on olla õppekava sisu alal kompetentne.

Programmijuhi kohustuse ja õigusena nähti algatada vajaduse korral õppekava muudatusi, koordineerida õppekava alal tehtavaid haridustehnoloogilisi innovatsioone, juhtida projektide koostamist ning teha pidevat kvaliteedikontrolli.

Programmijuhi tööleping

Räägiti ka vajadusest fikseerida programmijuhi töökohtustused töölepinguga ning et programmijuht peaks olema määratud tähtajaliselt.

Leiti, et programmijuhtidele tuleb programmist ülevaate saamiseks ja reaalse arendustöö käivitamiseks anda aega ning kindlasti ei tohiks 1. septembril sisulist tööd alustavalt programmijuhtidelt nõuda aruannet juba kalendriaasta lõpul.

Programminõukogud

Rõhutati ka programminõukogude tähtsust programmi-põhises õppes. Teaduskondadele peaks jääma võimalus valida kahe variandi vahel: programminõukogu kui vaid nõuandev organ või otsustuskogu. Programminõukogu koosseisu ja ka otsused võiks kinnitada teaduskonna nõukogu.

Arutlustes tugiteenuste üle jäi kõlama vajadus saada nõu ja toetust ennekõike programmijuhi töö bürokraatliku ja tehnilise külje lihtsustamisel. Samuti esitati ettepanekuid teha rohkem temaatilist rühmatööd, seada sisse programmijuhtide toimiv infovahetuse ja supervisiooni süsteem ning kaasata aruteludesse programmijuhi töökorralduse ning staatuse kohta ka dekaanid.

Tartu Ülikooli maalikunsti eriala bakalaureusetööde avalik kaitsmine

Jaan Elken
maalikunsti prof

12. juunil kell 11 algab Tartu Kunstimuseumi Kivisilla pildigaleriis bakalaureusetööde kaitsmine.

Komisjoni juhib Eesti Kunstiakadeemia erakorr prof, Maalikunstnike Liidu esinaine Mari Roosvalt. Üheksa noore kunstniku (Maria Arusoo, Ksenia Jedomskihh, Kadri Kaarlõp, Olesja Katšanovskaja, Eva Labotkin, Ruta Paap, Andrus Raag, Janek Ruus, Lauri Schotter) ekspositsioonid jagunevad

muuseumi pildigalerii ja Tartu Kunstimaja vahel.

Lõputööde juhendajad on TÜ õppejõud Anne Parmasto, Jaan Elken ja Rauno Thomas Moss ning Eesti Kunstiakadeemia maaliprofessor Kaido Ole.

Ksenia Jedomskihhi diplomitöö «I must fashion» sünteesib tema TUs maalierialal õppimisele paralleelselt kulgenud õpinguid Eesti Kunstiakadeemia moedisaini osakonnas.

Kaitsmiskomisjonis osalevad TÜ õppejõudude kõrval ka nimekad kunstiteadlased

ja kunstnikud väljastpoolt – Tiitu Talvistu, Jutta Kivimäe, Harry Liivrand, Kaido Ole jt. Töötavad tulla huvitavad diskussioonid.

Samal päeval antakse Tartu Kunstimajas pidulikult üle ka Lembit Rändi stipendiumid (10 000 ja 3000 krooni) kahele TÜ maalieriala üliõpilasele.

Näitused Tartu Kunstimajas ja Kunstimuseumi Kivisilla galeriis jäävad avatuks jaanipäevani. Peale Tartu Kõrgema Kunstikooli kaitsmisi avatakse Tartu Kunstimuseumis TÜ ja kunstikooli parimate lõpetajate töödest ühisnäitus.

TÄNA LEHES

Intervjuu prof Marju Lauristiniga

LK 3

Prof Talis Bachmann teadus-tamise protsessist

LK 2

7. juunil 1997 asutati aulas Tartu Ülikooli Vilistlaskogu.

UUDISED

Ülikooli külastas Parroti sugulane

7. juunil kohtus rektor Jaak Aaviksooga prof Claus Zoege von Manteuffel, kes on rektor Georg Friedrich Parroti sugulane.

Külaline kinkis rektorile foto maalist, millel on 1802. aastal taasisutatud ülikooli esimese rektori poeg Johann Friedrich Parrot, kes oli samuti rektor. Prof Manteuffel külastas ka vana anatoomikumi, kus töötas tema vanaonu, maailmakuulus kirurg prof Werner Zoege von Manteuffel.

Rotary stipendiumid üliõpilastele

21. juunil annab Tartu Rotary klubi president Valdo Ruttas Iuridicumis üle 10 stipendiumi (à 5000 krooni) õigusteaduskonna üliõpilastele.

Raha kogusid stipendiumiteks Münsteri rotariaanid Saksamaal dr Günter von Steinaeckeri initsiatiivil. Üleandmisel osalevad õigusteaduskonna õppejõud ja Tartu Rotary klubi liikmed.

Eelmisel aastal kinkisid Münsteri Rotary klubid Tartu Rotary Klubi vahendusel õigusteaduskonnale märkimisväärse koguse õiguskirjandust.

Sisseastumiseksamitele registreerumine

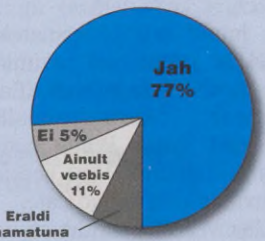
1.–25. juunini saavad TÜ päevase õppe rakenduskõrghariduse ja bakalaureuseõppesse õppima asujad registreeruda sisseastumiseksamitele veebiaadressil www.ut.ee/sisseastumine.

Dokumentide vastuvõtt on 3.–14. juulini peahoones. TÜ avatud ülikooli toimub dokumentide vastuvõtt 31. juulist 23. augustini.

Info: vastuvõtu peaspetsialist Kaja Karo, tel 737 6391.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas UTs peaks ilmuma lõpetajate nimed?

Vastajaid: 295
Uus küsimus:
Kas astud magistriõppesse?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ väikese medali ja tänukirjaga autasustatakse 60. sünnipäeval (12. juulil) pikaajalise ja eduka töö eest bioloogia ja geograafiateaduskonna botaanika ja ökoloogia instituudi peavarahoidjat Avo Roosmad.

Viipekeelsete inimeste kultuuri ja folkloori seminar

14. ja 15. juunil kell 12–16 toimub Ülikooli 16–212 seminar «Viipekeelsete inimeste kultuur ja folkloor».

Ameerika Ühendriikidest pärit kultuuriantropoloogia doktor Simon J. Carmel peab loenguid teemal «Kurtide folkloor: kurdid inimesed, nende identiteet ja kultuur». Carmel on aastakümneid uurinud eri maade kurtide kogukondade viipekeelset folkloori.

Seminari eest on võimalik saada 1 AP (Erikursus maailma folkloorist. FLKN.01.033). Loengud on ameerika viipekeeles ja tõlgitakse eesti keelde.

Seminari korraldab TÜ eesti ja võrdleva rahvaluule õppetool.

Teaduskool korraldas kollokviumi andekatest noortest

Eile toimus TÜ Teaduskooli kollokvium sarjast «Missugust andekate arendamise strateegiat vajab Eesti?».

Kollokviumi teemaks oli kool kui sümbiootiline arenguruum. Arutati õppekava küsimusi. Teaduskooli psühholoog-nõustaja Hilmar Saul rääkis andekate avastamise ja arendamise meetodikast ning direktor Viire Sepp jagas kogemusi Euroopa andekushariduse foorumilt.

Sepa sõnul sõltub strateegia «Teadmistepõhine Eesti 2007–2013» ellurakendamine suuresti sellest, mida tehakse andekate noorte arengu heaks üldhariduskoolis: «Koolisüsteemis arvatakse nõ kaotsi minevat umbes pooled andekatest».

Algasid meditsiinilinnaku ehituse eeltööd

7. juunil algasid SA TÜ Kliinikumi uue hoonekompleksi ehitust ettevalmistavad tööd.

Uue hoonekompleksi ehk Maarjamõisa meditsiinilinnaku ehituse ettevalmistustöid alustati L. Puusepa 6 ja 8 vahel asuvate garaaži ja arhiivihooned lammutamisega. Lähiajal kuulutatakse välja riigihange uue hooneistu ehitaja leidmiseks.

Projekti kaasrahastab Euroopa Liidu regionaalarengu fond.

Esitletakse kasvateemalist portaali

13. juunil kell 11 esitletakse ühel ja samal ajal ravimifirma Roche infoportaali (Eesti esimene kasvateemaline portal) Tartus Wilde kohvikus ja Tallinnas Viru keskuse kohvikus Viru Magic Cafe.

Uus veebileht aitab mõista vähihaiguse olemust ja tutvustab selle ravivõimalusi. Wilde kohvikus osalevad esitlusel prof Hele Everaus, Eesti Vähiliidu tegevdirektor Maie Egipt jt.

Teadvustamine on iseseisev protsess

Professor Talis Bachmanni uurimisrühm seob eksperimentaalse kognitiivpsühholoogia katseid neurofüsioloogia teadmistega. AIJA SAKOVA

Aija Sakova

Tänavu pälvis Eesti Vabariigi teaduspreemia õigusinstituudi ja psühholoogia osakonna kognitiiv- ja õiguspsühholoogia prof Talis Bachmann.

150 000-kroonine preemia nelja aasta jooksul valminud ja avaldatud teadustööde eest anti Bachmannile sotsiaalteadustes uurimistööde tsükli «Kognitiivsete protsesside eksperimentaalne ja teoreetiline uurimine» eest. Talis Bachmann juhib ka käitumise ja terviseteaduste tippkeskuse taju ja teadvuse rühma.

Pertseptiivse retušeerimise teooria

Prof Bachmann püüab seletada teadvuse mikrogeeneesi ja teadvustamises toimuvat maskeerimisprotsessi pertseptiivse retušeerimise teooria (PRT) abil. Selle eripära on tema sõnul selles, et ehkki suur osa katseid on kognitiivpsühholoogilised, tuleb tõlgendusaju neurofüsioloogia teadmistest.

«PRT aitab seletada mitmeid erinevaid teadvustatud taju ja tähelepanu nähtusi ühe kontseptsiooni raames. Seda, kuidasaju spetsiifiline töötlussüsteem teeb koostööd mittespetsiifilise süsteemiga erinevate taju- ja tähelepanufenomenide tekitamisel,» rääkis Bachmann.

Kuiaju töötleb tajutavat informatsiooni, siis tegutsevad tema sõnul mitmedaju spetsiifilised süsteimid: «Üks allsüsteem võtab vastu üksikutunnused, edastab sellekohase info ajukoorda nägemiskeskustesse. See protsess on väga kiire ja automaatne. Esimesed impulsid jõuavad nägemiskeskustesse juba 20–30 millisekundiga (msek). Kõrgematel tasemetel kodeeritakse ajus üksikutunnuste põhjal keerukam tervikobjekt ja juba edasi tähendus. Ka kõige kõrgemate tasemeteni võib info jõua 0,1–0,3 sekundiga».

Ajus on üks süsteem, mis ise ei kanna spetsiifilist infot objektide kohta, aga on ülekantud mõttes nagu prožektori kiir. Objekt, mis on justkui pimedas ruumis, muutub alles valguskiire abil nähtavaks.

Senikirjeldatu pole aga Bachmanni sõnul veel seotud teadvusega. Selleks et eespool kirjeldatud teadvuse sisu töötlus annaks aluse teadvustatud tajule, peab kõrgema taseme töötlus andma tagasiside madalamatele tasemetele ning kõike seda peab moduleerima «teadvusemehhanismi» abil.

«Ajus on veel üks süsteem, mis ise ei kanna spetsiifilist infot objektide kohta, aga on ülekantud mõttes nagu prožektori kiir. Objekt oleks justkui pimedas ruumis, kuid ei ole nähtav. Alles valguskiire abil muutub see nähtavaks,» võrdles Bachmann.

Spetsiifilised ja mittespetsiifilised süsteimid

Ajus on tema sõnul seega mittespetsiifilised süsteimid, mis ise ei kanna objektiinfot, aga aitavad spetsiifilistel süsteemidel seda esile tuua. Mittespetsiifiline süsteem töötab aga aeglasemalt: «On kiire protsess, mis kodeerib info sisu, ja aeglane protsess, mis sisu ei kodeeri, aga mille lisanduv mõju on tarvilik selleks, et infot teadvustada».

Nende neurofüsioloogia teadmiste abil seletab Bachmann oma uurimistöös objektide taju mikrogeeneesi, maskeerimist, sähvatava objekti mahajäämise efekti, aga ka objektide taju jadas. Preemia saanud uurimustetsükli tegeldi põhiliselt testobjektide tajumisega jadas.

«Jadas vahetub 12 pilti sekundis, nende hulgas testobjektid. Kui tavaliselt uuritakse taju nii, et esitatakse teststiimul ja seejärel mask, siis meie oleme uurinud taju jadasuse tingimustes. See tundub veidi

vähem kunstlikum olukord, kuna tavaelus ümbritsevad meid ärritajad pidevalt,» selgitas Bachmann.

Maskeerimine jadasuse tingimustes

Tüüpiline objektidevaheline maskeerimine – teine maskeerib esimese – kehtib tema sõnul ka jada puhul, kui tegemist on lühemate intervallidega (100 msek). «Kui intervall muutub kestmaks, siis jõuab esimene enne teadvusesse ja okupeerib selle ning teine ei jõuagi sinna. Jada esimene epohh ehk esimesed 200 millisekundit on erilised. Selle jooksul võimendatakse oluline informatsioon, asjad jõuavad kiiresti teadvusesse ning ebatavaliselt domineerib esimene testobjekt teise üle. Hilisemates jadaepohhides algusinfo ülesvõimendamist ei ole,» rääkis Bachmann.

PRT aitab seda tema sõnul seletada järgmiselt: «Esimene objekt algatab moduleerimisprotsessi. Kui järgneva objekti info jõuab ajukoorda, siis kasutab see ära esimese objekti algatatud protsessi. Jada puhul algatab see ise retušeerimise protsessi ja seega jõuab esimene testobjekt kiiremini teadvusesse. Teisisõnu kiirendab esimene objekt teise objekti teadvusesse jõudmise protsesse, kuna algatab ajas varem mittespetsiifiliste ehk aeglaste süsteemide töö ajus».

Oluliseks peab Bachmann oma töödes seda, et teadvustamine ja tähelepanu on tema meelest eri fenomenid: «Eraldi protsessist, mille roll ongi teadvustada eelteadvuslikult juba töödeldud sisu, psühholoogias üldiselt maailmas ei räägita, kuid oleks mõistlik».

Prof Urmas Sutrop 50

7. juunil sai 50-aastaseks antropoloogilise ja etnolingvistika professor Urmas Sutrop. Ta on lõpetanud TÜ 1984. a bioloogina, seejärel töötas Eksperimentaalbioloogia Instituudis ja Eesti Biokeskuses.

Uus etapp algas Urmas Sutropi elus 1990. aastate alguses, kui ta huvitus analüütilisest filosoofiast ja antropoloogiast. Asudes koos perega Konstanzi, hakkas ta tegelema ka keeleteadusega. Sealne ülikool on tuntud keeletüpoloogia uurimiskeskus, see suunas Urmas Sutropi huvi keele ajaloo, leksikaalse tüpoloogia ja selle välimeetodite vastu. Doktoritöö eesti keele põhivärvinimedest kaitses Sutrop 1998. a Konstanzis. 2000. a naasis ta Eestisse, et asuda tööle Eesti Keele Instituudi direktorina. Instituudi juhina on Sutrop pannud aluse tihedale koostööle Tartu Ülikooliga. Tema eestvedamisel sündis laiahaardeline koostööleping EKI ja TÜ vahel, mille üheks viljaks on ka keeleteaduse ja -tehnoloogia doktorikool. 2005. a valiti Urmas Sutrop TÜ professoriks.

Urmas Sutropi energia ja aktiivsus eri valdkondades on imekspandav. Ta on algatanud mitu riiklikku programmi ja uusi teadusteemasid. Paljudele muudele nõukogudele lisaks on ta presidendiakadeemilise nõukogu liige. Ta on olnud ka mitmete eesti kultuuri tüviteoste uusväljannete toimetaja. Sellest nähtub tema sügav kaasaalamine Eesti arengule, nagu see avaldub ka keele ja kultuuri arengus. Kolleegid ülikoolist õnnitlevad Urmost esimese juubeli puhul.

Ilmus uus rahvusvaheline ajalooajakiri

Mati Laur üldajaloo prof

2. juunil esitleti ajaloo muuseumis uue rahvusvahelise ajalooajakirja Forschungen zur baltischen Geschichte esimest numbrit.

Uus, loomisel oleva Tartu Ülikooli Läänemeremaade ajaloo uurimiskeskuse ning Akadeemilise Ajalooseltsi ühisväljaanne on kavandatud ilmuma aastaraamatuna. Kuigi esimeses numbris domineerivad veel Eesti ajaloolaste artiklid ja retsensioonid, on toimetusel lootus suurendada juba teisest numbrist oluliselt välisautorite ringi, eelkõige Läti ja Soome ajaloolaste hulgast.

Uus ajakiri aitab oluliselt kaasa meie ajaloolaste tööde jõudmisele laiema rahvusvahelise lugejaskonnani. Artiklite ajaline diapsoon ulatub muinasaja lõpust Nõukogude perioodini. Originaalartiklite kõrval on ajakirjas avaldatud tõlkeid ka juba eesti keeles il-

munud uurimustest, mis peaks aitama ka edaspidi vältida iga Eesti ajaloolase ees seisvat dilemma: kas kirjutada kodumaisele publikule või avaldada oma uurimus vaid võõrkeeles. Tähelepanuväärne on ajakirja retsensioonide mahukus.

Samas annab see välismaisele lugejale olulist teavet siinsete ajaloolaste uurimistemaadest ja -tulemustest. Muu hulgas antakse ülevaade ka Eesti ajalookirjanduse aastapreemia pälvinud töödest, samuti taasiseseisvusajal Tartu Ülikoolis ajaloo erialal kaitsnud doktori-väitekirjadest.

Ajakiri poleks saanud hakata ilmuma ilma rahvusvahelise toetuseta.

Forschungen zur baltischen Geschichte toimetuskolleegiumi kuuluvad seitsme riigi ajaloolased. See annab tunnistust Tartu Ülikooli ajaloolaste rahvusvaheliste sidemete ulatusest ja kasvust viimastel aastatel. Ajakirja järgmist numbrit loodetakse esitleda aasta pärast.

UT toimetus teatab

UT toimetus kolis peahoonest Lutsu 5 Antoniuse Gildi maja kolmandale korrusele (tulla parempoolsest trepist).

Telefonid on endised. Tuleval reedel, 16. juunil

UT ei ilmu. Õppeaasta viimane ajaleht (8 lk) tuleb trükist ülejäärmise nädala algul, ilmselt 21. juunil. Selles topeetnumbris on põhiliselt lõpetajate nimed.

Promoveerimisest Helsingi Ülikoolis

Varje Sootak

26. mail promoveeriti era-korraline professor Marju Lauristin Helsingi Ülikooli audoktoriks.

Millised on kolm päeva kestnud pidulike ürituste muljed?

Minu muljed on seotud eeskätt rituaalidega. Helsingi Ülikoolis on nii magistri- kui ka doktorikraadide kättemine väga oluline teaduskondlik rituaal. Seda tehakse teaduskondade kaupa, mitte kogu ülikooli ulatuses.

Millises teaduskonnas Sind promoveeriti?

Sotsiaalteadused, ka majandus, kuuluvad Helsingi Ülikoolis riigiteaduste teaduskonda. Pidulik promotsoon toimub seal iga viie aasta tagant. Tänavu oli promoveerimine veel eriti pidulik, sest tähistati promotsoonide 50. aastapäeva.

Mis tegi selle eriti pidulikuks?

Kohal olid ka juubeli audoktor ja juubelimagistrid. Juubeli audoktoriks oli üks neist, kes sai audoktoriks 50 aastat tagasi, praegu 99-aastane akadeemik Eino Jutikkala.

Juubelimagistrite hulgas oli Eesti sotsioloogidele hästi tuntud prof Elina Haavio-Mannila, kes on olnud meie paljude uuringute innustaja ja partner.

Seetõttu oli õhkkond väga pidulik ja sellest kantuna räägiti ka palju ühiskonna uurimise ja sotsiaalteaduste kohast Soome arengus. Seda oli väga meeldiv kuulata, sest teame ju, et Soome on saavutanud maailmas koha rahvusvahelise konkurentsitabeli tipus. Selles on väga suur osa tehnoloogilisel arengul. Eestis saame me vähem aru sellest, et see kõik on terviklik areng, milles ühelt poolt on näha, kui tähtis on haridussüsteemi osa. Teiselt poolt on väga suur roll ka ühiskonna enda teadvusel, sealhulgas ühiskonnauringutel.

Minu meelest on just terviku tunnetus sotsiaalteaduste ja tehnoloogiateaduste vahel see, mis loob kokku uue ühiskondliku kvaliteedi ja aitab seda ühiskonnas teadvustada. Meil on see veel välja kujunemata.

Selles mõttes olid pidustused väga sisulised. Ka avalik tähelepanu oli küllalt suur,

Professor Marju Lauristini sõnul oli Helsingi Ülikooli promoveerimisüritustel suur tähtsus akadeemilistel rituaalidel.

PEETER VHALEMM

näiteks Helsingin Sanomates kirjutati pidustustest järgmise päeva lehe esiküljel.

Millised olid tseremoonia rituaalid?

Pidustused olid ülimalt ritualiseeritud kõikides detailides. 12 audoktorit, sh Martti Ahtisaarit, sunniti päev varem kogu tseremoonia läbi harjutama, et ei astutaks valesti, ei mindaks vales järjekorras jne. Niisugune traditsioonide austamise ülim väärtustamine paistis väga silma. Ka riietuse osas olid karmid nõuded, ja mitte ainult audoktorite puhul, vaid neid pidid täitma ka kõik doktorid ja magistrid. Näiteks oli ette nähtud täpne käiste pikkus, meestel vestide värv, millal on kohustus kindaid kanda ja millal mitte jne.

Arvan, et siin on oma roll just selles, et eristada seda tseremooniat kui eriti akadeemilist, eriti väarikat. Oli näha,

mismoodi Soomes niisugust akadeemilise, sotsiaalse ruumi väarikust kõrgelt hinnatakse ja selliste rituaalidega ka esile tõstetakse.

Mis veel meelde jäi?

Näiteks värskeste doktorite ja magistrite raamatus olid igaihe eluloos ära märgitud ka tema vanemad. Soome ühiskonna kohta räägib see küllaltki palju.

Näiteks on Soomes spetsiaalsed magistrite kokkusaamised, kus nad peavad ise oma loorberipärjad kokku siduma. Pärjade sidumist õpetab tseremooniameister ehk ülemloorberipärja siduja, kes peab muide ise olema magister ja sellesama ülikooli professori tütar.

Siin tuli väga kummalisel ja üllataval kombel välja see, et Soome ühiskond on üsna seisuslik, sealhulgas ka akadeemilist seisust ja akadeemilist hierarhiat väärtustav. Minule oli

VÄLISMAAL AUNIMETUSE PÄLVINUD TÕ ÕPPEJÕUD*

Jaak Aaviksoo – Turu Ülikooli audoktor
Kalle Kasemaa – Haifa ja Uppsala ülikooli audoktor
Edvitar Leibur – Kuopio Ülikooli audoktor
Peep Veski – Hispaania Kuningliku Farmaatsia Akadeemia korrespondentliige
Tõnu Seilenthal – Mickolci Ülikooli audoktor
Paul-Johannes Alvre – Helsingi Ülikooli audoktor
Helmut Piirimäe – Uppsala Ülikooli audoktor
Jaak Järv – Kuopio ja Uppsala ülikooli audoktor
Ene-Margit Tiit – Helsingi Ülikooli audoktor
Ott Kurs – Helsingi Ülikooli audoktor
Atko-Neeme Viru – Leedu Kehakultuuri Akadeemia auprofessor
Marju Lauristin – Helsingi Ülikooli audoktor
Leonid Stolovitš – Hiina Kaguülikooli auprofessor
Karl Rebane – Venemaa TA Joffe nim Füüsika-Tehnika-instituudi auliige

Allikad: UT, EE ja «Tartu Ülikooli teatmik 2005/2006»
*nimekiri võib olla puudulik

see mõnevõrra üllatav, sest Soome ühiskonna välispinnas on ju palju seotud pigem demokraatliku avatuse ja võrdsusega.

Pidulikku rongkäiku peahoonest peakirikusse saatsid ajalooliste kahurite paugud, mis olid kõrvulukustavad ja alguses väga ehmatavad. Peakirikus toimus jumala-teenistus, kus jällegi rõhutati akadeemilisi väärtusi ja nende osa ühiskonnale.

Nii et üritused toimusid teaduskondlikult?

Jah, Helsingi Ülikool on ju Tartu Ülikoolist nii õppejõudude kui ka üliõpilaste arvult mitu korda suurem.

Mulle tundub, et sellega on ka teaduskondade roll väga esile tõstetud. Näib, et seal on teaduskondade osa akadeemiliselt rohkem väärtustatud.

Toimus ka kaks pidulikku õhtusööki. Esimene oli enne promotsooni põhiliselt värskeste magistrite auks, kus osalesid muidugi ka doktorid, audoktorid, üldse kogu teaduskonna pere.

Teine oli pärast promotsooni, kus samuti kõik osalesid, ja kus ka vastastikku kõnesid peeti.

Mulle meeldis väga üliõpilaskonna endise esinaise, värske magistri kõne rektorile, mis oli küllalt kriitiline. Rektor prof Ilkka Niiniluoto pidas vastukõne. Ka rektori vastukõne oli väga tähelepanuväärne. Ta hindas kõrgelt ülikooli demokraatiat ja tõstis esile vaimsete väärtuste rolli Soome ühiskonna arengus. Nii et kogu õhkkond oli ülimalt innustav.

Kui meie siin tunneme vahel natuke janu ja surutist, et ühiskond on hirmus praktiline ning materiaalne edu ja turu võim tunduvad olevat suuremad kui vaimsete väärtuste võim, siis Helsingi Ülikool, mis on ikkagi Soome tehnoloogilise edu üks kantse, rõhutab väga seda, et nii tehnoloogiline kui ka majanduslik edu rajaneb vaimsel vundamendil.

Mida tähendab Sulle niisugune Soome ülikooli tunnustus?

See oli mulle suur üllatus ja vapustus. Audoktoriks valimine näitab meie väga sooja koostöösuhet. Olen nende teaduskonnas Jaan Krossi, Lennart Meri ja Ene-Margit Tiidu järel neljas eestlasest audoktor.

Soome sotsiaalteadlaskonnal oli Eesti sotsiaalteaduste arengus suur tähtsus juba enne taasiseseisvumist. Tänu neile saime üldse «hingata», teaduslikku kirjandust, kontakte luua jpm. Ka pärast taasiseseisvumist aitasid soomlased kaasa meie kraadiõppe avamisele ja paljus muus.

Millal koostöö algas?

Koostöö algas juba 1970. aastal, kui tegutsesime Ülo Vooglaiu sotsioloogilaboris. Algul olid meil kontaktid Tampere Ülikooliga, hiljem koostöö laienes. Näiteks meie elulaadi uuringutel oli juba 1980. aastate algul väga suur roll Helsingi Ülikooli prof Jeja Pekka Ruusi töödel, nagu ka prof Elina Haavio-Mannilal. Ka meie Eesti elulugude uuringus on Soome kolleegide osa hindamatu.

Juhan Peegli «Eesti vanade rahvalaulude keel»

Raamatu jaoks läbitöötatud materjali hulk äratav nii hämmastust kui ka austust. Raamatut toimetas Ülo Tedre, kes tunneb Juhan Peeglit juba ülikoolipäevilt. Seetõttu oli tal kerge olla tekgista ühel lainel, seda ühtlustada, teha vajalikke pisiparandusi ja muudatusi, jätta välja tsitaadid ja viited tollal kohustuslikule kirjandusele, samas aga taastada viited töödele ja autoritele, kelle nime 1950ndate aastate algul ja palju hiljem ei tohtinud suhugi võtta.

Raamatu lõppu on kokkuvõtteks lisatud kahes trükis ülikooli rotaprintdiväljandena ilmunud folkloristide seas ülipopulaarne «Eesti regivärsilise rahvalaulu keelest» (1961/1966).

Juhan Peegli mõlemad uurimused rahvalaulu keele alalt võib julgelt paigutada Ferdinand Johann Wiedemanni eesti keelt ja eestlaste sise- ning välisilma käsitlevate tööde kõrvale. Nimisõnade poeetiliste sünonüümide raamat avab meile eesti (rahvalaulude) keele sõnavara rikkuse, käesolev näitab eesti keele ehituse rikkust.

Rahvalaulude keel on säilitanud palju eesti keele arhailisi vorme, mis olid igapäevasest kõnepruugist kadunud juba nende laulude üleskirjutamise ajal.

Juhan Peegli «Eesti vanade rahvalaulude keel»

Urmastutrop antropoloogilise ja etnolingvistika prof, raamatu koostaja

Eesti Keele Sihtasutusest ilmus Juhan Peegli raamat «Eesti vanade rahvalaulude keel».

Akadeemik Juhan Peegel on meile tuntud kui ajakirjandusteadlane ja kirjanik. Ometi on tema salaarm olnud eesti regilaul. Paari aasta eest avaldas Eesti Keele Sihtasutus ühtede kaante vahel vana-meistri «Nimisõna poeetilised sünonüümid eesti regivärsides» teise läbivaadatud ja ühtlustatud trüki.

Esmakordselt on nüüd avaldatud ka Juhan Peegli poole saajandi vanune käsikirjaline kandidaaditöö «Eesti vanade rahvalaulude keele morfoloo-

Infopäev

14. juunil toimub geograafia instituudis (Vanemuise 46-327) kraadiõppe võimalusi tutvustav infopäev.

Tutvustatakse õppekavasid ja teadustöö valdkondi, uusi uurimissuundi ja tulevase töökohti. Võimalikud erialad on inimgeograafia ja regionaalplaneerimine; geoinformaatika ja kartograafia; loodusgeograafia ja maastikuökoloogia. Kell 15 tutvustatakse magistriõppe ja kell 16.30 doktorioõppe võimalusi.

Inimgeograafia prof Rein Ahase sõnul annab geograafia kraadiõpe muu hulgas ka võimaluse osaleda rahvusvahelises uurimistöös, sh ökotehnoloogiate, ökoehituse, mobiilpositsioneerimise ja arvutikartograafia valdkondades.

UUDISED

Tulekul Gaudeamus

30. juunist 2. juulini kestab Tartus XV Baltimaade üliõpilaste laulu- ja tantsupidu Gaudeamus.

Kolm peopäeva jagunevad temaatiliselt tudengikultuuri-, rahvakultuuri- ja laulupeopäevaks. Peole on tulemas ligi 6000 osalejat Eestist, Lätist ning Leedust.

Esimene üliõpilaslaulupidu toimus Tartus 50 aastat tagasi.

Tudengikultuuri päev

30. juunil toimuv tudengikultuuri päev juhatab laulupeo sisse. Päeva lõpus kell 18 on aulas akadeemiline avakontsert. Kell 23 on Raekoja platsil ja Emajõel avatseremoonia. Südaööl algab Raekoja platsilt Toomemäele tõrvikrongkäik. Kell 00.45 avatakse Gaudeamuse mälestuskivi.

Rahvakultuuri päev

1. juuli rahvakultuuripäev algab meeskoori äratuslaulmisega Emajõel. Pidustused jätkuvad rohkete ülesastumistega Raekoja platsi suurel laval ja mujal linnas.

Peale Eesti, Läti ja Leedu esinejate esinevad ka rahvataansuansambel Ameerikast ja puhkpilliorkester Taanist. Kell 21 algab Leedu kollektiivide kontsert Jaani kirikus. Raekoja platsil on õhtul simman.

Laulu- ja tantsupeo päev

2. juuli laulu- ja tantsupidu algab kell 17 Tartu lauluväljakul. Osaleb 6000 lauljat, tantsijat ja pillimängijat Eestist, Lätist ja Leedust. Peole eelneb rongkäik Toomemäelt võistulaulmisega Kuradi- ja Inglisillal ning mis kulgeb läbi kesklinna laululavale.

Info: www.gaudeamus.ee

Kinnitati magistriõppe õppekohtade jaotus

5. juunil kinnitas rektor riikliku koolitustellimuse täitmiseks moodustatud 2006. a magistriõppe õppekohtade jaotuse.

Kokku on TÛs moodustatud 806 magistriõppe kohta, nendest 643 on moodustatud riikliku koolitustellimuse täitmiseks.

Infot konkreetse õppekava magistriõppe kohtade kohta saab vastavast osakonnast või instituudist ja siseveebist.

Venia legendi

12. juunil kl 12.15 peab õigus-teaduskonnas Näituse 20-216 Eric Engle oma *venia legendi* loengu teemal «Kas Euroopa on (liit)riik?».

Info: tel 737 5392, anu.laumets@ut.ee.

Pensionäride ühingu

13. juunil kl 17.30 toimub TÛ raamatukogu aud 202 TÛ pensionäride ühingu VITAE liikmete kohtumine sotsiaalministri Jaak Aabiga. Minister käsitleb pensioni- ja tervishoiuküsimusi.

KAITSMISED

12. juunil kaitsevad avaliku hal-duse osakonnas Tiigi 78-236 magistritõid *magister artium'i* (avalik haldus ja sotsiaalpoliiti-ka) kraadi saamiseks:

- kl 13.15 **Aleksandr Aidarov** «The Preservation of Old Belief in Estonia: Social Capital as End and Means of Public Policy». Juhendaja prof Wolfgang Drechsler, PhD. Oponentid Alar Kilp, MA ja Illimar Ploom, MA;
- kl 14.30 **Merit Tatar** «Local Government Absorption Capacity Problems in the European Union Structural Funds: The Case of Estonia». Juhendaja prof Tiina Randma-Liiv, PhD. Oponentid prof Kenneth Kriz, PhD ja Garri Raagmaa, PhD.

12. juunil kl 12 kaitseb **Mirjam Aliik** politoloogia osakonnas Tiigi 78-126 magistritõid «Par-teisüsteemid föderaalriikides». Juhendaja prof Rein Taagepera, PhD, oponent Allan Sikk;

• kl 14 kaitseb **Reelika Väljaru** politoloogia osakonnas Tiigi 78-126 magistritõid «Demokraatia kvaliteet ja ülekandumiseefekt: Kesk- ja Ida-Euroopa näide». Juhendaja prof Vello Pettai, PhD ja Jüri Ruus, PhD, oponent Piret Ehin, PhD.

13. juunil kaitsevad eesti ja soo-me-ugri keeleteaduse osakon-nas Ülikooli 18-234 magistritõid:

- kl 10.15 **Helen Nigol** «Vooru-sised parandused, kordused ja valestaridid suulises eesti keeles: nende tuvastamine ja normaliseerimine». Juhendaja Heli Uibo, MSc. Oponent Kadri Muisk, MA;
- kl 11.15 **Tuuli Tuisk** «Kestus-suhted liivi keeles». Juhendajad emeriitprof Tiit-Rein Viitso ja dots Tõnu Seilenthall. Oponent Pärtel Lippus, MA;
- kl 12.15 **Tiina Alekõrs** «Toote-liikide personifitseerimisvõtted trükireklaamides». Juhendaja dots Reet Kasik. Oponent Maigi Vija, MA;
- kl 15.15 **Inesa Žogota** «Aspektuaalsus soome, eesti ja läti keeles». Juhendaja dots Heinike Heinsoo. Oponent emeriitprof Tiit-Rein Viitso.

14. juunil kl 15 kaitseb arsti-teaduskonnas Ravila 19-1006 **Stanislav Liskmann** doktori-tõid «Peri-implant disease: pathogenesis, diagnosis and treatment in view of both inflammation and oxidative stress profiling». Juhendajad prof Mihkel Zilmer, Tiitu Vihalemm, biol-knd ja dots Olev Salum. Oponent prof Peteris Apse (Riia Meditsiini-akadeemia).

14. juunil kaitsevad Narva mnt

4-B201 magistritõid *magister artium'i* kraadi taotlemiseks:

- kl 9 **Anne Lauringson** «Ameti-ühingute mõju töötasule Eesti avalikus sektoris». Juhendajad prof Raul Eamets ja dots Kaia Philips. Oponentid Harri Taliga (Eesti Ametiühingute Keskkliidu esimees) ja doktorant Epp Kallaste;
- kl 10 **Liis Elmik** «Eesti tekstiili-tööstuse ekspordi konkurentsivõime». Juhendaja prof Urmas Varblane. Oponentid Ele-Merike Pärtel (Eesti Majandus- ja Kom-munikatsiooniministeerium) ja teadur Katrin Tamm;
- kl 11 **Alari Paulus** «Maksude ja toetuste ümberjaotuslike mõjude hindamine mikrosimulatsioonimodeli abil Eesti näitel». Juhendajad prof Tiitu Paas ja teadur Andres Võrk. Oponentid dokto-rant Silja Lüpsik (Iiri Riiklik Üli-kool) ja teadur Kadri Ukrainski.

14. juunil kaitsevad Narva mnt 4-B203 magistritõid *magister artium'i* kraadi taotlemiseks:

- kl 9 **Lembi Noorvee** «Evaluation of the effectiveness of internal control over financial reporting». Juhendajad prof Toomas Haldma ja lektor Andres Juhkam. Opo-nendid dots Peedu Zeiger (EMÜ) ja doktorant Katrin Tamm;
- kl 10 **Katre Valgma** «Klientide rahulolu ja teeninduse kvaliteedi mõõtmine jaekaubanduse ette-võttes». Juhendaja emeriitprof Maig Miljan. Oponentid õppe-direktor Tiitu Ohvri (EMÜ) ja doktorant Ülle Sõstra.

14. juunil kl 15 kaitseb TÕ nõu-kogu saalis **Andre Koka** dok-toritõid «The role of perceived teacher feedback and perceived learning environment on intrinsic motivation in physica education». Juhendaja dots Vello Hein, PhD. Oponentid Martin S. Hagger, PhD (Nottinghami Ülikool) ja prof Lennart Raudsepp, PhD.

14. juunil kaitsevad Liivi 2-403 ma-gistritõid *magister scientiarum'i* (matemaatika) kraadi taotlemi-seks:

- kl 10 **Tiina Kraav** «Praoga varda stabiilsus». Juhendaja prof Jaan Lellep. Oponent dots Sander Hannus;
- kl 11 **Helle Hallik** «Monotoon-sust säilitav histopoleerimine». Juhendajad dots Malle Fischer ja dots Peeter Oja. Oponent akadeemiline sekretär Ivar-Igor Saarniit;
- kl 12 **Maksim Ivanov** «Kolm-nurgaga seotud lõikude geo-meetria põhitulemused ja nende tõestusmeetodid». Juhendaja dots Elts Abel. Oponent dots Tiit Lepmann.

14. juunil kaitsevad tervishoiu instituudis Ravila 19-1024 ma-gistritõid:

- kl 10 **Sirje Sammul** «Hüper-toniatõve diagnoosiga pat-sientide tervisekäitumine ning perearsti ja pereõe osa selle

kujundamisel». Juhendaja prof Margus Viigimaa (TTÜ). Opo-nent prof Jaak Maaros;

- kl 11 **Kristiina Kahur** «Ter-vishoiuteenuste kasutamine ravikindlustuseta isikute poolt». Juhendaja prof Raul-Allan Kiivet. Oponent Liis Rooväli, MSc (Sot-siaalministeerium);
- kl 12 **Merilin Nurme** «Tartu linna kohviku- ja baaritöötajate terviseriskid seoses müra ja tu-bakasuitsuga». Juhendaja lektor Argo Soon. Oponent dots Eda Merisalu;
- kl 13 Tiina Samm «Proviiso-rite ja farmatseutide hoiakud käsimüügiravimite valikul ja nõustamisel apteegikülastajale Tartu näitel». Juhendaja vanem-assistent Daisy Volmer. Oponent farmaatsiadr Katrin Pudersell (Sotsiaalministeerium);
- kl 14 **Jane Alop** «Tervishoiu-teenuste kvaliteedi tagamine Eesti haiglates». Juhendaja teadur Kaja Põlluste. Oponent dr Kalev Karu (AS Lasnamäe Tervisekeskus);
- kl 15 **Rein Kask** «Arstiabi kvaliteet ägeda müokardiinfarkti ravimisel Põlva Haiglas vastavalt ST-segmeni elevatsiooniga ägeda müokardiinfarkti Eesti ravijuhendile». Juhendaja teadur Kaja Põlluste. Oponent teadur Tiia Ainla;
- kl 16 **Merit Maala** «Patsientide ootused, ettevalmistus ja rahul-olurutiinsel kopuutertomograafia ja magnetresonants tomograafia uuringul sõltuvalt eelnevalt in-formeeritusest». Juhendajad dr Rainer Uibo (SA TÜK radioloogi-ateenistus) ja dr Marju Kase (SA Põhja-Eesti Regionaalhaig-la). Oponent vanemassistent Mare Lintrop;
- kl 17 **Irma Nool** «Tõõga seot-ud kutseriskid, töötajate ter-visekaebused ja ohutusvõtted operatsiooniosakondades». Juhendaja dots Eda Merisalu. Oponent lektor Katrin Lang.

14. juunil kl 14.15 kaitseb **Kadri Paal** Ülikooli 16-102 koolikorrall-duse magistritõid «Tartu Ter-vishoiu Kõrgkooli veebipõhise õppe strateegia projekt.» Juhendaja dots Piret Luik. Oponent ped-dr Kai Pata;

- kl 15.15 kaitseb **Tõnis Männiste** koolikorrallduse ma-gistritõid «E-õppest Eesti Kait-sejõududes» Juhendajad Triin Marandi ja Peep Uba. Oponent dots Piret Luik;
- kl 16.15 kaitseb **Signe Vanker** koolikorrallduse magistritõid «Tartu Lennukolledži lennujuhti-mise eriala õppurite õpiedukust mõjutavad tegurid.» Juhendaja prof Edgar Krull. Oponentid mag Tiitu Kadajas ja dots Aavo Luuk;
- kl 17.15 kaitseb **Piret Kärtner** koolikorrallduse magistritõid «Õppijate aktiveerimine ja iseseisva töö lehed metoodika-vihikute Kuulamise arendamine, Lugemisoskuse arendamine, Kirjutamisoskuse arendamine ja Kõnelemisoskuse arendamine põhjal.» Juhendaja Ülle Türk, MA. Oponentid mag Mari Karm ja Hiie Asser, PhD;

14. juunil kl 11 kaitseb **Allan Sikk** politoloogia osakonnas Tiigi 78-236 doktoritõid «Highways to power: New party success in three young democracies». Juhendajad prof Rein Taagepera ja Mogens Pedersen. Oponent prof Paul Lucardie (Groningeni Ülikool, Holland).

15. juunil kaitsevad tervishoiu instituudis Ravila 19-1024 ma-gistritõid:

- kl 10 **Katri Abel** «HIV-positiiv-sete riskikäitumine süstivate nar-komaanide hulgas». Juhendajad prof Mati Rahu (Tervise Arengu Instituut) ja vanemteadur Anneli Uusküla. Oponent dots Krista Fischer;
- kl 11 **Kaja Rahu** «Tšernobõli veteranide Eesti kohortuuring: vähihaigestumuse ja suremuse uusanalüüs». Juhendaja prof Mati Rahu (Tervise Arengu Instituut). Oponent dots Krista Fischer;
- kl 12 **Lya Mägi** «Rinnavähi

sõeluuringul mitteosalenud naiste teadlikkus rinnavähist ja rinnavähi sõeluuringust». Ju-hendaja dr Sulev Ulp (SA TÜK Radioloogiateenistus). Oponent lektor Katrin Lang;

- kl 13 **Triin Kurrikoff** «Peresu-hete seosed alkoholi tarbimise, riskeeriva liikluskäitumise, im-pulsiivsuse ja elumustejanuga». Juhendaja külalisprof Maarike Harro (Tervise Arengu Instituut). Oponent prof Aleksander Pulver (Tallinna Ülikool);
- kl 14 **Šeila Mündi** «Põhikoolist väljalangenud ja lõpetanud õpi-laste riskikäitumine, haigestumi-ne, sotsiaalmajanduslik taust ja toimetulek koolis». Juhendajad külalisprof Maarike Harro (Ter-vise Arengu Instituut) ja lektor Katrin Lang. Oponent dots Krista Fischer;
- kl 15 **Kristi Vahur** «Tartu ja Tallinna Meditsiiniikooli töötajate töökeskkond». Juhendaja lektor Argo Soon. Oponent emeriitprof Astrid Saava;
- kl 16 **Airi Unt** «Koolitervishoiuteenus Eestis». Juhendaja külalisprof Maarike Harro (Ter-vise Arengu Instituut). Oponent dr Sirje Kree (Tartu Linnavalitsus).

15. juunil kaitsevad Ülikooli 17-103 magistritõid konverentsi- ja kirjaliku tõlke magistri kutsekraa-di taotlemiseks:

- kl 14 **Irja Toots** «Inglise-eesti NATOs kasutatavate militaar-terminite seletav sõnastik (valik a-tähega algavaid termineid)». Juhendaja Krista Kallis, konve-rentsitõlke magister. Oponent Ülle Türk, MA;
- kl 14.30 **Annika Kupits** «Ees-ti-saksa-inglise teatrisõnastik». Juhendaja Toomas Lapp, MA. Oponent Raili Põldsaar, MA;
- kl 15 **Karliina Tshursin** «Kõne prosoodiliste tunnuste mõju sünkroontõlke tulemustele». Juhendaja dots Eva Toulouse, PhD. Oponent Marri Amon, MA;
- kl 15.30 **Mairika Musting** «Die Analyse der Sprachkompetenz von Sprachmittlern, Germanisten und Deutschspachenkundigen». Juhendaja Mari-Ann Palm, MA. Oponent dots Anne Arold, PhD;
- kl 16 **Kristi Pöder** «Saksa kee-le didaktika terminoloogia valik-sõnastik». Juhendaja dots Anne Arold, PhD. Oponent Mari-Ann Palm, MA.

15. juunil kaitsevad matemaatika-informaatikateaduskonnas Liivi 2-405 magistritõid:

- kl 10 **Anu Vilu** «Kaotatud elu-aastate mudelid Eesti andmetel». Juhendaja emeriitprof Ene-Margit Tiit. Oponent lektor Mare Vähi;
- kl 11 **Mihhail Juhkam** «Populations with large number of classes: models and estimation of sample coverage and sample size». Juhendaja prof Kalev Pärna. Oponent teadur Meelis Käärik;
- kl 12 **Jüri Reimand** «Gene Ontology mining tool GOST». Juhendaja dots Jaak Vilo. Oponent prof Per Kraulis;
- kl 13 **Andres Teder** «The Problem Sets of Java Micro Edition Technology». Juhendaja prof Jüri Kiho. Oponent tehnoloogiajuht Veljo Otsason.

16. juunil kl 12 kaitseb arsti-teaduskonnas Ravila 19-1006 **Jürgen Innose** magistritõid «CCK2 retseptori geneetiline väljalülitamine ei mõjuta hiirte õppimisvõimet Morrise vesipuu-ris ja passiivse vältimise katses». Juhendajad prof Eero Vasar ja vanemteadur Sulev Kõks. Opo-nent dots Paavo Pokk.

16. juunil kl 14 **Kadi Ilves** kaitseb vene ja slaavi filoloogia osakon-nas Näitus 2-207 kaitseb ma-gistritõid «Laenude iseärasused mitmekeelses keskkonnas (Ees-tis ilmuvate venekeelsete ajaleh-tede põhjal)» (vene k). Juhendaja J.-K. Kostandi. Oponentid dots S. Jevstratova, prof I. Kõlmoja.

- kl 14 kaitseb **Anželika Šteingold** doktoritõid «Muinas-slaavi uskumuste kajastamine vene sõnavaras» (vene k). Ju-hendaja dots. J. Kudrjartsev. Oponentid emeriitprof M.

Šeljakin, prof O. Tšerepanova (Sankt-Peterburg).

19. juunil kaitsevad geograafia instituudis Vanemuise 46-327 magistritõid:

- kl 14.15 **Kristel Joonasson** «Jätkusuutlikkuse mõistest ja jätkusuutlikkuse hindamise protsessist Eesti ja Saksamaa linnaliste omavalitsuste näitel». Juhendaja prof Tõnu Oja. Opo-nent lektor Uudo Pragi;
- kl 15.30 **Jekaterina Sooäär** «Eesti rannikumere jäärežiimi ajalis-ruumiline muutlikkus aja-vahemikul 1950/51–2004/05». Juhendaja dots Jaak Jaagus. Oponent dots Heino Mardiste.

19. juunil kaitsevad Liivi 2-403 doktoritõid:

- kl 13.15 **Anneli Mürk** «Optimization of inelastic plates with cracks» kraadi *doctor philosophiae* (matemaatika) saamiseks. Juhendaja prof Jaan Lellep. Oponent prof Vitauts Tamuzs (Läti Ülikool);
- kl 15.15 **Kristo Heero** «Path planning and learning strategies for mobile robots in dynamic partially unknown environments» kraadi *doctor philosophiae* (informaatika) saamiseks. Juhendajad vanemteadur Maarja Kruusmaa ja dots Jan Villemson. Oponent prof Paolo Fiorini (Verona Ülikool, Itaalia).

19. juunil kl 14.15 kaitseb **Kenn Konstabel** psühholoogia osa-konnas Tiigi 78-127 doktoritõid «The structure and validity of self- and peer-reported personality traits». Juhendajad prof Jüri Aliik, PhD ja vanem-teadur Anu Realo, PhD. Opo-nent prof Jens Asendorpf, PhD (Humboldti Ülikool, Berliin).

19. juunil kaitsevad õigusinstituudis Kaarli pst 3-101 magistritõid:

- kl 11 **Merle Malvet** «Õigus sotsiaalkindlustusele kui põhi-õigus». Juhendaja Rait Maruste, PhD. Oponent *mag iur* Katre Luhamaa;
- kl 12 **Elise Vasamäe** «Fono-grammitootja õigused infoühis-konnas». Juhendaja prof Heiki Pisuke. Oponent *mag iur* Anne Kalvi;
- kl 13.15 **Viktor Brügel** «Van-gistuse alternatiivid». Juhendaja prof Jüri Saar. Oponent dots Jaan Ginter;
- kl 14.15 **Piret Press** «Notari ametikohustused ja vastutus». Juhendaja prof Paul Varul. Opo-nent *mag iur* Priidu Pärna.

19. juunil kl 10.15 kaitseb **Aarne Luud** TÜ nõukogu saalis dok-toritõid «Evaluation of moose habitats and forest reclamation in Estonian oil shale mining areas». Juhendaja vanemteadur Kalle Remm. Oponent Felix Müller, PhD (Kieli Ülikool).

- kl 10.15 kaitseb **Kaire Lanno** botaanika ja ökoloogia insti-tuudis Lai 40-208 magistritõid «Ühevõsupindalade ja rameti lähima naabruse varieerumine Lääne-Eesti liigirikaste puis-niitude rohurindes.» Juhendaja Marek Sammul, PhD. Oponent vanemteadur Jaan Liira;
- kl 11.15 kaitseb **Margit Turb** magistritõid «Sürjametsad ja nende struktuur.» Juhendaja prof Jaanus Paal. Oponent lek-tor Elle Roosluste;
- kl 12.15 kaitseb **Virve Sõber** magistritõid «Taimede paljune-misedukuse seos populatsiooni suuruse ja tihedusega.» Juhendajad vanemteadur Mari Moora ja teadur Tiit Teder. Oponent teadur Pille Urbas;
- kl 13.15 kaitseb **Kessy Abarenkov** magistritõid «Seene-liikide määramine DNA tripkoodi meetodi ja tulemuste rakenda-mine biogeograafilises uurimis-töös.» Juhendajad prof Urmas Kõljalg ja prof Maido Remm. Oponent Erki Öunap, MSc;
- kl 14.15 kaitseb **Julia Šilina** magistritõid «Hübriidhaava, triploidse haava ja hariliku haava fotosünteesi parameetrite võrdlus.» Juhendaja vanemtea-dur Anu Sõber. Oponent vanem-teadur Heino Moldau;

- kl 15.15 kaitseb **Tiitu Tõrra** magistritõid «Habesamblike (*Usnea*) perekond Eestis - valit-tud liikide analüüs.» Juhendaja dots Tiina Randlane. Oponent vanemteadur Kadri Põldmaa;
- kl 16.30 kaitseb **Olaf Rääm** magistritõid «Hariliku kuuse (*Picea abies*) fotosünteesi para-meetrite sõltuvus puu vanusest ja võrse valgustingimustest.» Juhendaja doktorant Ingmar Tulva. Oponent teadur Hillar Eichelmann.

20. juunil kaitsevad geograafia instituudis Vanemuise 46-327 magistritõid:

- kl 14.15 **Reimo Alas** «Toitainete ja süsiniku akumulatsioon ja selle asümmeetria horisontaalvoolulise tehismärgala filtermaterjalis». Juhendaja prof Ülo Mander. Opo-nent teadur Kaspar Nurk;
- kl 15.45 **Igor Zaytsev** «Kom-bineeritud vertikaalvooluliste ja horisontaalvooluliste heitveepu-hastus-pinnasfiltrite töö võrdlus» (vene k). Juhendajad prof Ülo Mander ja teadur Kaspar Nurk. Oponent prof Tõnu Oja.

20. juunil kaitsevad füüsika-kee-miateaduskonnas Jakobi 2-430 doktoritõid:

- kl 12 **Lilli Sooväli** «S p e c t r o p h o t o m e t r i c Measurements and their Uncertainty in Chemical Analysis and Dissociation Constant Measurements». Juhendajad prof Ivo Leito, vanemteadur Ivari Kaljurand, PhD ja uurija-prof Il-mar Koppel. Oponentid dr Bertil Magnusson (Borås, Rootsi) ja va-nemteadur Anu Viitak, PhD (TTÜ);
- kl 14 **Eve Koort** «Potentsiomeetrilisel meetodil mõõdetud pH ja pKa mõõte-määramatuse hindamine». Juhendaja prof Ivo Leito, PhD. Oponentid dr Bertil Magnusson (Borås, Rootsi) ja vanemteadur Anu Viitak, PhD (TTÜ);
- kl 16 **Sergei Kopantšuk** «Regulation of ligand binding to melanocortin receptor subtypes». Juhendaja prof Ago Rinken. Opo-nent prof Jyrki Kukkonen, PhD (Uppsala Ülikool).

20. juunil kaitsevad Liivi 2-403 dok-toritõid kraadi *doctor philosophiae* (matemaatika) taotlemiseks:

- kl 12.15 **Darja Saveljeva** «Quadratic and cubic spline collocation for Volterra integral equations». Juhendaja dots Pee-ter Oja. Oponentid prof Jaan Janno (TTÜ) ja vanemteadur Ewald Quak (SINTEF ICT, Oslo);
- kl 14.15 **Kristel Mikkor** «Uniform factorization for compact subsets of Banach spaces of operators». Juhendaja prof Eve Oja. Oponen-did uurija-prof Hans-Olav Johan-nes Tylli (Soome TA) ja prof Anne Tali (TLÜ).

20. juunil kl 11 kaitseb Liivi 2-403 **Indrek Zolk** magistritõid *magis-ter scientiarum'i* (matemaatika) kraadi taotlemiseks teemal «Banachi ruumi kommuteeruv aproksimatsiooniomadus». Ju-hendaja prof Eve Oja. Oponent lektor Märt Põldvere.

20. juunil kl 13 kaitseb **Marike Uusjärv** Ülikooli 16-102 kooli-korrallduse magistritõid «Õppe-alajuhataja rollist Eestimaa väike-linnade gümnaasiumide näitel.» Juhendaja dots Hasso Kukemelk. Oponent MA Matti Kangor;

- kl 14.15 kaitseb **Merike Kull** TÜ Nõukogu saalis doktoritõid «Perceived general and mental health; their socio-economic correlates and relationships with physical activity in fertility-aged women in Estonia». Juhendaja: emeriitprof Atko-Meeme Viru. Oponentid: prof Ilkka Vuori (Tampere UKK Instituut) ja prof Toivo Jürimäe.
- 20.juunil kl 10.15 kaitseb **Helen Alumäe** TÜ nõukogu saalis doktoritõid «Landscape preferences of local people: considerations for landscape planning in rural areas of Esto-nia». Juhendajad Hannes Pa-lang, PhD ja prof Tõnu Oja. Opo-nent prof Roland Gustavsson (Rootsi Põllumajandusülikool).

ÖNNITLEME

65
Elmar-Oskar Sakkov, teoree-tilise mehhaanika erakorrali-ne dotsent – 9. juuni

55
Peep Miidla, diferentsiaal- ja integraalvõrrandite dotsent – 11. juuni

50
Eha Avdejeva, hooldustalitu-se administraator – 12. juuni

45
Marina Grišakova, maailma-kirjanduse lektor – 9. juuni
Imbi Soa, zooloogiamuuseumi

kuraator – 9. juuni

40
Reet Mägi, ülikooli ajaloo muuseumi direktor – 14. juuni

35
Piret Aus, kultuurihariduse osakonna assistent – 10. juuni
Aivi Sepp, infoteaduse õppe-tooli juht, lektor – 15. juuni
Eve Vedler, geneetika teadur – 12. juuni

30
Kirsti Jõesalu, etnoloogia teadur – 10. juuni

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tallimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3000
Trükk: o/ü Greif

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Aija Sakova
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Küljendaja Priit Kivisoo

Toimetuse asukoht: Lutsu 5, Tartu
Postiaadress: Ülikooli 18, Tartu 50090
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
Faks: 737 5440
http://www.ajaleht.ut.ee

50 aastat ühist laulu ja tantsu

30. juunist 2. juulini on Tartus XV üliõpilaste laulu- ja tantsupidu Gaudeamus

Varje Sootak

Nädala pärast laulavad ja tantsivad Tartus tudengid. Tähistatakse 50 aasta möödumist Baltimaade esimesest üliõpilaste laulu- ja tantsupeost Gaudeamus.

1984. aastal ainsa korraga Tallinnas korraldatud Gaudeamuse eel ütleb ülikooli ajalehes tollane TRÜ kauaaegne teaduslik sekretär ja naiskoori laulja Irene Maaros, et üliõpilaslaulupeo mõtte algatajaks võib pidada dirigent Richard Ritsingut. «Algul kaaluti küsimust nais- ja meeskooris. Siis julgesime minna rektor Klementi juurde. /.../ Pikapääle hakkas meie idee talle meeldima ja tänu tema riskeerimisjulguisele mõte teoks saigi.» (TRÜ nr 21, 1984).

15 pidu

Mäletan, et esimest laulupidu meenutades tulid Irene Maarosil pisarad silmi. Tudengilaulupidu oli tollal omamoodi imetegu. «Niisuguse õilsa traditsiooni algatamine ja läbiviimine tähendas ka kaugenemist raskest sõjajärgsest perioodist, sellest ülesaamist. Ei nagu midagi halvast vabanemistaolist.»

Juba esimesele peole kogunes üle 2000 osavõtja. Gaudeamust hakati korraldama peale Tartu ka Riias (1958, Riias ja Ogres 1971 ja 1981, 1991, 2004) ja Vilniuses (1968, 1978, 1988, 1999).

Tartus on olnud laulupidu

peale 1956. aasta veel 1967., 1974., ja 1995. aastal. Ka 1984. aasta Tallinna Gaudeamust alustati Tartust.

Pidu on vahepeal paisunud üsna osavõturohkeks, osalejate arv on tõusnud üle kuue tuhande.

Ka tänavusele peole oodatakse ligi 6000 osavõtjat.

15. pidu

XV Gaudeamuse kunstilise komisjoni esimehe ja peadirigendi ning Tartu Akadeemilise Meeskoori peadirigendi Alo Ritsingu sõnul on Tartu väga hoolikalt seda laulupidu ette valmistanud.

«Kõik need kolm päeva on täis kontserte tänavatel, ruumides, kirikus, lauluväljakul... Kuulaja-vaataja saab päris hea ülevaate, mida Läti, Leedu ja Eesti tudengid laulavad ja tantsivad,» rääkis Alo Ritsing.

Küsimusele, kas midagi selleks laulupeoks ka spetsiaalselt kirjutati, vastas Ritsing, et kava koostati põhimõtte järgi, et kõigi kolme riigi tudengid esitavad ainult oma rahva, oma heliloojate laule ja tantse. «Ei tahtnud minna stiilide paljususele, et lauldakse mingit poplaulu koori seades või et keegi paneb jazz'u. Tahtsime, et sellel peol lauldakse ikka ehtsaid, oma rahva laule.»

Ritsingu sõnul ongi tagamõte selles, et meie väike rahvas vajab seda, mis meid koos hoiaks. «Muud kultuuri

kohtame ju iga päev. Tahame meelde tuletada, kes me oleme.»

Spetsiaalselt selle peo tarvis on Tõnis Kõrvits seadnud ühendpuhkpilliiorkestrile popurrii Uno Naissoo lauludest. Eesti kavas on samuti Tõnis Kõrvitsa seade Raimond Valgre lauludest kooridele ja puhkpilliiorkestrile. Selle laulupeo jaoks lavastas Rene Nõmmik Ülo Kriguli muusika järgi «Plaksutantsu».

Peale Baltimaade annavad laulupeo ajal kontserte ka külalised Ameerikast, Taanist jm. Kavas on koguni vantroelifestival.

Ilmub Gaudeamuse juubelialbum (Alo Ritsing, Ene Puusepp, Ants Nilson). Avatakse mälestuskivi.

Gaudeamus kui sümbol

Alo Ritsing peab üliõpilaskoore väga võimekaks. «Gustav Ernesaksa ütlust pidi on nad parimad koorid Eestimaal, kes esitavad heatasemelist muusikat». Seda kinnitavad ju ka Tartu üliõpilaskooride sagedased võidud nii kodu- kui välismaistel konkurssidel.

Kaua aastaid ülikooli kammerkooris laulnud Indrek Mustimets peab väga oluliseks Gaudeamust kui sümbolit. «See on laulmine, pidutsemised, linnad ja inimesed ning see hea tunne, mida sealt saadakse. Eks ta ju üks laulupidu teiste hulgas ole, kuid kindlasti maailmas

KAVA

Reede, 30. juuni

Tudengikultuuri päev

21 – Läti Muusikaakadeemia segakoori ja sümfooniaorkestri kontsert Jaani kirikus

23 – avatseremoonia Raekoja platsil ja Emajõel

00.00 – tõrvikurongkäik Kassitoomele, Gaudeamuse mälestuskivi avamine

Laupäev, 1. juuli

Rahvakultuuri päev

12–23 – Eesti, Läti ja Leedu osalejate kontserdid Raekoja platsil, külalisrahvatantsijad Ameerika Ühendriikidest

21 – Leedu kõrgkoolide segakooride ning Leedu Muusika- ja Teatriakadeemia puhkpilliiorkestri kontsert Jaani kirikus

21 – öösimman Raekoja platsil

Pühapäev, 2. juuli

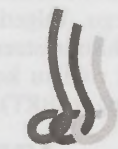
Laulu- ja tantsupeo päev

15 – tule süütamise tseremoonia I üldlaulupeo kivi juures

15.30 – rongkäigu algus Toomemäelt laululavale

17–21 – laulu- ja tantsupidu lauluväljakul

Peo patroon on president Arnold Rüütel ja aujuht tantsumemm Helju Mikk. Info: www.gaudeamus.ee

XV GAUDEAMUS
TARTU 2006
50 YEARS OF BALTIC STUDENTS'
SONG AND DANCE FESTIVAL

unikaalne ja omapärane. Selline laulupidu saigi sündida vaid selles kohas ja selliste inimestega, nagu 50 aastat tagasi Tartus oli.

Ta kirjutas oma tekstis Gaudeamuse juubelialbumi jaoks, et Gaudeamus on ka omamoodi Balti majakas maailmale, Euroopale ja idanaabrile – ikka plinkiv, täpne ja jõuline. Selline mereäärne kindlus, millest on osa saanud sajad tuhanded Eesti, Läti ja Leedu lauljad, tantsijad ja

pillimehed – rääkimata publikust ja riikidest endast.»

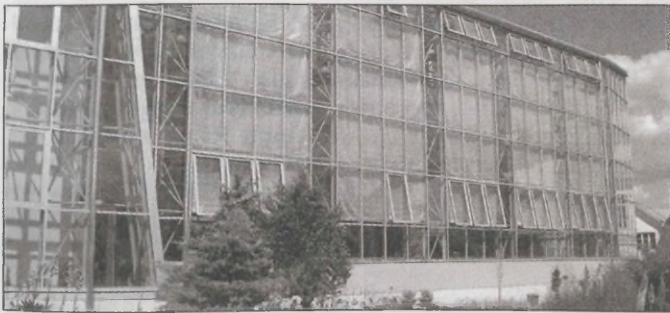
XV Gaudeamuse peadirigent Alo Ritsing soovib kõigile head peomeeleolu. «Meie, korraldajad, oleme veendunud, et pidu tuleb kena!»

Tüst osalevad laulu- ja tantsupeol akadeemiline naiskoor ja vilistlaskoor, kammerkoor, Tartu Akadeemiline Meeskoor, rahvakunstiansambel ja vilistlasrühm, orkester Popsid, Viljandi kultuuriakadeemia kammerkoor jt.

Ülikooli botaanikaaias avatakse troopikakasvuhooned

30. juunil kulmineerub botaanikaaias 200. sünnipäeva tähistamine troopikakasvuhoonete avamisega.

Külatajatele avatakse troopiliste vihmametsade, troopiliste pilvemetsade ja sukulentide kasvuhooned. Botaanikaaias direktori Heiki Tamme sõnul olid kasvuhooned valmis juba eelmise aasta lõpul, kuid puudusid kliimaseadmed. «Nüüd on ülikooli toel kasvuhoonetesse ostenud Baltikumi moodsaimad seadmed. Troopikamaja klaasseintel on automaatsed varjukardinad ning isereguleeruv

valgustus,» rääkis Tamm.

Troopikakasvuhoonetesse istutatakse Tamme sõnul praeguse taimi. Kokku peaks neisse tulema umbes tuhat taimi.

TÜ Botaanikaaias asutati

1803. aastal ja see asus praeguse Tiigi tänava pargi kohal. 1806. a tõi botaanikaaias rajaja ja esimene juhataja prof G. A. Germann aia praegusele kohale.

Playtech Estonia stipendiumi saajad teada

Ruth Kotsar

TÜ Sihtasutuse juhatuse liige

TÜ Sihtasutuse usalduskogu kinnitas esimesed Playtech Estonia stipendiumi (a 20 000 krooni) saajad. Need on 2006/2007. õppeaastal matemaatika-informaatika-teaduskonna 3. a bakalaureuseõppe üliõpilased Ilja Livenson ja Lauri Rätsep.

Playtech Estonia pani aasta alguses välja kaks stipendiumi informaatika ja infotehnoloogia kursuse üliõpilastele, et toetada nende jätkamist sügisel

magistriõppes. Viimane asjaolu ongi stipendiumi väljamaksmise kriteeriumiks. Playtech stipendium on mõeldud pideva toetusena ühe õppeaasta vältel ja seetõttu makstakse seda välja iga kuu võrdsetes osades.

1. juunil lõppenud stipendiumikonkursile laekus kuus taotlust. Kuna tegemist on uue stipendiumiga, siis on ehk see põhjuseks, et taotlusi rohkem ei olnud. Kutsun veel kord üliõpilasi üles jälgima stipendiumite reklaami ja aktiivselt taotlusi esitama.

Uued stipendiumikonkursid tulevad jälle sügisel.

TÄNA LEHES

8 lk

Lõpetajate nimekirjad

LK 3-8

Vana õppekava järgi lõpetajad

LK 2

7.–9. juulini 1956 oli Tartus esimene üliõpilaste laulu- ja tantsupidu.

UUDISED

TÜ nõukogu istungil

Homme toimub selle õppeaasta viimane TÜ nõukogu istung.

TÜ kuratooriumi esimees Jüri Raidla esitab kuratooriumi hinnangu ülikooli tööle.

Rektor Jaak Aaviksoo esitab ülikooli struktuuri korrastamise põhimõtte, teadusprorektor Ain Heinaru teadustegevuse analüütilise ülevaate.

Kavas on muuta ülikooli põhikirja, teaduskondade põhimäärusi ja ülikooli asutuste põhikirju, konkursi läbiviimise tingimusi ja korda, üliõpilaskonna põhikirja, kinnitada õigusteaduskonna põhimäärus ja tehnoloogia doktoriõppekava.

Tulude jaotamise põhimõtteid TUs 2007. a tutvustavad teadusprorektor Ain Heinaru ja finantsdirektor Taimo Saan.

Nõukogu võtab seisukoha Eesti avalike ülikoolide kvaliteedileppe kohta.

Õppe lõpetamisest enne 1. juunit 2002. a Eesti Hariduse Infosüsteemi kantud õppekavadel räägib õppeprorektor Birute Klaas.

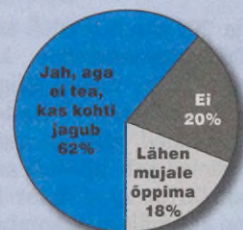
Professorite valimisest

Homsel TÜ nõukogu istungil on kavas valida tervishoiukorralduse professoriks tervishoiukorralduse prof Raul Allan Kiivet ja keeletehnoloogia professoriks keeletehnoloogia prof Mare Koit.

Samuti on kavas avada tänapäeva eesti keele ja kommunikatsiooniteaduse professori kandidaadid Helsingi Ülikooli eesti keele prof Helle Metslang ning semiootika dotsent (PhD) Kalevi Kull.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas astud magistriõppesse?

Vastajaid: 334

Uus küsimus: Kuidas hindad Tüst saadud haridust? Vasta: www.ut.ee/ajaleht/

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ väikese medali ja tänukirjaga tunnustati pikaajalise kohusetundliku töö eest rakendusmatemaatika instituudi dotsenti **Elmar-Oskar Sakkovit**.

TÜ tänukirjaga autasustati kauaaegse silmapaistva teadus- ja õpetustegevuse eest 65. sünnipäeval filosoofia-teaduskonna uurali keelte professorit **Ago Künnapit**, pikaajalise kohusetundliku ja täpse töö eest majandusteaduskonna dekanadi sekretäri **Aasa Vassiljevat**, pikaajalise hinnatud õppe- ja teadustöö eest matemaatika-informaatikateaduskonna emeritiprofessorit **Ülo Lepikut** ja pikaajalise väga hea töö eest OÜ Tartu Ülikooli Tamme Apteek juhatajat **Viive Eltmaad**.

Toomemäel avati UNESCO maailmapärandi tähis

18. juunil avati Toomemäel Tartu tähetorni juures tähis, mis kinnitab, et Tartu tähetorn kuulub osana Struve geodeetilisest kaarest UNESCO maailmapärandisse.

Üritusel selgitati Struve geodeetilise kaare tähendust ja demonstreeriti ajaloolisi ja tänapäevaseid maamõõdu-aparaate.

Struve geodeetiline kaar kanti UNESCO maailmapärandi nimekirja 15. juulil 2005. Struve juhtimisel aastatel 1816–1855 toimunud töödel on väga suur tähtsus maa kuju ja suuruse määramisel ning astronoomia, geodeesia ja kartograafia arendamisel.

Kaar läbib tänapäeval 10 riiki. Eestis asuvatest kaare punktidest on maailmapärandi nimekirja kantud peale Tartu tähetorni ka punktid Võiveres ja Simunas.

Struve geodeetiline kaar on esimene teadusajalooline ja nii paljusid riike haarav objekt UNESCO maailmapärandis.

Infosüsteemide assotsiatsiooni konverents

27.–30. juunini toimub TÜs Euroopa Ülikoolide Infosüsteemide Assotsiatsiooni (EUNIS) aastakonverents.

EUNIS koondab ühtsesse võrgustikku ülikoolide info-tehnoloogia eest vastutavad inimesed, et suurendada koostööd ja aidata kaasa info-tehnoloogia arengule Euroopa kõrgharidusasutustes.

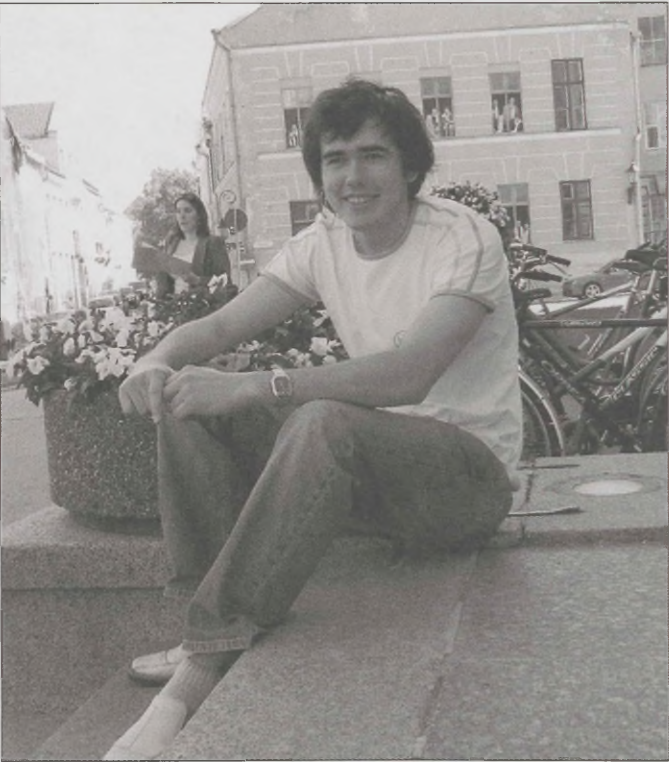
EUNISE aastakonverentsi teemade ring on lai – institutsionaalsetest infosüsteemide strateegiatest konkreetsete lahenduste tutvustamiseni. EUNIS teeb tihedat koostööd USA sama laadi assotsiatsiooni niga EDUCAUSE.

Konverents Tartust kui mälu kandjast

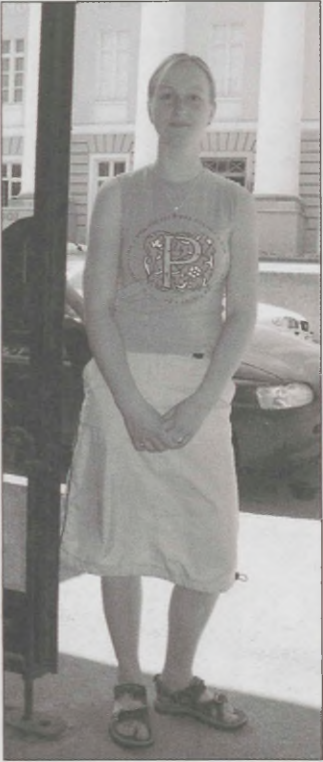
28. ja 29. juunil toimub Lossi 3–406 rahvusvaheline konverents «Balti linnad Riia ja Tartu kui mälestustekohad».

Ettekanded algavad mõlemal päeval kell 10.30 ja vaatlavad Tartut ning Riit läbi ajaloo kui mälestusi kandvaid paiku. TÜst esinevad lähiajaloo dots Olaf Mertelsmann, ajaloo osakonna juhataja prof Aadu Must, üldajaloo lektor Veiko Berendsen ja ajaloo muuseumi teadusdirektor Lea Leppik.

Vana bakalaureus magistrisse ei saa

Kasvatusteadusi ja politoloogiat lõpetava Aigaar Koovi ning saksa keele ja kirjanduse 4. aasta üliõpilase Kristina Kongi sõnul on nelja-aastase bakalaureuseõppe lõpetajate olukord tööturul segane.

2 X AIJA SAKOVA

Aija Sakova

Nelja-aastase bakalaureuseõppe lõpetanud ei pruugi sellel aastal enam magistriõppe riigieelarvelistele kohtadele saada.

Kui eelmise aasta vastuvõtul lubas haridus- ja teadusministeerium (HTM) TÜ vastuvõtu peaspetsialisti Kaja Karo sõnul magistriõppesse kandideerida nii kolme- kui ka nelja-aastase bakalaureuseõppe lõpetanutel, siis käesoleva aasta magistriõppesse vastuvõtu tingimused vanadele bakalaureustele pole praegu selged. Haridus- ja teadusministeeriumiga ei ole veel riikliku koolitustellimuse lepingut (RKT) sõlmitud.

Kraadide võrdsustamine

Eelmise aasta 6. juunist ei tohi Karo sõnul ülikooliseaduse (§ 13.2 lg 4) ja vabariigi valituse määruse nr 120 (§ 12 lg 1) kohaselt nn vana bakalaureusekraadiga või sellele vastava haridustasemega isikud kandideerida 3+2 süsteemi magistriõppes riigieelarvelistele kohtadele. «Nende haridustase on hinnatud magistritasemele vastavaks ja seega ei ole neil võimalik õppekava kolmekordse nominaalkestuse vältel (3x2 aastat) asuda õppima riigieelarvelisele õppekohale samal õppeastmel,» selgitas Karo.

Riigieelarvelistele kohtadele kandideerimisel aga tema sõnul piiranguid ei ole. «Samuti ei ole piiranguid neile, kes õppisid bakalaureuseõppes riigieelarvelistel õppekohtadel,» ütles Karo.

Kasvatusteadusi ja politoloogiat lõpetava Aigaar Koovi sõnul on nelja-aastase bakalaureuseõppe lõpetajate olukord segane: «Vana bakalaureusekraad on küll magistri omaga võrdsustatud, kuid ei ole selge,

VANA ÕPPEKAVA JÄRGI ÕPPIJAD

- TÛs on ca 1200 vana õppekava alusel õppijat, paarsada lõpetab sel aastal.
- 4-aastane bakalaureusekraad on võrdsustatud magistrikraadiga, sellekohane märke tehakse bakalaureusediplomi õiendile.
- Ei ole selge, kas vana õppekava lõpetanul on võimalik kandideerida 3+2 magistriõppe riigieelarvelistele kohtadele.
- 1. sept 2007 suletakse vanad õppekavad.

kas ka tööandja sellesse nii suhtub». Samuti lisab ta, et isegi kui ta tahaks teadmisi oma erialal täiendada, kuid doktorikraadi teha ei soovi, siis puudub selleks võimalus.

Saksa keele ja kirjanduse 4. aasta üliõpilase Kristina Kongi sõnul võiks ta ju puhtast nahaalsusest kandideerida saksa keele õpetajaks või registreeruda suisa tõlgi eksamitele, kuna ta saab ju kraadi, mis on samaväärne magistriga. «Kuid kahjuks puudub mul siiski erialane koolitus. Oma nelja-aastasel bakalaureuseõppekaval sain ma kirjalikku tõlget 4 AP ja suulist 4 AP eest. Õpetajakoolituse sai lisa-aastal. Seega tunnen ennast äärmiselt petetult, kui väidetakse, et kirjaliku tõlke või konverentsitõlke õppimise eest pean maksma, sest mul see kraad juba on,» rääkis Kongi.

Üliõpilane tunneb end petetult

Samuti kirjutatakse Kongi sõnul tema tulevasele ingliskeelsele akadeemilisele õiendile, et ta ei kaitsnud mitte bakalaureusetööd (ingl keeles *bachelor thesis*), vaid lihtsalt lõputööd (*evaluated thesis*). «See kõik valmistas pettumust ja sunnib mõtlema sellele, kuidas välismaale õppima minna,» lisab Kongi.

Õppekorraldus- ja kvaliteeditalituse juhataja Margit Raudsepa sõnul sõltuvad nelja-aasta-

se bakalaureuseõppe lõpetajate edasiõppimise võimalused 3+2 magistriõppe riigieelarvelistel (RE) kohtadel sõlmitavast RKT lepingust TÜ ja haridus- ja teadusministeeriumi vahel.

Läbirääkimised ministeeriumiga

«Ülikooli sooviks on, et lepingusse saaks kas sarnane mõõndus nagu eelmisel aastal või selline, et vanade bakalaureuseõppe lõpetajatel oleks õigus kandideerida hariduse valdkonna ja psühholoogia magistriõppe õppekavadele. Õpetajate koolituse raamnõuded ja psühholoogi kutsestandard näevad ette 200-aine punktilise õppe läbimist. Samuti soovime 3+2 magistriõppe RE kohtadele ligipääsu võimaldamist hõimurahvaste programmi stipendiaatidele, kuna Venemaa tunnustab kõrgharidusena ainult viieaastast õpet,» selgitas Raudsepp.

HTMi kõrghariduse osakonna asejuhataja Annika Tina sõnul tuleb selle aasta vastuvõtul selgelt eelistada kolmeaastase bakalaureuseastme lõpetanuid, kuid kui jääb kohti, siis tuleks nendele võtta ka vana bakalaureuseastme lõpetanuid. Oluline on tema sõnul mitte jätta ukse taha kolmeaastase õppe lõpetanuid, mis tähendab aga ka seda, et automaatselt vana õppekava lõpetanud magistriõppesse ei saa.

Juhi töö on ka töötajate arendamine

Raivo Valk

personalitöö peaspetsialist

Personaliosakond korraldas haldus- ja tugistruktuuri (sh dekanaadid) üksuste (HTS) juhtide personalikoolitusega seotud hoiakute, tegevuspraktika ning töötajate koolitusaktiivsuse selgitamiseks uuringu (vt siseveebis personaliosakonna lehte).

Üksuse kõigi töötajate süstemaatiline arendamine ja tööalast enesetäiendamist toetavate tingimuste loomine on juhi ülesanne, kuid akadeemiliste ja suurema arendusülesannete osakaaluga administratiivtööde puhul eeldame sobivaimate koolitusvõimaluste- ja vormide valikul ka töötaja aktiivsust.

Konsultatsioonifirma Fontes Eesti edukate juhtide uuringust ilmneb, et võrreldes Lääne kolleegidega pööravad Eesti juhid vähe tähelepanu töötajate pikaajalisele arendamisele, isiklikule nõustamisele, julgustamisele ning suunamisele.

Nädal enesetäienduseks

HTSi personalikoolituse maht on võrreldav näiteks riigiametnike omaga. Ülikooli HTSi töötaja keskmine koolitustundide arv osaleja kohta oli möödunud aastal 47,3, ministeeriumides oli vastav näitaja 83,8 (riigiasutustest kõrgeim)*. See tähendab, et koolitusel osalenud töötaja kasutas enesetäiendamiseks aastas keskmiselt üle ühe tööpäeva. Töötajate tööalane arendamine on HTSi üksuste juhtidele üldjuhul oluline, ent mitte esmajärgulise tähtsusega. 66% juhtidest on 2005. a töötaja tööalase arengu võimalusi ja vajadusi arutanud kõigi või rohkem kui poolte töötajatega, 42% käsitleb personalikoolitusega seonduvat tulemusvestlustel. 26% HTSi töötajatest ei osalenud 2005. a üldse personalikoolitusel.

Süsteemsem lähenemine koolitusvaldkonnale võib avaldada üksuse tulemuslikkusele märkimisväärset mõju ega nõua juhilt suurt energiat ega ajakulu. Kindlasti on oluline eelarvet planeerides üksuse koolitusvajadused ja -prioriteedid tervikuna läbi mõelda ning vähemalt kord aastas arutada tööalase enesetäiendamisega seonduvat kõigi töötajatega, sobiv võimalus avaneb tulemusvestlustel.

Võrdlemisi vähe levinud (kasutusel 37% HTSi üksustest) on üksuse siseministrite

pidamine. Soovitame seda kuluefektiivset ja mõjusat koolitusvormi rohkem kasutada.

Ülikooli eripära arvestades pole valdava osa koolitusraha planeerimine kesksesse koolituseelarvesse ja selle tsentralne laialijagamine otstarbekas, sest kõige täpsemalt saab koolitusvajadust hinnata struktuuriüksuse juht. Seega on mõistlik jätkata koolitustegevust detsentraliseeritud rahastamise põhimõttel.

Vaja rohkem koolitusi

Sellegipoolest on kindlates valdkondades otstarbekas korraldada koolitust keskselt ning senisest suuremas mahus, kasutades rahastamiseks projektitoetusi ning osalustasu. Kasvavad suunad on õpetamisoskustealane täienduskoolitus õppejõududele, juhtimis-, IT-, õigusala ning töökorralduslike ja regulatsioonide muudatustega seonduv koolitus jms. Koolituse sisseostmine võimaldab osaluskulusid märkimisväärselt langetada ning koolitust parimini fokuseerida.

Tervikuna on sisekoolituse võimalused ülikoolis alakaasutatud. Iga valdkonna peaspetsialist peaks koos üksuse juhiga jälgima, et oluline teave valdkonnaga seotud kavadate muudatuste kohta jõuaks õigel ajal kõigi ülikoolipere liikmeteni, keda need puudutavad. Paljudel juhtudel on vajalik sisekoolitus(t)e korraldamine.

Kavas on välja arendada sisekoolitajate võrgustik ning järgmisel aastal alustada sisekoolituse läbiviijate välja- ja täiendusõppega. Sügissemestril valmib ülikooli koolitusveeb, mis pakub senisest ülevaatlikumalt koolitusteavet, võimaldab mugavamalt registreeruda, koolitusi hinnata jms. Seni on personalikoolitusega seotud info ja materjalid (põhimõtted, kvaliteedistandard, koolituskalender, uuringu kokkuvõte jms) koondatud siseveebi personaliosakonna kodulehele. Personaliosakonna poole võib julgesti pöörduda kui päevakorras on sobiva koolitaja või koolituse valik, on vajalik sõlmida koolitusleping või leida töötajate koolitusega seotud küsimusele lahendus.

* arvutamisel on aluseks võetud töötajate arv, kes osalesid vähemalt ühel koolitusel

Täispikk artikkel: www.ut.ee/ajaleht.

Lembit Rändi stipendiumid 2006

12. juunil anti Tartu Kunstimuuseumis TÜ maalikunsti eriala bakalaureusetööde kaitsmisel välja järjekordne Lembit Rändi nimeline stipendium.

Tänavu pälvis selle viimase aja loominguliste ja õppetulemuste ning selgete tulevikukavade eest kunstnikuna Andrus Raag. Peale põhistipendiumi anti välja ka 3000 kroonine ergutusstipendium, mille sai tunnustasena aktiivse kunstnikuhoiaku eest ning enese loomingulise teostamise toetuseks Maria Arusoo (pildil).

Raamatukogu tähistab aastapäeva

Täna kell 13 tähistatakse TÜ raamatukogu aastapäeva näituse «Sedes Domesticae Bibliothecae Universitatis Tartuensis. TÜ Raamatukogu kodud» avamisega.

Kell 14 algab aastapäeva aktus. Näitusel on ülikooli

arhitektide J. W. Krause, R. Engelhardti jt raamatukoguhoone kavandeid, kirjavahetust ning fotosid Toomehoone rekonstrueerimisest ning uue hoone saamisloost.

200 aastat tagasi sai raamatukogu oma esimese kodu

Toomel. 40 aastat tagasi algasid praeguse maja projektierimistööd. 23. juunil moodub 204 aastat TÜ Raamatukogu tegevuse algusest. 27. septembril moodub 30 aastat nurgakivi panekust ning 25 aastat kolimise algusest (24. juunil).

- Ülikooli lõpetajad 2005/2006 -

Hea ülikoolilõpetaja!

Tartu Ülikool on kogu oma väärika ajaloo vältel kindlalt püüelnud õpetamise ja teaduse kõrgeima taseme poole, kus edasiviivad märksõnad on kvaliteet ning tulemuslikkus.

Tartu Ülikool on rahvusülikoolina oma rahva hariduse ja vaimse arengu edendaja ning ühtaegu ka osaleja rahvusvahelises akadeemilises elus, seades ühiseid eesmärke Euroopa tippülikoolide jt partneritega nii Eestis kui ka kaugemal. Tartu Ülikoolis on alustanud oma akadeemilist ja professionaalset karjääri mitmed nimekad teadlased, kirjanikud, vaimuinimesed, andekad arstid, õpetajad, juristid, majandusteadlased ja paljude teiste erialade tipud.

Loodan, et ka Sina, kellele sel kevadel antakse kätte Tartu Ülikooli diplom, oled saanud siit hea alguse ja lähte edaspidiseks. Loodan, et Sul on julgust seada kõrgeid ees-
märke, teha häid valikuid ning et ülikoolis omandatu on Sulle kindel tugi nii edasiminekuks valitud erialal kui ka ühiskonnaelu sügavamaks mõistmiseks ja selles osalemiseks.

Kindlasti võtad Sa ülikoo-

list peale teadmiste ja oskuste kaasa head mälestused, olles osa saanud ülikooli sügavast vaimust ja traditsioonidest, kohanud häid õpetajaid ja eeskujusid, osalenud akadeemiliste ühingute tegevuses, leidnud sõpru kogu eluks.

Õnnitlen Sind südamest ülikooli lõpetamise puhul! Soovin Sulle palju edu, tahtmist ja oskust Tartu Ülikoolis saadud teadmiste ja kogemuste varal oma sihtideni jõuda!

Prof Jaak Aaviksoo
TÜ rektor

Usuteaduskond

BAKALAUREUSEÕPE (4 A)
Usuteadus
Juri Gerzanitš Anne Klaaser Sigrid Korts Aitel Käpp Kadri Käärde Pille-Riin Pukspuu Katti Pärkson + õpetajakoolitus Olga Šeremeta + õpetajakoolitus Jaanus Sooväli Janis Tobreluts Risto Variksaar
BAKALAUREUSEÕPE (3 A)
Liis Barkala Madis Grossberg Kadri Henno Marja-Liisa Küttis – <i>cum laude</i>

Eva Lepik Karolin Mägi Maris Mälzer Lauri Veerde
MAGISTRIÕPE (4+2)
Peeter Espak Maire Ivanova Anu Põldsam Priit Roht mets Kersti Rist Anne Saluraud Elo Süld
MAGISTRIÕPE (3+2)
Religioonianthropoloogia
Üllas Linder Kaja Karo Tiina Sepp Raul Tiganik – <i>cum laude</i>

Õigusteaduskond

BAKALAUREUSEÕPE (4 A)
Virge Aasa Jan Aasma Üllar Aedna Priit Altpere Mart Angerjärv Irina Borozdina Ele-Marit Eomois Valeriy Gimaev Ardo-Heiki Ingar Sofja Hristoforova Heli Insler Svetlana Ivanova Kristel Jänese Janek Järva Ralf Järvamägi Käthy Jürivete Kaarel Kais Mari-Liis Kalamees Anti Kalle Triinu Kalle Agne Kalson Kerli Kase Hille Kaselo Viktoria Keningi Deniss Kimmo Pjotr Kisseljov Küllike Kivimäe Viktoriya Konshina Iren Koplimets Timo Kullerkupp Katrin Kõiv Reena Lember Erve Lettermo Raimond Luht

Andrus Mitt Eva Mägi Allan Mäll Tanel Mällas Silver Nittim Henno Nurmsalu Kerttu Olmann-Mõis Markko Olo Peeter Papstel Riina Pärn Ruta Rammo Ramon Rask – <i>cum laude</i> Kristiina Rea Mario Rink Maret Saanküll Terje Sai Lada Smirnova Lembit Sullakatko Kristiina Säre Sille Talvet Kris Tammistu Karin Traks Jüri Truuts Anders Tsahkna Triinu Tuulis Elvis Tõnnison Marko Volmre Kristel Värä
BAKALAUREUSEÕPE (3 A)
Anneli Aab Marge Allik Mari-Liis Aasamets Kadi Aavik Adrian Bachmann Ronald Blumenau

Piret Eelmets Tiia Ein Diana Freivald Julia Georgi Tambet Grauberg Riin Heinaste Karin Henno Natalja Holmogortseva Tõnis Juurmann Häli Jürimäe Karin Kallaste Liina Kanger Araik Karapetjan Kadri-Catre Kasak Anna Komissarova Merili Kriisa Tanis Kulp Katrin Kuusik Mart Kägu Tambet Laasik Rauno Ligi Vahur-Peeter Liin Marika Liiv Liis Lipre Hetti Lump Kaia Läänemets Ardo Martin Marit-Jenna Marjundi Triin Marran Maris Merilo Kadri Michelson Sandra Mikli Kaisa Männik Karine Nersesjan Ramoona Noormets Laivi Noppel Irina Nossova

Getter Nukka Sigrid Nõmmik Monika Palu Kristi Parts Martti Peetsalu Ragne Piir Margit Piirman – <i>cum laude</i> Margo Põbo Kärt Rebane Teele Reedi Kristel Reino Dmitri Rosenblat Signe Rosenthal Kärt Rüütel Liisa Saamot Janek Saarepuu Siret Saks Rait Sarjas Sten Senkel Juhan Siider Kaido Siimon Ksenja Zurakovskaja Uku Tampere Maarja Teder Dmitri Teplõhh Larissa Tihhonova Kristel Tomberg Peeter Torim Keiu Uus Enno Vinni Taavi Vospert Rutt Värk
AVATUD ÜLIKOOL MAGISTRIÕPE (3+2)
Mari-Liis Avikson Merit Sergejev

Õigusinstituut

BAKALAUREUSEÕPE (4 A)
Tõnu Hunt Marge Jaani Martin Kalberg Alvar Kasera Kaire Kaskpeit Nele Kilk Signe Lehtme Tanel Leppik Stiina Liivrand Taimi Lokotar Kärt Madiberk Peeter Paul Mõtsküla Anne-Maria Noorväli Mart Nõmper Arno Pardla Anne Parik Kai Priks Argo Reiljan Ilona Reiljan Tarmo Repp Ebe Sarapuu Kerttu Sarapuu Priit Seiman Helen Tallermo Kristjan Tamm Monika Tamm Toomas Uripea Merle Vänikver

Kristiina Lampe Janek Laur Annika Leevand Erik Lepikson Mariann Loide Vello Lutter Edith Lööndre Margot Maantoa Maike Maiste Indrek Niklus – <i>cum laude</i> Tiina Pajuste Kirsti Pent Agnes Pilv Aleksander Popov Margus Raag Priit Raudsepp Sirli Sepp Merli Siitan Annika Talmar Liina Tamela Siim Tammer Hannamari Tammet Triin Udris Hettel Varik Olga Vijard Neeme Väli Anne Värvimann

AVATUD ÜLIKOOL BAKALAURUSEÕPE (3 A)
Karin Kuslap Riina Loit Toomas Lõhmus Inga Murula Jelizaveta Rastorgujeva
MAGISTRIÕPE (4+2)
Teadusmagister
Kristel Aguraiuja Kai Härmand Karen Kunnas Kristiina Maimann Marek Sepp

Arstiteaduskond

BAKALAUREUSEÕPE
Arstiteadus
Mait Alanurm Nadja Allikson Ingemar Almre Triin Altmäe Liisa Annus Priit Arop Andres Asser Silver Aun Ines Beilmann Aleksandr Beljantsev Maibrit Braun Mirva Helena Kristiina Broersma Rene Bürkland Anna-Maria Daniiltšenko

Greete Derrik Natalja Drobot Valentina Duškevitš Aleksandr Egipte Mart Eller Arevik Gazarjan Eveli Gillette Jelena Golubnitšaja – <i>cum laude</i> Charllotte Grönvik Monika Hallaste Eve Härma Sergei Iljukov Margus Ilves Kaja Järvik Hannes Jürgens Merje Jürisson
--

Anna Maria Jylhä Maksim Kabanov Jelena Kabanova Anna-Liisa Keerd Maris Keldrima Kätlin Kirik Kaia Konts Liina Korpen Mark Kronberg Karoliina Kulju Triin Kull Mart Kull Mari-Liis Kumm Olga Kuznetsova Ruth Käär Ann Köstner Kristiina Kütt Raul Laasik Kadri Ladva Antti Olavi Lahdenranta Michelle Landberg Harri Laresvuo Reio Laurits Riikka Lehtisalo Hanna-Liis Lepp Josefina Ellen Charlotta Liesaho Kerli Lindlaan Pasi Antero Lintala Katrin Luhamets Kait Luukas Henel Lõhmus Margus Lõokene Meeli Maripuu Mihkel Meinberg Kätlin Mesi Leena Metso Kadri Mikkkel Ilona Muoni Pille Murumaa Annemai Märtson Sirly Nagel Ceith Nikkolo Triin Nurm Nele Nõgols Valeria Ogorodnikova Rait Oorn Katrin Paabo Airika Paavel Siret Paimets Irina Panihhidina – <i>cum laude</i> Anna Panova Jana Piiritalo – <i>cum laude</i> Martin Pomoell Kristiina Pool Tõnis Pruler Kristel Pulges Kaarel Puusepp Siret Pärli Katre Pääso Karin Rallmann Tuomas Rauramaa Tuuli Rautio Heigo Reima Kairi Marie Riigor Aleksai Roganov Merle Ruven Kaspar Rõivassepp Priidu Rünkorg Maria Safonova Jelena Samokrutova Aleksandra Šavrova
--

Aveli Jänes Karin Kattus Larissa Komisarovas Jelena Kopezina Julia Kornienko Kadri Kroon Mari Kruusamäe Grethen Kuusik Salme Kõiveer Natalja Lapšina Mairi Lombiots Konstantin Pantšenko Marilyn Paul Katrin Piirsalu Jelena Puhhanova Meelis Rajasalu Natalja Rudakova Dmitri Ruzanov Anastassia Šalova Jevgenia Šamarin Kristi Sepp Diana Sergejeva Pavel Šertšenkov Eveli Sibul Mariliis Uustalu Katarina Vinter Merle Vislapuu Heret Õmbilus

Proviisoriope

Monika Aasmaa Lilija Ahmetzjanova Ats Astover Ingrid Aulik Anna Berezina Anu Bergmann Jelena Fatkullina Aleksandr Fjodorov Natalja Genina – <i>cum laude</i> Kadri Gross Triinu Jaakson Hellika Juhanson Janika Kajara Maria Konsap Liile Kureoja Ingrid Kõiv Sirle Lepla Jekaterina Losseva Tatjana Nazarova Sergei Nikitin Kaisa Nikkinen Helen Niklus Heret Pauskar Marina Rjabtsova Kerstin Saadik Evelin Saar Anastassia Saveljeva Jekaterina Šiljajeva – <i>cum laude</i> Diana Silvet Jevgenia Zigura Maris Toomas Maria Trahatšjova Anneli Truhanov Jelena Tšernova Marko Tähnas Aleksandr Vares Kadri Villemson Hiikka Voll

Õendusteadus

Margit Raudsepp Virge Viard
MAGISTRIÕPE
Õendusteadus
Janika Pael Anne Vahtramäe
Teadusmagister
Reet Urban
Biomeditsiin (Teadusmagister)
Jürgen Innos Nele Jaanson Jaak Kais Priit Kampus Vivian Kont Liina Salur Hannes Tomusk

Rahvatervis (Teadusmagister)

Katri Abel Kaja Rahu

Kutsemagister

Jane Alop Airi Hunt Kristiina Kahur Triin Kurrikoff Rein Kask Merit Maala Lya Mägi Šeila Mündi Irma Nool Marilyn Nurme Tiina Samm Sirje Sammul Kristi Vahur

Filosoofiateaduskond

BAKALAUREUSEÕPE (4 A)
AJALUGU
Roman Batištšev Marina Bechtir Rivo Bernotas Annika Eek Kati Elmers Eero Heinloo – <i>cum laude</i> Hanna-Riitta Hyvärinen Dagmar Ingi – <i>cum laude</i> Maria Jürisson Maili Kallaste Irita Kallis Elju Kase Ilmar Kelder Liis Kibuspuu Maarja Klaas Ülle Kukk Karin Kustassoo Tanel Kutti Argo Kuusik Madis Morel Tõnis Märtson Maive Mürk Marleen Nõmmela Ülle Orhidejeva Rita Piiskoppel Merike Friedenthal Jana Põhjala Mariann Rammo Gerli Rebane Raido Rimmel Risto Roos Kersti Saavaste Kristi Sepp Krista Serglov Anu Voll
EESTI JA SOOME-UGRI KEELETEADUS
Eesti ja soome-ugri keeleteadus
Anna Belonina Olga Birulja Egerin Esko Kerttu Jänese Kristel Kruuse Anneli Laak Viivika Melts Triin Muiste Viive Nuggis – <i>cum laude</i> Anne Pardel Irita Raismaa Anna Sõtšnikova Karin Vaarmann Aili Vähi
Eesti keel vöörkeelena
Julia Dolgorukova Svetlana Jemšanova Ester Kangur Alina Koop Jaana Kotilainen Signe Laanemäe Eneli Liblik Julia Maklõgina Anaštassia Trofimova
DIPLOMIÕPE
Alvira Fomitšjova Edda Prükk
FILOSOOFIA
Lauri Eesmaa Kadri Hein Epp Leikop Kadri Lutt Janar Mikhelsaar Tiina Nuum Priit Pärnapuu Siiri Suutre
GERMAANI-ROMAANI FILOLOOGIA
Hispaania keel ja kirjandus
Liisi Kattago Anneli Kurm Laura Sarv
Inglise keel ja kirjandus
Tatjana Alikova Gerly Jostov Maria-Kristiina Jõgi Maarja Karuks Siiri Laur Annabel Leesalu Ene Eisenberg-Lindqvist Katrin Makarov Margus Mere Mirjam Mätlik Triin Nooska Evelin Pae Eero Pajula Kadi Palm + õpetajakoolitus Katrin Pella Annemari Pöder Kadri Raav Renata Rohtaas Karin Sakh – <i>cum laude</i> Mari Samarüütel Kaja Sapar

Tuuli Semevsky Tage Talvoja Kait Tamm Dmitri Turenkov Urve Veersoo Aive Villota
Klassikaline filoloogia
Anneli Poolakese Liina Suvi
Prantsuse keel ja kirjandus
Reet Alas Aleksandra Anikina Teve Floren Laura Hein Anna Huimerind Kärt Isak Jelena Kazakova Hanna-Leana Kuus Jelena Matõkin Kateryn Mänd Jelena Terebilova
Saksa keel ja kirjandus
Julia Barsukova Polina Gran Helen Holter-Mahlapuu Regina Kaal Moonika Küla Maarja-Liisa Linnasmäe Liina Sumberg Aina Širinov + õpetajakoolitus
Skandinavistika
Elo Endrikson Katrin Kangur Kai Kuutma Kristel Kääramees Krista Läpišov Piia Palge-Lepik Kaire Ruus Karina Talts Kai Timmusk
KIRJANDUS JA RAHVALUULE
Kerttu Abel Leila Holts Kristi Kaber Palmi Kuldkepp Jaanus Libek Kreete Mägi-Laas Kadri Põdersalu Evelin Tali Sirli Vahtre Pille Vahtmäe Janika-Brigita Vanatoa
MAALIKUNST
Olesja Katšanovskaja Eva Labotkin Ruta Paap
VEENE JA SLAAVI FILOLOOGIA
Jekaterina Gulak Hannes Jäär Katrin Kadaste Anne Kesküla Karin Kook Julia Krotova Jekaterina Lazarenko
Tiina Meho Julia Perelejeva Tiia Rootsma Elgi Salong Neidi Ulst
ÕPETAJAKOOLITUSE KUTSEAASTA
Anges Allabert Ksenia Ess Katrin Kroon Merle Kupri Katrin Kurvits Kadi Lehtma Kristine Liiva Lembi Loigu Piret Luik Irina Meljakova Tatiana Okuneva Kristiina Orm Triin Padumäe Julia Pantelejeva Julia Pill Kristiina Raudsepp Kristi Saavaste Veronika Tohver
BAKALAUREUSEÕPE (3 A)
AJALUGU
Arvo Jõesalu Martin Kaljula Joel Kallis Aave Kaus Marina Kislitsõna Kristel Kivi Piret Koosa Kertu Kärk Heli-Mall Laurits Ene Liiva Anti Lillak Mann Lintrop Kristjan Luts – <i>cum laude</i>

Mart Lätte Mihkel Metsa Kätlin Mirka Liisa Mäemets Kadri Nigulas Birgit Nurme Ester Oras – <i>cum laude</i> Oliver Pagel – <i>cum laude</i> Kerttu Palginõmm Mariliis Rannu Hannes Sarv Vivian Siirman Erkki Sisask Eleri Vako Viljar Valder Heido Valton Jekaterina Vatiska Doris Viiol Liia Vijand
EESTI JA SOOME-UGRI KEELETEADUS
Pille Ernits Anu Jalak Mari Jurtom Liia Järv Madis Jürviste Kaie Konga Liina Kärmas Karis Meister Diana Mitt Anu Mötsla Kadi Needo Kadri Pedassaar Mailit Pehk Helina Pukk Kairit Pöder Nele Salveste Kaisa Sammelselg Piia Taremaa – <i>cum laude</i> Elen Tohvert Mihkel Truman Karin Vares Mari-Leen Üksküla
Eesti keel ja kultuur muukeelsetele
Jelena Berezina Julia Blinova Olga Borissenko Antonina Gorbatšova Kaisa Johanna Häkkinen Jelena Keningi Julia Petrovskaja Anna Plavinskaja Julia Redkina Anastassia Savkovitš Aina Savolainen Polina Semjonova Elvira Zamahhova Anna Zubanova Svetlana Voitehhovitš
FILOSOOFIA
Martin Aher Jaak Ilomets Roope Mikko Juhan Rotko Miina Saarna
GERMAANI-ROMAANI FILOLOOGIA
Inglise keel ja kirjandus
Liina Aavik Reni Aunison Daria Bahtina Jevgenia Gevlo Anneli Hallaste – <i>cum laude</i> Taavi Ilp Karin Fiona Ilves Liivi Karpištšenko – <i>cum laude</i> Meryt Kender Katrin Kimmel Margit Korbe Keit Korbits Mari Kurig Karin Kull Rasmus Kull Maarja Leola Kati Lepajõe Kristin Lokko Helena Loorents Triin Maarand Sigrid Maasen – <i>cum laude</i> Mari-Liis Muiste Helena Niidla Siim Nikopensius Pille Põiklik – <i>cum laude</i> Evelin Rungi Leida Sepp Jaanus Sprenk Anastassia Žmarjova Jaanus Tamm Timo Tammekänd Airi Teider Kärt Vahtramäe Liina Vahtras Elin Viigimets Jana Vnogradova Nele Väär Taivi Õigus – <i>cum laude</i>
Klassikaline filoloogia
Laura Allak Kristi Paavel Egle Taklai – <i>cum laude</i>

Elle Vaht Maris Valtin
Romanistika
Gloria Arutjunova Kadri Põlluveer Mari Sarapuu Susanna Sarv
Saksa keel ja kirjandus
Marina Gudkova Külliki Ilus Kadri Jalakas Leana Kiik Katri Kivilaid Lii Lang Kadre Lauri Leo Lindman Merili Martinson Klaarika Marton Marianna Mürsepp Sven Padjus Maili Pant Marika Pihel Kadri Pitkäärt Marika Poola Reet Raidma Robert Raudsaar Küllike Toome Enel Vaht Kadri Voormansik
Skandinavistika
Lilia Blixt Triin Kallas Mart Kuldkepp – <i>cum laude</i> Anneli Kõressaar Andres Mutso Evelin Nõmmiste Katrin Rüütel Kaire Saul Maarja Seinas Grete Solnask Elisabeth Tamm Kristi Tinkus Marit Vahtramäe
KIRJANDUS JA RAHVALUULE
Kairi Jets Auri Rebecca Jürna Karin Kiisk Kai Kuusik Agni Lass Kati Taal
MAALIKUNST
Maria Arusoo Ksenia Jedomskihh Kadri Kaarlõp Andrus Raag Janek Ruus
VEENE JA SLAAVI FILOLOOGIA
Irina Andruško Alina Bobõleva Svetlana Drozdova Olga Golubeva Marina Košeleva Valentina Lai Viktoria Petrova Regina Proskura Janika Stets Alisija Tšekada Katarina Tširkina
MAGISTRIÕPE
AJALUGU
Svetlana Karm Tiiu Kreegipuu Kaja Kumer-Haukanõmm Pearu Kuusk Lea Kõiv Kaido Laurits Olev Liivik Terje Lõbu Erika Pedak Milvi Martina Piir Ingrid Sakh
EESTI JA SOOME-UGRI KEELETEADUS
Tiina Alekõrs Svetlana Godovnikova Marju Ilves Kati Kio Helen Koks Natalia Koshpaeva Helen Nigol Kati Pedaja + õpetajakoolitus Kerli Puna Raili Rimmelg Kathy Sarapuu Mari-Epp Tirkkonen Tuuli Tuisk Helena Uleksin Inesa Žogota
GERMAANI-ROMAANI FILOLOOGIA
Merike Jürna Annika Kuuse Merike Ristikivi Kärt Rummel Kristel Ruutmets Hiie Saumaa
Kirjalik tõlge
Merike Eckle

Kairit Kaur Marika Lever Ille Pöder Irja Toots Kristel Weidebaum
Konverentsitõlge
Annika Kupits Mairika Musting Kristi Pöder Jana Tali Kariina Tšursin
KIRJANDUS JA RAHVALUULE
Sven Karja

Mare-Mai Kõnno Talvo Pabut Stella Sägi
FILOSOOFIA
Tarmo Tirel
VEENE JA SLAAVI FILOLOOGIA
Kadi Ilves
AVATUD ÜLIKOOL
KULTUURIKORRALDUS
Katriin Fisch-Uibopuu Ülle Koppel Aivo Toomistu

Bioloogia-geograafia-teaduskond

BAKALAUREUSEÕPE (4 A)
Bioloogia
Mai-Liis Alaru Merit Barkala Maarja Jaanits Jelena Keerd Kairi Kikas Erki-Heiki Meerits Rein Nellis Renno Nellis Eva-Liisa Orula Kristi Punson Kristina Rivis Margo Saaremets Maarja Samel Kersti Sõgel Sirli Uibopuu
Geograafia
Olle Järv Anne Jääger Birgit Kaasik Laili Kannel Ragnar Kapaun Kristiina Karu Kairi Kivi Ave Liivamägi Karin Lilla Silja Mall Kadri Mell Mari Nuga Ederi Ojasoo Vivian Pajur Merli Palmik Kadri Pau Piret Pumm Ivari Rannama – <i>cum laude</i> Pille Rossi Age Sild Kristina Sohar Maarja Unt Ülle Vannas
Geoloogia
Anna-Liisa Kalberg Kristel Kirsis Liisa Nõges
Geenitehnoloogia
Tuuli Mets Meelis Olev Toomas Sepp
Keskkonnatehnoloogia
Maris Aleksašin Margen Ivask Tea Jänes Jaanika Lilienberg Triin Suur Mari-Liis Štrik Tambet Tamm
DIPLOMIÕPE
Loodusteaduste õpetaja põhikoolis
Viia Haller Katrin Jõgeva Tea Korela Hele Kroon Kaja Maripuu Polina Novak Ilvar Oja Siret Piir Merle Pähn Kristi Rannula Aive Taur Tiina Toomeoks Kaidi Vister
ÕPETAJAKOOLITUSE KUTSEAASTA
Laili Kannel Kersti Kaplinski Gaily Kivi Marju Korsten Ave Liivamägi Kristi Punson Siiri Silm Dmitri Teperik
BAKALAUREUSEÕPE (3 A)
Bioloogia
Jaanika Akmentin

Aljona Davõdova Evelyn Eensoo Anastasia Fedorenkova Helen Gottlob Kristiina Hallaste Jekaterina Ivanova Juta Jaama Jarmo Jaanus Julia Jakovleva Jekaterina Jutkina Karen Kanniste Mari-Liis Kasak Keiu Kask Marina Klementjeva Katrin Kolnes Karin Kruus Triin Laisk Karoliina Liiv Merike Linnamägi Iris Murumägi Marina Nõmm Kaili Orav Jens-Konrad Preem Signe Pruul Piret Põiklik Sergei Põlme Külliki Püvi Mario Saare Karin Saun Helena Sepman Kadi Türk Laura Vent Rainis Venta Olga Veressova
Geograafia
Tanel Jairus Ragne Kasesalu Rasmus Kask Kadri Kiis Mari-Liis Lamp Kaarel Linder Marko Lodjak Mihkel Meidla Marika Mäemets Mari-Liis Nikopensius Margo Perend Raido Roop Mariliis Rõõmussaar Eveli Sisas Lenel Zimdin Nele Tiiman Sander Tint
Geoloogia
Mikk Gaškov Kairi Hõlpus Katrin Kivioja Martin Liira Erki Männiste Kristjan Rooni Kirstjan Rooni
Geenitehnoloogia
Olesja Bondarenko Kadri Juhkam Kaie Kirotar Helena Lasner Jelena Lašmanova – <i>cum laude</i> Aive Liiv Aivi Lillemaa Katren Mikkel Diana Moor Keiu Paapsi Helen Pelt Margus Putku Katrina Saar Pille-Riin Sarv Helena Sork Vitali Svitškar Anna Štšerbakova Maili Zimmermann Pille-Riin Tamjärv Anu Tammiste – <i>cum laude</i> Kadri Toome Andres Veidenberg Veiko Voolaid Liisi Võsa Kaido Värbu
Keskkonnatehnoloogia
Arnika Kajaste

Ulla Kaur	Hedi Laursoo
Kaspar Kolberg	Madli Linder
Riina Kruberg	Kaja Loodla
Kadi Liesment	Hannes Luidalepp
Kristel Maasikpalu	Merly Malva
Margot Mars	Kati Meerits
Eneli Nagel	Pille Metspalu
Merli Nagel	Riho Mõtlep
Sirli Rebane	Maris Mägi
Annette Sedman	Triin Mõlter
Kristel Turja	Oliver Parrest
Timo Uustal	Hedi Peterson
MAGISTRIÕPE (4+2)	
Tsipe Aavik	Maria Pöllupüü
Neve Albre	Jaan Pärn
Leeli Amon	Reet Rannik
Anu Aun	Kai Rausalu
Kärt Denks	Maris Roht
Rya Ero	Johanna Roostalu
Marina Grigorova	Karin Räägel
Kadri Haamer	Pauli Saag
Kristjan Herkül	Marina Semtšenko
Celia Hirmo	Siiri Silm
Georgi Hudjašov	Kaido Soosaar
Jaanika Hõimra	Nele Tamberg
Andres Ideon	Veronika Tammekivi
Anna Iofik	Alis Tammur
Jaanis Juhanson	Kairi Tarassova
Ago Kaasik	Mariliis Tark
Martin Kadai	Age Tats
Heikki Kalle	Margit Teller
Helen Karu	Kaidi Tilk
Martin Kesler	Kairi Toming
Kedy Kivirand	Tiina Tosens
Paula Ann Kivistik	Madis Tõns
Ene Kook	Jane Türbsal-Trolla
Helle Koppa	Eneli Vahar
Marju Korsten	Janek Valge
Kaarel Krjutškov	Ervin Valk
Kristel Kutsar	Katrin Viigand
Margit Kõiv	Katrin Viikov
Mardo Kõivomägi	Krista Viita
Triinu Kõressaar	Egle Vulla

Füüsika-keemiateadus-kond

BAKALAUREUSEÕPE (4 A)	Keemia
Füüsika	
Ain Borodin	Mihhail Fessai
Margus Härk	Irja Helm
David Niinepuu	Merit Huopola inen
Olga Solntseva	Vladislav Ivaništšev – <i>cum laude</i>
Margus Sootla	Aleksandr Kirpu
Keemia	Rain Koha
Andrei Litvinjuk	Anneli Kruve – <i>cum laude</i>
Triinu Maidla	Rainer Küngas – <i>cum laude</i>
Maikki Moosus	Darja Lavõgina – <i>cum laude</i>
Geven Piir	Roman Lilleorg
Margo Plaado	Sergei Mahhov
Materjaliteadus	Kaili Nõu
Maili Kaare	Mari Oraste
Egon Lehes	Anari Pabort
Vilho Meier	Kaiti Pukki
Keskkonnatehnoloogia	Riin Rebane – <i>cum laude</i>
Roman Belov	Siret Saarsalu
Tiit Kaasik	Lauri Sikk
Riin Kutsar	Merli Sikk
Kät Möttus	Eva Roos Sildre
Sirli Papstel	Dmitri Solntsev
Küllike Saar	Stanislav Tomingas
DIPLOMIÕPE (4 A)	Materjaliteadus
Loodusteaduste õpetaja põhikoolis	
Sille Allik	Ragne Auling
Liina Arman	Aleksei Barulin
Lilia Heinsoo	Kelli Keevend
Meelis Koll	Siim Kinnas
Raido Koppel	Katre Koolman
Aiva Ladva	Kristjan Kübar
Aira Ojala	Mariana Naaber
Priit Piirsalu	Ivan Netšipailo
Veronika Sarakvaša	Viljar Palmre
Geil Siim	Gailit Rohula
Airi Toit	Liis Seinberg
Raili Toom	Jevgeni Šablonin
Asta Tsiirp	Mari Šavel
ÕPETAJAKOOLITUSE KUTSEAASTA	Anna Šugai
Triinu Maidla	Janno Torop
Terje Raudsepp	Madli Uin
BAKALAUREUSEÕPE (3 A)	Liis Vitsut
Füüsika	Infotehnoloogia
Meelis Eller	Andres Apevalov
Mihkel Kama	Heilo Altin
Mihkel Kree	Ailar Arak
Ivar Kuusik	Holger Biene
Siim Pikker	Ljubov Feklistova
Marje Prank	Kirill Frolov
Allan Puusepp	Martin Grünberg
Mihkel Rähn	Mihkel Hõbe jõgi
Kristjan Tamm	Jaas Ježov
Rainer Vabamäe	Karl Kruusamäe
Aigar Vaigu	Tarvo Kärberg
	Magnus Leppik
	Helmet Lokk
	Ivo Malm
	Kristjan Meister
	Joosep Meus
	Ahto Metting
	Marko Peterson
	Aapo Prii – <i>cum laude</i>

Indrek Priks	Heli Valtna
Nevil Reinfeldt	Urmas Vesi
Ivan Sidorov	Artjom Vargunin
Vahur Teppan	Keemia
Natalja Tihhanovskaja	Nadežda Aleksejeva
Raido Türk	Kaili Anier
Tanel Uudeberg	Ilona Faustova
Alar Vares	Laura Herm
Kaupo Voormansik	Kristelle Kaarmaa
Keskkonnatehnoloogia	Ksenija Kisseljova
Anu Arak	Marju Kleemann
Olga Buhvestova – <i>cum laude</i>	Marko Kullapere
Eva-Stina Kerner	Lauri Lipping
Kaisa Kesanurm	Urve Paaver
Reet Kivisild	Inga Ploomipuu
Kristel Kubi	Terje Raudsepp
Noeela Kulm	Reet Reinart
Margit Miller	Tavo Romann
Liina Nurk	Villu Ruusmann
Hlie Nõlvak	Liis Siinor
Kristiina Räst	Vladimir Stepanov
Anu Saaremets	Angela Vaasa
DIPLOMIÕPE (3 A)	Keskkonnatehnoloogia
Infotehnoloogia	Siret Kapak
Kristjan Kuusik	MAGISTRIÕPE (3+2)
MAGISTRIÕPE (4+2)	Infotehnoloogia
Füüsika	Risto Rahu
Kadri Isakar	Kultuuriväärtuste säilitamine
Julija Ivlijeva	Eve Keedus
Lennart Neiman	Kaie Kukkk
Meelis-Mait Sildoja	Külli Must

Aigar Vaigu, kes on üks füüsika teadusbussi meeskonna ak-tiivne liige, lõpetab füüsika bakalaureuseõppe.

ERGI PROMMIK

Haridusteaduskond

BAKALAUREUSEÕPE (5 A)	Kasvatusteadused
Eripedagoogika	
Kadri Hummal	Külli Hiir
Monika Hännilane	Kertu Kallas
Annika Ikkonen	Elina Kesvatera
Kadi-Liis Kallus	Aigar Koov + politoloogia
Anne-Liis Kalpus	Kadri Linder
Katrin Kisand	Astra Looga
Pille Kriisa	Riin Massur
Liisi Kärsin	Triin Möller
Ilona Lass	Taavi Ohakas
Riina Mandel	Külli Oja
Maret Mesipuu	Liis Pariis
Kairit Pahk	Pille Pilberg
Kaarin Peet	Urve Sarv
Egle Püvi	Olga Savik
Maret Sildala	Kaie Suits
Riina Tomingas	Ly Ziugov
Mitte-eesti õppekeelega põhi-kooli eesti keele ja kirjanduse õpetaja	Mari Tikerpuu
Maris Djomina	Katrin Tõnson
Kadi-Ly Jaansalu	Piret Tõruke
Viktoria Kuznetsova	Merike Undrits
Natalja Polonskaja	Liina Valdmann
Siret Saaremets	Els Varblane
Olga Titova	Kristi Veelmaa
DIPLOMIÕPE	Gerta Vister
Klassiõpetaja	
Ene Aigro	
Valentina Hmeljuk	
Kristel Pruss	
Riinika Rosanov	
Ülle Saluäär	
Muusikaõpetaja	
Malle Pisarev	
BAKALAUREUSEÕPE (3 A)	
Eripedagoogika	
Margit Aigro	
Sirli Alusalu	
Marina Balkashina	
Sirle Kaljend	
Karin Kobolt	
Nadezhda Kuzenkova	
Heli Laan	
Annika Labent	
Marja-Liisa Mailend	
Eda Muts	
Annlis Nurk	
Triin Piip	
Jelena Popova	
Kadri Püüa	
Riina Ruul	
Anneli Saat	
Keiu Sommerman	

Sirli Tamm	Krista Kõlli
Janne Traumann	Eda Odar
Terje Väikmann	Peep Tobreluts
Haridusteadus (humanitaarained)	Veera Tšertilina
Rait Aviste	Eve Siimus
Hanna Kruusamägi	Niina Smirnina
Maris Luhamets	Erich Virk
Helene Pehlak	BAKALAUREUSE- JA MAGISTRI-ÕPPE INTEGREERITUD ÕPPEKAVAD
Haridusteadus (reaalained)	Klassiõpetaja
Marge Jänes	Signe Anton
Reet Kurvits	Eve Aoveer
Ulla Kütts	Leena Edula
Grete Lastauskas	Aune Hanschmidt
Kristi Lõbu	Silja Heinsalu
Liina Riitsaar	Helen Henno
Kaili Tenn	Anu Jõgiaas
Haridusteadus (loodusteaduslikud ained)	Mari-Liis Kalmus
Andres Ariva	Heidi Kodasma
Helis Hani	Kädi Krillo
Piret Kankar	Kaie Käär
Lauri Kübarsepp	Angelina Kõrvits-Pai
Gloria Leppin	Mariann Laius
Merje Punder	Ulvi Liivamägi
Ingrid Raudsepp	Ülle Liivaoja
Tiia Raudsepp	Marika Lõhmus
Piret Sepma	Anneli Lööke
Karin Sonts	Ave Nigol
Ave Täär	Ilona Olm
Kutseõpetaja	Terje Peets
Elika Raal-Kikas	Kaidi Peiker
Indrek Saar	Sirli Pern
Ott Sepp	Rutt Maria Pertmann
Anneli Suvi	Kaire Pettai
Muusika	Imbi Praakle
Aigi Avi	Piret Raig
Kaisa Holm	Valve Raudmäe
Anneli Koppel	Riina Rüütel
Svetlana Kuzmenko	Tuuli Saksa
Jelena Lvova	Evelin Sarapuu
Merrit Otsing	Liia Severin
Koolieelse lasteasutuse õpetaja	Esta Toomsoo
Piret Eensoo – <i>cum laude</i>	Marje Utsal
Kersti Ilves	Muusikaõpetaja
Pille Jürimäe	Aive Alavere
Tiiu Kahar	Merike Allik
Ly Kala	Marlene Grudkina
Tiina Kaljumäe	Irja Hark
Kaire Keerberg	Janika Jakobson
Piret Kerge	Liia Koorts
Ülle Krigulson	Eve Kuusk
Tiina Kurg	Tiina Lõhmussaar
Elle Kärgenberg	Riina Oeselg
Kerli Käärt – <i>cum laude</i>	Mare Talve
Merje Laul	Sirje Vasmann
Liis Lukke	Kätlin Virgo
Helina Matusorg	Astra Volkov
Anneli Oper	MAGISTRIÕPE
Helliki Ots	Eripedagoogika (teadusmagister)
Tiina Pern	Merli Tamtik
Raigi Piht	Koolikorraldus (kutsemagister)
Maila Rajamets	Olga Ivanova
Triin Rein	Sirje Jakobson
Marja-Liisa Schmidt	Kuldar Kiho
Tuuli Taavet	Tiiu Krist
Signe Tamberg	Piret Kärtner
Maire Toomemets	Väino Mannermaa
Eve Tõnissoo	Tõnis Männiste
Milja Udras	Marianne Olbrei
Kristi Vasser	Kadri Paal
Liana Vihm	Tiina Peterson
Marika Viilol	Valdek Rohtma
ÕPETAJAKOOLITUSE KUTSEAASTA	Raili Sirg met s
Inimeseõpetuse õpetaja	Marike Uusjärv
Maret Männik	Signe Vanker
Karin Oinberg	Heikki Veinimäe
Annika Toivi	Tiina Viin
Aliis Vene	Pedagoogika (teadusmagister)
Tehnikaõpetaja	Ülle Tillmann
Annika Ennok	
Ene Jaigma	

Kehakultuuriteadus-kond

BAKALAUREUSEÕPE (4 A)	Liikumis- ja sporditeadused
Füsioteraapia	
Rena Aab	Janno Jõela
Natalja Ivanova	Helen Jõesaar + õpetajakoolitus
Kadri Kaarna	Piret Klade
Karin Kangur	Tiina Pruulmann
Mirja Kumm	Annika Raidla
Maidu Laht	Steven Saaristu
Liubov Lebedeva	ÕPETAJAKOOLITUSE KUTSEAASTA
Aljona Lutovinova	Gümnaasiumi kehalise kasva-tuse õpetaja
Ines Malmberg	Maris Erlang + terviseõpetuse õpetaja
Maarika Maurer	Inga Hallikma + terviseõpetuse õpetaja
Kairi Papstel	Meida Karm
Elli Pöder	Ain Karutoom
Elerin Raadik	
Lea Saapar	
Katrin Tagel	

Priit Kuusk + terviseõpetuse
õpetaja
Marko Liiva
Eero Metsvahi
Katre Pind
Katrin Pormeister + terviseõpe-
tuse õpetaja
Elina Pähn
Kerttu Rahe
Rain Ruuder
Kersti Vahur + terviseõpetuse
õpetaja
Tiiu Õunap

DIPLOMIÕPE
Treeninguõpetus ja spordi- juhtimine
Tim Matjus Natalia Smutnaja Kristjan Tiirik Jaanus Vislapuu
BAKALAUREUSEÕPE (3 A)
Füsioteraapia

Priit Ailt
Hanna-Liisa Ennet
Mari Haidak
Meelis Kubo
Veronika Lavrentjeva
Krete Ledis
Mirjam Liimask
Lauri Mengel
Elona Metsalu
Olga Nikitina
Rene Oruman
Liis Pilt
Anastasia Predko
Triin Pärn
Marit Riis
Rita Rõõmus
Eva Rüütel
Piret Rüütel
Rutt Saadjärv
Kersti Sepp
Hanna Sibul
Elena Smetanina
Cristina Tannenberg
Martin Toht
Signe Vaab
Liis Vasemägi
Gertrud Väravas
Kersti Üts

Kehaline kasvatus ja sport

Aleksandr Azanov
Inga Drobet
Kein Einaste
Mihkel Joosing
Kadri Jõgi
Jaanika Kaljuvee
Janika Kilk
Elena Kuznetsova
Alar Käosaar
Aivar Lankov
Ralf Lipp
Krislin Meema
Romet Mihkels
Grete Mäesalu
Tanel Ojaste
Mairit Paidra
Rain Peerandi
Robert Peets
Sergei Petuhhov
Dina Rösseva

Silvar Rückenber
Janar Sagim
Jaak Teppan
Taavi Toom
Chris Tõnning
Kaiti Uueni
Siim Vaher
Sille Vaiksaar
Nele Varendi
Rainer Vassiljev
Reti Väärt

MAGISTRIÕPE (4+2)
Liikumis- ja sporditeadused
Katrin Aasmäe Evelin Avi Vitali Djuško Kadri Kadak Katrin Klaup Piret Laus Karin Matsina Tuuli Mäeots Reet Palm Kristi Rembel Anneli Sikkut Ülle Utsal Vallo Vaher
AVATUD ÜLIKOOL BAKALAUREUSEÕPE (4A)
Liikumis- ja sporditeadused

Andres Burk
Annely Gubinski
Enda Kalm
Jelena Karpova
Merike Kippasto
Kätlin Liivrand
Inessa Maksimov
Marina Mihkra
Tiia Mänd
Tuulike Pajumets
Aivo Pärn
Peip Reedi
Marek Rästas
Tarmo Sepp
Laivi Valgepea
Kärt-Eha Viht

BAKALAUREUSEÕPE (3 A)
Kehaline kasvatus ja sport

Elina Ernits
Lilli Kangrumöldri
Kaia Karlep
Allan Kolpakov
Argo Kruusmägi
Kadri Kuusik
Etna Leppik
Andrus Möttus
Mari Pöder
Kaie Rehe
Signe Rõõpson
Liia Seppa
Kadri Taaleš
Tiiu Tamm
Janika Teervalt
Rita Tõkke
Leili Väisa

DIPLOMIÕPE
Treeninguõpetus ja spordijuhtimine
Kalev Heli Anna Katariina Kirjavainen Einar Suur

Olga Gerassimova
Karin Grents
Teet Haak
Kersti Harkmann
Siim Jakobson
Helina Jääger
Diana Karpova
Kätlin Keinast
Andres Klettenberg
Karin Klooster
Reelika Kodusaar
Marika Koolmeister
Kajali Kotsar
Egne Kupri
Liine Kupri
Vitali Kõllomets
Natalja Laaneots
Marin Lamesoo
Merit Leib
Kristina Lepp
Laura Leppik
Uku Liivamets
Ebe Lill

Kadri Lill
Oliver Lillestik
Marina Luik
Helene Lukke
Maarja Läänesaar
Rait Maasikas – *cum laude*
Ivar Malm
Eve Maspanov
Mikk Medijainen
Tanel Mehine

Mark Metsla
Liisa Muuga
Maarika Muuga
Valeria Mürsepp
Merili Nael
Jaanus Nestra
Terje Nooska
Ethel Nõmm
Piia Nämi
Annela Oona
Andres Osula
Edvin Parisalu
Tõnis Pechter
Evelin Peets
Perit Post – *cum laude*
Ingrid Prinsthal
Carmen Punnar
Maris Puustusmaa
Katrin Pärismaa
Pille Pärn
Mari Pärnamäe
Ragnar Raam
Siim Rahu
Taavi Raudsaar – *cum laude*
Marju Raudsepp
Kadri Raudvere – *cum laude*
Laura Raus
Tuuli Reisberg
Eveli Reitalu – *cum laude*
Liina Rohila
Piret Ruuder
Janek Saluse
Sven Sarapuu + ajakirjandus ja
suhtekorraldus
Enely Schneider
Jane Schneider
Tauno Sild – *cum laude*
Olav Suurkask
Dmitri Želnovatõi
Elke Tamm
Natalja Tšikova
Pille-Riin Tõlgo
Margit Vaaks
Anna Vaasma
Nele Valkenklau
Birgit Valo
Anu Varblane
Brit Veidemann
Maili Vinn
Eliis Virves
Maria Välja

AVATUD ÜLIKOOL DIPLOMIÕPE
Ärijuhtimine
Kristiina Antje Liia Guitor Merle Hints Tiit Laur Silleriin Liigmann Maret Maruste Andres Paas Kati Pintmann Tiit Reha Eda Sikk Priit Tamme Marge Targama Tiia Teesalu-Uibo Taavi Trola
AVATUD ÜLIKOOL BAKALAUREUSEÕPE (3 A)
Majandusteadus

Arnold Albert
Kristjan Andre
Merle Järv
Madis Kipper
Valdo Kivimägi
Eda Konts
Sigrid Korjus
Aive Kurvits
Elle Kõiv
Risto Kõrgesaar
Merike Käver
Kadri Laanpere
Tõnu Muru
Urmo Murumäe
Evali Mülts
Ülvi Nool
Mare Pallon
Ave Ploomipuu
Katre Pukk
Reet Romanov
Jaana Sepp
Annika Toom
Karin Varikmägi
Maie Värton

AVATUD ÜLIKOOL BAKALAUREUSEÕPE (3 A)
Majandusteadus

Arnold Albert
Kristjan Andre
Merle Järv
Madis Kipper
Valdo Kivimägi
Eda Konts
Sigrid Korjus
Aive Kurvits
Elle Kõiv
Risto Kõrgesaar
Merike Käver
Kadri Laanpere
Tõnu Muru
Urmo Murumäe
Evali Mülts
Ülvi Nool
Mare Pallon
Ave Ploomipuu
Katre Pukk
Reet Romanov
Jaana Sepp
Annika Toom
Karin Varikmägi
Maie Värton

Matemaatika-informaa- tikateaduskond

BAKALAUREUSEÕPE (4 A)
Matemaatika
Veiko Lehto Inga Mehide

AVATUD ÜLIKOOL
Ärijuhtimine (kutsemagister)
Siim Kallast Katrin Kapper Alvar Kaur Tarmo Kinkar Ivi Koobas Eve Leppik Ando Lipp Anne-Marika Maschorov Annika Netse Krista Põldaru Kai Realo Urmas Roots Imbi Saar Merilin-Siret Sahku Sulev Schasmin Ivo Volt Ljubov Ööpik Ivi Õunapuu
MAGISTRIÕPE(3+2)
Majandusteadus

Maaja Andrejeva
Helen Aria
Reino Bürkland
Kristi Hörrak
Anneli Härm
Marge Jõesoo
Eve Kirs – *cum laude*
Klaire Kuusk
Kaie Kälviäinen
Kristjan Laja
Darja Lunina
Jaak Muug
Aire Ojandu
Gerda Pagi
Marek Paju
Mai Palmipuu
Kaire Palm
Anu Pedosk
Maarja Peegel
Ellu Roosioja
Enel Sintonen Barbo
Sami Sintonen
Mart Veskimägi

Ärijuhtimine

Kaisa Hagi
Reet Kermas
Anneli Männapsoo
Aivar Lai
Margit Oja
Kadi Palla
Maive Sein
Merit Siivak
Tiina Terasmaa
Karin Tiisler
Terje Urb
Jaanus Vahesalu

Strateegiline juhtimine

Eve Fink – *cum laude*
Indrek Luukas
Peeter Mehisto – *cum laude*
Oleg Svaikovski
Tonis Vajakas – *cum laude*

**Ettevõtluse ning tehnoloogia
juhtimine**

Jaanus Jakimenko
Gerri Kodres
Madis Kull
Jaak Laineste
Kristi Männik
Allar Oja
Kaur Parve
Aleksi Udatšnõi
Raul Vahisalu

MAGISTRIÕPE (4+2)
Majandusteadus (teadusmagister)
Kaire Aarna Liis Elmik Gerli Hämmal Helje Jõgi Hanna Kanep Liis Kraut Andres Kuusk Indrek Kuusk Anne Lauringson Oliver Lukason Lembi Noorvee Alari Paulus Kadi Peets Marit Priinits Annika Paabut Keit Trumm Katre Valgma Kristina Värno

Kadri Kuus
Reina Käärik
Jüri Lutsius
Ago Meister
Egert Pani
Sven-Erik Petermann
Oleg Petšjonkin
Janar Rahumeel
Anita Räim
Vadim Vohmjanin

BAKALAUREUSEÕPE (3 A)
Matemaatika
Oliver Ait Mari-Liis Kadak Lennart Kitt Oleg Košik – <i>cum laude</i> Aleksi Lissitsin – <i>cum laude</i> Peeter Puusemp Ago-Erik Riet
Informaatika

Aire Aasoja
Maile Adamson
Lidija Agen
Julia Aleksejeva
Taavi Duvin
Virge Enop
Ants Isak
Karin Jõgi
Kadri Kajaste
Mait Kommusaar
Diana Korsmik
Indrek Kriisa
Margo Kuslap
Anna-Liisa Laiapea
Annika Lass
Ilja Livenson
Maria Lorents
Maarja-Liisa Natus
Rauno Ots
Taavi Pehme
Tarvi Pillessaar
Andrei Porõvkin
Lauri Rätsep
Eneli Sutt
Ave Štein
Tanel Talvik
Ain Uljas
Mait Vaiksaar
Pavel Vohmjanin
Jürgo Väli

Matemaatiline statistika

Kadri Kanarbik
Kati Kukk
Reeni Kuus
Aldo Mäsak
Heleri Narusk
Elis Paas
Helerin Rannala
Maria Sarv
Marek Tooming
Karolin Toompere
Merili Umbleja
Natalja Vassiljeva

Infotehnoloogia

Helmer Aaviksoo

Karli Kirsimäe
Anti Kivi
Evari Koppel
Andrei Kortšak
Imre Liivamets

DIPLOMIÕPE
Infotehnoloogia
Maksim Boiko Aigar Märks Martin Sasi Alla Skripnitšenko Jevgeni Žukov
Rakendusinformaatika
Kristel Kindsiko

ÕPETAJAKOOLITUSE KUTSEAASTA
Viktoria Deputat Külli Jesmin Katrin Jõgi Erli Kontkar Tatjana Kornejeva Katre Paabo Peep Põldmaa Allan Randlepp Raivo Reinart Diana Rožkova Hiie Taniloo Epp Tiitsus Kristel Tuisik Tanel Tärkla Kerli Vahi Marianna Vares Irina Vesi

MAGISTRIÕPE (4+2)
Matemaatika
Helle Hallik Maksim Ivanov + õpetajakoolitus Aile Jair + õpetajakoolitus Tiina Kraav Kerli Orav-Puurand + õpetaja- koolitus

Informaatika

Emilia Käsper
Jüri Reimand
Andres Teder
Vesal Vojdani-Ghamsari

Matemaatiline statistika

Olga Gorjajeva
Mihhail Juhkam

Rakendusstatistika (kutsemagister)
Anna Bileva Jüri Kuusik
Finants- ja kindlustusmate- maatika (kutsemagister)
Anu Vilu

MAGISTRIÕPE (3+2)
Informaatika
Deniss Sudak
Infotehnoloogia
Taavi Dovnar

Sotsiaalteaduskond

BAKALAUREUSEÕPE (4 A)
Ajakirjandus
Julia Dadon Anna Gudõm Jani Heikkilä Anastassia Ištšanova Denis Kavinov Kirill Krabu Lauri Levo Anait Mesropjan Kadri-Liis Rebane Merike Taal Liliana Vasilieva Vidrik Võsoberg
Avalikkussuhted ja teabekorraldus
Allan Adojaan Karin Kahre Pihel Kutsar Heiki Pant Kati Tamm

Avalik haldus

Marja-Liisa Alop
Liisa Aru
Veera Bitkova
Marion Kaimer
Ranol Kaseväli
Lauri Kinkar
Kaarel Kurm
Kristiina Käärik
Merle Külv
Lars Laanep
Paavo Pauklin
Angeelika Põldaru
Oliver Rist
Andreas Sepp
Veiko Tell
Silver Traat
Eero Vanaale

Politoloogia

Klaus-Amandus Jõgi
Martin Järv
Külliki Kübrasepp
Mart Laatsit
Ilmar Mihkelsoo
Kalvi Noormägi
Rudolf Osman
Mehis Pärn
Mihkel Randrüüt
Raul Ranne
Mihkel Solvak
Liisa Tallinn
Priit Vinkel
Mihkel Värton

Psühholoogia

Epp Eller
Endel Hango
Panu Helle
Merlin Kanter
Siru Karjalainen
Anna Karoliina Koskela
Kairika Kärsna
Kaarel Lippus
Margit Merimaa
Lauri Pihkva
Kaili Ploom-Zilmer
Sirje Salmar
Triin Ulla

Semiootika ja kulturoloogia

Allar Alas
Ege Ello
Kristjan-Jaak Kangur
Kaili Klopets
Eva Kübar + ajakirjandus
Madli Maruste
Kadri Masing
Triin Paaver
Katre Pöder
Liisa Sõmersalu
Kaidi Tago

Majandusteaduskond

BAKALAUREUSEÕPE (4 A)
Ettevõttemajandus
Mirjam Boiko Ardo Hanschmidt Raivo Kelp Margus Kiss Vladimir Kljain Murel Merivee Marko Nuuma Tsatur Ovanessov Andrus Pikk Heidi Plumberg Kadri Ratassepp Diana Safoškina
Rahvamajandus
Jane Ennok Valeri Kevlitš Sven Lehemets Lauri Liivamägi Kristo Piiraja Ringo Raudvee Liisi Vaga
BAKALAUREUSEÕPE (3 A)
Majandusteadus
Kristo Aab Katrin Abel Maria Ausmees Kristo Busch Marko Daljajev Svetlana Dmitrijeva Siim Espenberg

<div> <div> <div>Sotsiaaltöö</div> <div> <div>Helen Kaljuvee</div> <div>Denis Ostrovski</div> <div>Kadi Jaarma</div> </div> </div> <div> <div>Sotsioloogia</div> <div> <div>Pille Hillep</div> <div>Keit Karemäe</div> <div>Kadri Saskia Keskspaik</div> <div>Anu Lepik</div> <div>Indrek Soidla</div> </div> </div> </div>	<div> <div> <div>Triin Ruus</div> <div>Helina Salme</div> <div>Henri Sepp</div> <div>Igor Tšurkin</div> <div>Riina Tõugu</div> <div>Lauri Veski</div> <div>Peeter Viigimets</div> <div>Maarja Voitka</div> <div>Vaike Võõbus</div> <div>Aare Värk</div> </div> <div> <div> <div> <div>AVATUD ÜLIKOOL</div> <div>BAKALAUREUSEÕPE (3 A)</div> </div> <div> <div>Ajakirjandus ja suhtekorraldus</div> <div> <div>Ketlin Beljajev</div> <div>Ivo Hunt</div> <div>Urmo Jaaska</div> <div>Annelis Jahilo</div> <div>Tiina Jurjeva</div> <div>Andero Kaha</div> <div>Kristi Kalmaru</div> <div>Maarika Kirikmäe</div> <div>Anari Koppel</div> <div>Silvia Kübar</div> <div>Tiiu Laks</div> <div>Susan Laura Luitsalu</div> <div>Hans Lõugas</div> <div>Jaanika Meier</div> <div>Maria Murumaa</div> <div>Gerrit Mäesalu</div> <div>Merili Nikkolo</div> <div>Brett Orloff</div> <div>Silvia Rand</div> <div>Priit Rum – <i>cum laude</i></div> <div>Marit Sillavee</div> <div>Heli Talinurm</div> <div>Kati Tarro</div> <div>Mailis Timmi</div> <div>Kristel Trolla</div> <div>Ene Tulp</div> <div>Airi Vettik</div> <div>Timo Vijar</div> </div> </div> </div> <div> <div> <div> <div>Psühholoogia</div> <div> <div>Indrek Heinla</div> <div>Kelli Hiio</div> <div>Martin Hiir</div> <div>Johannes Huilla</div> <div>Katriin Hunt</div> <div>Anni Kuusik</div> <div>Anne Mandel – <i>cum laude</i></div> <div>Jorgen Matsi</div> <div>Diana Promvalds</div> <div>Liisi Raidaru</div> <div>Piret Rebassoo</div> <div>Kalev Saar</div> <div>Elise Sass</div> <div>Anngret Sisask</div> <div>Imbi Suun</div> <div>Rein Zobel</div> <div>Ingrid Vilu</div> </div> </div> <div> <div> <div> <div>Psühholoogia</div> <div> <div>Ott Alemaa</div> <div>Ave Allik</div> <div>Kairi Apri</div> <div>Enn Ehrlich</div> <div>Liina Haring</div> <div>Aive Kuhi</div> <div>Kaia Kuppарт</div> <div>Speli Kõuhkna</div> <div>Anne-Ly Lutter</div> <div>Leho Läänsalu</div> <div>Aili Maar</div> <div>Ivi Mark</div> <div>Inga Möllits</div> <div>Kätlin Narusk</div> <div>Jana Saluoks</div> <div>Astrid Siilbek</div> <div>Margus Žuravljov</div> <div>Anu Tõniste</div> <div>Ivo Varts</div> <div>Anneli Velt</div> </div> </div> <div> <div> <div> <div>Riigiteadused</div> <div> <div>Triinu Kaljuorg</div> <div>Kadri Lepp</div> </div> </div> <div> <div> <div> <div>Sotsioloogia, sotsiaaltöö ja sotsiaalpoliitika</div> <div> <div>Helle Kuldmaa</div> <div>Kadri Kull</div> <div>Piret Kütt</div> <div>Anu Pungar</div> </div> </div> <div> <div> <div> <div>BAKALAUREUSEÕPE (4 A)</div> <div>Psühholoogia</div> </div> <div> <div>Birgit Erlemann</div> <div> <div> <div>Sotsiaaltöö</div> <div> <div>Maarja Aunap</div> <div>Helja Eomois</div> <div>Janis Jallai</div> <div>Merle Pahk</div> <div>Merle Priimäe</div> <div>Jaana Seemen</div> <div>Evi Veerme</div> </div> </div> </div> <div> <div> <div> <div>Sotsioloogia</div> <div> <div>Jaanus Elvre</div> <div>Urmас Heinmets</div> <div>Kristi Kallion</div> <div>Margus Koplimägi</div> <div>Kadi Kärtner</div> <div>Maris Sakson</div> <div>Kristiina Sau-Ek</div> <div>Helle Torm</div> <div>Avo Veske</div> </div> </div> <div> <div> <div> <div>MAGISTRIÕPE (4+2)</div> <div>Ajakirjandus</div> </div> <div> <div>Anneli Sihvart</div> <div> <div> <div>Avalikkussuhted ja teabekorraldus</div> <div> <div>Romek Kosenkranius</div> </div> </div> <div> <div> <div> <div>Meedia ja kommunikatsioon</div> <div> <div>Andres Jõesaar</div> <div>Maie Kiisel</div> <div>Veronika Makhtina</div> <div>Age Rosenberg</div> </div> </div> <div> <div> <div> <div>Avalik haldus ja sotsiaalpoliitika</div> <div> <div>Aleksandr Aidarov</div> <div>Merit Tatar</div> </div> </div> <div> <div> <div> <div>Politoloogia</div> <div> <div>Elvira Baranova</div> <div>Mirjam Allik</div> <div>Reelika Väljaru</div> </div> </div> <div> <div> <div> <div>Psühhologia (teadusmagister)</div> <div> <div>Tiina Kalda</div> </div> </div> </div> </div> </div> </div></div></div></div></div></div></div></div></div></div></div></div></div></div></div></div></div></div></div></div></div></div></div></div>	<div> <div> <div> <div>Maria Tamm</div> <div>Pirko Tõugu</div> <div>Andero Uusberg</div> <div>Annika Veldre</div> <div>Denis Matrov</div> <div>Kadri Kõiv</div> </div> <div> <div> <div> <div>Sotsiaaltöö</div> <div> <div>Liia Kilp</div> <div>Anu Möldri</div> <div>Evelin Orav</div> <div>Helena Purga</div> <div>Jane Põdra</div> <div>Kaddi Talts</div> <div>Triin Tarendi</div> </div> </div> <div> <div> <div> <div>Sotsioloogia</div> <div> <div>Katrin Kiisler</div> <div>Kristina Randver</div> <div>Helina Riisalu</div> </div> </div> </div> </div></div></div></div></div>	<div> <div> <div> <div>Kadri Soo</div> <div> <div> <div>MAGISTRIÕPE (3+2)</div> <div>Sotsiaaltöö ja sotsiaalpoliitika</div> </div> <div> <div>Ester Kaasik</div> </div> </div> <div> <div> <div> <div>AVATUD ÜLIKOOL</div> <div>MAGISTRIÕPE (4+2)</div> </div> <div> <div> <div>Avalikkussuhted ja teabekorraldus</div> <div> <div>Andrus Kluge</div> <div> <div> <div>Meedia ja kommunikatsioon</div> <div> <div>Maarika Saarna-Siimann</div> <div>Aet Truu</div> </div> </div> </div> </div> <div> <div> <div> <div>Sotsiaaltöö</div> <div> <div>Ingrid Kask</div> <div>Taisi Oesso</div> </div> </div> </div> </div></div></div></div></div></div></div></div>	<div> <div> <div> <div>Siret Luige</div> <div>Kristi Luik</div> <div>Pille Maidlas</div> <div>Veronika Mossov</div> <div>Heidi Niidassoo</div> <div>Monika Pipar</div> <div>Gea Puidak</div> <div>Reet Reimann</div> <div>Rutt Riitsaar</div> <div>Anneli Saarts</div> <div>Maarja Teekel</div> <div>Hellevi Tiimus</div> <div>Merike Tsimmer</div> <div>Lili Veesaar</div> </div> <div> <div> <div> <div>Sotsiaaltöö korraldus</div> <div> <div>Tiiu Alliksalu</div> <div>Epp Antson</div> <div>Aveli Eeskivi</div> <div>Kaire Kukk</div> <div>Elje Lindla</div> <div>Annaliisa Luidre</div> <div>Eeva Noni</div> <div>Mai Saar</div> <div>Tuuli Truupõld</div> </div> </div> <div> <div> <div> <div>Veeökosüsteemide majandamine</div> <div> <div>Avatud ülikool</div> <div>Marje Arder</div> </div> </div> </div> </div></div></div></div></div>	<div> <div> <div> <div>Kristi Kao</div> <div>Kaupo Kase</div> <div>Margrit Kärp</div> <div>Kaie Nuut</div> <div>Liina Pajusalu</div> <div>Hiie Põldma</div> <div>Raja Uustamm</div> </div> <div> <div> <div> <div>Majandusteadus</div> <div> <div>Hela Anier</div> <div>Sirli Hannus</div> <div>Helina Itter</div> <div>Margot Järvoja</div> <div>Tiia Kalnin</div> <div>Kai Käärid</div> <div>Christine Kübbard</div> <div>Andres Lelov</div> <div>Piret Lepik</div> <div>Eveli Lilleväli</div> <div>Kalli Mägar</div> <div>Riina Nõmmik</div> <div>Merle Paap</div> <div>Eve Põldemaa</div> <div>Erika Põldver</div> <div>Maarika Päss</div> <div>Merike Rooger</div> <div>Kristiina-Liisa Salus</div> <div>Toomas Teeväli</div> <div>Tuuli Tekko</div> </div> </div> </div></div></div></div>
---	--	---	---	---	--

Euroopa kolledž

<div> <div> <div>SOTSIAALTEADUSE MAGISTRI-ÕPE (EUROOPA ÕPINGUD)</div> </div> </div>	<div> <div> <div>Riina Poltan</div> <div>Natalja Neborjakina</div> </div> </div>
---	--

Türi kolledž

<div> <div> <div>PÄEVAÕPE</div> <div>Keskkonnateadus</div> </div> </div>	<div> <div> <div>Karmo Eesmäe</div> <div>Ingemar Kaju</div> <div>Marika Kütt</div> <div>Merike Laidvee</div> <div>Kärt Leppik</div> <div>Olev Mikkor</div> <div>Kaia Ojasoo</div> <div>Marju Pajumets</div> <div>Merike Pärtma</div> <div>Janno Randmaa</div> <div>Priit Rööp</div> <div>Krista Silbaum</div> <div>Inga Soop</div> <div>Riina Suursaar</div> <div>Siiri Tamm</div> <div>Einar Teesalu</div> <div>Margit Tennokene</div> <div>Rein Toimeteja</div> <div>Maarika Uprus</div> <div>Jaak Vaikna</div> </div> </div>
<div> <div> <div>AVATUD ÜLIKOOL</div> </div> </div>	
<div> <div> <div>Aigi Aavik</div> </div> </div>	

Pärnu kolledž

<div> <div> <div>STATSIONAARNE ÕPE</div> <div>Ärijuhtimine</div> </div> </div>	<div> <div> <div>Eha Audova</div> <div>Katrin Erm</div> <div>Anu Hiiuväin</div> <div>Kait Kaeval</div> <div>Mare Karotamm</div> <div>Katrin Karu</div> <div>Urmас Kikkas</div> <div>Bärbel Kohv</div> <div>Anu Kritt</div> <div>Aadu Kuusk</div> <div>Anne Kuusk</div> <div>Rain Kuusk</div> <div>Uudo Laane</div> <div>Viire Laur</div> <div>Ly Lehemets</div> <div>Rutmar Lohu</div> <div>Raili Mengel-Sünt</div> <div>Kaili Menšikov</div> <div>Erlend Merila</div> <div>Tarmo Merila</div> <div>Kaja Merila-Rommel</div> <div>Murel Muru</div> <div>Eve Mägi</div> <div>Lili Orel</div> <div>Tiiu Piske</div> <div>Martin Pütsep</div> <div>Kaire Rebane</div> <div>Evelin Reimann</div> <div>Nele Zaitsev</div> <div>Elme Tamm</div> <div>Liis Tattar</div> <div>Mati Terve</div> <div>Teet Tulver</div> <div>Andres Tõnismäe</div> <div>Ruth Tõniste</div> <div>Piret Vahtramäe</div> <div>Ruth Vare</div> </div> </div>
<div> <div> <div>Turismi- ja hotelliettevõtlius</div> </div> </div>	<div> <div> <div>Evelin Järvik</div> <div>Kairi Keller</div> <div>Marit Kivi</div> <div>Katrin Knoll</div> <div>Kairi Loik</div> <div>Maris Randmaa</div> <div>Kadi Rebassoo</div> <div>Jelizaveta Roždestvenskaja</div> <div>Helena Saarepuu</div> <div>Mirja Sibul</div> <div>Liis Viirand</div> </div> </div>
<div> <div> <div>Sotsiaaltöö korraldus</div> </div> </div>	<div> <div> <div>Epp Jürißson</div> <div>Kadri Kabanen</div> <div>Ireen Kangro</div> <div>Sigrid Kask – <i>cum laude</i></div> <div>Kristin Kurtna</div> <div>Triin Laats</div> <div>Käthlin Mikiver</div> <div>Merlin Mägisoo</div> <div>Kristiina Nurmeste</div> <div>Pilleriin Pajundi</div> <div>Annika Raadik</div> <div>Piret Rannastu</div> <div>Tõnis Room</div> <div>Mari Sepman</div> <div>Kaisa Sults</div> <div>Eve Talts</div> <div>Raimo Tamm</div> <div>Kersti Teeveer</div> <div>Signe Urgard</div> <div>Kristi Vender</div> </div> </div>
<div> <div> <div>Veeökosüsteemide majandamine</div> </div> </div>	<div> <div> <div>Margit Allmere</div> <div>Berit Bendi</div> <div>Mariana Danil</div> <div>Merike Härmsalu</div> <div>Carmen Illak</div> <div>Siivi Jõgi</div> <div>Aivi Järve</div> <div>Maarika Kaarepere</div> <div>Kristi Kadakas</div> <div>Hedli Kivilaan</div> <div>Liilika Kroon</div> <div>Krista Kull</div> <div>Triin Laanes</div> <div>Lenne Lilleste</div> </div> </div>
<div> <div> <div>AVATUD ÜLIKOOL</div> </div> </div>	
<div> <div> <div>Ärijuhtimine</div> </div> </div>	
<div> <div> <div>Kaire Aalmaa</div> </div> </div>	

<div> <div> <div>Siret Luige</div> <div>Kristi Luik</div> <div>Pille Maidlas</div> <div>Veronika Mossov</div> <div>Heidi Niidassoo</div> <div>Monika Pipar</div> <div>Gea Puidak</div> <div>Reet Reimann</div> <div>Rutt Riitsaar</div> <div>Anneli Saarts</div> <div>Maarja Teekel</div> <div>Hellevi Tiimus</div> <div>Merike Tsimmer</div> <div>Lili Veesaar</div> </div> <div> <div> <div> <div>Sotsiaaltöö korraldus</div> <div> <div>Tiiu Alliksalu</div> <div>Epp Antson</div> <div>Aveli Eeskivi</div> <div>Kaire Kukk</div> <div>Elje Lindla</div> <div>Annaliisa Luidre</div> <div>Eeva Noni</div> <div>Mai Saar</div> <div>Tuuli Truupõld</div> </div> </div> </div> </div></div>	<div> <div> <div> <div>Veeökosüsteemide majandamine</div> <div> <div>Avatud ülikool</div> <div>Marje Arder</div> </div> </div> </div> </div>
--	--

Narva kolledž

<div> <div> <div>BAKALAUREUSEÕPE</div> <div>Humanitaarained vene õppe-keelega põhikoolis</div> </div> </div>	<div> <div> <div>Eesti keel teise keelena</div> <div> <div>Anna Ditman</div> <div>Marina Šurupova</div> </div> </div> <div> <div> <div> <div>Alushariduse pedagoog</div> <div> <div>Anna Bajurova</div> <div>Jelena Junolainen</div> <div>Natalja Mihhailova</div> <div>Julia Ossipova</div> <div>Margarita Sigova</div> <div>Natalja Titova</div> <div>Marina Voitik</div> </div> </div> </div> </div></div>
<div> <div> <div> <div>MAGISTRIÕPE</div> <div>Humanitaarainete õpetaja vene õppekeelega põhikoolis</div> </div> </div> </div>	<div> <div> <div> <div>Jekaterina Dementšuk</div> <div>Julanta Ivaška</div> <div>Heidi Orav</div> <div>Valeria Petšenenko</div> <div>Natalja Zahharova</div> <div>Anna Vorobjova</div> </div> </div> </div>
<div> <div> <div> <div>AVATUD ÜLIKOOL</div> <div>BAKALAUREUSEÕPE</div> </div> <div> <div>Koolieelse lasteasutuse õpetaja</div> </div> </div> </div>	<div> <div> <div> <div>Olga Dubinina</div> <div>Pille Kekki</div> <div>Ülle Keparť</div> <div>Marina Konstantinova</div> <div>Veronika Kossenkova</div> <div>Marina Lobanova</div> <div>Ilona Murd</div> <div>Svetlana Ossõdtšenko</div> <div>Tiio Reisi</div> <div>Irina Skorohhodova</div> <div>Anna Šunkina</div> <div>Anne Tikoft</div> <div>Svetlana Veeber</div> <div>Polina Razguljajeva</div> </div> </div> </div>
<div> <div> <div> <div>Majandusteadus</div> </div> </div> </div>	<div> <div> <div> <div>Tiina Valdre</div> </div> </div> </div>
<div> <div> <div> <div>DIPLOMIÕPE</div> <div>Alushariduse pedagoog</div> </div> </div> </div>	<div> <div> <div> <div>Leena Gusseva</div> <div>Julia Popova</div> <div>Tatjana Stolfat</div> <div>Svetlana Svetlõšenko</div> <div>Irina Vasina</div> <div>Irina Volkova</div> </div> </div> </div>
<div> <div> <div> <div>Eesti keel teise keelena</div> </div> </div> </div>	<div> <div> <div> <div>Irina Janovitš</div> <div>Reet Lūmat</div> </div> </div> </div>
<div> <div> <div> <div>Sotsiaaltöö korraldus</div> </div> </div> </div>	<div> <div> <div> <div>Julia Aga</div> <div>Sergei Kassatski</div> <div>Anneli Kruberg</div> <div>Zinaida Kulp</div> </div> </div> </div>
<div> <div> <div> <div>Ärijuhtimine</div> </div> </div> </div>	<div> <div> <div> <div>Age-Ave Orgulas</div> <div>Metšislavas Tamberg</div> </div> </div> </div>
<div> <div> <div> <div>MAGISTRIÕPE</div> <div>Humanitaarainete õpetaja vene õppekeelega põhikoolis</div> </div> </div> </div>	<div> <div> <div> <div>Tatjana Flotskaja</div> <div>Julia Ivanova</div> <div>Jelena Jakovleva</div> <div>Regina Kaplina</div> <div>Margarita Koskinen – <i>cum laude</i></div> <div>Olga Malm</div> <div>Svetlana Moks</div> <div>Olga Orlenko</div> <div>Anu Tikerpe</div> </div> </div> </div>
<div> <div> <div> <div>DIPLOMIÕPE</div> <div>Põhikooli inglise keele õpetaja</div> </div> </div> </div>	<div> <div> <div> <div>Jevgenia Belova</div> <div>Maria Bontsevitš</div> <div>Irina Jagonen</div> <div>Anastassia Kadsina</div> <div>Olesja Kazeko</div> <div>Tatiana Malahova</div> <div>Julia Šaldova</div> <div>Anna Velitško</div> </div> </div> </div>
<div> <div> <div> <div>Põhikooli inglise keele õpetaja</div> </div> </div> </div>	<div> <div> <div> <div>Tatjana Fjodorova</div> <div>Jelena Špakauskas</div> </div> </div> </div>

ÕNNITLEME

Prof emer Lembit Allikmets 70

18. juunil tähistas 70. sünnipäeva kauaaegne arstiteaduskonna farmakoloogiaprofessor Lembit Allikmets, kes juhatas 30 aastat farmakoloogia kateedrit (instituuti).

Lõpetanud arstiteaduskonna 1960. a kiitusega, on ta läbinud kogu professoriks kujunemise ametiredeli. Allikmets on tuntud neuro-psühhofarmakoloogia koolkonna loojana – tema õpilastest on saanud kuus professorit. Allikmetsa sulest on ilmunud hulgaliselt õpikuid-käsiraamatuid. Olulised on tema teened dekaanina arstiteaduskonna arendamisel, nt üld- ja molekulaarpatoloogia instituudi rajamisel, biomeedikumi ehitamisel, kliinikumi rajamisel. 2006. a määrati Allikmetsale Eesti Vabariigi elutööpreemia

pikaajalise teadus- ja arendustegevuse eest.

Soovime juubilarile tervist ja jõudu edukaks tegutsemiseks ka edaspidi!

Kolleegid farmakoloogia instituudist

Pedagoogilise praktika aasta kokkuvõte

Pedagoogilise praktika läbisel aastal 70 praktikanti (va kolledžid ja eripedagoogid), neist 63 teaduskondadest ning 7 Eesti Maaülikoolist.

Praktika ja kutse aasta talituse peaspetsialisti Valdek Rohtma sõnul lähtuti pedagoogilise praktika läbiviimisel esimest korda õpetajakoolituse komisjoni eelmisel aastal heakskiidu saanud pedagoogilise praktika korraldusest. Tema sõnul astuti olulisi samme pedagoogilise praktika korralduse parandamise ja süstematiseerimise

suunas: «Valmisid voldikud üliõpilastele, praktikabaaside koordinaatoritele ja juhendavatele õpetajatele, ühtsed töövõtulepingu vormid juhendamistasu ja koordineerimistasu maksmiseks ning uuenenud leping pedagoogilise praktika läbiviimiseks raamlepinguvälistes asutustes».

Samuti tehti mitmeid ettepanekuid edaspidiseks. «Pedagoogiline praktika on õpilaste, üliõpilase, õpetaja ja õppejõu koostöö, mis eeldab kokkulepeid,» selgitas Rohtma.

ÕNNITLEME

70

Lembit Allikmets, arstiteaduskonna emeriitprofessor – 18. juuni

65

Inger Kraav, kasvatusteaduste dotsent – 21. juuni

60

Urve Pihlik, farmaatsia instituudi katsebaasi juhataja – 22. juuni

55

Kalle Karelson, spordifüsioloogia vanemteadur – 26. juuni
Enn Paris, sisevalvetöötaja – 27. juuni
Aasa Vassiljeva, majandusteaduskonna dekaadi sekretär – 18. juuni

50

Taimi Kalvet, kultuuriakadeemia teaduskorralduse peaspetsialist – 26. juuni
Urmas Lepner, üldkirurgia dotsent, õppetooli hoidja – 30. juuni
Ergo Nõmmiste, füüsika instituudi direktor – 27. juuni
Tõnu Pani, geoloogiamuuseumi varahoidja – 29. juuni
Jüri Pöld, riigi- ja haldusõiguse külalisprofessor – 21. juuni

45

Marika Eller, psühhofüsioloogia teadur – 21. juuni

Tiia Haldma, juhtimise ja turunduse instituudi vastutav sekretär – 22. juuni
Illar Leuhin, bioloogia didaktika lektor – 20. juuni
Aleksandr Ratmanov, majahoidja – 16. juuni
Eda Tamm, nakkushaiguste assistent – 27. juuni

40

Kaidi Ehamäe, Türi kolledži haldusjuht – 17. juuni
Jana Olak, lastestomatoloogia assistent – 23. juuni

35

Helen Asveit, õppekorralduse spetsialist – 28. juuni
Hannes Jukk, matemaatika didaktika assistent – 28. juuni

30

Alari Kajakas, kalabioloogia ja kalanduse osakonna vaatleja – 25. juuni
Kaarel Veskis, üldkeeleteaduse õppetooli laborant – 16. juuni

25

Anni Lüll, õppekorralduse spetsialist – 18. juuni
Maaaja Raudvee, kultuurihariduse osakonna õppejuht – 18. juuni
Rauno Salupere, üldkeeleteaduse õppetooli spetsialist – 28. juuni
Katrin Viikov, tehnoloogiainstituudi tehnik – 22. juuni

Viljandi kultuuriakadeemia

RAKENDUSKÕRGHARIDUSÕPE (4 A)

Huvijuht-loovtegevuse õpetaja

Merilin Kauksi
 Anu Linnamägi
 Kadi Maarand
 Anneli Meisterson
 Mari Paesüld
 Karin Parts
 Ursula Rahnik
 Meike Tomp

Kultuurikorraldus

Merje Kärsten
 Liina Luik
 Siija Soo
 Liina Vesiloik

Tantsukunst

Tatjana Golub
 Mai-Liis Haller
 Triinu Hurt
 Ave Jääger
 Revo Koplus
 Andre Laine
 Kerstin Mandel
 Triin Reemann
 Niina Rejeva
 Liisi Tilt

Teatrikunsti visuaaltehnoloogia

Annika Aedma
 Liivi Erala
 Anni Jõeas
 Kadri Karu
 Helen Padu
 Kerli Peterson
 Triin Rahnu
 Lii Vammus

Kirikumuusik-muusikaõpetaja

Eva Tolsa

Jazzmuusika

Dagne Eskor
 Marko Kask
 Taivi Mölder
 Silver Sepp

Pärimusmuusika

Raho Langsepp
 Kristjan Priks

Infoteadus ja dokumendihaldus

Siim Kanep
 Urmo Kiviselg
 Külli Kool - *cum laude*
 Olga Kudrjartseva
 Liana Laur
 Liina Lääne
 Kerli Peterson
 Katrina Pälsing
 Lilian Tukku

Raamatukogundus ja infoteadus

Kadi Altmäe
 Kairit Alver
 Aili Anderson
 Ille Edenberg
 Olga Haljaste
 Imbi Härson
 Merike Karolin
 Külli Kivi
 Jaanus Laidna
 Sirje Leini
 Liina Lelov
 Tiitu Lepik
 Laine Lindvest
 Siija Lorents
 Maret Lukken
 Eha Podgornova
 Marju Purgats
 Egle Sõmer
 Liina Tamm
 Rannet Tiivits
 Aira Tonka
 Teele Traumann
 Triin Tõnismäe
 Getlin Visnak

Rahvuslik tekstiil

Reelika Käär
 Kristina Libe
 Riin Oidekivi
 Malle Valli

Toimus uurimistöö eetika seminar

Täna lõpeb TÜ eetikakeskuse rahvusvahelise uurimistöö eetika seminar.

Seminaril vahendati teadmisi ja oskusi teaduslike projektide eetiliseks hindamiseks, eetikakomiteedes osalemiseks ning eetika õpetamiseks.

Õppuriteks olid Kesk- ja Ida-Euroopa maade teadla-

sed, õppejõududeks nii USA kui ka Euroopa teadlased. Tutvuti ka TÜ inimuuringute eetika komitee tööga.

Viimane avalik loeng algab täna kell 13.30. Selle peab dr Salla Lötjõnen Manchesteri Ülikoolist.

Seminar toimus USA Rahvusliku Terviseinstituudi (NIH) Fogarty keskuse granti toel.

KURSUS «ÄRIPLAAN»

TÜ Ettevõtluskeskus korraldab Tartu Spinno 2 projekti raames kursuse «Äriplaan».

Kursuse viivad läbi pikaajalise staažiga ettevõtja ja konsultant dots Tõnis Mets ning välisõppejõud Glamorgani Ülikoolist Inglismaalt. Kursuse töökeeled on inglise ja eesti keel. Maht on 32 akadeemilist tundi, millele lisandub iseseisev töö. Kursus algab viiendal õppenädalal ning välisõppejõudude tsükkel toimub 24 tunni ulatuses 9.–11. oktoobrini (ingl k). Osalemiseks registreeruda TÜ tudengitel ÕISIS, ainekood MJJV07.054, teistel huvitatutel registreeruda aadressil riin.prikk@mtk.ut.ee. Kursus on kõigile tasuta.

KAITSMISED

• kl 17 **Kristiina Renel** «Eesti linnade vanema puitarhitektuuri eesti-inglise valiksõnastik». Juhendaja Ilmar Anvelt, konverentsitõlke mag. Oponent Pilvi Rajamäe, MA.

21. juunil kaitsevad keemiahoo-nes Jakobi 2-430 doktoritööd:
 • kl 12 **Silvar Kallip** «Surface structure of some bismuth and antimony single crystal electrodes». Juhendaja prof Enn Lust. Oponentid prof Fritz Scholz (Greifswaldi Ülikool, Saksamaa) ja emeriitprof Vello Past;
 • kl 14 **Kristjan Saal** «Surface Silanization and its Application in Biomolecule Coupling». Juhendajad prof Ago Rinken ja dr Ants Lõhmus. Oponent dr Donats Erts (Läti Ülikool).

21. juunil kl 14 kaitseb Tiigi 78-119 **Merli Tamtik** magistratööd «Liitni-

misõnade mõistmis- ja moodustamisoskus 5–6-aastastel lastel». Juhendaja Marika Padrik, MA. Oponent Maigi Vija, MA.

21. juunil kaitsevad pedagoogika osakonnas Ülikooli 16-102 magistratööd:

• kl 9.15 **Väino Mannermaa** «Kahe militaarse õppeasutuse personali hinnangud oma õppeasutuse töökeskkonnale ja psühholoogilisele kliimale». Juhendaja Kristi Kõiv, PhD. Oponent mag Heiki Krips;
 • kl 10.15 **Valdek Rohtma** «Klassijuhatajatöö teoreetilised ja praktilised alused». Juhendaja Rain Mikser, MA. Oponent dots Inger Kraav;
 • kl 12.15 **Sirje Jakobson** «Õpimapiimeetodi kasutamine rakenduskõrgkoolis inglise keele õpetamisel». Juhendaja Hiie Asser, PhD. Oponent mag Tiitu

Kadajas;

• kl 13.15 **Olga Ivanova** «Kohtla-Järve koolid: perspektiivid ja arengusuunad aastaks 2010». Juhendaja dots Hasso Kukemelk. Oponent Hiie Asser, PhD.

22. juunil kaitsevad ajaloo osakonnas Lossi 3-406 magistratööd:

• kl 10 **Algo Rämmer** «Tartu Ülikooli osa Eesti ja Läti kultuurisidemetes 1920.–1930. aastatel». Juhendajad prof Eero Medijainen ja vanemteadur Hain Tankler. Oponent prof Ott Kurs;
 • kl 11.30 **Merike Koppel** «Tallinna Püha hõimkonna altarijetaabel. Algsest pildiprogrammist püha Anna kultuse ja Madalmaade kunstiproduktiooni taustal». Juhendaja lektor Kaur Altoa. Oponent Anu Mänd, PhD;
 • kl 13 **Jaak Pihlak** «Karutapjad ja ristimehed. Eesti – Läti suhted teenetemärkide näitel». Juhendaja prof Eero Medijainen. Oponent Andres Seene, MA ja dots Ago Pajur;
 • kl 14.30 **Krista Ivask** «Kolga-tagrupp Harju-Risti kirikust. Stiilist, tüübist ja meetoditest kesk- aegse puuskulptuuri uurimisel». Juhendaja lektor Kaur Altoa. Oponent Anneli Randla, PhD.

27. juunil kl 12.15 kaitseb TÜ nõukogu saalis **Eve Annuk** doktoritööd «Ilmi Kolla ja tema aeg. Biograafilise lähenemisi viisi võimalusi». Juhendaja dots Arne Merilai. Oponentid prof Tiina Kirss ja prof Toomas Liiv (TLÜ).

27. juunil kl 15 kaitseb kirjanduse ja rahvaluule osakonnas Ülikooli 16-212 **Elo-Hanna Seljamaa** magistratööd «Sissevaateid geograafilis-ajaloolisesse meetodisse». Juhendaja prof Ülo Valk. Oponent dots Tiitu Jaago.

27. juunil kaitsevad Tähe 4-207 magistratööd:

• kl 9.15 **Rainer Paat** «Aerosooliosakeste suurusjaotuse kiire mõõtmine». Juhendaja vanemteadur Aadu Mirme, PhD. Oponentid Matti Fischer, tehn-knd (AS Airel juhataja) ja vanemteadur Eduard Tamm, füüs-mat-knd;
 • kl 10 **Mati Tee** «Informatsiooni loimimine». Juhendaja dots Hanno Ohvril, füüs-mat-knd. Oponentid prof Tõnu Oja ja teadur Ülle Kikas, PhD.

27. juunil kaitsevad eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakonnas Ülikooli 18-234 magistratööd:
 • kl 9 **Helen Koks** «Tingimus-konstruktioonid tänapäeva eesti keeles». Juhendaja prof Mati Erelt. Oponent Liina Lindström, PhD;

• kl 9.45 **Kerli Puna** «Soospet-siifilised isikunimetused sõnaraamatutes ja tekstides». Juhendaja dots Reet Kasik. Oponent Raiili Põldsaar, MA;
 • kl 10.30 **Mari-Epp Tirkkonen** «Demonstratiiv- ja kolmanda isiku pronoomenid ranniku- ja kirdemurdes». Juhendaja dots Renate Pajusalu. Oponent dots Külli Habicht.

27. juunil kaitsevad zooloogia ja hüdrobioloogia instituudis Vane-muise 46-301 magistratööd:

• kl 10.15 **Vitali Ivanov** «Kasvu-järk kui piirangute allikas putuka kehasuurese determinatsioonis». Juhendaja Toomas Tammaru, PhD. Oponent Tiit Teder, PhD;
 • kl 11.15 **Priit Kersen** «Community loss of the loose-lying red algae through the macroalgal beach casts in Väinameri area». Juhendajad Georg Martin, PhD ja Toomas Saat, biol-knd. Oponent Henn Kukku, biol-knd (TLÜ).

28. juunil kaitsevad germaani-romaani filoloogia osakonnas Ülikooli 17-103 magistratööd ja -projekte:

• kl 9 **Pille Sahku, Kadri Puusepp** «Saksa keele didaktika terminoloogia valiksõnastik». Juhendaja dots Reet Liimets, PhD. Oponent dots Anne Arold, PhD;
 • kl 9.30 **Liia Tavita** «Saksa-ees-ti personali värbamise ja valiku sõnastik». Juhendaja Mari-Ann Palm. Oponent Axel Jagau;
 • kl 10 **Moonika Küla** «Saksa-

eesti sündimusterminite seletav sõnastik». Juhendaja dots Anne Arold, PhD. Oponent Reet Liimets, PhD;

• kl 10.30 **Triinu Lööve** «Veebipõhine spooni ja paindvineerdetailide tootmisel kasutatavate terminite inglise-eesti ja eesti-inglise seletav sõnastik». Juhendaja dots Enn Veldi. Oponent Krista Kallis, konverentsitõlke mag;
 • kl 11 **Kadi Heinloo** «Eesti punasesse raamatusse kantud soontaimede eesti-ladina-inglise sõnastik». Juhendaja Krista Kallis, konverentsitõlke mag. Oponent Ilmar Anvelt, MA;
 • kl 11.30 **Kadi-Liis Aun** «Euroopa Parlamendi tõlkija käsiraamat koos inglise-eesti seletava sõnastikuga». Juhendaja Ülle Türk, MA. Oponent prof Krista Vogelberg;
 • kl 14 **Annika Kuuse** «Rooma komöödia trohheilise septenaari meetriline ja rütmiline struktuur». Juhendaja Maria-Kristiina Lotman, PhD. Oponent Janika Päll, MA;

• kl 15 **Mari Laan** «Reaalide tõlkimine hispaaniakeelse kirjan-duse eestindamisel». Juhendaja prof Jüri Talvet. Oponent Marge Käsper, MA;
 • kl 16.30 **Taavi Tatsi** «Audio-salvestuste kasutamise võimalusi järeltõlke iseseisvas õppes». Juhendaja Margus Puusepp, konverentsitõlke mag. Oponent Toomas Lapp, MA;

28. juunil kaitsevad õigus-teaduskonnas Näituse 20-216 magistratööd:

• kl 13.15 **Kaupo Paal** «Üürisuhte õiguslik regulatsioon võlaõiguseaduses». Juhendaja prof Paul Varul. Oponent dr iur Irene Kull;
 • kl 14.15 **Eveli Ojamäe** «Töötaja konkurentsikeeld ja konfidentsiaalsuskohustus». Juhendaja dots Merle Muda. Oponent dots Gaabriel Tavits;
 • kl 15.15 **Ave Hussar** «Lepingu täitmise nõue õiguskaitsevahendina». Juhendaja dots Irene Kull. Oponent Karin Sein, LLM.

29. juunil kaitsevad TÜ nõukogu saalis doktoritööd:

• kl 14.15 **Kadri Muischnek** «Verbi ja noomeni püsiühendid eesti keeles». Juhendaja prof Mati Erelt. Oponent prof Helle Metslang (Helsingi Ülikool);
 • kl 16 **Heili Orav** «Isiksuseomaduste sõnavara semantika eesti keeles». Juhendajad prof Haldur Õim ja prof Urmas Sutrop. Oponent prof Tuomas Huomo (Turu Ülikool).

29. juunil kl 10.15 kaitseb filosoofia osakonnas Lossi 3-223 **Märt Pöder** magistratööd «Platoni dialoogid «Politeia» ja «Theaitetos». Arvamise ja teadmise eristus». Juhendaja mag Tõnu Luik. Oponent mag Toomas Lott.

30. juunil kaitsevad TÜ nõukogu saalis doktoritööd:

• kl 12.15 **Marin Laak** «Kirjan-dusloo mitelineaarsed mudelid: teksti ja konteksti probleemide digitaalses keskkonnas». Juhendaja prof Rein Veidemann. Oponentid prof Tiina Kirss ja prof Cornelius Hasselblatt (Groningeni Ülikool);
 • kl 14.15 **Piret Viies** «Post-modernism eesti kirjandus-kultuuris». Juhendaja prof Rein Veidemann. Oponent Epp An-nus, PhD.

30. juunil kaitsevad psühholoogia osakonnas Tiigi 78-127 doktoritööd:

• kl 11.15 **Toivo Aavik** «Lexical analysis of Estonian personal values vocabulary and relation to socially desirable responding and parenting practices». Juhendaja prof Jüri Allik. Oponent prof Klaus Helkama (Helsingi Ülikool.);

• kl 14.15 **Margus Tõnissaar** «Stress and sociability: individual differences and their neurochemical substrate». Juhendaja prof Jaanus Harro. Oponent prof Görgy Bagdy (Riiklik Psühhiaatria ja Neuroloogia Instituut & Semmelweisi Ülikool, Budapest).

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
 Tellimise indeks 00892
 Ilmub reedeti. Tiraaž 3000
 Trükk: o/ü Greif

Peatoimetaja Varje Sootak
 Toimetaja Aija Sakova
 Infotoimetaja Mai Kukumägi
 Keeletoimetaja Marika Kullamaa
 Küljendaja Priit Kivisoo

Toimetuse asukoht: Tartu, Lutsu 5
 Positaadress: Ülikooli 18, Tartu 50090
 Tel: 737 5680, 514 2300
 E-post: ajaleht@ut.ee
 Faks: 737 5440
 http://www.ajaleht.ut.ee

AKA

Rebasemapi leiab rebasekotist, mida uudistavad värske arstiteaduskonna tudeng Ann Miländer (vasakult esimene), informaatikat õppima asuv Karl Potisepp, ajakirjanduse ja suhtekorralduse esmakursuslane Egle Loit ning keemiarebased Ragnar Saage ja Georg Berendsen.

AIJA SAKOVA

Rebaseid ootavad mapid ja pakid

Kadri Bank

Selle õppeaasta rebased külvatakse üle rohke, kuid tarviliku infoga, mida sisaldavad rebasemapid ja rebasepakid.

Esmakordselt on ülikooli õppeosakond koostanud esmakursuslastele infomapid.

Need sisaldavad õppekorraldust ja ülikooliga seotud huviringe tutvustavaid materjale.

Rebasemapi saavad kõik päevases õppes, avatud ülikooli rakenduskõrgharidus- ja bakalaureuseõppes ning ülikooli kolledžites esimesel kursusel alustajad. Õppeosa-

konna turundusspetsialisti Ingrid Maiste sõnul korraldavad mappide jagamist teaduskondade dekanaadid ning kolledžites tuleks pöörduda õppekorralduse spetsialisti poole.

Eesti Üliõpilaskondade Liit ja üliõpilasesindused jaotavad õppeaasta alguses

10 000 rebasepakki. EÜLi juhatuse aseesimehe Ivar Vesioja sõnul soovivad nad rebasekoti abil esmakursuslaste kohanemise võimalikult mugavaks muuta.

Rebasepakk peidab eneses lisaks vajalikule infole muudki praktilist nagu kondoom, nätsu ja mitme-

suguste tudengisoodustuste vihjeid.

Veskioja hinnangul seisneb rebasekoti suurem väärtus aga sõnumis, mida kannab koti välisküljel olev õppemaksu keelumärk. See viitab Eesti üliõpilaskondade soovile kaotada 2010. aastast õppemaks ülikoolides.

Armas ülikoolipere!

Algav akadeemiline aasta juhatab sisse ülikooli juubeliaasta – 2007. aastal möödub 375 aastat Academia Gustaviana asutamisest.

Veidi enam kui aasta pärast, 5. oktoobri keskpäeval kogune oma auväärse aulasse, et anda aru iseendale, oma *alma mater*-ile ja avalikkusele, kuhu ülikool viieteistkümnelt akadeemilise põlvkonna jooksul jõudnud on. Ja eriti – mida oleme suutnud saavutada meie, ülikooli tänase pere liikmed.

Oleme seadnud oma sihid aastani 2008 ja sellest teest on tublisti üle poole käidud. Meil pole ilmsesti põhjust kurssi muuta, sest tugevnemine rahvusülikoolina, rahvusvahelistumine, doktorioppe edendamine, intellektuaalse kapitali rakendamine ja kvaliteedikindlustus on tegevussuunad, millele tegusa tähelepanu pööramine on jätkuvalt võtmetähtsusega. Ja on kohti, kus tuleb oluliselt enam pingutada.

Mõned osundused. Doktorioppe vallas senitehtu on rõõmustav, ent me oleme ikka veel doktorantidele võlgu samasuguse pühendumuse ja läbimõelduse oma asjaajamises nagu ootame neilt enestelt. Me oleme palju arutanud, kuidas ülikooli struktuuri kohandada muutunud ja üha muutuvatele välisolekudele – aeg on küps otsustamiseks ja otsuste realiseerimiseks. Sel aastal peab toimima hakkama kvaliteedikeskem õppekorraldus, mille keskpunktis on programmijuht.

REKTOR JAAK AAVIKSOO

On lootustandvaid edusamme ja on kohti, kus tuleb oluliselt enam pingutada.

Strateegilise tähendusega on Euroopa Liidu rahastamisvõimaluste tulemuslik rakendamine. Pole liialdus väita, et seal, kus me seda suudame, suudame püsida ka üleeuroopalises konkurentsis, kus ei, seal takerdume jätkuvalt kodumaistesse väikestesse võitlustesse. Oleme muude asjatoimetuste kõrval jätnud unarusse nõukogus vastuvõetud finantsstrateegia – see dokument, vahest ülevaadatud kujul, on vaja tuua ülikooli igapäevaelu keskmee lähemale. Jäägu siinkohal täpsemad samumud aega ootama.

Eelseisev aasta on mitmeti oluline ka laiemas, ühiskondlik-poliitilises, sh haridus-, teadus- ja innovatsioonipoliitilises võtmes. (Välis)raha toel hoogu saanud majandus on loonud ohtliku illusiooni, et investeering haridusse ja teadusesse polegi oluline

– meil läheb ju niigi hästi. Oleme olnud tunnistajaks 1999. aasta valimiste järgsele suundumusele, kus tegelik oskus ja teadmine kui ressurss mitte ei liigu ühiskonnaelu keskmee, vaid eemaldub sealt. Ühel hetkel peab see suundumus peatuma ja loodame, et see sünnib peatselt, vahest juba eelseisval aastal.

Ülikoolielu mõjutab oluliselt vabariigi valitsuses heaks kiidetud kõrgharidusstrateegia rakendumine. 2007. aasta eelarvele lisanduv investeeringuosa ja 2008. aastast alates kasvama kavandatud (alates 1999. aastal külmutatud!!!) baasmaksumus peaks looma mõistliku võimaluse nii ülikooli arenguks kui ka arengu kavandamiseks.

Algav aasta peaks andma Tartu Ülikoolile uue seadu-

se, me loodame ajaloolise hoonestu riikliku programmi käivitumisele. Pääagu täielikult uueneb spordihoone, alustatakse keemiahoone ja Narva kolledži uue hoone ehitusega. Arvestades riigi rahalist seisust, julgen lootada, et senised lubadused jäävad kehtima ja vahest jagub vahepeal sootuks soikunud investeeringutele lisagi, eriti arvestades ehitushindade peaaegu kahekordistumisega vähem kui kahe aastaga.

Austatud esmakursuslased! Te olete valinud Tartu Ülikooli lootuses alustada siit oma isikliku ja akadeemilise eneseteostuse teed. Täname ja õnnitleme teid selle otsuse puhul! Loodame, et meie ühised pürgimused saavad olema viljakad ja valmistavad rõõmu raskustest hoolimata. Nii on ikka olnud.

Hea ülikoolipere! Õnnitlen teid kõiki algava 374. akadeemilise aasta alguse puhul!

Akadeemik Jaak Aaviksoo
Tartu Ülikooli rektor

TÄNA LEHES

Aasta parimad õppejõud

LK 2

Uuenev toimetus

LK 3

TÜ suvekalender

LK 2, 3

1. septembril viis aastat tagasi alustas tööd haridusteaduskond.

UUDISED

Avaaktus

Uue akadeemilise aasta avaaktus algab esmaspäeval, 4. septembril kell 10 aulas.

Avakõne peab õppeprorektor prof Birute Klaas.

Ülikooli tervitavad haridus- ja teadusminister Mailis Reps, linnapea Laine Jänes, üliõpilasesinduse esimees Kalmer Tera ja riigiteaduste 1. a üliõpilane Pille-Riin Raudsepp.

Antakse kätte aasta õppejõu auhinnad (vt UT 2. lk).

Aktusel laulab ülikooli kammerkoor.

Avaaktuste info: www.ut.ee.

Täna TÜ nõukogus

Täna hommikupoolikul alanud TÜ nõukogu koosolekul räägib eelolevast akadeemilisest aastast rektor Jaak Aaviksoo.

Moodustatakse nõukogu alalise komisjoni ja valitakse professoreid.

Professoriks kandideerivad praegu samal kohal töötavad korraldamata süsteemide prof Jaak Kikas, tahkisefüüsika prof Aleksandr Luštšik, kinesioloogia ja biomehaanika prof Mati Pääsuke ning geomeetria ja topoloogia prof Mati Abel.

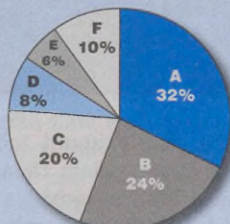
Kavas on luua korraliste professorite ametikohad (kriminoloogia, tsiviilõiguse ning sünnitusabi ja günekoloogia professor).

Kingitus orientalistikakeskusele

Täna kell 13 annab India Vabariigi suursaadik Pradeep Singh ülikooli kohvikus rektor prof Jaak Aaviksoole pidulikult üle suure koguse väärtuslikke muistsete käsikirjade publikatsiooni ning mahukaid teatmeteoseid India ajaloost ja filosoofiast.

ONLINE-KÜSITLUS

Kuidas hindad Tüsti saadud haridust?

Vastajaid: 1329

Uus küsimus:
Kas lähed aktusele?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ väikese medali ja tänukirjaga autasustati dots **Elmar-Oskar Sakkovit**, prof **Jüri Kihot**, prodekaan **Larissa Uusküla** ja peavarahoidjat **Avo Roosmad**.

TÜ väikese medaliga tunnustati dots **Inger Kraavi** ja endist õppejõudu **Eugen Tallmeistrit**.

Tänukirja ja aumärgi said keemik **Eed Pärnoja** ja kauaaegne õppejõud **Tullio Ilomets**.

Tänukirja pälvisid prof **Argo Künnap** ja **Ülo Lepik**, sekretär **Aasa Vassiljeva**, apteegi juhataja **Viive Eltmaa**, dots **Ello-Rahel Karelson**, infotehnoloogia juht **Andres Salu**, assistent **Siiri Reinola** ja MTÜ Tartu Üliõpilasmaja juhatuse liige **Kulno Kungla**.

TÜ SUVEKALENDER

Juuni*

• 16.–18. juunini oli Püha-järvel Põhjamaade rakubioloogide konverents «p53 ja rakutsükli regulatsioon».

• 18. juunil avati Toomemäel Tartu tähetorni juures tähis, mis kinnitab, et Tartu tähetorn kuulub osana Struve geodeetilisest kaarest UNESCO maailmapärandisse.

• 22. juunil valiti TÜ nõukogus uuesti keeletehnoloogia professoriks Mare Koit ja teravishoiukorralduse professoriks Raul-Allan Kiivet.

• 22. juunil võttis TÜ nõukogu vastu otsuse ülikooli struktuuri korrastamise põhimõtete kohta.

• 25.–29. juunini korraldas juhtimise ja turunduse instituut 10. rahvusvahelise konverentsi tööväärtustest.

• 27. juunil sõlmiti leping, mille alusel liituvad TÜ/Rocki korvpallimeeskonnaga Eesti nimekad korvpallurid Martin Müürsepp, Tanel Tein, Gert Kullamäe ja Tarmo Kikerpill.

• 28. juunist 3. juulini Austraalias toimunud rahvusvahelisel geograafiaolümpiaadil said Eesti õpilased kaks kuld- ja kaks hõbemedalit. Neid valmistasid ette lektor Ülle Liiberja doktorant Anu Printsman.

• 28.-30. juunini toimus Euroopa Ülikoolide Infosüsteemide Assotsiatsiooni (EUNIS) aastakonverents.

• 29. juunist 1. juulini oli Tartus ja Värskas XIV majanduspoliitika teaduskonverents.

• 30. juunist 2. juulini toimus XV üliõpilaste laulu- ja tantsupidu Gaudeamus.

• 29. ja 30. juunil toimus botaanikaaja Laiale tänavale asumise 200. aastapäeva puhul rahvusvaheline seminar.

• 30. juunil avas botaanikaad uued moodsad troopikakasvuhooned.

* TÜ kroonika pärast 16. juunil ilmunud UT ilmutist.

Siin on tunnustusest meeldivalt üllatunud nelja valdkonna neli parimat aasta õppejõudu – vasakult esimene inglise keele assistent **Piret Kärtner** (humaniora), inglise keele didaktika lektor **Kristel Ruut Mets** (socialia), farmakognoosia dots **Ain Raal** (medicina) ja bioloogia didaktika lektor **Urmas Kokassaar** (realia et naturalia).

VARJE SOOTAK

Ülikool tunnustab esmakordselt aasta parimaid õppejõude

Pille Pikker õppeosakonna kvaliteedijuht

Ivika Puusepp õppeosakonna õppetöö analüüsi spetsialist

Avaaktusel saavad esmakordselt väljaantava aasta õppejõu auhinna neli üliõpilaste poolt kõrgelt hinnatud õppejõudu.

Üliõpilasesinduse esimees annab auhinna üle just õppeaasta avaaktusel, et tähtsustada head õpetamist ja tunnustada üliõpilastelt kõrgemaid hinnanguid saanud õppejõude. Auhinna loomise eesmärk on ka üliõpilase arvamus ja tagasiside saamise tähtsustamine.

2006. aasta õppejõu auhinna saajad on filosoofiateaduskonna inglise keele assistent **Piret Kärtner** (*humaniora* õppevaldkond), haridusteaduskonna inglise keele didaktika lektor **Kristel Ruut Mets** (*socialia*), bioloogia-geograafiateaduskonna bioloogia didaktika lektor **Urmas Kokassaar** (*realia et naturalia*) ja arstiteaduskonna farmakognoosia dots **Ain**

Raal (*medicina*). Igas õppevaldkonnas tunnustatakse üht õppejõudu.

Parimad õppejõud selgusid eelmisel õppeaastal pärast kursuse lõpu tudengite täidetud õppejõudude ja ainekursuste hindamise kirjaliku küsitluse põhjal. Vastajad hindasid õpetamise ja ainekursuse selgust, õppejõu oskust kuulajaid kaasa haarata ning näitlikustavate materjalide kvaliteeti. Tingimuseks oli, et õppejõu ainekursuste kohta on õppeaasta jooksul täidetud vähemalt 50 ankeeti.

Aasta õppejõu laureaadiid saavad erikujundusega hõbedase rinnamärgi, mille autor on ehtekunstnik **Katrin Veegen**. Märgile lisandub rahaline preemia professori miinimumkuupalga ulatuses. Laureaadiid esinevad järgneva õppeaasta jooksul ülikoolis avaliku loenguga.

«Parimate tunnustamisest on plaanis välja kujundada ilus traditsioon, sest tublisid õppejõude on Tartu Ülikoolis väga palju,» ütles õppeprorektor prof **Birute Klaas**.

2006. A TARTU ÜLIKOOLI AASTA ÕPPEJÕUD

Piret Kärtner – *humaniora* valdkond, FL, inglise keele assistent

Kristel Ruut Mets – *socialia* valdkond, HT, inglise keele didaktika lektor

Urmas Kokassaar – *realia et naturalia* valdkond, BG, bioloogia didaktika lektor

Ain Raal – *medicina* valdkond, AR, farmakognoosia dots

Aasta õppejõu auhinna-märgi kavand.

Hõbedasele rinnamärgile on graveeritud tekst «Tartu Ülikooli õppejõud» ja laureaadiks valimise õppeaasta. Tagaküljel on õppejõu nimi.

Märgi autor on ehtekunstnik Katrin Veegen.

Iga valdkonna kümme parimat õppejõudu

HUMANIORA

Javier Garcia Hernandez, FL
Piret Kärtner, FL
Toomas Lapp, FL
Tiina Maripuu, Pärnu kolledž
Eri Miyano, FL
Raili Põldsaar, FL
Malle Rebane, FL
Mari Riistop, FL
Ele Sepp, FL
Ülo Valk, FL

SOCIALIA

Mari Karm, HR
Heiki Krips, HR
Heli Müristaja, Pärnu kolledž
Valter Parve, Pärnu kolledž
Salli Põldvere, SO
Heiko Pääbo, Euroopa kolledž
Kristel Ruut Mets, HR
Evi Saluveer, HR
Uno Silberg, MJ
Meeli Väljaots, HR

MEDICINA

Marina Aunapuu, AR
Helle Karro, AR
Kersti Kokk, AR
Merike Kull, KK
Marika Masso, AR
Marko Murruste, AR
Ain Raal, AR
Helmut Seepter, AR
Alar Veraksitš, AR
Daisy Volmer, AR

REALIA ET NATURALIA

Koit Herodes, FK
Erika Jüriado, FK
Urmas Kokassaar, BG
Katrin Kokk, MT
Ants Kurg, BG
Ivo Leito, FK
Erik Puura, tehnoloogiainstituut
Kalev Tarkpea, FK
Eno Tõnisson, MT
Säde Viirlaid, FK

Tänavune vastuvõtt ülikoolis oli ootuspärane

Kaja Karo vastuvõtu peaspetsialist

Bakalaureuse- ja rakendus- kõrgharidusõppe päevase õppe riigieelarvelistele kohtadele võeti vastu 1536 ning riigieelarveväliste 1294, magistriõppesse vastavalt 676 ning 153 üliõpilaskandidaati.

Enim avaldusi nii lävendipõhise vastuvõutuga erialadele kui ka magistriõppesse laekus majandus- ja õigusteaduskonda. Populaarseim eriala, kuhu kandideeriti paremusjärjestuse alusel, oli arstiteadus.

Oma bakalaureuseõppe õppekohast on 20. augusti seisuga otsustanud siiski loobuda kokku 395 sisseaanut.

Lävendiga ülikooli

Lävend oli sel aastal päevase õppe vastuvõtul aluseks kõikides teaduskondades ja kolledžites, v.a arstiteadus-

kond ning Viljandi kultuuriakadeemia. Nendes toimus vastuvõtt endiselt paremusjärjestuse alusel.

Kolm aastat tagasi TUs algatatud lävendipõhine vastuvõtt muudab sisseastumise üliõpilaskandidaatidele mugavamaks. Oluline on ka see, et sisseastujad ei konkureeri enam omavahel, vaid sisseastumise määravad enda teadmised.

Selle aasta lävendid jäid 70 ja 94 punkti vahele. Kõige kõrgemad olid need inglise keele ja kirjanduse, saksa keele ja kirjanduse ning õigusteaduse õppekaval. Tasulise õppekohamiinimumlävendiks oli 55. Selleks aga, et asuda õppima tasulisel õppekohal inglise keelt ja kirjandust, tuli ületada 85-punktiline lävend.

Tänavu oli TÜ vastuvõtureeglites mitmeid uuendusi. Esmakordselt oli võimalik ülikooli astuda sisseastumis-

eksamite perioodil sooritatud akadeemilise testi tulemuste põhjal. Samuti tuli sisseastumiseksamid sooritada enne dokumentide vastuvõtupeerioidi algust ning neile tuli registreeruda.

Ilma riigieksamitulemusi arvestamata ning sisseastumiseksamiteta võeti ülikooli vastu üliõpilaskandidaadid, kes sooritasid akadeemilise testi vähemalt 80 punktile. Nii kõrge tulemuse suutis saavutada 28 üliõpilaskandidaati, kellest 27 asusid ka ülikoolis õppima.

Eritingimustel võeti vastu riigisisestel ja rahvusvahelistel aineolümpiaadidel kõrgeid tulemusi saavutanud. Selliseid kandidaate oli 34.

Riigieksamiteta AVsse

Avatud ülikooli (AV) õppima asumiseks esitati kokku 1728 avaldust, neist 1199 rakendus-

kõrgharidus- ja bakalaureuseõppesse ning 529 magistriõppesse.

Avatud ülikool tagab juurdepääsu haridusele eeskätt just täiskasvanutele ning seetõttu on ka sisseastumine päevasest õppest erinev. Ei ole vaja sooritada riigieksameid, vastuvõtt toimub pingeridade alusel, kus arvestatakse gümnaasiumi lõputunnistuse hindeid ja sisseastumiseksamite tulemusi.

Kuigi avalduse esitajaid rakendus- ja bakalaureuseõppesse oli võrreldes eelmiste aastatega mõnevõrra vähem, rõõmustas magistriõppesse astuda soovijate suur arv (võrreldes eelmise aastaga ligi kolmandiku võrra rohkem).

Erinevalt päevasest õppest toimuvad avatud ülikooli sisseastumiseksamid pärast dokumentide esitamist ning vastuvõetute nimekirjad selguvad 1. septembriks.

«Bionina» saatesari

8. septembril kell 18.15 algab Eesti Televisioonis uus saatesari «Bionina».

See näitab Eesti teadlaste töö põnevamat poolt ja püüab muuta stereotüüpi teadusest kui millestki igavast.

Avalikkussuhete peaspetsialisti **Liina Jürgeni** sõnul räägivad teadlased lihtsas keeles ja probleemid nopenitakse elust enesest. «Räägitakse näiteks sellest, kuidas HIV-positiivsete arvukus hakkab lähiajal mõjutama kõigi inimeste elu, kuidas tehakse südamehaigusi ravivat vahukoort või kuidas uneurijate abiga saab vähendada liiklusõnnetuste arvu.»

Reedeti eetrisse minev saatesari on Haridusmeedial valminud koostöös Tartu Ülikooli ja Maaülikooliga.

Toimetus asub Lutsu 5

Varje Sootak

Juunis kolis UT toimetus peahoonest Antoniuse Gildi maja kolmandale korrusele (tulla parempoolsest trepist).

Ülikoolilehe toimetus on paiknenud peaaegu kogu oma tegevuse aja peahoones. Vaid esimestel aastatel (ülikoolileht asutati 1948) olevat lehte tehtud vana kohviku III korrusel (oleksime väga tänulikud täpsustuste eest). Seejärel tegutses toimetus peahoone vasaku poole III korrusel seminarka (humanitaarraamatukogu) kõrval ruumis 302 ligi 35 aastat. Praegu on endistes raamatukogu ruumides teadus- ja arendusosakond, ka vaheseinad on kõrvaldatud.

Kui 1982. aasta suvel tehti enne ülikooli 350. aastapäeva peahoones põhjalik remont, koliti toimetus ajutiselt I korrusele auditooriumi 104 (praegune välisüliõpilastalitus). Remondi järel anti toimetuse vana ruum rektoraadi masinakirjutajatele ning toimetusele pakuti ruumi väljaspool peahoonet. Toimetus sellega ei nõustunud ning kolmeliikmelisele toimetusele leiti 1983.

aasta algul ruumid peahoone paremas tiivas ajakirjandusosakonna kõrval (240 ja 241). Kui toimetus jäi kaheliikmeliseks, andsime teise ruumi ajakirjandusosakonnale.

1998 kolis ajakirjandusosakond teiselt korruselt esimesele ja kogu tiib läks soome-ugri rahvale. Lehetegijad said endale sama tiiva I korruse ruumi 137, milles oli kaks tuba (praegu on selles eesti keele õppejõud).

1999 liideti iseseisva struktuuriüksusena tegutsenud toimetus teabetalitusega ning kolisime peahoone II korrusele teabetalitusse väikesesse klaasboksi. Kui möödunud aastal üldosakond III korruselt teabetalitusse kolis, kolisime jälle meigi. Toimetus sai küll väikese, kuid valgusküllase nurgapealse (Ülikooli ja Jakobit) ruumi. Endises kohas aula kõrval töötasime kuus aastat päev otsa laualambi valgusel.

Siin Lutsu tänavas on meil põõningukorrusel kaks päris suurt ruumi, kus muide suvine kuumarekord ulatus 37 kraadini.

Meie ruumides asub tööle ka ülikooli kunstnik Merike Tamm.

Kõige ülemiste akende taga istub toimetuse rahvas. AIJA SAKOVA

KOMMENTAAR

Aija Sakova
toimetaja

Toimetusse tulles ei olnud mul veel ülikoolidiplomit taskus. Nüüd oleks mul neid justkui mitu, sest Varje tundliku juhtimise all on minustki saanud ajakirjanik ning olen rohkem õppinud usaldama iseennast. Ergi seevastu on aidanud mõista elu lihtsat tõe, et kui miski tundub võimatult halb, siis ka sellele olukorrale on lahendus.

Ülikool kui töökeskkond on võrratult mitmekesine ning toimetaja töö on seda mulle väga eredalt tõestanud. Olen õppinud suhtlema ja suhestuma kõige erinevamate inimestega ning olema oma tegemistes mitte liiga tormakas. Eeskuju ei tulnud selleks ju kaugelt otsida.

Toimetus on mulle olnud midagi palju enam kui lihtsalt töökoht, sest nüüd tean, kui hinnaline on hea ja usaldusväärne meeskond.

2004. aastast töötasid toimetuses küljendaja Ergi Prommik ja toimetaja Aija Sakova. UT ARHIIV

Kadri Bank
toimetaja

Nagu peatoimetaja juba põhiloo kirjutas, ei ole toimetus olnud aastakümneid nii suur ehk neljaliikmeline. Minu jaoks on neljast inimesest koosnev meeskond aga harjumatu väike, sest oma lühikese ajakirjanikutee jooksul olen alati töötanud tunduvalt suuremates toimetustes. Seda enam imestan, kuidas nii väikeste ressursidega on suudetud nii hästi hakkama saada.

Väikese lehe eelis on see, et saab tegeleda ka sellega, mis muidu oleks kellegi teise töökoht, kuhu asus tööle kohustus ja näeb lähemalt lehe erinevaid valmimisetappe.

Lisaks võib pühendunumalt probleeme selgeks mõelda ja vaielda. On ju ajalehe juures olijad tükk aega arutanud, milline peaks olema muutuvas ülikoolis TÕ ajaleht – kellega kõnelema ja mis funktsiooni kandma. Loodan, et oskan tööle lähemale jõudmisele kaasa aidata, ja usun, et Universitas Tartuensist on ootamas põnevad ajad.

Toimetajad Meelis Burget (vasakul) ja Kadri Bank, küljendaja Priit Kivisoo ning peatoimetaja Varje Sootak arutavad selle õppeaasta esimese lehe maketti. AIJA SAKOVA

Toimetusel on uuenenud koosseis

Varje Sootak

UT toimetuse koosseis suurenes nelja töötajani.

Viimati töötas toimetuses neli inimest 1970.–1980. aastail – toimetaja, korrespondent (see koht oli jagatud tavaliselt kahe üliõpilase vahel ja nii on ülikoolilehe toimetuses töötanud paralleelselt ka näiteks Asta Põldmäe, Mihkel Mutt, Mart Kadastik jpt) ning masinakirjutaja. Lehe põhitegija ametinimetus on aegade jooksul muutunud – kord toimetaja, tegevtoimetaja või peatoimetaja, kuid töö sisu, olles ka sekretär ja vahel koguni lehe trükikoja tooja, rääkimata organiseerimisest, kirjutamisest, toimetamisest, on olnud ikka sama.

Vahetevahel on olnud perioode, kus peale küljendamise on tulnud kõike ka üksi teha.

Mitte ainult neli põhitoimetajat

Kui 1999. aastast oli ametis vaid tegevtoimetaja ja poole kohaga küljendaja, kirjutas ühe põhiloo tavaliselt teabetalituse pressiesindaja. Viimastel aastatel laienes koosseis ka teise koosseisulise ajakirjaniku võrra ja nii töötas algul reporteri, siis toimetajana (0,75) praegune germaani-romaani filoloogiamagistrant Aija Sakova.

Kahel korral välja kuulutatud peatoimetaja konkursi uut peatoimetajat ei toonud ja praegu jätkab senine peatoimetaja. Konkursis andis aga lootust tuleval kevadel uue peatoimetaja saamiseks. Selleks on loodud peale 0,75-lise koormusega toimetaja koha veel täiskohaga toimetaja koht, kuhu asus tööle ajakirjanduse 3. a üliõpilane Kadri Bank. Tema ülesanne on peale ajakirjaniku töö ka lehe arendustegevus.

Aija Sakova siirdub aga lapsehoolduspuhkusele ja teda hakkab asendama ajaloo 3. a üliõpilane Meelis Burget.

Kevadel lahkus toimetusest erialasele tööle meie «optimismipomm», küljendajana töötanud maaülikooli tudeng Ergi Prommik. Tema asemel töötab nüüd haridusteadus-

konnas õppinud Priit Kivisoo.

Ajalehe valmimisele aitavad aga kaasa veel mitmed inimesed, kelle põhitoõ ei ole otseselt toimetuses. Nii tegutseb keeletoimetajana ülikooli keeletoimetaja Marika Kullamaa, kaitsmiste jm teated paneb kokku administratsioonidirektori vastutav sekretär Mai Kukumägi, sünnipäevakalendri koostab avalikkussuhete spetsialist Anneli Maaring. Pidev edasi-tagasi infovahetus käib toimetusel avalikkussuhete peaspetsialisti Liina Jürgeeni, avalikkussuhete spetsialisti Kady Sõstra jt vahel.

Siinkohal tahan kauaaegse lehetegijana koostöö eest väga tänada kogu meie suurt ülikooliperet. Tänu paljudele üliõpilastele, õppejõududele ja teistele töötajatele toimib struktuuriüksustevaheline sisekommunikatsioon lehe jaoks päris hästi ja me saame väga palju infot ning kaastöid.

Struktuuriliselt kuulub ülikooli ajaleht administratsioonidirektori Mihkel Pärnoja vastutusalasse. Otseselt tegeleb ajalehe juhtimisküsimustega kevadel üldosakonda juhtima asunud Piret Orav. Koos ajalehe kolleegiumiga, mida juhib dots Halliki Harro-Loit, toimub ajalehe kontseptsiooni uuendamine, uue kaasaegse maketi väljatöötamine, nii paber- kui veebiväljaande arendamine jne.

Suure ülikooli neli lehekülge

1998. aastast kehtiva kontseptsiooni järgi on UT ülikooli kõigi liikmete häälekandja, mis edastab infot ülikoolis toimuvast, ülikooli liikmete arvamus, arendab diskussioone jne.

Seda kõike on toimetus püüdnud ka teha, vaatamata napile tööjõule ja lehe väikesele mahule. Ülikool on viimastel aastakümnetel tohutult kasvanud, ajalehe maht on aga 1950ndatest aastatest ikka neli lehekülge. Seetõttu kulub toimetusel päris palju aega artiklite lühendamisele. Paljudest kaastöödest jääb UTsse kahjuks vaid mõni teaterida või lühimuusika, kuigi nende hulgas on sageli palju

UT TOIMETUS

**Lutsu 5, III korrus
Tel 737 5680
ajaleht@ut.ee
www.ut.ee/ajaleht**

materjali, millest saaks edasi arendada sisukaid teaduslugusid vms, ainult et kuhu panna...

Meil on hea meel, et toimetusel on palju agaraid infoedastajaid ja autoreid teaduskondades ning teistes struktuuriüksustes, kõik on huvitatud UTsse pääsemisest. On ju UT alati olnud ka ülikooli ajaloo jäadvustaja, ülikooli kroonika. Meilt käiakse sageli ajaloo jälgi otsimas.

Ülikoolis on viimastel aastatel toimunud väga suured muudatused ning pidevalt võetakse arengukavast lähtuvalt vastu uusi õppe- ja teadustööd puudutavaid otsuseid. Me ei ole alati suutnud kaasata käia nende otsuste projektide tööprotsessiga alg-etappidest peale.

«Toimetuse ülesanne peab olema kriitiliselt jälgida seda, et informatsioon muudatustest jõuaks akadeemilise avalikkuse ette ENNE otsuste vastuvõtmist, alles muudatuste planeerimisjärgus,» kirjutas kolleegiumi esimees Halliki Harro-Loit UTs 7. aprillil.

Peame jõudma nende otsuste projektide tekkekohani, selle tööga pidevalt kaasas käima ning avalikkust informeerima. Suurenenud koosseisuga saame ka ise protsesse aktiivsemalt jälgida. Loodame siin mõistvat koostööd avalikustamise nimel ka muudatuste tegijate endiga.

Samuti kutsume kogu ülikooliperet diskussioonides ja foorumites julgelt kaasa lööma.

Loodame, et suurenenud koosseisu, kolleegiumi ja paljude kaasautoritega muutub UT juba sel semestril väljaandeks, mille iga numbrit ootab huviga nii üliõpilane kui ka õppejõud. Kauaaegse peatoimetaja põline unistus on aga teha iganädalast 8-leheküljelist põhjalikult ülikooli kajastavat Universitas Tartuensist.

TÕ SUVEKALENDER

Juulis

- 4. juulil sõlmiti TÕ ja Kaitseliidu vaheline Nooruse 9 siselasketiiru kasutamise leping. Võidupäeva puhul andis Kaitseliidu keskuhuatus Jaak Aaviksoole Kaitseliidu III klassi Valgeristi teenetemedali (II klass) ja prof Peeter Tulvistele Kaitseliidu pronksist teenetemedali (III klass).
- 5.–9. juulini korraldas usuteaduskond Pühajärvel konverentsi «Euroopa, demokraatia ja kodanikuharidus – võimalik panus kirikult ja koolilt».
- 12. juulil saabusid Lõuna-Koreast 38. rahvusvaheliselt keemiaolümpiaadilt Eesti õpilaste esinduse liikmed, kes sai ühe hõbe- ja kaks pronksmedalit. Võistkonna valmistas TÕ Teaduskooli juures ette keemiaosakond.

Augustis

- 1.–5. augustini TÕs toimunud 4. rahvusvahelisel lingvistikaolümpiaadil sai TÕ Teaduskooli õpilaste võistkond kolmanda koha.
- 6.–10. augustini toimus Pedasel V rahvusvaheline Eesti arvuti- ja süsteemiteaduse suvekool ESSCaSS'06, mille peakorraldaja oli TÕ arvutiteaduse instituut.
- 13.–20. augustini Mehhi-kos toimunud 18. rahvusvahelisel informaatikaolümpiaadil võitsid TÕ Teaduskooli õpilased Laur Tooming hõbe- ja Rivo Laks pronksmedali.
- 21. augustil avati ajaloo muuseumis näitus «Raudtee ja ülikool», mis tutvustab raudtee olulisust ülikooli ajaloos.
- 21. augustil algas rahvusvaheline meedia ja kommunikatsiooni doktorikool «Suurenev Euroopa – suurenev osalus», kus pidas avatud loengu ka maailma üks tunnustatumaid meedia- ja kommunikatsiooniteoreetikuid Denis McQuail.
- 22. augustist 10. septembrini saab Tartu Kunstimajas vaadata TÕ maalikunsti õppejõu Rauno Thomas Mossi näitust «Katsumused».
- 22. augustist asus sisekliiniku nakkushaiguste osakond uutesse ruumidesse Riia 167.
- 23. augustil allkirjastas spordiklubi juhatuse esimees Riho Illak uue sponsorlepingu AS Glaskeki. Glaskestist saab Saku Õlletehase ja SEB Eesti Ühispanega kõrval TÕ/ Rocki kolmas kuldsponsor.

Martin Määrsepp

- 25.–30. augustini korraldasid õigusajaloolased ja klassikalised filoloogid rahvusvahelise teadusseminari «Roman Law and Modernity: Contract and Delinquency in Roman and Modern Private and Public Law».
- 30. augustil toimus rahvusvaheline kultuuritolerantsi konverents ja 26.–31. augustini sai näha filmiprogrammi.

Täielikum suvekalender: www.ajaleht.ut.ee.

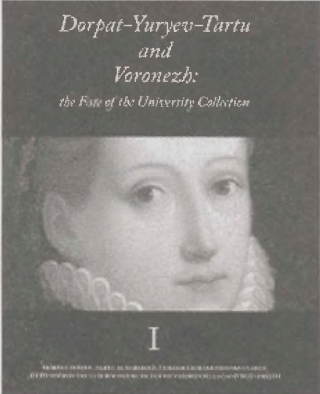
Esitleti Voroneži kunstivarade kataloogi

Liina Jürgen
avalikkussuhete
peaspetsialist

Eile esitleti kunstimuuseumis kataloogi «Dorpat-Jurjev-Tartu ja Voronež: ülikooli kollektsiooni saatus».

Kataloog tutvustab Esimese maailmasõja ajal Voroneži sattunud Tartu Ülikooli kunstivarade kollektsiooni.

Väljaandes on ülikoolile kuulunud Egiptuse muistiseid, antiikaja keraamikat ja skulptuure ning 15.–19. sajandi Euroopa maalikunsti – kokku 508 kunstiteost. Eesti-, vene- ja ingliskeelse paralleeltekstiga raamatus tuuakse esmakordselt rahvusvahelise avalikkuse

ette seni publitseerimata kunstiteosed, mis annavad ülevaatliku pildi TÜ hinnalistest kultuuriväärtustest Voroneži Oblasti I. Kramskoi nimelises Kunstimuuseumis.

Kolmas lugemissaal on osaliselt kinni

Aija Sakova

Õöl vastu 24. augustit kukusid TÜ Raamatukogu kolmandas lugemissaalis alla laevalgustid.

Raamatukogu direktori Martin Halliku sõnul purunesid nii valgustid kui ka juhtmed. «Valgustussüsteem ja selle kinnitused olid amortiseerunud. Siiani on valgusteid täiendavalt kinnitatud, kui on olnud märgata nende vajumist, kuid selle õnnetuse eel mingeid ohumärke näha ei olnud. 3. saali läheduses toimub remont ning lammustustööde ajal tekkinud vibratsioon võis olla valgustite allakukkumise üks võimalik

põhjus,» selgitas Hallik.

Eile hakati suletud lugemissaali osast tõstma riuleid teistesse kolmanda saali osadesse. Erandiks jääb Halliku sõnul usuteaduse avakogu, mis paigutatakse praeguste plaanide järgi alates 1. oktoobrist kohviku ees olevasse koridori. Kokku teisaldatakse tema sõnul avakogu u 300-ruutmeetriselt pinnalt, selleks et see pind raha olemasolul remontida.

«Mõistlik on remont ära teha tervikuna, mitte hakata tegema valgustust ja lage ning siis mõne aja pärast põrandaid ja seinu. Tegelikult vajavad remonti kogu teine ja kolmas lugemissaal tervikuna,» ütles Hallik.

Sportlikult sügisesse

30. augustil algas TÜ Akadeemilises Spordiklubi harastusspordi alade treeningrühmadesse registreerimine.

Need on jalgpall, võrkpall, korvpall, sulgpall, saalihoki, poks, alpinism, karate, mitmekülgsus, aeroobika, võimlemine, tennis, kulturism ja jõutõstmine. Uute aladena lisandusid kergejõustik ning kulturism ja fitness.

Treeningud toimuvad nii Ujula 4, Jakobi 5 kui ka Lai 37 spordi-

hoones, samuti ülikooli staadionil ja seal asuvas jõusaalis.

Eraldi treeningrühmad on ka TÜ töötajatele, valida on võrkpalli, korvpalli, tennis ja naisvõimlemise vahel.

Treeningud algavad 4. septembril ja kestavad 31. jaanuarini. Rühmadesse registreerimine toimub treeneri juures ning harastusspordi kaart vormistatakse TÜ spordihoones Ujula 4.

Info: www.tysk.ee/58915 ja õppehoonetes.

ÖNNITLEME

65 40

Enno Kolk, funktsionaalanalüüsi dotsent – 6. september
Galina Toom, koristaja – 1. september

50

Natalia Kuznetsova, riidehoidja – 7. september

45

Kulno Kungla, MTÜ Tartu Üliõpilasmaja juhatuse liige – 31. august
Maire Neostus, administraator – 7. september
Pille Tabba, arstiteaduskonna täienduskeskuse juhataja, neuroloogia dotsent – 5. september

Aaro Tetsmann, muusikaosakonna lektor – 2. september

35

Kailli Palts, erivajaduste pedagoogika lektor – 6. september
Ave Tiisler, avaliku õiguse instituudi vastutav sekretär – 4. september

30

Marju Gruno, patoloogilise füsioloogia õppetooli erakorraline assistent – 3. september

25

Vivian Kont, molekulaarpatoloogia uurimisgrupi laborispetsialist – 3. september

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3000
Trükk: Greif OU

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Kadri Bank
Toimetaja Meelis Burget
Küljendaja Priit Kivisoo
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa

Tartu, Lutsu 5 (III k)
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
http://www.ajaleht.ut.ee
Postiaadress: Ülikooli 18, Tartu 50090

IN MEMORIAM

Andres Stolovitš

11. aug 1958 – 14. juuli 2006

Füüsika instituudi peret on tabanud korvamatut kaotus: raske haigus viis parimas loomeas teadusemehe, vanemteadur Andres Stolovitši.

Stolovitš põlvnes ülikooli õppejõu perekonnast. Tema isa on maailmas laialt tuntud filosoof-esteetik Leonid Stolovitš.

Siirdunud 1980 pärast füüsikaosakonna lõpetamist tööle füüsika instituuti, kujunes siin noormehest peagi mitmekülgne teadlane, kes suutis ise valmistada ainulaadsed katseobjektid, konstrueerida vajalikud mõõteseadmed, sooritada peened eksperimendid ja anda tulemustele tõlgenduse.

Tublisti laienes tema uurimisvald töötades välismaal.

Tema põhiline uurimisaktuaalsed kilesüsteemid, nende elektri- ja magnetomadused väga madalatel temperatuuridel, mõni kümnendikraad üle absoluutnulli. Alati abivalmilt abistas ta ka teisi oma katsetehnikaga. Tema

tabav sõna ning originaalsed mõttekäigud pälvisid kolleegide imetlust.

Lahkunu oli ainulaadne teadlane, teist nii mitmekülgset, taibukat ning katseosavat annab otsida.

Kodus oli ta hea perekonnaisa, ikka leidis peale pingutavat uurimispäeva aega ka lastega tegelemiseks.

Meie mälestustesse jääb ta rõõmsameelse, naeratava ja elavana.

Füüsika instituut

SOOME KEELE PROFESSUUR

7. septembril kl 12 tähistatakse aulas soome keele ja kultuuri professuuri asutamist.

Kõnelevad rektor prof Jaak Aaviksoo, Soome Suursaatkonna esindaja ja CIMO direktor Ulla Ekberg.

Prof Karl Pajusalu teeb ülevaate soome keele ja kultuuri professuuri asutamisest ning TÜ soome keele ja kultuuri prof Tuomas Huumo peab loengu Soome ja Eesti keeleteaduse rahvusvahelistest väljavaadetest.

TÜ HARIDUSTEADUSKONNA TÄIENDUSKOOLITUSKURSUSED

Akadeemiline kirjutamine, 2 AP (80 t). Algus: I osa 12.–13. sept kl 16.15–20, Lossi 3-112, II osa 10.–11. okt; III osa 7.–8. nov; IV osa 12.–13. dets 2006.
Hind 2000 kr. Õppejõud prof Tiina Kirss.
Registreerumine: www.ut.ee/18099.

Teadusartikli kirjutamine, 2 AP (80 t). Algus: I osa 16. sept kl 12–17 Salme 1A-43, II osa 23. sept kl 12–17; järgnevad seminarid kokkuleppel osalejatega.
Hind 3000 kr. Õppejõud: prof Aaro Toomela.
Registreerumine: www.ut.ee/180987.

Info: haridusteaduskond, täiskasvanuhariduse keskus, tel 737 6460, Marvi Remmik

KAITSMISED

8. septembril kl 12 kaitseb Liina Lukas TÜ nõukogu saalis doktoritööd «Baltisaksa kirjandusväli 1890–1918» doktorikraadi taotlemiseks maailmakirjanduse erialal. Juhendaja prof Jüri Talvet. Oponent prof dr Cornelius Hasselblatt (Groningeni Ülikool, Holland).

8. septembril kl 12 kaitseb Kristiina Mullamaa Ülikooli 17-103 doktoritööd «Towards a dynamic role conception of liaison interpreters: An ethnographic study of self-descriptions of practising liaison interpreters in Estonia» (/Liaison/tõlkide dünaamilise enesekontseptsiooni kujunemine: Etnograafiline uurimus praktiseerivate tõlkide enese kirjeldustest Eestis). Juhendajad prof Krista Vogelberg ja prof Stig Örfan Ohlsson. Oponentid dr Pirjo Kukkonen (Helsingi Ülikool) ja prof dr Anthony Pym (Rovira i Virgili Ülikool Tarragonas, Hispaania).

LOENGUD

8. septembril kl 14 peab Fulleri Teoloogilise Seminar kristliku eetika prof Glen H. Stassen eetikakeskuses Ülikooli 7 (III k Domus Dorpatensis ruumides) loengu «The Ethics of Peacemaking» (ingl k). Käsit-

lusele tuleb õiglase rahutegevise teooria. Loeng põhineb prof Stasseni 2004. a ilmunud teosel «Just Peacemaking: Ten Practices For Abolishing War». Info: Triin Paaver, eetikakeskuse koordinaator, tel 737 5427, triin.paaver@ut.ee, www.fl.ut.ee/180986.

SEMINAR

4. septembril kl 9 algab ajaloo muuseumis kõigile huvilistele Tü ökoloogia ja keskkonnateaduste doktorikooli suvekooli avakoosolek. Suvekool «xTree canopy – structure and functioning – from below and above» toimub 3.–14. septembrini Järvseljal ja Vihulas. Info: www.carbonsweden.slu.se/norfa/index_en.html).

7. septembril kl 9.45 algab SA Domus Dorpatensis ruumides Raekoja plats 1/Ülikooli 7 loengusari «Sõnavabadus: mõiste ja tegelikkus» teine seminar «Sõnavabadus ja demokraatiad». Esinevad politoloogia osakonna õppejõud Alar Kilp, Riigikogu liige ning põhiseaduskomisjoni esimees Urmas Reinsalu ja Eesti Vabariigi õiguskantsleri asetäitja-nõunik Madis Ernits. Üritus on tasuta. Osavõtust teatada hiljemalt 6. septembriks: tel 733 1345 või dorpatensis@dorpatensis.ee.

IN MEMORIAM

Edgar Salumaa

26. dets 1921 – 11. aug 2006

18. augustil saatsime aulast Raadi kalmistule õigusteaduskonna kauaaegse õppejõu, dotsent Edgar Salumaa.

Salumaa õppis õigusteaduskonnas 1947–1951 ning asus samas õppejõuna tööle 1951. Ülikool ja õigusteaduskond jäid pikkadeks aastateks Edgar Salumaa töökohaks – ta jõudis õpetada 100 semestrit. Nii oli ta Eesti juristide mitme põlvkonna õppejõud. Aastatel 1968–1971 oli Salumaa dekaan.

Salumaa teadustöö peamised valdkonnad olid perekonnaõigus ja tsiviilprotsess.

1962. a kaitses ta kandidaadiväitekirja. Aktiivselt osales ta ka õigusloomes, olles perekonnaseaduse ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku üks autoreid. Salumaa tundis alati elavat huvi ümbritseva vastu, mäletame teda kui äärmiselt osavõtlikku ja abivalmis inimest.

Ta säilitas hea vormi elu lõpuni, pidas au sees sportlikku ja tervet eluviisi.

Olles pikka aega Eesti juhtivaks perekonnaõiguse asjatundjaks, andis ta oma lemmikvaldkonnas ka ise head eeskuju ning oli pikka aega õnnelikus abielus Vaikega. Neil on kolm last, kümme lapselast ja kolm lapselapselast.

Mäletame Edgar Salumaa austatud ja väerika kolleegina ning meeldiva inimesena.

Kolleegid
õigusteaduskonnast

ÖNNITLEME

Eugen Tallmeister 90

1. augustil täitis mikrobioloogia instituudi väga kauaaegsel dotsendil Eugen Tallmeistril 90. eluaasta.

Tallmeister lõpetas arstiteaduskonna 1940 cum laude.

Sundmobiliseerituna Nõukogude armeesse osales ta meditsiiniteenistuse kaptenina koos Laskurkorpusega Velikije Luki lahingutes.

Pärast sõda astus Tallmeister aspirantuuri mikrobioloogia kateedrisse ja jäi selle asutusega seotuks peaaegu 40 aastaks, läbides rea kutseastmeid assistendist dotsendini. Ta on olnud ka kateedri juhataja kt, prodekaan ja kuni pensioneerumiseni 1987 dotsent.

Juubilar on praegu elavatest meedikuteist ainus, kes oli mikrobioloogia instituudi rajaja ja Eesti Vabariigi Teaduste Akadeemia esimese presidenti prof Karl Schlossmanni otsene õpilane.

Sõjajärgsetel aastatel levisid rasked seedeinfektsioonid, seetõttu oli tema kandidaaditöö teemaks «*Escherichia coli* osatähtsus imikute ja väikelaste kõhulahtisuse puhul». Tema eestvõttel ilmus kogu nõukogude aja ainus eestikeelne meditsiinilise mikrobioloogia õpik («Laboratoorsed tööd» 1964).

Tallmeister tegeles ka äsja avastatud mobiilsete geneetiliste elementide – plasmiididega, eriti aga plasmiididega seotud

enterobakterite antibiootikumiresistentsusega. Tema juhendamisel valmis praeguse teadusprorektori prof Ain Heinaru kandidaaditöö, mis oli kogu NSV Liidus üks esimesi antibiootikumiresistentsuse ülekannet selgitavaid töid.

Eugen Tallmeistril oli õnn olla uue uurimissuuna rajajaks Eestis ja selle pioneeriks kogu NSV Liidus.

Dotsent Tallmeister on tõeline «vana kooli» õppejõud ja teadlane – alati korrektne, sirge seljaline ja viisakas, samas väga lahke ja sõbralik, kelle käe all oli meeldiv õppida.

Kõik Eesti kuulsamad mikrobioloogid, nagu Karl Schlossmann, Felix Lepp, Selma Laanes on olnud väga pikaajalised (85–90 aastat). Nüüd on sellesse auväärsesse rivisse astunud ka Eugen Tallmeister, kellele tema 90. aasta juubelil soovime *Vivat, crescat, floreat!*

Kolleegid
mikrobioloogia instituudist

kl 18 peahoone aud 232. Info: anu.saag@ut.ee.

KÜLALISÖHTU

Korp! Fr Estica külalisõhtud toimuvad 13. ja 22. sept ning 4. okt kl 20 Vanemuise 54. Riietus – ülikond.

KONTSERT Tü AULAS

1. septembril Kl 18 Äbo Akadeemia koori «Florakören» kontsert. Dirigeerib Ulf Långbacka. Esitatakse nii soome rahvamuusikat, kirikumuusikat kui ka klassikalisi kooriteoseid. Kontsert on tasuta.

Uue keemiahoone ehitusprojekt on valmis

Kristel Seiler

haldusdirektori büroo teabe- ja asjaajamiskorralduse spetsialist

Arhitektidel Uko Künnapii ja Andrus Vahruševil valmis ülikooli uue keemiahoone projekt.

Füüsika-keemiateaduskonna dekaani prof Peeter Burgi sõnul on uue keemiahoone valmimine suur samm edasi keemiaga seotud teadus- ja õppetöö arendamisel. «Tegemist on üle pika aja esimese spetsiifiliselt keemia vajadustest lähtudes projekteeritud hoonega, kus on arvestatud nüüdisaegse teadustöö vajadusi ja töökeskkonna nõudeid. Tulemuseks peaks olema infrastruktuuri uus kvaliteet, mis viib ka teadustegevuse kvalitatiivselt uuele arengule.»

Uus keemiahoone hakkab paiknema TÜ teadus- ja teh-

noloogialinnakus biomeedikumi ja tehnoloogiaiastuudi läheduses Viljandi mnt 42. 12 000 ruutmeetri le on projekteeritud teadus- ja praktikumilaborid, auditooriumid, seminariruumid, raamatukogu, töökabinetid ning administratsiooniruumid. Peale keemikute saavad seal ruume ka keemiaga seotud geoloogia, bioloogia ning käitumis- ja sporditeaduste teadusrühmad.

Ehitusprojekti projekteerimise peatöövõtja oli RTG Projektbüroo OÜ ning ehitusprojekti maksumus oli 10,3 miljonit krooni.

Lähiajal kuulutatakse välja riigihange keemiahoone ehitaja leidmiseks. Maja ehitus peaks algama detsembris, valmimine on planeeritud 2008. aasta kevadeks.

Keemiahoone projekt: www.ut.ee/183455

Struktuuri korrastamine ootab ühiseid otsuseid

Jaak Aaviksoo

rektor
professor

Mitmesuguste arvamuste subjektiivse kokkuvõttega esitan avalikuks aruteluks ülikooli nõukogu otsuse projekti, mida arutaks ülikooli septembrikuu nõukogu.

Ülikooli struktuuri korrastamise arutelu on üle aasta vana. Praegu võime tõdeda, et aeg on küps otsustamiseks. Töönõukogu otsuse keskmes on instituudi kui rahvusvaheliselt konkurentsivõimelise akadeemilise ja haldusliku üksuse kujundamine, mis korraldab professionaalselt teadusülikooli igapäevast elu ja tagab selle katte ressurssidega.

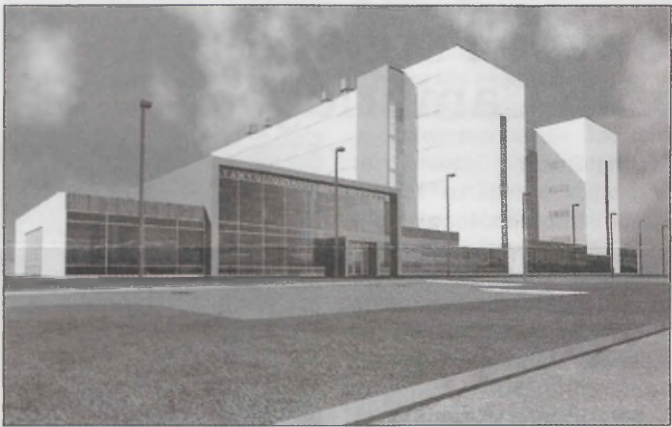
Tartu Ülikooli areng koos kogu Eesti ja osalt ka Euroopa kõrgharidusruumi arenguga, sh suurenev rahvusvaheline ja osalt ka sisemine konkurents, on tinginud vajaduse vaadata kriitiliselt üle ülikooli praegune struktuur.

Teaduskonna esmaseks ülesandeks jääks seista õppetöö kvaliteetse korralduse eest. Strateegiline planeerimine toimiks valdkondlikul tasemel. Projekti realiseerimine eeldab võimalike disproportsioonide kõrvaldamiseks ilmselt muutusi ka ülikooli juhtimises, eriti erialade esindatust silmas pidades. Ettepanud projekt on kompromiss soovitava ja võimaliku vahel. Paljudel juhtudel, näiteks usu-, õigus- ja sporditeaduskonna puhul, on struktuurse kaubamärgi säilitamise vajadus tingitud eelkõige ülikoolivälisest asjaoludest, teistel juhtudel vajaks struktuursete barjääride jõulisem ületamine hetkel raskesti saavutatavaid nihkeid ülikoolisisises teaduskorralduses.

Ettepanek pole lõplik ega jäik ja osalt taotluslikult saab sellele ette heita voluntarismi või ka pealiskaudsust.

Muudatusettepanekud on teretulnud. Milles ei taha siiski kuidagi loobuda, on põhimõte – rahvusvaheline konkurentsivõime ja selleks vajalik kriitiline mass ning erialadevahelisus on ülikooli struktuuri korrastamisel tähtsamad kui harjumusliku olukorra säilitamine.

Saada arvamused ja kommentaarid: www.ajaleht.ut.ee.

Tartu Ülikooli õppe- ja teadushoone Viljandi mnt 42, Tartu U-Design perspektiivvaated.

Täna õhtul algab ETVs «Bionina» sari

Meelis Burget

Ülikooli teadlaste osalusel valminud telesari on eetris reedeti kell 18.15. Esimene saade räägib kogu sarjale nime andnud seadeldisest.

Bionina, korrektsena nimega biosensor, on füüsikute ja keemikute koostöös arendatav seade, mille ülesanne on leida keskkonnast spetsiifilise aine molekule.

Kolloid- ja keskkonnakeemia vanemteaduri Toonika Rinkeni sõnul koosneb biosensor põhimõtteliselt kahest osast – molekule äratundvast osast ja seda äratundmist registreerivast seadmest. «Keemikud tegelevad sensori äratundva osaga, milleks on

erinevad ensüümid, mikroorganismid vmt. Füüsika instituudi teadlased aga töötavad anduri kallal, mis signaali registreerib ja arvutisse saadab. Biosensori abiga on võimalik näiteks tuvastada keskkonnas levinud mürke või teha toiduainetele kvaliteedikontrolli.» Rinken lisas, et biosensor võimaldab varasemast oluliselt kiiremaid mõõtmisi.

15 saatest koosneva sarja «Bionina» kordusi on võimalik vaadata teisipäeviti kell 14.10 ja neljapäeva hilisõhtuti. Lisainfot sarja kohta saab veebilehelt www.vedur.ee akadeemia rubriigist, kuhu pärast iga saate eetrisolekut pannakse üles põhjalikud intervjuud saates esinenud teadlastega.

Kolloid- ja keskkonnakeemia vanemteadur Toonika Rinken tutvustab esimeses saates biosensorit.

MEELIS BURGET

PROJEKT

ÜLIKOOLI NÕUKOGU OTSUS

1. Valmistada ette ülikooli teaduskondliku struktuuri muudatused, lähtudes järgmisest alusvariandist:

HUMANIORA

- 1.1. Usuteaduskond
- 1.2. Filosoofiateaduskond
- 1.2.1. Dekanaat
- 1.2.2. Ajaloo ja arheoloogia instituut
- 1.2.3. Eesti ja üldkeeleteaduse instituut
- 1.2.4. Filosoofia, semiootika, kirjanduse ja kunstiteaduste instituut
- 1.2.5. Indoeuroopa keelte instituut
- 1.2.6. Keelekeskus
- 1.3. Viljandi kultuuriakadeemia

SOCIALIA

- 1.4. Õigusteaduskond
- 1.4.1. Dekanaat
- 1.4.2. Avaliku õiguse instituut
- 1.4.3. Eraõiguse instituut
- 1.5. Haridusteaduskond
- 1.5.1. Dekanaat
- 1.5.2. Õpetajate seminar
- 1.5.3. Haridusuuringute instituut
- 1.5.4. Narva kolledž
- 1.6. Majandusteaduskond
- 1.6.1. Dekanaat
- 1.6.2. Rahvamajanduse instituut
- 1.6.3. Äriinstituut
- 1.6.4. Pärnu kolledž
- 1.7. Sotsiaalteaduskond
- 1.7.1. Dekanaat
- 1.7.2. Meediainstituut
- 1.7.3. Psühholoogia instituut
- 1.7.4. Riigi- ja ühiskonnateaduste instituut
- 1.7.5. Eurokolledž

MEDICINA

- 1.8. Arstiteaduskond
- 1.8.1. Dekanaat
- 1.8.2. Morfoloogia instituut
- 1.8.3. Biomeditsiini instituut
- 1.8.4. Inimese ökoloogia instituut
- 1.8.5. Kirurgilise meditsiini instituut
- 1.8.6. Sisemeditsiini instituut
- 1.8.7. Hambaarstiteaduse instituut
- 1.8.8. Ravimiteaduse instituut
- 1.8.9. Tervishoiu instituut
- 1.9. Sporditeaduskond

REALIA ET NATURALIA

- 1.10. Matemaatika- ja loodusteaduskond
- 1.10.1. Dekanaat
- 1.10.2. Matemaatika instituut
- 1.10.3. Arvutiteaduste instituut
- 1.10.4. Füüsika instituut
- 1.10.5. Keemiateaduste instituut
- 1.10.6. Bioloogia instituut
- 1.10.7. Maateaduste instituut
- 1.10.8. Molekulaar- ja rakubioloogia instituut
- 1.10.9. Mereinstituut
- 1.10.10. Tehnoloogiainstituut
- 1.10.11. Türi kolledž

2. Esitada vastavate õigusaktide projektid ülikooli nõukogule 01.12.2006.a.

TÄNA LEHES

Õppeosakonna lisaleht

Vestlusring parimate õppejõududega

LK 3

Palgatõusu probleemidest

LK 2

10 aastat tagasi – 1996. aasta sügiseks oli kõigis teaduskondades käivitud avatud ülikooli projekt.

UUDISED

Ilmus uus raamat täppisteadustest

Täna kell 16 esitletakse Atlantise restorani konverentsiruumis raamatut «Teadusmõte Eestis. Täppisteadused».

Kogumiku vastutavad toimetajad on akadeemikud, TÜ professorid Peeter Saari ja Ilmar Koppel.

Raamatu saatesõnas märgivad nad, et väljaande koostamisel oli eesmärgiks artiklite üldloetavus: «...artiklite kirjutamisel peaks leitama kuldne kesktee aruandestili ja populaarteadusliku oopuse vahel...». Esitletav teos on suunatud kõige laiemale lugejaskonnale.

Kogumik on TA nn sinise sarja «Teadusmõte Eestis» kolmas raamat. Varem on ilmunud samalaadseid väljaandeid tehnikateadustest ja arstiteadusest. Raamatu leiab teadusasutustest ja suurematest raamatukogudest.

Ürituse avavad Eesti TA president Richard Villems ja rektor Jaak Aaviksoo. Sõnavõttudega esinevad ka akadeemikud Ene Ergma, Peeter Saari ja Ilmar Koppel.

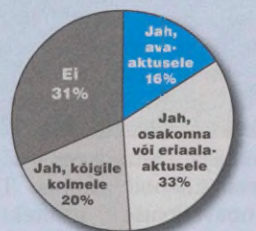
Tudengi(te raadio)-saade alustab

Esmaspäeval, 11. septembril kell 18.15 alustab hooaega AIESECI ja TÜ Üliõpilasesinduse koostöös valmiv tudengitele mõeldud raadiosaade «Tudengi maailm».

Esimeses saates tutvustatakse TÜ Üliõpilasesindust. Saadetes tulevad arutelu alla kõige kuumemad, intrigeerivad ja värvikamad tudengiteemad. Saade hakkab eetris olema iga kuu esimesel esmaspäeval Tartu FMi sagedusel 101,2 Mz.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas lähed aktusele?

Vastajaid: 542

Uus küsimus:
Kas taotled õppetoetust?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ aumärgi ja tänukirjaga tunnustati pikaagse ja eduka geograafiaalase akadeemilise hariduse arendamise eest bioloogia-geograafiateaduskonna kauaaegset dotsenti **Heino Mardistet** ning pikaajalise väga hea ja kohusetundliku töö eest OÜ Tartu Ülikooli Keslinna Apteegi juhatajat **Maila Madiset**.

TÜ väikese medali ja tänukirjaga tunnustati pikaajalise ja kohusetundliku töö eest dotsent **Enno Kolki**.

TÜ tänukirja pälvis kohusetundliku töö eest raamatukogu säilitus- ja hooldus-teenistuse desinfektor **Ilme Somelar**.

Saksa-Eesti akadeemiline nädal

23.–25. septembrini toimub X Saksa-Eesti akadeemiline nädal Academia.

Tänavu on teemaks «Viimane aastakümme Eestis ja Saksamaal: Kuhu me oleme jõudnud?».

Välissuhete osakonna peaspetsialisti **Lea Kivi** sõnul peetakse traditsiooniline aulaloeng, milleks on oma nõusoleku andnud **Mart Laar** ja Saksa välisministeeriumi kultuuri- ja haridusosakonna peadirektor **Wilfried Grolig**.

Academica osavõtjaid teravitavad Saksamaa suursaadik **Julius Bobinger** ja sponsorite esindajana Eesti aukonsul **Düsseldorfs dr Jochen Friedrich Kirchhoff**. Toimub ka Saksa saatkonna infopäev.

24. ja 25. septembril jätkub Academia loengute ja seminaridega teaduskondades.

Kümme aastat tagasi korraldati üikoolis esimene Saksa-Eesti akadeemiline nädal, mille patroonid olid mõlema riigi presidendid **Roman Herzog** ja **Lennart Meri**.

Ilmub ka kogumik.

Info: www.academica.ut.ee.

Arhitektina töötab Merje Müürisepp

Alates 14. augustist töötab planeerimistalust arhitekt **Merje Müürisepp** (pildil).

Tema tööks on ülikooli hoonete, rajatiste ja muu arhitektuuriga seonduva tegevuse korraldus.

Arhitekti põhilised tööülesanded on osalemine hoonestu arengukava koostamisel ja ehitustööde järjekorra määramisel, hoonete arhitektuurilise ülevaatus ja järelevalve tegemine, detailplaneeringute ning ehitusprojektide tellimine ja kooskõlastamine.

Merje Müürisepp töötas enne ülikooli asumist Tartu Linnavalitsuse arhitektuuri ja ehituse osakonna arhitektina. Varem on ta töötanud OÜ Kolm Pluss Üks arhitektina. Müürsepp on lõpetanud Tallinna Tehnikakõrgkooli ehitusarhitektuuri eriala bakalaureuseõppe.

Palgatõus eeldab kõigi töötajate pingutusi

Kaili Kõiv
personalitöö peaspetsialist

Mari Nõmm
personaliosakonna juhataja

Tartu Ülikool, olles Eesti rahvusülikool, on võtnud eesmärgiks püsida konkurents Euroopa parimate teadusülikoolidega.

Selle eesmärgi saavutamiseks vajame kompetentseid ja motiveeritud töötajaid. Üks motiveerimise viise on pakuda neile häid töötingimusi, millest olulise osa moodustab töötajat väärtustav tasu. Tartu Ülikooli töötajate tasustamise aluseks on töö väärtuslikkus ülikooli kui terviku kontekstis, kuid peale selle arvestatakse ka palgaturul toimuvat. Kuigi tegutseme rahvusvahelisel tasandil, on palgade konkurentsivõime iseloomustamise taustaks Eesti palgaturg.

Palgakomisjoni ettepanekud

Akadeemiliste töötajate tasustamisel soovime olla Eestis palgaturu liider ning saavutada professori, dotsendi, lektori ja assistendi/õpetaja keskmiseks kogupalgaks vastavalt 4, 3, 2 või 1,7 riigi keskmist palka. Sellest tulenevalt peab palgade määramisel põhjendama ainult neid tasusid, mis ületavad professori/juhtivateaduri ametikohal 38 124 krooni, dotsendil/vanemteaduril 28 593 krooni, lektoril/teaduril/vanemassistendil 19 062 krooni ning assistendil/õpetajal 16 202 krooni.

2004. aastal moodustati rektori korraldusega komisjon, mille eesmärk on ülikooli palgapoliitika arendamine, sh palgaastmete miinimummäärade tõstmise vajalikkuse analüüsimine. Palgakomisjoni ettepanekute alusel tõsteti palgaastmete miinimummäärasid kahe aasta jooksul neljal korral 5% ulatuses. Viimane muudatus jõustus 1. septembril. Eelmisel aastal tegi palgakomisjon ettepanekuid ka töövõtulepingute sõlmimisega seonduvas. Selle aasta kevadel vaatas komisjon uuesti üle miinimummäärade tõstmise vajaduse ja akadeemiliste töötajate palgakulude finantsallikate jaotuse.

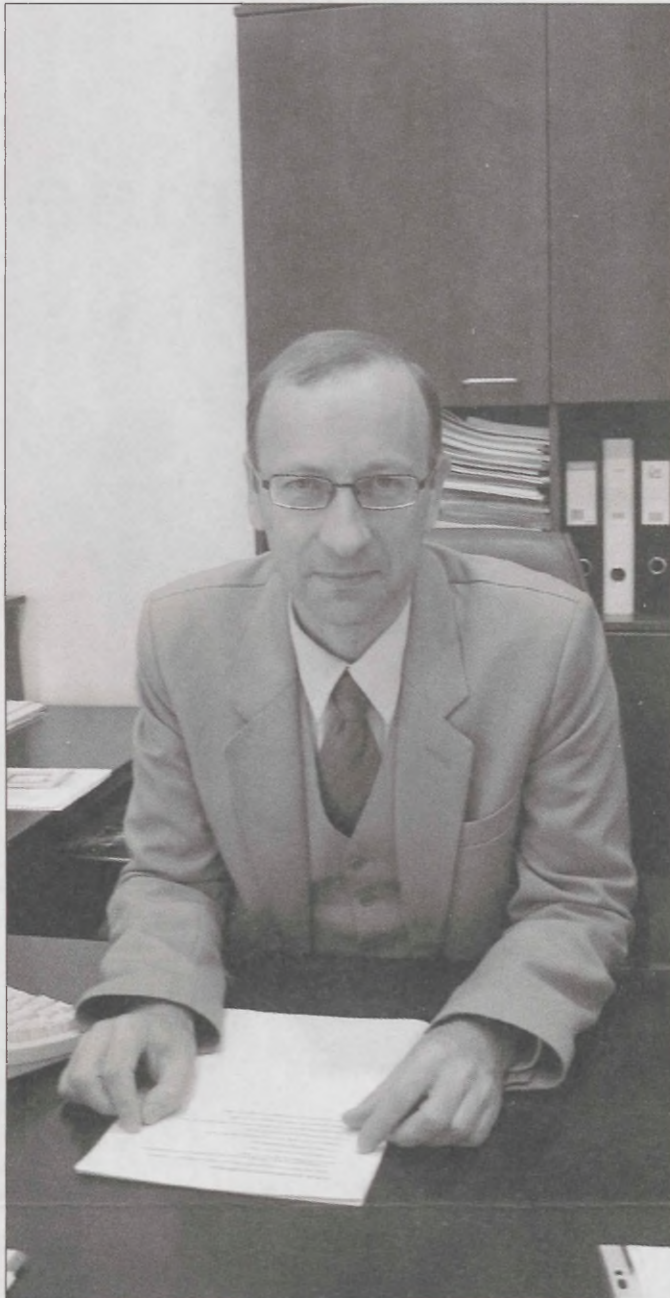
Palgaastmete miinimummäärade tõstmine

Võttes arvesse komisjoni ettepanekuid, otsustas rektoraat tõsta palgaastmete miinimummäärasid 10% alates 1. märtsist 2007. Erinevalt varasemast praktikast, mil miinimumpalgamäärade tõstmine oli ajaliselt kindlaks määramata, on ülikoolis edaspidi kavas analüüsida miinimumkuupalgamäärade muutmise otstarbekust vähemalt üks kord aastas. Vajaduse korral tuleb kehtestada uued palgamäärad alates 1. märtsist.

Akadeemiliste töötajate töötasu finantseerimine

Akadeemiliste töötajate palgakulude finantsallikate osas tehti ettepanek, et täiskoormusega töötava õppejõu töötasu finantseeritakse eri allikatest, seejuures teadusrahadest soovitatavalt vähemalt 1/3.

Ettepaneku aluseks on asjaolu, et vastavalt akadeemiliste

Finantsdirektor Taimo Saani sõnul on üliõpilase baasmaksumus riiklikus koolitustellimuslepingus sisuliselt külmutatud 1999. aasta tasemel. «Seepärast langeb ülikooli tulude suurendamise põhiraskus tõukefondidele ja teaduslepingutele.»

VARJE SOOTAK

töötajate ametijuhendile on ka õppejõududel teadustöö tegemise kohustus, millest tulenevalt võiks õppejõudude palgakuludest tulla proportsionaalne osa teadus- või muudest rahadest. Näiteks kui õppejõud täidab teadustööga seotud ülesandeid oma tööajast 1/3 ulatuses, peaks ka tema töötasu samas mahus finantseeritama teadusrahadest. Juhul, kui õppejõud kasutab suurema osa tööajast teadustöö tegemiseks, tuleks kaaluda töölepingu muutmist, vormistades ta tööle ka teadustöötajana. Samuti on see vajalik juhul, kui tegemist on sihtfinantseeritava teadusteema täitmisega.

Sama rahastamise põhimõtte kehtib ka teadustöötajate kohta – palgakomisjoni ettepaneku kohaselt finantseeritakse teadustöötaja palgakuludest teadusrahast vähemalt 2/3. Ülejäänud osa palgast võib olla finantseeritud muudest allikatest, sest paljud teadustöötajad teevad õppetööd, juhendavad üliõpilastöid ning täidavad administratiivseid kohustusi.

Eeldame, et kõik ülikooli töötajad pühenduvad tööle kogu kokkulepitud tööaja ulatuses ning akadeemiline personal täidab ülesandeid kõigis oma töövaldkondades (teadus- ja õppetöö, administratiivsed ülesanded). Ülikooli huvide paremaks kaitsmiseks on oluline, et meie töötajad ei osutaks ülikoolile konkurentsi. Konkurentsi osutamise keelamise põhjustest ja kohustuse sisust saab lähemalt lugeda 15. septembri UTst.

PALGAKOMISJON

Esimees: teadusprorektor, prof Ain Heinaru

liikmed:

füüsika-keemiateaduskonna dekaan, prof Peeter Burk, haldusdirektori assistent Katre Kurvits, personaliosakonna juhataja Mari Nõmm, eesti keele ajaloo ja murrete prof Karl Pajusalu, finantsdirektor Taimo Saan, rahvusvahelise ettevõtluse prof Urmas Varblane

KOMMENTAAR

Ain Heinaru
palgakomisjoni esimees
teadusprorektor
Palkade suurendamine on eeldus saada ja hoida häid töötajaid, mis aitab seega kaasa ülikooli rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmisele. Samas on palgade tõstmine võimalik vaid kõikide töötajate panustamise korral ning optimaalsete koosseisude juures. 4-3-2 mudeli saavutamine on ülikooli üldise konkurentsivõime hoidmiseks vältimatult vajalik. Selle eesmärgi esimestena saavutanud üksuste edu lood trükitakse ära ülikooli ajalehes.

Alustas tööd soome keele ja kultuuri professor

Meelis Burget

Eile tähistati aulas pidulikult soome keele ja kultuuri professori asutamist.

Professor on loodud Tartu Ülikooli ja Soome haridusministeeriumi rahvusvahelise teadlasrände keskuse (CIMO) vahel selle aasta alguses sõlmitud koostöölepingu alusel. Professori ametikoha täidab CIMO poolt siia külalisõppejõuks läkitatud **Tuomas Huumo**. Tema kõrval jätkab tööd ka soome keele ja kultuuri välis- lektor **Juha-Matti Aronen**.

Aktusel pidas **Tuomas Huumo** akadeemilise loengu Soome ja Eesti keele- teaduse rahvusvahelistest väljavaadetest. Ta ütles, et soome keel on praegu maailmas veel suhteliselt vähe tuntud, kuna Soomes on keeleteadust ikka peetud enam rahvuslikuks, mitte rahvusvaheliseks distsipliiniks. «Alles 1980.–1990. aastatel hakati sellealaseid töid rohkem rahvusvahelistes väljaannetes avaldama. Ka teiste soome-ugri keeltega tuleks sama teha, et tutvustada tervikpilti kogu keelkonnast.»

Tuomas Huumo.

MEELIS BURGET

Huumo sõnul saadab CIMO soome keele õppejõude üle maailma nendesse ülikoolidesse, kus soome keelt õpetatakse. Praegu nende hulk aina suureneb. Näideteks toob ta Saksa- ja Venemaa ülikoolid.

Huumo õpetab peamiselt keeleteadust, **Aronen** tegeleb aga soome kultuuriga. Enamik **Huumo** loetavaid aineid on suunatud magistrantidele ning ta püüab järgmiste semestrite ainete puhul arvestada ka üliõpilaste soove. Külalisprofessori tööleping on sõlmitud kolmeks aastaks.

Skype'i stipendium viib Cambridge'i

Kadri Bank

Eesti Infotehnoloogia SA (EITSA) Skype'i 100 000-kroonise magistristipendiumi sai TÜ matemaatika-informaatikateaduskonna kevadel lõpetanud Ago-Erik Riet.

Eesti suurim magistri- toetus viib kuut konkurenti edestanud **Rieti Cambridge'i Ülikooli** magistrantuuri, kus ta asub õppima puha matemaikat.

«Ma loodan sellest aastast Inglismaal oma õpingute jätkuna väga palju. Seda enam on heameel, et stipi- näol sellele suur toetus tuli,» ütles **Riet**.

EITSA arendusjuhi **Kristjan Rebase** kinnitusele on see nende jaoks esimene kord eraldada õpinguteks välismaal niivõrd suur stipendium. «On tore, et leidsime väärilise stipendiaadi, kelle unistust saame koos lahete partneritega aidata ellu viia.»

Skype'i Eesti organisatsioo-

Argo-Erik Riet.

ERAKOGU

ni juhi **Sten Tamkivi** sõnul pidasid nad stipendiumit välja kuulutades patuks, kui andeka ja sihikindla magistrandi õppetöö rahapuuduse taha takerdub. «Tänu Ago-Erik Rieti säravale andele ja töökusele õnnestus meil see patt ära hoida.»

Skype'i stipendiumi kõrval toetab **Rieti** õpinguid ka SA Archimedese vahendatav riiklik **Kristjan Jaagu** stipendiumiprogramm.

Geograafia instituut osaleb Veneetsia biennaalil

Kadri Bank

TÜ geograafia instituut osaleb ühel maailma olulisemal arhitektuurisündmusel – Veneetsia biennaalil.

Homme õhtul avatav Eesti näitus «Joint Space» on valminud TÜ geograafia instituudi, arhitektuurbüroo **Urban Mark** ning info- ja kommunikatsiooniarendus- ettevõtte **Positium** koostöös.

Eestlased esitlevad projekte, mis näitavad mobiilpositsioneerimise kasutamise võimalusi linnaruumis. Mobiilpositsioneerimise abil on võimalik saada infot selle kohta, kus inimesed hetkel linnaruumis liiguvad. Projekti abil püüavad näi-

tuse koostajad kaardistada linnaruumi sotsiaalseid võrgustikke, mõista inimese käitumist urbanistlikus keskkonnas ja luua võimalusi linnastutega seonduvate ruumiliste probleemide lahendamiseks.

Geograafia instituudist osalevad ekspositsiooni loomisel inimgeograafia prof **Rein Ahas**, loodusgeograafia ja maastikuökoloogia teadur **Anto Aasa** ja inimgeograafia tehnik **Siiri Silm**.

X rahvusvaheline arhitektuuri biennaal toimub Veneetsias 10. septembrist 19. novembrini ning kannab pealkirja «Inimene, ühiskond, arhitektuur».

Vaata ka: www.jointspace.ee.

Hea õppejõud peab olema kui ravim

Kadri Bank

Aasta õppejõud kogunesid vestlusringi, et arutleda pedagoogitöö plusside ja miinuste üle.

Millised omadused peaksid olema heal õppejõul?

Urmas Kokassaar: Meist on siin kolm didaktikaõppejõudu ja Ain Raal on kirjutanud mitmeid populariseerivaid raamatuid. Nähtavasti ongi asjade seletamine lihtsamas metoodilises võtmes koos eluliste näidetega see kõige olulisem.

Kristel Ruutmets: Praktiline aine, eriti keele õpetajal, on ilmselt suur eelis. Ma saan loengus käsitleda mitmesuguseid päevakajalisi teemasid, mis õpilastele huvi pakuvad ja kus nad on varmad arvamus avaldama ning kõige kaasa minema.

Piret Kärtner: Olen sama meelt, et didaktiku ja metoodikuna on ka kõikide teiste ainete õpetamine mõnevõrra lihtsam. Sa valdad võtteid ja tehnikaid ning oskad muuta loengu interaktiivsemaks, kaasata õppijaid ja kuulata ära, mis üliõpilastel öelda on.

Ain Raal: Õppejõud peab olema nagu ravim – ohutu, efektiivne ja kvaliteetne. Ohutus tähendab, et õppejõud ei tohiks kahtlustada üliõpilast, ta peaks olema vaba üleolekust ja kurjusest. Seepärast ei pea veel puuduma nõudlikkus enda ega tudengi vastu. Efektiivsus tähendab seda, et peale faktide ja seoste valdamise peaks õppejõud toimima ka muus mõttes. Kvaliteet tähendab puht pedagoogilist kvaliteeti, ka õppevahendite olemasolu. Ainult verbaalselt on midagi selgeks teha raske.

Kuid milline on hea üliõpilane?

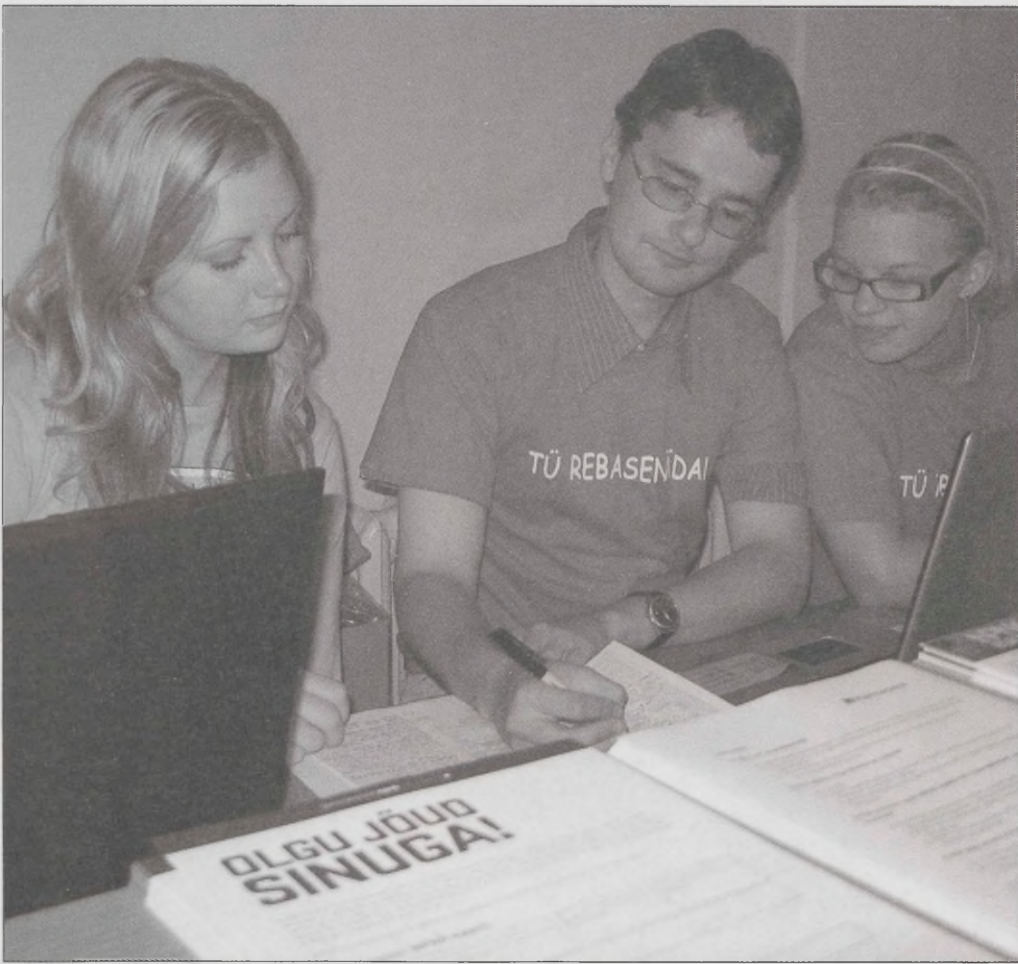
KR: Mida eripalgelisem koosseis, seda huvitavam. Alati hindan üliõpilaste aktiivsust tunnis, õpihimu, fantaasiarikust, uurivat loomust.

PK: Oluline on just see keemia, mis õppejõu ja üliõpilase vahel tekib. Minu üliõpilased on kõik head just sellistena, nagu nad on.

UK: Hea üliõpilane on eesmärgistanud oma tegevuse – kuhu, millise aja ja milliste tulemusteni ta tahab jõuda. Kui me laseme sel isevoolu teed minna, tekivad probleemid ajaliste piiridega.

Viimasel ajal räägitakse palju ülikoolist kui teenuse osutajast. Kas teile tundub see õige?

PK: Ma ei julgeks haridust kingaparendusega samastada. Haridus tähendab töötamist inimesega. Kui see teenuse tasandile läheb, kannatab hari-

Inglise keele ja kirjanduse tudeng Riin Ahlberg (paremal) ning ajalooüliõpilased Janek Murakas ja Helen Valgma leiavad, et hea õppejõud peaks olema muhe inimene, keda üliõpilane ei karda. Ta peaks mõistma nalja ja tooma õpitava kohta huvitavaid näiteid.

KADRI BANK

duse kvaliteet. Teenus on midagi sellist, mis muudab teenuse saaja passiivseks, aga hariduse omandamine on aktiivne tegevus, tahtlik pingutus.

AR: Ma võrdleks seda apteegiga – me ei ütle ka apteege puhul, et seal toimub müük, vaid apteek pakub midagi rohkemat. Selline mentaliteet toob kaasa negatiivse aspekti, et paljud noored rõhuvad oma õigustele, kuid unustavad ära oma kohustused, mis ülikoolis õppimisega kaasnevad.

UK: Üldse on see kurb, et kogu Eesti haridusse tahetakse majandustermineid sisse viia.

Mis paneb inimest valima pedagoogi ameti?

UK: On selliseid inimesi, kes on maast madalast tahtnud õpetajaks saada eeskujul mõjul. Näiteks vanemad on õpetajad ja nad tunnevad endas seda kutsumust. Teised aga tunnevad, et neile inimestega suhtlemine ja teadmiste edasiandmine sobib. On ka selliseid, kes kaaluvad võimalusi, kuidas oma haridusteed jätkata, et oleks hiljem tagatud potentsiaalne palgaline töökoht.

KR: Minu kogemus näitab, et järjest rohkem tullakse õpetajaks õppima kindla sihiga õpetajaks ka saada, mis on rõõmustav tendents. Varasematel aastatel on olnud ka selliseid üliõpilasi, kes alguses veendunult väidavad, et õpetajana nad küll tööle ei hakka, kuid hiljem oma otsust

muudavad. Loodetavasti on see tingitud just õpetajatöö positiivsetest külgedest.

PK: Eks ta paljusi kutsumuse asi on. Õnnelikud on need, kes saavad teha seda, mis neile meeldib. Kokkuvõttes osutub kõrgepalgaline töö, mis ei meeldi, kahjulikumaks ja ennasthävitavamaks. Huvitav on ka see aspekt, miks õppejõuks jäädakse.

Miks siis jäädakse? Mida te tööandjalt ootate?

PK: Usaldust. Oleks tore, kui ülikool usaldaks seda, mida me auditooriumis teeme. Mina omalt poolt ootan ka seda, et saaksin end täiendada, sest õppejõud ei saa kunagi valmis.

AR: Positiivne on ülikoolis töötamise juures see, et sa töötad inimestega, kes on noored ja reeglina elurõõmsad. Aastad küll mööduvad, aga sisemiselt elurõõm mõjutab ja jääb kuidagi ise ka nooreks.

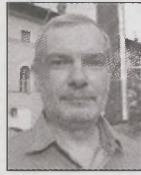
KR: Töö (üli)õpilastega on vaheldusrikas. Siiani on peaaegu iga õppeaasta mulle uusi ning huvitavaid väljakutseid esitanud. On võimalus ja kohustus uusi õppeaineid ette valmistada, ennast seeläbi täiendada ning vältida rutiini.

Kas ka sellised auhinnad motiveerivad?

AR: Eesti vabariigis ja kahjuks ka meie ülikoolis tunnustatakse inimesi väga vähe. Ses mõttes on see kiiduväärt ettevõtmine.

AIN RAAL MEDICINA

Ain Raal on ülikooli õppejõud teist põlve, tema isa Elmar Raal oli õigusteaduskonna dotsent. Raal lõpetas 1984. aastal arstiteaduskonna proviisorina ja jäi tööle farmaatsia kateedrisse (praegusesse instituuti). Tema esimene ainekursus kandis nime farmaatsia organisatsioon ja ökonoomika. Praegu on Raali põhikursused farmakognoosia, fütokeemia ja ravimtaimede kultiveerimine.

KRISTEL RUUTMETS SOCIALIA

Kristel Ruutmets lõpetas 1996. aastal inglise keele ja kirjanduse eriala. Ruutmets on olnud õpetajate seminari (praegune haridusteaduskond) õppejõud 1997. aastast. Eelmisel õppeaastal õpetas ta erinevatele tasemetele inglise keelt, praktilist grammatikat, suulise väljendusoskuse arendamist ja inglise keele õpetamise metoodikat.

PIRET KÄRTNER HUMANIORA

Piret Kärtner lõpetas 1984. aastal germaani-romaani keelte osakonna inglise filoloogias, inglise keele ja kirjanduse õpetaja ja tõlgi kvalifikatsiooniga. Ülikoolis töötab ta 1997. aastast. Kärtner õpetab praktilist inglise keelt, inglise keele õpetamise metoodikat, pedagoogilist grammatikat ja valikaineid peale statsionaarõppe Tartus ja Narva kolledžis ka avatud ülikoolis ja ümberõppes.

UK: Ka auhindu on erinevaid. On selliseid, mida antakse mingite komisjonide otsustega. Aasta õppejõu auhinna puhul võiks välja tuua, et see on suhteliselt laiahaardeline, sest otsustanud on loengus käinud tudengid.

KR: Kuna praegune auhind toetub üliõpilaste arvamusele, siis seda südant soojendavam see on. Tunde ette valmistades mõtlen aga ikka üliõpilastele, mitte auhinna saamisele.

PK: Minu üks endine kol-

leeg ütles, et üliõpilastepoolne tunnustus on nii tähtis, et seda võiks võrrelda Nobeli preemiaga.

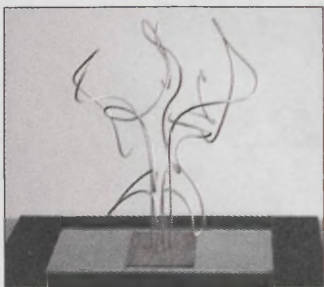
AR: Kahjuks esineb ka selliseid arvamusi, nagu oleks ülikoolis väärtustatud töö vaid teaduse tegemine. Hindame õppejõude selle järgi, kui palju tema artikleid avaldatakse ja palju ta fondide kaudu raha toob. Õppetöö tegemine tundub olevat midagi kõrvalist ja ehk isegi alaväärtuslikku, aga see ei ole nii.

Akadeemik Juri Lotmani mälestusmärgi konkursi tööd

17. septembrini saab raamatukogu 2. korruse konverentsisaali fuajees vaadata Juri Lotmani mälestusmärgi konkursi auhinnatud töid.

Juri Lotman on struktuuralse semiootika rajajaid kulturoloogia vallas ning Tartu semiootikakoolkonna looja. Ta on uurinud 18.–19. saj vene kirjanduse arengut, A. Puškini isikulugu, poeetiliste tekstide

struktuuri, filmipoeetikat, kultuuriteadvuse ehitust ja kultuuritüpoloogiat. Aastast 1967 oli Lotman Rahvusvahelise Semiootikaassotsiatsiooni asepresident. Juri Lotmani mälestusmärgi ideekonkurssi eesmärk oli saada ideeliselt ja kujunduslikult kõrgetasemelise ja kaasaegne lahendus koos mälestusmärgi lähiümbruse visiooniga.

Võidutöö «Vihm» (Mati Karmin ja Andres Lunge).

Ajaloo muuseumis tuleb teadusfoto näitus

Meelis Burget

11. septembril kell 15 avatakse ajaloo muuseumi valges saalis esimese Eesti teadusfoto võistluse 40 parimat tööd tutvustav näitus «Eesti teadusfoto 2006».

Ajaloo muuseumi projekti-juhi Urmet Paloveeri sõnul on elektroonilise nädalakirja teadus.ee korraldatud võistlu-

sele saadetud 231 töö seas pilte nii kooliõpilastelt kui tunnustatud teadlastelt. Autoreid on kokku 42. Veebruari lõpul hindas fotosid žürii, kuhu kuulus nii teadlasi, fotograafe, kunstnikke, teadusajakirjanikke kui ka ettevõtete esindajaid. Žürii esimees oli TTÜ Geoloogia Instituudi direktor Alvar Soesoo. Näitus jääb avatuks 12. novembrini.

UUDISED

TÜ nõukogu valis neli professorit

TÜ nõukogu valis 1. septembril neli korralist professorit.

Korrastamata süsteemide professoriks valiti Jaak Kikas, tahkisefüüsika professoriks Aleksandr Luštšik, kinesiooloogia ja biomehaanika professoriks Mati Pääsuke ning geomeetria ja topoloogia professoriks Mati Abel.

Teaduskompetentsi nõukogu uus juhatus

Nõukogu esimehena jätkab aastatel 2006–2009 TÜ prof Martin Zobel. Aseesimeheks valiti TTÜ prof Enn Mellikov.

Teaduskompetentsi nõukogu (TKN) kaudu sihtfinantseeritakse 2006. a 226 teadusteemat kogumahu 262,65 miljonit krooni. TKN büroo juhataja Madis Saluveeri sõnul on sihtfinantseerimine jätkuvalt kõige olulisem Eesti teadus- ja arendustegevuse finantseerimisallikas, moodustades umbes kuuendiku Eesti teadus- ja arendustegevuse kogurahastamisest.

Tehnikavaldkonna lõpetas 30 õpetajat

5. septembril toimus ülikooli aulas tehnikavaldkonna õpetajate lõpuaktus. Tänavu lõpetas tehnikavaldkonna õpetajakoolituse 30 õpetajat, kellest 13 said Tartu Ülikooli ja 17 Tallinna Tehnikaülikooli lõpudiplomi.

Tehnikavaldkonna õpetajakoolitus loodi TÜ ja TTÜ koostöös 2000. aastal. Õppekava koosneb 40 ainepunktist, sisaldab praktikume, üldpedagoogilisi kursuseid ja pedagoogilisi valikaineid Tartu Ülikoolis ning erialadidaktika ja tehniliste dissipliinidega seotud kursuseid Tallinna Tehnikaülikoolis.

Selle koolituse on praeguseks läbinud üle 200 õpetaja. Tänavu on kavas arendada samal erialal välja 40-ainepunktiline kahe kõrgkooli vaheline magistriõppe kava.

Esitletakse germa-nistikakogumikku

Täna kell 14.15 toimub keeltemaja fuajees Ülikooli 17 germanistikakogumiku «Humaniora: Germanistica» esimese numbri «Deutsch am Rande Europas» esitus.

2005. aasta oktoobris leidis Tartus aset samanimeline rahvusvaheline konverents. Germaani-romaani filoloogia osakonna koordinaatori Milvi Kaberi sõnul sisaldab uue artikliteeseria avakõide konverentsi ettekannete põhjal kirjutatud artikleid saksa keele seostest naaberkeeltega läbi aegade ning saksakeelse kirjanduse vastuvõtust Baltimaades ja Soomes.

HUMANIORA: GERMANISTICA I

Deutsch
am Rande
Europas

ANNE AROLD
DIETER CHERUBIM
DAGMAR NEUENDORFF
HENRIK NIKULA

ÖNNITLEME

Heino Mardiste 70

Augusti eelviimasel neljapäeval täitis seitsmes aastakümme kauaaegsel geograafiadotsendil Heino Mardistel.

Tuntud Läänemere uurija ja kartograafia ajaloo ekspert on hästi tuttav ka orienteerujate seas – aastakümneid edukalt võistelnud mees on aktiivne orienteeruja tänagi.

Mardiste on Tartu üliõpilaste looduskaitseringi vilistlane ja Eesti Teaduste Akadeemia looduskaitsekomisjoni liige, Eesti maa ja looduse asjatundlik populariseerija, näiteks mitme peatüki autor koguteoses Saaremaa jne.

Palju õnne ja jätkuvat aktiivsust soovivad kolleegid geograafia instituudist!

PROF JAANUS PAALI FOTONÄITUS

5. septembril avati botaanikaaias prof Jaanus Paali fotonäitus «Tulemaa loodust uudistamas». Botaanikaaias infosaalis on välja pandud 25 fotot Tulemaa soodest, lõunapõõgi metsadest ja pampast. Need fotod on pildistatud Rahvusvahelise Soode Kaitse Rühma (International Mire Conservation Group) ekskursioonil 2005. a novembris.

Fotosid saab vaadata 18. septembrini.

HANSAPANGA STIPENDIUM

Hansapanga stipendiumit saavad taotleda TÜ majandus-, matemaatika-informaatika-, füüsika-keemia- ja sotsiaalteaduskonna täiskoormusega bakalaureuseõppe üliõpilased, kel on silmapaistvad õppetulemused (kaalutud keskmine üle 4,0) ning kes on aktiivsed ülikoolivälises ühiskondlikus tegevuses. Stipendiumifond on 120 000 krooni, mis jaguneb kuueks 20 000 krooni suuruseks stipendiumiks. Taotlused esitada 29. septembriks Tartu Kultuurkapitali, Raekoja plats 8.

Info ja taotlemise avaldus: www.kultuurkapital.ee, menüüakna «eristipendiumid» all.

Tartu Ülikooli Ajaloo Muuseum Toomel Lossi 25

AJA SISSE MINEK
Esmakursuslane!

Kas Sa tunned oma ülikooli ja teaduskonna ajalugu?
Kas Sa tead oma eriala tunnustatud teadlasi?
Kas Sa aimad, milline oli minevikus üliõpilase elu-olu?

Kui tahad tunda end selles valdkonnas kindlamalt, tule muuseumisse!
Õpid tundma oma eriala muuseumiekspositsiooni, fondiesemeid ja teadja-inimese tutvustuse kaudu.

Ootame!

Keemiatudengid 13. septembril kl 12.15.

Tulla võivad ka vanemate kursuste tudengid.

Lisateave: 737 5677

JÄRGNEB!

ÖNNITLEME

70

Leili Järva, evolutsioonilise bioloogia õppetooli ja loodusteaduslike kogude laborant – 14. september

65

Lilja Kudi, raamatupidaja – 12. september

60

Tõnis Kelder, tehnoloogia-spetsialist – 11. september
Katrin Reinvere, ühiskonnateaduste lektoraadi juhataja, majanduse lektor – 9. september
Ilme Somelar, desinfektor – 8. september

50

Jaak Ginter, kriminalistika ja kriminoloogia dotsent – 14. september

Eva Toulouze, prantsuse keele ja kirjanduse dotsent – 13. september

Anu Saag, üldbioloogia assistent – 14. september

45

Rein Kolk, kardioloogia vanemassistent – 12. september

35

Ain Tõnisson, õppekava arenduskeskuse juhataja – 13. september

30

Kristi Toode, õendusteaduse assistent – 12. september

25

Rünno Põhjala, majahoidja – 14. september

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Kadri Bank
Toimetaja Meelis Burget
Küljendaja Priit Klivsoo
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa

Tartu, Lutsu 5 (III k)
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
<http://www.ajaleht.ut.ee>
Postiaadress: Ülikooli 18, Tartu 50090

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3000
Trükk: Greif OÜ

Tulekul geenifoorum ja ScanBalt Forum

Märt Miljan

SA Eesti Geenikeskus projektijuht

21.–23. septembrini on Vanemuise kontserdimajas geneetika ning biotehnoloogia kaksikonverents Geenifoorum ja ScanBalt Forum 2006.

ScanBalt Forum «Industry, Academia and Authorities: Collaborating for Excellence» hõlmab 8 plenaarloengut ja paralleelsessiooni. Keskendatakse nii Läänemere bioregiooni arendamise, *public-private-partnership*i kui ak intellektuaalomandi realiseerimise ning uute projektide algatamise teemadele. Toimub ka töötuba «Get ready for the 7th EU research framework programme».

Foorumil esinevad Põhja-maade Ministrite Nõukogu peasekretär Per Unckel, ScanBalt Academy president, tuntud toitumisteadlane prof Kaare Norum, Nordea panga Poola ja Baltimaade asepresident Esa Toumi ja tehnoloogiasirde ekspert Prof Silvy Rohr.

ScanBalt Forum annab võimaluse kuulata ettekandeid teadus- ja ärimaailma liidritelt, laiendada senist kontaktivõrgustikku ja leida toetust

uutele projektideele.

Registreeruda saab 15. septembrini www.scanbalt.org/forum2006.

Seitsmendat korda toimuv rahvusvaheline geenifoorum (22.–23. septembril) «Genoomika alused» koondab taas Tartusse rahvusvaheliselt tunnustatud molekulaarbioloogia, inimesegeneetika ja biomeditsiini teadlased.

14 tippesinejaga mitmekesine programm pakub võimalust kuulata ettekandeid biomarkerite kasutamisest ravimiarenduses, geneetilise testimisest ning tõvede molekulaarsetest alustest. Räägitakse koduloomade kasutamisest laiapõhjalistes genotüüp-fenotüüp uuringutes, uudestest lahendustest metaboolsete haiguste ravis ning novaatorlikest tehnoloogiatest valdkonna uurimistöös.

Konverents annab ülevaate valdkonna olulisematest arengutest, tutvustab uuemaid teadussaavutusi biotehnoloogias ning kirjeldab nende praktikas rakendamise võimalusi.

Foorumile saab registreeruda kuni 15. septembrini www.geneforum.ee.

Registreerides ühele üritusele on teise külastamine prii.

Mõlemad üritused korraldab SA Eesti Geenikeskus.

PROFESSORITE KLUBIS

14. septembril kl 17 toimub sügissemestri avakoosolek ülikooli kohviku I korruse puhvetiruumis.

Ettekande uuematest uurimistulemustest intelligentsuse kohta peab prof Jüri Allik.

LOENGUSARI SÕNAVABADUSEST

14. septembril kl 9.45–15.30 toimub SA Domus Dorpatensis ruumides Raekoja plats 1/Ülikooli 7 loengusarja «Sõnavabadus: mõiste ja tegelikkus» kolmas seminar «Sõnavabadus Internetis».

Esinevad Postimehe vanemtoimetaja Priit Pullerits, IT-õiguse spetsialist Eneken Tikk ning delfi.ee peatoimetaja Mart Pukk.

Üritus on tasuta. Osavõtust teatada hiljemalt 13. septembriks tel 733 1345 või dorpatensis@dorpatensis.ee. Info: www.dorpatensis.ee.

«TUDENGITEATMIKU» TÄPSUSTUS

Käesoleva aasta «Tudengiteatmiku» lehekülgedel 13–36 esineb ebatäpsusi, mistõttu tegijad soovivad Tü õppekorraldust puudutavates küsimustes infoallikana kasutada lehekülge www.ut.ee/tudeng.

Lisainfo ja küsimused: tudengiteatmik@gmail.com.

RAAMATUKOGUS
KAKS UUT KUNSTINÄITUST

31. augustil avati raamatukogu 3. korrusel Boris Šestakovi näitus «Täheaine». Välja on pandud käesoleval sajandil maalitud pildid.

Näitus jääb avatuks 1. oktoobrini.

1. septembril avati samal korrusel Jaanus Eensalu näitus «Valgus, vari, värv ja ruum».

Näitust saab vaadata 30. septembrini.

LOENGUD

TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskus pakub sügissemestril kuulata järgmisi loenguid:

FLLE.00.002. **Sissejuhatus lõunaeesti kirjandusse** (2 AP, 2.–16. n) esmaspäeviti kl 10.15–12 ph 227. Õpetab Ülo Tonts;

FLLE.00.004. **Lõunaeesti folkloor** (2 AP, 2.–16. n) toimub kolmapäeviti kl 14.15–16 ph 228. Õpetab Paul Hagu;

FLLE.00.006. Lõunaeesti keel II (2 AP, 2.–11. n) toimub reedeti kl 10.15–12 ph 244. Õpetab Sulev Iva;

FLLE.00.008. **Lõunaeesti kultuurilugu** (2 AP, 2.–16. n) toimub neljapäeviti kell 10.15–12 Lossi 38. Õpetab Nele Reimann-Truija. Uus kursus!
Info: Mari Mets, tel 737 5422.

12.–16. septembrini toimub eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakonnas ph 244 **keeleteaduse ja -tehnoloogia doktorikooli sügisseminar fonoloogiast**.

12., 13. ja 14. sept kl 16-17.30 ja 15. sept kl 8.30–10.

Ohio Ülikooli emeritprof Ilse Lehiste loengud «Prosody in Language and Poetry».

15. sept kl 14.15–17.45 ja 16. sept kl 9.15–13 seminar «Livonian Prosody in the Baltic Language Area». Esinevad Ilse Lehiste, Dzintra Bond (Ohio Ülikool), Juris Grigorjevs, Dace Markus (Läti Ülikool), Gert Foget Hansen (Taani sotsiolingvistika uurimiskeskus), Kalevi Wiik (Turu Ülikool), Karl Pajusalu, Pire Teras, Tuuli Tuisk, Tiit-Rein Viitso (TÜ).
Info: www.fl.ut.ee.

26. septembril algab **TÜ ettevõtluskeskuse Tartu Spinno 2 projekti raames korraldatav kursus «Äriplaan»**. Välisõppejõudude tsükkel toimub 24 tunni ulatuses 9.–11. oktoobrini (töökeel inglise k). Kursuse viivad läbi pikaajalise staažiga ettevõtja ja konsultant dots Tõnis Mets ning välisõppejõud Glamorgani Ülikoolist Inglismaalt. Töökeelele on inglise ja eesti keel. Kursuse maht 32 akadeemilist tundi, millele lisandub iseseisev töö. Kursus on tasuta. Registreerumine: riin.prikk@mtk.ut.ee.

Alates 18. septembrist kl 14.15–16 toimub biomeedikumi ruumis 1024 **loengukursus «Bioinformaatika biomeditsiinis»**. Maht 1 AP, loeb molekulaarse ja kliinilise meditsiini keskuse bioinformaatika erakorraline prof Per Juris Kraulis. Kursusele on oodatud arsti- ja bioloogia-geograafia teaduskonna üliõpilased, magistrandid ja doktorandid. Samuti on oodatud huvitatud õppejõud ja teadurid.

13. septembril kl 16.15 peab Õpetatud Eesti Seltsi sügishooaja avaettekande «**Dorpati/Jurjevi/Tartu Ülikooli rahvusvahelise õiguse professorid 1855–1985: õigusteadus ja «tsivilisatsioonide kokkupõrge»?** Lauri Mälsko. Kõik huvilised oodatud Lossi 3-406.

19. septembril kl 14.15 toimub vabaaine «**Muusikaesseeistika**» sissejuhatav loeng Lai t 34 aud 72 (III k). See on filosoofiateaduskonnas jätkuv elava muusika kuulamisega seotud vabaaine kursus. Loengute ja seminaride kõrval on õppetöö osaks «Meistrite Akadeemia» Pille Lille Muusikute Toetusfondi korraldatavad kontserdid aulas. Kõik huvilised oodatud, sõltumata muusikalise ettevalmistusest.

KAITSMISED

13. septembril kaitsevad TÜ nõukogu saalis doktoritööd:

- kl 14.15 **Valter Kiisk** «Optical investigation of metal-oxide thin films» (Õhukeste metalloksiidkihtede optilised uuringud). Juhendaja dr Ilmo Sildos. Oponentid dr Jan Valenta (Praha Karli Ülikool) ja dr Vitali Nagirñoi;

- kl 16.15 **Sergei Štsemeljov** «Sum-frequency generation and multiphoton ionization in xenon under excitation by conical laser beams» (liitsageduse gene-

reerimine ning paljufooniline ionisatsioon ksenoonis kooniliste laserkiirekimpudega ergastamisel). Juhendaja dr Viktor Peet. Oponentid dr Anatoli Issajev (Lebedevi Füüsika Instituut, Moskva) ja dr Ilmo Sildos.

15. septembril kaitsevad Liivi 2-405 magistritööd:

- kl 14.15 **Ingrid Vessin** «Moodulfunktsioonidega määratud jadaruumid ja tugev summeeruvus» (Sequence spaces defined by modulus functions and strong summability) kraadi magister scientiarum (matemaatika) saamiseks. Juhendaja dots Virge Soomer. Oponent dots Leiki Loone;

- kl 15.15 **Kristo Käärmann** «Haplotype inference using overlapping segments» (haplotüüpimine kasutades ülekattete segmente) kraadi *magister scientiarum* (informaatika) saamiseks. Juhendajad prof Jaak Vilo ja doktorant Sven Laur. Oponentid prof Eero Vainikko ja statistik-geneetik Tanel Kaart.

KOORID

TÜ Kammerkoor võtab vastu uusi lauljaid 13. ja 20. septembril kl 16.30–18 peahoones. Ettevalmistamise täpsem auditoorium teatatakse ettevalmistamise päeval peahoone infotahvil ja kammerkoori kodulehel. Ettevalmistada üks laul vabal valikul. Info: Triin Koch, tel 527 1105, triin.koch@mail.ee, www.ut.ee/TYKK.

Tartu Akadeemiline Meeskoor võtab 95. hooaja alguses oma ridadesse vastu uusi lauljaid. Hääleproovid ja lauljate vastuvõtt on 12., 14., 19. ja 21. septembril kl 18.30 Veski villas, Veski 6.
Info: 510 0223, www.tam.eu.

Naiskoor Emajõe laulikud ootab oma ridadesse noori elurõõmsaid naisi-neide, kes peavad lugu laulmisest ja heast muusikast. Kooriproovid on esmaspäeviti kl 18.15–20.30 haridus- ja teadusministeeriumi saalis Munga 18. Lauluhuvilised on veel oodatud ka 11. septembril kl 18.15. Ettevalmistada omal valikul laul ilma saateta esitamiseks. Info: Vilve Maide, tel. 5346 2873, viive.com@mail.ee, Katre Kandimaa, tel 517 6661, kkaandimaa@hotmail.ee; www.laulikud.ee.

Tartu Üliõpilasselgakoore võtab vastu uusi lauljaid kõikidesse häälerühmadesse (sopran, alt, tenor, bass) alates 6. septembrist igal kolmapäeval kl 19.30 (Pepleri tänav 27). Ettevalmistada üks laul vabal valikul. Info: www.hot.ee/uliopilassegakoore või oieliisi@ut.ee.

KÜLALISÕHTUD

Eesti Üliõpilaste Selts kutsub akadeemiliselt organiseerumata eesti soost meestudengeid oma külalisõhtule 20. septembril kl 19 EÜSi majja Tõnissoni 1. Eeldame korrektset riietust!

Korp! Vironia ootab akadeemiliselt organiseerumata meestudengeid külalisõhtutele 14., 19. ja 29. septembril kl 20 Lai 20. Riietus korrektne. Info: www.vironia.ee.

Korp! Fraternitas Estica külalisõhtud toimuvad 13. ja 22. septembril ning 4. oktoobril kl 20 Vanemuise 54. Riietus – ülikond.

Korp! Sakala kutsub oma külalisõhtutele akadeemiliselt organiseerumata meestudengeid 8., 14. ja 21. septembril. Õhtud toimuvad Veski 69 kl 21.15. Riietus: ülikond. Info: www.korpsakala.ee.

Korp! India sügissemestri esimene külalisõhtu toimub 13. septembril kl 19 Tähtvere 4, II korrus. Tule tutvuma ja võta sõnder ka kaasa! Lisainfo: www.indla.ee.

Korp! Amicitia ootab rõõmsameelseid ja teotahtelisi naisstudengeid külalisõhtutele, mis toimuvad 14. ja 19. septembril kl 19.15 Kastani 65-2.

Head uut
õppeaastat!

TARTU ÜLIKOOLI
KIRJASTUS

Magno studio discendum est

Õppeosakonna erileht

8. september 2006

UNIVERSITAS TARTUENSISE LISALEHT

www.ajaleht.ut.ee

Kallid üliõpilased, head noored kolleegid!

Sel aastal alustab Tartu Ülikoolis õpinguid 4600 üliõpilast ning kokku õpib siin ligi 19 000 tudengit.

25 aastat tagasi oli üliõpilasi *alma mater*is kokku 5500 ringis. Kas ülikoolipere jõuline suurenemine on meie eesmärk? Võin kinnitada, et mitte. Oleme oma vastuvõtu prioriteediks seadnud saada siia õppima vabariigi parimad vabariigi keskmisest, ka igaaastane kasv on märgatav. Kindlasti võttis nii mõnegi noore ohkama teadmine, et TÜ tõstis enamikul erialadest oma sissesaamise lävendit sel õppeaastal. Pani ohkama, aga kindlasti motiveeris ka rohkem pingutama, et kool paremate tulemustega lõpetada. Siinjuures kinnitan kõigile esmakursustele – te kõik olete siin väga oodatud. Ülikool, teie õppejõud ja need, kes õppimise korraldusliku poole eest vastutavad, püüavad teha kõik selleks, et teil ülikoolis hästi läheks.

Hea õppejõud on ülikooli nurgakivi. Sel aastal andis ülikool esmakordselt avaaktusel üle aasta õppejõu auhinna. Igast valdkonnast valiti üliõpilaste antud tagasiside põhjal välja parimad õppejõud, keda ülikool väärikalt ka tunnustab.

Kallid üliõpilased, siiski tahaks teile südamele panna,

et tee tarkuse juurde ja tee lõpu-diplomini tuleb teil siiski endal läbi käia. Õppida tuleb ikkagi teil endal. Ärge oodake valmis lahendusi, püüdke ise nendeni jõuda. Kui gümnaasiumis oli teie liikumisruum ainete valiku osas äärmiselt piiratud, siis ülikooli tulles peate hakkama rohkem iseseisvalt otsustama. Te olete valinud endale õppekava, kuid õppekava koosneb omakorda mitmest ja mitmest võimalusest, mida osakondades ja instituutides teile ka tutvustatakse. Peale selle on teil võimalik kuulata ka kõrvalaineid ja vabaaineid, õppida nii oma teaduskonna kui ka teiste teaduskondade poolt pakutavat. Kasutage ära unikaalne võimalus, mida pakub ülikool – *universitas* oma erialade rikkuse poolest.

Kindlasti nautige eeliseid, mis on Eestile toonud kaasa liitumine Euroopa kõrgharidusruumiga. Kõrgharidusreformi üks eesmärkidest – teha Eesti kõrgharidus võrreldavaks ja konverteeritavaks ka teiste Euroopa ülikoolidega, on saanud konkreetse väljundi – üliõpilaste vaba liikumise Euroopas. Kasutage need võimalused kindlasti ära: ülikoolil on mitukümmend ülikoolidevahelist vahetuslepingut. Peale selle on paljud erialad sõlminud Erasmus vahetusprogrammi raames lepinguid, mis võimaldavad ühe või kaks semestrit olla väliskõrgkoolis.

Soovin teile ilusat ja sisukat üliõpilaselu. Säilitage oma ergas meel, uudishimu ja teadmisjanu kõikideks aastateks, mis te siin veedate. Need aastad on kindlasti täis õppimist ja raske tööd, uneta öid referaatide ja esseede koostamisel, eksamiärevust, pisaraid ja solvumisi, aga ka sügavat rahulolu õnnestunud soorituste üle. Need aastad võivad tuua ka kahtlusi, kas valitud eriala on ikka see kõige-kõige õigem. See on asjade loomulik kulg. Kahtluste kaudu jõuate kord tunnetuseni: olen õiges kohas, teen õiget asja.

Edu teile sellel teel!

Birute Klaas
professor, õppeprorektor

Õppetöö korras on muudatusi

Siret Rutiku
õppeosakonna juhataja

Margit Raudsepp
tasemeõppe peaspetsialist

Helina Riisalu
üliõpilasnõustaja

Alanud akadeemiline aasta toob õppetöösse mitmeid olulisi muudatusi.

Kehtima hakkab uus õppekorralduseeskiri (ÕKE), varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise (VÕTA) kord, õppeinfosüsteemi (ÕIS) korraldus jt. Valmimas on uuendatud õppekava statuut, doktorantide atesteerimise kord jt. Suurimad muudatused on seotud peamiselt uue ÕKE rakendamisega 1. septembrist.

Õppekava täitmine

Siiani võis aineid võtta vabas järjekorras ning nii võis juhtuda, et üliõpilane ei läbinud mitte oma, vaid mõne meelepärasema õppekava aineid. Õppekava täitmisel peavad alates 2006/2007. õa sisseastunud üliõpilased arvestama, et võivad aineid võtta küll vabas järjekorras, kuid esimese õppeaasta lõpuks peab oma õppekava kohustuslikke aineid olema tehtud vähemalt 20 AP mahus (osakoormusega õppes vähemalt 10 AP mahus). Teise õppeaasta lõpuks peab olema tehtud vähemalt 40 AP oma õppekava kohustuslikke aineid (osakoormusega õppes vähemalt 20 AP mahus). See nõue ei kehti magistriõppes. Kes neid nõudeid ei täida, eksmatrrikuleeritakse edasijõudmatuse tõttu.

Eksamist

Lihtsustunud on eksamitega seonduv. Eksami toimumise ajad pannakse paika juba tunniplaanide koostamisel. Seega on juba tunniplaan vaadates ja ainetele registreerudes teada vähemalt kaks eksami toimumise aega, mille hulgast saab ainekursuse lõppedes sobivama valida. Eksamile

Kui auditoriumis loeng kuulatud, tuleb tudengil leida aega ka iseseisvaks tööks.

ANDRES TENNUS

enam üldjuhul registreeruma ei pea. Suure osavõtuga loengute puhul võib õppejõud siiski registreerumise kohustuslikuks teha. Sel juhul toimub eksamiaja valimine ÕISis hiljemalt kolm tööpäeva enne eksamit.

Korduseksam tuleb teha hiljemalt järgmise semestri alguseks. Õppejõul on õigus lubada seda teha ka hiljem, kui sooritamist takistasid mõjuvad põhjused. Selleks esitab üliõpilane dekaanile põhjendatud avalduse õppejõu kirjaliku nõusolekuga.

Uuest aastast pannakse eksami- ja arvestuse tulemused ainult õppeinfosüsteemi, õpinguraamatuid (matrikleid) enam ei jagata.

Vabade õppekohtade täitmise tähtsajad olid siiani kehtestatud igas teaduskonnas eraldi. Uue ÕKE kohaselt on vabade õppekohtade täitmine (sh õppekava vahetus) võimalik nelja nädala jooksul semestri algusest arvates. Vabadele kohtadele võivad kandideerida ka eksternid.

Õppekorraldusega seonduva (näiteks eksamihinde) vaidlustamise võimalused on nüüd üliõpilasele oluliselt

läbipaistvamad. Selleks tuleb kõigepealt pöörduda otsuse teinud isiku, näiteks õppejõu poole. Kui üksmeelt ei saavutata, võib esitada oma kaebuse dekaanile ning kui temagi otsust ei muuda, on võimalik pöörduda ülikooli sõltumatu vaidluskomisjoni poole. Vaidluskomisjoni otsus edasikaebamisele enam ei kuulu.

Akadeemiline puhkus

Uue ÕKE järgi ei või akadeemilise puhkuse ajal õppetöös osaleda. See hakkab kehtima alates 2006/2007. õa sisseastunud üliõpilastele. Erandiks on vaid akadeemiline puhkus alla 3-aastase lapse hooldamiseks. Enne 2006/2007. õa sisseastunud võivad õppetööl osaleda (v.a terviselikel põhjustel). Kuni 2005/2006. õa sisseastunud peavad õpingute pikendamise eest maksma õppeteenustasu. Alates 2006/2007. õa sisseastunud ei pea riigieelarvelisel kohal õppides õpingute pikendamise eest maksma. Avatud ülikooli riigieelarvevälised üliõpilased peavad arvestama sellega, et nende õpinguid pikendatakse ilma taotluseta üheks aastaks.

KUST SAAB INFOT?

www.ut.ee/tudeng
www.ut.ee/tudeng/yld/oigusaktid

Kui ülikooliõpingud on pooleli jäänud, saab ülikooli lõpetada ka eksternina. Eksterni ei immatrikuleerita, kuid tal on lubatud täita õppekava. Uue ÕKE järgi võivad eksterniks tulla kõik, ka need, kellel ei ole eelnevalt üldse aineid tehtud. Piirang on pandud õppimise mahule – aineid ei saa teha rohkem kui 10 AP semestris, (v.a lõputöö kaitsmiseks või doktoriõppes õppimiseks).

4+2 bakalaureuseõppe ja õpetajakoolituse õppekavade tudengid peaksid oma stuudiumi planeerimisel arvestama, et nendel õppekavadel lõppeb õppetöö 2007. a 1. septembriks. Kes selleks ajaks pole oma õpinguid nendel kavadel lõpetanud, viiakse üle 3+2 bakalaureuse- ja magistriõppe õppekavadele.

ÕKE mõlemad täistekstversioonid: www.ut.ee/tudeng/yld/oigusaktid ja kommenteeritud muudatustega www.ut.ee/tudeng.

Mis on programmipõhine õpe?

Anu Haamer
programmipõhise õppe koordinaator

1. septembrist rakendus ülikoolis programmipõhine õppekorraldus, mis võimaldab rohkem tähelepanu pöörata eeskätt ühiskonna, tööandja ja õppija vajadustele.

Programm on terviklik haridusteenus, mis moodustub õppekava ümber. Programmi raames tegeletakse õppekava arenduse, õppetöö sisulise korralduse, turundustegevuse ning tugiteenuste pakkumisega.

Idealis peaks programm hõlmama üliõpilase jaoks kõike õppimisega seonduvat: sisseastumist, õppimist, elamis-

ja õppimistingimusi, eksamite sooritamist ja tööde kaitsmist, diplomi saamist ning ka töökohale asumist.

Üliõpilane tunneb programmipõhisele õppekorraldusele üleminekut ennekõike õppekavade ülesehituse kaudu – ainete valik peaks olema tehtud suunitlusega, mis arvestab eelkõige neid ootusi, mida esitab lõpetajale tööturg ja erialal töötamine. See tähendab, et õpetatavate ainete valiku tegemine muutub läbimõeldumaks ning põhjendatumaks.

Seega peaks tõusma ka ülikoolis antava hariduse tase ja vastavus nüüdisaja nõuetele.

Programmi juhib prog-

rammijuht. Üliõpilase jaoks võiks programmijuht olla see inimene, kes oskab nõu anda õppekava valikul ning vastata õppimist puudutavatele sisulistele küsimustele.

Programmipõhine õpe on ellu kutsutud põhimõttel, et õppeprotsessi arendusse on kaasatud ka üliõpilased. See tähendab, et iga programmi juurde moodustatud programminõukogu peaks kuuluma peale õppejõudude, tööandjate ja teiste vastava eriala esindajate ka üliõpilaste esindaja. Üliõpilase hääl programminõukogus peaks aitama kaasa programmi kujundamisele üliõpilaste vajadusi arvestavaks.

Õppeosakond aitab üliõpilast

Õppetöö korraldamist, arendamist ning järelevalvet korraldab õppeosakond.

Osakonnas töötab 28 inimest, kelle tööülesanded ulatuvad päevase õppe ja avatud ülikooli tasemeõppesse kandideerijate vastuvõtu korraldamisest ning üliõpilaste nõustamisest õppekavaarenduse ja kvaliteedi tagamiseni. Peale mahukate hooajaliste tööde vastuvõtu ja lõpetamise ajal, nagu näiteks immatrikuleerimiskorralduste vormistamine, diplomite trükkimine jms, tegeletakse pidevalt ka ülikooli ning kolledžite igapäevase õppekorralduse arendamise ja parendamisega (ÕISi, õppejõudude ja ainekursuste hindamise, programmi-

Õppeosakonna ruumidesse Küütri 2 saab siseneda tänava ühest kauneimast uksest.

VARJE SOOTAK

juhtimise, rahvusvahelistumise) jpt valdkondades.

Ehkki üliõpilased ega õppejõud iga päev õppeosakonnaga otseselt kokku ei puutu, on osakond alati avatud kõigile nii küsimusteks kui kiitusteks,

nii abipalveteks kui ettepanekuteks.

Õppeosakond asub ülikooli peahoone vastas, aadressil Küütri 2, välisüliõpilastalitus ja üliõpilasnõustaja aga peahoones, Ülikooli 18.

Õppeinfosüsteem (ÕIS)

Tartu Ülikooli ametlik õppekorralduse infovahetuskeskond on õppeinfosüsteem ehk lühendatult ÕIS.

Õppeinfosüsteem (<https://www.is.ut.ee/pls/ois/tere.tulemast>) sai sel õppeaastal 5-aastaseks.

Tänaseks on ÕISist kujunenud kõigi õppijate vältimatu, kindel ja turvaline töövahend, mis aitab peale lihtsa infovahetuse hoida kokku ka tohutul hulgal paberit. Paberimajanduslikult arvutipõhisele õppeinfo korraldusele üleminek ei kulgenud aga sugugi takistusteta.

Suulise ülikoolipärimuse järgi olla ühel järjekordsel koosolekul, kus ÕIS päevakorral oli, keegi raskelt ohanud – no on ikka üks igavene draakon, see ÕIS! See emotsionaalne pärimuslikku ke ajendas ÕISile kujundama oma näo – sõbraliku ja abivalmis draakoni, kes hellalt hoiab ÕISi.

Õpetamise ja ainekursuste hindamisest

Pille Pikker
kvaliteedijuht

Igal semestril annavad üliõpilased õppejõule hinnangu õpetamise ja ainekursuste läbiviimise kohta.

Küsitluse eesmärk on saada üliõpilastelt pidevat tagasisidet ning saadud info alusel parandada õppetöö kvaliteeti.

Õpetamist ja ainekursusi hinnatakse Tartu Ülikoolis alates 2000/2001. õppeaastast. Alates 2005/2006. õa täidavad üliõpilased õpetamise ja ainekursuste hindamise ankeedi õppeinfosüsteemis (ÕIS). Tagasiside tulemusi kasutatakse õppekavade akrediteerimisaruannete koostamisel, peale selle saab akadeemiline struktuuriüksus arvestada tulemusi oma töökorralduses, õppejõud võib saada ideid oma ainekursuste vormi ja sisu täiustamiseks jne.

Sel aastal anti esmakordselt auhind iga valdkonna parimale õppejõule, kes on välja selgitatud just õpetamise ja ainekursuste hindamise ankeedi põhjal.

Aasta õppejõu auhinna väljaandmine on tagasiside üliõpilastele, et nende antud hinnanguid arvestatakse ning on õppejõududele signaaliks, et hea õpetamine on ülikoolis hinnatud.

MAGNO STUDIO DISCENDUM EST

Õppida tuleb suure innuga.

ÕPPEOSAKONNA ERINUMBRI TEGID:

Ingrid Maiste,
Varje Sootak,
Marika Kullamaa,
Priit Kivisoo.

Kuidas saab taotleda õppetoetusi?

Helina Riisalu
üliõpilasnõustaja

Nii riigieelarvelistel kui ka riigieelarvevälistel üliõpilastel on võimalik taotleda õppetoetusi.

Toetuste taotlemise tähtaeg sügissemestril on 15. september. Põhitoetust (800 kr kuus) võivad saada üliõpilased, kes õpivad täiskoormusega õppekaval, kus on riigieelarvelisi õppekohti. Täiendavat toetust (400 kr kuus) võivad taotleda need, kelle elukoht rahvastikuregistri andmetel on Tartus õppides väljaspool Tartut või Tartuga piirnevaid omavalitsusi. Nii põhi- kui ka täiendavat toetust määratakse õppetulemuste alusel. Pinge-rea koostamisel vaadatakse kõigepealt ainepunktide arvu, seejärel keskmist hinnet. Põhitoetuse taotlus esitatakse ÕISi kaudu kogu nominaalõppeajaks vaid üks kord (eelmisel aastal taotlemine arvesse ei tule, st sel aastal peavad kõik soovijad uuesti taotluse esitama). Täiendava toetuse taotlus tuleb esitada endiselt igal semestril eraldi. Esimese aasta üliõpilased saavad põhi- ja täiendavat toetust taotleda alates kevadsemestrist.

Majanduslikku toetust (800 kr kuus) võivad taotleda üliõpilased (ka esimese aasta üliõpilased esimesel semest-

Tasub tähele panna kõiki stipendiumikuulutusi ja julgelt kandideerida. Nii sai näiteks suurima, Ernst Jaaksoni mälestusfondi stipendiumi (200 000 kr) doktorant Kaisa Naelapää, kes on fotol koos rektor Jaak Aaviksooga.

OVE MAIDLA

ril), kellel majanduslikud asjaolud takistavad õpingute jätkamist (toetuse määramisel eelistatakse puudega isikuid, orbe, paljulapselisest perest pärit isikuid, alaealiste laste vanemaid ning isikuid, kelle vanemad on pensionärid). Toetuse saamiseks tuleb täita vormikohane taotlus, lisada sellele vajalikud dokumendid ning tuua need õppeosakonda Küütri 2.

Riigieelarvelisel kohal õppivad doktorandid saavad taotleda doktoranditoetust (6000 kr kuus). Taotlus esitatakse õppeinfosüsteemi kaudu kogu nominaalajaks vaid üks kord (tähtaeg 15. sept). Taotluse võivad esitada ka need doktorandid, kes taotlemise perioodil on akadeemilisel puhkusel.

Täpsem info: www.ut.ee/tudeng/abiks/oppetoetus.

Kas soovid õppida välismaal?

Ülle Tensing
rahvusvahelise õppe peaspetsialist

Välisülikooli tuleb tavaliselt kandideerida aasta varem, seega peaks kohe hakka-ma mõtlema 2007/2008. õa peale.

Enim bakalaureuse- ja magistriõppe üliõpilasi kasutab välisülikoolis õppimiseks ELi kõrgharidusprogrammi Erasmus. Selle programmi puhul on üliõpilasvahetuse aluseks kahepoolsed lepingud, mis on sõlmitud TÜ teaduskondade, osakondade, instituutide ja partnerülikooli vastavate üksuste vahel. Selleks õppeaastaks on teaduskondadel ja kolledžitel ligi 300 kootöölepingut. Erasmus programm lubab välisülikoolis õppida üks kuni kaks semestrit, minimaalne õppetööaeg on kolm kuud.

Omafinantseerimine on vajalik, kuna stipendium katab vaid osa kulutusi.

Oluline osa üliõpilasvahetusest toimub ka ülikooli kahepoolsete lepingute raames, mis hõlmavad Euroopa, Aasia ja Põhja-Ameerika ülikoole. Sarnaselt Erasmus programmi ja TÜ üliõpilane vabastatud õppemaksust, stipendiumi osas tuleb jälgida iga konkreetset pakkumist. Partnerülikoolid on eraldanud stipendiume ka lühiajaliseks uurimistööks. 2006/2007. õa kevadsemestriks on veel võimalik kandideerida Vilniuse ja Voroneži ülikooli.

TÜ üliõpilased saavad osaleda ka üliõpilasvahetusprogrammis ISEP (International Student Exchange Program), millega on liitunud 245 Ameerika kõrgkooli.

Välisüliõpilastalitus vahendab infot ka riiklike stipen-

diumite kohta. Siin on lisaväärtuseks suveülikoolid, mis väljaspool lepinguid tulijatele on tasuta.

Kristjan Jaagu stipendiumid toetavad kraadiõppe üliõpilaste õppetööga seotud välisreise. Siia kuuluvad aastased magistri- ja doktoriõpingud, 1–5-kuulised õpingud ja lühiajalised (3–21 päeva) õppetööga seotud välisreisid väliskõrgkooli juurde: konverentsidel osalemine, raamatukogus töötamine jne. Stipendiumiliikidel on erinevad tähtajad ja nõuded taotluste vormistamisel, täpsem informatsioon võrguleheküljel www.archimedes.ee/kristjanjaak/.

Stipendiumipakkumisi tuleb aasta läbi ja kõige parem viis olla informeeritud on liituda grand-listiga, vastav õpetus on välisüliõpilastalituse võrguleheküljel www.ut.ee/valismaa.

atesteerimisdokumente ning teeb ettepanekud atesteerimiskorra täiendamiseks.

Atesteerimiskomisjoni hinnanangul täiskoormuse nõudeid mittetäitvad doktorandid viiakse üle osakoormusega õppesse.

Osakoormusega õpe tähendab seda, et doktorant saab võimaluse teha oma uurimistööd töö kõrvalt kuni kaks korda pikema ajaga. Riiklik koolitustellimus on seni vaid täiskoormusega doktoriõppele, mistõttu osakoormusega õppijad ei saa taotleda doktoranditoetust. Siin on doktorandile antud võimalus valida, kas pühenduda täielikult doktoriõpingutele ja dissertatsioonikoostamisele või jätkata töötamist ning kirjutada oma doktoritööd sobivamas tempos töö kõrvalt.

Koos leiab lahenduse

Katre Väli
tuutor

Kuna iga uus aasta ülikoolis algab ÕISi uuenduste ja parandustega, toob see alati tuutorile küsimuse, kas ja kuidas saabuvad esimeseks koolipäevaks ÕISi kasutajatunnused.

Kui olin ise veel rebane, ei saanud need ka siis, kui kaks nädalat ainetele registreerumiseks oli mööda saanud ja silme ees terendas eksmatt. Õnneks areneb koos muu tormilise IT-arenguga ka see valdkond ning aasta-aastalt tuleb juurde tudengeid, kel juba suvel kogu ülikooli veeb selge. Seega muutub tänu ÕISile tuutoritöö pidevalt lihtsamaks. Kindlasti jäävad aga senikauaks kui “igavesed üliõpilased” püsima ka murelikud magistrandid ja doktorandid, kelle registreerimise peab ära tegema osa-

konna sekretär või hea sõber nooremalt kursuselt.

Üliõpilasnõustaja on see abiline, kelle käest tuutorgi käib vahel keerulisemaid küsimusi pärimas või abivahendit taga ajamas. Kuna tuutor püsib kõige enam nähtaval oma tööpostil kaks esimest nädalat, on hea kohe märku anda, kelle juurde edaspidi pöörduda.

Ambitsioonikamad tudengid tunnevad kindlasti välisüliõpilastalituse asukohta (peahoone I korrusel). Kõigile on teada, et seal istuvad väga lahkend inimesed, kes kõigiti utsitavad edasi soovi kodustest sammastest kaugemale minna. Jutud räägivad, et nad aitavad ka siis, kui minekutuhinas on mõned paberid ja avaldused tegemata jäänud.

Õppeosakonnast peaks küll iga üliõpilane oma lennukatele küsimustele lahenduse leidma.

Kes on tuutorid?

Margit Meesaar
tuutorite koordinaator

Sisseastunuid abistavad koolituse saanud vanema kursuse üliõpilased ehk tuutorid.

Nad korraldavad (koos õppeosakonnaga) infotunde, kus selgitavad õppekorraldust, üliõpilase õigusi ja kohustusi, tutvustavad, kust õpingute jaoks vajalikku infot leida, abistavad ÕISis orienteerumisel jm. Sageli loovad tuutorid esimesele kursusele infovahetuseks meililisti või liidavad nad juba olemasoleva infolistiga, korraldavad tutvumisõhtu ning tutvustavad vanemate kursuste üliõpilasi ja õppejõude.

Väga oluline on vahetada infot kellegagi, kes alles hiljuti on olnud samas olukorras.

Möödunud aastal esmakursuslaste hulgas korraldatud küsitlus näitas, et rebased hindavad vanemate kolleegide pakutavat abi kõrgelt – 93% vastanutest leidis, et tuutorid tegid nende elu esimestel ülikoolipäevadel lihtsamaks.

Sel aastal tegutseb omal erialal tuutorina 105 üliõpilast ning välisstudengite nõustamisega tegeleb 29 üliõpilast. Erialade tuutorite nimekirja ning kontaktandmed leiab tuutorite kodulehelt ja kooli esimesel nädalal ka rebasenädala infopunktidest.

Lisainfo: www.ut.ee/tuutorid.

Kust veel saab nõu?

Helina Riisalu
üliõpilasnõustaja

Peale tuutorite on võimalik pöörduda ka üliõpilasnõustaja poole peahoone ruumis 118.

Nõustaja ruumis on saada infomaterjale sisseastumise, õppekavade, eksamikorralduse, toetuste, ravikindlustuse jm kohta.

Peahoones töötab ka karjäärinõustaja, kes annab

nõu töö või praktikakoha otsimisel, karjääriplaneerimisel, CV koostamisel jne. Kohapeal on tutvumiseks tööandjate infomaterjalid ning raamatud karjääriplaneerimise kohta.

TÜ Raamatukogus (ruumis 209) töötab üliõpilaspühholoog. Psühholoogi poole tasub pöörduda, kui on probleeme õpimotivatsiooni, ajaplaneerimise, ärevuse või stressiga, suhetes sõprade või vanematega.

Mida teha pärast õppetööd?

Varje Sootak

Esmaspäevast neljapäevani pakuti uutele üliõpilastele mitmesugust infomaterjali, korraldati ekskursioone, tutvumisõhtuid ja palju muud.

Näiteks Antoniuse Gildi majas said «rebased» oma kätega rebaseid meisterdada (pildil).

Tänaseks on ülikool juba tutvavamaks saanud. Kuulu-

tused kutsuvad astuma koori liikmeks, seltsid ja korporatsioonid oma külalisõhtutele jne. Eneseharimisvõimalusi on ülikoolis ja linnas väga palju.

Tasuks vaadata ka ülikooli veebilehele, sealt leiab kindlasti sobiva ühenduse, millega liituda.

Vt: www.ut.ee/viited/organisatsioonid.

Alatäituvusel on mitmeid põhjuseid

Aija Sakova

Magistriõppesse võeti sel aastal vastu kokku 829 üliõpilaskandidaati. Valdkonniti oli probleeme riigieelarveliste kohtade täitmisega.

Võrreldes eelmise aastaga, võeti magistriõppesse õppima 109 üliõpilast rohkem, kuid ka alatäitunud riigieelarvelisi (RE) kohti oli rohkem – 103 (eelmisel aastal 36).

Õppekohtade täituvusega oli õppeosakonna juhataja Siret Rutiku sõnul probleeme peamiselt hariduse, loodus- ja täppis-teaduste ning humanitaaria ja kunsti valdkonnas.

«Kuna riikliku koolitustellimuse (RKT) täitmisel arvestatakse nii riigieelarvelise kui ka riigieelarveväliseid (REV) üliõpilasi, teeb olukorra kriitiliseks asjaolu, et alatäitunud õppekavadele ei asunud õppima ka REV-üliõpilasi,» selgitas Rutiku.

Miks ei taheta õpetajaks?

Kõige suurem alatäituvus magistriõppes oli saksa (0,1 inimest kohale), prantsuse (0,2), eesti keele ja kirjanduse õpetaja (0,2), matemaatika (0,4) ning informaatikaõpetaja (0,4), saksa keele ja kirjanduse (0,3) ning romanistika (0,4) õppekavadel. (Statistika 17. juuli seisuga.)

Põhjuseid võib alatäituvusel olla mitmeid, nt suurem RKT magistriõppes kui oli samal erialal lõpetajaid või õppekava või eriala ebapopulaarsus. Viimane näib just õpetajerialade puhul määrav olevat.

Informaatika bakalaureuseõppe lõpetanud ja matemaatika magistriõppesse sisse saanud Ave Šteini sõnul on inimesed alati üllatunud, kui kuulevad, et ta just matemaatikaõpetajaks tahab saada. «Nad räägivad, kui raske õpetaja amet on ning et lapsed ei kuula sõna ja närvid lähevad seda tööd tehes läbi.»

Matemaatikas bakalaureusekraadi saanud Peeter Puusemp (vasakul) ja Andrei Lissitsin leiavad, et kolm aastat kestvad matemaatikaõpingud ei ole piisavad ning jätkavad magistrantuuris.

KADRI BANK

ÕPPEOSAKONNA JUHATAJA SIRET RUTIKU Õpetajakoolituse õppekavade täituvuseks on vaja korraldada ümarlaud haridus- ja teadusministeeriumiga.

on tema hinnangul vähe soovijaid seetõttu, et enamik üliõpilasi teab kindlalt, et ei taha õpetajaks saada ning see jääbki nii, kuni ühiskonnas miski ei muutu.

Liiga vähe lõpetajaid

Ka inglise filoloogia bakalaureuseõppe lõpetanud neu (nimi toimetusele teada) sõnul ei vali paljud õpetaja magistriõpet lähtudes praktilisest kaalutlusest nagu väike palk või väike karjäärivõimalus.

Alanud õppeaastast õpib neu kirjaliku tõlke magistri-

õppes. Inglise keele ja kirjanduse või inglise keele õpetaja eriala ei valinud seepärast, et töö tundus talle liiga väsitav ja üksluine. «Mul on väike koolis õpetamise kogemus, asendasin kuu aega 7.–12. klassi inglise keele õpetajat. See oli põnev kogemus ja mul ei tekkinud isegi hirmu klassi ees seista, aga arvan, et õpetajaks peab sündima.»

Matemaatika magistriõppesse tuli kandideerijatest puudu ka lõpetajate vähesuse tõttu. Vastse matemaatika magistrandi Peeter Puusempi

sõnul oli lõpetajaid kokku üheksa, magistrikohti aga 18. «Miks nii vähesed lõpetasid, on aga omaette teema,» lisas Puusemp.

Eriala vahetamine võib Lissitsini sõnul seotud olla ka vahelduse ja mitme eriala tundmise vajadusega, kuna suur osa silmapaistvaid avastusi tehakse just mitme teaduse piiril. «Nii läks üks meie lõpetajatest füüsikasse, teine informaatikasse,» lisas Lissitsin.

Ta ise usub, et ei haara veel kaasaegset matemaatikat teravikuna ning tahaks näha ja mõista rohkem.

Vajalik põhjalikum analüüs

Siret Rutiku sõnul ei piisa alatäitunud õppekavade probleemi lahendamisel tõdemusest, et teatud erialad on ebapopulaarsed. Tema hinnangul on vaja koostada põhjalikum põhjuste analüüs, et kujundada välja vastav tegevuskava.

«Õpetajakoolituse õppekavade kroonilise alatäituvuse käsitlemiseks on ilmselt vaja korraldada ümarlaud haridus- ja teadusministeeriumi esindajatega. Humanitaaria ja kunsti ning loodus- ja täppis-teaduste valdkonna alatäitunud õppekavade puhul on vajalik õppekavade põhjalik analüüs ning programmiuukogude aktiivne kaasamine olukorra lahendamisse. Oluline on välja selgitada õppekavade nõrgemad kohad ning õppekavaarenduse abil need kõrvaldada,» selgitas Rutiku.

TÄNA LEHES

Mis on AIESEC?

LK 3

Konkurentsikeeld

LK 2

Puškini-teemaline konverents

LK 2

35 aastat tagasi, 16. septembril 1971 avati pidulikult Narva mnt esimene tornühiselamu.

UUDISED

Ülikooli mälestuspäev Raadi kalmistul

21. septembril kell 16 mälestab ülikool Raadi kalmistu keskväljakul oma lahkunud liikmeid.

Kõnelevad praktilise usuteaduse lektor Kaido Soom ja õppeprorektor prof Birute Klaas.

Laulab Tartu Akadeemiline Meeskoor.

Lahkunud kolleegide haudadel süüdatakse küünlad.

Buss Raadile väljub peahoonel eest kell 15.30.

Rektor lubab kandideerida ühendpartei esinumbrina

Rektor Jaak Aaviksoo andis Isamaa ja Res Publica liidule nõusoleku kandideerida nende valimisnimekirja esinumbrina peaministri kohale.

Seetõttu on ta lubanud ka rektori ameti enne tähtaega maha panna. Prof Jaak Aaviksoo valiti esimest korda rektoriks 1998. ja teist korda 2003. aastal.

Rektor põhjendab UT veerdudel peagi oma otsust.

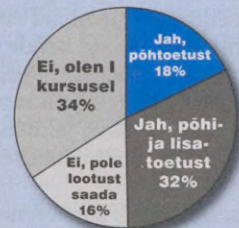
Tartu toomkirik 200 aastat ülikooli teenistuses

Täna kell 12 algab ajaloo muuseumis ettekandepäev «Tartu toomkirik 200 aastat ülikooli teenistuses – 175 aastat raamatukogu kodu, 25 aastat ajaloo muuseumi kodu».

Morgensterni saalis on näitus «TÜ Raamatukogu kodu 1806–1981» ja raamatukogus «Sedes demesticae bibliotheca Universitatis Tartuenssis. Tartu Ülikooli Raamatukogu kodud».

ONLINE-KÜSITLUS

Kas taotled õppetoetust?

Vastajaid: 365

Uus küsimus:
Kas konkurentsikeeld on vajalik?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

UT KÜSIB

Missugune tuleb X Academica?

Vastab välissuhete osakonna peaspetsialist Lea Kivi.

Seekordne Saksa-Eesti akadeemiline nädal leiab aset 23.–27. septembrini. Teemaks on «Viimane aastakümme Eestis ja Saksamaal: Kuhu me oleme jõudnud?». Eesmärk on teha kokkuvõtte mõeldud kümnest aastast.

Toimub mitu traditsiooniliseks saanud kõigile huvilistele suunatud üritust – aulaloeng, Saksa saatkonna infopäev TÜ Raamatukogus ja saksa-eesti üliõpilaste kohtumiskoht Domus Dorpatensis. Peale selle on veel erialased loengud ja seminarid teaduskondades.

Kui varem on aulaloengute ettekandjad olnud alati Saksamaalt, siis sel korral on üks esineja Eestist ning teine Saksamaalt.

Eestist on oma nõusoleku andnud Mart Laar. Saksamaa esindajana peab aulaloengu Saksa välisministeeriumi

kultuuri- ja haridusosakonna peadirektor Wilfried Grolig.

Kümnes Akademica tähistab ühe etapi lõppu Saksa-Eesti akadeemilise nädala ajaloos. Järgnevatel aastatel on kavas pöörata rohkem tähelepanu Tartu Ülikooli seitsmele partnerülikoolile Saksamaal, keskendudes igal aastal ühele neist.

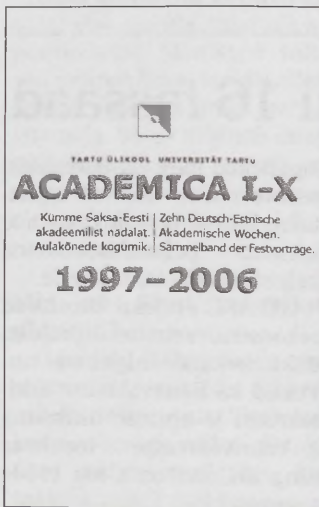
Vastab välissuhete osakonna infospetsialist Lauri Randveer.

Academica avamisel esitletakse raamatut, mis kätkeb endas kõigi kümne Akademica aulaloengute tekste. Kogumikus on ka tervitussõnavõttud Saksamaa liidukantslerilt Angela Merkelilt, peaminister Andrus Ansipilt, rektor emerituselt Peeter Tulvistelt, rektor Jaak Aaviksoolt jt. Huviline leiab veel ülevaate Akademica ajaloost, samuti pildimeenutusi. Teose maht on ligi 450 lehekülge ja tiraaž

300 eksemplari.

Nii nagu kogu Saksa-Eesti akadeemiline nädal, sai ka raamatu väljaandmine võimalikuks tänu sponsoritele – Nordrhein-Westfaleni liidumaa tööandjate liidule ja Saksamaa suursaatkonnale Tallinnas.

Info: www.academica.ut.ee.

«Bionina» räägib HIVist

Meelis Burget

Täna kell 18.15 on ETV eetris populaarteadusliku telesarja teine saade.

Selles uuritakse, kuidas edeneb Tartu teadlastel AIDSi vaktsiini väljatöötamine. Saade räägib ka sellest, mil moel HIV-positiivsete rohkus Eestis meie elu-olu paratamatult juba lähiaastail mõjutama hakkab ja kuidas on võimalik see laine siiski üle elada.

Saates esinevad tehnoloogiainstituudi juhataja prof Mart Ustav, Soome biotehnoloogiafirma FitBiotechi vanemteadur Rein Sikut ja FitBiotechi teadur Maarja Adojaan.

Saate kordused on teisipäeviti kell 14.10 ja neljapäeva hilisõhtuti. Lisainfot saab pärast igat saadet veebilehelt www.vedur.ee.

«Bionina» telesari koosneb 15 saatest, millest 12 on tehtud koos TÜ teadlastega.

Tehnoloogiainstituudi direktor professor Mart Ustav.

VARJE SOOTAK

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ tänukirjaga autasustati pikaajalise ja viljaka töö eest õigusteaduskonna dots **Jaani Ginterit** ja psühholoogia osakonna asjaajajat **Aule Hallikut**.

Rahvusvahelise konverentsi «Coimbra Group Annual Meeting 2006» suurepärase ettevalmistuse ja silmapaistvalt hea korralduse eest pälvis tänukirja välissuhete osakonna juhataja **Virve-Anneli Vihman**.

TÜ aumärgi ja tänukirjaga tunnustati pikaajalise töö eest ülikoolis välissuhete osakonna rahvusvahelise koostöö juhti **Sirje Üprust**.

TÜ koondis võitis

13. septembril peeti Tartus üliõpilaste kergejõustiku meistrivõistlused, mille rändkarika võitis TÜ koondis Tallinna Tehnikaülikooli ja Sisekaitseakadeemia koon-

diste ees. Naiste kõrgushüppes sai esikoha Anna Iljuštšenko Tüüst tulemusena 1.85. Rene Orumann (TÜ) aga võitis nii kettaheit (tulemus 42.11) kui ka kuulitõuke (13.13).

Eesti Akadeemilise Spordiliidu peasekretäri Tiina Beljaeva sõnul on mitmed üliõpilasmeistrid võtnud sihiks pääseda Eesti koon-

Teaduskool alustab

20. septembrini saab registreeruda TÜ Teaduskooli 2006/2007. õa kursustele.

Teaduskooli õppetöö spetsialisti Natalia Nekrassova sõnul annavad kursused üldhariduskooli õpilastele võimaluse saada erinevates ainetes süvendatud õpet. Praegu saab võtta mitmel tasemel kursusi matemaatika, füüsika, keemia, programmeerimise, bioloogia, geograafia, meditsiini, keeleteaduse, filosoofia ja rahvaluule vallas. Peale nende on põhikooliõpilastele mõeldud teadusliku uurimistöö ja õpioskuste kursused.

Kursuste läbiviijad ja tuutorid on TÜ õppejõud, doktorandid ja magistrandid.

Õppetöö toimub peamiselt veebipõhiselt või posti vahendusel.

Info ja registreerumismvorm: www.ttkool.ut.ee/0607vvinfo.html.

Geenifoorum

22. ja 23. septembril toimub Tartus VII rahvusvaheline geenifoorum, seekord teemal «Genoomika alused».

Ettekannetes tutvustatakse biotehnoloogiat, genoomika ja biomeditsiini uuemaid uurimistulemusi ning nende rakendamise võimalusi. Kesken-

dutakse eelkõige genoomika ja geneetika rollile ja mõjudele meditsiinis, majanduses ja inimsuhetes.

Paralleelselt konverentsiga toimub ka ScanBalt Forum 2006 «Industry, Academia and Authorities: Collaborating for Excellence».

Foorumile saab registreerida 15. septembrini www.geneforum.ee.

Prof Enn Lusti (vasakul) töögrupil on koostööleping AS-iga Elcogen. Taolist lepingulist uurimistööd ei peeta ülikoolile konkurentsi osutamiseks.

VARJE SOOTAK

Mis on konkurentsikeeld?

Mari Nõmm

personaliosakonna juhataja

Eveli Ojamäe

personalitöö jurist

Ülikool soovib välistada akadeemiliste töötajate konkureeriva tegevuse ülikooli suhtes.

Seetõttu oleme viimastel nädalatel teinud paljudele töötajatele ettepaneku lisada töölepingusse konkurentsikeeld. Tagasiside põhjal on konkurentsikeelu teema ka töötajate arvates oluline ning kokkuleppe teksti kohta on esitatud mitmeid küsimusi.

Konkurentsikeelu vajalikkus

Töötajate poolt ülikoolile konkurentsi osutamise teemaga on süsteemsemalt tegeldud alates eelmise aasta sügisest. Esiteks nähti 2005. a novembris vastu võetud TÜ finantsstrateegias 2005–2008 ühe kokkuhoiumeetmena ette ülikooli liikmeskonna poolt ülikoolile konkureeriva tegevuse osutamise lõpetamine. Teiseks viitasid töötajad konkurentsi osutamisele kui probleemile akadeemiliste töötajate tööaja kasutuse siseauditis. Auditi tulemuste avalik arutelu toimus aprillis ning ühe keskse küsimusena diskuteeriti ka konkurentsi osutamise üle.

Eelnevast lähtudes on otsustatud esialgu vastavad kokkulepped sõlmida kõigi akadeemiliste töötajatega, sest just nemad on ülikoolis peamised väärtuse loojad. Samas on mõnes teaduskonnas konkurentsikeelu kokkuleppeid ka varem sõlmitud.

Konkurentsikeelu kokkulepete sõlmimine ei ole seotud ülikoolipoolse usalduse vähenemisega oma töötajate vastu, vaid tuleneb soovist kõigile töötajatele vastavat kohustust ühtmoodi teadvustada.

Konkurentsikeelu kokkuleppe sisu

Tegemist on keeruka valdkonnaga, kus Eestis tervikuna ühene tegevuspraktika puudub. Arvestades meie organisatsiooni väga mitmekesiseid

Konkurentsikeelu kohta lähemalt siseveebis personaliosakonna lehel asuvas juhendis.

tegevusvaldkondi, nõuab see ülikoolis veelgi kaalutletumat läbimõtlemit. Seejuures on oluline tööandja ja töötaja mõlemapoolne mõistlikkus ja koostöö.

Kokkulepe koosneb neljast punktist. Esimeses viidatakse keelule osutada ülikoolile konkurentsi ja järgnevatega täpsustatakse, milles konkurents seisneb ning keda peetakse konkurentideks.

Konkureerivate ja mittekonkureerivate tegevuste eristamine võib olla keeruline. Selle üle otsustamisel on abi järgmistest küsimustest esitamisest: kas sama tegevus võiks toimuda ülikooli nimel ning kas selline tegevus võiks kahjustada üksust, teaduskonda või asutust ülikooli tervikuna. Konkurentsikeelu kohta saab lähemalt lugeda ka siseveebis personaliosakonna lehel asuvas juhendis.

Kokkuvõtvalt öeldes on konkurentsi osutamine selline tegevus, mida töötaja teeb väljaspool ülikooli ning mis ei ole seotud ülikooli poolt antud ülesannete täitmisega, kuid mida võiks samal ajal teha ülikooli nimel.

Eri üksuste akadeemiliste töötajate konkurentsikeelu kokkuleppe sõnastuse koostamisel on võetud arvesse konkreetse üksuse tegevusvaldkondi. Seepärast soovitate teaduskondades ja asutustes läbi arutada, kuidas konkreetsetes üksuses konkurentsikeelust aru saada, milline tegevus on selle raames välistatud ning milline keeluga vastuolus ei ole ega kahjusta üksuse ja tervikuna ülikooli huve.

Kui sõlmitud kokkulepete pinnalt tekib ülikooli ja töötaja vahel eriarvamus, kas töötaja on keeldu rikkunud ning ülikooli huve kahjustanud, võtab TÜ seisukoha kujundamisel arvesse olukorda tervikuna. Kindlasti on seejuures oluline, kas töötaja on head tahet üles näidates teinud omalt poolt

pingutusi konfliktsituatsiooni vältimiseks. Samuti võetakse arvesse, et konkurentsikeelu rakendamise praktika ülikoolis on napp, mistõttu töötajat kohe distsiplinaarkorras karistada ei pruugi olla mõistlik.

Ülikooli koostööst ja konkurentst

Ülikool peab vajalikuks koostööd teiste organisatsioonidega Eestis ja rahvusvahelisel tasandil. Kui TÜ töötaja peab loenguid ülikooliga konkureerivas organisatsioonis, kuid see toimub ülikooli poolt sõlmitud koostöölepingu raames, pole tegemist konkurentsi osutamisega. Samuti ei ole konkurentsi osutamine näiteks see, kui töötaja on Eesti Teaduste Akadeemia liige, osaleb oma tööülesannetest tulenevalt erialaseltside töös jms.

Teiseks on ülikool näinud ette võimaluse konkurentsi-keelust ka erandite tegemiseks. Erandi saab teha sel juhul, kui töötaja tegevus väljaspool ülikooli on küll käsitletav konkureerimisena, kuid ei kahjusta ülikooli huve.

TÜ otsustuskogudes on leitud, et kõige mõistlikum on anda erandite tegemise õigus struktuuriüksuse juhile, sest juht ja töötaja suudavad koos kõige paremini hinnata töötaja võimaliku konkureeriva tegevuse olemust ja kahjulikkust või mittekahjulikkust ülikooli huvidele. Struktuuriüksuse juhi informeerimine on vajalik ka heade kollegiaalsete ja usalduslike töösuhete hoidmiseks. Erandi taotlemiseks täidetav vorm asub samuti siseveebis konkurentsikeelu juhendi juures. Luba antakse tähtajaliselt, loa kestuse üle otsustab juht.

Konkurentsikeeluga seotud küsimuste ja ettepanekutega võib pöörduda personaliosakonda.

Täname kõiki akadeemilisi töötajaid koostöö, tagasiside ja mõistva suhtumise eest!

Tartus jätkub Puškini ajastu uurimine

Ljubov Kisseljova
vene kirjanduse prof

Täna kell 12 algab Näituse 2 õppehoones kolmepäevane rahvusvaheline konverents «Neljandad Puškini lugemised Tartus».

Tänavu on teemaks «Puškini ajastu: refleksiooni ja kommentaari probleemid». Ettekannetes peatutakse aktuaalsetel süžeedel, mis kerkivad esile Puškini ajastu tekstide kommenteerimisel.

Arutatakse ka selliseid kirjandusteaduse võtmeprobleeme nagu kultuurirefleksioon, tõlge, intertekstuaalsus.

Programmis on ka ettekandeid, mis ei puuduta ainult vene, vaid ka teisi, sh eesti (nt Sirje Oleski ettekanne Betti Alverist) kultuuri.

Puškini ajastut nimetatakse vene kultuuri kuldajastuks, mis mõjutab vene kultuuri arengut tänapäevani. 20. saj I poolel oli just see periood russistika põhiobjektiks, sh akad Juri Lotmani

lemmikuurimisalaks. Hiljem nihkus teadlaste tähelepanu nn hõbeajastule ehk 20. saj alguse kirjandusele. Nüüd on kätte jõudnud aeg uuesti läbi vaadata ning lahti mõtestada uue aja vene kultuuri allikaid, arvestades uusimaid saavutusi retoorikas, hermeneutikas, semiootikas. Samas on tähtis analüüsida Puškini ajastu vene kultuuri refleksioone teiste maade ja rahvaste kultuurides. See kõik saab võimalikuks ainult teadlaste ühiste pingutustega ja Tartu on just see koht, mis ühendab eri maade Lotmani koolkonna esindajaid.

Konverentsil osaleb kokku 29 teadlast USAst, Itaaliast, Venemaalt, Ukrainast, Leedust ja Eestist.

Tartu Puškini konverentside idee algatas 1987. aastal akad Juri Lotman.

Vene kirjanduse kateedri konverentsi on rahaliselt toetanud Eesti Kultuurkapital ja Tartu Ülikool.

Kava: www.ut.ee/186786.

Kehakultuuriteaduskonna dekaanid pidasid nõu

Kadri Bank

Esmaspäeval kogunesid kehakultuuriteaduskonna dekaaniga kohtuma teaduskonna kolm eelmist dekaani.

Praegune dekaan prof Vahur Ööpik, prof Mati Pääsuke (dekaan 1989–1998), emeriitprofessor Atko Viru (dekaan 1973–1989) ja Arnold Vaiksaar (dekaan 1965–1973) meenutasid teaduskonna ajalugu ning arutlesid tänapäeva üle.

Vahur Ööpik ja nüüdne dekaan Mati Pääsuke tundsid heameelt, et pärast käimasolevat struktuuri korrastamist kehalise kasvatuse õpetajaid ja treenereid ning füsioterapeute koolitav teaduskond eraldi teaduskonnana alles jääb.

Elavalt arutleti teaduskonna nime üle. Arnold Vaiksaar pooldas kehakultuuriteaduskonna nimetust. Kehakultuuri mõiste

viitab tema sõnul laiemale haridusele kui ainult sporditeadusele. Atko Viru pidas sporditeaduskonna nimetuse plussiks selle lihtsamini tõlgitavust.

Ta lisas, et ka muutuste ajal tuleks tähelepanu pöörata eelkõige oma tegude, mitte sõnade tugevusele.

Vahur Ööpik tõi ülikooli positiivse tegutsemise näideteks ülikooli enda ning kogu Lõuna-Eesti jaoks olulise spordikompleksi valmimise, samuti keemiahoone, kuhu sporditeaduskond saab laboriruumid.

Mati Pääsuke pidas oluliseks, et sporditeaduskonnas säiliks ka senisega sarnane sisestruktuur deканаadi ja kahe instituudiga.

Endised dekaanid tõstasid spordimetoodilise ajakirjanduse puudumise ning sporditeooria kvaliteedi hoidmise küsimuse.

Arnold Vaiksaar (vasakul), Atko Viru, Mati Pääsuke ja Vahur Ööpik tunnevad rõõmu, et TÜ sporditeoreetiline haridus on mitmetest Lääne ülikoolidest tugevam.

KADRI BANK

E-ülikooli memorandum

Mitme haridusasutuse liikmed kirjutasid alla Eesti e-ülikooli nõukogu algatatud e-õpet tunnustavale memorandumile.

E-õppe arenduskeskuse juhataja Ene Tammeoru sõnul rõhutab memorandum informatsioonitehnoloogiate vajalikkust ja loomulikkust osa igapäevases õppetöös. «See ei ole kellegi eralõbu,» lisas ta.

Memorandumile allakirjutanud on veendunud, et e-õpe võimaldab lihtsustada õppe-

asutustevahelist koostööd, muuta õppimist tulemuslikumaks, kättesaadavamaks jne.

«Kvaliteetne haridus on Eesti üks peamisi edu võtmeid ning e-õpe on üks olulisi viise, kuidas seda saavutada,» leiavad memorandumi koostajad.

Tüst on märgukirjale alla kirjutanud avatud ülikooli keskuse juhataja Aune Valk, tarkvarasüsteemide lektor Anne Villemis, geoinformaatika dots Jüri Roosaare ja eesti keele õpetaja Heli Noor.

Mida tähendab ühe tudengiorgani- satsiooni liikmeks olemine?

Kristiina Kruise

AIESECI meediasuhete juht ajakirjanduse ja suhtekorralduse 2. a üliõpilane

Miks peaks õpingute kõrvalt võtma osa mõne tudengiühenduse tööst, räägivad maailma suurimasse tudengiorganisatsiooni AIESEC kuuluvad Marjam Vaher ja Kadi Niggulis.

Tartu Ülikoolis riigiteadust ja ajakirjandust õppiv Marjam on AIESECI liige kolmandat aastat ja tegutseb praegu AIESEC Tartu presidendina. Samal aastal liitunud viimase kursuse riigiteaduse üliõpilane Kadi korraldab kevadel toimuvat AIESECI rahvusvahelist konverentsi ning liikmetele mõeldud koolitusi.

Marjami sõnul peab ta küllalt sageli murdma tudengiorganisatsiooni kuulumisega seotud väärtusama ja müüte. «Endiselt ollakse veendunud, et ka tänasel päeval kulub suurem osa aega ühisele õllelibistamisele, mitte reaalsele tööle,» räägib neiu, kes ise võrdleb AIESECI kuulumist teise ülikooliharidusega.

Esikohal enesearendamine

Kadi tõrjub väite, et AIESECile pühendumise asemel võiks ta palgalist tööd teha. «Nii-öelda päriselus ei oleks noorele inimesele iialgi nii palju arenemisvõimalusi ja vastutust antud kui AIESECis,» räägib ta, lisades, et tööturul oleks tal oma praeguse kontaktidevõrgustiku loomiseks kulunud aastaid. «Varem ei oleks ma uskunud, et paari aasta pärast on mul kõikjal üle maailma mitusada uut tuttavat, alustades ülimalt ettevõtlikest tudengitest ja lõpetades tuntud firmajuhtidega.»

Ka Marjam ei näe probleemi palgata töötamises. Ra-

AIESEC Tartu president Marjam Vaher ja koolitusjuht Lauri Lahi AIESECI suurima rahvusvahelise konverentsi raames toimunud Global Village'il Varssavi kesklinnas. KRISTIINA KRUISE

hast enam väärtustab ta juba tudengina enesearendamisse panustamist ning rõhutab, et tööturule minnes on tal juba meeskonnatöö ja selle juhtimise kogemus, lai kontaktidevõrgustik ja eelkõige arusaamine iseendast. «Teada, mis on sinu tugevused ja nõrkused, on minu jaoks olulisem igasugusest paberist või reast CVs.»

Eriline sisekultuur

Tudengiorganisatsioone ümbritseb alati teatud salapära. Kõige suletumad üliõpilasiühendused on tõenäoliselt korporatsioonid, kelle tavad ja rituaalid on välismaailma eest enim varjatud. Teiste tudengiorganisatsioonide tegevus on mõnevõrra avatum, kuigi täielikku pilti ei ole võimalik ilma liikmeksolemiseta ka nende sisetevõrgustikust saada.

Marjami sõnul on AIESECile omane omaette rahvusvaheline kultuur. Kõige vahetumalt saab seda kogeda AIESECI

rahvusvahelistel konverentsidel, kus mitusada liiget üle maailma tantsivad koos ühiseid tantse, laulavad samu laule ja kasutavad suhtlemise ühist kokkulepitut märgikeelt.

«Oma esimesel AIESECI konverentsil olin ehtsa eestlasena lihtsalt ehmatusest kange, kui inimesed mu ümber esinejaga suhtlemiseks erinevaid märke ja hüüdeid kasutasid ning enne töötoa algust laval ühistantse tantsisid. Praegu tunnen, et just enda vabaks laskmine on mulle õpetanud nii mõndagi avaliku esinemise ja iseendaks jäämise kohta,» räägib Marjam.

Kadi sõnul aitab eriline kultuur 95 liikmesriigiga organisatsioonis luua ühtset identiteeditunnet. «Näiteks kui esinejal ei lähe PowerPoint tööle, võib kindel olla, et rahvas hakkab laulma erilist ingliskeelset laulukest, mis nõuab, et esineja võtaks vähemalt ühe riidetüki seljast

ära,» räägib Kadi. Sellised tavad lähevad aga käiku ainult aieseclaste esinemisel. «Loomulikult ei laulnud keegi niimoodi meid viimasel konverentsil tervitama tulnud Poola president Lech Walesale,» ütleb Kadi naerdes.

Marjami sõnul ei ole konverentsid mõeldud ainult tantsimiseks ja naljatlemiseks, vaid eelkõige õppimiseks. «Ühel kahenädalasel konverentsil õpid rohkem kui kodus mitme kuuga. Kogu selle aja töötad äärmiselt intensiivselt üheksast hommikul südaööni, seda väga kirjutes meeskondades ja tasemel koolitajate käe all. Tuleb ka ette, et leiad end mitmesajale inimesele inglise keeles kõnet pidamas või lõunalauas tippjuhiga maailma asju arutamas. Sellised hetked jäävad aga eredaimalt meelde.»

Sarnane maailmavaade

Tudengiorganisatsiooni kuulumise aluseks peaks ole-

AIESEC

AIESEC on maailm suurim tudengiorganisatsioon, mis tegutseb 95 riigis. Organisatsiooni eesmärk on arendada tulevase liidreid, kes suudaksid ühiskonnas viia ellu positiivseid muutusi. Selleks korraldab AIESEC erinevaid projekte ja rahvusvahelisi konverentse ning pakub liikmetele välispraktika võimalust.

Eestis tegutseb organisatsioon 1989. aastast alates ning sai 2004. ja 2005. aastal Eesti Noorteühenduste Liidult aasta parima noorteprojekti auhinna. Rohkem infot organisatsiooni ja liikmeks astumise kohta saab 19. ja 21. septembri infoõhtutel kl 18.15 TÜ Raamatukogus. Kuula ka 18. septembri Tartu FMI «Tudengi maailma»!

ma teiste liikmetega mingeid ühiseid väärtuseid ja hoiakute jagamine. Nii tundubki Kadi sõnul ka kaugeimas maailmanurgas kohatud AIESECI liige kui ammune semu.

Kui mõnel rebasel või vanelmal tudengil on kindel soov tudengiorganisatsiooni liituda, kuid valiku tegemine eri ühenduste vahel tundub võimatult keeruline, soovivad mõlemad neid külastada erinevate organisatsioonide infoõhtuid ja rahulikult läbi mõelda, mida ta ühendusest ootab.

«AIESECis ootame oma liikmetelt eelkõige soovi midagi korda saata ja avatust õppimisele,» rõhutab Marjam, kelle sõnul ei taga organisatsiooni kuulumine veel edu tööturul. «Meie saame pakkuda ainult võimalusi, nende kasutamine on juba liikme teha,» ütleb ta.

UUDISED

Välisüliõpilasi on pool tuhat

2006/2007. õppeaastal võttis ülikool vastu 250 uut välisüliõpilast. Välisüliõpilastalituse peaspetsialisti Ülle Tensingu sõnul võib see arv septembri kolme esimese nädala jooksul loobujate tõttu väheneda.

Tasemeõppesse võetud välisüliõpilasi on 92. Vastuvõtt magistriõppes on suurenenud tänu matemaatika-informaatikateaduskonna programmile Security in Mobile Computing. Ka Balti õpingute magistriprogrammi üliõpilaste arv on kasvanud.

Vastuvõetud väliskülasüliõpilaste arv on 158, neist 140 on erinevate vahetuslepingute alusel.

Tasemeõppes on uute välisüliõpilaste seas enim soomlasi ja Venemaa tudengeid vene-lasi, lühiajaliste üliõpilaste hulgas sakslasi, soomlasi ja poolakaid.

Välisüliõpilaste üldarv semestrialguse seisuga on 477.

Välisüliõpilastest loe lähemalt järgmisest UTst.

Zooloogiamuuseumis ämblikunäitus

Täna avatakse zooloogiamuuseumis kaheks kuuks näitus «Imelised elusad ämblikud».

Näitusel on rohkem kui 30 liiki, mille hulgas on ka kirjandusest ja filmidest tuntud hiid-linnutapik (suurim ämblik maailmas), keiser-skorpion (väga suur Aafrika skorpion) ja must lesk.

Ekspositsiooni täiendavad kirjeldused ja fotod, mis võimaldavad koolidel näitlikku õpetust saada.

Teaduskirjanduse näitusmüük

18.–23. septembrini toimub ülikooli raamatupoes genoomika-, inimegeneetika-, biomeditsiini- ja molekulaarbioloogiaalaste raamatute näitusmüük.

Esindatud on kirjastuste Blackwell Publishing, Cambridge University Press, Humana Press, Elsevier Science, McGraw-Hill Publishing, Oxford University Press, Pearson Education, Scion Publishing, Springer Publishing, Taylor & Francis Books ja John Wiley ja Sons Publishing väljaanded.

Näitusehindadele ei laiene muud raamatupoe soodustused. Kataloogide alusel saab ka raamatuid tellida.

Info: bookshop@ut.ee.

Geoloogid korraldavad sügiskooli

20.–22. oktoobrini toimub Pärnumaal Reil II geoloogia sügiskool «Vasaraga tähtede poole». Arutletakse teemad on geoloogia õppimine ja õpetamine ning geoloogiliste teadmiste rakendamise võimalused.

Osa võtma oodatakse geoloogide ja geoloogiahuvilisi tudengeid, õppejõude, ametnikke, spetsialiste jt nii õppe- ja riigiasutustest kui ka erasektorist.

Ettekandeteemad esitada 30. septembriks aadressil leeli.amon@ut.ee. Kõik mõtteavaldused avaldatakse sügiskooli kogumikus «Vasaraga tähtede poole».

Ettekande teema esitada 24. septembriks. Geoloogia sügiskooli korraldavad Eesti Looduseuurijate Selts ja TÜ geoloogia instituut.

Info ja registreerimine: www.ut.ee/BGGL/uudised.htm.

Ülikooli maalikunsti eriala vilistlased korraldasid ühishäituse

Merike Harvo

kirjanduse ja rahvaluule 1. a magistrant

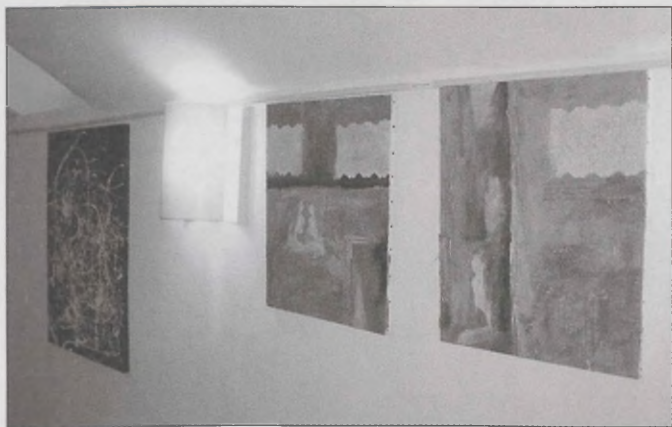
30. septembrini saab Uppsala maja keldrikorrusel vaadata Maret Suurmetsa ja Anne Vasari ühishäitust «Kokkupuude».

Maret ja Anne lõpetasid Tartu Ülikooli maalikunsti eriala 2004. aasta hiljem õpetajakoolituse kutseasta. Maret Suurmetas on praegu kunstõpetuse õpetaja magistriõppe üliõpilane.

Mõlemal kunstnikul on olnud näitusi teistes Eesti linnades. «Kokkupuude» toob vaatajani kahe kunstniku abstraktsed, inimeste erinevatest emotsioonidest rääkivad tööd. Maret ja Anne on tugeva värvigammaga, Anne omad veidi pehmemad, ning ehkki eksponeeritud koos, tuleb esile mõlema kunstniku eripära.

Maret, Sinu maalid on valdavalt abstraktsed, miks?

Sest ülikooli ajal sai palju klassikalist kunstiharidust, tekkis tüdimus. Tahtsin enda seest maalida, leidsin, et abst-

Pilt ühishäitusest «Kokkupuude».

VARJE SOOTAK

raktne maal sobib selleks kõige paremini. Maalid on mul väga värvilised, mõnele see võib-olla ei sobi, aga mul teevad värvid meele rõõmsaks. Inimesed tajuvad minu maal le väga erinevalt, mõnikord nähakse seal asju, mida mina pole mõelnud. See pole halb, tegelikult on see väga tore.

Kust Sa oma töödele inspiratsiooni leiad?

Inspiratsioon tuleb paljudest kohtadest. Vahel olen kellegi peale väga vihane ning panen selle viha maali sisse, tuju läheb kohe paremaks ning

maal võib seeläbi muutuda ka positiivseks. Mõnikord tulevad mõtted õhtul voodis olles. Tekib visioon, mida tahan kujutada. Vahel mõjutab mind muusika. Üldiselt on nii, et väga halb tuju või armunud olek mõjub maalimisele kõige paremini.

Mis on Sinu tulevikuplaanid?

(Muigab). Tahan saada tunnustust ja tegutseda rohkem vabakutselise maalikunstnikuna. Kunagi võiks olla ka suur ateljee maakohas, kus saaksin vabalt maalida.

Üliõpilasteater ootab uusi tudengeid

Üliõpilasteatri lavastus «Puhastatud» 2005. aastast. ERAKOGU

Kaheksandat hooaega alustav Tartu Üliõpilasteater ootab oma trupiga liituda soovijaid 22. septembril kl 18.30 algavatele katsetele üliõpilasmajja (Kalevi 24).

Näitlemishuvilised peaksid ette valmistama kaks etteastet (luuletus, laul või proosatekst) ja riietuma mugavalt.

Üliõpilasteatri juhi Kalev Kudu kinnitusele on üliõpilaste seas huvi teatritegemise vastu suur. «Näiteks eelmisel aastal kandideeris seitse inimest kohale,» ütleb ta.

Teatrijuhi sõnul on enamik ülikooliteatrisse pürgijaist ka

nooremata näitlemisega tegeleenud. Kas varasem kogemus on hea või halb, oleneb eelmisest trupist. «Mõni pedagoog rikub küll õpilase ära: tal on tekkinud teatud stambid, millest on raske lahti saada,» selgitas Kudu.

Sissesaanud peavad lavale pääsemiseks kannatust varuma, sest esmalt ootab neid stuudiotöö. Etenduses osaleda saavad värsked liikmed järgmisel semestril valmivas tükis.

Praegu tegutseb üliõpilasteatri trupis aktiivselt 18 inimest.

ÖNNITLEME!

Dotsent Jaan Ginter 50

14. septembril sai 50-aastaseks õigusteaduskonna kriminoloogia dotsent Jaan Ginter. Asunud 1979. a pärast õigusteaduskonna lõpetamist tööle tollasesse kriminoloogia-laborisse, vahetas ta 1986. a teaduritöö kriminoloogia õppejõu ameti vastu ning on sellena tegev tänaseni. Aastatel 1998–2000 täitis Ginter dekaani kohuseid, alates 1993. aastast praeguseni on ta arendus- ja teadusprodekaan. PhD kraad pärineb Jaan Ginteril 1989. aastast Moskva Kriminoloogiainstituudist, 1993. aastal omandas ta LL.M kraadi Columbia Ülikoolis New Yorgis.

Nagu kriminoloogid ikka, tegeleb ka Jaan Ginter kuritegevuse ja sotsiaalse keskkonna parameetrite seose uurimisega. Peale selle on juubilar pühendunud alaealiste õiguserikkujate tüpoloogiale ning uurib ka Eesti kohtusüsteemi ülesehitust, suutlikkust ja sõltumatuse

garantiisid. Jaan Ginter on Kriminaaljuriidika ja Euroopa Liidu Finantshuvide Kaitse Eesti Assotsiatsiooni ning ajakirja Baltic Criminological Review toimetuse liige. Osalenud õigusloomes alaealise mõjutusvahendite seaduse ja digitaalallkirja seaduse eelnõude töögrupis.

Asjalikku ja sõbraliku olemisega juubilaril õnnitlevad ja soovivad jätkuvat edu kolleegid õigusteaduskonnast!

ÜLIÕPILASTE TEADUSTÖÖDE
RIIKLIK KONKURSS

Haridus- ja teadusministeerium koos sihtasutusega Archimedes kuulutab välja 2006. a üliõpilaste teadustööde riikliku konkursi.

Osaleda võivad kõik 2005. ja 2006. kalendriaastal haridus- ja teadusministeeriumi õppekavade registrisse kantud õppekava järgi õppivad üliõpilased või üliõpilaskollektiivid. Konkursi preemiafond on 225 000 krooni.

Preemiaid jagatakse kolmes tasemekategoorias (raken-duskõrghariduse ja bakalaureuseõppe-, magistri- ning doktoriõppe üliõpilaste teadustööd) ning neljas valdkonnas (bio- ja keskkonnateadused, ühiskonnateadused ja kultuur, terviseuuringud, loodusteadused ja tehnika).

Töö tuleb esitada SA Archimedes (Väike-Turu 8, 51013 Tartu) hiljemalt 15. oktoobriks (postitempli kuupäev).

Info: www.archimedes.ee/index.php?leht=127, Liina Saar, tel 730 0338, 5330 0787, liinas@archimedes.ee.

KURSUS «ÄRIPLAAN»

26. septembril algab TÜ ettevõtluskeskuse Tartu Spinno 2 projekti raames korraldatav kursus «Äriplaan». Välisõppejõudude tsükkel toimub 24 tunni ulatuses 9.–11. oktoobrini (töökeel inglise k).

Kursuse viivad läbi pikaajalise staažiga ettevõtja ja konsultant dots Tõnis Mets ning välisõppejõud Glamorgani Ülikoolist Inglismaalt. Töökeeled on inglise ja eesti keel. Kursuse maht 32 akadeemilist tundi, millele lisandub ise-seisev töö.

Kursus on tasuta.

Registreerumine: riin.prikk@mtk.ut.ee.

ÖNNITLEME!

80

50

Viktor Palm, füüsika-keemia-teaduskonna emeritprofessor, erakorraline teadur – 17. september

75

Erich Kuus, arstiteaduskonna emeritprofessor – 16. september

65

Mihkel Kerikmäe, analüütilise ja füüsikalise keemia teadur – 18. september
Rein Raamat, biomeditsiini füüsika- ja tehnika vanemteadur – 16. september

55

Ludmilla Šavrak, klienditeenindaja – 18. september

Marianne Soots, näo- ja lõualuudekirurgia assistent – 20. september

Helle Tamm, raamatukogu klienteendindaja – 20. september
Maret Vihman, loodusgeograafia assistent – 18. september

45

Andres Rein, remonditööline – 20. september

40

Kadri Ugur, ajakirjanduse assistent – 18. september

35

Triin Marandi, haridustehnoloog – 20. september
Urmas Sellis, infotehnoloogia spetsialist – 17. september

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3000
Trükk: Greif OÜ

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Kadri Bank
Toimetaja Meelis Burget
Küljendaja Priit Kivisoo
Infofotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Tartu, Lutsu 5 (III k)
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
<http://www.ajaleht.ut.ee>
Postiaadress: Ülikooli 18, Tartu 50090

TÜ RAAMATUPOE X OKSJON LAUPÄEVAL,
11. NOVEMBRIL KL 11.15 PEAAHOONES

Eesti haridus- ja koolilooline trükis

Võetakse vastu trükiseid (sh nn väiketrükiseid), mis ilmunud Eestis või võõrsil eesti keeli või Eesti kohta käivalt võõrkeeli (raamatud ja brošüürid, ajakirjad ja ajalehed – ka üksiknumbrid!) ning mis hõlmavad Eesti haridus- ja koolilugu kõige avaramas mõttes igal tasemel ja igas vormis – kooli-eelsest ja algharidusest alates kutse- ja täiendus- ning kõrghariduseni välja, st lastesõimest ülikoolini. Näiteks võetakse vastu kooliraamatuid (aabitsaid, lugemikke, õpikuid) ja koolikaarte, mis ilmunud enne 1960. a, Eesti koolide ajalugusid, nende almanahhe, ajakirju ja ajalehti, mis ilmunud tänapäevani, mitmesuguseid õppe- ja eksamikavasid, tunniplaan, õpilaspäevikuid ja teatevihikuid, samuti koolitunnistusi, mis ilmunud enne 20. saj keskpaika, kõiki trükiseid, mis käivad üliõpilasseltside ja -korporatsioonide kohta. Jmt.

Eesti ja naabermaad (*generalia et localia*)

Võetakse ilmunisaega ja -kohta piiramata vastu nii Eesti kui ka Eestiga seoses naabermaade (Soome ja Rootsi, Taani ja Saksamaa, Läti, Leedu ja Poola ning Venemaa) kohta käivaid eesti- ja võõrkeelseid ajaloo- ja maateaduslikke trükiseid, nii üldkäsitlusi (*generalia*) kui ka paigaloolisi (*localia*). Vastu võetakse ka teatmelise ja mälestusliku iseloomuga trükiteoseid.

Eesti vanem ja/või haruldane raamat

Võetakse ilmuniskohta piiramata vastu kõiki eestikeelseid või Eestis ilmunud võõrkeelseid trükiseid ilmunisajaga kuni 1860. a, hilisemast ajast kuni tänapäevani haruldasi või väheliikuvaid eestikeelseid või Eestis ilmunud või Eesti kohta käivaid võõrkeelseid trükiseid.

Trükiseid võetakse oksjonile ainult valikuliselt, silmas pidades nende väärtust, seisundit ja nõutavust. Peale raamatute on oodatud ka perioodika, trükigraafika, väiketrükised jms, samuti dokumendid ja käsikirjad.

Vastuvõtt toimub ülikooli raamatupoes (tel 744 1102, faks 744 1465) Ülikooli 11 2. korrusel poe lahtioleku aegadel (E–R kl 9–19) reedeni, 6. oktoobrini (*incl*).

Trükise alghinna määravad oksjonikomisjoni eksperdid, kes võivad tarbe korral tulla pakutavat valima ja hindama ka kohapeale. Trükise lõppmüügihinnast läheb 20% poe kasuks.

Oksjoni kataloog ilmub novembri algul.

USA JA BALTIMAADE BIOTEADUSTE
KOOSTÖÖSEMINAR

USA Välisministeerium koostöös Tartu Ülikooliga korraldab 23. ja 24. oktoobril tehnoloogiinstituudis Nooruse 1 seminari.

Käsitletakse USA ja Baltimaade koostöö võimalusi rahvatervise, epidemioloogia, nakkushaiguste, genoomika ja lähedastes valdkondades. Peale selle tutvustatakse uurimistöös intellektuaalomandiga seonduvat.

Seminar on suunatud eelkõige teadlastele, teaduskarjäärist huvitatud ülikoolilõpetajatele ja uurimistegevusega seotud ülikooli personalile.

Üritus on tasuta, kuid eeldab registreerumist. Täpse päevakava ja registreerumisvormid leiab veebiaadressilt: <http://www3.niaid.nih.gov/news/events/balticworkshopseries/default.htm>.

ESSEEKONKURSS TUDENGITELE

Eestikeelne essee tuleb toimetada 16. oktoobriks Eesti Rahvuskultuuri Fondi kontoris või saata paberil väljatrükituna (arvutipikkusega kuni 3 lk 1,5 reavahega, kasutades kirjatüüpi Times New Roman 12) koos Eesti Rahvuskultuuri Fondi kodulehel (www.erkf.ee) leiduva ankeediga. Iga osaleja võib valida sobiva teema etteantute seast. Parimate tööde autoritele määrab halduskogu rahalise stipendiumi (jagamisele tuleb 16 300 krooni).

Teemad

Millisest riigist peaks Eesti võtma eeskujut?
Minu eeskujut Eesti avalikus elus.
Miks on eestlasel vaja tunda ja aru saada Venemaast?
Millest kirjutaks mulle kuuluv päevaleht?
Väliseestlaste roll Eesti elus.
Info: Rahvuskultuurifondi kodulehel (Tiina Tammani allfondi all,) tel 601 3428.
Taotlused saata või tuua: A. Weizenbergi 20A-13 (III k), 10150 Tallinn.

ACADEMICA «STUDIERN UND
UNTERRICHTEN. JETZT UND FRÜHER»

Ihr, die ihr einmal als Deutsche in Estland oder Esten in Deutschland studiert habt, oder gerade jetzt studiert, oder mal an der Uni hier oder dort unterrichtet habt oder dies jetzt tut oder ihr, die ihr euch für deutsch-estnische Kontakte interessiert! Wir freuen uns auf euer Kommen!

Stiftung Domus Dorpatensis und Universität Tartu präsentieren im Rahmen der deutsch-estnischen akademischen Woche ACADEMICA «STUDIERN UND UNTERRICHTEN. JETZT UND FRÜHER» Am Dienstag, den 26. September 2005 um 19 Uhr Im Haus der Stiftung Domus Dorpatensis (Raekoja plats 1/Ülikooli 7, 1. Stock) www.dorpatensis.ee, Tel: 7331 345
SA Domus Dorpatensis
Raekoja Plats 1/Ülikooli 7, 51003 Tartu
Tel 7 376 137 faks 7 407 378 dorpatensis@dorpatensis.ee

IN MEMORIAM

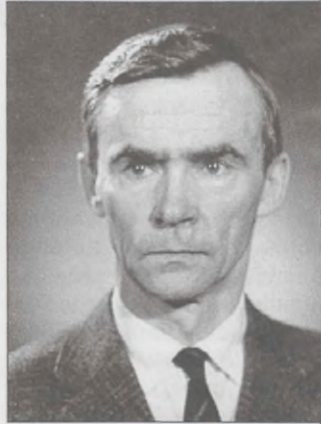
Eugen Tallmeister

1. aug 1916 – 2. sept 2006

Septembrikuu teisel päeval lahkus meie hulgast mikro-bioloogia instituudi kaua-aegne õppejõud dots Eugen Teodor Valdek Tallmeister, kelle 90. sünnipäeva oli meil õnn pühitseda vähem kui kuu aega tagasi.

Eugen Tallmeisteri pika-aegne õppejõu- ja tead-lasettee oli väga viljakas, pannes muu hulgas aluse mikroobigeneetika uurimissuunale Eestis. Dots Tallmeisterit jäävad alati-seks õpetajana mäletama tuhanded Eesti arstid ja proviisorid.

Eugen Tallmeisterit olid Tallinna Rahumäe kalmistul

7. septembril ära saatmas arvukas omaste ring, kolleegid Tartu Ülikoolist ning EÜSi auvalve ja liputoimkond.

Zarabanda Hispaaniast – Alvaro Marías (plokkflööti), Angel Luis Quintana (tšello), Miguel del Barco Díaz (klavessiin).

Aulas

20. septembril kl 19 esinevad "Meistrite Akadeemia" sarjas Pille Lille Muusikute Toetusfondi laurea-at Anna-Liisa Bezrodny viiulil ja Thea Nestor klaveril.

KOORID

TÜ Kammerkoor võtab vastu uusi lauljaid veel 20. septembril kl 16.30–18 peahoones. Info peahoone infotahvil ja kammerkoori kodulehel. Ette valmistada üks laul vabal valikul. Info: Triin Koch, tel 527 1105, triin.koch@mail.ee www.ut.ee/TYKK.

Tartu Akadeemiline Meeskoor võtab 19. ja 21. septembril kl 18.30 Veski villas, Veski 6. Info: 510 0223, www.tam.eu.

TEATED

19. septembril kl 19 on naiskodukaitse Tartu ringkonnas lahtiste uste päev (Riia 12 Kaitseliidu majas, sissepääs Võru tänava poolt). Oodatud on üle 17-aastased Eesti kodanikest naised.

Tartu Ülikooli rahvakunsti-ansambel ootab uusi rahvantsijaid alates 18. septembrist esmaspäeviti ja kolmapäeviti kell 18–20 Üliõpilasmaja (Sõbra maja, Kalevi 24). www.ut.ee/tyrka, ansambel@ut.ee.

KÜLALISÕHTUD

Eesti Üliõpilaste Selts kutsub akadeemiliselt organiseerumata eesti soost meestudengeid oma külalisõhtule 20. septembril kl 19 EÜSi majja Tõnissoni 1. Eeldame korrektset riietust!

Korp! Vironia ootab akadeemiliselt organiseerumata meestudengeid külalisõhtule 19. ja 29. septembril kl 20 Lai 30. Riietus korrektne. Info: www.vironia.ee.

Korp! Fraternitas Estica külalisõhtud toimuvad 22. septembril ja 4. oktoobril kl 20 Vanemuise 54. Riietus – ülikond.

Korp! Sakala kutsub oma külalisõhtule akadeemiliselt organiseerumata meestudengeid 21. septembril. Õhtu toimub konvendihoones Veski 69 kl 21.15. Riietus: ülikond. Info: www.korpsakala.ee.

Korp! India ootab organiseerumata naistudengeid oma külalisõhtule 20. ja 25. septembril kl 19 Tähtvere 4, II korrus. Lisainfo: www.indla.ee.

Korp! Amicitia ootab röömsameelseid ja teotahelisi naistudengeid oma külalisõhtule, mis toimub 19. septembril kl 19.15 Kastani 65-2.

Korp! Arminia Dorpatensis ootab oma külalisõhtule akadeemiliselt organiseerumata meestudengeid 22. septembril ja 5. oktoobril Õpetaja 11 kl 20.15. Info: www.arminia.ee.

KAITSMISED

20. septembril kl 14.15 kaitseb Anne Jänese pedagoogika osakonnas Ülikooli 16-102 magistratööd «Eesti suhtluskeele õpiku «Sulle, õpetaja!» metoodiline strateegia». Juhendaja dots Inger Kraav. Oponent Larissa Vassiltšenko, ped-knd.

21. septembril kaitsevad doktoritööd Liivi 2-405 kraadi *doctor philosophiae* (matemaatika) saamiseks:

- kl 14.15 Annemai Raidjõe «Sequence spaces defined by modulus functions and superposition operators» («Moodulfunktsioonide abil defineeritud jadaruumid ja superpositsioonoperaatorid»). Juhendaja dots Enno Kolk. Oponentid prof Anne Tali (TLÜ) ja prof Hans-Olav Johannes Tylli (Helsingi Ülikool);
- kl 16.15 Olga Panova «Real Gelfand-Mazur algebras» («Reaalsed Gelfand-Mazuri algebrad»). Juhendaja prof Mati Abel. Oponentid dots Jorma Arhippainen (Oulu Ülikool) ja dots Aleksander Monakov-Rogozkin (TLÜ).

LOENGUD

19. septembril kl 14.15 toimub vabaaine «Muusikaeseistika I» sissejuhatav loeng Lai t 34 aud 72 (III k). See on filosoofiataeaduskonnas jätkuv elava muusika kuulamisega seotud vabaaine kursus. Loengute ja seminaride kõrval on õppetöö osaks «Meistrite Akadeemia» Pille Lille Muusikute Toetusfondi korraldatavad kontserdid aulas. Kõik huvilised oodatud, sõltumata muusikalisest ettevalmistusest.

Inglisekeelne loengukursus: SOSE.01.212 Semiotics: The Basics. Semiootika osakond korraldab ingliskeelse sissejuhatava ülevaatekursuse semiootikast, silmas pidades välistudengite huvi selle aine vastu. Kursus sisaldab 14 loengut, milles esitatakse ülevaade nii semiootika põhilistest valdkondadest kui ka tänapäeva probleemidest. Loevad Peeter Torop, Silvi Salupere, Kaie Kotov, Anti Randviir, Timo Maran, Ülle Pärli, Jelena Grigorjeva, Riste Keskpaik, Mihhail Lotman ja Kalevi Kull. Loengud on teisipäeviti kl 12–14, Tiigi 78-118 alates 19. septembrist. Info: Ulvi Urm, tel 737 5933.

SEMINAR

22. ja 23. septembril kl 9 toimub matemaatika-informaatikateaduskonnas 2. Soome ülikoolidevahelise stohastika ja statistika doktorikooli (FGSS) ning TÜ matemaatilise statistika doktorirõppe ühis-seminar. Info: Kalev Pärna, tel 737 5452, kalev.parna@ut.ee; <http://bronti.ms.ut.ee/uritused/JSeminarStoc2006.htm>.

KONTSERT

Tartu Raekojas

22. sept kl 18 esineb ansambel

Academica analüüsib viimast aastakümnet

Liina Jürgen
avalikkussuhete
peaspetsialist

25. septembril kell 10.15 algab aulas kümnenda Saksa-Eesti akadeemilise nädala aväritus. 23.–27. septembrini toimuva Academia pea-teema on Eesti ja Saksamaa areng viimase aastakümne jooksul.

Avaüritusel kõnelevad rektor prof Jaak Aaviksoo, haridus- ja teadusministeeriumi asekanstler Kristjan Haller, Saksamaa Liitvabariigi suursaadik Julius Bobinger, Eesti aukonsul Düsseldorfis dr Jochen Friedrich Kirchhoff ning fondi Fritz Thyssen Stiftung esindaja Markus Stanat.

Aulaloengu «Viimane aastakümme Eestis ja Saksamaal: kuhu me oleme jõudnud?» peavad Saksa välisministeeriumi kultuuri- ja haridusosakonna peadirektor Wilfried Grolig ning Riigikogu liige, ekspeaminister Mart Laar. Kogu üritusel on sünkroon-tõlge saksa ja eesti keelde.

Esitletakse ka mahukat teost «Academica I–X».

Kell 13–17 toimub raamatukogus Saksa saatkonna infopäev, kus jagatakse infot õppimisvõimaluste ja stipendiumite kohta Saksamaal ning tutvustatakse riigi kultuuri ja majandust.

Teadusnädal jätkub Saksamaa mainekate teadlaste loengute ning seminaridega teaduskondades.

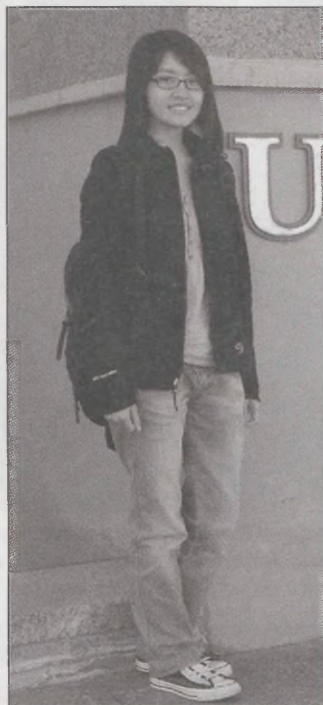
26. septembril toimub eesti ning saksa tudengite kohtumisõhtu Domus Dorpatensis (Ülikooli 7).

Saksa-Eesti akadeemilist nädalat peetakse alates 1995. aastast. Teadusnädala eesmärk on tihendada suhteid Saksa ja Eesti teadlaste vahel, anda võimalus sõlmida erialaseid kontakte ning kuulata Saksamaa mainekate teadlaste loenguid.

X Academia toimumist toetavad Nordrhein-Westfaleni liidumaa tööandjate liit ja Saksamaa suursaadikond Tallinnas.

Teadusnädala kava: www.academica.ut.ee.

Huvi Eesti vastu toob välistudengid Tüsse

Kui hongkonglane Tracy Wong Chui on Euroopas esimest korda, siis Kanada eestlane Heikki Jaason on varemgi Eestis käinud.

Kadri Bank

Sel õppeaastal saabus Tüsse õppima umbes 250 uut välistudengit. Osale neist tähen-dab Tartus õppimine täiesti uudset kogemust, teistele aga lähemalt tutvumist Eestiga.

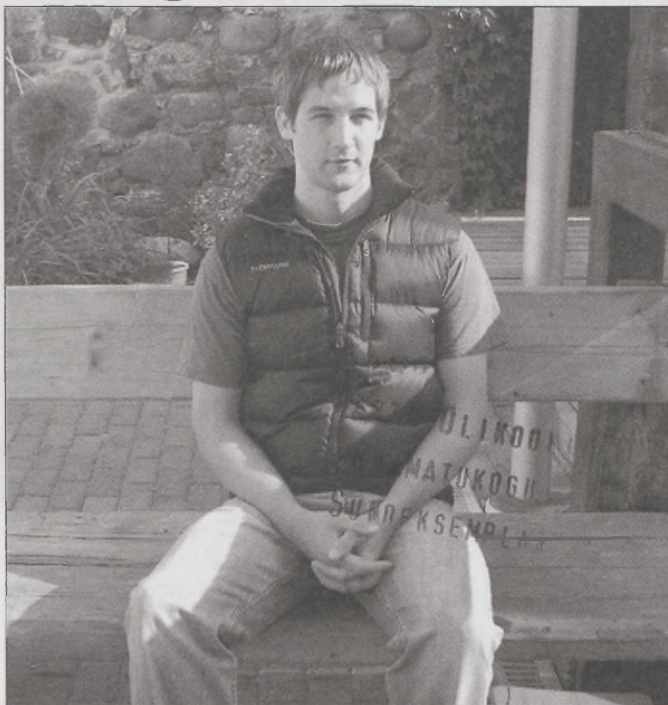
Hongkongi Baptistlikus Ülikoolis humanitaarteadusi õppides hakkas Tracy Wong Chui huvituma Baltimaadest ning soovis siia õppima tulla. Tü oli ainus Balti riikide ülikool, mis pakkus vahetusüli-õpilasprogrammi.

«Ausalt öeldes ei teadnud ma palju Tartu ja siinsete õppimisvõimaluste kohta. Olin lugenud fakte elanikkonnast jms kohta ning vaadanud pilte,» ütleb Tracy.

Kursused tunduvad huvitavad

Toronto Ülikoolis sotsioloogiat ja semiootikat õppinud Heikki Jaasoni juured ulatuvad Võrru, kust tema vana-vanemad 1944. aastal Saksamaale ja sealt edasi Kanadasse lahkusid. Sellest aastast õpib Heikki Balti õpingute magistriprogrammi raames Tüses meediat ja kommunikatsiooni.

«Pärast bakalaureusekraadi omandamist käisin ma paar aastat tööl ja leidsin, et nüüd on aeg edasi õppida. Olin va-

rem Eestis käinud ja tutvusin Tü Balti õpingute programmi-ga. See tundus küllaltki huvitav ja laia välja-aadet pakkuv. Mõtlesin, et saaksin olla tudeng, õppida rohkem Eestit ja eesti keelt tundma. Nii et see kõik sobis kokku,» räägib Heikki soravas eesti keeles.

Ka Tracy on proovinud kodumaal eesti keelt õppida, kuid see tundus liialt raske. Esimese erinevusena Eesti ja Hiina vahel nimetabki Tracy keelt. Lisaks on suur vahe toidul. «Te sööte kartulit ja leiba, me oleme harjunud sööma iga päev riisi.»

Oma kodumaa ja Eesti õppeprotsessi võrreldes ei leidnud välistudengid suuri erinevusi, sest siinsed õpingud on kestnud alles paar nädalat. «Näiteks ka meil registreeritakse kursustele Interneti kaudu,» ütleb Tracy.

Kursustega on noored siiani rahul. «Praegune sissejuhatus on hea. Me õpime Eesti poliitika ajalugu, Balti riikide kultuuri ja see kõik on väga huvitav. Esimese aasta programm pakub mitmeid üldteadmisi ja pärast keskendumise rohkem meie erialale,» räägib Heikki.

Tracy jaoks on Euroopast rääkivad loengud raske, kuid huvitavad. «Hongkongis õppisime Hiina ajalugu. Pean end veidi järele aitama, aga arvan, et saan hakkama,» räägib ta.

Heikki sõnul on paljud temaealised Kanadas elavad eestlased huvitatud mõneks ajaks Eestisse tulemisest.

«Ma arvan, et Eesti pakub kõikidele midagi. Raskeks teeb asja see, et oleme harjunud sealse elustiiliga, meie sõbrad ja pere on seal ja keegi ei tea, mis siin ees ootab.»

Sõbralikud kinnised eestlased

Tracy iseloomustab eestlasi sõbralikena ega pea meid liialt tagasihoidlikeks. «Isegi poe-müüja, kes inglise keelt väga ei osanud, püüdis mind aidata,» räägib Tracy. Samuti tundub Tracy, et Hongkongi elanikega võrreldes on eestlastel rohkem aega elu nautida.

Heikki sõnul torkab aga silma, et inimesed tänaval ei suhtle eriti üksteisega. «Kui sa näiteks teed küsid ja räägid veidi teistmoodi, siis nad vaatavad, et kes sa oled ja mis sa tahad. Inimesed pigem tegelevad enda asjadega, kui küsivad teistelt abi või segavad neid.»

Pärast Tartust lahkumist soovivad nii Tracy kui Heikki Euroopas reisida. Heikki loodab hakata tööle mõne ülikooli administratiivpoole peal. «Mulle meeldib ülikooli atmosfäär – kõik, mida see pakub ning mille eest seisab.»

Tudengeid on mitmest maailmajaost

Üile Tensing
välisüliõpilastalituse
peaspetsialist

Põhjaameeriklastest ja aasialastest enim on välis-üliõpilasi mitmest Euroopa riigist ja Venemaalt.

Tasemeõppes on uute välis-üliõpilaste seas enim soomlasi – 45 ja Venemaa tudengeid – 25. Lühiajaliste üliõpilaste hulgas on enim sakslasi, soomlasi ja poolakaid. Sel aastal õpib väliskülalisüliõpilasena eesti keele intensiivkursusel ka kümme Valgevene tudengit.

Tasemeõppesse vastuvõetud

välisüliõpilasi on kokku 92, kellest bakalaureuseõppes on 54 (sh arstiõpe), magistriõppes 23 ja doktoriõppes 17 üliõpilast.

Eelmise aastaga võrreldes on vastuvõtt suurenenud magistriõppe osas tänu matemaatika-informaatikateaduskonna informaatika õppekava ühisprogrammile «Security in Mobile Computing». Selle raames võeti Tüsse viis välis-üliõpilast, kes alustavad siin õpinguid aasta pärast. Ka Balti õpingute magistriprogrammi vastuvõetud üliõpilaste arv on suurenenud (2006 – 10, 2005 – 6).

Vastuvõetud väliskülalisüliõpilaste arv on 158, neist 140 on vahetuslepingute alusel.

Selleks õppeaastaks võttis ülikool vastu 250 uut välis-üliõpilast, kellest praeguseks on kohale saabunud 175. Koos sügisese vastuvõtu ja tasemeõppes jätkajatega on välisüliõpilaste üldarv semestrialguse seisuga 477. Septembrikuu jooksul selgub aga ka loobujate hulk, seega lõplikku arvu on veel vara öelda.

Eelmise õppeaasta välisüliõpilaste üldarv oli ligikaudu 530.

TÄNA LEHES

**Akadeemik
Viktor Palm 80**

LK 3

**TÜ Kunstimuseumi
Voroneži kataloog**

LK 2

**Külalisprofessorite
loengud**

LK 2

23. septembril 155 aastat tagasi sündis keeleteadlane, ajakirjanik ja muusikategelane Karl August Hermann. Ta on ka esimese täieliku eestikeelse grammatika autor (1884).

UUDISED

Avatud ülikool sai 10-aastaseks

28. septembril kell 11.30 algab aulas kahepäevane rahvusvaheline konverents «Elukestev õpe teadmistepõhises ühiskonnas».

Konverentsi esimene päev on pühendatud elukestva õppe rollile Euroopa kõrghariduses ja elukestva õppe uuringutele. Teisel päeval kõneldakse tööandjate ja ülikoolide koostööst. Avatud ülikooli keskuse juhataja Aune Valgu sõnul on oodata mitmeid väga häid ja intrigeerivaid ettekandeid nii Eesti kui ka välisesinejatel.

Avatud ülikool loodi projektina 1996. a suvel. Sama aasta 30. septembril asutati prorektori vastutusalas struktuuriüksusena avatud ülikool.

Konverentsi info ja registreerimine www.ut.ee/av.

Avatud ülikool peab avaaktuse

29. septembril kell 16 algab Tü avatud ülikooli avaaktus.

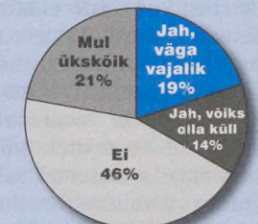
Avasõnad ütleb rektor prof Jaak Aaviksoo, tervitavad ASI Fontes nõukogu esimees Tõnis Arro ja 1. kursuse õigusteaduse üliõpilane Andrus Kõre.

Avatud ülikoolil täitub tänavu 10. tegevusaasta. Avatud ülikooli tasemeõppe spetsialisti Anu Haameri sõnul ongi aktus ühtlasi 10. aastapäevale pühendatud konverentsi lõpp-akordiks.

Aktusel esineb Tü kammerkoor dirigent Triin Kochi juhatusel.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas konkurentsikeeld on vajalik?

Vastajaid: 146
Uus küsimus:
Kas kuulud mõnda tudengiühendusse?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

Ülikooli spordihoonele pandi nurgakivi

Liina Jürgen

20. septembril pandi ehitusjärgus olevale spordihoonele nurgakivi.

See asetati sümboolselt kergejõustikuhalli lõunapoolsesse tribüünidealusesse nurka.

TÜ Akadeemilise Spordiklubi juhatusel liikme Harry Lembergi sõnul on uue kergejõustikuhalli valmimine Eesti kergejõustiku arengule tähtis. «See tagab väga head treeningu- ja võistlustingimused nii praegustele kui ka tulevastele sporditippudele. Tänu kogu Ujula 4 spordihoone rekon-

struueerimisele ja juurdeehitusele saab kehakultuuriteaduskonna spordiõpetus hoopis uue kvaliteedi.»

Praeguseks on spordiklubi haldusosakonna juhataja Birgit Krillo sõnul ehitustööd üldjoontes graafikus: «Käib katuse kandvate konstruktsioonide paigaldamine. Kohe on valmimas ellinguhoone, nii et sõudjad saavad veel selle hooaja lõpus oma paatidele uue kodu. Samuti ehitatakse ümber parkla.»

Ehitus algas juunis, rekonstrueerimis- ja juurdeehitustööd lõpevad aprillis 2007.

Akadeemilise spordiklubi esimehe Riho Illaku käes on nurgakivisse pandav metallist silinder ülikooli tutvustavate materjalidega.

OVE MAIDLA

«Bioninas» esinevad täna geograafid

Täna kell 18.15 ETVs algava «Bionina» teadussaate teema on inimgeograafia.

Uuritakse, kuidas saab mobiilpositsioneerimise abil kaardistada inimeste liikumisharjumusi, mil moel aitab saadud info linna planeerida

ja linnaelanikel oma elustiili paremini teadvustada. Pakutakse uudseid lahendusi linnasüdame teasestamiseks.

Saates esinevad teiste seas geograafia instituudi prof Rein Ahas, vanemteadur Tiit Tamm-aru ja arhitekt Ülar Mark.

UUDISED

Ülikool tunnustab

Tartu Ülikooli autasuga Üli-
kooli Sammas ja tänukirjaga
tunnustati 80. sünnipäeval
füüsika-keemiateaduskonna
emeritprofessorit Viktor
Palmi.

Valitsus arutas struk-
tuuri korrastamist

19. septembril toimunud val-
litsuse nõupidamisel arutasid
prorektorid ja dekaanid struk-
tuuri korrastamise ülesehituse
põhimõtteid.

Arutelu aluseks olid 8. sep-
tembri UTs ilmunud struk-
tuuri projekt ning rektoraadi
töös valminud struktuuri
ülesehituse põhimõtted.

Arutelul võtsid sõna kõik
dekaanid, kes rääkisid pro-
jekti tugevustest ja nõrkus-
test. Miinustena toodi välja
näiteks selgusetust valdkon-
na ja teaduskonna pädevuses
ning suutmatust selgitada
töötajatele struktuurimuutuste
vajadust. Dekaanid leidsid,
et struktuurimuudatused on
vajalikud, kuid neid tuleb
teha aste-astmelt. Enim toeti
instituutide tugevdamise
ideed, mille osas valitses
üksmeel.

Dekaanide sõnul nõuaks
struktuuri korrastamine ka
TÜ töötajate hulgas laiemat
arutelu.

Otsustati, et valitsus tuleb
kokku 26. septembril. Nädala
jooksul arutatakse struktuuri
korrastamise projekti teadus-
kondade ning valdkondade
nõukogudes ning koostatakse
muudatusettepanekud.

Rektor põhjendab
poliitikasse minekut

Rektor Jaak Aaviksoo kirjutas
20. septembri «Eesti Päevale-
hes» ja ülikooli siselistis oma
poliitikasse mineku põhjustest.

«Ma ei saa rahu, vaadates
pealt, kuidas ühiskonna areng
sumbub üha enam korpora-
tiivsusse ja rehepaplusse ning
need, kes peaksid selle eest vas-
tutama, laiutavad käsi sõnadega
«juriidiliselt on kõik korrektne» –
jokk. Tunnen end kaasvastuta-
vana», kirjutas rektor.

Aaviksoo on lubanud esitada
lahkumisavalduse 29. septemb-
ril toimuvale TÜ nõukogule.

VEEBI-
KOMMENTAAR

Kommentaari artiklile «Mis
on konkurentsikeeld?», UT
nr 27, 15. september 2006

Olukorras, kui vääri-
list palka on enamasti võimalik
teenida ainult väljaspool üli-
kooli (sest paljulubatud 2-3-4
mudel ei toimi), paneb see
mitmed inimesed sundseisu,
kus neil ei jää eriti teist või-
malust, kui ülikooli üks enda
järel sulgeda. Pole kindel, kas
see keskpiikas perspektiivis
ülikoolile ikka kasuks tuleb.
Missioonitundest võib tööta-
da päris pikka aega, aga ka
elu vajab elamist, eriti veel
olukorras, kus teiste elualade
«klienditeenindajad» ei tee
ühtegi käeliigutust, kui neile
selle eest turuhinda ei maks-
ta. Samuti on ebareaalne
eeldada, et töötajatelt võiks
nõuda maailmatasemel «aka-
deemilist teenust» maailma-
turuhinnast viis või kümme
korda odavamalt, samas kui
suvaline kaup või teenus, kas-
või taksotenus on Eestis juba
kohati kallim kui arenenud
lääneriikides.

(nimetu)

Ülikooli kunstivarade kataloogi esimene köide valmis viie aastaga

Meelis Burget

Kataloog «Dorpat–Jurjev–
Tartu ja Voronež: ülikooli
kollektsiooni saatus» tut-
vustab I maailmasõja ajal
Venemaale sattunud ülikooli
kunstivarasid.

Varade tagastamise prob-
leem tuli 1920. aastate eba-
õnnestumise järel uuesti päe-
vakorda 1988. aastal. Ülikooli
kunstimuseumi direktori
Inge Kuke sõnul käis siis TÜ
delegatsioon eesotsas tollase
kunstimuseumi peavara-
hoidja Anu Laansaluga esi-
mest korda Voronežis. «2001.
aastal aga sõlmisid TÜ Kuns-
timuseum ja Voroneži oblasti
I. Kramskoi nimeline kunsti-
museum koostöölepingu,
mis sätestas sellise kataloogi
valmimise. Lepingu viseeri-
sid mõlema riigi kultuurimi-
nisteeriumid. Nüüd on 508
Venemaal asuvat hinnalist
kunstieset esmakordselt pub-
litseeritud. Oluline on seegi,
et TÜ töötajate kirja pandud
kataloogitekid on ametlikult
koostööd teinud Venemaa kul-
tuuriministeeriumis,» selgitas
Inge Kukk.

Raskused töös

Kunstimuseumi direktor
ütles, et enne muuseumite-
vahelise lepingu sõlmimist
polnud ülikooli töötajad neid
esemeid ega ka dokumen-
tatsiooni näinud. «Raamatu
tegemisel ei antud kasutada
mitte Voroneži muuseumi
katalooge, vaid 1950. aastate
inventariraamatuid, kus on
varad kirjas läbisegi Voroneži
muuseumi muude varadega.»
Nendest lugematutest raama-
tustest Tartu Ülikoolile kuulu-
nud esemete üles otsimine oli
väga suur töö.

«Kuna Esimese maailmasõja
aegne varade evakueerimine
oli üsna kaoiline ja esemeid
mõõdeti kastide kaupa, siis
polnud tollaste andmetega

Vene kultuuriministeeriumi esindaja Natalia Vorobjova, Voroneži oblasti kultuurivalitsuse
juhataja Ivan Obrastsov, Vene saatkonna konsulaarosakonna juhataja Igor Nejolov ja kul-
tuuriministeeriumi välissuhete osakonna nõunik Madis Järv kataloogi esitlusel. ANDRES TENNUS

midagi peale hakata,» rääkis
direktor. Seetõttu tuli tarvi-
tada 19. sajandist pärinevaid
ülikooli kunstimuseumi
rajaja Karl Morgensterni
käsikirjalisi inventariraama-
tuid. «Morgenstern oli oma
märgetega esemed vaid fik-
seerinud, ilma neid oluliselt
kirjeldamata. Seega ei vasta
andmed küll kaugeltki täna-
päevastele muuseuminõuete-
le, kuid nende järgi oli siiski
võimalik panna kataloogi iga
eseme juurde Voroneži and-
mete Tartu vaste. Erandiks
on vaid osa keraamikast,»
tunnistas ta.

Kataloogi tegemine on
kehtnud pausidega kokku viis
aastat. Vaheajad töös olid aga
tingitud erinevatest arusa-
madest lõpptulemuse, seal-
hulgas ka tehniliste andmete
kohta. Esemeid fotografeeriti

KUNSTIMUSEUMI DIREKTOR INGE KUKK

Kuna evakueerimisel mõõdeti
esemeid kastide kaupa, siis
polnud tollaste andmetega
midagi peale hakata.

Venemaal, kuid kuna trükiko-
da lükkas hulga pilte madala
kvaliteedi tõttu tagasi, siis
tehti ka kolmandik fotosis-
teid eestlaste kuludega. Kogu muu
töö oligi lepingu järgi Eesti
poole kohustus.

Puudulik info

Inge Kukk arvas, et mõnin-
gaid objekte on veel kahe sil-
ma vahele jäänud, samuti on
ilmselt midagi aja jooksul ka-
duma läinud. «Näiteks Kreeka
keraamika kollektsioonist ole-
me näinud vaid neid esemeid,

mis olid Voroneži kunsti-
muuseumi ekspositsioonis või
meile pildistamiseks välja too-
di. Sama kehtib Egiptuse kol-
lektsiooni kohta. Süüdi võivad
olla ka puudulikud andmed,
kuna Morgensterni inventari-
raamatutes on mõned esemed
fikseeritud vaid grupikaupa,»
lisas ta.

Inge Kukk nentis, et puu-
duvad andmed, kas 1920.
aastatel Venemaal toimunud
kunstivarade välismaale
müük puudutas ka Tartu
Ülikooli kollektsiooni. Küll

aga ütles ta, et Stalini ajal
viidi kõige kuulsamaid töid
oblastimuseumitest Moskva
ning Leningradi keskasu-
tustesse ja sealt omakorda
toodi vähemväärtuslikke
asemele. «Kõige põhjaliku-
malt töötasime läbi maaliko-
gu ja ilmnes, et mõni Itaalia
päritolu kuulsam teos on
puudu. Kuna aga Voronežis
põlesid kõik arhiivid Teise
maailmasõja ajal ära, siis ei
ole võimalik selliste liikumiste
jälile saada. Kõik seal
kasutusel olevad andmed on
koostatud 1952. aastal.»

Kavas on teine köide

Inge Kukk ütles, et plaanis
on välja anda ka kataloogi II
osa, mis kirjeldab Voronežis
asuvat ülikoolile kuuluvat
6000 mündist ja medalist
koosnevat kogu. Küll pole sel-
le asjus veel lepingut sõlmitud
ega tööd tegema hakatud.
«Leping tuleks sõlmida Tartu
Ülikooli Muuseumite ja Voro-
neži oblasti muuseumi vahel.
Seni aga on veel täitmata üks
2001. aasta lepingu punkt –
nimelt pidi Voroneži muu-
seum korraldama rahvusvahelise
konverentsi selle kunsti-
kogu restitutsiooni teemal.
2000. aastal toimus sarnane
konverents Tartus.»

Kunstimuseumi direktori
sõnul on kataloogi II köite
tegemine veelgi keerulisem,
kuna Venemaal asuva mündi-
kogu kohta pole nii täpseid
andmeid kui muude varade
kohta. «Mündid on Tartus
suures osas olnud arvel sum-
maarselt. Koguse järgi kirja
pandud infost pole aga kata-
loogi tegemisel kasu. Samuti
nõuab selline töö numismaa-
tikute kogemusi, mida kunsti-
muuseumi personalil pole.»

Osa valminud kogumikust
saab lehitseda ka kunstimuu-
seumi koduleheküljel aadres-
sil [www.ut.ee/artmuseum/
fotod/voro.pdf](http://www.ut.ee/artmuseum/fotod/voro.pdf).

Jätkub Helsingi Ülikooli tippteadlaste loengusari

Jan Seepter
regionaaltegevuse
peaspetsialist

26. septembril kell 16.15
peab Helsingi Ülikooli
emeritprof Elina Haavio-
Mannila Lossi 3-405 avaliku
loengu «Sexual Activity and
Satisfaction in Estonia and
Finland – What Do Surveys
and Autobiographies Tell
about That?».

Sotsioloogiadoktor Elina
Haavio-Mannila on tegele-
nud soorollidega poliitikas
ning pereelus. Tema uurim-
isvaldkonnad on olnud ka
näiteks konfliktikäitumine
külakogukondades, meditsi-
nisotsioloogia, sotsioloogia
ajalugu ja immigratsioon.
Seksuaalkultuuri uurimisega
on ta tegelema põhjaliku-
malt alates 1990ndate al-
gusest. Alates 1958. aastast
tänaeni on Haavio-Mannila
olnud aktiivne teadlane,
avaldanud hulgaliselt publi-
katsioone ning teinud koos-
tööd ka eestlastega. 2006
ilmus raamat «Seksuaalsus
Eestis», mille toimetaja oli
Haavio-Mannila ning selles
on tema kirjutatud peatükk

«Seksuaalsed tavad ja hoia-
kud Eestis».

Elina Haavio-Mannila oli
Helsingi Ülikooli kauaaegne
professor. Ta on avaldanud
üle 265 raamatut ja artiklit.

See on seitsmes loeng Soome
tippteadlaste loengute
sarjast Tartu Ülikoolis, mis
toimub koos Soome Instituudi,
Tartu Ülikooli ning Turu
Ülikooli ja TÜ Granö-kesku-
sega.

Loengule järgneb seminar.
Kõik huvilised on oodatud!

Loengut saab jälgida ka
ning hiljem alla laadida aad-
ressilt: <http://video.ut.ee/>.

Elina Haavio-Mannila.

Loengud diskrimineerimisest, sallivusest ja hiina filosoofiast

Krööt Nöges
eetikakeskuse projektijuht

Menuraamatu «Kuidas disku-
teerida fundamentalistidega
ilma pead kaotamata?» au-
tor prof Hubert Schleichert
Konstanzi Ülikoolist peab
eetikakeskuses loenguid
diskrimineerimisest, sallivu-
sest ja hiina filosoofiast.

25. septembril kell
16–18 peab prof Schleichert
Academica raames ettekande
«Remarks on Discrimination
and Limits of Tolerance».

Analüüsitakse filosoof

John Locke'i arvamust, mille
kohaselt ei tohiks usuliste
tõekspidamisteta ning isegi
jumaluse olemasolu eitavaid
inimesi sallida ühiskonnas
ega ka riigis. Väite käsitlemi-
sel kasutatakse Pierre Bayle'i,
Voltaire'i ning Euroopa Liidu
diskrimineerimisvastast di-
rektiivi.

26.–29. septembrini kell
16–18 saab eetikakeskuses
kuulata prof Schleichterti
loengukursust «4 Lectures on
Confucius and Laozi».

Prof Schleichert oli paar aas-
tat tagasi TÜ külalisprofessor.

Hubert Schleichert.

Ülikoolis loodi vaidluskomisjon

Meelis Burget

TÜ nõukogu otsustas moo-
dustada õppejõudude ja üli-
õpilaste sõltumatu vaidlus-
komisjoni.

Üliõpilasnõustaja Helina
Riisalu ütles, et kui üliõpilane
soovib vaidlustada õppekor-
raldusega seonduvat otsust,
peab ta esmalt pöörduma ot-
suse teinud isiku poole. «Kui
see ei anna soovitud tulemust,

võib ta esitada apellatsiooni
dekaanile. Dekaan otsuse
vaidlustamiseks saab tudeng
esitada apellatsiooni sõltuma-
tu vaidluskomisjonile.»

Õppekorralduseeskiri sätes-
tab, et selleks on tal aega 30
päeva alates dekaani otsuse
teatavaks tegemisest. Komisjon
omakorda teatab 14 päeva jook-
sul omapoolsest otsuse muut-
misest või muutmata jätmisest.
Vaidluskomisjoni otsus ülikoolis

edasikaebamisele ei kuulu.

Riisalu sõnul on vaidlus-
komisjon ülikooli administ-
ratsioonist sõltumatu kogu ja
sel moel on tagatud üliõpilase
probleemi võimalikult era-
pooletu lahendamine.

Komisjon koosneb kahek-
sast liikmest. Neist pooled on
üliõpilaste ja pooled õppejõu-
dude esindajad. Vaidluskomis-
joni esimees on eetikakeskuse
juhataja prof Margit Sutrop.

Ilmus Interlitteraria uus monograafiline number

Jüri Talvet
maailmakirjanduse prof

**Täna kell 15 toimub keelte-
maja fuajees Interlitteraria
uue monograafilise numbri
esitlus.**

Eesti Võrdleva Kirjandusteaduse Assotsiatsiooni (EVKA) rahvusvahelise aastaväljaande seekordne teema on «Dynamics of the Reception of World Literature / Maailmakirjanduse retseptsiooni dünaamika».

Kahekoiteline väljaanne sisaldab 42 uurimuslikku artiklit Eesti ja 13 välisriigi õpetlastelt inglise, hispaania, prantsuse ja saksa keeles. Kaastöid on Itaaliast, Venemaalt, USAst, Lätist, Leedust, Hispaaniast, Austriast, Sloveeniast, Hongkongist, Luxembourgist, Aserbaidžaanist, Poolast ja Brasiiliast, sh rahvusvaheliselt mainekalt komparatistidelt, nagu Dorothy Figueira (Rahvusvahelise Võrdleva Kirjandusteaduse Assotsiatsiooni asepresident), brasiillane Eduardo Coutinho, sloveen Tomislav Virk, hiinlane Kwok-kan Tam.

Eestit esindavad Rein Veidemann (Noor-Eesti «kultuuriplahvatusest»), Jüri Talvet (maailmakirjanduse vastuvõru üldtaustad Eestis),

Jaak Rähesoo (maailmakirjanduse retseptsioonist seoses rahvusliku teatri kujunemisega), Ene-Reet Soovik ja Raili Põldsaar ariklitega vastavalt postkoloniaalse ja feministliku kirjanduskäsitluse tulekust Eestisse. Ülar Ploom kirjutab eugeenikast ja kontaminatsioonist tõlkimises, Mirjam Hinrikus XX sajandi alguse eesti modernistlik-naisteemalisest proosast, Katre Talviste välisluule vastuvõtust eesti rahvusliku poeetikateadmise taustal.

Kogumik koondab EVKA samateemalise rahvusvahelise konverentsi (Tartu, 2005) materjale. Interlitteraria toimetamist ja levitamist toetab Eesti Kultuurkapital.

Interlitteraria andis välja TÜ Kirjastus.

Liina Lukas kaitses doktoriväitekirja

8. septembril kaitses maailmakirjanduse lektor Liina Lukas doktoriväitekirja monograafia «Baltisaksa kirjandusväli 1890–1918» põhjal.

Väljaanne on esimene eestikeelne raamat baltisaksa kirjandusest. Pierre Bourdieu' kirjandusvälja teooriale tuginedes on kaardistatud baltisaksa kirjandusvälja. Raamat hõlmab 191 autorit, kelle sulest ilmus kokku 477 teost.

Lukase sõnul suutsid baltisakslased oma väikesele arvule vaatamata rajada hästi toimiva kirjanduselu, ülal pidada institutsioone, luua diskussioonifoorumid ning ilmutada kadestamisväärt loominguist produktiivsust. «Ligi iga tuhande elaniku kohta tuleb üks kirjanik, kes avaldas käsitletaval ajavahemikul oma teoseid trükis. Kirjutamine oli baltisaksa ühiskonnas tunnustatud eneseteostusviis, vahest isegi ühiskondlik sundus, seda mit-

Liina Lukas.

te üksi meeste, vaid ka naiste, mitte üksi haritlaste, vaid ka aadlike hulgas.»

Väitekirja juhendajad oli prof Jüri Talvet, dr Jaan Undusk, prof Horst Turk (Göttingen) ja oponent prof Cornelius Hasselblatt (Groningen).

Liina Lukasele anti filosoofiadoktori kraad maailmakirjanduse erialal.

Konverents käsitleb lugejat vaatajana

Kadri Bank

Täna ja homme toimub prantsuse filoloogia osakonna ja Prantsuse teadusliku instituudi konverents «Lugeja kui vaataja».

Konverentsi ühe korraldaja romaani filoloogia lektori Tanel Lepsoo sõnul lähenetakse konverentsil lugejale vaataja mõiste kaudu. See valik avab mitmeid uurimisvaldkondi, sest lugeja pole lihtsalt keegi, kes loeb raamatut, vaid instants, mis puudutab mitmeid tähendustasandeid.

Üritusel teeb ettekande üks mõjukamaid kirjandusteoree-

tikuid Vincent Jouve, kellele sekundeerib Rennes'i Ülikooli võrdleva kirjandusteaduse labori juhataja Jean-Pierre Montier. Tüst esinevad Peeter Torop, Luule Epner, Anneli Saro, Tanel Lepsoo, Mihhail Lotman ja Stefano Montes. Konverentsil osalevad ka külalised Poolast, Kanadast, Jordaniast ja Tallinnast.

Konverents avatakse Lossi 3 õppehoones kell 9.30. Üritust toetavad Eesti Teadusfond ja Prantsuse kultuurikeskus Tallinnas.

Ettekanded tõlgitakse sünkroonselt eesti või prantsuse keelde.

Kava: www.fl.ut.ee/187749.

Akadeemik Viktor Palm 80

Viktor Palm on kahtluseta üks neist sammastest, kellele Tartu Ülikoolil on olnud võimalik toetuda pärast viimast maailmasõda, siis, kui sellest kujunes nüüdisaegne teadusülikool.

Peale väljapaistva töö teadlase, õpetaja ja mentorina on Viktor Palmi nimega seotud ka mitmed poliitilise elu arengud, mis suuresti on mõjutanud Eesti tänast päeva. Seda kõike on võimaldanud tema terav mõistus, kompromissitu ellusuhtumine ja julgus sõna sekka öelda ka siis, kui enamik eelistab vaid kuulata.

Tallinn, Leningrad, Tartu

Viktor Palm alustas kõrgkooliõpinguid Tallinna Polütehnilises Instituudis, kuid varsti siirdus ta Leningradi Ülikooli keemiateaduskonda, mille lõpetas 1952. Sealt saadud haridus võimaldas tal alustada edukalt tööd vanemõpetajana selleks ajaks juba Tü taasavatud keemiaosakonnas. Orgaanilise keemia kateedriga, mille juhataja oli ta alates 1962. aastast, jäi Palm seotuks kuni selle kaotamiseni ülikooli tolleaegse struktuurireformiga 1992.

Tema initsiatiivil ja juhtimisel asutati 1958. aastal keemiaosakonnas keemilise kineetika ja katalüüsi probleemlabor. See oli esimene «teadusrahast» finantseeritud struktuuriüksus Tartu Ülikoolis. Professori kutsetunnistuse sai ta 1968. aastal, pärast doktoritöö kaitsmist 1965. Alates 1992. aastast on ta tegutsenud keemiaosakonna keemilise füüsika instituudis, olles 1994. aastast emeritiiprofessor.

Kandidaaditöö kaitses Viktor Palm 1956. aastal Moskvast NSVL TA Keemilise Füüsika Instituudis. Selle valmimise eel oli ta ühe aasta jooksul ka Tü aspirant, mis on märkimisväärselt lühike aeg võrreldes nii tolleaegsete kui ka tänapäevaste kraadiõpingutega. Kandidaaditöö oli pühendatud orgaaniliste reksioonide kineetika ja mehhanismi uurimisele, mis oli sel ajal üpris vähe tuntud valdkond. Selline temaatika pani ilmselt paika ka Viktor Palmi edaspidiste huvide ringi ning suunas teda füüsikalise orgaanilise keemia arendamisele.

Rahvusvaheline teadustöö

Järgnev teadustöö tegi Viktor Palmi nime selles vallas tuntuks ka üle tollel ajal raskesti ületatavate riigipiiride. Tema doktoritöö pealkiri «Uurimused orgaaniliste ühendite reaktsioonivõime alalt» viitab selgelt töö üldistatavale iseloomule. Teadusöö rahvusvahelise mõõtme saavutamisele aitasid kindlasti kaasa ka tema pikemaad ja lühemad käigud mitmesse ülikooli USAs ja Euroopas, samuti Jaapanis. Hiljuti oli ta kutsutud esinema teaduskonverentsile Lõuna-Koreas.

Viktor Palm valiti Eesti Teaduste Akadeemiasse 1978, esialgu korrespondentliikmena, alates 1986. aastast ja täisliikmena. 1997 määrati talle Eesti Vabariigi preemia pikaajalise ja eduka teadustöö eest. Teda on autasustatud Valgetähe IV klassi ordeniga.

Akadeemik Viktor Palm raamatukogus näituse avamisel ettekannet tegemas.

BOLES LAV TERNJAVSKI

VIKTOR PALMI JUUBELIÜRITUSI

19. septembril avati Tü Raamatukogus näitus «Akadeemik Viktor Palm 80» ja toimus seminar.

27. septembril kl 14 algab Tü nõukogu saalis TA akadeemiku Viktor Palmi ja TA liikme Ülo Lille juubelinäitus. Esinevad Richard Villem, Ilmar Koppel, Viktor Palm, Jaak Järv jt.

tamise algatajatest. Raske on üle hinnata tema osa NSVL rahvasaadikute kongressi regioonidevahelise saadikutegruupi aseesimehena, kuhu ta valiti koos B. Jeltsini, A. Sahharovi jt väljapaistvate poliitikategelastega. Samas oli ta aga teaduslikes vaidlustes alati üle isiklikest emotsioonidest.

Kui oponent suutis teaduslikult tõestada oma väidete paikapidavust, siis neid väiteid ta aktsepteeris ning asus kiirelt edasi arendama.

Vaatamata soliidsele vanusele jätkab Viktor Palm endiselt innukalt teadustööd. Tema eesmärk on lõpetada mitme aastakümne jooksul kogutud keemiliste reaktsioonide kiirus- ja tasakaalukonstantide andmebaasi automaatne (arvutiga teostatav) otsingusüsteem ning avada see kasutamiseks.

Jõudu juubilarile selle eesmärgi saavutamiseks!

Kolleegide nimel Tartu Ülikoolist ja Eesti Teaduste Akadeemiast akadeemik Jaak Järv

UUDISED

Soome Akadeemia külastas ülikooli

15. septembril külastas ülikooli Soome Akadeemia kommunikatsiooniosakonna esindus.

Delegatsioon kohtus teadus- ja arendusosakonna spetsialistide ning teaduskeskuse AHHA juhataja Tiitu Sillaga. Arutati teaduse populariseerimist Eestis ja Soomes ning osakonna juhataja Mare Ainsaari andis ülevaate ülikooli teaduskommunikatsiooniosakonna olukorrast.

Tiitu Silla sõnul tõdeti sarnaste probleemide olemasolu ja vahetati kontakte. «Eriti pöörasime tähelepanu nii Eestis kui ka Soomes korraldatavale teadlaste ööle,» lisas Sild.

TÜ tudeng Stockholmis konkursil

Bioloogia 1. a üliõpilane Martin Silts osaleb 23.–28. septembri Stockholmis Euroopa Liidu noorte teadlaste konkursil.

Oma teadustöö kirjutamise ajal õppis ta Saaremaa ühiskoolis. Martin Silts uuris emakala bioloogiat ja tema kasutusvõimalusi merereostuse indikaatorliigina. Uuring näitas Liivi lahe suurenenud reostatust võrreldes eelmiste uuringutega.

Konkurss toimub 18. korda ja osaleb ligi 100 noorteadlast 38 riigist. Eesti esindaja parim tulemus on 2005. aastal Margus Niitsoo võidetud 3. koht.

Seminar vene vanausulistest

Täna kell 12 algab Näituse 2-207 kahepäevane rahvusvaheline seminar «Vene vanausulised välismaal: keel ja kultuur». Vene keele õpetooli prof Irina Külmoja sõnul tegeleb õppetool vanausuliste uurimisega alates 90. keskpäigast ja 2001. aastal peeti Tartus ka selleteemaline rahvusvaheline konverents.

Seminari esinejad on Eestist, Lätist, Leedust ja Venemaalt. Ürituse korraldavad vene keele õppetool ja Eesti Vanausuliste Koguduste Liit.

Kava: www.fl.ut.ee/ve.

Tööandjate ja ülikoolide ümarlaud

Täna kell 10.30 algab Rahvusraamatukogus tööandjate ja ülikoolide ümarlaud «Millist Euroopa Liidu alaste ettevõtmistust tööandja ootab? Ülikoolide roll Euroopa Liidu alaste pädvuse arendamisel».

TÜ Euroopa Kolledži ase-direktori Katrin Olenko sõnul loodetakse, et projekti tulemusel valmiv õppekava ühildab akadeemilised traditsioonid praktiliste vajadustega ning võimaldab pakkuda tööandjatele vajaliku kvalifikatsiooniga spetsialiste.

VEEBI-KOMMENTAAR

Väino Riismandel (*mag iur*, Maryland, USA) kirjutab UT veebis, et Tü vilistlase ja omaaegse nooremõppejõuna oli ta äärmiselt üllatunud 8. septembri pressiteates «Kolmes ülikooli hoones saab printimise eest tasuta sularahas» võõrkeelse sõna «printimise» kasutamisest, nagu ei oleks eesti keeles sellele kohasemat vastet.

«Eesti rahvusülikool peaks seisma eesti keele puhtuse säilitamise ja arendamise esirinnas, et võiksime sellele uhked olla.»

IN MEMORIAM

Emeriitprofessor Herman Vahter

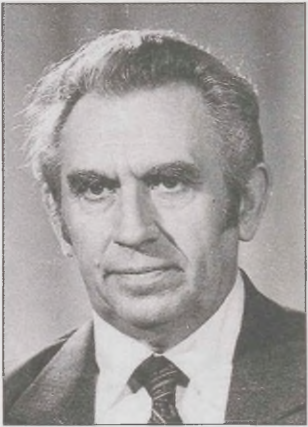
4. aprill 1920 – 18. sept 2006

18. septembril lahkus meie hulgast kauaaegne nahahaiguste kliniku juhataja, Eesti Dermatoloogide-Veneroloogide Teadusliku Seltsi president, emeriitprofessor Herman Vahter.

Vahter lõpetas arstiteaduskonna 1946. Juba lõpukursuse üliõpilasena alustas ta tööd naha- ja suguhaiguste kateedris õppejõuna. Pärast ülikooli lõpetamist jätkas ta tööd samas kateedris assistendina. Töö kõrvalt kaitses Vahter nii kandidaadi- kui ka doktorikraadi. 1967 anti talle professori kutse.

Prof Vahter oli sõjajärgse Eesti dermatoloogia koolkonna looja. Enamik praegu töötavaid dermatolooge on tema õpilased.

1964–1966 töötas Vahter prodekaanina, 1966–1969 dekaanina. Sel perioodil võttis ta aktiivselt osa arstide ja proviisorite täiendus-fakulteedi loomisest. Alates aastast 1966 kuni pensionile siirdumiseni 1991 töötas Vahter nahahaiguste kliniku juhatajana. 1966–1970 oli ta Eesti Dermatoloogide-Veneroloogide Teadusliku Seltsi esimees ja 1970–1999 president ning sotsiaalministeeriumi mittekooosseisuline eriala nõunik. Prof Vahter osales aktiivselt ka Nõukogude Liidu Dermatoloogide-

Veneroloogide Teadusliku Seltsi juhatuse töös, oli mitme teadusliku seltsi auliige, sh Norra dermatoloogide seltsi korrespondeeriv liige. Prof Vahteri sulest on ilmunud üle 200 trükise neu-roosüüfilisest, põlevkivipro-duktide nahka kahjustavast toimest, eksperimentaalsest prekantseroosist, ekseemi, psoriaasi patogeneesist ja arstiteaduse ajaloost. Ta on kahe monograafia ja kahe õpiku autor.

Mälestus professor Her-man Vahterist jääb püsima kolleegide ja ta õpilaste südameisse.

Õpilaste ja kolleegide nimel TŮ nahahaiguste kliinik, SA TŮK nahahaiguste kliinik, Eesti Naha-ja Suguhaiguste Arstide Selts

SÜGISJOOKS JA -MATK KEKKOSE RAJAL

23. septembril kell 12 algab Käärikul Kekkose rajal traditsiooniline sügismatk. Raja pikkus on 14 km, soovi korral saab kohapeal ka käimiskeppe laenutada. Lastel on võimalik osaleda 5-kilomeetrisel rajal.

Osavõtjatele on ette nähtud spordijook ja supp, lisaks saun Kääriku järve ääres.

- Ajakava
12.00 – avasõnad Kekkose raja patroonilt Toomas Savilt
12.10 – sügisjooksu start
12.15 – sügismatka start
14.30 – autasustamine, meenete loosimine
Info: tel 766 5600.

NÄITUSMÜÜK TŮ RAAMATUPOES

26. septembrist 3. oktoobrini toimub TŮ Raamatupoes spordipedagoogika-, treeninguõpetuse-, spordimeditsiini-, füsioteraapia-, spordibioloogia- ja rekreatsioonialaste raamatute näitusmüük.

Esindatud on kirjastuste Blackwell Publishing, Cambridge University Press, Elsevier Science, Human Kinetics, McGraw-Hill Publishing ja Sage Publications väljaanded. Näitusehindadele ei laiene muud raamatupoe soodustused. Kataloogide alusel saab raamatuid ka tellida. Info: bookshop@ut.ee.

ÖNNITLEME

55

30

Heili Makko, onkoloogia as-sistent – 28. september
Mati Martin, erizooloogia dotsent – 27. september

45

Eve Kümnik, raamatukogu ar-vutispetsialist – 22. september
Tõnu-Andrus Tannberg, eesti ajaloo (lähiaja) dotsent – 22. september

Annika Häling, molekulaar-patoloogia uurimisgrupi bio-analüütik – 23. september
Kati Koido, füsioloogia tea-dur – 24. september
Sirli Raud, füsioloogia tea-dur – 24. september

25

Margus Leppik, laborant – 28. september

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3000
Trükk: Greif OÜ

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Kadri Bank
Toimetaja Meelis Burget
Küljendaja Priit Kivisoo
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Tartu, Lutsu 5 (III k)
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
http://www.ajaleht.ut.ee
Postiaadress: Ülikooli 18, Tartu 50090

Täna on Tartus Euroopa teadlaste öö

Tiiu Sild
teaduskeskuse AHHAA
juhataja

Täna öösel toimub Eestis esmakordselt teadlaste öö.

Teadusüritusi korraldatakse Tallinnas, Tartus, Rakveres ja Narvas. Öhtul on ETVs eriprogramm otseülitusega Püssirohukeldrist.

Teadlaste öö on Euroopa Komisjoni initsiatiivil loodud üleeuroopaline tea-dusringkondi – ülikoole, akadeemiaid, teaduskeskusi, muuseumi, laboratooriume jt akadeemilisi organisatsioone ühendav suurüritus. Ühe öö(päeva) jooksul toimub tea-

dust ja teadlasi ühiskonnale tutvustavaid ja lähendavaid üritusi.

2005. aastal olid avatud teaduskohvikud ja -teatrid, näidati filmiprogramme, peeti avatud uste öid teadustööga tegelevates asutustes Belgias, Tšehhis, Taanis, Soomes, Prantsusmaal, Kreekas, Ungaris, Itaalias, Leedus, Poolas, Portugalis, Sloveenias, Hispaanias ja Rootsis.

Projekti koordinaator on teaduskeskus AHHAA, koostööpartnerid Eesti TA aj ETV. Vt: http://ec.europa.eu/research/researchersineurope/events/event_2216_en.htm, www.ahhaa.ee.

TEADLASTE ÖÖ TARTUS

- Romantilised öhtused lõhnad botaanikaaias (ka mõnus kohvilõhn...) alates kl 17st keskööni. Salalaborid: näidatakse kõige haruldasemaid taimi. Meeleolu loob Tartu Senior Swing Band.
- Vana anatoomikum ja suurvaimud. Kl 20 avanevad Ken Kallingu juhendamisel mõnedki ukсед. Salalaborid: pääs anatoomiliste kollektsoonide ruumidesse.
- Öine keemia keemiahoones. Põnevad katsed alates kl 19st. Salalaborid: mida siin keemiahoones õigupoolest uuritakse?
- Tähetorn kutsub orienteerumisjooksule «Tähed Toomemäel» (kl 17), planetaariumietendustele «Tähed koonusruumis», astronoomiafoorumile «Ahhaa, tähed!», Teleskoobitornis öine vaatlus «Tähed taevas» (kuni kella 23ni).
- Laululava ruumes AHHAA koguperenäituse «Ahhaa! Idee kunst ehk kuidas saada miljonäriks» avamine. Robotite lasteaed, Segway imeliikur, nipid ja üllatused. Sissepääs tasuta alates kella 17st kuni keskööni!

Doktorikoolide ühiskonverents

25.–27. septembrini toimub Nelijärvel esimene Põhjamaade ja Balti riikide käitumis- ja terviseteaduste doktoritõpet korraldavate teadusasutuste ühiskonverents.

Doktorandid tutvustavad oma teadustööd posteritel, saab tutvuda keskuste teadustööd ja metlodoloogilisi võimalusi tutvustavate stendidega. Ettekanded käsitlevad emotsioonide ja tunnetuse neuraalsete alusmehhanismide määratlemist, aju uurimise meetodeid, arengu-, isiksuse- ja liikluspühholoogiat ning meditsiinilist käitumisteadust, sh eriti geenide ja keskkonna vastasmõju.

Kokku osaleb ligi 90 Soome, Rootsi, Taani, Norra, Venemaa, Leedu, Läti ningEesti käitumis- ja terviseteaduste teadlast ja doktoranti. Kõige suurem on Soome delegatsioon 38 õppejõu ja doktorandiga, mida juhib Soome psühholoogia doktorikooli juhataja prof Kimmo Alho. Esindajate hulka kuulub ka üks maailma nimeka- maid psühholooge, endine Soome TA president Risto Näätänen.

Konverentsi korraldavad TŮ käitumis- ja terviseteaduste doktorikool ja Soome psühholoogia doktorikool.

Info: Jaanus Harro, tel 737 5911.

TŮ AJALOO MUUSEUMIS

28. septembril kell 16.15 peab praktilise usuteaduse prof Tõnu Lehtsaar ajaloo muuseumis ettekande «Eluterve ja eba-terve usuline mitmekesisus».

Ajaloo muuseumi populaarteaduslike teeõhtute sarja «Huvitavat teadusest ja elust» sügispoolaasta esimesel teeõhtul peetavas ettekandes vaadeldakse ususekte ning probleeme, mis kaasnevad kuulumisega ususekti.

IT-KOOLITUS TŮ TÖÖTAJATELE

Tulemas on järgmised IT-koolituskursused:

Struktuuriüksuse veebilehe loomine ja haldamine üli-kooli veebihaldussüsteemiga Automatweb – 11. okt (5 t praktilist tööd arvutiklassis);

Esitlus MS PowerPointi baasil – 12.–23. okt (praktiline töö arvutiklassis – 6 t põhikursusele ja 6 t edasijõudnutele, 4 t loenguid). Võimalik valida moodulite kaupa;

MS Excel algajatele ja edasijõudnutele – 25. okt–21. nov (kursus koosneb 3- kuni 8-tunnilistest moodulitest);

Andmebaasisüsteemi MS Access kursus – 2.–9. nov (12 t arvutiklassis).

Ajakava ja programmid: www.ut.ee/it/teenused/koolitus. Registreerumine: Riina Reinumägi, 737 5442, riina.reinumagi@ut.ee.

KAITSMISED

25. septembril kl 10.30 kaitseb Marge Laane botaanika ja öko-loogia instituudis prof A. Vaga nim aud Lai 40-218 magistritööd «Majandamise mõju rannaniitu-de sammalde mitmekesisusele ja levisepangale». Juhendaja van-teadur Nele Ingerpuu. Opo-nent Elle Roosaluste.

27. septembril kl 12.30 kaitseb Mariana Väli Narva mnt 4-B201 magistritööd «Innovatsioonide ja tööhõive vahelised seosed Ida-Virumaa põlevkivitööstuse ette-võtete näitel» magister artium'i teaduskraadi taotlemiseks. Juhendaja prof Tiit Paas. Opo-nendid Eesti Tuleviku-uuringute Instituudi direktor Erik Terk, maj-knd ja doktorant Janika Meriküll.

27. septembril kl 15 kaitseb Alar Toom biomeedikumis Ravila 19-1038 magistritööd «Heterotoopse ossifikatsiooni hindamine puusa-liigese endoproteesimise järgselt. Hindamissüsteemi täiendamine».

Juhendajad prof Tiit Haviko ja dots Krista Fischer. Oponent dots Ivo Kolts.

28. septembril kl 14 kaitseb Tarmo Areda biomeedikumis Ravila 19-1038 doktoritööd «Behavioural and Neurogenetic Study of Mechanisms Related to Cat Odour Induced Anxiety in Rodents» neuroteaduste alal. Juhendajad prof Toomas Asser, prof Alar Karis ja van-teadur Sulev Kõks. Oponent dots Atso Raasmaja (Helsingi Ülikool).

28. septembril kl 14.15 kaitseb Niina Aasmäe TŮ nõukogu saalis doktoritööd «Stress and Quantity in Erzya». Juhendaja prof Jaan Ross. Oponent prof Natalia Svetozarova (Sankt-Peterburgi Riiklik Ülikool).

29. septembril kl 14.15 kaitseb Kairi Kõlves sotsioloogia ja sot-siaalpoliitika osakonnas Tiigi 78-1226 doktoritööd «Estonians' and Russian minority's suicides and suicide risk factors: studies on aggregate and individual level». Juhendaja prof Airi Värnik, MD PhD. Oponentid prof Mikko Lagerspetz, PhD (TLÜ) ja van-teadur Anu Realo, PhD.

TEATED

23. septembril kl 11 toimub TŮ Raamatupoes lastehommik. Loetakse Kristiina Kassi raama-tut «Käru-Kaarel».

Kõik lapsed on oodatud!

Tartu Üliõpilasteater ootab oma trupiga liituda soovijaid täna kl 18.30 algavatele katsetele üliõpi-lasmajja (Kalevi 24). Näitlemis-huvilised peaksid ette valmistama kaks etteastet (luuletus, laul või proosatekst) ja riietuma mugavalt.

PÕDRAD JA PÄTID – MEEDIA NÄGEMUS NAABRIST

29. septembril kl 10.30 ajaloo muuseumis

Milliseid pilte oma naabritest sisaldavad Eesti ja Soome uudised? Kas nad vastavad tegelikkusele või hoopis loovad seda? Milline on kuvandite mõju suhetele ja tavakodanike arusaamadele?

- 10.30 Hommikukohv, tervitussõnad: Soome suursaadik Jaakko Kalela
- 10.40 Prof Kari Alenius (Oulu Ülikool): «Suure venna ja väikevenna piltide kujunemine»
- 11.00 Arja Korhonen: «Soome Eesti ja Eesti Soome ajalehtedes»
- 11.30 Hille Pajupuu (Eesti Keele Instituut): «Eesti ja soome stereotüübi muutumine»
- 11.50 Küsimused ja kommentaarid. Seminari juhib prof Epp Lauk
- 13.00 Paneelvestlus, juhib Maimu Berg (Soome Instituut) Osalejad: Ulla-Maija Määttänen (YLE), Pertti Nyberg (MTV), Jussi Niemeläinen (Helsingin Sanomat), Erkki Bahovski (Postimees), Kaarel Tarand (Sirp), Rain Kooli (Etelä-Saimaa, Kouvola Sanomat, Kymen Sanomat).

Tõlge soome ja eesti keelde. Korraldajad Soome suursaatkond ja TŮ ajakirjanduse ja kom-munikatsiooni osakond

Registreerumine ja info: tel 610 3200 või ants.puusepp@formin.fi.

LOENGUD

Teisipäeviti kl 18.15 on kõik huvilised oodatud kuulama Lossi 3-223 eetikakeskuse ja filosoofia osakonna külalis-õppejõu dr Paul McLaughlini loengukursust «Education and Society» (FLFI.02.106 Haridus ja ühiskond, 2 AP). Info: Triin Paaver, tel 737 5427, triin.paaver@ut.ee.

22. septembril kl 12.15–13.45 peab Kodakondsus- ja Migrat-siooniameti peadirektor Mari Pedak Tiigi 78-236 Eesti avaliku halduse kursusel loengu «Valit-susasutus». Kõik huvilised on oodatud! Info: Merje Pors, tel 521 2892.

27. septembril kl 16.15 toimub Lossi 3-406 Õpetatud Eesti Seltsi ettekandekoosolek. Pää-vakorras on Meelis Maripuu ettekanne «Saksa okupatsiooni-võimude laagrite süsteem Eestis 1941–1944». Info: Kadi Kass, tel 5569 0948.

29. septembril kl 12.15–13.45 peab sotsiaalministeeriumi kantsler Maarja Mändmaa Tiigi 78-236 Eesti avaliku halduse kursusel loengu «Kantsler ja ministeerium». Kõik huvilised on oodatud! Info: Merje Pors, tel 521 2892.

KONTSERT

TŮ aulas

23. septembril kl 18 Arsise Kella-de Kooli sünnipäeva kontsert.

26. septembril kl 18 Elleri Sümfonieti kontsert.

Tartu Raekojas

22. sept kl 18 esineb ansambel Zarabanda Hispaaniast – Alvaro Marias (plokklööti), Angel Luis Quintana (tšello), Miguel del Barco Díaz (klavessiin).

KÜLALISÖHTUD

Korp! Vironia ootab aka-deemiliselt organiseerumata meestudengeid külalisõhtu-tele 29. septembril kl 20 Lai 30. Riietus korrektne. Info: www.vironia.ee.

Korp! Fraternitas Estica külalis-õhtud toimuvad 22. septembril ja 4. oktoobril kl 20 Vanemuise 54. Riietus – ülikond.

Korp! Indla ootab organisee-rumata naistudengeid oma külalisõhtutele 25. septembril kl 19 Tähtvere 4, II korrus. Lisainfo: www.indla.ee.

Korp! Arminia Dorpatensis ootab oma külalisõhtutele aka-deemiliselt organiseerumata meestudengeid 22. septembril ja 5. oktoobril Õpetaja 11 kl 20.15. Info: www.arminia.ee.

Academica süvendab koostööd

Varje Sootak

«Kui Academicat ei oleks, tuleks see välja mõelda!» ütles oma aulaloengut lõpetades Saksa välisministeeriumi kultuuri- ja haridusosakonna peadirektor Wilfried Grolig.

Aulaloengus «Viimane aastakümme Eestis ja Saksamaal: kuhu me oleme jõudnud?» märkis Grolig, et ka kümme aastat pärast asutamist on Saksa-Eesti akadeemiline nädal paljudele teistele ülikoolidele eeskujuks õnnestunud akadeemilisest ja Euroopa ideed järgivast koostööst.

Tihe koostöö

Wilfried Groligi sõnul näitab taoline akadeemiline nädal, et ka teadus aitab pideva inimeste ja teadmiste vahetuse kaudu kaasa euroopalike ja mitteeuroopalike kultuuride teineteisemõistmisele. «Euroopas diskuteeritakse praegu intensiivselt akadeemiliste süsteemide konkurentsivõime loomise, täpsemalt öeldes, selle taastamise üle.» Ta võrdles Saksamaa ja Eesti kõrgharidusprobleeme ja leidis, et need on sarnased – teaduse konkurentsivõime, õppemaks, võõrkeelsed õppekavad jm.

Kuna partnerite ees seisvad ülesanded on suhteliselt sarnased, saab Groligi sõnul neid lahendada ainult valitsuste ja ülikoolide juhtkondade, eriti aga ülikoolide ja üliõpilaste tihedas koostöös. «Tahan eriti esile tõsta Tartu Ülikooli, kellel on arvukad partnerlussidemed mitte ainult Saksamaa, vaid ka teiste Euroopa ja Ameerika ülikoolidega.»

Ka teised esinejad rõhutasid oma sõnavõttudes hästi toimivat Saksa ja Eesti koostööd. Saksamaa Liitvabariigi suursaadik Eestis dr Julius Bobinger märkis, et peale Soome on Tartu Ülikoolil kõige tihedamad lepingulised sidemed just Saksamaa ülikoolidega.

Rektor Jaak Aaviksoo, Eesti aukonsul Düsseldorfis dr Jochen Friedrich Kirchhoff, dr Otto Wulff ja Nordrhein-Westfaleni liidumaa töandjate liidu president Horst-Werner Maier-Hunke. Üleval paremal Saksa välisministeeriumi kultuuri- ja haridusosakonna peadirektor Wilfried Grolig. All infopäev raamatukogus.

3 X ANDRES TENNUS

«Ligikaudu 750 Eesti üliõpilasest, kes praegu Saksamaal õpivad, on paljud pärit Tartust.»

TÜ välisüliõpilastalituse andmeil on näiteks sel sügisel võetud Erasmus programmiga Saksamaalt vastu 26 üliõpilast, 27 TÜ tudengit aga läks Saksamaale.

Kümme aastat

Rektor Jaak Aaviksoo märkis oma sõnavõtus, et Academia idee juured ulatuvad 1802. aastasse, mil Venetsaari käsul taasaluslastas tööd Tartu ülikool – Kaiserliche Universität zu Dorpat. Ligi sada aastat saksakeelsena tegutsenud ülikool jättis olulise jälje nii Eesti, Saksa- kui ka Venemaa teadusellu. «Just sellest perioodist innustatuna jõudsid 1995. aastal Tartusse dr Otto Wulff ja dr Hansjörg Döpp, arutamaks koostöövõimalusi,» ütles rektor.

Eesti aukonsul Düsseldorfis dr Jochen Friedrich Kirchhoff märkis oma sõnavõtus, et Academia ideed lubas igati toetada tollane president Lennart Meri. Ta meenutas ka TÜ külalisõppejõu prof Klaus Sommerhage hoolt ja indu akadeemilise nädala korraldamisel.

Majandusteaduskonna endine dekaan prof Jüri Sepp ütles UTle, et Academia on teaduskonnale olnud väga teretulnud võimalus süvendada olemasolevaid kontakte Saksamaaga. «On ju õppejõudude tuumik enamasti kasutanud DAADi stipendiume enesetäiendamiseks Saksa ülikoolides. Academia on lubanud aga omalt poolt pakkuda heatasemelist programmi Eestis Saksa kolleegidele.» Prof Sepp tõi näiteks dr Otto Wulff ja dr Hansjörg Döpp, arutamaks koostöövõimalusi,» ütles rektor.

pidada üheks Saksa konkurentsiteooria klassikuks. «Koostöö temaga pani aluse selle valdkonna arengule Tartus. Hilisematest külalistest nimetaksin prof Michael Funket, kellest on saanud tugev tugi meie doktorikoolile, sh kaasjuhendamise kaudu.»

Usuteaduskonna dekaan prof Riho Altnurme märkis, et Saksa teadlased on Academia algusaegadest peale ka usuteaduskonnas loenguid pidanud. Külalisi on kutsutud olemasolevate kontaktide põhjal, mõnikord on aluseks olnud vaid juhuslik kohtumine konverentsil. «Kasu on olnud mitmesugune, mitmel juhul on hakanud arenema pikaajalisem koostöö. Näiteks tekkis meie möödunud aasta külalisel pärast Academical käimist idee korraldada Tartus rahvusvaheline konverents.»

Kümne aasta jooksul on

TÜ LEPINGUPARTNERID SAKSAMAAL

- Greifswaldi Ülikool
- Göttingeni Ülikool
- Hamburgi Ülikool
- Kieli Ülikool
- Konstanzi Ülikool
- Lübecki Ülikool
- Münsteri Ülikool

Saksa-Eesti akadeemilisel nädalal diskuteeritud Euroopasse integreerumisest, kõrgharidusest, teaduse eetiliseusest, rahvuslikust identiteedist jm teemadel.

Haridus- ja teadusministeeriumi asekancler Kristjan Haller ütles aulas oma sõnavõtus, et Academia on viinud mõttele hakata korraldama Saksa-Eesti nädalat ka Saksamaal. Järgmistel teadusnädalatel on ülikoolil kavas keskenduda rohkem koostööle partnerülikoolidega.

TÄNA LEHES

Intervjuu külalisprofessori Jack Holbrookiga

LK 3

Rahvusvahelise hariduse konverentsist

LK 2

1. oktoobril saab 80-aastaseks filosoofiadoktor, TÜ audoktor Hamburgis Els Oksaar.

UUDISED

Täna TÜ nõukogus

Täna hommikupoolikul alanud TÜ nõukogu istungil on rektor Jaak Aaviksoo lubanud esitada tagasiastumisavalduse. Kavas on moodustada rektori valimiskomisjon ja kinnitada valimise reglement.

Struktuurireformist räägib istungil rektor Jaak Aaviksoo ja 2007. a vastuvõtu põhimõtetest õppeprorektor Birute Klaas.

Päevakorras on ka avada kunstiajaloo, laboratoorse arheoloogia, antimikroobsete ainete tehnoloogia, geenitehnoloogia, polümeerse materjalide tehnoloogia, proaktiivsete süsteemide tehnoloogia ja rakendusviroloogia professori ametikoht.

Plaanis on kinnitada ingliskeelne magistriõppekava «Rakenduslik mõõdeteadus», muuta tasemeõppe õppekude hüvitamise tingimusi ja korda jt küsimused.

Tänane «Bionina» räägib tüvirakkudest

ETVs kell 18.15 algava saate teema on tüvirakud. Tutvustatakse, kuidas ravitakse vere-loomete tüvirakkude siirdamisega verevähahaigeid. Samuti saab teada, kuidas on Eesti teadlastel õnnestunud jõuda selleni, et 70% tüvirakuravi saanud patsientidest saab täiesti terveks. Uuritakse, kuidas edenevad ajutüvirakkude uuringud ja miks ei saa neid juba praegu ajukahjustusega patsientide ajusse siirdada.

Saates esinevad teiste seas hematoloogia-onkoloogia kliiniku juhataja prof Hele Everaus, üld- ja molekulaarpatoloogia instituudi juhataja prof Aavo-Valdur Mikelsaar ning kliinikumi arstid Jane Lehtma ja Ain Kaare.

UT KÜSIB

Miks räägitakse avatud ülikooli aastapäeval elukestvast õppest?

Vastab avatud ülikooli keskuse juhataja Aune Valk.

10. aastapäeva konverentsil «Elukestev õpe teadmispõhises ühiskonnas» räägime elukestvast õppest, kuna see on avatud ülikooli peamine sisu ja eesmärk. Elukestev õpe tähendab ülikooli tasandil ennekõike täiskasvanutele õppimisvõimaluste loomist, aga ka kõigile teistele – ülikooli jaoks mitte-traditsioonilistele rühmadele suunatud tegevust. Olgu need siis keskkooliõpilastele mõeldud konkursid, süvendatud aineõpe, olümpiaadideks valmistumine või ülikooli

Aune Valk

elukestvast õppest, kuna see on avatud ülikooli peamine sisu ja eesmärk. Elukestev õpe tähendab ülikooli tasandil ennekõike täiskasvanutele õppimisvõimaluste loomist, aga ka kõigile teistele – ülikooli jaoks mitte-traditsioonilistele rühmadele suunatud tegevust. Olgu need siis keskkooliõpilastele mõeldud konkursid, süvendatud aineõpe, olümpiaadideks valmistumine või ülikooli

elukestvast õppest, kuna see on avatud ülikooli peamine sisu ja eesmärk. Elukestev õpe tähendab ülikooli tasandil ennekõike täiskasvanutele õppimisvõimaluste loomist, aga ka kõigile teistele – ülikooli jaoks mitte-traditsioonilistele rühmadele suunatud tegevust. Olgu need siis keskkooliõpilastele mõeldud konkursid, süvendatud aineõpe, olümpiaadideks valmistumine või ülikooli

kaasavamaks ühiskonnaks. Ülikoolidele on seejuures pandud eriti suured lootused. Samas ei ole väga paljud, sh ka ülikooli inimesed aru saanud, mida elukestev õpe nende tegevuse jaoks tähendab. Hoolimata retoorikast on ülikoolide ja ettevõtete koostöö hariduse vallas alles väga algusjärgus.

Kõik ennustused näitavad, et täiskasvanud õppijate osakaal ei kasva mitte ainult Eestis, vaid kogu Euroopa kõrghariduses. Arutame konverentsil, kuidas selleks paremini valmis olla ning kuidas ja kes peaks täiskasvanute õpet finantseerima.

Vt: www.ut.ee/av.

Jaak Aaviksoo jätkab uute valimisteni

Liina Jürgen

TÜ valitsuse 26. septembri erakorralisel istungil põhjendas Jaak Aaviksoo oma tagasiastumist ja kinnitas, et jätkab uue rektori ametisse nimetamiseni.

Valitsus tutvus rektori valimise reglemendi projektiga, mille kinnitab TÜ nõukogu. Nõukogu moodustab viieliikmelise valimiskomisjoni, kes kuulutab rektori valimised välja hiljemalt 27. oktoobril. Nõukogu kinnitab valimiskogu koosseisu 24. novembril. Valimised toimuvad 18. jaanuaril 2007. Nõukogu teeb vabariigi valitsusele ettepaneku nimetada uus rektor ametisse alates 29. jaanuarist.

Struktuuri korrastamisel on vaja määratleda nelja valdkonna staatus. Toetati instituutide tugevdamist ülikooli struktuuris.

Leiti, et enne otsuste tegemist on vaja muudatuste põhimõtted läbi arutada nii teaduskondade kui ka nelja teadusvaldkonna tasandil. Teaduskondade nõukogud ja valdkondlikud komisjonid esitavad oma ettepanekud kahe nädala jooksul, et TÜ nõukogu oktoobrikuu istungil saaks uuendatud struktuuri kohta otsuseid langetada.

Esialgu Narva ja Pärnu kolledžit ning Viljandi kultuuriakadeemiat teaduskondadega ei integreerita, pigem tehakse seda sammhaaval sisulise koostöö kaudu teaduskondadega.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas kuulud mõnda tudengiühendusse?

Vastajaid: 265

Uus küsimus:

Kas oled õppinud välismaal?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ aumärgiga autasustati pikaajalise kohusetundliku töö eest õendusteaduse osakonna juhatajana ning silmapaistvalt heade töötulemuste eest magistriõppe ja õendusteaduse arendamisel Eestis lektor **Ilme Arot**.

TÜ väikese medali ja tänukirjaga tunnustati pikaajalise hea töö eest bioloogia-geograafiateaduskonna dotsenti **Mati Martinit**, loodusteaduste didaktika vanemteadurit **Miia Rannikmäed** ja endist dotsenti **Ruth Lingi**.

TÜ tänukirjaga autasustati bioloogia-geograafiateaduskonna külalisprofessorit **Jack Holbrook**.

Tänukirja pälvis ka Tartu Ülikooli ja Soome ülikoolide akadeemiliste sidemete arendamise eest Soome Instituudi kultuurisekretär Tartus **Pertti Pyhtilä**.

Euroopa Liit toetab õendusteadust

Õendusteaduse osakonnas käivitunud ELi struktuurfondide projekti raames asus erakorralise professorina tööle doktor Pirkko Elina Routasalo Turu Ülikoolist.

Projekti juhi, lektor Ilme Aro sõnul on projektiga «Õendusosalase teadustegevuse ning õendusteaduse magistriõppe kvaliteedi ja jätkusuutlikkuse tagamine TUs välistippspetsialisti rakendamise ja õppejõudude koolitamise abil» võimalik realiseerida teadus- ja õppetööd ning rahvusvahelist koostööd.

«Samuti täiustatakse õendusteaduse magistriõppe õppekava ning õppejõududel on võimalik õppida ka välisülikoolide doktoriõppes,» ütles Ilme Aro.

Projekt kestab kaks aastat, selle kogumaksumus on 2 579 087 krooni. Projekti toetavad Eesti riik ja Euroopa Liit.

Spordiklubi uuendas lepingut Sakuga

Spordihoone nurgakivi panekul allkirjastasid akadeemilise spordiklubi juhatuse esimees Riho Illak ja Saku Õlletehase juhatuse liige Janno Veskimäe korvpallimeeskonna TÜ/Rock järgmise hooaja koostöölepingu.

Saku Õlletehase ja TÜ Akadeemilise Spordiklubi vaheline koostöö kestab 2002. aastast saadik. Siis hakkas ka meeskond kandma nime Tartu Ülikool/Rock.

Lepingut on uuendatud igal aastal.

Sisserändajate laste õpetamisest

Eile alanud ja homseni toimuv rahvusvaheline konverents «Koolilaps ja keeleline mitmekesisus – probleem või arenguvõimalus?» käsitleb uusimmigrantide laste õppimise ja õpetamisega seotud probleeme.

Kaheaastase rahvusvahelise projekti «Õpetajakoolitus abiks teise keele omandamise toetamisel» lõpuüritusel räägitakse teise keele omandamisest, individuaalse õppekava koostamisest, õpetajakoolitusest ning kakskeelsest õppesest.

Konverentsi töökeeleks on inglise keel ja kõik huvilised on oodatud kuulama. Kava leiab aadressilt www.ut.ee/190782.

Prorektorid prof Birute Klaas, dr Vaidotas Viliunas (Leedu), prof Petras Barsauskas (Leedu) ja prof Ain Heinaru Baselis EAIE konverentsil.

KATRIN PAJASTE

Rahvusvahelistumine on oluline protsess

Meelis Burget

13.–16. septembrini toimus Šveitsis Baselis Euroopa Rahvusvahelise Hariduse Assotsiatsiooni (EAIE) aastakonverents. Tüd esindas seal delegatsioon eesotsas õppeprorektori prof Birute Klaasi ja teadusprorektori prof Ain Heinaruga.

Mõlemad prorektorid väitsid, et turgude haaramine rahvusvahelises kõrghariduses on muutunud järjest agressiivsemaks ja hõlmab maid nii Euroopas kui ka väljaspool Euroopat.

Prof Klaas ütles, et TÜ on üks osa Euroopa kõrgharidusruumist ja me ei saa vaadata oma ülikooli kui sellest lahus seisvat institutsiooni. «Meie üliõpilased peaksid saama kogemuse ka mõnest teisest ülikoolist kas Euroopas või väljaspool seda. Oma võimalusi pakub TÜ välismaa üliõpilastele.»

Prof Heinaru märkis, et ülikooli arengukava peab rahvusvahelistumist üheks prioriteediks. «TÜ on ambitsioonikas ja nõuab endalt väga palju,» lisas ta.

Kõrghariduse kvaliteet

Prof Klaasi sõnul pööratakse rahvusvahelistumise puhul väga palju tähelepanu kõrghariduse kvaliteedile. «Ka EAIE konverentsil diskuteeriti sel teemal – avatud Euroopa kõrgharidussüsteemis tuleb tagada, et kõikjal, kuhu nn akadeemilise hulkurluse vormis saab minna, oleks Euroopas aktsepteeritav tase,» ütles ta.

Õppeprorektor sedastas ka, et viieaastase stuudiumi jooksul peaks iga üliõpilane veetma vähemalt ühe semestri välisülikoolis. «See semester ei anna tingimata paremat haridust, vaid eelkõige laiendab akadeemilist silmaringi.»

Klaas lisas, et akadeemiline hulkurlus annab ka võimaluse hankida oma erialal süvendatud teadmisi. «Kuid see peaks jääma eelkõige doktori- või ka magistriõpingute aega. Doktorant saab üles otsida mingi kitsas valdkonnas kõige paremal rahvusvahelisel tasemel tegutsevad ülikoolid või instituudid, kus ta saab ennast täiendada. Suurenenud on ka Tüsse õppima tulnud välisdoktorantide arv.»

Teadusprorektor leidis, et

Eestis viljeldav praktika sobib Euroopa süsteemi väga hästi. «Haridus on meil tasulise õppe osas ka natuke äride üles ehitatud. Samas ei arva ma, et ülikool saaks välisüliõpilaste rahade arvel rikastuda.»

Prof Heinaru pidas konkurentsi teaduspotentsiaali, sealhulgas doktorantide pärast väga tugevaks. Ta lisas, et Eesti peab samuti kaasa minema Euroopas toimuva arenguga, et vältida kolkalikuks muutumist.

TÜ on konkurentsivõimeline

Prof Klaasi sõnul on rahvusvahelisel turul kõrgelt hinnatud nii meie üliõpilased kui ka õppejõud. Ta ütles, et TÜ õppejõude kutsutakse meelsasti välislektoriteks. «Meeldiv kogemus oli ka see, kui konverentsil avaldas meie lepingupartneri, Tokyos asuva Waseda ülikooli esindaja kiitust üliõpilastele, keda me oleme neile läkitanud.»

Prof Heinaru nentis, et meie võimalused on palju suuremad kui info järgi võiks arvata. «Meie üliõpilaste tase on välismaaga võrreldes kõigil õppeastmetel väga konkurentsivõimeline. Meil on silmapaistvate tulemustega erialasid. Põhiline miinus on aga inimeste, näiteks programmitoetuste puudus. Programmi saab tööle siis, kui sellel on hea eestvedaja.»

EIAE ühendab ülikoolide välissuhtlejaid

Euroopa Rahvusvahelise Hariduse Assotsiatsiooni (EAIE) eesmärk on kõrghariduse rahvusvahelistumise edendamine ning selle valdkonna töötajate kutsealane arendamine.

EAIE iga-aastased konverentsid ning nendel toimuvad rahvusvahelised haridusmesid pakuvad ülikoolidele võimaluse end tutvustada ning algatada koostööd potentsiaalsete välispartneritega.

Kolmandat korda EAIE konverentsil osalenud teadusprorektor prof Ain Heinaru sõnul on kokkutuleku sisu oluliselt muutunud.

«Viimasel ajal ei tegelda konverentsil ainult tudengivahetuse, vaid ka rahvusvahelisele haridusturule suunatud õppekavade turundamise

Teadusprorektor sõnas ka, et rahvusvahelistel konverentsidel toimuvatel messidel ülikooli tutvustamine on kallim, aga tasub end ära.

Prof Klaasi sõnul on Ida-Euroopa üliõpilastel suur eelis keeleoskuse vallas. Samas on ingliskeelsete maade ülikoolides probleemiks, et üliõpilased ei valda teisi keeli ja on seega tööjõuturul väiksema konkurentsivõimega. Meil on inglise keel elementaarne, aga osatakse ka väiksemaid keeli.

Prof Heinaru ütles, et doktoriõppe tasemel on teadus valdavalt ingliskeelne ja sellega on probleem lahendatud. Samas on bakalaureuseõpe peamiselt rahvuskeelne. «Seepärast on avalik-õiguslike ülikoolide ülesanne ahvatleda peamiselt magistrante. Sellel tasemel on algteadmised erialast olemas ja luuakse juba teadussidemeid. Selles suhtes on TÜ üsna õigel teel,» lisas ta.

Mõlema prorektori arvates on vaja saada siia ka vahetusüliõpilasi väljastpoolt humanitaar- ja sotsiaalteadusi. Nad leidsid, et eelkõige on tarvis rõhuda loodusteaduste õpetamisele, kuna TUs on kursuseid, mida nende Eesti-keskuse töttu ei saagi mujal õpetada.

«See niis on meil veel täitmata,» leidis prof Klaas.

TÜ 375. aastapäeva esialgne kava on koos

Kristel Seiler haldusdirektori büroo teabe- ja asjaajamis-korralduse spetsialist

27. septembril arutas ülikooli 375. aastapäeva tähistamise ettevalmistamise ja korraldamise juhtkomitee juubeliürituste esialgset kava ning kiitis selle heaks.

Otsustati, et edaspidi on kõige tähtsam head ideed teoks teha ja sündmustest teada anda.

2007. aastal tähistab ülikool *alma mater*i 375. aastapäeva. Juubelipidustused kulmineeruvad 4.–6. oktoobrini, kuid akadeemilised, kultuuri-, spordi- ja muusikaüritused toimuvad juubeli egiidi all kogu aasta. Kulminatsioonisündmused saavad alguse piduliku avatseremooniaga keskaegses Jaani kirikus, kus taasesitatakse ajalooliselt ülikooli avamise protseduur. Põhiüritusena toimub ülikooli arengukonverents, galakontsert, Johan Skytte mälestusmärgi avamine ja tõrvikurongkäik.

Kavas on ka mitmed näitused, kontserdid jm.

Aastapäeva tähistamise korraldamise juhtkomitee esimees on rektor Jaak Aaviksoo, liikmed haldusdirektor Riho Illak (kes on ühtlasi ka korraldustoimkonna esimees), õppeprorektor Birute Klaas, rektor emeeritus Peeter Tulviste, rektor emeeritus Jüri Kärner, peaministri esindaja riigikantselei strateegiabüroo strateegiadirektor Keit Kasemets, haridus- ja teadusministeeriumi esindaja asekanstler Kristjan Haller, kultuuriministeeriumi esindaja asekanstler Piret Lindpere, Tartu linna esindaja abilinnapea Jüri Sasi, TÜ kuratooriumi esindajana esimees Jüri Raidla, TÜ Sihtasutuse esindaja Ruth Kotsar ja üliõpilaste esindaja Minna Mero.

Tartu Ülikooli 375. aastapäeva tähistamine on oluline sündmus kogu Eesti jaoks, mille tähistamisest saab osa iga ülikoolipere liige, tartlane ja ülikooli sõber.

UT KÜSIB

Kas suur teaduskond või valdkond?

Mis takistab praegu teaduskonna tulemuslikku õppe- ja teadustööd ning kuidas see lahenduks suurde teaduskonda või valdkonda kuuludes?

Vastab haridusteaduskonna dekaan Katri Raik.

Haridusteaduskonnas on viimased pool aastat nähtud vaeva sisemise struktuuri korramise, instituutide loomisega, seda eelkõige teaduskonnasisese koostöö edendamiseks ja ressursside koondamiseks, samuti senisest edukamalt (rakendus)uuringute käivitamiseks.

Haridusteaduskonnas ees seisab ülesanne võtta vastutus ülikooli õpetajakoolituse edenemise eest. Seda saab teha pigem iseseisev teaduskond koostöös teiste teaduskondadega, kus õpetajakoolitus. Planeeritud *socialia* valdkonna teaduskondades aga laias laastus õpetajakoolitust ei toimu, seetõttu pole meie kokkupuutepunktid kuigi tugevad. Aga kõigil seni toimunud aruteludel on kindlasti üks suur pluss: teaduskondades mõeldakse enam tegelikule omavahelisele koostööle.

Vastab usuteaduskonna dekaan Riho Altnurme.

Lühidalt vastates ei oska pakkuda erilisi paremusi

Katri Raik

Riho Altnurme

Valter Lang

suurde teaduskonda kuuludes. Valdkonnasiseselt oleme ka seni head koostööd teinud, koostöö on ulatunud ka üle valdkonna piire ja loodame ka pärast struktuurireformi sama edukalt jätkata.

Vastab filosoofiateaduskonna dekaan Valter Lang.

FL on teatud määral erinevas positsioonis, kui võrd ta on juba praegu hästi suur teaduskond. Probleeme õppe- ja teadustöös, mis tuleneksid väikesusest, meil seega ei ole. Küll tundub aga suhteliselt asjatu olevat

valdkondlik dubleerimine, kui võrd FL moodustab *humaniora* valdkonnast peaaegu et 90%. Asjad, mida valdkonna nõukogu arutatakse, on ju 90% ulatuses FL asjad – miks seda peab siis kahes eri instantsis tegema? Põhiliselt just ülaltoodud silmas pidades leidiski FL nõukogu oma 20. septembri koosolekul, et ühinemine usuteaduskonna ja Viljandi Kultuuriakadeemiaga üheks humanitaarteaduskonnaks võiks olla mõttekas samm seesuguse dubleerimise lõpetamiseks. Kas seda peavad vajalikuks ka meie partnerid, selgub tulevastest läbirääkimistest.

KORP! SAKALA STIPENDIUMID

Korporatsiooni Sakala stipendiumifond kuulutab välja stipendiumikonkursi kogusummas 40 000 Eesti krooni.

Kandidaerida võivad Eesti üliõpilased (sh residendid, magistrandid ja doktorandid), kes õpivad erialadel, mille õppekava on rahvusvaheliselt akrediteeritud, reeglina väga headele ja headele hinnetele ja kellel ei ole akadeemilisi võlgnevusi.

Dokumentide esitamise tähtaeg on **20. oktoober**.

Info: <http://korp sakala.ee/stipendium>.

Tänapäeva teadus vajab peale faktide tundmise loovat mõtlemist

Külalisprofessor Jack Holbrook tähistab homme 65. sünnipäeva

Kadri Bank

Loodusteadusliku hariduse lektoraadi külalisprofessor Jack Holbrooki hinnangul võtab õpetajakoolituse uute suundade juurdumine umbes kaks aastakümnet.

Professor Holbrook, miks tulite just Eestisse ja Tüsse tööle?

See sai alguse rahvusvaheliste kontaktide kaudu. Pärast iseseisvumist püüdis Eesti Keemiaõpetajate Liit luua rahvusvahelisi kontakte. Olin Rahvusvahelise Loodusteaduse Õpetamise Assotsiatsiooni Liidu (ICASE) peasekretär ja võtsin küllakutse vastu. Mulle meeldis Eesti Keemiaõpetajate Liidu ja ülikooli loodusteadusliku hariduse lektoraadi koostöö. Kasutades kontakte Unescos tegin neile ettepaneku korraldada ICASE ja Unesco rahvusvaheline seminar.

Bioloogia-geograafiateaduskonna dekaan kutsus mind külalisprofessoriks, et arendada uurimistööd loodusteadusliku hariduse vallas ja töötada välja doktoriõppe programm. Kuigi uurimistöö loodusteaduses oli siin tugev, oli loodusteadusliku hariduse alal teadustöö suhteliselt uus valdkond.

Mis on selle ajaga võrreldes muutunud?

Loodusteadusliku hariduse lektoraat on kujunenud rahvusvaheliselt aktsepteeritavaks uurimiskeskuseks, kus on välja kujunenud kaks tugevat uurimissuunda. Need uurimisrühmad on kaasatud paljudesse rahvusvahelistesse projektidesse. Peale selle on käivitunud doktoriõpe loodusteaduslikus hariduses. Kuigi ülikooli struktuuris sellist valdkonda nagu loodusteaduslik haridus eraldi ei ole. See on bioloogia-geograafiateaduskonnas toimiv doktoriõppe programm.

Siiski on tegemist millegi enama kui lihtsalt bioloogia

Jack Holbrook leiab, et õpitud info on kasulik siis, kui peale selle arendab tudeng ka mõtlemisoskust, intuiitsust, loovust jms.

KADRI BANK

või geograafiaga õpetamise uuringutega. See on tunduvalt üldisem ja filosoofilisem, sisaldades ka haridustehnoloogilisi uuringuid.

Millised on õpetajakoolituse plussid ja miinused praeguses Eestis?

Teie süsteemi nimetaksin ma traditsiooniliseks. Õpetajakoolituses rõhutatakse pigem ainealaste teadmiste tähtsust kui teaduse rolli ühiskonnas. Eri valdkondade esindajate vahel on minimaalne koostöö.

Tüüpiline siinne probleem on see, kuidas saada õpetajaid juurde. See on kogu Euroopa tuleviku probleem.

Tuleks kindlasti mõelda, mis on üldse õpetajakooli-

tuse eesmärk. See küsimus on ka tudengite seas järjest tähtsam.

Õpetajakoolitusega tegelevate ülikoolide probleem on see, et tuleb koolitada inimesi, kes töötavad ka 20 aasta pärast. Seega tuleb olla ajast ees. Ideed tulenevad rahvusvahelisest teadustööst, konverentsidelt ja eri maade arengust. Õpetajakoolitajate omavahelist koostööd peaks ülikool soodustama.

Üks teie miinustest on see, et õpetajad on suhteliselt eadkad ja nad on harjunud minevikusüsteemiga. Ja väga vähe uusi õpetajaid uute ideedega tuleb juurde.

Noorte õpetajate mõju on alguses väike, kuid kui nad karjäärireidelil tõusevad,

JACK HOLBROOK

Loodusteadusliku hariduse külalisprofessor

1974 – keemiadoktor, Londoni Ülikool
1964 – õpetajasertifikaat, Londoni Ülikool
1991 – FSC C. Chem, Suurbritannia Kuninglik Keemiaühing

- Mitme loodusteadusliku hariduse ja keemiaühenduste liige, 1985–2004 ICASE peasekretär.
- Unesco haridusprojekti «Projekt 2000» üks initsiaatoreid.
- Üks loodusteadusliku kirjaoskuse kontseptsiooni väljatöötajaid ja levitajaid.
- TÜ loodusteadusliku hariduse doktoriõppekava väljatöötaja ja selle käivitaja 2000. a. Holbrooki juhendamisel on kaitstud üks doktoritöö, juhendamisel kolm.
- Loeb üleülikoolilist doktoriõppe kursust «Teaduskommunikatsioon».

võivad asjad muutuda. Nii et see on aeglane protsess. Tavaliselt muutuvad asjad umbes 20 aastaga.

Mille poolest teised riigid Eestist erinevad?

Mujal maailmas areneb loodusteaduslik haridus eraldi distsipliinina. See on mõjutanud ka Eestit.

Praegu paljud tudengid mõtlevad, et olulisim teaduse juures on informatsioon – mida rohkem infot saad, seda rohkem sa teadusest tead.

Selline lähenemine on paljudes riikides kadunud. Näiteks USA näeb vaeva, et leida vastuseid küsimustele, millist rolli mängib teadus ühiskonnas ja teadlaste jaoks.

See omakorda viib meid teaduse loova külje juurde. Tuleb mõnda, et ei ole kindlat teaduslikku lähene- mist, vaid on mitmeid viise teaduse õpetamiseks. Teadmised ei ole konstantsed, vaid muutuvad teadmiste lisandumisega. Kui tahame ühiskonda rohkem mõjutada, peame ka suutma mõelda mitut moodi.

Ma arvan, et näiteks loodusteadustes kraadi omandanud kasutavad õpitust väga vähe ja enamiku nad lihtsalt unustavad. Õpitud infot saab kasulikult kasutada siis, kui peale selle arendatakse ka mõtlemist, intuiitsust, loovust jms.

Paljude riikide tööstussek- tor just selliseid inimesi vajab- ki. Õpitud infot üksi on vähe, sest tööstus kasutab sageli nii spetsiifilist informatsiooni, et seda õpetavad nad oma tööta- jale ise.

Tänapäeval on olulised kolm oskust: intellektuaal- sed ja personaalsed osku- sed, nagu inimese iseloomu areng, tema huvid, ning sot- siaalsed oskused, nagu koos- töövalmidus või sotsiaalsed väärtused.

Millist osa oma tööst enim naudite?

Naudin kõike. Järjest roh- kem tegelen eri uurimistee- madega kas siis otseselt või juhendades. Bioloogia-geo- graafiateaduskonnas on mul selleks head tingimused.

Siinsete inimestega on meeldiv koos töötada. Järgmi- sel kuul sõidame Lissaboni, et alustada uut rahvusvahelist FP6 projekti. Tül on selles oluline roll.

Annan ka konsultatsioone Bangladeshis. Olen seotud seal- se haridusreformi projektiga.

30. septembril tähistate oma 65. sünnipäeva. Mida sel päeval teete?

Ma ei ole suur sünnipäeva- de tähistaja. Olen arvatavasti Hollandis ühel seminaril.

Intervjuu täisversiooni loe www.ajaleht.ut.ee.

UUDISED

Valter Kiisk kaitses doktoriväitekirja

13. septembril kaitses erakorraline teadur Valter Kiisk (pildil) väitekirja «Õhukeste metalloksiidkihtede optilised uuringud». Tahkisefüüsika ning optika ja spektroskoopia alases töös käsitletakse uudsete luminesentsmaterjalide disainimist, omadusi ja võimalikke rakendusi. Luminesentsmaterjale vajatakse paljudes seadmetes nagu päeavalguslambid, elektronkiire- ja plasmakuvarid, laserid jne. Kiisa sõnul pole mitmete rakenduste tarbeks siiski suudetud senini leida optimaalseid lahendusi.

«Uurisin mõningaid palju- lubavaid materjale (põhiaine+ optiliselt aktiivne lisand) nagu TiO₂:Sm, HfO₂:Eu jm. Nendes materjalides on võimalik lisandi luminesentsi efektiivselt ergastada ultraviolettkiirgusega põhiaine kaudu, mis on oluline rakendusteks luminofoorides, stsintillaatorites jms. Avastasin efekti, mis võib olla aluseks nende materjalide rakendamisel keemilises sensorikas.»

Väitekirja juhendaja oli dr Ilmo Sildos (füüsika instituut), oponendid dr Vitali Nagirnoi (füüsika instituut) ja prof Jan Valenta (Praha Karli Ülikool).

Valter Kiisale anti filosoofia- doktori kraadi tahkisefüüsika erialal.

Haridusteadus- konna klubi alustab

Esmaspäeval alustab hooaega haridusteaduskonna arutelu- klubi. Ülikooli kohvikus kl 18 algaval esimesel klubiõhtul räägivad õpetajaks õppimisest, õpetajana töötamisest ning sellega kaasnevatest õigustest ja kohustustest HTMi kõrg- hariduse osakonna peaekspert Vilja Saluveer ja haridustea- duskonna hariduskorralduse dots Hasso Kukemelk.

Aruteluklubi koondab hariduse, õpetajakoolituse ning -kutse vastu huvi tundvaid õppejõude, tudengeid, vi- listlasi ja teisi huvilisi. Klubi koguneb iga kuu esimesel nädalal kl 18.

Teata osalemisest 2. ok- toobri klubiõhtul tel 737 6447 või marko.ojakivi@ut.ee.

Botaanikaaiad korraldavad seminari

Eile algas Jõgevamaal Kaius Tartu Ülikooli ja Tallinna Botaanikaia traditsiooniline kahepäevane seminar.

Ülikooli botaanikaia di- rektori Heiki Tamme sõnul kuulatakse ettekandeid taime- kollektatsioonide dokumentee- rimisest ja andmepankadest, uute taimekollektatsioonide loo- misest ja botaanilistest mat- kadest. «Tutvutakse ka Kääpa maastikukaitseala, botaani- liselt huvitava Tammeluha ning Palamuse ja Luua parkide dendroloogiliste harulduste- ga,» lisas Heiki Tamm.

Kus on keemiaosakond paiknenud 200 aasta jooksul?

Tullio Ilomets
keemik-konsultant

Praeguses keemiahoones on keemikud töötanud 56 aastat. Enne seda on asunud mitmes paigas.

Tartu Ülikooli taasavamisel 1802 asuti kohe rajama ka keemiakabinetti koos labo- riga. Selle loomine sai teoks 1803, mil tollane keemia- professor Alexander Nicolaus Scherer (1771–1824) üüris lehestunud kindraliproua Anna Katharina von Brandti majas (Jaani 20) korteri ja laskis seal sisustada auditoori- umi ning labori. Academia Gustaviana tegutsemise ajal oli maja omanik matemaati- kaproffessor ja rektor Joachim Schelenius (1611–1673). Hoo- ne on hiljem ümber ehitatud, käesoleval ajal renoveeritud. See on Tartu vanim säilinud elumaja.

Schereri lahkumise järel

laiendas ja täiustas laborit keemiakabineti juhataja prof David Hieronymus Grindel (1770–1836).

Ülikool oli 1804. aasta sep- tembris üürinud enda tarbeks kogu kaheosalise Brandti maja. Peahoone valmimisel kolis keemiakabinet kuue- aastase tegutsemise järel septembris 1809 oma uude asukohta. Saadi kolm suurt ruumi, mis paiknesid peahoo- ne parempoolse tiiva esimese korruse tänavapoolses osas. Nurgapealne, võlvitud laega ruum oli ette nähtud labori tarbeks. Nende all olevad kolm keldriruumi kuulusid samuti kabinetile. Peahoone vanas osas tegutseti 47 aastat.

Keemiaprofessor Carl Ernst Heinrich Schmidt (1822–1894) ajal valmis 1857. aastal keemia ja füüsika jaoks ehi- tatud parempoolne peahoone kõrvalehitis. Keemiakabinet

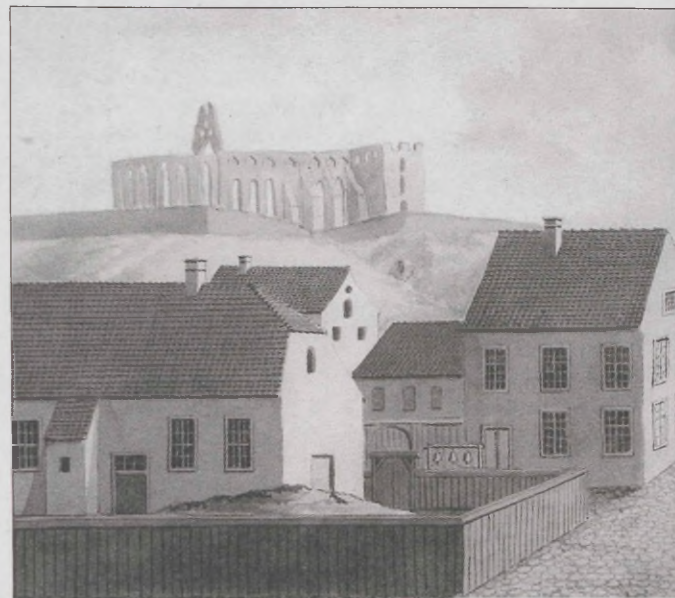
(osakond) asus esimesele kor- rusele, füüsika teisele.

Sajandi lõpukümnen- dil hakkas kollitama suur ruumi- puudus. Tekkis vajadus eraldi keemiahoone järele. Keemia- professor Gustav Heinrich Johann Apollon Tammanni (1861–1938) sellesuunalised pingutused jäid tulemusteta ja ta lahkus ülikoolist 1902. aasta lõpul Göttingeni Ülikoo- li. Unistatud keemiahoonesse kolimiseni jäi veel 50 aastat.

Peahoones, ruumide osas tunduvalt laienenuna, tegu- ses keemiaosakond 1950. aastani, mil jäeti maha 93 aastat koduks olnud maja ning koliti uude keemiahoonesse.

Käesolevaks ajaks on kee- miahoones oldud juba 56 aastat ja ligi 25 aastat on kuulnud meelislugu uuest, ajakohasest, kohe-kohe ehi- tatavast keemiahoonest. Ikka sinna füüsikahoone kõrvale.

Nüüd lõpuks on asjad nii-

Paremal kaheosaline hoone, kus keemiakabinet asus 1803–1809. Vasakul praegune Uppsala maja.

REPRO

kaugel, et uue (ja uues ko- has), kaasaegse keemiahoone projektid ja plaanid on val- mis. Jääb oodata vaid koppa,

et alustada keemikute suure soovunelma täideviimist.

Allikas: «Teaduse ajaloo le- hekülgi Eestist XIII», 2004.

ÖNNITLEME!

Heiki Tamm 65

2. oktoobril tähistab 65. sünnipäeva botaanikaiaa direktor Heiki Tamm.

Heiki Tamm on botaanikaiaa direktorina töötanud alates 1. oktoobrist 2001 ning on valitud direktoriks ka teiseks ametiajaks. Varem on ta töötanud 35 aastat mitmesugustel ametikohtadel Tallinna Botaanikaaias.

Heiki Tamme juhtimisel on botaanikaad viimastel aastatel väga edukalt arenenud. On ehitatud koolitus-külastuskeskuse ruumid ning sel aastal valmisid lõplikult ja taimestati troopikakasvuhooned. Botaanikaaeda on rajatud mitu uut kollektsiooni ning on parandatud botaanikaia materiaal-tehnilist baasi. Rajamisel on uus katse-paljudusaed ja kasvuhoone Oa 4, 6, 6a krundile.

Ülikooli botaanikaia populaarsus nii ülikoolipere hulgas kui ka väljaspool ülikooli on oluliselt suurenenud – viimastel aastatel on botaanikaad olnud Tartu turismiobjektina üks hinnatumaid kohti. Hoogustunud on rahvusvaheline suhtlus ning taimekollekti-

sioonid on täienenud eksootilistest piirkondadest hangitud taimedega.

Heiki teeb oma tööd silmade särades ja tõelise entusiasmi ning pühendumisega. Peale oma põhitöö on ta ka ühiskondlikult aktiivne. Kaastöötajad hindavad kõrgelt tema sõbralikkust ja elurõõmu.

Soovime oma kolleegile palju õnne sünnipäevaks ja jätkuvat energiat botaanikaia kujundamisel!

Kolleegid haldusdirektori vastutusalast

Spordiklubi ja Ühispank kohtuvad jalgpallimurul

Täna kell 17 peavad TÜ ja SEB Eesti Ühispanga jalgpallimeeskond Käärikul sõpruskohtumise, kuhu oodatakse kõiki kaasa elama.

Sõprusmatši korraldaja Rait Rodi ütles, et kui eelmisel aastal pidi TÜ leppima 2:9 kaotusega, siis sel korral on meeskond paremini ette valmistunud. «Kindlasti on tegemist elamusterohke sündmusega,» lisas ta.

Sõpruskohtumise raames allkirjastavad Tartu Ülikooli akadeemilise spordiklubi juhatuses esimees Riho Illak ning SEB Eesti Ühispanga juhatuses esimees Mart Altvee uue koostöölepingu spordiklubi tegevuse arendamiseks. Riho Illaku sõnul lubab spordiklubi omalt poolt teha kõik, et lepinguga spordiklubi kättesaadavaks tulev raha teeniks kõrgeid sportlikke eesmärgi.

TÜ PENSIONÄRIDE ÜHINGUS VITAE

4. oktoobril kl 10–14 saab raamatukogu tagumises fuajees registreerida 4. novembril toimuvale Estonia etendusele «Mina, Napoleon». Info: tel 737 5708.

ÖNNITLEME

70

Maie Piiraja, sekretär – 5. oktoober

65

Jack Holbrook, loodusteaduste didaktika külalisprofessor – 30. september
Heiki Tamm, botaanikaiaa direktor – 2. oktoober

60

Paul Hagu, kirjanduse ja rahvaluule erakorraline dotsent – 2. oktoober
Aimar Nagel, tehnik – 2. oktoober

55

Miia Rannikmäe, loodusteaduste didaktika vanemteadur – 4. oktoober

50

Maria Lavrukova, ühiselamu komandant – 3. oktoober

45

Mihkel Pajupuu, helitehnik-assistent – 5. oktoober
Tiina Rebane, laborant – 1. oktoober
Jüri Tuha, tehnik – 3. oktoober

35

Annika Konsap, haridustehnoloog – 30. september

30

Triin Lukk, õppekorralduse spetsialist – 5. oktoober
Ilona Nurmela, rahvusvahelise eraõiguse lektor – 2. oktoober
Karoliina Vilimaa-Pennarun, välissuhete spetsialist – 4. oktoober

20

Hella Jansons, administraator – 30. september

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3000
Trükk: Greif OÜ

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Kadri Bank
Toimetaja Meelis Burget
Küljendaja Priit Kivisoo
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Tartu, Lutsu 5 (III k)
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
http://www.ajaleht.ut.ee
Postiaadress: Ülikooli 18, Tartu 50090

Ihu ja hinge vahekorra sümposion

Täna algab usuteaduskonnas kahepäevane võrdleva usuteaduse rahvusvaheline sümposion «Ihu ja hing erinevates religioonides».

Pärastlõunasel istungil kõnelevad dots Peeter Roosimaa, lektor Ain Riistan, dots Urmas Petti ja prof Tarmo Kulmar.

Homme esinevad mag Mart Jaanson, dots Marju Torp-Kõivupuu (TLÜ), dr Randar Tasmuth (EELK UI), mag Jaan Lahe, dots Henn Käärrik ja mag Sergei Stadnikov. Prof Tarmo Kulmari sõnul lõpeb sümposion ettekannetega budoloogias. «Dr Linnart Mäll arutleb üldisemalt keha, ihu ja hinge

tähistavate terminite üle budistlikes tekstides, mag Märt Läänemets aga selle üle, kas budismis üldse on olemas ihu – hinge ja keha – meele vastandamine.»

Istungid algavad mõlemal päeval kell 10 ph aud 307. Ettekanded peetakse inglise või saksa keeles, jagatakse eestikeelseid kokkuvõtteid. Kõik huvilised on oodatud.

Religiooniloo sümposione on peetud usuteaduskonnas alates 1992. aastast. Üritus toimub teaduskonna, Saksamaa Religiooniloo Seltsi, Eesti Teoloogiaseltsi ja Eesti Akadeemilise Orientaalseltsi ühisel korraldamisel.

IT-KOOLITUS TÜ TÖÖTAJATELE

Tulemas on järgmised IT-koolituskursused:

Struktuuriüksuse veebilehe loomine ja haldamine ülikooli veebihaldussüsteemiga Automatweb – 24. oktoober (5 t praktilist tööd arvutiklassis);

Esitlus MS PowerPointi baasil – 12.–23. oktoober (praktiline töö arvutiklassis – 6 t põhikursusele ja 6 t edasijõudnutele, 4 t loenguid). Kursust on võimalik valida moodulite kaupa;

MS Excel algajatele ja edasijõudnutele – 25. okt – 21. nov (kursus koosneb 3–8-tunnistest moodulitest);

Andmebaasisüsteemi MS Access kursus – 2.– 9. november (12 t arvutiklassis).

Kursustele registreerumine: IT-osakond, Riina Reinumägi, tel 737 5442, riina.reinumägi@ut.ee.

Ajakava ja programmid: www.ut.ee/it/teenused/koolitus.

LOENGUD

4. oktoobril kl 18 räägib TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringu keskuse jututares Milvi Hirvlaane teemal «Midagi Kane-pi kultuuriloo». Kõik huvilised on oodatud! Keskus asub Toomemäel vanas anatoomikumis (Lossi 38). Lisainfo: Mari Mets, tel 737 5422.

6. oktoobril kl 12.15–13.45 peab Pärnu maavanem Toomas Kivimägi Tiigi 78-236 Eesti avaliku halduse kursusel loengu «Maavanem». Kõik huvilised on oodatud! Info: Merje Pors, tel 521 2892.

11. oktoobril kl 18.15 algab keemiaringsis valikaine «Teadus ja religioon: algused ja lõpud» (USUS.02.075). Õppejõud on Mirt Gramann, Peeter Tenjes, Laurits Leedjärv, Ivar Puura, Richard Villems, Ken Kalling, Ringo Ringvee, Enn Kasak, Jaan Sootak ja Anne Kull. Kuulama võivad tulla kõik, sõltumata east või staatusest, ainepunkte saavad vaid registreerunud üliõpilased.

TEATED

5. oktoobril kl 16.15 toimub Eesti Kirjandusmuuseumis Akadeemilise Rahvaluule Seltsi kõnekoosolek. Kavas dots Paul Hagu ettekanne «Setu meestelaulu võlust». Esinevad Liinatsuraq. Juubilar Paul Hagu õnnitlemine. Info: Risto Järv 737 6214, Rein Saukas 737 7742, Taive Särg, 737 7751.

Kaheksat Euroopa ülikooli liitev projekt Venus (Virtual and E-Mobility for Networking Universities in Society) pakub tasuta tipploenguid üle Interneti. Venuse eesmärk on anda kõigile soovijatele võimalus võtta osa maailmakuulsate ekspertide loengutest. Projekti raames organiseeritakse videokonverentsi teel peetavaid seminare, mis annavad laiemat ülevaadet ühiskonnast, kus seminaridel osalejad elavad. 2008. aastani kestva projekti tänavune pealkiri on «Venuse

seminarid – globaalteemad Euroopa kodanikele». Rohkem infot seminaride teemadest, esinejatest ja registreerimisest kohta saab aadressilt www.venus-seminars.net.

MTÜ Eesti Semiootika Selts kuulutab välja konkursi seminari (3 ettekannet à 30 minutit) sünkroontõlgi (prantsuse-eesti ja inglise-eesti); Interneti-foorumitehnilise teostaja ja seminari korraldaja leidmiseks. Osalemissoovist teatada 5. oktoobriks: ulvi.urm@ut.ee. Info: Ulvi Urm, tel 737 5933, ulvi.urm@ut.ee.

KONTSERT

Vanemuise konserdimajas

29. sept kl 19 rahvusvaheline muusikapäev. Kavas Mozarti «Idomeneo, Kreeta kuningas» (kontsertettekanne). Esinevad Eesti Riiklik Sümfooniaorkester, Eesti Filharmoonia Kammerkoor ja Eesti Rahvusmeeskoor, dirigent Olari Elts.

Aulas

XI rahvusvaheline Tartu vana-muusika festival 6. okt kl 19 kontsert «Forse che, si forse che no...». Esinevad Frottolad ja itaalia vararenessansi muusika ansambel Collinetta (Itaalia, Šveits).

SPORT

TÜ/Rock alustab SEB Balti korvpalliliiga hooaega kodumänguga. Homme kl 17 spordihoones algaval mängul on vastaseks Leedu meeskond Nevezis Kedainiai. Kuna paljudel spordihoone ümbruses olevatel teedel käivad ehitustööd, soovivad korraldajad tulla mängu vaatama ilma autota. Korraldajad loovad ajutised parklad sissesõiduga Sauna ja Ujula tänavalt. Piletimüügikohad on harjumuspäraselt spordihoones.

TÜ SIHTASUTUSE STIPENDIUMID SÜGISSEMESTRIL

TÜ Sihtasutus toetab stipendiumite ja preemiatega kõigi tasemete üliõpilaste õppe- ja teadustööd, samuti noorteadlaste ja teadlaste töögruppide uurimistööd nii kodu- kui ka välisülikoolides.

Heinz Martin Ederma stipendium – 10 000 krooni (füüsika-keemiateaduskonna kõigi tasemete üliõpilastele).

Eesti Mobiiltelefoni stipendium – 15 000 krooni (matemaatika-informaatika- ja füüsika-keemiateaduskonna infotehnoloogia ja informaatika erialade bakalaureuseõppe üliõpilastele). Eelduseks on essee «Kuidas Eesti tiiger uuesti hüppama panna».

Estraveli stipendiumid – kokku 30 000 krooni (kõigi teaduskondade vahetusüliõpilastele ja noorteadlastele õppe- ja teadusreiside toetuseks). Stipendiumite suurus sõltub taotlustest.

Kaleva Traveli stipendiumid – kokku 40 000 krooni (kõigi teaduskondade magistri- ja doktoritaseme üliõpilastele õppe- reiside toetuseks). Stipendiumite suurus sõltub taotlustest.

Ruth Käbini stipendiumid – 2 stipendiumi á 10 000 krooni (arstiteaduskonna põhiõppe üliõpilastele, samuti Arstiteadusüliõpilaste Seltsile toetusena rahvusvaheliste erialaorganisatsioonide tegevuses osalemiseks).

Floreida ja Erik Kalve stipendium – 20 000 krooni (majandusteaduskonna kõigi tasemete üliõpilastele).

Liisa Kolumbuse stipendiumid – 2 stipendiumi á 20 000 krooni (arstiteaduskonna doktoriõppe üliõpilastele).

Karine ja Martin Koobase stipendium – 10 000 krooni (filosoofiateaduskonna eesti ja soome-ugri filoloogia bakalaureuse- ja magistritaseme üliõpilastele, eelise annab osalemine rahvuskultuurilises tegevuses).

Lydia ja Felix Krabi stipendium – 10 000 krooni (bioloogia-geograafiateaduskonna kõigi tasemete üliõpilastele).

Hilda ja Harri Mägi stipendium – 20 000 krooni (arstiteaduskonna kraadiõppuritele ja noorteadlastele).

Puhk-Mörneri stipendiumid – 2 stipendiumi á 15 000 krooni ajaloo- ja õigusteaduse eriala magistrantidele ja doktorantidele, eelistatud on õigusajaloo valdkond.

Valter Niiluse stipendium ja preemia – stipendium 10 000 krooni ja preemia 30 000 krooni (läänemere-soome keelte ja eesti murretega tegelevatele kõigi tasemete üliõpilastele). Preemiat saavad taotleda sama valdkonna teadlased või teadlaste grupid.

Eesti Olümpiakomitee stipendium – 30 000 krooni (kehakultuuriteaduskonna kõigi tasemete üliõpilastele, kellel on välja- paistvad tulemused õppetöös ja spordiliikumise edendamisel).

Tartu Raefondi stipendiumid ja preemiad – 11 stipendiumi á 10 000 krooni ja 90 000 krooni preemiateks. Stipendiumi saavad taotleda Tartust pärit üliõpilased õppe- ja teadustöö toetuseks. Preemiad on mõeldud õppejõudude, üliõpilaste ja töötajate premeerimiseks Tartu linna ajalugu, haldust, infrastruktuuri ja huve käsitlevate silmapaistvate teadus-, õppe- ja arendustöö tulemuste eest, samuti samasuunalise teadus- ja õppetegevuse arendamise eest.

Eduard ja Eero Raigi stipendium – 2 stipendiumi á 15 000 krooni (õigus- või majandusteaduskonna kõigi tasemete üliõpilastele õppe- ja teadustöö toetuseks).

Seitsmenda Samba stipendium – 30 000 krooni. Taotleda saavad kõikide erialade bakalaureuseõppe kahe viimase aasta üliõpilased, magistrandid või doktorandid, kellel on silmapaistvaid tulemusi õppe- ja teadustöös ning ühiskondlikus tegevuses.

Silvere-Panti stipendiumid – 2 stipendiumi á 15 000 krooni (kõigi erialade kõigi tasemete edukatele üliõpilastele, kes vajavad majanduslikku abi). Võrdsete kandidaatide puhul eelistatakse naisüliõpilasi.

Gerda Spohri stipendiumid – 2 stipendiumi á 10 000 krooni. Taotleda saavad füüsika-keemiateaduskonna magistrandid ja doktorandid, kelle eriala seondub keskkonnakaitsega.

Urmas Sõõrumaa stipendiumid – 2 stipendiumi á 25 000 krooni. Taotleda saavad edukad õigusteaduskonna kõigi tasemete üliõpilased (alates 3. semestrist), kellel on silmapaistvaid tulemusi õppe- ja teadustöös ning kes on tulemuslikult kaasa löönud õigusteaduse arendustegevuses ja on ühiskondlikult aktiivsed.

Taotlused sisestada hiljemalt 31. oktoobriks TÜ Sihtasutuse koduleheküljel www.ut.ee/sihtasutus, alajaotises «Taotle stipendiumi». Lisadokumendid soovitatavalt e-postiga ruth.kotsar@ut.ee.

Otselink stipendiumikalendrisse www.ut.ee/sihtasutus/index.php?lk=17. Otselink taotlusvormile www.ut.ee/sihtasutus/index.php?lk=19. Ühele taotlejale ei maksta välja mitut stipendiumi. TÜ Sihtasutuse stipendiumid ja preemiad antakse üle emakeelse ülikooli aastapäeva üritustel.

Täpsem info: www.ut.ee/sihtasutus või tel 737 5258, 521 6820.

Tiit-Rein Viitso nimetati Läti Ülikooli audoktoriks

Liina Jürgen
avalikkussuhete
peaspetsialist

Eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakonna emeriitprof Tiit-Rein Viitso (pildil) promoveeriti Läti Ülikooli aastapäeval, 30. septembril Läti Ülikooli audoktoriks.

Audoktori kraad anti Viitsole tähelepanuväärse panuse eest soome-ugri õpingute programmi kujundamisel ja arendamisel Läti Ülikoolis.

Tiit-Rein Viitsol on Läti Ülikooliga pikaajalised koostöösidemed. Rohkem kui kümme aastat on ta nõustanud naabrite soome-ugri keelte programmi arendamist. Läti Ülikoolis õpetatakse soome ja eesti keelt bakalaureuse tasemel. Lühemat aega on Viitso ka ise Läti Ülikoolis

eesti keelt õpetanud. Tartu Ülikoolis on ta aidanud kaasa noorte õppejõudude koolitamisele Läti Ülikooli soome-ugri programmi jaoks. Rahvusvahelise tähtsusega on Tiit-Rein Viitso liivi keele uurimused, ta on koolitanud ka liivi keele õpetajaid.

Kavas on asutada ravimiarenduskeskus

Varje Sootak

4. oktoobril kirjutasid rektor Jaak Aaviksoo, Eesti Biokeskuse (EBK) direktor Richard Villems ja Eesti Maaülikooli (EMÜ) rektor Alar Karis alla ühiste kavat-suste protokollile.

Koostöö eesmärk on kolme asutuse vahelise teadus-mahuka ravimiarenduse ja ravimiuuringute keskuse (ravimiarenduskeskus) loomise koordineerimine.

TÜ, EBK ja EMÜ ravimiarenduskeskuse arendusprojekt kujundab ravimiarenduse ja uurimistöö koordineerimist, ravimiarenduseks vajaliku organisatsiooni ja infrastruktuurse baasi loomist.

Protokollis on märgitud, et loodav keskus peaks olema Euroopas märgatav ja arvestatav keskus. Selles toimub tipptasemeline inimeste ja loomade haiguste molekulaarsete ning füsioloogiliste põhjuste väljaselgitamine, uute ravimikandidaatide disainimine, konstrueerimine ja nende tootmistehnoloogiate väljatöötamine ning võimalike ravimite testimine prekliinilistes ja kliinilistes katsetustes. Peale maldmolekulaarsete keemiliste ühendite ja ravimite töötatakse välja bioloogilisi terapeutikume ja vaktsiine ning uusi rakuteraapia meetodeid.

Ravimiarenduskeskuse tegevus peab looma aluse bio- ja ravimitööstuse arenguks Eestis.

Varje Sootak

Rektor Jaak Aaviksoo esitas 29. septembril TÜ nõukogule tagasiastumisavalduse. Ta kinnitas, et jätkab oma tööd uue rektori tööle asumiseni.

Rektor kirjutas oma avalduses: «Palun mind vabastada ülikooli rektori ametist seoses minu otsusega aidata tegevpoliitikuna kaasa Eesti demokraatia tegevdamisele.»

Prorektorist rektoriks

Aaviksoo ütles nõukogu istungil, et kui rektor Jüri Kärner kutsus teda TA Füüsika Instituudist 1992. a kandideerima ülikooli füüsika-keemiateaduskonna korraliseks professoriks ja ülikooli arendusprorektoriks, ei olnud seda lihtne otsustada. «Otsustamine ei olnud lihtne, aga ma olen tänase päevani veendunud, et see otsus oli õige. Rõõm Eesti edenemisest ja ülikooli edemisest on üles kaalunud need loobumised, mis selle otsusega on kaasas käinud,» selgitas ta.

Optika ja spektroskoopia professor Jaak Aaviksoo valiti esimest korda rektoriks 1998 (pildil paneb rektor emeritus Peeter Tulviste Jaak Aaviksoole kaela ametiraha) ja teist korda 2003.

Rektor ütles nõukogu liikmetele, et talle on pidevalt esitatud ettepanekuid kaasa lüüa Eesti

elu edendamisel väljaspool ülikooli. «Olen öelnud, et minu jaoks on ülikoolis võetud kohustused olulisemad kui väljaspool ülikooli. 11. septembril otsustasin ma aga teisiti.»

«Otsustasin rektoriametist loobuda, et aidata tegevpoliitikuna kaasa Eesti demokraatia tegevdamisele. Usun, et suudan järgnevat neli kuud hoida eraldi ülikooli rektori ning tegevpoliitiku seisukohad,» ütles Jaak Aaviksoo.

TÜ nõukogu kinnitas rektori valimiste reglemendi ja moodustas viieliikmelise valimiskomisjoni. Selle esimees on TÜ kuratooriumi juht, vandeadvokaat Jüri Raidla. Valimiskomisjon kuulutab rektori valimised välja kolmes suurimas päevalehes hiljemalt 27. oktoobril ning määrab kandidaatide esitamise tähtaja, mis jääb 2006. aasta lõppu.

Kuidas toimub valimine

Rektoriks võib kandideerida isik, kes on Eesti Vabariigi kodanik, on või on olnud valitud mõne ülikooli korraliseks professoriks ning on valimiste ajal noorem kui 60 aastat. Kandidaate võivad esitada teaduskondade nõukogud, teiste Eesti teadusasutuste nõukogud, vähemalt 1/4 ülikooli nõukogu liikmetest, TÜ kuratoorium, 15 korralist professorit ühiselt, üliõpilaskond, ametisolev rektor

REKTORI VALIMINE

- Hiljemalt 27. oktoobril kuulutab valimiskomisjon välja rektori valimised.
- TÜ nõukogu kinnitab valimiskogu nimekirja 24. novembri seisuga.
- 18. jaanuaril toimub rektori valimiskoosolek.
- 29. jaanuaril astub ametisse uus rektor.

ja endised rektorid.

Valimiskogu valib rektori viieks aastaks. Valimiskogusse kuuluvad ülikooli nõukogu liikmed, teaduskondade nõukogude liikmed ja korralised professorid. TÜ nõukogu kinnitab valimiskogu nimekirja 24. novembri seisuga.

Rektori valimiskoosolek toimub 18. jaanuaril. Valituks osutub kandidaat, kelle poolt on hääletanud üle poole valimiskogu liikmetest. Kui enam kui kahe kandidaadi korral ükski kandidaat ei saa vajalikku arvu poolthääli, korraldatakse teine voor, kus osalevad kaks enim poolthääli saanud kandidaati. Kui kahe kandidaadi korral kumbki ei saa vajalikku arvu poolthääli, korraldatakse uus hääletusvoor.

Valimiskomisjon teeb vabariigi valitsusele ettepaneku nimetada uus rektor ametisse 29. jaanuaril.

TÄNA LEHES

Tartu Üliõpilasteatrist

LK 3

Elukestev õpe ülikoolis

LK 2

Õendusteaduse osakond 15

LK 2

Soome ja Eesti ajakirjandusest

LK 3

30 aastat tagasi, 27. septembril 1976 pandi nurgakivi TÜ Raamatukogu uuele hoonele Struve tänavas.

UUDISED

Pensioneerunud töötajate vastuvõtt

12. oktoobril kell 17 võtab rektor Jaak Aaviksoo kunstimuuseumis vastu pensioneerunud töötajaid.

Traditsioonilisele vastuvõtule on kutsutud emeriitprofessorid Mati Erelt, Ago Künnap, Vambola Raudsepp ja Jaak Kangilaski, TÜ ajaloo komisjoni projekti-juht, endine ajaloo muuseumi direktor Ela-Heigi Martis, OÜ TÜ Kesklinna Apteegi juhataja Maila Madise, meditsiinilise biokeemia õppetooli laborant Hell Alapuu, proviisor Helgi Vilu, aula perenaine Marta Pihlamäe, praktikakorralduse spetsialist Ludmilla Solo, administraator Elvi Roots, majahoidja Ilda Toll, elektrikud Henn Aim, Olev Ivask ja Vello Otsa, ehitustöölaine Aavo Tohvre ning koristajad Evi Telling ja Valve Pallav.

«Bioninas» põhjavee probleemid

Täna õhtul kell 18.15 ETVs algava «Bionina» sarja 5. saade on Eesti kõige hinnalisemast maavarast põhjaveest.

Saates kõneldakse ohtudest, mis võivad põhjavett reostada ning abinõudest, kuidas seda vältida. Eraldi on vaatluse all joogivee fluorisisaldusega seotud probleemid.

Saates esinevad teiste seas emeriitprofessor Astrid Saava, tehnoloogiainstituudi ase-direktor Erik Puura, hüdroteoloog Andres Marandi ja keskkonnatervishoiu teadur Ene Indermitte.

UT KÜSIB

Kas esimene kuu tudengina Tartu Ülikoolis oli sinu ootustele vastav?

Lauri Kaldamäe
füüsika 1. a
üliõpilane

Ave Jänes
arstiteaduse
1. a üliõpilane

Elo Pruuli
ajaloo 1. a
üliõpilane

Jaanus Juhani
geograafia
1. a üliõpilane

Anna Tõnnson
ajakirjanduse
ja suhtekorralduse 1. a
üliõpilane

Väga hea mulje jätab füüsika käsitlemine, mis ei eelda liiga palju eelteadmisi (kuna füüsika õpetamise tase koolides on erakordselt ebaühtlane). Samal põhjusel on ka kohati igav. Negatiivse poole pealt tuleb kindlasti ära märkida see tohutu hulk matemaatikat, mis meile õpetatakse (nähtavasti pole ma matemaatika fänn), ja selle ebakoordineeritus.

Tihti käsitletakse mingit teemat kõigepealt keemias, füüsikas ja/või arvutiõpetuses ning alles hiljem õpetatakse seda matemaatikas. Veel võiks mainida, et mind häirib väga, et programmeerimist õpetatakse kõigile just Java programmeerimiskeeles.

Kokkuvõtteks võib öelda, et üldisest karmest kriitikameelest olenemata olen ma ülikooli suhtes positiivselt meelestatud.

Kuna õppisin eelmisel aastal Tartu Tervishoiu Kõrgkoolis füsioteraapiat, polnud Tartu tudengielu mulle võõras, arstiteaduskonna elu küll.

Ülikoolis on vahvam! Õppimist on kordades rohkem ja päevad pikemad, samas on hästi huvitav. Lemmikaine on mul anatoomia, mis viib ka enamiku vabast ajast. Formaliiniaisuga harjunud ma veel pole ja laiba kõrval kommiisu ka ei ole.

Küll on lühim tee Bio-meedikumist keemiahoonesse välja mõõdetud ja esimesed ehmatused loengutes üle elatud.

Arvasin, et agara rebasena saan kõik vajaliku, kui lähen 5. septembril raamatukokku. Selgus aga, et sealt oli juba terve armee I kursuse arstitudengeid läbi käinud. Eks usinusega siin ellu jääbki.

Enne ülikooli kujutasin ette, et loengud on raske ja õppehoonete vahel tuleb ühest auditooriumist teise joosta. Hoolimata sellest, et suuri üllatusi polnud, ei tundunudki esimene kuu ülikoolis nii raske, kui ma arvasin. Tuli välja, et kõik õppejõud on tegelikult arusaajad inimesed.

Kuna pärast gümnaasiumi veetsin ma ühe aasta Iirimaal ja jõudsin Eestisse tagasi alles 4. septembril, siis oli nii palju tegemist, et esimesel nädalal ühtegi loengusse ei jõudnud.

Negatiivne on see, et saksa ja eesti keele tundide õppeerühmad tekitavad segadust ning praegu ei saa veel kõik aru, millises rühmas nad on. Küll on aga tore, et kursuse liikmed juba üksteist tunnevad ja omavahel suhtlevad.

Kuna TÜ oli minu teine valik, siis ei olnud mul erilisi ootusi kujunenud, küll aga olid mõningad kartused. Ikkagi tuli kõigist sõpradest ja perest eemale, suhteliselt võõrasse linna kolida.

Siiski sai juba avaaktusel selgeks, et geograafid on väga sõbralikud ja lõbusad inimesed. Tänu neile on mul ülikooliellu sisse elamine ja uute tutvuste leidmine küllaltki valutult sujunud.

Õppeainetega olen enamasti rahul, nendega sai Internetis tutvuda ja eriti üllatusi ei tekkinud.

Ainus negatiivne elamus meenub seoses ÕISiga. Selle käsitlemine oli alguses üsna raske – tunniplaanid ei tahtnud klappida ja ka valikainete leidmine moodus suhteliselt vaevaliselt. Nende kohta võiks rohkem infot olla.

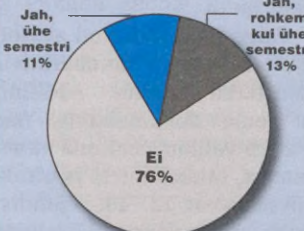
Esiteks ajas meid segadusse ÕIS, mille vajadust me ei mõistnud. Kui sinna ilmusid esimesed konspektid, muutisime meelt. Aga langes ka loengutest osavõtt.

Vanemad tudengid hakkasid kohe seltsielu korraldama, kuid nüüd on meid unarusse jäetud. Kuna enamik loengutest on suurtes auditooriumites, on kursakaaslastega raske tutvuda. Siin aitab Orkut, kus enamasti esimesed laused vahetataksegi.

Meid on hirmutatud esimese aasta üldainetega, aga üllatusiks on ka huvitavaid kursusi. Uueks koduks on saanud raamatukogu, mis meenub esimesena ka väljas külmetades. Siiani lahendamatu probleem on pidev õpikute jagamine. Veelgi tüüpilisem on see, et pole õpikut, mida jagada.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas oled õppinud välismaal?

Vastajaid: 388
Uus küsimus:
Kas kolledžid tuleks liita teaduskondadega?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ väikese medali ja tänukirjaga tunnustati pikaajalise ja kohusetundliku töö eest arstiteaduskonna sekretäri Maie Piiraja.

TÜ väikese medali pälvis 60. sünnipäeval pikaajalise ning väga hea ja kohusetundliku töö eest infotehnoloogia osakonna tehnik Aimar Nagel.

Õenduse eriala avamise ja juurutamise eest autasustati TÜ tänukirjaga arstiteaduskonna erakorralist vanemteadurit ja emeriitprofessorit **Lembit Allikmetsa**, õendusteaduse osakonna loomise ja juhatamise ning diplomioppe avamise eest endist dotsenti **Mare Lindu** ning pikaajalise kohusetundliku töö ja õendusteaduse osakonna arengu toetamise eest arstiteaduskonna sekretäri **Ede Kärnerit**.

Pikaajalise kohusetundliku töö eest pälvis TÜ tänukirja arstiteaduskonna endine assistent **Eve-Merike Sooväli**.

Saksa-Eesti koostöösuhte pikaajalise edendamise, Academica suurepärase ettevalmistuse ja silmapaistvalt hea korralduse ning kümneaastase pühendumuse töö eest sai TÜ tänukirja välissuhete osakonna peaspetsialist **Lea Kivi**.

Väga hea töö eest autasustati 65. sünnipäeval TÜ tänukirjaga botaanikaia direktorit **Heiki Tamme**.

Seoses avatud ülikooli 10. aastapäevaga tunnustati TÜ tänukirjaga avatud ülikooli keskuse juhatajat **Aune Valku**.

Tulekul on arstiteaduskonna päev

13. oktoobril kell 9 avab dekaan prof Toomas Asser Linkbergi auditooriumis teaduskonna aastakonverentsi.

TTÜ dotsent Toomas Neuman peab akadeemilise loengu «Tüvirakud ja rakuteraapia».

Kell 10 algavad õppejõudude, teadurite, doktorantide ja üliõpilaste ettekanded.

Sümposionide teemad on biomeditsiini uued arengusuunad ning kliinilise meditsiini ja farmaatsia aktuaalsed probleemid.

Kell 18 algab ajaloo muuseumis dekaani vastuvõtt.

Ajaloo muuseumis näitused Tallinnast

29. oktoobrini saab ajaloo muuseumis näha kaht Tallinnat tutvustavat näitust.

Muuseumi valge saali rõdul on avatud näitus Gustav Adolfi Gümnaasiumist, mis tähistab tänavu oma asutamise 375. aastapäeva.

Muuseumi ekspositsiooni juhi Terje Lõbu sõnul tutvustab näitus «Dokumente Gustav Adolfi Gümnaasiumi vanimast ajaloost» Eesti vanima tegutseva keskkooli ajaloolisi käsikirju ja trüki-seid jm.

Valge saali rõdul on avatud ka Tallinna Linnaarhiivis koostatud näitus «Tallinn ja tema dokumendid», mis esitleb valikut pealinna vanematest, tähtsamatest ja atraktiivsematest 13.–18. sajandist pärit arhivaalidest. Värviliste koopiatena saab näha näiteks vanimat Eestis säilinud dokumenti, käsikirjalisi Lübecki linnaõiguse koodekseid ja vanimat säilinud eestikeelset raamatut.

Elukestev õpe vajab koostööd

Meelis Burget

28.–29. septembrini toimunud avatud ülikooli 10. aastapäeva konverentsist «Elukestev õpe teadmiste-põhises ühiskonnas» osavõtjad tõdesid, et ülikoolide koostööd ettevõtete ja kogu ühiskonnaga tuleb parandada.

Nii majandusteaduskonna avatud ülikooli magistriõppe lõpetanud õppeosakonna turunduse peaspetsialist Ingrid Maiste kui ka täiskasvanud õppijaid õpetav õigusteaduskonna dotsent Merle Muda leidsid, et avatud ülikooli õppur erineb oluliselt päevase õppe üliõpilasest.

Ingrid Maiste sõnul minnakse bakalaureusekraadi omandama tihti sellepärast, et töökoht nõuab vastavat paberit, magistriastmes aga on oluline enese täiendamine kas enda jaoks või ametialaselt. Ta lisas, et kool valitakse õppekvaliteedi, maine, õppevormi sobivuse ja asukoha järgi.

Täiskasvanud õppija on erinev

Ingrid Maiste rääkis, et kuigi alguses tunnevad täiskasvanud õppijad hirmu oma õpioskuste pärast ja kardavad akadeemilist keskkonda, mõistavad nad varsti, et pingutades saab hakkama. Tema sõnul on avatud ülikoolis õppijad enamasti ühiskondlikult aktiivsed töö- ja pereinimesed, keda võib hakata koolitöö tegemisel ajapuudus painama. «Samas on neile tähtis, et ülikoolist saab teadmiste kõrval ka palju uusi tutvusi ning kinnitust juba olemasolevatele teadmistele. Kasutatavatest konsektidest on tihti tulu ka pärast õpet,» ütles ta.

Dotsent Merle Muda ütles, et avatud ülikooli üliõpilane on suurema elukogemuse tõttu palju teadlikum õppija, ta oskab rohkem küsida ja oma teadmisi paremini praktikaga siduda. See teeb ka õppejõu töö huvitavamaks ja lihtsamaks.

Piret Tatunts pidas konverentsil ettekande täiskasvanud õppijast Eesti ülikoolides kümne aasta pärast. ANDRES TENNUS

Merle Muda lisas, et avatud ülikooli õpilastega tekib õppejõul päevase õppe tudengitega võrreldes nõrgem isiklik kontakt. «Alati ei tule nad ka eksamil, millele on registreerunud, sest polnud aega õppida. Sellest hoolimata ei tehta täiskasvanud õppijatele järeleandmisi.»

Ettevõtted vajavad juhendamist

Ingrid Maiste tõi välja, et näiteks lõputöö kirjutamine ja kaitsmine võib täiskasvanud õppijale kujuneda üle ootuste raskeks ning õppejõupoolsed täpsemad juhised, abi ja inustus kuluks siin igati ära.

Ingrid Maiste, karjääri- ja psühholoogilise nõustamise

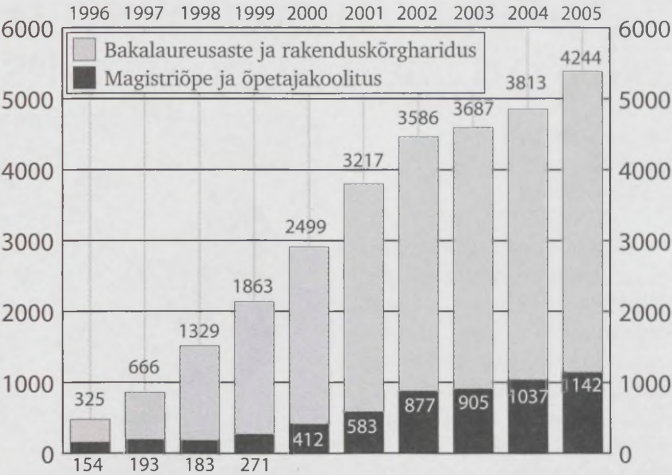
talituse juhataja Piret Tatunts ja Eesti Kaubandus-Tööstuskoja haridusnõunik Tiia Randma olid ühel meelel, et kõik osapooled peavad oluliseks avatud ülikooli suuremat paindlikkust.

Tiia Randma sõnul ootavad oma töötajaid täienduskoolitusele saatvad ettevõtted ülikoolilt nii paindlikumat õppetöö korraldust kui ka sisu. Tema arvates parandaks ettevõtete ja ülikoolide koostööd ning mitmekesisitaks õppeprotsessi varasema töökogemuse arvestamine ja väärtustamine.

Ta lisas, et kuigi ettevõtted on väga huvitatud oma töötajate arendamisest, ei oska nad alati määrata, millist

AVATUD ÜLIKOOLI ÜLIÕPILASTE ARV AASTATEL 1996–2005

Üliõpilaste arv 31. detsembri seisuga. Välja on arvatud külalisüliõpilased ja arst-residendid.

Kümne tegutsemisaasta jooksul on avatud ülikooli üliõpilaste arv mitmekordistunud.

KARJÄÄRITALITUSE JUHATAJA PIRET TATUNTS

Et Eesti majanduses toimuv oleks produktiivne, peavad ülikoolides antavad teadmised jõudma tööturule.

koolitust alluvad vajavad, ning edastavad ülikoolidele umbmääraseid soovide. «See-pärast ootavadki ettevõtted koolitajalt abi töötajate koolitusvajaduse väljaselgitamisel, töötajale sobiva koolituskava kokkupanemisel ning õppe korraldamisel,» ütles ta.

Õppimine peaks muutuma elulisemaks

Piret Tatunts nentis, et töötajat koolitav ettevõtja tahab tulemuseks kindlasti ettevõtte efektiivsuse suurenemist või uusi ideid. Samas ootabki TÜ Tatuntsi sõnul ettevõtjalt infot selle kohta, kuidas koolitada tööturunõuetele vastavaid inimesi.

Tema arvates teeb ülikooli õpet elulisemaks see, kui üliõpilasi saab praktikale saata. «Kui oleks rohkem praktikan-

tidest huvitatud töötajaid, siis saaks ka õppija parema pildi tööturust, talle meeldivast tööst ja sellest, mida ta peaks juurde õppima,» ütles Piret Tatunts. «See võib olla töötajale tülikas, kuid annab võimaluse õppeprotsessis osalemiseks, inimese suunamiseks ja värske ideede saamiseks. Praeguse tööjõupuuduse tingimustes võimaldab see mõnikord ka hea spetsialisti leidmist ja tööaja optimeerimist.»

Piret Tatunts märkis, et TÜ üliõpilased võiksid kõikidel õppeastmetel uurida paljusid teemasid, mis on ettevõtetele huvipakkuvad. «Selleks, et Eesti majanduses toimuv oleks produktiivne ja arenev, peavad ülikoolides antavad teadmised jõudma tööturule.»

Haridus-nädal

Avatud ülikooli keskus korraldab 11. oktoobril kell 10 oma majas Lossi 24 avatud uste päeva.

11. oktoobril on võimalik TÜ ja e-õppe arenduskeskuse e-õppe päeval osa võtta koolitusest «Videokonverentsi võimalused õppetöös».

Alates 9. oktoobrist saab veebiaadressil www.e-uni.ee/e-oppija/ tutvuda ka Eesti e-ülikooli liikmeskõrgkoolide täienduskoolituspakkumistega.

12. oktoobril peavad Lossi 3 õppehoones avaliku loengu psühhiaatria assistent Innar Tõru ja teoloogiadoktor Einike Pilli.

Mainitud üritused toimuvad 6.–13. oktoobrini kestval IX täiskasvanud õppija nädala raames. Nädala jooksul toimuvad üritused kõigis maakondades.

Haridusnädalla lõpetab 13. oktoobril Tallinnas toimuv täiskasvanuhariduse foorum.

Lisainfo: Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsiooni ANDRAS koduleheküljel www.andras.ee.

Õendusteaduse magistrandid teevad andragoogika rühmatööd. ILME ARO

Eesti sünnitusosakondades.

Vananev elanikkond ning pidevalt suurenev sotsiaal- ja tervishoiuteenuste tarbijate hulk on terav probleem, millega tervishoiul tuleb peatselt silmitsi seista. TÜ õendusteaduse osakonna prof Pirkko Routasalo käsitleb gerontoloogiaõdede osa tervisekeskonnas ning tõendus-põhist õenduspraktikat.

Tartu Tervishoiu Kõrgkooli õe õppekava koordinaator Reet Urb tutvustab rah-

vusvaheliselt tunnustatud mõddikut, mis võimaldab terviklikult hinnata pikaajalisel hooldusel viibiva isiku tervises seisundit ja toimetulekut, ning kirjeldab mõddiku kohandamist Eesti oludele. Ettekanne põhineb kevadel kaitsitud õendusteaduse magistritööle.

Konverentsil on väljas õendusteaduse osakonna endiste ja praeguste magistrantide ning bakalaureuseõppe üliõpilaste stendiettekanded.

Õendusteaduse osakond tähistab 15. aastapäeva

Ede Kärner õendusteaduse osakonna sekretär

10. oktoobril kell 10 algab raamatukogus konverents «15 aastat akadeemilist õendusharidust Eestis».

Konverentsil arutletakse õendusteaduse, õendushariduse ja tervishoiusüsteemi aktuaalsete probleemide üle.

Ülevaate eriala avamisest arstiteaduskonnas ning akadeemilise õendushariduse ja õendusteaduse arengust 15 aasta vältel Eestis teeb osakonna kauaaegne juhataja Ilme Aro. Algaastatel meditsiiniõpeteaduseks nimetatud eriala avati tookordse dekaani prof Lembit Allikmetsa eestvedamisel. Selleks ajaks olid mujal maailmas juba olemas akadeemilise õendushariduse traditsioonid ning teaduskraadiga õed. Tüs said õed esialgu õppida vaid diplomioopes, aastate pärast avati bakalaureuseõpe, nüüd on osakond keskendunud magistriõppele. Doktorioopes õpivad Eesti õed välismaal.

Soomes sai akadeemiline õendusharidus alguse 1979 Kuopios ning on arenenud tugevaks teadusharuks, mida viljeldakse viies ülikoolis. Soome õendusteaduse arengusuundadest räägib prof Tarja Suominen Kuopio Ülikoolist.

Osakonna juhataja assistent Kristi Toode käsitleb õendusteaduse magistriõppes rakendatavaid õppemeetodeid, mis lähtuvad aktiivsest töökogenud täiskasvanud õppijast. Ettekanne keskendub küsimusele, kas enese juhitud õppimine on pelgalt üks teadmiste omandamise ja õpitulemuste saavutamise viise või on oskus õppida professionaalsuse olulisim näitaja.

Helsingi Rakenduskõrgkooli Stadia vanemlektor Ly Kalam-Saminen käsitleb kliendikeskse tervishoiuteenuse kvaliteeti, mille peamine näitaja peaks olema klientide rahulolu pakutava teenusega ehk teenuse vastavus kliendi ootustele. Näited pärinevad tema doktoritööst, mis uuris klientide rahulolu õendusabi teenusega Soome ja

Eesti meedia kujutab soomlasi eripalgelistena

Kadri Bank

«On vaid aja küsimus, millal eestlased oma Hummeritega sellest põdrakarjast mööda kihutavad.»

Sellise lausega iseloomustas Eesti päevalehti uurinud Arja Korhonen eestlaste suhtumist soomlastesse. Eelmisel reedel toimunud Eesti-Soome meediakonverentsil «Pätid ja põdrad – meedia nägemus naabrist?» rääkis Korhonen, et eestlased näevad end Soome väikese venna ja innovatiivse teerajajana, samas kui suur veli on ametiühingute ja Venemaa jooksupoiss ning sörgib mõjuvõimsate riikide majandus- ja julgeolekupoliitika sabas.

Teisalt asetavad eestlased end ka hõimuvenna rolli, ot-sides põhjanaabriga lähedust ning võrdväärsust. Korhoneni sõnul peab Eesti oluliseks õppi-da Soomelt kui teaduse Mekalt ning pragmaatilisel riigilt, mis hoolitseb nii oma kodanike kui ka keskkonna eest.

Soome kui etalonriik

Soome kui eeskujumaa kuvand on Oulu Ülikooli ajaloolase Kari Aleniuse sõnul pärit juba ärkamisajast. Püüdes määratleda enese identiteeti, võtsid eestlased eeskujuks soomlased kui ainsa keelel-selt ja kultuuriliselt lähedase suurema rahva.

Eestlaste peetumuseks ei nähtud aga üle lahe mingit vajadust Eestiga tihedamaid sidemeid luua, lõunanaabrite vastu tundis huvi vaid väike grupp haritlasi. Eelmise sajandi algusaastatel saigi Aleniuse sõnul Eesti meedias domineerivaks suhtumine Soomesse kui ülbesse suurde venda.

Eesti iseseisvumine küll

parandas meie mainet, kuid ka siis ei tekkinud Aleniuse hinnangul Soomel suuremat tahtmist Eestiga põhjaliku-malt tutvuda.

Soome huvi suurem

Tänapäeva pilt näitab vastu-pidist. Meediakonverentsi ühe korraldaja ajakirjanduse pro-fessori Epp Laugu sõnul kirjutab Soome meedia Eestist tunduvalt rohkem kui vastupidi.

Peale selle käib Eesti Keele Instituudi teadussekretäri Hil-le Pajupuu andmeil Eestis aas-tas mitusada tuhat soomlast rohkem kui eestlasi Soomes. Seetõttu kujunebki meie ette-kujutus soomlastest enamasti turistide põhjal.

Nii peavad Pajupuu sõnul eestlased soomlasi küll tööka-teks ja lahketeaks, aga ka lärma-kateks ja seltskondlikeks.

Kujunenud stereotüüpe ei ole Eesti Ekspressi ajakirjanik Barbi Pilvre sõnul murdmas ka kohalik meedia. «Ajakirja-nikul läheb sageli pirn põlema siis, kui mõni purjus soomlane üle laeva parda kukub,» tõdes Pilvre konverentsi paneel-vestlusel. Ta lisas, et näiteks Soome kultuurist kirjutamine on pigem nišitoode.

Lisaks sellele pole Epp Laugu sõnul Soomes ühtki Eesti korrespondenti. Eestis on viimase 15 aasta jooksul tõotanud pidevalt vähemalt üks Soome ajakirjanik.

Paneeldiskussioonis osale-nud Soome ja Eesti ajakirjani-ke seas jäi siiski kõlama mõte, et naaberriigist püütakse kirjutada eelkõige objektiiv-selt. Olgugi, et ka Eesti on muutumas soomlaste arvates igavaks heaolumaaks ning siinse kajastamine ei ole alati ajakirjanduslikult müüv.

Rahvusvaheline Üliõpilasteatrite Liit AITU koondab tudengiteatritega tegelejaid üle maailma. Fotol Tartu Üliõpilasteatri juht ja lavastaja Kalev Kudu (paremal) koos Valgevene Riikliku ülikooli esindajatega.

ROBERT GERMAJ

Piiritagune teater huvitab igat näitlejat

Kadri Bank

Üliõpilasteatri juht Kalev Kudu peab rahvusvahelise teatri-eluga kursis olemist oluliseks osaks ka mitteprofessionaalsete teatritegijate töös.

Juunikuus osales üliõpi-lasteteater Prahast toimunud sõltumatute ja amatööriteatrite festivalil «Apostrof». Eestlaste etendatud Sarah Kane'i näidend «Puhastatud» pälvis publikuhääletusel 14 osaleja seas viienda koha.

Kuigi festivali kuluaarides kiideti üliõpilasteatri juhi Kalev Kudu sõnul lavastuse professionaalsust, leiab Kudu, et üliõpilasteatri plussiks on ka heas mõttes amatöörlilikus. «Kui ka tehniline pool pole alati parim, on lavastus-tes tudenglik mängurõõm,» rääkis ta.

Peale publikule mängulusti pakkumise peaks üliõpilas-teater julgema Kudu arvates võtta riske. «Tänapäeva profi-teater töötab kommertslikus maailmas, kuid üliõpilas-teatris ei pea pingsalt sellele mõtlema, kuidas ma publikule meeldin.»

Rahvusvaheline konverents

Üliõpilasteatri katsetus-likku rolli rõhutas Kudu ka Rahvusvahelise Üliõpilas-teatrite Liidu (AITU) VI kongressil peetud kõnes. 21.–26. juulini Itaalias toi-munud kongress tõi kokku üle 80 üliõpilasteatri esinda-ja, sealhulgas Austraaliast ja Uus-Meremaalt.

Viiepäevase kokkutuleku jooksul käsitlesid teatri-praktikud ja -teoreetikud laia temaderingi näitlemis-tehnikast teatri semiootiliste küsimusteni.

Peale ettekannete andsid ülikoolide teatrid etendu-si. Neist tõstis Kudu esile Vilniuse tehnikaülikooli tudengite mängurõõmu, korealaste ausat mängu ja tugevat trupitunnetust ning Kameruni monotükki, mille näitleja oskas end ka rahvusvahelisele seltskonnale arusaadavaks teha.

ÜLIÕPILASTEATRI JUHT KALEV KUDU

Lihtsalt tuleb end mujal toimuvaga kursis hoida. Oma liivakast on tore küll, aga kui see mahub ära suurde globaalsesse liivakasti, on veelgi parem.

Festivalil esines ka teatri-korüfee Dario Fo, kes kritiseeris teatrivahendite kaudu festivali toimumise ajal alanud Iisraeli-Liibanoni sõda.

Kalev Kudu on praegu AITU liige ning esindab Tartu Üliõpilasteatrit rahvusvahelistel kogunemistel. Rahvusvahe-listel teatrisündmustel osale-mist peab Kudu nii enese kui ka näitlejate loomulikuks ja ülimalt vajalikuks töö osaks. «Lihtsalt tuleb end mujal toimuvaga kursis hoida. Oma liivakast on tore küll, aga kui see mahub ära suurde glo-baalsesse liivakasti, on veelgi parem.»

Kudu sõnul selgus konve-rentsil, et üliõpilasteatrite tegevuspõhimõte jaguneb maailmas peamiselt kaheks. Eelkõige USAs ja Kanadas levinud suund kasutab sisse-pool-meetodit, kus tehakse palju stuudiotööd ning lavas-tusi laiemale publikule sageli ei valmigi.

N-õ väljapoole tegutsevaid teatreid toetab linn ja eel-kõige ülikool. «Neil on oma maja, valgus ja helitehnika,» rääkis Kudu. Ta tõi näiteks

mitmekümneaastase tra-ditsiooniga Liege üliõpilas-teatri, mis mängib hooaja jooksul 6–7 näidendit kolmel eri laval.

Tegutsevad statsionaarita

Tartu Üliõpilasteater alus-tab aga oma kaheksandat hooaega taas ilma statsio-naarita. Harjutamise koht on tudengitel üliõpilasmaja.

Kalev Kudu sõnul on kind-la mängukoha puudumise probleem kerkinud viimase kahe hooaja jooksul. «Kahju on etendusi maha kanda, kui neid saaks üle viia ka järgmisesse semestrisse. See tähendaks Tartu kultuuripildi mitmekesistumist, et Vanemuise ja Emajõe suveteatri kõrval tegutseb ka üliõpilasteater. Ülikoolilinnas peaks see ju nii olema!»

Kudu rääkis olukorrast sep-tembris toimunud kohtumisel ka abilinnapea Jüri Sasiga. Teatrijuhi sõnul kinnitas Sasi linnapoolset soovi tudengi-teatrit toetada, kuid soovis ka ülikoolilt suuremat aktiivsust üliõpilasteatri probleemide lahendamisel.

Kudu sõnul on valgevenela-sed tundnud muret tudengi-teatrite sidemete kadumise pärast. «Poliitika poliitikaks, aga teatrihuvilised võiks siiski kokku hoida,» vahendas Kudu Valgevene ülikooli esindajaid. Sel aastal osalevad Valgevene truppe kõrval ka Saksamaal, Sloveenia, Kreeka, Iraani, Rumeenia, Venemaa, Leedu ja Tšehhi tudengi-teatrid.

UUDISED

Kristina Mullamaa kaitses doktoritöö

8. septembril kaitses keelekes-kuse inglise ja rootsi keele õpe-taja Kristina Mullamaa doktori-väitekirja «Towards a Dynamic Role Conception of Liaison Interpreters: an Ethnographic Study of Self-Descriptions of Practising Liaison Interpreters in Estonia».

Uurimus keskendub *liaison*-tõlkide (konverentsitõlkega võrreldes väiksem osalejate arv, tihti informaalsem kontekst) rollile ning otsib vas-tuseid *liaison*-tõlgi rolli kuju-nemise ja ühiskonnamuutuste võimaliku koosmõju kohta.

Töös on esitatud ülevaade tõlgi nüüdisaegsest rollist ja eetikast ning ühiskondlik-ideoloogiliste ja kultuuri-protsesside vahendamisega seotud diskussioonidest.

Töö juhendajad on prof Krista Vogelberg ja *prof emeritus* Stig Örjan Ohlsson ning oponendid prof Anthony Pym (Tarragona) ja dr Pirjo Kukkonen (Helsinki).

Kristina Mullamaale anti filosoofiadoktori kraad inglise keele ja kirjanduse erialal.

Kristina Mullamaa.

Üldhariduse arendusettepanekud

30. septembril andis haridus-teaduskonna õppekava arenduskeskus Riiklikule Eksami-ja Kvalifikatsioonikeskusele üle ainekavade koostamiseks vajalikud ettepanekud.

Õppekava arenduskeskus osa-les seitsme õppeaine ainekava ja teemade väljatöötamisel. Töös olid loodusõpetuse, bioloogia, geograafia, keemia, füüsika, ajaloo ja kunsti õppeained.

Dekaan Katri Raik avaldas tänu kõigile tööprotsessis osa-lejaile. «TÜ annab valminud ainekavad üle teadmise, et ülikooli panus Eesti haridus-elu arendamisse aitab kaasa tänaste valupunktide lahendamisele,» lisas ta.

Haridus- ja teadusministee-riumi ning TÜ vahel jätkub õppekavadega seotud koostöö 2010. aastani.

AHHAA näitusel ehitatakse roboteid

31. oktoobrini on Tartu laulu-lava ruumides avatud AHHAA teaduskeskuse näitus «Ideed kunst! ... ehk kuidas saada miljonäriks?».

Näitusel saab iga külasta-ja ehitada endale kuuletuva roboti.

Näituse projektijuhi Pilvi Põldmaa sõnul on võimalik tutvuda paljude heade idee-dega, mille abil inimesed on miljonäriks saanud.

«Miljonäriks saamine on kättevõtmise asi ja igaüks meist saaks sellega hea taht-mise korral hakkama,» ütles Põldmaa.

Näitus on avatud iga päev kl 10–18, robotite töötaba E–K kl 16–18 ja R–P kl 12–18.

Postimehe ajakirjanik Erkki Bahovski, MTV3 ajakirjanik Pertti Nyberg ning Kagu-Soome päevalehtedes töötav Rain Kooli jt konverentsil osalejad leidsid, et naabermaast võiks rohkem juba kooliõpikutes kirjutada.

ARJA KORHONEN

TÜ ja Eesti Psühhiaatrite Seltsi konverents

Jaanus Harro

psühhofüsioloogia professor

Homme lõpeb Tallinnas kol-mepäevane Tartu Ülikooli ja Eesti Psühhiaatrite Seltsi regionaalkonverents.

Ligi 350 osavõtjaga Collegium Internationale Neuro-Psychopharmacologi-cumi (CINP) konverentsil käsitletakse psühhofar-makoloogia ja bioloogilise psühhiaatria nüüdisaegseid uurimisküsimusi ja kliinilist praktikat. Sümpoosionid on pühendatud depressiooni, ärevushäirete, skisofreenia ja sõltuvushäirete alusmehha-nismidele ja ravile ning uutele

arengusuundadele neuro- ja psühhofarmakoloogias. Ette-kandjaid on 15 riigist, kelle hulgas on ka CINPi eelmine president Brian Leonard (Iirimaa/Holland), Euroopa Neuropsühhofarmakoloogia Kolledži järgmine president David Nutt (Suurbritannia) ja Helsingi Tehnoloogiainstituudi direktor Mart Saarma.

1957. aastal, moodsa psühhofarmakoloogia sünni-ajastul loodud CINP on teadus-organisatsioon, kuhu kuuluvad maailma juhtivad psühhofar-makoloogid. CINP vahendab uusimat teadusinfot ja aitab oluliselt kaasa psühhiaatrite teadmiste ajakohastamisele.

ÕNNITLEME

Emeriitprofessor Eino Krall 75

9. oktoobril täitub 75 eluaastat zoologia ja hüdrobioloogia instituudi emeritprofessoril Eino Krallil.

Eino Krall lõpetas 1955 Tartu Ülikooli zooloogina ja kaitses bioloogiadoktori kraadi Moskvas. Ta töötas pikka aega Eesti TA zooloogia ja botaanika instituudis, asudes varsti juhtima oma loodud fütonematoloogide töörühma. Kralli teadustöö fütoparasiitsete nematoodide süstemaatika, fülogeneesi, ökoloogia ja tõrje alal pälvis kõrge tunnustuse toleaegses N. Liidus, kus see teadusharu oli kõrgelt arenenud. Tema teadustööd tunnustati Karl Ernst von Baeri preemiaga. Pärast ingliskeelse monograafia ilmumist nematoodidest juureparasiitide kohta (trükiti välismaal, mis oli tolle aja kohta üksjagu erakordne) levis Kralli tuntus erialateadlaste seas kiiresti üle maailma. Sellest annab tunnistust näiteks tema valimine nii Florida Nematoloogide Foorumi kui ka Venemaa Nematoloogide Seltsi auliikmeks. Ta on ka rahvusvahelise teadusajakirja Russian Journal of Nematology abitoimetaja.

1992 valiti Eino Krall ülikooli asja loodud erizooloogia õppetooli esimeseks korraliseks professoriks, kellena ta töötas kuni emeriteerumiseni 1997. Tol pöördelisel ajal, mil paljud

asjad olid alles üsna alguses, aitas prof Kralli toleks ajaks kinnistunud rahvusvaheline tuntus kujundada verivärskele õppetoolile kõrge maine ja andis jõulise impulsi süstemaatilise zooloogia ja eriti parasitoloogia arengule Tartu Ülikoolis. Tema tänaseni raugemata võime publitseerida oma teadustulemusi rahvusvaheliselt hoiab meie ülikooli jätkuvalt nähtaval maailma nematoloogide seas.

Oleme Einot alati hinnanud kui laia eruditsiooniga, sõbralikku ja vaimukat kolleegi, keda loodame ka järgmise veerandsaja jooksul veel palju meie ülikooli ja instituudi seinte vahel kohata. Selleks soovime talle palju tervist ja jätkuvat elulust!

Kolleegid zooloogia ja hüdrobioloogia instituudist

TÜ PENSIONÄRIDE ÜHINGUS VITAE

11. oktoobril kl 16 toimub füüsihahoones Tähe 4 kohtumine Rein Lepikuga. Teemaks «Tere, Brasiilia!».

Muudatused raamatukogu teeninduses

• Alates 1. oktoobrist on jälle avatud vaba juurdepääs usu-teaduse avakogule, mis oli takistatud remondi tõttu. Usu-teaduse ja filosoofia avakogud koos ajakirjadega asuvad nüüd ajakogu ja kunsti avariiumi kõrval.

Riiulite ümberpaigutamiseks on kasutatud 3. saali lugejakohdade pinda. Eksami-sessiooni ajaks paigutatakse lugejakohti raamatukogu 3. korruse koridoridesse.

• Alates 1. oktoobrist on ümberkorraldatud teenindus loodusteaduste saalis. Saali avakogu teavikuid võib koju vormistada ja tagastada 2. korrusel kojulaenutuses või 3. korrusel lugemissaalide tee-

ninduspunktis. Laenutamiseks palume kasutada ka laenutus-automaati, mis säästab lugejate aega.

• Teatmekirjanduse saali kasutamisel ja saali tööruumis asuvate raamatute kättesaamisel (E–R kl 9–17) abistab raamatukogu kasutajaid alates 1. oktoobrist kataloogisaali konsultant.

Teatmesaalis asuvaid geograafilisi kaarte ja atlaseid laenutab ajalehtede saali töötaja (E–R kl 9–17), õhtuti ja laupäeviti kojulaenutuspunkti teenindaja.

Loodame teie mõistvat suhtumist seoses muudatustega.

Raamatukogu

ÕNNITLEME

75

Sergei Issakov, filosoofiateaduskonna emeritprofessor – 8. oktoober

Eino Krall, bioloogia-geograafiateaduskonna emeritprofessor – 9. oktoober

55

Janno Reiljan, välismajanduse erakorraline professor – 8. oktoober

40

Kaja Vaabel, Pärnu kolledži raamatukogu juhataja – 8. oktoober

35

Alar Aints, hematoloogia vanemteadur – 8. oktoober
Argo Jõelet, geoloogia vanemteadur – 12. oktoober

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3000
Trükk: Greif OÜ

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Kadri Bank
Toimetaja Meelis Burget
Küljendaja Priit Kivisoo
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa

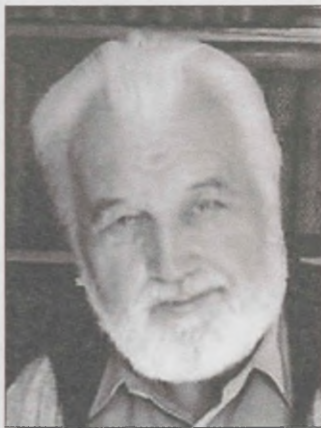
Tartu, Lutsu 5 (III k)
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
http://www.ajaleht.ut.ee
Postiaadress: Ülikooli 18, Tartu 50090

ÕNNITLEME

Emeriitprofessor Sergei Issakov 75

8. oktoobril saab 75-aastaseks vene ja slaavi filoloogia osakonna emeritprofessor Sergei Issakov. Ta lõpetas 1954 kiitusega TÜ vene keele ja kirjanduse osakonna ning asus juba järgmisel aastal ülikooli tööle, kus töötab käesoleva ajani. Aastast 1976 töötab Issakov professorina, 1980–1992 oli kateedri juhataja, 1992. aastast slaavi filoloogia õppetooli erakorraline professor, 1997. aastast emeritprofessor. Kandidaadiväitekirja «Baltimaad 1820.–1860-ndate aastate vene kirjanduses» kaitses 1963 ja doktoriväitekirja «Vene kirjandus Eestis 19. saj» 1974.

Issakovi teadusuuringute põhisuunad on vene-eesti kirjandus- ja kultuurisuhted, eestlaste kirjandus- ja kultuurisidemed teiste rahvastega Ida-Euroopas, Taga-Kaukaasias ja Kesk-Aasias, eesti kirjanduse ja ajakirjanduse ajaloo arhiivuurimused, vene rahvusvahelismus Eestis. Ta on avaldanud rohkem kui 400 teadustööd, sh 10 monograafiat ja mitu õppevahendit kesk- ja kõrgkoolidele. Olulisemad publikatsioonid on «Läbi aastate ja kauguste. Eesti kultuurisuhte ajaloo Ukrainaga, Gruusiaga ja Lätiga 19. saj – 20. saj alguses» (1969), «Vene kirjanikud ja Eesti» (1978, 2. tr – 1985), «Baltimaade rahvaste kirjandus (kuni 1940. a)» (1983), «Venelased Eestis 1918–1940»

(1996), «Vene kultuuri ajaloost Eestis» (2005) jt.

Eesti kirjanduse aastapreemia sai 1970. a monograafia «Läbi aastate ja kauguste». Eesti riiklik preemia anti Sergei Issakovile 1985 raamatu «Tartu Ülikooli ajalugu» eest (kaasautorluses). Aastast 1995 oli Issakov Riigikogu liige, Balti Assamblee liige, UNESCO Eesti komisjoni liige. Ta on loonud Vene Uurimuskeskuse ning on selle juhatusse esimees.

Prof Issakov peab ka praegu loenguid ja juhendab teadustöid.

Kolleegid vene ja slaavi filoloogia osakonnast õnnitlevad juubeli puhul ning soovivad tugevat tervist, jätkuvat jõudu ja edu teadustöös!

Vene ja slaavi filoloogia osakond

ERNST JAAKSONI STIPENDIUMIKONKURSS

TÜ Sihtasutus kuulutab välja 2006/2007. õa Ernst Jaaksoni mälestusfondi stipendiumikonkursi.

Mälestusfond toetab välismaal kraadiõppes õpinguid või teadusuuringuid jätkavaid eesti soost doktorante, teadureid ja õppejõude. Stipendium (200 000 krooni) määratakse üks kord aastas. Selle saaja peab olema TÜ doktorant või doktorikraadi kaitsnud kuni 41-aastane TÜ teadur või õppejõud ja uurimistöö peab kuuluma teaduskondade poolt sihtasutusele esitatud prioriteetsesse teadusvaldkonda.

Sellel aastal on teaduskonnad esitanud järgmised teadusprioriteetid:

FL – «Eesti keel ja rahvuskultuur üleilmastuvas maailmas»,
US – «Religioonidevaheline dialoog tänapäeva maailmas»,
OI – «Keskonnaõigused»,
AR – «Hambaarstiteadus»,
SO – «Rituaalide sotsiaalne legitiimsus»,
MT – «Arvutiteadus»,
KK – «Liikumise- ja sporditeadused»,
HT – «Hariduse efektiivsuse ja üldpedagoogikaalased uuringud»,
MJ – «Tööturg ja sotsiaalne kapital»,
BG – «Maateadused»,
FK – «Materjalitehnoloogia».

Taotlejal esitada sihtasutuse juhatusse hiljemalt 1. veebruariks:

- stipendiumitaotlus (sihtasutuse vorm);
- ülevaade erialasest tegevusest;
- ülevaade kavandatavast uurimistööst ning põhjendus, et see vastab stipendiumi eesmärgile;
- kahe õppejõu soovitus (sh dekaani soovitus);
- ülevaade ühiskondlikust tegevusest;
- vastuvõtva ülikooli või teadusasutuse kinnitus õppima asumise või teadustööga tegelemise kohta;
- täielik kulutuste eelarve välisriigi ülikooli või teadusasutuse juures (k.a reisikulud);
- kaasfinantseerimise allikad ja toetussummade suurus.

Info: tel 737 5852, 521 6820, ruth.kotsar@ut.ee.
Stipendiumi saajad kuulutatakse välja 21. märtsil.
Taotluse blanketid: www.ut.ee/sihtasutus.

STIPENDIUMID

SA Eesti Rahvuskultuuri Fond stipendiume ja toetusi 2006. aastaks jagatakse üldfondist ja 96 nimelisest allfondist.

Hansapanga haridusstipendium määratakse kümnele bakalaureuseõppe üliõpilasele üheks õppeaastaks (ä 20 000 krooni).

Taotluste vastuvõtt lõpeb 16. oktoobril kl 16.
Info ja taotluse ankeetid: www.erkf.ee.

Sügispäevad rõhuvad tudengi vaimsusele

16.–22. oktoobrini toimub Tartu traditsiooniline festival «Tartu sügispäevad 2006», mis toob tudengilinna nädalajagu huvitavaid kultuuri-, meelelahutus- ja spordiüritusi.

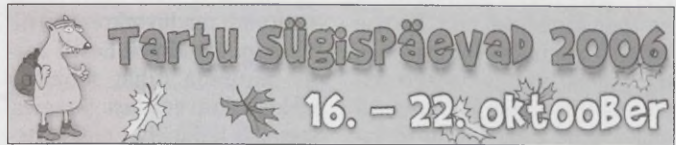
Seekordsed sügispäevad pööravad erilist tähelepanu tudengi vaimsusele. Isetegemisrõõmu, aktiivsust ja argirutiinist väljamurdmist on festivali põhilised märksõnad. Sügispäevad on see aeg, kui

igaüks võiks teha oma argielu väikese pausi ning kogu hingest nooruslikkust ja tudengiks olemist nautida.

Tule osale sügispäevadel ja tunnet iga rakukesega valla- tut vabadustunnet ja isetegemisrõõmu, mis tudengiaastate juurde kuuluvad.

Loe pikemalt järgmise nädala UT vahelehest ja vaata lisa www.studentdays.ee.

Sügispäevade korraldajad

«OOOFILMIÕHTUOOO»

Filmiõhtute sari «OoofilmiõhtuooO» toimub loengukursuse «Piibel õhtumaise kultuuri alustekstina» raames, kuid filme on keemiaringsi oodatud vaatama ka teised huvilised.

12. oktoobril linastub Andrei Tarkovski «Ohverdus», kuu järgmistel neljapäevadel on Tengiz Abuladze «Patukahetus» ja Krzysztof Kieslowski «Sinine».

KAITSMISED

13. oktoobril kl 14.15 kaitseb **Härmel Nestra** Liivi 2-405 doktoritööd «Iteratively defined transfinite trace semantics and program slicing with respect to them» («Iteratiivselt defineeritud transfiinitised jälitussemantikad ja programmisitsemimine nende suhtes») *doctor philosophiae* (informaatika) kraadi saamiseks. Juhendaja dots Varmo Vene. Oponentid prof Helmut Seidl (Müncheni Tehnikaülikool) ja van-tead Tarmo Uustalu (TTÜ).

13. oktoobril kl 10.15 kaitseb **Anneli Kährik** TÜ nõukogu saalis doktoritööd «Socio-spatial residential segregation in post-socialist cities: the case of Tallinn, Estonia» («Sotsiaalruumiline elukohapõhine segregatsioon postsotsialistlikes linnades Tallinna näitel»). Juhendajad dots Jussi S. Jauhiainen ja van-tead Tiit Tammaru. Oponent prof Paul White (Sheffieldi Ülikool, Suurbritannia).

16. oktoobril kaitsevad usu-teaduskonnas Ülikooli 18-307 magistritöid:

- kl 16.15 **Riina Ruut** «Rõivamotiiv Bingeni Hildegardi visioonitrioloogias» («The Motif of Clothing in the Visionary Trilogy of Hildegard of Bingen»). Juhendaja mag Marju Lepajõe. Oponentid mag Meelis Friedenthal ja mag Marek Tamm (TLÜ);
- kl 17.30 **Tuuli Klaas** «Canterbury Anselmi palvekogumik Orationes sive meditationes: enesetundmine palves» («Orationes sive meditationes by Anselm of Canterbury: Self-knowledge in Prayer»). Juhendaja mag Marju Lepajõe. Oponentid prof Tõnu Lehtsaar ja mag Eduard Parhomenko.

17. oktoobril kl 15.15 kaitseb **Kaspar Lind** luridicumis Näituse 20-212 magistritööd «Käibemaks kui üldine tarbimismaks ning selle rakendamine sisendkäibemaksu mahaarvamise kaudu» («Value added tax as a general tax on consumption and its application through the deduction of input value added tax»). Juhendaja dr iur dots Lasse Lehis. Oponent LLM Erki Uustalu.

18. oktoobril kl 16.15 kaitseb **Helen Kömmus** kirjanduse ja rahvaluule osakonnas Ülikooli 18-228 magistritööd «Meloodia varieerimine Cyrillus Kreegi 1921. aastal salvestatud rahvokaraalides». Juhendaja prof Jaan Ross. Oponentid Urve Lippus (Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia) ja lektor Mart Jaanson, MA.

18. oktoobril kl 12.30 kaitseb **Eva Keerov** Narva mnt 4-B202 magistritööd «Päritoluriigi maine

kasutusvõimalused Saksamaal Eesti mõõbleksportööride näitel». Juhendaja Ele Reiljan, PhD. Oponentid EMÜ majandus- ja sotsiaalinstituudi õppedirektor Tiit Ohvri ja doktorant Dorel Tamm.

18. oktoobril kl 11 kaitseb **Pille Pruulmann-Vengerfeldt** TÜ nõukogu saalis doktoritööd «Information technology users and uses within the different layers of the information environment in Estonia» («Infotehnoloogia kasutajad ja kasutusviisid Eesti infokeskkonna eri kihtides»). Juhendaja prof Peeter Vihalemm. Oponent prof Nicholas W. Jankowski (Nijmegeni Ülikool).

KONTSERT

Aulas

XI rahvusvaheline Tartu vanamuusika festival

6. oktoobril kl 19 kontsert «*Forse che, si forse che no...*». Esineb Frottola ja itaalia vararenessansi muusika ansambel Collinnetto (Itaalia, Šveits).

7. oktoobril kl 19 Lähis-Ida muusika kontsert. Esinevad Ahmad al Khatib (Palestina) – ud David Kuckhermann (Saksamaa) – traditsioonilised löökpillid.

8. oktoobril kl 19 kontsert «Tundmatu Reini harfimängija iidne pärand». Muusikat 10.–11. sajandi käsikirjades, esineb ansambel Sequentia (Pariis/Köln/Kopenhaagen).

13. oktoobril kl 18 hõimukontsert.

Ajaloo muuseumis

11. oktoobril kl 18 esineb kammeransambel Multicamerata Poolast.

LOENGUD

13. oktoobril kl 12.15–13.45 peab Võru linnapea Ivi Eenmaa Tiigi 78-236 Eesti avaliku halduse kursusel loengu «Kohalik omavalitsus». Kõik huvilised on oodatud! Info: Merje Pors, tel 521 2892.

18. oktoobril kl 14.15 algab arvutiteaduse instituudis TÜ visionääride loengusari. Esimese ettekande teeb Linnar Viik, kes räägib riigi arengu olulistest tehnoloogiatega. Loengusari toimub projekti «Infotehnoloogiaalase hariduse tagamine Tüs ja Tartu kutsehariduskeskuses» raames. Info: tel 737 5425, kairit.ahman@ut.ee.

TEADE

11. oktoobril kl 16.15 peab Ken Kalling õpetatud Eesti Seltsi ettekandekoosolekul Lossi 3-406 ettekande «Kutsekojad sõjaeelses Eestis». Info: Kadi Kass, tel 5569 0948.

Vastajaid: 151
Uus küsimus:
Kas toetad rektori
poliitikasse siirdumist?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ suure medaliga au-tasustati emeritiiprof **Jaak Kangilaskit**. Endine prorektor Jaak Kangilaski pälvis kauaaegse pühendunud ja tulemusliku töö eest ka üli-kooli aukirja.

TÜ aumärgi pälvis pika-ajalise kohusetundliku töö eest õendusteaduse osakonna juhatajana ning silmapaistvalt heade töötulemuste eest ma-gistriõppe ja õendusteaduse arendamisel arstiteaduskonna lektor **Ilme Aro**.

TÜ aumärgiga tunnustati tubli töö eest aula perenai-sena haldusosakonna endist töötajat **Marta Pihlamäed**.

TÜ aumärgi ja tänukir-ja pälvis 75. sünnipäeval väga hea töö eest bioloogia-geograafiategaduskonna emeritiiprof **Eino Krall**.

Aumärgi ja tänukirja sai pikaajalise ja kohusetundliku töö eest haldusosakonna en-dine töötaja **Henn Aim**.

TÜ väikese medali ja tänu-kirjaga tunnustati praktika juhendite väljatöötamise, pe-dagoogilise praktika süsteemi käivitamise ja kauaaegse hea töö eest õpetajate seminari endist praktikakorralduse spetsialisti **Ludmilla Solot**, pikaajalise ja kohusetundli-ku töö eest haldusosakonna endisi töötajaid **Evi Tellin-gut**, **Valve Pallavit** ja **Aavo Tohyret**.

TÜ tänukirja said kauaaeg-se pühendunud ja tulemusli-ku töö eest ajaloo muuseumi endine direktor **Ela-Heigi Martis** ning kauaegse ja kohusetundliku töö eest hal-dusosakonna endine töötaja **Ilda Toll**.

Tarmo Areda kait-ses doktoriväitekirja

28. septembril kaitses TÜ Klii-nikumi neurokirurgia arst-resi-dent Tarmo Areda doktoritöö «Kassilõhna tekitatud ärevuse mehhanismide käitumuslik ja neurogeneetiline uurimus närilistel».

Tarmo Areda sõnul oli töö eesmärk leida uusi molekulaarseid sihtmärke ärevus-häirete raviks, kuna senistel ravimitel on olulisi kõrval-toimeid ning kõrge väärkasu-tamise risk.

Katseloomade ärevuse teki-tamiseks kasutati kassilõhna. Seejärel hinnati ekspositsioo-niaegseid ja -järgseid ärevust peegeldavaid käitumispara-meetreid ning geeniekspres-siooni muutusi ärevusega seotud ajuosades. Edasisteks uuringuteks valiti välja kolm seni ärevusega seostamata geeni.

Töö juhendajad on prof Toomas Asser, prof Alar Karis ja vanemteadur Sulev Kõks, oponent dots Atso Raasmaja Helsingi Ülikoolist.

Tarmo Aredale anti filosoofiadoktori kraad neuroteadus-te erialal.

Tarmo Areda.

ARVAMUS

Metsaülikooli osavõtjad vaatasid Eesti tulevikule ausalt otsa

Liina Kanger
õigusteaduse 1. a magistrant

Augustis toimus Käärikul omapärane ülikool – viie-päevane seminar «Metsa-ülikool 2006». Sotsiaaltea-dlased, avaliku elu tegelased, üliõpilased ja väliseestla-sed arutlesid teemal «Eesti 2007–2027».

Ürituse taga seisavad teotah-telised Mare ja Rein Taagepera ning sihtasutus Metsaülikool. Lektorid olid Mall Hellam, Allar Jõks, Jaak Kangilaski, Toivo Klaar, Marju Lauristin, Indrek Neivelt, Vello Pettai, Ivi Proos, Ilmar Raag, Artur Taevere, Erik Terk, Toomas Trapido ja Aidi Vallik.

Loodusesse kogunenud mõtlejate eesmärk oli kõnel-da Eestis valitsevatest probleemidest ehk optimismi sisendades – väljakutsetest. Tekkinud arutlusõhustik ku-junes armutult avameelseks, ühiskonnakriitiliseks. Kuid just tänu sellele salgamatule lähenemisele suudeti silme ette tuua Eesti arengu head ja vead. Ka tasakaal eri põlvkon-dade, elualade ja positsioo-niga inimeste vahel lõi aluse laiahaardeliseks ning asjali-kuks probleemikäsitluseks.

Eesti aastani 2027

Metsaülikoolis õpetatav eriala oli «Eesti, kuhu poole sammud aastani 2027?».

Tuleviku-uurijate sõnul määravad Eesti kaugema tuleviku maailmas toimuvad muutused majanduslikest loo-duslike, demograafilistest poliitilisteni. Neid tuleb meil vähemal või rohkemal määral vältimatuks pidada. Oluline on, et läheksime neile vastu teatud valvsusega. Ühiskonna jätkusuutlikku toimimist ei taga üksnes majandusedu.

Innukad metsatudengid tõdesid, et hästi toimiva demokraatliku riigi loomuli-kuks osaks ja tingimuseks on mitmeparteisüsteem ja vaba ajakirjandus. Paraku on mõle-mad Eestis muret tekitaval järjel. Esiteks paistab silma

Metsaülikooli auditorium asendas eestlasele omase lammutava kriitika edasiviivate, just iseenesele esitatavate nõudmistega.

ANTON KLINK

Ajakirjandus peab ärgitama lugejaskonda kestvale kahekõnele võimalolijatega, rahvuslik kool ja ülikool aga ette valmistama dialoogivõimelist lugejaskonda.

erakondade platvormitus, lühiajalistele otsustele suun-dunud «kvartalidemokraatia», parteid on muutunud justkui valitsemis- ja konsultatsiooni-firmadeks turul. Teiseks ei või leppida rahvusringhäälingu politiseerimise katsetega.

Kodanikuks olemine

Metsaülikoolis leiti, et täna-se demokraatliku riigi tõsise-mad väljakutsed saavad algu-se teemast, mis on igapähega märksa otsesemas puutes, kui sõandame endale tunnistada. See on küsimus kodanikuks olemisest. Peaaegu alati on lahendamatu näivates olu-kordades murdepunkti toomi-se üks ots pistetud just kõige väiksemate inimeste pihku. Demokraatliku riigikorraldu-ma alustaladeks on ju *demos* (rahvas kr k) valitsemistahe

ja väärtussüsteem – see, mida on Euroopas tuntud antiigist alates. Kas ei leia me end praegu aga olukorrast, kus ei rahvas ega esindajad oska oma ülla demokraatiaga toime tulla? Nimelt ei ole rahvas harjunud vastama, kui ühiskond teda kõnetab. Ühiskonnas tegelik arutlus puudub: lakkamatu valimis-võitlus suretab reformid, katsudes tähelepanu suunata probleemidelt pseudoprobleemidele. Lähiajast on tuua valusad näited erakondade rahastamise kontrollimatu-sest, tervisekaitse ja sisejulge-oleku küündimatusest, millest lihtsalt ei taheta avalikult rääkida. Oma diskussioonitu-ses oleme jõudnud uutmoodi vaikiva ajastu algusesse. Ja kui Euroopa meid kuulab, kas meil on üldse midagi öelda?

Otsuste tegemisse tuleks kaasata ja ära kuulata koda-nikke – see on Eesti arengu-võimelisuse ning muutusteks valmisoleku üks trumpe, oli keskne järeldus.

Metsaülikooli auditorium näitas ette uut ja edasiviivat suhtumist: võimet äratada end üles tavalisest eestlasele omasest lammutavast krii-tikahoost ja asendada see edasiviiva, just iseenesele nõudmiste esitamisega.

Nii nähti ka võimust võõran-dumise ühe lahendusena koda-nikuühenduste ja sotsiaaltea-dlaste pürgimist arvamusiidri kohale, et sel teel edendada suhtlust poliitikutega.

Metsaülikooli eksamiküsi-mus oli: «Mis on Eesti uus suur eesmärk pärast ELi ja NATO liikmeks saamist?».

Hinde «A» saab vastuse

eest: suur eesti kodanikuühis-kond, sest eestlaste tänane püüdlus võiks seisneda kaasa-va, mitte pelgalt omandisuh-teid reguleeriva ühiskonnani jõudmises. Selline ühiskond on toimivate sotsiaalse kont-rolli mehhanismidega ja sot-siaalselt haritud.

Eesti uus eesmärk

Konsensusühiskonna poo-le teel olles tõusetub eriti tugevasti vajadus kodaniku-hariduse järele. Vajame aja-kirjandust, mis ärgitab luge-jaskonda kestvale kahekõnele võimalolijatega, samas peavad rahvuslik kool ja ülikool ette valmistama dialoogivõimelise lugejaskonna. Olukord, kus aastast langed koolist välja tuhandeid lapsi, peegeldab, et lastevanematele on kodulae-nu tagasimaksmine tähtsam kui küsimus «Kuidas sul täna koolis läks?». Et harimatust toetav ellusuhtumine ei ku-juneks homse demokraatia näoks, tuleb raatsida investe-rida õpetuse parandamis-se, õpilastele tugisüsteemide rajamisse, õpetajakutse maine tõstmisse ja inimestevaheli-se sidususe (taas)loomisse. Haridusele tehtavate kulude osakaalu võiks Metsaülikooli rahva arvates siduda SKP-ga.

Niisiis, ravida tuleb eeskätt mõttelaadi. Eesti tervenemine algab külast. Meie sotsiaal-ne kapital on kasutamata. Initsiatiivikus on jäetud jõude.

Nii nagu Metsaülikooli lektorid on võtnud oma mis-siooniks ühiskonnas arutlusi algatada ning selle kaudu demokraatia mõistest sisusta-da, muutus mätral mõnulev kuulajaskond salaja nende ustavaks teenriks. Nad võtsid nõuks üleskutset järgida, andes vaikimisi töötuse va-jalikul hetkel kõvasti kaasa rääkida. Kodanikkond tundis end suurena!

Roheluse rüpes peetud Metsülikooli omapära oli, et tumedatoomilises olevikus ei kadunud hetkekski usk sooja ning kutsuvasse tulevikku.

Vt ka: www.metsaylikool.ee.

TÜ nõukogu arutas struktuurimuudatusi

Kadri Bank

Ülikooli nõukogu otsustas 29. septembri istungil struk-tuuri korrastamisega põhi-seisukohtades edasi minna ja järgida praegust ajakava.

Rector Jaak Aaviksoo sõnul oli nõukogu otsuse projekti eelnõu avaldamine 8. sep-tembri UTs mõneti provoka-tiivne eesmärk, et käivituks struktuuriteemaline diskus-sioon. «Tundub, et kivi vette viskamine on oma ülesande täitnud. Isegi sellisel määral, et mõned allüksused on selles küsimuses algatanud rahvusli-ku meediadiskussiooni,» ütles rektor. (Ajakirjanduses on arutluse all olnud Pärnu kolledži võimalik liitmine majandusteaduskonnaga – toim.)

Rector soovis jätta lahti-seks, kas muudatuste norm-dokumendid jõustuvad just 1. jaanuaril 2007, nagu samuti UTs kirjas oli. «See ei olnud teadlik provokatsioon, siin on

oma loogika ja usk, et midagi on 1. jaanuariks võimalik ära teha,» lisas ta.

Nõukogu liikmed tõstatasid mitmeid küsimusi, mis eelkõige puudutasid suurte instituutide õigusi ja kohustusi.

Prof Risto Tammelo märkis, et teaduskond hakkab koos-nema instituutidest, millele pannakse teadus-arendusasu-tuse funktsioon, kuid ei anta vastavaid õigusi.

Rectori sõnul tähendaks teadus-arendusasutuse staa-tus seda, et ülikooli tasandil ei tehtaks enam strateegilisi teaduse juhtimise otsuseid.

Rahvusülikooli roll

Prof Margit Sutrop ütles, et Tartu Ülikooli Euroopa üli-koolidega võrreldes ei tohiks unustada oma rahvusülikooli rolli ja kohustust säilitada erialasid, mida õpetatakse kõikidel astmetel ainult Tartu Ülikoolis.

Ta avaldas lootust, et suurtes instituutides säi-

livad erinevad erialad. «Vastasel juhul me lihtsalt sulgeksime rahvusele vaja-likud erialad.»

«Olen nõus, et paljudel eri-aladel on vaja kriitilist massi suurendada, et olla teadus-maastikul efektiivsed raha-tootjad,» ütles prof Sutrop. Samas leidis ta, et siiani on struktuurimuutuste kavanda-misel teaduskondade eripära-sid liiga vähe arvestatud.

Korrastamise põhimõtted

Rectori sõnul ei ole vaja paljusid küsimusi otsustada tsentraalselt, kuid selgeks tuleb teha põhiprintsiibid.

Põhiseisukohtadena nime-tas ta allüksuste konsolidee-rumist instituutide tasemel ja instituutide funktsioo-nide laiendamist. Teadus-valdkonna tasemel toimuks suurte arendusprojektide ja strateegiliste arenguka-vade koordineerimine ning täiendavaid funktsioone delegeeritaks ainult piisava

konsensususe olemasolul nõu-kogus.

Rector pani hääletusele, kas põhiseisukohtades ja ajakava-ga, mis on leidnud heakskiidu ülikooli valitsuses, tuleks struktuuri korrastamisega jätkata. Nõukogu hääletas ettepaneku poolt.

Nõukogus otsustati, et enne 17. oktoobri valitsuse nõupidamist saavad kokku valdkondade komisjonid ning vaatavad läbi teaduskondade nõukogude ettepanekud. Pärast arutelu valitsuses esita-vad valdkondlikud komisjonid valdkondade kaste ülesehituse põhivariandid oktoobrikuu nõukogule.

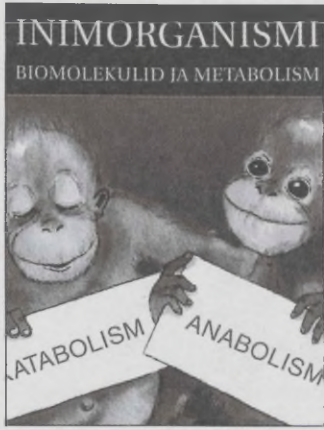
Eile hommikuse seisuga pidi administratsioonidirek-tor Mihkel Pärnoja esitama instituutide tegevust puuduta-vad regulatsioonidokumendid rektoraadile eile õhtuks.

Loe UT toimetuse ja kol-leegiumi struktuuri kor-rastamise ümarlauda: www.ajaleht.ut.ee.

Uus raamat

Arstiteaduskonna biokeemia instituudi väljaande «Inim-organismi biomolekulid ja metabolism» autorid on instituudi juhataja prof Mihkel Zilmer, Ello Karelson, Tiit Viialemm, Aune Rehema ja Kersti Zilmer.

Autorite sõnul on raama-tu ülesehitus originaalne ja uuenduslik, selle põhiees-märk on aidata arendada biokeemilisi-meditasiinilist mõtlemist.

UT KÜSIB

Mis toimub Viljandi kultuurikolmapäevadel?

Vastab TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia lavakunstide osakonna assistent Raido Mägi.

Järgmisel kultuurikolmapäeval 18. oktoobril kell 18 tuleb esitusele ühe vilistlase etendus ja ühe diplomandi seade.

Kord kuus toimuva kolledži kolmapäeva nimelise üritusega alustasime juba viis aastat tagasi. Seoses kooli nime muutmisega Viljandi Kultuuriakadeemiaks pidime ka üritusele uue nime panema. Leidsime, et sobiv oleks just kultuurikolmapäev.

Idee selliseid õhtuid korraldada pakkusin välja mina, kuna tundsin toona, et tudengitel on vähe väljundit oma loomingule. Et meie lavakunstide osakonna üliõpilased saaksid suurema kogemuse oma tulevases töökeskkonnas, tundusid sellised üritused hädavajalikud.

Asja eestvedajad on tudengid ise, mina ainult komplekteerin ja vastutan. Siinkohal tahan tänada kõiki kaasatud tuden-

geid, eriti valguskujundajaid.

Etendused on taotluslikult väga erinevad, kuna proovin õhtuid vaheldusrikkalt sisustada. Töid on igasuguseid, aeg-ajalt osalevad ka külalis-esinejad.

Õhtuid lõpetavale jämmile oodatakse kõiki – ka neid, kel tantsimisega tõsisemat kokkupuudet pole olnud. Piisab sellest, kui käed-jalad liiguvad ning on soov avastada uusi tundeid ja neid endast välja voolata lasta.

Igaüks, kes soovib liikuda, häälitseada, kuulata või tegeleda mitte millegagi, olgu kohal. Mingeid lisatingimusi ei ole. Improvisatsioon on iga kord erinev, vahel on meil elavat muusikat ja vahel vaikus.

Kui kõik läheb hästi, on jaanuüritusele oodata välismaist sooloetendust, kuid nimesid ei saa praegu veel avaldada.

Sel aastal toimuvad üritused veel 15. novembril ja 13. detsembril.

Tantsukunsti 4. a üliõpilase Silver Elvesti tantsuetendus «Värnik» kultuurikolmapäeval TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias 27. septembril.

URMAS VOLMER

Kultuuriakadeemia õppejõud pälvis preemia

President Arnold Rüütel andis 5. oktoobril Vabariigi Presidendi kultuurirahastu sihtasutuse hariduspreemia Viljandi kultuuriakadeemia õppejõule ja C. R. Jakobsoni gümnaasiumi kunstõpetajale Rein Grünbachile (pildil).

20 000-kroonise preemia määramise selgituses on kirjutatud, et aastate jooksul on Grünbach olnud karismaatiline kunstiajaloo õpetaja ligi 5000 õpilasele. 1964. aastast õpetajana ametis oleva Grünbachi õpilastel töötab tänaseks üle 50 arhitektina Eestis või välismaal.

Sellest õppeaastast töötab Grünbach põhikohaga kultuuriakadeemias ja loeb inšenerigraafikat nii teatrikunsti

visuaaltehnoloogia kui ka rahvusliku ehituse eriala üliõpilastele.

Presidendi hariduspreemia on mõeldud haridusalal väljapaistvaid tulemusi saavutanutele.

Vene-Baltimaade konverents Narva kolledžis

Narva kolledž korraldab 20.–22. oktoobrini rahvusvahelise konverentsi «Etnilised ettekujutused ja stereotüübid – kus on piir? Vene-Baltimaade kultuuri-devahelised kontaktid».

Konverentsil arutletakse piiriäärsete kultuuride vastastikuse mõju üle ning vaadeldakse teisest rahvast ettekujutuste kujundamise protsessi läbi ajaloo, kirjanduse ning folkloori.

Konverentsi peakorraldaja, maailma ja vene kirjanduse

lektori Jelena Nõmme sõnul on temaatika eriti aktuaalne praegu, kus etniline ja kultuuriline tolerantsus Eestis vajab toetust. «Võimalus arutleda mitmekultuurilise ühiskonna üle annab võimaluse nüüdisaegseid probleeme objektiivselt vaadelda.»

Konverentsil osalevad Eesti, Venemaa, Soome, Saksamaa, Šveitsi, Prantsusmaa, Ameerika ja Valgevene teadlased.

Konverentsil osalemine on tasuta. Vaata ka: www.narva.ut.ee/conference.

Mart Ustav: «Loomine uue majandusharu»

Meelis Burget

Loodava ravimiarenduskuse üks algatajatest prof Mart Ustav leiab, et Eestis saab tippteadust teha ainult erinevate organisatsioonide koostöös.

Prof Mart Ustav, millised on ravimiarenduskeskuse eesmärgid?

Meie kaugem eesmärk peaks olema Eestis sisuliselt uue majandusharu loomine. Farmaatsiatööstuseks seda nimetada oleks vist liialdus, aga kindlasti on tegu farmaatsiatööstusega tihedalt seotud intellektuaalomandi loomisega.

Millal keskus tööd alustab?

Siis, kui ta valmis on. 2010. aastaks peaks infrastruktuur tegevuse alustamiseks olemas olema.

Kust leitakse vajalik raha?

Praegu algab projekti ettevalmistamine, mida toetavad selle algatajad. Seejärel peame saama põhimõttelise heakskiidu vabariigi valitsuselt ja toetuse struktuurifondidelt. Teisiti sellist keskust püsti panna ei ole võimalik. Edasi peame protsessi kaasama biotehnoloogia- ja farmaatsiafirmad. See on suur ettevalmistav töö, mille järel ravimiarenduskeskus toimiks kui *private-public partnership* tüüpi üksus. Seal toimuks nii avalik-õiguslik uurimistöö, arendustegevus kui ka intellektuaalomandi kaitsmine, määratlemine ja kommertsialiseerimine ühes kompleksis.

Juba alguses peaksid tegevusest osa võtma firmad ja investorid. Seega oleks kasutuses nii eraraha kui ka avalik-õiguslik raha ja võidakse nii teadus, äri kui ka ravimite kasutajad.

Olete ajakirjanduses öelnud, et keskuses saab tööd ligi 400 teadlast. Kust need inimesed leitakse?

Ega me asja tühja koha peale tee.

Tehnoloogiainstituut, molekulaar- ja rakubioloogia instituut ning arstiteaduskonna ja sotsiaalteaduskonna vastavad uurimisrühmad moodustasid aasta tagasi ELI rahataotluse projekti, mille nimi on BIOMEMORA.

Selles biomeditsiini arendamise projekti osales kokku 260 teaduskraadiga inimest. Meile eraldati projekti läbi viimiseks 58 miljonit krooni teadusaparatuuri muretsemiseks. Seega alustati osa struktureerivat koostööd juba paar aastat tagasi.

Järgmine samm on selle koosluse laiendamine – lisanduksid keemikud, sest ilma keemilise disaini, analüüsi ja sünteesisita ei ole võimalik ravimeid arendada. Samuti peaksid juurde tulema füüsikud ja nanotehnoloogid.

Ilmselt saaksime juba praegu Tartu Ülikooli, Eesti Maaülikooli ja Eesti Biokeskuse kooslusest kokku umbes 350 inimest, kes tegutsevad ravimiarenduses.

Kas on plaanis teadlasi ka mujalt kutsuda?

Kui arvestada seda, et toimub küllaltki intensiivne doktorite koolitamine ja ettevalmistamine, siis 2010. aastaks, mil

Tehnoloogiainstituudi direktori professor Mart Ustavi sõnul ei suudeta omaette nokitsedes väga suurt panust teadusesse anda.

OVE MAIDLA

RAVIMIAREN- DUS- KESKUS

- 4. oktoobril sõlmisid TÜ, EMÜ ja EBK koostöölepe ravimiarenduskeskuse loomiseks.
- Keskuses hakkab töötama vähemalt 400 teadlast.

Kas võib nimetada TÜ jaoks mõne eriti olulise või uue valdkonna, mille-ga tegelema hakatakse?

Kõik ravimiarendusprogrammid tulevad uued, sest siiani tegutsevad kõik rühmad omavahel tegevust koordineerimata. Tegeletakse erinevate etappidega: haigust põhjustavate geenide identifitseerimise, haiguste mehhanismide välja selgitamise, geeniproductide funktsiooni identifitseerimise, geenidefektide mõju ja organismi normaalse funktsioneerimise taastamise uurimisega.

Kõigi ravimiarenduse etappide ühtsesse väärtuste loomise ahelasse koondamine moodustab oluliselt suurema perspektiivi kogu teadustegevusele. Siiani seda pole olnud, kuna iga uurimisrühm töötab oma probleemi kallal, mis võib küll olla teiste rühmade tegevusega seotud, kuid omavahel rõhutatakse rohkem erisusi kui ühiseid huvisid.

Seega peaks eriti oluline olema koostöö?

Olen seisukohal, et jõud peab ühendama. Kõigis keskuse käivitavates ravimiarendusprogrammides, milles inimesed vabatahtlikult osalevad, peaksid firmad ja uurimisrühmad koostööd tegema. Kogu tegevus olgu hästi finantseeritud, ühendatud ja tulemustele suunatud, et olla mingilgi määral konkurentsivõimeline muu arenenud maailma teadusega.

Me võime teha siin Eestis

täiesti teisejärgulist teadust, aga kui me ei kontsentreeri olemasolevat intellektuaalset ressursi, siis kõrgele tasemele jõuda on suhteliselt raske.

Projektis osalevad Tartu Ülikool, Eesti Maaülikool ja Eesti Biokeskus. Kas mõni organisatsioon on veel huvi tundnud?

Ilmselt on vara veel teiste teadusasutuste või haiglate osavõttu oodata.

Minuga on ühendust võtnud rida firmade esindajaid, investoreid ja ajakirjanikke ning meil on toimunud väga huvitavaid diskussioone.

Kuidas on keskuse loomisse suhtutud?

Ravimiarenduskeskuse loomise idee on siiani kõik inimesed heaks kiitnud, sest saadaks aru, et kui me tahame midagi ära teha, siis ainus võimalus on koondada teadus mingisse organisatsiooni, millel on väljund majandusse.

Lihtsalt niisama omaette väikeste töörühmadena nokitsedes ei suudeta olulist panust teadusesse ja majandusse anda.

Me võime küll jätkata teaduse tegemist väikestes sõltumatutes uurimisrühmades, kuid nii jätkates ei saa luua tulemust, millel oleks mõju Eesti majandusele või väljund tippteadusesse.

Ravimiarenduskeskuse moodustamine looks minu veendumuse kohaselt sellised võimalused, millest me siiani unistadagi ei saanud.

UUDISED

Professor Issakovi juubelinäitus

Teisipäeval avati TÜ Raamatu-kogu kolmandal korrusel emeriitprofessor Sergei Issakovi 75. sünnipäevale pühendatud näitus.

Sergei Issakov lõpetas 1954. aastal TRÜ vene filoloogia ning asus tööle vene kirjanduse kateedrisse. 1993. aastal sai Issakovist slaavi filoloogia õppetooli erakorraline professor ning 1997. aastal emeriitprofessor.

Issakov on Vene uurimiskeskuse juhatuses esimees ja teaduslik juhendaja. Ta on uurinud vene kultuuriühingute tegevust ning Eestis ilmuva vene kirjanduse ja Vene kirjaniike loomingut.

Juubelinäitus jääb avatuks 30. oktoobrini.

Niina Aasmäe kait-ses doktoritööd

28. septembril kaitses eesti ja soome-ugri keeleteaduse osakonna lektor ja erakorraline teadur Niina Aasmäe doktori-väitekirja «Stress and quantity in Erzya» («Rõhk ja kestus ersa keeles»).

Uurimus analüüsib rõhu määramise ja vokaalide kestuse varieerumist ersa põhimurretes. Töös on järeldatud, et ersa murded pole prosoodiliselt ühtsed.

Aasmäe sõnul jagunesid murded rõhuajastuse ja silbiajastuse domineerimistendentsiga tüüpideks. «Esimeses kaldub rõhk püsima sõna ja vokaali kestuse seosel. Teise tüübi puhul ei ole rõhu ja vokaali kestuse vahel olulist seost. Rõhulisuse efekt on nõrk ning rütmilise jala tunnused ei põhine rõhu ja vokaali kestusel,» selgitas Aasmäe.

Väitekirjas nenditi, et rõhu koha muutmine toimus sagedamini kordusvastustes, st, et kõneleja muutis keelendist edastatavat emotsionaalset või pragmaatilist suhtumist.

Töö juhendaja on prof Jaan Ross ja oponent prof Natalia D. Svetozarova (Peterburi Riiklik Ülikool).

Niina Aasmäele anti filosoofiadoktori kraad uurali keelte erialal.

Näitus «Raamat vajab kaitset»

18. oktoobril kell 15 avatakse TÜ Raamatukogus näitus «Raamat vajab kaitset».

Säilitus- ja hooldusteenistuse varahoidja Kersti Jalasi sõnul on näitus vajalik eelkõige raamatu kaitsmise ja säilitusprobleemide teadvustamiseks. «Eksponeerime näitusel erinevatel põhjustel kannatada saanud raamatuid ja tutvustame raamatutohtrite ehk desinfektorite ja kaitjate tööd.»

Jalasi lisas, et Tü Raamatukogus on paljude inimeste tööks hoida ja kaitsta raamatut.

Näitus jääb avatuks 19. novembrini.

ÖNNITLEME

Professor Anne Lill –
duodecim lustra

Oktoobri iididel täitub 60 eluaastat klassikalise filoloogia professoril Anne Lillil.

Anne Lill lõpetas 1970 ülikooli eesti filoloogina, lisaspetsiaalsusega klassikalises filoloogias. Viimast tuli sel ajal õppida individuaalprogrammi järgi (juhendajaiks eelkõige Richard Kleis ja Lalla Gross), sest tudengite vastuvõtt erialale oli lõpetatud juba 1949.

Kandidaadikraadi kaitses Anne Lill 1987 Tartus ladina- ja kreeka keelsete tüvede esinemisest eestikeelses erialaterminoloogias. Tema meelesteebaks on siiski olnud kreeka tragöödia. Selle tunnustajaks on 2004 ilmunud «Tragöödialeksikon» ning valmiv artiklitekogu. Uurimusi on ilmunud aga teistelgi teemadel (klassikalise kultuuri osa Eesti ajaloos, klassikalise filoloogia ajalugu, vanakreeka eetika ja poliitika, rooma lüürika jm), lisaks hulk tõlkeid (nt Apuleiuse «Metamorfoosid» ning Aristotelese «Nikomachose eetika»), aga ka õppevahendeid ning ladinakeelseid originaaltekste muusikateostele.

Tartu Ülikoolis töötab Anne Lill 1978. aastast, alates 1992 on ta klassikalise filoloogia korraline professor.

Anne Lille elutööks võib julgesti nimetada klassikalise filoloogia eriala taastamist TUs 1990 ning õppetooli

ülesehitamist ja arendamist. Nüüdseks on 1991. a vastu võetud esimesele lennule järgnenud tudengite vastuvõtt üle aasta. Kaitsstud on kaks doktoritööd ning 14 teadusmagistritööd. Erialased suhted on loodud maailma paljude ülikoolidega, korraldatakse konverentse ning avaldatakse rohkesti uurimusi.

Sõnaga: viimase kolme lustrum'iga on täiele elujõule aidatud eriala, mis seob meid kõige otsesemalt Euroopa kultuuritraditsiooni lätetega. Klassikalisel filoloogial kui distsipliinil on Tartus olnud kolm olulist alusepanijat: 1802 koos ülikooli taasavamisega Karl Morgenstern, 1919 maailma esimeses eestikeelses ülikoolis Pärtel Haliste ning 1990 Anne Lill. See on väärikas positsioon. *Cura ut valeas.*

Kolleegid ja õpilased

PROFESSORITE KLUBIS

24. oktoobril kell 17 jätkub TÜ kohviku puhvetiruumis arutelu võimekuse ja intelligentsuse teemal, seekord esinevad professorid Inge Unt ja Jaan Mikk.

DOTSENTIDE JA TEADURITE KLUBIS

26. oktoobril kl 17 toimub Raekoja saalis kohtumine linnapea Laine Jänesega teemal: «Eripõlvkonnad heade mõtete linnas». Info: tel 748 3513, 5554 4213.

AJALOO MUUSEUMIS

19. oktoobril kell 16.15 kõneleb prof Airi Värnik ajaloo muuseumi populaarteaduslike teeõhtute sarjas «Huvi-tavat teadusest ja elust» teemal «Suitsiidi sotsiaalsed aspektid».

Ettekanne keskendub enesetappude põhjustele, riskirühmadele ning enesetappusid soodustavatele teguritele.

ÖNNITLEME

70

Ilmar Muug, tehnovõrkude peaspetsialist – 18. oktoober

65

Ivar-Olavi Vaasa, inimese füsioloogia vanemassistent – 19. oktoober

60

Anne Lill, klassikalise filoloogia professor – 15. oktoober
Oleg Kangur, meresüstee-
mide osakonna insener – 17. oktoober

55

Lilia Külv, erialaraamatukogu-
de peaspetsialist – 19. oktoober

45

Erki Aavik, kalabioloogia ja
kalanduse osakonna koordi-
naator – 15. oktoober
Rein Tihamets, ehitustööline –
19. oktoober

30

Tiina Viin, hotellimajanduse
lektor – 13. oktoober
Ruslan Trochynskyi, heliteh-
nik-assistent – 19. oktoober

25

Ago Siiner, tehnoloogiainsti-
tuudi spetsialist – 16. oktoober

ÖNNITLEME

Ilmar Muug 70

18. oktoobril tähistab oma 70. sünnipäeva abivalmis ja laialdaste erialateadmistega suurepärase kolleeg Ilmar Muug. Ta on töötanud *alma mater* is järjepidevalt alates 1. novembrist 1993, algul peamehaanikuna ning alates 2003. a suvest haldusosakonna tehnovõrkude ja elektripaigaldiste talituse tehnovõrkude peaspetsialistina.

Ülikooli hoonete parendamisega on Ilmar Muug aga seotud juba varasemast ajast. Aastatel 1987–1991 töötas ta ehitusettevõtte Inrestaurator Tartu osakonna juhatajana ja tegi tellijapoolset ehitusjärelevalvet Poola ehitusfirma Budimexi restaureerimistöödele Tartu ja Tartu Ülikooli hoonete juures. Tema järelevalve all olnud objektide hulka kuulusid ajaloo muuseum, peahoones asunud Sophoklese kohvik, Jaani kirik jpt hooned.

Ülikooli tööle asudes sai Ilmar Muugi peamiseks ülesandeks hoonete tehnosüsteemide korrasoleku eest hoolitsemine. Tänu tema uue-
dusmeelest kantud otsivale vaimule ja kohusetundlikule tööle on ülikooli hoonestu tarbeks välja arendatud 10 gaasiküttel lokaalkatlamaja. Samuti on renoveeritud ja ehitatud 24 kaugkütte soojussõlme, oluliselt uuendatud vee- ja kanalisatsioonitorusid ning kasutusele võetud säästlikke sanitaartehtnilisi seadmeid. Tuleb veel ära märkida tema eriline panus ülikoolivälise

rahaliste vahendite kaasamis-
sel tänapäevaste soojussõlme-
de rajamiseks.

Ilmari otsesel eestvedamisel on sisse viidud hoonete tänapäevane ning adekvaatne energia- ja veekulu arvestus. Tema töö on andnud suure panuse ülikooli hoonete mikroliima parendamisel, tehnosüsteemide töökindlamaks muutmisel ja energiaressurside kokkuhoiul.

Ilmar Muugi tööpanust on tunnustatud TÜ aumärgiga.

Hea Ilmar! Soovime Sulle õnne ja tervist juubeli puhul! Oma tööpanusega ülikooli igapäevase laitmatu tegutsemise tagamisel oled Sa kindlasti eeskujuks kõigile haldus- ja tugistruktuuri töötajatele. Loodame, et vaatamata soliidsele eale jätkub Sul püssirohtu ja pealehakkamist edaspidisekski!

Kolleegid haldusdirektori
vastutusalt

DOMUS DORPATENSISE STIPENDIUM

Teaduse ja Kultuuri Sihtasutus Domus Dorpatensis kuulatab välja stipendiumikonkursi

Domus Dorpatensis stipendiumile

Stipendiumiprogrammi eesmärk on toetada ja tunnustada kodanikualgatust ning kohaliku elu edendamist. Stipendium on mõeldud isikule, kes oma tegevusega on oluliselt kaasa aidanud kogukonna üldisele arengule ja/või silma paistnud kogukonna jaoks olulise saavutusega. Stipendiumi suurus on 15 000 krooni.

Kandideerida saavad kõik Eesti Vabariigi alalised elanikud. Esitada võib nii iseennast kui ka teisi sobilikke kandidaate.

Taotlemiseks tuleb saata SA-le Domus Dorpatensis kas postiga või meiliga:

- vabas vormis kirjutatud stipendiumiavaldus,
- kandidaadi *curriculum vitae*,
- põhjendus taotlusele koos kandidaadi saavutuste mõju kirjeldusega ning soovitatavate kontaktidega.

Taotluste esitamise tähtaeg on **1. november**. Hilinenud taotlusi ei arvestata. Stipendiumi eraldamise otsus tehakse avalikuks kodanikupäeval 26. novembril.

Lisainfo:
SA Domus Dorpatensis
Raekoja plats 1/Ülikooli 7
Tartu 51003
E-mail: dorpatensis@dorpatensis.ee
Tel: 7 331 345
Faks: 7 331 340

VISIONÄÄRIDE LOENGUSARI

18. oktoobril kl 14.15 algab arvutiteaduse instituudis TÜ visionääride loengusari. Esimese ettekanne teeb Linnar Viik, kes räägib riigi arenguks olulistest tehnoloogiatest. Loengusari toimub projekti «Infotehnoloogialase hariduse tagamine TUs ja Tartu kutsehariduskeskuses» raames. Info: tel 737 5425, kairit.ahman@ut.ee

«OOOFILMIÕHTUOOO»

Filmiõhtute sari «Ooofilmiõhtuooo» näitab 19. oktoobri õhtul Tengiz Abuladze filmi «Patukahetsus», mille juhatab kl 16.15 sisse loeng piibli lugudest kujutatavas kunstis (Pille Valk).

Kuu viimasel neljapäeval saab näha Krzysztof Kieslowski linatööst «Sinine», millele eelneb loeng piiblist klassikalise muusika allikana.

Filmiõhtud toimuvad neljapäeviti keemiaringis kl 18.15.

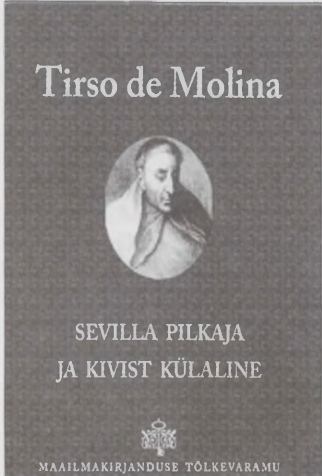
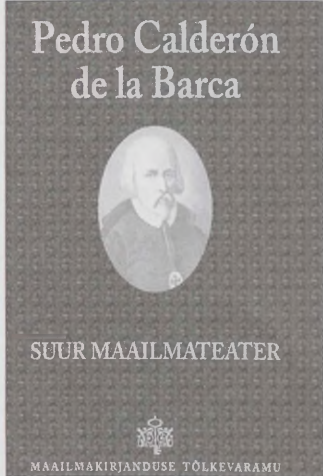
«Maailmakirjanduse
tõlkevaramu» raamatud

18. oktoobril kell 18 esitletakse keeltemaja (Ülikooli 17) allkorruse fuajee-auditooriumis TÜ Kirjastuse kaht hiljutist «Maailmakirjanduse tõlkevaramu» sarja üllitist.

Pedro Calderón de la Barca autosakramentaalist «Suur maailmateater» ja Tirso de

Molina draamast «Sevilla pilkaja ja kivist külaline» kõneleb mõlema teose tõlkija, professor ja luuletaja Jüri Talvet.

Katkendeid kummastki suurteosest loevad Lembit Petersoni juhatusel ja kaastegevusel Theatrumi ja Vanemuise noored näitlejad.

Akadeemia nr 10

Rudolf Bultmann – «Jeesus Kristus ja mütoloogia», tõlkinud Jaan Lahe.

Friedrich Parrot (TÜ prof ja rektor) – «Rännak Kahheetiasse», tõlkinud Heino Pedusaar.

Ott Kurs (TÜ prof) – «Saks-laste saatusest Krimmis».

Jan Foitzik – «Kesk-Ida-Euroopa 1953–1956: Destaliniseerimise sotsiaalne taust ja poliitiline kontekst», tõlkinud Tü doktorant Kairit Kaur.

Heinrich Heine – «Poeetilise Muusika Noorkõutsi Seltis», tõlkinud Ain Kaalep.

Eric Hilgendorf – «Biokaristusõigus – uus distsipliin?: Mõtteid inimbiotehnikast ja selle karistusõiguslikest piirjoontest ektogeneesi näitel», tõlkinud Astri Schönfelder.

Vahur Laiapea (TÜ magistrant) – «Meditiin ja kurtide iseolemine».

Arvustus – Jüri Ant (TÜ

emeritprof) – «EKP ajaloo uuest esitusest». Olev Liivik. «Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee aparaat 1945–1953». Tü Kirjastus, 2006. 209 lk.

Henri Poincaré – «Viimased mõtted. III», tõlkinud Tü emeritprof Maido Rahula.

KAITSMISED

19. oktoobril kl 10.15 kaitseb **Dago Antov** Tü nõukogu saalis doktoritööd «Road user perception towards road safety in Estonia» («Eesti liiklejate hoiakud liiklusohutuse suhtes»). Juhendajad prof Siim Sõõt (Illinoisi Ülikool, USA) ja prof Tõnu Oja. Oponent prof Christer Hydén (Lundi Ülikool, Rootsi).

24. oktoobril kl 14.15 kaitseb **Kanni Labi** Tü nõukogu saalis doktoritööd «Eesti regilaulude verbisemantika». Juhendaja dots Heinike Heinsoo. Oponent prof Helena Sulkala (Oulu Ülikool).

LOENGUD

17. oktoobril kl 14.15–15.45 peab Soome Lõuna-Karjala Polütehnikumi füsioteraapia õppejõud Eija Tyyskä Lai 37 füsioteraapia seminariruumis avaliku loengu «Physiotherapy practice and education in Finland». Kõik huvilised on oodatud! Info: Kadri Noorvee, tel 737 5379.

TEADE

TÜ Raamatukogu müüb 18. ja 19. oktoobril kell 10–17 raamatukogule mittevajalikke raamatuid. Müük toimub fuajees trepi all. Hinnad on väga soodsad!

18. oktoobril kl 18 räägib Tü Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse jututares Terje Lõbu teemal «Millist hariduspoliitikat tehti Võrumaa koolis esimese Eesti Vabariigi

ajal». Kõik huvilised on oodatud! Keskus asub Toomemäel vanas anatoomikumis (Lossi 38). Lisa-info: Mari Mets, tel 737 5422.

20. oktoobril kl 12.15 toimub Jakobi 5-302 kohtumine kreeka-
rooma maadluse maailmameistri Heiki Nabi ja tema treeneri Henn Põllustega. Kõik huvilised on oodatud! Info: Sille Vadi, tel 737 5363, sille.vadi@ut.ee.

KONTSERT

Aulas

13. oktoobril kl 18 hõimukontsert. Tasuta.

18. oktoobril kl 19 esineb festivalil «Klaver 2006» Kalle Randalu (60).
Kavas Schumanni ja Brahmsi loomingut.

Vanemuise kontserdimajas
16. oktoobril kl 15 Vanemuise kontserdimajas sarjas «Noored klassikas» esinevad Georg Otsa nim Tallinna Muusikakooli orkester ja Tallinna Muusikakeskkooli orkester, dirigent Risto Joost.
Kavas Bizet', Griegi, Schönbergi, Mozarti, Pärdi, Šostakovitši ja Mosolovi loomingut.
20. oktoobril kl 20 sarjas «RainbowJazz2006» esineb Freddy Cole Quartet (USA) (Freddy Cole – vokaal, klaver, Gerald Byrd – kitarr, Elias Bailey – kontrabass (esmakordselt Eestis!) ja Curtis boyd – trummid).

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3000
Trükk: Greif OÜ

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Kadri Bank
Toimetaja Meelis Burget
Küljendaja Priit Kivisoo
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa

Tartu, Lutsu 5 (III k)
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
http://www.ajaleht.ut.ee
Postiaadress: Ülikooli 18, Tartu 50090

Tudengipäevade meelespea – kuidas vaimu välja puhata

Eli Lilles
üliskooli kultuuriklubi

Kui üliõpilastel palutaks suures auditoriumis käega märku anda, paljud neist on tudengipäevadest kuulnud või lausa ise üritustel osalenud, siis tõenäoliselt tõuseks kätemeri.

Aega töö ja kooli vahel jagades ei pruugi lustlikust tudenglikkusest enam palju alles olla, kuid just tudengipäevade ajal saab argiritiini väikese pausi teha ja korda saata midagi, milleks tavaliselt aega ei jätku või mis lihtsalt tundub tudenglik.

Tudengipäevade projektijuhi Kunnar Karu sõnul pakub mitmekülgne programm garanteeritud kvaliteediga üritusi: «Festivalil on tagatud mitmed unustamatud elamused nii hommikusele kui ka pealelõunasele ajale, öhtu ja öötundide sisustamisest rääkimata». Karu arvab, et see just ongi tudengivaimsus, kui sõpradega julgelt uusi asju proovida, üheskoos üritusi ja parimat seltskonda nautida ning pärast läbielatud meenutada.

Järgnevalt tasuks tudengipäevade põhilised paragrahvid üle korrata.

- 1. peatükk**
Tudengipäevad – hingsoojendav sissejuhatus
Tudengipäevad on festival, mil kogu linn kihab. Seda teavad vahest kõik. Avamisel tekib justkui iseenestest sõnulseletamatu meeleolu ja vaimupuhkust toov nädal võib alata. Seekord on peole kraadi võrra pidulikkust lisatud – tudenginädalale annab avalöögi kontsert peahoone aulas, kus esinevad Laura Põldvere, Lembit Saarsalu ja Olav Ehala.
- 2. peatükk**
Tudengipäevade ajal ei maga keegi
Avatuut kõlab teisipäeval juba pool seitse ning siis ei ole enam aega teki ja padja jaoks. Nii mõnigi tartlane on sügiseti kukekiremise peale ärganud

Tudengibänd 2005. aasta sügispäevadelt. MARIA LAANELEPP

- 3. peatükk**
Pillilugusid ja muinasjutte
Tudengielu on kirev – kelle jaoks tähendab see meeleuid ettevõtmisi, kelle jaoks ema-vanaema kaasa pakitud toiduga kogu ühika söötmist. Tudenglikkust ja tudengile iseloomulikku maneerit on raske laulu sisse panna või viisijupis kirjeldada. Ometi on

- 4. peatükk**
Nobedate näppude ring
TÜ rektoril Jaak Aaviksool on tudengite kootud sall talve hakul varnast võtta, kuid EMÜ rektor Alar Karis peab veel palja kurguga ringi lippama. Vilkad tudengid koovad temalegi oma salli, nii et tule ja sõrmitse oma read sallimustris.
- 5. peatükk**
Millal sina viimati muuseumis käisid?
Sel aastal hakkavad kogu Vanemuise tänav ning kesklinn öö varjus kulturielu elama. Just nüüd ongi sinu võimalus nautida sumedat sügisõhtut ja külastada paiku,

kuhu iga päev ei jõua. Põnevad väljapanekud, esinejad, loengud, tarkuseterad ning eriline sügispäevade *performance* on vaid mõned märksõnad, miks oma sammud kunstide ööl muuseumide poole seada.

- 6. peatükk**
Tudengid on kiired, osavad ja nutikad
Kuna klubid ja pubid pakuvad laia ja mitmekesist programmi, siis tasub ka kolmapäeval toimuv sügispäevade ÖÖ klubi üle vaadata. Sobib kõikidele linlastele, kuid mõeldud eelkõige tudengitele, kes tahavad mõõtu võtta kiiruses, osavuses ning nutikuses.

- 7. peatükk**
Lähme sõidame!
Bambusest on rebased vahest kuulnud legendaarseid lugusid, kuid oma silmaga pole seda mõni aasta nähtud. Bambuse *come back*’il saabub see hetk, kus kõige gruuvimad sõidumasinad kummidesse kihutavad. Seekord on rajale lisatud ka väike hüppekas ekstreemsuse suurendamiseks. Hobujõude ei loeta ja juhilube ei arvestata.

- 8. peatükk**
Tegelikult oleme loomult head
Ideedest, kuidas midagi head ja ilusat korda saata, puudust ei ole. Lodjakoda jätkab traditsiooniks kujunenud Emajõe kallaste koristamist ja kultuuriklubi eestvedamisel minnakse appi Tartu kodutute loomade varjupaigale. Isegi Villem aitab kaasa – ta lubas doonoripäeval kollast verd andma minna, kõikidele koertele, kellel peaks vaja olema. Saite kõik paragrahvid kõikide lõigetega kenasti selgeks? Tore, praktikum on kavas 16.–22. oktoobrini. Romantilise tulemängu saatel võivad kõik osalejad pühapäeva öhtul oma kogemusi jagada.

Sügispäevad toovad vallatut tudengivaimsusust

Tule osale Tartu sügispäevadel. Tunnet iga rakukesega vallatut vabadustunnet ja isetegemisrõõmu, mis tudengiaastate juurde kuulub. Sügispäevad on see aeg, mil igaüks võiks teha oma argiritiini väikese pausi ning kogu hingest noorust ja tudengiks olemist nautida. Meeleolukal festivalinädalal toimub palju kultuuri- ja meelelahutus-sündmusi, mis pakuvad võimalust vaim välja puhata ja pulbitsevast tudengivaimsusest osa saada.

Sügispäevadel saad olla aktiivne ja entusiastlik ning teha pööraseid asju, mida igapäevase kooli- ja tööelu kõrvalt ehk ei jõua. Ühele nädalale on kontsentreeritud kultuuri ja sporti, meelelahutust ja uusi teadmisi, romantikat hingele ja adrenaliini vaimule.

Tule ja nautime koos elu parimat aega – tudengiaastaid!

Villem
Tartu tudengipäevade maskott

Kultuuri ja kunsti erilises vormis

Taimi Sild
üliskooli kultuuriklubi

Kunstide öö on kõike muud kui tavaline. Iga tudeng ja linnaelanik saab teha mõnusa kultuurilise jalutuskäigu Vanemuise tänavas, kus muuseumid öhtusel ajal eriprogrammi pakuvad.

Tartlane või Tartusse õppima asunud noor ei satu ilmselt väga sageli muuseume külastama, pigem käivad sellistes kohtades turistid. Kuid muuseumid on väga põnevad ja kunstide ööl pakutakse kõike muuseumis leiduvat kontsentreeritud kujul.

Sel aastal on teatriaastale kohaselt avatud Vanemuise tänava kultuuriasutused – zooloogia-, geoloogia- ja kirjandusmuuseum ning kunsti- ja kirjandusmaja. Igas asutuses on lisaväärtuseks erinevate noortekollektiivide, lauljate, kirjanike, muusikute ja tantsijate etteasted. Teatriaastale on pühendatud ka kohtumine Ain Mäeotsaga Va-

nemuise väikeses majas, samas kohas tutvustab Hillar Palamets 19. sajandi tudengitraditsioone.

Erinevalt varasematest aastatest on kunstide öö sellel aastal kahes osas – Vanemuise tänavas ja kesklinnas. Kui teatris on kahe vaatuse vahel vaheaeg, siis meie pakume vaheaegsaks *performance*’it. Esimene osa on ehk veidi akadeemilisem, intellektuaalsem ja kirevam ning teine osa kulgeb mõnusa jätkuna pubides ja klubides, kus saab muusika saatel tantsu lüüa. Kunstide öö sobib sügisesse imehästi, sest Tartu on ja jääb õppivate noorte linnaks, kus just sügisest suve alguseni käib vilgas toimetamine. See on hea võimalus oma mõtteid pingelise kooli- või tööpäeva järel veidi tuulutada ning kunsti nautida.

Leia see aeg, et oma tähtsate tegemiste juurest sügisõhtusesse Tartu südalinna tulla, sest just sinu jaoks on avatud muuseumid ning pubides ja klubides mängivad muusikud.

Bambus on tagasi!

Elen Jalak
üliskooli kultuuriklubi

Kõik insenerihingega meist-rimehed võivad pärast pikka ootamist kergendunult ohata ja rebased uudishimust kõrvu kikitada – Bambus on tõesti tagasi!

Legendaarne isemeisterdatud sõidukite võistlus Bambus kujuneb kindlasti üheks sügispäevade tõmbenumbriks. Sügispäevade projektijuhi Kunnar Karu sõnul ei ole Tartu tudengi leidlikkuse tipuks bakalaureusetöö kirjutamine hindele A ega ka 8 AP aine läbimine naerul näoga, vaid üks korralik bambusesõiduk. “Ainult tudeng tuleb selle peale, et konstrueerida puidust Hummer või kuusepuuga treiler, mis liigub edasi ölle jõul. Kes teine paneks piknikulauale rattad alla või tuleks lendavate näärivanadena rallit sõitma?” kiidab Karu tudengi piiritut fantaasiat.

Laupäeval, 21. oktoobril kihutavad tudengivaimsusest

kantud masinad mööda Vanemuise tänava valgustatud rada bambusesse. Ka sinul on veel võimalus valmis meisterdada oma unelmate liikursõiduk, et rallirajal startida. Ja loomulikult peab seda pöörast vaatemängu igaüks oma silmaga nägema, seetõttu paigaldatakse raja kõrvale nii tribüünid kui ka ekraanid, et pealtvaatajad võimalikult hea ülevaate saaksid.

Tudengite seiklusrada Raekoja platsil on järjekordne superüritus tudengile, kelle tagumik on liiga hinnaline, et seda kuldada diivanil istudes ja televiisorit vaadates. Kui tavaliselt on seiklusrajal määravaks kiirus, osavus ja jõud, siis tudengipäevade ajal lisandub sellele omaette kiiks – tükike vaimsus. Osalejad peavad enne rajale startimist otsustama, millised asjad etteantud valiku hulgast rajale kaasa võtta. Närvikõdi jagub nii osalejale kui ka pealtvaatajale, sest igaüks ei suuda adrenaliinimõllus seikleva tudengi tiitli vääriline olla!

TUDENG JA TUDENGIPÄEVAD

- Tudengid on olnud ikka teistmoodi, omapärased ning veidi kiiksuga. See annab aga julguse olla vaba, ületada piire ning iseennast – avastada endas uus ning seni varjus olnud mina.
- Tudengil on ideid on nagu Tartu tudengipäevade maskotil Villemil – lendamisest roomamiseni, kargamisest istumiseni. Tudeng ei karda proovida uut ja segast, ta nõuab kohe ja ikka ja jälle *action*’it.
- Tudengipäevade ajal hingab kogu Tartu justkui ühes rütmis ja dirigendiks on tudengivaimsus. Sa ei saa seda katsuda ega näha, kuid sa tunned selle olemasolu.
- Tudengivaimsus avaldub igas tudengi liigutuses – toidu-poes ja söögikohas ISICuga vehkides, bussiga jäne-st sõites ja end vahvale tudengitrallamile kirja pannes.
- Tudengielu – see on ülikool ning Tartu linn, ühikaelu, elu-aegsed sõbrad, magamata ööd ja lustakad ning vahel ka nutused päevad.

A cartoon illustration of a grey wolf-like character. It has a large head, small ears, and a wide, toothy grin. It is wearing a brown hat with a band, brown boots, and a brown belt. It is holding a large, dark brown sack over its shoulder. The character is standing on a small patch of ground.

www.studentdays.ee

kl 9.40	Tudengiinfo , Tartu FM 101,2 MHz, tasuta
kl 15	Noored klassikas , Vanemuise kontserdimaja, 50.-
kl 15	Tartu FaiM: tudengieri , Tartu FM 101,2 MHz, tasuta
kl 18	MÄLUKAS , Ülikooli Kohvik, tasuta
kl 18	Kontsert «Tulevikumuuseumi hää!», Eesti Rahva Muuseum, tasuta
kl 19 ja 21	Film «Takeshid» , Sadamateater, 60.-/ISIC 30.-
kl 21	TARTU SÜGISPÄEVAD 2006 AVAKONTSERT – muusitseerivad Laura Põldvere, Lembit Saarsalu ja Olav Ehala, TÜ ph aula, 40.-/ISIC 25.-
kl 22	Karaokefinaal «Sellest saab meie sügis» , Püssirohukelder, 25.-
kl 23.30	Taize palvus , Pauluse kirik, tasuta

kl 6.30–8	AVATUUS – virgutav hommikuvõimlemine, Tartu ühiselamu, tasuta
kl 8.15	BUSSORIENTEERUMINE – hommikune seikluslinnaliinibussidega, algus Tartu Kaubamaja kõrval, tasuta
kl 9.40	Tudengiinfo , Tartu FM 101,2 MHz, tasuta
kl 11–15	Doonoripäev , Raatuse ühiselamu fuajee, tasuta
kl 15	Tartu fAIm: tudengieri , Tartu FM 101,2 MHz, tasuta
kl 17.30	Astronoomialoeng , Tartu Tähetorn, tasuta
kl 18	Debatt «Kas Venemaa peaks saama ELi liikmeks?» Trahter Labürint, Vanemuise 21a, tasuta
kl 18	Kammime mõnuga Sassi , Püssirohukelder, tasuta
kl 19	Etendus «Tühirand» , Sadamateater, 120.-/ISIC 72.-
kl 19	Tudengite karaoke ja tantsupidu , Tartu Rokiklubi, tasuta
kl 19	SAS arteluohtu «Minu soovil, isa käsul» , Agape Vaksali 11-44, tasuta
kl 19.15–21	D-kohvik , Roosi 1, tasuta
kl 20	Rollimäng ÜRS , Noortekeskus Urg, Pargi 8, tasuta
kl 20	TUDENGIBÄND – külalisesineja Nikns Suns, Tartu Üliõpilasmaja, 60.-/ISIC 40.-
kl 22	TUDENGIBÄND 2006 AFTERPARTY – esinevad Tudengibänd 2006 võitja ja publiku lemmik, Club Tallinn, 50.-/ISIC 25.-/naistele südaööni tasuta

kl 9.40	Tuengiinfo , Tartu FM 101,2 MHz, tasuta
kl 12–16	TÖÖTUBA – KOOME REKTORILE SALLI , TÜ raamatukogu, tasuta
kl 13–14	Veepallilalahing Tartu vs Tallinn , Aura Veekeskus 40.-/ISIC 30.-/pealtvaatajatele rõdul tasuta
kl 14	Emajõe kallaste koristamine , Lodjakoda, Ujula 98 tasuta
kl 15	Tartu FaiM: tudengieri , Tartu FM 101,2 MHz, tasuta
kl 15	Noortekeskus on lahe , Küüni tänav, tasuta
kl 16.30	Nohikute klubi , Anne noortekeskus, Uus 56, tasuta
kl 18	KUNSTIDE ÖÖ , Vanemuise tänava kultuuriasutused ja keslinna pubid, tasuta
kl 18	Küsimusvõistlus , Tartu Keskkonnahariduse Keskus tasuta

kl 22	Ürituste sari Massive Attack, Sadamateater, 85.-/ISIC 60.-
kl 22	Esinevad Alen Veziko ja Priit Sootla, Cafe Shakespear, tasuta
kl 23	Cream, Club Illusion, 100.-/ISIC ja Family 50.-
kl 23	Ursula uue plaadi esitus, Püssirohukelder, 50.-/ISIC 35.-

kl 9.40	Tuengiinfo , Tartu FM 101,2 MHz, tasuta
kl 11–15	LÕBUS SÜGISAEROBIKA – treenerid Kirsti Kuhlmaier, Rika Varul, Kristiina Noor, Reene Mägi, Tartu spordiklubi, tasuta
kl 14	TUDENGITE SEIKLUSRADA – selgub kõige kiiremini, kes on Tartu ülikooli tudeng, tasuta
kl 15	RainbowJazz 2006 noortekonkurss , Vanemuise kontserdimaja, 50.-
kl 15	Rocky Horror Picture Larp Show , Noortekeskus ÜRO, Pargi 8, eelregistreerimisega
kl 18 ja 20	Kinobussi ja Sleepwalkersi Lodjakino , Kaarsilla, tasuta, juures, 50.-/ISIC 40.-
kl 19	Jazz lessons , Lutsu teatrimaja, 85.-/ISIC ja flaieriga 70.-
kl 19	Tartu Faim: Bambuse-eri , Tartu FM 101,2 MHz, tasuta
kl 20	Rollimäng Urus , Noortekeskus ÜRO, Pargi 8, tasuta
kl 20	BAMBUS – taas on kavas isemeisterdatud sõidukite võistlus, Tartu Kaubamaja kõrval, tasuta
kl 22	Ansambel Chikn Band , Ristiisa Pubi, tasuta
kl 20	Grunge Spectral , Tartu Rokiklubi, 75.-/ISIC ja klubikaardiga 50.-
kl 22	Esineb Raen Väikene , Cafe Shakespeare, tasuta
kl 22	Staarid baaris , Atlantis, 125.-/ISIC ja öökaardiga 110.-
kl 22	Tallinn Express , Club Tallinn, 75.- /ISIC ja klubikaardiga 60.- /naistele esimene tund tasuta
kl 22	Duo Henno Soode ja Madis Arvisto , Lokaal Suudle, tasuta
kl 22	Jüri Homenja , Big Ben Pub, tasuta
kl 22	Kõrtsipalavik , Püssirohukelder, 35.-
kl 22	Junglehunt & BAMBUSE AFTERPARTY , Pattaya, 80.-;100.-/ISIC 50.-
kl 23	Groove Agents & LÕBUS SÜGISAEROBIKA – AFTERPARTY , Club Illusion, 100.-/ISIC ja Family 50.-

kl 9.40	Tuengiinfo , Tartu FM 101,2 MHz, tasuta
kl 12–16	HEAKORRAPÄEV KODUTUTE LOOMADE VARJU PAIGAS , eribuss väljub kl 11.45 Vanemuise alumiises parklast, tasuta
kl 13	Pühapäeva lastekas , Püssirohukelder, 20.-
kl 15	Perepäev «Hõimurahva tuba» , Eesti Rahva Muuseum, tasuta
kl 17 ja 19	Film «Takeshid» , Sadamateater, 60.-/ISIC 30.-
kl 21	TULEMÄNG EMAJÕEL – esinevad Kaido Reivel torupillil ja ansambel Zetod, Kaarsilla juures, tasuta
kl 21	Õöd on siin mustad! , Püssirohukelder, tasuta

* Ülikooli kultuuriklubi jätab endale õiguse teha ajakavas muudatusi

Loomisel on tarkvara-tehnoloogia professor

Liina Jürgen
avalikkussuhete peaspetsialist

24. oktoobril sõlmib ülikool Hansapangaga koostöölepingu tarkvaratehnoloogia professuuri loomise kohta.

Hansapank toetab professuuri loomist kolme aasta jooksul 6 miljoni krooniga. See on esimene eraettevõtte täismahus toetatav professor Eestis.

Professuuri loomise eesmärk on luua Tartu Ülikooli kõrgetasemel tarkvaratehnoloogia õppe- ja teadustööga tegelev teadusrühm, mis valmistab ette IT-tippspetsia-

liste kogu Baltikumi jaoks. Lähimate aastatega peaks Tartu Ülikoolist kujunema juhtiv tarkvaraarendusealast haridust pakkuv ülikool, mis tagab arvutiteaduse kõrgetasemel spetsialistide järelkasvu kogu regioonis.

Loengud ja praktikumid pannakse ka veebi, et soodustada nende täiendusõpet, kes ei õpi ülikoolis.

Rahvusvaheline konkurss tarkvaratehnoloogia professori ametikoha täitmiseks kuulutatakse välja 1. detsembril ning uus professor peaks tööle asuma 1. septembrist 2007.

Psühholoogia osakonnal tulevad vilistlaspäevad

Meelis Burget

Psühholoogia osakond ja Eesti Psühholoogide Liit korraldavad 27.–28. oktoobriini psühholoogia osakonna lahtiste uste päeva, vilistlasõhtu ja konverentsi.

27. oktoobril kell 10.15 algavad Tiigi 78 õppehoones avatud loengud. Esinevad kliinilise psühholoogia dots Anu Aluoja, kliinilise psühholoogia lektor Kirsti Akkermann ja kliiniline psühholoog Tiina Kompus.

Kell 14.15 peab osakonna juhataja prof Jüri Allik Vanemuise õppehoone ringauditooriumis loengu «Sissejuhatas sotsiaalkultuurilisse psühholoogiasse: isiksus».

Reedese päeva lõpetab

vilistlasõhtu kell 19 ülikooli vanas kohvikus.

Laupäeval kell 10 algab uue anatoomikumi aud 105 konverents «Kas psühholoogidel on õigus?» Konverentsi avab Eesti Psühholoogide Liidu president prof Tiia Tulviste.

Ettekandeid peavad Tiina Kompus, Kristjan Kask (Leicestri Ülikool, Inglismaa), Priit Pikamäe (Riigikohus), eksperimentaalpsühholoogia lektor Kätlin Nummert, prof Talis Bachmann (õigusinstituut) ja Eesti Psühholoogide Liidu uued liikmed.

Vilistlaspäevad ja konverents on kõigile huvilistele avatud.

Info: <http://psych.ut.ee/psych/>

Konverents ettevõtlikuma regiooni suundadest

26. ja 27. oktoobril korraldab TÜ Ettevõtluskeskus rahvusvahelise konverentsi «Ettevõtlike regioonide suunas – teadmusühiskonna väljakutse ülikoolidele ja innovatsioonivõrgustikele».

Peateemad on ülikoolide ja ettevõtete koostöövõimalused, ettevõtlikkuse ja ettevõtluse arendamine regioonides, teadusprotsessid ja õppivad organisatsioonid ning tehnoloogiline ettevõtlus

ja innovatsioon.

Peakorraldaja, dotsent Tõnis Metsa sõnul on aktuaalsed võtmesõnad teadusmajandus ja selle loomine: «Ettevõtluskultuuri arendamiseks ei piisa ainult ärijuhtimise õpetamisest. Twente Ülikool Hollandis on saavutanud «etevõtliku ülikooli» kontseptsiooni elluviimisel järgimiseväärse praktika».

Info: tel 737 6362, tonis.mets@mtk.ut.ee.

Õigusteaduskonna direktor Peep Pruks (vasakul) ja dekaan prof Kalle Merusk näitavad õigusteadlaste päevadeks valminud ajakirja Juridica International uut numbrit. VARJE SOOTAK

Juristid arutavad Tartus õigusreformi

Varje Sootak

Täna lõpevad Tartus XXIX Eesti õigusteadlaste päevad 15. aastat õigusreformi Eestis».

Dekaan prof Kalle Meruski sõnul on ülikooli õigus- ja sotsiaalteadlased andnud väga suure panuse erinevate õigusvaldkondade õigusloomesse ja reformidesse. «Meie õppejõud on olnud samuti seaduste väljatöötamise töörühmade juhid,» lisas prof Merusk.

Ta märkis, et kaks päeva Tartus annavad mitmesugustes valdkondades töötavatele juristidele hea võimaluse ühiste probleemide üle mõtteid vahetada ja lahendusi leida.

Plenaaristung

Eilsel plenaaristungil «Kahe ilma vahel. Seaduse sünd» kõneles advokaadibüroo Raidla ja Partnerid vandeadvokaat Jüri Raidla teemal «Õigusreformide algus: seaduste sõjast põhiseaduseni». Auvergne'i Ülikooli prof Marie-Elisabeth Baudoini ettekanne oli konstitutsiooniõiguse kohast demokratiseerimisprotsessis.

Ajakirjade Juridica ja Juridica International peatoimetaja prof Paul Varul käitles uut eraõigust – miks just selline ja mis saab edasi?

Dots Hannes Veinla vaatles arenguprojektide keskkonnas mõju: majandus versus keskkond. Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika asekancleri Martin Hirvoja teema oli «Majanduskaristusõiguse ajakohastamine Eestis – põhilised ja rõhuasetused».

Seejärel algas töö eraõiguse, avaliku õiguse ja karistusõiguse sektiioonides.

Täna lõppistungil aulas osalevad peale praeguse justiitsministri Rein Langi ka eksjustiitsministrid Jüri Raidla, Kaido Kama, Paul Varul, Märt Rask, Ken-Marti Vaher.

Eraõiguse sektiiooni juhataja prof Paul Varuli sõnul on sektiionis seekord arutluse all eelkõige võlaõiguse, perekonnaõiguse ja pärimisõiguse probleemid.

Sektiioonides

«Tsiiviilõiguse valdkonnas on keskseks seadustikuks viiest osaseadusest koosnev tsiiviilseadustik. Kõigi nende osaseaduste (tsiviilseadustiku üldosa seadus, asjaõigusseadus, perekonnaseadus, pärimisseadus ja võlaõigusseadus) väljatöötamisel on osalenud õigusteaduskonna õppejõud.» Prof Varul märkis, et sama kehtib teistegi eraõiguse kuuluvate valdkondade kohta. «Ka äriseadustik, rahvusvahelise eraõiguse seadus ning intellektuaalse omandi seadused on koostatud õigusteaduskonna õppejõudude aktiivsel osavõtul.»

Tsiiviilõiguse sektiiooni juhataja prof Kalle Meruski sõnul käsitatakse regionaal- ja kohaliku omavalitsuse halduse õiguslikke probleeme. «Arutluse all on kohaliku oma-

valitsuse ja regionaalhalduse valdkonna õiguslik reguleerimine, regionaalne juhtimine, maakonnatasand jm. Seni on puudunud mitmete halduskorraldusküsimuste reguleerimiseks poliitiline tahe.»

Kokku esineb kahel päeval 15 õigusteaduse doktorit ja 8 magistrat. Välisesinejaid oli Prantsusmaalt ja Soomest. Keskkel diskussiooniteemal – Eesti õigusreformid ja nende mõju – peetakse 36 ettekannet.

Uued väljaanded

Õigusteadlaste päevadeks ilmus Juridica International. 2006 – Law as a Means of Normative Communication. Väljaanne sisaldab üle paari-kümne teadusartikli juhtivatelt õiguseksperitidelt Euroopas ja Eesti õigusteadlastelt. Kirjastus Juura esitleb võlaõigusseaduse I kommentaaritud väljaannet.

Info ja programm: www.juridica.ee/konverents. Ettekandeid Vanemuise Kontserdimajas ja aulas saab jälgida: <http://video.ut.ee>.

Seadusloomest

Karistusõiguse sektiiooni juhataja prof Jaan Sootaki sõnul on õigusloome jõudnud praegu ilmselt kolmandasse faasi, kui üldse selliseid faase on võimalik välja tuua. «Esimene oli mõistagi oma õigussüsteemi loomine ja väljumine nõukogude (pikemas tagasivaates ka vene) õigusruumist. Teine etapp oli süsteemi tööle hakkamine, sest vastuvõetud seadus peab hakkama realselt toimima. Kolmas etapp oleks ühinemine Euroopa Liidu ja selle õigusruumiga,» selgitas prof Sootak.

Ta lisas, et loomulikult katuvad need etapid osaliselt, samuti on pilt õigusharuti erinev, näiteks karistusõiguses on n-ö

Euroopa dimensioon suhteliselt tagasihoidlik, sest EL-il ei ole karistusõiguslikku pädevust.

«Viimasel ajal on hakanud kõlama ka uusi noote, mida ei saa ilmselt omaette etapiks küll nimetada, kuid mida ei tohi ka kõrvale jätta. See on tõdemus, et õigus on kultuuri osa. Iga rahvas peab endale teadvustama, mis kuulub tema rahvuskultuuri ja mis on integreerumisele minev osa tema õigusest. Jutt ei ole ainult õigus- ja teaduskeelest, vaid õiguse omapärase üldse. Ühesõnaga – õigus areneb koos riigi ja rahvaga, kuid teda ei tohi instrumentalisereida – allutada poliitilistele või majanduslikele tõmbetuultele.»

TÄNA LEHES

Intervjuu professor Enn Lustiga

LK 3

Ülikooli struktuurireformist

LK 2

Rahvusmõtte auhinna kandidaatide esitamine

LK 3

22. oktoobril 1996 algas ülikoolis Studium Generale loengusari «Vana Tartu».

UUDISED

«Bionina» tutvustab uneuringuid

Täna kell 18.15 ETVs algavas teadussaates selgitavad arstiteadlased unehäirete tekke mehhanisme ja olemust ning tutvustavad neist vabanemise võimalusi. Saab teada, kuidas unehäireid diagnoositakse ning milliseid ühiskonnaelu probleeme aitab lahendada nende ravi.

Saates esinevad kõrvakliiniku juhataja prof Mart Kull, unekeskuse arst, teadur Marliit Veldi, keskuse öde Tiina Torma, psühhiaatriakliiniku arst Tuuliki Hion jt.

Academia Gustaviana 374

25. oktoobril kell 19 algab aulal Academia Gustaviana 374. aastapäeva kontsert «Concerto delle Dame» («Daamide kontsert»).

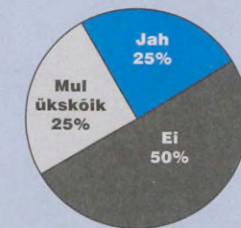
Tartu Ülikooli asutamise aastapäeval on kavas XVI saj lõpu ja XVII saj alguse Itaalia kõrgrenessansi õukonnalaule, -tantse ja -muusikat.

Muusikat esitatakse omaaegsete originaalpillide koopiatel.

Esinevad ansambel Accentus Tallinn (Marju Riisikamp – cembalino, laul; Iren Lill – cembalino, laul; Heili Meibaum – plokklöödid, rütmipillid, laul; Kati Meibaum – viiul, rütmipillid; Martin Meibaum – tšello) ja ajaloolise tantsu ansambel Saltatores Revalienses (Virve Kurbel, Karin Karpa, Kerstin Kose, Elen Ohov, Igor Beljajev, Andrus Kambre, Jevgeni Grib). Kontsert on tasuta.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas toetad rektori poliitikasse siirdumist?

Vastajaid: 318
Uus küsimus:

Kas konsortsiumid soodustaksid vabatahtlikku koostööd? Vasta: www.ajaleht.ut.ee

17. oktoobril oli sügisepäevade kavas doonoripäev Raatuse ühiselamu fuajees. Kliinikumi verekeskuse töötajate rõõmuks käis Tartu tudengipäevade maskoti Villemi eeskujul nelja tunni jooksul verd loovutamas 55 inimest. Korraldajad ootavad vähemalt sama suurt aktiivsust edaspidi.

OVE MAIDLA

STRUKTUURI REFORM

Matemaatikud ja informaatikud on *status quo*-ga rahul

Meelis Burget

Matemaatika-informaatika-teaduskonna magistrant Erkki Laaneoks küsitles oma teaduskonna üliõpilasi ning paarikümnet töötajat, et saada teada nende arvamusi struktuurimuudatuste kohta.

Laaneoks märkis, et enamik tudengeid pole kursis, mida reform endast kujutab.

Tema sõnul ei näe töötajad praeguses struktuuris konkreetseid probleeme ega plaanitavate muutuste selgeid positiivseid tagajärgi, vaid pigem negatiivseid. Valdkonna tasandil otsuste tegemise ja raha jagamise tulemusena kardetakse võimu koondumist ja väiksemate üksuste vajaduste ebapiisavat arvestamist.

«Mujal maailmas on ülikoolidel eraldi linnakud, kuid Tartus on hooned laiali ja seetõttu peaks juhtimine toimuma kohapeal.» Tema hinnangul on teaduskond praegu kompaktselt koos ja toimib hästi.

Laaneoks, kes töötab ka õppejõuna, ütles, et teaduskondadel on kujunenud oma identiteet, mis suurel valdkonnal puuduks. Tema hinnangul väheneks inimeste initsiatiiv suuremas rühmas paratamatult ja seetõttu töötavad väiksemad üksused efektiivsemalt.

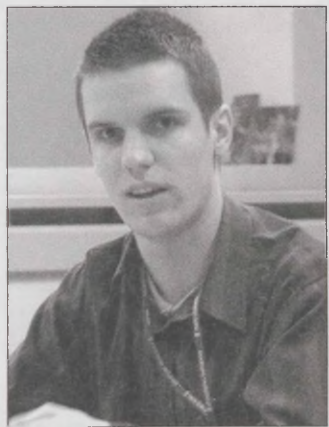
«Näiteks matemaatilise statistika instituut on väike, kuid selle väljund märkimisväärtne. Sellise toimiva instituudi lõhkumine võib väga halvasti mõjuda.»

Laaneoks arvates pole ka matemaatikute koostöö teiste erialade teadlastega probleem. «Praegu teevad näiteks statistikud koostööd bioloogide, majandus- ja arstiteadlastega. Kuidas uus struktuur koostööd parandaks?»

Laaneoks sõnul arvatakse tema teaduskonnas, et valdkondade loomine tähendaks teoreetilise teaduse hävitamist, kuna see ei anna lühemas perspektiivis otsest kasu. Tema arvates muutuks matemaatika suures valdkonnas teisi teadusi teenindavaks alaks ja kesken-duks rohkem elementaarsustele, kuid see võtaks näiteks kraadiõppurilt aja ja energia teaduse tegemiseks.

«Üldiselt oldi instituutide osas arvamusel, et ühineda võiksid rakendusmatemaatika ja puhta matemaatika instituudid, kuid arvutiteaduse ja matemaatilise statistika instituudid võiksid jääda nii, nagu on,» ütles ta.

Laaneoks sõnul peaks igale üksusele lähenema eraldi, selle asemel, et seada kriteeriume piirarvude järgi. «Üldiselt pole küll alla kümne töötajaga instituudid mõttekad ja suurus võiks olla 30 töötajat, kuid põhjendatud erandeid peaks kindlasti lubama,» lisas ta.

Erkki Laaneoks.

Vestlusringis osalenud Aija Sakova, Eda Rohula, Marju Lauristin, Halliki Harro-Loit, Margit Sutrop, Jüri Tamm.

VARJE SOOTAK

Vestlusringis arutati struktuuri

Kadri Bank

12. oktoobril toimunud UT kolleegiumi ja toimetuse korraldatud vestlusringis arutati struktuurireformi tuggevuste ja nõrkuste üle.

Osalesid eetikakeskuse ja filosoofia osakonna juhataja, TÜ nõukogu ja põhikirja komisjoni liige prof Margit Sutrop, sotsiaalse kommunikatsiooni erakorraline prof (*socialia* valdkond) ja UT kolleegiumi liige Marju Lauristin, majanduspoliitika prof, TÜ nõukogu ja põhikirjakomisjoni liige Jüri Sepp, sotsiaalteaduskonna prodekaan, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna juhataja ja UT kolleegiumi esimees dots Halliki Harro-Loit, füüsika-keemiateaduskonna erakorraline vanemteadur ja UT kolleegiumi liige emeriitprof Jüri Tamm, bioloogiaüliõpilane, TÜ nõukogu ja TÜÜE liige Eda Rohula, germaani-romaanilooloogia magistrant Aija Sakova jt.

Margit Sutrop: Struktuurireformi valmistavad ette erinevad kogud. Nõukogu peaks detsembris võtma vastu struktuurireformi otsuse. Sel kuul hakkab nõukogu arutama teaduskonna nõukogude ettepanekuid uute instituutide moodustamise kohta.

Probleem on selles, et kastikeste skeeme on hakatud joonistama enne, kui reformi põhialused on selgeks saanud. Seetõttu on ka põhikirjakomisjon tõstatanud küsi-

muse struktuuri põhimõtete, näiteks eelarve kohta, mille selgumine peaks võimaldama majanduslikku efektiivsust reformiga parandada.

Tegelikult pole tehtud veel otsust, kuidas hakatakse jaotama haridusrahaseid. Kuni see pole selgeks räägitud, ei ole kastikeste joonistamisel tegelikult mõtet, sest pole selge, kelle käes on vastutus ja raha.

Puudub analüüs

Marju Lauristin: Tuleb endale aru anda, et ülikool on organ, mille identiteet ja kogu mittemateriaalne kapital, millel kõik muu püsib, tekib aastakümnetega. Seda ehitatakse üles siin õppivate ja töötavate inimeste abil. Siin sellist tehnokraatlikku ja ebaselgete väärtustega programmi üles ehitada, eriti veel olukorras, kus juht on lahkumas, on minu meelest ülikooli tuleviku suhtes väga riskantne, kui mitte vastutustundetud.

Nii suurte muutustega peab kaasnema analüüs. See ei saa toimuda kuskil finantsosakonnas, vaid igas teaduskonnas eraldi. Iga teaduskonnapõhiline kapital, millele tegevus on üles ehitatud, pole ju mitte raha, vaid inimesed, nende motiveeritus ja intellektuaalne potentsiaal. Minule jääb mulje, et praegu reformitakse eeskätt raha nimel.

MS: Kui rektoril oleks tehtud analüüs, millest selgub, et majanduslik efektiivsus ja konkurentsivõime suurenevad, võiks sellega nõus olla. Kahtle-

mata on konkurentsivõime väga tähtis, aga TÜ ei pea mitte ainult raha pärast konkureerima, vaid peab kandma ka rahvusülikooli vastutust.

Näiteks Helsingi Ülikoolis on spetsiaalsed komisjonid aastate jooksul selliseid reforme ette valmistanud. Olen teinud ülikooli nõukogule ettepaneku moodustada spetsiaalne struktuurireformi läbiviimisega tegelev komisjon, aga siiani pole keegi soovunud seda moodustada.

Pole võimalik viia läbi mõistlikke reforme, kui pidevalt on mingi tähtaeg koormaks. Miks on meil nii kohutavalt kiire?

Eda Rohula: Minul tekib pärast kahte aastat TÜs õppimist küsimus, miks peaksin soovutama teistel noortel siia astuda. Kõigepealt pean iseenast veenma, et see TÜ on sama ülikool, kuhu ma tulin.

Noor läheb õppima sinna, kus on kindlam. TÜs ei või ette teada, mis valitud erialast saab.

ML: Vajame ka noori õppejõude. TÜ eeliseks on alati olnud stabiilsus, traditsioonid ja tugevalt juurdunud struktuur. Kui seda lõhkuma hakatakse, ei tea noor õppejõud ette, kas see, mille pärast ta siia tulla tahaks, on ka kolme aasta pärast alles. See on väga ohtlik.

ER: Kui üksused muutuvad suureks, siis meie-tunne kaob. 3+2 õpe on loonud olukorra, kus mul on tunne, nagu oleksin kaubanduskeskuses ja ostaksin loengu. Hakkasin al-

les kolmandal aastal nägema, millega õppejõul tegelikult tuleb tegeleda. Kuidas saame astuda tulevikus nende kingadesse, kui me seda ei näe?

Konsortsiumide idee

MS: Struktuurireformi kõige positiivsem pool on ettepanek sätestada põhikirjas koostööstruktuuride ehk konsortsiumide loomine.

Seni oli interdistsiplinaarsete üksuste puhul palju probleeme. Uus ülikooli põhikiri peaks võimaldama moodustada ka erinevate struktuuriüksuste koostööd korraldavaid üksusi (eetikakeskus, doktorikoolid, teaduse tippkeskused), mis tegutsesid konsortsiumi statuudi alusel.

Interdistsiplinaarse koostöö soodustamine peakski olema struktuurireformi oluline eesmärk. Reform peaks andma tudengile paremaid võimalusi interdistsiplinaarseteks õppeks.

Aija Sakova: Kui ma olen saksa filoloogias õppinud ja tahaksin magistriõppes tegeleda võrdleva kirjandusteadusega, olen jätud suhteliselt omapäi. Koostöö eri võõrfiloloogiate ning eesti ja maailmakirjanduse vahel on nõrk. Ehk aitaks uute, vabamate struktuuride olemasolu paremale koostööle kaasa.

Halliki Harro-Loit: Ka õpetajakoolitus võiks jalad alla saada just konsortsiumide abil. Jõud on läinud muu arutelu peale ja konsortsiumide teema, mis on kõige väärtusli-

VESTLUSRING

Ajalehe veebis (www.ajaleht.ut.ee):

- vestlusringi täisversioon ja kommenteerimisvõimalus,
- struktuuriarutelu hetkeiseis teaduskondades ja valdkondades.

kum, on jäänud piisava tähelepanuta.

Jüri Sepp: See, et juht-kond esitab projekte, ei ole patt. Seda ta peabki tegema. Küsimus on selles, mida kogu ülikooli liikmeskond sellest arvab. Minu suurim pettumus kogu protsessis oli see, kui UT käivitas foorumi ja aktiivset arutelu ei järgnenud. On hea, et me seda täna arutame, sest tuleb teha tööd, et inimesed avaldaksid oma seisukohti.

ML: Tulen tagasi selle juurde, et kardinaalseid muutusi tehakse ülikoolis ajal, mil rektor on lahkumas. Kes siis kannab järjepidevat vastutust? Mis annab kindluse ülikooli töötajatele ja üliõpilastele, et uus rektor kogu protsessi teise suunda ei lükka? Ei ole sellist demokraatlikku mehhanismi, mis stabiliseeriks olukorda.

Jüri Tamm: 1997. aastal oli ettevalmistamisel suure matemaatika-loodusteaduskonna loomine, kuid projekt kukkus läbi. Mul oli tunne, et ühendamisatsete taga olid siis ja on ka praegu kellegi huvid mängus. Kaotajad on muidugi eelkõige üliõpilased.

ARVAMUS

Valdkondliku tasandi loomine ei ole möödapääsmatu

Jüri Sepp

TÜ nõukogu

ja põhikirjakomisjoni liige

Ülikooli kolmetasandilise struktuuri säilitamiseks tuleb luua võimalused konsortsiumide loomiseks.

Olen saanud ülikooli arengut tema mitmesuguste juhtorganite kaudu jälgida aastaid. Üks igikestvaid probleeme on olnud võitlus *universita*-se (loe: koostöö) eest ja «vürstiriikluse» (killustatuse) vastu. See on toimunud vahelduva eduga, kuid kui vaatame kasvõi näiteks üksikute õppekavade arvu ülikoolis, siis tundub, et pigem edutult. Ka organisatsiooni- ja personalipoliitikas ilmneb üksjagu dubleerimist. Loomulikult ei õnnestu koordineerimisküsimusi kunagi lahendada ideaalselt, kuid seniseid mehhanisme saab arendada küll.

Üheks tõsiseks suunaks on siin nelja valdkonna institu-

PROFESSOR JÜRI SEPP

Eelkõige vajab diskussiooni ja seega aega üleminek senistelt teaduskondadelt instituutide konsortsiumidele.

tsionaliseerimine, mis minu arvates tähendab nende varustamist omaette otsustus- ja vastutuskompetentsiga mõlemast võimalikust suunast – nii ülalt ülikooli kui ka alt teaduskonna poolt.

Valdkonna sissetoomisega lisandub üks juhtimistasand, mis võib ülikooli juhtimise muuta kohmakamaks. Põhi-probleem on suure (valdkondliku) ja väikese (senise) teaduskonna tööjaotus. Samas ei ole kõik teaduskonnad väikesed, näiteks AR ja FL. Väikesed on aga KK ja US, mida võiks võrdustada vastavalt medicina ja humaniora muude

instituutidega, vajaduse korral endiselt teaduskonna nime all. Seega oleks nelja juhtimistasandi vältimisvõimaluseks uute suurte teaduskondade loomine vanade suurte teaduskondade baasil. Dubleerimise mõttetusele on asjaosalised ise tähelepanu juhtinud. Valdkonnad koosneksid sarnaste funktsioonidega (suurtest) instituutidest ja (väikestest) teaduskondadest, mis mõlemad oleksid ametliku püstruktuuri madalaimaks tasandiks.

Paraku ei sobi see mudel kõigile. Kõige keerukam tundub mulle *socialia* juhtum. Seni on siin tegemist mitte

väikeste ega suurte, vaid keskmiste teaduskondadega, kes arusaadavalt võitlevad oma identiteedi (kaubamärgi) eest. Üks võimalus on siin leppimine erandina neljatasemelise struktuuriga: ülikool – valdkond – teaduskond – instituut. Muud valdkonnad oleksid kolmetasandilised – ülikool – valdkond – instituut/teaduskond. See muudab küll ülikooli struktuuri kohmakamaks, aga tõsi-asjadest mööda ei pääse.

Näen siiski siingi võimalust ühtse kolmetasandilise struktuurimudeli säilitamiseks. Selleks tuleks luua võimalus madalaima tasandi üksuste vabatahtlikuks sihtotstarbeliseks koostööks. Rektoraat räägib siinkohal konsortsiumidest. Need koostööüksused sarnaneksid senistele interdistsiplinaarsetele keskustele, kuid tegeleksid eelkõige õppetöö koordineerimisega ja asuksid valdkondades samal

tasandil neid moodustanud instituutidega.

Need üksused koosneksid seniste dekanaatide põhi-osast. Loomulikult peaksid konsortsiumid omakorda olema selges vahekorras programminõukogudega, lihtsaimal juhul olemagi ise vastavate õppekavade ühiseks nõukoguks.

Kõrvalpõikena lisan, et minu arvates võiks otse-demokraatiaga juhtorganite valimise mõttes piirduda vaid kahel tasandil, millest üks oleks kindlasti instituut. Ülikooli või valdkondliku tasandi juhtorganid võiks ehk hoopis moodustada delegerimise printsiibil instituutide jm asutuste poolt.

Saan aru, et kõik ülaltoodud mõtted ei ole teostatavad ühesuguse ajagraafikuga. Eelkõige vajab lisadiskussiooni ja seega ka aega üleminek senistelt teaduskondadelt instituutide konsortsiumitele.

Rahvusmõtte auhinna kandidaatide esitamine

Ülikool ootab 10. novembrini kandidaate TÜ Rahvusmõtte auhinnale.

Rahvusmõtte auhinnaga tunnustatakse isikuid, kes on oma loominguga silmapaistvalt edendanud Eesti rahvuslikku ja riiklikku eneseteadvust.

Kolmandat korda väljaantavale Rahvusmõtte auhinnale saavad kandidaate esitada TÜ nõukogu liikmed, teaduskondade ja asutuste nõukogud ning Eestis registreeritud juriidilised isikud. Kandidaatide nimed koos põhjendusega saata rektori nimele aadressile Ülikooli 18, 50090 Tartu või e-posti aadressile rektor@ut.ee.

Auhinna saaja otsustab kümneliikmeline komisjon eesotsas rektoriga 16. novembril. Komisjoni kuuluvad veel luuletaja Doris Kareva, helilooja Veljo Tormis, literaat Mart Orav, kirjanik Hando Runnel, Eesti kunstimuseumi direktor Marika Valk, emeritprof Ain-

Elmar Kaasik, emeritprof Jaak Kangilaski, õppeprorektor prof Birute Klaas ning emeritprof Rein Taagepera.

Uued kandidaadid hakkavad konkureerima koos eelmise aasta nominentidega, kelleks on folklorist Mall Hiimäe, prosaist ja luuletaja Ene Mihkelson, emeritprof Rein Taagepera, kirjanik Ain Kaalep, dirigent Tõnu Kaljuste, kirjanik Jaan Kaplinski, akadeemik Endel Lippmaa, kunstnik Kaljo Põllu, luuletaja Paul-Eerik Rummo ning ajaloolane Sulev Vahtre.

Rahvusmõtte auhind – Ilma-
maa kirjastuse «Eesti mõtteloo» sarja 50 köidet ning klaasist taies, antakse pidulikult üle emakeelse ülikooli aastapäeval aulas 1. detsembril. Eelneval kahel aastal on auhinna saanud kirjanik ja etnoloog Ilmar Talve ning helilooja Veljo Tormis.

Info: Anneli Maaring, anneli.maaring@ut.ee, tel 737 5683.

Sünteetilise kautšuki uurimine algas Tartus

Tullio Ilomets

14. oktoobril möödus 75 aastat Tartu Ülikoolis 1895–1918 tegutsenud rahvusvahelise tuntusega keemiku, esimese täissünteetilise kautšuki sünteesija Ivan Kondakovi surmast.

Kondakov lõpetas 1884 St. Peterburi ülikooli keemia-kandidaadi kraadiga. Oma juhendaja prof A. Butlerovi ja prof N. Menšutkini ettepanekul jäeti ta ülikooli juurde end professorikutseks ette valmistama. 1886. a määrati Kondakov Varssavi ülikooli keemialaborandiks, kus ta töötas kuni Jurjevi (Tartu) ülikooli farmaatsiainstituudi juhatajaks ja farmaatsia erakorraliseks professoriks määramiseni 1895. Korraliseks professoriks sai ta 1898. Keemiamagistri kraadi kaitses Kondakov 1894 Peterburi ülikooli juures.

Ülikooli evakueerimisel 1918. a Voroneži läks Kondakov kaasa, kuid tuli sealt üsna ruttu tagasi ning siirdus peagi tööle Prantsusmaale. Hiljem jätkas ta akadeemilist tegevust Prahas. Pühkused veetis Kondakov aga oma suvilas Elvas, kus ta ka 1931 suri. Kondakov maeti Elva vanale surnuaiale.

Prof Kondakovi uurimis-suund oli küllastamata süsivesinike ja looduslike terpeenirea ühendite (eeterlike õlide jt) keemia. Ta pani aluse orgaaniliste ühendite sünteesi teaduslike suunale meie ülikoolis.

Suured teened olid tal far-

Ivan Kondakov.

maatsia õpetamise reorganiseerimisel ja moderniseerimisel ülikoolis. Kondakovi juhendamisel kaitsitud magistritööd kuuluvad aga eranditult puht orgaanilise keemia valdkonda. Uurides loodusliku kautšuki «ehituskivi» isopreeni analoogi, looduses mitteesineva metüülisopreeni sünteesi ja omadusi, leidis ta, et see tihkestub (polümeriseerub) kautšukiomadustega elastseks materjaliks. Oli aasta 1900 ja Kondakovil oli esimesena õnnestunud saada täissünteetiline kautšuk (mis hiljem sai tuntuks metüülkautšuki nime all). Selle kohta ilmus keskes saksakeelses keemiaajakirjas toimetuse poolt lühendatuna Kondakovi artikkel 1901. a ja täismõõduline, venekeelne, ülikooli toimetistes 1902. a.

Teadusajaloolise tõdemuse-na saame väita, et sünteetilise kautšuki tormiliselt kulgenud veidi enam kui saja-aastase ajaloo alguspunkt on Tartu Ülikoolis.

Monokristallidest kütuseelementideni

Varje Sootak

«Kallidusest hoolimata tulevad kütuseelemendid inimkonna teenistusse nagunii,» on prof Enn Lust veendunud. «Need on kõrgefektiivsed elektri- ja soojusenergia koostootmise süsteemid, mille kasutegur võib ületada 85%. Võrreldes tänapäeva sisepõlemismootorite ja soojuselektrijaamadega on see 2–2,5 korda kõrgem».

Kust algas keemiahuvi?

See sai alguse Pagari 8-klassilises koolis, kus entusiastlik keemiaõpetaja oskas aine väga huvitavaks teha.

Keemia hakkas mind huvitama sellepärast, et keemiaõpikus oli üks huvitav pilt ja tekst, kus oli öeldud, et reaktsiooni käigus moodustavad elektronid ühise elektronpaari ja tekib keemiline side. Minul oli väga rumal ettekujutus, et seda ongi ülikoolis keemiat õppides võimalik näha.

Kas nägite?

Praeguseks oleme suutnud Silvar Kallipi ja Vitali Grozovski entusiastlikul osalusel ülles ehitada aparatuurse baasi, millega me juba aatomitele lokaliseerunud elektrontihedusi näeme. Reaktsioonide käigus asetleidvaid elektronilve deformatsioon me loomulikult veel ei näe.

Kitsam eriala oli ülikoolis füüsikaline keemia.

Füüsikalise keemiaga asusin sügavamalt tutvust tegema 1977. a sügisel. Värbajaks oli prof Uno Palm. Ta saabus loengu vaheajal auditooriumi ja küsis karmi häälega, kes teist on Enn Lust.

Ta oli sel ajal ka õppeprorektor.

Jaa. Ehmatasin ära, miks ta nii karmilt küsis. Ta käskis tul-la ruumi 234 ja seal öeldi, et füüsikalise keemia praktikumi tulemuste põhjal võiks mulle sobida elektrokeemia eriala.

Millega pärast lõpetamist elektrokeemia laboris tegelema hakkasite?

Algul tegelesin fundamentaalsema uurimissuunaga, 1990ndatest võtsin käsile ka rakenduslikumad objektid.

Mida käsitles väitekirj?

Minu teema oli elektrilise kaksikkihi ehitus ja adsorptsiooninähtused vismuti monokristalsetel ja polükristalsetel mudelelektroodidel.

Ja tulemused?

Alustasin tööd mudelelektroodidel 1984. Kõik rääkisid teoreetilisest modelleerimisest, aga keegi polnud midagi eksperimendaalselt teinud. Tekkis idee teha kiilukujulised elektroodid, kus kiilu ühel pool on ühesuguse ja teisel pool teistsuguse pinnaenergiaga tahk. Nende mudelobjektide abil saab mõista näiteks raua polükristalli ebaühtlast korrosiooni. See on tehnoloogiliselt väga tähtis, sest näiteks 12% aastases rauatoodangust häviv korrosiooni tõttu. Seda saab aeglustada orgaaniliste ühendite adsorptsiooni abil. Meie adsorptsiooniuuringud aitavad mõista, kuidas protsessid kulgevad energeetiliselt ebaühtlastel pindadel. Sellel

Teadur Gunnar Nurk ja vanemteadur Alar Jänes kuuluvad nende seitsme hulka, kelle doktoritööd on juhendanud professor Enn Lust (vasakul).

VARJE SOOTAK

on väga suur tähtsus elektro-sünteesis, superkondensaatorites ja kütuseelementides.

Kas siis tulidki kütuseelementid?

Ei veel. 1989. aastal, kolm nädalat pärast oma juhendaja prof Uno Palmi surma kaitsesin kandidaadiväitekirja. Algas ka Eesti taasiseseisvumine ja oli vaja hakata rohkem mõtlema rakenduslike elektrokeemiliste probleemide peale.

Kas senine uurimistöö oli seotud ka NLiidu lepinguliste töödega?

Seesama heterogeense pinna energeetika probleem oli seotud ühe NLiidu korrosiooniprogrammiga. Aga olime NLiidust lahku löönud ja tekkis probleem, kust uuringute jaoks raha saada.

90ndate alguses asusime uurima süsinikelektroodide käitumist mittevesilahuses ja 1997 algas koostöö ASga Tartu Tehnoloogiad, kus hakati arendama elektrilise kaksikkihi kondensaatoreid. Olin seal teaduslik konsultant just nanopoorsete süsinikmaterjalide elektrokeemilise karakteriseerimise alal, millega tegelesid minu doktorandid Alar Jänes, Gunnar Nurk, Mati Arulepp jt.

Nanopoorse süsiniku valmistamise ning puhastamise tehnoloogia väljatöötamisega on tegelnud Anti Perkson, Jaan Leis, Mati Arulepp, Marko Lätt jt. Rahvusvahelises ajakirjanduses on ilmunud üle kümne ühisartikli.

Kas nüüd jõuame kütuselementide juurde?

See programm algas 2001. a koostöös ASga Elcogen. Need kõrgefektiivsed energia muundamise seadeldised võimaldavad kasutada kõiki vesinikku sisaldavaid kütuseid. See on väga suur põhimõtteline eelis, et ei ole vaja kasutada ülipuhast vesinikku. Gunnar Nurga, Priit Mölleri, Indrek Kivi jt töö tulemusena oleme suutnud selle uurimissuuna viia rahvusvahelisele tasemele. Eelmisel aas-

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ tänukirja ja väikese medali autasustati 60. sünnipäeval silmapaistva panuse eest klassikalise filoloogia eriala arendamisel Tartu Ülikoolis professor Anne Lille.

TÜ tänukirjaga tunnustati 50. sünnipäeval järjepideva ja tulemusliku töö eest oma eriala arendamisel ning aktiivsuse ja printsiipalsuse eest oluliste probleemide lahendamisel füüsika-keemia-teaduskonna füüsikalise keemia instituudi juhatajat prof Enn Lusti.

TÜ tänukirjaga autasustati 60. sünnipäeval hea töö eest Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituudi merebioloogia osakonna vanemteadurit Mart Simmi.

Tänukirja pälvis 60. sünnipäeval kohusetundliku töö eest ka raamatukogu bibliograafiaosakonna abitöölaine Ligia Kiin.

Pikaajalise ja tulemusliku hea töö eest sai 70. sünnipäeval tänukirja haldusosakonna tehnovõrkude ja elektripaigaldiste talituse peaspetsialist Ilmar Muug.

Õpetajad said kutsetunnistuse

14. oktoobril anti haridusteaduskonna õpetajate seminari aulas üle esimesed 88 õpetaja kutsevalifikatsiooni tunnistust.

Haridusteaduskonna peaspetsialisti Valdek Rohtma sõnul on kutsetunnistus märk sellest, et õpetaja töötab vastavalt läbitud õpetajakoolitusele ning soovib pikaajaliselt töötada haridussüsteemis.

Õpetaja kutsetunnistus antakse pedagogidele, kes on läbinud vajaliku õpetajakoolituse, kutse aasta mentori juhendamisel ning kutse aasta

Härmel Nestra kaitses doktoritöö

13. oktoobril kaitses arvutiteaduse instituudi teoreetilise informaatika teadur Härmel Nestra (pildil) doktoriväitekirja «Iteratiivselt defineeritud transfiinitsed jälitussemantikad ja programmislitseerimine nende suhtes».

Nestra sõnul on programmislitseerimine niisugune programmeerimine, kus programmist jäetakse osa käske välja, nii et meid huvitavaid väärtusi arvutaks uus programm samamoodi kui vana.

Autori sõnul on väitekirja põhitulemuseks kahe standardse slitseerimisalgoritmi korrektsuse tõestamine teatavate transfiinitsete semantika klassi suhtes.

Töö juhendaja on dots Varmo Vene, oponendid prof Helmut Seidl (Müncheni Tehnikaülikool) ja Tarmo Uustalu (TTÜ).

Härmel Nestrale anti filosoofiadoktori kraad informaatika erialal.

Näitusmüük

23.–28. oktoobrini toimub geograafia- ja geoloogiaalaste raamatute näitusmüük. Näitusmüügil on võimalik osta raamatuid tavapärasest soodsama hinnaga. Esindatud on kirjastuste Blackwell Publishing, Cambridge University Press, Earthscan Publications, Elsevier Books, McGraw-Hill Publishing, Oxford University Press, Pearson Education, SAGE Publications, Taylor&Francis Books, John Wiley & Sons ja World Scientific Publishing väljaanded.

Näitusehindadele ei laiene muud raamatupoe soodustused. Kataloogide alusel saab raamatuid ka tellida.

Näitusenimekirjast huvitatutel pöörduda bookshop@ut.ee.

Lastehommik

Homme kell 11 algab raamatupoes lastehommik. Loetakse Kerttu Soansi lasteraamatuid! Kõik lapsed on oodatud!

ÖNNITLEME

Professor Jüri Saar 50

Jüri Saar lõpetas Tartu Ülikooli 1980 psühholoog-pedagoogina. 1989 kaitses ta NSVL Siseministeriumi Akadeemias psühholoogiakandidaadi (õiguspsühholoogia) kraadi ja 2003 TUs õigusdoktori (kriminoloogia) kraadi. Aastail1983–1993 töötas Saar ülikooli käitumishälvete sotsioloogia laboris teadurina, 1989. aastast juhatajana. 1993–2000 oli ta Eesti sisekaitseakadeemia psühholoogia õppetooli juhataja ja professor. Alates 2003. aastast töötas TÜ Õigusinstituudi kriminoloogia dotsendina ja teadusdirektorina ning alates 2005. aastast valiti TÜ korraliseks kriminoloogia professoriks.

Jüri Saare peamised uurimisvaldkonnad on kuritegevuse kontroll taasiseseisvunud Eestis, organiseeritud (piiriülene) kuritegevus, inimkaubandus, alternatiivsete meetodite kasutamine kuritegevuse ja teiste hälbekäitumise vormide leviku hindamisel. Ta osaleb kaalukates teadusprojektides ning on loonud võimeka teaduskollektiivi, kes on andnud märkimisväärtse panuse kriminoloogilistesse uuringutesse Eestis ja

välismaal. Üldsus tunneb Jüri Saart viljaka publitsistina, kes võtab sõna aktuaalsetel õiguspoliitilistel teemadel.

Alates 2005. aastast on Jüri Saar ajakirja European Journal of Criminology (Sage Publications) toimetuskollegiumi liige.

Sel õppeaastal viibib prof Saar Fulbrighti stipendiaadina teadustööl Ameerika Ühendriikides, Nebraska Ülikooli kriminoloogia osakonnas.

Õnnitlevad kolleegid õigusteaduskonnast

LOENG

Soome professorid Tartu Ülikoolis 2006
Avalike Granö-loengute sari

27. oktoobril kl 17 peab Turu Ülikooli politoloogia professor, Jean Monnet’ keskuse juhataja Esko Antola aulas loengu «Finland in the EU Presidency – A Small State perspective».

Tervitab Soome suursaadik Jaakko Kalela.
Kommenteerib Riigikantselei Euroopa Liidu asjade direktor Gert Antsu.
Juhib TÜ Euroopa õpingute erakorraline professor Thomas Pedersen.

PROFESSORITE KLUBIS

24. oktoobril kell 17 jätkub TÜ kohviku puhvetiruumis arutelu võimekuse ja intelligentsuse teemal, seekord esinevad professorid Inge Unt ja Jaan Mikk.

DOTSENTIDE JA TEADURITE KLUBIS

26. oktoobril kl 17 toimub Raekoja saalis kohtumine linnapea Laine Jänesega teemal: «Eri põlvkonnad heade mõtete linnas».
Info: tel 748 3513, 5554 4213.

ÖNNITLEME

75

Henni-Heidi Kallak, bioloogia-geograafiateaduskonna emeriitprofessor – 20. oktoober

55

Rein Toomla, politoloogia osakonna juhataja, rahvusvaheliste suhete lektor – 22. oktoober

50

Enn Lust, füüsikalise keemia instituudi juhataja, professor – 22. oktoober
Jüri Saar, kriminoloogia professor – 21. oktoober

45

Reet Kuuse, reumatoloogia assistent – 22. oktoober
Hugo Mändar, laserspektroskoopia vanemteadur – 20. oktoober
Priit Nigu, keemik – 26. oktoober

Anu Treikelder, romaani filoloogia lektor – 22. oktoober

40

Kiira Mõisja, kartograafia erakorraline lektor – 20. oktoober
Riinu Rannap, looduskaitsebioloogia spetsialist – 23. oktoober

35

Annely Mürk, teoreetilise mehaanika teadur – 21. oktoober
Andres Vindi, tehnik – 22. oktoober

25

Kristjan Herkül, merebioloogia erakorraline teadur – 23. oktoober
Mark Katšukov, rahanduse suuna erakorraline assistent – 22. oktoober

Sisekoolitusinfo kolis koolitusveebi

Raivo Valk personalitöö peaspetsialist

Alates oktoobrist on õppeinfosüsteemis ülikooli töötajatele kasutamiseks avatud koolitusveeb www.ut.ee/sisekoolitus.

Tegemist on veebikeskkonnaga, mis võimaldab leida mitmesugust koolitusinfot, sisekoolitustele registreeruda ja neid hinnata, tutvuda personalikoolitusega seotud dokumentide ning juhenditega. Keskkonna avalehel asub ülikooli pidevalt täienev sisekoolituskalender, kus huvilised saavad valida endale tööalaselt vajaliku(d) kursuse(d).

Sisekoolituse korraldajale annab see veeb võimaluse koolitusi välja kuulutada, jälgida registreerumist, saata osalejatele teade, teha mitmesuguseid päringuid, analüüsida tagasisidet jpm. Oluline on ka see, et keskkond võimaldab juba enne koolitust üles panna jaotusmaterjalid.

Tervikuna aitab niisugune veeb luua ülikooli sisekoolitustegevustes suurema korrastatuse ja annab sisekoolituste kvaliteedi parendamiseks väärtuslikku infot (tagasiside, aruanded jms). Koolitusveeb on valminud ning seda arendatakse koos IT osakonnaga. Koolitusveeb on iseteeninduslik keskkond, see tähendab, et kursusi saavad üles riputada kõik töötajad, ent muuta on võimalik vaid enda poolt sisestatud koolituste teavet. Uudne sisekoolituskeskond on mõeldud ainult ülikooli töötajatele ning teised seda kasutada ei saa. Sisselogimiseks sobib sama kasutatatunnus ja parool, mis teiste keskserverite teenuste pruukimiseks (nt e-post). Esimene sisekoolitus, mis koolitusveebis välja kuulutati, on 26. oktoobril töökeskkonnavolinikele suunatud töötervishoiu päev. Registreerumine on kulgenud tõrgeteta.

Oma eesmärgi – toetada töötajate tööalast enesetäiendamist – täidab koolitusveeb täies ulatuses vaid siis, kui sinna jõuavad kõik ülikooli töötajale suunatud kursused. Seega, kui kavandate ülikooli töötajatele suunatud seminari, teabepäeva või muud koolitusüritust, siis palun sisestage info esmalt koolitusveebi. Koolitusel osalema kutsumiseks piisab vaid e-kirjast viitega vastavale kursusele. Koolitusveeb on alles kujunev keskkond, mille edinemisele saab iga kasutaja oma arendusettepanekutega kaasa aidata. Need võiks saata aadressil: raivo.valk@ut.ee. Sujuvat kasutamist!

SEMINAR

27. oktoobril kell 11 algab Eesti Rahva Muuseumis teadusseminar «Eesti ja soome-ugri rahvad muutuvast maailmast: kultuurikontaktid»

11 avamine
11.10–11.30 Ago Künnap (TÜ), «Mõned tähelepanekud ja järeldused volga-permi keeltest rõhuga udmurdi keelel»
11.35–11.55 Eva Toulouze (TÜ), «Eesti Põhja-uurimine ja viimased rahvusvahelised arengud»
12.20–12.20 Nadezda Ptselovodova (TLÜ) «Soome-ugri kirjanduse tõlked 1996–2006»
12.25–12.45 Jaak Prozes (Fenno-Ugria Asutus) «Fenno-Ugria Asutus ja soome-ugri rahvaste koostöö»
13.15–13.35 Kadi Sarv (TÜ) «Hõimurahvaste programm, Ariste keskus ja soome-ugri tudengid»
13.45–14.00 Aado Lintrop (Kirjandusmuuseum) «Eesti Kirjandusmuuseumi soome-ugri maailm»
14.05–14.25 Kadi Viies (Kunstiakadeemia) «Kas pilt on muutunud? EKA soome-ugri ekspeditsioonid läbi kolme aastakümne»
17 Aleksei Petersoni eesti- ja udmurdikeelse allikapublikatsiooni «Udmurdi päevikud» esitus.
Avatud ühisnäitus «Üle piiri» Eesti Kunstiakadeemia ja Eesti Rahva Muuseumi ekspeditsioonimaterjalidest.

IT-KOOLITUS TÜ TÖÖTAJATELE

MS Excel 2003 algajatele ja edasijõudnutele

Exceli kursus on jagatud kuueks mooduliks. Kursusel võib osaleda üksikuid mooduleid läbides. Moodulite programmid: www.ut.ee/22761.

1. moodul. MS Exceli algkursus – andmete sisestamine ja tabeli vormindamine (3+3 t). K, 25. ja N, 26. okt kl 9.30–12.15 TÜ Raamatukogu III korruse arvutiklassis. Maht 6 t, lektor Riina Reinumägi. Maksumus ülikooli sisekäibega 440 kr.
1. moodul on mõeldud algkursusena ning ei eelda eelnevaid teadmisi Excelist. Ülejäänud moodulite läbimiseks peab kursusel osaleja Excelit tundma 1. mooduli tasemel.
2. moodul. Diagrammid (3 t). R, 3. nov kl 9.30–12.30 TÜ Raamatukogu III korruse arvutiklassis. Maht 3 t, lektor Riina Reinumägi. Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega 230 kr.
3. moodul. Valemid ja funktsioonid (5x45 min). E, 6. nov kl 9.30–1. TÜ Raamatukogu III korruse arvutiklassis. Maht 5 t, lektor Riina Reinumägi. Maksumus ülikooli sisekäibega 370 kr.
4. moodul. Lihtandmebaasid (5x45 min). K, 8. nov kl 9.30–14 TÜ Raamatukogu III korruse arvutiklassis. Maht 5 t, lektor Riina Reinumägi. Maksumus ülikooli sisekäibega 370 kr.
5. moodul. Kokkuvõtete tegemine (5x45 min). T, 14. nov kl 9.30–14, TÜ Raamatukogu III korruse arvutiklassis. Maht 5 t, lektor Riina Reinumägi. Maksumus ülikooli sisekäibega 370 kr.
6. moodul. Matemaatiline statistika Exceli vahenditega (8x45 min). N, 16. nov kl 9.30–13.30 ja T, 21. nov kl 9.30–13.30 TÜ Raamatukogu III korruse arvutiklassis. Maht 8 t, lektor Eve Aruvee. Maksumus ülikooli sisekäibega 880 kr.
Täiendav info: www.ut.ee/it/teenused/koolitus
Kursusele registreerumine: Riina Reinumägi, tel 737 5442, riina.reinumagi@ut.ee

Akadeemilised ühingud katsuvad jõudu jalgpallis

Meelis Burget

Homme kell 14 toimub Tamme staadioni kunstmurul akadeemiliste organisatsioonide jalgpalliturniir.

Täna õhtul kell 19 loositakse korraldava korporatsiooni Ugala konvendihoones pealtvaatajate silme all võistkonnad kahte alagruppi, milles saavad asetuse eelmise aasta neli parimat meeskonda: Ugala I, Rotalia, EÜS I ja Sakala I.

Korp! Ugala magister paucandi ksv! Tõnis Kümniku sõnul võib iga ühing välja panna kuni kaks 6+1 mängijaga meeskonda. Mängu pikkus on kaks korda 12 minutit, vahetused toimuvad jooksvalt ning piiramatul hulgal, kuid ühe mängija kasutamine kahes võistkonnas pole lubatud.

«Kummastki alagrupist pääsevad poolfinaalidesse 2 parimat. Finaal on plaanis lõpetada kella kümneks õhtul, seega toimuvad viimased matšid lampide valguses,» märkis Kümnik. Aastatagune peakorraldaja

korp! Ugala vil! Hardo Aun ütles, et eelmisel korral osales 12 meeskonda, kahe satsiga olid esindatud EÜS, Sakala ja Ugala.

Turniir leiab Auna sõnul sel kujul aset kolmandat korda. «Kuigi varem on korp!! Vironia, Sakala, Ugala ja Rotalia ka omavahelisi võistlusi korraldanud, alustas Vironia 2004. aasta sügisel tava, et oma meeskonna võivad välja panna kõik korporatsioonid ja seltsid,» lisas ta. Seni pole ükski naiskond veel osalemissoovi avaldanud.

Auna meelest on jalgpalliturniir akadeemiliste organisatsioonide jaoks väga tähtis üritus, kuna see on üks väheseid kordi aastas, kui kohtub väga palju erinevaid ühinguid, sest oma au kaitsevad palliplatsil ka väiksemad organisatsioonid.

Kuna turniiri korraldamise kohustus on eelmise korra võitjal, on viimasel kahel aastal üritust läbi viinud korp! Ugala.

ETTEKANDEÕHTU SOOLISEST VÕRDÕIGUSLIKKUSEST

26. oktoobril kell 16.15 kutsub korp! Amicitia ettekandeõhtule «Olukorrast soolise võrdõiguslikkuse maastikul – hoiakud ja arusaamad» Amicitia konvendis Kastani 65-2.

Esinevad CIA! vil! Kadri Must, CIA! vil! Margit Sarv ning dr Margus Punab.

Oma osalemisest teatada: tel 734 3567 või korp.amicitia@mail.ee.
Info: www.amicitia.ee.

TARTU ÜLIKOO

Academia Gustaviana 374

Tartu Ülikooli asutamispäeva kontsert
kolmapäeval, 25. oktoobril 2006
kell 19 ülikooli aulas

"Concerto delle Dame"
"Daamide kontsert"

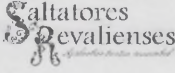
Kontsert XVI sajandi lõpu - XVII sajandi alguse
Itaalia kõrgrenessanssi õukonnalaulust,
-tantsust ja -muusikast.

Kontserdil tulevad esitamisele tolleaegsete
Itaalia tuntuimate tantsumeistrite
Fabritio Caroso (1526/1535(?)–1605) ja
Caesare Negri (1535(?)–1604) looming ning
sama ajajärku hinnatud heliloojate tööd.
Muusikat esitatakse omaaegsete
originaalpillide koopiatel.

Esinevad
Ansambel "Accentus Tallinn"
Ajaloolise tantsu ansambel
"Saltatores Revalienses"

Kontsert on tasuta.
Kõik on oodatud!

LOENGUD

27. oktoobril kl 12.15–13.45 peab Riigikantselei Euroopa Liidu sekretariaadi Euroopa Liidu asjade direktor Gert Antsu Tiigi 78-236 Eesti avaliku halduse kursuse raames loengu «Euroopa Liit ja Eesti». Kõik huvilised on oodatud! Info: Merje Pors, tel 521 2892.

TEATED

25. oktoobril kl 16.15 kõneleb Kalervo Hovi ÕESI ettekandekoosolekul Lossi 3-406. Baltimaade osast Prantsusmaa liidupoliitika murrangus 1923–1925.

Kõik huvilised oodatud!
Info: ÕESI sekretär Kadi Kass, tel 5569 0948.

KONTSERT

Vanemuise kontserdimajas

20. oktoobril kl 20 sarjas «RainbowJazz2006» esineb Freddy Cole Quartet (USA) (Freddy Cole – vokaal, klaver, Gerald Byrd – kitarr, Elias Bailey – kontrabass (esmakordselt Eestis!) ja Curtis Boyd – trummid).

21. oktoobril kl 15 RainbowJazz 2006 noortekonkurss.

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3000
Trükk: Greif OÜ

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Kadri Bank
Toimetaja Meelis Burget
Küljendaja Priit Kivisoo
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa

Tartu, Lutsu 5 (III k)
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
<http://www.ajaleht.ut.ee>
Postiaadress: Ülikooli 18, Tartu 50090

Ülikool kuulutas välja rektori valimised

22. detsembrini saab esitada rektorikandidaate.

Kandidaate võivad valimiskomisjonile esitada TÜ teaduskondade nõukogud, TÜ kuratoorium, vähemalt ¼ TÜ nõukogu liikmetest ühiselt, 15 TÜ korralist professorit ühiselt, TÜ üliõpilasesindus, TÜ ametisolev rektor ja endised rektorid ning teiste Eesti teadus- ja arendusasutuste nõukogud.

Kandidaatide esitamise dokumendid tuleb toimetada TÜ akadeemilise sekretäri kätte hiljemalt 22. detsembril kell 15 aadressil Ülikooli 18, 50090, Tartu.

Valimised toimuvad 18. jaanuaril 2007. aastal.

Täpsem teave kandidaatide esitamise ja valimiste korra kohta TÜ akadeemiliselt sekretärilt tel 737 5605 ja ülikooli kodulehelt (www.ut.ee).

Jätkub Soome professorite loengusari

Sirje Üprus

rahvusvahelise koostöö juht

Täna kell 17 peab aulas loengu Turu Ülikooli politoloogia professor, Jean Monnet' keskuse juhataja Esko Antola.

Teemaks on «Finland in the EU Presidency – A Small State Perspective», kus räägitakse Euroopa Liidust väikeste riikide vaatenurgast.

Prof Antola on Soomes üks hinnatuimaid Euroopa Liidu asjatundjaid. Ta on Soome parlamendi, Soome valitsuse ja rahvusliku meedia poolt tunnustatud Euroopa suhte spetsialist. Ta on ka TÜ Euroopa Kolledži nõukogu liige. Antola uurimisvaldkonnad on Euroopa integ-

ratsiooniga seotud teemad, nagu Euroopa Liidu reformid ning üldine välis- ja julgeolekupoliitika, transatlantilised välissuhted jm.

Ta on avaldanud üle 180 teadusliku raamatu ja artikli.

Tänane loeng on kaheksas Soome tippteadlaste loengute sarjast Tartu Ülikoolis, mis saab teoks koostöös Soome suursaatkonnaga, Soome Instituudi, Tartu Ülikooli ning Turu Ülikooli ja TÜ Granö keskusega.

Tervitussõnad ütleb Soome suursaadik Jaakko Kalela, teemat kommenteerib Riigikantselei Euroopa Liidu asjade direktor Gert Antsu.

Üritust juhib TÜ Euroopa õpingute erakorraline prof Thomas Pedersen.

Esmakordselt professor koos eraettevõttega

Varje Sootak

24. oktoobril kirjutasid õppeprorektor prof Birute Klaas ja Hansapanga juhatuse liige Aivo Adamson alla koostöölepingule.

Lepingu põhjal toetab pank professuuri kolme aasta jooksul kokku kuue miljoni krooniga. Professuuri avamise eesmärk on luua ülikoolis kõrgtasemel tarkvaratehnoloogia õppe- ja teadustöö teadusrühm, kes valmistab Baltimaadele infotehnoloogia tippspetsialiste.

Rektor Jaak Aaviksoo sõnul on Eesti arengu üks nurgakivi infotehnoloogia kõrgetasemeline õpetamine oma ala tippspetsialistide

poolt. «Niisugusest koostööst võidavad nii üliõpilased ja ülikoolid kui ka ettevõtlus ning Eesti riik tervikuna,» ütles rektor.

Matemaatika-informaatika teaduskonna prodekaani dots Tiit Roosmaa sõnul kuulutatakse rahvusvaheline konkurss välja 1. detsembril. Uus professor peaks tööle asuma 1. septembrist 2007.

See on esimene erasektori poolt täismahus toetatav professor Eestis.

Lähimate aastatega peaks Tartu Ülikoolist kujunema juhtiv tarkvaraarendusharidust pakkuv ülikool, mis tagaks arvutiteaduse spetsialistide kõrgtasemel järelkasvu kogu regioonis.

Katherine Davenny (vasakul), David Sorrentino ja Mary Fanning pidasid NIH esindajate seminari tehnoloogiainstituudis ühise ettekande.

LAURI KULPSOO

USA teadusfondid jagasid grandiiinfot

Meelis Burget

23.–24. oktoobrini tehnoloogiainstituudis toimunud meditsiiniteaduste finantseerimise seminaril osalejad leidsid, et Ameerika teadusfondidest raha taotlemise võimaluste tutvustamine on oluline.

Seminaril pidas ettekandeid üheksa esindajat USA organisatsioonidest National Institutes of Health (NIH), National Institute of Allergy and Infectious Diseases, National Institute of Drug Abuse ning U.S. Civilian Research Development Foundation. Osa võttis üle 60 teadlase ja üliõpilase TÜst, TTÜst ja tervise arengu instituudist.

NIHi asedirektor Hortencia Hornbeak rääkis, et organisatsiooni eesmärk on tagada paremad väljavaated uurimistööks, tehes koostööd teiste maade teadlastega. «Siin jagame soovitusi, kuidas kirjutada granditaotlusi ja leida teadustööle uusi finantseerimisvõimalusi,» lisas ta. «Samasuguseid üritusi organiseerime nii mujal Euroopas kui ka teistes maailmajagudes.»

Vajalik on rahvusvaheline koostöö

Teadusprorektori abi Katrin Pajuste sõnul andsid ülikooli külastanud ameeriklased näpunäiteid edukaks raha taotlemiseks ja viiteid Ameerika grantide andmebaasidele. «Näiteks pole pärast taotluse esmakordset tagasilükkamist põhjust loobuda, vaid võib parandusettepanekuid arvestades esitada sama taotluse kuni kolm korda. Samuti maksab taotluses võimalikult aus olla.»

Tehnoloogiainstituudi finantsevahendite osakonna juhataja Andres Marandi sõnul pakuvad NIH fondid teaduse finantseerimiseks suurt abi. Ta märkis, et sealsetest fondidest raha taotlemine pole küll lihtne, kuid kuna biotehnoloogia on nii TÜs kui ka kogu riigis prioriteetsed, siis on

hea, et ameeriklased tulid ise siia neid võimalusi tutvustama.

«Minu jaoks polnud ettekannetes palju uut, aga teadlased, kes rahastamise võimalustega pidevalt ei tegele, said ilmselt palju kasulikku infot,» ütles Marandi.

Katrin Pajuste ütles, et biomeditsiini riiklikud programmid pole seni käivitunud ning ka riigieelarvelisi magistri- ja doktoriõppe kohti võiks olla rohkem. «Seetõttu ootab ülikool valdkonna kiiremat arengut võimaldavate riiklike programmide alustamist strateegialt «Teadmistepõhine Eesti 2007–2013,» mainis ta.

Finantseerimises on arenguruumi

Tervishoiu instituudi projekti juht Taavi Lai nentis, et seni on TÜs rõhku pandud eelkõige Euroopa Liidu ja Euroopa Komisjoni grantide taotlemisele ning uute rahastamisvõimaluste ja rahvusvaheliste koostööpartnerite otsimine on igati teretulnud.

«Arenguruumi on, kuna teaduskondade ja instituutide vahelise laialdasema koostöö puhul oleksid ka võimalused grante taotleda kindlasti paremad.» Ta lisas, et tema on USA fondidega vaid põgusalt kokku puutunud ega ole ühtegi taotlust esitanud.

Ka arvutiteaduse instituudi vanemteadur, bioinformaatikaga tegelev Jaak Vilo leidis, et USA saatkonna initsiatiiv on teretulnud. «See on üks esimesi kordi, kui ameeriklased tulevad suure esindusega siia rääkima, kuidas neilt teaduse finantseerimist taotleda.»

Jaak Vilo sõnas, et peamiselt rahastatakse praegu ülikooli teadust sihtfinantseerimise kaudu, Eesti Teadusfondi grantidest ja ka ülikoolisisest baasfinantseerimisest. Ülejäänud ressursid tuleb reeglina taotleda välismaalt.

«Eks sisuline töö tuleb teadlasele endal teha – ta peab määrama oma töövaldkonnad, kokku panema tööühma ning selle järgi taotlema ka raha.»

NATIONAL INSTITUTES OF HEALTH

- Toetab meditsiini- ja käitumisteadusi
- Eelarve 28 miljardit USA dollarit
- 27 instituuti ja teaduskeskust
- Umbes 2000 uurimisprojekti
- Maailma suurim uurimishaigla ja biomeditsiini raamatukogu

Vilo sõnul räägiti seminaril palju sellest, et ülikoolid peaksid teadlasi toetama rahastamisvõimaluste otsimisel, aga ka eelarvete tegemisel, finantsaruandluses, intellektuaalse omandi kaitse küsimustes jne.

Teadlasi peaks rohkem abistama

Vilo leidis, et praegu kulub teadlastel väga palju aega raha otsimisele, aruandlusele ja administreerimisele, kuid ülikool võiks neis asjus teadlasi aidata, et nad saaksid rohkem keskenduda sisulisele tööle. «Ülikool tööandjana jätab intellektuaalse omandi reeglina endale, kuid peab ka teadustöötaja eest hoolitsema.»

Ta lisas, et intellektuaal-omandi kaitse peab olema vastastikku kasulik. «Oluline on teada, milline täpselt on kaitstav intellektuaalomand, kuidas ja miks seda tuleb kaitsta. Samuti seda, mida tuleb järgida, et kaitsmine üldse õnnestuks,» märkis Jaak Vilo. Katrin Pajuste selgitas, et teadus- ja arendusosakond ei kirjuta küll taotlust, kuid abistab kõiges, mis ei puuduta otseselt teadust: teadus- ja arendustöö lepingu ettevalmistamine ja sõlmimine, reeglid raha kasutamiseks jne.

Tema sõnul kannab ülikool ka kõik patendi taotlemise ja jõus hoidmisega seotud kulud. Patenditaotluse koostamisel saavad ülikooli teadlased abi tehnoloogiainstituudi intellektuaalomandi spetsialistilt.

TÄNA LEHES

Intervjuu Pille Pruulmann-Vengerfeldtiga

LK 3

TÜ usuteadlaste rahvusvahelisest koostööst

LK 2

Doktoriõppe konverents

LK 2

6. novembril viis aastat tagasi käivitati õppeinfo-süsteem (ÖIS).

UUDISED

Täna TÜ nõukogus

Täna hommikupoolikul alanud TÜ nõukogu istungil on kavas kinnitada vastuvõtueeskiri, kehtestada järgmise õppeaasta õppeteenustasud ja vastu võtta õppekava statuut.

Samuti on plaanis uuendada ülikooli nõukogu kodukorda, arutada ülikooli 375. aastapäeväürituste eelarvet, moodustada Rahvusmõtte auhinna komisjon ja võõrandada OÜ Elementum ülikoolile kuuluv osa.

TÜ auliikmeks on kavas nimetada postuumselt Helgi Nirk.

Nõukogu arutab ka ülikooli struktuuri korrastamist.

Ülikooli nõukogu istungi päevakorras on veel hoones- tusõiguse mitme mõttelise osa (Pärnus Ringi 35) omandamine.

«Bionina» tutvustab klimatoloogiat

Täna kell 18.15 ETVs algava saate teema on ilmastikunähtused.

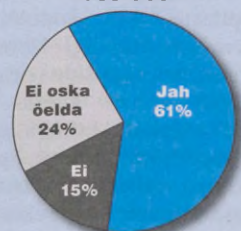
Orkaanid ja laastavad üleujutused sünnivad tavaliselt mujal maailmas, ent viimastel aastatel on äkilised ilmastikunähtused üllatanud ka Eestit.

Küsimusele, mis on ilmaga lahti, vastavad teiste kõrval TÜ loodusgeograafia dotsent Jaak Jaagus, Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituudi vanemteadur Ain Kallis ja TÜ hüdroloogia lektor Arvo Järvet.

«Bionina» kordussaade on teisipäeval kell 14 ja neljapäeva hilisõhtul.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas konsortsiumid soodustaksid vabatahtlikku koostööd?

Vastajaid: 323
Uus küsimus:
Kas oled grante taotlenud?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

Hansapanga juhatuse liige Aivo Adamson (vasakul), arvutiteaduse instituudi juhataja prodekaan dots Tiit Roosmaa ja õppeprorektor prof Birute Klaas.

ANDRES TENNUS

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ tänukirja ja väikese medali-ga autasustati 65. sünnipäeval kauaaegse pühendunud töö ja märkimisväärse panuse eest slavistika arengusse slaavi filoloogia professorit **Aleksander Dulitšenkot** ning pikaajalise ja kohusetundliku töö eest arstiteaduskonna vanemassistenti **Ivar-Olavi Vaasat**.

TÜ tänukirjaga tunnustati 70. sünnipäeval kauaaegse ja kohusetundliku töö eest füüsika-keemiateaduskonna erakorralist vanemteadurit **Arved Vainu**, 60. sünnipäeval eksperimentaalfüüsika ja tehnoloogia instituudi inseneri **Galina Posmetuhhovat** ja füüsika-keemiateaduskonna inseneri **Koit Timpmanni** ning 50. sünnipäeval raamatukogu bibliograafiaosakonna bibliograafi **Anne Kõre**.

Algas dekaanikan-didaatide esitamine

Rektor kuulutas välja filosoofia-teaduskonna dekaani valimised.

Kandidaatide esitamise tähtaeg on 21. november. Valimised toimuvad 5. detsembril.

Praeguse dekaani prof Valter Langi määras rektor dekaani ülesannetesse käesoleva aasta 1. jaanuarist 31. detsembrini, kui dekaan prof Birute Klaas asus õppeprorektori ametikohale.

Psühholoogid peavad konverentsi

Täna peetakse psühholoogia osakonnas avatud uste päevi ja algusega kell 19 ülikooli vanas kohvikus vilistlasõhtut. Homme kell 10 algab uue anatoomikumi auditooriumis 105 konverents «Kas psühholoogidel on õigus?».

Konverentsi avab Eesti Psühholoogide Liidu president, TÜ prof Tiia Tuviste (pildil). Tema sõnul toimuvad TÜ psühholoogiakonverentsid iga aasta oktoobris. «Seekord on tähelepanu pööratud kohtupsühholoogiale ning mitmed ettekanded räägivad valetamisest, mistõttu võiks huvi üsna suur olla», märkis ta.

Konverents on kõigile huvilistele avatud. Info: <http://psych.ut.ee/psych/>.

Üliõpilastelt oodatakse tagasisidet

Õppeosakond on igati huvitatud üliõpilaste tagasisidest ning ettepanekutest õppekorralduse kohta.

Üliõpilasnõustaja Helina Riisalu sõnul on seepärast üliõpilaste kodulehele (www.ut.ee/tudeng) loodud spetsiaalne tagasiside vorm.

«Selle kanali kaudu on kõigil võimalik esitada oma ettepanekuid, pöörata õppeosakonna tähelepanu teatud kitsaskohtadele õppekorralduses, avaldada kiitust vms,» selgitas Riisalu. Ta loodab, et konstruktiivse tagasiside põhjal saab ehk üheskoos asju paremaks muuta, midagi ette võtta või ümber korraldada.

Tartu konverentsi töös osales ka on Warwicki Ülikooli kasvatusteaduste professor Robert Jackson (paremalt esimene), kes on koostööprojekti uuringute aluseks oleva interpreteeriva religiooniõpetuse kontseptsiooni autor.

ERAKOGU

Religiooniõpetuse rahvusvaheline koostöö

Pille Valk
religioonipedagoogika dotsent

Rahvusvahelises projektis püüame leida religioosse hariduse mudelit, mis suudaks toetada respekti kujunemist ja erinevate maailma mõistmise viiside vahelist dialoogi ühiskonnas.

30. septembrist 3. oktoobrini peeti usuteaduskonnas rahvusvaheline religiooni ja hariduse konverents, mis oli seotud ELi 6. raamprogrammi uurimisprojektiga «Religioon ja haridus. Eeldus dialoogiks või konfliktiallikas Euroopa muutuvates ühiskondades».

UNESCO uuringute andmetel on religiooniõpetuse maht Euroopas viimasel aastakümnel kahekordistunud. Nüüdisaegses maailmas, kus paljud pinged on seotud usulise taustaga, ei pääse religiooni teemadest ka üldhariduskoolis ümber ega üle. Sellele viitavad mitmed Euroopa Nõukogu haridussoovitused ning liikmesriikide haridusministrite ühisdokumendid mitmekultuurilise hariduse ja religiooni rolli kohta. Neile dokumentidele on alla kirjutanud ka Eesti esindajad.

Rahvusvaheline projekt

Milline peaks aga olema see religioosse hariduse mudel, mis suudaks võimalikult hästi toetada respekti kujunemist ja erinevate maailma mõistmise viiside vahelist dialoogi ühiskonnas? See ongi küsimus, millele «Religiooni ja hariduse» projekti raames vastuseid otsitakse.

Selles projektis on tegemist esimese nii ulatusliku rahvusvahelise uuringuga, mida Euroopa Liit rahastab. Hamburgi Ülikooli kasvatusteaduste prof Wolfram Weisse juhitas projektis osalevad erialaspetsialistid peale Tartu Ülikooli veel Warwicki, Sor-bonni, Stavangeri, Münsteri, Granada ja Utrechti ülikoolist ning Amsterdami Vabast Ülikoolist, Vene Kristlikust Akadeemiast ning Saksa Ida Instituudist. Projekti kogumaksumuseks on miljon eurot, millest ligi miljon krooni on eraldatud TÜ usuteaduskonnale.

Varasem konfessionaalne religiooniõpetus, mille vasteks eesti keeles võiks olla usuõpe-

tus, on tihedalt olnud seotud ühe või teise kiriku või usulise ühendusega. Sellist õppeainet võib näha kui juhatust ühe või teise usulise traditsiooni juurde, mis on seotud ka õpilaste ja nende koduse taustaga. Viimastel aastakümnetel on selle mudeli kõrvale tekkinud aga ka mittekonfessionaalse religiooniõpetuse mudel. Selles on kesksel kohal eri religioonide ja maailma mõistmise viiside tundmaõppimine ning traditsioonide pärandile toetuv dialoog usuliste, eksistentiaalsete ja kõlbeliste küsimuste üle arutlemisel.

Muutuv religiooniõpetus

Niisuguse üldharidusliku õppeaine eesmärk on eeskätt õpilase maailmavaateline haritus ja üldkultuuriline silmaring. Sellise lähenemise märksõnad on usuvabaduse austamine, tolerantsuse ja respekti arendamine, dialoog, aktiivõppe meetodid, kriitiline reflektatsioon ja materjali pakkumine õpilasele enda maailmavaate kujundamiseks. Siinkohal pole liig märkida sedagi, et Eesti religiooniõpetuse mudel on välja töötatud just selles võtmes.

Projekti osalevate maade kogemused on väga mitmekesised. Prantsusmaa puhul on tegemist riigiga, kus on kõige pikem sekulaarse üldhariduskooli kogemus – usuõpetus kaotati seal riiklike koolide õppekavadest juba XX sajandi algul. Praeguseks on aga religiooniga seotud küsimused selles ühiskonnas muutunud nii teravaks, et 1990. aastate keskpaigast toimuvad diskussioonid selle üle, kas kõigisse koolidesse viia sisse kursus

«Religioon ja kultuur».

Norras mindi 1997. a üle uuele mittekonfessionaalse religiooniõpetuse ainekavale, mis on kõigile õpilastele kohustuslik.

Kasvav moslemite kogukond mitmes Euroopa riigis on väljakutseks ka religiooniõpetusele. Kas selles olukorras töötaks paremini konfessionaalse usuõpetuse mudel, nagu see on näiteks sätestatud põhiseadusega Saksamaal, või on siin õppida Inglismaa multireligioosse religiooniõpetuse mudelist?

Eestil on projektis osalevate maade seas eripalgeline koht. Meie lähiajaloo pärand, emotsionaalsed debadid meedias ja religiooniõpetuse käekäik on otseselt laboratooriumiks, kus väga eredalt tulevad esile paljud religioosse hariduse küsimused. Samuti on Eestis kogutud hulgaliselt empiiriliselt materjali, eriti õpilaste ja lapsevanemate hulgas läbi viidud küsitluste tulemusena, mis nüüd marjaks ära kulub.

Mitmekesisus on rikkus

Projekti «Religioon ja haridus» eesmärk pole religiooniõpetuse mudelite unifitseerimine kõigis Euroopa riikides. Küll peaks aga selguma, millised on üldised põhimõtted ja teed, mis kõige tõhusamalt aitaksid kaasa avatud demokraatliku ühiskonna arengule, kus kõrvuti eksisteerivad mitmekesised maailma mõistmise viisid.

Kõigil, kes projekti «Religioon ja haridus» vastu sügavat huvi tunnevad, on võimalik teavet leida projekti kodulehelt: www.redco.uni-hamburg.de.

Täispikk artikkel:
www.ajaleht.ut.ee.

Mida arvavad õpilased?

Pille Valk

«Religiooni ja hariduse» projekti raames intervjueritakse õpilasi ja õpetajaid, filmitakse religiooniõpetuse jt ainetunde, kus religiooniga seotud teemasid käsitletakse.

Kavandatud on ankeetküsitlus kõigis osalevates riikides. Seega sünteesitakse nii kvalitatiiivsete kui ka kvantitatiivsete uuringute tulemusi. Projekti uuringute teoreetiliseks

taustaks on Warwicki Ülikooli kasvatusteaduste prof Robert Jacksoni välja töötatud interpreteeriva religiooniõpetuse kontseptsioon, kus seotakse religioosne traditsioon selle mitmekesisuses õpilaste kogemuste ja küsimustega. Üks projekti huvitav väljund saab olema koos õpilastega valmiv näitus, mida eksponeeritakse aasta pärast esmalt Brüsselis ja seejärel kõigis projektis osalevates riikides.

Valitsus arutas struktuuri ülesehituse põhimõtteid

Varje Sootak

24. oktoobril arutas TÜ valitsus sama päeva hommikul rektoraadis käsitletud struktuuri ülesehituse põhimõtteid.

Valitsuse liikmete laual olid ka TÜ nõukogu määruste projektid ülikooli põhikirja ja teaduskonna põhimääruse muutmise kohta ning mitmed ettepanekud.

Nii näiteks on *realia* ja *naturalia* valdkondliku komisjoni liikmed Peeter Burk, Tõnu Meidla, Juhan Sedman, Ergo Nõmmiste ja Mart Ustav esitanud valdkondlikule komisjonile arutamiseks uue, loodusteaduste ja tehnoloogia teaduskonna moodustamise ettepaneku.

Dekaanid Toomas Haldma, Kalle Merusk ja Eiki Berg on esitanud aga ühisseisukoha TÜ põhikirja ja teaduskonna põhi-

määruse muutmise kohta.

Valitsuse istungil täiendati rektori eesistumisel just struktuuri ülesehituse põhimõtteid, mis saavad aluseks edasiste struktuurimuudatuste ja nendega seonduvate dokumentide kavandamisel.

Struktuuri korrastamisel lähtutakse TÜ nõukogu juuniku otsusest. Selle põhjal on ülikooli akadeemiline põhiüksus instituut, mis tegutseb põhimääruse alusel. Lähedastel erialadel tegutsevaid instituute ühendab ja nende tegevust koordineerib teaduskond.

Ülikooli strateegiline suund on teaduskondade valdkondlike konsolideerumisele.

Lähemalt arutati instituudi, teaduskonna ja valdkonna vahekorda.

Täna on põhimõtted n-ö esimesel lugemisel TÜ nõukogus.

UT KÜSIB

Miks on teemaks «Semiootika metodoloogia?»

Vastab semiootika sügis-kooli korraldaja, semiootika ja kulturoloogia 3. a üliõpilane Kristin Vaik.

Kui eelmistel aastatel oleme vaadelnud erinevaid kultuurinähtusi semiootikaprisma kaudu, siis tänava 3.–5. novembrini toimuva sügiskooli teemaks valisime semiootika metodoloogia mitmel põhjusel. Leiti, et tuleks n-ö algusesse tagasi minna ja arutleda semiootika ja semiootiku enda üle: mille poolest erineb semiootika ja selle metodoloogia teistest teadustest ja kus on semiootiku koht ühiskonnas ja teiste teadlaste seas.

See teema tundus sobivat ka seetõttu, et novembri lõpus

toimub Tartus konverents «Semiootika piirid», mis samuti arutleb semiootika ja selle piiride üle.

Sel aastal loodame esmakordselt teha esimese päeva ettekannetest videoülekande. Videoülekande eelis on see, et see lõhub sügiskooli paigakesksust ja nii saavad osa võtta ka need huvilised, kes Tartusse kohale tulla ei saa.

Loengutest tahaksin esile tõsta esimese päeva lõpuarutlust, kuhu kaasatakse kõik esinejad arutlema metodoloogia.

Teretulnud on kõik huvilised. Palume siiski paar päeva varem registreeruda veebilehel www.semiootika.ee/ sygiskool.

Doktorid peavad saama arengumootoriks

Ene Voolaid
doktoriõppe projekti koordinaator

1. novembril kell 10.30 algab aulas konverents «Doktorid Eesti tuleviku arengumootoriks», mis käsitleb doktoriõppe tugevdamist.

Arutatakse riigi teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni- ja doktoriõppe seoseid, samuti õppe tugevdamise võimalusi riigi ja ülikooli tasandil ning doktorikraadiga tippharitlaste vajadusi.

«Arutlused toetuvad riikliku arengukava projekti «Eesti doktoriõppe kvaliteedi, tulemuslikkuse ja jätkusuutlikku-

se tagamise süsteem» raames läbi viidud uuringutele. Esimene kokkuvõte tehti 2005. a seminaril,» ütles projekti juht emeritprof Väino Puura.

Kavas on kaks istungit ja paneeldiskussioon. Esinevad rektor prof Jaak Aaviksoo, peaminister Andrus Ansip, haridus- ja teadusministeeriumi asekanstler Kristjan Haller, ETFi juhatuse esimees prof Jüri Allik jt. Oodatud on kõik huvilised, eriti doktorandid ja nende juhendajad ning doktoriõppe arendamise kaasatud teadlased ja ettevõtjad.

Registreerimine: www.eformular.com/enev/01.11.2006.html. Kava: UT 4. leheküljel.

Doktoriõppe saaki lõikab ülikool oma aastapäeval. Teadus- ja arendusosakonna keskkonnaseire projektijuht Antti Roose oli üks 64st, kellele rektor 2005. aasta 1. detsembri aktusel doktoridiplomi andis.

ANDRES TENNUS

Virtuaalkeskkonnas ei tegutsetavaelust sõltumatu ühiskond

18. oktoobril kaitses doktoriväitekirja meediauuringute teadur Pille Pruulmann-Vengerfeldt.

Värske meedia ja kommunikatsiooni eriala doktor leiab, et virtuaalkeskond on tava-keskkonna laiend ning arvutitega seotud muutused ei ole ühtviisi head või halvad.

Teie väitekirja pealkiri on «Infotehnoloogia kasutajad ja kasutusviisid Eesti infokeskkonna eri kihtides». Millised need kihid on?

Käsitlen infokeskkonna kihti kui ühiskonna uurimise kihti. Jagasin ühiskonna neljaks tasandiks.

Psühholoogia tasand räägib inimese enda psühholoogilisest olemusest, aga ka mineviku käitumiskogemustest. See arvestab nii inimese geneetilist kui ka sotsiaalset poolt.

Teine kiht on situatiivne kiht, kus inimesed erinevates situatsioonides teineteisega kokku puutuvad – vestleme tudengitega auditooriumis, pangas telleriga jne. See aitab inimesel suhestuda teise inimese psühholoogiaga ja ka infokeskkonna kõrgemate, ühiskondliku ja sotsiaalse kihiga.

Pille Pruulmann-Vengerfeldti doktoritööd juhendas prof Peeter Vihalemm ja oponentideks prof Nicholas W. Jankowski ja Nijmegeni Ülikoolist.

VARJE SOOTAK

Mis on ühiskondlik kiht? See on kontekstuaalne kiht, mis koosneb seadustest ja normidest, aga ka valitsusorganitest, meediast jt ühiskonda kujundavatest suurtest struktuuridest.

Kontekstuaalse ja vestluskihi vahele jääb sotsiaalsete võrgustike kiht. Kes me oleme ja kuidas käitume, sõltub paljuski sellest, kes on meie sõbrad, perekond või töökaaslased.

IKT (infokommunikatsiooni tehnoloogiatega) kasutus mõjutab just sotsiaalne võrgustik, sest tihti mõistad paremini tehnoloogiatest tulevat kasu, kui sinu sõbral-tuttaval on sama programm või tehnoloogia.

Kas võiks näiteid tuua?

Näiteks minu ema hakkas e-posti kasutama pärast seda, kui läksin välismaale elama. Tema jaoks tekkis sellele konkreetne rakendus: tema sotsiaalse võrgustiku väga olu-

line komponent läks kaugemale ja e-mail oli sel ajal odavam ja peaaegu ainuke võimalus minuga kontakti hoida.

Minu töö üks olulisemaid punkte ongi vajadus analüüsida IKT kasutajaid nende nelja kihi kaudu, mitte ainult indiviidi ja ühiskonna tasandil.

Mis veel on inimeste elus tänu IKTle muutunud?

Ma hoiduks väljendist, et mingisugused muudatused on toimunud tänu tehnoloogiale. Pigem viivad muutusi ellu inimesed kas tehnoloogiat kasutades või mitte ja selle kohta hoiakuid omades. Muutuste allikas on inimene ise.

Seega milliseid muudatusi inimesed teevad?

Minu tööst selgub, et erine-

vad infokeskkonna kihid on leidnud laienduse virtuaalsesse keskkonda. Meil on olemas meie n-ö virtuaalne biograafia, mis käib käsikäes virtuaalsete kogemuste omandamisega. Ei saa öelda, et minu virtuaalne «mina» on täiesti teistsugune. Pigem on see päris-mina laiendus virtuaalsesse keskkonda.

Meie virtuaalne elustiil näitab, mida teeme veebikeskkonnas: mida armastame, milliseid lehekülgi vaatame, milliseid rakendusi kasutame. Selle järgi on võimalik eristada Interneti-kasutaja tüüpe just samamoodi, nagu on võimalik tavalise elustiili järgi eristada tavalises keskkonnas elustiilitüüpe. Näiteks kellel meeldib aiaandus, kellele tehnika või kellele meeldib portaalis suhelda, kellele infot otsida.

PILLE PRUULMANN-VENGERFELDT

Hoiduksin väljendist, et muudatused toimuvad tänu tehnoloogiale. Pigem viivad muutusi ellu inimesed ise tehnoloogia suhtes hoiakuid omades.

Situatiivse tegutsemise kiht traditsioonilises keskkonnas on ainult näost näkku suhtlemine. IKT lisab sellele uue dimensiooni erinevate kommunikatsioonikeskkondade kaudu.

Kuidas?

Näiteks mobiiliga parkides maksame omavalitsusele mak-su, aga me ei suhtle inimesega, vaid maksame tehnoloogia (mobiili) vahendusel tehnoloogiale (sõnumikeskusele). Me suhtleme ühiskonda mõjutava kontekstuaalse tasandiga. See on toonud tehnoloogia suhtlemiskihti sisse mitte ainult kui keskkonna ja vestlusteema, vaid ka kui vestluspartneri.

Kas see ei vii võimu võõrandumiseni?

Tavaliselt on ametnike juurde minek aeganõudev. IKT abil lähemale saadud ametnik võib viia hoopis intensiivsema suhtlemiseni ega pruugi tähendada ametkondadest distantseerumist.

Kindlasti mõjutavad sellised väiksed asjad inimest, aga raske on näha üldist suunda, et inimesed läheksid IKTd kasutades ühte nägu.

Uurimuse üks olulisemaid leide Eesti IKT keskkonnas ongi see, et ei ole üheselt head või halba muutust kõigi jaoks. IKT kasutamine mõjutab iga inimese elusituatsiooni eraldi.

Kas raha mõjutab IKT kasutust?

Raha mõjutab kindlasti ligipääsu tehnoloogiale. Võib öelda, et Eestis on võimalus kasutada Interneti sama suur kui võimalus minna raamatukokku, sest kõigis raamatukogudes on avalik internetipunkt.

Aga sellest üksi on vähe. Tihti mõjutab raha ka motivatsiooni ja meie sotsiaalset võrgustikku. Need määravad omakorda selle, kas tunneme vajadust seda tehnoloogiat kasutada.

IKT kasutajatüübid on kokku pandud siiski puhtalt meie Internetis käitumise alusel, aga hilisemas analüüsis tuleb välja, et rahal siiski on oma roll.

Näiteks vähekasutajate tüüp ilmselt kasutabki Interneti seepärast vähem, et tal ei ole raha erinevaid tehnoloogilisi vidinaid osta.

Kuidas siis Interneti kasutajad erinevad?

Madalast kasutusintensiivsusest alustades võib rääkida juba mainitud vähekasutajatest.

Sellele järgneb avaliku ja praktilise info kasutaja, kes kasutab Interneti kui üht paljude võimalustega telefonikataloogi.

Pereelulisele infole ja meelelahutusele orienteeritud kasutustüüp vajab Interneti, et parandada oma isiklikku ja lähikondsete elu. Tööle ja infole orienteeritud kasutaja tegevus seevastu keskendub tööse elu edendamisele. Suhtlemisele ja meelelahutusele orienteeritud kasutajatüüpi kuuluvad ennekõike noored inimesed, kes suhtlevad veebis sõpradega ja otsivad meelelahutust.

Intensiivsem kasutustüüp kasutab kõiksuguseid erinevaid veebis pakutavaid teenuseid. Meie 2005. aastal korraldatud küsitlusest selgus, et sellesse kasutustüüpi kuulub ka veebi kaudu tarbimine.

Intervjuu täisversioon: www.ajaleht.ut.ee.

Alo Ritsing saab 70

Varje Sootak

Helilooja ja dirigendi Alo Ritsingu 70 aasta juubeli puhul toimub aulas kontsert, ilmuvad uued noodivihikud ja CD ning avatakse näitus.

4. novembril kell 18 algab aulas kontsert, kus esinevad TÜ Akadeemiline Naiskoor, TÜ Kammerkoor, EMLS Tartu Meeskoor, meeskoor Forestalia, Tartu Akadeemiline Meeskoor, keelpillikvartett jt.

Kõlab põhiliselt juubilari looming. Tartu Akadeemilise Meeskoori kavas on ka juubilarile tähtsate isikute loomingut (Richard Ritsing, Gustav Ernesaks). Ettekandele tuleb ka Alo Ritsingu looming keelpillikvartetile ja solistile.

Kontserdi salvestab Klassikaraadio. Plaanis on kontsert arhiivi jaoks ka videole salvestada.

Kooriühing annab koostöös Alo Ritsinguga välja kolm noodivihikut uuema loomin-

Alo Ritsing.

guga (meeskoorile, naiskoorile, segakoorile).

TAM ja EMLS annavad välja Alo Ritsingu juhatatud või loodud koorimuusika CD-plaadi. Plaadi materjal on pärit Eesti Raadio arhiivist.

Ants Nilson on koostanud pildinäituse, mis pannakse üles haridus- ja teadusministeeriumi saali.

Tudengid teavad, kuidas filme teha

Mikk Kard

19. oktoobril toimus üliõpilasmajas sügispäevade raames seitsmes tudengifilmi festival.

Näidati 25 konkursile laekunud teose hulgast sõelutud üheksat filmi. Filme hindas žürii koosseisus Rainer Küngas, Viljar Pohhomov, Urmas Vadi ja Heilika Võsu.

Kuigi ürituse reklaamist võis välja lugeda, et filmides hinnatakse tehnilisest tasemest enam ideed, jäi teostest mulje, et peaaegu kõigi osalejate vaimukus jääb oskustele alla. Näiteks oli eripreemia pälvinud Martin Oja lühianimatsioon «Rain Terrain» vaimustavalt ilus ja fantaasiarikas, kuid loo jutustamine jäi tagaplaanile.

Lühifilmide puhul, mis on festivali tegijatele ja vaatajatele kõige jõukohasemad, tuleks autoritel tegutseda väga enesekriitiliselt, hoolitsedes selle eest, et filmi jääks kõik, mis vajalik, mitte kõik, mis võimalik. Hea

näide sellest oli Kalev Vapperi «Öösel Tartus», mis rääkis kõigest minutiga ühe tragikoomilise loo ja suutis kenasti vältida mõtte hägustumist.

Kõige ambitsioonikamad olid kaks pooleturniirist dokumentaalfilmi. Ilko Klyszsi ja Christoph Knorri «Baltic Vibes» rääkis läbi iroonia- ja huumorifiltri eesti muusikakultuurist.

Festivali küpsem film oli kaks eripreemiat ja publiku lemmiku tunnustuse pälvinud Jaan Jürgen Klaus'i portreefilm «Erakpoeet Marko Kompus». Kaheaastase jälgimise tulemus oli teos, milles rohkem ehedat rõõmu ja nukrust kui ükski mängufilm pakkuda suudaks. Festivali parimaks valiti Janno Jürgensi «Ting», mis paistis silma oma hea dialoogi ja näitlejatööga.

Õhtu hing oli filmilikult õhtujuhiks, võistlejaks ja eelžürii liikmeks lõhestunud Kalev Vapper, kes tekitas saalis hubase õhkkonna ning

sai väga hästi hakkama filme sisse juhatanud autoritega tehtud intervjuudega.

Üritust killustasid vahepalad koerte ja kõhutantsijatega, kes kuidagi ei suutnud õhkkonda sulanduda. Järgmistel aastatel võiks korraldajad mõelda, miks publik on kohale tulnud ja võibolla kasutada pauside täiteks paremaid välismaiseid tudengifilme.

Žürii eripreemiate kategooriad jäid väga häguseks, võibolla oleks parem need eelnevalt fikseerida või hoopis ära jätta.

TUDENGIFILM 2006

- **Peapreemia sai «Ting», autor Janno Jürgens.**
- **Eripreemia «Lugu värvidest» filmile «Rain Terrain», autorid Kudrun Vungi ja Martin Oja.**
- **Publiku lemmik ja parim autorifilm «Erakpoeet Marko Kompus», autor Jaan Jürgen Klaus.**

UUDISED

Tuleb Viivi Luige juubelikonverents

4. ja 5. novembril toimub ajaloo muuseumis konverents «Looming – olemise kehtestamine: Viivi Luik (60)».

Ettekandjate hulgas on kirjanikud Paul-Eerik Rummo, Jaan Kaplinski, Jan Kaus, Hando Runnel, Tõnu Õnnepalu jt.

Ülikoolist peab prof Tiina Kirss ettekande «Viivi Luige «Salamaja piiri» mõistatus», dots Arne Merilai «Olemise poeetiline kehtestamine» jt.

Kahel päeval peetakse kokku ligi 30 ettekannet, laulavad ja loevad Tallinna Linnateatri näitlejad.

Konverentsi korraldavad ülikool ja Kirjanike Liit.

Tutvustati tekstikorpust EEVA

24. oktoobril tutvustasid maa-ilmakirjanduse lektor Liina Lukas ja raamatukogu info-süsteemide projektijuht Vahur Aabrams von Bocki majas Eesti vanema kirjanduse digitaalset tekstikorpust EEVA.

Maailmakirjanduse lektor Liina Lukas ütles, et EEVA põhieesmärk on Eesti kirjandusloos seisukohalt olulistele vanadele haruldastele tekstidele originaalisäastliku ligipääsu võimaldamine. Tekstikogu sisaldab digiteeritud eesti-, saksa-, vene-, prantsus-, ladina-, kreeka- ja läti keelseid tekste 13. sajandist 19. sajandi keskpaigani.

EEVA on kirjanduse ja rahvaluule osakonna ja ülikooli raamatukogu ühisprojekt, koostööd tehakse ka Eesti Kirjandusmuuseumiga.

EEVA asub: www.utlib.ee/ekollekt/eeva/.

Teatriteadlased loovad võrgustiku

19.–21. oktoobrini võtsid kirjanduse ja rahvaluule osakonna teatriteaduse õppejõud Luule Epner ja Anneli Saro osa Helsingis toimunud Balti- ja Põhjamaade teatriõpetuse võrgustiku loomise nõupidamisest.

Prof Epneri sõnul tutvustasid osalejad üksteisele teatriteaduse õppekavasid ja vahetasid kogemusi.

Balti- ja Põhjamaade teatriõpetuse võrgustik (Baltic-Nordic-NW Russia Network in Theatre Studies and Education) hakkab ühendama ülikoole, kus õpetatakse teatriteadust. Praeguse seisuga osalevad projektis Vytautas Magnuse Ülikool (Kaunas), Läti Kultuuriakadeemia, Helsingi Ülikool (Soome), Bergen'i Ülikool (Norra) ja TÜ. Kavas on luua ka kontaktid Peterburi Teatriakadeemiaga. Järgmine kohtumine toimub detsembris Eestis.

Raamatukogu pidas konverentsi

25. oktoobril toimus TÜ Raamatukogus konverents «Digitaalraamatukogu ja selle kasutaja IV. ELNET Konsortsium 10».

Konverentsil räägiti ELNET Konsortsiumist, raamatukogude tegevusest elektrooniliste inforessursside kasutamise õpetamisel jm.

Rektor Jaak Aaviksoo pidas ettekande «Ülikooli ja riigi ootused ning vajadused teadusraamatukogude suhtes». Ettekandega esinesid veel Mihkel Reial ELNET Konsortsiumist jt.

ÕNNITLEME

Professor Aleksander Dulitsenko 65

Slaavi filoloogia prof Aleksander Dulitsenko lõpetas 1966. a kiitusega Turkmeenia Ülikooli Ašhabadis vene filoloogia erialal. Ta töötas turkmeeni koolis vene keele õpetajana, seejärel Samarkandi Ülikoolis (Uzbekistan) õppejõuna, alates 1976. a töötab Tartu Ülikoolis. Dulitsenko on slaavi filoloogia õppetooli looja. 1974 kaitses ta kandidaadiväitekirja «Russiini kirjakeel Jugoslaavias. (Foneetika ja morfoloogia)» ja 1981 doktoriväitekirja «Slaavi mikrokirjakeeled. Moodustamise ja arengu probleemid».

Prof Dulitsenko on üldkeeleteaduse ja slaavi filoloogia spetsialist. Ta uurib keeleteooria ja üldkeeleteaduse probleeme, sh sotsiolingvistika, interlingvistika, etnolingvistika küsimusi, slaavi keelte (vene, serbohorvaadi, sloveenia jt) ajalugu, grammatilist struktuuri ja sotsiolingvistilist aspekti. Dulitsenko on välja töötanud slaavi mikrokirjakeelte teooria (esmakordselt kirjeldas 18 sellist keelt), tegeleb TÜ keeleteaduse ja slavistika ajalooga.

Ta on avaldanud üle 500 teadustöö 20 Euroopa keeles. Prof Dulitsenko on teadusväljaannete seeria «Interlinguistica Tartuensis» ja «Slavica Tartuensia» vastutav toimetaja, mitme TA tegevliige, Rahvusvahelise Slavistide Komitee liige, Eesti Slavistide Rahvuskomitee ja

Rahvusvahelise Interlingvistika Assotsiatsiooni president.

Prof Dulitsenko on välja töötanud ja lugenud üle 30 aine- ja erikursuse, nende hulgas üldkeeleteadus, interlingvistika teoreetilised alused, mustlaste keele ja kultuuri alused, slaavi keelte võrdlev grammatika, sloveenia ja serbohorvaadi keelte teoreetilised alused, slaavi keelte ajalugu ja tüpoloogia jt kursused.

2003. a autasustati professorit Valgetähe IV klassi ordeniga, 2005. a Poola Rüütli Risti ordeniga, 2005. a pälvis prof Dulitsenko rahvusvahelise Alexander von Humboldti teaduspreemia.

Kolleeigid õnnitlevad juubilari ja soovivad tugevat tervist ning jätkuvat jõudu ja edu teadustöös!

Vene ja slaavi filoloogia osakond

«OOOFILMIÕHTUOOO»

2. novembri «OoofilmiõhtuooO» filmiõhtu juhatab sisse kl 16.15 algav Tõnis Mägi loeng piiblist kaasaegses muusikas. Kl 18.15 näidatakse Norman Jewisoni, Andrew Lloyd Webberi ja Tim Rice'i filmi «Jesus Christ Superstar».

9. novembril linastub Denys Arcandi «Montreali Jeesus», millele eelneb Ergo-Hart Västriku loeng sellest, kuidas «ametlik» usk muutub rahvausuks.

ÕNNITLEME

70

Arved Vain, rakendusfüüsika erakorraline vanemteadur – 29. oktoober

65

Aleksander Dulitsenko, slaavi filoloogia professor – 30. oktoober
Ivi Kuuskemäe, administraator – 30. oktoober

60

Marje Joalaid, eesti keele ja kirjanduse lektor – 1. november
Krista Kallis, inglise filoloogia assistent – 2. november
Galina Posmetuhhova, eksperimentaalfüüsika ja tehnoloogia insener – 27. oktoober
Koit Timpmann, insener – 30. oktoober

50

Irja Kalbe, neuroloogia assistent – 1. november
Anne Kõre, bibliograaf – 28. oktoober
Maire Vasar, lasteallergoloogia ja -pulmonoloogia dotsent – 30. oktoober

Svetlana Zagradskaja, majahoidja – 31. oktoober

45

Urmes Hörrak, õhuelektrilise monitooringu teadur – 1. november
Küllli Moont, infosüsteemide spetsialist – 2. november
Terje Raud, sünnitusabi ja günekoloogia assistent – 27. oktoober
Kärt Rummel, keeleteaduse ja -tehnoloogia erakorraline teadur – 29. oktoober
Martin Schneider, külalisprofessor – 27. oktoober

40

Eva Rein, inglise filoloogia assistent – 28. oktoober

30

Jaanika Haljasmäe, Erasmuse programmi koordinaator – 2. november

25

Natalja Zagura, inglise filoloogia assistent – 1. november

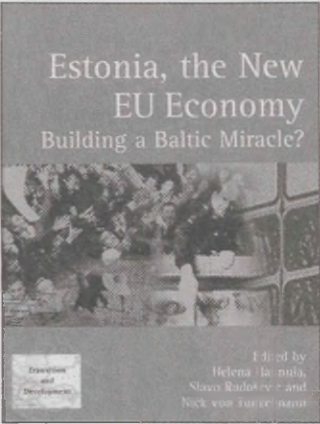
Eesti majandusest ilmus välismaal monograafia

Helena Hannula majandusteaduskonna teadur

TÜ majandusteaduskonna, Londoni Ülikooli (University College London) ja Sussexi Ülikooli pikaajalise koostöö tulemusena ilmus kollektiivne monograafia «Estonia, the New EU Economy: Building a Baltic Miracle?».

Monograafia käsitleb uute Euroopa Liidu liikmesriikide, eelkõige Eesti majanduskasvu ja restruktureerimist mõjutavaid tegureid laiemas teoreetilises ja majanduspoliitilises kontekstis. Raamat keskendub kolmele peamisele küsimusele. Vaadeldakse, kuidas 1990ndate aastate Eesti majanduse reformid on mõjutanud tänapäeva majanduskasvu; millised on edasist majanduskasvu toetavad tegurid ja restruktureerimist vajavad valdkonnad, et tagada jätkusuutlikku majanduskasvu nii Eestis kui ka teistes uutes liikmesriikides. Samuti käsitletakse, kuidas tõlgendada laienenud Euroopa Liidu uute liikmesriikide edasist majanduskasvu mõjutavaid tegureid laiemas teoreetilises ja majanduspoliitilises kontekstis. Raamatu idee tekkis prof

Slavo Radoševicil ja Urmes Varblasel pärast 2004. a mais Londonis toimunud Eesti majandusarengu teematist konverentsi. Seal osalesid mitmed oma ala tunnustatud Suurbritannia teadlased, majandusuuringute keskuste esindajad, ettevõtjad ja Eesti ülikoolide õppejõud ning doktorandid. Raamatu toimetasid TÜ majandusteaduskonna teadur Helena Hannula, Londoni Ülikooli Slaavi ja Ida-Euroopa uuringute keskuse prof Slavo Radoševic ja Sussexi Ülikooli teaduse ja tehnoloogia poliitika uuringute keskuse prof Nick von Tunzelmann. Väljaandja oli kirjastus Ashgate Publishing.

KONVERENTS «DOKTORID EESTI TULEVIKU ARENGUMOOTORIKS»

1. novembril aulas

10.00 – registreerimine
10.30 – tervitus ja sissejuhatus rektor prof Jaak Aaviksoolt
I istung, juhatab rektor Jaak Aaviksoo
10.55 – peaminister Andrus Ansipi ettekanne
11.20 – «Teadusstrateegia ja doktoriõpe», HTMi asekanstler Kristjan Haller
11.45 – «Doktorite vajaduse uuring: ülikoolid, teadus- ja arendusasutused», prof Raul Eamets, Jaan Masso
12.10–12.35 – «Eesti teaduse rahastamine ja doktoriõpe», ETFi juhatuses esimees prof Jüri Allik
Paneeldiskussioon, juhib prof Martin Zobel
13.25–14.45 – osalevad prof Ain Heinaru, prof Rein Vaikmäe (TTÜ), prof Rein Raud (TLÜ), prof Hardi Tullus (EMÜ), prof Urve Lippus (EMTA), prof Andres Tali (EKA)
II istung, juhatab õppeprorektor prof Birute Klaas
15.15 – «Doktorikoolide roll doktoriõppe kvaliteedi tagajana», prof Helmut Brentel (J. W. Goethe Ülikool)
15.40 – «Eesti kooliõpilaste ettekujutus teadustööst ja teadlase elukutsest». Uuringu ROSE (Relevance of Science Education) tulemused, doktorant Moonika Teppo
16.05 – «Üldhariduskool ja doktoriõpe», ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna juhataja dots Halliki Harro-Loit
16.30 – «Humanitaar- ja sotsiaalteadused ning doktoriõpe. Mida on õpetada sotsiaal- ja humanitaarteadlastel doktorantidele?» – õppeprorektor prof Birute Klaas
16.55 – Diskussioon, kokkuvõte

IT-KOOLITUSED TÜ TÖÖTAJATELE

Andmebaasisüsteemi MS Access kursused

N, 2., T, 7. ja N, 9. nov kl 9.30–13.30, maht 12 t, lektor Eve Aruvee. Maksumus ülikooli sisekäibega 1020 kr. Kursuse programm: www.ut.ee/12114.
MS Excel 2003 edasijõudnutele
Exceli kursused on jagatud kuueks mooduliks. Kursusel võib osaleda üksikuid mooduleid läbides. Moodulite programmid: www.ut.ee/22761.

1. moodul (MS Exceli algkursus) on juba toimunud.
2. moodul. Diagrammid (3 t)
R, 3. nov kl 9.30–12.30, maht 3 t, lektor Riina Reinumägi. Kursuse maksumus ülikooli sisekäibega 230 kr.
3. moodul. Valemid ja funktsioonid (5x45 min)
E, 6. nov kl 9.30–14, maht 5 t, lektor Riina Reinumägi. Maksumus ülikooli sisekäibega 370 kr.
4. moodul. Lihtandmebaasid (5x45 min)
K, 8. nov kl 9.30–14, maht 5 t, lektor Riina Reinumägi. Maksumus ülikooli sisekäibega 370 kr.
5. moodul. Kokkuvõtete tegemine (5x45 min)
T, 14. nov kl 9.30–14, maht 5 t, lektor Riina Reinumägi. Maksumus ülikooli sisekäibega 370 kr.
6. moodul. Matemaatiline statistika Exceli vahenditega (8x45 min), N, 16. nov kl 9.30–13.30 ja T, 21. nov kl 9.30–13.30, maht 8 t, lektor Eve Aruvee. Maksumus ülikooli sisekäibega 880 kr. Kõik tunnid toimuvad TÜ Raamatukogu III korruse arvutiklassis. Täiendav info: www.ut.ee/it/teenused/koolitus. Registreerumine: Riina Reinumägi, tel 737 5442, riina.reinumägi@ut.ee

SOOME ÜLIÕPILASORGANISATSIOONIDE NÄITUS

Sel nädalavahetusel on Eesti Üliõpilaste Seltsi majas avatud Soome üliõpilasorganisatsioonide näitus. Laupäeval kl 12 toimub ka lühiettekannetega seminar.

Seminaril räägivad põhjanaabrite osakuntade esindajad Soome akadeemiliste organisatsioonide tegevusest, heraldikast, Eesti-Soome üliõpilastraditsioonide vahetusest jm.

Näituse korraldavad Tiina Metso Pohjois-Pohjalainen Osakuntast Soomest ning Eesti Üliõpilaste Selts ja korporatsioon Amicitia.

Näitus on tasuta avatud nii laupäeval kui ka pühapäeval kl 11–18.

TÜ RAAMATUPOES

Näitusmüük

Veel täna ja homme toimub geograafia- ja geoloogiaalaste raamatute näitusmüük. Näitusmüügilt on võimalik osta raamatuid tavapärasest soodsama hinnaga. Esindatud on kirjastuste Blackwell Publishing, Cambridge University Press, Earthscan Publications, Elsevier Books, McGraw-Hill Publishing, Oxford University Press, Pearson Education, SAGE Publications, Taylor&Francis Books, John Wiley & Sons ja World Scientific Publishing väljaanded.

Näitusehindadele ei laiene muud raamatupoe soodustused. Kataloogide alusel saab raamatuid ka tellida.

Näitusenimekirjast huvitatutel pöörduda bookshop@ut.ee.

TÜ PENSIONÄRIDE ÜHINGUS VITAE

Juhatus tuletab meelde, et Tallinna teatrikülastusele tuleb sõiduks koguneda 4. novembril Vanemuise alumisse parklasse. Sõit algab hommikul kell 8.

TÜ RAAMATUKOGUS

• Täna on raamatukogu koristuspäeva tõttu avatud kl 15–21.
• ja 2. novembril kl 10-17 müüakse fuajees trepi all raamatukogule mittevajalikke raamatuid. Hinnad on väga soodsad!
Info: Kertu Uri, tel 737 5753.

UUED NÄITUSED RAAMATUKOGUS

31. oktoobril avatakse raamatukogu 3. korrusel Liivi Koppeli maalinäitus «...hetketi heldem ja heledam». Kunstniku meelitemaatika on natüürmort, lilled, portreed ja Eestimaa loodus. Kõik tööd on õlitehnikas ning maalidel on peamiselt sügismaastik. Näitust saab vaadata 3. detsembrini.
1. novembril avatakse raamatukogu 3. korrusel filoloogiadoktori prof Aleksander Dulitsenko 65. sünnipäevale pühendatud näitus. Väljapaneku koostas raamatukoguhoidja Jelena Raid. Näitus jääb avatuks 25. novembrini.

SPORT

Sulgpallurid said 8 esikohta

21. oktoobril võitsid TÜ Akadeemilise Spordiklubi sulgpallurid Eesti noorte grand prix II osavõistlusel kaheksa esikohta. Need olid Rando Avarmaa (U-11) meesüksikmängus, Mehis Tamm meesüksikmängus (B-liiga), Ethel Okas (B-liiga) naisüksikmängus, Merli Avarmaa ja Gerda Teder naispaarismängus, Emili Kilg naisüksikmängus (B-liiga), Kertu Margus ja Sabine Preiman naispaarismängus, Raul Käsner (U-19) meesüksikmängus ja Madis Reppo ning Rajur Hint meespaarismängus. Osales 148 noort sulgpallurit.. Võisteldi viies erinevas vanuseklassis. Võistluse korraldas TÜ Akadeemiline Spordiklubi.

TÜ/Rock

Korvpallimeeskonna järgmine mäng SEB Balti liigas on 28. oktoobril kell 17 TÜ spordihoones. Vastaseks on Atletas Kaunas.

KAITSMISED

6. novembril kl 16.15 kaitseb Vasyi Vepрук TÜ nõukogu saalis doktoritööd «The Phenomen of Asceticism in the Religious Life of Humankind. Systematic-comparative Analysis of the Modification of Ascesis from the Position of Holy Orthodoxy». Juhendaja prof Tarmo Kulmar. Oponendid dr S. Abramovitš (Bukoviina Õigeusu Ülikool) ja Irina Paert, PhD (Tallinna Ülikool).

KONTSERT

27.oktoobril kl 19 on Salemi kirikukontsert «Meestetoonid». Esineb Eesti Rahvusmeeskoor, dirigent Ants Soots. Kavas Tormise, Singi, Lepiku ja Marguste RAMile adresseeritud teoseid.

LOENGUD

3. novembril kl 12.15–13.45 peab Riigikantselei avaliku teenistuse osakonna juhataja Airi Alakivi Tiigi 78-236 Eesti avaliku halduse kursuse raames loengu «Avalik teenistus». Kõik huvilised on oodatud! Info: Merje Pors, tel 521 2892.

TEADE

1. novembril kl 18 räägib TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse jututares Põlvamaalt pärit füüsik Rein Rootamm teemal «Kuidas Põlva pool kõneldakse võrreldes tänapäeva võru (kirja)keelega». Kõik huvilised on oodatud! Keskus asub Toomemäel vanas anatoomikumis (Lossi 38). Lisainfo: Mari Mets, tel 737 5422.

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3000
Trükk: Greif OÜ

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Kadri Bank
Toimetaja Meelis Burget
Küljendaja Priit Kivisoo
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Tartu, Lutsu 5 (III k)
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
http://www.ajaleht.ut.ee
Postiaadress: Ülikooli 18, Tartu 50090

ÕIS peaks muutuma paindlikumaks

Meelis Burget

Õppeinfosüsteemi (ÕIS) kasutajad peavad selle suurimateks probleemideks keerukust ja jäikust.

Õppeinfosüsteemi- ja analüüsisitalituse peaspetsialist Meelike Pandis ütles, et ÕISi alast küsitlust pole ülikoolis eraldi tehtud, kuid seda on puudutatud infotehnoloogia-osakonna küsitlustes. «Tagasiside on olnud seinast sein. Eks see sõltub ka kasutaja varasematest kogemustest infosüsteemide ja arvutitega üldse,» selgitas ta.

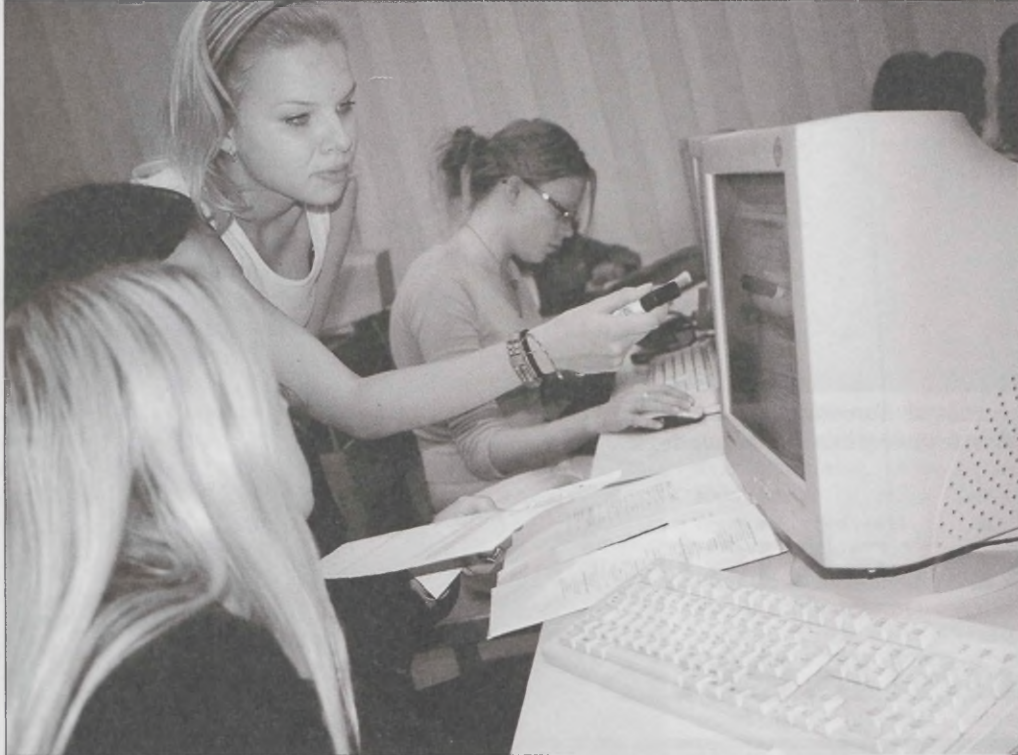
Info kättesaadavus ja kiirus

Majandusteaduse magist-rant Maarika Muuga märkis, et ÕIS teeb ülikooli liikmete töö lihtsamaks. «Kindlasti on üks süsteemi suurimaid plusse informatsiooni kiire le-vitamise ja kättesaamise või-malus. Näiteks saab õppejõud õppeainele registreerunutele saata kirja ühekorraga.»

Eesti ja soome-ugri keele-teaduse doktorant Kadri Vider ütles, et viie aastaga on ÕIS arenenud ja töökindlamaks muutunud. «Lisandunud on mitmed mugavad funk-tioonid, näiteks aruandluse ja ainekursuste tagasiside süsteem.»

Õigusteaduskonna prode-kaan dots Irene Kull rääkis, et õppeinfosüsteem pakub aja kokkuvõidu, suuremat töö efektiivsust, ülevaadet teaduskonnas ja kogu ülikoo-lis toimuvast ning ka vahetut sidet üliõpilastega. «Tänaseks on minu arvates üle saadud nii tehnilistest kui ka sisulis-test probleemidest, mille all kannatas süsteem veel mõni aasta tagasi.»

«ÕISi kasutamisega harjub minu arvates raskusteta ja seda on teinud ilmselt ka tudengid, sest teave mingi materjali puudumisest ÕISis jõuab minuni väga kiiresti,» märkis Kull.

2005/2006. õppeaasta vene ja slaavi filoloogia tuutor Katrin Saks õpetab esmakursuslas-tele, kuidas kasutada ÕISi.

Usuteaduskonna õppekor-ralduse spetsialist Heli Kuuste ütles, et diplomite, akadee-miliste õiendite, tõendite ja hinnete väljavõtete puhul ei saa lubada eksimusi, seetõttu on ÕIS nende väljastamisel abiks. Ta lisas, et tänuväär-sel kombel saab praegu eksa-miaegu ÕISi panna üksnes informatsiooniks ja mitte re-gistreerimiseks.

Nii Heli Kuuste kui ka Irene Kull kinnitasid, et vii-masel ajal lisandunud seotus dokumendihaldussüsteemi Livelinkiga lubab ÕISis kii-resti registreerida ja muuta vajalikke dokumente.

Kohmakus välistab erandid

Riigiteaduste üliõpilane Kristjan Feodorov sõnas, et ilm-selt on ÕISi peamine positiivne omadus tema olemasolu. «Oma võimalustelt tasapisi avarduv õppeinfosüsteem sobitub igati Tartu Ülikooli bürokraatiat ja anonüümsust soosivasse must-

risse. Minu jaoks on ÕIS justkui mingi ajastu märk, rõhutades keskpärasust ning üliõpilaste ja õppejõudude võrandumist,» märkis ta.

Kadri Vider ütles, et tema kasutab ÕISi nii üliõpilase kui ka avatud ülikooli õppe-jõuna ning süsteemi miinused hakkavad silma plussidest paremini. «Navigeerimine on veidi jabur. Loogiline oleks, kui saaksin pealehel valida oma staatuse – üliõpilane või õppejõud – ning siis tekiks vastavad menüüd,» märkis Vider.

Ta nentis, et avatud ülikooli tudengid kipuvad alata sa-tuma päevase õppe üliõpilaste ainetele. «Kui avatud ülikooli tudeng on end ÕISi sisse logi-nud, võiks süsteem pakkuda talle eelisjärjekorras just ava-tud ülikooliga seotut.»

Maarika Muuga pidas ÕISi peamiseks puuduseks keeru-kust vajaliku teabe leidmisel. «Ainetele registreerimisel

peab teadma, mis üliõpilase tunniplaani need kuuluvad, kuid tudeng ei ole õige sel-liste detailidega kursis.»

Heli Kuuste ettepanek ÕISi

puudutavad eelkõige selle jäi-kust ja erandite välistamist, sa-muti mõningast ebakindlust.

Ta märkis, et ÕISi kasu-tamine ja mõistmine nõuab küllaltki suurt vilumust, and-mete leidmine ja ruumide hal-damine on üsna keeruline.

Kuuste sõnul on üliõpilaste seas ÕISi kasutamisel veel palju arusaamatusi. Seepärast tunneb ta puudust korralikust tudengitele mõeldud ÕISi juhendist, kus oleks muu hulgas seletatud eksitava info tekkimist.

Arenguruumi veel on

Maarika Muuga sõnul võiks õppeaine otsingu tulemuseks saada ainult käesoleval või järgmisel semestril loetavad õppeained ning kui sel ajal ainet ei loeta, võiks ÕIS ka anda sellise vastuse, mitte «sündmust ei leitud».

Heli Kuuste avaldas lootust, et kui seni on ÕISist ingliskeelsena võimalik väljastada üksnes õppetulemusi, siis pea-riigi keele õppes saab seda teha ka tõendite ja tunniplaanidega.

Täispikk artikkel
www.ajaleht.ut.ee.

ÕIS saab viieaastaseks

Meelis Burget

6. novembril möödub viis aastat sellest, kui teadus-konnad ja kolledžid hakka-sid ÕISi kasutama.

Meelike Pandis ütles, et enne ÕISi loomist oli kasutu-sel mitu üliõpilaste kohta käi-vat infosüsteemi. Neist üks oli ülikoolis keskne, kuid andmed jõudsid sinna vaid kaks korda aastas. «Seega ei saanud selle järgi teha mingit statistikat ega juhtimisotsuseid.»

Pandis märkis, et ÕISi areng on olnud suhteliselt ootus-pärane. Tema sõnul püüti küll süsteemi loomisel võtta

arvesse teaduskondade eri-nevat praktikat, kuid see tegi süsteemi liiga eranditerohkeks ja halvasti toimivaks. «Praegu on ÕIS ilmselt jäigem kui al-guses, kuna oleme püüdnud õppekorralduseeskirja, täpselt järgida.» Pandise kinnitusel et on ÕISi kasutusaja jooksul oluliselt paranenud õppealaste-andmete kvaliteet.

Tema sõnul on viie aasta jooksul peaaegu kogu ÕISi programmikood ümber kirju-tatud. Sellega on muudetud süsteem kiiremaks ja vähem ressursse nõudvaks, paran-datud andmete haldamist ja seoseid eri moodulite vahel.

375. aastapäeva üritustest

Varje Sootak

Järgmisel aastal tähistab ülikool 375. aastapäeva möödumist ülikooli asuta-misest.

Rektor Jaak Aaviksoo ja korraldustoimkonna esimees haldusdirektor Riho Illak on tutvustanud ürituste kava nii ülikooli valitsuses kui ka nõukogus.

Juubelipidustused kulmi-neeruvad 4.–6. oktoobrini. Avatseremoonia on keskaeg-ses Jaani kirikus, kus taas-esitatakse ajalooliselt ülikooli avamise protseduur.

Juubeliürituste sarjas on kavas ülikooli arengukon-verents, konverents «Teadus Tartu rootsiaegses ülikoolis», Johan Skytte mälestusmärgi avamine, ülikooli asukoha tähistamine plaadiga, aka-deemik Juri Lotmani monu-mendi rajamine raamatuko-gu ette, tõrvikurongkäik ja galakontsert.

Mitmesugused akadeemi-lised, kultuuri- ja spordiüri-tused toimuvad kogu aasta jooksul.

Trükistest on kavas välja anda juubelialbum, TÜ aja-loo küsimuste sarja juubeli-väljaanne, «TÜ ajalooraa-mat: Universitas Tartuensis 1632–2007», audoktorite ja auliikmete album, anekdoodi-raamat, postkaartide komp-лект jpm huvitavat.

Juubeliobjektideks on uusehitustest õppe- ja tea-dushoone Viljandi 42 ja re-konstrueeritav spordihoone. Restaureeritakse peahoone fassaad ja siseõu, Jakobi 1 fassaad, sama maja IV korru-sele on kavas välja ehitada TÜ nõukogu saal jne.

Kultuuriüritustest võiks mai-nida aulakontsertide sarja üli-kooli teemalist teatrietendust.

Ülikooli valitsus soovitas ka teaduskondade ja teiste struk-tuuriüksuste üritused lisada ülikooli üldkavasse.

TÜ ÜE esimeheks valiti Peep Käiss

Marju Himma

TÜ ÜE filosoofiateadus-konna esindaja

Kolmapäeval valis TÜ Üliõpi-lasesindus uueks juhatuse esimeheks filosoofiateadus-konda esindava Peep Käissi.

Soovi esimehe kohale asuda oli lisaks Käissile avaldanud ka arstiteaduskonna esindaja Minna Mero, kes aga loobus oma kandidatuurist.

Siiani TÜ Üliõpilasesinduse juhatuse esimehe ametis olnud Kalmer Terale avaldati umb-usaldust 26. oktoobril toimunud erakorralisel üldkoosolekul.

20. oktoobril esitasid viis esinduse liiget avalduse, et kutsuda Kalmer Tera ametist tagasi ning valida uus esi-mees. Avaldusega kaasnes ka seletuskiri umbusaldamise põhjustega. Kuigi Tera on isik-susena tore ja sõbralik, nägid esinduse liikmed tema tege-vuses mõningast ebapädevust ning ehk ka liigset omavoli ja

läbipaistmatust. «Üliõpilas-esinduse esimees võeti maha, kuna koostöös teiste liikmetega esines probleeme,» selgitas bio-loogia-geograafiateaduskonda esindav Ave Jalakas.

Uue esimehena on Käissi eesmärk eelkõige tõhustada esinduse tööd, et võimaldada esinduse paremat toimimist. Peale käimasolevat üliõpilas-nõukogude loomise lõpule-

Peep Käiss.

viimist on Käissi tegevuskavas ka toimkondade töö efektiivse-maks muutmine.

Lootuses, et uus juhatuse esi-mees on oma kohustes pädev ning koostööaldis, püüab üli-õpilasesindus jätkata oma iga-päevaste ülesannetega. Need on eelkõige üliõpilaste arvamuse viimine TÜ nõukokku ning TÜ tudengkonna esindamine Eesti Üliõpilaskondade Liidus.

TÜ ÜLIÕPILAS-KONNA ESINDUS

- Liikmeskond valitakse üks kord aastas kevaditi.
- Kolmeliikmeline juhatuse valitakse samuti üks kord aastas.
- Juhatuse liikmeid võib tagasi kutsuda vähemalt viie liikme nõudmisel.
- Esindusse kuulub kokku 31 esindajat kõikidest ülikooli teadus-kondadest.

TÄNA LEHES

Intervjuu prof Mart Kulliga

LK 3

Alo Ritsing 70

LK 4

Teadlaste ettevõtlikkusest

LK 2

15 aastat tagasi, 1991. a oktoobris, sai TÜ majan-dusteaduskonna üliõpila-ne Ingrid Nigola (Tõniste) Koreas maailmatudengi fotomissi tiitli.

UUDISED

Raamatukogus avatakse Portugali kahhelkivide näitus

6. novembril kell 16 avatakse ülikooli raamatukogu näituse-saalis näitus «Azulejo kunst Portugalis».

Näitus on Portugali kah-helkivi azulejo ajalooost ning seal näeb ka 13 azulejo paneeli. Näituse eesmärk on tutvustada Portugali kultuuri kõige väljendusrik-kamat kunstivormi ka mujal maailmas.

Näitusel allkirjastavad rektor Jaak Aaviksoo ja Por-tugali suursaadik Ana Paula Zacarias koostööprotokolli Tartu Ülikooli ja portugali kultuuri tutvustava Camõesi Instituudi vahel.

Näitus jääb avatuks 21. no-vembrini.

«Bioninas» räägi-takse bakteritest

Täna kell 18.15 algava ETV teadussaate teema on piim-happebakter ME-3.

Tutvustatakse, kuidas sai TÜ teadlaste avastatud piimhappebakterist ME-3 tervistav probiootikum, mille vastu ka mujal maailmas huvi tuntakse. Samuti tuleb juttu eestlaste mikrofloorast ja toi-tumisest.

Saates osalevad teiste seas TÜ meditsiinilise bio-tehnoloogia prof Marika Mikelsaar, biokeemia insti-tuudi juhataja prof Mihkel Zilmer, mikrobioloogia va-nemteadur Epp Sepp ja va-nemlaborant Pirje Hütt.

Intervjuud sarjas osalenud teadlastega: www.vedur.ee.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas oled grante taotlenud?

Vastajaid: 214
Uus küsimus:
Kas ÕIS lihtsustab sinu tööd?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

UUDISED

Ülikool tunnustab

Tartu Ülikooli suure medaliga autasustati emeritprofessor **Ülo Kaasikut** ning dirigenti ja heliloojat **Alo Ritsingut**.

TA üliõpilastööde konkursi võitjad

Eesti Teaduste Akadeemia üliõpilastööde konkursi võitjate seas on ka kuus TÜ üliõpilast. I auhinna said **Eero Heinloo** bakalaureusetöö eest «Tartu lõunapoolne eeslinn kesk- ja varauusajal arheoloogia andmetel» (juhendaja lektor Ain Mäesalu) ja **Georgi Hudjašov** (magistritöö eest «Hüpoteesid Sahuli asustamise kohta mtDNA ja Y-kromosoomi andmestiku põhjal» (ingl k, juhendajad prof Toomas Kivisild, akad Richard Villems).

II auhinna pälvisid **Kaili Anier** magistritöö eest «HPLC põhise meetodi väljatöötamine tiopuriini metüültransferaasi aktiivsuse määramiseks Eesti populatsioonis ja raviminteraktsioonide ennustamine in vitro eksperimentide põhjal» (juhendajad dots Uno Mäeorg, dr Kersti Oselin), **Kelli Keepend** võistlustöö eest «Biomorfsete karbiidsete komposiitmaterjalide lähtestruktuuride väljatöötamine» (juhendajad magistrant Martin Järvekülg, doktorant Valter Reedo, laborijuhataja Ants Lõhmus), **Annika Paabut** magistritöö eest «Inimkapitali mõju majanduskasvule» (juhendajad prof Raul Eamets ja doktorant Egle Tafenau) ning **Heli Valtna** magistritöö eest «Superluminaalsete lokaliseeritud valguslainete tekitamise võimalikkus» (juhendajad akad Peeter Saari, dr Kaido Reivelt).

Georgi Hudjašov.

Soome muuseumi-maailmast

8. novembril kl 16.15 kõneleb ajaloo muuseumi teeõhtute sarjas Soome Instituudi endine kultuurisekretär Pertti Pyhtilä teemal «Soome muuseumimaailm – kolme jalaga Aalto tool?». Ettekandes vaadeldakse, millised on Soome muuseumi kolm peamist suunda ning tutvustatakse mäluorganisatsioonide – muuseumide, raamatukogude ja arhiivide koostööd Soomes, samuti Soomes asuvaid UNESCO maailmapärandi objekte.

Semiootiku rollist sügiskoolis

Tänašest pühapäevani toimuva semiootika sügiskooli põhirõhk on semiootilistel analüüsimeetoditel ning viisidel, kuidas need mõjutavad uurimisobjekti.

Täna esinevad mitmed professorid Tartu Kirjandusmuuseumi saalis ettekannetega ning sellele järgneb plenaardiskussioon. Homme jätkub sügiskool Käärikul.

Konverentsile osalejaid tervitama tulnud Europarlamendi saadik Toomas Savi (paremal) vestleb peakorraldaja Tõnis Metsa ja tehnoloogiainstituudi asedirektori Erik Puuraga.

KADRI BANK

Teadlasi takistab süsteemsusetus

Kadri Bank

Teadlaste lennukate ideede sünd toodeteks takerdub ärilise ebakindluse taha, selgus ülikooli ettevõtluskeskuse korraldatud konverentsil «Teel ettevõtlikuma regiooni suunas».

26.–27. oktoobrini tehnoloogiainstituudis toimunud konverentsi peakorraldaja dotsent Tõnis Metsa sõnul on teadmistepõhisest ettevõtlusest huvitatud nii ettevõtted kui ka professorid. «Küsimus on selles, kas mõlemad osapooled on koostööks valmis ja milliseid valdkondi riiklikul tasandil tahetakse arendada.»

Metsa sõnul on akadeemilise personali probleem see, et süvitsi oma erialasse süüvinud professor ei pruugi tunda äri sektoris toimuvat. Peale selle kaob oma ettevõtlust alustades kindel töökoht ja vähenevad sotsiaalsed garantiid. «Samas ei saa esmalt teha muud, kui ärisse raha sisse panna,» ütles ta.

Mets lisas, et investeeringute tagasiteenimine võib võtta aastaid, sest näiteks biomeditsiinis kulub ideest lõpptoodanguni umbes 15 aastat.

Hollandi metoodika Tüsse

Väikeste teaduspõhiste ettevõtete toetamiseks on TÜI plaanis kirjutada alla koostöömemorandum Twente Ülikooliga Hollandis. «Twente on loonud 25aastase töö tulemusel 500 *spin-off* firmat, millest enamik on ellu jäänud ja osa on ka väga edukad. On jõutud nii kaugele, et ka ülikool ise investeerib neisse firmadesse. Kui neist mõni

ETTEVÕTLUSKESKUSE DOTSENT TÕNIS METS

Eestlaste tugevus on kohanemisvõime, sest pärast 1990ndate paradigma muutust oleme pidanud väga palju õppima.

õnnestub maha müüa, võib ülikool teenida rohkem, kui ta investeeris kogu *spin-off* programmi,» selgitas Mets.

Hollandlaste teaduspõhiste ettevõtete toetamise metoodika toomisel luuakse programm, mille raames on ülikoolist äri sektorisse suunduval inimesel võimalik kasutada ülikooli infrastruktuure ja saada ülikoolilt endiselt palka. «Tal on võimalik sel perioodil äri nii palju välja arendada, et ta saaks jalad alla.»

Teadussiire ravimiarenduses

Eesti teadlaste tugevusena nimetas Mets õppimis- ja kohanemisvõimet, tänu millele on saadud hakkama ka pärast 1990ndate aastate sotsiaalmajanduslikke muutusi. «Õppimisvõime on kajastunud ka ettevõtjates. Võrreldes paljude Euroopa ettevõtetega, on meie omand muutumisvõimelisemad.»

Ettevõtluskonverentsil TÜd esindanud tehnoloogiainstituudi asedirektor Erik Puura rääkis oma ettekandes Eesti Biokeskuse, TÜ ja EMÜ koostöös loodavast ravimiarenduskeskusest kui teadussiirde näitest.

«Kui nende kolme asutuse inimesed, teadmised ja teadusaparatuur kokku panna, on loodud tuumik, mis on suuteline looma aluse bio- ja ravimitööstuse arenguks Eestis,» rääkis Puura. Ta lisas, et olemasolev infrastruktuur ja

kompetentsus on maailmatasemel, kuid ei ole piisavad ravimiarenduse täieliku tsükli käivitamiseks. «Seetõttu tuleb arendada välja uus infrastruktuur ning koolitada või tuua sisse uusi inimesi.»

Puura lisas, et lähikuudel alustatakse ühise infrastruktuuri planeerimist ning intellektuaalomandi ühisportfelli loomist koos regiooni ettevõtetega. Samuti on loomisel veebileht, mis peaks muutma ravimiarenduskeskuse juba algfaasis nii Eestis kui ka rahvusvaheliselt nähtavaks. Samuti analüüsitakse samasuunalist tegevust mujal maailmas.

«Sellist tegevust (ravimikeskuse loomist – toim) ja mõtteviisi ei saa pidada ei Euroopas ega maailmas unikaalseks, kuid vähesed ülikoolid on suutnud nii mahukaid kokkuleppeid saavutada ning sisulisi arendusprogramme käivitada,» lisas Puura.

Tõnis Mets tõi teadmuse ärisse ülekandmise näiteks kaardi- ja geoinfosüsteemide ettevõtte Regio, kus traditsioonilisele kartograafiale lisandus geoinfosüsteem ja mobiilpositsioneerimine. Samuti märkis ta TÜ füüsikute Samsungi plasmaterite arendamist ja tarkvaratehnoloogia professuuri loomist koostöös Hansapangaga. «Need on esimesed pääsukesed. Suurimad õnnestumised on loodetavasti alles ees,» ütles ta.

Teenus kogu ülikoolile 200 töötajaga

Ahto Kallion haldusosakonna juhataja

«Kogu süsteem peab tiksoma nagu Šveitsi kell – täpselt ja tõrgeteta. Meie vastutusalas on liiga palju osakondi ja struktuuriüksusi ning liialt palju inimesi, kes ei mahu kõikidesse ülikooli koridoridesse korraga liikumagi.»

Nii ütles mulle haldusprorektor Riho Illak, kui ma 1997. aastal tema kutsel ülikooli haldusosakonda juhatama tulin. Illak pidas vajalikuks töökorralduse reorganiseerimist, et tekiks operatiivne ja kvaliteetne töötajaskond, kus kõik teaksid oma tööülesandeid ja kohta organisatsioonis.

Haldusosakonna kümne tegutsemisaasta jooksul on osakonnaga liidetud 9 iseseisvat haldusdirektori vastutusala üksust. Rohkem kui 600 töötajast on nüüdseks moodustunud 200 töötajaga ühtne, eesmärgistatud kollektiiv.

Koondatus tagab säästlikkuse

Igapäevaselt kannavad ülikooli hoonete eest hoolt ning teenindavad õppe- ja teadushoonetes töötajaid, tudengeid ja külalisi 177 haldusosakonna töötajat. Hoonete töid korraldavad 8 atesteeritud haldurit ja osakonna administratiivtasand koosneb 15 töötajast. Osakonna neli talitust – arvestus-, ehitus-, hooldus- ning tehnovõrkude ja elektripaigaldiste talitus – tegelevad komplekselt ülikooli kinnisvara haldamise ja hooldamisega.

Ülikooli omandis või haldamisel oleva pinna jagunemine

	Pind (m2)
Teaduskonnad	77 503
Rektoraat ja tugistruktuurid	15 850
Asutused	63 927
MTÜ Tartu Üliõpilasküla, MTÜ TÜ Akadeemiline Spordiklubi	71 831
Äriühingud	1 516
Kasutusel mitteolev pind	5 833
Elamud	2 971
Väljarenditud pind	12 046
Kokku	251 477

Mõistlikum ruumikasutus

Ahto Kallion

Siiani on kõikide ülikooli halduses olevate hoonete ülalpidamiskulude katmine toimunud üldfondist haldusosakonnale vastavalt eraldatud summadest.

Seda on osakond keskselt kõikide hoonete kulude katmiseks kasutanud. Arutlusteemaks on tõusnud ülalpidamiskulude eraldamine üldfondist teaduskondade, asutuste ja osakondade eelarvetesse.

Summade ümberjagamise eest kaasnud muutusi hoonete sisulises haldamises. Jagades kinnistute majandamiseks ning nende kasutamise tagamiseks vajaliku raha kasutatava pinna ühikule ning finantseerides kogu protsessi läbi struktuuriüksuste, on soov jõuda tulemuseni, kus vähekasutatavatest ruumidest hakatakse loobuma.

Kuid tulevikus tuleb jälgida seda, et ruumide vabastamisega ei kannataks struktuuriüksuste põhitegevus ning vabanenud ruume oleks võimalik kasutada ülikooli

Ülikooli omandis või haldamisel on 96 hoonet üldpinnaga 251 477 ruutmeetrit. Haldusosakonna otsesel haldamisel on 51 hoonet üldpinnaga 102 157 ruutmeetrit, ülejäänud hooned on antud ülikooli asutuste, Tartu üliõpilasküla ja akadeemilise spordiklubi haldusesse, ülikooli põhitegevuseks sobimatu pinnana välja üüritud või antud ülikooli äriühingute kasutusse.

Hallatavates hoonetes korraldab haldusosakond kütte, elektri- ja veevarustuse ning kogu kinnistu korrasolekuga seonduvat. Osakond vastutab ka kinnistute valve- ja turvakorralduse eest. Hoonete reeglitekohase ja säästliku ekspluatatsiooni tagamiseks on neis vaja regulaarselt teostada tehnovõrkude ja -sõlmede hooldust, vajadusel ka avariiremonditöid.

Kuna hooned on palju ja kasutatav pind suur, korraldatakse neid töid keskselt, arvestades kehtivat seadusandlust ja valitsevat turusituatsiooni. Tsentraliseeritus tagab tööde majandusliku ökonoomsuse, paindlikkuse, kiiruse ning seega üldise efektiivsuse. Haldusosakond korraldab ka ülikooli kinnisvaraga seonduvate omanikukohustuste ning ülikooli kapitaalheituse ja -remondiga seonduvate ülesannete täitmist.

Seega on haldusosakonna ülesanne pakkuda kvaliteetset tugiteenust õppe- ja teadustöö ning muu põhikirjalise tegevuse läbiviimiseks.

muudel struktuuriüksustel. Ruumide kasutamata jätmine ei oleks mõistlik, sest kulutusi neil tuleb ikkagi teha.

Probleemseks võib kujuneda ka situatsioon, kus struktuuriüksused hakavad piirama ruumide kütmiseks, koristamiseks või hoonete tehnosüsteemide hooldamiseks vajalikke kulutusi, et säästa raha õppe- ja teadustöö tarbeks. Hoone efektiivseks kasutamiseks on äärmiselt tähtis ruumide mikrokliima, koristamise ja üldise hoolduse metoodika ning kasutatavad vahendid. Peale selle peab tehnopaigaldiste hooldus vastama töökeskkonnast ning seadusest tulenevatele nõuetele, mille eiramine hetkelise kokkuhoiu eesmärgil võib lõpuks viia suurema kahju tekkimiseni.

Uuele finantseerimismudelile üleminek eeldab struktuuriüksuste juhtidelt ja finantsallika kasutajatelt suuremaid teadmisi ja informeeritust kinnisvara hoolduses ning haldusosakond püüab siin kõigiti abiks ja toeks olla.

SIHTASUTUSES DOMUS DORPATENSIS

6. novembril kl 18 toimub teaduse ja kultuuri sihtasutuses Domus Dorpatensis (Ülikooli 7, Raekoja plats 1) üritustesarja «Eesti-Saksa kirjandusdialog» kirjandusõhtu.
Kirjanduse ja rahvaluule doktorant Kairit Kaur räägib naisautorlusest baltisaksa ajakirjanduses 18. saj II poolel. Üritus on eesti keeles ja tasuta.

9. novembril toimub SA Domus Dorpatensise ruumides Raekoja plats 1/Ülikooli 7 kl 9.45–15.30 loengusarja «Sõnavabadus: mõiste ja tegelikkus» viimane seminar «Sõnavabadus ja pressis eneseregulatsioon».
Esinevad Avaliku Sõna Nõukogu esinaine prof Epp Lauk, Pressinõukogu esinaine Eve Rohtla ning Eesti Ajakirjanike Liidu esindaja Ebba Rääts.
Üritus on tasuta. Osavõtust teatada hiljemalt 8. novembriks tel 733 1345 või dorpatensis@dorpatensis.ee. Lisainfo: www.dorpatensis.

Mart Kull: ju ma olen näputöömees

Varje Sootak

Täna 50-aastaseks saav otorinolarüngoloogia professor Mart Kull on peale tuhandete lõikuste välja töötanud maailmas laialdaselt kasutusel oleva laserkontaktmeetodi ning mitmesuguseid meditsiinilisi instrumente ja ravimeetodeid.

Kõrvakliiniku juhataja prof Mart Kull, viimastel aastatel olete teinud palju selgitustööd, kui tähtis on haiged kurgumandlid ära lõigata, olete rajanud Baltimaade suurima une uurimise keskuse, nüüd ka väsimuse uurimise keskuse.

Need minu tegevuse eri tahud on tekkinud nii huvist kui ka missioonitundest. Meditsiinis ei jätku raha ning peab vaatama, kuidas arstiabi kättesaadavamaks teha.

Siinsamas minu kabinetis on ultraheliaparatuur. Panen patsiendi kaelale anduri ja kümne sekundi pärast võib öelda, kas tal on krooniline tonsilliit, st kurgumandlite põletik. Ta ei pea tegema enam mitut visiiti, et teada saada analüüside vastuseid, kontrollile tulema jne. See kõik maksab ju raha.

Mida need haiged kurgumandlid siis paha teevad?

Mürgitavad kogu organismi. Olen uurinud kroonilise tonsilliidi tekkemehhanisme, patogeneesi ja diagnostilisi meetodeid. Minu ja prof Mariika Mikelsaare doktorant Priit Kasenõmm käsitles oma väitekirjas tonsillektoomia näidustusi täiskasvanute kroonilise tonsilliidi korral.

Traditsiooniliselt on nii välja kujunenud, et mandlid tuleb ära lõigata, kui oled seitse korda haige olnud. Aga mädaste kurgumandlite kaudu käib organismi pidev mürgitamine.

Külma saades on nad nagu augud organismis, kuhu viirusbakter ja mürk sisse läheb. Ja seda põhjamaises merekliimas, kus ülemiste hingamisteede haiguste sagedus perearstide visiitide seas on lastel 70–75%, täiskasvanutel 40–45%.

Kas haigused on sagenenud

Professor Mart Kulli patsiendiks satuksid inimesed märksa harvemini, kui nad tarbiksid vähem magusat ja sööksid rohkem mahepõllunduse tooteid.

VARJE SOOTAK

või suudetakse kaasajal paremini diagnoosida?

Nii üht kui teist. Haigused on sagenenud, kuid ka diagnoosimine on täiustunud. Meie vanaemad ja emad arvasid, et kui laps haigeks jääb ja isu ära kaob, tuleb palju magusat anda. Praegune toidulaud on väga soodus bakteriaalse infektsiooni kasvaks – banaanid ja mis kõik meil kättesaadav on. Toidulaud on palju magusam, bakter suudab selle omastada palju kiiremini ja bakteri elutegevus läheb käima nagu veini käärimine.

Ja diagnostika?

Praegu on radioloogiliselt diagnoositavad kõik nohu eri vormid. Kui perearst on vastava koolituse saanud, võib ta röntgenipildi järgi kohe öelda, kas patsiendil on

allergiline, veresoonte, viiruslik vm nohu. Oleme Euroopas kasutatavatest diagnostilistest kriteeriumidest hoopis erinevad kriteeriumid välja töötanud. Näiteks Tartus õppivad Soome üliõpilased on meie radioloogia praktikumidest väga huvitatud ning tahavad neid meetodeid ka oma töös juurutada.

Kuidas tekkis soov inimeste ninasid, kurku ja kõrvu uurima hakata?

Vanemad olid arstid ja kõrvakliiniku professor Viktor Särgava oli meil kodusage külaline. ÜTÜ (Üliõpilaste Teaduslik Ühing – V. S.) patofüsioloogia ringis uurisin roti sabu ja konna lesti. Professor Särgava aga suutis mind nii ära veenda, et tulin paralleelselt ka otorinolarüngoloogia ringi,

PROFESSOR MART KULL (SÜND 3. NOV 1956)

1981 lõpetas TÜ arstiteaduskonna

1987 kaitses Leningradi Meditsiini Instituudis kandidaadiväitekirja tsütoloogia ja otorinolarüngoloogia erialal

1981. aastast töötab TÜs, 1992. aastast professori ja kõrvakliiniku juhatajana On Peterburi Otorinolarüngoloogia ning Pea- ja Kaelakirurgia Akadeemia liige

kust sain esimesed põhjalikud teadustöö kogemused. Ja hakkas meeldima. Ju ma siis selline näputöömees olen. Kui ma viieaastaselt sünnipäevakingiks taskunoa sain, hakkasin igasuguseid puust asju nikerdama. Minu arstistöö on ju ka palju käelist tegevust. Korvpall ja muu sportlik tegevus on kindlasti andnud kirurgi tööks vajaliku koordineerimise. Lõikusi usaldati mulle juba viiendal kursusel.

Viimasel kursusel taheti mind isegi ülikoolist välja visata, kuna ma ei käinud välikirurgia loengutel. Mind huvitas aga kõrvakliiniku töö ja käisin seal juba lõikamas. Dekaan Lembit Allikmets oli kostnud, et seda meest välja ei visata. Ju siis ta arvas, et must võib asja saada.

Aspirantuuri läksite hoopis Leningradi.

Tartus oli 80ndatel uurimisteesid vähe. Olin küll nokitsenud oma esimesi seadmeid autoremonditöökojas. Selle tulemusena sai residentuuri ajal juurutatud esimesena Eestis kõri mikrokirurgia, samuti kopsude jugaventilatsioon metoodika jm.

Leningradi minekut võib pidada isegi eriala järjepidevuseks. Peterburis spetsialiseerus sellele erialale kõrvakliiniku esimene juhataja prof Heinrich Koppel, järgmine kliiniku juhataja professor Ernst Saareste lõpetas sealse ülikooli.

Leningradis hakkasingi tegelema laserkirurgiaga, töötasin välja tänapäeval laialdaselt kasutatava laserkirurgilise kontaktmeetodi.

Kaitsesin kandidaadiväitekirja 1987. Sealne kliiniku juhataja tahtis küll väga, et ma nende juurde Leningradi tööle jääksin. Kui ta paar aastat tagasi kontaktmeetodi juurutamise eest elutööpreemia sai ja mindki vastuvõtule kutsus, siis tutvustas ta kokkutulnuile mind kui tegelikku kontaktmeetodi väljaarendajat.

Tartusse naastes hakkasin seda meetodit ka kõrvakliinikus rakendama, välismaal jõuti selleni alles hiljem.

Teie kabineti eesruumi seinal on üle-euroopaline referentlaserkirurgia kliiniku sertifikaat.

Jah, maailma üks suurimaid laserfirmasid Biolitec-Jena AG andis meile laserkirurgia referentkliiniku sertifikaadi.

Mitu autoritunnistust Teil on?

Kätte olen saanud kuus, viis jäi riigikorra vahetusega Moskvasse. Lauasahtlis on praegu 6–7 visandit.

Oleme juurutanud esimesena maailmas ultraheli funktsionaalse kõrvakirurgia, välja töötanud kopsude topeltsagedusega jugaventilatsiooni metoodika, järgmisena käivitame juba kolmesagedusega meetodi, mis optimeerib veelgi hingamisteede laserkirurgiat.

Arst vajab patsienti ka oma uurimistööks, aga kuidas ikkagi vähem haigestuda?

Toitumisharjumusi on vaja muuta. Magu ärritavad igasugused happelised joogid, krõpsulised jmt. Hape tekitab kopsus samasugused sümptomid nagu astma. Kui valmib originaalne suu happe analüsaator, suudame juba täpselt diagnoosida, kas patsiendil on päris astma või «happeastma». Samuti tuleks vähendada magusa söömist, süüa rohkem mahepõllumajanduse tooteid.

Olete praktiseeriv arst, töötate välja uusi ravimeetodeid ja instrumente, õpetate tudengeid ja juhatate kliinikut. Kas väsimuse uurijana ise ära ei väsi?

Olen aru saanud, et vahel tuleb küll aeg maha võtta.

UUDISED

Haridusfoorumi eelfoorum

11. novembril kell 11 toimub õpetajate seminari aulas (Salmel 1a) Eesti haridusfoorumi eelfoorum.

Foorumile «Aitame õppida õpetajaks ja saada professionaalseks pedagoogiks» oodatakse haridusasutuste mentoreid, noori õpetajaid, õpetajakoolituse üliõpilasi, õppejõude jt.

Eelfoorumi eesmärk on aidata kaasa noorte õpetajate kooli sisseelamisele, tutvustada häid kogemusi ja teadvustada probleeme. Samuti püütakse teha muudatus- ja täiendustepanekuid õpetajakoolituse õppekavades.

Osavõtt on tasuta. Registreerumine 6. novembrini: www.haridusfoorum.ee.

Rektor haridusteaduskonna klubis

Teisipäeval kell 18 esineb haridusteaduskonna aruteluklubis rektor Jaak Aaviksoo teemal «Õpetajakoolitus kui üks ülikooli kuuest sambast».

Ülikooli kohviku konverentsisaalis toimuv aruteluõhtul räägib rektor õpetajakoolitusest ning selle korraldusest ja teaduskondade rollist.

Prof Aaviksoole saab õpetajakoolituse ja -kute ettevalmistamise kohta esitada küsimusi nii kohapeal kui ka enne seda.

Küsimused on oodatud e-postile: marko.ojakivi@ut.ee. Samale aadressile saab hiljemalt 6. novembri õhtuks teatada klubiõhtul osalemisest.

Debatt teaduse ja kunsti rikkusest

6. novembril kell 18 algab ülikooli kohvikus avalik debatt «Kas teadus ja kunst toovad rikkust?». EMÜ, Peipsi Koostöö Keskuse, Tartu Kunstimaja ja Balti Uuringute Instituudi poolt korraldatud debatil teevad ettekande eestikakeskuse juhataja prof Margit Sutrop, Tartu Kõrgema Kunstikooli rektor Vallo Nuust, EMÜ prof Urmas Tartes jt. Ettekannetele järgneb arutelu.

Meditsiinieetika konverents

Täna kell 12.15 algab ülikooli raamatukogu saalis meditsiinieetika konverents «Arstid ja avalikkus». Konverentsil otsivad arstid ja ajakirjanikud sarnaseid lähtepunkte oma töös.

Meditsiini kajastamisest Eesti meedias räägib Maalehe peatoimetaja Peeter Ernits. Millist arst soovib, võib ja peab avalikult rääkima, kõneleb Andres Lehtmetns Eesti Arstide Liidust. Ettekandeid kommenteerivad Indrek Oro Eesti Arstide Liidust ja Villu Päärt Postimehest.

Konverentsi avavad arstiteaduskonna dekaan prof Toomas Asser ja Eesti Arstide Liidu president Andres Kork. Arutelu juhatavad dots Andres Soosaar.

Konverentsi korraldavad arstiteaduskond ja Eesti Arstide Liit kord aastas. Üritus on tasuta.

«OoofilmiõhtuooO»

9. novembril kl 18.15 linastub «OoofilmiõhtuooO» sarjas Denys Arcandi «Montreali Jeesus». Enne filmi kl 16.15 räägib Ergo-Hart Västriku piibli ja rahvausundi seostest.

16. novembril näidatakse Pier Paolo Pasolini «Matteuse evangeliumit», mille eel räägib prof Peeter Torop piibli filmikunsti baastekstina.

JURI LOTMANI STIPENDIUM

MTÜ Juri Lotmani Fond kuulutab välja stipendiumikonkursi TÜ magistrantidele ja doktorantidele, kes oma uurimistöös jätkavad Lotmani ja tema koolkonna traditsioone filoloogias ning semiootikas.

2007. a antakse välja kaks 4000-kroonist stipendiumi vastavalt vene filoloogia ning semiootika ja kulturoloogia eriala magistrantidele või doktorantidele. Stipendiaatide nimed tehakse teatavaks Juri Lotmani sünnipäeval 28. veebruaril 2007.

Stipendiumi taotlemiseks võib esitada originaalse uurimistöö (trükkis ilmunud või trükki antud) – teadusliku artikli või artiklite seeria, kaitstud bakalaureuse- või magistristöö ja spetsiaalselt stipendiumikonkursile kirjutatud tööd, mis on valminud viimase kahe aasta jooksul konkursile esitamise kuupäevast arvates. Temaatika ei ole piiratud. Esitatud tööd võivad olla eesti, vene või inglise keeles ning peavad olema varustatud teiskeelse resümeeaga.

Konkursitööd esitada ühes eksemplaris paberikandjal ja elektrooniliselt 1. detsembriks vene kirjanduse õppetooli Näituse 2-218 (filoloogialased tööd) ja Tiigi 78-307 (semiootikaalased tööd).

Taotlejal esitada lisaks konkursitööle: akadeemiline CV, teadusliku juhendaja soovitus, väljavõtte öpinguraamatust (1. a magistrantidel ja doktorantidel vastavalt bakalaureuse- või magistridiplomi akadeemilise õiendi koopiale).

Info: vene ja slaavi filoloogia osakond, tel 737 6352, jelena.ussar@ut.ee; semiootika osakond, tel 737 5933, ulvi.urm@ut.ee.

Uus töötaja TÛTIs

Ülikooli tehnoloogiainstituudi innovatsioonikeskuses alustas novembrist tööd intellektuaalomandi kaitse ja turunduse peaspetsialistina Yelena Kolesnikov.

Kolesnikov hakkab jagama infot tööstusomandi kaitse võimaluste ja vajaduste kohta. Peale teavitamise korraldab ta leiutiste hindamist, kaitset ja kasutamist.

Yelena Kolesnikov lõpetas Tartu Ülikooli majandusteaduskonna 1980. aastal, on olnud Teaduste Akadeemi Majandusinstituudi juhtiv teadur ja doktorant, kvaliteedi tõstmise instituudi teadur. 1995 MSc ärijuhtimises.

Innovatsioonikeskuse struktuuris on teisigi muudatusi.

Tehnoloogia litsentseerimise osakonna juhataja Jane Saatre peatab töölepingu seoses sünnituspuhkusele minekuga.

Alates novembrist jäävad intellektuaalomandi (IO) valdkonnas teadlasi nõustama Reet Adamsoo (IO lepingutes ja autoriõigused), Yelena Kolesnikov (patendid, IO müük) ja Hardo Lilleväli (biotehnoloogia valdkonna patendid ja IO müük).

Info: www.tuit.ut.ee/IO/

Yelena Kolesnikov.

Viivi Luik 60

Homme ja ülehomme toimub ajaloo muuseumis konverents «Looming – olemise kehtestamine: Viivi Luik (60)».

Ettekandjate hulgas on kirjanikud Paul-Eerik Rummo, Jaan Kaplinski, Jan Kaus, Hando Runnel, Tõnu Õnnepalu jt.

Ülikoolist peab prof Tiina Kirss ettekande Viivi Luige «Salamaja piiri» mõistatus, dots Arne Merilai «Olemise poeetiline kehtestamine», Aleksander Parhomenko «Luuleline asu-andmine ja loov kehtestamine Heideggeri Nietzsche-kriitika valguses» jt.

Kahel päeval peetakse kokku ligi 30 ettekannet, laulavad ja loevad Tallinna Linnateatri näitlejad.

Konverentsi korraldavad ülikool ja Kirjanike Liit.

Lilled-kinkide asemel palutakse annetada SOS Lasteküla Eesti Ühingu, a/a 221001178590, Hansapank.

Pühendunud meestelaulule

Riho Leppoja
Tiigi Seltsimaja direktor

Homme kell 18 algab aulas helilooja, muusika-pedagoogi ja dirigendi Alo Ritsingu 70 aasta juubeli kontsert.

Alo Ritsing on sündinud 4. novembril 1936. Muusikalise hariduse omandas ta Tartu Muusikakoolis ja Tallinna Konservatooriumis prof Gustav Ernesaksa kooridirigeerimise klassis. Alates 1966. aastast on Ritsing Elleri nim Tartu Muusikakooli õppejõud.

Koorijuhina alustas ta tegevust 1963. aastal, juhatahes Tartu Akadeemilist Meeskoori, 1972. aastast Eesti Metsameeste meeskoori Forestalia, 1990. aastast Eesti Meestelaulu Seltsi Tartu Meeskoori. Kõiki neid

koore juhatab ta käesoleva ajani koos tütre Made Ritsingu ja oma õpilase Ilmari Johannsoniga.

Alo Ritsingu juhatavad koorid on edukalt osalenud nii kohalikel kui ka rahvusvahelistel konkurssidel. Eesti Meestelaulu Seltsi viimasel meeskooride võistulaulmisel saavutas Tartu Akadeemiline Meeskoor A-grupis I koha ja Meeskoor Forestalia B-grupis II koha.

Üldlaulupidude juhupul-ti tõusis ta esmakordselt 1985. a Tallinnas. Ta on olnud kunstiline juht Tartu laulupidudel, üliõpilaslaulupidudel Gaudeamus jm.

Alo Ritsingu loodud laule on olnud üldlaulupidude kavades.

Ta oli ka 2004. a XXIV üldlaulupeo ja 2006. a Gaudeamuse kunstiline juht.

Helilooja, pedagoog ja dirigent Alo Ritsing.

UT ARHIIV

Kui ma 1975. aastal ülikooli astusin, oli kõige loomulikum samm kohe sügisel Tartu Akadeemilise Meeskoori astuda. Tänu isale, kes laulis TAMis aastast 1947, olin nii kaua, kui mäletan, osalenud koori suvelaagrites, rattamatkadel ja muudel üritustel, ning minus oli tekkinud veendumus, et selles kooris teevad mõnusad mehed toredaid asju. Järgneva 17 aasta jooksul, mil olin koori tegevlaulja, see veendumus vaid süvenes.

Alo andis oma mõtte ja vaimu kõigele, millega tegeleti – ja ka sellele, mis mõnikord tegemata jäeti. Alo ei olnud suuremat asi karkija ega käsutaja, kuid temale omast leebet, ent vastuvaidlematut juhtimist kogesin hiljem lähedalt koori juhatause liikme ja asesimehena.

Noorele mehele, nagu ma olin, paistis koor ennekõike kui Alo lugu «Santa Mariä». Seal on küllalt ilusaid ja meloodilisi kohti («ja meri on sinine, sini-ne...»), ent algusest peale on laulumehel posikeselikult val-latu säde silmis. Ja siis ta tuleb – see vahva koht («ka sünguse peidus on...»), mis rumbana kõlama peaks, aga aeg-ajalt marsiks kipub minema.

Koor ei olnud ainult laulmise koht, ehkki muusika oli muidugi kõige tähtsam. Koor oli ka koht, kus noor mees õppis fraki kandmist, laukombeid ja ka seda, kuidas õlut juues laua alla ei jää (noh, vähemalt ei tohiks). Kooris tekkisid sõpruskonnad, mis on jäänud kogu eluks. Siin laulsid kõrvuti õppejõud ja üliõpilased ning ehkki see ei tähendanud mingeid allahindlusi, oli siiski lihtsam üksteist mõista.

Ei ole üldse juhus, et paljud meist kunagiste Tartu Akadeemilise Naiskoori lauljatega pere loonud on. Küllap on siingi palju teeneid Alol, kes poistele õiged sõnad ja viisid suhu pani, nii et tüdrukutel silmad neile ja muusikale neis pidama jäid. Nii palju kui ma tean, on «kooride paarid» ikka keskmisest püsivamad olnud.

Alo, Sinu muusika ja Sinu vaim on saatnud paljusid peresid läbi elu. Hing aga läheb iga kell hõiskama, kui «laevad lähevad teele, teele...». Ilusat teekonna jätku Sulle!

Toivo Maimets
Tartu Ülikooli professor
Newcastle'i Ülikooli külalisprofessor

Kõigile neile laulumestele, kes Alo käe all on laulnud või laulavad, on jäänud õpetajast – nii nagu me teda isekesis kutsusime – meelde vähemalt kaks asjaolu.

Esiteks tema muusikaline kompromissitus ja nõudlikkus.

Kooridel on ju kooskaimiseks kaks olulist põhjust – musitseerimine ning seltsielu elik kooskaimisrõõm. Tasakaalu leidmine nende kahe komponendi vahel on igas kooris pideva mõttevahetuse aineseks.

Alo on alati olnud muusika poolel. Jäägitult. Alol on vankumatu usk, et muusika on iga koori – või vähemalt tema juhitud koori – esimehe, teine ja kolmas eelistus. Loomulikult tekitab see mõttevahetust, kuid välistab võimaluse, et laulmine muutub kooris teisejärguliseks tegevuseks seltsielu järel. On ju olemas oht, et liiga hoogsalt tegeletakse kõikvõimaliku meelelahutuse, reise või hoopis koori kui kaubamärgi promomisega ning pesuveega läheb rents-lisse ka laps.

Teiseks tema mõistvus. Tar-

tu Akadeemiline Meeskoor on mittekutseline koor ning lauljate tase ja muusikaline ettevalmistus on väga erinev.

Ma arvan, et mitte ükski laulja pole Alo suust iial kuulnud õigustamatut pahandamist suust väljuvate helivõngete kvaliteedi või muusikalise kirjaoskuse osas. Pigem oleme alati saanud oma muusikaliseks arenguks nõuandeid ja tuge. Pahanda-d oleme muidugi ka saanud, kuid see on puudutanud suhtumist või vähest tahtmist keskenduda ja ennast kokku võtta.

Ma olen Alolt õppinud seda, et olulisi asju tuleb elus teha intensiivselt ja pühendumisega. Siis on ka tulemused ja tase, mida kinnitavad ka Alo juhitud kooride saavutused ning õpetaja enda vaimustav muusikaline kõrgvorm.

Palju õnne suhteliselt noorte TAMi vilistlaste poolt!

Hannes Astok
TAMi baritonilaulja
1983–1992
TAMi esimees 1988–1989
Tartu Linnavolikogu aseesimees

ÕNNITLEME	
80	50
Ülo Kaasik, matemaatika-informaatikateaduskonna emeriitprofessor – 9. november	Mart Kull, otorinolarün-goloogia professor, kõrvaklii-niku juhataja – 3. november
65	45
Lea Talts, õppekorralduse spetsialist – 7. november	Erika Jeret, inglise keele lek-tor – 8. november
60	Hartmut Kern, külalisprofes-sor – 7. november
Rein Laiverik, rakubioloogia ja elektronmikroskoopia inse-ner – 4. november	Niina Melnikova, laborant – 5. november
Andreas Pawlas, külalispro-fessor – 6. november	Urmas Oja, sotsiaalse analüü-si meetodite õppetooli vanem-referent – 4. november
55	30
Ülo Rebaste, tisler – 5. no-venber	Meelis Käärik, tõenäosusteo-ria teadur – 3. november
Ele Süvalep, kirjanduse ja rah-valuule erakorraline teadur – 8. november	Kerttu Torkel, sekretär – 6. november
Leida Taavel, koristaja – 9. november	

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3000
Trükk: Greif OÜ

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Kadri Bank
Toimetaja Meelis Burget
Küljendaja Priit Kivisoo
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa

Tartu, Lutsu 5 (III k)
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
http://www.ajaleht.ut.ee
Postiaadress: Ülikooli 18, Tartu 50090

TARTU ÜLIKOOI

kuulutab välja konkursi

TÜ loodusmuuseumi direktori ametikoha täitmiseks

tähtajaga 1. veebruarist 2007 kuni 31. jaanuarini 2012.

Sobiliku kandidaadi põhinõuded:

- Eesti Vabariigi doktorikraad või sellele vastav akadeemiline kraad,
- eelnev juhtimiskogemus ning teadusorganisatsiooni administreerimise kogemus,
- pädevus muuseumitöös ning biosüsteemaatika valdkonnas,
- kogemus rahvusvaheliste projektide (sh teadusgranti-de) hankimisel ning täitmisel,
- väga hea algatusvõime ja organiseerimisoskus,
- hea koostööoskus,
- eesti keele valdamine ja inglise keele oskus.

Konkursist osavõtuks esitada personaliosakonda (Jakobi 4, Tartu 51014) **8. detsembriks**

- avaldus rektori nimele,
- vormikohane *curriculum vitae* / www.ut.ee/livelink_files/1201593.rtf /
- ülikoolis kehtestatud vormi kohane teadustööde nimeki-ri (vajadusel koos olulisemate publikatsioonide separaatide või koopiatega) / www.ut.ee/livelink_files/1201673.rtf /
- haridust ja teaduskraadi kinnitava dokumendi ärakiri,
- konkursist osavõtja poolt oluliseks peetavad muud materjalid.

Info põhinõuete ja konkursi kohta tel 737 5675 (Reet Mägi).

KAITSMISED	LOENG
13. novembril kl 12.15 kaitseb Raivo Puhke TÜ nõukogu saalis doktoritööd «Adaptive changes of myosin isoforms in response to long-term strength training in skeletal muscle of middle-aged persons». Juhendaja emeriitprof Teet Seene. Oponendid dots Vuokko Kovanen, PhD (Jyväskylä Ülikool) ja dots Mehiss Viru (biol-knd).	8. novembril kl 16 toimub Tallinnas Akadeemia majas (Kohtu 6) akadeemik Jaak Järve avalik loeng «Signaali ülekande keemia ajus». Kõik huvilised on oodatud! Täiendav info telefonil 644 4739.
15. novembril kaitsevad Lossi 3-112 koolikorralduse magistri-kraadi saamiseks magistritöid: <ul style="list-style-type: none">kl 14.15 Marje Peedisson «Käsitöö ja kodunduse mõistete sõnastik 7.–9. klassi vene emakeelega õpilasele: koostamise põhimõtted ja kasutamise võimalusi». Juhendaja emeriitprof Jaan Mikk. Oponendid Hiie Asser, PhD ja mag Irja Vaas;kl 15.15 Ardi Künäal «Huvitegevus ja sellega tegelemise motivatsioon käitumishälvikute erikooli ja tavakooli õpilastel». Juhendaja Kristi Kõiv, PhD. Oponendid Mare Leino, PhD (Tallinna Ülikool) ja mag Tiit Kadajas.	10. novembril kl 12.15–13.45 peab EV õiguskantsler Allar Jõks Tiigi 78-236 Eesti avaliku halduse kursuse raames loengu «Õiguskantsler». Kõik huvilised on oodatud! Info: Merje Pors, tel 521 2892.
TEADE	
9. novembril kl 12 toimub emeriitprof Ülo Kaasiku (80) õnnitlemine arvutiteaduse instituudis J. Liivi 2-317. Ülo Kaasiku trükiste näituse avamine on samal päeval kl 14 TÜ Raamatukogus. Info: Mare Koit, tel 737 5430, mare.koit@ut.ee .	8. novembril kl 18 avavad TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuri-uuringute keskuse jututares Võrumaa kunstnikud Tiia Keskrand ja Marge Häide oma näituse «Hetk liivakellaga». Kõik huvilised on avamisele ja ka hiljem vaatama oodatud! Keskuse aadress on Lossi 38 (vana anatoomikum Toomemäel). Lisainfo: Mari Mets, tel 737 5422.
KONTSERIT	
	Aulas
	4. novembril kl 18 Alo Ritsingu 70 aasta juubeli kontsert.
	5. novembril kl 18 Tartu I Muusikakooli kontsert.

TARTU BIOTECHNOLOGY PARK
integrated expertise

Tartu Biotehnoloogia Park kuulutab välja konkursi

alustavatele ettevõtetele

Inkubandi staatust BioMedi inkubaatoris võivad taotleda alustavad, mitte rohkem kui 3 aastat biotehnoloogia, meditsiini või veterinaarmeditsiini valdkonnas tegutsenud ettevõtted.

Omalt poolt pakume:

- EASi poolt toetatud äriarenduse konsultatsioone (kogu Eesti ulatuses);
- arendus- ja finantspartnereid;
- ulatuslikku välissuhete võrgustikku;
- koostöökorraldust, sh aparatuuri kasutamist teadus- ja arendusasutustes.

Kandideerimiseks esitada sooviavaldus ning ettevõtte kirjeldus hiljemalt **20. novembriks** aadressile kristel@biopark.ee.

TARTU ÜLIKOOI

võtab avatud ülikooli keskusesse tööle

karjäärinõustamise spetsialisti,

kelle ülesanne on üliõpilaste karjäärinõustamine, karjäärikoollituse läbiviimine ja korraldamine, koostöösuhte arendamine tööandjatega, karjääriteenuste arendamine ülikoolis.

Sobival kandidaadil on:

- kõrgharidus,
- algatusvõime ja vastutustunne,
- väga hea suhtlemisoskus,
- hea inglise keele oskus kõnes ja kirjas,
- hea arvutioskus (teksti- ja tabelitöötlus, andmebaasid),
- oskus analüüsida ja süstematiseerida informatsiooni,
- varasem nõustamiskogemus.

Kasuks tuleb:

- tööturu ja töövahenduse valdkonna tundmine,
- varasem karjäärinõustamise kogemus,
- teadmised kõrghariduskorraldusest.

Konkursist osavõtuks esitada palgasooviga avaldus ja elulookirjeldus hiljemalt **10. novembril** e-postiga või paberil TÜ personaliosakonda (personal@ut.ee, ruum 305, Jakobi 4, Tartu 51014).

Täpsem info piret.tatunts@ut.ee ja www.ut.ee/konkurss.

Külas olid Gruusia haridustegelased

6. novembril külastas ülikooli Gruusia kõrgetasemeline haridustegelaste delegatsioon.

Sellesse kuulusid Teaduste Akadeemia, haridus- ja teadusministeeriumi ning suuremate ülikoolide esindajad.

Visiidi eesmärk oli arutada teadusreformi läbiviimise kogemusi, teadus- ja õppetegevuse ühendamist ning innovatsioonegevust ülikoolis. Külalisi

huvitas ka Eesti teadus- ja arendustegevuse finantseerimine ning korraldamine.

Kohtumisest võtsid osa rektor Jaak Aaviksoo, teadusprorektor prof Ain Heinaru, bioloogia-geograafia teaduskonna dekaan prof Tõnu Meidla, eetikakeskuse juhataja prof Margit Sutrop, Tartu abilinnapea Karin Jaanson jt.

Külaliste Tartu-päeva kordineeris SA Archimedes.

Humanitaar- ja loodusteaduslikud kogud

Varje Sootak

15. novembril kell 9.30 algab raamatukogus konverents «Eesti humanitaar- ja loodusteaduslikud kogud 2006: seisund, kasutamine, andmebaasid».

Konverentsi korraldaja, TÜ Loodusmuuseumi direktori prof Urmas Kõjala sõnul säilitatakse Eesti ülikoolides, uurimisasutustes ja muuseumides rikkalikke ja väga kõrge teadusliku ning kultuuriväärtusega humanitaar- ja loodusteaduslikke kollektsioone. «Enamik neist on unikaalsed. Suurem osa Eesti humanitaar- ja loodusteaduslikest kollekt-

sioonidest asub Tartus.»

«Kuigi viimastel aastatel on kollektsioonide säilitamise ja kasutamise parendamiseks mõndagi tehtud, on tervikuna olukord ebarahuldav. On vaja täiendavaid meetmeid, et tagada väärtuslike kogude säilimine, kasutamine teadusuuringuis ja areng,» ütles prof Kõjal.

Konverentsil antakse ülevaated TÜ, TTÜ, TLÜ jt asutuste kogude seisust ja probleemidest, tutvustatakse eesti humanitaar- ja loodusteaduslike kogude riiklikku programmi jm.

Registreeruda hiljemalt 13. novembriks: www.ut.ee/natmuseum.

Tartu Ülikooli juubelilogo on valmis

Eelmisel nädalal kinnitas rektor Jaak Aaviksoo ülikooli 375. aastapäeva logo ja selle kasutamise korra.

Logo kasutatakse juubeliga seotud meenetel ja trükistel. Selle kasutustähtaeg on 31. detsembrini 2007.

Logo värvid on sinine ja kuld või ooker. Selle kujundas kunstnik Kalle Toompere.

Eesti esimene eetika riigihanke leping

31. oktoobril kirjutasid TÜ eetikakeskuse juhataja prof Margit Sutrop (pildil) ja sotsiaalministeeriumi kantsler Maarja Mändmaa alla digitaalse terviseloo seaduseelnõu eetilise ekspertiisi lepingule.

Ülikooli ning kliinikumi koostöös valmivas ekspert hinnangus tuleb teha eetiliste valikute ning probleemide ülevaade ja analüüs ning esitada lahendusettepanekud. Ekspertgruppi kuuluvad emeriitprofessorid Arvo Tikk, Raul Talvik ja Tiina Talvik, professorid Margit Sutrop, Raul-Allan Kiivet ja Mati Rahu, dotsendid Jaan Ginter ja Andres Soosaar, Mart Einasto ning Merje Tikk.

Prof Margit Sutropi sõnul peab digitaalse terviseloo infosüsteemi väljatöötamine põhinema ühiskonnas aktsepteeritud väärtustel ja neile toetuvat eetilistel printsiipidel.

TÜ nõukogu arutas struktuuri korrastasmist

Varje Sootak

TÜ nõukogu oktoobrikuu istungil arutati 24. oktoobril valitsuses käsitatud struktuuri korrastamise põhimõtteid.

Rektor prof Jaak Aaviksoo ütles, et nõukogu on arutanud teemat neljal korral ning eelmisel istungil leiti, et valitsuses heakskiidu leidnud põhiseisukohtade ja ajakavaga tuleb jätkata. 24. oktoobri valitsuse istungil jõuti samuti struktuuri korrastamise põhimõtete üksmeelele ning täiendatud põhimõtted seati edasiste muudatuste ja nendega seonduvate dokumentide kavandamise aluseks.

Instituudist

Valitsuse arutelu tulemusena valminud struktuuri korrastamise põhimõtteid üldaluste järgi on ülikooli akadeemiliseks põhiüksuseks instituut. Lähedastel erialadel tegutsevaid instituute ühendab ja nende tegevust koordineerib teaduskond. Ülikooli strateegiline suund on teaduskondade valdkondlikule konsolideerumisele.

Rectori sõnul võiks instituutideks mittejagunev teaduskond ülikooli põhikirja järgi olla samuti vastuvõetav. See puudutab eelkõige usuteaduskonda, kuid võib-olla on veel teaduskondi, kes rektori arvates ei soovi teaduskonda liigendada, vaid jätkata teaduskond-instituudina.

Prof Jüri Sepp märkis, et kui

varasemas põhikirjas oli defineeritud ülikooli struktuuri põhiüksusena teaduskond, siis struktuuri korrastamise põhimõtete järgi peaks see olema hoopis instituut. Ta ise pooldaks instituudi tasandit. Rektor lisas, et ka rektoraat toetab instituudi taseme tähtsustamist ja põhiüksuseks kujunemist.

Täpsemaid kriteeriume

Aaviksoo tõi instituudi tasemel välja kolm kvaliteetivset alternatiivi. Praegu on jäetud instituudi juhina sisse teadlikult juhataja või direktor, samuti võimalus, et instituudil on oma põhikiri. Rektor selgitas, et kui instituut suudab oma tegevust korraldada nagu praegu nt füüsika instituut, TUMRI, ÜMPI, siis nad võivad kohe omada põhikirja.

Kolmandaks selgitas rektor, et vastupidiselt oma varasemale arvamusel mitte registreerida asutusi haridus- ja teadusministeeriumis teadusarendusametustena, võiks seda teha. «Kui see on tõepoolest integratsiooni jaoks vajalik, siis ei tohiks see olla takistuseks. Ülikooli nõukogu võib otsustada instituudi kui teadusarendusametuse staatuse.»

Selline instituut peaks kindlasti direktori valima avaliku konkursiga, tegutsesma iseseisva põhikirja alusel ja tal peab olema käivet suurusjärgus 50 kuni 60 miljonit. Rektoril sõnul peaks TÜ nõukogu säilitama siiski

strateegilise kontrolli ülikooli kui terviku arengu üle.

Füüsika-keemiateaduskonna dekaan prof Peeter Burk pidas teaduskonna edasise struktuuri kujundamisel vajalikuks instituudi koosseisu alampiiri, eelarve jmt arvuliste näitajate teadmist.

Rectori arvates ei vii numbrite nimetamine lahendusele lähemale, pealegi võivad numbrid teaduskonniti väga erineda. «Suuteline organisatsioon on see, kes suudab kirjutada taotlusi ja saada Euroopast toetusi alates aastast käibest üks miljon eurot.» Ta lisas, et peab säilima paindlikkus, mitte hakata ahistama numbriga.

Prof Margit Sutrop pidas samuti vajalikuks instituudile konkreetsete alampiiride seadmist. Tema sõnul ei ole arv ükski otsustav kriteerium, kuid kõige esimeses struktuurireformi projektis oli kirjas rohkem kriteeriume. Ta arvas, et võib-olla võiks selle juurde tagasi pöörduda.

Prof Sutrop märkis, et võib tulla ka erandeid, võib-olla on mõni kriteerium rohkem täidetud ja mõni vähem, kuid see oleks mingi orienteeruv suurus. Ta lisas, et kui nõukogu suudaks selle kokku leppida, saaks teaduskondades palju kindlamal alusel kastikeste joonistamist jätkata.

Rektor ütles kokkuvõtteks, et lähiajal tuleb välja töötada nii TÜ põhikirja muudatuste uus versioon kui ka teaduskonna näidispõhimäärus.

Hea õpetaja tunneb õpetamiskunsti

Meelis Burget

Hea õpetaja ei pea väga hästi valdama ainult oma eriala, vaid ka õpetamise kunsti, ütles rektor Jaak Aaviksoo 7. novembril haridusteaduskonna aruteluklubi teisel kogunemisel.

Aaviksoo sõnul ei osata veel objektiivselt mõta, milline on hea õpetaja, kuid õpetajakandidaadi võimeid ei tohiks määrata ainult kutsesobivusest. «Hariduse pudelikael on eelkõige õpetaja ning õpilaste vahelised suhted. Kui see süsteem töötab, on ka õppimine ladusam.»

Rektor ütles, et viimaste sajandite jooksul on teadus küll märkimisväärselt arenenud, kuid õppemeetodid on peaaegu samaks jäänud. Ta avaldas arvamust, et kuna teadlased õpivad inimese aju aina paremini tundma, siis peaks lähitulevikus ka õpetamine muutuma tunduvalt efektiivsemaks.

Viie aasta tagust haridusteaduskonna loomist põhjendas ta vajadusega parandada üli-

koolis õpetamise teadust ning vabastada haridusteadused oma erialade eestkostest alt.

Praegust haridusvaldkonna olukorda pidas Aaviksoo paremaks kui viis aastat tagasi. Ta mõnits, et areng peab jätkuma ning lahti tuleks saada teiste teaduskondade halvustavast ja pealiskaudsest suhtumisest. «Olen jätkuvalt veendunud, et haridusteaduskonnal on ülikoolis oma funktsioon.»

Rektor märkis, et ühiskonnas leviv ettekujutus vajadusest fundamentaalsete ja väga kiirete haridusvaldkonna muutuste järele pole õige. «Eelkõige peaks jääma kindlaks praegusele vundamentile, mis põhineb teaduslikul argumentatsioonil.»

Aruteluklubis oli veel kõne all õpetajate staatuse parandamise vajadus ja õpetajakutse vähene populaarsus üliõpilaste seas. Samuti nenditi, et Eestis antakse küll head haridust, kuid õpetajate koolitajaid ei harita piisavalt.

Haridusteaduskonna dekaan Katri Raik märkis, et

ülikooli õpetajakoolituse komisjonil on kavas 2007. aasta kevadsemestriks valmis saada õpetajakoolituse strateegia. Ta lisas, et üle linna laialipillutatud haridusteaduskonnal pole ruumipuudust, vaid ruume on üle ning remondi korral võiks teaduskond mahtuda oma Salme tänava hoonetesse.

Haridusteaduskonna aruteluklubi koondab hariduse vastu huvi tundvaid tudengeid, vilistlasi, õppejõude ja teisi, kes soovivad osaleda hariduse, õpetajakoolituse ning -kutsega seotud diskussioonis. Klubi koguneb iga kuu esimesel nädalal kell 18.

HARIDUSFOORUM

- Eelfoorum homme kell 11 haridusteaduskonna õpetajate seminari aulas Salme 1a.
- Foorumi teema «Aitame õppida õpetajaks ja saada professionaalseks pedagoogiks».
- Info: www.ht.ut.ee/197931.

TÄNA LEHES

Soolisest võrdõiguslikkusest

LK 2

Tõnu Lehtsaare essee õpetamise ilust

LK 3

Semiootikute uus veebiajakiri

LK 2

Viis aastat tagasi, 6. novembril 2001, külastas Tartu Ülikooli Eestis külaskäigul viibinud Briti kroonprints Charles.

UUDISED

Rahandusala konverents

16. ja 17. novembril toimub Oeconomicumis rahvusvaheline konverents «Ettevõtlusrandus ja finantskeskkond».

Käsitletakse siirdemaade finantsprobleeme ning esmakordselt ka ELi laienemise mõjusid uute liikmesriikide ettevõtlusele ja finantssektorile.

Plenaaristungil esineb sõnavõtuga Eesti Panga president Andres Lipstok sõnavõtuga Eesti võimalustest euro kasutuselevõtuks. Tüst peavad ettekande rahanduse ja arvestuse instituudi juhataja prof Mart Sörg, prof Peter Friedrich ja lektor Andres Juhkam.

Konverentsil osalemiseks oli vajalik eelregistreerimine.

Ürituse korraldab TÜ majandusteaduskond koostöös Eesti Pangaga.

«Bioninas» tervise- ga seotud füüsika

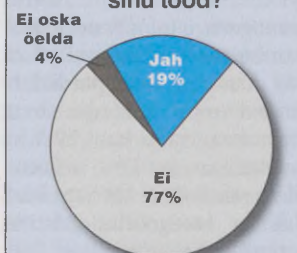
Täna kell 18.15 algavas ETV saates räägivad tervise heaks töötavad füüsikud.

Käsitletakse seda, kuidas kontrollitakse helkurite kvaliteeti, kuidas laseriga hambaid parandatakse ja nahahaigusi ravitakse. Samuti tutvustatakse, mil moel leitakse ümbritsevast keskkonnast kantserogeenseid ja radioaktiivseid aineid.

Saates esinevad teiste seas füüsika instituudi vanemteadurid Koit Mäuring, Rein Kink, Enn Realo ja Artur Suisalu, teadur Madis Kiisk, insener Agu Anijalg, magistrant Kadri Isakar ning nahakliiniku arst Külli Paasik.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas ÕIS lihtsustab sinu tööd?

Vastajaid: 749
Uus küsimus:

Kas oled kogenud ülikoolis soolist diskrimineerimist?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

UUDISED

Ülikool tunnustab

TÜ tänukirjaga tunnustati 80. sünnipäeval matemaatika-informaatikateaduskonna emeriitprofessorit Ülo Kaasikut kauaaegse aktiivse ja tulemusliku töö eest Tartu Ülikoolis.

TÜTIs tuleb foorum tüvirakkudest

24. novembril toimub tehnoloogiainstituudis foorum «Tüvirakud ja rakuteraapia – võimalused ja perspektiivid Eestis».

Ühe korraldaja ÜMPI dots Andres Piirsoo sõnul on foorumi eesmärk tuua kokku teaduses, biomeditsiinis ja meditsiinis töötavad spetsialistid, kes tunnevad huvi tüvirakkudealase teadus- ja arendustöö vastu. Arutatakse tüvirakkudealase teadustöö võimalusi ja suundi.

Foorumi korraldavad tehnoloogiainstituut, arstiteaduskond ja TTÜ. TÜ teadlastest esinevad arstiteaduskonna dekaan prof Toomas Asser, hematoloogia-onkoloogia kliiniku juhataja prof Hele Everaus (pildil), dots Andres Piirsoo, naistekliiniku teadur Andres Salumets ja meditsiiniõiguse spetsialist Ants Nõmper.

Osavõtuks registreeruda hiljemalt 22. novembriks.

Konverents aspekteooriast keeltes

17. ja 18. novembril toimub Lossi 3 aud 425 rahvusvaheline konverents «Aspekt keeltes ja teooriates: sama ja erinev».

Üritust korraldava germaani-romaani filoloogia osakonna prantsuse keele sektiiooni sekretäri Marju Adamsi sõnul on aspekt öeldises või lauses väljenduv suhe kirjeldatud situatsiooni kulgemise ja vaatluspunkti vahel.

Konverentsil esineb 20 teadlast 13 riigi ülikoolist. Tüst peavad ettekanded romaani filoloogia lektor Marri Amon, klassikalise filoloogia lektor Janika Päll ning eesti ja soome-ugri keeleteaduse doktorant Helena Metslang.

Konverentsi töökeeled on prantsuse, eesti ja inglise keel eesti-prantsuse ja prantsuse-eesti sünkroontõlkega.

Konverents on tasuta. Info: www.fl.ut.ee/aspektikonverents.

Jõutõstmise rekordid

5.–12. novembrini Norras Stavangeris toimuvatel jõutõstmise meistrivõistlusel püstitasid Akadeemilise Spordiklubi liikmeid mitu rekordit. Inna Terasmaa püstitas kuni 67,5 kg kaalukategoorias Eesti rekordi, tulles pronksile. Meeste kuni 67,5 kg kategoorias püstitas Eesti rekordi jõutõstja Peep Päll, (lõpptulemus 635 kg). Kaalukategoorias 82,5 kg sai Aivo Nurmene lamades surumises hõbeda (tulemus 212,5 kg). Arvo Kaljapulk teenis jõutõmbes tulemusega 302,5 kg pronksi.

Sooline võrdõiguslikkus puudutab võrdselt nii mehi kui ka naisi.

UT ARHIIV

Võrdõiguslikkus – kellele ja milleks?

Merike Harvo

corp! Amicitia s/s esinaine, kirjanduse ja rahvaluule 2. a magistrant

Laura Paide

corp! Amicitia vilistlane, filosoofia 4. a üliõpilane

Sooline võrdõiguslikkus puudutab nii mehi kui ka naisi. Need on naiste ja meeste võrdsed õigused, kohustused, võrdne vastutus töö, hariduse omandamisel ja teistes ühiskonnaelu valdkondades osalemisel.

26. oktoobril leidis corp! Amicitia konvendis aset ettekandeõhtu «Olukorrast soolise võrdõiguslikkuse maastikul – hoiakud ja arusaamad». Esinema olid kutsutud corp! Amicitia vilistlased Kadri Must ning Margit Sarv.

Soolise võrdõiguslikkuse teema kütab ühiskonnas kirgi ning tekitab palju ägedaid vaidlusi. Diskussioon sugu puudutavates küsimustes on sageli ühehäälselt ja pealiskaudne, inimesed on kinni stereotüüpses mõtlemises ning jäigad oma arusaamades soorollidest.

Tõsi, suhtumine on muutumas veidi liberaalsemaks, ent pikk tee on veel käia. Meie ettekandeõhtu eesmärk oli avardada silmaringi ning panna inimesi mõistma, et sooline võrdõiguslikkus puudutab nii mehi kui ka naisi.

Naised poliitikas

Kadri Musta ettekanne keskendus naiste osalusele poliitikas. Nii ühiskonnas kui ka erakondades on naisi-mehi umbes pooleks, ent poliitiliste otsuste tegemise juures on naiste osakaal väike.

Miks on see nii? Üks põhjusi on kindlasti asjaolu, et eelnev töö juhtivatel ja hinnatud ametikohtadel toetab püüdlusi poliitikasse pääsemiseks. Ent ka poliitikavälistel juhtivatel ametikohtadel on naisi vähe. Mõelgem kasvõi ärieliidi peale, eduka naisena meenub vaid Tiina Mõis.

Kuidas läheb naistel valimistel? Kohalikul tasandil läheb naistel suhteliselt hästi – 2005. a kohalikel valimistel oli valituks osutunute hulgas

KADRI MUST

Poliitikas osaleb üsna palju naisi, aga ikka jääb naiste rolliks koht volikogus või parlamendis, täitevvõimu juures on neid häbematult vähe.

naisi 29,6%. Samas tuleb tähele panna, et kandidaatide hulgas oli naisi 39,3%. Selle vahe põhjusi tasub otsida nimekirjade järjestusest ning asjaolust, et naised koguvad võrreldes meestega keskmiselt vähem häali.

Tipus vähe naisi

Kuigi Riigikogus on naisi enam-vähem stabiilselt 20% ringis, on parlamendi valimistel naiskandidaatide hulk isegi vähenenud. Selle põhjuseks on Kadri Musta arvates valimiseseaduse muudatus, mis piirab nimekirja pikkust, nii et toimib teatav eelselektioon, kes üldse kvalifitseerub kandideerima. Kui 1999. a valimistel olid nimekirjad lõputud, oli naiskandidaate 27%. Seevastu 2003. a, kui nimekirja pikkuse piir oli pandud 125 kandidaadi juurde, oli naiskandidaate kõigest 21%.

Ministriametis puhul armastatakse Kadri Musta sõnul rõhutada, et naised toovad poliitikasse pehmeid väärtusi ning seega vastutavad naised valitsuses enamasti pehme valdkondade eest, nagu sotsiaalprobleemid, kultuur, haridus ja rahvastik.

Üldiselt võib Kadri Musta arvates järeldada, et Eesti poliitikas osaleb üsna palju naisi, aga kipub minema nii, et naiste rolliks jääb koht volikogus või parlamendis, täitevvõimu juures on neid häbematult vähe. Täitevvõim on aga tipp. Tippu tõusmiseks tuleb ületada ühiskonna eelarvamused, peab olema tahtmine võtta vastutus, samuti on oluline omada perekonna tuge.

Margit Sarv rääkis oma tööst Eesti Vabariigi soolise võrdõiguslikkuse volinikuna. Ametikoht loodi 2005. a aprillis, kuid tegelikkuses on Margit Sarv oma ametis

töötanud umbes aasta.

Soolise võrdõiguslikkuse volinik jälgib soolise võrdõiguslikkuse seaduse nõuete täitmist, võtab vastu isikute avaldusi ja avaldab arvamusi võimaliku diskrimineerimise asetleidmise kohta, analüüsib seaduste mõju naisi ja meeste seisundile ühiskonnas, nõustab ja teavitab vastavates küsimustes vabariigi valitsust jmt. Voliniku ettekirjutused on vaid soovitusliku iseloomuga, mitte aga rangeks täitmiseks.

Sooline võrdõiguslikkus

Margit Sarvi pidas oluliseks rõhutada, et sooline võrdõiguslikkus puudutab mehi ja naisi: sooline võrdõiguslikkus on naiste ja meeste võrdsed õigused, võrdsed kohustused ja võrdne vastutus tööelus, hariduse omandamisel ja teistes ühiskonnaelu valdkondades osalemisel.

Sarve sõnul on vae arusaam justkui Eestis soolist diskrimineerimist ei esineks (taoline mõttemall pärineb nõukogude ajast, mil mehed ja naised olid näiliselt kõik võrdsed seltsimehed). Esineb küll, ning volinikul tööd jagub. Sarv tõi ka mõningaid näiteid juhtumite kohta, mida ta on pidanud lahendamata, ning ütles, et tema poole pöördujatest on umbes kolmandik mehed. Siinkohal mainime, et kahjuks oli ettekandeõhtul vaid kaks meest.

Õhtu lõppes Andres Maimiku ja Jaak Kilmi filmi «Elav jõud» (2003) vaatamisega. Dokumentaalfilm räägib kolmest erineva sotsiaalse taustaga mehe olemusvõitlusest edule ja saavutustele suunatud ühiskonnas.

Korp! Amicitia tänusõnad kuuluvad Tartu Kultuurkapitalile, Avatud Eesti Fondile ning SA Eesti Õiguskeskusele.

Eestis algas taas Euroopa sotsiaaluuringu küsitlus

Kairi Talves

Euroopa sotsiaaluuringu Eesti koordinaator

Alates novembrist käivitus Eestis Euroopa sotsiaaluuringu küsitlus.

Seda korraldavad Tartu Ülikool ning käitumis- ja terviseteaduste keskus koos uuringufirmaga Saar Poll. Esimene voor toimus 2002. a, Eesti liitus sellega alates teisest voorust 2004. aastast. Tänavu toimuv kolmandas voorus osaleb 25 riiki kogu Euroopast. Eestis on uuringu valimisse kaasatud 2800 inimest.

Oluline võrdlusuuring

Euroopa sotsiaaluuringu puhul on tegemist ühe suurima Euroopa võrdlusuuringuga, et hinnata ja seletada, mil määral hoiakud ja arvamused Euroopa riikides sarnanevad või erinevad. Samuti seda, mil viisil mõjutab Euroopa areng inimeste hoiakuid ja käitumist.

Eri kultuuride, inimeste käitumise ning harjumustega keskkonnas püütakse arendada ning rakendada sellist uuringu metodoloogiat, mis tagaks rahvusvaheliste andmete teadusliku võrreldavuse. Nii saab see rahvusvahelise teadus- ja uurimistöö tegemise ning publikatsioonide koostamise väärtuslikuks baasiks. Uuringu rahvusvaheliselt koordineeritud etapis luuakse teaduslik infrastruktuur ja andmebaas edasisteks analüüsideks, arendatakse sotsiaalteaduste võrdlevat uurimismetodoloogiat ja rahvusvahelist koostööd.

EUROOPA SOTSIAALUURING

www.europeansocialsurvey.org
Info: Kairi Talves, tel 737 5930.

Uuring käsitleb mitmesuguseid eluvaldkondi ja koosneb põhimoodulist, mis tagab aegread (hoiakud, väärtused, demokraatia, meedia, poliitika ja elustiil, demograafilised põhiandmed, metodoloogiline blokk jm) ning kahest muudetavast moodulist. Need on sel korral elusündmuste planeerimise ja ajastamise ning isikliku ja sotsiaalse heaolu blokid. Küsitlus toimub rahvusvaheliselt standardiseeritud ankeedi alusel intervjuuna kõikides osalevates maades samaaegselt.

Uuring sai preemia

2005. a anti Euroopa sotsiaaluuringule radikaalsete uuenduste eest võrdlevate sotsiaaluuringute läbiviimisel kõrgelt hinnatud Descartes'i teaduspreemia. Sotsiaalteaduste projektile on seesugune tunnustus esmakordne, samas näitab see Euroopa sotsiaaluuringu kõrget kvaliteeti ja hinnatust.

Osalevate riikide andmed on pärast andmete sisestamist ja kontrollimist kättesaadavad kõigile: (www.european-socialsurvey.org) õppetöös kõrgkoolides, teadustöös, otsustajatele, ametnikele, teistele analüütikutele jne originaalandmefailidena. 2002. ja 2004. a andmed on juba kättesaadavad, 2006. a andmed lisanduvad septembris 2007.

hortus semioticus

Veebiajakiri säilitab värsked semiootikaideid

Kadri Bank

Semiootikaosakond andis septembris välja uue veebiajakirja Hortus Semioticus, mis koondab kõigi astmete üliõpilaste artikleid.

Ajakirja esimene number räägib oma ja võõra vastandumise. Noored semiootikud vaatlevad mitmesuguseid nähtusi loomulikust keelest psühhopatoloogiani.

Ajakirja tegevtoimetaja semiootikaosakonna teaduri Kaie Kotovi sõnul jätkab väljaanne Juri Lotmani ajal levinud tudengikogumike traditsiooni. Peale selle kannab ajakiri sõnumit, et tudeng ei ole ainult akadeemilise kultuuri omandaja, vaid ka selle looja ja kujundaja.

Kotov nimetas tudengite plussiks nn akadeemilise autopiloodi puudumist, mis aitab mõelda loomingulisemalt. «Nende värsked ideed ei jõuaks muidu kuhugi seetõttu, et tudengitel puudub akadeemiline kraad.»

Tegevtoimetaja sõnul on ajakiri mõeldud teiste hulgas ka neile, kes muidu teadusartikleid liiga keeruliseks peavad. Artiklite valikul ja toimetamisel on siiski lähtu-

tud akadeemilistest kriteeriumidest. «See annab ka tudengitele kogemuse, kuidas käib akadeemilise publikatsiooni avaldamise protsess,» selgitas ta.

Ka semiootikamagistrant Priit Põhjala pidas tudengiväljaande loomist oluliseks. «Praegune ülikoolikorraldus pigem pärsib akadeemilisel maastikul esimesi samme tegevate inimeste eneseväljendus- ja kirjutamis- oskust ning kirjutamisharjumust.»

Põhjala lisas, et kuigi ajakirja autorid on noored ning Interneti kasutamise seotatakse eelkõige noori, ei ole ajakiri mõeldud ainult sellele vanuserühmale. «Usun, et seal avaldatav pakub üsna palju avastamisrõõmu, uudet ja huvitavat ka vanemale akadeemilisele põlvkonnale ning kõigile vähegi teadmis- himulistele.»

Ajakirja väljaandjad loodavad hakata avaldama ka staažikamate semiootikute ning teiste kodu- ja välismaiste teadlaste töid. Hortus Semioticus hakkab ilmuma kaks-kolm korda aastas.

Loe: www.ut.ee/hortussemioticus.

ESSEE

Õpetamise ilust

Tõnu Lehtsaar
professor

Ülikool seisab kahe samba peal. Need on õppe- ja teadustöö. Akadeemilise pere liikmed teevad nii ühte kui ka teist, kogedes mõlema poole ilu ja valu.

Hiljuti juhtus minuga ime-lik asi – mul jäi aega üle. Ootamatu pool tundi, millega ma kohe ei osanud midagi peale hakata. Otsustasin, et teen *happening*’i, seisan lihtsalt Ülikooli ja Jakobi tänava nurgal ja suhtlen kõigiga, kes minuga suhelda tahavad. Vahetasime üsna mitme inimesega sõnu, mõtteid ja isendid. Kurvaks hämmelduseks tõesin, et inimeste hinges on väga palju valu, kibestumist, pettumust ja rahuolematust. Nende tunnete tagamaad olid väga erinevad, alates isiklikest kuni riiklikeni välja. Hingevalu põhjusedki olid ilmselt erinevad – alates mingist kibedast sündmusest kuni vastuse puudumiseni elu põhiküsimustele. Üks joon oli aga ühine. Mu vestluskaaslased ei tundnud rõõmu sellest, mida elu nende kätte oli usaldanud; sellest, millega nad parasjagu tegelesid. Olles kaasa haaratud nende vestluste kurvast alatoonist, tundes mõneski mures ära iseenmast, hakkasin mõtlema, mida mulle tähendab õpetamine kui üks põhiülesandeid; kuis mõistan seda, mida ma teen ja miks see on ilus.

Õpetamine on ilus, sest see tähendab pidevat avatust uuele. Luitunud värvid on inetumad kui värsked. Hästi õpetada, see tähendab olla värske. Hästi õpetada, see tähendab tüdimusega võidelda. Ennekõike avatus uuele teadmisele, nii oma uuringute kui ka teiste tööde kaudu toob kaasa värskeid tuuli. Ilmselt on paljud aastaid õppejõu ametit pidanud tundnud seda, et rutiin on õppetöö suurim vaenlane. See on meie enda valiku küsimus, kas liigume tegelikkuse mõistmisel edasi uuele ja sügavamale tasemele või jääme seisma. Võimalus

Õpetamine on ilus, sest see tähendab pidevat avatust uuele.

VARJE SOOTAK

olla mastikorvis ja vaadata kiikriga erialateadmiste horisonti ning rääkida teistele, mida näen, teeb õpetamise ilusaks.

Õpetamise valu, nagu teistegi abistavate elukutsete puhul, on see, et me ei näe alati oma töö vahetut tulemust. Tänapäevase kirjaliku eksamitesti tulemused ütlevad armetult vähe selle kohta, mida kuulajad tegelikult õppisid või mis suunas meie sõnad neid vormisid. Selles mõttes on näiteks tiserid ja ehitajad palju õnnelikumas olukorras. Nemad näevad, mida nad valmis on teinud. Õpetaja peab uskuma, et tema isik, teadmised ja sõnad jätvad mingi jälje. Need on ilusaimad hetked, kui aastate möödudes

tuleb keegi endine üliõpilane ja ütleb, mida kunagi kuulatud loengud tema elus on tähendanud. Nende hetkede nimel tasub töötada, sest see teeb õpetamise ilusaks.

Õpetamine tähendab vastutust. Meil on vahetult raske hinnata oma sõnade mõju. Sageli on see, kes me oleme ja kuidas mõtleme, ehk mõjukamgi sellest, mida ütleme. Täna on meie kuulajaks tundlik materjal – noor inimene. Homme on kuulajate seas enam täiskasvanud õppijaid, kes mõtestavad oma kogemust ja otsivad vastuseid väljakujunenud küsimustele. Võimalus kaasa rääkida kellegi kujunemisel või olla osaline oluliste vastuste leidmisel tähendab suurt vastutust. See

TÕNU LEHTSAAR

Alati on võimalik alluda toimuvatele muutustele või luua ja leida uusi võimalusi muutuvates oludes. See võimaluste rohkus teeb õpetajad loojateks ja õpetamise ilusaks.

vastutus teeb õpetaja tähtsaks ja ilusaks.

Õpetamise ilu on õppimises. Mulle tundub, et õpetamine on oma sügavamas olemuses dialoog, milles kaks osapoolt avavad teineteist. See on natuke ühendatud anumat tööpõhimõtte moodi, et sealt, kus on rohkem, voolab sinna, kus on vähem. Need on pisut nukrad, ent pidulikud ja ilusad hetked, kui õpetaja tunneb ära, et sellest hetkest on tema oma võimaliku teinud ja õpilane läheb ise või kellegi teisega koos edasi. Kuulaja kuulamine ja õigeaegsete otsuste langetamine on üks õppejõu jaoks õpetlikumaid ja ilusamaid asju.

Õpetamisel pole oluline mitte ainult see, mida õpetada, vaid ka see, kuidas õpetada. Arvan, et õppimisparadigma ja õpetamismetodite osas on viimasel ajal pedagoogikas toimunud kõige suurem areng. Kübermaailma võimalused teisevadav meie arusaama õppetööst, haridusest ning ülikoolist. Tundub, et postmodernne suhtelisus ja võimaluste paljus on tunginud ka seni pigem konservatiivsesse pedagoogikasse. Minu arvates on valikute paljus hea, sest see loob võimaluse põhjendatud otsustusteks. Mitte see pole oluline, kuidas me õpetame, vaid see, miks me õpetame nii, nagu me seda teeme. Psühholoogina teeb minu jaoks õpetamise ilusaks isiklik kontakt ja seepärast on minu hariduslikuks ideaaliks Platoni akadeemia.

Meie kõrgharidus liigub turundusliku paradigma suunas. Ülikool osutab haridusteenust ja õpipädevused on kaup, mida müüakse. Kau-

bal on hind ja tellija ning tarbetut kaupa ei toodeta. Selles võtmes olen palju mõelnud, et mis vahe on kutsekoolil, ülikoolil ja saapavabrikul. Olen enda jaoks jõudnud ühe olulise tõdemuseni – erinevus on puhta teadmise väärtustamises. Ülikool on üks vähe-seid oaase, kus inimene võib õppida viiekümnendat keelt, sest keelteoskus on väärtus ja ta ei pea küsima, et mis sellest on kasu? Uuri ja võib süveneda vanadesse tekstidesse, mille puudub kaubanduslik väärtus, ent teada tööde olu kohta on väärtus, mille nimel uuritakse. Aastaid kestvad eksperimendid võivad anda teadmise, et nii ei saa. Puhast teadmise, see on tegelikkusele vastav teadmine. See on töö teadmine, mis meid teeb seemiselt vabaks. Kui sureb vabadus õpetada seda, mis kirjeldab tegelikkust ja valida tegelikkust, mida uurida, siis sureb ka ülikool. Sest see, mis on kasulik, ja see, mis on tõene, on sageli kaks iseaaja. Ka ilusatest lilledest, mida me kodus kasvatame, ei ole mingit otsest kasu. Lilledeta aiad on aga ühekiilgsed ja sageli inetud. Me maksame, et oleks ilus.

Õpetamise juures on veel midagi, mida me võime nimetada mängu iluks. See, mis pole suunatud eesmärgile, vaid toimib läbi õpetamisprotsessi nautimise. Uued õppemetodid ja õppimisparadigmad loovad võimaluse katsetada, teha teisiti, liikuda edasi, mõtestada õppimise muutumist meie kiiresti muutuvas maailmas. Alati on võimalik kas alluda toimuvatele muutustele või luua ja leida uusi võimalusi muutuvates oludes. See võimaluste rohkus teeb õpetajad loojateks ja õpetamise ilusaks.

UUDISED

240 aastat eestikeelset ajakirjandust

8. novembril toimus kirjandusmuuseumis Õpetatud Eesti Seltsi, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna ning kirjandusmuuseumi ettekandekoosolek «Ajapeegel – 240 aastat eestikeelset ajakirjandust».

Koosolekul vaadeldi ajakirjanduse ajalugu mitme nurga alt. Ajakirjanduse prof Epp Lauk tegi ettekande «Hajamõtteid Eesti ajakirjandusloo radadelt». Doktorant Roosmari Kurvits rääkis Eesti ajalehtede leinalehekülgedest läbi aegade, peatudes pikemalt president Lennart Merile pühendatud mälestuslugude kujundusel. Doktorant Tiit Kreegipuu vaatlus Nõukogude Eesti ajakirjandust kui ajaloomoosutiste tööriista. Teadur Anu Pallas rääkis ajaloolistest ajalehetegijatest. Ta tutvustas lähemalt Georg Eduard Luigat ja Karl Asti.

Livia Viitol kõneles ajakirjanik Linda Viidingust, kellel on 17. novembril 100. sünniaastapäev.

Ettekannetele järgnes kultuuriloolase Malle Salupere raamatu «Postipapa. Mitmes peeglis, mitmes rollis» esitlus.

Kirjanik Annett Gröschner Tartus

15.–20. novembrini külastab Tartut Saksa kirjanik Annett Gröschner.

15. novembril kell 17 kohutub kirjanik lugejatega Saksa Kultuuri Instituudis. 16. ja 17. novembril on kavas kirjutamiskursus üliõpilastele ja õpilastele.

Annett Gröschner on avaldanud luuletusi, esseid ja dokumentaalkirjandust, ta teeb kaastööd ajalehtedele Frankfurter Allgemeine Zeitung ja Freitag. Tema põhi-teos romaan «Moskauer Eis» kirjeldab elu Ida-Saksamaal.

Gröschner tuleb Eestisse seoses filosoofiateaduskonna saksa filoloogia õppetooli raamatukogu osalemisega programmis «Menschen und Bücher».

Info: www.fl.ut.ee/199535.

Annett Gröschner.

Ajalehe toimetuse ootab esseesid

Universitas Tartuensis alustas kevadsemestril uut rubriiki «Essee», mille avas psühholoogia üliõpilase Tõnu Jürjen Rahvus-kultuurifondi auhinnatöö.

Pöördusime essee ettepanekuga tollal paarikümne ülikooli õppejõu poole. Idee meeldis neile ja mitmed on lubanud ka oma mõtted kirja panna. Täna on võimalus lugeda prof Tõnu Lehtsaare mõtteid õpetamise ilust. Kelle esseed loeme järgmisena?

Austatud üliõpilased ja õppejõud, pange oma mõtted kirja ja saatke aga kähku toimetusse!

Ilmub raamatukogu uus kalender

Moonika Teemus
kunstimuuseumi projektijuht
Varje Sootak

TÜ Raamatukogu 2007. aasta kalender on pühendatud ülikooli arhitektile prof Johann Wilhelm Krausele (1757–1828).

Krause sünnist möödub 1. juulil 250 aastat. 19. sajandi alguskümnendil Krause projekteeritud ülikooli hoonete ansambel on Eesti klassitsistliku arhitektuuri säravamaid pärlid.

Krause oli aastail 1803–1828 ülikoolis ametis põllumajanduse, tehnoloogia ja tsiviilehituskunsti professorina, audoktor aastast 1810.

Siinsesse kunstilukku jättis ta aga põneva jälje ka kujutava kunstnikuna.

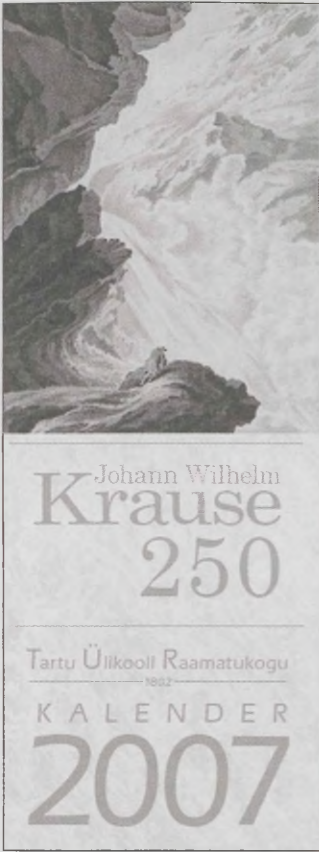
Kalendrisarja kuues väljaanne tutvustabki valikut Krause loomingust TÜ Raamatukogu kogudes.

Ülikooli 2007. aasta juubeliürituste kavas on avada

KALENDRI TELLIMINE

- Tü töötajatel on võimalik kalendrit tellida soodushinnaga 20. novembrini aadressil: kersti.kuusemae@ut.ee.
- Tellimusse märkida perekonnanimi ja eksemplaride arv. Ettetellimisel on soodushind 85 kr. Hiljem on võimalik kalendrit osta TÜ Raamatupoest hinnaga 111 kr (Tü töötajatele kehtib 10% soodustus, st 99.90 kr).
- Ettetellitud kalendri saab välja osta alates 21. novembrist raamatukogu fuajees asuvast infopunktist.

juunis raamatukogus ja kunstimuuseumis Krause 250. sünniaastapäeva näitus ning kunstimuuseumis toimub ka konverents «Ülikooli ajaloolised kampused».

Üliõpilasteater Moskvast

Kalev Kudu
Tartu Üliõpilasteatri
kunstiline juht

Homme esineb Tartu Üliõpilasteater (TÜT) kahel korral Moskvast Luna teatris kolmandal rahvusvahelisel üliõpilasteatrite festivalil.

Anne Roovere, Martin Liira, Vallo Toomla, Kudrun Vungi ja Andres Maask esitavad näidendi «Jelisaveta Bam» (lavastaja Kalev Kudu, autor Daniil Harms).

2004. aastal valminud lavastus on edukalt osalenud festivalidel Rootsisis ja Prantsusmaal, aga samuti NEATA-l – Põhja-Euroopa amatöörteatrite festivalil Viljandis. Osatäitjaid Vallo Toomlat ja Martin Liirat on premeeritud riigi harrastusteatrite festivalil 2004. a.

TÜTi kõrval astuvad Moskvast üles Läti Ülikooli teater, Vilniuse Tehnoloogiaülikooli teater, Valgevene Ülikooli teater jt.

Festivalil on kaks žüriid – sõltumatu noorte žürii ning tuntud Moskva teatralidest koosnev žürii, kes jagab ka auhindu parimale lavastajale, etendusele, näitlejale.

TÜTi etendus on ära toodud Moskva teatrite repertuaarilehekülgedel Internetis aadressil: www.teatr.ru.

Festivalile sõit sai teoks tänu Tartu Kultuurkapitali, linnavalitsuse ja üliõpilasmaja toetusele.

Festivali korraldavad Moskva linnavalitsus, Venemaa AITA keskus ning Moskva Ülikool.

Juunis osales TÜT Prahas toimunud sõltumatute ja amatöörteatrite festivalil «Apostrof», kus pälvis lavastusega «Puhastatud» (autor Sarah Kane) publikuhääletusel 14 osaleja seas viies koht.

Üliõpilasteater tegutseb kaheksandat hooaega.

Loe festivalist: <http://most.theatre.ru>.

ÕNNITLEME

Emeriitprofessor Ülo Kaasik 80

Ülo Kaasik on seotud ülikooliga alates 1948. aastast, kui temast sai matemaatika-loodusteaduskonna üliõpilane. Pärast lõpetamist 1953 alustas ta samas pedagoogitööd, läbides ametid vanemõpetajast professorini. Palju aastaid suunas Kaasik matemaatika arengut kateedrijuhatjana. 1993. aastal sai temast emeriitprofessor, kuid erikursusi on ta lugenud hiljemgi.

Ülo Kaasiku teaduslikud huvid on väga laialdased. Seda peegeldab juba publikatsioonide arv, mis ulatub ligi kahe sajani ja kasvab tänase päevani. Nende seas on üle 80 monograafia, teatmeteose, sõnastiku ja õppevahendi. Tema juhendamisel on kaitsnud kokku 12 kandidaaditööd. Tema enda kandidaadiväitekirja «Iteratsioonimeetodid Banachi ruumis» (1957) esitas Newtoni meetodile lähedaste, kuid kiiremini koonduvate iteratsioonimeetodite üldise teooria.

Ülo Kaasik on üks informaatika suuna rajajaid ülikoolis ja ühtlasi kogu Eestis. Traditsioonilise pideva matemaatika kõrval hakkas ta arendama diskreetset matemaatikat, mis on paljuski tänapäevase arvutiteaduse aluseks. Tema initsiatiivil loodi 1959. a arvutuskeskus ning hangiti Eesti esimene elektronarvuti. Tü arvutuskeskus oli esimesi ülikoolide arvutuskeskusi tollases NLiisus ning Tartu Ülikool oli ka üks esimesi kohti, kus arvuti kasutamist hakati süstemaatiliselt õpetama. Nagu juubilar ise on meenutanud, tuli tal esimest programmeerimise kursust lugeda pealkirja all «Kaasaegse algebra täiendavaid peatükke», sest küberneetika oli kuulutatud kodanlikuks eba-teaduseks.

Peale informaatika algatas Kaasik Eestis ka terve rea uudseid rakendusmatemaatika valdkonda kuuluvaid distsipliine, nagu matemaatiline planeerimine, operatsioonianalüüs, optimeerimismeetodid, mänguteooria jmt.

Hindamatu on Kaasiku osa eestikeelse matemaatikakirjanduse arendajana. Tema sulest ilmus 1958. a esimene Tartu Ülikooli kirjastuses (rotaprin-dis) avaldatud õppevahend –

«Kompleksmuutuja funktsioonide teooria». Sellest ajast peale on ta kirjutanud hulga õpikuid ja õppevahendeid, mis kõik paistavad silma isikupärase, süstemaatilise ja loogiliselt järjekindla käsitluse poolest.

Ülo Kaasik oli populaarteadusliku ajakirja «Matemaatika ja kaasaeg» avaldamise initsiaator ja peatoimetaja. Samuti algatas ta kaks arvutuskeskuse trükiste seeriat. Venekeelset «Arvutuskeskuse töid» refereeriti ka ajakirjas Mathematical Reviews.

Kaasik on loonud hästi korraldatud ja loogiliselt kooskõlalise terminoloogia kõigi uute matemaatika valdkondade jaoks, mille pioneeriks ta Eestis on olnud, kuid samas on ta aktiivselt edasi arendanud ka traditsiooniliste valdkondade sõnavara. Tema toimetatud ja ühtlustatud on ka kõik ENE ja EE matemaatikaalased artiklid.

Kõige olulisemaks võiks Ülo Kaasiku teaduslikus tegevuses lugeda tema entsüklopeediliste teadmiste rakendamist teatmeteoste ja entsüklopeediate ning matemaatika- ja informaatikasõnastike koostamisel.

Hommikuti võib Ülo Kaasiku järgi kas või kella seada: olgu suvi või talv, argi- või puhkepäev (ning hoolimata oma auväärsest east), astub ta iga päev täpselt kell 8 sisse matemaatikute-informaatikute maja uksest, et asuda tööpostile.

Soovime, et juubilaril ikka jätkuks tugevat tervist ja vaimuerksust!

Kollegiid arvutiteaduse instituudist

«OOOFILMIÕHTUOOO»

16. novembril kl 18.15 linastub keemiaringis toimuv filmiõhtute sarjas «OoofiliõhtuooO» Pier Paolo Pasolini «Matteuse evangeelium». Filmi juhatab sisse kl 16.15 algav prof Peeter Toropi loeng piiblist filmikunsti baastekstina.

23. novembril räägib lavastaja ja režissöör Jaan Tooming piibli ja teatri suhetest. Loengule järgneb Toomingu film «Põrgupõhja uus Vanapagan».

ÕNNITLEME

70

Maria Uibo, valvur – 12. november

60

Mart Simm, merebioloogia vanemteadur – 10. november

40

Endel Sarap, majahoidja – 12. november

Jaak Vilo, tarkvarasüsteemide erakorraline vanemteadur – 14. november

30

Katrin Jänese, eesti keele õpetaja – 12. november

KONVERENTS

Eesti Naisüliõpilaste Seltsi 95. aastapäeva avatud konverents

«Kas rahvuslikkus liidab või lahutab?»

17. novembril kell 14 ajaloo muuseumi valges saalis
14.15 Avasõnad
14.20 Filosoofiadoktor vil! Eva Piirimäe kodaniku- ja kultuurirahvusest
14.50 Meedia- ja kommunikatsioonimagister Katrin Oja ajude äravoolust ja ringlusest
15.20 Ajalehe Sirp peatoimetaja Kaarel Tarand rahvuslikkuse käsitlemisest meedias
16.20 auvil! Tiit Salasoo Eesti Naisüliõpilaste Seltsist ja rahvuslikkusest
17.00 Noorteühingu Avatud Vabariik juhatause esimees Jevgeni Krištšovits vähemusrhuvuste elust ja rollist Eesti rahvusriigis
17.30 Ülddiskussioon, juhib filosoofiadoktor vil! Margit Sutrop
Kõik huvilised on oodatud!

TARTU ÜLIKOOLI RAAMATUPOOD

11. novembril kell 11.15 algab ph aud 139 kümnes raamatukogus.

Teemal «Eesti haridus- ja koolilooline trükis»

pakutakse trükiteoseid, mis ilmunud Eestis või võõrsil eesti keeli või Eesti kohta käivalt võõrkeeli. Need hõlmavad Eesti haridus- ja koolilugu koolieelsest ja algharidusest alates kutse- ja täiendus- ning kõrghariduseni välja.

Teemal «Eesti ja naabermaad ajas ja ruumis»

pakutakse ilmuniskohast ja -ajast sõltumata nii Eesti kui ka Eestiga seotud naabermaade kohta käivaid eesti- ja võõrkeelseid ajaloo- ja maateaduslikke trükiseid, nii üldkäsitlusi (*generalia*) kui ka paigaloolisi (*localia*).

Teemal «Eesti vanem ja/või haruldane raamat»

pakutakse Eestis või mujal ilmunud eesti- ja võõrkeelseid trükiseid 19. sajandist, hilisemast ajast haruldasi või ka väheliikuvaid eesti- või võõrkeelseid Eestis või mujal ilmunud mis tahes ainelisi trükiseid, st ka *estica*t.

Kokku tuleb enampakkumisele 900 trükist alghinnaga 10 kroonist 5000 kroonini!

Enampakkumisele tulevate trükistega võib tutvuda oksjonikataloogi vahendusel, mis müügil Tü Raamatupoos, ja ühe tunni jooksul kohapeal enne oksjoni algust.
Info: tel 7 44 1102, bookshop@ut.ee.

TÜ MEISTRIVÕISTLUSED

Homme algavad Tü meistrivõistlused, mis selgitavad välja sportlikult parima teaduskonna.

Homme kl 11 võistlevad teaduskonniti moodustatud võistkonnad sulgpallis. 25. novembril kl 10 võisteldakse tennis ja 2. detsembril kell 12 võrkpallis. Kevadsemestrisse jäävad saali jalgpalli, korvpalli, saalihoki ning kergejõustiku etapid. Parim teaduskond selgub üksikalade koondtulemusena. Juhendid ja ajakava: www.tysk.ee/128154.

AKADEEMIA NR 11 - TEATRINUMBER

Eesti teatri lühiajalugu. Mart Kivastik

Teatrist ja koolist. Ingo Normet

Näitleja paradoks. I. Denis Diderot. Tõlkinud Mirjam Lepikult

«Herra on meid lassinud kutzta...»: Kotzebuest ja Lenzist eesti teatriaastal. Vahur Aabrams

Omajuur ja kaleidoskoop: Kaks teatrimudelit. Jaak Rähesoo

«Nagu päris»: Läbielamiskunsti ja psühholoogilise realismi tulekust eesti teatrisse. Katri Aaslav-Tepandi

Eesti teatrimõtte lugu: Sissejuhatavaid märkmeid. Piret Kruuspere

Murrang teatriesteetikas ja Evald Hermaküla. Luule Epner

Mis tegelikult toimub. Hendrik Toompere

Kuidas teha ideaalset lavastust? Tiit Ojasoo

Performatiivsuse esteetika poolt. Erika Fischer-Lichte. Tõlkinud Kairit Kaur

Etendus kui metafoor. Bert O. States. Tõlkinud Kalle Hein

Autori tõlgendus ja etenduse tõlgitus. Robert Wilson. Tõlkinud Toomas Kiho

Lavateksti autorit otsimas: Subtekstid ja subteosed lavastuse metatekstis. Talvo Pabut

Röövliid: Näitemäng seitsmes vaatuses. Friedrich von Schilleri ainetel. Heino Mikiver

Arvustus: Aegade seos. Lea Tormis. Teatrimälu. Koostanud Piret Kruuspere ja Hando Runnel. (Eesti mõttelugu 67.) Lilian Vellerand

LOENGUD

13. novembril kl 10.15–12 peab Tartu Kõrgema Kunstikooli fotograafiaosakonna külalisõppejõud Ian Jeffrey Ülikooli 18-128 ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna audiovisuaalse kommunikatsiooni loengutsükli raames loengu «Photography and Postmodern». Kõik huvilised on oodatud! Info: Katrin Lendok, tel 737 5188.

14. novembril on alpinklubi Firn loengusarja esimene loeng sellesuvisest retkest Berni Alpidesse (Mart Kainel). Algavad ka treeningud. Oodatud uued huvilised. Loengud toimuvad teisipäeviti kl 20 Jakobi 5-302. Info: www.firn.ee.

17. novembril kl 12.15–13.45 peab EV riigikontrolör Mihkel Oviir Tiigi 78-236 Eesti avaliku halduse kursuse raames loengu «Riigikontroll». Kõik huvilised on oodatud! Info: Merje Pors, tel 521 2892.

TEADE

15. novembril kl 18 on Tü Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse jututare külaliseks Võru Praostkonna praost Andres Mäevere, kes räägib teemal «Kirikus käimisest Võrumaal – vanasti ja tänapäeval». Kõik huvilised on oodatud! Keskus asub Toome mäel vanas anatoomikumis (Lossi 38). Lisainfo: Mari Mets, tel 737 5422.

Kaitsejõudude peastaabi ja Eesti reservohvitseride kogu koostöös on alanud vabatahtlike reservohvitseride baasõppekursuse VROK-44 (2007) komplekteerimine. Kaitseväge Võru lahingukoolis nelja moodulina peetavale kursusele oodatakse alla 45-aastaseid kõrgharidusega või seda omandavaid Eesti kodanikke mehi ja naisi. Info: www.erok.ee ja www.lahingukool.ee. Avalduste esitamise tähtaeg: 2. jaanuar 2007.

18. ja 19. novembril toimuvad Tähe tänava õppehoones Tähe perepäevad «Täpe'2006». Kahe päeva jooksul saab vaadata kuulata ning järele katsuda teadust. Kavas on teadusteater, teaduskino, töötoad jm. Info: www.fyysika.ee/fyysika/tape.

KAITSMISED

16. novembril kl 14 kaitseb **Aleksei Nelovkov** Biomeedikumis Ravila 19-1038 doktoritööd «Behavioural and neurogenetic study of molecular mechanisms involved in regulation of exploratory behaviour in rodents» («Eksploriatiivse käitumise regulatsioonis osalevate molekulaarsete mehhanismide käitumuslik ja neurogeneetiline uurimus närilistel»). Juhendajad prof Eero Vasar ja vanemteadur Sulev Kõks. Oponent prof Ruta Muceniece (Läti Ülikool).

17. novembril kl 14.15 kaitseb **Vadim Verenitš** Tiigi 78-311 magistratööd «On some parallels between Tartu-Moscow cultural semiotics and the current scholarly developments in legal semiotics» («Mõningaid paralleele õigussemiootika kaasaegsete arengusuundade ja Tartu-Moskva kultuurisemiootika vahel») magistratrikraadi saamiseks semiootika ja kulturoloogia erialal. Juhendaja vanemteadur Mihhail Lotman, PhD. Oponent Igor Gräzin, õigusteaduste doktor.

24. novembril kl 12 kaitseb **Toomas Esperk** zooloogia ja hüdrobioloogia instituudis Vanemuise 46-301 doktoritööd «Larval instar as key-element in insect growth schedules» («Kasvujärk kui putukate kasvukõvera keskne element»). Juhendaja prof Toomas Tammara. Oponent dots Klaus Fischer, PhD (Bayreuthi Ülikool, Saksamaa).

KONTSERT

VANEMUISE
KONTSERDIMAJAS

11. nov kl 19 isadepäeva kontsert «Isad ja pojad – Uno, Tõnu ja Marko Naissoo». Esinevad Tõnu Naissoo (klaver), Marko Naissoo (löökpillid), Liisi Koikson (vokaal), Gerli Padar (vokaal), Ivo Linna (vokaal), Ain Agan (kitarr), Taavo Remmel (kontrabass), Ivo Lille (saksofon) ja Pärnu Linnaorkester.

18. nov kl 19 esineb Timo Korhonen (kitarr, Soome). Kavas: Bach, Lindberg (Mano a mano, 2004, esiettekannet Eestis).

TARTU LINNAMUSEUMIS
12. novembril kl 16 esineb studio Cantores Vagantes: Reet Sukk (plokkflööd, barokkflööd), Taavi-Mats Utt (plokkflööd), Peeter Sarapuu (barokkfagott), Reinut Tepp (klavessiin). Külalisena esineb Fumikata Saito (plokkflöödid, Holland).

TÜ AJALOO MUUSEUMIS
16. nov kl 19 esineb Tallinna kitarrikvartett – neli klassikalist kitarri Heiki Mätlit, Julia Kahro, Kristo Kõo ja Jorma Puusaag. Kavas: Telemann, Pachelbel, Brouwer, Granados, Torroba, Bach.

PE Muusikute Toetusfond esitleb:

Meistrite Akadeemia

TARTU ÜLIKOOLI AULAS

15. novembril 2006 kell 19.00

Pille Lill

(sopran)

Marje Lohuaru

(klaver)

Kavas: M. Saar, A. Rapp, A. Strauss

Järgmine kontsert 20. detsembril kell 19.00
Henry-David Varema (tsello), Ivari Ilja (klaver)

KONTSERDISARJA KOOSTÖÖPARTNERID:

TARTU ÜLIKOOL, TARTU LINNAMUSEUM, TARTU ÜLIKOOLI AULA

emt muusika

Isakartmängumaksu hüvitus

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3000
Trükk: Greif OÜ

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Kadri Bank
Toimetaja Meelis Burget
Küljendaja Priit Kivisoo
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa

Tartu, Lutsu 5 (III k)
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
http://www.ajaleht.ut.ee
Postiaadress: Ülikooli 18, Tartu 50090

AKH

Emakeelse ülikooli 87. aastapäev

Kady Sõstar
avalikussuhete spetsialist

30. novembril kell 14 antakse ülikooli ajaloo muuseumi valges saalis üle Tartu Ülikooli Sihtasutuse stipendiumid, kell 15 avatakse ülikooli kunstimuuseumis maalinäitus «Tartu Ülikooli rektorite portreid».

Eesti ülikooli 87. aastapäeva aktus toimub 1. detsembril kell 12 ülikooli aulas. Aktusel kõnelevad rektor Jaak Aaviksoo

ja president Toomas Hendrik Ilves. Akadeemilise loengu peab professor Maaja Vadi. Nimetatakse kaks auliiget, promoveeritakse üks audoktor ja 96 doktorit. See on ülikoolis suurim kaitsnute arv aasta kohta läbi aegade. Aktusel antakse üle ka TÜ Rahvusmõtte auhind. Kell 17 algab Vanemuise 46 õppehoone eest tõrvikrongkäik, kell 19 algab ball Vanemuise kontserdimajas.

Täpne kava www.ut.ee -> Eelinfo.

Aasta isaks valiti dotsent Mehis Viru

Meelis Burget

Isadepäeval valis Eesti Naisliit aasta isaks TÜ sportipedagoogika ja treeninguõpetuse instituudi juhataja Mehis Viru.

Lisaks instituudis töötamisele teeb dots Viru ka treeneritööd. Tema õpilased on kolmikhüppe juunioride maailmameister Kaire Leibak ja oma vanuseklassi tõkkesprindi Euroopa meister Mirjam Liimask. Mehis Viru ja tema abikaasa Kersti kergejõustiku treeningrühmas on üle 50 noore, kellest kuus on treenerite sõnul seadnud eesmärgiks jõuda omaealiste seas maailma tippu.

Mehis Viru peres on poeg ja kaks tütart, tema isa on emeritprof Atko-Meeme Viru.

Mehis Viru.

Tähe perepäevadel näeb teadusteatri

Meelis Burget

TÜ füüsikud ja Eesti Füüsika Selts korraldavad homme ja ülehommel Tähe tänava õppehoones perepäevad «TÄPE 2006».

Kahe päeva jooksul saab alates kell 10 tegeleda teadusega väljaspool füüsikaraamatuid.

Füüsika instituudi teadur Kaido Reivelt ütles, et kui füüsikud ja keemikud teevad igasuguseid eksperimente, siis on see teadusteater, kui ekraanile tuleb ulme ja populaarne teadus, siis on see teaduskino, ja kui tehakse

mitte millestki midagi, siis nimetatakse seda töötoaks.

«Teeme teadusteatri, vaatame teaduskino, askeldame töötubades, vaatame tõtt tehnoloogiaga, kohtume teadlaste ja leiutajatega, piilume tähti, ennustame homset ilma, uurime, kuidas ehitatakse roboteid, veendume, et maakera tõepoolest pöörleb, teeme eksperimente valgusega, võtame lahti masinaid, et teada saada, mis seal sees on, joonistame, kuulame muusikat jne,» loetles Reivelt.

Perepäevade üritused on tasuta. Info: www.fyysika.ee/fyysika/tape.

AVALIKUD KÜSIMUSED REKTORILE JA FINANTSDIREKTORILE SEoses TÜ EELARVEPÕHIMÕTETE MUUTMISEGA

1. Kui suur on uuest aastast kavandatav rent/kommunaalkulu tööruumide, auditooriumide ja üldpinna ruutmeetri eest?

2. Mille alusel need on arvutatud? Milline on tööruumide rent ülikooli erinevates õppehoonetes, arvestades ruumide läbikäidavust, funktsionaalsust, paiknemist keldrikorrusel jms?

3. Millisel kuupäeval ja kuidas kalkuleerituna kehtestatakse uued (senised kehtivad 31. detsembrini 2006) auditooriumide hinnad teaduskondadevaheliseks arvelduseks?

4. Millal hinnad teatatakse ja kas nende üle saab läbi rääkida?

5. Kas struktuuriüksused, kes ei nõustu neile ettekirjutatud rendiga, tohivad loobuda praegustest ruumidest ning üürida õppe- ja teadustööks vajalikud ruumid soodsamatel tingimustel mujalt?

6. Miks on uutele eelarvepõhimõtetele üleminekule seatud tähtaeg nii lühike, kuuldavasti 1. jaanuar 2007?

7. Kas ei oleks loogilisem enne läbi viia struktuurireform ja uue rektori valimised, seejärel ruumidega seonduvad reformid?

9. novembri nõukogu otsus
Epp Lauk, Veronika Kalmus, Maie Kiisel, Halliki Harro-Loit, Peeter Vihalemm, Triin Vihalemm

Regionaalsete õppeasutuste roll Tüs

Garri Raagmaa
TÜ Pärnu kolledži direktor

Tartu geograafiline taust on 300 000 elanikuga kapitalivaene Lõuna-Eesti, kuid TÜ regionaalne võrgustik võimaldab märksa jõulisemat ja vahetut kohalikku turundust ning ülikooli kolmanda põhirajalise ülesande täitmist – ühiskonna teenimist.

Kolledžid ja maakondlikud esindajad teevad Tüst kogu Eesti ülikooli. Tüs, kus iga viies tudeng õpib väljaspool Tartut, on kolledžitel olulisem roll kui teiste ülikoolide puhul. Sealjuures on TÜ kolledžitel, mis on Eesti suurimad, paremad eeldused kestma jääda.

Samas on struktuurireformi käigus ja lähiaastail kättejõudva tudengialiste arvu languse tõttu igati asjakohane küsimus kolledžite vajalikkusest. TÜ suudaks kahaneva tudengkonna märksa efektiivsemalt ka Tartus koolitada.

Teadmispõhise ühiskonna väljakutse

Õppetöö koondamise vastu räägib aga väljakujunenud erinev profiil – kolledžid on rakenduslikumad. Nende suure praktilise osakaaluga õppekavad (mis on riiklikult vähemalt strateegiate tasandil eelisarendatavad) ei taha mahtuda akadeemiliste malide alla ei seaduse ega Tartu tavade kontekstis.

Teisalt on kolledžid, eriti Pärnu kolledž, positsioneerinud end kui avatud ülikool ja täiendusõppe keskus, et tagada tööinimeste koolitus kodule lähemal. On oht see kui kasvav turuosa kaotada.

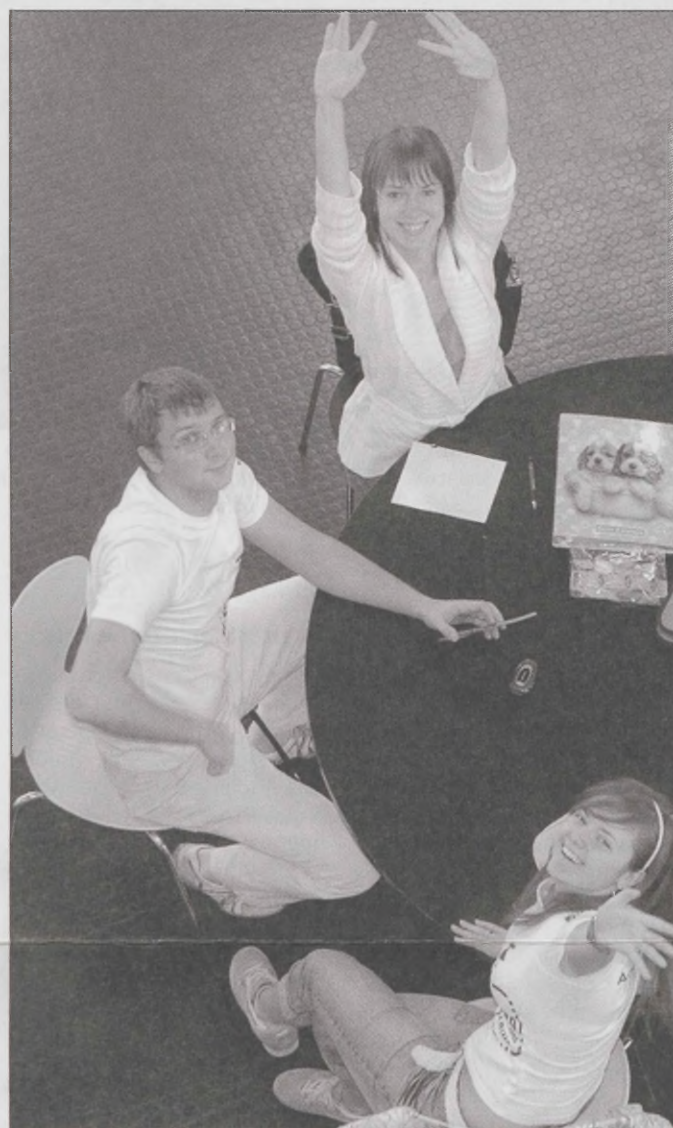
Kui 1990. aastate keskel tollane rektor Peeter Tulviste ülikooli regionaalnõukogu kokku kutsus, oli põhiteemaks suurema turuala saavutamine. Loodi kolledžid, palgati regionaalesindajad turustama ja kutsuti maavanemad ülikooli väisama.

Nüüdseks on olud muutunud. Uus väljakutse on teadmispõhise majanduse ülesehitamine, kuna kümne aasta jooksul väheneb Eestis odava töö tegemine, asendudes märksa teadmismahukamate toodete ja teenustega.

Riigi võime kujuneda õppivaks ühiskonnaks sõltub nii teadmistel põhineva poliitika rakendamisest kui ka institutsionaalsest valmisolekust. See tagab nii ettevõtete innovatsiooni kui ka töötajate pideva ümber- ja täiendusõppe. Nii ettevõtlusnõustamine kui ka koolitus peavad olema regionaalsed ja lähtuma sealse tööturu vajadustest.

Just siin on TÜl eeldused oma üksuste ja inimeste kogutud sotsiaalse kapitali rakendamiseks, osaledes regionaalsetes ettevõtlus- ja avalikes juhtimisvõrgustikes ja olles teadmispõhise ühiskonna ülesehitamisel arendustöö partneriks riigile.

Arendussüsteemiga liitumisel on kolledžitel vahendusroll,

Regionaalsed õppeasutused tagavad rakendusliku koolituse kodule lähemal.

VADIM VLASSOV

TÜ PÄRNU KOLLEDŽI DIREKTOR GARRI RAAGMAA

Kolledžid ja maakondlikud esindajad teevad Tüst kogu Eesti ülikooli.

mis lubab kaasata ülikooli ning teadusmaailma regionaalse-tesse arendusprojektidesse, parandada TÜ positsiooni Eesti täienduskoolitusturul ja saada tellimusi uuringuteks ning konsultatsioonideks.

Riiklikud plaanid tagavad rahastamise

Selles suunas on edasi liigutud. Regionaalministril ja maavalitsustel on ettevalmistamisel 20-miljoniline kolledžite arendamise programm 2007. aastaks, et tagada vajalikud struktuurimuutused nii kolledžites kui ka kohalikus majanduses. Tõukefondide elukeskkonna arendamise rakenduskavasse 2007–2013 on sisse kirjutatud regionaalsete innovatsioonisüsteemide loomine ja tugevdamine, regionaalsete ettevõtlusvõrgustike ja pädevuskeskuste väljaarendamine ning innovatsiooni, ettevõtlustoetuste, koolituse ja klastriarenduse meetmed. Võimalikud investeeringute ja tegevusprogrammide mahud ulatuvad sadadesse miljonitesse. Seega on edaspidi võimalik arendusprojektide arvu ja mahtu märkimisväärselt kasvatada.

Nende võimalustega seonduvalt tuleks kaaluda olemas-

oleva kolledžite ja regionaalsete esindajate võrgustiku laialdasemat rakendamist, lähtudes teadmispõhise ühiskonna vajadustest. Eesti valitsusele tuleks pakkuda olemasoleva võrgustiku näol partnerlust.

Ülikooli osalemine riiklikus innovatsioonisüsteemis eeldaks senisest tugevamat kesket juhtimist ehk isegi (nagu teadus-arenduskomisjonis komisjonis välja öeldi) sarnaselt TTÜga arendusprorektori ametikoha loomist. Peale selle ka regionaaltalituse kui struktuuri tugevdamist, mis kaasaks õppeosakonnale lisaks ka teadus-arendusosakonna tegevuse, tähendaks regionaalsete esindajate funktsioonide laiendamist.

Lõpuks võiks esitada küsimuse, kas rakendada kolledžite juhtimisel seni valdavalt vertikaalset (harupõhist) või horisontaalset (regionaalset) võrgustikumudelit, mis tagab TÜ üleriigilise kohaloleku ja esindatuse ning uude lähene- misena ka õppivale ühiskonnale olulise riikliku/regionaalse innovatsioonisüsteemi loomises osalemise.

Artikli täisversioon
www.ajaleht.ut.ee.

TÄNA LEHES

Lisaleht Eesti Naisüliõpilaste Selts 95

Keelekeskus 15

LK 2

Garri Raagmaa kolledžite rollist

LK 3

15 aastat tagasi, 22. novembril 1991, ilmus Universitas Tartuensis teine ingliskeelne erinumber välisüliõpilastele.

UUDISED

Ülikool ja siseministeerium sõlmisid lepingu

Eile allkirjastas rektor Jaak Aaviksoo koostööleppe regionaalminister Jaan Õunapuu ja siseminister Kalle Laanetiga.

Leping sõlmiti, et arendada ja tihendada Tartu Ülikooli ja siseministeeriumi vahelist koostööd sisejulgeoleku ja regionaalvaldkonna uuringutes ning konsultatsioonides, samuti ministeeriumi ja selle valitsemisala ametnike täiendusõppes ja koolituses.

Leping sätestab, et ministeerium soodustab üliõpilaste õppimist oma haldusalas ning arvestab regionaalses arendustegevuses ülikooli ja tema kolledžite võimalustega.

Üliõpilastööde konkursi võitjate konverents

21. novembril kell 14 toimub Tallinnas Eesti Teaduste Akadeemia saalis (Kohtu tn 6) üliõpilastööde konkursi võitjate konverents.

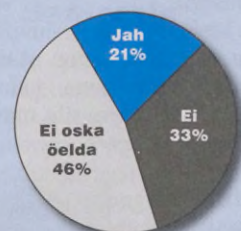
TA teadusinfo osakonna vaneminspektor Ebe Pilt ütles, et rahaliste teadusauhinnade eesmärk on avaldada tunnustust teadustöös väljapaistvaid tulemusi saavutanud üliõpilastele ning julgustada neid iseseisvale uurimistegevusele ka tulevikus.

Maikuuks välja kuulutatud konkursile laekus 47 uurimistööd. Tüst tulid esikohale Eero Heinloo, Georgi Hudjašov, teisele kohale Kaili Anier, Kelli Keevend, Annika Paabut ja Heli Valtna.

Lisainfo: http://www.akadeemia.ee/et.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas oled kogenud ülikoolis soolist diskrimineerimist?

Vastajaid: 447
Uus küsimus:
Mitut keelt oled ülikoolis õppinud?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

Uued töötajad keelekeskuses

Inglise keele õpetaja Ursula Erik õpetab erialakeelt kesk-konnatehnoloogidele. Vene keele õpetaja Natalja Karasjova õpetab vene keelt algajatele ja vene erialakeelt edasijõudnutele.

Eesti keele õpetaja Piret Toomet õpetab algajaid inglise ja soome keele baasil, samuti erialakeelt tulevastele arstidele. Keelekeskuse juhataja Ilona Tragel töötab sellel ametikohal alates 2004. a sügisest, keeleõppealased huvid on seotud eelkõige multimeedia vahendite kasutamisega.

Tunnustused

- E-ülikooli aasta e-kursusena tunnustati 2004. a eesti keele õpetaja Heli Noore (koos Tiina Kikerpilliga) kursust «Eesti keel ja kultuurilugu», 2005. a saksa keele õpetaja Katrin Kooritsa kursust «Bioloogiaalane saksa keel» (eripreemia audiovahendite ja testide kasutamise eest).
- 2006. a kümne parima õppejõu hulka humanitaarainete vallas valiti kolm keelekeskuse õppejõudu – saksa keele õpetaja Malle Rebane, jaapani keele õpetaja Eri Miyano ja inglise keele õpetaja Ele Sepp.
- Tiigriülikooli programmi «IKT rakendamine kõrghariduses» toetusel keelekeskuse keelestuudiole 2005 ja 2006.

Uued e-kursused

- Katrin Kooritsa e-kursused «Bioloogiaalane saksa keel» ja «Bioloogiaalane saksa keel II».
- Niina Lepa kursused «Kee-miaalane saksa keel I» ja «Kee-miaalane saksa keel II».
- Ljudmila Vedina «Majandusalane vene keel I».

KEELEKESKUS ARVUDES

32 õppejõudu, 17 õppeüles-ande täitjat, avaldatud u 500 publikatsiooni, 27 õpikut ja 25 sõnaraamatut/vestmikk.

Keelekeskuses saab õppida 15 keelt

Kaarina Rein
ladina keele lektor

Ilona Tragel
keelekeskuse juhataja

15 aastat tegutsenud üli-kooli keelekeskuses saab praegu õppida 15 keelt.

Erinevaid keeli, nii mood-said kui klassikalisi, õpetati juba 17. sajandi rootsiaegses Tartu Ülikoolis. Eraldi all-üksust mitmesuguste keelte õpetamiseks polnud veel siis ega ka 19. sajandi keiserlikus universiteedis. Praeguse keelekeskuse lähimaks eel-käijaks võib pidada TRÜs aastail 1948–1991 vaheaega-dega eksisteerinud võõrkeelte kateedrit, kus õpetati peami-selt inglise, saksa, prantsuse ja ladina keelt. Need keeled on peamisteks jäänud ka nüüdses keelekeskuses. Võõr-keeltena on lisandunud vene ja eesti keel, mis nõukogude perioodil selles staatuses ei olnud.

Ajalooast tänapäeva

Pilku keelekeskuse eel-ajalukku heites võib endise võõrkeelte kateedri maine-kamate õppejõudude hulgasa-ära mainida polüglott Pent Nurmekunna. Võõrkeelte õppimise seisukohalt üsna vaenulikul ajal õpetas ta kümneid Euroopa, Aafrika ja Aasia keeli ning hoidis üleval huvi eksootiliste keelte ja kul-tuuride vastu.

Oma praeguse nime sai keelekeskus 15 aastat tagasi Eesti taasiseseisvumise ajal. Keelekeskus on arenenud ja muutunud kooskõlas Eesti Vabariigi edusammudega. Kui võrrelda endist võõr-keelte kateedrit ja praegust keelekeskust, siis üks kõige suuremaid muutusi on kaht-lemata see, et võõrkeelte õppimise motivatsioon on tohutult kasvanud. Suure-nend nõudluse tõttu on keelekeskuse õppejõud välja

Praegune keelekeskus asub ajaloolises arstiteaduskonna hoones uues anatoomikumis. Paigast, kus üle saja aasta inimihude mikrokosmose saladusi uuriti, on nüüdseks saanud keelte lahkamise koht.

MARILII ADAMSON

töötanud väga erineva spet-siifikaga keelekursusi.

Interdistsiplinaarne keskus

Keelekeskus on interdistsip-linaarne keskus sõna otseses mõttes – õppejõud õpetavad kõigi teaduskondade üliõpi-lasi. Seetõttu peavad meie õppejõud lisaks teadmiste-le õpetatavast keelest valdama TÕs õpetatavate paljude vald-kondade terminoloogiat.

Üliõpilaste soovi keeli õppida pärsib aga praegune teaduskondadevaheline aine-punkti alusel arveldamine – paljud teaduskonnad ei taha oma tudengitel lubada teise teaduskonna aineid võtta, sest nende eest tuleb maksta.

2005/2006. õa kevadse-mestril viis keelekeskus oma kursustel osalenud üliõpilaste seas läbi küsitluse, et teada saada, millised on keelekesku-se kursustele esitatavad ootu-sed ja soovid. 608 vastusest

selgus, et veel keelekeskuses esindamata keeltest on kõige enam huvi hiina, araabia, leedu, ungari ja hollandi keele vastu. Erialase suunitlusega kursustest olid nõutud ingli-se, saksa, prantsuse, vene ja soome keel. Alustada taheti ülikoolis põhiliselt nende keelte õppimisega, mida keele-keskuses juba õpetatakse. See näitab, et keelekeskuse senine valik on olnud õige. Tudengi-telt saadud info põhjal üritame kursuste valikut veelgi mitme-kesistada ja avardada (vt küsit-luse tulemusi: www.fl.ut.ee/ke-> KÜSITLUS).

Keelekeskuses on võimalik sooritada keeleteste ning väljastatakse keeletõendeid.

Tehnikaajastu võimalused

Ühelt poolt ei ole keelte õpetamises kuhugi kadunud traditsioonilised õpetamisva-hendid. Ka tänapäeval vajab keeleõpetaja kandvat häält,

tahvlit ja kriiti (või markerit). Teisalt pakub tehnikaajastu keeleõppe mitmekesistami-seks väga palju võimalusi. Suur osa keeleõppe materjali ammutatakse Internetist. Keelekeskuses pakutakse tudengitele ka üha enam e-kursusi.

TÜ keelekeskus hakkas Eestis esimesena kasutama digitaalset keelestuudiot, mis põhineb Soomes loodud ReLANpro programmi tark-varal.

Keeled ja õppejõud

Praegune keelekeskus on keelte põhjal, mida siin kõige enam õpetatakse, jagatud ees-ti, inglise, vene ja saksa-prant-suse keele lektoraatideks. Keeli õpetatakse tegelikult märksa rohkem – praegu on käimas 15 keele kursused. Val-litseb euroopakesksus, peale lektoraatide nimetustes mai-nitud keelte saab õppida soo-

me, rootsi, itaalia, hispaania, ladina, ukraina ja läti keelt. Idamaade keeltest on esin-datud türki, jaapani ja korea keel. Viimati mainitud, aga ka osa Euroopa keeli, õpeta-vad vastavaid keeli emakeele-na kõnelevad õppejõud. Üha rohkem õpetame eesti keelt vene ja inglise keele baasil, sest välismaalaste huvi Eesti ja Tartu Ülikoolis õppimise vastu aina kasvab. Keele-keskus korraldab igal aastal võõramaalastele ka eesti keele suvekursusi, järgmiseks aastaks on mitmed ennast sin-na juba kirja pannud.

Peale keelte õpetamise ja keeletestide läbiviimise kor-raldavad õppejõud täiendus-kursusi, tegelevad õpeva-hendite koostamise, tõlkimise ja teadustööga. Keelekeskuse õppejõudude publikatsioo-nidest annab ülevaate 23. novembril kl 15.30 raamatu-kogus avatav näitus.

Meie õppejõud Niina Aas-mäe ja Kristina Mullamaa kaitsesid sel semestril dokto-rikraadi. Kolmel õppejõul on kandidaadikraad ning dok-toriõppes õpib praegu kuus õppejõudu.

24. novembril ootame kõiki huvilisi keeltepäevale.

SÜNNIPÄEVA-ÜRITUSED

- 23. novembril kl 14 toimub mälestushetk Raadil, kl 15.30 avatakse näitus TÕ Raamatukogus.
- 24. novembril tähistatakse keeltemajas (Näituse 2) keeltepäeva. Kl 10.15–13.30 toimuvad ettekanded (aud 105). Kl 14 avatakse fotonäitus (aud 129). Kl 14.30 algavad näidistun-nid keelestuudios (aud 119) ning maid ja keeli tutvustav programm (aud 120). Kl 17.15 linastub tudengifilm Tartust (aud 105). Täpsem kava: www.fl.ut.ee/ke.

Kes teevad ülikooli keelekeskuse rahvusvaheliseks? Saage tuttavaks!

1. Mida Eestis oma keelt õpetades raskeimaks peate?

2. Mis teid Eestis kõige rohkem üllatas?

Ilze Zagorska, läti keel

- Läti keele grammatiline sugu, pikad vokaalid ning palataliseerunud konsonandid. Meie keeled on väga erinevad, aga saab hakkama, kui on huvi ja tahtmist. Suurim raskus on igapäevase keelepraktika puudumine. See piirdub Interneti, keeletundide või vahel Lätis käimisega.
- Meie iseloom ja eluviis on väga sarnased, oleme naabrid ning meil on sama ajalugu. Ainult et talvel on siin natuke külmem.

Federica Bossi, itaalia keel

- Vokaali «a» hääldamine, lau-seehitus, minevik ja isikulised

asesõnad. Ent need on kõigile rasked. Õpetades nii saksa kui ka inglise keele baasil, on mulle kõige raskem ühelt keelelt teisele ümber lülituda. Alates veebruarist on kindlasti väga raske olla kevadeta... Muidugi on ka eesti keelt raske õppida.

2. Tallinnas ei üllatanud miski, küll aga Tartus puumajad otse tänava ääres ja see, et on vähe väikesi poode. Ja kui tasa Eesti tudengid isegi oma-vahel räägivad!

Charlène Manil, prantsuse keel

- Meie grammatika on mui-dugi õudusunenägu, aga siin-se õppuri raskusi suurendab meie keelte totaalne erinevus. Eesti üliõpilane näib väga pragmaatiline, mis on vahel probleemiks, kui palun neil midagi loomingulist teha. Al-guses oli suur katsumus klassi rääkima saada, aga nüüd olen vahel isegi üllatunud!
- Eesti inimeste olek, mis näib alguses külm. Nüüd tean, et eestlane ei avane kergelt, kuid on hooliva ja rahuliku loomuga.

Jinseok Seo, korea keel

- Võib-olla viisakus- ja pöördumisvormide rühkus – Eestis on vaid üks (teie-vorm), meil aga kümnekond. On stereotüüp, et korea keel on väga raske. Meie keeled on grammatilises mõttes üsna sarnased ja korea tähes-tik kiirelt haaratav – see pole hiina keel! Keeleprak-tikat piirab nõrk side meie riikide vahel.
- Korea kohta teatakse nii vähe! Ja kahjuks ikka nega-tiivset – Põhja-Korea, sõda ja korruptsioon. Üllatun, kui küsitakse, kas Koreas on talv ja sajab ka lüüd – asume ju Jaapaniga samal laiuskraadil! Korea kultuur on rikas ja vana, tahaks rohkem positiiv-seid kontakte.

Eri Miyano, jaapani keel

- Jaapani keele õpetamisel on mitu keerulist asja vas-

tavalt tasemele. Alguses on raske tudengitele selgeks teha, kuidas tähestikku kasutatakse ja mis asi õieti on kanji (hiina märgid). Edaspidi on üli-õpilastele keeruline sarnaste sõnade ja erinevate stiilide va-hel vahe tegemine ning nende kasutamine.

Eestis jaapani keelt õpeta-des on raske tekitada kesk-konda, kus peaks jaapani keelt kasutama või kus neil jaapani keelest kasu oleks.

2. Tulin nii ammu, et ei mäleta.

Ljudmilla Dulitšenko, ukraina keel

- Ukraina keele võõrkeelena õpetamise meetodika ei ole veel valmis, olemas on ainult ukraina keel vene keele baasil. Ise tahaks paremini eesti keelt osata.
- See, et eestlased laulavad rõõmuga ja oskavad laulda. Arvasin, et ainult Ukrainas armastatakse laulda. Ma isegi nutsin esimene kord laulu-peol, see oli nii südamlük. Laulupeod ja laulmine on kindlasti Eesti visiitkaart.

M. Neftali Peral Joris, hispaania keel

- Igal keeletasemel on omad grammatilised raskused (ar-tikkel, minevik). Meie into-natsioon tekitab ka raskusi, ent keel ei ole ainult sõnad ja grammatika. Keeleõppes on õpetaja-õpilase suhe väga oluline. On raske, kui üks osapool kaasa ei löö. Üliõpi-lased tunduvad vahel olevat väga tagasihoidlikud ja isegi emotsioonitud. Inimesed, kombat ja tavad tahavad tundmaõppimist, need on nii erinevad. Mõned tudengid on mulle õelnud, et Hispaanias veedetud lühikese aja jooksul väsisid nad väga musitami-sest ja tegid seda ühe õhtuga rohkem kui Eestis kogu elu jooksul. Loomulikult on raske ka eesti keel.
- Eesti vaikus! Hispaania kõrval on Eesti vaikne, stres-situ ja rahulik. Ootamatult palju noori ema-sid ja väikesi lapsi tänaval – mõned lapsed lausa tänavale magama jäetud! Kontrast ri-kaste noorte ja tagasihoidlike vanade vahel.

Casey Collins, inglise keel

- Õppurite jaoks artiklite kasutamine, sest eesti keeles neid pole. Ise olen pidanud veidi oma õpetamisstiili muutma, sest keeletunnis ollakse siin üldi-selt vaoshoitumad kui meil. Mõnikord on katsumuseks külma ilmaga töölemine, mii-nuskraadid on uus kogemus!
- Eesti elanikkonna ho-mogeensus – valdavalt ol-lakse eesti või vene päritolu. Austraallaste miljoneid juuri leiab aga kõigi kontinentide rahvaste seast.

Hagani Gayibli, türki keel

- Õppijale on rasked tuletus-liide ning määratud ja määra-matud nimisõnad. Mulle see, et eestlased mõtleavad vastates kaua.
- See, et ilm on külm ja eestlased liiga tagasihoidli-kud.

Infopuudusest ja ülikooli lehest

Halliki Harro-Loit ajakirjanduse dotsent, ajakirjanduse ja kommuni-katsiooni osakonna juhataja, UT kolleegiumi esimees

Tartu Ülikooli ajaleht asotsieerub minu jaoks üha enam prantsuse ametliku ajakirjandusega enne 1789. a revolutsiooni: me ei saa olulist, kogu ülikooli mõjutavat informatsiooni enne, kui otsused on vastu võetud ja juhtkond-ametnikud selgitanud, miks vastav muudatus meile kõigile hea on.

Sügisel tegin UT kolleegiumi esimehena ülikooli ajalehe toimetusele ettepaneku, et lehe kaks toimetajat võiksid käia kuulamas ülikooli nõukogu komisjonide koosolekuid. See oli esimene katse viia UT lähemale uudiste tekkekohtadele eeskätt selleks, et ülikooli muutumise protsessidest aru saada. Teisisõnu, et esitada kompetentseid küsimusi, sealhulgas osata küsida ning analüüsida ka seda, kuidas üks või teine muudatus hakkab mõjutama erinevaid sihtrühmi.

Peatoimetaja palvele saadetud vastus peegeldab hoiakuid, mis on omased organisatsioonile, kus puudub usaldus. Rektori abi Illari Lään vastas e-kirjas peatoimetajale, et küsimus oli väga põgusalt arutlusel. Leiti, et nõukogu komisjonid on kinnised tööorganid, kuhu väliseid kuulajaid reeglina ei lubata ning seal käsitletav materjal on avalikustamiseks liiga toores.

See tähendab ju tegelikult, et avalikustatakse vastuvõetud otsus, mis on akadeemilisele proletariaadile täitmiseks. On muidugi mugav viidata toorele materjalile ja kinnistele tööorganitele. Aga erinevate otsustuskogude tegevus peab olema läbipaistev; mõjukate otsuste

puhul peab ülikooli liikmeskond saama jälgida kogu arutlusprotsessi, argumenteerijate pädevust ja motiive.

Sümptomaatiline on see, et pärast aastatepikkusi arutelusid ülikooli «sisekommunikatsiooni parandamise» üle ning uuringuid (viimati eelmisel talvel), mis näitavad, et sisekommunikatsiooniga ei ole TÜ töötajaskond kaugeltki rahul, käsitletakse UT taotlust «väga põgusalt».

Ma olen kohanud hoiakut, et teabe levitamine ülikooli töötajatele ja tudengitele peaks olema justkui struktuurijuhtide ülesanne. Kas aga pole see mitte lisatöö kui iga osakonnajuhataja näiteks püüab erinevaid dokumente võrreldes selgitada endale ja teistele, millise argumentatsiooniga on näiteks magistrantuuri vastuvõtt 2007. aastal lükatud juuli lõppu? Kui UT toimetajad olnuks näiteks nii õppekomisjoni kui ka valitusse koosolekutel, siis saanuks nii struktuurijuhid kui ka magistrantuuri peale mõtlevad üliõpilased info lehest kätte juba vajaliku esiletõstmise ja kommentaaridega.

Hetkel on teravaim «juhtum» uus eelarvepõhimõte, mille kohaselt teaduskonnad hakkavad oma eelarvest maksma ruumide halduskulusid. Täna on 17. november ja me elame kuulujuttude keskel. Kui ma ülikooli ajalehe noortele toimetajatele soovitasin eelarvega seotud küsimustele avalikke vastuseid otsida, sain vastuseks, et 22. detsembril võtab ülikooli nõukogu otsuse vastu ja siis UT kirjutab. Seega on otsused vaikes täitmiseks, mitte arutamiseks.

Ma olen olnud oma ülikoolile lojaalne ning just sellepärast on kurb, et UT meenu-
tab Gazette de France'i suure revolutsiooni eelõhtul.

Selgusid Rahvusmõtte auhinna kandidaadid

Anneli Maaring avalikkussuhete spetsialist

Sel aastal lisandus Rahvusmõtte auhinna kandidaatide hulka akadeemik Erast Parmasto. Kandidaadi esitas bioloogia-geograafia-teaduskonna dekaan ja TÜ nõukogu liige Tõnu Meidla.

Filosoofiateaduskonna nõukogu avaldas toetust varem esitatud kandidaadile kirjanik Ain Kaalepile. Peale nende kandideerivad auhinnale veel

dirigent Tõnu Kaljuste, kirjanik Jaan Kaplinski, akadeemik Endel Lippmaa, kunstnik Kaljo Põllu, luuletaja Paul-Eerik Rummo, folklorist Mall Hiie-mäe, kirjanik Ene Mihkelson, TÜ emeriitprofessorid Sulev Vahtre ja Rein Taagepera.

Varem on Rahvusmõtte auhinna saanud etnoloog ja kirjanik Ilmar Talve ning helilooja Veljo Tormis.

Auhind antakse laureaadile üle emakeelse ülikooli 87. aastapäeval, 1. detsembril TÜ aulas.

Linn premeeris tudengeid

Tartu Linnavalitsus premeeris 4000-kroonise stipendiumiga sel aastal TUs magistritööd kaitsnud Kadi Pallat ning EMÜs bakalaureusetööd kaitsnud Andres Leppikut.

Tartu linnavalitsuse pressiesindaja Karin Palo sõnul võeti hindamisel arvesse tööde praktilist väärtust ning teema aktuaalsust ja ajakohasust Tartu ettevõtluse arengu seisukohast.

Kadi Palla töö «Kuluarvestussüsteemi täiustamise võimalused ASis Glaskek Tartu» töötas ettevõttele välja ettepanekud kuluarvestussüsteemi täiustamiseks.

Tartu linnavalitsuse ettevõtluse osakond on Tartu Ülikoolis ja Eesti Maaülikoolis kaitsnud lõputöid hinnanud

Kadi Palla.

Ball üllatab teatraalsuse ja järelpeoga

Kadri Bank

Eestikeelse ülikooli 87. aastapäeva tähistav ball teeb sügava kummarduse väärikale sünnipäevalapsele Vanemuise teatril, mis on aastaid võõrutanud ülikooli pidulisi.

Balli peakorraldaja Toomas Kalmuse sõnul tahab seekordne ball pöörata tähelepanu eestikeelse ülikooli loomise kõrval teisele olulisele ajaloolisele kultuurisündmusele – Eesti kutselise teatri loomise 100. aastapäevale.

«Seetõttu võib 1. detsembri peoõhtul nautida mitmesugust näitlejameisterlikkust: balliõhtut juhivad Vanemuise teatri noored näitlejad Ragne Pekarev ja Martin Kõiv, üles astub Tartu Üliõpilasteater. Samuti pakutakse vaatamiseks, kuulamiseks ja tantsuks kil-lukesi teatrist ja kinolinalt,» rääkis Kalmus.

Peale selle saab tantsida Eesti Kaitseväge orkestri järgi ning nautida Olav Ehala ja Kiigelaulukuuiku, Maarja-Liis Ilusa, Laura Põldvere jt esinemist. Traditsiooniliselt võtavad sõna korporatsioonide esindajad.

Kalmus rääkis, et kui varasematel aastatel on pidulised pärast lõpuvalssi pidanud tähistamise jätkamiseks ot-sima uut peopaika, siis sel aastal pääseb ballikutsetega ametlikule järelpeole korpo-ratsioon Rotalia konvendihoones. Ta lisas, et kuigi pidutsemine jätkub vabamas õhkkonnas, säilib ballilik sära ja suursugusus.

Peakorraldaja sõnul on viimastel aastatel käinud ballil 500 kuni 700 inimest, kuigi peopaik mahutaks rohkem. «*Alma mater* ja Tartu vaim on kogu ülikoolipere sõbrad ja sõprade sünnipäevadel ju ikka käiakse,» ütles ta.

Ballil aasta vanemaks

1. detsembril ei tähista oma sünnipäeva mitte ainult ülikool: näiteks avatud ülikooli keskuse vastutaval sekretäril Eve Lemberil on sel päeval sünnipäev. Viimased kaheksa aastat on ta seda tähistanud just aastapäevaballil.

Lember peab sünnipäeva ballil seetõttu, et tema sõpruskond on samuti ülikooliga seotud. «Tagasi mõeldes tundub, et me kõik ootasime võimalust ülikooliga taaskoh-tumiseks ja ball oli selleks hea võimalus.»

Ta lisas, et ülikooli vilist-lase ja töötajana austab ta *alma mater*i traditsioone, sealhulgas ka ülikoolis toimuvatel üritustel käimist. «Olles ka ise suuremaid üritusi korraldanud, imetlen balli korraldajate oskust leida alati häid esinejaid ja välja mõelda uusi üllatusi,» rääkis ta.

Nii 4. aasta avaliku halduse tudeng Madis Tüür kui riigi-teaduste magistrant Taivo Raud arvasid, et kuigi ballil ei teeks paha hea tantsuoskus, ei tasu selle puudumisel üritusest osa võtmata jätta. «Ballile tasub tulla juba selle atmosfäärist osa saada ning nautima erinevaid etteasteid,» ütles ka ise balli peakorraldaja olnud Tüür.

Ta leidis, et ballile mi-nekut ei tohiks takistada

Meeleoluhetki eelmiste aastate ülikooli ballidelt. 3 X ERAKOGU

ka see, et ei ole vastavat riietust. Teatavat ohverdust kindlasti kleidi või ülikon-na laenamine või üürimine tähendaks, kuid kui veidigi huvi, siis on asi seda väärt. Tema sõnul eksivad ele-mentaarse teaduse nõuete vastu reeglina need, kes kulutavad õhtule väga palju. «Tavalisim eksimus on lahtise ninaga kingad, mis ei ole etiketi kohane ega ka praktiline – tuleb ikkagi arvesse võtta eesti mehe tantsulõvilik-kust,» ütles ta.

Pidu kogu ülikooliperele

EÜSlasest Taivo Raua hin-nangul käib ballil palju aka-deemiliselt organiseerunud inimesi. «Kuid rohkem võiks olla noori tudengeid, kuna üli-kooli ball aitab paremini tun-netada *alma mater*i vaimsust ja ühtekuuluvust,» lisas ta.

Ka Madis Tüüri sõnul on ballil suhteliselt vähe nõ tavalisi tudengeid. «Tuleb üle saa-da oma «ah, mis nüüd mina» arusaamast. Ballil peaks minu arvates osalema kõik ülikooli-ga seotud inimesed.»

Eve Lember leidis, et noori on ballil siiski päris palju. «Eriti uhked on rebased, kes tulevad võib-olla oma elu esimesele ballile.» Tema sõnul

UUDISED

Raivo Puhke kaitses väitekirja

13. novembril kaitses spordibio-loogia ja füsioteraapia instituudi funktsionaalse morfoloogia teadur Raivo Puhke doktoritöö «Pikaajalise jõutreeningu mõjul toimuvad adaptatiivsed muu-tused müosiini isovormilises kompositsioonis keskealiste inimeste skeletilihases».

Töö keskendus adapta-tiivsetele muutustele skeletili-hase kontraktiilvalgu müosiini isovormilises kompositsioonis pikaajalise jõutreeningu mõjul keskealistel inimestel.

Autori sõnul näitavad töö tulemused pikaajalise jõu-treeningu tõkestavat mõju vananemisega kaasnevatele muutustele skeletilihases.

Töö juhendaja on prof Teet Seene, oponendid dots Mehis Viru ja dots Vuokko Kovanen (Jyväskylä Ülikool).

Raivo Puhkele anti filosoofiadoktori kraad liikumis- ja sporditeaduste erialal.

Raivo Puhke.

Taiwani professor Tartu Ülikoolis

22. ja 23. novembril külastab Euroopa kolledžit Taiwani Tamkangi Ülikooli Euroopa-uuringute Instituudi direktor prof Chong-ko Peter Tzou.

Külastine kohtub Euroopa kolledži direktori prof Gert-Rüdiger Wegmarshausiga. Ta peab ka kaks loengut (Lossi 3-307) – 22. novembril kell 16 «Euroopa Liidu ja Tai-wani suhted» ja 23. novembril kell 14 «Taiwani uuemad poliitilised arengud». Loengud toimuvad inglise keeles.

«Bionina» käsitleb sordiaretust

Täna kell 18.15 ETVs algavas «Bionina» saates uuritakse Polli aiandusuuringute kesku-se abil puuviljade ja marjade sordiaretust.

Saates vaadeldakse keskuse õuna- ja marja-aedu aprilli algul, mai lõpus, juulis ja septembris. Käsitletakse sordiaretuse põhjuseid, praktikat ja uusi suundi.

Saates esinevad Eesti Maa-ülikooli vanemteadurid Kalju Kask, Toivo Univer ja Heljo Jänes, teadurid Liina Hanni ja Neeme Univer ning Polli aiandusuuringute keskuse direktor Ave Kikas.

TÜ/Rock kaotas BC Samarale

Üleile pidas TÜ/Rock tei-se kohtumise FIBA Europe EuroCup sarjas. Mäng BC Samaraga lõppes Rõngi kah-juks tulemusega 78:89.

Eelmise mängu pidas TÜ/Rock Ühispanga Eesti meistri-liigas Dalkia/Nybitiga, võites 83:60.

Järgmine kohtumine tuleb TÜ/Rockil homme kell 17.00, mil SEB Balti liiga mängus on vastaseks BK Ventspils.

IN MEMORIAM

Emeriitdotsent
Margareete-Helge Otter

9. sept 1937 – 9. nov 2006

9. novembril lahkus meie hulgast kauaaegne farmakoloogia instituudi dotsent Margareete-Helge Otter.

Otter sündis 9. septembril 1937 Tartus. 1954 lõpetas ta Tartu 2. Keskkooli ja astus 1954 TÜ farmaatsiaosakonda, mille lõpetas 1959. 1964–1967 õppis Eesti TA Eksperimentaalbioloogia Instituudi juures aspirantuuris ja 1968 kaitses kandidaaditöö «Antotsüaanpigmentide tekke sõltuvus lämmastikainete ainevahetusest tatra (*Esculentum fagopyrum Moench*) idandeis».

1977. aastani töötas Otter instituudis vanemteadurina, seejärel tuli ta tööle psühhofarmakoloogia laboratooriumisse. 1981–1986 töötas ta farmakoloogia kateedri vanemõpetajana ja 1986–2003 dotsendina. 2003 Otter pensioneerus.

Ta luges farmakoloogiakursust proviisoritele ning valikkursusi arstiteaduse üliõpilastele farmakoloogia ajaloost, arengu- ja ealisest farmakoloogiast, ravimtaimede kasutamisest meditsiinis ning oli aktiivne täienduskursuste läbiviija nii arstidele kui proviisoritele.

Oma teadustöös püüdis Otter välja selgitada psühhofarmakonide toimes esinevaid ööpäevaseid ja aastarütme ning sellest tulenevaid optimaalseid minimaalsete kõrvaltoimetega kasutamise võimalusi.

Dots Otter oli Eesti Farmakoloogia Seltsi, Eesti Füsioloogia Seltsi ja «Pharmaca Estica» terminoloogiakomisjoni liige. Samuti oli ta Eesti Naisüliõpilaste Seltsi vilistlane.

Otteri sulest ilmus 400 teadus- ja aimetrükist, sealhulgas 8 raamatut. Teda jäädav õpetajana mäletama tuhanded Eesti proviisorid ja arstid.

Konverents mõtestab
semiootika piire

Meelis Burget

24. ja 25. novembril toimub semiootika osakonna ja Eesti Semiootika Seltsi konverents «Semiootika piirid».

Eesti Semiootika Seltsi juhatause liikme Alo Joosepsoni sõnul vaatab konverents semiootikat kui rahvusteadust, püüab edendada eestikeelset semiootilist teooriat, rõhutada eestikeelse terminoloogia arendamise vajalikkust ning semiootiliste lähenemiste olulisust eesti kultuuri ja identiteedi enesemõistmises. Semiootika piire mõtestades otsitakse ka ühisosa teiste distsipliinidega.

Ettekannetega esinevad prof Peeter Torop, dots Endla Lõhkivi, teadur Daniele Monticelli, lektor Maria-Kristiina Lotman, teadur Ivar Puura, lektor Berk Vaher, dots Ülle Pärli, dots Kalevi Kull, teadur Ester Võsu, Silvi Salupere, Linnar Priimägi, Rein Veidemann jt.

Üritus toimub Tiigi tänava õppehoone aud 127. Konverentsiga seoses toimub ka 20.–25. novembrini ülikooli raamatupoos semiootika-alase kirjanduse näitusmüük.

Info: <http://www.semiootika.ee/konverents/>.

«OOOFILMIÕHTUOOO»

23. novembril kell 18 linastub filmiõhtusarjas «OoofilmiõhtuooO» Jaan Toominga film «Põrgupõhja uus vanapagan». Kell 16 arutleb filmi autor piibli ja teatri omavaheliste suhete üle.

30. novembril teeb Alar Kilp ettekande «Piibel nüüdisaegse poliitika mõjutegurina» ja näidatakse Franco Zefirelli filmi «Vend Päike, öde Kuu».

ÖNNITLEME

65

45

Tõnu Kallaste, kultuuriakadeemia muusikaosakonna dotsent – 20. november
Uudo Pragi, inimgeograafia lektor – 17. november

55

Artur Suisalu, laserspektroskoopia vanemteadur – 22. november

Kalle Kisand, immunoloogia vanemteadur – 22. november
Kaie Oks, õppekorralduse spetsialist – 19. november
Taavi Virro, hüdrobioloogia lektor – 18. november

30

Birgit Aumeste, laborant – 19. november

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3000
Trükk: Greif OÜ

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Kadri Bank
Toimetaja Meelis Burget
Küljendaja Priit Kivisoo
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keelitoimetaja Marika Kullamaa

Tartu, Lutsu 5 (III k)
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
<http://www.ajaleht.ut.ee>
Postiaadress: Ülikooli 18, Tartu 50090

Ülikooli ja SEB Eesti Ühis-
panga sõpruskohtumised

15. novembril pidasid TÜ ja SEB Eesti Ühispank ülikooli spordihoones sõprusmatšid korv- ja võrkpallis.

Ülikooli esindasid nii õppejõud kui ka spordiklubi töötajad. TÜ/Rocki mängijad ei saanud samal õhtul BC Samaraga peetud mängu tõttu osaleda.

Korvpallimängus tuli ülikooli meeskonnal võtta vastu kaotus 53:56, poolajale mindi seisus 22:34. Võrkpallis saavutati võit 2:0.

Spordiklubi projektijuhi Rait Rodi sõnul on sõpruskohtumiste eesmärk sportimisharjumustse suurendamine ülikooli liikmeskonnas. Seni on piiratud omavaheliste iga-aastaste jalgpallikohtumistega. Mõlemad matšid on võitnud SEB Eesti Ühispank.

«Kui sel talvel võtame mõõtu ka saalihokis, siis saab tavaks juba neli ala,» ütles Rodi.

PROFESSORITE KLUBI

21. novembril kell 17 peab emeriitprof Ene-Margit Tiit TÜ kohviku I korrusel ettekande «Eesti rahvastikuareng 21. sajandil».

KAITSMISED

22. novembril kl 15 kaitseb Katrin Pruus Biomeedikumis Ravila 19-1038 doktoritööd «Mechanism of action of antidepressants: aspects of serotonergic system and its interaction with glutamate» («Antidepressantide toime mehhanism: serotoniinergiline süsteem ja tema interaktsioon glutamaadiga»). Juhendajad prof emer Lembit Allikmets ja prof Jaanus Harro. Oponent prof Vija Kluša (Läti Ülikool).

23. novembril kl 15 kaitseb ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonnas Ülikooli 18-135 Ene Veiksaar-Kutti magistritööd «Suhtekorralduse mõjud uudistetoimetuse töös» («The influences of Public Relations on TV-News»). Juhendaja prof Peeter Vihelemm. Oponent Aune Past, MA.

24. novembril kl 14.15 kaitseb Alar Rosentau geoloogia instituudis Bekkeri auditooriumis Vanemuise 46-246 doktoritööd «Development of Proglacial Lakes in Estonia» («Jääpaisjärvede areng Eestis»). Juhendaja prof Volli Kalm. Oponent Symon Uscinowicz, dr hab (Poola Teaduste Akadeemia Geoloogia Instituut).

24. novembril kl 16–18 toimub Narva kolledžis Keresse 14-213 külalisprof Ekaterina Protassova (Helsingi Ülikool) venekeelne avalik loeng «Keelepoliitika ja vene keel Soomes». Loengut on võimalik reaalajas jälgida ka Interneti vahendusel aadressil mms://193.40.5.165/narva.

Loeng toimub Euroopa Sotsiaalfondi toetatava projekti «Õpetajakoolituse multikultuurilise hariduse suuna õppe- ja teadustöö kvaliteedi tõstmise» raames. Kõik huvilised on oodatud! Info: Anneli Roose, kvaliteedi ja välissuhete peaspetsialist, tel 356 0608, anneli.roose@ut.ee.

TEATED

8. novembril avati raamatukogu 2. korrusel konverentsisaali kõrval näitus «Lootus vabadusele 1956. aasta Ungari revolutsioon», mis on pühendatud 23. oktoobril 1956 alanud Ungari revolutsiooni 50. aastapäevale. Näitus jääb avatuks 8. detsembrini.

9. novembril avati raamatukogu 3. korrusel emeriitprofessor Ülo Kaasiku 80. sünnipäevale pühendatud näitus. Näitus jääb avatuks 10. detsembrini.

15. novembril avati TÜ ajaloo muuseumi valges saalis Andres Sütevaka näitus «Manemaastikku köituvad väljad». Näitus jääb avatuks 7. jaanuarini.

KONTSERT

TÜ AULAS

19. nov kl 17 festivali «Fiesta de la Guitara 2006» lõppkontsert.

24. nov kl 18 vene romansi õhtu. Esineb Vitaliy Kototajev (Peterburi).

VANEMUISE
KONTSERDIMAJAS

18. nov kl 19 esineb Soome tuntuim kitarrimängija Timo Korhonen. Kavas Bach, Lindberg (Mano a mano 2004, esiettekannet Eestis).

21. nov kl 19 esinevad džassisaalis Kristjan Randalu (klaver) ja Bodek Janke (löökpilid, Saksamaa/New York).

ÖNNITLEME

Urve Hanko 80

11. novembril tähistas oma 80. sünnipäeva inglise filoloogias kauaaegne dotsent Urve Hanko. Paljude välismaa kolleegide üllatuseks on tõlketooria uurimise ja õpetamise traditsioon TÜs märksa pikem kui enamikus Lääne kõrgkoolides. Selle eest võlgneme tänu dotsent Urve Hankole, kelle kursus (loodud ja loetud nõukogude ajal ning olude kiuste) ning sellest välja kasvanud monograafia «Ilukirjanduse tõlkimisest» (koos Gustav Liiviga) on harinud terveid põlvkondi inglise filolooge ning aidanud suuresti kaasa eestikeelse tõlkekirjanduse kauasele legendaarselt kõrgele tasemele.

Urve Hanko ja Gustav Liivi mahukas «Inglise-eesti idioomisõnaraamat» on tänaseni asendamatu käsiraamat kõigile, kellel inglise keelega kokkupuudet. Erudeeritud, ettevõtlik ning äärmiselt heatahtlik Urve Hanko on üks neist õppejõududest, tänu kellele inglise filoloogias ei pidanud iseseisvuse

saabudes häbenema ega tühjalt kohalt algama. Kõik me, kes praegu TÜs inglise filoloogiat õpetame, oleme tema õpilased. Oleme kindlad, et meie südamest tulnud juubeliõnnitluse ja tänuga liituvad ka kõik tema teised õpilased, keda ülikoolis töötanud 48 aasta jooksul on kogunenud sadu ja sadu.

Kolleegid germaani-romaani filoloogia osakonnast

FOTOKONKURSS TUDENGITELE

TÜ üliõpilaste ühendus V.A.I.P. ootab Tartu gümnasistide ja tudengite töid fotokonkursile «Noor, märka probleemi!». Konkursi eesmärk on näha Tartu probleeme linnaelanike silmade kaudu ja pöörata neile linnavõimu tähelepanu. Fotod tuleks saata hiljemalt 28. novembril kella 16 aadressile info@vaip.biz või Narva mnt 27-820, 51013 Tartu. Iga osaleja võib esitada kuni viis tööd. Lisainfo: www.vaip.biz/konkurss.

TÜ PENSIONÄRIDE ÜHINGUS VITAE

22. novembril kell 16 toimub füüsi kahoonne aud 160 Betti Alveri 100. sünniaastapäeva tähistamine. Ühtlasi saab registreerida ka jõulupeole.

TÜ RAAMATUPOES

18. novembril on lastehommik. Loetakse raamatut «Ruttu tuttu! Eesti isade unejutte». Kõik lapsed on oodatud. Võta oma kaisuloom ka kaasa!

20.–25. novembril on semiootikaalaste raamatute näitusmüük, kust on võimalik osta raamatuid tavapärasest soodsama hinnaga. Esindatud on kirjastuste Blackwell Publishing, Cambridge University Press, Harvard University Press, Kluwer Academic Publishers, MIT Press, Palgrave Macmillan, Polity Press, Routledge, SAGE Publications, Springer Verlag, University of Chicago Press ja Walter de Gruyter väljaanded. Näitusenimekirjast huvitatutel pöörduda bookshop@ut.ee.

TÜ AASTAPAEVABALL
1. DETSEMBRIL
VANEMUISE KONTSERDIMAJAS, KELL 19.00

BALLI JUHIVAD: RAGNE PEKAREV JA MARTIN KÕIV
ESINEVAD:
EESTI KAITSEVÄE ORKESTER,
TÕNU KILGAS JA ELE MILLISTVER,
OLAV EHALA JA KIIGELAULUKUUIK,
MAARJA-LIIS ILUS,
LAURA PÖLDVERE,
JAKKO MALTIS,
LACRIMOSA,
KAJAT KVINTETT

PILETID TUDENGILE 165.-, TEISTELE 195.- SAADAVAL:
VANEMUISE KONTSERDIMAJA KASSAS, PILETIMAALIMA JA PILETILEVI MÜÜGIPUNKTIDES. KOHAPEALT OSTES MAKSAB PILET 250 KROONI.
SOODUSPILETID HINNAGA 150.-, 170.- ON VÕIMALIK OSTA
TÜ ÜLIÕPILASESINDUS (ÜLIIKOOLI, 18B) INFO: WWW.TYYE.EE/BALL

BALLI SPONSORID:
playtech, KALEVA, Frens, ja teised

Eesti Naisüliõpilaste Selts 95

17. november 2006

www.enys.ee, www.ut.ee/ajaleht

Seltsist ja sellest, miks akadeemilised organisatsioonid välja ei sure

ksv! Mari Järve
ENÜSi juhataja,
coetus 03/I,
geenitehnoloogia magistrant

Akadeemilise organisatsiooni kujundavad selle liikmed, kes seda südamega võtavad ja selle käekäigust hoolivad. Kuni selliseid liikmeid veel on, pole üliõpilasorganisatsioonide väljasuremist karta.

Mõned akadeemiliste organisatsioonide maailmast kaugel olevad inimesed avaldavad vahel arvamust, et seda tüüpi ühendused surevad varsti välja. Seltsid ja korporatsioonid olevat iganenud, nende tähtsus seisnevat parimal juhul minevikus mängitud rollis. Juba praegu astub organisatsioonidesse üha vähem uusi liikmeid – hääbumine olevat paratamatu.

Mitte arvude, vaid väärtuse järgi

Organiseerunu esmane reaktsioon sellistele väidetele on muidugi eitamine. Kuid ehk oleme tõesti asjaga liiga seotud, et ennast väljastpoolt vaatleja pilguga näha? Nii mõndagi peame ju tõeks tunnistama. Me ei saa enam hoobelda, et uute liikmete

juurdevool on nii suur, nagu oli okupatsioonieelse Eesti Vabariigi ajal. Erinevalt tollasest olustikust, kus organiseerumine oli norm, on praegu vaid väike protsent Tartu üliõpilaskonnast mõne organisatsiooni liige.

Kuid minu meelest peitub vastus just nimelt selles eitamises. Akadeemiliste organisatsioonide hääbumise eitamine ei tule mitte vastumeel-
susest tõtt näha ja tunnistada, vaid soovist mitte hääbuda. Kuni leidub veel inimesi, kes südamest tahavad, et organisatsioonid, kuhu nad on astu-

nud, edasi kestaksid, kuni on uusi noorliikmeid ja rebaseid, kes suudavad oma organisatsioonist siiralt vaimustuda, seni ei soostu mina uskuma, et seltsid ja korporatsioonid välja surevad. Mis siis sellest, et meid on vähem kui varem. Meid ei möödeta ometi arvude, vaid väärtuse järgi.

Seltsist sünnib eluaegne sõprus

Mida Seltsist kirjutada, et paberile pandul ka kaalu oleks? Ma leian, et sõnadega on raske organisatsiooni kirjeldada. Neid sõnu on

palju välja mõeldud ja Seltsi tutvustamiseks ritta seatud, kuid kõike nad kokku võtta ei suuda. Seda, miks Selts on nii tähtis, teavad päriselt ainult selle liikmed, kes on meie tegemistesse südamega suhtunud.

Seltsi korterist Riia mäel on sinna kord sisse astununa raske kiiresti lahkuda: kavas olnud viiest minutist saab sageli tund või paar. Teine asi, mis on seal enamasti raske, on õppimine. Seltsi korteris võib peaaegu alati kohata teisi seltsikaaslasi, kellega uudiseid vahetada, maailmaasju

arutada ja lihtsalt juttu ajada. Tuline diskussioon kõõgilaua ümber või kodune äraolemine raamatukogutoa diivanil lükkavad minema kiirustamise või konspekti uurimise sageli tagaplaanile.

Seltsis kehtib väärtuse presumptsioon: igauhe kohta eeldatakse head, ilma et seda tõestama peaks. Igauhe kohta eeldatakse, et ta on väljakujunenud isikus, keda ei peeta vajalikuks kasvatama hakata. See ei tähenda, et Selts oma liikmeid ei muudaks ega arendaks, kuid meie põhimõtteid antakse edasi pigem eeskujust tekkiva mõju, kui õpetamise kaudu. Seltsist sünnivad tõelised, eluaegsed sõprussuhted, mis kestavad läbi aastate, sõdade ja maapagude.

Selts saab üheksakümne viie aastaseks. Ta on vanem kui Eesti Vabariik. Kõigi nende aastate jooksul oleme kasvanud ja muutunud ja põhiolemuselt ikka samad olnud. Meie, Seltsi praegused liikmed, sarnaneme nende naistega, kes selle peaaegu sajandi eest asutasid. See tõdemus võib tunduda liigse minevikus kinni olemisena. Kuid me sarnaneme ka naistega, kes kuuluvad Seltsi järgmise üheksakümne viie aasta pärast. Sest akadeemilised organisatsioonid ei sure ju välja.

Elagu, õitsegu, kasvagu meie armas Selts!

ENÜSi kohast akadeemiliste organisatsioonide hulgas

ksv! Mailin Aasmäe
coetus 03/I,
ajaloo üliõpilane

Eesti Naisüliõpilaste Selts on naiseltsina ja omanäolisuse tõttu üsnagi erandlik nähtus.

Selleks, et selgitada Eesti Naisüliõpilaste Seltsi (ENÜS) kohta ja staatust tänapäeval teiste akadeemiliste organisatsioonide seas, tuleb esmalt vaadelda akadeemilisi organisatsioone üldisemalt.

Praegu on olemas 22 enamjaolt Tartu Ülikooli üliõpilasi koondavat akadeemilist organisatsiooni. Umbmääraste arvutuste kohaselt kuulub neisse 600–700 tudengit. Enamik organisatsioone on korporatsioonid ja toimivad intiimse sõpruskonnana karmi reeglistiku alusel. Vabam ja avatum organiseerumise vorm on traditsiooniliselt jäänud seltside pärusmaaks.

Vanad kombed uues kuues

Suurem osa praegu tegutsevatest akadeemilistest organisatsioonidest asutati 20. sajandi alguses ja on tugevalt seotud rahvuslikkuse idee-

ga. Lisaks ühisele eestluse väärtustamisele on organisatsioonidel palju teisi algusaegadest pärit traditsioone ja põhimõtteid, mida siiani austatakse ja hoitakse. Osa neist on ühised, osa erinevad, aga kõigil on positiivne tagapõhi, olles suunatud kindlate väärtuste arendamisele. Aastate jooksul on akadeemiliste organisatsioonide osakaal ühiskondlikus elus osalejana oluliselt vähenenud, nüüd pannakse neile tihti süüks sissepoole elamist.

Akadeemilisse maailma kuulumine on tegevus, milleks leitakse vaba aega kooli ja töö kõrvalt. Kuna paljud tudengid on valmis vabatahtli-

kult sellesse palju panustama, siis ilmselgelt pakub niisugune tegevus oma liikmetele huvitavat ajaviidet. Võib öelda, et tegemist on mänguga: vanad kombed uues kuues, aga tõsise tagamõttega. Mäng on põnev, aga kindlasti ka arendav. Ja nagu ikka, on igal mängul oma reeglid, mille teadmine annab sulle eelise, kuid nende tahtlikul rikkumisel on ka tagajärjed.

Tunnustagem iseloomuga naisi

Ka Eesti Naisüliõpilaste Seltsi mõtet ja kohta selgitades tuleb alustada organisatsiooni algusest. ENÜS on vanim eesti soost naisüliõpi-

lasi koondav tudengiorgani-
satsioon ja on loodud eelmise sajandi algusaastail. Siis tuli igal naisüliõpilasel võidelda oma koha ja mõtte eest nii ülikoolis, meesüliõpilaste seas kui õppiva naisena ühiskonnas laiemalt.

Õppiv naine oli ENÜSi asutamise ajal tööpoolest põlu all ja oma roll tuli alles välja kujundada. Üks meenutus 1934. aastast: «Meeleolu oli ka pidudel palju tõsisem kui nüüd. Kurameerida ei tohtinud ega julgetudki, kuna see oleks viinud mõtted tööst eemale. Meestele oli võõras õppiv naine, õige vähesed tunnustasid teda. Nad ei teadnud ka, kuidas meid kohelda, kas seltsilise või daamina. Meie naised tahtsime olla julged ja vahvad, ei lasknud end pidudelt öösi koju saata, tahtsime olla meestega kõigiti üheväärilised ega lasknud eneste eest pidudel kunagi midagi maksta. Elasime oma tööle ja Seltsile.»

2006. aastal säärast olukorda naljalt ette ei kujuta. Kuid ligi sajanditagune lähtepositioon on jätnud tugeva jälje ja põhiidee on praegugi sama – väärtustada haridust ja leida iseseisvalt enda isikupärane nägu ja roll ühiskonnas.

Seltsina on ENÜS liberaalsem kui korporatsioonid, siin

ei ole juurdunud käsuliini, vaid kõik toimib vabatahtlikkuse alusel. Inimesi ei suruta kindlatesse raamidesse ja daamilikkusest olulisem on individuaalsus ning iseolemismisrõõm.

Kuidas sobitub selline maailmavaade akadeemilisse maailma? Eks meil endil on oma kohast üsna selge arusaam. Kui me kunagi tahtsime olla meestega kõigiti üheväärilised, siis nüüdseks me seda kahtlemata omal naiselikul moel oleme. Me ei eelda (ega kasvata) daamilikkust ega feminismi – igauks mõtleb oma peaga ja see on meil kõigil õnneks olemas. Ehk ei teki nii teravat vastuolu «päriselu» ja «mänguelu» vahel.

Teiste akadeemiliste organisatsioonide jaoks oleme me naiseltsina ja omanäolisuse tõttu üsnagi erandlik nähtus. See, et meil lisaks iseloomude sasipuntrale ka reegleid pole, muudab kindlase vormi sobitumise üsna lootusetuks.

Lõpuks polegi oluline, et meid kindlasti liigitama peaks. Me oleme siiski ainus naiselts – kui kunagi oli meestel raskusi õppivate naiste mõistmise ja tunnustamisega, siis nüüd on ehk aeg hakata tunnustama iseloomuga naisi.

Eesti Naisüliõpilaste Selts

- Eesti Naisüliõpilaste Selts on Eesti vanim naisüliõpilasorganisatsioon ja ainus naiselts. ENÜS ühendab akadeemilist kraadi andvas kõrgkoolis õppivaid ja selle lõpetanud naisi.
- ENÜSi põhimõtted on rahvuslikkus, individuaalsus ja demokraatia.
- ENÜSi tegevuse eesmärgid on oma liikmete vaimne ja seltskondlik arendamine ning akadeemilise ühtekuuluvuse ja järjepidevuse tugevdamine.
- ENÜSi tegevselts tegutseb Tartus, Seltsil on korter Riia mäel. Vilistlaskogud on Tartus ja Tallinas ning väliskoondised Rootsis, Kanadas, USA-s ja Austraalias.
- ENÜSi sõprusorganisatsioonid on Eteläsuomalainen Osakunta Soomes ja Västmanlands-Dala Nation Rootsis.
- Praegu kuulub ENÜSi ligi 540 liiget üle kogu maailma.

95. AASTAPÄEVA ÜRITUSED

Reede, 17. november

KI 14 kõigile avatud konverents «Kas rahvuslikkus liidab või lahutab?» TÜ ajaloo muuseumi valges saalis

Konverentsi kava

- 14.15 Avasõnad
14.20 Kodaniku- ja kultuur-rahvuslusest filosoofiadoktor viil! Eva Piirimäe
14.50 Ajude äravoolust ja ringlusest meedia- ja kommunikatsioonimagister Katrin Oja
15.20 Rahvuslikkuse käsitlemisest meedias ajalehe Sirp peatoimetaja Kaarel Tarand
15.50 Kohvipaus
16.20 Eesti Naisüliõpilaste Seltsist ja rahvuslikkusest auvil! Tiit Salasoo
17.00 Vähemusrahvaste elust ja rollist Eesti rahvusriigis noorteühingu Avatud Vabariik juhatause esimees Jevgeni Krištšovits
17.30 Ülddiskussioon, juhivad filosoofiadoktor viil! Margit Sutrop

Laupäev, 18. november

Aktus TÜ peahoone aulas

Piduõhtu TÜ Õpetajate Seminari aulas (Salme 1a)

6.–19. novembrini avatud näitus «Eesti Naisüliõpilaste Selts 95» TÜ Raamatukogus

10. novembrist 20. detsembrini avatud Eesti Naisüliõpilaste Seltsi kunstivara-de näitus Eesti Kirjandusmuuseumis

Kilde ENÜSi ajaloost

20. sajandi algus Eestis – naistel pole ülikooli asja
«Aastal 1916 ilmus artikkel «Postimehes» naisgümnaasiumi lõpetajaile, mis selgitas haritud naise tähtsust perekonnas ja riigis ja mis ühtlasi üles kutsus naisi ülikooli astuma. Leht omaltpoolt kurjustas aga järelsõnas niisuguse üleskutse puhul ja hoiatas astumast noori tulevasi emasid ja perenaisi sellele hukatusteele. Ülikool olevat mitme mehegi «luud murdnud», mis rääkida siis veel naisist!» kirjutas Seltsi siseajalehe Küsimärk erinumber 27.

1911 – õpperingkonna kuraator A. Purtšenko lükkab Eesti Naisüliõpilaste Seltsi põhikirja tagasi sõnadega: «Milleks teiesugustele selts? Mida teil seal teha oleks? Mehed viidavad aega seltsis joomise, vehklemise ja suitsetamisega, aga teie – hakkate vist kohe eesti poliitikat ajama? Ei, niisugune selts küll pole soovitav sõja ajal! Ja kas pole selles mängus jälle Tõnisson?»

1920. aastate algus – tunnustus ENÜSile teistelt (mees)organisatsioonidelt, nendega vastastikku lugupidavate ametlike suhete loomine. Algul ei lähe see kuigi kergesti.

«Elasime tol ajal meesüliõpilaskonnaga tõesti «koera sõpruses». Hädaohtu märgatas haukusime koos ühise vaenlase päale, kuid kondinärimisel saime alatihi kihvahoobi ja jäime kondist ka ilma!» kirjutas Seltsi siseajalehe Küsimärk erinumber 27.

Volber 1921 – ENÜS korraldab üliõpilasmaja saalis organisatsioonidevahelise külalisõhtu, algatades sellega volbrioste vastastikuste külaskäikude traditsiooni.

«Vaikiv ajastu» – üliõpilaskonna iseseisvus väheneb tunduvalt: kõigist Seltsi koosolekust tuleb teatada politseile, peagi ilmub koosolekutele ka korralvalvur, kelle ülesandeks on kontrollida, et Seltsis ei aetaks riigivastast poliitikat.

Okupatsiooniaastad – välismaal, kuhu on emigreerunud peaaegu pool Seltsi liikmetest, hakatakse tundma vajadust ühtekuuluvust näitava välismärgi järele, mida Seltsil seni olnud pole. Selleks saab valge üliõpilasmüts tumesinise äärega, mida Seltsi liikmed on esinduslikel puhkudel ka varem kandnud.

14. nov 1988 – ENÜSi põhikiri kinnitatakse Tartu Ülikooli juures taasasutatud akadeemilistest organisatsioonidest esimesena, sest korp! Ugala noormehed on džentelmenid ja lasevad meid enda ees uksest sisse.

1998 – Selts saab esmakordselt kogu oma ajaloo jooksul päris oma kodu – korteri Riia mäel.

Eesti Naisüliõpilaste Seltsi ajalugu

ksv! Liis Väli
coetus 03/I,
arstiteaduse
üliõpilane

Eesti Naisüliõpilaste Selts on Eesti vanim naisüliõpilasorganisatsioon. Oma ajaloo vältel on Selts pidanud võitlust eesti keele ja meelega kaitseks ning kinnistanud naise kohta ülikoolis, naise iseteadlikkust ja individuaalsust.

Vanim eesti naisüliõpilasi ühendav akadeemiline organisatsioon sai alguse 14. novembril 1911. a Tartus. Sel ajal ei saanud aga naistudengid ülikoolis ametlikult õppida, nad küll kuulasid kursusi, kuid diplomit neile ei väljastatud. Samas tekkis eesti soost naistele ühtekuuluvustunne, mille tarbeks hakatigi koos käima. Ja 1911. a sügisel otsustasid Linda Marie Eenpalu, Amalie Krims-Kotkas, Lydia Mahlstein-Männik, Lucie Martna-Nipman ja Aleksandra Pedusaar asutada naisüliõpilaste seltsi.

Illegalsed algusaastad

Õpperingkonna kuraator, kellele noored naised esitasid kinnitamiseks põhikirja, lükkas selle tagasi. Kaheksa aastat tegutses Selts seega ebaseadusliku organisatsioonina, mis aga ei vähendanud liikmete indu ja kooskämimist. Kaks aastat pärast asutamist, 1913. a hakati tegutsema Noor-Eesti raames Tartu Eesti Naisüliõpilaste Rühmana, kuhu kuulus 24 liiget ja üks vilistlane. Nüüd algas juba vilkam tegevus kodukorra kallal ning uus katse põhikirja kinnitada.

Mis oli naiste siht ja ühine mõte? Venestumisohtu taustal peeti teadlikku võitlust eesti keele ja meelega kaitseks. Püüti ka kinnistada naise kohta hariduses, naise iseteadlikkust ja individuaalsust.

Kui alguses ei tahtnud olemasolevad akadeemilised organisatsioonid ENÜSi iseseisva organisatsioonina tunnustada, siis seoses 1917. a revolutsiooniga tekkis nendega siiski ametlik läbikäimine

Eesti Naisüliõpilaste Seltsi laiendatud juhatus 1933/II.

ENÜSI ARHIIV

ning ühineti teistega, boikoteerimaks saksa ülikooli.

1919. a kinnitas Tartu Ülikooli valitsus lõpuks Eesti Naisüliõpilaste Seltsi põhikirja. Juhtumõteteks rahvuslus, individuaalsus ja demokraatia, võttis ENÜS oma eesmärgiks liikmete vaimse arendamise ning teadlikeks ja kasulikeks ühiskonnaliikmeteks kujundamise. Liikmete arv oli tunduvalt kasvanud, kuid samal ajal hakkas tekkima ka uusi naisüliõpilasorganisatsioone.

Õitseag Eesti Vabariigis

Peale üliõpilaskondlike ürituste püüdis ENÜS osa võtta ka üldistest algatustest ja ettevõtmistest. Toetati naiste aktiivset osalemist ja võrdset kohtlemist ühiskondlikus elus.

Frater liivensis Arvo Mägi on kirjutanud mälestustes: «Eesti Naisüliõpilaste Seltsil oli sama positsioon naiste hulgas, mis Eesti Üliõpilaste Seltsil meeste hulgas. See oli küllaltki suur ja vabameelse hoiakuga. Liikmete kombed ja «moraal» ei etendanud nii suurt tähtsust kui naiskorporatsioonides.» Kuid see ei tähendanud midagi halba – Seltsi tegevuse põhimõtteks oli liikmete isikliku maailmavaate

kujunemine ning erinevalt naiskorporatsioonidest olid ENÜSis tegevliige ja noorliige üheväärsed, soodustati isemõtlemitse ja iseolemise oskust.

Põranda alla minek

1. augustil 1940 aastal katkes nii ENÜSi kui ka teiste üliõpilasorganisatsioonide tegevus. Selleks ajaks kuulus ENÜSi ridadesse juba 410 liiget.

Seltsi vaim aga ei kadunud, koondised tekkisid Rootsis, Ameerika Ühendriikides, Kanadas, Austraalias, Suurbritannias. Samuti käidi koos Nõukogude Eestis – kas siis sünnipäevade või muude piduürituste nime all.

Vil! Tuui Koort meenutab: «Arvan, et see oli aastal 1961. Kuulsin, et Seltsi juubelit kavatsetakse nii Tartus kui Tallinnas, ning otsustasin Tallinnasse Tartut esindama minna. Võtsin Tartust koogimaterjali kaasa ja sõitsin kohale. Koguneti Olli Oleski juurde, kes elas Luise tänavas. Toas oli nii külm, et istuda oli raske. Kogunesime kõik ümber suure laua ja rääkisime kõigest – oli ju vahepeal päris palju juhtunud. Toas oli ka kuusk, sest varsti olid tulemas jõulud, ja me laulsime jõululaule, mis kõik sel ajal

keelatud olid. Alustasime vist Gaudeamusega ja lõpuks laulsime «Lahkumise laulu». Linnas oli teada veel kaks kohta, kus aastapäeva tähistati.»

Okupatsiooniaastatel tekkinud väliskoondiste roll on ENÜSi ajaloos väga oluline – järjepidevus ja ühtekuuluvus aitasid 1988. a ENÜSi taasasutada. Ka üldine poliitiline areng oli andnud tõuke kõige endise taastamiseks.

Taastatud Selts

Juhtiva rolli taasasutamisel võtsid ajalootudengid. ENÜS oli esimene, kelle taasasutamine Tartu Ülikooli nõukogus kinnitati, kuid taasutamislükumise olid käima lükanud siiski meesorganisatsioonid. 14. novembrist 1988 algas Seltsi uus ülesehitamine. Ei jätkatud lihtsalt vanade traditsioonide täitmist, vaid tehti ka uuendusi.

Täna teadvustatakse ENÜSis seltside ja korporatsioonide põhimõtetist vahet, mis väljendub eelkõige hierarhia ja range kasvatuse puudumises. See aga ei tähenda kombelõtvust – oma liikmel lastakse pigem kasvada ise, end harida ja täiendada, kuid kaudselt suunab Selts liiget vaimsuse, väärikuse ja ka

tolerantsuse suunas. Ühesoolise organisatsioonina on ENÜS segaseltsidest põhimõtetist erinev ja neist mõneti rangem, kuid korporatsioonidest jällegi vabameelsem. Seega kuulub ENÜS naisorganisatsioonide perekonda ning samas ka üliõpilasseltside hulka.

1998. aasta kevadel kolis ENÜS päris oma korterisse Riia tänavasse. Seltsil on okupatsioonieelsest ajast ka väga esinduslik kunstikogu, kus on rikkalikult esindatud Pallase koolkond.

Läbi aegade on ENÜSi ridadesse kuulunud palju nimekaid naisi. Betti Alver, Linda Marie Eenpalu, Miina Härma, Aino Järvesoo, Tuui Koort, Selma Laanes, Riin Alatalu, Ellen Niit, Rutt Hindrikus on vaid vähesed pikast nimekirjast.

ENÜS on eelkõige oma liikmete suunatud ühise tegutsemise vorm, kus iga liige võib omada isiklikku arvamust, seda hoida ja kaitsta. Seltsi liige võib vabal hetkel tulla Seltsi ruumidesse, kus teda alati oodatakse. Mitmete erialade esindajate suhtlus laiendab iga liikme silmaringi ja muudab kogu ülikoolist saadava hariduse palju laiahaardelisemaks.

ENÜSist noorliikme silmade kaudu

nrl! Marit Veeber
coetus 06/I,
EMÜ veterinaarmeditsiini
üliõpilane

Praegu ei kujuta ma enam elu ilma Seltsita hästi ette.

Tollel veebruarikuu õhtul Nurga kohvikus tegevliikmete koosoleku otsust oodates ei aimanud Eesti Naisüliõpilaste Seltsi tulevane coetus 2006/I veel, kui teguderohkeks ja lõbusaks kujuneb meie jaoks kevadsemester. Järgneva kolme kuu jooksul saime proovile panna oma näitlejavõimeid, pidutseda mereröövilaeval ning kutsunud Päikesel (sic!) ja volbril hommikuni tantsida. Noorliikmetundides anti meile õpetust akadeemiliste organisatsioonide mineviku ja tänapäeva kohta, võtsime osa seltsis toimunud arutlus-, referaadi- ja filmiõhtutest, õppisime koos korp! Fraternitas Tartuensisega muusika taktis jalga keerutama...

Praegu ei kujuta ma enam elu ilma Seltsita hästi ette.

Mida Selts mulle tähendab? Selts – see on seltskond tegusaid, eestimeelseid, ärksa vaimuga naisinimesi, kes on mulle selle lühikese ajaga väga omaseks ja armsaks saanud. Ühte hoidev, aga iga liikme individuaalsust austav. Varsti sajandivanune, aga ikka iginoor. Teadlik oma väärikast minevikust, aga alati pilguga tulevikku pööratud.

Mida on Selts mulle andnud? Esiteks oluliselt laienenud tutvusringkonna. Akadeemilises maailmas tunnevad kõik kõiki – ja kui kedagi veel ei tunne, siis küllap peagi saad tundma. Teiseks on võimalus teostada ennast alal, mis tundub huvitav. Olgu selleks siis ürituste korraldamine, selle sama artikli kirjutamine või hoopis midagi muud. Selts pakub midagi igapäevasele ja mida rohkem teha, seda rohkem annab ta ka tagasi. Rahulolu. Teadmist, et saad kõigega hakkama.

Palju õnne aastapäevaks!

Millega seostub Sinu jaoks Eesti Naisüliõpilaste Selts?

vii! Kaarel Parts
ÜS Raimla

Eesti Naisüliõpilaste Selts on oma liikmete nägu – nagu ükskõik missugune teine organisatsioon. Minu jaoks on ENÜS just need inimesed, kellega olen aastate jooksul heaks sõbraks saanud. Olgu siis juttu ENÜSi ja Raimla ühistest pöörastest talvapäevadest või kevadistest muusikapidudest – läbivaks teemaks on ikka selle organisatsiooni liikmed.

Mõni neist on mulle väga lähedaseks saanud ja mind kõvasti mõjutanud, teine on võrratuks vestluskaaslaseks kasvõi tänavala kohtudes, kolmandaga tantsimata jättes võiks peoõhtu lõrrilainuks lugeda. Kuid üks on kindel – ENÜSi liikmetes on see, mida naistes hindan: nad on ilusad, kuid paganama targad! Palju õnne!

ksv! Tanel Sits
EÜS Põhjala

ENÜS – see on sada naist, kes on kasvatanud minust parema inimese ja hea mehe. Nad teevad sulle pai ja teravaid märkusi, õpetavad austama ja armastama. Nad on toeks koolis ja kõhklushetkedel, eeskujuks stiilis ja sõnakuses. Nad on seltsiks südames ja tantsusaalis, annavad sulle andeks ja silmapiiri.

Juubelilehes sõnaruumi andmine lubab aimata, et vastastikune lugupidamine on kasvanud usalduseks. Ning iga mehe enesehinangut peaks taevani tõstma teadmine, et teda seob sõprus ühe 95-aastase Tartu daamiga. Aitäh, te olete jätkuvalt minu ülikooliaja parim osa!

ksv! Marju Himma
korp! Amicitia

Kolm mõtet Eesti Naisüliõpilaste Seltsist.

Kassid, kes kõnnivad uhkelt isepäi.

Nende liberaalsest ja vabast ellusuhtumisest võiksid paljud naised üht-teist õppida.

Uhked eesti naised, kelle üle võib ka teised uhkust tunda.

Eesti Naisüliõpilaste Selts 95

Toimetajad ksv! Mari Järve, ksv! Mailin Aasmäe, Varje Sootak (UT), keeletoimetaja Marika Kullamaa (UT), küljendaja Priit Kivisoo (UT)

www.enys.ee

Ülikooli ja linna ühisnõupidamisel arutati uue keemiahoone, Toomemäe objektide ja spordihoone juurdeehituse teemadel.

TARTU U-DESIGN PERSPEKTIIVVAADE, 2 X RICHARD MURUTAR

Ülikooli ja linna juhid pidasid nõu

Meelis Burget

17. novembril toimunud ülikooli juhtide ja Tartu linnavalitsuse ühisnõupidamisel märkis linnapea Laine Jänes, et linna järgmise aasta suuremad üritused, näiteks hansapäevad, võiks siduda ülikooli juubeliga.

Koosolekul arutati ülikooli 375. aastapäeva ürituste läbi viimist, uue keemiahoone ehitust Maarjamõisa väljale, TÜ raamatukogu esise platsi uuendamist, spordihoone juurdeehitust ja spordi rahastamist, Toomemäe hoonete kasutamist, TÜ muuseumite ja botaanikaai olukorda, stomatoloogiakliiniku ruumide rentimist ja ülikooli meediamaja projekti. Samuti käsitleti haridusteaduskonna hoonega seotut ja muid kohalगतatuid küsimusi.

«Linna ja ülikooli koostöökohtumised ei ole uus nähtus, saame ikka paar korda aastas kokku – on loogiline, et kogu linna arengut puudutavaid küsimusi koordineerivad suured organisatsioonid omavahel,» selgitas linnapea Laine Jänes.

«Ainult üheskoos ja ühiste eesmärkidega suudame Tartu linna ja ülikooli arengut kõige paremini kujundada,» lisas rektor Jaak Aaviksoo.

Koostöö juubeliaastal

Aaviksoo ütles, et ülikooli juubeliürituste kava hakkab valmis saama ja sellele tõmmatakse joon alla aasta lõpus. Samas võiks aga tema sõnul mõelda veel linna ja ülikooli ühisürituste peale.

Üks juubeliobjekte on uus keemiahoone. Aaviksoo sõnas, et ülikooli eesmärk on koondada loodusteadused, tehnoloogia ja meditsiin Maarjamõisa väljale, kusjuures keemiahoone ehitamine on selles lähim eesmärk. «Soovime avada uue keemiahoone 2008. aastal.» Tema sõnul kavatseb ülikool võtta juubeliaastal investeringuteks 375 miljonit krooni laenu.

Rektor lisas, et teine suurem projekt Maarjamõisas on loodav ravimiarenduskeskus. Ta nentis, et Maarjamõisa välja tuleks üldse suurema perspektiivitundega vaadelda.

LINNAPEA LAINE JÄNES

On loogiline, et kogu linna arengut puudutavaid küsimusi koordineerivad suured organisatsioonid omavahel.

Haldusdirektor Riho Illak ütles, et spordihoone juurdeehitusele on tekitanud viivitusi osade materjalide saabumine, kuid muidu sujub töö probleemideta. «Loodame siiski järgmise aasta aprilliks valmis saada.»

Rektor rääkis, et spordihoone rekonstrueerimise maksumus on 132 miljonit krooni pluss kümme miljonit inventari jaoks. Tema sõnul on kultuuriministeeriumi toetus 14,5 ja linna toetus 15 miljonit krooni. Spordihoone rekonstrueerimine on samuti üks juubeliobjekte. Abilinnapea Jüri Sasi märkis, et linn teeb korda ka Ujula ja Liiva tänava.

Koosviibimisel arutati veel linna toetuse suurendamist korvpallimeeskonnale TÜ/Rock. Riho Illak avaldas lootust, et linn toetab ka uuel aastal käivitavat korvpalli ja kergejõustikukooli.

Linnapea Laine Jänes tegi ettepaneku, et linn saab ülikooli aidata botaanikaai teede ehitamisel. Tema hinnangul jääb praegu raha botaanikaai müüri taastamiseks puudu.

Mälestusmärkidest

Linnapea märkis, et peatselt renoveeritavale raamatukogu esisele platsile rajatavast Juri Lotmani monumendist tuleb uhke vaatamisväärsus. Kuna tegemist on ülikooli maaga, siis pidas Jänes mõistlikuks, et kulutused esialgu 15 miljonit krooni maksvale mälestusmärgile jagaksid linn ja ülikool pooleks. Rektor Aaviksoo vastas, et see ettepanek vajab veel ülikoolis arutamist. Ülikool plaanib Riigikohtu hoone ette rajada juubeliks ka Johan Skytte monumendi.

Riho Illak sõnas, et jätkuvalt

kaalutakse ülikooli esimese asukoha tähistamist, arutluse all on mitu varianti.

Kohtumisel käsitleti ka Toomemäega seotud küsimusi. Toomemäe ala kuulub linnale ja linnavalitsus lubas seal puid hõrendada, et saada paremat vaadet toomkiriku tornidest. Aaviksoo ütles, et ilmselt võib hakata mõtlema ka vana anatoomikumi taastamise peale, kuid eraldi meditsiinimuseumi loomine lisaks olemasolevatele ülikooli muuseumitele näib siiski väheperspektiivikas.

Õppeprorektor Birute Klaas märkis, et juba praegu on TÜ oma muuseumipindade suuruselt Põhjamaades arvatavasti esikohal.

Kohtumisel sai veel põhimõttelise heakskiidu idee lubada ülikooli peahoone ees parkimine vaid ühel tänavapoolel.

Eesti ülikool 87

Kolmapäev, 29. november
kl 18 Narva kolledžis vendade Johansonide kontsert Narva Hermanni kindluses. Kolledži kuldmärkide üleandmine.

Neljapäev, 30. november
kl 14 TÜ Sihtasutuse stipendiumide üleandmine ajaloo muuseumis.
kl 15 maalinäituse «Tartu Ülikooli rektorite portreid» avamine kunstimuuseumis.

Reede, 1. detsember
kl 12 eesti ülikooli 87. aastapäeva aktus aulas: akadeemiline loeng – majandusteaduskonna prof Maaja Vadi «Akadeemiline organisatsioonikultuur muutuste peeglis», audoktori ning doktorite promoveerimine, auliikmete nimetamine, TÜ Rahvusmõtte auhinna üleandmine.
Otseülekanne: <http://video.ut.ee>.
kl 17 algab Vanemuise 46 eest tõrvikrongkäik.
kl 19 aastapäevaball Vanemuise kontserdimajas.
kl 17 eesti ülikooli 87. aastapäeva tähistamine Pärnu kolledžis – tõrvikrongkäik, akadeemiline loeng, kolledži kuldmärkide üleandmine, kontsert.

Laupäev, 2. detsember
kl 17 Viljandi kultuuriakadeemia tudengite etnomuusika kontsert «Eesti ja handi unustatud viisid» aulas – Kulno Malva (akordion), Sandra Sillamaa (torupill ja viled), Marko Mägi (saksofon).
kl 18 eesti ülikooli 87. aastapäeva aktus Türi kolledžis – akadeemiline loeng, teklite üleandmine esmakursuslastele, keskkonnainvesteeringute keskuse stipendiumide üleandmine.

Esmaspäev, 4. detsember
kl 15 TÜ Tallinna päev Eesti Rahvusraamatukogus.

Tuleb rektorite portreede näitus

Inge Kukk
kunstimuuseumi direktor

30. detsembril kell 15 avatakse ülikooli kunstimuuseumis näitus rektorite portreedest 1940. aastast tänapäevani.

Ülikooli asutamisest tänaseni on rektoriametit pidanud 83 meest. Vaatamata ülikooli pikale ajaloole on portreeteritud vaid väikest osa ülikooli juhtidest.

Rootsiaegse ülikooli rektorite portreed on säilinud vaid fotodena maalidest ja gravüüridest, originaalide asukoha kohta puuduvad andmed. Õlimaalidena on ülikoolis eksponeeritud ainult esimese kantsleri Johan Skytte kaks portreed, mille autorid on Ilmar Malin ja Jüri Arrak.

1802. a taasavatud ülikoolis valiti rektor korraliste professorite hulgast esialgu üheks, hiljem neljaks aastaks.

Ka Vene keisririigi ülikooli rektorite portreedest pole eriti palju teada. Kuulsaim oli Gerhard von Kügelgeni maalitud esimese rektori Georg Friedrich Parroti portree, mille koopia tellisid ülikoolile Parroti üliõpilased kunstnik Julie-Hagen Schwarzilt. See asub Tartu Ülikooli kollektsioonis Voronežis. Tartus on säilinud ainult rektor Gustav Ewersi marmorbüst.

Järjekindlamalt on rektoreid maalitud iseseisva Eesti Vabariigi ajal, alates eesti keelse Tartu Ülikooli tölehakkamisest 1919. Alates kuraator Peeter Põllu portreest on maalitud peaaegu kõiki

rektoreid, kunstnikeks eesti väljapaistvamad maalijad nagu Andrus Johani, Nikolai Triik jt. Pildid on eksponeeritud ülikooli nõukogu saalis ja peahoone tööruumides.

Ülikooli muutmine nõukogulikuks Tartu Riiklikuks Ülikooliks jättis rektorite portreede maalimise jälle unarusse. Alles seoses ülikooli 350. aastapäeva tähistamisega 1982. a tellis ülikool tagantjärele oma endistest rektoritest Tartu kunstnikult Ilmar Malinilt viis portreemaali.

1989. aastal taastas TÜ õiguse valida rektoreid ise ning jätkas ka väärikat traditsiooni jäädvustada oma rektorid portreemaalidena.

Näitus jääb avatuks jaanuari lõpuni.

Eesti ülikeooli aastapäev algab Narvast

29. novembril kell 18 annab kolledž eesti ülikooli 87. aastapäeva üritusel Narva linnuses kätte oma kuld-märgid.

Kolledži kõrgeima autasu kuldmärgi saavad Narva endine abilinnapea Galina Moldon ja TÜ rektor Jaak Aaviksoo.

Kuldmärk antakse inimestele, kes on oma tegevusega märkimisväärselt kaasa aidanud Narva kolledži ja linna arengule. Galina Moldon oli abilinnapea kolledži asutamise ajal, aastatel 1993–1999 ja 2002–2005. Tal on suured teened kolledži loomise idee eden-

damisel ning linnaga koostöö väljaarendamisel.

Jaak Aaviksoo on kolledžile olnud range ja nõudlik rektor, kelle ametiajal kolledž oma tegevust alustas, selle välja arendas ja õppekavade rahvusvahelise akrediteerituse saavutas.

TÄNA LEHES

Doktorite vajadusest

LK 3

Finantsdirektori avalikud vastused

LK 2

TÜ Sihtasutuse stipendiumisaajad

LK 3

18. novembril möödus 95 aastat TÕ kauaaegse soome keele õppejõu dots Paula Palmeose sünnist (surn 23. dets 1990).

UUDISED

Täna TÜ nõukogus

Täna hommikul alanud istungil on kavas 2007. a eelarve esimene lugemine, 2007. a ehitus-remonditööde (investeeringute) plaani kinnitamine ja 2007. a arendusülesannete vastuvõtmine.

Kavas on ka vastu võtta otus institutide moodustamise kohta filosoofia-, bioloogia-geograafia-, füüsika-keemia- ja matemaatika-informaatika-teaduskonnas ning loodus- ja tehnoloogiategaduskonna moodustamise kohta.

Kinnitatakse rektori valimiskogu, avatakse võrdleva usuteaduse ja tarkvaratehnika korralise professori ametikoht jm.

Hansapanga stipendiumid

1. detsembril kl 14 toimub Tallinnas Kadrioru restoranis Hansapanga stipendiumisaajate pidulik üritus.

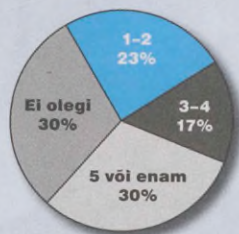
Hansapanga stipendiumi (à 20 000 kr) saavad TÜst üliõpilased Kaie Kubjas (matemaatika 3. a), Hanna Jõgi (majanduse 3. a), Epp Rooks (majanduse 2. a), Mait Raag (matemaatilise statistika 3. a), Andre Kaldamäe (majanduse 3. a) ja Triin Visnapuu (ajakirjanduse ja suhtekorraldus 3. a).

Ühiste kavatsuste protokoll

Täna kirjutavad TÜ, EMÜ, Tallinna Tehnikakõrgkool ja Tartu Teaduspark alla ühiste kavatsuste protokollile, mis koordineerib tehnoloogiaalase rakenduskõrghariduse arendamist Tartus.

ONLINE-KÜSITLUS

Mitut keelt oled ülikoolis õppinud?

Vastajaid: 992
Uus küsimus:
Kas ballipilet on oostetud?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

Ülikool tunnustab

Ülikool avaldas tänu Reet Mägile botaanikaiaia nõukogu töö tegevuse tulemusliku taas-
kaivitamise, nõukogu juhtimi-
se ja botaanikaiaia arengule
kaasaaitamise eest.

TÜ aumärgi ja tänukirjaga tunnustati 75. sünnipäeval pikaajalise ja viljaka teadus- ning arendustegevuse eest mereoptika, atmosfäärioptika ja kaugeire valdkonnas TÜ Mereinstituudi erakorralist vanemteadurit Helgi Arsti, 65. sünnipäeval pikaajalise eduka töö eest uute meetodite viljelemisel biomeditsiinilises uurimistöös ja üliõpilaste koo- litamisel zooloogia ja hüdro- bioloogia instituudi laboranti Mall Kuret, 60. sünnipäeval kauaaegse pühendunud ja tu- lemusliku töö eest vene keele professorit Irina Külmoja ning 50. sünnipäeval puhta matemaatika instituudi dot- senti Viktor Abramovit.

TÜ tänukirja pälvisid 80. sünnipäeval Berliini vaba- ülikooli (Freie Universität Berlin) lastekirurgia prof Wolfgang Hae T ja Ber- liini Humboldti likooli koostöö edendamise ning T kirurgiakliiniku arstide õppi- misvimaluse organiseerimi- se eest Saksamaa haiglates ja 65. sünnipäeval pikaajalise kohusetundliku töö eest eri- pedagoogika osakonna õppe- jää Viivi Neare.

T robotid mängi- vad võrkpalli

Täna toimub Tallinnas tuden- gite robotivistlus «Robotex 2006», millest võtavad osa T, TTÜ ja IT Kolledži võistkonnad. Võistkondade ülesanne on ehitada robot, mis suudab vrk- palli mängida. Kuuendat korda toimuval «Robotexil» osaleb kuus T võistkonda.

Vabariigi teadus- preemiad Ts

30. novembril kell 15 avab tea- dusprouktor prof Ain Heinaru raamatukogu III korrusel koh- viku fuajees näituse «Eesti Va- bariigi teaduspreemiad Tartu likoolis 2005–2006».

Näitusel on vaatamiseks valik premeeritud teadlaste töödest, fotodest jm. See on raamatukogus eelmistel aas- tatel koostatud samateema- liste näituste järg.

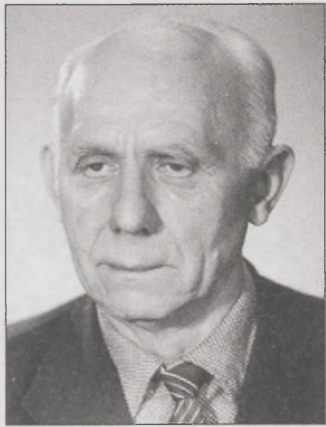
Näitus jääb avatuks 14. jaanuarini 2007. VälJapaneku koostas Mare Pikk.

Pent Nurmekunna 100. sünniaastapäev

27. novembril kell 12 algab ph aud 244 Emakeele Seltsi murdegrammatika päev.

See on pühendatud li- kooli kauaaegse ppej Pent Nurmekunna 100. snniaas- tapevale.

Ettekannetega esinevad T ja TLÜ ppej, doktoran- did jt.

Pent Nurmekund.

Avalikud vastused ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakonna noukogule

Taimo Saan
finantsdirektor

1. Kui suur on uuest aastast kavandata rent/kommunaalkulu truu- mide, auditooriumide ja üldpinna ruutmeetri eest?

Ülikooli noukogu kinnitas 22. juuni 2006. a istungil «Tulude jaotamise põhimõtted 2007. aastaks». Selle doku- mendi oluline osa oli ruumide ülalpidamiskulude katmine struktuuriüksuste eelarvetest. Enne taolise muudatuse sisse- viimist likooli eelarvesse aru- tati teemat likooli valitsuses ja eelarvekomisjonis. Ruumi- kulude muudatus oli tingitud kolmest olulisest aspektist:

1) Tartu likooli finants- strateegias on kinnitatud vajadus suurendada likooli kulude seotust kulukohaga;

2) ha rohkem on likoolil lepinguid, kus ruumikulud on abiklbulikud lepingu aruandluse mõttes, kui need kajastuvad otsekuludena le- pingu aruandes;

3) pperuumide kasutami- se efektiivsus on madal.

Et tõsta teaduskondade hivi ruumide kasutamise efektiivsu- se vastu, otsustaski T noukogu vähendada likooli ldfondi mahtu ruumide lalpidamisku- lude võrra ja jätta see raha tea- duskondade käsutusse. Juba viis aastat tagasi vähendati likooli ldfondi mahtu teaduskondade ktte- ja elektrikulude võrra, kuid see pole tekitanud moti- vatsiooni ruumide paremaks kasutamiseks.

Rõhutan siinkohal, et tea- duskondade poolt tehtavaid eraldi ldfondi vähenda- takse mahus, mis on tarvilik halduskulude katmiseks tea- duskondade poolt.

Halduskulude katmise viisi töötas välja finantsdirektor koostöö eelarvekomisjoni ja haldusosakonnaga – selline oli likooli noukogu otsus. Eelar- vekomisjoni abikomisjon, mis moodustati finantsdirektorile toeks halduskulude katmise metoodika väljatöötamiseks, tegi kaks selget soovitus:

1) ruumide kulud jaotada struktuuriüksuste vahel kasu- liku pinna alusel;

2) jätta teaduskondade käsu- tusse osa teadus- ja arendus- asutuste infrastruktuuri kulude katmiseks mõeldud vahenditest.

Kasuliku pinna definitsioon (majandus- ja kommunikatsiooni- ministri 24. dets 2002. a määrus nr 69): ehitise kasulik pind on ehitise kasutamise otstarvetele vastavate pindade ja teenindami- seks vajalike pindade summa.

Kasuliku pinna hulka ei kuulu koridorid, trepikojad ja tehnilis-

te ruumide pinnad. Seega ar- vestatakse struktuuriüksustele ruumikuluseid mitte üldpinna, vaid kasuliku pinna alusel. Ku- lud kaetakse kas otsearvestuse alusel või sisekibe korras keh- testatud ruutmeetri hinna alu- sel. Asutused tasuvad kõikide kinnistute, majade ja ruumide kulud otsearvestuse alusel. Teaduskonnad tasuvad elektri, ktte, puhastuse ja korrashoiu ning ruumide iirikulud otse- arvestusega. Samuti tasuvad teaduskonnad remondi eest, mida tehakse nende initsiatiivil ja nn väljaspool järjekorda. le- janud kulud kuuluvad katmise- le sisekibe korras (taandatudna kasuliku pinna ruutmeetritele). Haldus- ja tugistruktuur katab peaaegu kõik kulud siseki- be korras ruutmeetri alusel. Halduskulude katmise viisi ja struktuuriüksuse kasuliku pin- na ruutmeetrite arv on kajasta- tud krvalolevas tabelis.

2. Mille alusel need on arvutatud? Milline on tööruumide rent likooli erinevates õppehoone- tes, arvestades ruumide lbikidavust, funktsio- naalsust, paiknemist keldrikorrusel jms?

Ruumide ülalpidamiseks vajali- kud kulud on arvutatud lähtudes likooli reaalsest ruumidest ja ruumide reaalsest kuludest. Si- sekibe korras tasutavate kulude (vesi ja kanalisatsioon, valve ja turvateenus, avariiremont, inse- neriteenus, hoonete kindlustus, kinnistute hooldus, riidehoiude haldamine jne) kasuliku pinna ruutmeetri hind on teaduskonda- de jaoks ühtne 56,10 kr/m² kuus. Ktte-, elektri- ja koristuskulud tasuvad teaduskonnad reaalse te arvete alusel.

3. Millisel kuupäeval ja kuidas kalkuleerituna kehtestatakse uued (seni- sed kehtivad 31. detsemb- rini 2006) auditooriumide hinnad teaduskondadeva- heliseks arvelduseks?

Auditooriumide kasutamise hindade kehtestamise korda ei ole muudetud ja ei ole ka tarvis muuta. Soovitat on tutvuda rek- tori käskkirjaga 31. jaan 2005 nr 4 (ja täiendusega 17. veebr 2006 nr 6) «T hoonete ja ruumide ka- sutamise eeskiri ning soovitusli- kud pinnanormid». Konkreetseid hindu on võimalik muuta ja vajadusel olen valmis tegema kõikide soovijatega koostööd uute hindade arvutamisel.

4. Millal hinnad teata- takse ja kas nende üle saab läbi rääkida?

Tulenevalt punktis 3 nime- tatud käskkirjast kehtestab

HALDUSKULUDE KATMINE JA KASULIK PIND		Kasulik pind likooli hoonetes (m ²)	Ruumide iir ja remont	Elekter	Kte	Puhastus ja korrashoid	Haldusosakond	Vesi ja kanalisatsioon	Maamaks	Valve ja turvateenistus	Avariil- ja hooldusremont	Inseneriteenus	Hoonete kindlustus
1. Teaduskonnad													
1.1. Usuteaduskond		422.2	Otsearvestus										56.10 kr/m ²
1.2. igusteaduskond		2,125.3											
1.3. Arstiteaduskond		8,681.5											
1.4. Filosoofiateaduskond		7,123.9											
1.5. Bioloogia-geograafiateaduskond		8,169.7											
1.6. Fiisika-keemiateaduskond		11,985.3											
1.7. Haridusteaduskond		3,781.1											
1.8. Kehakultuuriteaduskond		123.2											
1.9. Majandusteaduskond		2,581.6											
1.10. Matemaatika-informaatikateaduskond		3,755.5											
1.11. Sotsiaalteaduskond		2,830.3											
Kokku		51,579.7											
2. Asutused ja igusteaduskond Tallinnas													
2.1. igusteaduskond Tallinnas		1,473.4	Otsearvestus										
2.2. Euroopa kolledž		635.2											
2.3. Narva kolledž		6,487.0											
2.4. Pärnu kolledž		2,938.2											
2.5. Türi kolledž		796.7											
2.6. Viljandi kultuuriakadeemia		2,467.5											
2.7. Fiisika instituut		4,428.2											
2.8. Eesti mereinstituut		957.7											
2.9. Tehnoloogiainstituut		0.0											
2.10. Raamatukogu		26,309.0											
2.11. Teaduskool		63.3											
2.12. Ajaloo muuseum		3,463.6											
2.13. Kunstimuuseum		605.8											
2.14. Loodusmuuseum		1,830.0											
2.15. Botaanikaaed		1,708.1											
Kokku		54,163.7											
3. Osakonnad													
3.1. Rektoraat		901.7	Otsearvestus										
3.2. ppeosakond		1,356.4											
3.3. Avatud likooli keskus		278.9											
3.4. liõpilasesindus		98.9											
3.5. Teadus- ja arendusosakond		312.9											
3.6. Välissuhete osakond		100.5											
3.7. ldosakond		845.6											
3.8. Personaliosakond		140.2											
3.9. Rahandusosakond		385.4											
3.10. Haldusdirektori büroo		390.4											
3.11. Haldusosakond		5,730.9											
3.12. Infotehnoloogia osakond		1,056.3											
Kokku		11,597.9											

SAMAL TEEMAL: «Avalikud küsimused rektorile ja finantsdirektorile seoses T eelarvephimtete muutmisega», UT 17. november 2006.

hinnad haldusdirektor oma kor- raldusega – esildise hinnakirja kehtestamiseks esitab haldus- direktorile prouktor, vastutus- ala direktor, dekaan ja asutuse juht. Seega teaduskondade jaoks on ruumide hindade otsused teaduskonna tasandil – keegi «ilevalt» neid ei teata ja läbi- rääkimisi pole tarvis pidada.

5. Kas struktuuriüksused, kes ei nõustu neile ette- kirjutatud rendiga, tohi- vad loobuda praegustest ruumidest ning iirida õppe- ja teadustööks vaja- likud ruumid soodsamatel tingimustel mujalt?

Jah, likooli struktuuri- üksused tohivad loobuda praegustest ruumidest ja vas-

tav regulatsioon on taas stes- tatud punktis 3 nimetatud rektori käskkirjas. Kui leidub iirileandjaid, kes on valmis andma likoolile ruume iiri- le soodsamatel tingimustel – see on ainult teretulnud.

6. Miks on uutele eel- arvephimtetele üle- minekule seatud tähtaeg nii lühike, kuuldavasti 1. jaanuar 2007?

Ruumikulude suurus ei sõltu sellest, kas need maks- takse kinni üldfondist või struktuuriüksuste eelarvetest. Selle sammuga taotleme ruu- mide efektiivsemat kasutamist ja iglasemat kulude katmist. T noukogu juunikuine otsus ei saa kellelegi likooli liik-

metest olla ootamatu ja selle noukogu otsuse kohta kasu- tada sõna «kuuldavasti» pole ilmselt kõige korrektsem. Sel sügisel on halduskulude ksi- must mitmel korral arutanud likooli valitsus ja eelarve- komisjon ning isiklikult olen olnud avatud suhtlema ja ka reaalselt selgitanud kõikidele huvilistele astutavaid samme.

7. Kas ei oleks loogilisem viia läbi enne struktuuri- reform ja uue rektori vali- mised, seejärel ruumide- ga seonduvad reformid?

likool peab oma ruume kasutama mõistlikult ja efek- tiivselt – see ei sõltu kindlasti rektorist ega likooli sisemi- sest struktuurist.

Emeriidotsendi tasustamine lahtine

Kadri Bank

14. novembril toimunud istungil kiitis T valitsus heaks emeriidotsendi ni- metuse andmise korra ka- vandi, mille järgi saavad nad tasu riigieelarvest eraldatud summast.

T noukogu määruse kavan- dis on kirjas, et tasu suuruse ja maksmise sageduse kehtestab likooli noukogu eraldi igaks eelarveaastaks, lähtudes riigi- eelarvest emeriidotsentide tasude maksmiseks eraldatud

summast. Emeriidotsendi tasu on kuni 50 protsenti eme- riitprofessori tasust.

1. jaanuaril 2006 justu- nud ülikooliseaduse regu- latsiooni kohaselt toetatakse emeriidotsentide tasude maksmist riigieelarvest. 2007. aasta riigieelarves aga selleks raha eraldatud ei ole.

Kavandi järgi algatab emeriidotsendi nimetuse and- mise struktuuriüksuse juht. Kui teaduskonna või asutuse noukogu otsustab algatust toe- tada, teeb dekaan või asutuse

direktor ettepaneku likooli noukogule. Emeriidotsendi nimetuse andmise otsustab T noukogu.

likooliseaduse regulatsiooni kohaselt on T noukogul õigus anda emeriidotsendi nimetus vähemalt 15 aastat likoolis dotsendina totanud ja pen- sionile siirdunud või siirduvale ppejle. Emeriidotsendi ni- metuse võib anda ka ppejle, kes on dotsendina totanud vähem kui 15, kuid dotsendi ja professori ametikohal kokku vähemalt 15 aastat.

Jaan Kõrgesaar
HTMi kõrghariduse
osakonna juhataja

likooliseadus näeb riigi- le ette võimaluse toetada emeriidotsentidele tasu maks- mist, kuid ei sätesta seda vlti- matu kohustusena. See tava pole juurdunud ka seetõttu, et siiani emeriidotsente Eesti likoolides

Kavandi ja ka likoolisea- duse regulatsiooni järgi on emeriidotsendil õigus osaleda likooli tegevuses, kuid ta ei ti-

da koosseisulise dotsendi kohta. Emeriidotsendi andmise korra peab kinnitama likooli noukogu.

KOMMENTAAR

reeglina pole valitud (erandiks TTÜ). HTM taotes tänavu riigieelarvest emeriidotsentide tasudeks raha, kuid seda taotlust ei rahuldatud. Praegu on juba TTüs jõustunud praktika, mille kohaselt emeriidotsentidele makstakse toetust likooli enda vahenditest. Seda võimalust soovitame kaaluda ka teistel kõrgkoolidel.

Ülikooli sihtasutus jagab stipendiume

Ruth Kotsar
TÜ Sihtasutuse juhatuse liige

30. novembril kell 14 annab TÜ Sihtasutus ajaloo muuseumis kätte stipendiumid 41 üliõpilasele, preemiad ühele teadlaste töögrupele ja neljale TÜ töötajale. Kokku jagatakse 12 fondist 665 000 krooni.

- Tartu Ülikooli Raefondi stipendiumi saavad Tartust pärit üliõpilased eduka õppe- ja teadustöö toetuseks. Need on doktorandid Riina Vibo, AR 3. a, Merle Taimalu, HT 4. a, Anne Lauringson, MJ 1. a ja Andrei Sõtšov, US 3. a; magistrandid Liidia Feklistova, FK 2. a, Leenu Nigu, SO 2. a, Laura Sedman, BG 2. a, Tiina Kontšits, FL 2. a ja Urvo Klopets OI 1. a ning bakalaureseõppe üliõpilane Helena Liiv, KK 3. a.

- Raefondi preemia pälvivad rektor akadeemik Jaak Aaviksoo, haldusdirektor Riho Illak, ajaloo muuseumi teadusdirektor Lea Leppik ja kunstimuuseumi direktor Inge Kukk.

See määratakse Tartu linna ajalugu, haldust, infrastruktuuri ja huve käsitlevate silmapaistvate teadus-, õppe- ja arendustöö tulemuste eest, samuti samasuunalise teadus- ja õppetegevuse arendamise eest.

- TÜ Seitsmenda Samba stipendiumi saab silmapaistva õppe-ja teadustöö eest BG 4. a doktorant Liina Nagirnaja.

- Heinz Martin Ederma stipendium antakse orgaanilise keemia eriala üliõpilasele eduka õppe- ja teadustegevuse eest, mille saab FK 2. a doktorant Aleksei Bredihhin.

- Estraveli reisisihi stipendium antakse TÜ partnerülikoolis vahetusüliõpilasena õppivale üliõpilasele või noorteadlasele. Need on Jaapanis õppiv BG 3. a bakalaureus Kärt Tomberg, Uppsala Ülikoolis õppivad FK 1. a magistrandid Janno Torop ja Viljar Palmre ning Bologna Ülikoolis õppiv SO 1. a magistrant Marit Rebane.

- Kaleva Traveli reisistipendium toetab õppe- ja teadusreise. Stipendium antakse doktorantidele Triin Ellerile, AR 3. a, Eneli Härkile, FK 3. a, Ester Vösule, SO 4. a ja Georgi Hudjašovile, BG 1. a ning magistrant Karin Laansalu-Veskiojale, FK 2. a.

- Ruth Käbini stipendium antakse edukatele arstiteaduskonna põhiõppe üliõpilastele. Selle saavad farmaatsia eriala 4. a üliõpilane Ülle Helena Meren ja arstiteaduse 4. a üliõpilane Silva Roose.

- Liisa Kolumbuse stipendium antakse eesti soost edukatele arstiteaduskonna doktorantidele. Selle saavad

Urho Abramov, 4. a ja Helen Puusepp, 2. a.

- Felix Krabi stipendium antakse loodusteaduslike erialade üliõpilastele või noorteadlasele õppe- ja teadustöö toetamiseks nii Eesti kui ka välismaa ülikoolis. Stipendiumi saab BG 1. a magistrant Anna Balikova.

- Hilda ja Harri Mägi stipendium antakse eesti päritolu noorteadlasele või kraadiõppurile arstiteadusliku uurimistöö ja õpingute toetuseks. Selle saab 4. a doktorant Annika Vaarmann.

- Eesti Olümpiakomitee stipendiumi saab õppetöös ja spordiliikumise edendamises väljapaistvate tulemustega KK 3. a doktorant Triin Pomerants.

- Karine ja Martin Koobase stipendium toetab eesti filoloogia osakonna edukat 1. a magistranti Piia Taremaad.

- Valter Niiluse stipendium antakse läänemeresoome keelte ja eesti murrete uurimisvaldkonnas õppivale edukale 2. a magistrandile Liis Bakhoffile.

- Valter Niiluse preemia pälvib läänemeresoome keelte ja eesti murrete uurimisvaldkonnas silmapaistvaid tulemusi saavutanud teadlaste töögrupp. See on eesti murrete uurimise töögrupp koosseisus: teadurid Pire Teras, Pärtel Lippus, Tuuli Tuisk ja dots Ellen Niit.

- Puhk-Mörneri stipendium antakse ajaloo- ja õigusteaduse, iseäranis õigusajaloo õppurile. Stipendiumi saab ajaloo osakonna 1. a magistrant Oliver Pagel.

- Eduard ja Eero Raigi stipendium toetab edukaid õigus- ja majandusteaduse magistrante Janika Alloja MJ, 2. a ja Ragne Piiri, OI 1. a.

- Flory ja Erik Kalve stipendiumi saab majandusteaduskonna edukas 2. a magistrant Mark Kantšukov.

- Gerda Spohri stipendium antakse keskkonnakeemia edukale 1. a magistrandile Marje Prankile.

- Urmass Sõorumaa stipendiumi saavad silmapaistva õppe- ja teadustöö eest õigusteaduskonna 2. a magistrant Maarja Torga ja 2. a üliõpilane Liis Halling.

- Ants ja Laine Silvere ning Sigfried Panti mälestusstipendium antakse majanduslikku abi vajavatele edukatele üliõpilastele. Stipendiumi saavad Maarja Teder, OI 1. a magistrant, Maili Zimmermann, BG 1. a magistrant, Eele Õunapuu, BG 2. a magistrant ja Aleksei Zimin, AR 3. a üliõpilane.

- Eesti Mobiiltelefoni stipendiumi sobivate taotluste puudumisel jäi välja andmata ja kuulutatakse uuesti välja järgmisel aastal.

Füüsika 3. a doktorant Martti Pärs võtab sõna 1. novembril toimunud konverentsil «Doktorid Eesti arengumootoriks», kus professor Raul Eamets ja vanemteadus Jaan Masso tegid ülevaate doktorite vajadusest.

ANDRES TENNIS

Doktorikraadiga inimeste vajadusest

Raul Eamets
professor, doktorite vajadust hindava töörühma juht

Jaan Masso
vanemteadur

Eelmisel aastal käivitus RAKi meetme 1.1 projekt «Eesti doktoriõppe kvaliteedi, tulemuslikkuse ja jätkusuutlikkuse tagamise süsteem».

Projekti alleesmärgid on doktoriõppe kvaliteedi parandamine ja tulemuslikkuse suurendamine, doktorikraadiga tippspetsialistide perspektiivse vajaduse hindamine, erialase struktuuri vajadusepõhiseks kujundamine ning doktoriõppe ressursside laiendamine ja tulemuslikum kasutamine.

Töö doktorikraadiga tööjõu vajaduse hindamiseks on kestnud üle aasta. Töögrupi tegevus on jagatud kolmeks etapiks. Kõigepealt analüüsisime avalik-õiguslikke ja eraõppeasutusi ning teadusasutusi, järgnes praegu toimuv avaliku sektori küsitlus ning järgmise aasta plaanis on erasektori vajaduse analüüs. Õppe- ja teadusasutustest alustasime seetõttu, et suurem osa tänastest ja tulevastest doktorikraadiga inimestest töötab just seal.

Tulevikku näha on raske

Doktorikraadiga inimeste vajaduse hindamine on keeruline, sest püüame hinnata tulevikku. Ennustamine on paratamatult subjektiivne ja tegelikkus ei pruugi oletustega kokku langeda. Tuleviku hindamises on alati ka suur hulk määramatust, sest kõik ei sõltu meie tänastest soovidest ja arusaamisest.

Oletame näiteks, et kõikidesse maakonnakeskustesse otsustatakse rajada IT-kolledžid ja selleks eraldatakse ka vastavad rahasummad – vajadus teaduskraadiga õppejõudude järele kasvab hüppeliselt. Täna me selliseid hariduspoliitilisi otsuseid ette näha ei suuda. Ei usu, et ka poliitikud päris täpselt teavad, millised on hariduspoliitilised prioriteedid ja rahastamise võimalused 5–10 aasta pärast.

Seega saame tulevikuvajadusi analüüsida tänasest situatsioonist johtuvalt. Seepärast viidi küsitlus läbi an-

keedina. Küsitleti 10 üksust: 12 teadus- ja 88 õppeasutust. Kokku töötas nendes institutsioonides 3025 inimest, sh 1350 teadusdoktorit. Lähtudes statistikaameti andmebaasist, hõlmasime küsitlusega ca 70% kõrgkoolides ning teadus- ja arendusasutustes töötavatest doktorikraadiga inimestest. Doktorikraadiga inimeste hulka lugesime kõik, kellel oli kaitsnud doktori-kraad või sellega võrdsustatud teaduskraad.

Uurimuse põhiküsimused

Küsitluses püüdsime leida vastust kolmele küsimusele – kui palju doktorikraadi eeldavaid töökohti on täitmata (täitmata nõudlus), kui palju on vaja asendada lahkuvaid inimesi (asendusnõudlus) ja millised on tulevikuplaanid (tulevikunõudlus).

Kindlasti on vastustes subjektiivsust, sest küsimusi võidi natuke erinevalt tõlgendada. Näiteks seda, mida tähendab vakantsete kohtade olemasolu. Tänapäeval on vähemalt Tüs nii, et kui inimene lahku, kaob sageli ka vastav ametikoht (näiteks vanemteadurite või dotsentide puhul) ja kui on olemas vastav inimene, siis on süsteem piisavalt paindlik vastava ametikoha loomiseks.

Küsitluse järgi on akadeemilises sektoris 245 vakantset töökohta, mida oleks vaja täita doktorikraadiga inimestega (s.o 18% küsitletud doktoritest).

Täitmata vakantside põhjuseks nimetati õppeasutustes (eelkõige ülikoolid) seda, et 67% juhtudel ei kvalifitseerunud vastavale ametikohale oma töötaja. Teadusasutused (peamiselt mitmesugused uurimisinstituudid) väitsid, et 62% juhtudel ei leia nad Eestist sobivat inimest. Töölt lahkumise tõttu tuleb asendada ca 560 doktorikraadiga inimest.

Arvestades tänaseid reaalseid (rahalisi) võimalusi (sh eespool toodud vakantse), võetaks järgneva viie aasta jooksul tööle 520 doktorikraadiga inimest. Ilma eelarvepiiranguta soovitaks tööle võtta 750. 35% doktorikraadiga inimest on pensionieas või jõuab sinna viie aasta jooksul. Seniste töölt lahkujate analüüs näitab, et peamiselt minnakse pensionile (50%),

teistesse kõrgkoolidesse (ca 20%) ja välismaale (10%).

Alahinnatud vajadus

Seega oleks järgneva viie aasta jooksul doktorite akadeemilise sektori vajadus umbes 1100–1300 inimest (asendusnõudlus ja kasvunõudlus kokku). Selline vajadus tähendaks aastaskeskmiselt 220–260 doktori-töö kaitsmist. Eelmisel aastal oli Eesti ülikoolides doktori-kraadi kaitsjaid 108.

Meil ei ole veel andmeid muu avaliku (riigiasutused, ministeeriumid jne) ning erasektori kohta. Seega võib öelda, et haridus- ja teadusministeeriumi mainitud 300 doktorikraadi kaitsmist aastast on Eesti riigi jaoks pigem alahinnatud kui ülehinnatud vajadus.

Üllatusena selgus, et humanitaarteaduste valdkonnas on doktorikraadiga inimestega täidetud ainult 54% professori kohtadest. Selle tingivad nn vabad professuurid paljudes kunsti ja muusika valdkondades. Kinnitust leidis, et reaalseid konkursse akadeemiliste ametikohtade täitmisel eriti ei toimu, sest ainult 14% juhtudest leiti sobiv kandidaat reaalse konkursi kaudu (kandideeris rohkem kui üks inimene). Suhteliselt kõige rohkem vakantse (ca 30% valdkonna doktoritest) oli sotsiaalteadustes, absoluutarvudes reaal- ja loodusteadustes (120).

Lõplik raport doktorikraadiga tööjõu vajaduse kohta peaks valmima 2008. a aprilliks.

DOKTORIÕPPE PROJEKT

- Projekti «Eesti doktoriõppe kvaliteedi, tulemuslikkuse ja jätkusuutlikkuse tagamise süsteem» eesmärk on doktorikraadiga tippspetsialistide koolitussüsteemi arendamine lähtudes teadmispõhise ühiskonna arenguvajadustest.
- Projekti juht on emeritprof Väino Puura.
- Projekt kestab 2008. a 30. aprillini.
- Seda finantseeritakse 75% ulatuses Euroopa Sotsiaalfondist.

UUDISED

Naiste osast täppisteadustes

21. ja 22. novembril arutati ülikoolis naiste osa täppisteadustes.

Rahvusvahelise töökohtumise ühe korraldaja tahkehis-teooria labori erakorralise teaduri Helle Kaasiku sõnul osaleb Tartu Ülikool ELi teadus- ja arendustegevuse 6. raamprogrammi projektis «Naised täppisteadustes ja kõrgtehnoloogias» (BASNET).

«Kohtumise põhiteema oli Baltimaades korraldatud projektiteemalise sotsioloogilise uuringu esialgsete tulemuste ülevaade, miks on täppisteadustes vähe naisi ja mida peaks selles osas parandama,» ütles ta.

Õiguskantsleri kantselei teabepäev

30. novembril kell 12.15 toimub Iuridicum II õppehoone aud 101 õiguskantsleri kantselei teabepäev.

Kantselei tööd tutvustavad õiguskantsler Allar Jõks, tema asetäitja-nõunik Madis Ernits, nõunik ja osakonnajuhataja Nele Parrest ning referent Maarja Teder.

Henrik Ibseni üritused Tartus

28.–30. novembrini toimub Kuningliku Norra Saatkonna eestvõtmisel ajaloo muuseumis ja ülikooli kohvikus ürituste sari «Ibseniga Tartus».

Moodsa draama isa Henrik Ibseni 100. sünniaastapäeva üritustel kõneldakse Tartus lavastatud näidenditest ja näidatakse filme. Ibsenit tutvustab ka TÜ norra keele lektor Inger Synnøve Moi.

Info:www.norra.ee/ibsen.

«Bionina» tutvustab robotikat

«Bionina» sarja 12. saade ETVs täna kell 18.15 on pühendatud robotikale.

Saates esinevad tehnoloogiainstituudi vanemteadurid Maarja Kruusmaa ja Alvo Aabloo, järel doktorant Daniel Brandell, elektrokeemik Urmas Johanson, informaatika doktorant Mart Anton jt.

Looduskaitse nõupidamine

21. novembril toimus botaanikaaias nõupidamine «Ex-situ looduskaitse arendamine Eesti botaanikaedades».

Botaanikaaija direktori Heiki Tamme sõnul arutati teadusasutuste ja botaanikaedade tegevust ohustatud taimeliikide kaitsmisel ning keskkonnaministeeriumi vastavat projekti.

Tamm lisas, et Eesti botaanikaaiad on ühinenud rahvusvahelise botaanikaedade looduskaitse agendaga ning peavad arendama looduskaitselist tegevust uurimis- ja õppetöös ning praktilises kaitses.

Heiki Tamm.

Raefondi preemia pälvivad Lea Leppik ja Inge Kukk.

2 X ANDRES TENNIS

ÕNNITLEME

Prof Irina Külmoja 60

28. novembril tähistab juubelit vene keele professor Irina Külmoja.

Prof Külmoja töötab vene keele õppetoolis alates 1977. aastast. Sedavõrd pikk koostööperiood on andnud kolleegidele võimaluse hinnata juubilarit kui head teadlast, üliõpilaste poolt hinnatud õppejõudu ning suurepärase organisatorit. Eriti väärib rõhutamist Irina Külmoja korralduslikud võimed, sest ta juhatab õppetooli ja osakonda keerulisel ajal, mil kogu ülikool läks üle uuele, nn Bologna õppesüsteemile.

Prof Külmoja teadusuurimused on peaaesjalikult seotud funktsionaalse grammatikaga. Funktsionaalne grammatika Tartus on aastakümnete jooksul arenenud prof Mihhail Šeljagini juhtimisel, ka tänane juubilar on tema õpilane. Külmoja on läbi viinud mitmeid originaalseid uurimusi, eraldi vajaks märkimist polüpredikatiivsete konstruktsioonide kirjeldamine. Ta on uurinud ka verbi aspekti ja modaalsuse seoseid teiste grammatiliste kategooriate ning leksikaalsete faktoritega. Tänapäeva mitmekeelse ühiskonna seisukohalt on tähtsad tema tööd vene ja eesti keele kontrastiivse grammatika vallas.

Prof Külmoja juhendamisel on TUs taas hakatud uurima Eestis elavate vene vanausuliste murret.

Prof Külmoja algatusel on loodud vene keele testimiskeskus, kus on peagi võimalus sooritada tasemeteste ning saada rahvusvaheliselt tunnustatud sertifikaat.

Kolleegid tunnevad Irina Külmoja kui vastutulelikku, heatahtlikku ja rõõmsameelset inimest, kellel on suurepärase huumorisoon, kes oskab luua enda ümber õdusa ja sõbraliku atmosfääri.

Õnnitleme prof Külmoja juubeli puhul ning soovime talle tugevat tervist ja loominguilisi kordaminekuid!

Vene ja slaavi filoloogia osakonna töötajad

ÕNNITLEME

Dots Viktor Abramov 50

Viktor Abramov lõpetas Tü matemaatikateaduskonna 1981. a. Prof Ülo Lumiste juhendamisel valmis väitekirja, mille dissertant kaitses 1987. a. Minskis Valgevene RÜS. Abramovi teadushuvid kuuluvad diferentsiaalgeomeetria ja teoreetilise füüsika valdkonda. Koos Pariisi Ülikooli kolleegidega kirjutatud teadusartiklite seerias uuris ta ternaarse korutamise algebrate rakendamise võimalusi kvarkide teoorias. Praegu uurib Abramov mittekommutatiivset diferentsiaalgeomeetriat.

Alates 1993. aastast on Abramov mitme ETFi grandii hoidja ja põhitäitja. Tal on tihedad kontaktid Euroopa ülikoolide kolleegidega. 1997. a. töötas Abramov Pariisi VI Ülikoolis vanemteadurina. Praegu osaleb ta aktiivselt rahvusvahelise võrgustiku «Baltic-Nordic Workshops Network» töös, olles konverentside korralduskomitee kaasesimees. Dots Abramov kuulub teadusajakirja Generalized Lie Theory and Applications

toimetusse. Ta on abivalmis kolleeg ja hinnatud lektor. Ta on pidanud loenguid algebrast ja geomeetriast, matemaatika ajaloost, diferentsiaalgeomeetriast. Tema juhendamisel on kaitsnud 9 bakalaureuse- ja 2 magistratööd ja vormistamisest on 1 doktoritöö.

Õnnitleme dots Viktor Abramovit 50 aasta juubelil ning soovime tervist ja viljakaid mõtteid loometöös!

Kolleegid puhta matemaatika instituudist

VISIONÄÄRIDE SARI

30. novembril kl 16.15 peab Allan Martinson visionääride sarjas «Informaatika roll ühiskonnas, majanduses ja teaduses» arvutiteaduse instituudis (J. Liivi 2-111) loengu «To E or not to E vol. 2: Innovatsioon, high-tech ja riskikapital ning looduslik valik».

Arutletakse, mis on ühist innovatsioonil ja paabulinnu sulgedel, mis toimub riskikapitali köögipoolel ning mis on täna kuum Silicon Valleys ja Pärnu maanteel.

Allan Martinson on juhtinud tehnoloogiafirmat MicroLink ja oli üks uudisteagentuuri BNS asutajatest.

Info: jaak.vilo@ut.ee, kairit.ahman@ut.ee.

KAITSMISED

6. detsembril kl 14 kaitses Viljar Peep ajaloo osakonnas Lossi 3-427 doktoritööd «Eesti sotsiaalpoliitilise õigusloome arengujooned 1. omariiklusaajal» («Developments and trends in socio-political legislation of the 1st period of Estonian statehood»). Juhendajad dots Jaak Valge ja prof emer Jüri Ant. Oponendid dots Gaabriel Tavits ja Heino Arumäe, PhD.

6. detsembril kl 10 kaitses Harri Valdmann zoologia ja hüdrobioloogia instituudis Vanemuise 46-301 doktoritööd zoologiaerialal «Lynx (*Lynx lynx*) and wolf (*Canis lupus*) in the Baltic region: genetic variation, diet and helminth parasites» («Hundi (*Canis lupus*) ja ilvese (*Lynx lynx*) toitumine, helmintofauna ja geneetiline varieeruvus Balti regioonis»). Oponent prof Jon E. Swenson, PhD (Norra Põllumajandusülikool).

8. detsembril kl 12.15 kaitses Evelin Verš geoloogia instituudi Bekkeri aud Vanemuise 46-246 doktoritööd «Development of impact-induced hydrothermal system at Kärda Impact structure» («Plahvatusjärgse hüdrotermaalse süsteemi areng Kärda meteoriidikraatris»). Juhendaja prof Kalle Kirsi-

mäe. Oponent prof Alexander Deutsch, PhD (Münsteri Ülikool).

LOENGUD

5. detsembril kl 16–18 peab haridusteaduskonna Erasmuse külalisõppejõud Ulla Kiviniemi (Jyväskylä Ülikool) Ülikooli 16-108 avatud loengu «Soome koolikorraldus ja PISA edu». Kõik huvilised on oodatud! Info: Karmen Trasberg, karmen.trasberg@ut.ee.

KONTSERT

TÜ AULAS

24. nov kl 18 vene romansi õhtu. Esineb Vitaliy Kototajev (Peterburi).

25. nov kl 17 Lõuna-Eesti XII meestelaulu päev.

TEATED

29. novembril kl 18 on Tü Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse jututare külaliseks Kalle Eller, kes räägib teemal «Võrumaa Kautsi metsa poolt vaadatud». Kõik huvilised on oodatud! Asume vanas anatoomikumis Toomemäel (Lossi 38). Lisainfo: Mari Mets, tel 737 5422.

24. novembril toimub keelekeskuses Näituse 2 keeltepäev, millega tähistatakse keskuse 15. sünnipäeva. Info: www.fl.ut.ee/ke.

IN MEMORIAM

Ehta Viru

12. aug 1931 – 17. nov 2006

Raske haigus viis meie seast kauaaegse kehakultuuriteaduskonna õppejõu, bioloogiakandidaadi Ehta Viru.

Ehta Viru lõpetas TRÜ kehakultuuriteaduskonna 1960 ja oli kuni pensioneerumiseni seotud kehakultuuriteaduskonnaga. Aastail 1961–1965 oli ta kehalise kasvatus ja spordi ning spordimeditsiini kateedri vanemlaborant, 1965–1975 lihastalitluse probleemlabori nooremteadur, 1975–1980 kehalise kasvatus ja spordi kateedri vanemõpetaja ja alates 1980. aastast dotsent. Ehta Viru on 1972. aastast bioloogiataaduste kandidaat. Tema sulest on ilmunud arvukalt üliõpilaste kehalise kasvatus ja sporditeemalisi teadus- ja populaarteaduslikke artikleid.

Ta oli ka kateedri teadustöö koordinaator.

Kehakultuuriteaduskond mälestab Ehta Viru kui alati rõõmsameelset ja tegusat kolleegi.

Kehakultuuriteaduskond

IN MEMORIAM

Küllike Realo

14. juuni 1942 – 10. nov 2006

Ränk haigus on viinud füüsika instituudi perest tuumaspektroskoopia labori juhataja kt Küllike Realo.

Lõpetanud hõbemedaliga Tartu 5. keskkooli, astus ta ülikooli keemiaosakonda, mille lõpetas 1965. Tööle asus ta Tü elektrolüüsimisentsi ja pooljuhtide laboris, kust siirdus 1971 Tü Füüsika Instituuti, mis jäigi tema kodu-instituudiks. 1983 sai ta keemiakandidaadi teaduskraadi kaltsiumsulfiidi monokristallide loomise ja nende optiliste omaduste selgitamise eest.

Eialgu oli ta Fl osaline uudsete kiirgusdosimeetrite väljatöötamisel, siis asus koos abikaasa Ennu jt kolleegidega uurima keskkonna radioaktiivsuse levikut ja topograafiat Eestis. Paljudel suvedel sõitsid nad mööda maad ringi, kogudes sadu pinnase-, vee- ja õhuproove. Hiljem Tartus analüüsiti need läbi ning määrati igaühe radioaktiivsus. Küllike oli osaline vastava labori loomisel ja kujundamisel. Nõnda kanti Eesti kaardile radioaktiivse saaste, sh ka Tšernobõli katastroofiga kaasnenud saaste leviku kontuurid ning levikuteed. Õnneks osutus, et sinne saaste pole murettekitavalt suur.

Küllike Realo elu on küll

katkenud, kuid mitte lõplikult kustunud: ta elab edasi oma tütarde ning lastelaste. Jäävad ka tema uurinute tulemused, elutähtsad meile kõikidele.

See habras naine oli ometi tugev inimene. Tal jätkus tarmu jagada end emahoolte, peremurede ja teaduse vahel. Neil aegadel pälvits ta kangelasema tiitli (sünnitanud ja üles kasvatatud viis last).

Küllike Realo oli tegus ka Eesti Naisüliõpilaste Seltsi vilistlasena.

Kolleegide silmi jääb Küllike ikka sellisena, nagu ta oli – rõõmsameelne, särav ja sirgeselgne. Tunneme südamest kaasa lesele, lastele, lastelastele, omastele.

Füüsika instituut

FILMIÕHTUSARI «OOOFILMIÕHTUOOO»

30. novembril kell 16 räägib keemiaringis Alar Kilp piibli kaasaegse poliitika mõjutegurina ja kell 18 näidatakse Franco Zeffirelli filmi «Vend Päike, öde Kuu».

DOTSENTIDE JA TEADURITE KLUBIS

30. novembril kl 17 peab Eesti Maaülikooli dots Ari Välja Lossi 3-406 ettekande «Homo sapiens universumis». Info: www.hot.ee/dote, tel 748 3513.

TUDENGITE RAADIOSAADE EETRIS

27. novembril kell 18.15 on Tartu FMis taas eetris AIESECI ja Tü Üliõpilasesinduse koostöös valmiv üliõpilastele suunatud raadiosaade «Tudengimaailm». Sel korral räägitakse rebaste retsimisest ja kõigest sellega seonduvast.

Samuti tutvustatakse «Tudengimaailma» uusi saatejuhte Anna-Liisa Suppi AIESECIst ja Peep Käissi Tü Üliõpilasesindusest, kes hakkavad saadet juhtima uuel aastal.

Tudengisaade on eetris Tartu FMi sagedusel 101,2 MHz.

ÕNNITLEME

65

Mall Kure, arengubioloogia õppetooli laborant – 26. november

Helgi Saarna, patoloogilise füsioloogia uurimisgrupi laborant – 28. november

60

Irina Külmoja, vene keele professor – 28. november

Karl Olev, treial – 27. november

55

Hulda Jekimov, anestesioloogia ja intensiivravi assistent – 24. november

50

Viktor Abramov, geomeetria dotsent – 29. november

45

Andres Gross, Vana Testamendi erakorraline lektor – 29. november

Andrei Sõritsa, sünnitusabi ja günekoloogia dotsent – 25. november

40

Toivo Aavik, teadus- ja arendustegevuse peaspetsialist – 28. november

Anželika Šteingolde, vene keele lektor – 29. november

35

Lembe Lahtmaa, õppekorralduse spetsialist – 25. november

30

Marika Uusmaa, haridustehnoloog, raamatukoguhoidja – 25. november

25

Anu Lepik, sekretär – 30. november

Helena Täär, kalabioloogia ja kalanduse osakonna vaatleja – 27. november

20

Polina Zjablovskaja, loomaökoloogia õppetooli laborant – 25. november

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3000
Trükk: Greif OÜ

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Kadri Bank
Toimetaja Meelis Burget
Küljendaja Priit Kivisoo
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa
Tartu, Lutsu 5 (III k)
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
http://www.ajaleht.ut.ee
Postiaadress: Ülikooli 18, Tartu 50090

Armas ülikoolipere!

Tuleval sügisel tähistame Tartu Ülikooli 375. sünnipäeva.

Oleme sellele Euroopa ülikoolitraditsioonide väärikale vundamendile rajanud oma eestikeelse ülikooli, millel täitub täna 87 aastat. Oleme õnnelikud, et saame vaba riigi ja rahva liikmetena avaldada oma alma mater'ile tema sünnipäeval austust ja lugupidamist ning tänus meele pidada kõiki neid, kes on selle ülikooli loomisele oma panuse andnud. Aitäh ka kõigile teile, tänased ülikoolipere liikmed, kes te olete viimase aasta täitnud uute akadeemiliste saavutustega!

Tahaksin eriliselt ära märkida meie saavutusi doktoriõppe alal – möödunud aastal andis ülikool Eestile täpselt 100 uut doktorit. Vahest võime selle olulise rajajoone ületamisega tunda end kindlama liikmena Euroopa ja kogu maailma teadusülikoolide peres ning kinnitada samas Eesti avalikkusele, et teaduse edendamisele seatud kõrged sihid pole meile kättesaamatuks jäänud ja saavutatud tulemused lubavad enesekindlamalt edasi liikuda ka teadmistepõhise Eesti ülesehitamise ühisel teel.

Võime lootusrikkalt tulevikku vaadata ja näha seal eestikeelse ülikooli peatselt kättejõudvat 100 aasta juubelit, ent selle tuleviku teostegemine on eelkõige meie endi kätes. Tahan väga loota, et saame sellega hakkama, jäädes kindlaks eelkõige oma akadeemilistele väärtustele. Hariduse pealiskaudselt ja utilitaristlikult mõistmisest kantud surve teenida päevakajalisi ja lühiajalisi eesmärke kasvab ning vaid ajaloolisele kogemusele ja rahvuslike huvide sügavale mõistmisele tuginev meelekindlus suudab sellele vastu seista.

Õnnitlen teid eestikeelse ülikooli 87. sünnipäeva puhul! Elagu ja õitsegu meie rahvusülikool igavesti!

Akadeemik Jaak Aaviksoo
rektor, professor

Rahvusmõtte auhind

Varje Sootak

Tartu Ülikooli Rahvusmõtte auhinna komisjon otsustas anda 2006. aasta auhinna TÜ audoktorile, akadeemik Endel Lippmaale. Auhind antakse kätte täna emakeelse ülikooli aastapäeva-aktusel.

Eesti TA astronoomia ja füüsika osakonna juhataja, akadeemik, TÜ prof Peeter Saari märgib ettepanekus anda Rahvusmõtte auhind Endel Lippmaale, et Endel Lippmaa on teadusperioodikas üks enim tsiteeritud Eesti teadlasi. «Prof Lippmaa tööd on maailmas levitanud sõnumit, et Eesti suudab mitte ainult kaasa rääkida, vaid ka teed rajada tippasemel kõrgtehnoloogilistes teadusuuringutes.»

Füüsika-keemiateaduskonnana nõukogu ettepanekus anda akadeemik Lippmaale Rahvusmõtte auhind iseloomustatakse teda ka kui teenekat ja tunnustatud poliitikut.

Tema seisukohavõttud sise- ja välispoliitilistes, samuti majanduspoliitilistes küsimustes on silmapaistvalt edendanud Eesti rahvuslikku ja riiklikku eneseteadvust ning pälvinud laialdast tähelepanu nii Eestis kui ka väljaspool. Ta on olnud üheks otsustavaks mõjutajaks

Akadeemik Endel Lippmaa promoveeriti Tartu Ülikooli audoktoriks 1999. aastal. UT ARHIIV

lähimineviku sündmuste suunamisel. Tasub meelde tuletada tema esinemisi seoses «fosforiidiisõjaga», samuti IME, MRP ja NRG teemadel. Kõrget tunnustust väärib Lippmaa sellesuunaline tegevus Moskvas rahvasaadikute kongressil. Ta oli valitud Eesti Riigikogu liikmeks.

Prof Burk rõhutab ka teeneka teadlase olulist panust Eesti teaduse autoriteedi suurendamisse maailmas. «Tema teadustöö temaatika hõlmab laialdast teemaderingi keemia, füüsika ja inseneriteaduste valdkonnas. Kitsamate erialadena identifitseerib ta

ennast radiospektroskoopias ja kromatograafias.» Prof Lippmaa on publitseerinud üle 500 teadustöö, neist üle 200 CC tasemel. «Ta on olnud üheks juhtfiguuriks Eesti teadlaste pingereas rahvusvahelise tsiteeritavuse osas umbes 10 000 viitega (ISI andmebaasi andmetel).»

Akadeemik Endel Lippmaa on Jyväskylä ja Tartu ülikooli ning Tallinna Tehnikaülikooli audoktor. Ta on valitud Eesti TA, Soome TA ja Rootsi Kuningliku Inseneriteaduste Akadeemia liikmeks. Talle on antud rahvusvaheliselt kaalu- kaid teaduspreemiaid.

Uus audoktor ja uued auliikmed

Audoktor David F. Karnosky

1975. a promoveeris Wisconsinis Ülikool David F. Karnosky metsageneetika doktoriks.

Aastatel 1975–1983 töötas metsageneetikuna New Yorgi botaanikaaria Cary dendropargis, 1983. aastast on Karnosky Michigani Tehnoloogiaülikooli teadusressursside ja keskkonnateaduste instituudi metsageneetika ja biotehnoloogia professor.

Prof Karnosky on üks 1996. aastal Rhinelanderis Wisconsinis loodud süsinikdioksiidi mõju uurimise eksperimentaal-kompleksi (Free Air Carbon Dioxide Experiment, FACE) rajajatest ning nimetatud asutuse teadusinfrastruktuuri direktor. FACE on maailma suurim kliimamuutuste uurimise tarbeks rajatud vabaõhukompleks ning võimaldab ainsana uurida kahe kasvuhoo-õhugaasi (CO₂ ja osooni) koosmõju metsaökosüsteemile.

Prof Karnosky uurimisvaldkond ulatub süsiniku ladestumistsprotsessidest ja metsakahjurite problemaatikast loodusliku valiku ja puude kasvu küsimusteni. Tema praegune uurimistemaatika hõlmab kliimamuutuste, eriti kõrgendatud osooni- ja süsihappegaasikontsentratsioonide mõju metsadele. Oma ala tippspetsialistina on ta osooni-standarde alal pikalt olnud USA keskkonnakaitse agentuuri hinnatud konsultant.

Prof Karnosky on aidanud Eesti ökoloogidel leida töötamise ja õppimise võimalusi Michigani Tehnoloogiaülikoolis ning kindlustanud neile vajaliku rahastamise ja juhendamise. Koostöö tulemusena on ta rahvusvahelistes teadusajakirjades avaldanud Eesti teadlastega mitmeid ühisartikleid. Ta on juhendanud Eesti kraadiõppureid, külastanud Tartu Ülikooli ning pidanud siin ettekandeid.

Auliige Friedrich Fred Raimond Allik

Friedrich Fred Raimond Allik (1918–2000) õppis aastail 1938–1941 TÜ majandusteaduskonnas ning matemaatika-loodusteaduskonnas.

Ta oli korp! Sakala liige ja viimane laekur enne korporatsiooni likvideerimist. Õpingud jäid pooleli, kui Allik 1944. aastal Rootsi põgenes.

Ta töötas Lundi Ülikooli ajaloomuuseumis ja Lundi

kultuuriajaloo muuseumis Kulturen. Viimases tegeles ta Lundi keskaegsete arheoloogiliste leidude süstematiseerimisega, 1963 alustas ülemkonservatorina oma vastutusalaga moderniseerimist. Tunnustusena teadustöö eest pälvis Allik Rootsi Kuningliku Kirjanduse, Ajaloo ja Muististe Akadeemia suure hõbemedali.

Fred Allik oli Eesti Teadusliku Seltsi Lõuna-Rootsi osakonna liige, ASI Lõuna-Rootsi Eesti

Maja aksia nr 1 omanik. Ta oli rahvusvaheliselt tunnustatud eriteadlane naha ja pärgamendi konserveerimise alal.

Oma elutöösse suhtus Allik restauraatorina veetleva, vaoshoitud uhkusega. Kui Allik 1983. aastal pensionile läks, oli ta nahaparkimise erialal üks Põhjamaade parimaid spetsialiste.

Alliku soov oli, et temast Eestisse maha jääv pärand – neli vanematele kuulunud ja omandireformi käigus tagas-

tatud kinnistut (kaks Tartu ja kaks Elvas) – saaks Tartu Ülikoolile.

Alates 1998. aastast on need kinnistud olnud Tartu Ülikooli valduses. 2005 väljastati ülikoolile pärimisõiguse tunnistus.

Pärandatud kinnistute väärtus ületab 20 miljonit krooni, see on üks suuremaid ülikoolile tehtud annetusi. Mainitud summa ulatuses on võimalik renoveerida teadus- ja õpperuume jm.

Auliige Helgi Nirk

Helgi Nirk (1919–2005) õppis aastail 1940–1944 Tartu Ülikoolis agronoomiat, olles vanemateta lapsena õppemaksust vabastatud.

Helgi Nirk sündis 1919. aastal Simuna talus Sangaste vallas. Tema koolitee algas kuueaastasena kodulähedases Kiho kihelkonnakoolis, jätkus hiljem Valga I algkoolis ja Valga Ühisgümnaasiumis, mille Helgi Nirk lõpetas 1937. aastal. Kuna

tema vanemad surid varakult, tuli tal pärast gümnaasiumi lõpetamist Simuna talumajapidamine üle võtta, hooldades samal ajal ka vanaema. Samal ajal oli Helgi Nirk aktiivne Naiskodukaitse liige.

TÜ diplom jäi tal sõja tõttu siiski saamata.

1944. aastal põgenes ta Saksamaale. Pärast sõja lõppu asus Nirk tööle Ameerika Punase Risti klubisse. 1947 lõpetas Hohenheimi Ülikooli diplomeeritud agronoomina.

Samal aastal lahkus Nirk Saksamaalt Austraaliasse. Pärast mitut juhuslikel töökohtadel veedetud aastat leidis ta 1953. aastal viimaks erialase töö.

Ta on töötanud assistendina seemnekasvatustelaboris, tomatisoridirektorina Austraalia Põllumajanduse Instituudis, pidanud lillekasvatustööri.

Ehkki 1955. aastast oli Helgi Nirgil Austraalia kodakondsus, ei unustanud ta oma kodumaad.

Vastavalt Helgi Nirgi tahetele maeti urn tema tuhaga 2005. aasta oktoobris Sangaste kalmistule tema vanemate kõrvale.

Helgi Nirgi soovil annetati ligi kolm miljonit krooni tema pärandi realiseerimisel saadud summast Tartu Ülikooli molekulaar- ja rakubioloogia instituudile. Instituut on otsustanud pärandit kasutada noorema põlvkonna koolitamiseks ja õppelabori sisustuse uuendamiseks.

TÄNA LEHES

Lisaleht
TÜ ajaloo
muuseum 30

Prof Maaja Vadi
akadeemiline loeng

LK 2

Prof Margit Sutrop
ülikoolist ja
rektorist

LK 3

100 uut doktorit

LK 3

UUDISED

Emakeelse ülikooli 87. aastapäev

Täna kell 12 algab aulas emakeelse ülikooli 87. aastapäeva aktus.

Rektor Jaak Aaviksoo avakõne järel võtab sõna president Toomas Hendrik Ilves.

Akadeemilise loengu peab prof Maaja Vadi. Promoveeritakse TÜ audoktor ja nimetatakse auliikmed. Ülikooli tervitavad audoktor David F. Karnosky, Tartu linnapea Laine Jänes ja ajakirjanduse 2. a magistrant Anneli Lepp. Antakse kätte TÜ Rahvusmõtte auhind. Aktuse otseülekanne aadressil <http://video.ut.ee>. Kell 17 algab tõrvikrongkäik, kell 19 ball.

Täna toimuvad aastapäevaüritused ka Pärnu kolledžis, homme Türi kolledžis. Homme kell 17 on aulas Viljandi kultuuriakadeemia tudengite etnomaailma kontsert.

Tuleb ülikooli Tallinna päev

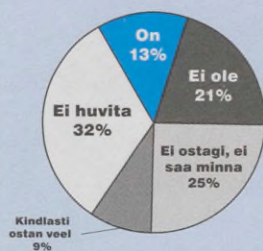
4. detsembril kell 15 algab Rahvusraamatukogus Tartu Ülikooli Tallinna päev.

Ürituse avab haridusteaduskonna dekaan Katri Raik. Ülikooli Tallinna päeval antakse infot sisseastumise ja tudengielu kohta. Majandusliku mõttelaadi arendamisest ja haridussüsteemist räägib majandusteaduskonna dekaan prof Toomas Haldma.

Autasustatakse ka Tallinna Linnavalitsuse ja TÜ esseekonkursi võitjaid ning tehakse teadusteatri. Kättesaadavad on teaduskondade, kolledžite ja avatud ülikooli infomaterjalid.

ONLINE-KÜSITLUS

Kas ballipilet on ostetud?

Vastajaid: 387
Uus küsimus:
Kas ülikool on
piisavalt innovaatiline?
Vasta: www.ajaleht.ut.ee

TÜ nõukogus

24. novembri TÜ nõukogu istungil läbis esimese lugemise 2007. aasta eelarve (lähemalt järgmises UTs).

Kvoorumi puudumise tõttu teisi päevakorrapunkte ei arutatud.

Rektori valimiskogu kinnitamiseks korraldati elektrooniline hääletamine.

Samuti korraldati elektrooniline hääletamine tarkvaratehnika korralise professori ametikoha avamiseks.

Rektori valimiskogu on kinnitatud

27. novembril kinnitas TÜ nõukogu elektroonilise hääletuse teel rektori 295-liikmelise valimiskogu.

Valimiskogu liikmed on TÜ nõukogu liikmed, teaduskondade nõukogude liikmed ja korralised professorid.

Kandidaatide esitamise tähtaeg on 22. detsember. Valimiskomisjoni juhhib ülikooli kuratooriumi juht, vandeadvokaat Jüri Raidla.

Valimiskomisjonile on esitatud dokumendid prof Birute Klaasi kandidaadiks esitamise kohta.

Eesti teaduse tippkeskused II

29. novembril toimus Tallinnas Teaduste Akadeemias konverents «Eesti teaduse tippkeskused II».

Konverentsil osalesid kõigi kümne Eesti teaduse tippkeskuse esindajad.

Ettekandjate hulgas olid Tartu Ülikoolist Eesti käitumis- ja terviseteaduste keskuse juht prof Jaanus Harro, TÜ Füüsika Instituudi direktor prof Ergo Nõmmiste, keemia ja materjaliteaduse tippkeskuse juht prof Ilmar Koppel jt.

Toomas Esperk kaitses doktoritöö

24. novembril kaitses zooloogia ja hüdrobioloogia instituudi teadur Toomas Esperk doktoriväitekirja «Kasvujärk kui putukate kasvukõvera keskelement».

Dokoritöö eesmärk oli analüüsida putukate kasvukõvera elukäiguteooria kontekstis, keskendudes eelkõige kasvujärgu rollile putukate elukäigus.

Autori sõnul saab töö tulemusest järeldada, et lülijalgsete järkudeks jagatud kasvukõver seab mitmed piirangud putukate kehasuuruse determinatsioonile nii ontogeneetilises kui ka evolutsioonilises ajaskaalas.

«Järgusene piiratud kasv võib olla oluline töö putukate kehasuuruse evolutsioonilisele suurenemisele,» selgitas Esperk.

Väitekirja juhendaja on prof Toomas Tammara ja oponent dots Klaus Fischer (Bayreuthi Ülikool, Saksamaa).

Toomas Esperkile anti filosoofiadoktori kraad loomaökoloogia erialal.

Toomas Esperk.

Akadeemiline organisatsioonikultuur muutuste peeglis

Akadeemiline loeng emakeelse ülikooli aastapäeva aktusel 1. detsembril

Maja Vadi

juhtimise professor, juhtimise ja turunduse instituudi juhataja

Suurusest, arengutasemest ja tegevusvaldkonnast sõltumata peavad kõik organisatsioonid mõtlema, kuidas püsida, kohaneda ja kasvada oma keskkonnas ning millised sisemise integratsiooni mehhanismid tagavad igapäevase toimimise ja kohanemise.

Neile küsimustele vastamiseks on organisatsiooniteoorias kolmel viimasel aastakümnel pöördutud organisatsioonikultuuri mõiste poole, mida ka siin akadeemilise organisatsiooni üle arutlemiseks rakendatakse.

Ühe enimlevinud käsitluse looja, E. Scheini järgi sisaldab organisatsioonikultuur väärtusi, tõekspidamisi, hoiakuid ja käitumisviise, mis on omandatud väliskeskkonnaga suheldes ja sisemises koostegEVuses, mida peetakse õigeks ja õpetatakse uutele organisatsiooni liikmetele.

Akadeemilise kultuuri väärtused

Käsitlusviisi aluseks võib pida ühiskonnas ja organisatsioonis toimuvate protsesside sarnasust, mis lubab käitumist organisatsioonis vaadelda kultuuripärasena. AnalooSelt rahvuskultuuriga võib öelda: ehkki organisatsioonikultuur on abstraktne nähtus, on selle avaldumisvormid vägagi nähtavad. Järgnevalt vaatlen akadeemilise organisatsiooni organisatsioonikultuuri avaldumist määratlemise elementide valguses.

Metafoorilisest vaatenurgast peetakse väärtusi kultuuri südameks, sest need annavad kultuurile sisu ning organisatsioonile valikukriteeriumid. Akadeemilisele kultuurile

MAAJA VADI

Tartu Ülikoolile on iseloomulik tasakaalustatud kultuur, kus võrdselt on esindatud tulemustele orienteeritus ning nii avatud süsteemi tüübile kui ka sisemiste protsesside tüübile iseloomulikud jooned.

omistatakse vastandlikke väärtusi. Ühelt poolt, tuuakse esile, et akadeemilise kultuuri väärtused on ausus, usaldus, õiglus, lugupidamine ja vastutustunne; teiselt poolt, rõhutatatakse killustatust, bürokraatlikkust ja individualistlikkust kui akadeemilise elu põhi- aluseid. Kahes vaatepunktis on teatav vastandlikkus, mis omakorda võimaldab selgitada kultuuri paradoksaalsust, he-

terogeensust ja dünaamilisust ehk tunnusjooni, mis on kultuuri jätkusuutlikkuse eeldusteks ja muutuste põhjuseks.

Ühes uurimuses on märgitud, et lääne organisatsioonidest sarnanevad Jaapani organisatsioonidega kõige enam just akadeemiliste organisatsioonide väärtused, sest neidki iseloomustab elukestev töösuhe, kollektiivne otsustamine, individuaalne

vastutus, harv edutamine ning implitsiitne ja vaba evalveerimine.

See väärtuste kogum on taganud akadeemiliste organisatsioonide pikaajalise püsimise ning kohanemise ümbritseva keskkonnaga. Kuid kas need väärtused võimaldavad toime tulla ka muutunud maailmas? Akadeemilised organisatsioonid kogevad survet muutusteks ning peavad otsustama, millistele neist ja kuidas reageerida.

Näiteks, kui riik on tellija, kas tal on siis ikka õigus kahtluse alla seada korrektselt põhjendatud, st ausad tulemused? Eesti akadeemilised organisatsioonid on tunnetanud turumajanduse mehhanismide survet ning selles valguses on esile kerkinud kliendi ja õppija rolli vahakord, ettevõtlikkus, aga ka innovaatilisus.

Organisatsioonikultuuri tüübid

Kevadel korraldatud organisatsioonikultuuri tüüpide võrdlemine näitas, et erakõrgkoolid ja EMÜ kuuluvad ühte klasterisse; TLÜ ja TTÜ moodustavad omaette klasteri ja TÜ on teistest täiesti eraldi-seisev.

Tartu Ülikoolile on iseloomulik tasakaalustatud kultuur, kus võrdselt on esindatud tulemustele orienteeritus ning nii avatud süsteemi tüübile kui ka sisemiste protsesside tüübile iseloomulikud jooned. Uuringu kohaselt on riigi poolt finantseeritavatel ja erakõrgkoolidel sarnane oluline väärtus – kvaliteet.

Kõige olulisemaks erinevuseks on, et erakõrgkoolidel on kõige olulisemate väärtuste hulgas kliendile orienteeritus ja majandusnäitajad, kuid nn riigiülikoolide väärtuste hulka lisandub koostöö. Pisut muret tekitab on, et Tartu Ülikooli

väärtustena nimetati lisaks eelnevatele kogemusi ja traditsioone, kuid innovatsioon ning areng enimmimetatute hulka ei pääsenud.

Akadeemiliste organisatsioonide väärtuste muutus ei pruugi olla märkimisväärne, kuid käitumisviisid on palju enam teisenenud. See ilmneb ka õppetöös, kus õppejõud peab otsustama, mil määral ta kasutab infotehnoloogiat, ja otsustama, millised on käitumismustrid õppejõudude ning üliõpilaste vastastikustes suhetes ja kõnepruugis.

Sotsialiseerumisprotsess

Viimane organisatsioonikultuuri määratluse element toob esile sotsialiseerumisprotsessi, kus organisatsiooni liige omandab põhimõtted, reeglid ning kujundab arusaama organisatsioonikultuurist. Selles aspektis tuleb hästi esile juhendajate ehk liidrite roll. Akadeemilises on väärtus, mida rõhutavad ja imetlevad rohkem just nooremad tudengid. Tudengite jaoks väljendub see uurimistööde arvukuses ja nõuetes töö kvaliteedile, aga samuti kohtumises oma erialale pühendunud õppejõududega.

Kui äriorganisatsioonides on sageli käibel legend selle kohta, kuidas tublist reatöötajast sai ühel päeval juht, siis TÜs on see modifitseerunud lugudeks, kuidas tänu õpiahimule ja õigele juhendajale kujunes lihtsast maapoisist või -tüdrukust silmapaistev teadlane.

Doktorikraadi omandajad on jõudnud sotsialiseerumisprotsessi lõppsiirgele ja seetõttu on otstarbekas mõelda, kuidas ja milles avaldub akadeemiline organisatsioonikultuur nende elus. Pikk ja keerukas protsess on mõeldud selleks, et akadeemilised väärtused oleksid elukestvad ning nende kandja küps isiksus.

Dekaanikandidaat on prof Valter Lang

Filosoofiateaduskonna dekaani kandidaatideks esitati arheoloogia professor Valter Lang ja muusika professor Jaan Ross.

Praeguse dekaani prof Langi kandidatuuri esitasid germaani-romaani filoloogia, ajaloo, kunstide ning vene ja slaavi filoloogia osakonnad.

Prof Rossi kandidatuuri esi-

tas prof Jaan Elken.

Dekaani valimise kord sätestab, et kandidaat peab viie tööpäeva jooksul pärast esitamise tähtaja lõppu (s.o hiljemalt 28. novembril) esitama akadeemilisele sekretärile kirjaliku nõusoleku kandideerida. Kui nõusolekut ei ole esitatud, loetakse see kandideerimisest keeldumiseks.

Prof Valter Lang andis kandideerimiseks oma nõusoleku. Prof Jaan Ross oma nõusolekut ei andnud.

Valter Langi määras rektor filosoofiateaduskonna dekaani ülesannetesse käesoleva aasta 1. jaanuarist 31. detsembrini.

Dekaani valimine on 5. detsembril.

Jagati stipendiume

Eile andis TÜ Sihtasutus üle 2006. a sügissemestri stipendiumid ja preemiad.

Stipendiumi või preemia sai 49 inimest kogusummas 665 000 krooni. Toetust jagati 18 fondist.

TÜ Sihtasutuse juhatuse liikme Ruth Kotsari sõnul laekus rekordarv taotlusi. «Kui varem on kandideerijate arv

jäänud alla 200, siis sel aastal oli toetuse taotlejaid 250.» Populaarsemad stipendiumid olid TÜ Raefondi, TÜ Seitsmenda Samba ja Silvere-Panti stipendium.

Esmakordselt anti välja Valter Niiluse preemia eesti murrete uurimisgrupile ja Urmas Sõõrumaa stipendium kahele õigusteaduskonna üliõpilasele.

UT KÜSIB

Kas võtad osa Tartu Ülikooli aastapäevavüritustest?

Mervi Kalmus eesti ja soome-ugri keeleteaduse 3. a üliõpilane

Hella Jansons saksa filoloog 2. a üliõpilane

Janika Aav filosoofia 3. a üliõpilane

Liina Lindström eesti keele teadur

Lillian Ariva üldkeeleteaduse 2. a magistrant

Üritasin Internetis klikata selle ürituse peale, aga ei saanud seda lahti. Seega pole ma hetkel üritustega eriti kursis. Kui aega on, siis lähen ikka. Eelmisel aastal käisin aastapäeva aktusel promotsiooni vaatamas.

Võtan osa seoses korraldamise ja esinemisega. Praegu olen alles teisel kursusel, nii et eelmisel aastal ei olnud veel eriti millegagi kursis. Ball on ikka peamine, rohkem ma tegelikult aastapäevavüritustest midagi ei teagi.

Pean minema rongkäigule, aga ballile ma ei lähe, sest naiskoolil on traditsiooniline üritus koos meeskooriga. Eelmisel aastal käisin tõrvikrongkäigul. Seal käivad just akadeemilised organisatsioonid ja nendel on seal kindlasti lõbus.

Mina olen saanud infot just aastapäeva aktuse kohta, sest mul on sinna kutse – lähen doktoridiplomit vastu võtma. Ballile ei võimalda olukord minna. Varasematel aastatel olen käinud tõrvikrongkäiku vaatamas.

Mina ei ole kunagi aastapäeva üritustel osalenud, sest pole midagi huvitavat olnud. Aga ma tean, et aastapäev on olemas!

On tore, et see on vaba päev – ei pea käima koolis ega tööl.

Küsidid UT toimetuse töövarjud Hugo Treffneri Gümnaasiumi abiturient Kadri Inselberg ja Karlova Gümnaasiumi abiturient Richard Murutar.

Ülikool sai aasta jooksul 100 doktorit

1. detsembri aktusel antakse diplomid 97 uuele Tartu Ülikooli doktorile, kes kaitsesid dissertatsiooni detsember 2005 kuni 27. november 2006. kolm TÜ doktorit kaitses samal ajavahemikul oma väitekirja välismaal.

Kõige rohkem doktorikraadi saajaid on bioloogia-geograafia- (21), arsti- (19) ja filosoofiateaduskonnas (16).

«See on rekordarv doktorikraade ühe aasta kohta,» ütles õppeprorektor prof Birute Klaas. «Kui jätkame samas tempos, siis saavutame 2008. aasta lõpuks ülikooli arengukavas püstitatud eesmärgi – 150 doktorikraadi aastas.»

Eelmisel aastal kaitses Tartu Ülikoolis oma doktoritööd 75 doktoranti ning Eesti ülikoolides kokku oli doktorikraadi saajaid 135.

Doktorid teaduskonniti

Usuteaduskond: Lea Altnurme ja Vasil Vepruk.

Õigusteaduskond: Priit Pikamäe ja Ivo Pilving.

Arstiteaduskond: Helena Andreson, Triine Annus, Tarmo Areda, Külli Jaako, Priit Kasenõmm, Piret Köll, Stanislav Liskmann, Aare Märtsen, Aleksei Nelovkov, Katrin Pruus, Katrin Püdersell, Priit Pöder, Ruth Rudissaar, Džamilja Safulina, Tiina Stelmach, Eva Žusinaite, Heli Tähepõld ja Tiia Voor.

Filosoofiateaduskond: Niina Aasmäe, Eve Annuk, Ljudmila Dubjeva, Karin Hiie-maa, Indrek Jääts, Marin Laak, Kanni Labi, Lea Leppik, Liina Lindström, Liina Lukas, Kersti Lust, Kadri Muischnek, Kristina Mullamaa, Heili Orav, Anželika Šteingolde ja Piret Viies.

Bioloogia-geograafia-teaduskond: Helen Alumäe, Dago Antov, Toomas Esperk,

UUED DOKTORID

- 97 doktoridiplomit TÜst.
- Kolm TÜ doktoranti kaitses välismaal.

Heili Ilves, Priit Kupper, Silja Kuusk, Anneli Kährik, Aarne Luud, Mait Metspalu, Kaspar Nurk, Elin Org, Taavi Pae, Anneli Palo, Margus Pedaste, Kersti Püssa, Alar Rosentau, Mait Sepp, Sille Teiter, Riho Teras ja Märt Öövel.

Füüsika-keemiateaduskond: Sergei Jurtšenko, Silvar Kallip, Valter Kiisk, Eve Koort, Sergei Kopantšuk, Kristjan Saal, Siim Salmar, Lilli Sooväli, Sergei Štsemeljov, Antti Tamm, Olga Tšubrik, Kaido Tamm, Tanel Tätte ja Ain Uustare.

Haridusteaduskond: Merike Kull.

Kehakultuuriteaduskond: Jaan Ereline, Andre Koka, Saima Kuu, Raivo Puhke ja Priit Purge.

Majandusteaduskond: Katrin Männik.

Matemaatika-informaatika-teaduskond: Kristo Heero, Tanel Kaart, Kristel Mikkor, Annely Mürk, Härmel Nestra, Olga Panova, Annemai Raidjõe, Darja Saveljeva ja Kadre Torn.

Sotsiaalteaduskond: Toivo Avavik, Riina Kiik, Kenn Konstel, Kairi Kõlves, Pille Pruulmann-Vengerfeldt, Helle Pullmann, Allan Sikk, Margus Tõnissaar ja Kristiina Tõnnisson.

Välismaal kaitsjad

Välismaal kaitsesid doktoritööd meie ülikooli doktorandid Martin Käerdi õigusteaduse erialal Freiburgi Ülikoolis, Inga Soveri arstiteaduse erialal Uppsala Ülikoolis ja Sirle Laos molekulaarbioloogia erialal Göteborgi Ülikoolis.

lähemalt moodsa keeleteadusega. Alates 1973 kuni pensionile minekuni 1996 töötas ta Tübingeni Ülikooli filoloogiaseminaris. Need akadeemilise karjääri põhipunktid kajastuvad ka Heinz Happi publikatsioonides. Ühelt poolt on ta maailma juhtivaid Luxuriuse-spetsialiste (kommenteeritud Luxuriuse-väljaanne ilmus Stuttgartis 1986). Teisalt kajastub keeleteaduslik taust tema keeleteaduslik taust ning töödes, mis käsitlevad keeleteadust koolis (sel teemal on Happilt ilmunud viis monograafiat). Peale selle on ta avaldanud artikleid Luxuriusest, ladina ja vanakreeka keele grammatikast ja leksikoloogiast, ladina kõnekeelest, onomastikast ning Aristotelese filosoofiast.

Heinz Happ.

ARVAMUS

Meie rahvas, meie ülikool, meie rektor

Margit Sutrop

praktilise filosoofia professor, eetikakeskuse juhataja

Emakeelsel Tartu Ülikoolil on täna 87. aastapäev. Kohe, kui pidupäev läbi, peab ülikool tõsiselt mõtlema, mis saab edasi.

Rektori valimised on välja kuulutatud, ent avalik valimiskampaania pole veel alanud. Loodan südamest, et meie vana ja väärikas ülikool näitab, et valimised ei pea tähendama üksteise mustamist, tühjade lubaduste jagamist ega häälte ostmist. Rektori valimised peaksid äratama ülikooli talveunest ja panema inimesed arutlema selle üle, millist ülikooli me tahame.

Rektori olulised omadused

Alustada võiks sellest, et küsida, milline on ideaalne rektor. Ideaalid võivad küll olla kättesaamatud, ent nad aitavad meil jõuda selgusele selles, mille poole tuleks püüelda.

Muidugi ei sõltu kõik ainult rektorist, vaid ka sellest, missugune on tema meeskond. Kahjuks ei saa me aga rektorit valides teada, kellest saavad prorektorid. Muide, esimeses Eesti Vabariigis valis valimiskogu kolmeks aastaks nii rektori kui ka prorektori. Praegu saame paraku otsustada vaid rektorikandidaatide üle, mis toob kaasa ka kõrgendatud nõudmised.

Rektor peaks olema rahvusvaheliselt tunnustatud teadlane, kes mõistab erinevate teaduste eripära. Ta ei tohiks vaadata maailma vaid oma mätta otsast, mõõtes kõiki teisi teadusi oma eriala mõõdupuuga. Tal peaks olema teaduse juhtimise ja interdistsiplinaarse koostöö kogemus. Ta peaks olema kogenud õppejõud, kes armastab ja austab üliõpilasi.

Rektor peaks olema erapooletu ja õiglane ning tasakaalukas ja tark juht, kes hindab läbipaistvat ja demokraatlikku juhtimisstiili. Ta peaks oskama inimesi kuulata ja teiste arvamusetega arvestada. Ta peaks suutma luua tugeva meeskonna, kes mõtleks nagu musketärid: kõik ühe, üks kõigi eest. Ta peaks töötajaid usaldama ja neid hea töö eest tunnustama!

Rektor peaks leidma ülikoolile toetust poliitikute ja majandusringkondade seas, muutes rahvusülikooli mured ka riigi mureks, näidates, kuidas teadlased kui eksperdid saavad anda oma panuse teadmistepõhise majanduse ja poliitika kujundamisse. Ta peaks ulatama sõbrakäe teistele Eesti ülikoolidele, et leida valdkonnad, kus konkurentsi asemel tehakse koostööd.

Rektor peaks olema vaimukas kõnemees, kel keeled suus ja pea täis väärt mõtteid ning visioone. Ta peaks tundma mitte ainult oma ülikooli, vaid ka teisi maailma juhtivaid ülikoole. Ta peaks tundma Euroopa Liidu teadus- ja majanduspoliitikat, et aidata ülikooli uurimisrühmadel olla

MARGIT SUTROP

Rektor peaks aitama kaasa sellele, et õppejõud ja teadlased saaksid teha oma põhitööd, vähendades bürokraatiat ning luues tugistruktuuride tõhusa toe. Ta peaks tagama kõigi erialade rahuliku ja jätkusuutliku arengu.

edukas Euroopa teadusrahade ja tõukefondide rahade taotlemisel. Ta peaks olema hea peremees, kes oskab kokkuhoidlikult majandada ja valvab, et kratid ülikooli varasalve tühjaks ei kannaks. Ta ei tohiks eelistada ühtegi eriala, ühtegi teadussuunda ega teaduskonda. Ta peaks aitama kaasa sellele, et õppejõud ja teadlased saaksid teha oma põhitööd, vähendades bürokraatiat ning luues tugistruktuuride tõhusa toe. Ta peaks tagama kõigi erialade rahuliku ja jätkusuutliku arengu.

TÜ roll maailmas ja kodus

Ülikooli rektor peaks ühendama ülikooli erinevaid teaduskondi, institute ja kolledžeid. Ta peaks tekitama kõigis üliõpilastes, õppejõududes ja töötajates tunde, et ülikool on meie kõigi ühine looming. Tartu Ülikoolil on 11 teaduskonda ja N kolledžit, X üliõpilast ja Y töötajat. Küsides, missugust rektorikandidaati üles seada ja toetada, ei tohiks me mõelda ainult oma eriala, teaduskonna, instituudi või kolledži huvide peale vaid ülikooli kui terviku huvidele. Paraku tundub mulle, et just see tervik kipub meil silmist kaduma. Igapäevane olemusvõitlus üliõpilaste, raha, ainepunktide, ruumide ja võimu pärast paneb inimesi unustama, et see, mis selles kemplemises kannatab, on meie ülikool.

Inglise filosoof Gilbert Ryle räägib oma teoses «Vaimu mõiste» kategooriaveast, illustreerides seda näitega, kus võõramaalane külastab esmakordselt Oxfordi

ülikooli. Pärast ringkäiku küsib külaline nõutult, et ta nägi küll kolledžeid, raamatukogu ja muuseumi, aga kus on siis ülikool? Talle vastatakse, et ülikool on see viis, kuidas erinevad institutsioonid, mida ta nägi, on korraldatud. Ka meie peaksime rohkem mõtlema selle üle, mida tähendab ülikool kui *universitas*.

Hetkedel, kus meil tuleb otsustada oma ülikooli tuleviku üle, ei saa me mõelda vaid sellele, mis on hea meile endale või meie erialale, vaid me peame mõtlema, mis on hea kogu ülikoolile ja kogu eesti rahvale.

Tartu Ülikoolita ja emakeelse kõrghariduseta ei oleks Eesti olnud võimeline ehitama üles oma iseseisvat riiki ei 1920ndatel ega 1990ndatel aastatel. Ka praegu on Eesti riigil vaja, et Tartu Ülikool oleks Eesti teaduse lipulaev, mis on võimeline seilama nii Euroopa teadusmerel kui kogu maailma teadusookeanis. Ent Tartu ülikoolil on ka oma kodus tähtsad ülesanded täita: ta peab seisma hea eesti keele ja kultuuri arendamise eest ning edendama emakeelset teadust ja haridust. Vastukaaluks poliitika- ja majandusinstituutsioonide rabadusele, peab Tartu Ülikool olema riigi eetiline selgroog, mis aitab läbi aegade kanda edasi teatud püsiväärtusi, mis muidu oleksid ohus. Vabadus, demokraatia ja vastutustunne peavad rahvusülikooli funktsioone kandva ülikooli seinte vahel olema kindlalt hoitud ja kanduma siit laiali üle kogu maa.

UUDISED

Arheoloogia-konverents Narvas

8. detsembril kell 12 algab Narva linnuses Narva Muuseumi ja TÜ Narva Kolledži konverents «Arheoloogia Narva linnas ja linnuses».

Konverentsil antakse ülevaade Narva vanalinna tuleva kolledži hoone ehitusplatsi asukoha Suur 22–26 kruntidel 2004.–2005. aastatel tehtud päästekaevamiste leidudest.

Ettekannetega esinevad dots Aivar Kriiska, dots Enn Küng, tehnik Riina Rammo jt. Konverentsi juhib arheoloogia professor Valter Lang.

Üritus on eesti keeles venekeelse sünkroontõlkega.

Osavõtuks registreeruda 4. detsembriks aadressil www.narvamuseum.ee.

TÜ võistkond võitis «Robotexi»

TÜ tudengite võistkond «Viies ratas» koosseisus Alo Telling, Keit Tehvan, Mihkel Veske, Meelis Lehtmetis ja Urmas Kvell saavutas eelmisel reedel Tallinnas toimunud robotivõistlusel «Robotex 2006» esikoha.

Võistkonna juhendaja on infotehnoloogia 3. a tudeng Alo Peets.

Sama meeskond sai ka Tevalo eriauhinna kui Tartu parim meeskond.

Võistkondade ülesanne oli ehitada robot, mis suudab võrkpalli mängida. Robotid pidid 90 sekundi jooksul viskama 2x3 meetrise väljaku oma poolelt vastaspoolele kõik seal asuvad 10 sqašipalli.

TÜst osales seitse võistkonda, kokku võttis osa 22 meeskonda TÜst, TTÜst, IT kolledžist ning ka gümnaasiumidest ja huviringidest.

Lea Tummeleht kaitses doktoritöö

29. novembril kaitses zooloogia ja hüdrobioloogia instituudi linnuökoloogia spetsialist Lea Tummeleht doktoritöö «Tervisliku seisundi ja immuunparameetrite looduslik varieeruvus ning seosed pesapoegade kasvuga rasvatihastel (*Parus major L*)».

Autori sõnul oli dissertatsiooni peamine eesmärk välja selgitada, kuidas saaks rakendada erinevaid biokeemiliste ning immunoloogiliste parameetrite määramist vereproovidest isendi tervisliku seisundi kirjeldamisel. Mudelina on kasutatud looduslikes populatsioonides pesitsevaid rasvatihaseid.

Väitekirja juhendaja on vanemteadur Peeter Hõrak ja oponent teadur Heli Siitari (Jyväskylä Ülikool).

Lea Tummelehele anti filosoofiadoktori kraad loomaökoloogia erialal.

Lea Tummeleht.

ÕNNITLEME

Eve Lember 50

Elagu entusiastlik ja elurõõmus Eve!

Avatud ülikooli keskus

Ülikooli rongkäik

Kady Sõstar
avalikkussuhete spetsialist

Eesti ülikooli 87. aastapäeva tõrvikrongkäik algab täna kell 17 Vanemuise 46 õppehoone eest ja lõpeb ülikooli peahoone ees.

Kõige ees liigub ülikooli ja Eesti lipuga ülikooli juhtkond. Seejärel tulevad teaduskonnad traditsioonilises järjestuses, ülikooli haldus- ja tugistruktuur ning asutused. Järgnevad vanuse järjekorras akadeemilised üliõpilasorganisatsioonid ning teised tudengorganisatsioonid ja tudengid.

Algas UPGEMi seminar

Endla Lõhkivi
teadusfilosoofia dotsent

27. novembrist 9. detsembrini toimub filosoofia osakonnas ELi 6. raamprogrammi projekti UPGEM (Understanding Puzzles on Gendered European Map) seminar.

2005. a alanud projekti eesmärk on selgitada «ajude ära-voolu» põhjusi Euroopa teadusest. Selleks analüüsitakse Põhja- ja Lõuna-Euroopa, ida ja lääne kultuurierinevusi füüsikateaduse näitel.

Analüüsitakse hea teaduse ja teadusliku oivalisuse kuvan-

TÜ kroonika

Tavakohaselt ilmub koos detsembri viimase lehenumbri ka ülikooli aasta-kroonika lisaleht, tänavu reedel, 22. detsembril.

Toimetus koostab selle põhiliselt aasta jooksul UTs ilmunud materjalide põhjal. Lühem variant ilmub 2-leheküljelistel paberlehel, pikem variant veebis.

Ootame toimetusse täiendusi kõigilt struktuuriüksustelt (kõik sündmused, tunnustused jpm pole alati lehte jõudnud), ühe inimese kaudu hiljemalt reedeks, **8. detsembriks.**

Täiendused palume saata aadressil: ajaleht@ut.ee.

Detsembrikuu uudiseid saab lisada 19. detsembrini ning veebivarianti täiendada kuu lõpuni.

Aruteluklubis praktikast

4. detsembril kl 18 käsitleb õpetajakoolituse aruteluklubi Ülikooli kohviku rõdu-saalis õpetajakoolituse praktikat.

Arutatakse tulevaste õpetajate 5–12 nädala pikkuse koolipraktika korraldust ja koostavat ülikooli õpetajakoolituse praktika-juhendit. Jyväskylä Ülikooli õpetajakoolituse lektor Ulla

Kiviniemi räägib õpetajakoolituse praktikast ja korraldusest Soomes.

Vestlusringi juhib haridus-teaduskonna praktika ja kutseasta talituse peaspetsialist Valdek Rohtma.

Osalemisest teatada hiljemalt täna õhtul haridusteaduskonna avalikkussuhete spetsialistile Marko Ojakivile.

Õppus «Ülikool lukku»

Meelis Burget

Homme toimub peahoone ja keemiahoone kvartalis ülikooli, päästeameti, kaitseliidu ja politsei ühine kaitse ja turvalisuse tagamise õppus.

Kell 9.30–13.00 on peahoone ja keemiahoone relvastatud valve all.

Õppuse ühe korraldaja kaitseleitlase leitnant Tanel Meieli sõnul sõjalisi manöövreid ei toimu ning jalakäijad lastakse hoonete vahelt läbi. Autodele blokeeritakse juurdepääs Jakobi tänavale Ülikooli ja Munga tänavate vahelisel lõigul. «Peahoonesse ja keemiahoonesse minna soovijad peavad kaasa võtma isikut tõendava dokumendi.»

Meiel ütles, et õppuse eesmärk on harjutada eri jõustruktuuride koostööd Tartu linnas. «Kaitseliidu Tartu malevale on see esmakordne üritus, kus linnas tegutsetakse koos kohaliku politsei ja päästeametiga.» Akadeemilise malevkonna koosseisus võtavad õppusest osa ka üliõpilased ja õppejõud.

Meieli sõnul toimetatakse õppuse ajal keemiahoonest välja seal asuv «ohtlik aine». Ta lisas, et valve alla võetakse ka EÜSi ja korp!! Vironia, Sakala, Ugala, Rotalia, Fraternitas Livienise ja Filiae Patriae majad.

Päästeõppuse üldkorraldajad on Tartu Maleva Akadeemiline malevkond ja Tartu Ülikool.

TÄNA ON AIDSI PÄEV

Täna ülemaailmsel aidsi ennetamise päeval jagab Eesti Arstiteadusüliõpilaste Seltsi reproduktiivterviselise töörühm kell 14.15 Rüütli tänaval kondome ja annab seksuaaltervisega seonduvat infot. Müüakse päeva sümboleid, punaseid lipsukeid, et toetada Tartu aidsi nõustamiskabinetti.

EESTI-SAKSA KIRJANDUSÕHTU

7. detsembril kell 18 toimub teaduse ja kultuuri sihtasutuses Domus Dorpatensis üritustesarja «Eesti-Saksa kirjandusdiatloog» III kirjandusõhtu. Filosoofiadoktor Liina Lukas räägib teemal «Baltisaksa kirjanduse teine pale». Sissepääs prii. SA Domus Dorpatensis asub Ülikooli 7/Raekoja plats 1, 2. korrusel. Info: tel 733 1345, dorpatensis@dorpatensis.ee.

TUTVUSTA UURIMUSTÖÖD TEISTELE

Talveakadeemia kutsub kõigi astmete üliõpilasi esitama inimese ja keskkonna vahelisi suhteid käsitlevaid uurimusi teiste ülikoolide üliõpilastele. Uurimusi (üliõpilase jaoks oluline teaduslik mõte, avastus või järeldus) oodatakse konkursile kuueleheküljelse artiklina. Töö peab käsitlema inimese ja keskkonna vahelisi suhteid bio- ja keskkonnateadustes, ühiskonnateaduses ja kultuuris, terviseuuringutes või loodusteadustes ja tehnikas. Lisainfo ja tööde esitamine: www.talveakadeemia.ee.

FILMIÕHTUSARI «OOOFILMIÕHTUOOO»

7. detsembril kell 18.15 näidatakse keemiaringis (Jakobi 2-226) Ingmar Bergmani filmi «Seitsmes pitser». Filmi juhatab sisse kell 16.15 algav vene kirjanduse prof Ljubov Kisseljova loeng piiblist õhtumaise kirjanduse metatekstina.

IT-KOOLITUS ÜLIKOOI TÖÖTAJATELE

MS Word 2003 edasisõudnutele. TÜ Raamatukogu III korruse arvutiklassis T, 12. dets ja N, 14. dets kl 9.30–13. Kursuse maht 8 t, lektor IT osakonna spetsialist Riina Reinumägi. Programm: www.ut.ee/122006. Maksumus ülikooli sisekäibega 560 kr.* Registreerumine ja täiendav info: IT osakond, Riina Reinumägi, tel 737 5442, riina.reinumagi@ut.ee.

TARKVARA ÜHISOSTUD

IT-osakond kuulutab välja kaks tarkvara ühisostu:
1. ADOBE tarkvara ühisost. Tellimuste esitamise tähtaeg 15. dets. Lisainfo: www.ut.ee/65808;
2. STATISTICA tarkvara ühisost aastaks 2007. Tellimuste esitamise tähtaeg 15. dets. Lisainfo: www.ut.ee/131930.

Tunnustusi sportlastele

• 25. novembril valis Kergejõustikuliit lõppenud hooaja parimaks spordiklubiks nii noorsoo kui ka täiskasvanute arvestuses TÜ Akadeemilise Spordiklubi.

• 25. novembril Salme kultuurikeskuses toimunud 38. kulturismi ja fitnessi Eesti meistrivõistlustel sai naiste kulturismi meistriks mitmekordne varasem meister akadeemilise spordiklubi liige Merike Sula. *Bodyfitness*’is tuli 5. kohale klubi liige Julia Loginova, Taivo Seppa sai klassikalises kulturismis 4. ning Vootele Parts kaalukategoorias kuni 80 kg 4. koha.

• Eesti jalgrattasõidu 120. juubelihooajal tõid akadeemilise spordiklubi jalgratturid Eesti meistrivõistluste kõigilt aladelt kokku 61 medalit, tõstes klubi kõigi alade kokkuvõttes hooaja parimaks jalgrattaklubiks (koondulemus 2050,8 punkti). Noorteklassis võitsid nii Artur Schotter kui Gabriel Leppik kolm kuldmedalit. Täiskasvanute hulgas said kolmekordseks Eesti meistriks Caspar Austa ja Grete Treier, kes tuli ka

Prantsusmaa karikavõitjaks ja MMil Austrias naiste grupisõidus 20. kohale.

• TTÜ spordihoones 26. novembril toimunud Eesti üliõpilaste saalihoki meistri-võistlustel võitis TÜ meeskond esikoha. Esmakordselt kavas olnud naiste turniiri võitis Tallinna Ülikool, TÜ sai teise koha.

• Akadeemilise spordiklubi jooksja Sigrid Valdre võitis Firenze maratonil kolmanda koha. Valdre lõpuaeg oli 2.49.19, mis on hooaja Eesti tiptulemus.

• 25. novembril toimus TÜ meistrivõistluste etapp tennises. Meeste arvestuses tuli meistriks Kersten Eero bioloogia-geograafiateaduskonnast. Teine koht kuulus Siim Mutsole (FL) ja kolmas Ott Raidlale (SO). Naiste arvestuses tuli meistriks Inga Dropet kehakultuuriteaduskonnast. Teise koha saavutas Kati Nikopensius (BG) ja kolmanda Karin Küttis (MT).

• Ülikooli võrkpallimeistrivõistluste etapp toimub 2. detsembril kell 11 ülikooli spordihoones.

KAITSMISED

6. detsembril kl 15 kaitseb **Urho Abramov** Biomeedikumis Ravila 19-1038 magistratööd »Etanooli soost tingitud efektid CCK2 retseptori puudulikkusega hiirtele«. Juhendaja prof Eero Vasar. Oponent dots Paavo Pokk.

12. detsembril kl 15 kaitseb **Mari-ka Tammaru** Biomeedikumis Ravila 19-1038 doktoritööd »Patient-reported outcome measurement in rheumatoid arthritis« („Patsiendikeske tulemi hindamine reumatoidartriidi-haigetel«). Juhendaja prof Margus Lember. Oponent prof Désirée van der Heijd (Maastrichti Ülikool).

14. detsembril kaitsevad TÜ nõukogu saalis doktoritööd:
• kl 12.15 **Aira Võsa** »Johann Georg Gichtel – teosoofilise idee kandja varauusaegses Euroopas«. Juhendaja dots Urmas Petti. Oponentid Jürgen Beyer, PhD ja Riho Saard, *dr theol* (EELK UI);
• kl 14.15 **Dace Balode** »Gottesdienst in Korinth« (Worship in Corinth). Juhendaja dots Peeter Roosimaa. Oponentid Randar Tasmuth, *dr theol* (EELK UI) ja prof Udo Schnelle, *dr theol* (Halle-Wittenbergi Ülikool).

15. detsembril kl 12.15 kaitseb **Leena-Kurvet Käosaar** TÜ nõukogu saalis doktoritööd »Embodied Subjectivity in the diaries of Virginia Woolf, Aino Kallas and Anais Nin«. Juhendajad prof Jüri Talvet ja prof Tiina-Ann Kirss. Oponent prof Lea Rojola (Turu Ülikool).

LOENGUD

5. detsembril kl 16.15 peab eksperimentaalfüüsika ja tehnoloogia instituudi lektor ja füüsika-keemiateaduskonna infotehnoloogia programmi-juht Toomas Plank Tähe 4-160 *venia legendi* loengu »**E-õpe: kas auditoorse õppe tugi või asendaja?**«. Info: Kalev Tarkpea, Kalev.Tarkpea@ut.ee.

6. detsembril kl 12.15 toimub keemiahoone ringauditooriumis Jakobi 2-226 aine MJRI.10.002 »**Makroökonoomika II**« raames Eesti Panga presidendi Andres Lipstoki loeng »Eesti Panga ja rahapoliitika väljakutsed tulevikus. Kõik huvilised on oodatud! Info: Ivi Kase, tel 737 5842, Ivi.Kase@ut.ee.

7. detsembril kl 14.15 peab Peter Bakker Aarhusi Ülikoolist Ülikooli 18-140 ingliskeelse loengu

»**Kanada põlisrahvaste keeled**«, kus saab ülevaate nende keelte liigitusest ja iseloomulikest joontest ning olukorrast tänapäeval. Oodatud on kõik keelehuvilised! Info: Eva Rein, eva.rein@ut.ee.

TEATED

6. detsembril kl 18 avatakse TÜ Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuses **Liive Koppeli maalinäitus «Hetketi heldem ja heledam»**. Ootame huvilisi avamisele ja ka hiljem näitust külastama! Keskus asub vanas anatoomikumis Toome-mäel (Lossi 38).

8. detsembril kl 11 algab »**Lõuna-eesti kunsti seminar**«. Üritus toimub Lossi 3-217. Ootame huvilisi! Seminari kava vt www.ut.ee/lekeskus. Lisainfo: Mari Mets, tel 737 5422.

5. detsembril kell 15 avatakse TÜ raamatukogu näitusesaalis noodinäitus »**Tartu ülikool ja muusika 19. sajandil**«. Näitus jääb avatuks 7. maini 2007.

KONTSERT

TÜ AULAS

2. detsembril kl 17 Viljandi kultuuriakadeemia tudengite etnomuusika kontsert »Eesti ja handi unustatud viisid«. Esinevad Kulno Malva (akordion), Sandra Sillamaa (torupill ja viled) ja Marko Mägi (saksofon). Kontsert on tasuta.

6. detsembril kl 19 Miina Härma Gümnaasiumi kooride kontsert »Valge klaver«. Kaastegevad Tõnis Mägi ja Laura Põldvere.

8. detsembril kl 19 puhkpilliorkestri Popsid kontsert.

9. detsembril kl 17 TÜ Kammerkoori kontsert.

VANEMUISE KONTSERDIMAJAS

2. detsembril kl 19 Max Bruchi oratoorium »Mooses«, solistid Heli Veskus (sopran), Mati Turi (tenor), Tõnis Tamm (bass.) Esinevad Eesti Riiklik Sümfooniaorkester, Eesti Rahvusmeeskoor ja tütarlastekoor Ellerhein, dirigent Paul Mägi. Kontserdile eelneb kell 18 (Joel Luhamets ja Paul Mägi), sissepääs kontserdipiletiga.

7. detsembril kl 19 esineb Pepe Justicia flamenkogrupp – Pepe Justicia (kitarr), Ana Maria Blanco (tants), Pepe de Joaquina (laul, tants), Laura Mateo (laul, tants) ja Jesus Alvarez (kitarr).

UNIVERSITAS TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaz 3000
Trükk: Greif OÜ

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Kadri Bank
Toimetaja Meelis Burget
Küljendaja Priit Kivisoo
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa

Tartu, Lutsu 5 (III k)
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
<http://www.ajaleht.ut.ee>
Postiaadress: Ülikooli 18, Tartu 50090

TÜ ajaloo muuseum 30

1. detsember 2006

www.ut.ee/ajaloomuuseum, www.ut.ee/ajaleht

Toomemäel – muusade elupaigas

Reet Mägi
ajaloo muuseumi direktor

Ülikooli ajaloo muuseum tähistab 30. aastapäeva, olles kolmest noorim – rohkem kui kaheaja-aastased ülikooli kunstimuuseum ja loodusmuuseum on Eesti vanimad muuseumid.

Ajaloo muuseum kuulubki järgmisesse ülikoolimuuseumide generatsiooni, mis ei alustanud õppe- ja teaduskollektsioonina, vaid asutati ülikooli ajaloolise pärandi, sh aegade jooksul loodud õppe- ja teaduskollektsioonide säilitamiseks, tutvustamiseks ja uurimiseks.

Muuseum säilitab

Muuseumi olemuse määravad suuresti tema kogud. Ülikooli ajaloo muuseum on oma ülikooli nägu. Siinsete fondide eriti väärtusliku osa moodustavad teaduse ja õpetöö arengulugu kätkevad teadusaparaadid ning ajaloolised õppevahendid. Need ei ole vaikivad esemed fondiriulil, vaid meie ülikooli teadusloos ning õppetöö arengu kõnekad tunnistajad. Siin on ka väiksemaid terviklikke kollektsioone teadusvaldkondadest. Muuseumikogu jutustab, et teadus on protsess, kus tänapäevane teadussaavutus tugineb möödunud aegade järjepidevale tööle. Ülikooli ajaloo muuseumis on üle kuuekümnne tuhande museaali.

Ajaloo muuseumil on püsiekspositsioon ja igal aastal valmib 3–4 teemanäitust, kus külastajad saavad uusi teadmisi kas ise-

Üks ajaloo muuseumi loomise algatajaid ja ülikooli ajaloolise pärandi hoidjaid Tullio Ilomets loengut pidamas 1. novembril UNICEFi sinise nädala üritusel.

TOOMAS PUNG

seisvalt või giidi juhendamisel. Näitusi täiendavad muuseumitunnid, mis on täiendusõppeks või harivaks ja meeldivaks vahelduseks õpilaste tavapärasele koolitundidele.

Muuseum õpetab

Praegu on eriti populaarsed õppetunnid kromatograafiast, kus õpilased tutvuvad kromatograafia kui keemias kasutatava analüüsimeetodiga ja füsioloogiast vanas anatoomikumis, kus osalejad saavad huvitavaid teadmisi inimkeha toimimisest. Silmaringi laiendavad populaarteaduslikud teeõhtud, teaduspäevad, konverentsid, fondikülastused «Aja sisse minek» esmakurslastele.

2005. aastal külastas ajaloo muuseumi ja muuseumi korraldatud üritusi 33 330 inimest.

Muuseum mõtestab

Peale selle külastas muuseumis toimunud teiste korraldajate üritusi ligi 14 000 inimest.

Ülikooli ajaloo muuseum säilitab pärandit infoallikaks uuele teadmisele ning loob ka ise uut teadmist ülikooli ja teaduste arenguloost. Uurimistöö on osa muuseumi eduka tegevuse alustest. Külastajad ja infopäringutega pöördunud eeldavad pädevust ja muuseum peab olema oma ülikooli vääriiline. Meie muuseumil on traditsioon anda välja teadus-

artiklite kogumiksarja «Tartu Ülikooli ajaloo küsimusi», mille 35. number on ilmumas. Populaarsemas laadis annab muuseum välja sarja «Leiutised ja avastused keiserlikus Tartu Ülikoolis», mille järjekordne number ilmub samuti detsembri alguspäevadel.

Seekordne väljaanne loodusteaduste ajaloost Tartu Ülikoolis on täienduseks varem ilmunud trükistele keemiast ja füüsikast, astronoomiast ja meditsiinist.

Toomemägi 19. sajandi alguses rajatud ülikooli *campuse*ga on olnud juba kaks sajandit soodne koht teaduste ja kunsti arenguks – muusade elupaik. Siin asuvate ajalooliste ülikooli-

hoonete vaimsus on omaette vaatamisväärsus. Ülikooli ajaloo muuseum tegutseb 25 aastat endises ülikooli raamatukogus, mis ehitati kunagise Tartu toomkiriku varemetesse.

Muusade elupaik

Meieni on säilinud samuti Toomemäel asuvad ning teadusloos väärtuslikud tähetorn ja vana anatoomikum. Kuigi need hooned ei ole enam teaduse eeslinil astronoomias ja meditsiinis, on neil suur potentsiaal tuua noori hariduse ja teaduse juurde, kujundada paljusid järgmisi põlvkondi meie koduplaneedi keskkonna säästjateks ja inimese tervise hoidjateks, nagu on toimunud neis hoonetes juba paarsada aastat. UNESCO maailma kultuuripärandisse kuuluv Tartu tähetorn peaks olema 2010. aastal oma 200. aastapäevaks restaureeritud ja avatud muuseumina. Meditsiinimuuseumi plaane peetakse vana anatoomikumiga – aastane arstiteaduskonna ja muuseumi ühine tegutsemine veel restaureerimata hoones tõestab vajadust ja huvi sellise asutuse vastu.

Muuseum on vajalik ülikooliperele ja laiale avalikkusele nii meie koduses Tartus ja Eestis kui ka rahvusvaheliselt. Teaduse ja ülikoolihariduse lugu veenab teadmiste poole pürgimise olulisuses, tutvustab ülikooli pärandit ning toob teaduse ja ülikoolihariduse juurde uusi põlvkondi. See on osa ülikooli kultuurimissioonist.

Tere tulemast muuseumi!

Mõned faktid muuseumi ajaloost

- 6. detsember 1976 – rektori käskkirjaga asutatakse ülikooli ajaloo muuseum.
- 3. mai 1979 – võetakse vastu esimene museaal – Saksamaa revolutsiooniliste üliõpilaste ühenduse Burschenschaft liikmele kuulunud piibu kaba 1833. aastast.
- 1. aprill 1981 – muuseumi esimese ekspositsiooni avamine peahoone kahes keldriruumis.
- November – detsember 1981 – kolimine Toomele praegusesse asukohta.
- 1981. aastal ilmunud sarja «Tartu Ülikooli ajaloo küsimusi» 10. köide saab teoks ülikooli ajalookomisjoni ja muuseumi koostöös, alates aastast 1985 hakkab muuseum sarja välja andma iseseisvalt.
- 20. jaanuar 1982 – luuakse rektori käskkirjaga muuseumi filiaal, D. I. Uljanovi kortermuuseum.
- 1. september 1982 – muuseumi ja uue püsiekspositsiooni pidulik avamine Toomel.
- 15. september 1982 – D. I. Uljanovi kortermuuseumi avamine Burdenko (Veski) tänavas.

- Sügis 1985 – 1. september 1988 muuseumihoone (end Toomkirik) renoveerimine Poola firma Budimex poolt.
- 11. mai 1989 – D. I. Uljanovi kortermuuseum nimetatakse ümber Tudengimuuseumiks.
- 28. november 1989 – uue püsiekspositsiooni avamine ning hoone õnnistamine.
- 14. juuni 1996 – avatakse Gustav Suitsu memoriaaltuba.
- 31. august 1997 – suletakse Tudengimuuseum.
- Oktoober 1999 – avatakse muuseumipedagoogika keskus.
- Sügis 2002 – algab sari esmakurslastele «Aja sisse minek».
- 2002 – ilmub eesti- ja ingliskeelse sarja «Leiutisi ja avastusi Keiserlikus Tartu Ülikoolis» esimene trükis, mis on pühendatud keemiale ja füüsikale. Järgnevatel aastatel avaldatakse sarjas ülevaated arstiteaduse ja astronoomia ajaloost.
- Märts 2004 – algab populaarteaduslike teeõhtute sari «Teadusest ja elust».
- 1. jaanuar 2005 – koondatakse ajaloo, kunsti- ja loodusmuuseum üheks asutuseks Tartu Ülikooli Muuseumid.
- 8. juuni 2005 – avatakse toomkiriku restaureeritud tornid.
- 1. jaanuari 2006 seisuga on muuseumisse vastu võetud 63 421 museaali.
- Detsember 2006 – ilmub «TÜ ajaloo küsimuste» 35. köide ja sarja «Leiutisi ja avastusi Keiserlikus Tartu Ülikoolis» loodusteadustele pühendatud trükis.

Aastapäeväüritused

- Kolmapäev, 6. detsember kl 10 – rahvusvahelise konverentsi «Uurimisreisid ja muuseumikogud» esimene päev.
- Neljapäev, 7. detsember kl 10.15 – rahvusvahelise konverentsi teine päev.
- kl 16 – näitus «200 aastat ümbermaailmareisist Adam Johann von Krusensterni juhtimisel» avamine.

200 aastat ümbermaailmareisist A. J. von Krusensterni juhtimisel

Terje Lõbu
ajaloo muuseumi ekspositsioonijuht

Tänavu möödus 200 aastat esimesest ümbermaailmareisist Vene laevastiku Püha Andrease lipu all. Edukat ekspeditsiooni juhtis Eestimaaalt pärinev Adam Johann von Krusenstern, kes valiti 1813 ka TÜ audoktoriks.

7. augustist 1803 kuni 19. augustini 1806 kestnud reisi eesmärk polnud üksnes suurriikliku võimsuse demonstratsioon. Täita tuli ka poliitiline (Vene saatkonna toimetamine Jaapanisse) ja kaubanduslik (Vene-Ameerika Kompanii varustamine ning karusnahkade toamine Alaskalt) ülesanne.

Laevade Nadežda ja Neva meeskonnad andsid suure panuse teaduse arengusse, tehes rohkesti okeanograafilisi, astronoomilisi ja meteoroloogilisi vaatlusi. Uuriti süvavett ja eurooplaste jaoks tundmatut Lõunamaa taevast, avastati uusi saari ja kirjeldati esmakordselt mitmeid rannikuid.

Ümbermaailmareisi tulemused avaldati reisikirjeldustes ja atlases. Krusensterni reisil tehtud kaardistuste ja vaatlusandmete põhjal

koostatud «Lõunamere atlas» (1823–1826) oli oma aja parim ning jäi aastateks meresõitjate oluliseimaks teejuhiks.

Panus teadusse

Ehkki tegemist oli Vene lipu all purjetava ekspeditsiooniga, oli liikmeskond rahvusvaheline. Meeskonda kuulus kolm välismaa teadlast – šveitsi astronoom J. C. Horner, saksa botaanik W. G. von Tilesius ja saksa loodusteadlane G. Langsdorff. Peale Krusensterni oli seal veel teisigi Eestimaa päritolu mehi, kes esimesel ümbermaailmareisil olid alles madruse seisuses, kuid kellest hiljem said samuti tuntud maa-deuurijaid, nagu näiteks Otto von Kotzebue ja Fabian von Bellinghausen. Ümbermaailmareisist osa võtnud 16 ohvitserist pärines 7 Eestimaaalt.

Krusensterni lipulaeva Nadežda ja Juri Lisjanski Neva kaptenina suutsid meeskonda kolm aastat kestnud reisi vältel juhtida suuremate probleemideta. Tänu laevaarstidele Karl Espenbergile ja Moritz Labandile suudeti vältida meremeeste seas levinud skorbuuti. Mehed ja laevad pidasid raskele teekonnale hästi vastu, mille eelduseks oli reisi põhja-

NÄITUS

7. detsembril kl 16 avatakse näitus «200 aastat ümbermaailmareisist A. J. von Krusensterni juhtimisel».

lik teaduslik ettevalmistus.

Kuigi Krusensterni juhitud ümbermaailmareisi seltskonnas polnud TÜ üliõpilasi ega teadlasi (võimalusi selleks eriti polnudki – reisi alguseks oli ülikool olnud taasavatud vaid ühe aasta), avaldasid tulemused mõju ülikoolis viljeletud loodusteaduste arengule. Saanud innustust Krusensterni reisist, sai osalemine ekspeditsioonidel maailma eri piirkondadesse, uurimismaterjali kaasatoomine ja selle põhjal uuringute tegemine edaspidi TÜ õppejõudude teadustöö loomulikuks osaks.

Vaatamiseks ja mõtlemiseks

Näitus «200 aastat ümbermaailmareisist Adam Johann von Krusensterni juhtimisel» on koostatud Eesti Ajalooarhiivis talletatud perekond Krusensterni fondi materjali de põhjal. Eriliseks väärtuseks võib pidada nii näituse tegijate kui ka etnoloogide jaoks botaanik Tilesiuse reisil tehtud

Adam Johann von Krusenstern (1770–1846). ERMI FOTOKOGU

joonistusi. Ekspeditsiooni eluolu ja omaaegse teadusmõtte tundmaõppimisel on abiks olnud Krusensterni jt ohvitseride päevikud ning kaasaegsete teadlaste uurimused.

Näituse esemeline materjal on deponeeritud Eesti Ajaloomuuseumist, Eesti Mere- muuseumist ja Saksamaal elavalt Krusensterni järglaselt Rembert von Rehrenilt.

Eksponeeritud on nii Krusensterni isiklikud esemed – pikksilm, kompass, kirjalaegas kui ka reisilt kaasa toodud põlisrahvaste töö- ja tarbeesemed. Külastajal on võimalik näha hiinlanna ime-

Nukuhiva saare elanik.

EAA 1414-2-31

pisikest kinga, kalasoontest õngenööri, teokarbist pasunat, käevõru, mis valmistatud surnud vaenlase juustest jm.

Näitusega kaasneb alg- ja põhikooli õpilastele suunatud pedagoogiline programm.

Giidi-pedagoogi juhendamisel saab õppida kompassi kasutamist, sõlmede tegemist, kontrollida teadmisi loodusteaduste vallast ja rakendada oma fantaasiat «ümbermaailmareisi» joonistades.

Muuseum tänab Kesklinna Investeeringute Keskust, Eesti Kultuurkapitali, Saksamaa Suursaatkonda, Rembert von Rehrenit ja Erki Tammiksaart.

Viimase viie aasta näitusi

2001

«Medaleid muuseumi kap-pidest»
«Anatoomikumide narrative» (Vana ja uue anatoomikumi tühjaks kolimisel muuseumis-se antud teadus- ja õppeva-hendid)
«Aeg tagasi vaadata» (Prof Vik-tor Masingu mälestusnäitus).
«Surimaskide lood»

2002

«Tartu Ülikool ja Eesti»
«Sõda söödikutega» (näitus pestitsiidide mõjust elusloo-dusele)
«Ettevaatust, mürk!» (ennetus-näitus mürgituse vältimiseks)
«Ühe leiutise lugu» (kirju-tusmasinane ajalugu ja levik ülikoolis)
«Miks mina?» (keskkonnatee-maline näitus)

2003

«Otsin õnne». Richard Ritsing 100
«200 aastat eesti keele õpet ülikoolis»
«Taevas ja maa» (astronoo-mia- ja geodeesiaristu Tartu tähetornist)
«Herba». Eesti rahvameditsiini ravimtaimed
«Ahistav vabadus». Õpilas-te kunstitööd AIDSi teemal (ühisprojekt Eesti Tervishoiu-muuseumiga)
«Elu enne elu» (anatoomia-alaseid õppevahendeid tutvus-tav näitus)

2004

«Põlvkondade side» (näitus üliõpilaskorporatsioonidest)
«Vanast Tiigist Raatuseni» (üliõpilasühiselamud)
«Rännak ajas: tee Eesti üli-koolini»

2005

«Maapõue peidetud saladused» (arheoloogia õpetamine TUs)
«Kuu samba kutse» (100 aastat naisüliõpilasi TUs)
«Vana anatoomikum 200»
«Ülevaade farmaatsia ajaloost»

Ülikooli ajaloo muuseum teaduse populariseerijana

Alates 2004. aasta märtsist on TÕ ajaloo muuseum korralda-nud regulaarselt kord kuus po-pulaarteaduslike teeõhtute sarja «Huvitavat teadusest ja elust».

Tavaliselt kell 16.15 algav üritus puhkab ainult kolmel suvekuul ning jaanuaris. Tutvustades avalikkusele huvipakkuvaid ning uudseid teemasid populaarteaduslikus võtmes, on muuseum võtnud eesmärgiks suurendada laiema avalikkuse seas huvi teaduse vastu. Oluliseks on peetud võimalikult paljude eri vald-kondade teadlaste esinemist.

Järjekordne teeõhtu toimub esmaspäeval, 4. detsembril ning vaatluse all on kütuse-elemendid. Teemal «Kõrg-efektiivsed energia muunda-mise seadmed» räägib prof Enn Lust.

Enn Lust.

Meie kogud muutuv as

Leili Kriis

ajaloo muuseumi peavarahoidja

Uue aastatuhande algusest on ülikooli muuseumile laekunud mitmekesist ja huvitavat materjali.

Arstiteaduskonna instituudid (anatoomia, patoloogilise anatoomia, füsioloogia, hügieeni jt) loovutasid oma ajaloolisi õppevahendeid, seadmeid ja mööblit seoses kolimisega uude õppehoo-nesse.

Ülikooli kliinikutest on saadud seal kasutatud apa-ratuuri (valmistatud nii üli-koolis kui mujal), ajaloolisi õppevahendeid ja fotosid. Prof Toomas Asser andis muuseumile üle närviklii-niku eritellimusena 1980. aastatel Todd-Wellsi järgi valminud peaaju operat-sioonide seadme. Dr Arved Vain andis muuseumile enda väljatöötatud müomeetria aparatuuri.

Farmaatsia instituudist

Viimaste aastate suure-maid tulmeid on farmaatsia instituudist laekunud mater-jalid, kus vanemad esemed pärit 19. sajandi lõpust. Siin on suur osa endisest droo-gide muuseumist (sisaldab droogide, kiinapuukoorte ja vaikude kogu) ning instituudile 1930. aastatel soetatud galeenilise farmaatsia ja ap-teegi retseptuuri praktiliste tööde läbiviimiseks soetatud aparaatuur ravimite (pillid, salvid, küünlad, pulbrid jms) valmistamiseks. Nende hul-gas on ühendatud seadmete-liin – kolmevaltsiline veski, salviveski, ekstselsorveski ja tabletimasin. Selleaegse la-

borisisustuse hulka kuulusid ka Tartu firmades valmista-tud seadmed (perkolaatorid – C. H. Berg, apteegikaalud – H. Masing, majapidamiskaa-lud – E. Sattelberg, «Väike Ahi» ahjud jm). 20. sajan-di teisel poolel anti edasi kirurgilisi teadmisi, sellest ajast pärine-

vad ka kirur-giariis-tade kogu, ajalooline mööbel ja raama-tukogu (farmaatsiaalane doktoridissertatsioonide kogu).

Leiukohad

Ajalooliselt väärtuslikke esemeid võib leida kõige ootamatumatest kohta-dest. 2004. a andis ülikooli keemiaosakonna teadur ja muuseumi kauaaegne töötaja Marta Kanter muuseumile üle tema isale kuulunud rahvaloendaja märgi aastast 1897, mis oli tähelepanu ära-tamata lebanud nõobikarbis. Klaasnegatiivid naisteklii-niku juhataja ja professori

(1902–1918) S. D. Mihnovi tegevusajast leiti prügikasti kõrvalt. Kirurgiakliiniku joo-niste ja õppevahendite kogu 19. sa-jandi kesk-

paigast tuli välja hoone pööningult nahahai-guste kliiniku vahendusel. Ken Kalling on juba aastaid leidnud rahvatervishoiualast vanavara muuseumile vana-kraamikauplustest.

Ülikooli- ja üliõpilaskonna elu jäädvustub ka juubelite materjalide ning korporat-sioonide tegevuse ja esemete kaudu. Igal aastal leiavad muuseumi üles ülikooli vi-listlased, endised õppejõud ja sõbrad, kes soovivad enda valduses olevaid kultuuri- ja

teadusloomise esemeid muu-seumi hoiule anda.

Ülikool südames

2004. a suvel külastas Eestit Viive Müller Brasiiliast, et anda üle oma isale kuulunud kallis mälestusese – 1919. aastast pärit peahoone ku-jutisega foto-kompo-sitsioon (pil-dil).

Tema isa Hermann Müller lõpetas ma-jandusteadus-konna 1930 ja kuulus korporatsiooni Fraternitas Estica. Ülikooli lõpetamise järel pidas ta Tartus kirjatarvete kauplust. 1941 lahkus Eestist Saksamaale, sealt edasi 1952. a Brasiiliasse, kus töötas Eesti Vabariigi konsuli Ferdinand Saukase ettevõttes. Müller suri augustis 1994. Pilt on perekon-naga kaasas olnud Saksamaal ja Brasiilias, see rippunud alati töö-kabineti seinal. Külastades Ees-tit, soovis ta, et isale kuulunud mälestusese jõuaks tagasi koju. Ülikooli muuseum on tänu-lik kõigile annetajatele ja üli-kooli sõpradele, kes on aida-nud ülikooli ajalugu hoida.

Mis toob teid ülikooli muuseumisse?

Peeter Burk füüsika-kee-miateaduskon-na dekaan, keemilise füüsika insti-tuudi juhataja

Olen suhteliselt harv muu-seumide külastaja. Ülikooli muuseumis käin aga sageli – igal sügisel koos keemia eri-ala esmakursuslastega, peale selle olen sinna alati toonud oma väliskülalisi. Maaailmas on vähe ülikoo-le, kellel oleks midagi sarnast vastu panna ja sellisena on muuseum kind-lasti ka üks TÕ identiteedi kandjaid.

Reet Rass usuteaduse 3. aasta üliõpilane

Esimest korda käisin TÕ aja-loo muuseumis draamafesti-vali ajal vaatamas näidendit «Goodbye, Vienna», mida mängiti mitmes saalis. Olen käinud ka esimesel kursusel ekskursioonil «Ajasisse mi-nek».

Kevadpäevadel tahtsin kuulata Tõnis Mäe kontserti, aga me lihtsalt ei mahtunud muuseumisse, sest rahvast oli nii palju. Kahjuks ei jõud-nud ma Viivi Luige juubeli-konverentsile, mis toimus novembri algul. Toomkiriku

Toomkiriku tornid

Urmet Paloveer

ajaloo muuseumi projektijuht

2005. aasta juunis avati külastajatele Tartu toomkiri-ku tornid ja vaateplatvormid, mille restaureerimistööd olid alanud juba 2001. aastal.

Linna ühe olulisema arhitek-tuurimälestise korrastamisega sai Tartu endale objekti, mis muutus kohe populaarseks nii linnakodanike kui ka Eesti ja välismaa turistide seas. Möödu-nud aasta lõpuks oli torne külastanud veerandi Tartu linna elanike jagu inimesi. Ligi 26 000 huvilist tegi 2005. aastal toomkirikust kõige külastatava-ma ajaloo muuseumi objekti.

Kõrgustesse rühkivatel külastajatel on samal ajal või-malik tutvuda lähemalt Vana-Liivimaa ühe silmapaistvama tellisgootika ehitisega. Hoone pikast ning sündmusterikkast minevikust annab ülevaate nn kaminaruumis asuv eks-positatsioon.

Kõige rohkem külastatakse aprillist novembrini avatud torne kolmel suvekuul, mil kasvab märkimisväärselt eriti välisturistide osakaal.

Kogu varemetekompleks pole veel lõplikult restauree-ritud. Põhja- ja lõunalöövis jätkuvad restaureerimistööd ning varemete valgustamine nõuavad tänaste hindade järgi 9 miljonit krooni. Tulevikus on plaanis ühele vaateplat-vormile kinnitada ka kaugusi lähemalt uurida võimaldav binokkel ning keskaegse Too-memäe makett. Seniste tööde tegemiseks on kulunud juba 14 miljonit krooni. Tartu Üli-kool ja Tartu linn on kumbki finantseerinud kiriku vare-mete korrastamist 5 miljoni krooniga ning Kultuuriminis-teerium 4 miljoni krooniga.

Rahvusvaheline konverents «Uurimisreisid ja muuseumikogud»

Lea Leppik

ajaloo muuseumi teadusdirektor

6. ja 7. detsembril tähistab muuseum oma aastapäeva rahvusvahelise konve-rentsiga.

Uurimisreisid on alati olnud üks muuseumikogude täienda-mise allikaid. Tänaसेks on kah-

juks nii mõnegi reisilt toodud kollektsiooni muuseumi sattumise asjaolusid puudutav informatsioon läinud kaduma või säilinud vaid ositi. Samas annab sageli just seda laadi teave meile kollektsiooni mõistmise võtme, võimaldab jälgida teaduslikke sidemeid ja väärir seetõttu kõige tõsisemat tähelepanu. Peale teadmiste täiendamise

meie muuseumides talletatava materjali saamisloo kohta otsib konverents vastust küsimusele, kas ja kuidas on kogumistege-vust muutnud järjest laiemalt rakendatav muuseumisäilikut digiteerimine ja andmebaasi viimine. Samuti sellele, kas uurimisreisidel on muuseumi-fondide täiendamisel oma koht ka tulevikus.

KONVERENTSI KAVA

6. detsembril (eesti k, tõlge inglise keelde)

- 10.00 Erki Tammiksaar, Maaülikool. «Loo-dusteadlased ja teaduslikud institutsioonid. Aspekte baltisaksa loodusteadlaste kollektsioo-nide omanike küsimusest».
- 10.30 Anne Ruusjaar, Eesti Ajaloomuuseum. «Põhjarahvaste kogu Eesti Ajaloomuuseumis».
- 11.00 Inge Kuk, TÕ Kunstimuuseum. «Kunsti-reisid ja kunsti kogumise Karl Morgensterni ajal».
- 11.30 Ingrid Sakh, TÕ Kunstimuuseum. «Imeasjad ja pildid imeasjadest».
- 12.30 Kersti Taal, TÕ raamatukogu. «Uuri-misreisid ÕESI kogude täiendajana».
- 13.00 Piret Õunapuu, ERM. «Eesti Rahva Muuseumi algaastate kogumismatkad».
- 13.30 Marleen Nõmmela, ERM. «Gustav Ränga 1920. aastate kogumisetked».
- 14.00 Karin Hiimaa, TÕ ajaloo osakond. «Ven-dade Solomentsevide Aafrika kogu saatusest»
- 15.30 Andrei Miljutin, TÕ Zooloogiamuu-seum. «Alexander Rosenbergi osteoloogilise kogu saatuse».
- 16.00 Tõnu Pani, TÕ Geoloogiamuuseum. «Ülevaade reisidelt toodud geoloogilistest ko-gudest».
- 16.30 Mare Isakar, TÕ Geoloogiamuuseum. «Karl Orviku Gröönimaal».
- 17.00 Jaan Kasmel, Tiiu Kasmel, TÕ füüsi-lise antropoloogia keskus. «TÕ anatoomiliste

preparaatide kogu suuruselt 1876–1886». Jaan Kasmel «Kohtuarstiteaduse instituudi varadest 1895–1918».

7. detsember (inglise k)

- 10.15 Cornelia Weber, Berliini Humboldti Ülikool. «Uurimisreisidelt toodud esemed üli-koolide kollektsioonides: Interneti-andmebaas «Ülikoolide kollektsioonid Saksamaal»».
- 11.00 Thomas Bremer, Halle Martin Lutheri Ülikool. «Forsteri ja Chamisso kollektsioonidest kui olulistest leidudest Saksa teadusmuuseumi-des; taoliste kollektsioonide tähtsusest täna-päeval».
- 11.30 Andrzej J. Wójcik, Poola TA Teadusaja-loo Instituut. «Poolas, Dabrowa Górniczas mäe-tööstuse instituudi Szytygarka juures asuvast geoloogiamuuseumist 1889–1939».
- 13.30 Hubert D. Szemethy, Viini Ülikooli Klassikalise Arheoloogia Instituut. «Austerlaste uurimisreisid Lüükiasse / Lõuna-Türgisse aas-tatel 1882–1884 ja nende tähtsus Viini Ülikooli arheoloogiakollektsiooni jaoks».
- 14.00 Stanislaw Waltos, Krakovi Jagiello Ülikooli Muuseum. «Jan Brożek Koperniku jälgedes (1618)».
- 14.30 Vitali Kaptjug, Peterburi. «Dorpatist Hammerfesti ja Kreetale».
- 15.00–15.30 kokkuvõttev diskussioon.

Ülikooli ajaloo muuseum 30

Toimetajad Virge Lell, Varje Sootak (UT), keele-toimetaja Marika Kulla-maa (UT), küljendaja Priit Kivisoo (UT).

www.ut.ee/ajaloomuuseum

Tartu Ülikooli 87. aastapäev 1. detsembril

1. President Toomas Hendrik Ilves vestleb TÜ vürske audoktori David Karnoskyga ülikooli aastapäevaaktusel.
2. Rektor Jaak Aaviksoo annab doktoridiplomi arstiteaduskonnas väitekirja kaitsnud Priit Kasenõmmele.
3. TÜ Sihtasutuse juhatuse liige Ruth Kotsar ja Silvere-Panti stipendiumi pälvinud bioloogia-geograafiateaduskonna magistrant Eele Ounapuu.
4. Rector emeritus Jüri Kärner rektorite portreede näituse avamisel kunstimuseumis.
5. TÜ emeritprofessorid, Helsingi Ülikooli audoktorid Marju Lauristin ja Ene-Margit Tiit aktusel.
6. Tõrvikrongkäik on jõudnud ülikooli peahoone ette.
7. Prof Maaja Vadi pidas aktusel akadeemilise loengu. TÜ Rahvusmõtte auhinna sai akadeemik Endel Lippmaa.
8. Ajakirjanduse magistrant Anneli Lepp tervitab ülikooli üliõpilaste nimel.
9. Aktusel promoveeriti 97 doktorit.
10. Aulakontserdil esinesid Marko Mägi, Sandra Sillamaa ja Kulno Malva.

Ülikool tunnustab

TÜ tänukirjaga tunnustati 55. sünnipäeval pikaajalise tulemusliku eripedagoogide koolitamise eest eripedagoogika osakonnas õppetööd tegevat Krista Suntsi.

Eelarvest TU nõukogus

24. novembri TÜ nõukogu istungil läbis 2007. aasta eelarve esimese lugemise. Eelarvet oli enne nõukogule saatmist mitu korda arutanud eelarve komisjon ja selle oli heaks kiitnud ka ülikooli valitsus. Loe: www.ajaleht.ut.ee.

Rahvusvaheline teatrikonverents

Täna ja homme toimub Tallinnas rahvusraamatukogus rahvusvaheline konverents «Teater: stabiilsus ja dünaamika». See käsitleb tegelase loomist laval ja draamatekstis, teatri süsteemide, funktsioonide ja esteetika dünaamikast ning teatri ja ühiskonna seoseid. Peasineja prof Willmar Sauter Stockholmi Ülikoolist räägib teatri ja etenduse mõiste muutumisest 20. sajandil ning etenduskunste rollist teatraliseerivas maailmas. Esinejaid on ka Eestist, Lätist, Leedust, Soomest, Norrast, Ungarist, Poolast ja Iirimaaalt. Ürituse korraldajad on Eesti Teatriuurijate Ühendus ning TÜ teatriteaduse ja kirjandusteooria õppetool.

Noorteadlase preemia sai Alar Aints

2006. aasta noorteadlase preemia sai TÜ hematoloogia vanemteadur ja AS Vähiuuringute Tehnoloogia Arenduskeskuse projektijuht Alar Aints. Aints lõpetas TÜ arstiteaduskonna cum laude 1996. Doktorikraadi kaitses Rootsis Karolinska instituudis 2002. aastal. Aintsi uurimisteeneks on inimese organismis esinevad loomulikud tapjarakke, mis on võimelised hävitama viirusega nakatunud või kasvajate rakke. Aints on avaldanud paarikümmend teadusartiklit ja juhendanud doktoritöid.

Alar Aints.

Aruteluklubis võrdlus Soomega

4. detsembril toimus ülikooli kohvikus kolmas õpetajakoolituse aruteluklubi. Esinesid Ulla Kiviniemi Jyväskylä Ülikoolist ning haridusteaduskonna praktika ja kutseasta talituse peaspetsialist Valdek Rohtma. Rohtma sõnul analüüsiiti Soome pedagoogilise praktika korraldust, samuti praktika arengut TÜs. Arutati ka teoreetiliste õpingute ja igapäevase koolielu suuremat seostamist ning õpetajakutse atraktiivsuse suurendamist. Rohtma hinnangul võetakse TÜs eeskujul Soomes edu toonud ideedest.

Keemia 1. aasta doktorantide Nadežda Aleksejeva ja Laura Hermi arvates hakkab ühiskonnas kaduma stereotüüp, mille järgi pole naistel täppisteadustes kohta.

VARJE SOOTAK

Milline on naiste roll täppisteadustes?

Helle Kaasik füüsika instituudi erakorraline teadur

Ülikoolis liigub kursusel kursusele najatlev küsimus, mida on ühist meriseal ja naisteadlasel. Vastus kõlab: nagu meriseal pole midagi tegemist mere ega seaga...

Osaledes ELi teadus- ja arendustegevuse 6. raamprogrammi projektis «Naised täppisteadustes ja kõrgtehnoloogias» (BASNET), korraldas TÜ 21. ja 22. detsembril rahvusvahelise töökohtumise Tartus.

Projekti koordinaator Dalia Šatkovskiene osales ürituse korraldamises kaugjuhtimisega Vilniusest. Kohtumisele oli kutsutud 35 osavõtjat Eestist, Leedust, Lätist, Poolast ja Rumeeniast. Esindatud olid sotsioloogid, nende seas füüsik, sotsioloog ja poliitik Giedre Purvaneckiene Vilniuse Ülikoolist ja sotsioloogiaekspertina prof Renata Siemienska-Zochowska Varssavi Ülikoolist, teadus- ja haridusministeeriumide esindajad, täppisteadlased, arvutispetsialistid jt.

Uuriti naisteadlaste arvamusi

Kohtumise põhiteema oli Baltimaades läbiviidud naisteadlaste sotsioloogilise uuringu esialgsete tulemuste ülevaade. Küsitlusele vastas 70 vähemalt kaheaastase teadustöö staaži ja vähemalt magistrikraadiga naisteadlast Leedust, Lätist ja Eestist. Keskmiselt poolteisetunnistes intervjuudes arutati selle üle, miks naised täppisteadusega tegelema hakkavad, miks neil seal vähe on, mis on naiste meelest selle töö head ja halvad küljed ning kuidas ühitavad nad pere- ja teaduselu.

Samuti käsitleti kolleegide suhteid ja tööjaotust, teadussaavutuste hindamise kriteeriume, täppisteaduste ja kõrgtehnoloogia naisjuhtide tugevusi ja nõrkusi, naisteadlaste diskrimineerimist ja võrdõiguslikkuse saavutamise võimalikke meetmeid.

Eesti uurimuse tulemused esitas Anu Laas sotsiaalteaduskonna sugupooleuuringute rühmast.

Paljude vastajate esialgne suhtumine naisteadlaste teemasse oli sageli ettearvatavalt ühesugune, nagu ilmekalt väljendus üks noor naisteadla-

5–9 aastat ülikoolis õppinud ja lapsehoolduspuhkusele jääv doktorant saab miinimum-emapalka nagu põhikooli pooleli jätnud töötü.

ne: «Miks urgitsetakse seal, kus probleemi pole? Võib-olla olen noor ja roheline, aga ma ei näe sellest probleemi, kui palju või vähe naisi on teaduses».

Probleeme hakatakse nägema nendega isiklikult kokku puutudes: 5–9 aastat ülikoolis õppinuna lapsehoolduspuhkusele jääv doktorant peab elatuma miinimum-emapalgast võrdselt põhikooli pooleli jätnud töötuga. Doktoranditoetus pole palk, sellelt ei maksta sotsiaalmaksu ja puuduvad ka kõik sotsiaalmaksuga seotud sotsiaalsed garantiid.

Pensionisambale väikelaste emad muutuvates poliitilistes oludes tihti eriti ei loodagi. Küll annab kohe tunda, kui lapsehoolduspuhkuselt tagasi tulles on noorteadlaseks kvalifitseerumise vanusepiir juba paari aasta jagu möödas ja vastavad finantseerimisvõimalused kaotatud.

Hea haridus või kõrge võimekus ei taga iseenesest veel finantseerimist. Stereotüüp ootab teadlaselt pühendumist tööle ja rahamurede vähetähtsaks pidamist, samas on vaja peret üleval pidada.

Eakamad naised selgitavad vajadust valida teaduse ja perekonna vahel: «Naine võib teadust teha küll, kui tal pea võtab, aga sel juhul peaks ta jääma üksikuks.» «Noor inimene peab tegema valiku, kas ta tahab paljuneda või õppida.»

Ehk peaks küsima geneetikult, mis juhtub populatsiooni-ga, kui selle vaimselt võimekamad naissoost isendid geenide ja info järgmisele põlvkonnale edasiandmisest süstemaatilisel kõrvale jäävad?

Ei mingit diskrimineerimist?

Naisteadlaste diskrimineerimist pole vastajad enda hinnangul enamasti kohanud. Naisteadlaste kohta arvatakse igasuguseid asju, naised on ju teistsuguseks loodud. Nagu märkis üks vastanu: «Asi on väga lihtne – mehed ei sünnita». Seega teistsugused võimed ja kalduvused, «teistsuguneaju ehitus» jne, aga ei mingit diskrimineerimist? «Mina ei ole kogenud, et

mind selle pärast keegi diskrimineeriks, et ma naine olen,» ütles üks vastaja, kuid meenus, et naistudengina laborisse minnes ei tahetud teda alati aparatide ligi lasta. «Muidugi võib olla eelarvamus, et ta on naine ja tal on väikesed lapsed ja võib-olla muud tähtsamad asjad, aga mina ei ole mingit sellist diskrimineerimist kogenud,» lisas ta.

Küsimusele, kas diskrimineerimisest töökohtas räägitakse, vastas üks küsitlusel osalenu: «Igal juhul mitte sellel tasandil, et keegi tunneks ennast naisena diskrimineerituna. Pigem on arutatud ja isegi naerudud natuke neid igasuguseid naisteadlaste ühendusi ja kõiki, kes võitlevad diskrimineerimise vastu».

Kvootidele ei, soodustustele jah

Enamik vastanuid ei pooldanud kvoodisüsteemi sisseviimist teadusasutuste otsustavatesse kogudesse. «Kui naine saab selle koha, siis öeldakse talle, et sind poleks keegi muidu valinud, aga kvoot nägi ette,» leidis üks vastanutest.

Samas toetati meetmeid vanemapuhkuselt teadusesse tagasituleku soodustamiseks – neist oleks kasu ka tublidele isadele ega tekiks küsimust kellegi eelistamisest soo põhjal.

Uurimuse lõppkokkuvõtted ja eri maade tulemuste võrdlus valmivad jaanuari lõpuks. Kohtumisel räägiti ka projekti raames teadus- ja haridusministeeriumide koostatavatest võrdõiguslikkuse strateegiatest ja rahvusvahelise naisteadlaste andmebaasi loomisest. Loodetavasti ei jää strateegiad paberile ja andmebaasid serveritesse, vaid pääsevad positiivselt mõjutama teadustegevuse organiseerimist ja selle kaudu kogu meie ühiskonda.

Täpsemalt saab projekti BASNET ja selle töötulemustega tutvuda projekti pidevalt täiendataval veebilehel www.ff.vu.lt/basnet, fotosid Tartus toimunust leiab aadressilt www.itpa.lt/~akupl/tartu-workshop.

Professor Valter Lang valiti dekaaniks

5. detsembril valis filosoofiadeaduskonna valimiskogu dekaaniks arheoloogia professori Valter Langi.

Valter Lang täitis dekaani ülesandeid alates käesoleva aasta 1. jaanuarist. Küsimusele, mis on praegu teaduskonna olulisemad probleemid, vastas prof Lang, et olulisim protsess on struktuurireform. Langi sõnul suunasid põhjalikud ja kohati kirglikud diskussioonid mõtlema teaduskonna hetke seisult rohkem tulevikku.

«Teaduskonna nõukogus konsensuslikult vastuvõetud otsuse kohaselt hakkab meil olema viis instituuti ja keelekeskus.» Need on germaani-romaani ja slaavi filoloogia, eesti ja üldkeeleteaduse, ajaloo ja arheoloogia, kultuuri-teaduste ja kunstide ning filosoofia ja semiootika.

«Pole kahtlust, et semiootika naasmisega humanitaaride perre kasvab ka filosoofia-

teaduskonna ühine teaduslik potentsiaal ja rahvusvaheline nähtavus. Kõige olulisemaks tööks lähiaegadel ongi käimasoleva struktuurireformi sisuline elluviimine.» «Väga olulised probleemid on veel finantseerimine ja ruumi-programm», lisas dekaan.

Loe edasi: www.ajaleht.ut.ee.

Valter Lang.

Üliõpilasesindus sukel-dub rektorivalimistesse

Catlyn Kirna TÜ Üliõpilasesinduse avaliku poliitika spetsialist

Eile võttis esindus vastu üliõpilaste platvormi rektorivalimisteks.

Platvormile tuginedes valib TÜÜE välja tudengitele kõige sobivama kandidaadi, keda jaanuaris valimistel toetada.

Üliõpilasi on valimiskogus ligi kuuendik, seega on tudengite arvamus uue rektori valimisel väga oluline. 18 000 tudengit on suur hulk, kelle arvamus peab kuulda olema.

Platvorm tugineb kevadel läbi viidud küsitlusele, muudele tagasisidevormidele ja tudengite muredele. Olulisim on, mida uuel rektorilt oodatakse, on aktiivne diskussioon kõikidel teemadel nii tudengite kui ka teaduskondade esindajatega.

Peamised teemad on platvormis õppekorraldus, õppekavad, struktuurireform ja aktiivsete tudengite toetamine. Läbiv teema on hariduse kvaliteedi parandamine ning

õppimisvõimaluste laiendamine. Õppekorralduse ja -kavade osas on oluline teema õpingute võimalikuks tegemine ka neile, kellel puuduvad vahendid.

TÜÜE märgib materjalide halba kättesaadavust, õppejõudude kvaliteeti jm. Tudengid on kurnatud, et pole piisavalt praktikat ja erialaineid. Väga oluline on ka tudengi-aktivistide toetamine näiteks akadeemilise puhkusega. Mitmed platvormis kajastatud teemad on ka EÜLi poliitika-dokumentides ning TÜ teaduskondade ettepanekutes.

Ühtegi soovikut juba esitatud või potentsiaalsete kandidaatide seas veel ei ole. Parima kandidaadi leidmisel ei ole oluline ainult tema nõustumine platvormiga, vaid tulevane rektor peaks juba ette teadma, kuidas esinduse esitatud probleeme lahendada.

Platvorm pannakse ka TÜÜE kodulehele www.tyee.ee, kus kõik sellega tutvuda saavad. Tagasiside on oodatud.

UT KÜSIB

Mis toimub homme EANÜ konverentsil?

Vastab Eesti Akadeemiliste Naiste Ühingu president Silvia Russak.

Homme kell 12 algab TÜ Ajaloo Muuseumis ühingu 80. aastapäeva konverents.

Konverentsi avab Tartu linna-pea Laine Jänes. Peetakse ettekandeid Tartu ajaloo (Malle Salupere), laste tervise ja tervishoiu probleemidest (Tiina Talvik, Sirje Kree), lapse arengust (Inge Unt), naise rollist ühiskonnas ja poliitikas (Valve Kirsipuu) ja muusikuna (Erna Saar).

EANÜ asutati 1. mail 1926. Ühing koondab akadeemilise kõrgharidusega naisi, et edendada haridust ja kultuuri. EANÜ püüab kaasa aidata nende probleemide lahendamiseks avaliku elu kõigil tasanditel ja õigusliku seisundi laiendamisel ühiskondlikus elus.

Ühingu esimene juhataja oli Elise Käer (füsioloogiaprof

Elise Käer-Kingisepp). Auliikmed olid Marie Under, Miina Härma ja Anna Haava. Ühingu tegevus lõpetati 1940.

Taasasutamiskoosolek toimus 30.

novembril 1991. Ühinguga liitusid aktiivsed akadeemilised naised, esimene esinaine oli õigusteaduse prof Inge Orgo. Moodustati Tartu ja Tallinna osakonnad. Asuti taastama ja looma uusi side-meid teiste maade, peamiselt Soome akadeemiliste naiste sõsarorganisatsiooniga, et Eesti nime uuesti maailmas tutvustada. Ühing kuulub ülemaailmse akadeemilisi naisi ühendavasse organisatsiooni IFUW. Auliikmeks on valitud spordipedagoog Erna Abel, dots Helga Kurm, homme valime auliikmeks akadeemik Ene Ergma. Ilmub ka kroonikakogumik.

Lugupeetud kolleegid, hea ülikool!

Birute Klaas
õppeprorektor,
eesti keele (võõrkeelena)
korraline professor

Tartu Ülikooli uue rektori valimiseni on jäänud veidi üle kuu aja. Olen vastu võtnud oma kolleegide humanitaarteadlaste ettepaneku kandideerida ülikooli rektoriks ja tänan mind esitanuid usalduse ja toetuse eest.

Olen küll üles seatud ühe teaduskonna õppejõudude ja teadlaste poolt, samas olen ma veendunud, et minu isikus on võimalik näha ülikooli ühendavat alget.

Tartu Ülikool on rektor Jaak Aaviksoo juhtimisel teinud läbi märkimisväärsed arengu: meie eelarve on tõusnud 1,1 miljardini, üliõpilaste arv kasvanud ligi 19 000ni, sel aastal saavutasime uute doktorite juurdekasvus maagilise 100 piiri, Tartu Ülikool on võetud Euroopa mainekamate teadusülikoolide Coimbra perre.

Kandideerimise kogemus

Ülikooli teadlaste rahvusvaheline nähtavus on aastate jooksul oluliselt kasvanud. Tartu Ülikooli konverentsaktiivsus on nii suur, et keskmiselt toimub meil üks konverents päevas. Mitu teaduskonda on saanud endale uue kodu ja nüüdseks on ülikoolis norm, et töötajal on oma füüsiline töökoht ülikooli pinnal ja arvuti töölaual. Oleme reforminud oma õppekavad ja kõigis õppekorralduslikes ning sisulistes arengutes liigume meie kultuuriruumi ülikoolidega samas suunas. Ülikool on tugev ja stabiilne organisatsioon.

Rektori valimised on see aeg, mil ülikool asub oma arengu küsimustes aktiivsesse mõttevahetusse.

Juhtisin kuus aastat ülikooli heterogeensemata teaduskonda – filosoofiateaduskonda –

Õppeprorektor professor Birute Klaas oli eilse seisuga ainuke rektorikandidaat, kelle dokumendid on valimiskogule esitatud.

ANDRES TENNUS

ja seadsin teaduskonna strateegiliseks eesmärgiks tekitada «vürstiriikide kogumist» jätkusuutlik erialaülest koostööd tegev tugev ja ühtne teaduskond, mille peret seoks sarnane arusaam akadeemilistest väärtustest, akadeemilisest kultuurist.

Olen nüüd ligi aasta töötanud ülikooli ehk isegi kõige keerulisemal ametipostil – õppeprorektorina – ja saanud selle kaudu kogemuse kogu ülikooli kui terviku juhtimi-

seks. Töö õppeprorektorina on aga osutanud probleemidele, mis takistavad meie *alma mater*i arengut. Jätkusuutlikku ülikooli takistavad paljuski killustatus ja vastandumine, nii ülikooli sees kui ka Eesti kõrghariduses tervikuna.

Olen kindel, et suudan ülikooli jaoks rektorina olla kasulik ka oma rahvusvahelise kogemusega nii õppe- kui teadustöö vallas: neli aastat töötamist õppejõuna ühes Euroopa mainekamas teadus-

Kujunemas on ühine arusaam, et ülikooli edasiviiv jõud on koostöö, ühendamaks pädevust ja tagamaks kvaliteeti. Seda protsessi tuleks jätkata, pidades silmas, et ühendamine ei tohi tähendada unifitseerimist ning teadusloomel on loodus- ja humanitaarteadustes oma eripära. Erialade identiteet on osake ülikooli identiteedist.

ülikoolis, Helsingi Ülikoolis, esinemised külalisloengutega 11 välisülikoolis Saksamaal, Rootsis, Soomes ja Leedus, eesti keele lektoraatide loomine Peterburi, Vilniuse, Göttingeni, Pariisi ja Glasgow' ülikoolides, mida ma eesti keele ja kultuuri akadeemilise välisõppe nõukogu liikme ja esimehena olen suunanud. Samuti ülemaailmsete konverentside «Eesti keel ja kultuur maailmas» korraldamine Tartu Ülikoolis, minu uurimused kontrastiivse keeleteaduse ja keeletüpoloogia valdkonnas on taganud erialale arvestatava rahvusvahelise nähtavuse.

Kandideerides rektoriks toon kaasa ka kogemuse, mille sain 2003. a rektori valimistel. Valimisplatvorm, mille ma peaaegu neli aastat tagasi esitasin, sisaldas probleempüstitusi, mis on aktuaalsed ka täna. Vaatamata hoogsale majanduskasvule ja sellele, et riik tervikuna ja suur osa meist elab praegu materiaalses mõttes paremini kui neli aastat tagasi, ei ole riik leidnud vajaliku ja võimaliku suunata kõrgharidusse ja teadusesse eelnevalt kokku lepitud protsent SKPst. Üliõpilaskoha maksumus on jäänud aastate jooksul sisuliselt samale tasemele, ülikoolidele vajalikud investeeringud on jäänud suures osas ülikoolide enda kanda.

Lubadus lisada investeeringute komponent riikliku koolitustellimuse lepingusse ja toetada ülikooli ajaloolist hoonestust kui kultuuriväärtust

renoveerimistöödel lisaressursiga, on paraku jäänud poliitiliseks deklaratsiooniks ega leidnud rahalist väljundit riigi 2007. a eelarves.

Olulised märksõnad

Probleemina ootab meid ees mõne aasta pärast saabuv järsk langus gümnaasiumi lõpetajate arvus, mis sunnib Eesti kõrgkooli ühelt poolt tegema strateegilisi otsuseid õppetegevuses nii erialade hulga kui mahu osas. Teisalt on Tartu Ülikoolil võimalus käituda rahvusülikoolile vastavalt ja oma missioonist tulenevalt ning käivitada koos riigi ja teiste avalik-õiguslike kõrgkoolidega kogu kõrgharidust hõlmav tegevus. Selle märksõnad oleksid kõrgkoolidevaheline koostöö Eesti hüvanguks, parima pädevuse ühendamine parima kvaliteedi saavutamiseks.

Ülikooli missiooni edukaks täitmiseks on vaja arendada rahvusvaheliselt nähtaval tasemel teadust ja õppetegevust, olles samal ajal Eesti kultuuri ja rahvuslike väärtuste kandja ja kaitsja. Meie ülikooli kahte määratlust – rahvusvaheline ülikool ja rahvusülikool – tuleb vaadata kui teineteist toetavat, aga mitte vastandavat poolust. Rahvusülikooli funktsioone saab ainult siis edukalt täita, kui me oleme tugev rahvusvaheline teadusülikool. Tartu Ülikool jäägu aga tingimusteta kohaks, kus edeneb eestikeelne kõrgharidus ja teadus. Ülikooli

rahvusvahelise avanemise toetamiseks tahan rektorina ergutada ja motiveerida rahvusvahelise keskkonna arendamist ülikoolis ning rahvusvahelises kontekstis vajalikku tööjaotust ja koostööd.

Need märksõnad, ms ma esitasin meie ülikooli jaoks neli aastat tagasi, on endiselt olulised ka täna: rahvusvaheline rahvusülikool, koostöö ülikooli sees ja kõrgkoolide vahel, motiveeriv ja meeskonnatööd ergutav keskkond, üliõpilaste probleemide teadvustamine ja neile ühiselt lahenduse otsimine, ülikooli identiteet ja maine, dialoog ühiskonnaga, kvaliteet kõiges.

Oleme struktuuri korrastamisprotsessis olulisel määral edasi liikunud. Kujunemas on ühine arusaam, et ülikooli edasiviivaks jõuks on koostöö, ühendamaks pädevust ja tagamaks kvaliteeti. Seda protsessi tuleks jätkata, pidades silmas, et ühendamine ei tohi tähendada unifitseerimist ning teadusloomel on loodus- ja humanitaarteadustes oma eripära. Erialade identiteet on osake ülikooli identiteedist. Nii nagu Euroopa kultuuriruumi rikkus on tema kultuuride paljus, nii annab *universitas*ele vajaliku laia kanepinna tema erialaline mitmekesisus.

Alljärgnevalt pakun ülikoolile välja oma mõtted eesmärkidest ja tegevustest, mida me ühiselt võiksime läbi mõelda ja ellu viia ning mille põhjal kavandan luua oma valimisplatvormi.

Rektorikandidaat professor Birute Klaasi valimisplatvormi lähtekohad

1. Rahvusvaheline rahvusülikool. Kuidas toetada Eesti rahvusülikooli – Tartu Ülikooli – muutumist rahvusvahelist keskkonda pakkuvaks teadusülikooliks? Kuidas kindlustada eestikeelse teaduse ja kõrghariduse säilimine ja areng?

- tugevdada välissuhete ja turunduse alast juhtimist, koordineerida kogu protsessi rahvusvaheliste koolitusprogrammide loomisest turunduseni ja üliõpilaste värbamiseni, ühendades selles valdkonnas praeguse hajakompetentsuse, ühtlasi tagades ülikooli kesksed rahalised ressursid rahvusvahelise keskkonna tekitamiseks;
- soodustada rahvusvaheliste ühisõppekavade ja võrgustikupõhise õppe arendamist, toetades erialade aktiivsust lisaressursside hankimisel HTMi rahvusvahelistumise tegevuskava meetmete abil;
- saavutada läbimurre välisüliõpilaste arvu kasvus esmalt rahvusvahelise suveülikooli kaudu, pakkudes USA ja Aasia üliõpilastele lühiajalisi koolitusprogramme;
- luua soodsad tingimused välisdoktorantide õppimiseks;
- investeerida infrastruktuuri ajakohastamisesse, hankides lisarahastust Euroopa Liidu tõukefondidest ja muudest finantsallikatest, sest üksnes sel moel võime teadusmahukatel erialadel eeldada rahvusvahelist jätkusuutlikkust;
- arendada välja tippkeskused ja doktorikoolid kõigis valdkondades;
- saavutada Tartu Ülikooli kui rahvusülikooli seaduse vastuvõtmine, mis tunnustaks ülikooli missiooni ja kohustusi Eesti teadmuse loojana ja rahvuskultuuri kandjana;
- motiveerida ülikooli töötajaid eestikeelseks teadusloomeks ja eestikeelsete kõrgkooliõpikute kirjutamiseks;
- välja töötada ülikooli kirjutamise kvaliteedikriteeriumid ja korraldus, mis tagab ülikooli märgi all kirjastatud väljaannete kvaliteedi.

2. Ülikoolipere liikmete väärtustamine ja efektiivsem kaasamine ülikooli põhieesmärkide täitmiseks. Kuidas luua ülikoolis motiveeriv ja meeskonnatööd ergutav keskkond, et ülikoolipere liikmed tunneksid rõõmu ja rahulolu oma tööst? Kuidas anda mõistele «ülikool» ühendav, aga mitte eraldav sisu?

- hajutada otsustuskoormust juhtimises, andes rohkem otsustusõigust teaduskondadele ja struktuuriüksustele, samas seades esikohale ülikooli kui terviku arendamise huvid ja põhimõtte – kes teeb, see vastutab;

- saavutada toimiva meeskonnatööga ülikooli liikmeskonna suurem osalus ülikooli tegevuse kavandamises ja jõuda kaasamõtlemissel ning kaasvastutusega suurema ühtsustunde tekkimiseni;
- tagada administratiivse kvaliteedi ja organisatsiooni-kultuuri ühtsus kogu ülikoolis: tugistruktuuride otstarbeka tööga vähendada akadeemilise personali asjaajamiskoormust, saavutada ülikooli poolt kehtestatud kordade tõlgendamise ja täitmise ühtsus ning oluliselt parandada üliõpilaste nõustamistegevust;
- saavutada sisekommunikatsiooni parandamisega ülikooli missiooni ja väärtuste ühesugune mõistmine ülikoolipere liikmete poolt; luua kommunikatsioonijuhi ametikoht, et muuta nii sise- kui väliskommunikatsioon oluliselt kvaliteetsemaks;
- akadeemilistele kohtadele valimisel ja atesteerimisel väärtustada kõiki ülikooli missiooni eesmärke: õppetööd, teadustööd ja ühiskonna ning rahvuskultuuri teenimist, välja töötada meetmete programm individuaalse akadeemilise karjääri mudeli tegelikuks rakendamiseks;
- tihendada koostööd üliõpilasesindusega, suhtuda üliõpilastesse kui partneritesse, et saavutada üliõpilaste tulemusrikkam akadeemiliste eesmärkideni jõudmine;
- toetada Eesti Üliõpilaskondade Liitu läbirääkimistel riigiga, et parandada üliõpilaste sotsiaalseid garantiisid.

3. Ülikooli ja ühiskonna vahelise koostöö tugevdamine. Kuidas leida rakendust ülikooli missioonile teenida ühiskonda? Kuidas kujundada riigi ja ühiskonna arvamus Tartu Ülikooli arengu jaoks soodsaks?

- aktiivselt tegutseda riikliku kõrgharidus- ja teaduspoliitika stabiliseerimisel ja kõrgharidussüsteemi edasisel korraldamisel; diskussioonis riigi ja teiste avalik-õiguslike kõrgkoolidega ja teadusasutustega leida lahendid kõigi riigile oluliste erialade jätkusuutlikkuseks vajaliku teadlaskonna ja õppejõudude ülalpidamiseks;
- arendada siseriiklikus, regionaalses ja laiemas rahvusvahelises kontekstis vajalikku tööjaotust ja koostööd Eesti ja teiste Läänemere piirkonna kõrgkoolide vahel, sõlmida konkreetse tegevuskavaga varustatud koostöölepingud ülikoolile oluliste siseriiklike avalik-õiguslike ülikoolide ja teadusasutustega ning välismaiste partneritega;

- oluliselt suurendada täienduskoolituse mahtu, varustades tasemeõppe kavade täienduskoolituse jätkumoodulitega, siht-rühmaks elukestvad õppurid;
- arendada ülikooli kolledžeid kui regionaalseid tugi-punkte;
- töötada ministeeriumide ja maakondade sõlmitud lepingutele välja konkreetseid tegevuskavad ülikooli teadus- ja õppepotentsiaali paremaks rakendamiseks ülikooli ja regiooni/valdkonna ühiste huvide teenimiseks (arenduslepingud, praktikabaasid, sihtsuunitletud täienduskoolitus jms).
- 4. Materiaalse infrastruktuuri väljaarendamine ja ülikooli jätkusuutlikkuse tagamine rahaliste vahenditega. Kust leida ülikooli arengu jaoks vajalik raha?**
- koostöös riigiga taotleda infrastruktuuri komponendi lisamist riikliku koolitustellimuse lepingule, mis moodustaks vähemalt 10% RKT mahust; saavutada ajaloolise hoonestuse riikliku programmi käivitamine;
- koostöös riigiga saavutada oluline juurdekasv doktoriõppe riiklikus tellimuses, töötada välja tulemuslik järeldoktorantuuri mudel;
- koostöös erasektoriga leida lisaressursse doktoriõppe ja teadusloome rahastamiseks;
- tulemuslikuma õppega nii bakalaureuse- kui magistriastmes olla riigile usaldusväärne partner riikliku koolitustellimuse täitmisel; säilitada ülikooli osakaal riiklikus koolitustellimuses;
- kujundada välja üldkululõivu poliitika, mis ergutaks ülikooli liikmete initsiatiivi hankida ülikoolile, teaduskonnale, instituudile, oma tööühikule lisaraha tõukefondidest, rahvusvahelistest ja Eesti-sisestest teadusarendusprogrammidest;
- siduda töötajate valimine ametikohtadele ja palgad otse-selt tööpanusega, sealhulgas ka suutlikkusega hankida oma eriala arendamiseks ülikooliväliseid vahendeid;
- luua toimiv tugimeeskond projektitaotluste koostamiseks;
- vaadata läbi ülikooli laenupoliitika, et saavutada läbimurre ülikoolile vajalikuks ehitustegevuseks ja ruumiprogrammi realiseerimiseks (meediamaja, keemiahoone ja Maarjamõisa välja loodusteaduste kompleks; humanitaarteaduste kampus kesklinnas).

Uus koostööleping

Malle Ermel
TÜ raamatukogu
direktori referent

1. detsembril kirjutasid Viljandi kultuuriakadeemia direktor Anzori Barkalaja ja raamatukogu direktor Martin Hallik alla koostööleppete raamatukogunduse ja infoteaduse koolituse korraldamisel.

Esialgse kava kohaselt osalevad raamatukogutöötajad lektoritena ainekursuste, teadus-, virtuaal- ja muusikaraamatukogud õpetamisel

ning praktika juhendamisel. Huvi on vastastikune. Kultuuriakadeemial aitab see paremini seostada ja selgitada teooriat teadusraamatukogu tööpraktikast lähtuvalt, raamatukogutöötajate jaoks on see võimalus ja vajadus olla rohkem kursis teooriaga ning koolitada järelkasvu.

Edaspidi võib koostöö laieneda ühiste koolituskavade ning -programmide väljatöötamisele ja rakendamisele. Kavas on ka ühised teaduslikud raamatu-, raamatukogu- ning infoteaduste uurimisprojektid.

Balti õpingute projektid

Viktor Trasberg
Balti õpingute keskuse
juhataja

Järgmisel aastal käivitub kõrghariduse arendamise programmi Erasmus Mundus raames kaks uut välisprojekti.

Projekti «BalticStudyNet» eesmärk on Balti regiooni haridusvõimaluste ja -programmide tutvustamine väljaspool Euroopa Liitu. Sotsiaalteaduskonna Balti õpingute keskuse ja mitme välisülikooli koostöös valminud projektis osaleb kaheksa Euroopa kõrgkooli.

EL rahastab projekti ligi 6 miljoni krooniga.

Oluliselt suurem projekt on seotud ühise interdistsiplinaarse magistrikava «International MA in Economy, State and Society» arendamisega. Projekti koordineerib Londoni ülikooli kolledž School of Slavonic and Eastern European

Studies, koostööpartnerid on ka Helsingi, Karli (Tšehhi), Corvinuse (Ungari) ja Jagiello (Poola) ülikool.

Sotsiaalteaduskonna Balti õpingute keskus on tegutsenud interdistsiplinaarse üksusena 1999. aastast. Selle peamine ülesanne on võõrkeelsete kursuste ja programmide arendamine ning välistudengite õppetöö korraldamine.

Keskus on välja arendanud ka TÜ esimese ingliskeelse magistriprogrammi, mis käivitutus 2005. aastal. Praegu saavad programmi ingliskeelses ühisõppekavas õppida Balti õpingutele spetsialiseeritud. Uus projekt võimaldab ühisõppekavas osaleda ka ärijuhtimise mooduli baasil. See annab võimaluse tuua meie võõrkeelsetesse magistriprogrammidesse rohkem välistudengeid ja arendada uusi ainekursusi, mis on oluline osa TÜ arengukavast.

Toimetustäpsustab

Avatud ülikooli haridustehnoloogialituse ettepanekul täpsustame, et eelmises UTs ilmunud prof Maaja Vadi akadeemilise loengu artiklis märgitud organisatsiooni-

kultuuri tüüpide võrdlus põhineb projekti REDEL alauuringu esialgsel andmetel (<http://portaal.e-uni.ee/uudiskiri/folder.2006-09-11.2545054198/redeluring>).

PROFESSORITE KLUBIS

12. detsembril kl 17 peab ülikooli kohviku kaminasaalis jõulukoosolekul ettekande prof Tõnu Lehtsaar.

ÖNNITLEME

70

Peet-Henn Kingisepp, füsioloogia õppetooli spetsialist – 10. detsember

65

Õie Kaasik, paljundusseadmete operaator – 12. detsember
Enn Laanelepp, stomatoloogia õppetooli laborant – 10. detsember

55

Aleks Lenzner, ortopeedia dotsent – 8. detsember

45

Marju Piir, haridustehnoloog – 9. detsember

Aare Selberg, kolloid- ja keskonnakeemia õppetooli tehnoloogiaspetsialist – 11. detsember

40

Svetlana Dolgorukova, vene

kirjanduse õppetooli sekretär – 14. detsember

Rein Ahas, inimgeograafia professor – 10. detsember

35

Argo Pentsa, haldur – 12. detsember

Halja Suss, residentuuri spetsialist – 12. detsember

Raivo Valk, personalitöö peaspetsialist – 8. detsember

30

Ingrid Sakh, kunstimuuseumi peavarahoidja – 11. detsember

Siim Salmar, orgaanilise ja bioorgaanilise keemia instituudi erakorraline teadur – 14. detsember

25

Liisa Metsamaa, mereoptika erakorraline teadur – 11. detsember

Peatoimetaja Varje Sootak
Toimetaja Kadri Bank
Toimetaja Meelis Burget
Küljendaja Priit Kivisoo
Infotoimetaja Mai Kukumägi
Keeletoimetaja Marika Kullamaa

Tartu, Lutsu 5 (III k)
Tel: 737 5680, 514 2300
E-post: ajaleht@ut.ee
<http://www.ajaleht.ut.ee>
Postiaadress: Ülikooli 18, Tartu 50090

UNIVERSITAS
TARTUENSIS

TARTU ÜLIKOOLI AJALEHT
Tellimise indeks 00892
Ilmub reedeti. Tiraaž 3000
Trükk: Greif OÜ

TÜ meistrivõistlusi juhivad BG tudengid

Helen Niit
spordiklubi avalike suhete
koordinaator

2. detsembril peeti ülikooli meistrivõistluste sügissemestri viimane etapp, milleks oli võrkpall.

Meeste arvestuses võitis bioloogia-geograafiateaduskond koosseisus Hannes Luidalepp, Villu Kasari, Olle Järv, Ott Scheler, Andrio Lahesaare, Märt Roosaare ja Mait Luidalepp. Teiseks tuli sotsiaalteaduskond ja kolmandaks matemaatika-informaatikateaduskond.

Naiste arvestuses võitis

võrkpalli meistrivõistlused õigusteaduskond, kus mängisid Lise-Lotte Lääne, Kaisa Kruuse, Kadri Alekõrs, Evelin Kantee, Liana Lenekov. Teisele kohale tuli õppejõudude võistkond ja kolmandaks haridusteaduskond.

Võrkpalli meistriks tuli kokkuvõttes bioloogia-geograafiateaduskond. Teiseks tuli matemaatika-informaatikateaduskond ning kolmandaks kehakultuuriteaduskonna III kursus.

Pärast kolme ala juhib sarja üldarvestuses 57 punktiga bioloogia-geograafiateaduskond.

ETTEKANDEPÄEV «PENT NURMEKUND 100»

12. detsembril kell 14 korraldavad TÜ ajaloo muuseum ning haridus- ja headusministeerium ajaloo muuseumi valges saalis ettekandepäeva «Polüglott Pent Nurmekund 100».

Tarmo Kulmar – «Keelemehe elu ja töö»
Tõnu Tender – «Pent Nurmekunnast ja Euroopa Liidust»
Linnart Mäll – «Pent Nurmekund kui ida keelte õpetaja»
Kaarina Rein – «Pent Nurmekund ja uus-kreeka keel»
Tullio Ilomets – «Meenutusi Pent Nurmekunnast»
Kõik huvilised on oodatud!
Info: Lea Leppik, tel 737 5672, lea.leppik@ut.ee.

ÕPETAJATE SEMINARI NAISKOORI KONTSERT

Täna kl 17 toimub Tartu Salemi kirikus tudengikontsert «Me soovime häid jõule!». Laulavad, mängivad ja dirigeerivad õpetajate seminaris muusikatudengid. Koori ning orkestrit juhatavad Jana Käär, Ragne Lind, Silje Nagla ja Kristi Treiman, solistidena astuvad ülesse Liisi Toomsalu, Sirje Vasmann ja Piret Väljaots. Kontsert on tasuta.

LASTEHOMMIK RAAMATUPOES

9. detsembril kl 11 toimub TÜ Raamatupoos lastehommik «Jõuluootus on tore!». Luuletame, mõistatame, meisterdame ja mängime. Kõik lapsed on oodatud!

TÜ Raamatupood

FILMIÕHTUSARI «OOFILMIÕHTUOOO»

14. detsembril kl 16.15 toimub keemiaringis paneeldiskussioon «Piibel meediaühiskonnas». Osalevad Ringo Ringvee, Marju Lauristin, Kadri Ugur, Urmas Petti ja Andrus Kivirähk. Kell 18.15 näidatakse animafilmi programmi «Piibel South Parki ja Simpsonite maailmas».

KAITSMISED

15. detsembril kl 10.15 kaitseb Tatjana Kiilo avaliku halduse osakonnas Tiigi 78-236 magistritööd «Paradiplomacy and intergovernmental relations in the case of Russian diaspora politics» («Paradiplomaatia ja valitsustasandite vahelised suhted Venemaa diasporaapoliitika näitel»). Juhendaja Taavi Annus, PhD. Oponentid Vello Pettai, PhD ja Leno Saarniit, MA.

15. detsembril kl 12.15 kaitseb Vahur Laiapera eesti ja soomeugri keeleteaduse osakonnas Ülikooli 18-139 magistritööd «Tähendusi viipekeekest». Juhendaja prof Urmas Sutrop. Oponent dots Renate Pajusalu.

15. detsembril kaitsevad psühholoogia osakonnas Tiigi 78-127 magistritööd:
• kl 10.15 Katrin Pruulmann «Koolitõrke funktsionaalsed põhjused ning nende seos põhi- ja õpilaste õpimotivatsiooni, kliinilise sümptomaatika ja isiksuseomadustega». Juhendaja prof Eve Kikas, PhD. Oponent Jüri Liivamägi (med-knd);
• kl 11.15 Margit Tamm «Algklasside õpilaste verbaalsete võimete hindamine. Individuaalse ja grupitestimise võrdlus». Juhendaja prof Eve Kikas, PhD. Oponent Aire Raidvee, MSC.

18. detsembril kl 14 kaitseb Oleksandr Kulshyn TÜ nõukogu saalis magistritööd «Chemical Database of Optimized

Molecular Structures» («Molekulide optimeeritud struktuuride keemiline andmebaas»). Juhendaja prof Mati Karelson. Oponent prof Peeter Burk.

18. detsembril kl 15 kaitseb Dimitar Atanasov Dobchev TÜ nõukogu saalis doktoritööd «Robust QSAR Methods for the Prediction of Properties From Molecular Structure» («Üldised QSAR meetodid omaduste ennustamiseks molekulaarstruktuurist»). Juhendaja prof Mati Karelson. Oponentid prof Mihkel Kaljurand (TTÜ) ja dr Emilio Benfenati (Itaalia).

18. detsembril kaitsevad sotsioloogia ja sotsiaalpoliitika osakonnas Tiigi 78-126 magistritööd:
• kl 10.15 Külli Luuk «Solidaarsed ja liberaalsed hoiakud sotsiaalpoliitikas Eesti näitel». Juhendaja Mare Ainsaar, PhD. Oponent Avo Trumm, MA;
• kl 11.15 Kadi Ilves «Karistamine – vajalik kasvatusmeetod või vägivald? Põhikooli õpilaste esseede ja esseekonkursi konteksti analüüs». Juhendaja Marju Selg, MA. Oponent dots Veronika Kalmus.

20. detsembril kaitsevad TÜ nõukogu saalis doktoritööd:

• kl 10 Anu Treikelder «Le passé composé de l'ancien français: sémantique et contexte. Une étude sur corpus en contraste avec le passé composé en français moderne» («Liitminevik vanaprantsuse keeles: semantika ja kontekst. Korpusepõhine uurimus võrdluse

IN MEMORIAM

Tiina Nurk

2. sept 1918 – 5. dets 2006

Lahkunud on tunnustatud kunstiajaloolane Tiina Nurk.

Ülikooli lõpetamise järel töötas Tiina Nurk aastatel 1952–1972 vanemteaduri ja teadusliku sekretärina Tartu Kunstimuuseumis. Monograafia näitus uurimus Amandus Adamsonist. Kõrgemat Kunsti- ja Pallas käsitleva väitekirja kaitses ta 1968 (monograafia 1977 ja 2004). Järgnevat 21 aastat pühendas graafikaspetsialist TÜ raamatukogu kunstikogu hoidmisele, arendamisele, uurimisele ja tutvustamisele. Vanema raamatufondi läbitöötamise tulemusena kasvas graafikakogu peaaegu poole võrra. Selle vanemat osa peegeldavate trükikataloogide sarjas ilmus seitse vihikut, kirjastuse Kunst väljaandena kaks tollel ajal väga esinduslikku graafikaalbumit. Tema artiklid, ettekanded ning näitused Tartus ja Tallinnas tutvustasid aardeid Eesti vanimast ja rikkalikeimast Lääne-Euroopa varase graafika kogust.

Tiina Nurga energia ja teotahe olid imetlusväärsed. Aastal 2002 koostas ta raamatukogus ulatusliku graafikakogu ülevaatenäituse, mida saatis kaunis trükis. Käsikirjas seisnud portreegravüüride kataloog on elektroonilise väljaandena värskest kasutatav raamatukogu kodulehel. Kolleegidele jääb alles hoida ilus mälestus ja kohustus tööd vääriliselt jätkata.

TÜ raamatukogu

TÜ PENSIONÄRIDE ÜHINGUS VITAE

12. detsembril kl 10–14 saab veel registreeruda jõulupeole osavõtuks TÜ raamatukogu Akadeemia tänava poolses valvelauas. 20. detsembril algab jõulupidu Lunata kohvikus (Tähe 4).

IT-KOOLITUS ÜLIKOOLI TÖÖTAJATELE

MS Word 2003 edasijõudnutele. TÜ Raamatukogu III korruse arvutiklassis T, 12. dets ja N, 14. dets kl 9.30–13.

Kursuse maht 8 t, lektor IT osakonna spetsialist Riina Reinumägi. Programm: www.ut.ee/122006. Maksumus ülikooli sisekäibega 560 kr.

Registreerumine ja täiendav info: IT osakond, Riina Reinumägi, tel 737 5442, riina.reinumagi@ut.ee.

TARKVARA ÜHISOSTUD

IT-osakond kuulutab välja kaks tarkvara ühisostu:

- ADOBE tarkvara ühisost. Tellimuste esitamise tähtaeg 15. dets. Lisainfo: www.ut.ee/65808;
- STATISTICA tarkvara ühisost aastaks 2007. Tellimuste esitamise tähtaeg 15. dets. Lisainfo: www.ut.ee/131930.

KONTSERT

TÜ AULAS

8. detsembril kl 19 puhkpilliorkestri Popsid kontsert.

9. detsembril kl 17 TTÜ Kammerkoori kontsert.

15. detsembril kl 19 TÜ Akadeemilise Naiskoori ja Tartu Akadeemilise Meeskoori traditsiooniline jõulukontsert. Dirigendid on Triin Koch ja Alo Ritsing, klaveril Jorma Toots. Kontsert on tasuta.

VANEMUISES KONTSERDI-MAJAS

8. detsembril kl 12 laste jõuluetendus, esinevad lasteekraani muusikastudio mudilased ja Tarvo Krall. Kavas muusikaline muinasjutt lavalude, tantsude ja vahetekstidega.

13. detsembril kl 19 «Unelmais olen prii» – Bonzo, Tõun, Üllar Saaremäe (tekstid), tsellokvartett C-JAM.

14. detsembril kl 19 esinevad Isabelle Vernet (sopran, Prantsusmaa) ja Olivier Vernet (orel, Prantsusmaa). Kavas jõulumuusika.

JAANI KIRIKUS

8. detsembril kl 19 – Vox Clamantis 10. esinevad Arianna Savall (sopran, Hispaania), Hortus Musicus, Brian Melvin, Taavo Rimmel ja Weekend Guitar Trio, kunstiline juht ja dirigent Jaan-Eik Tulve. Kavas: Gregooriuse laul, Helena Tulve, Toivo Tulev (esiettekanded).